

ספר

זוהר תהלים השלם "בנאות ד'שא"

[תהלים כג, ב] [ר"ת: א'מרות ד'וד ש'מעון]

והוא: מזמורי תהלים עם זוהר הקדוש בלשון הקדש על כל פרק ופרק
וחזנה עליו הסגלות המיוחדות מספר שמוש תהלים

- א. מחלק ללמוד חדשי, [לסים מידי חדש בהדשו].
- ב. לימות השנה, [לסים בשנה אחת].
- ג. מחלק ללמוד דף היומי, עם למוד דף היומי גמרא, ודף היומי זוהר הקדוש.

הלומד זהר הקדוש עם תהלים שומעים בשמים את התהלים, שמע ישראל והתפללות שהוא מתפלל (תיקו"ז תי"מ"ג), דאפילו ישראל מתפללין ואומרים שמע ישראל, דאיהו קודשא בריך הוא אין עונה אותם וכו', וזה ה-תעודת ז'הות בשמים, ראשי תבות "ת'הלים זוהר" שמי שלומד זהר שומעים את התהלים, התפללות, והשמע ישראל, (הגר"א בתיקו"ז תקון מ"ג). ובשואה האימה רחמנא ליצלן שרדו לחיים אלו שהיו רגילים לומר כל יום פתח אליהו ז"ל בעל פה קדם התפלה, וראו בעליל שכחו גדול מאד (עדות בייעקב). ובכמה דקות שאומר תפללות אלו יכול להפך הכל לטובה ולהיות מבני עליה, לזכות ל"עיון לא ראתה אלקים זולתה יעשה למחבה לו", ויטהר נשמתו ויזכה למעלות עליונות בידוע מדברי האריז"ל.

ובלי שום ספק אם כל היהודים מנער ועד זקן ובפרט תינוקות של בית רבן בהבל פיהם הטהור יאמרו פתח אליהו כל יום, נזכה לפתח את השער לאליהו הנביא זכור לטוב שיבוא ויבשרנו, ותבא יבוא משיח צדקנו ויגאלנו, ברחמים במהרה בימינו אמן בן יהי רצון.

ובזה מקימים רצון התנא האלקי, כדאמר רבי שמעון (גיטין ס"ז): "בני שנו מדותי" - למדו תורתו, וכחו גדול, כמו שאמר: יכולני לפטור את כל העולם מן הדין. (סנהדרין ס"ג). אמר רבי שמעון: אנו קיומי העולמות. (ח"ג, קב"ח). ומבאין מוסר השכל לכל אלו שהולכים לציונו הקדוש במירון ואומרים תהלים לבד בלי למוד זוה"ק [הוא עם הארץ, או שוטה, או דרדעי או ערב רב, וקלפת עמלק וטוב היה לו שלא נברא בעולם (זוה"ק, מהרח"ו, פסא מלך, הגר"א) שאינו מאמין בדברי התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה] ולא שומעים התפללות שלהם. וכל היהודים הכשרים לומדים זוהר עם תהלים וקוראים בקול גדול, אחי ורעי בואו נתאחד בדבר גדול וקדוש זה! ועל ידי למוד הזוהר הקדוש יחד עם התהלים נצצל מכל גזרות קשות ורעות שלא תוכלנה לשלוט על עם ישראל. ונזכה במהרה לביאת משיח צדקנו ברחמים, אמן.

יצא לאור בס"ד ז' ניסן ה'תשע"ד
מפעל הזוהר העולמי סניף בת ים 0527-651911

* הלומד זוהר תהלים הנקרא "בנאות דשא" מחבר קוב"ה ושכינתיה, וזוכה לנאות דשא הוא גן עדן העליון כמבואר בזוהר (תרומוה דף קע"א).

קנייני בנייה ויגישורה בעלה ויהללה
פ"נ

הרבנית הצדקנית משכלת במעשיה
תמימה במעלותיה ובנועם מידותיה
אצילה וצנועה בהנהגותיה
מצויינת באמונת אומן כל ימיה
זאת החדירה בקדושה ובטהרה ככל צאצאיה

מרת טויבא ע"ה

בת הרה"ח

מוהר"ר חיים אליהו ביטמאן זצ"ל
מגזע הגר"א ואחיו בעל מעלות התורה התו"ט והש"ך ובעל קונטרס הספיקות זצ"ל

מחברתו הטהורה של כ"ק אדמו"ר
רבי שלום יהודה גראס שליט"א מהאלמין

מזמורי תהלים עם פירושיהם בכוונה
היו שגורים תמיד על לשונה
רב חילה במידת הוותרנות להרבות שלום
וביותר בהבלגתה על עלבונה
תורת חסד במעונה, נדכאים ושבורי לב
אכלו ושבעו על שולחנה
טוב פעולותיה ואצילות מידותיה וכיבוד הוריה
היו לאות ולמופת ולתפארה
ויהללו בשערים מעשיה בדביקותה בעוז
בדרך רבוה"ק המסורה
ידיה שלחה לאביון ולעני פרשה כפה
בחום ובמסירות אין קץ גידלה וחינכה
דור ישרים להאדירה
את יגונה וסבלה הרב קיבלה בדומיה
למען כבוד שמו בגבורה
עמדה לעזר ימין בעלה בכל לבבה
בעבור יוכל לעסוק בעבוה"ק בתדירה
העתירה שפכה לבה ונפשה מול קונה
זכתה לראות מרביצי תורה כשאפתה הטהורה

הזדככה ביסורים קשים והשיבה נשמתה ליוצרה בת שבעים שנה
ביום ב' בהעלותך י"א סיון תשע"ג לפ"ק
ת נ צ ב"ה

שם אמה אלטע יוטא

הספר הקדוש הזה נדפס לטובת נשמת הרבנית מרת טויבא בת רבי חיים אליהו ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

פֶּתַח הַשֵּׁעַר

כתב המרח"ו ז"ע, מה שאמר הנביא ירמיהו (ד' כ"ד), "וְכָל הַגְּבֻעוֹת הַתְּקַלְקְלוּ" אלו הבחורים התלמידים הקטנים שרואים את מלמדיהם שאינם רוצים ללמוד זה"ק ותורת הסוד, על כן גבועות אלו נתקלקלו ולבם שרש פורה ראש ולענה ועלתה בהם חלודת טיט ורפש לכפור בחכמת האמת ... ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעולם הבא כנזכר בזהר. ועוד כתב שם, כי הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחר ועכוב בנין בית מקדשנו ותפארתנו המקנה ונקרא "הדר הכרמל", כמו שאמר הכתוב (שיר השירים ז' ו'): "ראשך עליך ככרמל" ... כי אין לו להקדוש ברוך הוא קורת רוח בעולמו, אלא כאשר עוסקים בחכמה זו.

רואים שפדי לזכות ליראת שמים טהורה, שידע שפלות עצמו, מקרחים ללמוד זוהר הקדוש, ובכך נצלים מקלקולים וכפירות, וזוכים להכיר גדלות הבורא יתברך שמו, וכאשר כל ישראל יעסקו בלימוד הזהר הקדוש מיד נגאלים וניצלים מחבלי משיתח. וכל עקר ביאת האדם לעולם הזה הוא כדי שילמד את הלימוד הקדוש הזה. ובאמת כבר הרעיא מהימנא [הוא משה רבנו ע"ה] מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דווקא, כי תורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריך ללמוד ללא הפסק ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו (זוהר פנחס ר"ט).

אין מי שיעזר למשה להוציא השכינה מגלותה

וכתוב בזהר (בראשית כ"ח עמוד ב'): ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגיניה אתמר בגלותא בתנאה, ולאדם לא מצא עזר אלא כלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא, הדא הוא דכתיב (שמות ב') "ויפן כה וכה וירא כי אין איש". ומשה איהו בדיוקניה ממש, דאתמר ביה "לא מצא עזר כנגדו".

[באור: ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה, ולאדם לא מצא עזר, אלא כלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי, ולאדם לא מצא עזר, שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב') "ויפן כה וכה וירא כי אין איש". ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

אין מי שיעזר לז"א להוציא שכינתו מן הגלות

ובאר במקדש מלך: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר, שהבחינה של משה רבינו אינה זזה מן השכינה בגלות, ועל זה נאמר בגלות האחרונה, שהקדוש ברוך

הוא, לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא כלם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, לסייע לתקון השכינה. ונאמר בו, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, פרוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזר לזעיר אנפיו, להוציא את שכינתו מן הגלות.

ענין זה של גזרות התורה שהיו בעוונותינו הרבים מאין יצאו, כי אין דבר בלא שרש. וסוד זה "זאת חקת התורה" ותרגומו 'דא גזירת אורייתא'

וּנְצִיג גַּם כֵּן עוֹד מִדְּבַרֵי הַרְמַח"ל: (אגרת פ"ו) (למהר"י בסאו):

וְזֶה לְשׁוֹנוֹ... עֲנִין זֶה שֶׁל גְּזֵרוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵיוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים מֵאִין יֵצְאוּ, כִּי אֵין דְּבַר בְּלֹא שֶׁרֶשׁ. וְסוּד זֶה "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה" וְתַרְגוּמוֹ 'דָּא גְזִירַת אֹרִייתָא', וְנוֹדַע שְׂכָאן נִרְמַז עֲנִין זֶה. וְסוּד הַדְּבַר הוּא מִמֶּשׁ עֲנִין הַפֶּרָה הָאֲדָמָה, שֶׁהַשְּׂכִינָה מוֹסְרַת עֲצָמָה לְשֶׁרֶפֶת הַדִּין הַחֹזֵק לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִיא הַנִּתְנַת לְטַהֲרַת טַמְאִים שְׂאִין לָהֶם טַהֲרָה אֲלֵא הִיא. הֵם הַנְּטַמְאִים בְּטַמְאָה הַיּוֹתֵר תְּקִיפָה - דְּהִינוּ טַמְאֵת מַת, שְׁלֹכֵן אֵין לָהֶם תְּקוּן אֲלֵא זֶה... וְהָאֲמַת, כִּי הִגְדַּר לָזֶה הוּא שֶׁיְהִיוּ יִשְׂרָאֵל מְמִיתִים עֲצָמָם עַל דְּבַרֵי תּוֹרָה, וְלָכֵן נֶאֱמַר "זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל" כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ ז"ל. וְעַל כֵּן הוֹשֵׁם זֶה הַפְּסוּק לְדַרְשׁ כֵּן בְּפֶרֶשׁה זֹאת וְלֹא בְּפֶרֶשׁה אַחֲרָת... וְעַתָּה אָמַת הוּא וְדָאֵי, שְׂקֻטְרוּג גְּדוּל נִתְעוֹרֵר עַל יִשְׂרָאֵל וְהִיתָה צְרִיכָה הַתּוֹרָה לְמַסֵּר עַל יִשְׂרָאֵל ח"ו אֶפְּלוּ לְשֶׁרֶפָה, לֹא תַעֲלֶה וְלֹא תָבוֹא... וְהָאֲמַת, כִּי בְּמִקּוּמוֹת הָאֵלֶּה הִיוּ יְדוּעַ מַה שֶׁנִּכְתַּב בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁבְּאֲמָצְעוֹת סֵפֶר הַזוֹהַר אֶפְשֵׁר לְזַכּוֹת לְצֵאת מֵהַגְּלוּת בְּרַחֲמִים, דְּהִינוּ לְלֹא יִסּוּרֵי חֲבַלֵי מְשִׁיחַ.

וּבְסִפְרוֹ אֲדִיר בְּמָרוֹם (אדרא רבא) "תְּנִיָּא אָמַר ר' שְׁמַעוֹן לְחֻבְרַיָּא עַד אֵימַת נְתִיב בְּקִיָּמָא דְּחַד סַמְכָא" מִן הַתְּקוּנִים הַגְּדוּלִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּעוֹלָם הִיָּה סֵפֶר הַזוֹהַר... (זוהר נשא קכ"ד): וּבְגַלְל שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מַעֲפָ חַיִּים שֶׁהוּא סֵפֶר הַזוֹהַר הַזֶּה, יֵצְאוּ בְּזַכּוֹתָ מֵהַגְּלוּת בְּרַחֲמִים... וְנִמְצָא שֶׁבְּרִיחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּר יוֹחָאֵי עֲשֵׂתָה עֲנִין הַתְּבָה, שֶׁבְּסוּדָה נַעֲשֶׂה הַזוֹהַר, אֲשֶׁר בּוֹ נִכְלְלוּ כָּל הַשְּׂשִׁים רְבוּא נְשִׁמְתִין, כְּמִזְכֵּר בְּתַקּוּנִים. וְאֵז נִחְשָׁב זֶה לְבְּרִיחָה כְּלָלִית לְכָל יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁבְּסוּף הַיָּמִים לֹא יֵצְטָרֵף אֲלֵא יֵצִיאָה. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נב, יב): "כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תִּצְאוּ, וּבְמִנוּסָה לֹא תִלְכוּן, כִּי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם ה' וּמֵאֲסַפְכֶם אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל" ... וְהָאֲמַת, כִּי סֵפֶר הַזוֹהַר נִשְׂאָר אַחֲרָיו (אחרי רשב"י) לְבְּרַכָּה, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּתְדַבֵּק בּוֹ נִקְרָא שְׁבוּרַח מִן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, עַד שֶׁלֹּא יֵצְטָרֵף לוֹ (בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים) אֲלֵא יֵצִיאָה. וְאוֹדִיעֵךְ מַה תּוֹעֲלַת נִמְצָא בָּזֶה. וְהָאֲמַת כִּי תוֹעֲלַת גְּדוּל הוּא, כִּי הוּא הַצְּלָה מִחֲבַלֵי מְשִׁיחַ... וְעַל כֵּן גַּם בְּרִיחַת מֹשֶׁה וְרַשְׁב"י הִיוּ עַל יְדֵי הַגְּזָרָה. וְכִינוּן שֶׁבְּבְרִיחָה זֹאת נַעֲשֶׂה סֵפֶר הַזוֹהַר, הִנֵּה כָּבֵר עֲנִין הַתְּבָה קִים וְעוֹמֵד לְכָל מִי שֶׁיִּזְדַּמֵּן אֵלָיו, דְּהִינוּ: הַנְּדַבֵּק בְּסֵפֶר הַזוֹהַר כְּבֵר מַגִּיעַ לְ"אֵימָא" וְיֵצְא מִן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְאֵין צְרִיף לוֹ חֲבַלֵי מְשִׁיחַ, כְּמִזְכֵּר בְּרַעֲיָא מֵהֵימְנָא פְּרִשְׁתָּ נְשָׂא, בְּעִנִּין שֶׁהִבְאֵתִי לְמַעֲלָה בְּתַחֲלָה. וְהִנֵּה, עִם כָּל זֶה, לֹא נִתְגַּלָּה הַזוֹהַר אֲלֵא בְּזַמַּן הַרְבֵּה אַחֲרֵי הַעֲשׂוֹתוֹ, כִּי הִלֵּא הַפְּעֻלָּה הַזֹּאת אֵינָה צְרִיכָה לְהִמְצָא אֲלֵא בְּזַמְנָהּ, פְּרוּשׁ: שֶׁיִּבְרַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּסוּד הַזוֹהַר

הזה, כי פעלתו אינו אלא בסוף יומיא בדרך דמלכא משיחא (בסוף הימים, בדרורו של מלך המשיח), עכ"ל"ק.

דור שבן דוד בא, חכמת האמת - הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים

הרי אנחנו רואים כי בזה תלוי כל גאולתינו ופדות נפשנו, וכמו שאמר מרן הרי"ח הטוב ברוח קדשו לפני למעלה ממאה שנה - **כי לעתיד הכל ילמדו בה [בחכמת האמת] כמו שלומדים תהלים.**

אמרו ח"ל (סנהדרין צז): **דור שבן דוד בא, האמת תהא נעדרת, ובאר שם בספר בנייהו בן יהיזע** [למרן הרי"ח הטוב זי"ע] **וזל"ק: והאמת נעדרת, כלומר חכמת האמת הוא חלק הסוד, תרבה, והעוסקים יהיו עדרים עדרים בלמוד הקבלה. אי נמי, עתה (בזמנו לפני למעלה ממאה שנה), יש אנשים פרטיים לומדים קבלה, כל אחד בקרון זוית בסתר, אבל לעתיד, הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים, ותמצאם עדרים עדרים בבית המדרש. עכ"ל"ק. ובה זכינו שרואים שנתקימה נבואתו בדרורנו ממש.**

הלומד את האדרא הרשב"י בא מעטר ויושב כמלך בראש

כמו שכתוב הצה"ק המקבל רבי אברהם אזולאי זיע"א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי, **בספרו "אור החמה"** על ה"אדרא דמשכנא" (שגפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), **וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגוון, עד כאן לשון קדשו. האם יש שמחה גדולה מזו בודאי שכדאי לעשות סעודת מצוה. ואין שום ספק כאשר יבקש כל בקשה שהוא, בזכות הלמוד בזוה"ק, יזכה שתתקבל תפלתו. כמו שמבאר בכתבי האר"י מוכבא (שער הפסוקים - ספר שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח'ברים מ'קשיבים ל'קולך השמיעני, הוא חמלה, כמו שדדשו בזוהר בפרשת שמות, על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה. (ספר זכותיה דרשב"י)**

ועתה בכל רגע ובכל מקום שתלמדו זוהר תהלים מתקשרים ומתחברים לנשמות הרשב"י ודוד המלך ע"ה, וזוכים לישועות נפלאות נסים מעל הטבע (הרמ"ז), ובודאי הרשב"י ודוד המלך ע"ה יכירו לכם טובה ותושפעו ממקור הברכות, שהזוה"ק מגן ומציל מכל הצרות ומונע פגועים ואסונות. **וכל מי שעניניו בראשו ועדיו בר דעה, רוצי ויחטוף ויאחז באילן החיים האמתיים.**

אחינו כל בית ישראל - הביאו ברכה אל ביתכם ובכל רגע תוכלו להתקשר לנשמת הרשב"י - ובודאי הרשב"י זי"ע יכיר לכם טובה ותושפעו ממקור הברכות, שכידוע שהזהר הקדוש מגן ומציל מכל הצרות ומונע פגועים ואסונות - ובפרט בדר האחרון הזה שמצפים כבר בכליון עינים לגאולה השלימה - וכבר הבטיח הרע"א מהימנא: **"בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי"** אשר על כן אחינו הסהורים חושו

וְהִצִּילוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְהַדְבִּק בְּלִימוּד הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ, וּבִדְאֵי הַמְּשִׁיחַ וְהַרְשָׁב"י, יִמְלִיצוּ טוֹב בְּמִרוּמֵי, עַל כָּל הַלּוֹמְדִים, וְנוֹשַׁע תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים כּוֹלְנוּ לְ-הַ מְצַפִּים.

זֶה הַדְּבָר שְׁבוּ תְּלוּי כָּל גְּאוּלְתֵינוּ וּפְדוּת נַפְשֵנוּ

על כֵּן, יְהוּדִים יְקָרִים, תְּנוּ לְמוֹד לְשֵׁם שְׁמַיִם, הַקָּרִיבוּ מִדְּקוּתֵיכֶם לְמַעַן הַשְׁכִּינָה הַקָּדוֹשָׁה, לְעִשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ, לְגֵרָם לְפְדוּת נַפְשֵנוּ, וְנִלְךְ כְּלָנוּ כְּאֶחָד יַחַד לְקַבֵּל אֶת אֹר פְּנֵי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

זוהר זהיו לאחדים

הקדמה לספר זוהר תהלים

בזה תלוי כל גאולתינו ופדות נפשנו

ל'תברך ה' וי'תנשא ה'אדון, אלקי העליונים לפארו ה'תחתונים, א'שר ד'וד נ'אמן וי'שמחו. ואודה את ה' בתוף קהל ועדה שהחני והגיעני לראות את ספר "זוהר תהלים" על מעלת אמירת תהלים וזוהר, תמידים כסדרם לטהרת הלב ולהתם כל פשע, ובזה יתעוררו ויתלהבו הלבבות ברשפי אש שלהבת י-ה אהבת ה' ויתברך שמו לעד, **כי בזה תלוי כל גאולתינו ופדות נפשנו**, כמו שאמר מרן הרי"ח הטוב ברוח קדשו לפני למעלה ממאה שנה - כי לעתיד הכל ילמדו בה [בחכמת האמת] כמו שלומדים תהלים.

אמרו חז"ל (סנהדרין צז): דור שבן דוד בא, האמת תהא נעדרת, וביאר שם בספר בניהו בן יהוידע [למרן הרי"ח הטוב זי"ע] וזל"ק: והאמת נעדרת, כלומר חכמת האמת הוא חלק הסוד, תרבה, והעוסקים יהיו עדרים עדרים בלימוד הקבלה. אי נמי, עתה (בזמנו לפני למעלה ממאה שנה), יש אנשים פרטיים לומדים קבלה, כל אחד בקרן זוית בסתר, אבל לעתיד, הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים, ותמצאם עדרים עדרים בבית המדרש. עכ"ל. וב"ה זכינו שרואים שנתקיימה נבואתו בדורנו ממש.

זאת ועוד נתקיים פסקו שכתב לכל ישראל, וזל"ק: מזמן אשר הציץ וזרח אור יקרות של שני מאורות הגדולים ספר התקונים וספר הזהר קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן, והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלה אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבין בקריאתן מאד מאד. (רבנו יוסף חיים, הבן איש חי, בהקדמת התקונים בניהו).

וכתב בספר שבחי הר"ן מברסלב (אות יט), וזל"ק: בבואם למערת רבי שמעון בן יוחאי אזי בני הנעורים עסקו בתפלה ובלמוד זהר כאשר פקד עליהם הוא זכרונו לברכה, וממנו לא ראו שום דבר, רק היה שמח עד מאד. ובכל עת בא אצל האי"ש שהיה עמו ואמר לו: אשריך וכו', ובלילה הלך מחדר לחדר, והזהיר אותם לומר זהר וכו' וכיוצא, והוא בעצמו לא אמר כלום, רק היה הולך ומנגן בעצמו והיה בשמחה גדולה עד אור היום, וכשהאיר היום עמד בטלית ותפליו והתפלל כמה שעות, עכ"ל.

ורבנו הקדוש יצחק איזיק יחיאל ספרין מקומרנה, כתב בספרו נוצר חסד, (פרק ד' משנה כ'), וזל"ק: ולו עמי שומע לי בדור הזה שהמינות גובר היו לומדין עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזה והתקונים להגות בהם והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקים. וכך היה רוכש יראת שמים במקום חכמה חיצונית.

למוד ספר הזהר נשגב מאד, אפלו אם שונה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא ודומה לתינוק קטן שאינו יודע דבר ומדבר חציין של תבות בלעגי שפה, ואביו ואמו יצחקו לו ישמחו לקולו, כך יושב בשמים ישחק וישמח אפלו אין דעתו משגת

למוד ספר הזהר נשגב מאד לטהר ולקדש הנפש, ואפלו אי לא ידע מאי קאמר ושונה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא כדכתיב (שיר השירים א, ד) ודגלו עלי אהבה וכו', הא למה הדבר דומה, לתינוק קטן שאינו יודע דבר ומדבר חציין של תבות בלעגי שפה, ואביו ואמו יצחקו לו ישמחו לקולו, כך יושב בשמים ישחק וישמח כשהאיש הישראלי יש לו חבה בתורה ורוצה ללמוד אף אין דעתו משגת. (פלא יועץ, ערך זהר)

נערים קטנים ילמדו מסוד השם

רבי שמעון בן יוחאי בעצמו אמר, שנערים קטנים ילמדו מסוד השם. (אור החמה)

כל אחינו בית ישראל יקבעו למוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא

הבה נקוה כי באפן כזה כל אחינו בית ישראל יקבעו למוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא. (הקדמת הרבנים לזהר דפוס ג'רבה)

מה טוב ומה נעים אם ישתדלו לקבע חבורות ללמוד הזהר בפרט לעת כזאת אשר ניצוצי הגאולה החלו לפרח עלינו להשתדל בלמוד הקדוש הזה המסגל לביאת משיח צדקנו

ומה טוב ומה נעים אם ישתדלו לקבע חבורות ללמוד הזהר ובפרט לעת כזאת אשר ניצוצי הגאולה החלו לפרח עלינו להשתדל בלמוד הקדוש הזה המסגל לביאת משיח צדקנו פאשר דבר בקדשו אליהו הנביא זכור לטוב לרעיא מהימנא דבהאי ספר הזהר יתפרקו מן גלותא וביה יפקו מן גלותא. והשם יחיש גאלתנו בביאת משיח צדקנו בעגלא ובזמן קריב במהרה בימינו אמן. (הקדמת הרבנים לזהר דפוס ג'רבה)

כָּל יִשְׂרָאֵל מְחִיבִים לְלַמֵּד בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה שֶׁל רִשְׁבִי, אֶחָד גָּאוֹן, אֶחָד רַב גָּדוֹל, אֶחָד חָכֵם, אֶחָד הַמוֹן, אֶחָד קָטָן שֶׁהֵגִיעַ לְחַנוּף

אֲשֶׁר עַל כֵּן כָּל יִשְׂרָאֵל מְחִיבִים לְלַמֵּד בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה שֶׁל רִשְׁבִי, אֶחָד גָּאוֹן, אֶחָד רַב גָּדוֹל, אֶחָד חָכֵם, אֶחָד הַמוֹן, אֶחָד קָטָן שֶׁהֵגִיעַ לְחַנוּף, בְּעֵתִים מְזֻמָּנִים וּמְכֻשָּׁרִים אֲשֶׁר הֵמָּה מְסֻדְרִים דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ מְרֹאֵשׁ חֲדָשׁ אֶלּוּל עַד מִנְחַת יוֹם הַכַּפּוּרִים נֶחְתָּם עַת עֲקֻדָּת יִצְחָק לְקֶרֶב הַגָּאֲלָה וְיִהְיוּ נִצּוּלִים מִכָּל פְּגָעִים רָעִים.

(תקוני הזוהר, כגו הירק הקדמת המחבר)

מְקַטְנִים עַד גְּדוּלִים חִיבִים לְלַמֵּד זֶהר הַקְּדוּשׁ

הַתּוֹרָה נִתְּנָה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד בְּכַדִּי שְׁכֵלֵם יוֹדְעִים מְקַטְנִים עַד גְּדוּלִים דַּעַת הַשֵּׁם, וְגַם מְצִינּוֹ בְּהַרְבֵּה סִפְרֵי מְקַבְּלִים שֶׁמְזַהְרִים עַל לְמוֹד חֲכָמָה זֶה שְׁכָל אָדָם חִיב לְלַמֵּד אוֹתָהּ.

(רבי יצחק בן צבי אשכנזי, טהרת הקדוש, קמ"ז)

הַלְוָאי לֹא הָיוּ מְקַלִּין גְּדוּלֵי הַדּוֹר בְּלְמוּד הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה - וְהַלְוָאי הָיוּ מְלַמְּדִין דָּרָף לְתַלְמִידֵיהֶם לְעֵסֶק בַּחֲכָמָה הַלְוִי

וְאוֹמֵר אֲנִי, הַלְוָאי שֶׁלֹּא הָיוּ מְקַלִּין גְּדוּלֵי הַדּוֹר בְּלְמוּד הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה וְהַלְוָאי הָיוּ מְלַמְּדִין דָּרָף לְתַלְמִידֵיהֶם לְעֵסֶק בַּחֲכָמָה הַלְוִי, אִזִּי בּוֹדָאי לֹא הָיָה שׁוֹם הַרְמַת רֹאשׁ לַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת וְהָיוּ כָּל הַחֲכָמוֹת נִדְחִים מִפְּנֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁנִּדְחָה הַחֲשׂוֹף מִפְּנֵי הָאוֹר. אִךְ שְׁעוֹנוֹתָיו גָּרְמוּ שֶׁגַם כְּמָה וְכְמָה מְצַדִּיקֵי הַדּוֹר סָגְרוּ אֶת דְּלַתֵי הַחֲכָמָה בְּפָנֵי פְּרֻחֵי הַכֶּהֱנָה וְאָמְרוּ שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ עַד שִׁיְהִיוּ בְּעַלֵי מְדֻרְגָה וְרוּחַ הַקְּדָשׁ וְהֵנָּה עֵבוֹר זֶה נִשְׁאָרְנוּ עֲרַמִּים מִן הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה וְנִתְגַּבֵּר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים חֲשֻׁכוֹת הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת הַכֶּסֶל בַּחֲשׂוֹף הוֹלֵךְ וּבְמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר" וַיֹּאֶר לָנוּ.

(מורנו הרב צבי אלימלך מדינוב, מענו גנים, פרק א' אות ה')

מִי יִתֵּן שִׁיתְחִילוּ לְלַמֵּד עִם הַצֹּאן קְדוּשִׁים כְּשֶׁהֵם עֵדִין בְּנֵי 9-10 שָׁנִים, סִפֵּר הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ, וְיִהְיֶה בּוֹדָאי הַגָּאֲלָה בְּקֶרֶב בְּלֵי שׁוֹם חֲבָלֵי מִשִּׁיחַ

מִי יִתֵּן וְיִהְיֶה שִׁיתְחִילוּ לְלַמֵּד עִם הַצֹּאן קְדוּשִׁים כְּשֶׁהֵם עֵדִין בְּקֻטְנוֹתָם בֶּן ט' וְי' שָׁנִים סִפֵּר הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ... וְהָיוּ בּוֹדָאי הַגָּאֲלָה בְּקֶרֶב בְּלֵי שׁוֹם חֲבָלֵי מִשִּׁיחַ.

(ספר סגלת ישראל להגאון הצדיק רבי שבתי ליפשיץ - מערכת ז' אות ה')

וְכָל הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים בְּעַלֵי רוּחַ הַקּוֹדֵשׁ אָמְרוּ אֶת דְּבָרִים כְּדֵי לְקַיֵּם דְּבַרֵי הַרִשְׁבִי עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם שְׁכַתָּב בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ פְּרֻשֶׁת וַיֵּרָא (דף קיח.), וזל"ק:

קרוב לימות המשיח, אפלו נערים ידעו נסתרות

אמר לוןי רבי שמעון לית רעותא דקודשא בריה הוא בדיא דיתגלי כל כף לעלמא, וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רבני דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא ולמנדע" ביה קצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגליא לכלא.

[תרגום ללשון הקדש]: אמר להם רבי שמעון אין רצונו של הקדוש ברוך הוא בזה שיתגלה לעולם כל כף, וכשיהיה קרוב לימות המשיח אפלו נערים שבעולם עתידים למצא נסתרות של החכמה ולדעת על ידו קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכל. (זהר הקדוש פרשת וירא דף קיח.)

וכתב רבי נחמן זיע"א בספרו לקוטי מוהר"ן (קמא תורה נו, ד), וזל"ק: ודע, שהתורה המלכש תוף ההסתרה שבתוף הסתרה, היא תורה גבוה דיקא, הינו סתרי תורה. כי מחמת שהיא צריכה להתלבש במקומות נמוכים כאלו, הינו אצל אלו שעברו הרבה, עד שנסתר מהם בהסתרה שבתוף הסתרה, על כן חשב השם יתברך מחשבות לבלי להלביש שם פשוטי תורה, לבל יוכלו הקלפות לינק משם הרבה, ויהיה הפגם גדול

א. אמר לון רבי שמעון. רצה לומר לרבי יהודה ולרבי יוסי. עין שם בדברי הזהר בתחלת הענין (דף קטו).

ב. לית רעותא דקודשא בריה הוא בדיא דיתגלי וכו' רצה לומר שהקדוש ברוך הוא אינו רוצה שיתגלה זמן הגאולה, עין שם בדברי הזהר לעיל.

ג. אפילו רבני דעלמא זמינין לאשכחא טמירין וכו' פרוש אפלו נערים קטנים שבעולם, ימצאו טמירין, נסתרות של חכמה מסודות התורה, כי אז יתמלא הארץ דעה, (אדרת אליהו).

ד. לאשכחא טמירין ימצאו אוצרות ספרים חשובים מסודות התורה, (דרף אמת אות ה').

ה. ולמנדע ביה פרוש ולידע באותה החכמה (אדרת אליהו).

ו. ביה קצין וחושבנין פרוש למנדע קצין דגאולה וחושבנין של ימי הגלות, שיתגלה אפלו לנערים. (ניצוצי אורות אות ג' בשם הרב בוגלו).

ז. ובההוא זמנא אתגליא לכלא רצה לומר, קרוב לימות המשיח יתגלה סודות התורה לכל, כי זה קאי על מה שכתוב לעיל וכד יהא קריב ליומי משיחא וכו'. ועין מה שכתב מורינו הרב אברהם אזולאי זכותו יגן עלינו בהקדמתו לספר אור החמה (בדף הראשון טור ג') וזה לשונו: ומצאתי כתוב כי מה שנגזר למעלה שלא יתעסקו בחכמת האמת בגלוי, היה לזמן קצוב עד תשלום שנת ה' (אלפים) ר"נ, ומשם ואילך יקרא דרא בתראה והתורה הגזרה והרשות נתונה להתעסק בספר הזהר.

מצוה מן המבחר שיתעסקו בריבים גדולים וקטנים

עוד כתב שם וזה לשונו: ומשנת ה' (אלפים) ש' ליצירה מצוה מן המבחר שיתעסקו בריבים גדולים וקטנים.

עוד כתב שם וזה לשונו: ואחר שבזכות זה עתיד לבוא מלך המשיח, ולא בזכות אחר, אין ראוי להתרשל, ומי שחננו האל ונגע ומצא והשתדל וזכה להשיג חלק החכמה המשג בעולם הזה, זכה לטעם בעולם הזה קצת מתענוג העולם הבא.

אור החמה [להרב אזולאי] כתב שכן אמר רבי שמעון בן יוחאי בעצמו, שנערים קטנים ילמדו מסוד השם עין שם.

מאד. על כן הוא מסתיר ומלביש שם תורה גבוה דיקא, סתרי תורה, שהיא תורת ה' בעצמה. כדי שלא יוכלו הקלפות לינק משם הרבה. בבחינת (שמות י"ב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך, אני ולא השליח, אני ה' ולא" וכו'. כי בארץ מצרים ששם מקום הקלפות מאד, על כן שם דיקא מלבש ומסתר השם יתברך בעצמו הינו תורת ה' ממש. סתרי תורה. על כן דיקא מההסתרה שבתוך הסתרה, כשחוזר ומהפכה לדעת, נעשה ממנה דיקא תורת ה' ממש. כי שם נסתר תורת ה', סתרי תורה כנ"ל.

רואים מדבריו הקדושים שדוקא בדור החשוך שלנו שכל כך נמצא בהסתרה רוחנית גדולה אי אפשר לגאול אותו אלא על ידי שלומדים ומלמדים סתרי תורה עד שמהפכן לדעת, בכך נגאלים גם היהודים הרחוקים ביותר.

וכידוע דוד המלך ע"ה כתב את כל ספר התהלים ברוח הקודש עד שכל אחד יכול לכוין ולמצוא בו את כל מבוקשו הפרטי בכל הנושאים, וקראו דוד המלך "זמירות היו לי חקר", מפני שמזמר את כל הקוצים והרשעים והמקטרגים, ובמיוחד לדור האחרון והשפל שהרשב"י הכין את הזוהר הקדוש, למען הכרית הקוצים והקליפות כמו שידוע כי לומדי הזוהר הקדוש נקראים מחצדי חקלא, כלומר שהם מתקני השכינה הקדושה ומנקים ומטהרים את ישראל ומבדילים אותם מהערב רב ומכל הרשעים, כי עכשיו זהו זמן הבירור הטהור והקדוש, וכמו שאמרו בזוהר בראשית פרשת וישלח (דף קעט). על דוד המלך ע"ה, וזה לשונו: **בא ראה, בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות ודברים עליונים בסודות החכמה, משום שכלם נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות החכמה.**

וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי

ואמרו בזוהר הקדוש שבחו של דוד מלכא משיחא זי"ע (בראשית פרשת מקץ דף קצ"ג ע"ב), בא ראה, הקדוש ברוך הוא, בשביל הצדיקים, אף על גב שפרענות נגזרה על העולם, היא מתעכבת בגללם ולא שולטת על העולם. כל ימי דוד המלך התקיימה הארץ בגללו. לאחר שמת, התקיימה בזכותו, שכתוב (מלכים ב' כ) **"וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי"**, ע"כ. התבונן אחי היטב בדברי קדשו של זוה"ק הזה, כמה גדול הזכות של אדונינו דוד המע"ה זכותו יגן עלינו ועכ"א, ולכן ראוי לנו להתפלל שבזכותו שאמר מזמורים אלו לפניהם תצילנו מכל צרה, ונהיה מישבים ושיקטים ושאננים לעבודתך אמן סלה.

וכתב המקובל האלוקי רבנו הרב יעקב צמח זי"ע (בהקדמתו לעץ חיים), וזל"ק: **למוד** הזהר הקדוש בזמן הזה נצרך לנו מאד להגן ולהציל אותנו נגד כל רע, כי גלוי החכמה זאת עתה בדורות גרועות הוא. כדי שיהיה לנו מגן עתה לאחז בלבב שלם לאבינו שבשמים. כי אותן דורות קודמים היו אנשי מעשה וחסידים והמעשים טובים היו מצילין אותן מפני המקטרגים. עתה רחוקים אנו משרש העליון כמו השמרים בתוך ההביות. מי יגן עלינו אם לא קריאותינו בחכמה הזאת.

ואמרו חז"ל במדרש רבה והביא רש"י הקדוש את דברי המדרש (רש"י, בראשית פרק ט פסוק יב), על הפסוק: "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אֲתֶכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם": וזל"ק: **לדרת עולם** - נכתב חסר, שיש דורות שלא הוצרכו לאות, לפי שצדיקים גמורים היו, כמו **דורו של חזקיהו מלך יהודה ודורו של רבי שמעון בן יוחאי**, עכ"ל. דורו של חזקיהו מלך יהודה הוא מבני בניו של דוד המלך ע"ה יחד עם רבי שמעון בר יוחאי ע"ה מגינים על העולם ולא צריך את אות הקשת, מכאן יש רמז בחז"ל שבחיבור התהלים עם הזוהר הקדוש יש הגנה על עם ישראל ומביא גאולה לעולם. **כִּי אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְפַעַל בּוּ עַל יְדֵי לְמוּד הַזּוֹהַר הַקְּדוֹשׁ, וְלְמוּד זֶה עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ גְּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּשָׂמַיִם, כִּי גְלוּתֵינוּ הָאֲרֶכָה וְהִיסוּרִים הַנּוֹרָאִים שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל הֵם לְמַטְרָה אַחַת, לְבַלְתֵּי יִדַח מִמֶּנּוּ נִדְחַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יַעֲקֹב מְלִיסָא זי"ע בְּסִפְרוֹ "צְרוּר הַמּוֹר" עַל שִׁיר הַשִּׁירִים (פְּרָק ד ב) "שִׁנְיָהּ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שְׁעָלוּ מִן הַרְחֵצָה שְׁכָלָם מִתְאַיְמוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם", וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "שִׁנְיָהּ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת" כִּי הַגְּלוּת וְהִיסוּרֵין הַבָּאִים עַל יִשְׂרָאֵל הַכֹּל נִרְמַז בְּמַעֲשֵׂי אֲבוֹת כְּמוֹבָא בְּמִדְרַשׁ (רַבָּה וְיִשְׁלַח פְּרָשָׁה ע"ה סִימָן י"ג) עַל הַפְּסוּק: "וְרוּחַ תְּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר" (בְּרֵאשִׁית ל ב ז), דְּהֵינּוּ שְׂיִהְיֶה רֶוַח בֵּין צְרוּתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ כּוֹנְנָתוֹ כְּאֵן שִׁנְיָהּ פְּרוּשׁ אֶכְלִיף, הַצְּרוּת וְהִיסוּרִים שְׁמַכְלִים אוֹתָהּ הֵן כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת, כְּאֲשֶׁר נִקְצְבוּ עַל פִּי הַעֲדָרִים שֶׁשְׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ כֵּן הוּא שְׁעָלוּ, שְׂיִסוּרִים עוֹלָיִם וּמִסְתַּלְקִים מִן הַרְחֵצָה, כְּשִׁרוּחֵצִים אֶת כֶּתֶם הָעוֹנוֹת, כִּי נֶאֱמָרִים הֵם בְּשִׁלְחוֹתָן, שְׁכָלָם מִתְאַיְמוֹת, סִבַּת שְׁלִיחַת הִיסוּרִים הוּא, בְּכַדִּי לְזַכֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל, שְׂיִהְיֶה מַחְבְּרִים לְהַשְׁכִּינָה, [מִתְאַיִם הוּא מְלִשׁוֹן חֲבוּר], וְכֵן אָמְרוּ בְּמִדְרַשׁ, שְׂיִשְׂרָאֵל הֵם מְתַאֲמִים לְשִׁכְיָנָה, [וּכְנַסַּת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת יוֹנְתֵי תַמְתִּי וּדְרָשׁוּ חז"ל תַמְתִּי מְלִשׁוֹן תַאֲוֹמְתִי, כְּמוֹ תַאֲוֹמִים הַמְחוּבְּרִים הַמְרַגִּישִׁים אַחַד אֶת הַשְּׁנַיִן], וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם בְּכַדִּי שְׁלָא יִדַח מִמֶּנּוּ נִדְחַ, וְעַל יְדֵי יִסוּרִים כָּלָם יִזְדַּכְּכוּ וְיִתְחַבְּרוּ לְהַשְׁכִּינָה הַקְּדוֹשָׁה, וְשׁוּם שְׁכוּל לֹא יִהְיֶה בָּהֶם עַכ"ל. וּבְאֻמַּת זֹהֵי כָּל הַתְּכָלִית שֶׁל אֲרִיכַת הַגְּלוּת לְבַלְתֵּי יִדַח מִמֶּנּוּ נִדְחַ, וְכְמוֹ שְׂיִרְדַּת יִשְׂרָאֵל לְגְלוּת מִצְרַיִם הִיָּה כְּדִי לְתַקֵּן הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁנִפְּלוּ שָׁם, כֵּן הוּא בְּגְלוּתֵנוּ זֹאת, כָּל כְּבֹד הַשְּׁעֵבּוּד הוּא לָזָה, כִּי עַל יְדֵי הִיסוּרִים מִתְמַרְקִים הָעוֹנוֹת. אֲךְ יְדוּעַ כִּי כְּבֹר הַבְּטַחְנוּ דְּעַל יְדֵי לְמוּד כָּל פְּרַד"ס הַתּוֹרָה וּבְפִרְט לְמוּד הַזּוֹהַר הַקְּדוֹשׁ לֹא יִצְטָרְכוּ נִסְיוֹן וְלֹא יִסוּרִים וְהֵם מְצַלִּיחִים וּמְכַרְרִים הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּאַהֲבָה, וְכַדְבְּרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ (פְּרִשְׁת וַיְחִי), וְהַרְמֵח"ל הַקְּדוֹשׁ, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וּבְסִפְרוֹ שְׁעָרֵי הַרְמֵח"ל כְּתַב בִּיתֵר שֵׁאת, וּזל"ק:**

... על כן, עיקר מה שצריך האדם להיות משכיל, הוא ענין קדושתו יתברך המתפשטת בעולמו, **שישראל נתקדשו בה** - מה ענין הקדושה הזאת, ומה הם דרכיה, ואיך מתפשטת, ואיך מזדמנים לקראתה **להתקדש בה כראוי**. ומי שיראה זה, יראה באמת **איך כל הבריאה כולה לא נבראת אלא בשביל זה**. והיינו "בראשית" - בשביל ישראל שנקראו ראשית" (ויק"ר לו, ד). ויראה בהדיא **כי כל העולם לא נברא אלא לפי שנתאוה הקב"ה להשרות קדושתו על ישראל**, וכמה הכנות גדולות הכין לענין זה. כי ודאי שצריך שישראל יהיו ראויים לה, ואינם ראויים לה **אם כן ישמרו כל התורה**

והמצוות בכל דקדוקיהם ופרטותיהם, ומשמרת למשמרת שלה בכל חומרותיה, כי בזה תלוי הכל.

אבל כמה דרכים הכין לזה הענין, וכמה גלגולים גדולים, בכמה חכמה עמוקה, בהיות צופה כל העתידות. ורצה לתת יצר הרע, לנסות בו בני האדם. ומפני שהיו עתידיים לחטוא, זימן מתחילה כמה גלגולים גדולים, **עד שבסוף הכל יתקנו ישראל תיקון גמור. ותהיה קדושה זאת מתפשטת בהם לנצח נצחים.** וזהו ענין האהבה הגדולה **שבין הקב"ה וישראל.** והנה מי שאינו יודע דברים אלה, נקרא שהוא הולך כעיוור באפילה, כי אינו יודע כלום על מה הוא חי, על מה מתקיים העולם, וכל שכן על מה עומד העולם כולו.

ועל זה היו צועקים חז"ל "אוי להם לבריות שרואות ואינם יודעות מה רואות, עומדות ואינם יודעות על מה עומדות" (חגיגה יב, ע"ב). כי אין זה כבודו של מקום ברוך הוא, ולא שבחם של ישראל. הא למה זה דומה: למלך שאוהב אחד מעבדיו, ועושה בעבורו כמה דברים גדולים בעבור אהבתו, הייטב בעיניו שלא יהיה העבד ההוא שם בלבו לכל הדברים הרבים האלה, ולא ירצה אפילו דלעת מה עשה לו. כן הדבר הזה, **כי באמת, כל העולם ומלואו אינו עומד אלא על האהבה שהקב"ה אוהב את ישראל.** ואם ישראל אינם שמים לב לראות דבר גדול כזה, הייטב בעיני ה'?

זהו הטעם שרשב"י צווח כל כך על זה, וקורא לעוסקים בפשט התורה, שהם ישינים בתרדמה, כי אינם פוקחים עיניהם כלל לראות באהבה שהקב"ה אוהב אותם, כאילו הם ח"ו כפויי טובה אליו. ועוד, שאינם רואים ואינם יודעים דרך הקדושה כלל, ואת הדבקות בו יתברך. **והרי התורה מצוה ואומר "ובו תדבק" (דברים י, כ).** ואף על פי שפירשו על המתדבק בתלמדי חכם, אבל סוף סוף אין מקרא יוצא מידי פשוטו. **והאמת, שצריכים ישראל לידבק בו ממש בדביקות גמור,** לדעת דרכיו המיוחדים על פי קדושתו, וללכת בהם. והנה על כן אמרו: "שיר השירים - קדש קדשים" (שה"ש רבה, סוף הפתיחה). כי הוא מיוסד ממש על זה הענין, ומפרש האהבה הזאת, וכל ההשתדלות שמשתדל הקב"ה להתדבק בקדושתו עם ישראל, **שישראל צריכים להקביל כנגד זה תשוקה אליו יתברך, להתדבק בדביקות ממש, עכ"ל.** (ועיין בספר זוהר הכרת הטוב)

וכאשר ידבקו ישראל הקדושים והטהורים בזוהר הקדוש, כהבטחת הרעיא מהימנא ע"ה, ירבה הדעת דקדושה ואהבת דודים והשראת השכינה הקדושה, וכמאמר הזוהר הקדוש על הפסוק: (שמות פרק ב' ו') "ותפתח ותראהו את היקל והנה נער בכה ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה", ואומר (הושע פרק יא א) "כי נער ישאל ואהבהו וממזרים קראתי לבני", נער ישאל ואהבהו על ידי למוד הזוהר הקדוש ישאל ננערים מעפר, וזוכים לואוהבהו, (שמות פרק ב' כג) "ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה", ותעל שועתם אל האלהים, **לגוים דין ולישראל אהבה ורחמים כדאיתא בזוה"ק (בראשית כ"ו), וז"ל: ומיד פשיצאו ישראל מהגלות, העם הקדוש לחוד, מיד נהר שיהיה חרב ויבש נאמר בו ונהר יצא מעדן, זה ו', להשקות את הגן. ונהר - זה העמוד האמצעי. יצא מעדן - זו אמת העליונה. להשקות את הגן - זו שכינה תחתונה.**

שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר בְּמִשְׁהַ וּבִישְׂרָאֵל (שם נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה'. בְּעִנְיָ, שֶׁהוּא עַ' עֵדוֹן, ו' נְהַר, ג' גֵּן. וְיִתְקִים הַכְּתוּב (שמות טו) אֲזַ יִשִּׁיר מֹשֶׁה וְגו'. שֶׁר לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא יִשִּׁיר. וְיִתְהַפֵּךְ לְעַרְב רַב עַנְ"ג לְגַ"ע, וְלֵאמֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, כְּמוֹ שֶׁפָּרְעָה וְהַמִּצְרִים שִׁפְּרַח בָּהֶם שְׁחִין אֲבִעְבוּעוֹת, אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְ"ג.

וְאָמְרוּ בְּמִדְרָשׁ (רַבָּה דְּבָרִים פְּרָשָׁה ב' פְּסָקָה כג) דְּבַר אַחַר אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כְּשֶׁנִּגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא נִגְאָלוּ אֶלֶּא מִתּוֹךְ חֲמִשָּׁה דְּבָרִים אֵלוֹ, מִתּוֹךְ צָרָה, וּמִתּוֹךְ תְּשׁוּבָה, וּמִתּוֹךְ זְכוּת אָבוֹת, וּמִתּוֹךְ רַחֲמִים, וּמִתּוֹךְ הַקָּץ. מִתּוֹךְ צָרָה דְּכָתִיב, (שמות ב) "וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל", מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָה דְּכָתִיב (שם) "וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם", מִתּוֹךְ זְכוּת אָבוֹת דְּכָתִיב, "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ", וּמִתּוֹךְ רַחֲמִים דְּכָתִיב, "וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", מִתּוֹךְ הַקָּץ "וַיִּדַע אֱלֹהִים", וְאִף לְעֵתִיד לְבוֹא אִין נִגְאָלִים אֶלֶּא מִתּוֹךְ חֲמִשָּׁה דְּבָרִים הַלְלוּ, מִתּוֹךְ צָרָה דְּכָתִיב "בְּצַר לָךְ", הֲרִי מִתּוֹךְ צָרָה, "וַיִּשְׁבֹּת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" הֲרִי מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָה, "כִּי אֵל רַחוּם ה' אֱלֹהֶיךָ" הֲרִי מִתּוֹךְ רַחֲמִים, "וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ" הֲרִי מִתּוֹךְ זְכוּת אָבוֹת, "וּמִצְאוּךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" הֲרִי מִתּוֹךְ הַקָּץ, וְדוֹד פֶּרַשׁ אוֹתָן (תהלים קו) "וַיִּרְא בְּצַר לָהֶם" הֲרִי מִתּוֹךְ צָרָה, "בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם" הֲרִי מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָה, "וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ" הֲרִי מִתּוֹךְ זְכוּת אָבוֹת, "וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים" הֲרִי מִתּוֹךְ רַחֲמִים, (שם) "הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם" הֲרִי מִתּוֹךְ הַקָּץ, עַכ"ל. **וּבְלִמּוֹד הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ אֵנוּ נִגְאָלִים, כִּי בְּכַחוֹ לְבַרֵּר נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה מִתּוֹךְ הַקְּלִפּוֹת, וְלִקְרַב אֶת הַגְּאוּלָּה, וְכִידוּעַ כָּל עֲכוּב הַגְּאוּלָּה הוּא הֵיחֵד וְאוֹתָם הַנְּשַׁמּוֹת דוֹרְשׁוֹת לְהוֹצִיא אוֹתָם מִתּוֹךְ הַקְּלִפּוֹת, וְכֵן כָּל הַיְסוּדִים רַחֲמֵנָא לִיְצִלְנוּ בְּאִים מִחֲמַת זֶה, וְלִמּוֹד הַזֹּהַר ק יָכוֹל לְבַרֵּר נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה הַנִּמְצָאִים בְּעוֹמֵק הַקְּלִפָּה מֵה שְׂאִין כּוּחַ בְּשִׂאָר לְמוֹדִים לְעִשׂוֹת, [כְּדֵאִיתָא בְּלִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן (קמא תורה נ"ז, ד) וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּרַכָּה יִשׁוּעָה וְקְדוּשָׁה עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד מוֹסִיף וְאוֹמֵר הַרְבַּ בְּנִיחוּ יִשְׁטַכְר שְׂמוֹאֲלֵי "וְאֶפִּילוּ יְלָדִים קְטַנִּים בְּתִלְמוּד תּוֹרָה תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּין צְרִיכִים לְעַסֵּק בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ וְלֹא לְפַחַד, כִּי אֲדַרְבָּה בְּלִמּוּדֵם מְסִירִים אֶת הַפַּחַד מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אֶפִּילוּ נְשִׁים צְדָקְנִיּוֹת יִגְרְסוּ בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ וְיָבֵא מִזֶּה רַק טוֹב, וְהֵיחֵד זֶה שְׁלוֹם אָמוֹן, עַכ"ל. וְכִשְׁהָאוֹר הַפְּנִימִי מִתְגַּלֵּה מִתְקִים "מִים רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵהָבָה", "שְׁלֵהֲבַתְּ-ה", "וְהִשִּׁיבוּ וְחִיו", "וְאֵתֶם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹקֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם".**

וְהִנֵּה, זְכִינוּ שֶׁסֶפֶר הַזֹּהַר מִצּוֹי לְכָל אָדָם בְּכָל קְצוֹת תְּבֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַרְשִׁב"י בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ שֶׁהַחֲכָמָה הַזֹּאת צְרִיכָה לְהַמְצִיא לְכָלל יִשְׂרָאֵל בְּסוֹף הַיָּמִים, בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּלוֹמַר בְּדוֹרְנוּ אֵנוּ, וְלָכֵן מְשִׁמִּים מְעוֹרְרִים וּמְזַכִּים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּלִמּוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וְקִבְעוּ גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּכְוֵן לְכָל יְהוּדֵי שִׁיקְבַע לְעַצְמוֹ אֶפִּילוּ קְרִיאָה שֶׁל דְּבַר מוֹעֵט בְּסֶפֶר הַזֹּהַר מִדֵּי יוֹם, וּבְכַךְ יוֹכֵל בְּעֵזְרַת ה' לְדַבֵּק בְּסֶפֶר הַזֹּהַר. וְהֲרִי יְדוּעַ שֶׁסֶפֶר הַזֹּהַר מְמַרְק אֶת נְשִׁמַת הָאָדָם מִכָּל דְּבַר רָע, וְהַקְּרִיאָה בּוֹ הִיא סְגוּלָה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְהַחֲצִלּוֹת.

וְעַתָּה הַבֵּאנוּ לְפָנֵיכֶם אֶת הַחִיבוֹר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה לְקִיּוֹם דְּבָרֵי הַנְּבִיא יַחְזַקָּאל (פרק לו, ז-כב): וְאֵתָּה בְּוֹ אָדָם קַח לָךְ עֵץ אֶחָד וְכָתַב עָלָיו לְיְהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרְיוֹ

ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חברים. וקרב אתם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך... ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכלם ובמשפטי ילכו וחקתי ישמרו ועשו אותם. וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותיכם וישבו עליה המה ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וקרתי להם ברית שלום ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרביתי אותם ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם. ולקיים את דברי התנא האלוקי אשר ביקש "בני שנו מידותי" (גיטין ס"ז), ובה תלויה כל הגאולה, כדאמרו חז"ל (בבא בתרא דף ח' ע"א) "דכתיב גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך ושרים אמר עולא פסוק זה בלשון ארמית נאמר אי תנו כולהו עתה אקבצם". ומה נמצאו לחכי דברי הזוהר בהקדמת התיקונים (דף י"ז), והמשכילים יזהירו אלין רבי שמעון בן יוחאי וחבריו וכו' כד עבדו האי חיבורא אסתמכו עליה לעילא וכו', ומצדיקי הרבים ביה [שרבים יצדיקו את עצמם ע"י...], יהון נפישין ככוכבים לעולם ועד דלא אחשיך נהורא דלהון לעולם ועד, ובה תתקיים נבואת הרשב"י שבדור של משיח אפילו תינוקות של בית רבן ידעו סודות התורה, למען ילמדו מנער ועד זקן מדן ועד באר שבע, ובכך נזכה ברצות ה' להיות כדורו של חזקיהו המלך (ב"ק י"ד). שביקש הקב"ה לעשותו משיח, ועליו נאמר הפסוק "חובל עול מפני שמו", פירוש חובל ונחרב עולו של סנחריב מפני השמן של חזקיהו בבית המדרש שלמדו תורה מדן ועד באר שבע, כן יזכה ה' על ידי כבודכם להרבות כבוד שמים וכבוד התורה, לאחוז בזכותיה דבר יוחאי למען יעתיר בעדינו שנזכה לגאולה השלימה בקרוב, "אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך ויפחשו איביך לך ואתה על במותימו תדרך", (דברים פרק לג ט). וכאשר דבקים בתורתו של הרשב"י ממשיכים את נשמתו ממש לדורינו זה והרשב"י יושב ושונה כנגדו, (אור החמה), על כן שמנו מטרה לנגד עינינו שלכל ישראל יהיה חלק בתורת הרשב"י הקדוש לבלתי ידח ממנו נידח, ובה לציון גואל.

אם יזכה ללמד ולהבין אפלו פרוש מאמר אחד, יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה

כתב הפסא מלך (בתקון ל'), וזה לשונו: "כמה גדול חיוב על תלמידי חכמים ללמד קבלה, וענשם כמה גדול אם אינם לומדים קבלה, וגורם ארץ גלותא, כי הם מעבדים הגאולה רחמנא ליצלן... כי גדול כחה לקרב הגאולה". ובתקון מ"ב (שם בפסא מלך), "כי למוד הזהר הקדוש בגירסא בעלמא בונה עולמות, וכל שכן אם יזכה ללמד ולהבין אפלו פרוש מאמר אחד, יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה, ומבטח לו שהוא בן עולם הבא מבני היכלא דמלכא, ויהיה מרואי פני המלך היושבים ראשונה במלכותא דרקייעא". ואין נחת רוח להשם כעסק בנשמת

ח. צריך להבין מה כוונת הכסא מלך שאומר היושבים ראשונה במלכותא דרקייעא הא אומרים

התורה שהיא החכמה האמתית המקבלת כי ממנה יודע רצונו יתברך בעבודתו ומצוותיו... עד כאן, (וענין עוד בספר זכירה לחיים להגאון רבי חיים פלאגי ח"ב דף ע' ע"ד, ובשו"ת אפרקסטא דעגיא סימן ע"ד).

ואקוה כי בספר זה ימצא כל מבקש את חפצו, כי בספר תהלים צפונים כל אוצרות החכמה והמדע חכמה עלאה ותתאה, הגלויות והנסתרות, וכל ספרי מוסר שיצאו לעולם כמעט הכל מרמז בספר תהלים, ואין דבר חכמה ומדע בעולם אשר לא ילכו יונקותיו מהתורה הקדושה, ואתם יחד יחנה הזוהר הקדוש חכמה עילאה מפנים אריותא התנאים שרפי קודש, הרשב"י וחבורתו, אשר זהו חבור נפלא לעורר אהבת דודים, תפלות אדונינו דוד בן ישי ע"ה עם כוח עסק הזוהר, ועל ידי זה תתעורר חבצלת השרון לאוקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עוזנו, אם הבנים שמחה, כי בו נגאל, וימליך מלכותה, ויצמח פרקנה ויקרב ק"ץ משיחה.

בין כ"ד ספרי הקדש נצב ספר התהלים של דוד המלך ע"ה נעים זמירות ישראל, בספר התהלות והתפלות הנצחי של עם ישראל. בכל מצב שיהודי נמצא הרי הוא פותח את ספר התהלים, קורא ברגש את מזמוריו, ומוצא בהם את שאהבה נפשו. אם בשעת שמחה וחדוותא דלבא, אזי מתרוגן לבו מתוכו ולבו גואה באמירת פסוקיו בשבח והודיה להקב"ה על הטוב והחסד אשר גמל אותו, וכמאמרם ז"ל (פמדבר רבה ה, ו) **"שישראל נבראו לומר תהלתו של הקב"ה"**, וחלילה בשעת עצב וכאב הריהו משתפף ומתחנן באמצעותו וקורא אל ה' לגאלו מיד צר, להושיעו ולהצילו ממצוקתו. ושוב כשהגאולה אכן באה, והנושע מתאוה להודות לא-ל חי, הוא פותח את ספר התהלים. **בין** דפי התהלים מצפין היהודי את מיטב רגשותיו ודמעותיו, וממנו שואב מעיינות עוז וששון לבב. פסוקי הקדש מעוררים את לבו, ועל דם מביע את ערגתו ותשווקתו לצור עולמים. וכך אמרו רבותינו (מדרש תהלים יח): **"ר' יודן בשם ר' יהודה אומר: כל מה שאמר דוד בספרו, כנגדו וכן נגד כל ישראל אמרו וכן נגד כל העתים אמרו"**.

השלי"ה הקדוש (הלכות תשובה עניני תפילה) כותב: **"מי שנפשו חשקה לדבקה בו יתברך ובשבחיו, אז ידבק עצמו בספר תהלים. אשרי האיש אשר אומר תהלים בשירה ובזמרה בשמחה ובכוננת הלב ובהבנה"**. וזה לשון המלבי"ם (בהקדמתו לפרושו לספר

בגמרא תענית (דף לא, ע"א): אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלקיני זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. ואפשר לבאר, דהנה בוודאי עם הקב"ה ישבו משה רבנו ורבי שמעון בר יוחאי ביחד ועל ידיהם אבות הקדושים, וכו'. וכשמשה רבנו ורבי שמעון בר יוחאי רואים שיהודי פשוט לומד זוהר הקדוש נכנס לשם [ראה זוהר שיר השירים שרק לומדי הזוהר יכולים להיכנס לגן עדן העליון], ישאלו אותו האם למדת זוהר? ויענה כן, בוודאי כל שנה סיימתי ב"ה את כל הזוהר הקדוש שהדפיסו שובה ישראל, ואז רבי שמעון בר יוחאי ומשה רבנו אומרים לו בא ושב בינינו [באמצע - בין רבי שמעון בר יוחאי ובין משה רבנו].

תהלים): "בית קדש הקדושים, בית האוצר היקר הזה, כל אדם יחזה בו כל תפילה וכל תחנון, כל הודאה וכל תהלה, על כל דבר ועל כל ענין, צוקה או תשועה, צרה או ריוחה, אשר יהיה ליחיד או לרבים". כיוצא בזה כתב בספר הקדוש "מאור ושמש" (פרשת משפטים) בשם הרד"ק: "דוד המלך עליו השלום היה מתפלל על כל הענינים צריכים ישראל עד ביאת משיחנו. על החולים שיתרפאו, על הבריאם שלא יחלו, ועל פרוסתם שיתברכו, ולבטל מהם כל גזרות קשות".

ודוד המלך ע"ה התפלל לה' יתברך שכל העוסק בספר תהלים יחשב עליו כאילו עוסק בנגעים ואהלות, וסדר את ספר התהלים חמשה ספרים כנגד חמשה ספרי תורה, וכתב הפלא יועץ שבאמירת התהלים דבר יום ביומו אין משום בטול תורה ח"ו, **ועל ידי אמירת כל התהלים יכול לבטל הדינים והגזרות הקשות** כמו שאמר רבי פנחס מקוריץ זצ"ל תלמיד הבעש"ט זיע"א על הפסוק **"מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהלתו"** שמי שרוצה למלל ולכרות כל הדינים הקשים ישמיע כל תהלתו את כל ספר התהלים, ובפרט כשלומד התהלים עם הזוהר הקדוש.

ועין של"ה הקדוש (ריש ח"ב) וז"ל: מי הוא זה ואיזהו שיכול לירד לסוף דעת התורה, אלו כל השמים יריעות וכל הימים דיו וכל הקנים קולקסים אין לכתב חלק אחד מאלף אלפי אלפים רבבות מהרמוז בתורתנו הקדושה. רק כתר תורה מנח לכל, וכל הרוצה לטול יבא ויטל עד מקום ששכלו מגעת, ואחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכונן לבו לשמים עכ"ל. ובתנא דביה אליהו (זוטא ספ"ג), כתב: **אפילו אין בידו של אדם לא מקרא ולא משנה אלא הוא יושב וקורא כל היום הפסוק "ואחות לוטן תמנע" אפילו הכי שכר תורה בידו עין שם.**

הנה מבאר מכאן, שהחבור מהזהר היה עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים שאז יתגלה לתחתונים, ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו, אשר זה תהיה סבה קרובה לביאתו. וזהו שאמר ובגיניה ושבתם איש אל אחזתו וכו', כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים, עד שהצרך הקדוש ברוך הוא לקדשם בדם פסח ודם מילה, כן גאלה העתידה לא תהיה הגאלה עד שיזכו לתוספת הקדושה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה. (של"ה, עשרה מאמרות, מאמר א').

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות

ולפי זה יש לומר פרוש הפסוק "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", (מיכה ז, טו) שפרושו שהקדוש ברוך הוא יעשה לנו נסים כמו שעשה ביציאת מצרים, שאז עשה נסים בזכות תוספת הקדושה של דם פסח ודם מילה, כמו כן ביציאה מהגלות אם נזכה לתוספת הקדושה יראנו ה' נפלאות במהרה בימינו, יוצא מזה שאין הדבר תלוי אלא בננו, ה' מחכה, כמו שחכה אז ביציאת מצרים שימולו ויעשו פסח, כמו כן עכשו הוא מחכה, שנזכה לתוספת הקדושה של הזוהר, וכשנזכה לזה מיד וציאנו מן הגלות האיום והנורא.

וכן כתב באבן שלמה להגר"א (פרק י"ד אות ג), דהגאָלָה לא תהיָה רק על ידי למוד התורה, ועָקָר הגאָלָה בלמוד הקבָלה.

כן כתב גם רבי חיים ויטאל בהקדמה לספר "עץ חיים": הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחר ועכוב בגן בית מקדשנו ותפארתנו, (ועל זה צריך גם לעשות תשובה גדולה על שבגינו התעכב גאֵלת ישראל עין בדבריו הקדושים).

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה

איתא במדרש שיר השירים (מהגניזה [י"ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח), על הפסוק (א ג) "לריח שמניך טובים": **השביעי** [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם תוכחות, ומה היה אומר להם, 'כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו החכמים היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פסחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פי"ב ה"ה]. לסוף עשרים שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת קריאת שמע וכו', עד כאן. ובגמרא (ברכות סא:) מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד'.

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאלוהו הנביא בא להודיע

וכותב רבינו יוסף חיים זי"ע בספרו "בן יהוידע", שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאלוהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא.

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמיה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהו

ובספר "סוד ה" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין

על צוואת רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו, (המובא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאינא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה באנו, אמר להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [כלומר באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטהרה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, ולא הייתה הגזירה

מובן שכל הקפידה הייתה מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהייתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סוד מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל), כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א): **חֲדָי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבוקק a) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. (אמר) (קכ"ח ע"ב) הִתְם יְאוֹת הָיָה לְמִהְיוֹ דְחִיל. אֲנִי בְּחַבִּיבוֹתָא תְלִיָא מְלֵתָא, דְּכַתִּיב, (דברים 1) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ, וְכַתִּיב (דברים 2) מֵאֲהַבְתָּ ה' אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִי אֶתְכֶם וְגו'.**

ובלשון הקודש: שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבוקק a) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. שֶׁם רָאוּי לְהִיֵּת יְרֵא. אֲנִי בְּחַבִּיבוֹת תְּלוּי הַדְּבָר, שְׁכַתוֹב (דברים 1) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכַתוֹב (שם 2) מֵאֲהַבְתָּ ה' אֶתְכֶם, וְכַתוֹב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף קיב.): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחאי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני

תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות דקדושה, שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, ובזה שורף את הקליפות ומגרש החושך ומאיר את העולם באור גדול (סוד ה'). - מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצל רבי אליעזר הגדול סודות התורה, היה יכול להינצל מגזירת עשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו ע"ה, וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא מכפר ומציל את כל עם ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: **עוד אָמר אֵלָיהוּ זְכוּנוּ לְבִרְכָה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּהַאי סִפְרֵי הַזֵּהר יִתְפָּרְקוּן מִן גְּלוּתָא כַּד אֲתַגְּלִיא בְּדָא בְּתַרְאָה. עוֹד בְּדַף קכ"ד: לְשׁוֹן מִשָּׁה רַבִּינוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֵהר הַרְקִיעַ בְּהַאי חַבּוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סִפְרֵי הַזֵּהר בְּאֵילִין לֹא צְרִיף נִסְיוֹן - רְצָה לוֹמַר: כִּי הַלּוֹמֵד בְּסִפְרֵי הַזֵּהר לֹא יִסְבַּל חֲבַלֵּי מְשִׁיחַ וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל עֲתִידִין לְמַטְעֵם מְאִילָנָא דְחַיִּי דָּא הוּא סִפְרֵי הַזֵּהר יִפְקוּן בֵּיהּ מְגֻלוּתָא בְּרַחֲמֵי.**

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! כי תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה.

כְּדָאי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסַמְרֵי עֲלֵיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק

גם בשעת הדחוק הזו, בל נתיאש מן הרחמים. כְּדָאי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסַמְרֵי עֲלֵיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק (ברכות דף ט:): וְכֵן עוֹד בְּכַמְהָ דוֹכְתֵי בְּש"ס, וּלְשׁוֹן בְּשַׁעַת הַדְּחָק (דוּקָא) יֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דְבַרְיֵי הַש"ס סָקָה (מה:): שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי (דהוּא סַתָּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכָל מְקוֹם) יְכוֹלְנֵי לְפַטֵּר אֶת כָּל הָעוֹלָם מִן הַדִּין, מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם עַד סוּפוֹ, וְהָאֲחֵרוֹן הַקָּבִיד כְּעַת סוּפוֹ שֶׁל גְּלוּת אָדוּם (שֶׁהוּא קָדָם בִּיאַת גּוֹאֵל צָדֵק בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמוּ) שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הוּא שְׁעַמַּד בְּנִפְשׁוֹ כְּנֶגֶד מַלְכֵי רוּמֵי (אָדוּם) כְּדָאֲמַרְיֵינוּ בְּשַׁבָּת, וְעַל כֵּן אָמַר הַמְּלָךְ אֲזַי, שְׁמַעוֹן שֶׁגִּנָּה יִהְרַג, וּבִפְרָט בְּסוּף יוֹמֵי אֵילִין בְּאַחֲרֵית יְמֵי גְלוּת אָדוּם, וְזֵהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּכַחוֹ וּבְכַח הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ חַבּוּרוֹ, דִּיתְפָּרְנְסוּן בְּדָא בְּתַרְאָה לְהַצִּיל מִחֲבַלֵּי מְשִׁיחַ, וְיִפְקוּן מִן גְּלוּתָא בְּכַחוֹ. וְאֵלוּ הַיָּמִים נִקְרָאִים שַׁעַת הַדְּחָק בְּדוּחְקָא (דְּגְלוּתָא) בְּתַר דוּחְקָא כְּמַבְאָר בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ, עַל כֵּן שְׁפִיר אָמְרוּ (רַק בְּרַשְׁב"י) כְּדָאי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסַמְרֵי עֲלֵיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק, שְׁעוּמַד בְּעוֹדְנוּ בְּשַׁעַת הַדְּחָק, הִינּוּ בְּשָׂנִים הָאֵלוּ, וְעַל זְכוּתוֹ אָנוּ סוּמְכִין כְּנִזְכֵּר. (דְּבַרֵי תוֹרָה מִהַדוּרָא ט' אוֹת לט).

ובישועות יעקב כתב, וז"ל: שבאמת אין חלוק בתורתנו הקדושה בין פסוק זה לפסוק **"שמע ישראל"**, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל, ורבי עמנואל הצפרני ז"ל כתב במתק קולמסו (פרוש לספר משלי דפוס נעאפאל רמ"ז) לא כאותיות המצוריות העבריות, כי בצורות אותיותינה נרמזים סודות גדולות, ולמשל ראה כי **ספר התקונים חברו רשב"י על מלה אחת שבתורה שהיא מלת "בראשית"**, וכן הפסוק (בראשית ל"ו) **"ושם אשתו מהיטבאל וגו'**, אשר הקורא לא ירגיש בו שום פליאה, ואמרו עליו (זוה"ק תולדות קמ"ה) **תא חזי, דהא רבי יחנן בן זכאי הוה אמר "ש" הלכות פסוקות ברמזא דחקמתא על זה, בפסוק ושם אשתו מהיטבאל וגו', ולא גלי לון אלא לרבי אלעזר דהנה עמיה עכל"ק. וכתב מרן גאון עוזנו החיד"א ז"ל"ע, לרמז זכות"ם תגן, זכותם ראשי תבות זוהר כ"ד ספרים, תהלים משניות, שיתמיד בהם האדם ויחזר וישגן, וזכותם תגן בעד כל ישראל.**

דוד המלך היה קם בחצות הלילה, ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך

וראה מה שכתוב בזה"ק בראשית (פרשת לך דף פ"ב ע"א), תרגום הזוהר: בא ראה שדוד המלך היה קם בחצות הלילה, ומשום כך דוד המלך חי לעולמים, ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך. ובזה"ק (בראשית פרשת ויג'א דף צ"ט ע"א), תרגום הזוהר: בא ראה, הקב"ה עשה את דוד המלך עמוד אחד מהכסא העליון כמו האבות, פרוש, כי אברהם ויצחק ויעקב המה שלשה רגלים לכסא, ודוד הוא רגל רביעי. ובזהר הקדוש בראשית (פרשת ויצא - דף קנח ע"ב): בלשון הקודש: וכן כל אותם שירות ותשבחות שאמר דוד וכל אותם שהיו עמו, כלם היו בסוד עליון, בסוד החכמה.

עקר הגאולה בלמוד הקבלה

הגאולה לא תהיה, רק על ידי למוד התורה, ועקר הגאולה בלמוד הקבלה. (אבו שלמה פרק י"א אות ג) **היצר הרע עושה שלא ילמד קבלה, כי יודע שעל ידי למוד זה ישוב האדם בתשובה שלמה** (הגר"א בישעיה ו' ט). פנימיות התורה הם חיים לפנימיות הגוף שהוא הנפש והחיצוניות לחיצוניות הגוף, והעוסקים ברמז וסוד אין יצר הרע יכול להתגרות בהם. (אבו שלמה פרק ח' אות כ"ו). **ההשגה מתחילה מתורת הנסתר ורק אחר כך משיגים יתר חלקי התורה.** ולבסוף משיגים את התורה הנגלית. (הגאון מוילנא. סדור). כל אחד מה שמלמדין אותו בבטן אמו פן יש יכלת בידו להשיג. ומי שהיה יכול להשיג סודות התורה והוא לא ישתדל להשיגו, נדון בדינין קשיין. (הגאון רבי אליהו מוילנא, הגר"א אבו שלמה חלק כ"ד)

הלומד את האדרא גורם לרשב"י שיהיה מעטר וישוב כמלך בראש

כמו שכתוב הצה"ק המקבל רבי אברהם אזולאי זיע"א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי, בספרו **"אור החמה"** על ה"אדרא דמשקנא" (שבפרשת משפטים

דף קכ"ג ע"ב, וְזֶה לְשׁוֹן קִדְשׁוֹ: אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם אַחַר שׁוֹפֵטֵר רִשְׁבִי מִבִּינֵינוּ, כָּל זְמַן שְׁאֵנוּ עוֹסְקִים בְּדַבְרֵי הָאֲדָרָא, "אֲתַעֲטֵר" בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן מְעֵטֵר כְּמִלְךָ בְּעֵטְרוֹתָיו בְּרֹאשׁ, וְיוֹשֵׁב בְּגוּוֹן, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן קִדְשׁוֹ. הָאֵם יֵשׁ שְׁמַחָה גְדוּלָה מִזּוּ בּוֹדָאֵי שְׁכָדָאֵי לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת מִצְוָה. וְאִין שׁוּם סַפֵּק כְּאֲשֶׁר יִבְקֹשׁ כָּל בְּקִשָּׁה שֶׁהוּא, בְּזָכוֹת הַלְמוּד בְּזוּה"ק, יִזְכֶּה שְׁתַּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ. כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּכַתְבֵי הָאָר"י מוֹבָא (שַׁעַר הַפְּסוּקִים - סֵפֶר שִׁיר הַשִּׁירִים): "הַיּוֹשֵׁבֵת בְּגוּיִם חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלָהּ הַשְּׁמִיעֵנִי": רֵאשִׁי תְּבוֹת ח'בָּרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלָהּ הַשְּׁמִיעֵנִי, הוּא חֲמֵלָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ בְּזוּהַר בְּפֶרֶשֶׁת שְׁמוֹת, עַל פְּסוּק וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכָה וְתַחְמַל עָלָיו וְגו', וְהִבֵּן זֶה. (סֵפֶר זְכוּתֵיהָ דְרִשְׁבִי')

אֲחִינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל - הִבֵּיאוּ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְכֶם וּבְכֹל רִגְעַ תּוֹכְלוּ לְהִתְקַשֵּׁר לְנִשְׁמַת הַרְשָׁבִיט - וּבּוֹדָאֵי הַרְשָׁבִיט זִי"ע יִפִּיר לְכֶם טוֹבָה וְתוֹשָׁפְעוּ מִמְקוֹר הַבְּרָכוֹת,

ט. כתב בספר פלא יועץ (ערך דובב) וזה לשונו: פירשו רבותינו ז"ל שכל תלמיד חכם שאומרים דבר תורה משמו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר ויש לו הנאה ונחת רוח כשותה יין קונדיטון, כמו שכתוב בירושלמי מסכת שקלים, ... כתוב בספרים שפעם אחת היה שמד ונגלה מוהר"מ אלשיך ז"ל בהקיצו, והציל לאחד מתוך ההפיכה, מפני סיבה שהיה לומד ספרו בתמידות, עכ"ל.

אמרו חז"ל ביבמות (צו ע"ב - צו ע"א): ... אזל ר' אלעזר אמר לשמעתא בי מדרשא, ולא אמרה משמיה דר' יוחנן. שמע רבי יוחנן איקפד. ... ורבי יוחנן מאי טעמא קפיד כולי האי? דאמר רב יהודה אמר רב: מאי דכתיב "אגורה באהלך עולמים"? וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעוה"ז. דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה - שפתותיו דובבות בקבר. אמר ר' יצחק בן זעירא ואיתימא שמעון נזירא: מאי קראה? "וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים". ככומר של ענבים, מה כומר של ענבים כיון שמניח אדם אצבעו עליו מיד דובב, אף תלמידי חכמים כיון שאומרים דבר שמועה מפייהם בעולם הזה שפתותיהם דובבות בקבר. ופירוש על זה בספר יערות דבש, (חלק שני - דרוש ז): ... היינו להבין, מכל מקום איך דר בב' עולמות, אבל כשאומרים דבר שמועה מפיו, אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים, עומדת שם, וכך שפיר אמרין דר בב' עולמות, בעולם הנצחי ובוזה העולם, גם נתלבשת בגוף בקבר בהבלא דגרמי, כך אמרו שפתותיו דובבות בקבר, שנתלבש בגוף בקבר עכ"ל, (ועיין עוד ביערות דבש, חלק ראשון - דרוש טז). [ראה בליקוטים מכתבי הרמח"ל זצ"ל (רבי משה חיים לוצאטו) בענין כותל המערבי, סוד לוז: באדם נשאר עצם אחד בקבר הנקרא לוז, ועליו יבנה הגוף לתחית המתים. ויש שם גם חלק מן הנפש והיא נק' הבלא דגרמי. כן הוא בבית המקדש, נשאר הכותל המערבי, וה"ס זה לוז שעליו יבנה הבנין לעתיד לבא, ואותה הקדושה השורה עליו נקרא הבלא דגרמי].

ובספר תורה וחיים להר"ח הטוב זי"ע (מערכת חת), כתב: אם אומרים חידושים של תלמיד חכם שכבר בעולם העליון, הרי הוא בא מעולם העליון לאותו מקום כמבואר בזוהר הקדוש (חלק ג' פרשת פנחס דף ר"כ ע"א), תרגום הזוהר: שמעו קול אחד שהיה אומר פנו מקום לבי פנחס בן יאיר, שהוא בא אצלינו, שלמדנו, דבכל מקום שהצדיק חידש בו דברי תורה, כשהוא בעולם ההוא [העליון] פוקד לאותו מקום [בעולם הזה] ובא אליו, וכל שכן ששורין בו צדיקים אחרים לקדש אותו מקום, ולומדים שם תורה, כעין זה הנה בא רבי פנחס בן יאיר לפקוד מקומו, ומצא

שכפידוע שהזהר הקדוש מגן ומציל מכל הצרות ומונע פגועים ואסונות - ובפרט בדור האחרון הזה שמצפים כבר בכליון עינים לגאולה השלימה - וכבר הבטיח הרעיא מהימנא: "בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי" אשר על פן אחינו הטוהורים חושו והצילו את עם ישראל להדבק בלימוד הזהר הקדוש, ובדאי המשיח והרשב"י, מליצו טוב במרומים, על כל הלומדים, ונשע תשועת עולמים כולנו ליה מצפים.

לשון הזהר מסגל לנשמה אף דלא ידע מאי קאמר

כבר נודע גדל יקר תפארת וגדל תהלות ספר היקר והקדוש תקוני זהר שחבר התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי זכר צדיק לברכה, אשרי אדם שומע לו לשקד על דלתותיו יום יום, אשר חכמים הגידו שאף לשונו הזהב (הזהר) מסגל מאד לנשמה אף דלא ידע מאי קאמר. (הסקמת הרב הקדוש מאפטא תקוני זהר דפוס מעזבוז). - וראוי לקבע עצמו ללמד חמש דפין בזהר בכל יום, והוא תועלת גדול ותקון גדול לנפש להאירה ולזככה ולתקנה ולכללות קוצים מדות רעות ותאוות רעות לזכות בנעם השם, והוא מרפא ותקון לחטאים ופשעים של הנפש. (מורה באצבע להחיד"א אות מ). - וכן נתן מרו האר"י תקון לבעל תשובה שיאמר חמשה דפין זהר או תקונים בכל יום, וכן נהג מורי ורבי לקבע למודו בליה, במשניות או בזהר, או שניהם כאחד טובים. (מורה באצבע להחיד"א אות מ). - מעלת חדושי תורה שהוא חשוב מאד בשמים ממעל, עד שאמרו בזהר הקדוש שבונה שמים חדשים, ועליו הפתוב אומר: "לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה", אל תקרי עמי אלא עמי, שנעשה שתי להקדוש ברוך הוא וכו', והוא תקון גדול לכל עוון ולכל חטאת ובפרט לעוון פגם הברית וכו'. וגם למוד ספר הזהר הקדוש אף באין מבין חשוב כאלו חדש חדשים. ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים.

(פלא יועץ ערך חדוש)

אלו הצדיקים מחדשין דברי תורה ונתחדש אותו דבר תורה שאמר מלפנים, רבי פנחס בן יאיר, עתה מתחדש לפניו כאן.

(א) על ידי הפצת ספריו זוכה לישב במחיצתו בעולם הבא: המדפיס ספרים מממונו להוציא לאור תורה זוכה ויושב במחיצת התלמידי חכמים מחברי הספרים, שהרי על ידו יצא החיבור לעולם, ותרבה הדעת בכל עת, ואילו היה גנוז למקצועות המשכן בירכתיים, לא היו לומדים בו. - ב. והנה אמרו חז"ל במסכת יבמות (דף צ"ו ע"ב) שפתותיו דובבות וכו' כדאיתא שם, ולפי זה הגורם שיהיה החכם חי אחרי מותו, גם הוא זוכה ויושב במחיצתו, שהרי הוא גרם להחיותו, ואין ספק כשהוא בא לעולם הבא, החכם בעצמו עם סיעת מרחמוה יוצאין לקראתו לקבל פניו. (הגאון מהרח"א איסטורוסה בספרו בן אברהם פרשת וישלח דף כ"ג ע"ב).

(ב) הספר של הצדיק הוא נשמת הצדיק: בחלום וכו' עיין שם, ונא לעיין בהסכמת הגה"צ מהר"י ח זוננפלד זכותו יגן עלינו אמן, לספר "צדקה ומשפט", אודות הוצאה לאור. (ראה עוד מהר"ח פלאגי זצ"ל בספרו "תורה וחיים", מ"ע ס' אות ריז). גם האדמו"ר מסאדיגורא זכותו יגן עלינו אמן, מביא שהציון להצדיק הוא בשביל הגוף והנפש, והספר של הצדיק הוא לנשמת הצדיק.

לומר זהר חדש קדם התפלה

תגיד להאברכים שאם רוצים להגיד מעט זהר קדם התפלה שיגידו זהר חדש, שמזה גם כן יכולים להיות חסיד. (דברי אהרן בשם הרב הקדוש רבי אשר מסטולין).

- **אם זכה ילמד בזהר הקדוש באשמורות, כי בזכותו יצאו ישראל מהגלות שדומה ללילה.** ואף שלא זכה להבינו, אף על פי כן ילמד הלשון כי הוא מזכר הנשמה, והקדוש ברוך הוא ברב רחמיו ימלא כל משאלות לבו בפרט בזכות למוד לשון הזהר, כי הוא נייחא קמיה אף על פי שהוא מגמגם בלישניה ודאי מאן חשוב מאן ספון ומאן רקיע בזכות זה הקדוש ברוך הוא ימהר ויחיש וידלג ובא לציון גואל, אמן כן יהי רצון. (סדור שער השמים, בסדר הלמוד שכתבו הקדמונים).

- **אחי ורעי, אם כל כף גדולה לשמים שיאו ומעלתו וכמה תקיף חילא דהאי אילנא ורבבי של למוד ספר הזהר הקדוש, ושךש בארץ גזעו לשלח רצוצים חפשי מן הגלות המר, האיר לא יתלהב לב האדם להאיר און לשמע בלמודים לקבע שעור קבוע בכל יום בזהר הקדוש ובתקונים ושאר ספרי המקבילים כו.** (סוד ושךש העבודה, שער הששי, שער הניצוץ).

- **ראוי לקבוע עצמו ללמוד חמש דפים זהר בכל יום,** והוא תועלת גדולה ותקון גדול לנפש להאירה ולזככה ולתקנה, ולכלות קוצים, מדות רעות ותאוות רעות, לזכות בנעם השם, והוא מרפא ותקון לחטאים ופשיעים של הנפש. וכן נתן מרו האר"י זכרוננו לברכה תקון לבעל תשובה שיאמר חמש דפים זהר או תקונים בכל יום, וכן נהג מורי ורבי דודי הקדוש מורינו הרב רבי צבי.

(נתיב מצוותיך למורינו הרב רבי יצחק איזיק מקאמארא, שביל התורה אות א' סימן ל"א)

ללמד תקוני זהר ארבעים יום מראש חדש אלול עד יום הכפורים

יעין בסוף הקדמת בעל פסא מלך ועוד בכמה ספרים קדושים שהלהיבו מאד ללמד התקוני הזהר בארבעים יום שמראש חדש אלול עד יום הכפורים (ואולי יש להסמך זה ממה שכתב בתקון ו' ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה ודא יום הכפורים דתבת נח היא אמה עלאה חלון דילי הוא עמודא דאמצעייתא דביה אור ותיבה אור וכתב בבאור מהגר"א שביום הכפורים חלונות התבה והוא תשובה אמה עלאה פתוחים וזהו שכתוב מקץ ארבעים יום שהם ארבעים יום הידועים מראש חדש אלול ורעיא מהימנא איתא על התקוני זהר דאיהי מגוונא דתבת נח וכו' פידוע. (הקדמת המוציא לאור תקוני זהר מהגר"א). - ובחדש אלול חצי היום תלמוד חכמת האמת וחצי היום תלמוד טור ובית יוסף ושלחן ערוך הלכות ראש השנה וכפור וסכה ולולב עם כל הפוסקים השיכים להם, ובעשרת ימי תשובה לא תלמוד כי אם חכמת האמת דוקא, ובימים שבין כפור לסכות תרבה בלמוד התהלים וזהו וכי צא ובעזרת השם יתברך כל אשר תפנה תשכיל ותצליח אמן כן יהי רצון. (עבודת הקדש חלק התכלית פרק ע'). - ולהיות ספר התקונים בחדש אלול יד הכל משמשת בו.

(פסא מלך בהקדמה)

מִשֶׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא סוּבְלַ עַל וְצַעַר הַשְׂכִּינָה הַקְדוּשָׁה לְבָדוּ, כִּי אֵין הַתְּלַמִּידִי חֲכָמִים רוּצִים לְסִייעוּ בְּזָה, שְׂאִינִם רוּצִים לְלַמּוֹד סוּדוֹת הַתּוֹרָה

וְהָאוּר הַחַיִּים הַקְדוּשׁ בְּפָרוּשׁוֹ עַל פְּרִשְׁת וַיְחִי (בְּכַרְפֵּת יַעֲקֹב לַיהוּדָה) בִּיאָר, דְּמִשֶׁה הוּא גּוֹאֵל רַאשׁוֹן, וְהוּא גּוֹאֵל אַחֲרוֹן, כְּדָאֲמַר בְּזוֹהַר הַקְדוּשׁ "מ'ה ש'הִיָּה ה'וֹא" ר"ת מִשֶׁה - "ש'הִיָּה", (קהלת א ט), וַאֲיִן מִשֶׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא נוֹתֵן הַתּוֹרָה רוּצָה לְגֵאוּל עִם שֶׁל בְּטָלָיִם, [וּבְזוֹהַר הַקְדוּשׁ קוֹרָא לְאֵלוֹ שְׂאִינִם עוֹסְקִים בְּסִפְר הַזּוֹהַר "עַמִּי הָאֲרִיץ" גַּם כִּי גְדֻלִּים בְּתַלְמוּד], וּמוֹסִיף שָׁם, דְּבְכָל פְּעַם שְׂיִישׁ זְמַן הָרְאוּי לְגֵאוּלָּה, צְרִיךְ שְׂהִיָּה בְּנוּ יִינָה שֶׁל תּוֹרָה הוּא כַח עֵסֶק הַתּוֹרָה בְּכָל הַפְּרָדִ"ס - ד' חֲלָקִיָּה, (כְּדַפְרֵשׁ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים עַל הַפְּסוּק "הִבִּיאֵנִי אֶל בֵּית הַיְיֹ", וְאִם לֹא ח"ו סוּבְלִים יִסּוּרִים, וְרַק עַל יְדֵי כַח הַתּוֹרָה שְׂיִישׁ בְּעַם יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים, עַכְתָּ"ד. וּפּוֹק חֲזִי מַה שְׂאֲמָרוּ בְּזוֹהַר הַקְדוּשׁ פְּרִשְׁת בְּרַאשִׁית (דף כח): בְּלִשׁוֹן הַקְדֻשׁ: אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהָרִי מִי נָתַן מַעֲשֵׂה שֶׁל אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשֶׁה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ כִּי? וְכִי לֹא לְמַדְתָּ (יִשְׁעִיָּה מו) מְגִיד מְרַאשִׁית אַחֲרִית! אָמַר לוֹ, כִּי הוּא וְדָאִי. וְלִכֵּן מִשֶׁה לֹא מַת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבְגִלְלוּ נְאֻמַר בְּגִלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה וְלְאָדָם לֹא מִצָּא עֵזֶר, אֲלֵא כָלָם כְּנִגְדוּ. וְכֵן נְאֻמַר בְּעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי וְלְאָדָם לֹא מִצָּא עֵזֶר שְׂיוּצִיא שְׂכִינָה מִהַגְלוֹת. זְהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמִשֶׁה הוּא בְּדַמּוֹתוֹ מִמֶּשׁ, שְׂנֵאֲמַר בּוֹ לֹא מִצָּא עֵזֶר כְּנִגְדוּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים הַתְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. ה' אֱלֹהִים - אֲבָא וְאֲמָא. תְּרַדְמָה - זו הַגְלוֹת, שְׂנֵאֲמַר בָּהּ (בְּרַאשִׁית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אֲבָרָם. הַפִּילוֹ עַל מִשֶׁה וַיִּישָׁן. אֵין שְׁנָה אֲלֵא גְלוֹת. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלַעְתָּיו - מִצְלַעוֹתָיו שֶׁל מִי? אֲלֵא מְאוֹתָם עֲלָמוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה נְטִלוּ אֲבָא וְאֲמָא אַחַד מֵהֶם, וְהוּא צַד לְבוֹ, יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגַר בְּשָׂר תַּחְתָּנָה - זֶה בְּשָׂר שְׂנֵאֲמַר בּוֹ (שֵׁם ו) בְּשִׁגְם הוּא בְּשָׂר. בְּשָׂר שֶׁל מִשֶׁה אָדָם, וְעֲלָיו נְאֻמַר פְּנֵי מִשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה, וְלִכֵּן (שִׁיר ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַחֲמָה. וּבְאֵר בְּמִקְדָּשׁ מְלֻךְ: דְּמִשֶׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא סוּבְלַ עַל וְצַעַר הַשְׂכִּינָה הַקְדוּשָׁה לְבָדוּ, כִּי אֵין הַתְּלַמִּידִי חֲכָמִים רוּצִים לְסִייעוּ בְּזָה, שְׂאִינִם רוּצִים לְלַמּוֹד סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲלֵא כּוֹלָם כְּנִגְדוּ וְלֹא מִצָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִי שְׂיַעֲזֵר לְהוּצִיא אֶת הַשְׂכִּינָה מִן הַגְלוֹת, וְכָלָם בְּסוּד הַתְּרַדְמָה וְהַשְׂכִּינָה.

כַּל הַגְּאוּלָּה תְּלוּיָה בַעֲסַק הַחֲכָמָה הַזֹּאת

וּבְדָגְלַ מַחְנָה אֲפָרִים (פְּרִשְׁת שְׁמִינִי): וְזֶהוּ דְרִשׁ דְּרִשׁ מִשֶׁה, הִינּוּ כְּשִׁיתְגַּלְהָה (כִּי בְּכָל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ בַּחֲנִינַת מִשֶׁה, וְאִתָּא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִיָּה בַּחֲנִינַת מִשֶׁה), וַיְדַרֵּשׁ מַה שְׂדַרֵּשׁ כְּבָר מִשֶׁה, הִינּוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, סִפְר הַזֹּהַר, אַזְ וְהִנֵּה שְׂדַרְף, הִינּוּ שְׂיַתְבְּטְלוּ כָּל הַקְּלָפוֹת וּמִמִּילָא יְהִיָּה הַגְּאֻלָּה שְׂיַבְנָה בְּמַהֲרָה בְּיַמִּינוּ אָמֵן סְלָה וְעַד.

וְגַם עַל יְדֵי הַחִיבוּר הַהוּא יִהְיֶה בְּטוֹל הַקְּלִיפּוֹת וְקַלּוֹת הַגְלוֹת וְהַשְׁבַּתַת הַקְּטִירוֹגִים (חֲסֵד לַאֲבָרָה מַעִין רַאשׁוֹן נַהַר כ"ד). הַכַּל תְּלוּי בַעֲסַק הַחֲכָמָה הַזֹּאת, וּמוֹנִיעַתָנוּ מִלְּהַתְּעַסֵּק

בַּהּ הִיא גּוֹרֵמַת אַחוּר וְעוֹכֹב בְּנִין בֵּית מִקְדָּשָׁנוּ וְתַפְאֵרַתָנוּ.

(הַקְּדַמַת הַרַב חַיִּים וַיִּטְאֵל לַעֲץ חַיִּים).

כָּל הָאֲסוּנוֹת וְהָעֲנִיּוֹת וְהַצָּרוֹת, וְעֹכֹב בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ וְהַגָּאוּלָּה, זֶה בְּגִלְל שְׁלֵא רוֹצִים לְלַמּוֹד אֶת תּוֹרַת הַסּוּד - וּמַעֲכָבִים הַגָּאוּלָּה

בְּתִיקוּנֵי זוהר (תיקון ל'), אָמַר הַרְשֵׁב"י ע"ה שְׁכַל הָאֲסוּנוֹת וְהָעֲנִיּוֹת וְהַצָּרוֹת, וְעֹכֹב בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ וְהַגָּאוּלָּה, זֶה בְּגִלְל שְׁלֵא רוֹצִים לְלַמּוֹד אֶת תּוֹרַת הַסּוּד. - וּבְזוֹהַר פְּרִשְׁת נְשֵׂא (קכד, ב), אָמַר הַרְעִיָא מְהִימְנָא דְדוּקָא בְּזוֹכֹת לִימוּד סֵפֶר הַזוֹהַר יוֹצֵאִים מִהַגְלוֹת בְּרַחֲמִים, וְכִבְר בְּאֵרו גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת, כִּי הַלִּימוּד בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ מוֹעִיל גַּם בְּגִירְסָא, כִּי מְטַהֵר הַנֶּפֶשׁ הוּא (עֵינֵי בְּסֵפֶר אֹר הַזוֹהַר) וּמְזַכֵּר הָאֵוִיר, וּמְכַנְיֵע כַּח מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְדַע כִּי כִבְר הוֹרָה מִלְאָךְ הָאֱלֹקִים הָאֲר"י הַחַי זי"ע לְתַלְמִידֵי הַגְּדוּלִים, שְׂיִלְמָדוּ זוֹהַר בְּגִירְסָא, לְזָכוֹת עַל יָדוּ לְהַשְׁגָּה, וְכֹן לְבַעֲלֵי תְשׁוּבָה לְטַהֵרֵת נִשְׁמַתָּם, וּלְקַבְּלַת תְּשׁוּבָתָם. וְאֵלוּ כִבְר קִימְנוּ עֲצַת הַרְמַח"ל זִיע"א לְלַמּוֹד בְּחַבְרָה זוֹהַר הַקְּדוּשׁ בְּגִירְסָא בְּרַצִּיפוֹת, כִּכְר הוֹנַח לָנוּ, וְנִצְלָנוּ מִיַּד כָּל הַקְּמִים עֲלֵינוּ, וְזָכִינוּ לְרוּחַ טְהָרָה, (דְּבִיאל פְּרָק ז יג) "וְאָרוּ עִם עֲנֵנֵי שְׁמַיָא" וְגַבַּר יִשְׂרָאֵל!

עַל כֹּן רָאוּ נָא בְּזֶה דְבָרֵי הַגֵּר"א ז"ל, וְדַבְּרֵי גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל מְעַנְּנֵן חוֹבַת הַשְּׁעָה לַעֲסוֹק בְּלִימוּד הַזוֹהַר הַקְּדוּשׁ, וְעַתָּה יֹאמַר בְּקוֹל רֵם וְנִשְׂא "חַתּוּם פִּי שְׁטָן... יְעוּם בּו וְיָדָם", וְלֹא יִקְנָטְרוּ עוֹד הַשׁוֹגְגִים וְהַמְזִידִים, וְלִשְׁוֹמְעִים יוֹנְעִים יֹאמְרוּ הַמְּגִידִים, לְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַקְּטוּנִים עִם הַגְּדוּלִים, יַחַד כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבָרִים, וּמְמַנּוּ יִשְׁקוּ כָּל הַעֲדָרִים, בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת נִפְלָאִים, כּוֹלְנוּ לִי-הַ וּלְי-הַ עֵינֵינוּ מִצְפִּים.

וּבְזוֹכֹת אֲדוּנֵינוּ דְּדוּד הַמְּלֹךְ ע"ה הוּא מְשִׁיחַ ה', יִתְקַיְמוּ דְבָרֵי הַנְּבִיא יִחְזַקְאֵל (פְּרָק לז ט) דְּבַר אֱלֹהִים כֹּה אָמַר אֲד-נִי ה' הִנֵּה אֲנִי לִקְחָ אֶת עַץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד אֲפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרֵי וְנִתְתִּי אוֹתָם עֲלֵיו אֶת עַץ יְהוּדָה וְעִשִׂיתֶם לְעַץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בְּיָדֵי: (יִחְזַקְאֵל פְּרָק לז כד-כה, כז) וְעַבְדֵי דְּדוּד מְלֹךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעֵה אֶחָד יִהְיֶה לְכֹלָם וּבְמִשְׁפְּטֵי יִלְכוּ וְחֻקְתִּי יִשְׁמְרוּ וְעִשׂוּ אוֹתָם, וְיִשְׁבוּ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִתְתִּי לְעַבְדֵי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יִשְׁבוּ בָּהּ אַבּוֹתֵיכֶם וְיִשְׁבוּ עֲלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד עוֹלָם וְדוּד עַבְדֵי נְשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם: וְהָיָה מִשְׁכְּנֵי עֲלֵיהֶם וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים וְהָיָה לִי לְעַם. וּבְזוֹכֹת הַרְשֵׁב"י ע"ה נִשְׁמַת מִשָּׁה רַעִיָא מְהִימְנָא מְשִׁיחַ ה' הוּא גּוֹאֵל רָאשׁוֹן וְהוּא גּוֹאֵל אַחֲרוֹן (אֹר הַחַיִּים וְחַי), וּבְיָמֵינוּ תְּנִשְׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים וְיִתְקַיְמוּ בְּנוּ הַרְעִיָא מְהִימְנָא בְּסִפְרָא דָא יִפְקוּן מַגְלוֹתָא בְּרַחֲמֵי וּבְגִין דָא וְאִין עִמּוּ אֵל נִכְר, וְהָיָה ה' לְמְלֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוּ אֶחָד: (זְכָרְיָה פְּרָק יד ט), בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

וְזֹאת לְמוֹדְעֵי, שְׁסַפְרִים הָאֵלוּ מְתַר וּמְצוּהָ לְכֹל אֶחָד לְהַדְפִּיס כְּמָה שְׂרוּצָה בְּאֵילוּ שִׁפָּה וְלִשׁוֹן שְׂרוּצָה, וְכָל הַמְּזַכֵּה אֶת הַרְבִּים זְכוּתוֹ עוֹמְדַת לְעַד וְזוֹכָה לְבָנִים צַדִּיקִים. וּבְגִדְל כַּח זְכוּת הַרְבִּים שֶׁל הַעוֹזְרִים וְהַמְּסַעִים לַמַּפְעֵל הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, יִזְכוּ לְרֵאוֹת מִיוֹצֵאֵי חֲלָצֵיהֶם רַב תְּעַנּוּג וְנַחַת דְּקַדְשָׁה, עַד אֲשֶׁר נִזְכָּה בְּקָרוֹב שְׂיַעֲרָה הַשֵּׁם עֲלֵינוּ רוּחַ טְהָרָה, וְנִזְכָּה לְטַהֵר לְבַבְנוּ לְעַבֵּד לְיוֹצְרֵנוּ כְּכֹל כַּחֲנוּ וּבְכֹל נִפְשָׁנוּ וּבְכֹל מַאֲדָנוּ, וְתִקְּוִים הַבְּטַחַת הַרְעִיָא מְהִימְנָא "בְּהַאי סֵפֶר הַזֶּה, יִפְקוּן בִּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". כְּלָנוּ כְּאֶחָד נִזְכָּה שְׂיִקְּוִים בְּנוּ נְבוֹאָת הַרְשֵׁב"י "זְכָאָה דְרָא דְהַאי אֲתַגְלִיא בִּיה

ובסגולתו "וּקְרָאתֶם דְּרוֹר" וְתַחֲזֶנָּה עֵינֵינוּ, בֶּן דָּוִד מְשִׁיחֵנוּ מֶלֶךְ בְּיוֹפְיוֹ יָבֹא וְיִגְאָלֵנוּ, בְּ"עוֹז" וְהֶדְר אֱלֹקֵינוּ, וּבִשְׂכַר זֹאת א-ל הִי חֲלֻקֵינוּ, וְנִחָה עָלֵינוּ רוּחַ ה' צוֹרֵנוּ מְגִינֵינוּ, יְגָלָה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עֲלֵינוּ, וְאִז יִשְׂמַח לְבַנּוּ, וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ, בְּיִשׁוּעַת מַלְכֵינוּ, אֲכִ"ךְ.

הק' שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש תובב"א

לעילוי נשמת

יחיא בן חיים
יהודית בת נחמיה

לבריאות, אורך ימים והצלחה בכל

אריה בן יחיא וכל משפחתו,
ציון בן יחיא ומשפחתו
נסים בן יחיא ובני ביתו,
מרדכי בן יחיא וכל משפחתו
מרדכי בן אשר וכל משפחתו
שלום בן יהודית וכל משפחתו
אמנון בן אברהם וכל משפחתו
יונה בת לאה
מזל בת יהודית ובניה
שרה בת יהודית
צביה בת עקיבה
אביטל (ניקול) בת רחל
יוכבד בת יהודית

ספר ראשון

א לחודש

א אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא חָלַף בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד
וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב: ב כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —
למפלת נפלים

אשרי האיש וגו' (א, א): [שימוש תהלים לפרק א] כתוב יתיה בקלף צבי עד "וכל אשר יעשה יצליח", ושם שלו אלת"ד. כיצד, א' מן אשרי, ל' מן לא כן, ח' מן יצליח, ד' מן דרך רשעים. וכתוב יהי רצון מלפניך אלת"ד שתעשה לאשה (פלוגית בת פלוגית) שלא תפיל ותרפאנה רפואה שלמה מועתה ועד עולם אמון אמון אמון סלה. ותלוהו עליה.

— זוהר תהלים —

כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקב"ה שאפלו בזמן שהדין תלוי בעולם ונתנה רשות למשחית להשחית, התלמיד חכם שמור הוא מכל משמר
כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חָפְצוֹ (א, ב): [זוהר במדבר 9' בלק (דף ר"ב)]. עוד פתח ואמר, (דברים כ) כִּי תִצּוּר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְשָׁהּ וְגו'. כִּמָּה טוֹבִים הֵם דְּרָכֵי וּשְׁבִילֵי הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי בְּכָל דָּבָר וּדְבָר יֵשׁ כִּמָּה עֲצוֹת, כִּמָּה טוֹבוֹת לְבָנֵי אָדָם, כִּמָּה

מרגליות שמאירות לכל צד, ואין לה דבר בתורה שאין בו כמה נרות מאירים לכל צד. פסוק זה הוא כפשוטו, ויש בו כפי מדרשו, ויש בו חכמה עליונה להזהיר למי שצריך. אשרי חלקו מי שמשתדל בתורה תמיד. מי שמשתדל בה, מה כתוב בו? (תהלים א) כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלֵלָה, וְהָיָה כְּעֵץ. לָמָּה זֶה סָמוּךְ לָזֶה? אֵלֶּא מִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה יוֹמָם וּלְיָלֵלָה, לֹא יִהְיֶה כְּעֵץ יָבֵשׁ, אֵלֶּא כְּעֵץ

ענין שימוש תהלים

ממרום האצילנו, תורת אמת נתן לנו והתורה כולה שמותיו של הקב"ה והיא המצלת והמגנה מן המקרים כאמרו בשכבך תשמור עליך וכו'. גם חמשת ספרי תהלים המכוונים כנגד חמשה חומשי תורה וכמה וכמה סודות נוראות ונפלאות בהם להגן ולהציל האדם מרעתו. ובדורות הראשונים היו משתמשים בשימוש תהלים כדמוכח להדיא בגמרא משיר של פגעים וכו'.

* ספר שמוש תהלים: סגולות ושמות המלאכים היוצאים מן הפסוקים בתהלים. על הספר הקדוש הזה הסכימו כבר כל גדולי עולם ובתוכם הרשב"א ז"ל בתשובה (סימן קי"ג). הוספנו על זה מראה מקומות ובמקומות החסרים הוספנו שמוש תהלים החדש מספרי קבלה. יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי ראש חודש ניסן ה'תשע"ד.
הקדמה: ידוע לכל העמים כי שם ה' נקרא עלינו

יִזְמַם וְלִילָהּ: ג וְהָיָה בְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרְיוֹ וְתֵן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא יִבּוֹל וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: ד לֹא בֶן הַרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמִּין אֲשֶׁר תִּדְרָפְנוּ רוּחַ:

זוהר תהלים

רבים הם? אלא שלשה ימים זה אחר זה נקראים ימים רבים. גם כן, כי תצור אל עיר ימים רבים - שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. בא ואצוף על (כל) בני ביתי: לא תשחית את עצה - זה תלמיד חכם שהוא בעיר, שהוא עץ החיים, אילן שנותן פרות. על גוף של ישראל אמר, ועץ עשה פרי אשר זרעו בו על הארץ

לא בן הרשעים כי אם כמין (א, ט): זוהר

חדש מדרש רות (דף צא.) למה הדבר דומה? לשני אילנות, אחד קדוש ואחד טמא. מי הוא הקדוש, ומי הוא הטמא? מי שעושה פרי הוא הקדוש, ומי שאין עושה פרי הוא הטמא. וזהו שיעשה צל לעבודה זרה. ועם כל זה הם נטועים בארץ, ולעץ אחד יש מים, ולעץ האחר אין (יש) מים. ועם כל זה, עץ אחד יעשה פרי, ועץ אחד לא יעשה פרי. בדגמא הזו הם ישראל ובני האמות. שני אילנות, שהם נטועים בארץ. רוח של קדשה, ורוח של טמאה. זהו האילנות, והם בארץ אחת, שהן מן הגוף, אחינו עמנו. ולאחד יש מים ועושה פרי, זו היא התורה הקדושה של ישראל

ענין שימוש תהלים

האומרו נצול מכל כלי זיון. והנה מה טוב ומה נעים לזכות בו את הרבים כי לא חדש הוא וכבר היה לעולמים מרגלא בפומייהו דאנשים ושרים ותמימים אשר היו מלפנינו.

פתח השער לספר זוהר תהלים עם ספר שימוש תהלים: ב"ה זכינו להוציא לאור את הספר שימוש תהלים לזוהר תהלים עם הוספות מחכמי הקבלה

שתול על פלגי מים. מה אילן יש בו שרשים, ויש בו קלפות, ויש בו מח, ויש בו ענפים, ויש בו עלים, ויש בו פרחים, ויש בו פרי - שבעה סוגים אלו עולים לשבעה עשר, לשבעים, גם דברי תורה יש בהם פשט המקרא, דרש, רמז שרומז חקמה, גימטריאות, סודות טמירים, סודות נסתרים אלו על אלו, פסול וכשר, טמא וטהור, אסור והתר. מכאן והלאה מתפשטים הענפים לכל צד, והיה כעץ ודאי. ואם לא - אינו חכם בחקמה.

בא וראה כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקדוש ברוך הוא, שאפלו בזמן שהדין תלוי בעולם ונתנה רשות למשחית להשחית, הקדוש ברוך הוא מצוהו עליהם, על אותם המשתדלים בתורה, וכך אומר להם הקדוש ברוך הוא: כי תצור אל עיר, בגלל החטאים הרבים שחטאו לפני והתחייבו בדין. ימים רבים, מה זה רבים? (שלשה ימים זה אחר זה נקראו ימים רבים. אף כאן כי תצור אל עיר ימים רבים) שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. מנין לנו שימים רבים הם שלשה? שכתוב (ויקרא טו) ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים. וכי ימים

וכבר הסכימו בזה כל גדולי עולם וחזי מאן גברא רבה קמסהיד עליה הרשב"א ז"ל בתשובה סימן קי"ג. וכן ריב"ז בפרק חלק כתב גבי לוחש על מכה וזה לשונו אם יש לו קדחת מותר ללחוש עליו ולהתרפאות בדברי תורה וכו'. עוד מבואר בגמרא פרק במה אשה יוצאה עיני שם. וכן כתב תשב"ץ כי בויהי נועם אין בו שום זי"ן לומר לך שכל

ה על בן לא יקמו רשעים במשפט והטאים בעדת צדיקים: ו כי יודע יהוה
 דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד:

— זוהר תהלים —

תאבד (א, 1): [זוהר ויקרא 9 קדושים (דף 97 א.)]
 פתח ואמר, (תהלים א) כי יודע ה' דרך
 צדיקים ודרך רשעים תאבד. מה זה כי יודע
 ה'? אלא הקדוש ברוך הוא יודע ומשגיח
 על דרכי הצדיקים להיטיב להם ולהגן
 עליהם, והוא הולך לפניהם לשמר אותם.
 ומשום כך, מי שיוצא לדרך, צריך שאותה
 הדרך תהיה דרכו של הקדוש ברוך הוא,
 וישתף אותו עמו. ומשום כך כתוב, כי יודע
 ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. היא
 מעצמה, משום שאין הקדוש ברוך הוא
 מכיר באותה דרך שלהם, ואינו הולך עמם.

כתוב דרך, וכתוב ארח. מה בין זה
 לזה? אלא, דרך - ששאר קרסלי
 בני אדם הולכו בה. ארח - שהוא נפתח
 מזמן מועט (זה ארח, כמו שנאמר (איוב לד) וארח
 לחברה עם פעלי און), ועל הארח הזה כתוב,
 (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך
 ואור עד נכון היום. אמן בן יהי רצון.

שנמשלה למים, שנאמר (ישעיה נה) הוי כל
 צמא לכו למים, ואין מים אלא תורה. ועל
 הגוף של ישראל אמר, ועץ עשה פרי אשר
 זרעו בו על הארץ וגו'. ויורש גן העדן, ויורש
 גוף קדוש שלמעלה, ונהנית נשמתו מאור
 השכינה. ואם תאמר, אמת, שאין פרי באילן
 הטמאה, למה הפסוק אמר עץ פרי עשה פרי
 למינו? אין בפרי העץ שיעשה צל לעבודה
 זרה שיאמרו עליו שיעשה פרי, שלא אוכלים
 ממנו, וידפנו הרוח. ועל זה אמר, לא כן
 הרשעים כי אם כמץ וגו'. ויש לאילן הזה של
 הטמאה מים, ולא יעשה פרי, אלא כמו
 שאמרנו, כמ"ץ אשר תדפנו רוח. זו התורה
 שלהם, שכתוב (תהלים א) לא כן הרשעים כי
 אם כמץ כו'. מה שאין בן בישראל, מה
 כתוב? והיה כעץ שתול על פלגי מים.

הקב"ה יודע ומשגיח על דרכי הצדיקים
 להיטיב להם ולהגן עליהם

כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים

ענין שימוש תהלים

ותמצאם עדרים עדרים בניית המדרש. עכל"ק.
 ובזוהר בראשית פרשת וישלח (דף קעט). בא ראיה,
 בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות
 ודברים עליונים בסודות החקמה, משום שכלם
 נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על
 דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות
 החקמה.

וידוע שהתהלים קראו דוד המלך זמירות היו לי
 חקך מפני שמזמר את כל הקוצים והרשעים
 והמקטרגים, וכן לומדי הזוהר הקדוש נקראים
 מחצדי חקלא, כלומר שהם מתקני השכינה

וגדולי החסידות זיע"א, כדי לקיים דברי חז"ל על
 דורו של משיח צדקנו כפי שביאר הבן איש חי ע"ה:
 נבואת הרי"ח הטוב - לעתיד הכל ילמדו בה
 [בחכמת האמת] כמו שלומדים תהלים: אמרו חז"ל
 דור שבן דוד בא האמת תהא נעדרת, וביאר בספר
 בניהו בן יהודע למרן הרי"ח הטוב זי"ע (סנהדרין
 צז): וז"ל: והאמת נעדרת, כלומר חכמת האמת
 הוא חלק הסוד תרבה והעוסקים יהיו עדרים עדרים
 בלימוד הקבלה. אי נמי עתה יש אנשים פרטיים
 לומדים קבלה כל אחד בקרן זוית בסתר, אבל
 לעתיד הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים,

ענין שימוש תהלים

ללמוד תורת הרשב"י, כדברי משה רבנו ע"ה בדא יפקון מגלותא ברחמיים.

ובימים הקדושים האלו, אנו צריכים לסגור גדול ומליץ יושר אמיתי, ואין לנו עצה אלא להידבק ברשב"י שהבטיח יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, ומי שזוכה להשתתף בלימוד של הזוהר הקדוש יחד שבטי ישראל כל אחד במקומו, ידע שהרשב"י זיע"ו יושב אִתְּנוּ בְּלוֹמְדֵינוּ תוֹרְתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּקַבֵּל הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֲבִרְהָם אֲזוּלָאֵי זיע"א זקנו שֶׁל הַחֵיד"א, בְּשֵׁם הַמְּקַבֵּל הָרַב אֲבִרְהָם גְּלָאֲנְטִי זיע"ו, בְּסִפְרוֹ "אוֹר הַחֵמָה" עַל הַ"אֲדָרָא דְּמִשְׁכְּנָא" (דף כ"ג ע"ב), וְזֶה לְשׁוֹן קְדוֹשׁ: אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם, אַחַר שֶׁנִּפְטַר רִשְׁב"י מִבְּיַיְנוּ, כֵּל זְמַן שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִים בְּדַבְרֵי הָאֲדָרָא, "אֲתַעֲטֹר" - בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן מְעֵטָר כְּמִלְךָ בְּעֵטְרוֹתָיו בְּרָאשׁ, וְיִשָּׁב בְּגוֹן, עַכְל"ק. וּבְדַאֵי כְּפָאֵר בְּקֶשֶׁת וְיִתְפַּלֵּל בְּזִכּוֹת הַרְשָׁב"י תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְתַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ. עַל כֵּן עוֹרֵר וְהַתְּעוֹרְרוּ לְהַעֲרִיר אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹר הָעֲלִיּוֹן, כִּי בְּאוֹרָךְ נִרְאָה אוֹר לְמִשְׁחָה עַל הַכֶּלֶל וְעַל הַפְּרִט, "אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תִּאִיר וְנִזְכָּה בְּמִהְרָה לְאוֹרוֹ" אָמֵן. עֲנֵנוּ בְּזִכּוֹתֶיהָ דְּבַר יוֹחָאי עֲנֵנוּ!

מִי שֶׁלֹּא לומד סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲפִילוּ לְמַד ש"ס וּפּוֹסְקִים וְכוּ', וְלֹא לְמַד תּוֹרַת הַסּוּד, דּוֹחִים אוֹתוֹ מִגֵּן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וְיָמֵי שֶׁלְמַד אֲפִילוּ לֹא הֵבִין, מִלְּמַדִּים אוֹתוֹ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים זֹכָה לְהֵיוֹת בְּגֵן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וּפּוֹתִיחִין לוֹ י"ג שְׁעָרִים שֶׁל סוּדוֹת אֲפִרְסָמוֹן הַסְּהוֹר. (זוהר חֲדָשׁ שִׁיה"ש פ"ו): הַרְעִיָא מְהֵימְנָא, מִצְנָה אוֹתְנוּ לְלַמּוֹד זוהר הַקְּדוֹשׁ דְּוִקְא, כִּי תוֹרַת הַרְשָׁב"י מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצִרִיף לְלַמּוֹד לֹא הֶפְסַק וְלֹא לָתַת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁיִּגְאָלֵנוּ (זוהר פְּנִיחָה ר"ט). הַשְּׂכִינָה אוֹמְרַת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּרַשׁ הָאֲמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנֶיהָ, אֵלֵינוּ הָעָרֵב רַב, שֶׁגְּרָשׁוּנֵי מִהַסְתַּפֵּחַ בְּנִחְלַת הוֹי"ה, גְּרַשׁ אוֹתָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁלֵא יְהִיָה לָהֶם חֶלֶק עִם יִשְׂרָאֵל (תיקו"ז דף מט.). עוֹן אֲדָם הָרָאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא שְׁלֵא בָחַר לְהַתְּעַסֵּק בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁהִיא חֲכָמַת הַקְּבֵלָה, וְזֶה עֲצָמוֹ עוֹן הָעָרֵב רַב הָאוֹמְרִים לְמִשְׁחָה דְּבַר אֲתָה עֲמַנּוּ וְנִשְׁמַעָה בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְאֵל דְּבַר עֲמַנּוּ אֱלֹהִים כֵּן נִמּוֹת' בְּסִתְרֵי תוֹרָה, כְּסִבְרַת הַטּוֹעִים קָצַת בְּנֵי

הַקְּדוּשָׁה וּמְנַקִּים וּמְטַהְרִים אֶת יִשְׂרָאֵל וּמְבַדִּילִים אוֹתָם מִהָעָרֵב רַב וּמְכַל הַרְשָׁעִים, כִּי עֲכָשׁוּ זֶהוּ זְמַן הַבִּירוּר הַטְּהוֹר וְהַקְּדוֹשׁ סוֹף הָאֵלֶף הַשִּׁישִׁי, עָרַב שֶׁבַת סְמוּךְ וְנִרְאָה לְבִיאַת הַמְּשִׁיחַ שִׁיבּוּא בְּמַהְרָה בִּימֵינוּ בְּרַחֲמִים אֲכִי"ר.

דוד המלך אומר (תהלים פרק קיח יב) "סְבוּנֵי כְּדְבוּרִים וְדַעְכוּ כְּפֶאֶשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם ה' פִּי אֲמִילִם". פִּירוּשׁ אֲמִילִם אֲכִרִיתֶם, אֵיךְ? עַל יְדֵי הַמִּילִים הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁאוֹמְרִים! וְיִדוּעַ שְׁלוֹמְדֵי הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ נִקְרָאִים "מַחְצָדֵי חֻקְלָא", כְּמִבּוּאֵר בּוּזְהַר אֲדָרָא נִשָּׂא (דף קמ"ג ע"א): "וְצִיּוֹן אֲתָנוּן מְאִרִיחוֹן דְּמְאִרְוִין, מַחְצָדֵי חֻקְלָא", וְעַל יָדָם תְּבֵא הַיְשׁוּעָה. עַל כֵּן כָּל אֲשֶׁר בָּשָׂם אִישׁ יִשְׂרָאֵל יְכוֹנֵה יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ בל"נ לְלַמּוֹד דָּף זוהר הַקְּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם, פִּתַּח אֵלֵיהוּ, תִּיקוּן מ"ג, תִּיקוּן מ"ח, אֲדָרָא רַבָּא, אֲדָרָא זוּטָא, תִּיקוּנֵי זוהר, וְכָל אֶחָד יִקַּח לִימוּד מִסוּיִם וַיַּחֲזוֹר עֲלָיו ח"י פְּעַמִּים, וְבוֹהַ יִשׁוּב וַיִּרְחַמֵּנוּ וַיַּחֲשִׁיב לְגַאֲלָנוּ מִכָּל צָרוֹת גְּלוּתֵינוּ, וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ לְהַשְׁקוֹת עַדְרֵינוּ, מִתּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה, וְנִכְיֵן עֲצָמֵינוּ לְקְדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה עַל יְדֵי לִימוּד הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ בְּרַבִּים בְּאַחֲדוֹת וּבְשִׁמְחָה יַחַד עִם אֲמִירַת הַתְּהִלִּים שֶׁתְּעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן, זֶה חוֹבֵה וְצוֹ הַשְּׁעָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְאַחוּז בְּאוֹמְנוֹת אֲבוֹתֵינוּ, וּבִפְרֵט כָּל הָרִאשִׁי יְשִׁיבוֹת, רַבְנֵי קְהִילוֹת, מְלַמְדִים, יֹאמְרוּ אַחֲרַי כָּל תְּפִילָה דָּף זוהר וְהַתְּהִלִּים בְּצִיּוֹר בִּיחַד עִם תְּלַמִּידֵיהֶם, לְאוֹקְמָא שְׁכִינְתָא מִעֲפָרָא, וְלְהַצְלַחַת עִם יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים, וּבְזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה לְגַאֲלוֹת עוֹלָם בִּימֵי נִיסָן כְּאַמְרֵם ז"ל בְּנִיסָן נִגְאָלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִים לְהִגְאָל בְּב"א.

ועתה זכינו ליותר ממיליון לומדי זוהר הקדוש, זאת אומרת אם לומדים עמוד אחד בזוהר הקדוש נחשב לכל אחד ואחד כאילו סיים למעלה ממיליון פעם את הזוהר הקדוש, - וְיִתְקַבֵּל תְּפִלוֹתֶיךָ וּמְשַׁאֲלוֹת לְכַף, כִּי הַתְּנַאי לְקַבֵּל תְּפִלוֹת וּקְרִיאַת שְׁמַע הוּא לְמַוֵּד בְּזִכָּר כֵּל יוֹם (תיקו"ז תיקו מ"א), וְזֹכָה לְקָרֵב הֶגְאֻלָּה בְּרַחֲמִים. זאת המתנה הגדולה שזכינו לקבל מהרשב"י הקדוש דוד המלך ע"ה, זוהי זכות מיוחדת, כי לא כל אחד זוכה למתנה כזאת גדולה. ובפרט כעת בימי ניסן המסוגלים לגאולה שצריך בכל יום

ב א לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְלְאֻמִּים יִהְיֶה רִיב: ב יתִּיצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים
נוֹסְדוּ יַחַד עַל יְהוָה: ג וְעַל מְשִׁיחוֹ: ג נִתְקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵינוּ

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לסערת הים

למה רגשו גוים. וגו', (ב, א): (שימוש תהלים לפרק ב) להנצל מסערת הים אמור אותו וכתוב אותו על חרס ותשליכהו לים וישקוט הים מזעפו. ואי הוה בר נש חש רישיה כתוב יתיה עד פסוק (תרועם בשבט ברזל), ותליהו עליו.

— זוהר תהלים —

עתיד הקדוש ברוך הוא להפּרע מהם בגלוי
סביב ירושלים
ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו
(ב, ב): [זוהר שמות פ' בשלח (דף נ"ח):]
רבי יצחק אָמר, פֶּסוּק זֶה, בְּשַׁעַה

— ענין שימוש תהלים —

אור יקרות של שני מאורות הגדולים ספר התקונים וספר הזהר קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן, והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלה אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבין בקריאתן מאד מאד. (הרי"ח הטוב, הן איש חי, בניהו). על ידי עסק ישראל בסודות התורה יבוא משיח צדקנו בב"א כמבואר בזוהר הקדוש. וסימן לדבר סו"ד במילוי סמ"ך ו"ו דל"ת גי' משיח בן יוסף במכוון, שאף משיח בן יוסף יהיה ויתקיים על ידי זכות לימוד רזין דאורייתא. (ספר קהלת יעקב לבעל מלוא הרועים ערך סוד).

הרעיא מהימנא מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש וְנוֹקָא, שְׁתוֹרַת הַרְשָׁבִי" מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיף לְלַמּוֹד וְלֹא לְתַת מְנוּחָה לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שִׁיגְאָלְנוּ (זוהר פְּנִיחַס רִיט).

וכל מי שישתדל לקרא זוהר הקדוש אפילו בקריאה לבד... הרי הוא כהוגה ומפרש את השם, שיש כוח בו לעשות נסים אפילו בלא ידיעה, ויגן עליו בעולם הזה ובעולם הבא [הרמ"ז קע"ח]:

תורה אשר בזמננו זה המוציאים שם רע על חקמת האמת חיי עולם... ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים... וגרם אבודא דחרבן בית ראשון ושני וגלות האחרון המר והארף אשר אנו בעוונותינו הרבים עד דיתובון בני ישראל בתיבתא ובקשו את השם אלהיהם להכירו ולקדעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלפם, וכדיו יזכו לעסק בחקמת האמת כמו שאמר הפתוב: "ויורה השם עץ וימתקו" על ידי המשיח. וכמו שפתוב בפרשת נשא ברעיא מהימנא (קכד): וז"ל: ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא... עוד אמרו בספר הזהר (תקו ו') וז"ל: וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה וקראתם דרוך בארץ. (מהרח"ו). אמר לון רבי שמעון... וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רבני דעלמא זמינו לאשפקא טמירין דחקמתא ולמנדע ביה קצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגליא לכלא... אמר להם רבי שמעון... וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפלו תינוקות של העולם עתידיים למצא נסרות של חקמה ולדעת בו קצים וחשבונות, ובאותו זמן יתגלה לכל... (זוהר וירא קיח). מִזְמֵן אֲשֶׁר הֶצִיץ וְזָרַח

וְנִשְׁלִיכָהּ מִמֶּנּוּ עֲבַתִּימוּ: ה' יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק אֶדְנִי יִלְעַג לָמוֹ:
ה' אֲזוּ יִדְבַר אֱלֹהֵימוּ בְּאָפוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יִבְהַלְמוּ: ו' וְאֲנִי נִסְכְּבֹתִי
מִלְבִּי עַל צִיּוֹן הַר קִדְשֵׁי: ז' אִסְפְּרָה אֶל חַק יְהוָה:

—== זוהר תהלים ==—

9' מצורע (97 ו' ט') רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ב) יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. יושב בשמים ישחק - זה יצחק שבא מצד היין, מאיר בראשונה, וצוחק, ואחר כך זועם ומגרש. זהו שכתוב יושב בשמים ישחק, ולא כתוב יושב שמים. ישחק, מאיר וצוחק. ועל כן הדין מאיר וצוחק להם לרשעים. ואחר כך מה פתוב? אז ידבר אלימו באפו ובחרונו ובהלמו. וכך דרכי הרשעים - הקדוש ברוך הוא מאיר להם בעולם הזה, ומאיר להם כמו יין שמאיר בראשונה, ואחר כך זועם והורג. והקדוש ברוך הוא מושך את הרשעים, אם יחזרו כנגדו - יפה. אם לא - הוא מכלה אותם מאותו העולם הבא, ואין להם בו חלק וישמדו מהכל. בא להטהר - מסייעים להם, והקדוש ברוך הוא מטהר אותם ומקרב אותם אליו וקורא עליהם שלום. זהו שכתוב שלום שלום לרחוק ולקרוב וגו'.

משיח יבשר את - סוד החק

אִסְפְּרָה אֶל חַק ה' אָמַר אֱלֹהֵי בְנֵי אֲתָה
אֲנִי הַיּוֹם יִדְרֹתֶיךָ (ב, ט): [זוהר
במדבר 9' בלק (97 ו' ט')] וְזֶהוּ וּמִגְבָּעוֹת
אֲשׁוּרָנוּ. בְּיִשְׁבִּיבָה הָעֲלִיוֹנָה גִבְעַת חֶסֶד ו'
(גבוהת הכל אותה עליונת הכל). בְּיִשְׁבִּיבָה הָרְקִיעַ
וּמִגְבָּעוֹת, בָּאוֹת ו'. וּמִשְׁלִים לְשָׁנֵי צְדָדִים.
אָחַד, שְׁהָרִי הַגִּבְעַת הַזֹּו לֹא נִפְרְדָת מִבְּנֵה

בהמונים מכל העולם, ולעשות קרב על ירושלים עיר הקדש, ולאחז עצות על הקדוש ברוך הוא. ומה אומרים? נעמד על הפטרון בהתחלה, ואחר כך על עמו ועל היכלו. אז עתיד הקדוש ברוך הוא לצחק עליהם, שכתוב יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. באותו זמן ילבש הקדוש ברוך הוא גאון עליהם, וישמיד אותם מן העולם, ככתוב (זכריה יד) וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים המק בשרו והוא עמד על רגליו. רבי אבא אמר משמו של רב ייסא סבא, וכך אמר רבי שמעון, עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות את כל אותם המלכים שהציקו לישראל ולירושלים, את אנדריאנוס, לופינוס, ונבוכדנצר, ולסנחריב, ולכל שאר מלכי העמים שהחריבו ביתו, ולהשליט אותם כבתחלה, ויתכנסו עמם שאר העמים. ועתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מהם בגלוי סביב ירושלים. זהו שכתוב וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים. אשר יצבאו לא כתוב, אלא אשר צבאו. אז כתוב וכרב גאונך תהרס קמין. וזה לזמן שיבא המשיח כתוב, ושירה זו היא שירת העולמים.

יושב בשמים ישחק - זה יצחק

יושב בשמים ישחק וכו' (ב, ט): [זוהר ויקרא

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתְּהָ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ: ה' שָׁאֵל מִמֶּנִּי וְאַתָּנָה גּוֹיִם נִחַלְתֶּךָ
וְאַחֲזִתֶּךָ אַפְסֵי אֶרֶץ: ט תִּרְעַם בְּשִׁבְט בְּרוּל כִּכְלִי יוֹצֵר תִּנְפְּצֵם: י וְעֵתָה

זוהר תהלים

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתְהָ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. אָמַר
לוּ הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, מַה זֶה
הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ? אֵלָא בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר דּוֹד
בְּרוּחַ הַקְדָּשׁ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. הֵן עוֹד
הַיּוֹם גְּדוּל, בְּאוֹתוֹ שֶׁנְּאָמַר בּוּ (דְּבָרִים ל"ד)
וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֶתְהָ
קִימַתְּ בְּשִׁכְיִנָּה וְאַהֲבַתְּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
לְבָבְךָ - שֶׁהֵינָנו הַגּוֹף, וּבְכָל נַפְשְׁךָ - שֶׁהֵינָנו
הַנְּשָׁמָה, שֶׁחֲמֹשֶׁה שְׁמוֹת יֵשׁ לָהּ: נְשָׁמָה,
רוּחַ, נַפֶּשׁ, חַיָּה, יְחִידָה. וּבְכָל מַאֲדְךָ - בְּכָל
מְמוֹנְךָ.

בְּשֵׁנַת י"ג לְמֻצּוֹת מְקַבֵּל נֶפֶשׁ אֲצִילוֹת
דְּכָלל יִשְׂרָאֵל

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתְהָ (ב, ז): [זוהר שמות פ'
משפטים (דף ק"ח.)] בֹּא וּרְאֵה, כָּל מִי
שֶׁהוּא זוֹכֵה לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעֲלָה,
נִקְרָא בֶּן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל מִי שֶׁהוּא
מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה וּזוֹכֵה בָהֶם,
נִקְרָא בֶּן לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְדָאִי. (דְּבָרִים י"ד)
בְּנִים אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם. כְּשֶׁהֲגִיעַ דּוֹד
לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְזוֹכֵה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּכְנַס
לְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה, אָז כָּתוּב (תהלים ב) ה' אָמַר
אֵלַי בְּנֵי אֶתְהָ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. מַה
הַטַּעַם? שֶׁהָרִי מִקְדָּם לָזֶה לֹא הָיָה לוֹ בֶּן,
וְלֹא שָׁרְתָה עָלָיו נְשָׁמָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהָרִי
בְּשָׁנוֹת עָרְלָה הוּא הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֶּף אֲנִי
הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ, הַיּוֹם וְדָאִי יִלְדְּתִיךָ. אֲנִי, וְלֹא
הֵצֵד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁו, אֲנִי
לְבָדִי. בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנִים, מַה כָּתוּב

לְעוֹלָמִים וְאֵינָה עוֹזֶבֶת אוֹתוֹ, וְעַל כֵּן נִכְלָל
ו' אֶתְהָ לְעוֹלָם. וְאַחַד, שֶׁהָרִי גִבְעָה
שְׁלֹמֶטָה, בְּנֵה שֶׁנִּכְלָל עִמָּה צְרִיף לְעֵתִיד
לְבֹא כְּשִׁיבֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְקַחַת לוֹ גִּבְעַת
עֲלִיוֹנָה, וְלִהְיוֹנוּ תוֹף כְּנִפְיָה כְּדִי לְחִזֹּק
אוֹתוֹ וְלִהְיוֹנוּ בְּחַיִּים עֲלִיוֹנִים, וּמִמֶּנֶּה
יֵצֵא בְּאוֹתוֹ יוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וְסוּד זֶה -
(תהלים ב) 'אֲסַפְּרָה אֶל חֶק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי
אֶתְהָ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. עֵתִיד אֲנִי לוֹמַר
לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֶק וְלִבְשָׁרוֹ, (ה' אָמַר
אֵלַי בְּנֵי אֶתְהָ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ). בְּאוֹתוֹ יוֹם מִמֶּשׁ
יוֹצִיא אוֹתוֹ הַחֶק הַהוּא מִתַּחַת כְּנִפְיָה
בְּכֹמָה חַיִּים, בְּכֹמָה עֲטוּרוֹת, בְּכֹמָה בְּרִכּוֹת
כְּרֹאֵי. וְאוֹתוֹ חֶק לֹא יִשְׁאַר לְבָדוֹ. יִכְלַל בּוּ
מְשִׁיחַ אַחֵר, בֶּן יוֹסֵף, וְשֵׁם יִתְחַזֵּק, וְלֹא
בְּמִקּוֹם אַחֵר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא גִבְעָה תַּחְתּוֹנָה
שְׂאִינַן בָּהּ חַיִּים, יָמוּת מְשִׁיחַ זֶה וְיִהְיֶה,
וְיָמוּת עַד שֶׁתִּלְקַט גִּבְעָה זוֹ חַיִּים מֵאוֹתָהּ
גִּבְעָה עֲלִיוֹנָה, וְיָקוּם.

אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ - עֲבוּר מִי נִחְשָׁב בֶּן

אֲסַפְּרָה אֶל חֶק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתְהָ
אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ (ב, ז): [זוהר
שמות פ' תרומה (דף קנ"ח.)] שְׁמִיּוֹם שִׁיּוּרֵשׁ אָדָם
נְשָׁמָה שְׁכּוֹלָה מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשִׁכְיִנָּתוֹ, מֵאוֹתָהּ שְׁעָה נִקְרָא בֶּן. אָמַר תִּנְאָ
אָחַד, וְכִי מֵאוֹתוֹ יוֹם שִׁיּוּרֵשׁ אָדָם נְשָׁמָה
כְּלוּלָה מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנָּתוֹ יִקְרָא
בֶּן מִנִּין לָנוּ? מִהַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁאָמַר דּוֹד
בְּסִפְרַתְהֵלִים, (תהלים ב) 'אֲסַפְּרָה אֶל חֶק ה'

מְלָכִים הַשְּׂבִילוּ הַיְסָרֵי שְׁפָטֵי אֶרֶץ: יֵא עֲבָדוּ אֶת יְהוָה מִּ= בִּירְאָה וְגִילוּ
 בִּרְעָה: יב נִשְׁקוּ בַר פֶּן יֵאנָה וְתֵאבְדוּ דָרְךְ פִּי יִבְעַר בְּמַעַט אִפּוּ אֲשֶׁרִי
 בַּל חוֹסֵי בּוּ:

זוהר תהלים

מקום מתחיל, ובאיזה מקום יכון את העבודה ליחד את שם רבוננו? חזר ואמר, בִּירְאָה. בִּירְאָה היא הראשית, ממטה למעלה. (כא ראה, בני אהרן הרי בארנו, והרי נתבאר הדבר). בא ראה, מה כתוב כאן אחרי מות, ואחר כך - דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת יבא אהרן? אלא מכאן הראשית להזהיר את הכהנים, כל מי שצריכים להזהר בזאת הזו, וזוהי יראת ה'.

עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה (ב, יא): [זוהר במדבר פ' שלח לך (דף קס"ה)]. בא ויראה, אותו רקיע כשסובב בגלגול, מנגן בנגון, ומקול נהמת המים הנובעים לא ידוע אותו נגון. כל אותם האגנים שבארבעה צדדים מתמלאים מנביעת המים שנובעים. מי שהוא בפנים, בשני צדדים עומד שם. אחד בשמחה, שאין שמחה כאותה שמחה בעולם, לקים (שם ק) עבדו את ה' בשמחה. ואחד ביראה, שאין יראה כאותה יראה בעולם, לקים (שם ב) עבדו את ה' ביראה.

משה רבנו עליו השלום לא היה בחטא - באדם הראשון

נִשְׁקוּ בַר (ב, יב): [זוהר חדש (דף קכ)]. באותו זמן שיצאו הדברים הללו מפי המנורה הקדושה, ירדה שכינה ונשקה אותו, וכל אותם ראשי ישיבות ברכו

בשלמה? (משלי ד) כי בן הייתי לאבי, לאבי ממש ודאי.

לעבוד את ה' ביראה ובשמחה
עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה וְגִילוּ בִּרְעָה (ב, יא): [זוהר ויקרא פ' אחרי מות (דף טו)]. אחרי מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב) 'עבדו את ה' ביראה וגילו ברעה'. וכתוב (שם ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפני ברננה. הפסוקים הללו קשים זה על זה. אלא כך שנינו, עבדו את ה' ביראה - שכל עבודה שרוצה בן אדם לעבד לפני רבוננו, בראשונה צריך יראה, לפחד ממנו. ומשום הפחד של אדונו ימצא אחר כך שיעשה בשמחה את מצוות התורה, ועל פן כתוב, (דברים י) מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה. וגילו ברעה - שאסור לאדם לשמח יותר בעולם הזה. וזה בדברי העולם. אבל בדברי תורה ובמצוות התורה צריך לשמח. אחר כך ימצא אדם שיעשה בשמחה את מצוות התורה, שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

[דף נ"ו ע"ב] רבי אבא אמר, עבדו את ה' ביראה - סוד הדבר הוא. עבדו את ה' ביראה, איזו יראה כאן? אלא כמו שבארנו, שכתוב (משלי א) יראת ה' ראשית דעת, וכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. יראת ה' - כך נקרא הקדוש ברוך הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה - מי שרוצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה

ג א מְזִמּוֹר לְדוֹד בְּבַרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנֹ: ב יְהוֹנָדָה מַה רַבּוּ צָרֵי

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

לכאב ראש וכתף

מזמור לדוד בברחו... ה' מה רבו צרי. (ג, א): [שימוש תהלים לפרק ג] למען דחש כתפיה ורישיה אמור על שמן זית ותן מלח וימשח.

זוהר תהלים

והוא חוט של זהב. והוא קו ירק מהצד של תשובה שסובב כל העולם. שלשה חוטים הם למעלה שסובבים את בת העין, שעליהם נאמר (שיר ז) עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים. מה זה בת רבים? בת עין אלו שלשת האבות. שלשה גונים הם של העין. עין המים שאין לה הפסק, עין המים. ומשם נשקו בר להאיר עולמות בסודות נסתרים של התורה. באותו זמן קם אותו זקן ונטל מקלע בידו. פתח ואמר, המגורה הקדושה, עד עכשו היה מקלע בידך, מכאן ואילך הרי התעלית בעליונים, שמר עצמך מהאבנים שלה. שהרי בפי הצדיקים היא מתעלה בתפלות שלהם אל בעלה. ובמעשים שלהם של האבן הזו, כשיורדת למטה היא אבן בחן, שעליה נאמר (תהלים יא) ה' צדיק יבחן. ובה נתנסו האבות. ומשום זה נאמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים, שהם האבות.

הטעם למשמעות "מזמור" לדוד בעת צרה מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו (ג, א): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף ע"ג)] וירא והנה באר בשדה וגו'. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ג) 'מזמור

אותו, והרועה הנאמן ברך אותו ונשק אותו. באותו הזמן זקן אחד הזדמן אליו. פתח ואמר, נשקו בר, שהיא סלת נקייה, טפה קדושה זו של התורה של משה שנתנה לנו על ידו, שלא היה בו פסלת של מץ ותבן. שמי שאין פסלת בנשמתו, הוא בן של הקדוש ברוך הוא ושכינתו. שיש בן מאותה חטה שנאמר בה האילן שאכל אדם הראשון היה חטה. ח"ט מץ ותבן, שבשבילו אמר דוד (תהלים נא) הן בעיון חוללתי וגו'. ובזמן שהאות ה', שהיא חמשה מיני לחם, היא בכסוי דרה בין (הרודפים אחריה) הרשעים בגלות, שנאמר עליהם (תהלים א) 'לא כן הרשעים כי אם כמץ אשר תדפנו רוח' - 'שהיא מעשה שלו, לא מתחברת עמו. ומשום זה מץ ותבן פטורים מן המעשר, ומשום זה נשקו בר. נשקו בר, שהשפתים העליונות של הרועה הנאמן, שהם ההשקאה שלהם בשני עמודי אמת, שהם למודי ה'. והצדיק הוא לשון למודים, הוא לשון למעלה, ואות ברית למטה.

ועוד נשקו בר, בשפתים העליונות השכינה העליונה, שפך עולה שכינה לחשבון שפ"ה. החוט שסובב אותה הוא אותה פריכה, החוט של זרקא שמקיף את השפה הוא חוט של חסד,

רבים קמים עלי: ג רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה: ד ואתה יהוה מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי: ה קולי אל יהוה

זוהר תהלים

לְדוֹד בְּכַרְחוּ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ'. בפסוק הזה התעוררו החברים, אבל מזמור לדוד, למה אמר שירה? אם משום שבנו הוא שקם עליו, יותר קינה היה צריך להיות, שהרי הרע עליו על האדם קצת מקורביו משאחר הרבה. אלא מזמור לדוד, אמר שירה, וכך בקש דוד, שחשב שהקדוש ברוך הוא סלק את חטאו לעולם ההוא. כיון שראה שכאן בעולם הזה רוצה לגבות ממנו, שמו. עוד, שראה שעליונים ממנו היו בעולם שבָּרְחוּ, וכלם לבדם. יַעֲקֹב בָּרַח, שכתוב (הושע יב) וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שָׂדֵה אָרֶם, וברח לבדו. משה ברח, שכתוב (שמות כ) וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרַעֲזָה, וברח לבדו. ודוד ברח, כל אותם שליטי הארץ וכל אותם גבורי הארץ וראשי ישראל, כלם ברחו עמו, וסובבים מימינו ומשמאלו לשמר אותו מכל הצדדים. כיון שראה השבח הזה, אמר שירה.

וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי

(ג ד): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף טז ב)]

רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים ג) וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי. אמר דוד, אף על גב שכל בני העולם יבואו לערוך עמי קרב - ואתה ה' מִגֵּן בְּעַדִי. בא ראה, כתוב מִגֵּן בְּעַדִי. אמר דוד לקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מפני מה לא עושים בי חתימה של ברכה כמו שחותמים ברכה באברהם, שכתוב אנכי מִגֵּן לך, ואומרים מִגֵּן אברהם? אמר הקדוש ברוך הוא לדוד: אברהם כבר בחנתיו וצרפתי, ועומד לפני בקיום שלם. אמר לו דוד: אם כן, (שם טו) בְּחַנְנִי ה' וְנִסְנִי צָרְפָה כְּלִיּוֹתִי וּלְבִי. כיון שעשה אותו הדבר של בת שבע, נזכר דוד לפניו על מה שאמר. אמר (שם יז) בְּחַנְתָּ לְבִי פִקְדֹת לִילָה צְרַפְתָּנִי בַל תִּמְצָא זַמְתִּי בַל יַעֲבֹר פִּי. אמר, אני אמרתי בְּחַנְנִי ה' וְנִסְנִי, ואתה בְּחַנְתָּ לְבִי. אני אמרתי צָרְפָה כְּלִיּוֹתִי, ואתה צְרַפְתָּנִי בַל תִּמְצָא, לא מצאת אותי כראוי. זמתי בל יַעֲבֹר פִּי - מי יתן והדבר הזה שחשבת,

אף על פי שהיה בורח ונגרש ממלכותו לא מנע עצמו לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא

מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו ג

(א): [זוהר חדש פ' נח (דף כט ב)]

פתח, בכנסת ישראל כנגד הקדוש ברוך הוא, וישלח את הערב. שאמר רבי פנחס, כתוב ויאמר דוד כו' קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום. ואף על

אָקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהֵר קְדָשׁוֹ סֵלָה: ו אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיֹצוּתִי כִּי יִהְיוּ־לִי
 יִסְמְכֵנִי: ז לֹא אִירָא מִרְכָּבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוּ עָלַי: ח קוֹמָה יִהְיוּ־לִי
 הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּכִיֹּת אֶת כָּל אֹיְבֵי לְחֵי שְׁנֵי רָשָׁעִים שִׁבְרָתָ:
 ט לִיהְיוּ־לִי עֲמָדַי הַיְשׁוּעָה עַל עֲמָד בְּרַכְתָּךְ סֵלָה:

זוהר תהלים

יחשב בעת הגלות צער השכינה ויגאל -
 לה' הישועה

שלא יעבר את פי. ועם כל זה חותמים בו
 הברכה, שאנו אומרים מגן דוד. ומשום
 כך אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי כבודי
 ומרים ראשי. [חח] ודאי דרגה זו הכבוד
 שלי שאני מתעטר בו.

יעקב ועשו בכו

קומה ה' הושיעני אלהי כי הכית את כל
 אויבי לחי שני רשעים שברת (ג, ח):
 [זוהר בראשית פ' וישלח (דף קעא:)] ויש"קהו
 נקוד למעלה, כי לא נשקו ברצונו. ושנינו,
 מה זה שכתוב (משלי כז) ונעתרות נשיקות
 שונא? זה בלעם כשברך את ישראל, שהרי
 לא ברקם ברצון הלב. אף כאן נעתרות
 נשיקות שונא - זה עשו. אמר רבי יוסי,
 כתוב (תהלים ג) 'קומה ה' הושיעני אלהי כי
 הכית את כל אויבי לחי שני רשעים שברת'.
 ושנינו, אל תקרי שברת אלא שרפבת, שהרי
 גדלו שניו וחשב לנשך אותו וכו'. ועל זה
 ויבכו, זה בכה וזה בכה, ובארוה החברים.

לה' הישועה על עמדי ברכתך סלה (ג)
 ט: [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ:)] עוד
 פתח ואמר, (תהלים ג) 'לה' הישועה על
 עמדי ברכתך סלה'. לה' הישועה - כך
 שנינו, אשריהם ישראל, שלכל מקום
 שגלו, שכינה גלתה עמם. כשיצאו
 ישראל מהגלות, למי הגאלה - לישראל
 או לקדוש ברוך הוא? אלא הרי פרשוה
 בכמה כתובים, וכאן - לה' הישועה
 ודאי. מתי? על עמדי ברכתך סלה.
 בשעה שהקדוש ברוך הוא ישגיח
 בכרכות על ישראל להוציא אותם מן
 הגלות ולהיטיב להם, אזי - לה'
 הישועה ודאי. ועל כן שנינו שהקדוש
 ברוך הוא ישוב עם ישראל מן הגלות.
 זהו שכתוב, (דברים ד) ושב ה' אליהם את
 שבותך ורחמך.

ד א לַמְנַצֵּחַ בַּנְּגִינֹת מְזֻמֹּר לְדָוִד: ב בְּקִרְאֵי עֲנִי אֱלֹהֵי צִדְקָן בְּצַר
 הִרְחַבְתָּ לִּי חֲנִנִי וְשָׁמַעַתְּ תַפְלֹתַי: ג בְּנֵי אִישׁ עַד מָה כְּבוֹדִי לְכַלְמֶה תֵּאַהֲבֹנָן
 רִיק תִּבְקְשׁוּ כְּזֹב סֵלָה: ד וַדַּעְוֵי בִּי הַפְלָה יְהוָה אֲנִי חָסִיד לֹא יְהוָה אֲנִי
 וְשָׁמַע בְּקִרְאֵי אֱלֹהֵי: ה רָגְזוּ וְאַל תִּחַטְּאוּ אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁפַּכְכֶם וְדַמּוּ
 סֵלָה: ו זָכְחוּ וְזָכְחֵי צִדְקָ וּבִטְחוּ אֶל יְהוָה אֲנִי: ז רַבִּים אִמְרִים מִי יֵרְאֵנוּ מִזֹּב
 נִסָּה עָלֵינוּ אֹזֵר פְּגִיזָה יְהוָה אֲנִי: ח נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי מֵעַתָּה הֲנַנֵּם וְתִירוּשָׁם
 רַבּוֹ: ט בְּשָׁלוֹם יַחֲדוּ אֲשַׁבְּבָה וְאִישָׁן בִּי אַתָּה יְהוָה אֲנִי לְבָרֵךְ לְבִטָּח
 תּוֹשִׁיבֵנִי:

שימוש תהלים

טב לכל דבעי

בְּקִרְאֵי עֲנִי וְגו' (ד, ב): [שימוש תהלים לפרק ד] צלי יתיה בכל צפרא וזיל בכל מאי דבעי לך ואת
 מצלח, ואמור אותו ג' פעמים קודם צאת השמש עם שם שלו י"ה י"ה. ויוצא מסוף פסוקים,
 י מן תפלת, ה' מן ודומו סלה, י מן לבטח תושיבני, ה' מן ובטחו אל יהוה, ואמור בכל פעם
 יהי רצון מלפניך י"ה י"ה השם הגדול הגבור והנורא שתצליח את דרכי ותישר אורחותי ותמלא
 משאלותי לטובה ותעשה חפצי היום הזה אמן אמן אמן סלה סלה סלה. - ועוד אי בעית
 למשאל כלום לבר נש, צלי יתיה ואמור, יהי רצון מלפניך י"ה י"ה השם הגדול וְגו' שתתנני לחן
 לחסד ולרחמים בעיני (פלוגי בן פלוני) ותמלא משאלותי היום הזה. - גם אם אתה צריך לשלטון
 לשאול ממנו כלום אמור ג"כ ז"פ עם שם שלו ותצליח.

זוהר תהלים

רָגְזוּ וְאַל תִּחַטְּאוּ (ד, ה): [זוהר ויקרא פ'
 בחקותי (דף ק"ג)] וְנִתְתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְץ
 וְשִׁכְבַתְּם וְאִין מַחְרִיד וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פֶּתַח,
 רָגְזוּ וְאַל תִּחַטְּאוּ וְגו'. רָגְזוּ וְאַל תִּחַטְּאוּ,
 פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ, שְׁצַרְיָךְ בֵּן אָדָם לְהַרְגִיז
 יֵצֵר טוֹב עַל יֵצֵר הָרַע, וְיַפְּהָ. אֲבָל בְּשַׁעָה
 שְׂיֹרֵד הַלֵּילָה וְכֵן אָדָם שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ,
 כְּמָה מְמַנִּים עַל הַחֲקִים מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,

וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים, וּבְנֵי אָדָם צְרִיכִים
 לְהַחְרֵד מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַפְחֹד
 מִמֶּנּוּ, בְּשִׁבִיל שְׁלָא תִמְצָאוּ נִפְשׁוֹ בְּתוֹכְכֶם
 וְיִנְצַל מֵהֶם, וְיִצְטַרְךָ לֹא לְבֹן אָדָם שְׁלָא
 יוֹצִיא מְלָה בְּפִיו מֵהֶם, כְּדִי שְׁלָא יַעוֹרֵר
 אוֹתָם אֱלֹהֵי וְלֹא יִמְצָאוּ עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁפַּכְכֶם וְדַמּוּ סֵלָה.
 שְׁלָא יוֹצִיא מֵהֶם דְּבוּר בְּפִיו.

ה א לְמִנְצַח אֵל הַנְּחִילוֹת מְזֻמֹּר לְדָוִד: ב אֲמַרְי הָאֵיזֵנָה יְהוָה־אֱלֹהֵי
 בֵּינָה הַיְגִינִי: ג תִּקְשִׁיבָה לְקוֹל שְׁעֵי מַלְכֵי וְאַלְהֵי תִּקְשִׁיבֵנִי ^{תִּקְשִׁיבֵנִי בְּעַל הַיְגִינִי} כִּי אֵלֶיךָ
 אֶתְפַּלֵּל: ד יְהוָה־אֱלֹהֵי בְּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בְּקֶר אֶעֱרֶךְ לְךָ וְאַצְפָּה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רע

אמרי האיזנה וגו' (ה, ב): [שימוש תהלים לפרק ה] אי קאי רוח רע לקבלך צלי יתיה תמיד בכונה עד פסוק (כי אתה תברך צדיק) והוא אזלה. - ולמצוא חן, אם יש לך עבודה גבי שלטון קח שמן זית ואמור אותו ג' פעמים בזריחת השמש ובביאת השמש ותמשח פניך ידיך ורגליך.

— זוהר תהלים —

בקר הוא עת רצון להתפלל - וזהו זמן תפלה

ה' בקר תשמע קולי (ה, ד): [זוהר במדבר פ' בלק (ד' ט"ז)] רבי אלעזר היה הולך לראות את רבי יוסי חמיו, רבי אבא וחרביו הלכו עמו. פתח רבי אלעזר ואמר, 'ה' בקר תשמע קולי' וגו'. ה' בקר, איזה בקר? אלא זה בקר של אברהם שהתעורר בעולם, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. שהרי כשמגיע הבקר, אותו בקר מתעורר בעולם, והוא עת רצון לכל, ולעשות טוב לכל העולם, לצדיקים ולרשעים. ואז זמן תפלה הוא להתפלל לפני המלך הקדוש.

נשמות הצדיקים בגן עדן מודים - והשכינה מליצה טוב על בניה

ומתוך שהוא עת רצון, רצה הקדוש ברוך הוא זכות אותו האיש. אם ימצא

בתפלה (יפה. ואם לא נחשב לו בשוגג) או שהוא בעל תשובה - חס עליו. באותה שעה

נשמע קול צפרים המקננות, שכתוב (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו. ואותן צפרים

מודות ומשבחות לקדוש ברוך הוא. ואותה אילת השחר מתעוררת בעולם

ואומרת, (שם לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. אז אותו ממנה יוצא, ועושה

כל מה שנוצטנה.

הרפואות בידי ה'

ואם תאמר שמיני רפואה בידו כמו שאמרנו - לא כן! שהרי רפואה לא

היתה, רק בידי המלך הקדוש. אבל בשעה

ה' בקר תשמע קולי (ה, ד): [זוהר במדבר פ' בלק (ד' ט"ז)] רבי אלעזר היה הולך לראות את רבי יוסי חמיו, רבי אבא וחרביו הלכו עמו. פתח רבי אלעזר ואמר, 'ה' בקר תשמע קולי' וגו'. ה' בקר, איזה בקר? אלא זה בקר של אברהם שהתעורר בעולם, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. שהרי כשמגיע הבקר, אותו בקר מתעורר בעולם, והוא עת רצון לכל, ולעשות טוב לכל העולם, לצדיקים ולרשעים. ואז זמן תפלה הוא להתפלל לפני המלך הקדוש.

באותה שעה יוצא מלאך רפאל ורפואות בידו

ועל זה, בשעה שבא הבקר, כל אותם אסירי המלך מוצאים מנוחה, זמן

תפלה הוא עליהם, וכל שכן אותם שחוזרים בתשובה ומבקשים בקשותיהם

לפני המלך הקדוש, משום שבשעה זו יוצא ממנה אחד לצד דרום, ורפאל שמו,

וכל מיני רפואה בידו. ומצד דרום יוצאת

ה כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרוך רע: ו לא יתיצבו הזללים לנגד עיניך

זוהר תהלים

אותו. מה עשה הקדוש ברוך הוא? עשה אור לאורו להתלבש זה בזה. וכן כל שאר האורות, עד שכל העולמות התקיימו בקיומם ויכלו לסבל.

דוד תקן המלכות ואצפה לשון צפוי

ומשום כך התפשטו דרגות והתלבשו אורות, והם נקראים כנפים

עליונים, עד שמגיעים לבקר זה של יוסף, והוא לוקח כל האורות העליונים. ומתוך שכל האורות העליונים בו תלויים, זיוו עולה מסוף העולם עד סוף העולם שלמעלה, עד שהעולמות שלמטה לא יכולים לסבל. בא דוד והתקין נר זה, כסוי לבקר זה של יוסף להתפסות בו ולהעמיד עולמות שלמטה בסדור הנר הזה, ועל זה כתוב בקר אערך לך ואצפה, כמו שנאמר (שמות לו) ויצפהו זהב טהור. (ומשום שאותו נר דוד תלוי בו וכו') ומשום שאותו הנר הוא של דוד ובו תלוי, אמר שהוא יהיה כסוי לבקר הזה. בא רבי אבא ונשקו, ואמר, אלמלא לא יצאתי לדרך רק לשמע דבר זה - די לי!

עד שאדם לא חטא היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים

כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרוך רע (ה).

(ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף עב:) בא

ראה, עד שאדם לא חטא, היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים. פינן שהגדיל תאנתו

שפוקד הקדוש ברוך הוא רפואה לאותו האדם, הוא יוצא, וכל המקטרגים הממנים על מחלות רעות פוחדים ממנו. אז אותה הרוח שנסעה מצד דרום מושיטה לו לאותו אדם, והרי הרפואה נמצאת, והכל בידי הקדוש ברוך הוא.

בקר של חסד ובקר יוסף

[דף ר"ד ע"ב] ועל זה כתוב (שם ה) 'ה' בקר תשמע קולי, ולא כתוב ה' בבקר תשמע קולי. אלא לגבי הבקר של אברהם הוא אמר. 'בקר אערך לך ואצפה'. שני בקר למה? אלא אחד בקר של אברהם, ואחד בקר של יוסף, שכתוב (בראשית מד) הבקר אור, ומתרגמים: בקר מאיר, מאיר ודאי. אערך לך ואצפה, מה זה אערך לך? אלא אסדר לך נר שלך להדליק, כמו שנאמר (תהלים קלב) ערכתני נר למשיחי. ולגבי הבקר של יוסף הוא אמר, שאותו סדור של נר שלו הוא.

השבח של דוד שצפה יותר מכלם

ואצפה, מה זה ואצפה? הרי כל בני העולם מצפים ומחכים לטוב הקדוש ברוך הוא, ואפלו בהמות השדה, ומה שבח של דוד יותר מכל בני העולם? אלא דבר זה שאלתי, וכך אמרו לי, והוא דבר אמת שבא מרחוק.

השם יתברך ברא אור לאורו

אור ראשון שברא הקדוש ברוך הוא היה מאיר עד שלא יכלו העולמות לסבל

—== זוהר תהלים ==—

פסול בכניו שבגללם התחזקה בעולם רוח
הטמאה ונגרע האור מהלבנה ופגם אותה.
ואם תאמר למה? משום זה מטמא את
המקדש והסתלקה שכינה מעל יעקב. כל
שכן אותו שמטמא דרכו ומטמא עצמו
שהוא מחזק את רוח הטמאה, ולכן
כשנטמא נקרא רע.

חטא שנטמא בו אדם יותר בעולם הזה
ובעולם הבא - מי ששופך זרעו לריק
ומוציא זרע לחנם

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רִשְׁעֵי אֶתֶּה לֹא יִגְרֹךְ רַע (ה)

(ה): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קפח.)] יִרְע
בעיני ה' אשר עשה וימת גם אתו. רבי
חייא פתח, (קהלת יא) בבקר זרע את זרעך
ולערב אל תנח ידך וגו'. בא ראה כמה
ראוי לאדם להזהר מחטאיו ולהזהר
במעשיו לפני הקדוש ברוך הוא, משום
שכמה שלוחים וכמה ממנים הם בעולם
שהם הולכים ומשוטטים ורואים את
מעשי בני האדם ומעידים עליו [ד"ח
עליהם], והכל כתובים בספר. בגלל זה לא
נכנס למחצה ולא רואה תאר פניו של
עתיק יומין, כמו שלמדנו, כתוב כאן 'לא
יגרך רע', וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע
בעיני ה', ומשום כך כתוב (ישעיה א) 'דיכם
דמים מלאו. אשרי חלקו של האיש שירא
מרבנו ויהיה שמור מדרך רעה, ויטהר
עצמו להשתדל ביראת רבונו. ובא וראה,
בכל אותם החטאים שנטמא בהם האדם
יותר בעולם הזה, זהו חטא שנטמא בו
אדם יותר בעולם הזה ובעולם הבא - מי
ששופך זרעו לריק ומוציא זרע לחנם ביד
או ברגל ונטמא בו, כמו שנאמר (תהלים ה)

לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם עד
שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב
לא יגורך רע'. ועל זה כתוב 'כי לא אל
חפץ רשע אתה לא יגרך רע'. מי שנמשך
אחר רע, אין לו דירה עם עץ החיים.

לא יגורך רע - מי זה שנקרא רע!

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רִשְׁעֵי אֶתֶּה לֹא יִגְרֹךְ רַע (ה)

(ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף טו.)] יִרְא
ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר
מחשבת לבו. רבי יהודה פתח, (תהלים ה)
'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרך רע'.
פסוק זה נאמר ובארנוהו. אבל בא ראה,
מי שנדבק ביצר הרע ונמשך אחריו, יטמא
הוא ויטמאו אותו, כמו שנתבאר.

**כִּי רַבָּה רַעַת הָאָדָם - כָּל הָרַעוֹת הַיּוֹ
עוֹשִׂים, וְלֹא נִשְׁלַם חַטָּאָם עַד שֶׁהָיוּ
שׁוֹפְכִים דָּמִים לְחַנּוּם עַל הָאָרֶץ. וּמִי הֵם
שֶׁהָיוּ מְשַׁחֲתִים דְּרָכָם עַל הָאָרֶץ? זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב רַק רַע כָּל הַיּוֹם. כְּתוּב כְּאֵן רַק רַע,
וְכְתוּב שָׁם [לֹא יִגְרֹךְ רַע, וְכְתוּב] (בְּרַאשִׁית
לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'.**

**אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי רַע אֵינוֹ רִשְׁעֵי? אָמַר
לוֹ, לֹא. רִשְׁעֵי - אֶפְלוּ הָרִים יָדוּ עַל
חִבְרוֹ, אֵף עַל גֹּב שְׂלֵא עָשָׂה לוֹ דָּבָר, נִקְרָא
רִשְׁעֵי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ב) וַיֹּאמֶר לְרִשְׁעֵי
לְמָה תִּפְּהוּ רַעְךְ. הַכִּיתָ לֹא כְּתוּב, אֲלֵא תִּפְּהוּ.
אֲבָל רַע לֹא נִקְרָא אֲלֵא מִי שֶׁמְשַׁחֲתִית דְּרָכּוֹ
וּמְטַמֵּא עַצְמוֹ וּמְטַמֵּא אֶת הָאָרֶץ, וְנוֹתֵן כַּח
וְחִזְק לְרוּחַ הַטְּמָאָה שֶׁנִּקְרָאת רַע, שֶׁכְּתוּב
רַק רַע כָּל הַיּוֹם. וְלֹא נִכְנָס בְּפִלְטְרִין וְלֹא
רוּאָה פְּנֵי שְׂכִינָה, מְשׁוּם שֶׁבְּזָה מְסַתְּלֶקֶת
שְׂכִינָה מִן הָעוֹלָם. וּמִנֵּיין לָנוּ? מֵיעֲקֹב.
שֶׁכְּשֶׁהִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה, חָשַׁב שִׂישׁ**

—== זוהר תהלים ==—

עולה. מה הטעם? הם הרגו בני אדם אחרים, וזה הרג בניו ממש, שפך דמים רבים. בא ראה, בשאר רשעי העולם לא כתוב וירע בעיני ה', וכאן כתוב וירע בעיני ה' אשר עשה. מה הטעם? משום שכתוב ושחת ארצה. שנינו, אמר רבי יהודה, אין לך חטא בעולם שאין לו תשובה פרט לזה, ואין לך רשע שלא רואה פני שכינה פרט לזה, שכתוב לא יגרף רע, כלל. אמר רבי יצחק, אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. מה זה לעולם יירשו ארץ? אמר רבי יהודה, כמו שכתוב (תהלים טז) אתה לך לפני ה' בארצות החיים.

טרם שחטאו היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים כיון שחטאו אפלו קול שלמטה לא יכלו לעמוד בו

כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע (ה).
(זוהר שמות פ' כי תשא ט-קצ"א): בא וראה, טרם חטא אדם, היה עולה ועומד בחכמת האור העליון, ולא היה נפרד מעץ החיים. כיון שהגדיל תשוקתו לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם, עד שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב. ולכן כתוב (תהלים ה) 'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע'. מי שנמשך ברע, אין לו דיור עם עץ החיים. וטרם שחטאו, היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים. כיון שחטאו, אפלו קול שלמטה לא יכלו לעמוד בו.

כמו זה, טרם שחטאו ישראל, בשעה

'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע'.

כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע (ה).
(זוהר בראשית פ' ויחי (דף ר"ט:)) למדנו, אותו הצדיק שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו, והפרוז קורא עליו שלשים ימים בין צדיקי גן העדן, כל הצדיקים שמחים, כל הצדיקים באים ומעטרים מקומו של אותו הצדיק עד שיבא למדר את דיורו ביניהם. ואם רשע הוא, הפרוז קורא עליו בגיהנם שלשים יום [עליון], וכל הרשעים כלם עצובים. כלם פותחים: וי, שהרי דין חדש מתעורר כעת בגללו של פלוני. כמה שומרי החק מודמנים כנגדו ומקדימים לו: וי, אוי לרשע אוי לשכנו. וכלם פותחים ואומרים: אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו. מה זה [טעם] גמול ידיו? אמר רבי יצחק, לכלל [להוציא] מי שזונה בידו להוציא ולהשחית זרעו לריק. שהרי שנינו, כל מי שמוציא זרעו לריק נקרא רע, ולא רואה פני שכינה, שכתוב (תהלים ה) 'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע', וכתוב (בראשית לב) ויהי ער בכור יהודה רע. אף כאן, אוי לרשע רע - אוי לאותו רשע שהוא רע, שעשה עצמו רע, כי גמול ידיו יעשה לו - לכלל מי שזונה בידו להוציא ולהשחית זרעו לריק, ולזה טורדים אותו באותו העולם יותר מכלם.

בא תראה, שהרי כתוב אוי לרשע (רע).
כיון שכתוב אוי לרשע, למה רע? אלא כמו שאמרנו, שעשה עצמו רע, וכתוב לא יגרף רע, וכלם עולים וזה לא עולה. ואם תאמר, שאר רשעים שהרגו בני אדם? בא ראה, כלם עולים והוא לא

—= זוהר תהלים —=

לְזֶה? אֵלָא כִּיּוֹן שְׂיַדַע מְשֵׁה שְׁהַעֲבֵרוּ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלֵי זִין עֲלִיוֹנִים, אָמַר, הָרִי וּדְאִי מִכָּאן וְהִלָּא הַנְּחֹשׁ הָרַע יָבֵא לְדוֹר בִּינֵיהֶם. וְאִם יַעֲמַד הַמִּקְדָּשׁ כָּאֵן בִּינֵיהֶם, יִטְמָא. מִיָּד - וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהֶל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמִּחְנָה הַרְחֵק מִן הַמִּחְנָה. מִשּׁוּם שְׁמִשָּׁה רָאָה שְׁהָרִי אֵז יִשְׁלַט הַנְּחֹשׁ הָרַע מֵהַ שְׁלֵא הָיָה מִקְדָּם לְכֵן.

להתפלל על זרע כָּשֶׁר

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתְּהָ לֹא יִגְרֹךְ רַע (ה).
(ה) : [זוהר ויקרא פ' אמור (ד' צ' צ')] עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, וְלֹא יִחַלֵּל זֵרְעוֹ בְּעַמּוּי כִּי אֲנִי ה' מִקְדָּשׁוֹ. בֵּא רָאָה, כָּל מִי שְׁמוּצִיא זֵרַע לְבִטְלָה, לֹא זוֹכֵה לְרִאוּת פְּנֵי שְׂכִינָה, וְנִקְרָא רַע, שְׁכָתוּב (תהלים ה) 'כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתְּהָ לֹא יִגְרֹךְ רַע'. זֶה מִי שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ בִּידוֹ, אוּ בְּאִשָּׁה אַחֲרַת שְׂאִינָה כְּשֶׁרָה. וְאִם תֹּאמַר שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ בְּאִשָּׁה שְׂאִינָה מִתְּעַבְרַת, כֵּךְ גַּם? לֹא. אֵלָא כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ. וְעַל כֵּן יִבְקַשׁ אָדָם מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיזְמִין לוֹ כְּלֵי כְּשֶׁר, שְׁלֵא יִפְגַּם זֵרְעוֹ. מִי שְׁמוּצִיא זֵרַע בְּכָלִי שְׁלֵא כְּשֶׁר, פּוֹגֵם אֶת זֵרְעוֹ. אוֹי לְמִי שְׁפּוֹגֵם אֶת זֵרְעוֹ. וּמֵה בְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם כֵּךְ - בְּכֵהֵן שְׁעוּמֵד לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

מאותו פגם וְחָטְא יוֹרְדִים וְאִין עוֹלִים

לֹא יִגְרֹךְ רַע (ה, ה). : [זוהר שמות פ' ויקהל (ד')]
בְּשַׁעָה שְׂדָנִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, מְסַתְּכָלִים בְּמַעֲשָׂיו. אִם הָיָה פּוֹגֵם אֶת סוּד בְּרִית הַקְדָּשׁ שְׁחָתוּם בְּכֶשֶׁר, וְעַכְשָׁו פּוֹגֵם אֶת הָאָרוֹן (הברית) שְׁלוֹ בְּזָה -

שְׁעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, הַעֲבָרָה מֵהֶם זֶה־מַתּוֹ שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַזֶּה, שְׁהָרִי אֵז בִּטּוֹל שֶׁל יַצֵּר הָרַע הָיָה בְּעוֹלָם, וְדָחַו אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאֵז נֶאֱחָזוּ בְּעַץ הַחַיִּים וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְלֹא יָרְדוּ לְמַטָּה. אֵז הָיוּ מְכִירִים וְהָיוּ רוֹאִים אֶסְפִּקְלָרִיּוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת, וְעֵינֵיהֶם הוֹאָרוּ, וְשָׁמְחוּ לְהַכִּיר וְלִשְׁמַע. וְאֵז חָגַר אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַגוּרוֹת שֶׁל אוֹתִיוֹת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ שְׁלֵא יוּכַל לְשַׁלַּט עֲלֵיהֶם הַנְּחֹשׁ הַזֶּה, וְלֹא יִטְמָא אוֹתָם כְּבִרְאשׁוֹנָה. כִּיּוֹן שְׁחָטְאוּ בְּעַגְלָה, הַעֲבָרוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת וְהָאוֹרוֹת הַעֲלִיוֹנִים, וְהַעֲבָרָה מֵהֶם חַגוּרַת כְּלֵי הַזִּין שְׁהַתְּעַטְרוּ מֵהַשֵּׁם הַקְדוּשׁ הַעֲלִיוֹן, וְהַמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם הַנְּחֹשׁ הָרַע כְּמִקְדָּם, וְגִרְמוּ מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְאַחַר כֵּךְ מֵה כְּתוּב? וַיִּרְא אֶהָרֶן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשָּׁה וְהִנֵּה קָרָן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת אֱלֹוֹ.

בֵּא וְרָאָה, מֵה כְּתוּב בְּרִאוּשׁוֹנָה? (שמות יד) וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וְכָלֵם רָאוּ אֶת הַזְּהָרִים הַעֲלִיוֹנִים נֶאֱוֹרִים בְּאֶסְפִּקְלָרִיָּה הַמְּאִירָה, שְׁכָתוּב (שם כ) וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת. וְעַל הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פּוֹחֲדִים, שְׁכָתוּב זֶה אֱלֹוֹ וְאִנּוּהוּ. אַחַר שְׁחָטְאוּ, פְּנֵי הַסֶּרְסוּר לֹא הָיוּ יוֹכֵלִים לְרִאוּת. מֵה כְּתוּב? וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת אֱלֹוֹ. וּבֵא רָאָה, מֵה כְּתוּב בָּהֶם? וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב, שְׁהַעֲבָרוּ מֵהֶם אוֹתָם כְּלֵי זִין שְׁהַתְּחַבְּרוּ בָּהֶם בְּהַר סִינַי, כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁלַט אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ הָרַע. כִּיּוֹן שְׁהַעֲבָרוּ מֵהֶם, מֵה כְּתוּב? וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהֶל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמִּחְנָה הַרְחֵק מִן הַמִּחְנָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵה הַפְּסוּק הַזֶּה

שְׁנֵאתָ כָּל פְּעָלֵי אֵוֶן: וְתֵאבֵד דְּבָרֵי כָזָב אִישׁ דְּמִים וּמְרֻמָּה וְתַעֲבֵב יְהוָה:
 וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אֲבֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחֹה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאֲתֶךָ: ט יְהוָה:
 נַחֲנִי בְּצַדִּיקְךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי (הוֹשֵׁר) הַיֹּשֶׁר לְפָנַי דְּרַבְּךָ: י בִּי אֵין בְּפִיהוּ נְבוֹנָה
 קַרְבֵּם הַיּוֹת קָבֵר פְּתוּחַ גְּרוֹנָם לְשׁוֹנָם יַחְלִיקוּן: יא הַאֲשִׁימָם אֱלֹהִים יִפְלוּ

— זוהר תהלים —

לְפָנַי אֶת פְּקֻדוֹן נִפְשׁוֹ, וּמִיָּד נִצּוֹל מִכָּל
 הַמַּחְלוֹת הַרְעוֹת וּמִכָּל הַרוּחוֹת הַרְעוֹת
 וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו

וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אֲבֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחֹה
 אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאֲתֶךָ (ה, ח):

[זוהר הקדמת ספר הזוהר דף יא.] בֹּא רְאֵה עֲצָה
 לְאָדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל מִטָּתוֹ,
 צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמַּלְכוּת שְׁלֹמֶעֱלָה
 בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסֵּר לְפָנָיו אֶת
 פְּקֻדוֹן נִפְשׁוֹ, וּמִיָּד נִצּוֹל מִכָּל הַמַּחְלוֹת
 הַרְעוֹת וּמִכָּל הַרוּחוֹת הַרְעוֹת וְלֹא שׁוֹלְטִים
 עָלָיו. וּבְבִקְרָה, כְּשֶׁשָּׁקַם מִמִּטָּתוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ
 לְרַבּוֹנוֹ, וְלִהְיוֹת לְבֵיתוֹ, וְלִהְיוֹת לְפָנָיו
 הַיְכָלוֹ בִּירְאָה רַבָּה, וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּתוֹ. וַיִּקַּח עֲצָה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וְאֲנִי בְּרַב
 חֶסֶדְךָ אֲבֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחֹה אֶל הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ בִּירְאֲתֶךָ. כֵּן פִּרְשׁוּהָ, שֶׁלֹּא צָרִיךְ
 לְאָדָם לִהְיוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֲלָא אִם גִּמְלֵךְ
 בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, מִשׁוּם
 שֶׁהֵם תִּקְנֵי הַתְּפִלָּה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אֲבֹא
 בֵיתְךָ - זֶה אַבְרָהָם. אֲשֶׁתְּחֹה אֶל הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ - זֶה יִצְחָק. בִּירְאֲתֶךָ - זֶה יַעֲקֹב.
 וְצָרִיךְ לִהְיוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאַחַר כֵּן יִכְנָס
 לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אַז כְּתוּב
 (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר.

לְזֶה אֵין חֶלֶק בְּצַדִּיקִים. מִסְתַּכְלִים בּוֹ
 וְדָנִים אוֹתוֹ, וּמוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל
 אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל אָדָם,
 מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל כָּל הָאֲחֵרִים
 שֶׁנוֹעְדוּ לְחַיֵּי עוֹלָם, וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ
 (ארוך) צַד שְׂאִינוֹ נִכְלָל בְּסוּד שֶׁל גּוֹף הָאָדָם.
 כִּיּוֹן שֶׁנִּמְסָר לְאוֹתוֹ צַד - אוֹי לוֹ שֶׁמְכַנְיָסִים
 אוֹתוֹ לְגִיהֵנָם, וְלֹא יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָמִים.
 עַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה טו) וַיִּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָגְרֵי
 הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי וְגו'. אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאַרוּ
 מִכָּלֵל שֶׁל אָדָם.

וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ, כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, תְּשׁוּבָה שְׂרָאוּיָה
 לְכַסּוֹת עַל כָּל מַעֲשָׂיו. וְעַם כָּל זֶה, טוֹב לוֹ
 שֶׁלֹּא יִכְנָס לְאָרוֹן, שֶׁהָרִי כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף
 עוֹמֵד, הַנְּשָׂמָה נְדוּנִית וְלֹא נִכְנָסֶת
 לְמִקוּמָהּ, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים עֲלִיוֹנִים
 קְדוֹשִׁים שְׂרָאוּיִים לְעֵלוֹת עִם גּוֹפֵם. אֲשֶׁרִי
 חֶלְקִם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם
 שֶׁאֵין חֲטָא קָשָׁה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּמוֹ זֶה שֶׁמִּשְׁקַר וּפּוֹגֵם אֶת אוֹת בְּרִית
 הַקְּדוֹשׁ, וְזֶה אֵינוֹ רוֹאֶה פָּנָיו שְׂכִינָה, וְעַל
 חֲטָא זֶה כְּתוּב, (בראשית לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר
 יְהוּדָה רַע בְּעֵינָיו ה'. וְכְתוּב, (תהלים ה) לֹא
 יִגְרַף רַע.

עֲצָה לְאָדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל
 מִטָּתוֹ, צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמַּלְכוּת
 שְׁלֹמֶעֱלָה בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסֵּר

מִפְּעֻצוֹתֵיהֶם בָּרַב פְּשְׁעֵיהֶם הִדִּיחֵמוּ בִּי מָרוּ בָךְ: יב וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם
 יִרְנְנוּ וְתַסֵּף עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ: יג כִּי אֶתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק יִהְיוּ־לָהֶם
 בְּצַנְהָ רְצוֹן תַּעֲטֶרְנוּ:

— זוהר תהלים —

עתידים הצדיקים לשמוח עם הקב"ה כבכול

הקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים ה) וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסף עלימו ויעלצו בך אהבי שמך.

כִּי אֶתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק ה' כְּצַנְהָ רְצוֹן תַּעֲטֶרְנוּ
 כִּי אֶתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק
 (ה, יג): [זוהר פ' בראשית (דף כד): השלמה
 מהמטות (סימו ט)] הצדיק אבד כל זמן שלא
 יבא השפע אבד ועליו נאמר (ישעיה י"ט)
 וְנָהָר יִחְרַב וַיִּבֶשׂ וַיִּבְעַת הַבְּרִכָּה נֶאֱמַר
 (תהלים ה) 'כִּי אֶתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרִכּוֹת
 לְרֹאשׁ צַדִּיק'.

וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּף
 עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ (ה)
 (יב): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קצג):] כִּי גְדוֹל
 יוֹם ה' וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יִכְלֶנּוּ - שְׁהוּא
 שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל וְעֲלִיּוֹן וְתַקִּיף עַל כָּל־ם,
 וְכָל־ם תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ. אֲשֶׁר־י הַצַּדִּיקִים
 שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בָהֶם תָּמִיד
 לְזִכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא וּלְשִׂמְח אוֹתָם
 בְּשִׂמְחַת הַצַּדִּיקִים שְׁעֵתִידִים לְשִׂמְח עִם

ו א לַמְנַצַּח בְּנִגְיֹת עַל הַשְּׁמִינִית מְזֻמֹּר לְדָוִד: ב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל בְּאֶפְדָּי
תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל בְּחַמְתְּךָ תִּסְפְּרֵנִי: ג חַנּוּנֵי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי רַפְאֵנִי

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחולי העינים

למנצח בנגינות על השמינית... אל באפך וגו' (ו, א): [שימוש תהלים לפרק ו] לחולי העינים. לחוש אותו שבעה פעמים ביום שלשה ימים ויתרפא. ושם שלו הוא ושע"י. כיצד, י' מן "בושו ויבהלו מאוד וכו'. ואמור. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור והנורא היוצא מזה המזמור שהוא ושע"י, בעל הישועה שתושיעני מכל צער וחולי שיש לי וחשישה שיש לי בעיני כי לך הישועה והיכולת. - ועוד למי שהוא בצער בין בים בין ביבשה לחוש אותו ז' פ' לעת צורך ואמור. יהי רצון מלפניך ישעי בעל הישועה שתושיעני ותצילני מכל צער כי לך הישועה והיכולת.

— זוהר תהלים —

בְּבְרִית רוּאִים פְּנֵי הַשְּׂכִינָה

לַמְנַצַּח בְּנִגְיֹת עַל הַשְּׁמִינִית מְזֻמֹּר
לְדָוִד (ו, א): [זוהר תורה ו, א]

החברים דרשו שמזמור הזה נאמר על המילה שניתנה ביום השמיניא רבי אבא הלך מטבריא למעון הקיץ של חותנו ורבי יעקב בנו היה עמו, כאשר עברו בכפר טרשא ביקש מהם בעל הבית שילינו אצלו, יען כי למחר יהיה אצלו ברית מילה של בנו הנולד לו, א"ר אבא זאת הבקשה של מצוה היא ולראות פני השכינה נלין פה, ישבו שם כל היום ההוא, וכל אותו הלילה עסקו בתורה.

פִּיּוֹן שְׁנַכְסוּ בְּזֶה הַחֶלֶק נִקְרְאִים צְדִיקִים
פֶּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (ישעי"ו ס) "ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ" וגו',
דבר זה הרי ביארו החברים מפני מה

כתוב ועמך כלם צדיקים, וכי כל ישראל צדיקים הם, והלא כמה רשעים יש בהם בישראל, כמה חוטאים וכמה פושעים שעוברים על מצות התורה, אלא כך למדנו בסוד של משנה, זכאים הם ישראל, שעושים קרבן של רצון להקב"ה שמקריבים בניהם ביום השמיני לקרבן, וכאשר נימולים נכנסים בזה החלק הטוב של הקב"ה, שכתוב: "צדיק יסוד עולם" (משלי, י), וכיון שנכנסו בזה החלק של צדיק נקראים צדיקים, ודאי כלם צדיקים, ועל כן "לעולם ירשו ארץ", ככתוב (תהלים קיח) "פתחו לי שערי צדק אבא בס" וגו', וכתוב "זה השער לה' צדיקים יבאו בו", אותן שנימולו ונקראים צדיקים, נצר מטעי, נצר מאותן הנטיעות שנטע הקב"ה בגן עדן וזאת הארץ אחת מהן, ולכך יש להם לישראל חלק טוב בעולם הבא,

זיו זוהר

בכל זה נשען על זכות מצות המילה כמובא כאן בדרשות זוהר ובשאר הדרשות של חלק א' (דף צג:). ב. פירוש בגן עדן העליון עולם הבינה, והנטיעות הן ז' הספירות מן חסד עד מלכות, וזהו

א. יש מסתפקים אולי זה הדרש על קפיטל י"ב למנצח על השמינית, אבל נראה יותר דשייך לכאן, כי התפלות של זה הקפיטל שתבוא לו רפואה שינצל משאול ושיבושו ויבהלו כל אויביו,

יְהוָה יְהוָה כִּי נִבְחַלוּ עֲצָמָיו: ד וְנִפְשֵׁי נִבְחַלְהָ מְאֹד (ואת) וְאַתָּה יְהוָה יְהוָה
 זוהר תהלים

תזדמן שם, והפה שהעיד שישראל עזבו, הוא יעיד שישראל מקיימים זה הברית, והרי למדנו על מה נענש אליהו, על שאמר מלשינות על בניו לפני הקב"ה:

אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו עוד פתח רבי אבא ואמר (שופטים ה) "בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'", מה זה ראו דבורה וברק שפתחו במקרא זה, אלא כך למדנו אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו, שנאמר (ירמ' לג) "אם לא בריתי יומם ולילה" וגו', שהרי שמים וארץ על זה מתקיימים, ולפיכך כל זמן שישראל מקיימים זה הברית, חוקות שמים וארץ מתקיימים בקיומם, וכל זמן שחס ושלום ישראל מבטלים זה הברית, שמים וארץ אין מתקיימים, וברכות אינן נמצאות בעולם, בוא וראה שאר האומות אין שולטים על ישראל אלא כאשר מבטלים מהם ברית הזו, ומה בטלו מהם, שלא עשו הפריעה ולא נתגלה הברית, ועל כן כתוב "ויעזבו בני ישראל את ה' וגו' וימכרו אותם ביד סיסרא", ויעזבו את ה' ממש, עד שבאתה דבורה והתנדבה לכל ישראל בדבר הזה, אז נכנעו שונאיהם תחתם וזהו שלמדנו שאמר הקב"ה ליהושע, והלא ישראל ערלים הם ולא נתפרעו ולא נתגלו ואין מקיימים ברית

שכתוב (שם לו) צדיקים ירשו ארץ, לעולם ירשו ארץ, מהו לעולם, כמו שביארנו בכרייתא שלנוי והרי נדרש ענין זה בין החברים, זכאים הם ישראל שהקב"ה בחר בהם מכל שאר העמים ונתן להם אות הברית הזו, שכל מי שיש בו זה האות אינו יורד לגיהנם אם הוא נוטר בריתו כראוי, שאין מכניסו ברשות אחר ואינו משקר בשמו של המלך, שכל מי שמשקר בזה כמי שמשקר בשמו של הקב"ה, שכתוב (הושע ה) "בה' בגדו כי בנים זרים ילדו".

צָרִיף לְהַכִּיץ כְּסָא מִיַּחַד לְכַבֹּד אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
 זְכוּר לְטוֹב

עוד אמר רבי אבא בשעה שהאדם מביא את בנו להכניסו בברית הזו קורא הקב"ה לפמליא שלו ואומר, ראו מה בריה עושה בעולם, באותה שעה נזדמן אליהו ומעופף העולם בארבע טיסות ובא שמה, ולכך למדנו שצריך האדם להכין כסא אחר לכבודו, ויאמר זה הכסא של אליהו, ואם לא, אֵל ישכן שם, והוא עולה ומעיד לפני הקב"ה, בוא וראה בתחלה כתוב (מלכים א' יט) מה לך פה אליהו וגו', וכתוב "קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל" וגו', אמר לו הקב"ה חייך בכל מקום שזה הרושם הקדוש ירשמו אותו בני בבשרם, אתה

זיו הזוהר

הבינה שנקראת עולם הבא, אז יתגלה ויתראה שישראל דבקים במדת המלכות שנקראת ארץ

שאמר והאי ארץ חד מנייהו, רצה לומר המלכות. ג. פירוש לעולם היינו לעתיד לבוא בזמן שליטת

עַד מָתִי: ה' שׁוֹבָה יְהוָה: חַלְצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמוֹעַן חַסְדְּךָ: ו' כִּי אֵין
 בְּפִתּוֹת זַכְרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדָה לָךְ: ז' יִגְעֵתִי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחַה כְּכֹל לִילָה מִפְּתֵי
 בְּדַמְעֵתִי עֲרִשֵׁי אֲמָסָה: ח' עֲשֵׂשָׁה מִבְּעַם עֵינֵי עֲתָקָה בְּכֹל צוֹרְרָי: ט' סוֹרוּ מִמֶּנִּי
 כָּל פְּעֻלֵי אָנֹן כִּי שָׁמַע יְהוָה: י' שָׁמַע יְהוָה: יא יִשְׁמַע יְהוָה: יב תִּחַנְתִּי
 יְהוָה: יג תִּפְלֹתֵי יָקַח: יד יִבְשׁוּ וַיִּבְהֹלוּ מְאֹד כָּל אֵיכָבִי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רָגַע:

זוהר תהלים

שהרושם של הקב"ה לא נשמר, ואם זוכה ונוטרו השכינה אינה פורשת ממנו, ומתי תשרה עליו, כאשר נושא אשה וזה האות נכנס במקומו, שלמדנו סוד של וא"ו ה"ה הולכים כאחד כדמיון זכר ונקבה נשתתפים כאחד והם אחד, ובכך חסד עליון שורה עליהם ונתעטר במדרגת הזכר ונמתקת מדרגת הנקבה.

על כן זכאים הם ישראל קדושים בעולם הזה ובעולם הבא

עוד למדנו אלו"ה כך הוא, אל זה אור החכמה, וזכר, הנקבה השתתפותם יחד נקרא אלו"ה, ונשמה הקדושה במקום הזה נאחזת, והכל תולה באות הזה, ועל כן כתוב "ומבשרי אחזה אלו"ה", שזה שלמות הכל, מבשרי ממש מזה האות ממש, ועל כן זכאים הם ישראל קדושים שדבקים בו בהקב"ה, זכאים הם בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (דברים ד) "ואתם הדבקים בה' אלהיכם", ולפיכך "חיים כלכם היום". (זוהר חלק א' דף צ"ד).

שלי, ואתה רוצה להכניסם לארץ ולהכניע שונאיהם (יהושע ה) שוב מול את בני ישראל שנית, ועד שנתפרעו ונתגלה זה הברית לא נכנסו לארץ ולא נכנעו שונאיהם, אף כאן כיון שנתנדבו ישראל לקיים זה הברית כראוי נכנעו שונאיהם תחתם והברכות חזרו לעולם, זה שכתב "כפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'". (זוהר חלק א' דף צ"ג).

זוכה ונוטרו השכינה אינה פורשת ממנו פתח אחר ואמר (איוב יט) "ומבשרי אחזה אלוה", מהו ומבשרי, ומעצמי היה צריך לומר, אלא מבשרי ממש, ומה היא, שכתוב (ירמיה יא) "ובשר קדש יעברו מעליך", ונאמר (בראשית יז) "והיתה בריתי בבשרכם", שלמדנו בכל זמן שנרשם האדם עם רושם הקדוש של זה האות, ממנו יכול לחזות להקב"ה, ממנו ממש, ונשמה הקדושה נדבקת בו, ואם לא זכה שלא נטר זה האות מלטמאו, מה כתוב (איוב ד) "מנשמת אלוה יאבדו", לפי

זיו הזוהר

השם הוי"ה ברוך הוא]. ו. נהירו דחכמתא זו הארת השפע מן החכמה אבא, ו ה דכר ונוקבא היינו תפארת ומלכות, והכל בכלל הוא השם אלו"ה. ז. פירוש שהנשמה נשתלשלת לזה העולם על יד היחוד של תפארת ומלכות, ושם יש לה אחיזה וחיבור שיונקת משם השפעה

ד. רצה לומר תפארת בחי' זכר ומלכות בחי' נקבה. [המבלה"ד: וזהו יחודו"ה שבשם הקדוש]. ה. חסד עליון היינו השפע הבאה מן אבא ואמא חכמה ובינה אתעטר תחלה בדכורא פירוש בתפארת, וממנו נשפע למלכות על יד ספירת היסוד שעל ידי זה נמתקים הדינים שבה. [המבלה"ד: ומתייחד

א שְׁגִיזֵן לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לִיתְהוָה עַל דְּבָרֵי בּוֹשׁ בֶּן יִמִּינִי: ב יְהוָה
 אֱלֹהֵי תְהִימָת הַיַּם בְּךָ חִסִּיתִי הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל רִדְפֵי וְהַצִּילֵנִי: ג פֶּן יִמְרָף
 בְּאֵרֶז נֶפֶשׁ פֶּרֶק וְאִין מִצִּיל: ד יְהוָה אֱלֹהֵי תְהִימָת הַיַּם אִם עָשִׂיתִי זֹאת
 אִם יֵשׁ עוֹל בְּכַפֵּי: ה אִם גִּמְלָתִי שׁוֹלְמֵי רַע וְאַחֲלָצָה צוֹרְרֵי רִיקָם: ו יִרְדֹּף
 אוֹיֵב נֶפֶשׁ וַיִּשַׁג וַיִּרְמָס לְאֶרֶץ חַיִּי וּבְכוֹדֵי לְעַפְרֵי יִשְׁבֵּן סִלְהָ: ז קוֹמָה יְהוָה
 בְּאַפְךָ הַנְּשֵׂא בְּעֵבְרוֹת צוֹרְרֵי וְעוֹרָה אֵלֵי מוֹשֶׁפֶט צוֹיֵת: ח וְעַדֹת לְאֻמִּים
 תִּסּוּבְכֶךָ וְעֲלִיָּה לְמָרוֹם שׁוֹבֶת: ט יְהוָה יִדִּין עַמִּים שֹׁפְטֵנִי יְהוָה
 בְּצַדִּיק וּבְתַמִּי עָלַי: י יִגְמַר נָא רַע רְשָׁעִים וּתְכַוֵּן צַדִּיק וּבַחֵן לְבוֹת
 וּבְקִלּוֹת אֱלֹהִים תְהִימָת הַיַּם צַדִּיק: יא מְגַנֵּי עַל אֱלֹהִים תְהִימָת הַיַּם מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל לֵב:
 יב אֱלֹהִים תְהִימָת הַיַּם שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם: יג אִם לֹא יָשׁוּב חֲרַבּוּ יִלְמוּשׁ

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

להבריה שונאיך

שגיון לדוד וגו' (ז, א): [שימוש תהלים לפרק ז] הוא טוב שלא יוכלו בני אדם להזיקך ולהבריח שונאיך דאתי בתרך ואינון חוזרים. ושם שלו הוא א"ל עליון. א' מן "אשר שר. ל' מן "אודה בחלוף דא"ל ב"ם ואמור. יהי רצון מלפניך אל עליון שתהפוך לב שונאי כמו שהפכת לב שונאי אברהם אבינו בהזכירו זה השם. - ועוד אם יש לך שונא קח קדרה חדשה ותמלא אותה ממקור המים ואמור ד' פעמים מן "קומה ה' באפך עד סוף המזמור, ושפוך אותו במקום שונאיך ואתה מתגבר עליו ואמור בכל פעם יהי רצון מלפניך אל עליון שתפיל ותכניע (פלוני בן פלונית) אויבי וקמי לפני אמון אמון סלה סלה סלה. - ועוד למאן דאית ליה דינא אמור אותו קדמי דינא ואמור יהי רצון מלפניך אל עליון שתוציאני לזכות ותדינני לכף זכות.

===== זוהר תהלים =====

שגיון לדוד - מהו השגיון

שְׁגִיזֵן לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לִי עַל דְּבָרֵי
 בּוֹשׁ בֶּן יִמִּינִי (ז, א): [זוהר שמות
 פ' בשלח (דף מ"ח.)] עַל שְׁגִינּוֹת, מַה זֶה עַל
 שְׁגִינּוֹת? עַל שְׁגִיאוֹת הִיא צְרִיף (לכתב),
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יט) שְׁגִיאוֹת מִי יִבִּין.
 אֲלֵא [הכל הוא. אבל] שְׁגִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם ז) 'שְׁגִיזֵן לְדָוִד'. מִינֵי תִשְׁבְּחוֹת הָיוּ
 לְפָנֵי הַנְּבִיאִים לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶם רוּחַ
 נְבוּאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א י') וּפָגַעְתָּ
 חֶבֶל נְבִיאִים יְרִידִים מִהַבְּמָה וּלְפָנֶיהֶם

נְכַל וְתַף וְגו', וְכַתוּב וְעַתָּה קָחוּ לִי מְגִנָּן
 וְגו'. וְכָל שֶׁפֶן חֲבָקוּק שֶׁהֶצְטַרְף לוֹ יוֹתֵר
 מִכָּלֶם, לְנַחַת הָרוּחַ, וּלְבִשָׁם אֶת אוֹתוֹ
 מְקוֹם, לְהִמָּשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן
 כְּמוֹ כֶּךָ כָּל הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁעָלָה
 עַל כָּל שָׂאֵר נְבִיאֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ!

באור בחינת מדת קל האם הוא מדת של
 חסד או דין

אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זַעַם בְּכָל־יוֹם
 (ז, יב): [זוהר ויקרא פ' צו (דף ל:)] זֶה

—== זוהר תהלים ==—

מהו? שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם עוֹמֵד בְּדִין, בֵּין שְׁבִנֵי הָעוֹלָם זָכָאִים, בֵּין שְׁלֵא זָכָאִים. לֹא הָיָה בִּידוֹ. בָּאוּ וְשָׁאֲלוּ לוֹ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לָהֶם, וְדָאֵי אֵל זַעַם בְּכָל יוֹם, וְהָרִי בְּאַרוּחַ הַחֲבָרִים, לַעֲתִים הוּא דִּין וְלַעֲתִים הוּא רַחֲמִים. אִם זֹכִים בְּנֵי הָעוֹלָם, הָרִי אֵל עוֹמֵד, וְהוּא חֶסֶד. וְאִם לֹא זֹכִים, הָרִי אֵל עוֹמֵד, וְנִקְרָא גְבוּר, וְעַל זֶה עוֹמֵד בְּכָל יוֹם. אֲבָל דְּבַר נֶאֱמָה הוּא, אֵל בְּכָל מְקוֹם זֶהוּ אֹר (רב) הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ בְּכָל יוֹם, שְׁכָתוּב (תהלים נ) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וְאַלְמֵלֵא שְׁאֵל הִזָּה מִתְעוֹרָר בְּעוֹלָם, לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לַעֲמֹד אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת מִלְּפָנֵי הַדֵּינִים הַקָּשִׁים שְׁמִתְעוֹרָרִים בְּעוֹלָם בְּכָל יוֹם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהִבְרָאָם אֵלֶּה בְּאַבְרָהָם, בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל אַבְרָהָם עוֹמְדִים, וְכִשְׁמִתְעוֹרָר אַבְרָהָם בְּעוֹלָם, כָּל אוֹתָם הַדֵּינִים שְׁנִמְצְאִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, הוּא דוֹחָה אוֹתָם הַחוּצָה וְלֹא עוֹמְדִים לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם. נִזְעַם אוֹ זַעַם בְּכָל יוֹם לֹא כְּתוּב, אֲלֵא זֹעֵם. בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׁנִמְצָא דִּין, דוֹחָה אוֹתָם הַחוּצָה, וְהוּא עוֹמֵד וּמְבַשֵּׁם אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ. וְאַלְמֵלֵא זֶה, לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לַעֲמֹד אֶפְלוּ רָגַע אַחַד. וְלִכְּן הִכָּל עוֹמֵד מִשׁוּם אַבְרָהָם. וְזֶה שְׁכָתוּב אֵל גְּבוּר. לֹא שֶׁהוּא גְבוּר, אֲלֵא הַפְּסוּק הַזֶּה רָמַז הוּא שְׁרוּמֵז לְאַבּוֹת, וְרָמַז הוּא שְׁרוּמֵז לְאַמּוֹנָה הָעֲלִיוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁכָתוּב פְּלֵא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אָבִי עַד שֶׁר שְׁלוֹם. פְּלֵא - זוֹ הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה שְׁמִפְלָאָה וּמְכַסִּית מֵהַכָּל, כְּמוֹ

קָרַבַּן אֶהְרֵן. רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (תהלים קמה) צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו וְחֶסֶד בְּכָל מַעֲשָׂיו. צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו, הָרִי שְׁנִינוּ, כְּמָה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם לְהִתְבּוֹנֵן בְּכָבוֹד רְבוּנָם שְׁלֵא יִסְטוּ מִדְּרָכָם הַחוּצָה, שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַדִּין תְּלוּי בְּעוֹלָם, מִשׁוּם שְׁהָעוֹלָם נִכְרָא וְעוֹמֵד עַל הַדִּין. וְלִכְּן צְרִיף אָדָם לְהִשְׁמַר מִחֲטָאִיו, שְׁלֵא יַדַּע אֶת הַזְּמַן שֶׁהַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו. יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ - הַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו. יוֹצֵא מִבֵּיתוֹ הַחוּצָה - הַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו, וְלֹא יַדַּע אִם יָשׁוּב לְבֵיתוֹ וְאִם לֹא. יוֹצֵא לְדָרְךְ - עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה, שְׁהָרִי הַדִּין יוֹצֵא כְּנֶגְדוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם פה) צְדִיק לְפָנָיו יִהְלֹךְ. מִשׁוּם כִּף צְרִיף לְהַקְדִּים וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ כְּדִי שְׁיִנְצַל מִן הַדִּין בְּשְׁעָה שֶׁהוּא שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם שׁוֹרָה הַדִּין בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם. עֲתָה יֵשׁ לוֹמַר, הָרִי שְׁנִינוּ, וְהִתְעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, אֵל בְּכָל מְקוֹם חֶסֶד הוּא, כְּמוֹ שְׁנִמְצָא (דברים י) הָאֵל הַגָּדֹל, וְזֶה אֹר שֶׁל חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, וְאַתָּה אִמְרַת וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם. עֲזַב הַפְּסוּק כָּל אֵלוֹ הַשָּׁמַיִם וְאַחַז בָּזָה. אִם כֵּן, לֹא עוֹמְדִים הַדְּבָרִים. וְעוֹד, שְׁכָתוּב (ישעיה ט) אֵל גְּבוּר, אוֹ שְׁנַעְמִיד אוֹתוֹ בְּדִין, אוֹ שְׁנַעְמִיד אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים.

אָא כִּף שְׁמַעוֹנוּ, הַרְשָׁעִים מֵהַפְּכִים רַחֲמִים לְדִין. שְׁאִין לָךְ בְּכָל אֵלוֹ כְּתָרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ שְׁלֵא כְּלוּלִים רַחֲמִים בְּדִין, וְדִין בְּרַחֲמִים. וְרְשָׁעִים מֵהַפְּכִים רַחֲמִים לְדִין.

[דף ג"א ע"א] אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, טוֹב בָּזָה שְׁכָתוּב אֵל גְּבוּר, אֲלֵא אֵל זַעַם בְּכָל יוֹם

קִשְׁתּוֹ דָּרַךְ וַיְכַוְנֶנּוּ: י' וְלוֹ חֵבִין כְּלֵי מָוֶת חֲצִי לְדֹלְקִים יַפְעֵל: טו הִנֵּה יַחְבֵּל אֶנְן
וְהָרָה עֵמֶל וַיֵּלֶד שָׁקֵר: טז בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֶהוּ וַיַּפֵּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל: י"ז יָשׁוּב עִמְלוֹ
בְּרֵאשׁוֹ וְעַל קַרְקָרוֹ חָמְסוֹ יִרְדּוּ: יח אֲזַרְהָ יְהוָה יְהוָה כְּצַדִּיק וְאֲזַמְרָה שֵׁם
יְהוָה יְהוָה עַלְיוֹן:

— זוהר תהלים —

מְנִיפִין אוֹתוֹ וּמְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ כְּדִי
לְשַׁתְּקוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, יְהוּדָה יְהוּדָה, מְלָה זֹאת
בְּאֵה לַיָּדָךְ וְלֹא חֲקַרְתָּ בָּהּ? וְהֲלֹא
יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׁפִיךְ מִדְּבַר! כִּךָ הִיא
מִדַּת הַגְּבוּרָה, כּוֹעֶסֶת וְרוֹגְזוֹת, שְׁכַתוּב
(בראשית מט) שְׁמַעוֹן וְלוֹי אַחִים כְּלֵי חָמֶס
מְכַרְתֵּיהֶם, וְכַתוּב אַרְוֵר אַפֶּם כִּי עָזוּ וְעַבְרַתֶם
כִּי קִשְׁתָּהּ, לְפִי שֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְקַשִּׁים
בְּאַפֶּם וְעַבְרַתֶם לְצֵאת לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָלוֹת
וְלִהְכָרִית בְּנֵי הָעוֹלָם, אַזִּי הִכְהֵן, שֶׁהוּא
הַחֶסֶד הָעַלְיוֹן, מְנִיף אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל הַלְוִיִּם,
שֶׁהוּא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כְּדִי לְשַׁכַּף וּלְשַׁקֵּט
רְגֵזָה וְכַעֲסָה, כְּדִי שִׁישְׁתַּבְּרוּ הַשְּׁעָרוֹת מִכָּל
שׁוּלִיָּהֶן וְלֹא יִתְגַּבְּרוּ וְלֹא יִתְחַזְּקוּ, כְּעֵין
דְּגָמָא זוּ הִכְהֵן שְׁמַנִּיף אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה
כְּדִי שִׁישְׁקֵט הַצַּד שֶׁל הַגְּבוּרָה שְׁלֵהֵן, כְּדִי
שֶׁלֹּא יִתְעוֹרֵר הַדִּין בְּעוֹלָם. בָּא רַבִּי יְהוּדָה
וְנִשְׁקָ אֶת יָדָיו. וְכִשְׁתְּעוֹרְרוּ הַדִּינִין בְּעוֹלָם,
כָּל הַדִּינִים הַנִּמְצָאִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אַבְרָהָם
אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הוּא דוֹחָה אוֹתָם לַחֲוֹץ
וְאֵינָם עוֹמְדִים לְפָנָיו, זֶהוּ שְׁכַתוּב וְאֵל זַעַם
בְּכָל יוֹם:

שְׁנֵאמַר (דברים יז) כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דְּבַר.
יוֹעֵץ - זֶהוּ נִהַר עַלְיוֹן שְׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא
וְלֹא פוֹסֵק. וְזֶה יוֹעֵץ לְכָל וּמִשְׁקָה אֶת
הַכֹּל. אֵל - זֶה אַבְרָהָם, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ
הָאֵל הַגְּדוֹל. גְּבוּר - זֶה יִצְחָק, שְׁכַתוּב
הַגְּבוּר. אָבִי עַד - זֶה יַעֲקֹב, שְׂאוּחֻז בְּצַד
הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה וְעוֹמֵד בְּקִיּוֹם שְׁלֵם. שֶׁר
שְׁלוֹם - זֶה צַדִּיק, שֶׁהוּא הַשְּׁלוֹם שֶׁל
הָעוֹלָם, שְׁלוֹם הַבֵּית, שְׁלוֹם הַגְּבִירָה.
בָּאוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקוּ אֶת
יָדָיו. בָּכוּ וְאָמְרוּ: אֲשֶׁרִי חָלַקְנוּ שְׁשָׁאֲלָנוּ
אֶת זֶה. אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שְׂאֵתָה שְׁרוּי
בְּתוֹכוֹ.

אֶהְרֵן הַנִּיף אֶת הַלְוִיִּם לְהַשְׁקִיט אֶת מִדַּת
הַגְּבוּרָה

וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם (ו, יב): נוהר במדבר פ'
בהעלותך (דף קנ"א:) וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֶת
הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לְפָנָי ה'. רַבִּי יְהוּדָה שְׂאֵל
אֶת רַבִּי אַבְא, לְמָה הָיָה הִפְהֵן מְנִיף אֶת
הַלְוִיִּם? אָמַר לוֹ, מִשָּׁל לְמָה הַדְּבַר
דוֹמָה? לְתִינוּק כְּשֶׁהוּא בּוֹכָה וְכוֹעֵס, מָה
עוֹשִׂין כְּדִי לְפִיֶסּוֹ? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה,

ח א למנצח על הגתית מזמור לדוד: ב יהוה על השמים: מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים:

שימוש תהלים

למצא הן

ה' אדונינו וגו' (ח, ב): (שימוש תהלים לפרק ז) למצוא חן. קח שמן זית ואמור עליו במוצאי היום ז"פ ג' ימים ומשח פניך ידיך ורגליך, והוא טוב ג"כ לנער הבוכה.

זוהר תהלים

נתינת התורה לעם ישראל בעלמא הדין
ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ
אשר תנה הודך על השמים (ח, ב):

[זוהר שמות פ' שמות דף ג' ע"א] כְּתוּב (דברים

לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע

מהר פארן ואתה מרבבת קדש מה זה

ואתה מרבבת קדש? ששנינו, כשרצה

הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל,

באו מחנות של מלאכים עליונים. פתחו

ואמרו, (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך

בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים,

ורצו שתורה תנתן להם. אמר להם

הקדוש ברוך הוא, וכי יש בכם מות?

שכתוב (במדבר יט) אדם כי ימות באהל.

(דברים כא) וכי יהיה באיש חטא משפט מות

והומת. יש ביניכם חטא? וכי אתם

צריכים דינים? יש ביניהם גזל או גנבה?

שכתוב (שמות כ) לא תגנב. יש ביניכם

נשים? שכתוב לא תנאף. יש ביניכם

שקר? שכתוב לא תענה ברעך עד שקר.

יש ביניכם חמדה? שכתוב לא תחמד. אז

לשם מה אתם רוצים תורה? מיז פתחו

ואמרו, (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך

בכל הארץ. ואלו אשר תנה הודך על

השמים לא כתוב. ועל כך ואתה מרבבת

קדש, אז מימינו איש דת למו.

ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים (ח, ב): [זוהר שמות

פ' בשלח (דף ט"ו)] רבי חייא ורבי יוסי היו

הולכים במדבר. אמר רבי חייא לרבי יוסי,

בא ואמר לה, שפשוצה הקדוש ברוך הוא

להעביר שלטון של הארץ, אינו עושה עד

שמעביר השליט שלהם ברקיע, ולא

מעביר את השליט שלהם עד שממנה אחר

במקומו, כדי שלא יגרע [השלטון]

השמוש שלהם ברקיע, כדי לקיים מה

שכתוב (דניאל ד) ולמי שיחפץ יתננה. אמר

רבי יוסי, ודאי כך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (תהלים ח) ה' אדנינו

מה אדיר שמך בכל הארץ. ה'

אדנינו - כשרוצה הקדוש ברוך הוא לשבר

את כח העמים עובדי כוכבים ומזלות,

מחזק דינו עליהם ושובר אותם, ומעביר

מלפניו את השליט שלהם. אשר תנה

הודך על השמים, אשר נתת היה צריך, או

תנה הודך. מהו אשר תנה הודך? אלא זהו

סוד של הנהר העמק של הכל, ודוד בקש

בקשתו להשפיע ממנו על השמים, וזהו

ג מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם: ד בי

זוהר תהלים

מתחברים שם שודדי הרים והורגים ומקפחים את בני האדם, ואלה שידעים לא עוברים שם, ומבקש הקדוש ברוך הוא דם אותו הכהן בכל יום.

על איזה חטא מתים התינוקות

מפי עוללים וינקים יסדת עז (ח, ט): זוהר

שמות פ' משפטים (דף ק"ג:) ומה שאמר והנה דמעת העשוקים - אלו אותם שמתים בחיק אמותיהם, אלה עושים לשפך דמעות לכל בני העולם, משום שאין דמעות שיוצאות מן הלב פדמעות הללו, שכל בני העולם תוהים ואומרים: דיני הקדוש ברוך הוא הם אמת, והולכים על דרך אמת. התינוקות המסכנים הללו שלא חטאו, למה מתו? איפה דין האמת שעושה רבון העולם? אם בחטאי אבותם מסתלקים מן העולם - למה? ודאי אין להם מנחם.

עוד, והנה דמעת העשוקים - אותה דמעה שלהם באותו העולם, שמגנים על החיים. ששנינו, יש מקום מתקן להם באותו עולם שאפלו צדיקים גמורים לא יכולים לעמד שם. והקדוש ברוך הוא אוהב אותם ונדבק בהם, ומתקן בהם את הישיבה העליונה שלו, ועליהם כתוב (תהלים ח) מפי עוללים וינקים יסדת עז. ומה התועלת שעושים שם, ולמה עולים לשם? שכתוב למען צורריך להשבית אויב ומתנקם. וכן יש מקום אחר לבעלי תשובה.

אשר, כנאמר (שמות ג) אהיה אשר אהיה. בשעה שהנהר הזה העמק של הכל שופע ויוצא על השמים, אז הכל בשמחה, והגבירה מתעטרת במלך, וכל העולמות בשמחה. והשלטון של העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות מעבר מלפני הגבירה, ואז זוקפים ראש כל האחוזים בה.

בין כך ראו איש אחד שהיה בא, ומשא אחד לפניו. אמר רבי חייא, גלך, אולי האיש הזה עובד עבודת כוכבים ומזלות הוא, או עם הארץ הוא, ואסור להשתתף עמו בדרך. אמר רבי יוסי, גשב כפאן ונראה, אולי הוא איש גדול. בין כך עבר לפניו, ואמר להם, בסבוב של המעבר המסכן הזה צריך לווי, ואני יודע דרך אחרת, ונסטה מכאן, ואני רציתי לומר לכם, שלא אהטא בכם ולא אעבר על מה שכתוב (ויקרא יט) ולפני עור לא תתן מכשול, ואתם כמו סומים בדרך הזו, ולא תסתכנו בנפשכם. אמר רבי יוסי, ברוך הרחמן שחכינו כאן. התחברו עמו. אמר להם, לא לדבר שום דבר כאן עד שנעבר בזה. סטו לדרך אחרת.

אחר שיצאו מאותו מקום, אמר להם, באותה הדרך האחרת היו הולכים פעם אחד כהן חכם, וכהן עם הארץ אחד עמו. קם אותו עם הארץ עליו באותו מקום והרגו. מאותו יום, כל מי שעובר באותו מקום, מסכן את נפשו, והרי

אֲרָאָה שְׁמוֹךְ מַעֲשֵׂי אֲנִיבְעָתֶיךָ יְרַח וְכֹכְבֵּים אֲשֶׁר בּוֹנְנָתָה: ה מָה אֲנוֹשׁ בִּי

זוהר תהלים

תזכרנו וגו', שעתידי לחטא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילים למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילים הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלם בעולםם אל פניו להאבידו וגו'.

מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם בי תפקדנו

ובו' (ה, ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (ד) ו ע"א)] רבי חייא אמר, וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ - נטל תנחומים וחדוה. כשעשה הקדוש ברוך הוא את האדם בארץ, שהוא כדגמא עליונה, וכל המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא כשראו אותו בדמות עליונה, ואמרו (תהלים ח) 'ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו'. אחר כך כשחטא אדם, התעצב הקדוש ברוך הוא על שחטא. שנתן פתחון פה למלאכי השרת שאמרו לפניו בפתחלה כשרצה לכרא אותו, 'מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם בי תפקדנו'.

בריאת האדם ודרגתם כלפי המלאכים

מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם בי תפקדנו

(ה, ה): [זוהר במדבר פ' בלק (ד) ר"ח)] פתח

התורה נתנה לישראל בזכות התינוקות מפי עוזרים וינקים ופדת עז (ה, ה): [זוהר חדש רות 97 קב.] אמר, כך שמעתי, בזמן שרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, נטל תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והלך הוא לשאר העמים, ולא רצו לקבלם. עד שהוריד אותם לישראל על הר סיני. אמרו מלאכי השרת: למי רוצה הקדוש ברוך הוא לתת שתי תורות הללו? אמר: לישראל, שהם גורלי וחלקי, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, הרי שנים. ואני נתן להם שתי תורות. ועוד, שעולים בערבון עוללים וינקים. ובשבילם יתעוררו שתי התורות הללו, שכתוב 'מפי עוללים וינקים יסדת עז'.

המלאכים כשירדו למטה היה להם נפילה כבכול וזה למוזד זכות לישראל

מה אנוש בריתזכרנו וכן אדם בי

תפקדנו (ה, ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (ד) כה.)] הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבות הנה. ואלה הם מין שני מהנפילים האלה למעלה. שכשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) 'מה אנוש בי

תִּזְכְּרֵנוּ וּבֵן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ: וּתְחַפְּרֵהוּ מִעַט מַאֲלָהִים וְכַבֹּד וְהָדָר
תַּעֲטִירֵהוּ: ז תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יְדִיךָ כֹּל שֶׁתָּה תַּחַת רַגְלָיו: ח צַנְה וְאַלְפִים כָּלֵם

זוהר תהלים

וְאָמַר, (תהלים ח) 'מֶה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו'.

פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ שְׁמַמְנֵי הָעוֹלָם אָמְרוּ אוֹתוֹ בְּשַׁעַה שְׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא אָדָם. קָרָא לְכַתּוֹת כַּתּוֹת שֶׁל מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן וְהוֹשִׁיבֵם לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, (שם מט) וְאָדָם בִּיקָר כֹּל יֵלֵן וְגו'. הוֹשִׁיט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצְבְּעוֹ וְשָׂרְף אוֹתָם. הוֹשִׁיב כַּתּוֹת אַחֲרוֹת לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, 'מֶה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ? מֶה טִיבוֹ שֶׁל אָדָם זֶה? אָמַר לָהֶם, בֶּן אָדָם שִׁיְהִיָּה בְּצֶלֶם שְׁלָנוּ, שֶׁתְּהִיָּה חֲכַמְתּוֹ עֲלִיוֹנָה מִחֲכַמְתְּכֶם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא אָדָם, וְחֲטָא, וַיֵּצֵא זְכַאי לְפָנָיו, בָּאוּ עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, אָמְרוּ לְפָנָיו: פֶּתַחֲזֵן פֶּה יֵשׁ לָנוּ אֵלֶיךָ, הָרִי בֶן אָדָם שְׁעֵשִׂית חֲטָא לְפָנֶיךָ! אָמַר לָהֶם: אֲלֶמְלֵא תְהִיּוּ מְצוּיִים אֶצְלָם וְכו'. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַפִּילָם מִדְּרָגָתָם הַקְּדוּשָׁה מִהַשְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּעֵת הַשְּׁבִתִי לְשֵׁאלַתְכֶם, שֶׁבְּלַעַם אָמַר נִפְל וּגְלוּי עֵינַיִם. אִם נֹאמַר שֶׁלֹּא הָיָה כֶּף, וְשִׁבְחִים הָיָה מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ - אֵיךְ יִכְתַּב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבָר כּוֹזֵב בַּתּוֹרָה?! וְאִם דָּבַר אֱמֶת הוּא, אֵיךְ יִשְׁתַּבַּח אוֹתוֹ רָשָׁע בְּדְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל נְבִיאֵי הָאֱמֶת?! וְעוֹד, שֶׁהָרִי אֵין שׁוֹרָה קְדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה, רַק בְּמִקּוֹם הָרְאוּי לָהּ. כָּעֵת חֲזַרְנוּ לְדָבַר הָרֵאשׁוֹן. אַחֲרֵי שֶׁהַפִּילָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּקוֹמָם הַקָּדוֹשׁ, טָעוּ אַחַר נִשׁוֹת הָעוֹלָם וְהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם. כָּאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכַּל, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים קד) עָשָׂה

מְלֹאכֵי רוּחוֹת וְגו'. וְהָרִי מְלֹאכֵים אֱלוֹ הָיוּ, אֵיךְ יִכְלוּ לְהַתְקִים בְּאַרְץ? אֵלֵא בֵּא וְרָאָה, כָּל אוֹתָם (מַלְכִים) שְׁלֹמְעָלָה לֹא עוֹמְדִים וְלֹא יְכוּלִים לַעֲמֵד, רַק בָּאוּ עֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר לָהֶם וּמְקִיִם אוֹתָם. וְאִם פּוֹסֵק מֶהֱם אוֹתוֹ הָאוּר, לֹא יְכוּלִים לַעֲמֵד. כָּל שֶׁכֵּן אוֹתָם שֶׁהַפִּילָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַפְּסִיק מֶהֱם אוֹתוֹ הָאוּר שְׁלֹמְעָלָה שֶׁהִשְׁתַּנָּה זִיוָם. וְכִשְׁיָרְדוּ וְשָׁלַט בָּהֶם אֲוִיר הָעוֹלָם, הִשְׁתַּנּוּ בְּדְרָגָה אַחֲרָת.

בֵּא וְרָאָה, הַמֶּן שֶׁהִיָּה יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר, אוֹתוֹ מִן הָיָה מִטַל שְׁלֹמְעָלָה, שֶׁהִיָּה יוֹרֵד מִהַעֲתִיק הַנְּסֻתָר שֶׁל כָּל הַנְּסֻתָרִים. וְכִשְׁהִיָּה נוֹחַת, הָיָה אוֹרוֹ מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵן שְׂדֵה הַתְּפוּחִים וּמְלֹאכֵים עֲלִיוֹנִים. וְכִשְׁהִיָּה יוֹרֵד לְמִטָּה וְשׁוֹלֵט בּוֹ אֲוִיר הָעוֹלָם, הָיָה מְגַלֵּיד נִקְפָא, וּמִשְׁתַּנָּה זִיוּו, וְלֹא הָיָה זִיוּו אֵלֵא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (במדבר יא) וְהַמֶּן כּוֹרַע גֹּד הוּא וְגו', וְלֹא יוֹתֵר. וְכָל שֶׁכֵּן הַמְּלֹאכֵים, כִּיּוֹן שֶׁיָּרְדוּ וְשָׁלַט בָּהֶם אֲוִיר, הִשְׁתַּנּוּ מֵאוֹתָהּ דְרָגָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהָיָה בָּהּ. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? רָאָה שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, קִשְׁרָם בְּשִׁלְשֵׁלֹאוֹת בְּרִזְל בְּהַר הַחֲשָׁךְ. בְּאֵיזָה מִקּוֹם יוֹשְׁבִים? בְּעַמְקֵי הָהָר. הוֹשִׁיב אֶת עֲזָ"א, וְזָרַק חֲשָׁף הַפְּנִיִם. מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁקִּשְׁרָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּחִזֵּק וְהַרְגִּיז כִּלְפֵי מַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִפִּילוֹ בְּעַמְקֵי עַד צְוֹאֲרוֹ, וְזָרַק חֲשָׁף בְּפָנָיו. עֲזָ"ל שֶׁלֹּא הַתְּחִזֵּק, הוֹשִׁיבוּ לְפָנָיו, וְהָאִיר לוֹ הַחֲשָׁךְ. וּבְנֵי הָעוֹלָם

וְגַם בְּהַמּוֹת שָׁרֵי: ט צְפוּר שָׁמַיִם וְרַגְי חַיִּים עִבְר אֲרַחֲוֹת יָמַיִם: י יְהוֹוָה
אֲרַגְיֵנוּ מִה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

קִין כָּל הַמְדוּרִים שֶׁל צַד שֶׁל הַמִּינִים
הַרְעִים וְרוּחוֹת וְשָׁדִים וְכַשְׁפִּים בָּאִים,
וּמַצַּד שֶׁל הַכֵּל שֶׁל רַחֲמִים יוֹתֵר וְלֹא
בְשִׁלְמוֹת. יֵין טוֹב בֵּינָן רַע. וְלֹא נִתְקַן
עֲמוּ עַד שֶׁבָּא שֵׁת וְהִתְיַחֲסוּ מִמֶּנּוּ כָּל
אוֹתָם דּוֹרוֹת שֶׁל צַדִּיקֵי עוֹלָם, וְכוּ נִשְׁתַּל
הָעוֹלָם. וּמִקֵּץ בָּאוּ כָּל אוֹתָם חֲצוּפִים
וְרָשָׁעִים וְרָשָׁעֵי הָעוֹלָם.

כָּל מַה שֶׁבָּרָא הַקֶּב"ה בְּעוֹלָמוֹ לֹא בָרָא
בְּמַעֲלָה בְּבִינָה, אֲלֵא הָאָדָם לְבַדּוֹ, שֶׁנִּתְּנָן בּוֹ
כַּח מִן הָעֲלִיּוֹנִים לְדַעַת וְלִהְפִיר וְלִהְבְּדִיל בֵּין
הַטּוֹב וּבֵין הָרַע

וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ וְכו' (ח. טו): [זוהר
חדש ט' בראשית] אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא,
הַפְּסוּק הַזֶּה לֹא בָּא אֲלֵא לְהַדְרֵשׁ, וַיִּצָּר
בְּשָׁנֵי יוֹדִין, וְכָל הַשְּׂאָר אֵתָּה מוֹצֵא בְיַד
אֲחֵר. אֲלֵא כָּל מַה שֶׁבָּרָא הַקֶּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָרָא בְּמַעֲלָה בְּבִינָה, אֲלֵא
הָאָדָם לְבַדּוֹ, שֶׁנִּתְּנָן בּוֹ כַּח מִן הָעֲלִיּוֹנִים
לְדַעַת וְלִהְפִיר וְלִהְבְּדִיל בֵּין הַטּוֹב וּבֵין
הָרַע, וְהוּא מְעַטֵּר בְּכַבּוֹד וְהָדָר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ח) 'וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ',
וְהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל מַעֲשֵׂה יְדָיו. זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב (ש) תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו. וְאַחֵר
כָּל הַשְּׁבַח הַזֶּה, כְּשֶׁהוּא זוֹכֵר שֶׁהוּא עֹפֵר
וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר, הַכֵּל נַעֲשֶׂה הַכֵּל לְפָנָיו,
וְאוֹמֵר וַי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, חֵלֶק הַתְּבָה, וַי
יִצֵּר ה' אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם עֹפֵר מִן הָאֲדָמָה,
וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר כְּמוֹת שֶׁהִיָּה.

שְׂיוֹדְעִים מְקוּמָם, בָּאִים אֲלֵיהֶם
וּמְלַמְדִים אֵת בְּנֵי הָאָדָם כְּשָׁפִים וּנְחָשִׁים
וּקְסָמִים. וְאוֹתָם הָרִי הַחֲשָׁךְ נִקְרָאִים
הַרְרֵי קָדָם. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַחֲשָׁךְ
מְקַדֵּם לְאוֹר, וּמִשּׁוּם זֶה הָרִי הַחֲשָׁךְ
נִקְרָאִים הַרְרֵי קָדָם. לָכֵן וּבִלְעָם לְמַדּוּ
מֵהֶם כְּשָׁפִים, וְהִינּוּ מַה שֶׁאָמַר בְּלַעַם,
מִן אָרֶם יִנְחֲנִי כְּלֶךְ מִלֶּךְ מוֹאָב מִהַרְרֵי
קָדָם וְגו'.

וְתַחֲפֶרְהוּ מִעַט מַאֲלֵהִים וְכַבּוֹד וְהָדָר
תַּעֲטֶרְהוּ (ח. טו) [זוהר בראשית
ט' בראשית (דף לז:)] רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אָז
נִכְנְסוּ שְׁלֹשָׁה בְּדִין וְנִדְוָנוּ, וְהָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן הַתְּקַלֵּל וְלֹא עָמַד בְּקִיּוּמוֹ בְּגַלֵּל
זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר
סִינַי. אַחֵר כֶּף הַלְּבִישׁ אוֹתָם הַקֶּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּלְבוּשִׁים שֶׁהַעוֹר נִהְנָה מֵהֶם.
זֶהוּ שְׁכֵתוֹב כְּתָנוֹת עוֹר. בְּתַחֲלָה הָיוּ
כְּתָנוֹת אוֹר שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְשָׁשִׁים בָּהֶם
בְּעֲלִיּוֹנִים שְׁלַמְעֵלָה, מִשּׁוּם שֶׁמְלֹאכֵי
הַשָּׁרֵת הָיוּ בָּאִים לְהַנּוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר.
זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (שם ח) 'וְתַחֲפֶרְהוּ מִעַט
מַאֲלֵהִים וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ'. וְכַעַת
שְׁחָטָאוּ - כְּתָנוֹת עוֹר, שֶׁהַעוֹר נִהְנָה מֵהֶם
וְלֹא הִנְפֵּשׁ. אַחֵר כֶּף הוֹלִידוֹ בֵּין רֵאשׁוֹן.
בֵּין שֶׁל הַזְּהֵמָה הָיָה. שְׁנַיִם בָּאוּ עַל חֲוָה
וְהַתְּעַבְרָה מֵהֶם וְהוֹלִידָה שְׁנַיִם, זֶה יִצָּא
לְמִינּוּ וְזֶה יִצָּא לְמִינּוּ, וְרוּחַ שְׁלֵהֶם
נִפְרְדּוּ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה. זֶה דּוּמָה
לְצַד שְׁלוֹ, וְזֶה דּוּמָה לְצַד שְׁלוֹ. מַצַּד שֶׁל

—== זוהר תהלים ==—

שְׁהִיא קְדוּשָׁה וְדוּמָה לוֹ, אֲבָל מֶה חֶסְרוֹן הוּא? עַל שְׁהִיָּה גוּף וְנִלְקַח מִן הָאָרֶץ. וְאִם תֹּאמַר בְּדַעַת וּבְחֻכְמָה - אִי אֶפְשָׁר, שְׁהִירִי רְחוּק הוּא הָאָדָם מִן הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, הַמְּלֹאכִים הַקְּרוֹבִים מְקַבְּלִים כַּח שְׁפַע אֶסְפָּקְלָרְיָה שֶׁל מַעְלָה תַחֲלָה, וּמֵהֶם יוֹרֵד לְאוֹתָם שְׂאִינָם קְרוֹבִים, וּמֵהֶם יוֹרֵד לְשָׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, וּמֵהֶם אֶל הָאָדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּפֹסֵא הַכְּבוֹד מְקַבֵּל תַּחֲלָה, וּמִמֶּנּוּ לְמַלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים, וּמֵהֶם לְאוֹתָם שְׂאִינָם כָּל כֶּד עֲלִיּוֹנִים וּגְבוּהִים כְּמוֹתָם, וּמֵהֶם לְשָׁמַיִם, וּמֵהֶם אֶל הָאָדָם. אֲבָל בְּמָה נִדְמָה לוֹ הָאָדָם? אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּנִשְׁמָה, שְׁהִיא קְדוּשָׁה, וְלֹא תִכְלָה לְעוֹלָם, עַל שְׁנִטְלָה מִמֶּנּוּ, מִכַּחוּ וּמִגְבוּרָתוֹ, וְלֹא כְּמוֹ הַגּוֹף שְׁנִטְלָה מִן הָאָדָמָה, וְיִכְלָה וְיִשׁוּב עָפָר כְּשֶׁהִיָּה.

הַקְּב"ה בָּרָא בְּאָדָם אֶת הַחֻמְשָׁה חוּשֵׁים וְאֶת הַנִּשְׁמָה
 תַּמְשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו בִּלְ שִׁתָּה תַחַת
 רַגְלָיו (ה, ט): [זוהר חדש פ'
 בראשית] כְּשֶׁבָרָא הָאָדָם, נִתְיַחַד הַקְּדוּשָׁה
 בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם בְּעֲשִׂיתוֹ וְאָמַר נַעֲשֶׂה
 אָדָם. וְנִתֵּן בּוֹ קְלִסְתָּר פָּנִים, רֵאז"ה, רִי"ח,
 קוּמ"ה, הֶלִיכ"ה, מִשׁו"ש, דְּבו"ר,
 עֲשִׂי"ה. הַמְשִׁילוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו, זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (תהלים ח) 'תַּמְשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו
 כֹּל שִׁתָּה תַחַת רַגְלָיו'. וְכִשְׁזָרַק בּוֹ נִשְׁמָה,
 קָם עַל רַגְלָיו, וְנִדְמָה לְתַחַתוֹנִים
 וְלְעֲלִיּוֹנִים. נִדְמָה גּוּפוֹ לְאָרֶץ, וְנִשְׁמָתוֹ
 לְעֲלִיּוֹנִים, בְּתֹאֵר, וְהֶדְר, וְכְבוֹד, בְּאִימָה,
 וּבִירְאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) וְכְבוֹד וְהֶדְר
 תַּעֲטִרְהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, רֵאשׁ הַפְּסוּקָה
 הַזֶּה סֵפֶק בְּלִבִּי, שְׁכָתוֹב (שם) 'וְתַחֲסִרְהוּ
 מֵעַט מְאֹלֵהִים'. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּנִשְׁמָתוֹ

א לַמְנַצֵּחַ עֲלֵמוֹת לִבְנֵי מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֹדָה יְהוָה כָּל לַיְלָה לְבִי אֲסַפְּרָה
 כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג אֲשַׁמְחָה וְאֶעֱלֶצֶה בְּךָ אִמְרָה שְׂמֵךְ עַלְיוֹן: ד בְּשׁוּב אֹיְבֵי
 אַחֲזֹר וּבְשָׁלוֹ וַיֵּאבְדוּ מִפְּנֶיךָ: ה בִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יִשְׁבֹּת לְכִסֵּא שׁוֹפֵט
 צֶדֶק: ו נְעַרְתָּ גֹיִם אֲבֹתָי רָשָׁע שָׁמַם מַחִיתָ לְעוֹלָם וְעַד: ז הָאֹיֵב תִּמְנוּ חֲרָבוֹת
 לְנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ אֲבָר זָכָרָם הִמָּה: ח וַיְהוָה לְעוֹלָם יֹשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט
 כִּסְאוֹ: ט וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְלַל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמִיִּשְׁרָיִם: י וַיְהִי יְהוָה

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לנער חולה

למנצח על מות לבן וגו' (ט, א): [שימוש תהלים לפרק ט] אודה ה' וגו'. לנער הבוכה, כתוב אותו. ושם שלו אהי"ה, א' מן "אודה, ה' מן "האויב, י' מן "נלכדה רגלם בחלופי המ"ם בא"ת ב"ש, ה' מן סופו והוא "סלה, וכתוב, יהי רצון לפניך אהי"ה אשר אהי"ה השם הגדול הגבור והנורא שתסיר ממנו זאת הבכיה ותרפאהו מבלי תשישות ותסיר ממנו סבה וכל שטן ושד ומזיק וכל כאב וחלי מעתה ועד עולם. - ועוד אם עומדים שונאים כנגדך תאמר אותו ותנצל מהם ואמור, יהי רצון מלפניך אהי"ה אשר אהי"ה שתצילני מאויבי ורודפי הקמים עלי כמו שהצלת מי שהתפלל לפניך את השירה הזאת.

— זוהר תהלים —

כְּשִׁישְׂרָאֵל מְסִימִים תִּפְלְתֶם בְּלִילָה, רַבִּי חֲזַקְיָה בְּנֵי, שְׁמַעְתָּ כְּלוּם? אָמַר לוֹ:
 נוֹשְׂאִים שִׁירָה אַחֲרֵיהֶם אוֹתָם שְׁנַקְרָאִים קוֹל נְעִימוֹת. וּמַהנְעִימוֹת וְהַתְּשַׁבַּחַת
 אִישִׁים, וְכֹה הַשִּׁירָה שְׂאוּמְרִים? כֹּה אָנוּשׁ מֵהַפְּסוּק הַזֶּה שְׁשִׁמְעֵתִי, כַּעַת יָדַעְתִּי
 כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וְגו' וְתַחֲסְרֶהוּ קָמַעַט מֵאַלְהֵים פְּרוֹשׁוֹ, שְׁכַתּוֹב וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב כּוֹנֵן
 וְכָבוֹד וְהַדָּר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה' אֲדַנִּינוּ כֹּה לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ, שְׁכַתּוֹב וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב כּוֹנֵן
 אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ. שְׂכִינַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִיא כִּסֵּא

וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב' (ט, ח): [זוהר חדש ט'
 בראשית] רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ,
 וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי בֶר חַלְפָתָא. קָמוּ לְלַכֵּת
 אַחַר חֲצוֹת הַלַּיְלָה. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזַקְיָה, מָה עָשִׂינוּ? שֶׁהָרִי
 שְׁנִינוּ, לְעוֹלָם יֵצֵא אָדָם בְּכִי טוֹב. אָמַר לוֹ
 רַבִּי חֲזַקְיָה: בְּרִיתָא הִיא, בָּא וּשְׁמַע סֵדֶר
 נְעִימוֹת קוֹל גַּלְגְּלֵי הַחִיּוֹת שֶׁהֵם מְשַׁבְּחִים
 שִׁירָה לְפָנָי אֱלֹהֵינוּ. עַד שֶׁהִטָּה אָזְנוֹ, שָׁמַע
 קוֹל תְּשַׁבַּחַת נְעִימוֹת, שָׁמַע שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים
 (תהלים ט) 'וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב' וְגו'. אָמַר לוֹ

שִׁירָה. וְמָה הַשִּׁירָה שְׂאוּמְרִים? (שם ח) מָה

מִשְׁנֵב לְדָף מִשְׁנֵב לְעֵתוֹת בְּצָרָה: יא וַיִּבְטְחוּ בָּךְ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עֹזְבֹת
 הַרְשִׁיף יְהוָה: יב זְמִירוֹ לַיהוָה: יג יָשָׁב צִיּוֹן הַגִּידוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי:
 יד כִּי הִרְשָׁה דְמַיִם אוֹתָם זָכַר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת (עֲנִיִּים) עֲנִיִּים: יו תִּנְנֵנִי יְהוָה:
 זא רָאה עֵינַי מִשְׁנֵאֵי מְרוֹמָי מִשְׁעָרֵי מוֹת: זב לְמַעַן אֲסַפְּרָה כָּל תַּחֲלָתֶיךָ בְּשַׁעֲרֵי
 בֵּת צִיּוֹן אֲנִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ: זג טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת עָשׂוּ בְּרִשְׁתׁוֹ זֹו טָמְנּוּ נִלְבְּדָה
 רִגְלָם: זד נִדְעָה יְהוָה: זה מִשְׁפֹּט עָשָׂה בְּפַעַל בְּפִי נִקְּשׁ רִשְׁעֵי הַגִּיּוֹן סִלָּה:
 זו יִשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׁכַחֵי אֱלֹהִים: זז כִּי לֹא לְנִצָּחַ וַיִּשְׁכַּח
 אֲבִיוֹן תִּקְנֹת (עֲנִיִּים) עֲנִיִּים הַאֲבָד לְעַד: זח קוֹמָה יְהוָה: ט אֵל יַעֲזֵב אֲנֹשׁ יִשְׁפֹּטוּ
 גּוֹיִם עַל פְּנֵיהֶם: טא שִׁיתָה יְהוָה: טב מוֹרָה לָהֶם יִדְעוּ גּוֹיִם אֲנֹשׁ הִמָּה סִלָּה:

———— זוהר תהלים ————

אֲנֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו' וַתַּחֲסְרֵהוּ מַעַט
 מֵאֱלֹהִים וְכַבּוֹד וְהִדָּר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה'
 אֲדַנִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
 בְּמִשְׁמֶרֶה הַשְּׁנִיָּה נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם
 שְׁנַקְרָאִים מִלְּאָכִים וַחֲשַׁמְלִים וְאֶרְאָלִים,
 וּמָה אוֹמְרִים? (שם ט) הָבּוּ לֵה' בְּנֵי אֱלֹהִים.
 בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה מִמֶּשׁ, עַד שְׁמִסְתֵּימַת
 מִשְׁמֶרֶה שְׁנִיָּה, שְׂאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִסְתַּכֵּל בְּעֵדֶן מִמֶּשׁ, שְׁגַנּוּ
 לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, פּוֹתְחִים חֵיוֹת
 הַקֶּדֶשׁ, וְאַחֲרֵיהֶם שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים
 וְכַרוֹבִים, וְאוֹמְרִים (שם לא) מָה רַב טוֹבֶךָ
 אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאֶיךָ, (שם סח ה) סִלּוֹ לְרִכֵּב
 בְּעֵרְבוֹת בְּיָה שְׁמוֹ. בְּתַחֲלִילַת הַמִּשְׁמֶרֶת
 הַשְּׁלִישִׁית נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם שְׁנַקְרָאִים
 אֱלֹהִים, וְאוֹמְרִים (תהלים ט) וְה' לְעוֹלָם יִשָּׁב
 וְגו'. כְּשָׁבָא הַבְּקָר, פּוֹתְחִים הַשְּׁמַיִם
 וְאוֹמְרִים (שם יט) הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל
 וְגו'. כּוֹכְבֵי בְּקָר אוֹמְרִים (שם קמז) מוֹנֵה
 מִסְפָּר לְכוֹכְבִים וְגו', גְּדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב כֹּחַ.

אוֹתָם הַמְּלָאכִים הַנִּקְרָאִים בְּנֵי אֱלֹהִים,
 פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים (שם כט) הָבּוּ לֵה' בְּנֵי
 אֱלֹהִים, הָבּוּ לֵה' כְּבוֹד וְעֹז.

אֲמִירַת וְיֵהי נֵעַם בְּמוֹצְאֵי שְׁבֹתוֹת

יִשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׁכַחֵי
 אֱלֹהִים (ט, יח): [זוהר שמות 9' ויקהל
 (דף ר"ג)] בְּשַׁעֲהַ שְׁפוֹתְחִים יִשְׂרָאֵל "וְיֵהי
 נֵעַם" וְסִדֵּר הַקֶּדֶשׁ, כָּל אוֹתָם רִשְׁעֵי
 הַגִּיְהֵנִם פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם
 יִשְׂרָאֵל, הָעַם הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרִיכֶם הַצַּדִּיקִים
 הַשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. אוֹי לְרִשְׁעִים
 שְׁלֹא זָכוּ לְשֹׁמֵר תּוֹרָה. אִזְּ דוּמ"ה מְקַדִּים,
 וּמִתְעוֹרֵר כְּרוֹז וְאוֹמֵר: (שם ט) 'יִשׁוּבוּ
 רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׁכַחֵי אֱלֹהִים'.
 וְכָל קְבוּצוֹת הַרוּחוֹת הַלְלוּ טוֹרְדוֹת אוֹתָם
 בְּגִיְהֵנִם, וְאִין מִי שְׁמַרְחֵם עֲלֵיהֶם. אֲשֶׁרִיכֶם
 כָּל שׁוֹמְרֵי הַשְּׁבֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמַעֲנִיגִים
 אֶת אוֹתוֹ הַעֲנֵג שְׁשׁוֹרָה מִלְּמַעְלָה, כְּפִי
 שְׂאֵם רְנוּ.

ב לחודש

א לָמָּה יְהוָה־הַיְהוָה תַעֲמֹד בְּרַחֹק תַעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה: ב בְּנִאֲוֹת רָשָׁע יִדְלַק עֵינַי וַתִּפְשֹׁן בְּמִזְמוֹתָיו חֲשָׁבוּ: ג כִּי חָלַל רָשָׁע עַל תַּאֲוֹת נַפְשׁוֹ וּבִצְעַת בְּרֹךְ נֶאֱמַר יְהוָה־הַיְהוָה: ד רָשָׁע פִּגְמָה אִפּוֹ כֹּל יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים ^{תַּחַת מַלְאָכָהּ} כָּל מִזְמוֹתָיו: ה יְחִילוּ (דרכו) דְרָכָיו בְּכָל עֵת מְרוֹם מִשְׁפָּטָי מִנְגִדוֹ כָּל צוֹרְרָיו וַיִּפַּח בָּהֶם: ו אָמַר בְּלִבּוֹ כֹּל אֲמוֹנֵי לְדָר וְדָר אֲשֶׁר לֹא כָרַע: ז אֱלֹה פִּיהוּ מְלֵא וּמְרִמּוֹת וַתֵּךְ תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמַל וְאָנֹן: ח יֹשֵׁב בְּמֵאֲרֵב חֲצִירִים בְּמִסְתָּרִים יַחְגֹּג נָקִי עֵינָיו לְחִלְכָה יִצְפְּנוּ: ט יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִפָּה יֵאָרֵב לְחִטּוֹף עֵינַי יַחְטֹף עֵינַי בְּמִשְׁכּוֹ בְרִשְׁתּוֹ: י (ודכה) יִדְכֶּה יִשַׁח וְנִפְלַ בְּעֵצוֹמָיו (חלכאים) חִיל בָּאִים:

— — — — — שִׁמוֹשׁ תַּהֲלִים — — — — —

למי שיש לו שונאים

למה ה' תעמוד וגו' (י, א): [שימוש תהלים לפרק י] למאן דאית ביה שד קח קדרה חדשה ותמלא אותו מים שאובים ותתן בה שמן זית ותלחש עליו זה המזמור ט' פעמים וירחץ במים ההם כל גופו. ושם שלו הוא אל מן. א' מן "אלה פיהו, ל' מן "למה, מ' מן "עניים, ן מן אנוש מן הארץ. ואמור. יהי רצון מלפניך אל מן שתסיר כל חולי וכל שד מגוף (פלוגי) מעתה ועד עולם.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

מתי כביכול הקב"ה מתעלם בעת צרה
לָמָּה ה' תַעֲמֹד בְּרַחֹק תַעֲלִים לְעֵתוֹת
בְּצָרָה (י, א): [זוהר שמות פ' בשלח (ד) 97]
זֶהוּ זֶה שְׁכַתּוּב, עַל מֵה אֲבָדָה הָאָרֶץ
וְגו', וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי. שְׁהָרִי
כָּל זֶמֶן שִׁישְׂרָאֵל יִשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה, נִשְׁפָּר
כַּח וְתִקְפֶם שֶׁל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, זֶהוּ
שְׁכַתּוּב יְמִינָךְ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, וַדַּאי כִּף הוּא, שְׁפָל זֶמֶן שְׁקוּלָם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִשְׁמַע בְּבִתֵּי כְּנַסִּיּוֹת וּבְבִתֵּי
מְדַרְשׁוֹת וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ (בראשית כז) הַקֵּל
קוֹל יַעֲקֹב. וְאֵם לֹא, אִזּוֹ הַיְדִים יְדֵי עֲשׂוֹ,
וְהָרִי בְּאֲרָנּוֹ. וּבְרַב גְּאוּנָה תִּהְרַס קְמִיךְ. רַבִּי
חֲזַקְיָה פִּתַח וְאָמַר, (תהלים י) 'לָמָּה ה' תַעֲמֹד

אין עני אלא עני מהתורה וממצוותיה
יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִפָּה יֵאָרֵב
לְחִטּוֹף עֵינַי (י, ט): [זוהר חדש- תקונא
קדמא (ד קכח).] וְאֵם תֹּאמַר, הָרִי פְרִשׁוּהָ
רְבוּתֵינוּ שְׂאֲנֵשִׁי כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה הִרְגוֹ אֶת
הָאֲרִיָּה שֶׁל הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא יִצְרַ הָרַע,
דְּמִינוּ כְּאֲרִיָּה, עָלָיו אָמַר דָּוִד (תהלים י)

יא אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל הַסְתִּיר פָּנָיו בִּלְרָאָה לְנִצְחָה: יב קוֹמָה יְהוָה אֵל
 נִשְׂא יָרֵךְ אֵל תִּשְׁבַּח (עניים) עֲנִיִּים: יג עַל מָה נֶאֱמַר רָשַׁע אֱלֹהִים תִּתְּנֵם בְּלִבּוֹ
 לֹא תִדְרֹשׁ: יד רָאִתָּה בִּי אֲתָה עָמַל וְכַעַס תִּבְּיֵט לְתַת בְּיָדְךָ עֲלִיךָ יַעֲזֹב חֲלֻכָה
 יתּוֹם אֲתָה הָיִיתָ עוֹזֵר: טו שָׁבֵר זְרוּעַ רָשַׁע וְרַע תִּדְרֹשׁ רָשָׁעוֹ בֵּל תִּמְצָא:
 טז יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאֲרֶצוֹ: יז תִּאֲוֹת עֲנִיִּים שָׁמַעְתָּ יְהוָה
 תִּכְיֶן לִבָּם תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ: יח לִשְׁפֹט יתּוֹם וְיָרֵךְ בִּל יוֹסִיף עוֹד לְעַרְץ אֲנֹשׁ
 מִן הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

פ' בראשית (דף טז.) [שנינו] כתוב ה' מֶלֶךְ
 ה' מֶלֶךְ ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד. ה' מֶלֶךְ
 - לְמַעְלָה. ה' מֶלֶךְ - בְּאֲמִצָּע. ה' יִמְלֹךְ
 - לְמַטָּה. רַבִּי אֲחָא אָמַר, ה' [נ"א: זו
 חכמה העליונה] מֶלֶךְ - זֶה עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא. ה' מֶלֶךְ - זו
 תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. ה' יִמְלֹךְ - זֶה אֲרוֹן
 הַבְּרִית [נ"א: ר' אחא אמר, ה' מלך זו חכמה
 עליונה, ה' מלך זה עולם העליון שהוא עולם
 הבא, ה' ימלוך זו תפארת ישראל]. בָּא זְמַן
 אַחַר דָּוִד וְהַחֲזִיר אוֹתָם מִלְמַטָּה
 לְמַעְלָה, וְאָמַר (תהלים י) ה' מֶלֶךְ עוֹלָם
 וָעַד. ה' מֶלֶךְ - לְמַטָּה. עוֹלָם - בְּאֲמִצָּע.
 וְעַד - לְמַעְלָה. שְׁשֵׁם הַתּוֹעֲדוֹת וְקִיּוּם
 וְשִׁלְמוֹת הַכֹּל. מֶלֶךְ - לְמַעְלָה. יִמְלֹךְ -
 לְמַטָּה.

יִאָּרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִפָּה יִאָּרֵב לְחַטּוֹף
 עֲנִי, וְאֵין עֲנִי אֶלָּא עֲנֵי מִהַתּוֹרָה
 וּמִמְצוּתֶיהָ. מִשׁוּם שְׁעִתִּידִים לִהְיוֹת
 יִשְׂרָאֵל בְּדַחֵק בְּגָלוּת, וּכְדִי שְׁלֹא יִהְיוּ
 טוֹעִים בּוֹ בְּכַבֵּד הַמַּס וּבְכַבֵּד הַמְּלָאכָה
 בְּאִבּוֹד הַדַּעַת, הִרְגוּ אוֹתוֹ. וּכְדִי שְׁלֹא
 יִתְפַּשְׁטוּ בְּעֲרִיּוֹת, סִמְאוּ אֶת עֵינָי יִצַּר הָרַע
 שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּפְרָשׁוּהָ שְׁאֲרִיָּה שֶׁל עֲבוּדָה
 זָרָה, כְּשֶׁתִּפְסוּ אוֹתוֹ בְּנִימָה אַחַת שֶׁל נֶשֶׁר
 מִמֶּנּוּ, צָוַח קוֹל עַד אֲרָבַע מֵאוֹת פְּרָסָה.
 מִשׁוּם זֶה הִכְנִיסוּ אוֹתוֹ בְּכָלִי שֶׁל עִפְרָת, וְלֹא
 נִשְׁמַע בּוֹ קוֹלוֹ, וְשָׂרְפוּ אוֹתוֹ בָּאֵשׁ, לְקַיֵּם בּוֹ
 (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ.

עֲנֵן ג' פְּעֻמִּים ה' מֶלֶךְ מֶלֶךְ יִמְלֹךְ

ה' מֶלֶךְ עוֹלָם וָעַד (י. טז): זוהר בראשית

יא א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד בִּיהוָה ִּיְהוָה חֲסִיתִי אִיךָ תֹאמְרוּ לִנְפְשִׁי (נדר) נִדְרֵי תְרָכֶם צִפּוֹר: ב כִּי הִנֵּה הַרְשָׁעִים יִדְרֹכּוּן קִשְׁתׁ בּוֹנְנָו חֶצֶם עַל יָתֵר לִירוֹת בְּמֹו אֶפֶל לְיִשְׂרָי לֵב: ג כִּי הַשָּׁתוֹת יִתְרַסּוּן צְדִיק מִה פָּעַל: ד יְהוָה ִּיְהוָה בְּחִיבֵל קָרְשׁוּ יְהוָה ִּיְהוָה בְּשָׁמוֹם כִּסְאוֹ עֵינָו יַחֲזוּ עַפְעָפְיוֹ יִבְחָנוּ בְּנֵי אָדָם: ה יְהוָה

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לאבד האויבים

בה' חסיתי וגו' (יא, א): [שימוש תהלים לפרק יא] זה המזמור הוא טוב נגד רוחות רעות ואנשים רעים וסכנות.

— זוהר תהלים —

כָּךְ לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לְהִתְקִים, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאַרִיךְ רִגְזוֹ עִם צְדִיקִים, וְעִם רְשָׁעִים יוֹתֵר מִהַצְּדִיקִים. עִם הַרְשָׁעִים כְּדִי שְׁיִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׁיִתְקַיְמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, כִּפְתוּב (יחזקאל לג) חִי אֲנִי נְאֻם ה' וְגו' אִם אֶחֱפֵץ וְגו' כִּי אִם בְּשׁוֹב רְשָׁע מִדְּרָכּוֹ וְחָיָה. וְחָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחָיָה בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן מְאַרִיךְ לָהֶם אֶת רִגְזוֹ תְּמִיד. אוּ כְּדִי שְׁיִצְא מֵהֶם גְּזַע טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ שְׁהוֹצִיא אֶת אַבְרָהָם מִתְּרַח, שֶׁהוּא גְזַע טוֹב וְשָׂרָשׁ וְחֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם. אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים תְּמִיד בְּכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵם עוֹשִׂים, מִשׁוֹם שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שְׁלֹא יִסְטוּ יְמִינָה וּשְׂמָאלָהּ, וּמִשׁוֹם כֵּךְ בּוֹחֵן אוֹתָם, לֹא בְּשִׁבְלֹו, שֶׁהָרִי הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַיֵּצֵר וְכַח הָאֱמוּנָה שְׁלֵהֶם, אֲלֵא כְּדִי לְהָרִים רֹאשׁם בְּשִׁבְלֵם. כְּמוֹ זֶה עָשָׂה לוֹ לְאַבְרָהָם, שְׁכַתוּב (בראשית כב) וְהֶאֱלֵהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. מִה זֶה נִסָּה? הֲרַמַּת נִס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב) הָרִימוּ נִס, שְׂאוּ נִס, הָרִים דְּגְלוֹ בְּכָל הָעוֹלָם. וְאֵךְ עַל גֹּב שְׁזָה נִתְבָּאָר, בְּשִׁבְלֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים

הַקְּב"ה אֵינוֹ מַעֲנִישׁ לֹא אֶת הַצְּדִיקִים וְלֹא אֶת הַרְשָׁעִים מִיַּד

ה' צדיק יבחן ורשע ואהב (יא, ה): [זוהר בראשית פ' תולדות (דף קלט:)] ויהי רעב

בארץ מלכד הרעב הראשון וגו'. רבי יהודה פתח ואמר, (שם יא) ה' צדיק יבחן ורשע ואהב [ר"ת נחש] חמס שגאה נפשו'. כמה מעשי הקדוש ברוך הוא מתקנים, וכל מה שהוא עושה - הכל על הדין והאמת, כפתוב (דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין ענל צדיק וישר הוא.

בא ראה, לא דן הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון עד שצנה אותו לתועלתו שלא יסטה לבו ורצונו לדרך אחרת כדי שלא יטמא, והוא לא נשמר, ועבר על מצוות אדונו, ואחר כן דן אותו בדין. ועם כל זה לא דן אותו כראוי לו, והאריך עמו את רגזו והתקיים יום אחד שהוא אלף שנים, פרט לאותם שבועים שנים שמסר לדוד המלך, שלא היה לו מעצמו כלום. כמו כן אינו דן את האדם כמעשיו הרעים שהוא עושה תמיד, שאם

צדיק יבחן ורשע ואהב חמס שנאה נפשו: ו ימטר על רשעים פחים אש

— זוהר תהלים —

כָּלֵל, לֹא רוּצָה אוֹתָהּ לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִשׁוּם כֵּן כָּתוּב וְרִשְׁעֵי וְאֵהָב חֲמָס שְׁנֹאֵה נִפְשׁוֹ, וְדַאי. דְּכַר אַחַר שְׁנֹאֵה נִפְשׁוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֵמַר (עמוס 1) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנִפְשׁוֹ, וּמִשׁוּם כֵּן צְדִיק יִבְחֶן.

בא רָאָה, כְּשִׁבְרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָאָדָם, צָוָה אוֹתוֹ לְהִיטִיב לוֹ. נִתֵּן לוֹ חֲכָמָה, הַתְּעִלָּה בְּדַרְגָּתוֹ לְמַעְלָה. כְּשִׁירַד לְמִטָּה, רָאָה תְּשׁוּקַת הַיֵּצֵר הָרַע וְנִדְבַק בּוֹ, וְשָׁכַח כֹּל מַה שֶּׁהַתְּעִלָּה [שהסתכל] בְּכַבּוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל רַבּוֹ. בָּא נִחַ, בְּהַתְּחַלָּה כָּתוּב (בראשית 1) נִחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִיד הֵיחָה, וְאַחַר כֵּן יָרַד לְמִטָּה, וְרָאָה יֵינן חֲזָק שֶׁלֹּא צָלוּל, מִיּוֹם אֶחָד, וְשִׁתָּה מִמֶּנּוּ וְהִשְׁתַּכַּר וְהִתְגַּלָּה, כְּכָתוּב וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בַּתּוֹךְ אֶהְלֵה. בָּא אֲבָרְהָם, הַתְּעִלָּה בְּחֲכָמָה, וְהִסְתַּכַּל בְּכַבּוּד רַבּוּנּוֹ. אַחַר כֵּן וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרַד אֲבָרָם מִצְרִימָה לְגוֹר שָׁם כִּי כָבַד הָרָעַב בְּאֶרֶץ וְגו'. מַה כָּתוּב אַחַר כֵּן? וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנְּגַבָּה, וְהַתְּעִלָּה לְדַרְגָּתוֹ הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁהִיָּתָה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם. בָּא יִצְחָק, מַה כָּתוּב? וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכַד הָרָעַב הַרְאֵשׁוֹן וְגו', וְהִלֵּךְ יִצְחָק וְהַתְּעִלָּה מִשָּׁם אַחַר כֵּן בְּשָׁלוֹם. וְאֵת כָּל הַצְּדִיקִים בּוֹחֵן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהַרִים אֵת רֵאשֵׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אֵת דְּגָלוֹ שֶׁל אֲבָרָהָם בְּעֵינֵי כָלֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב נִסָּה אֵת אֲבָרָהָם. אַף כֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהַרִים אֵת דְּגָל הַצְּדִיקִים, הוּא בּוֹחֵן אוֹתָם לְהַרִים אֵת רֵאשֵׁם בְּכָל הָעוֹלָם. צְדִיק יִבְחֶן, מַה הַטַּעַם? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשׁוּם שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁמְתַרְצָה בְּצְדִיקִים, מַה כָּתוּב? (ישעיה נג) וְה' חָפֵץ דְּכָאוֹ הַחֲלִי, וּבְכָרוֹהוּ. אָכֵל מִשׁוּם שְׂרִצוֹנוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִתְרַצָּה אֲלֵא בְּנִשְׁמָה, אָכֵל בְּגוֹף לֹא. שְׁהָרִי הַנִּשְׁמָה דּוֹמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל מַעְלָה, וְהַגּוֹף אֵינּוּ רְאוּי לְהֶאֱחֹז לְמַעְלָה, וְאִף עַל גַּב שְׂדֵמוֹת הַגּוֹף הַיָּסוּד עֲלִיּוֹן.

ובא וְרָאָה, בְּזִמְן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה מִנִּשְׁמַת הָאָדָם לְהַנּוֹת [להאיר] בָּהּ, הוּא מִכָּה אֵת הַגּוֹף כְּדִי שֶׁתְּשַׁלֵּט הַנִּשְׁמָה, שְׁהָרִי בְּעוֹד הַנִּשְׁמָה עִם הַגּוֹף, הַנִּשְׁמָה לֹא יְכוּלָה לְשַׁלֵּט. שְׁכַאֲשֶׁר יֵשׁ רַע [נשבר] לְגוֹף, הַנִּשְׁמָה שׁוֹלֵטָה. צְדִיק יִבְחֶן, מַה זֶה צְדִיק יִבְחֶן? כְּמוֹ שְׁנֹאֵמַר (ישעיה כח) אֲכַן בַּחֲזָן. כֵּן גַּם צְדִיק יִבְחֶן, מְחִזֵּק אוֹתוֹ. כְּאֲכַן בַּחֲזָן הַזֶּה שֶׁהִיא פְּנַת יְקָרָת, כֵּן גַּם צְדִיק יִבְחֶן. וְרִשְׁעֵי וְאֵהָב חֲמָס שְׁנֹאֵה נִפְשׁוֹ (תהלים יא). מַה זֶה שְׁנֹאֵה נִפְשׁוֹ? הַתְּעִלָּה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שְׁנִפְשׁוֹ שׁוֹנֵאת אֵת הָרִשְׁעֵי הַהוּא? אֲלֵא אוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁכָל הַנִּשְׁמוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, שְׁנֹאֵה נִפְשׁוֹ שֶׁל הָרִשְׁעֵי הַהוּא שֶׁלֹּא רוּצָה אוֹתָהּ

וּנְפֹרִית יְרוּחַ וְלַעֲפוֹת מְנַת בּוֹסֶם: ז כִּי צְדִיק יִחְזוּהוּ צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ:

זוהר תהלים

שְׁהִיָּה בָּא, וּפְיֹו פְּתוּחַ, (וְהִיָּה לֹחַשׁ בְּלִשְׁוֹנוֹ) וְלוֹהֵט בְּאַרְצָךְ בְּעַפְרֹו. נַעַר בְּגִדָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהִכָּה יָדוֹ בְּרֹאשׁ הַנְּחָשׁ, שְׁכַף הַנְּחָשׁ, הַנְּמִיךְ אֶת פְּיֹו וְרָאָה לְשׁוֹנוֹ רוּחַשֶׁת. אָמַר לוֹ: נְחָשׁ נְחָשׁ, לָךְ וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מְצוּי בְּעוֹלָם. הַכְּנִיס אֶת רֹאשׁוֹ לְנֶקֶב שֶׁל עֶפֶר אֶחָד, וְאָמַר: גּוֹזֵר אֲנִי, כְּשֶׁם שֶׁתַּחְתּוֹן חָזַר לְנֶקֶב הָעֶפֶר, כִּף הָעֲלִיּוֹן יִחְזַר לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. רַחֵשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּתַפְלָה. עַד שְׁהִיּוּ מִתְּפַלְלִים, שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד: מִמְּנֵי הַמְּוֹת, הַכְּנִסוּ לְמִקְוֵיכֶם. הַמְּכֹוֹת שֶׁל הַמְּשַׁחֲתִים לֹא שׁוֹרֹת בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בִטֵּל אוֹתָן. אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂרַבּוּנָךְ רוּצָה בְּכַבּוּדְךָ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּמַשָּׁה כְּתוּב (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּחַל מַשָּׁה וְגו', שְׁמַשְׁמַע שְׁאֲחָזוּ אוֹתוֹ פְּרָגוֹד, וְאִתָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן גּוֹזֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקִיָּם. הוּא גּוֹזֵר, וְאִתָּה מְבִטֵּל. בֵּינָךְ כִּף רָאָה שְׁהָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְעֵבַר אוֹתוֹ הַשְּׁחֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאִי שְׁהָעוֹלָם הַתְּבַשֵּׁם. נִכְנַס לְבִיתוֹ וְדַרְשׁ, (תְּהִלִּים י"א) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ. מַה הַטַּעַם כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ. מַה זֶה פְּנִימוֹ? הַפְּנִיָּם הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ עַל כָּל מַה שְׁצָרִיכִים. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, אִם כִּף, הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ, אוֹ יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ. מַה זֶה יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ? אָמַר לוֹ, סוּד עֲלִיּוֹן שְׁאוֹתָם יְמֵי קֶדֶם שֶׁל

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לֹא נִרְאָה הַקֶּשֶׁת בְּיָמָיו
כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ (י"א, ט): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף ט"ו א)] מְכַאֵן סִימָן לְחֶסֶד צְדִיק שֶׁלֹּא מִתְּגַלֶּה הַקֶּשֶׁת הַזֶּה בְּיָמָיו, וְלֹא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו לְאוֹת הַזֹּאת. וְמִי הוּא? אוֹתוֹ שְׁמַבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְרֹאדִי לְהִגָּן עָלָיו, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁלֹּא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו אֶת הָאוֹת הַזֹּאת, שְׁהָרִי הוּא הִיָּה אוֹת סִימָן בְּעוֹלָם. שֶׁלֹּא הִיָּתָה גְּזֵרָה שְׁנִגְזְרָה עַל הָעוֹלָם לְמַעַלָּה שֶׁלֹּא מְבִטֵּל אוֹתָהּ, וְהִינּוּ מַה שְׁכַּתוּב (שְׁמוֹאל ב' כג) מוֹשֵׁל בְּאֲדָם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל בְּאֲדָם. וְמִי מוֹשֵׁל בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל? צְדִיק. שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבִטֵּל. כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׁיֹוֹם אֶחָד הִיָּה יוֹשֵׁב עַל הַדֶּלֶת שֶׁל שַׁעַר (מַעֲרַת) לוֹד, הַרִים עֵינָיו וְרָאָה שְׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה, וְהִסְתִּירָה אוֹרָהּ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. בִּינְתִים נְחָשֶׁף הָאוֹר, וְנִרְאָה בְּשֶׁמֶשׁ שְׁחַר וִירָק. אָמַר לוֹ לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, בָּא אַחֲרַי בְּנִי, וְנִרְאָה שְׁהָרִי וְדָאִי נִגְזְרָה גְּזֵרָה לְמַעַלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהוֹדִיעַ לִי, שְׁוֹדָאִי שְׁלֹשִׁים יוֹם תְּלוּי אוֹתוֹ הַדְּבַר שְׁנִגְזַר לְמַעַלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינּוּ עוֹשֶׂה עַד שְׁמוֹדִיעַ לְצְדִיקִים. זֶהוּ שְׁכַתוּב (עֲמוֹס ג') כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דְּבַר כִּי אִם גְּלָהּ סוּדוֹ אֶל עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים. עַד שְׁהִיּוּ הוֹלְכִים, נִכְנַסוּ לְאוֹתוֹ כְּרָם. רָאוּ נְחָשׁ אֶחָד

זוהר תהלים

העולמות נמצאים כאחד, ואז נקרא ה' אחד ושמו אחד. וכשחטאי העולם מתרבים, נסתר העתיק הקדוש, ואין משגיחים פנים בפנים, ואז מתעוררים הדינים בעולם, והכסאות עולים, ועתיק הימים סתום ולא מתגלה. זהו שכתוב (דניאל ז) הייתי רואה עד שהכסאות הורמו ועתיק הימים יושב. עד שהכסאות הורמו, שאותם הכתרים העליונים, שמשקים את כל האחרים להעמידם בקיומם. ומי הם? האבות. ועתיק הימים יושב ולא מתגלה. ואז מהפכים הרשעים של העולם רחמים לדין.

העתיק הקדוש, נסתר כל הנסתרים. וימי עולם של ז"א, שהם נקראים פנימו, (שהם) רואים בדרך ישר מה שצריך לראות. ששנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא משגיח בעולם ורואה שפשרים מעשיהם של בני האדם למטה, מתגלה העתיק הקדוש בזעיר אנפין, ומסתכלים כל אותם הפנים בפנים נסתרים, וכלם מתברכים. מה הטעם שמתברכים? משום שמתכלים אלו באלו בדרך ישר, שלא סוטים ימינה ושמאלה. זהו שכתוב ישר יחזו פנימו. וכלם מתברכים ומשקים זה את זה, עד שמתברכים כל העולמות. וכל

יב א לְמַנְצֵחַ עַל הַשְּׁמַיּוֹת מְזֻמָּר לְדָוִד: ב הוֹשִׁיעָה יְהוָה יְהוָה כִּי גָמַר חֲסִיד
כִּי פָסוּ אֲמוֹנִים מִפְּנֵי אָדָם: ג שְׂוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ שִׁפְתַי חֲלָקוֹת בְּלִב
וּלִב יִדְבְּרוּ: ד יִכְרַת יְהוָה יְהוָה כִּל שִׁפְתַי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת:

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים
שלא יחלש

הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' (יב, ב): [שימוש תהלים לפרק יב] טוב לאמרו שלא יחטא האדם ושינצל מעצות רעות.

זוהר תהלים

"יִכְרַת ה' כִּל שִׁפְתַי חֲלָקוֹת וּגּו'" (יב, ד):
[זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' מצורע דף
נב:]: "אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנָנוּ נִגְבִּיר וּגּו'". רבי
אבא פתח: "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה
עֲוֹנוֹת חֶרֶב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוּן" (איוב יט, כט).

על לשון הרע לא מועילה תשובה לבד

[זוהר חלק ג' פ' שלח דף קסא]. רבי יצחק אמר,
בוא וראה, כל חטאי העולם הקדוש ברוך
הוא מכפר עליהם בתשובה, מלבד על
לשון הרע, שהוציא שם רע על חברו, וכך
ביארו, שנאמר: "זאת תהיה תורת
המצרע" (ויקרא יד, ב), זאת היא תורתו של
מוציא שם רע.

בגלל לשון הרע מתו אבותינו במדבר ולא
נכנסו לארץ

[זוהר חלק ג' פ' מצורע דף ג]. וכך אמר רבי
שמעון, שעל הכל מוחל הקדוש ברוך
הוא, מלבד על לשון הרע, לפי שכתוב:
"אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנָנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ
מִי אָדוֹן לָנוּ"א, ובוא וראה, כמה עשה

בעוון לשון הרע נגזר מיתה על כל העולם
בוא וראה, בלשון הרע שאמר הנחש
להאשה, גרם להאשה ולאדם לגזור
עליהם מיתה, ועל כל העולם, בלשון הרע
כתיב: "וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חֲדָה" (תהלים נז, ה),
לפיכך "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב", מפני לשון
הרע.

מי שיש לו חרב בלשונו נידון בחרב לה'

[זוהר חלק ג' פרשת מצורע דף ג]. "כִּי חָמָה
עֲוֹנוֹת חֶרֶב", מהו "כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חֶרֶב",
זו חרב לה"י, שלמדנו חרב יש לו
להקדוש ברוך הוא, שבו הוא דן לרשעים,
זהו שכתוב: "חֶרֶב לַה' מְלֶאכֶה דָם" (ישעיהו
לד, ה), "וְחֶרֶבִי תֹאכַל בֶּשָׂר" (דברים לב, מב),
ולפיכך "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה

זו הזוהר

מלת תהיה תרמו, שאין לו תרופה אחרת, אלא
שבדאי זאת תהיה ענשו, שיצטרע ואחר כך אם
יושב יטהר. יא. משמע שזה הוא כופר בעיקר,

ת. זו המלכות שהיא מדת הדין. ט. פירוש לדעת
שיהיה נידון מדה כנגד מדה. י. מדייק תיבת
תהיה שיהיה צריך לומר זאת תורת המצורע, אבל

ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: וּ מִשָּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָתָה אֲבִיּוֹנִים עֲתָה אֶקְוֶם יִהְיֶה לִּי אֲשִׁית בִּישַׁע יָפִיחַ לִּי: ז אֲמֹרֹת יְהוָה

זוהר תהלים

על הכל מוחל הקדוש ברוך הוא פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרָע

אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ (יב, ה): [זוהר במדבר - פ'

שלח לך (דף קס"א)] רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אֲלֵמְלָא הָיוּ נִכְנְסִים יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָא בְּסִימָן (באמנות) לְשׁוֹן הָרָע, לֹא הָיָה הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶפְלוּ רָגַע אַחַד. מִי אֲמָן שֶׁל לְשׁוֹן הָרָע? הַנְּחָשׁ. וְסוּד הַדְּבָר - מִשְׁבָּא הַנְּחָשׁ עַל חֲוָה הַטִּיל בָּהּ זֶהֱמָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְעַל הַפֶּל מוֹחֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרָע, מִשׁוּם שְׁכָתוֹב (תהלים יב) אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ. בֹּא וְרֵאֵה כִּמָּה עֲשָׂה אוֹתוֹ לְשׁוֹן הָרָע; גָּזַר עַל אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יִכְנְסוּ לְאַרְצָא, וּמִתּוֹ אֵלֶּה שְׁאָמְרוּ, וְנִגְזַרָה בְּכִיָּה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. (כל שכן כֹּאן שֶׁהוּצִיא לְשׁוֹן הָרָע עַל הַכֹּל) כְּבִיכּוֹל פִּיּוֹן שְׁהוּצִיאָו עַל הָאַרְצָא הַקְּדוֹשָׁה, כְּאֵלוֹ הוּצִיאָו עָלָיו. בְּגִלְלָה זֶה קִנָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל זֶה, (כלומר קנא לשמו) וְעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם לְהַשְׁמֵד מִהָעוֹלָם אֲלֵמְלָא תְּפִלַּת מֶשֶׁה.

אותו לשון הרע, נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ, ומתו אלה שאמרו, ונגזר בכיה לדורי דורות.

המדבר לשון הרע מעורר עליו רוח טומאה רבי חייא אמר, כל מי שמוציא לשון הרע, מטמאים לו כל אבריו, וראוי להיות מצורע, לפי שהדבור הרע ההוא עולה, ונתעורר רוח טומאה עליו, ונטמא, הבא להטמא מטמאים אותו, בהדבור שלמטה נתעורר ענין אחר.

השכינה נפרעת ממנו

רבי יהודה אמר כתיב: "זאת תהיה תורת המצרע", "זאת תהיה" ודאי כנגדו, להפרע ממנו מאותו המוציא שם רע."

אין תפלתו מתקבלת

"ביום טהרתו והובא אל הפה"ן" מה משמיענו", אלא נשמע מי שהוא בעל לשון הרע אין תפלתו נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי נתעורר עליו רוח טמא, אבל כיון שחזר בתשובה וקבל עליו תשובה" מה כתוב: "ביום טהרתו והובא אל הפה"ן."

זיו הזוהר

המקריב את תפלות ישראל, משמע שרבי יהודה פליג על דעות הקודמות. יד. הכפיל דבריו, אהדר בתשובה וקבל עליה תשובה, כיון שלפעמים די בתשובה מה שמפסיק עשיית העבירה ואינו שב אל קיאו, אבל כאן אין די בכך, אלא שצריך לקבל עליו התשובה בפועל, דהיינו שיפייס את חברו, כדאיתא במשנה, עד שירצה את חברו.

לומר שאין השגחה פרטית. יב. זא"ת רמז על המלכות מידת הדין. יג. קשיא ליה תיבת והובא, שהיה צריך לומר יבא, ומדייק מזה שעד שעשה תשובה נשדדה תפלתו לסטרא אחרא, ועל ידי שיעשה תשובה יתקיים הפסוק: "חיל בלע ונקאנו" (איוב כ, טו), ועל ידי זה הובא ממילא תפלתו אל הכהן שלמעלה, שהוא המלאך מיכאל,

אמרות מְהֵרֹת כִּסְּף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ מִזְמָק שְׂבַעְתִּים: ה אַתָּה יְהוָה
 תִּשְׁמְרֵם תִּצְרְנוּ מִן הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם: ט סְבִיב רִשְׁעִים יִתְחַלְּבוּן בְּרֵם זְלוֹת
 לְבַנֵי אָדָם:

זוהר תהלים

אֶפְלוּ בְשַׁעַת דִּינֹו שֶׁל רִשָׁע הוּא מֵעַז פְּנִיוֹ,
 וְאִזִּי הוּא בְּרִשְׁעָתוֹ קִיָּם. רְאֵה מַה כָּתוּב,
 טֵרֵם יִשְׁכְּבוּ וְגו'. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֵׁם
 שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גַן עֵדֵן בְּאָרֶץ -
 כִּף בְּרָא גֵיהֶנֶם בְּאָרֶץ. וְכֵשֶׁם שֶׁבְּרָא גַן עֵדֵן
 לְמַעַלָּה - כִּף בְּרָא גֵיהֶנֶם לְמַעַלָּה. גַּן עֵדֵן
 בְּאָרֶץ, שְׂכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים
 גַּן עֵדֵן וְגו'. גֵּיהֶנֶם בְּאָרֶץ, שְׂכָתוּב (אִיּוֹב י'
 אָרֶץ עֵיפְתָהּ כְּמוֹ אֶפֶל וְגו'. גַּן עֵדֵן לְמַעַלָּה,
 שְׂכָתוּב (שְׁמוּאֵל א כה) וְהִיִּתָּה נֶפֶשׁ אֲדָנִי
 צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכָתוּב
 (קְהֵלֶת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
 נִתְּנָה. גֵּיהֶנֶם לְמַעַלָּה, שְׂכָתוּב וְאֵת נֶפֶשׁ
 אִיבֶיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כִּף הַקְּלַע. גַּן עֵדֵן
 לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ. גַּן עֵדֵן לְמַעַלָּה
 לְנִשְׁמָתָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים לְהִיּוֹת נְזוּנִים
 מֵאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל מַעַלָּה. גֵּיהֶנֶם לְמַטָּה
 לְאוֹתָם הַרְשָׁעִים [שֶׁל יִשְׂרָאֵל] שֶׁלֹּא קִבְּלוּ
 בְּרִית מִלָּה וְלֹא הֶאֱמִינוּ בַּקְּב"ה וְדָתוֹ וְלֹא
 שָׁמְרוּ שְׂבֵת, וְאֵלוּ הֵם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזֻלוֹת שְׂנֹדוֹנִים בְּאֵשׁ, שְׂנֹאֲמַר (יִחְזַקְאֵל טו)
 מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם וְגו', וְכָתוּב
 (יִשְׁעִיָּה טו) וַיֵּצְאוּ וַיֵּרְאוּ בְּפָנָי הָאֲנָשִׁים וְגו'.
 גֵּיהֶנֶם לְמַעַלָּה לְאוֹתָם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
 שֶׁעֲבָרוּ עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא חָזְרוּ
 בְּתִשְׁבּוּבָה, שְׂדוּחִים אוֹתָם לְחוּץ עַד
 שִׁיקְבְּלוּ עֲנָשָׁם, וְהוֹלְכִים וְסוֹכְבִים כָּל
 הָעוֹלָם, שְׂנֹאֲמַר (תְּהִלִּים יב) 'סְבִיב רִשְׁעִים
 יִתְחַלְּכוּ'. וְשֵׁם גְּדוּנִים שְׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ.

עֲנֵן מְגַלֵּת רוּת - יֵשׁ בָּהּ מְגַלֵּת יַחַס לְדָוִד
 הַמְּלִךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם

כִּסְּף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ (יב, ט): [זוהר חדש-
 מדרש רות] אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן קַסְמָא,
 תִּמָּה אֲנִי אִם מְגַלָּה זֶה לֹא בָּאָה אֲלֵא כְּדֵי
 לְיַחַס זְרַע דָּוִד שְׂבָא מְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה - לֹא
 יִסְפֹּר יוֹתֵר, וְלָמָּה לִי כָּל זֶה? לְכַתֵּב הַיַּחַס
 מִבְּעַז, כְּשֶׁנִּשְׂאָ אֵת רוּת, וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי
 תּוֹלְדוֹת פְּרִיץ, עַד וַיִּשִׁי הוֹלִיד אֵת דָּוִד.
 אֲלֵא הַכֹּל הַצְּטֻרָךְ בְּשִׁבִיל הַצְּדָקָת הַזֹּה,
 שְׂבָאָה לְהַתְּגַיֵּר וְלַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפֵי
 הַשְּׂכִינָה, וְלְהוֹדִיעַ עֲנוּתְנֹתָהּ וּצְנִיעוּת
 שְׂבָאָה וְצְדָקוֹתָהּ. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי
 אָמַר, לְהוֹדִיעַ זְרַע דָּוִד, שֶׁהוּא (תְּהִלִּים יב)
 'כִּסְּף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ'. שֶׁהָרִי פְּרִיץ
 וְעוֹבֵד כִּסְּף צְרוּף הוּא, כִּכְסֹף הַזֶּה שֶׁנִּצְרָף
 פְּעַם וּשְׁתַּיִם. וְאִם תֹּאמַר, מִפְּנֵי מַה בָּאוּ מִן
 הָאֲמָהוּת בְּעֵינֵי זֶה? אֲלֵא כִּסְּף מְזַקֵּק מִתּוֹךְ
 סָגִים שְׂבָאָה. וְזַרְע דָּוִד צְרוּף מִצַּד זֶה וּמִצַּד
 זֶה, שְׂכָתוּב (דְּבָרִים ו) וְאַהֲבַתְּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ
 בְּכָל לְבָבְךָ וְגו', בְּשֵׁנֵי יִצְרָיִךְ, בִּיִּצְרַר הַטּוֹב
 וּבִיִּצְרַר הָרָע. הַכֹּל צְרִיף כְּאֶחָד. וְזַרְע דָּוִד
 צְרִיף כִּף.

מִשְׁפֵּט הַרְשָׁעִים וְצְדִיקִים בְּגַן עֵדֵן וְגֵיהֶנֶם
 סְבִיב רִשְׁעִים יִתְחַלְּכוּ (יב, ט): [זוהר בְּרֵאשִׁית
 9' וִירָא (דף 97.)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַהוּ
 שְׂכָתוּב (יִשְׁעִיָּה נז) וְהַרְשָׁעִים כִּיִּם נִגְרָשׁ וְגו'?

יג א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב עַד אָנֹכָה יְהוָה־יִשְׁמַח תִּשְׂכַּחְנִי נֶצַח עַד אָנֹכָה
תִּסְתַּיֵּר אֶת פְּנֵיךָ מִפָּנָי: ג עַד אָנֹכָה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי יִגוֹן בְּלִבִּי יוֹמָם
עַד אָנֹכָה יְרוּם אִיבֵי עָלָי: ד הַפִּיטָה עֲנֵנִי יְהוָה־יִשְׁמַח אֱלֹהֵי תַּחְתֵּימֵל הַמִּלִּים הָאֵירָה עֵינֵי
פֶּן אִישָׁן הַמָּוֶת: ה פֶּן יֹאמֶר אִיבֵי יִכְלְתִּיו צָרִי יִגְלוּ בִּי אֲמוּט: ו וְאֲנִי בַחֲסֵדְךָ

שימוש תהלים

להנצל ממייתה משונה

עד אנה ה' תשכחני נצח וגו' (יג, ב): [שימוש תהלים לפרק יג] טוב לאמר להנצל ממייתה משונה או שאר פורעניות והוא טוב גם כן לחולי העינים עם עשב הנקרא אוקייאר"ה ובשעת לקיטתה תאמר זה המזמור.

זוהר תהלים

על דור הגלות האחרונה, (ישעיה נג) 'וה' הפגיע בו את עון כלנו. והוא כלול בעשר מדות, שבגללן אמרת (בראשית יח) לא אשחית בעבור העשרה. רד עליו להשגיח על העולם וקים דבריה, שאתה אמת וכל דבריה אמת. שהוא גמל חסד עם השכינה, וקשר שפחתה בגבורה, להיות שפחה אסורה תחת גברתה בקשר של תפלין, והשתדל בגללה בתורת אמת, (מלאכי ב) תורת אמת היתה בפייה. והשתדל בה בנביאים ובכתובים. בנביאים בכמה נחמות. בכתובים בעשרה מיני תהלים. בצדיק בשמונה עשרה ברכות התפלה.

לאחר כן מדורם עם אותם שקבלו עונשם במוותם, כל אחד ואחד כפי המקום הראוי לו. והרשעים של העובדי כוכבים ומזלות נדונים תמיד באש ובמים ושוב אינם עולים, שנאמר ואשם לא תכבה. משפט הרשעים בגיהנם כמו שכתוב וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש וגו', ושוב אינם עולים, ולא יקומו ליום הדין, שנאמר (דברים כט) אשר הפך ה' באפו ובחמתו. באפו - בעולם הזה. ובחמתו - בעולם הבא.

גמל חסד עם השכינה

וְאֲנִי בַחֲסֵדְךָ בְּטַחְתִּי יִגַּל לִבִּי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי (יג, ו): [ח"צ, מקובלים, מטה לשם, סוד ה'] סופי תיבות כהנים לויים ישראלים, על ידי ישועתיך כולם יהיו שמחים, כהנים בעבודתם, לויים בדוכנם, וישראל במעמדם. וְאֲנִי בַחֲסֵדְךָ בְּטַחְתִּי יִגַּל לִבִּי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי (יג, ו) [מקובלים, לקט דוד, סוד ה'] שם יל"י מתיחס לביטחון,

וְאֲנִי בַחֲסֵדְךָ בְּטַחְתִּי יִגַּל לִבִּי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי (יג, ו): [זוהר דברים פ' כי תצא (דף רפ"ב ע"ב)] בֵּין כָּךְ קָם הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר, רְבוֹן הָעוֹלָם, הָרִי כָּאֵן רוּעָה הַנְּאֻמָּן, שָׁבוּ נְאֻמְר (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנּוּ מְאֹד, עַד כַּעַת (שמות ב) וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. הָרִי כָּאֵן וְהָאִישׁ מִשֶּׁה, שְׁשָׁקוֹל לְשִׁשִּׁים רְבּוּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְבוּ (תהלים לג) מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ. שָׁבוּ נְאֻמְר

בְּמַחְתֵּי יָגַל לְבִי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לְיוֹנוֹתַי ־ בִּי גַמַּל עָלַי:

— זוהר תהלים —

במאמר נפשי כגמול עלי אמי, כי תגמול עלי.
אין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק

ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, כמובא בדברי האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריש החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה

אֲשִׁירָה לָהּ בִּי גַמַּל עָלַי (יג, א): [פרי עץ חיים שער הזמירות - פרק ב] גם נראה לעניינת דעתי ששמעתי ממורי ז"ל שצריך לכוין בפסוק "אשירה לה' כי גמל עלי" שבסופי תיבות נרמז שם יל"י, כי שם זה מעלה נשמות דעשיה, כמבואר אצלינו בקבלת שבת בפסוק "ה' למבול ישב", ועיין שם גם פסוק "העלית מן שאול נפשי" היא סוד העלאת המ"ן מבחינת הנפשות שבקלי' העשיה שאין שם אלא בחינת הנפש וקלי' העשיה נקרא שאול דרגא תתאה דגיהנם, וזהו "העלית מן שאול נפשי", גם כל שאר הפסוק מכאן עד ה' מלך, כולם מדברים בענין י' הרוגי מלוכה. שער (שער הכוונות - דרושי תפילת השחר דרוש א' ענין תפלת השחר).

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו

כולנו באנו "יחד שבטי ישראל" למעמד סיום הזוהר הקדוש במירון, בציון רבי שמעון בר יוחאי ע"ה בבית ה' היכלא דרשב"י אשר לא זזה משם השכינה מעולם. אשרינו שזכינו להיות מחוברים להרשב"י הקדוש ולסיים את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני מרעין בישינ.

— תהלים — זוהר תהלים —

יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד.

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאליהו הנביא בא להודיע

ובותב ה'בן יהודע', שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאליהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא.

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמייה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהן

ובספר "סוד ה'" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין על צוואת רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו, (המוכא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאיתא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה באנו, אמר

זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה

ובמדרש שיר השירים מהגניזה [י"ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח, על הפסוק (א א) 'לריח שמניך טובים וכו'', נאמר: 'השביעי [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם תוכחות, ומה היה אומר להם, כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פסחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פ"ב ה"ח]. לסוף עשרים שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת ק"ש וכו'. ובגמרא (ברכות סא:) מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי

זוהר תהלים

עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל, כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א):

תְּדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבקוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. (אמר) (קכ"ח ע"ב) הֵתֵם יְאוֹת הַיָּהּ לְמַהוּי דְחִיל. אֲנִן בְּחֻבִּיבּוֹתָא תְּלִיִּיא מְלֵתָא, וְכַתִּיב, (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְכַתִּיב (דברים ז) מֵאֶהְבֶּתְּ יְיָ אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִּי אֶתְכֶם וְגו'.

ובראשון הקודש: שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבקוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. שֶׁם רְאוּי לְהִיּוֹת יְרֵא. אֲנִן בְּחֻבִּיבּוֹת תְּלוּי הַדְּבָר, שְׁפָתוֹב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכַתִּיב (שם ז) מֵאֶהְבֶּתְּ ה' אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִּי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף קיב): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל

להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [בלומד באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטרהה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, ולא הייתה הגזירה

מובן שכל הקפידה היתה מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהיתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סור מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת

—== זוהר תהלים ==—

את כל ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: עוד אָמַר אֱלֹהֵינוּ זְכוּנוּ לְבִרְכָה לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן: בְּהַאי סֵפֶר הַזֶּהר יִתְפָּרְקוֹן מִן גְּלוּתָא בְּדִרְא אֲתַגְּלִיא בְּדִרְא בְּתַרְאָה. עוד בְּדִף קכ"ד: לְשׁוֹן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֶהר הַרְקִיעַ בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֶּהר בְּאֵילִין לֹא צָרִיךְ נִסְיוֹן – רְצָה לֹמַר: כִּי הַלּוּמֵד בְּסֵפֶר הַזֶּהר לֹא יִסְבַּל חֲבָלֵי מְשִׁיחַ וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל עֲתִידִין לְמִטְעַם מְאִילְנָא דְחַיֵּי דָא הוּא סֵפֶר הַזֶּהר יִפְקֹון בֵּיהּ מְגַלּוּתָא בְּרַחֲמֵי.

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! כי תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה, וכמבואר בשל"ה הקדוש.

זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה').

מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה, היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא מכפר ומציל

יֵד אֶלְמִנְצַח לְהוֹדוֹ אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הַשְּׁחִיתוּ הַתְּעִיבוּ עָלֶיךָ
 אֵין עֲשֵׂה טוֹב: בַּיְהוָה מִשְׁמַיִם הַשְּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לְרֹאוֹת הַיֵּשׁ
 מִשְׁפִּיל דְרִשׁ אֶת אֱלֹהִים: גַּ הַבֵּל כֶּר יַחְדּוֹ נֶאֱלָחוּ אֵין עֲשֵׂה טוֹב אֵין גַּם

שימוש תהלים

לפחד

אמר נבל בלבו וגו' (יד, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לאומרו בזמן שהוא מפחד פן יספרו עליו לשון הרע, ובזמן שלא יאמינו לדבריו.

זוהר תהלים

גודל מעלת לומדי הסוד בעיון חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

מלאך שמפתחות החכמה נמצאים אצלו
 ה' מִשְׁמַיִם הַשְּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לְרֹאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דְרִשׁ אֶת אֱלֹהִים" (יד, ב):
 [היכלות דקדושה זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמז): זוהר
 תורה] רבי שמעון אמר, למעלה ברקיע,
 קיימת החיה ההיא, אשר שמו יופיא"ל,
 והוא עומד בכל סודות החכמה"י, וכל
 אותן מפתחות החכמה נמצאים אצלו.

המלאך מגין בשעת פטירתו של האדם
 שרדף להכיר קונו

והוא המלאך, שעומד לתבוע שכר מאת
 הקדוש ברוך הוא, ליתן לכל אותן
 הרודפים אחר כל בעלי החכמה, ואפילו
 מכל אדם"י, ולומדים חכמה לדעת את
 רבונם, וזה הוא השכר שהוא נתן
 לאנשים הרודפים אחר חכמה לדעת את

"ה' מִשְׁמַיִם הַשְּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לְרֹאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דְרִשׁ אֶת אֱלֹהִים" (יד, ב):
 [זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' חיי שרה דף קל:]
 אמר רבי יוסי, בוא וראה, זכאים הם
 הצדיקים שנגנו להם הרבה טובות לעולם
 הבא, ואין מקום פנימי בכל אותן
 המקומות, כהם המוכנים להיודעים בסוד
 רבונם, ויודעים להתדבק בהם בכל יום,
 על אלה כתוב: "עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
 זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ" (ישעיהו סד, ג), מהו
 "לְמַחְכָּה לּוֹ", כמו שכתוב: "חִכָּה אֶת
 אֵיּוֹב בְּדִבְרָיִם" (איוב לב, ד) טו, ואלה
 המשכילים בדברי החכמה, ומדייקים בה,
 ומחכים לה להבין ברור הדבר, להכיר את
 רבונם, אלה הם שרבונם מתפאר בהם
 בכל יום, אלה הם הנכנסים בין קדושים
 העליונים, והם נכנסים בכל השערים
 שלמעלה, ואין מי שימחה בידם, אשרי

זיו הזוהר

ונקרא גם כן "היכל זוהר", והרמ"ז זצ"ל כתב כאן
 רמז, שהשם יופיא"ל בגימטריא קבל"ה:
 יז. פירוש אפילו מן הפחות ממנו, כדאיתא

טו. דורש למחכה לו פירוש, שלומד במתינות
 ובעיון עמוק, למען ישכיל ויבין היטב. טז. זה
 המלאך הוא השר של ההיכל "עצם השמים"

אָחַד: הַלֹּא יָדְעוּ כָּל פְּעֻלֵי אֲנֹן אֶבְלֵי עַמִּי אֲכָלוּ לֶחֶם יְהוָה לֹא קָרְאוּ:
 ה' שֵׁם פָּחַדוֹ פָּחַד בִּי אֱלֹהִים ^{תְּהִיבְעַל הַיּוֹדֵם} בְּרוּר צְדִיק: וְעֵצַת עֲנִי תִבְיֹשׁוּ בִי יְהוָה

— זוהר תהלים —

בבושה^י, וכאשר מנשאים כנפיהם אותן השרפים אשר תחת החיה ההיא, מנקשים בכנפיהם ושורפים אותה, והיא נשרפת ולא נשרפת, קיימת ולא קיימת, וכך נידונת בכל יום, מאירה ואינה מאירה, אף על פי שיש לה מעשים טובים.

אין שיעור לשכר העוסקים בחכמה זאת לפי שאין שכר גדול בעולם ההוא, כמו לאלה העמלים בחכמה, להסתכל בכבוד רבונם, ואין שיעור להשכר, של אותן היודעים חכמה, להסתכל בכבוד רבונם, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב: "אֲשֶׁרֵי אָדָם מְצָא חֲכָמָה וְאָדָם יִפְיֵק תְּבוּנָה" (משלי ג, יג).

גודל מעלת הוותרן לעניים

"עֵצַת עֲנִי תִבְיֹשׁוּ בִי ה' מְחַסֵּהוּ": (יד, 1)

[זוהר ח"א פ' וירא (דף קט.) זוהר תורה]

אמר רבי חייא, כל איש שהוא צר עין אל העניים, ראוי הוא שלא יתקיים בעולם, ולא עוד אלא שאין לו חיים לעולם הבא, וכל מי שהוא וותרן לעניים, ראוי הוא שיתקיים בעולם ושיתקיים העולם בזכותו, ויש לו חיים ואריכת החיים לעולם הבא.

רבונם, שכאשר יוצא אדם זה מעולם הזה, מלאך ההוא יוצא נגדו על ד' שרפים מעופפים, ופורח לפניו, ואינו מניח לכל אותן שרי הדין אשר בצד הטומאה לגשת אליו, וכמה הם מלאכי השלום סביביו.

הנחשים נכנעים ואינם יכולים להזיק

וא"ל השרפים כאשר נוסעים ונתגלים, נכנעים לפניהם אותן נחשים שרפים, היוצאים מן הנחש ההוא שגרם מיתה לכל העולם.

כפי שיגע ונצטער להכיר קונו כך הוא מקבל שכר

מלאך קדוש הזה עומד, כאשר הנשמה עולה ומגעת אצלו, אז הוא שואל אותה בסודות החכמה האלוהית, וכפי אותה החכמה שרדף אחריה ונדבק בה, כך נותנים לו שכרו.

אם היה ביכולתו ללמוד ולא למד נדחה לחוץ בבושה נוראה

ואם היה ביכולתו ללמוד אותה החכמה ולא למד, נדחית לחוץ ואינה נכנסת, ועומדת תחת היכל ההוא

זיו הזוהר

עצם השמים, היכל זוהר.

במשנה, איזהו חכם הלומד מכל אדם: יח. זה ההיכל של אותו המלאך יופיא"ל, והוא ההיכל

מִחֶסְהוּ: זְמוּ יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעֵת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה אֵלָיו: שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל
יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

המרחם על עניים ברצון הלב צלם האלקים אינו סר ממנו המצות בענין זה שיתעלה האיש בצורתו של אדם.

נבוכדנצר נשתנה צורתו ברגע שהטיל עין רע בעניים

מניין, מנבוכדנצר, אף על פי שחלם לו חלום ההוא, כל זמן שהיה חונן לעניים לא נתקיים בו החלום, כיון שהטיל עין רעה שלא לחנון לעניים, מה כתוב: "עוֹד מִלְתָּא בְּפֶם מִלְכָּא וּגּוּ" (דניאל ד, כח), מיד נשתנה צורתו ונטרד מן האנשים, זהו שכתוב: "נַעֲשֶׂה אָדָם" (בראשית א, כו), כתוב כאן עשיה, וכתוב שם: "וְיִשֶׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בְּעֵז" (רות ב, יט).

"נַעֲשֶׂה עִנִּי תְבִישׁוּ כִּי ה' מִחֶסְהוּ": (יד, 1):

[זוהר ח"א הקדמת הזוהר (דף יג:)] זוהר תורה] סוד זה ראינו בספר של שלמה המלך, שכל מי שמרחם על העניים ברצון הלב, לא תשתנה צורתו לעולם מן צורת אדם הראשון, וכיון שצורתו של אדם נרשמת בו, הוא שולט על כל הבריות שבעולם בצורה ההיא, זהו שכתוב: "וּמִוִּרְאֵכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חֵית הָאָרֶץ וּגּוּ" (בראשית ט, ב), כלם זועים ומפחדים מן הצורה ההיא שנרשמת בו, לפי שזאת המצוה טובה מכל שאר

זיו הזוהר

יט. פירוש, שנותן הצדקה, לא בעבור התפארת וגיאות, אלא מחמת נדבת לב טוב, מלא רחמים.

טו א מְזַמֵּר לְדָוִד יְהוֹנָתָן מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ מִי יִשְׁכַּן בְּהַר קְדֻשָׁה: ב הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעַל צְדָק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ: ג לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְיוֹהוּ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא נִשְׂא עַל קִרְבּוֹ: ד נִבְּוָה בְּעֵינָיו נִמְאָם וְאֵת יְרֵאֵי יְהוֹנָתָן

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להמית שד

ה' מי יגור באהליך וגו' (טו, א): [שימוש תהלים לפרק טו]. טוב להיות מקובל בעיני הבריות וגם זה המזמור טוב להבריא השד אמור אותו על קדרה חדשה מלאה מים שאובים ותרחץ למי שיש בו רוח או שד. ושם שלו יל"י. י' מן "יגור, ל' מן "רגל, י' מן "ימוט, דבסוף המזמור באלפ"א בית"א דא"ת ב"ש, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול יל"י שתסיר כל שד ומוזיק מגוף (פלוגי בר פלונית) וישתה מן המים וירחץ בהם פניו ידיו ורגליו, והוא יברח.

— זוהר תהלים —

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ וְכוּ' (טו, א)

(א): [זוהר חדש 9' ויצא (דף לד): מדרש

הנעלם] רבי יצחק פתח, (תהלים טו) מְזַמֵּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ מִי יִשְׁכַּן בְּהַר קְדֻשָׁה הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעַל צְדָק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ וגו'. מה משמיע? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי יוֹסִי, אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה הֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת שֶׁעֲתִידִים בָּנוּי שֶׁל יַעֲקֹב לְקַיֵּם בְּמָקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָרִי אֶחָד עֲשָׂרָה הֵם? אָמַר לוֹ, לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְיוֹהוּ רָעָה - דְּבַר אֶחָד הֵם, שְׁכַל הַמְּרַגֵּל בְּחִבְרוֹ, מִיָּד עָשָׂה עִמוֹ רָעָה. לֹא רָגַל בְּלְשׁוֹנוֹ - לֹא עָשָׂה עִמוֹ רָעָה. וְכִי מִי שָׁם אֵת אֵלֶּה כְּנֶגֶד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת?

אין לו רשות להרהר בְּמָה שְׁאִינּוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת מְשַׁתְּמָעִים מֵהֶם. הוֹלֵךְ תָּמִים - כְּנֶגֶד אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ. מְלַמֵּד שְׂצִרֶיךָ אָדָם

הוֹלֵךְ תָּמִים - זֶה אֲבָרְהָם, שְׁכַפְּאֶשֶׁר נִמּוּל נִקְרָא תָּמִים. וּפְעַל צְדָק - זֶה יִצְחָק. וְדָבַר אֱמֶת - זֶה יַעֲקֹב

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ (טו, א):

[זוהר בראשית 9' ויצא (דף קטא): וַיִּסַּר

בְּיוֹם הַהוּא אֶת הַתִּישִׁים. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים טו) 'ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ' וגו'. הָרִי בְּאֲרָנוֹ וּבְאֲרוֹ הַחֲבָרִים, הוֹלֵךְ תָּמִים - זֶה אֲבָרְהָם, שְׁכַפְּאֶשֶׁר נִמּוּל נִקְרָא תָּמִים. וּפְעַל צְדָק - זֶה יִצְחָק. וְדָבַר אֱמֶת - זֶה יַעֲקֹב. וְדָאֵי שְׁיַעֲקֹב נִדְּבַק בְּאֱמֶת. אִם הוּא בְּאֱמֶת נִדְּבַק, מָה הִטְעַם עָשָׂה עִם לְבָן בְּצוּרָה הַזֹּאת?

אָמַר יַעֲקֹב הַבְּחִין אֵת שְׁעַת הַמְּזֹל שְׁלוֹ שְׁהִיתָה, שְׁמַתָּר לְאָדָם לְבַחֵן אֵת שְׁעֵתוֹ טָרָם יְשׁוּב לְאֲרָצוֹ, וְאִם מְזֹלוֹ עוֹמֵד בְּמָה שְׁעוּשָׂה - יָפָה, וְאִם לֹא - אֵל יוֹשִׁיט רַגְלוֹ עַד שְׁיַעֲלָה [שיעמד במה שעשה] אֵלָיו.

עֲשָׂרָה דְּבָרִים הַנֶּאֱמָרִים כָּאן כְּנֶגֶד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת

יִכְבַּד נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא יִמַר: הַ כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךָ וְשָׁחַד עַל נֶקִי לֹא לָקַח
עֲשֵׂה אֱלֹה לֹא יִמוּט לְעוֹלָם:

— זוהר תהלים —

יוֹסִי אוֹמֵר, כִּנְגַד לֹא תִגְנֹב, שְׁכָתוֹב (שמות
כב) אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו.

לֹא תִרְצַח

נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס - כִּנְגַד לֹא תִרְצַח. מִי
שֶׁהוּא נִבְזָה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲשֶׂה
קִטְטָה שְׂיִהְרֹג, וְלֹא יִהְרֹגוּהוּ.

כִּפּוּד אָב וְאִם רַק עַל פִּי הַתּוֹרָה

וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבַּד - כִּנְגַד כִּפּוּד אֵת אֲבִיךָ
וְאֵת אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַכֹּל
חַיִּב אָדָם לְכַבֵּד אֲבָיו וְאִמּוֹ. יֵצֵא מִכָּל זֶה
- אִם יֵאמְרוּ לוֹ לְעֵבֵר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ
לְעֵבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִינוּ חַיִּב לְכַבְּדָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבַּד.

יִטִּיל שְׁבוּעָה עַל יִצְרוֹ אִם מִסִּיתוֹ לְעֵרִיּוֹת

נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא יִמַר - כִּנְגַד לֹא תִנְאֶף.
שְׁהִרֵי אִם יִצְרוּ רוּצָה לְשַׁלֵּט עָלָיו,
יִטִּיל שְׁבוּעָה עַל יִצְרוֹ, כְּמוֹ בּוֹעֵז שְׂאֵמֵר
(רות א) חֵי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

לֹא תִגְנוֹב לֹא תַחֲמוּד

כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךָ - זֶהוּ כִּנְגַד לֹא תִגְנֹב.
שְׂאִם אִינוּ מְלוֹנֵה בְּרַבִּיּוֹת, וְדָאֵי לֹא
יִלְךְ וְיִגְנֹב. וְשָׁחַד עַל נֶקִי לֹא לָקַח - כִּנְגַד
לֹא תַחֲמוּד.

לְקַבֵּל עָלָיו אֵימַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, וְאִין
לוֹ רְשׁוּת לְהִרְהֹר בְּמָה שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג,
מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב אֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ סִתְּמִ. כְּתוֹב
כְּאֵן הוֹלֵךְ תְּמִיִם, וְכְתוֹב שְׁם (דְּבָרִים יח)
תְּמִיִם תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאִין לְךָ רְשׁוּת
לְהִרְהֹר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁיתָ.

אִין דְּבַר שְׁעוֹמֵד בְּפָנֵי חִלּוֹל ה'

וּפְעֵל צָדֵק - כִּנְגַד לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עַל פָּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם
וְלֹא תַעֲבֹדָם. מִכָּאֵן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִיךָ
לְךָ דְּבַר עוֹמֵד כִּנְגַד חִלּוֹל ה'. מִנֵּינ לָנוּ?
מִמִּסִּיתָ, שְׁכָתוֹב (שם יג) יְדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ
כְּרֵאשׁוֹנָה לְהִמִּיתוֹ. לְמָה? כִּי בִקֵּשׁ
לְהִדִּיחֶךָ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִם הִרְג אֹתוֹ,
נִקְרָא צְדִיק, מִקְנֵא וּפְעֵל צָדֵק, וְזֶהוּ וּפְעֵל
צָדֵק.

אִסוּרֵי לֹא תִשָּׂא לֹא תַעֲנֶה שְׁמִירַת שְׁבַת
וְאִסוּר גְּנֹבָה

וְדִבֵּר אֱמֶת בְּלִבּוֹ - כִּנְגַד לֹא תִשָּׂא אֵת
שְׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוּא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אִינִם כְּסֻדְרָם, וְאִף עַל גֹּב שְׂאִינִם
כְּסֻדְרָם, אִין זֶה מִשְׁנֵה לָנוּ. לֹא רָגַל עַל
לְשׁוֹנוֹ לֹא עֲשֵׂה לְרַעְהוּ רַעָה - כִּנְגַד לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שְׁקֵר. וְחִרְפָּה לֹא נִשָּׂא עַל
קִרְבוֹ - כִּנְגַד מַחֲלֵל שְׁבַתוֹת בְּפִרְהִסְיָא. רַבִּי

מִכֶּתֶם לְדָוִד שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ: ב אִמְרַת לִיהוָה לֵאמֹר אֲדַבְּרֶנּוּ

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לפרסם הגנב

שמרני אל כי חסיתי בך וגו' (טז, א): [שימוש תהלים לפרק יז]. זה המזמור טוב לפרסם הגנב. קח טיט מן שפת הנהר וחול מן הים וערב אותם וגבל וכתוב כל הנחשדים וקח ספל חרס ומלא אותו מים שאובים ושים כל השמות הנחשדים בספל כל אחד ואחד לעצמו ואמור עליו זה המזמור י' פעמים ושם שלו הוא ח"י. ח' מן "חבלים, י' מן "נחלת שפרה עלי, ובכל פעם יאמר. יהי רצון מלפניך ח"י שתודיעני מי גנב כך וכך, ומי שגנב יפתח עינו שלו ויעלה פתקו למעלה. וטוב לפתיחת הלב ומשלים האויבים ומוציא האדם מצרה שהיה רגיל בה לרוחה.

— זוהר תהלים —

המלכות שהיא "מך" = עניה, "תם" = נשמרת מהחיצונים

[טז, א]: [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ט): זוהר תורה] מה הטעם, "שְׁמִרְנִי אֵל"י, צד של אברהם נצרך להתעורר, שיאיר חסד העליון, לחסדי דוד הנאמנים.

"מִכֶּתֶם לְדָוִד שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ"

[טז, א]: [זוהר חדש פ' כי תשא (דף

נו): זוהר תורה] זה ביארנו, מהו "מִכֶּתֶם",

מך, תם, מך לפי שאין לה אור משלה,

תם, כאשר הלבנה בשלימות, ומאירה

באורות עליונים, אז תם, ועל כן "מִכֶּתֶם

לְדָוִד", מתי, כאשר נשמרת הלבנה, זהו

שכתוב "שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ",

מהו "חֲסִיתִי", כמו שכתוב "חֲסִיָּה

נִפְשִׁי" (תהלים נו, ב) כב.

שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ

שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ [טז, א]: [זוהר חדש

פ' כי תשא] מתי? כְּשֶׁנֶּשְׂמַרְתָּ

הַלְּבָנָה. זְהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טז) שְׁמִרְנִי אֵל כִּי

חֲסִיתִי. מַה זֶה חֲסִיתִי? כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שם נו)

חֲסִיָּה נִפְשִׁי.

צָרִיף לְעוֹרָר, שְׁיֵאִיר חֲסֵד עֲלִיּוֹן לְחֲסֵדֵי דָוִד

הַנְּאֻמָּנִים

מַה הַטֵּעַם שְׁמִרְנִי אֵל? צֵדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם

שְׁצָרִיף לְעוֹרָר, שְׁיֵאִיר חֲסֵד עֲלִיּוֹן

דוקא שם קל רצה לעורר צד החסד

שיאיר חסד למלכות

"מִכֶּתֶם לְדָוִד שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ"

זו הזוהר

המלכות, שנקראת נפש, וצריכה שמירה ומחסה בפני הס"א: כג. מדייק, למה הזכיר השם א"ל, שהוא חסד, מדרגת אברהם, ואומר שזה משום שאל זה תשוקת המלכות, שתוכל להקרא בשם חסדי דוד, על ידי שתקבל השפעה מן מדת החסד:

כ. זו מדת המלכות, שורש דוד המלך, נדמית להלבנה, שאין לה אור של עצמה, אלא מה שמקבלת מן השמש, וכמו כן המלכות מן התפארת: כא. המלכות צריכה שמירה ומחסה מן הס"א, שלא יניקו ממנה השפעה: כב. נפשי זו

אֶתָּה טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: ג לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֲפְצֵי כָּם: ד יִרְבוּ עֲצוּבוֹתֶם אַחַר מָהָרוּ כָּל אִסְיָךְ נִסְבִּיחֶם מְדָם וְכָל אִשָּׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה יְהוָהּ מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ

זוהר תהלים

“אתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי”, מהו “גּוֹרְלִי”, זה הגורל שנאחז בו דוד המלךי.

מִרְכָּבָה תַּחְתּוֹנָה נִקְרָאת לִילוֹת

אֲבָרְךָ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֵף לַיְלֹת יִסְרוֹנֵי כַלְיוֹתַי (ט"ז, ט): [זוהר חלק ב'

פ' תרומה דף קלז.] וְלִילָה לְלִילָה יַחְנֶה דַּעַת - מִרְכָּבוֹתֶיךָ (זו לזו) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶף, וְכֵלֶן נִקְרָאת לִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לִילוֹת יִסְרוֹנֵי כַלְיוֹתַי. מִרְכָּבָה עֲלִיוֹנָה נִקְרָאת יָמִים, יוֹם לְיוֹם. מִרְכָּבָה תַּחְתּוֹנָה נִקְרָאת לִילוֹת, לִילָה לְלִילָה.

פעמים שאמר דוד 'את' ופעמים לא אמר 'את'

“אֲבָרְךָ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וְגו'” (ט"ז, ט). [זוהר תורה זוהר חלק ג' פ' בלק דף

קצט.] אמר רבי אלעזר, הרי אנו רואים שלפעמים אמר דוד את, שכתוב “אֲבָרְךָ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי”, וכתוב: “אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל יַעַת וְגו'” (תהלים לד, ב), “בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה'” (שם קד, א), כמו כן בהתחלת התפלה נתתקן לומר ברכו את ה' המבורך, ולפעמים אמר דוד “בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ” (שם קג, כ), “בְּרַכּוּ ה' כָּל צְבָאֵינוּ וְגו'” (שם פסוק כא) ולא אמר את.

לְחִסְדֵי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים. זֶה שֶׁכָּתוּב (שם קג) וְחִסְדֵי ה' מַעֲלֶם וְעַד עוֹלָם. חֶסֶד - זֶה אַבְרָהָם, שֶׁלָּקַח מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֹר וְחַיִּים וְנָתַן לְעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאֵיו. הוּא הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן שֶׁתְּלוּיָהּ בּוֹ הִירָאָה.

לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֲפְצֵי כָּם

לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה (ט"ז, ט): [בראשית פ' לך לך דף פג ע"ב]

הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל, נִקְרָא קְדוֹשׁ אַחַר כֵּךְ כִּשְׁשֻׁנִיָּהֶם נִתְקַנְיָם, נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ אֹר לְכֵן כֶּסֶף לְאוֹר הַנִּסְתָּר שְׂאִינוּ נִרְאָה וְאִינוּ נוֹדַע מֵה שֶׁשָּׂרָה עַל אוֹתוֹ הָאוֹר הַלְּבָן, וְאִז הָאוֹר שְׁלֵם. וְכֵךְ הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל, וְאִז נִקְרָא קְדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְגו'. כְּמוֹ כֵן בְּסוֹד עֲלִיּוֹן.

אתה ה' תוֹמִיךְ וּמְשַׁפִּיעַ בְּגוֹרְלִי שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת

“ה' מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי” (ט"ז, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק דף קצ:] זוהר תורה] אמר רבי יצחק בוא וראה, על עץ הזה שכל כחותיו בו תלויים, אמר דוד

זיו הזוהר

כד. זו מדת המלכות גורלו וחלקו של דוד:

לִי בְנַעֲמִים אֵף נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: ז אֶבְרַךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֵף
 לִילֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד כִּי מִיְמִינִי כָּל אֲמוֹט:
 ט לָכֵן שָׂמַח לִפְנֵי וַיִּגַּל בְּבוֹדֵי אֵף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבַטָּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי
 לְשֹׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׂמֹחוֹת
 אֶת פְּנִיךָ נְעֻמוֹת בְּיָמֶיךָ נְצַח:

— זוהר תהלים —

[זוהר חדש 9' כי תשא דף טז:] עוד דרש רבי אלעזר ואמר, כתוב: "אֶבְרַךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי", וכתוב "אֶבְרַכְהָ אֶת ה' בְּכָל עַת תְּמִיד תִּהְלֹתוּ בְּפִי" (תהלים לד, ב), למי נצרך ברכות מן התחתונים, לא"ת, שהיא נאחזת בהם כשלהבת בפתילה, ורוד שהיה יודע זה, אמר אברכה א"ת.

אף לילות יסרוני כליותי, מפחד בלילות תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך נצח (טז, יא): [זהר חדש 9' כי תשא] ועל זה (תהלים טז) תודיעני ארח חיים. כמו שנאמר (שמות ב) וידע אלהים. ארח חיים, ומי הוא? שבע שמחות, אותו שפל השבע נכלל בו, ויחזיר פניו כנגד פניך, שאני אחוז בהם. ואז נעמות בימיך נצח, שהשמאל נכלל בימין. וכשנכללת, חוזר הצור לעשות את פעלו של תמים, ועל כן זה יתנו.

אריה יושב על המזבח ואוכל את הקרבן "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך נצח" (טז, יא): [זוהר תורה; זוהר חדש] בוא וראה, כאשר

לפני התפילה אנו מושכים את השכינה עלינו

אלא למלאכים העליונים, שהם במרומים של היכל העליון, נאמר ברכו ה', אנו היושבים למטה, ברכו את ה', לפי שאנו צריכים להמשיך עלינו א"ת הזאת, ועמה נכנס אצל המלך, לחזות פניו, ועל כן אמר דוד: "אני בצדק אחזה פניך", בצד"ק ודאי, ולפיכך התחלת התפלה ברכו את ה', להמשיך על ראשינו א"ת הזאת, וכיון שאנו מושכים א"ת הזאת עלינו, יש לנו לומר התפלה ולשבח.

אסור לומר שלום לאיש קודם התפילה ולפיכך אסור לברך לאיש קודם שיתפלל האדם תפלתו, וימשוך על ראשו א"ת הזאת, ואם מקדים ומברך תחלה לאיש, הרי נתמשך לזה האיש במה על ראשו, במקומה של א"ת הזאת. ולפיכך למלאכים העליונים אמר "ברכו ה'", ואנחנו א"ת ה' להוספה.

מברכים את המלכות

"אֶבְרַךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וגו'" (ט"ז, ז):

זיו הזוהר

כו. ובשביל התקשרות הזאת עם ישראל נקראת המלכות בשם כנסת ישראל:

כה. מדת המלכות נקראת א"ת, כיון שנכללת מן כ"ב אותיות, מן א' עד ת', וגם נקראת בשם צדק.

א תַּפְּלָה לְדוֹד שְׁמֵעָה יְהוָה צַדִּיק תִּקְשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תַּפְּלָתִי

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לאומרו בדרך

שמעיה ה' צדק וגו' (יז, א): [שימוש תהלים לפרק יז]. טוב למאן דבעי למיזל באורחא. צלי יתיה ואת מצלח ושם שלו הוא י"ה. י' מן "שדוני, ה' מן "מרמה. ואמור. יהי רצון מלפניך י"ה השם הגבור והנורא שתצליח דרכי ותישר אורחותי אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

ישראל מטיבים מעשיהם, מזבח ההיא שולטת עם צד הימין, והיו רואים כתבנית אריה רובץ עליה על הקרבן ואוכל אותו, ולכך נקראת אריאל המזבח, קרית חנה דוד ודאי, כי חלקו של דוד היא, וכל ימיו עמל להאיר לה.

דוד התפלל שיתחברו תפארת עם מלכות ועל כן אמר "תודיעני ארח חיים", כמו שכתוב: "וידע אלהים" (שמות ב, כה), "ארח חיים", מי הוא כט, "שבע שמחות את פניך", זה שכל שבע נכללות בו, יחזיר פניו לעומת פניך שאני נאחז בהם, ואז "נעמות בימיך נצח", שהשמאל יתכלל בימין.

דוד המלך ויעקב אבינו צפו את ענני הגלות

לעולם יסדר אדם שבחו של רבונו ואחר כך יתפלל תפלתו

שמעיה ה' צדק תקשיבה רנתי האזינה תפילתי (יז, א): [זוהר בראשית פ'

ויחי (דף רמג c) רבי יוסי ורבי חזקיה היו הולכים לראות את רבי שמעון בקפוטקיא. אמר רבי חזקיה זה שאמרנו לעולם יסדר אדם שבחו של רבונו ואחר כך יתפלל תפלתו. מי שלבו טרוד ורוצה להתפלל תפלתו, והוא בצרה, ולא יכול לסדר את שבח רבונו כראוי, מה הוא?

תפילה לדוד שמעיה ה' צדק (יז, א): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף כג):] עשירי

בתפלה, וזו שכינה, ועליה נאמר (תהלים יז) 'תפלה לדוד שמעיה ה' צדק'. ודוד ברוח הקדש אמר באחרית הימים של הגלות, אמר על ישראל (שם) 'בחנת לבי פקדת לילה, ואין לילה אלא גלות, ומה שאמר איוב הכל היה משל על ישראל שאמר כלה ענן וילך, והשטן רצה לקטרג לו, ואמר הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת

בְּלֹא שִׁפְתַי מִרְמָה: ב מִלִּפְנֵיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה מִיִּשְׂרָאֵל: ג בְּחַנְתָּ לְבִי פְקַדְתָּ לִילָה צָרַפְתָּנִי כָּל תַּמְצָא זַמְתִּי כָּל יַעֲבֹר פִּי: ד לַפְעֻלֹת אָדָם בְּדַבַּר שִׁפְתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי אַרְחוֹת פְּרִיזִין: ה תִּמְדָּךְ אֲשֶׁרִי בְּמַעֲגֻלֹתֶיךָ כָּל נְמוֹטֵנוּ פְעָמָי: ו אֲנִי קָרָאתֶיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: ז הַפְלָה חֲסִדֶיךָ מוֹשִׁיעַ חוֹסִים מִמַּתְקוֹמָמִים בִּימִינֶךָ: ח שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַי בְּצַל בְּנִפְיֶךָ תַּסְתִּירֵנִי: ט מִפְּנֵי רִשְׁעִים זֶה שְׁהוֹנֵנִי אִיבִי בְּנַפְשׁ יִקְיֹפוּ עָלָי: י חֲלָבִמוֹ סָגְרוּ פִימֹו דַּבְּרוּ בְּגִאוֹת: יא אֲשֶׁרֵינוּ עִתָּה (סבבנו) סָכְבֹונֵנוּ עֵינֵיהֶם יִשִׁיתוּ לְנִטּוֹת בְּאַרְצִי: יב דְּמִינוּ בְּאַרְיֵה יִכְסוּף לְטֹרוֹף וְכַכְפִּיר יֵשֵׁב בְּמַסְתָּרִים: יג קוֹמָה יְהוָה־יְהוָה קְדָמָה פָּנָיו

זוהר תהלים

חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שבכל זמן שכנסת ישראל באה לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי האזינה תפילתי. אמר דוד, אני התקשרתי עם כנסת ישראל, כמו שהיא נמצאת לפניך, גם אני כך נמצא. ומשום כך, שמעה ה' צדק - בראשונה, ואחר כך - הקשיבה רנתי האזינה תפילתי.

בְּלֹא שִׁפְתַי מִרְמָה, מה זה בלא שפתי מרמה? אלא כך שנינו, כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו, עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא. אם זה דבור כשר - מכניסים אותו לפני המלך הקדוש לעשות רצונו. ואם לא - מסטים אותו החוצה, ומתעוררת באותו דבור רוח אחרת.

אמר לו, אף על גב שלא יכול לכוון לבו ורצונו, סדור ושבח של רבונו למה שיגרע? אלא יסדר את שבח רבונו אף על גב שלא יכול לכוון, ויתפלל תפלתו. זהו שכתוב תפלה לרוד שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי. שמעה ה' צדק - בתחלה, משום שהוא סדור של שבח רבונו. ואחר כך הקשיבה רנתי האזינה תפילתי. מי שיכול לסדר שבח רבונו ולא עושה, עליו כתוב (ישעיה א) גם כי תרבו תפלה אינני שמע ידיכם וגו'.

כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא

שְׁמַעָה ה' צָדֵק הַקְּשִׁיבָה רִנָּתִי הָאֲזִינָה תַּפִּילָתִי (יז, א): [זוהר ויקרא פ' מצורע (דף נ"ה.)] רַבִּי חִזְקִיָּה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים יז) 'שְׁמַעָה ה' צָדֵק' וְגו'. כְּמָה

זוהר

להזדווג עם המלכות, שנאחז דוד בפנים שלה,

הספירות ונקרא עץ החיים, הוא יחזור פניו

הַכְרִיעֵהוּ פְּלִטָה נַפְשִׁי מִרְשָׁע חֲרָבָה: יד מִמְּתִים יִדָּהּ יְהוָה וְהוֹצִיאָם מִמְּתִים
מִחֲלֹד חֲלָקָם בַּחַיִּים (וצפניך) וְצַפְנֹנָה תִּמְלֹא בְטָנָם וְשִׁבְעוּ בָנִים וְהַנִּיחוּ יִתְרָם
לְעוֹלָלֵיהֶם: טו אֲנִי בְצַדֵּק אֶחֱזָה פְּנִיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקְיִין תְּמוֹנֶתְךָ:

===== זוהר תהלים =====

על ידי המלכות הנקראת צדק אחזה פניך
פני ה'

על מה זה אלה שנהרגו בהרוגי העולם
צדיקים

"אני בצדק אחזה פניך וגו'" (יז, טו):

[זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' נח דף עב.] פתח יהודי ההוא ואמר, דוד המלך חביבות ודבקות שלו באב"ן ההיא היהלא, ועליה אמר: "אָבֶן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה" (תהלים קיח, כב), וכאשר חפץ להסתכל במראה כבוד רבונו, לקח אותה האב"ן בידו תחלה ואחר כך נכנסלב, לפי שכל מי החפץ להתראות לפני רבונו, לא יכנס אלא באב"ן ההיא, שנאמר: "בְּזֹאת יבא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ" (ויקרא טז, ג), ודוד התפאר עצמו ואמר: "אֲנִי בְצַדֵּק אֶחֱזָה פְּנִיךָ" לדי, וכל יגיעתו של דוד להתראות עם אב"ן ההיא כראוי לפני העלין.

ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם

בחיים (יז, יד): [זוהר שמות פ' פקודי

דף ה'נ"ד:] בא וראה, משום שרבי עקיבא עלה למעלה כראוי, נכנס בשלום ויצא בשלום. דוד שאל שאלה, ולא התפרש, שכתוב (תהלים יז) 'ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם בחיים'. (תוהה) על מה זה אלה שנהרגו בהרוגי העולם צדיקים, זכאים, שלא חטאו חטא כדי שיענשו.

בא וראה, ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם בחיים. כאן הוא שני צדדים - ידך ה', וחלד. ידך ה' - זה הקדוש ברוך הוא, שהנשמה מתכנסת אליו. ממתים מחלד - זה הצד האחר, שהגוף הוא שולט עליו, שכתוב (ישעיה לח) לא

אביט אדם עוד עם יושבי חלד. וזו הזוהר

לעזרתו להעלות תפלתו: לג. השכינה הקדושה במקורה מדת המלכות נקראת זא"ת, ונקראת אב"ן, ונקראת צד"ק: לד. אחזה פניך היינו התפארת מלך הקדוש, ששמו שם הוי"ה ברוך הוא:

ואז יומתק השמאל דין ויתכלל בימין רחמים: לא. מדת המלכות נקראת אב"ן, בסוד הכתוב: "על אבן אחת שבעה עינים" (זכריה ג, ט), שבעה דוקא ולא שבע, והבן: לב. פירוש, שהתקשר עצמו בשכינה הקדושה, ולקחה

ג לחודש

יח א לִמְנַצַּח לְעַבְדֵי יְהוָה לְדוֹד אֲשֶׁר דִּבֶּר לַיהוָה אֵת דְּבָרֵי
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הַצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׂאוֹל:
 ב וַיֹּאמֶר אֲרַחֲמֶנּוּ יְהוָה חֲזִקֵי: ג יְהוָה סִלְעֵי וּמַצִּיחֵתִי וּמַפְלִטֵי אֵלַי
 צוּרֵי אַחֲסָה בּוֹ מְגַנֵּי וְקֶרֶן יִשְׁעֵי מִשְׁגָּבַי: ד מִחֲלָל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן אֹיְבֵי
 אֹנִישׁ: ה אֶפְפוּנֵי חֲבָלֵי מָוֶת וְנַחֲלֵי בְלִיעַל יִבְעֵתוּנִי: ו חֲבָלֵי שָׂאוֹל סִבְבוּנִי
 קִרְמוּנֵי מוֹקְשֵׁי מָוֶת: ז בְּצַר לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ
 וְשָׁמַע מִהִיבְלוֹ קוֹלִי וְשִׁוְעָתִי לִפְנֵי תְבוּא בְּאֹזְנֵי: ח וַתִּגַּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ
 וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגַּעְשׁוּ בִּי חָרָה לִּי: ט עָלָה עֵשָׂן בְּאִפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּי תֹאכַל
 גְּחָלִים בָּעֵרוּ מִמֶּנּוּ: י וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ וְעָרְפֶל תַּחַת רַגְלָיו: יא וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב

===== שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים =====

להנצל ממלכים

למנצח לעבד וגו' (יח, א): [שימוש תהלים לפרק יח] אם ראית לסטים באים לקראתך אמור אותם והם יברחו מלפניך ושם שלו הוא אליה. א' מן "אשר דבר, ל' מן "שאוּל, י' מן מ' ד"ממרום בא"ת ב"ש, ה' מן "האל הנותן. ואמור. יהי רצון מלפניך אלי"ה שתצילני מכל אויבי ומכל שונאי ומכל פגע רע. ועוד אמור אותו על מים ושמן ומשח החולה ויתרפא.

===== זוהר תהלים =====

ה' נתגלה אל ישראל במדת הרחמים
 "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ וְעָרְפֶל תַּחַת רַגְלָיו"
 (יה, י): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף 9:)] זוהר
 תורה] אמר רבי שמעון, בשעה שהקדוש
 ברוך הוא חפץ להתגלות בהר סיני, קרא
 הקדוש ברוך הוא לכל פמליא שלו,
 ואמר להם, עכשיו ישראל צעירים, שאין
 יודעים דרכי, ואני חפץ להתגלות
 עליהם, אם אתגלה עליהם בכח של
 גבורה לא יוכלו לסבול, אבל אתגלה
 עליהם ברחמים ויקבלו משפטי, זהו

שכתוב: "וַיֵּהִי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי" (שמות יט, טז),
 ביום השלישי ודאי, שהוא
 רחמים לה.

נתגלה ברחמים ונתן התורה שהוא מצד
 הגבורה

מניין, שכתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ" (שמואל
 ב' כב, י), ובזה נתגלה הקדוש ברוך
 הוא לישראל, הקדים להם רחמים
 בתחלה, ואחר כך ניתנה להם התורה מצד
 הגבורה.

זו זוהר

הבנין ומדתה מדת הרחמים.

לה. ספירת התפארת נקראת שמי"ם, גם יום
 השלישי שהיא ספירה ג' מן ז' הספירות של ימי

וַיַּעַף וַיֵּרָא עַל בְּנֵי רוּחַ: יב וַיֵּשֶׁת הַשֶּׁנֶה סִתְרוּ סְכִיבוֹתָיו סִכְתּוֹ חֲשֹׁבֶת מוֹם עָבִי
שְׁחָקִים: יג מִנְגַּה נִגְדוּ עָבְיו עָבְרוּ בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ: יד וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם יְהוָה

זוהר תהלים

לְהִיכֵן יֵרֵד ה'

"וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד וַיַּעֲרַף תַּחַת רַגְלָיו" (יה, שם): [זוהר ח"ב פ' יתרו (ד' 19) זוהר תורה] רבי יצחק אמר כתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד" (שם), ונאמר: "וַיֵּרֵד ה' לְעֵינַי כָּל הַעָם עַל הַר סִינַי" (שמות יט, יא), "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד", אנה ירד, אפשר תאמר שירד לסיני, "עַל הַר סִינַי" כתובלו, ולא כתוב בהר סיני, אלא "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד", אנה ירד?

השכינה היתה על הר סיני וה' ירד עליה להתייחד עמה

אמר רבי יוסי, ירד במדרגותיו, ממדרגה למדרגה ומכתר לכתר, עד שנדבק באר"ץ ההיא, ואז נוארה הלבנה ועמדה בשלימות, זהו שכתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד" לאר"ץ ההיא, ובכך כתוב: "עַל הַר סִינַי", מה היה נמצא על הר סיני, זאת אומרת שזו השכינה.

כָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל עַמּוּד יְחִידִי צְדִיק סוֹד הָעוֹלָם

וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם ה' וַעֲלִיזוּ יַתֵּן קִלְוּ בְּרַד

וְגַחְלֵי־אֵשׁ (יה, יד): [זוהר בראשית פ' וישב (ד' 19)] רבי יהודה פתח וְאָמַר, (תהלים יח) וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם ה' וַעֲלִיזוּ יַתֵּן קוֹלוֹ בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ. בא ראה, כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָעוֹלָם, הַתְּקִין לוֹ שְׁבָעָה עֲמוּדִים עַל מַה שְּׁעוּמַד, וְכָל הָעֲמוּדִים עוֹמְדִים בְּעַמּוּד אֶחָד יְחִידִי, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁכָתוֹב (משלי ט) חֲכָמוֹת בְּנִתָּה בֵּיתָה חֲצָבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבָעָה, וְכָל אֵלֶּה הֵם עוֹמְדִים בְּדִרְגָּה אַחַת מֵהֶם שְׁנִקְרָאת (שם י) צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. וְכִשְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, נִבְרָא מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם וְתַקּוּנוֹ, שֶׁהוּא נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הָעוֹלָם וְהֶאֱמָצַע שֶׁל הַכֹּל, וְמִי הוּא? צִיּוֹן, שְׁכָתוֹב (תהלים ג) מְזִמּוֹר לְאַסֵּף אֶל אֱלֹהִים ה' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְמֹרָח שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מְצִיּוֹן, שְׁכָתוֹב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא צַד הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה כְּרֵאוּי [וכעת ישראל החזיקו בו בסודות המצוות של התורה, משום שכל יום ויום מחזיק אדם בציצית שמתעטף בה], וְצִיּוֹן הַחֲזִיק וְהִנְקָדָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וּמֵהַמְּקוֹם הַהוּא נִתְּקַן כָּל

זו הזוהר

שנקראת א"רץ, שהיא המלכות והשכינה הקדושה, ונקראת לבנה, יען כי אין לה אורה, אלא מה שמאיר בה התפארת, עם שאר הספירות, וזהו שלימותה, ולולי שהיתה הורדה כזאת, שתנתן התורה על ידי התגלות אור האלהות באמצעות המלכות, לא היה באפשרות לישראל לסבול אור האלהות הגדולה, כי הרי גם אחר הירידה הזאת, היה קשה להם לסבול.

לו. כאן נדחקו מפורשי זוהר, ונראה לי שמה שמוקף הוא מיותר, ועיקר קושייתו, שכתוב: וירד סתם, ולא פירש לאן ירד, ואם תרצה לומר דהיינו שירד על הר סיני, הלא בתורה אחר שנאמר וירד ה', נכתב על הר סיני, אם כן גם כאן היה לו לומר על הר סיני ולא סתם וירד, ועל זה מתרץ רבי יוסי, שהמכוון הוא הורדה מן ספירות העליונות, עד הספירה

וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קִלּוֹ בְרַד וְנַחְלֵי אֵשׁ: טו וַיִּשְׁלַח חֲצִיּוֹ וַיִּפְּצֵם וַיְבַרְקֵם רַב וַיהוָה: טז
 וַיִּרְאוּ אַפְיָם מִיּוֹם וַיִּנְגְּלוּ מוֹסְדוֹת תְּבַל מִנְעֻרְתָּךְ יְהוָה: ז' מִנְשַׁמַּת רוּחַ
 אֶפְדָּ: י' וַיִּשְׁלַח מִפְּרוֹם יִקְחֵנִי וַיִּמְשְׁנֵי מִפְּרוֹם רַבִּים: יח וַיִּצְלַנִּי מֵאִיּוֹבֵי עַז וּמִשִּׁנְאֵי
 בִּי אֲמָצוּ מִמֶּנִּי: יט וַיִּקְדְּמוּנִי בְיָוֶם אִידֵי וַיְהִי יְהוָה: כ' לְמִשְׁעַן לִי: כ' וַיִּצְיָאֵנִי
 לְמִרְחֵב וַיַּחְלֲצֵנִי בִּי חֶפְצִי בִּי: כא וַיִּגְמְלֵנִי יְהוָה: כב כְּצַדִּיק כְּבָר יָדִי וַיִּשִׁיב לִי:
 כג בִּי שְׁמֵרְתִּי דְרָכֵי יְהוָה: כד וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהֵי: כה בִּי כָּל מִשְׁפָּטָיו
 לְנַגְדֵי וַחֲקָתָיו לֹא אָסִיר מִנִּי: כו וַאֲהֵי תָמִים עִמּוֹ וַאֲשַׁתְּמַר מִעֲוֹנֵי: כז וַיִּשָּׁב
 יְהוָה: לִי כְּצַדִּיק כְּבָר יָדִי לְנַגְדֵי עֵינָיו: כח עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד עִם גְּבַר תָּמִים

זוהר תהלים

משום שְהרי הוא הִיה מְכַשֵּׁף, כְּפָתוּב
 (בראשית כ) נחשתי וַיְבַרְכֵנִי ה' בְּגִלְגָלָה. וְאִף
 עַל גַּב שִׁיעֶקֶב נִקְרָא אִישׁ שָׁלֵם, מִשׁוּם כִּךְ
 הִיָּה שָׁלֵם, עִם מִי שֶׁהֲצַטְרַף לוֹ לְלַכֵּת עִמּוֹ
 בְּרַחֲמִים הִיָּה הוֹלֵךְ, וְעִם מִי שֶׁהֲצַטְרַף לוֹ
 לְלַכֵּת עִמּוֹ בְּדִין קָשָׁה וּבְעַקְמִימוֹת הִיָּה
 הוֹלֵךְ, מִשׁוּם שֶׁשְׁנֵי חֲלָקִים הִיוּ בוֹ, וְעֵלְיוֹ
 כְּתוּב (תהלים יח) 'עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד וְעִם
 עַקֵּשׁ תִּתְפַּתֵּל'. עִם חֲסִיד בְּצַד הַחֲסִיד, וְעִם
 הַעַקֵּשׁ בְּצַד שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, הַכֹּל כְּרָאוּי.

אוֹתָם שְׁאֲחֻזִּים בוֹ בְּאֲמוֹנַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא - מִגֵּן הוּא עַל כָּל אוֹתָם רוּחוֹת רְעוֹת
 וּמְזִיקִים שְׁמוֹשׁוּטִים בְּעוֹלָם

הָאֵל תָּמִים דְּרָכֵי אִמְרַת ה' צְרוּפָה מִגֵּן
 הוּא כָּכֵל הַחֲסִים בוֹ (יה, אט) : זוהר
 בראשית פ' בראשית (דף טו:) [ויאמר אלהים יהי
 מארת וכו'. מארת חסר, שנגברא אספרה
 לתינוקות. שאחר שנגנו אור של אור
 הראשון, נבראה קלפה למח, ואותה
 קלפה מתפשטת ומציאה קלפה אחרת.
 כיון שיוצאת, עולה ויורדת, מגיעה לגבי
 פנים קטנות, רוצה להתדבק בהם

הָעוֹלָם וְנַעֲשֶׂה, וּמִתּוֹכוֹ נִזּוֹן כָּל הָעוֹלָם.
 וּבֹא וְרָאָה, וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם ה' וְעֵלְיוֹן יִתֵּן
 קוֹלוֹ וְגו'. כִּיּוֹן שְׁאָמַר וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם
 ה', לְמָה כְּתוּב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ? הִנֵּה [ס"א
 אלא] כָּאֵן סוּד הָאֲמוֹנָה [על מה עולם]
 שְׁאֲמַרְנוּ שְׁצִיּוֹן הִיא הַשְּׁלֵמוֹת וְהִיפִי שֶׁל
 הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם נִזּוֹן מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שֶׁשְׁתֵּי
 דְרָגוֹת הֵן, וְהֵן אַחַת, הֵם צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם,
 זֶה דִּין וְזֶה רַחֲמִים, וְשִׁנְיָהֶם אֶחָד, מִכָּאֵן
 דִּין וּמִכָּאֵן רַחֲמִים. מִמְעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹצֵא
 קוֹל שְׁנִשְׁמַע. לְאַחַר שְׁאוֹתוֹ הַקּוֹל יוֹצֵא
 וְנִשְׁמַע, אִזּוֹ יוֹצֵאִים הַדִּינִים וְדְרָכֵי הַדִּין,
 וְהַרְחֵמִים יוֹצֵאִים וְנִפְרָדִים מִשֶּׁם. וַיִּרְעַם
 בְּשָׁמַיִם ה', זֶה בֵּית הַדִּין בְּרַחֲמִים. וְעֵלְיוֹן,
 אִף עַל גַּב שְׁאִינוֹ נִמְצָא וְאִינוֹ נוֹדַע, כִּיּוֹן
 שֶׁהַקּוֹל הַהוּא יוֹצֵא, אִזּוֹ נִמְצָא הַכֹּל, דִּין
 וְרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ. כִּיּוֹן
 שִׁיתֵּן קוֹלוֹ, אִזּוֹ בְּרַד וְנַחְלֵי אֵשׁ, מִיָּם וְאֵשׁ.

יעקב הלך עם לבו בדין

עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד וְעִם עַקֵּשׁ תִּתְפַּתֵּל (יה,
 כ): [זוהר בראשית פ' תולדות (דף קלט:)]
 אִמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכֵן בְּלִבְךָ נִרְאָה כִּךְ,

תתמם: כו עם נכר תתברר ועם עקש תתפתל: כח כי אתה עם עני תושיע ועינים רמות תשפיל: כט כי אתה תאיר גרי יהוה אלתי ונית חשבי: ל כי כד ארץ גודד ובאלתי אדלג שור: לא האל תמים דרבו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החסום בו: לב כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: לד האל המאזיני חיל ויתן תמים

זוהר תהלים

ומעופפים. אדם שמש מאה ושלישים שנים עם רוחות נקבות, עד שבאה נעמה, ומתוך יפיה טעו אחריה בני האלהים עז"א ועז"ל, והולידה מהם. וממנה התפשטו רוחות רעות ושדים בעולם, שהיא הולכת ומשוטטת בליה [נ"א: עם לילית] והולכת בעולם וצוחקת [נ"א וצוחקות] בבני אדם ועושות להם שישפכו קרי. ובכל מקום שנמצאים בני אדם ישנים יחידים בבית, שורות עליהם ואוחזות ונדבקות בהם, ולוקחות מהם תאוה ומולידות מהם, ועוד פוגעות בו במחלות, והוא לא יודע. וכל זה בפגימת הלבנה. מארת, כשמתקנת הלבנה, מתהפכות האותיות (תהלים יח) 'אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו'. מגן הוא על כל אותם רוחות רעות ומזיקים שמשוטטים בעולם בפגימתה לכל אותם שאחוזים בו באמונת הקדוש ברוך הוא.

ולהצטיר בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה. כיו שראתה את חנה דבוקה בצדו של אדם של יפי של מעלה וראתה דמות שלמה, פרחה משם, ורצתה כמו מקדם להתדבק בפנים קטנות. אותם שומרי השערים שלמעלה לא נתנו לה. נזף בהם הקדוש ברוך הוא והטיל אותה בשפולי הים, וישבה שם עד שחטא אדם ואשתו. אז הוציא אותה הקדוש ברוך הוא משפולי הים, ושולטת על כל אותם תינוקות פנים קטנות של בני אדם שראויים להענש בחטאי אבותיהם, והיא הולכת ומשוטטת בעולם. מתקרבת לשערי גן עדן שבארץ ורואה פרוכים, שומרי שערי גן העדן, ויושבת שם אצל אותו להט החרב, בגלל שהיא יצאה מצד אותו להט.

מי ציר פאלוקינו - משמעויתה פמה פרושים

ומי צור זולתי אלהינו (יה, לב): [זוהר בראשית פ' לך לך (ד' טז)] ויהי אברם בן תשעים שנה ותשע שנים וגו'. רבי אבא פתח, (שמואל ב כב) 'כי מי אל מבלעדי ה'

בשעה שמתהפך אותו להט, בורחת ומשוטטת בעולם, ומוצאת תינוקות שראויים להענש, וצוחקת בהם והורגת אותם. וזהו בפגימת הלבנה שהקטינה את אורה, וזה מארת. כשנולד קיץ לא יכלה להתדבק בו. אחר כך התקרבה אליו והולידה רוחות ושדים

דְּרַבִּי: לֹד מְשֻׁנָּה רַגְלֵי בְּאֵילֹת וְעַל בְּמַתִּי יַעֲמִידֵנִי: לֵה מְלַמֵּד יָדֵי לְמַלְחָמָה
וְנִחַתָּה קִשְׁתְּ נַחוּשָׁה זְרוּעֵתַי: לו וְתַתֵּן לִי מִגֵּן וְשַׁעַף וַיְמַיְנֶךָ תִּסְעָרֵנִי וְעִנְיֹתֶךָ
תִּרְבֵּנִי: לו תִּרְחִיב צַעְדֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעְדֵי קַרְסְלֵי: לה אֲרִדּוּף אוֹיְבֵי וְאֲשִׁינָם וְלֹא
אֲשׁוּב עַד בְּלוֹתָם: לש אֲמַחֲצֵם וְלֹא יִבְלוּ קוּם יִפְלוּ תַחַת רַגְלֵי: מ וְתֹאזְרֵנִי חֵיל

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

וְיַמִּי צוּר' וְגו'. דוּד הַמְּלֶךְ אָמַר אֶת הַפְּסוּק
הַזֶּה, כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי ה' - מִי הוּא
הַשְּׁלִיט אוּ הַמְּמַנֶּה שְׂיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר
מִבְּלַעְדֵי ה'? אֵלָּא מִי שֶׁהַצְּטוּהָ מֵעַם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שְׂכֻלָּם אֵין
עוֹמְדִים בְּרִשְׁוֹתָם וְלֹא יִכּוֹלִים לַעֲשׂוֹת
דְּבַר. וְיַמִּי צוּר - וְיַמִּי הוּא הַתְּקִיף שְׂיִכּוֹל
לַעֲשׂוֹת תְּקִיף וּגְבוּרָה מֵעֲצָמוֹ מִבְּלַעְדֵי
אֱלֹהֵינוּ? אֵלָּא כֻלָּם בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר, רַק מְרִשׁוֹתוֹ.

דְּבַר אַחַר 'כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי ה' -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל בְּרִשְׁוֹתוֹ,
וְלֹא כְּמִי שֶׁנִּרְאָה בְּמִרְאֵה הַכּוֹכָבִים
וְהַמְּזֻלוֹת, שְׂכֻלָּם מִרְאִים דְּבַר, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַחְלִיפוֹ לְגוֹן אַחַר. וְיַמִּי צוּר
זוֹלַתִּי אֱלֹהֵינוּ, הֲרֵי פִרְשׁוּהָ שְׂאִין צִיר כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא צִיר שְׁלָם,
עוֹשֶׂה וּמַצִּיר דְּמוֹת בְּתוֹךְ דְּמוֹת, וּמְשַׁלֵּם
אֶת אוֹתָהּ הַדְּמוּת בְּכֹל תְּקוּנָהּ, וּמְכַנֵּס בּוֹ
נֶפֶשׁ עֲלִיוֹנָה, שְׂדוּמָה לְתַקּוּן הָעֲלִיוֹן,
מִשׁוּם כִּךָ אֵין צִיר כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים, אַחַר שְׂיִצְאִים
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל הַנְּפֹשׁוֹת עוֹלוֹת,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהֶם דְּמוֹת אַחֲרַת
לְהַתְּלַבֵּשׁ בָּהֶם כְּמוֹ שֶׁהֵיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
מִשׁוּם כִּךָ כֻּלָּם עוֹמְדִים לְפָנָיו, וְרֹאֶה אוֹתָם
אָדָם הֲרֹאשׁוֹן בְּעֵין. וְאִם תֹּאמַר, שֶׁאַחַר
שֶׁרֹאֶה אוֹתָם לֹא עֲמָדוֹ בְּקִיּוּמָם - בֹּא

בְּשִׁמְצָא הַדְּמוּת הַהִיא בְּצִיּוּר שְׁלָם כְּרֹאוֹי.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בֹּא רֹאֶה, כְּמֵה גְדוּלִים הֵם
מֵעֲשִׂיוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֲרֵי
הָאֲמָנוֹת וְהַצִּיּוּר שֶׁל הָאָדָם הִיא כְּמוֹ
הָעוֹלָם, וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרֵא עוֹלָמוֹת, וּמְזוּנֵג זְוֹנִיגִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּרֹאוֹי לוֹ, וְהוּא צִיר אֶת דְּמוֹתָם טְרָם בּוֹאֵם
לְעוֹלָם. בֹּא רֹאֶה, שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב
זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם, וְכִי סֵפֶר הָיָה לוֹ?
אֵלָּא פִּרְשׁוּהָ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֲרֹאֶה
לְאָדָם הֲרֹאשׁוֹן דוּר דוּר וְדוּרְשִׁיו וְכוּ'. אֵיךְ
הֲרֹאֶה לוֹ? אִם תֹּאמַר שֶׁרֹאֶה בְּרוּחַ הַקְּדֹשׁ
שֶׁהֵם עֲתִידִים לְבֹא לְעוֹלָם כְּמִי שֶׁרוֹאֶה
בְּחֻכְמָה מֵה יְבֹא לְעוֹלָם - לֹא כִךָ, אֵלָּא
רֹאֶה בְּעֵין אֶת כֻּלָּם, וְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁעֲתִידִים לַעֲמֹד בָּהּ בְּעוֹלָם, אֶת כֻּלָּם הוּא
רֹאֶה בְּעֵין. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁמִיּוּם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הָעֲתִידוֹת
לַעֲמֹד בְּבִנְיַת הָאָדָם, כִּלְּן עוֹמְדוֹת לְפָנָיו
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת מִמֶּשׁ
שֶׁעֲתִידוֹת לַעֲמֹד בָּהּ בְּעוֹלָם.

לְמַלְחָמָה תִּבְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי: מֵאֵיבֵי נְתַתָּה לִי עֶרְפָּה וּמִשְׁנָאֵי אֲצְמִיתָם: מִבְּיַשְׁעוֹ וְאִין מוֹשִׁיעַ עַל יְהוָה: ^{מג} וְאֲשַׁחֲקֶם בַּעֲפָר עַל פְּנֵי רוּחַ בְּטִיט חוֹצוֹת אֲרִיקָם: מִדְּתַפְלִטְנִי מְרִיבֵי עִם תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עִם לֹא יִדְעָתִי יַעֲבֹדוּנִי: מִה לְשִׁמְעַע אֲזִין יִשְׁמְעוּ לִי בְּנֵי נֶכֶד וּבְלֹד: וַיַּחֲרַגְנִי מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם: מִזִּי יְהוָה: ^{מז} וּבְרוּךְ צוּרֵי וַיְרוֹם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי:

— זוהר תהלים —

צור זולתי אלהינו, מי הציר הטוב שציר [שכולל] הכל [זה עם זה] כמו הקדוש ברוך הוא? דבר אחר פי מי אלוה - זה סוד הדבר, שהרי אל הוא כלל שנכלל מכל הדרגות. ואם תאמר שאל הנה היא דרגה אחרת, משום שכתוב (שם ז) ואל זעם בכל יום? בא ראה, שהרי אין אל מבלעדי ה' שאינו לבדו, ולא נפרד לעולמים, ועל כן כתוב (שמואל ב כב) פי מי אל מבלעדי ה' וגו'. ומי צור וגו', שהרי צור אינו לבדו, אלא הכל אחד, ככתוב (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך פי ה' הוא האלהים וגו'.

כל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה זוכה להמשיך אותה עמו

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יח, מ): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף קסד.)] רבי יצחק ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא, הנה שכניה אצלנו, נתעסק בדברי תורה, שכל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה, זוכה להמשיך אותה עמו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים יח) חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. הפסוק הזה הוא סוד. חי ה', וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא נקרא חי? אלא אפלו

ותראה, כל דברי הקדוש ברוך הוא הם בקיום ועומדים לפניו עד שיוֹרְדִים לעולם. כמו זה כתוב (דברים כט) פי את אשר ישנו פה וגו'. הרי פרשוה, שכל בני האדם שעתידים להיות בעולם, כלם נמצאו שם. כאן יש להסתכל, שהרי כתוב את אשר איננו פה וגו', ומשמע אלו [כלם] שיצאו מאותם שעמדו שם, משום שכתוב עמנו היום, ולא כתוב עמנו עומד היום. אלא ודאי [כאן] כלם עמדו שם, אלא שלא נראו לעין, משום כך כתוב עמנו היום אף על גב שלא נראו.

ואם תאמר, מה הטעם לא נראו כאן כמו שנראו לאדם הראשון שראה אותם עין בעין, והרי כאן ראו יותר? אלא כאן, כשנתנה תורה לישראל, מראה אחר ודרגות עליונות. היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ומשום כך ראו את הכבוד העליון של הקדוש ברוך הוא לבדו ולא מאחר. ועל כן, כל בני האדם שעתידים לעמד בעולם, כלם עומדים לפני הקדוש ברוך הוא באותן הדמיות ממש שעתידים לעמד בהן. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך, מה הטעם? משום שדמות אחרת עליונה היתה כזה, ומשום כך כתוב (שם יח) ומי

מה האל הנותן נקמות לי וידבר עמים תחתתי: מט מפלטי מאיבי אף מן קמי תרומני מאיש חמס תצילני: נ על בן אודך בגוים יהונא וילשמך אומרה: נא (מגדל) מגדיל ישועות מלבו ועשה חסד למשיחו לרוד ולרעו עד עולם:

זוהר תהלים

על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה (יה, ט):
 [זוהר שמות פ' יתרו (ד ט"ו)] וישמע יתרו וגו'. פתח ואמר (תהלים יח) 'על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה'. דוד המלך אמר את זה ברוח הקדש בשעה שראה שכבוד הקדוש ברוך הוא לא עולה בעליה ולא מתכבד בעולם, אלא מצד שאר העמים. ואם תאמר, הרי הקדוש ברוך הוא לא מתכבד בעולם אלא משום ישראל - כך זה ודאי, שהרי ישראל הם היסוד של הנר להאיר, אבל כששאר העמים באים ומודים לו בשעבוד הכבוד של הקדוש ברוך הוא, אז נוסף יסוד הנר ומתחזק על כל מעשיו בחבור אחד, ושולט הקדוש ברוך הוא לבדו מעלה ומטה. כמו זה כל העולם, אימה ופחד נפל עליהם מלפני הקדוש ברוך הוא. כיון שבא יתרו, שהוא כמר עליון של כל יתר האלילים, אז התחזק ושלט כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל. משום שכל העולם, כששמעו שמע גבורתו של הקדוש ברוך הוא, זעו. וכלם היו מסתכלים ביתרו שהוא חכם וממנה גדול של כל אלילי העולם. כיון שראו שהוא בא ועובד לקדוש ברוך הוא, ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים, אז כלם התרחקו מעבודותיהם וידעו שאין בהם ממש, ואז התכבד כבוד השם הקדוש של הקדוש ברוך הוא בכל הצדדים. ולכן נרשמה פרשה זו בתורה, וראשית הפרשה היה בו, ביתרו.

צדיק גמור, הוא נקרא חי, שהרי חי - צדיק הוא למעלה וצדיק הוא למטה. למעלה הקדוש ברוך הוא נקרא חי - למטה הצדיק נקרא חי, שכתוב (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי. למה נקרא חי? משום שהוא צדיק, שהרי צדיק נקרא חי, חי העולמים. וברוך צורי - הכל אחד. חי וברוך - שלא נפרדים זה מזה. שכאשר מתחברים יחד נקרא באר מים חיים. זה נובע החוצה, וזה מתמלא ממנו. וירום אלוהי ישעי - זה העולם העליון, שהוא רם ונשא, רם על הכל, שהרי ממנו יוצא הכל, [מקור שלא 190טק] וכל הנביעה שנובע למלא הבאר כראוי, ומשם מתברכת להאיר לכל אותם שלמטה. וכשמתמלאת [זו] הכל כראוי, אז וירום אלוהי ישעי.

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יה, ט): [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצ"ג)] רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים יח) 'חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי'. אלוהי כתוב בוי"ו. הפסוק הזה יש להתבונן בו, חי ה' - זה חי, צדיק יסוד העולם, שנקרא חי העולמים. וברוך צורי - זהו שכתוב (שם קמד) ברוך ה' צורי, וזה העולם שמתקיים על הצדיק הזה. וירום אלוהי ישעי. וירום - זה העולם העליון. אלוהי בנאו זה שמים, כמו שנאמר (שם קטז) השמים שמים לה'. יתרו כבד כבוד ה'

יט א לְמִנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחכמה

השמים מספרים וגו' (יט, ב): [שימוש תהלים לפרק יט] זה המזמור הוא טוב למאן דאית ביה רוח רעה אמור אותו ז"פ והוא יברח ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השמים", י' מן "גואלי". ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י השם הגדול הגבור והנורא שתבריח (מפלוגי) זה רוח רעה. כתוב אותו ותלהו עליו. - ועוד למקשה לילד קח עפר מפרשת דרכים וכתוב בו עד "והוא כחתן יוצא", ושים על כריסה וכשתלד תסירהו מיד ואמור אותו ז' פעמים. ועוד לפתיחת הלב טהר עצמך וקח כוס יין ודבש ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י שתפתח לבי או לב (פלוגי) בתורתך ובכל חכמה שלא ישכח לעולם מה שילמוד אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

— זוהר תהלים —

הַכִּנָּה לַחֲפַת הַקֶּבֶ"ה עִם כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה בְּשִׁמְחָה
הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מְגִיד הַרְקִיעַ (יט, ב): [זוהר -
הקדמת 99 זוהר (דף ת.נ)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא
יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה שֶׁהַפְּלָה
מִתְחַבֵּרַת בְּבַעֲלָה. שְׁשֻׁנֵינוּ, כָּל אוֹתָם
הַחֲבָרִים בְּנֵי הַיֵּכֶל הַפְּלָה, הַצְּטֻרְכוּ בְּאוֹתוֹ
לִילָה שֶׁהַפְּלָה עֲתִידָה לְהִיּוֹת לְמַחֲרָת
בַּתּוֹךְ הַחֲפָה עִם בַּעֲלָה לְהִיּוֹת עִמָּה כָּל
אוֹתוֹ הַלִּילָה, וְלִשְׁמַח עִמָּה בַּתְּקוּנִיָּה
שֶׁהִיא מִתְתַקְּנֶת לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה, מִתּוֹרָה
לְנַבְיָאִים, וּמְנַבְיָאִים לְכַתּוּבִים, וּבִדְרָשׁוֹת
הַפְּסוּקִים וּבְסוּדוֹת הַחֲכָמָה, בְּגִלְל שְׁאֵלוֹ
הֵם תְּקוּנִיָּה וְתַכְשִׁיטָה, וְהִיא וְעִלְמוּתִיהָ
נִכְנָסֶת וְעוֹמְדָת עַל רְאִשֵׁיהֶם וּמִתְתַקְּנֶת
בָּהֶם, וְשִׁמְחָה בָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְלִמְחֲרָת לֹא נִכְנָסֶת לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתָּם.
וְאֵלֶּה נִקְרָאִים בְּנֵי הַחֲפָה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנָסֶת
לַחֲפָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל עֲלֵיהֶם
וּמְבַרֵךְ אוֹתָם, וּמַעֲטֵר אוֹתָם בַּעֲטֻרָת
הַפְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

וְהִיא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָל הַחֲבָרִים מְרַנְּנִים
בְּרִנַּת הַתּוֹרָה וּמְחַדְשִׁים דְּבָרֵי תּוֹרָה
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, וְהִיא שְׁמַח רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְכָל שְׂאֵר הַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בְּנֵי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְכֶם, בְּגִלְל שְׁמַחַר
לֹא תִכְנַס הַפְּלָה לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתְּכֶם.
בְּגִלְל שְׁכָלֶם שְׁמַתְקַנִּים תְּקוּנִיָּה בְּלִילָה
הַזֶּה וּשְׁמַחִים בָּהּ, כָּלֶם יִהְיוּ רְשׁוּמִים
וְכַתּוּבִים בְּסֵפֶר הַזְּכוּרֹנוֹת, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְבָרְכְכֶם בְּשִׁבְעֵים בְּרָכוֹת וְעֵטְרוֹת שֶׁל
עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
(תהלים יט) 'הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'.
פְּסוּק זֶה הֵרִי הָעֵמֶדְנִיהוּ. אָבֵל בְּזִמְן זֶה
שֶׁהַפְּלָה מִתְעוֹרְרָת לְהִכְנִס לַחֲפָה, לְמַחֲרָת
מִתְתַקְּנֶת וּמְאִירָה בְּקִשׁוּטִיהָ יַחַד עִם
הַחֲבָרִים שְׁשֻׁמְחוּ עִמָּה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְהִיא שְׁמַחָה אִתָּם. וְלִמְחֲרָת כְּמָה
אוּכְלוּסִים, צְבָאוֹת וּמְרַכְבוֹת חִילוֹת
וּמַחְנוֹת אִתָּה, וְהִיא וְכָלֶם מְחַכִּים לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתְּקַנּוּ אוֹתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה. כִּיּוֹן
שֶׁמִּתְחַבְּרִים כְּאֶחָד וְהִיא רוֹאֶה אֶת בַּעֲלָה,
מֵה כְּתוּב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל.

הַרְקִיעַ: ג יום ליום יביע אָמַר וְלִילָה לְלִילָה יַחֲזֶה דַעַת: ד אין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: ה בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תִּבְל מְלִיחָם לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶחָל בָּהֶם: ו וְהוּא בְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ יִשִּׁישׁ בְּגִבּוֹר לְרוּיִן אַרְחָ: ז מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ

— זוהר תהלים —

הַשָּׁמַיִם - זֶה הַחֶתֶן שֶׁנִּכְנַס לַחֶפֶה. מְסַפְּרִים - מְאִירִים כְּזֹהֵר הַסְּפִיר שֶׁמְאִיר וְזוֹהֵר מְסוּפָּה הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם. כְּבוֹד אֵל - זֶה כְּבוֹד כֹּלָה שֶׁנִּקְרָא אֵל, שְׁכָתוּב (תהלים ו) וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה נִקְרָא אֵל, וְכַעַת כְּשֶׁהָרִי נִכְנַסֶּת לַחֶפֶה, נִקְרָא כְּבוֹד וְנִקְרָא אֵל. כְּבוֹד עַל כְּבוֹד. אֹרֶךְ עַל אֹרֶךְ. שְׁלֹטוֹן עַל שְׁלֹטוֹן. וְאֵזוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהַשָּׁמַיִם נִכְנַס לַחֶפֶה וּבָא וּמְאִיר לָהּ, כֹּל אוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כֹּלָם מִתְפָּרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שָׁם, וְזֵהוּ שְׁכָתוּב וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יְדִיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית יַחַד עִם הַכֹּלָה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יְדִיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנֵהוּ, זֹה בְּרִית הַקְּיָמָה שֶׁחֲתוּמָהּ בְּכֹשֶׁר בֶּן הָאָדָם.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רַבּוֹנוּ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רַבּוֹנוּ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רַבּוֹנוּ.

וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֶמְתּוֹ: ה' תּוֹרַת יְהוָה: תְּמִימָה מְשִׁיבַת
נֶפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה: נֶאֱמָנָה מִחֲבִימַת פֶּתִי: ט פִּקְוֵי יְהוָה: יִשְׂרָיִם
מִשְׁמַחֵי לֵב מִצּוֹת יְהוָה: בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: י יִרְאֵת יְהוָה: מְהוֹרָה

זוהר תהלים

זוה בזה, כדי להיות אחד. ולכן ממחרים
זה בזה אותו אמר, שליט עליון, להיות
הכל אחד. וכשכל זה נשפע ונמשך
לרקיע הזה, אז הוא משקה ומאיר למטה,
לכבוד אל הזה, לעשות תולדות בדיוקן
אותם השמים שמאירים לאותו כבוד אל.

(זוהר שכתוב)

יְיָ יִלְיָהּ לְלִילָה יְחִיָּה דַעַת' - מְרַכְבּוֹתֶיהָ (יז)
ליו) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶא, וְכֵלֵן נִקְרְאוֹת
לילות, כמו שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לילות
יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי. מְרַכְבָּה עֲלִיּוֹנָה נִקְרְאֵת
יָמִים, יוֹם לְיוֹם. מְרַכְבָּה תַּחְתּוֹנָה נִקְרְאֵת
לילות, לִילָה לְלִילָה. יְחִיָּה דַעַת. יְחִיָּה -
יְחִיָּה. יְחִיָּה תּוֹלְדוֹת, שֶׁהֵם (בהם) שְׁמַיִם.
וְאִם תֹּאמַר, יְחִיָּה לֹא יְחִיָּה - בֵּא וְרֵא, אֲשֶׁר
כְּתוּב (בראשית ג) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
חַוָּה, כִּי הִיא הָיְתָה אִם כָּל חַי. חַוָּה וְחַיָּה
בְּמִלָּה אַחַת עוֹלָיִם. וְעַל שֶׁהִסְתַּלְקָה (זח)
הִסְתַּלְקָה) וְנִכְנְסָה ו', שֶׁהוּא כְּרֵאוֹי, שֶׁהָיָה
ו' הוּא חַיִּים וְדַאי, וְעַל זֶה חַוָּה וְחַיָּה, ו'
(קטגה נוטלת) נוטלת חיים מו'. אֵף כֵּאֵן יְחִיָּה
- יְחִיָּה. דַעַת - זֶהוּ סוֹד הַשְּׁמַיִם. מֵה שְׁמַיִם
שֶׁשָּׂה צְדָדִים, אֵף כֵּאֵן שֶׁשָּׂה צְדָדִים בְּאוֹתָן
תּוֹלְדוֹת שְׁיַחֲיָה כְּמוֹ שְׁלוֹ. וְלִכְּן יוֹם לְיוֹם
נִכְלָל בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה - אִמְר'. וְלִילָה
לְלִילָה - בְּסוֹד שֶׁל הַזְכָּר שְׁמַאִיר לָהּ,
שֶׁהוּא שְׁמוֹ (שמים), דַעַת. וּמִשּׁוֹם שְׁאִמְר'
זֶהוּ הוּא סוֹד עֲלִיּוֹן, וְלֹא כִשְׂאֵר הָאִמְרוֹת,

שְׁמַאִיר וְנוֹצֵץ בְּהַתְנוּצְצוֹת מְכַל הַצְּדָדִים.
וְהַרְקִיעַ הַזֶּה מִשְׁפִּיעַ לוֹ בְּמִשְׁכָּה שֶׁל
אֶהְבָּה וְתִשׁוּקָה לְהִשְׁקוֹת הַשְּׁקֵאת הַשְּׁמַחָה
לְעֵרֵב שֶׁבֶת. וְכִשְׁשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ הַטֵּל
שֶׁל הַבְּדִלְחָה, הַכֹּל (שופע) מְלֹא וְשֵׁלֵם
בְּאוֹתִיּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּכֹל אוֹתָם שְׁבִילִים
קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְחַבֵּר בּוֹ, נַעֲשֶׂה בּוֹ
דְרָךְ לְהִשְׁקוֹת וּלְכַרֵּךְ לְמִטָּה. יוֹם לְיוֹם -
יוֹם לְיוֹם וְטַבַּעַת לְטַבַּעַת. עַכְשָׁו מְדַבֵּר
הַכְּתוּב בְּדֶרֶךְ פָּרֹט אֵיךְ הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים
וּמִתְקַנְיִם בְּסַפִּירִיּוֹת וּבְהַתְנוּצְצוֹת עֲלִיּוֹנָה
לְכָבוֹד הַזֶּה, וְאֵיךְ שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ שֶׁפַּע שֶׁל טַל עֲלִיּוֹן. וְאוֹמֵר, יוֹם
לְיוֹם יִבִיעַ אִמְר'. יוֹם לְיוֹם וְדַרְגָּה לְדַרְגָּה,
יְחִיָּה (אוחז) לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה וְלְהֵאִיר זֶה מִזֶּה
מֵאוֹתָהּ סַפִּירִיּוֹת שְׁנוּצְצִים וּמְאִירִים
הַשְּׁמַיִם לְכָבוֹד הַזֶּה. יִבִיעַ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מִבַּע אֶתְעַבֵּד וְגו'. מְמַהֲרִים לְהֵאִיר זֶה מִזֶּה
וְלְהַתְנוּצֵץ זֶה מִזֶּה מֵאוֹתוֹ סַפִּירִיּוֹת
וְהַתְנוּצְצוֹת.

אִמְר' - כָּלֵל שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁבִילִים
שְׁיוּצָאִים מֵאֵב וְאֵם, וְאוֹתוֹ רֵאשׁ
שְׁיוּצָא מֵהֵם, שֶׁהוּא בֵּן בְּכוֹר. אֶלֶף - אָבָא.
וְכִשְׁהוּא עוֹלָה וְיוֹרֵד, מִתְחַבֵּר מ' עִם א',
וְהִיא אֵם. ו' - רֵאשׁ הַבְּכוֹר. כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר
כָּל הָאוֹתִיּוֹת - אִמְר'. זֶה אוֹר שֶׁל אָב וְאֵם
וְהַבֵּן הַבְּכוֹר, וּמְאִירִים זֶה בְּזֶה בְּחִבּוּר
אֶחָד. שׁוֹלֵט בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת. וְלִכְּן הַכֹּל נִכְלָל

עֹמֶדֶת לְעַד מִשְׁפְּטֵי יְהוָה אֱמֶת צְדָקוֹ יַחֲדוּ: יֵא הִנְחִמְדִּים מִזְהָב וּמִפִּז

זוהר תהלים

ותְשׁוּקָה שֶׁל הַפְּלָה (של כלם) לְתַת לָהּ אוֹצְרוֹת וּמִתְנֹת, וְלִכֵּן וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ.

מִי זֶה חֶפְתּוֹ? זֶה עֵדֵן. וְסוּד זֶה - (כְּרֵאשִׁית ב) וְנִהְרָה יֵצֵא מֵעֵדֵן. עֵדֵן זֹהֵי חֶפְהָ שְׁמִכְסָה עַל הַכֹּל. יֵשִׁישׁ כְּגִבּוֹר. יֵשִׁישׁ - מִצַּד שֶׁל אֹרֶר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִמְצָא בּוֹ דִּין כָּלֵל. כְּגִבּוֹר - מִצַּד הַגְּבֹרָה. וְאַף עַל פִּי שְׁגִבּוּרָה הִיא דִּין שֶׁלֵּם, כְּתוּב כְּגִבּוֹר, וְלֹא גִבּוֹר. מִשׁוּם שְׁמִמְתִּיק דִּין בְּחֶסֶד וְנוֹטֵל הַכֹּל כְּאַחַד, בְּתִשׁוּקָה וְרִצּוֹן שֶׁלֵּם. וְכֵן זֶה - לְרוּץ אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרֹךְ, לְהַשְׁקוֹת וּלְהַשְׁלִים אֶת אֹרֶר הַלְּבָנָה בְּכֹל הַצְּדָדִים, וְלִפְתַּח בַּהַר דְּרֹךְ לְהֵאִיר לְמִטָּה.

'מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצְאוֹ' - מִסּוּף אֵלֹהִים הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁאִמְרָנוּ הוּא מוֹצֵיא, מִשׁוּם שְׁבִסִּיּוּם הַגּוֹף הוּא מוֹצֵיא, וּבְאוֹתוֹ מְקוּם נֶכֶד בֵּין הַזְּכָר לְנִקְבָּה. וְזֶהוּ שְׁכֵתוּב (דברים ד) וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצְהָ הַשָּׁמַיִם. קִצְהָ הַשָּׁמַיִם - זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם - זֶה (המלך ש) הַשָּׁלוֹם שֶׁלּוֹ. כְּמוֹ שֶׁזֶּה נוֹטֵל אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְכֹלֵם בּוֹ, אֵף זֶה כֶּף, נוֹטֵל כָּל הָאוֹרוֹת וְהוּא יוֹצֵא מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם.

'וְתִקְוַפְתּוֹ' - שְׁסוּבֵב (שהלבנה) בְּכָל אוֹתָם הַצְּדָדִים (הספירות) הַקְּדוּשִׁים שְׂרָאוּיִים לְהֵאִיר וּלְהִיּוֹת מְשֻׁקִים וּלְהַתְנוּצֵץ מִמֶּנּוּ. וְאֵין נִסְתָּר - אֵין מִי שְׁמִכְסָה מֵאוֹתוֹ הָאוֹר, שֶׁהֵרִי כֹלֵם הוּא מֵאִיר בְּכָלֵל אַחַד, לְכָל אַחַד וְאַחַד כְּרֵאשִׁי

חֹזֵר עָלָיו הַפְּסוּק וְאָמַר, אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים, כְּשֶׁאֵר אֲמִירוֹת הָעוֹלָם. אֲלֵא הָאָמַר הַזֶּה הוּא סוּד עֲלִיּוֹן בְּדִרְגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת, שֶׁאֵין שֵׁם אֲמִירוֹת וּדְבָרִים, וְלֹא נִשְׁמְעוּ כְּשֶׁאֵר הַדְּרָגוֹת שֶׁהֵן סוּד הָאֱמוּנָה, שֶׁהֵן קוֹל שֶׁנִּשְׁמָע. אֲבָל אֵלֵה לֹא נִשְׁמְעוּ לְעוֹלָמִים, וְזֶהוּ שְׁכֵתוּב בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלֵם.

אֲבָל בְּכָל הָאֶרֶץ יֵצֵא קִנּוּם, אֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם נִסְתָּרִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ לְעוֹלָמִים, הַשִּׁפְעָה וְהַמְשִׁיכָה שֶׁלָּהֶם נִמְשָׁךְ וְשׁוֹפָע לְמִטָּה. וּמִשׁוּם אוֹתָהּ מְשִׁיכָה יֵשׁ לָנוּ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכֵן בְּנֵי הָעוֹלָם מְדַבְּרִים סוּד אֱמוּנוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת כְּאֵלוֹ נִתְגַּלוּ וְלֹא הָיוּ נִסְתָּרִים וּגְנוּזִים. וְזֶהוּ וּבִקְצֵה תִּבְלֵ מְלִיָּהֶם - מֵרֵאשִׁי הָעוֹלָם עַד סוּף הָעוֹלָם מְדַבְּרִים אוֹתָם חֲכָמֵי הַלֵּב בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת גְּנוּזוֹת, אֵף עַל גֵּב שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ. אֲבָל בְּמָה הֵם נוֹדְעִים? מִשׁוּם שֶׁלְשִׁמְשׁ שֵׁם אֵהֵל בָּהֶם. מִשׁוּם הַשִּׁמְשׁ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא מְשַׁכֵּן מֵאוֹתָן דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת, וְהוּא אֹרֶר שְׁנוֹטֵל כָּל הָאוֹרוֹת הַגְּנוּזִים וְאוֹתָהּ מְשִׁיכָה שֶׁלָּהֶם, וּבִגְלָלוֹ נִרְאִית הָאֱמוּנָה בְּכָל הָעוֹלָם. מִי שְׁנוֹטֵל אֶת הַשִּׁמְשׁ, כְּמִי שְׁנוֹטֵל אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת, מִשׁוּם שֶׁהַשִּׁמְשׁ הוּא אֵהֵל שְׁנִכְלָל בָּהֶם וְנוֹטֵל הַכֹּל, וְהוּא מֵאִיר לְכָל אוֹתָם הַגְּנוּזִים שֶׁל הָאוֹרוֹת שֶׁלְמִטָּה. וְלִכֵּן וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ - בְּאוֹר וְהַתְנוּצְצוֹת שֶׁל כָּל הָאוֹרוֹת הַגְּנוּזִים. שְׁכֵלֵם בְּתִשׁוּקָה, בְּרִצּוֹן שֶׁלֵּם, נוֹתְנִים לוֹ רִצּוֹנָם וְאוֹרָם, כְּמוֹ שֶׁלְחַתָּן יֵשׁ רִצּוֹן

רַב וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: יב גַּם עֲבֹדָה נִזְהָר בָּהֶם בְּשֹׁמְרֵם עֲקֹב רָב: יג שְׂגִיאוֹת מִי יִבִּין מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: יד גַּם מִזֵּדִים חֲשׂוֹךְ עֲבֹדָה אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזוֹ

===== זוהר תהלים =====

הַקִּדְשׁ עַל הָאוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת וְשִׁלְטוֹן (ושלמות) שֶׁל יוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים (ותקונה שגתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בְּשִׁבִיל סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר בְּאוֹר, וְנוֹצֵץ בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְנִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְאֲזוֹ תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שֶׁבֶת שֶׁל עֶרֶב שֶׁבֶת (סוד של שמור כבוד לילה, שהיא תורת ה' תְּמִימָה, תורה שבעל פה, משה קבל תורה מסיני. והרי התעוררו על התורה שבעל פה, שאלו תורה שבכתב, הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש, והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמשביום, ותורת ה'זהעבר שבת) בְּסוּד אֶחָד, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְתִקְנֵנוּ (אנשי כנסת הגדולה סודו שלה שבח) הַחֲבָרִים רֵאשִׁית הַתְּשַׁבְּחוֹת מֵאוֹתָן תְּשַׁבְּחוֹת שֶׁל דָּוִד מְסוּד זֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטֵל בְּרֵאשׁ וּמַאִיר לְכָל הַשָּׂאֵר. וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נִהַר שְׁיוּצָא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ סוּד (תהלים לג) רִנְנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשׁוֹם שֶׁהִנְהָר הִזָּה כּוֹנֵס וְנוֹטֵל הַכֹּל מְסוּד הַשָּׁמַיִם בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וּמְקוֹר הַחַיִּים, הַכֹּל כְּרֵאוֹי בְּיוֹם זֶה. וְהַשֶּׁמֶשׁ מִתְקַן לְהַאִיר כְּרֵאוֹי בְּיוֹם הִזָּה. וְאַחַר כֵּן הַלְּבָנָה שֶׁנִּפְרְדַת מֵהַצַּד הָאֲחֵר בְּיוֹם הִזָּה כְּדִי לְהִיּוֹת מְאִירָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְזֶהוּ לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ וְגו'. וְאַחַר שֶׁנִּפְרְדַת מִמֶּנּוּ, הָרִי מִתְחַבֵּר בְּשֶׁמֶשׁ, וְתְשַׁבְּחַת זוּ בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שְׁמִכְנִיס בָּהּ הַשֶּׁמֶשׁ בְּלִבָּנָה. וְתְשַׁבְּחַת זוּ פְּרֻדַת הַלְּבָנָה מִן הַצַּד הָאֲחֵר, וְתְשַׁבְּחַת שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֵּן

לו. וּכְשֶׁכֻּלָּם נִשְׁלָמִים וּמְאִירִים מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזוֹ הַלְּבָנָה מִתְעַטֶּרֶת כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁלֵמָה בְּחֻמְשֵׁים שְׁעָרִים, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שְׁהָרִי אֲזוֹ הִיא (שלמה) תְּמִימָה מְכֹל הַצְּדָדִים, בְּסוּד שֶׁל חֻמֵּשׁ דְּרָגוֹת, כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵם חֻמֵּשׁ, סוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. וְלָכֵן הִיא בְּאֵה בְּחֻמֵּשׁ חֻמֵּשׁ תְּבוּת, כְּדִי לְהִשְׁלִים לְסוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. תוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - הָרִי חֻמֵּשׁ. עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פְּתִי - הָרִי חֻמֵּשׁ. פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשַׁמְחֵי לֵב - הָרִי חֻמֵּשׁ. מִצּוֹת ה' בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם - הָרִי חֻמֵּשׁ. יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד - הָרִי חֻמֵּשׁ. מְשַׁפְּטֵי ה' אֶמֶת צְדָקוֹ יִחַדּוּ - הָרִי חֻמֵּשׁ. וְכֻלָּם בְּאֵים בְּחֻמֵּשׁ חֻמֵּשׁ, לְהַכְלִיל כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְלָכֵן, יְהוּ"ה יְהוּ"ה שֶׁשׁ פְּעָמִים, כְּנִגְשׁ שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן (השמים העליונים), וְעַל זֶה הַלְּבָנָה מִתְמַלֵּאת וְנִשְׁלָמַת בְּסוּדוֹר עֲלִיּוֹן כְּרֵאוֹי, וְזֶהוּ בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם כְּרֵאוֹי בְּסוּד הַשֶּׁבֶת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְלָכֵן בְּיוֹם הִזָּה נּוֹסֵף אוֹר בְּכֹל, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. הַשָּׁמַיִם נוֹטְלִים מִמְּקוֹר הַחַיִּים בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהֵם מְאִירִים וּמִתְקַנְנִים אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן מְסוּד הַסֶּפֶר הָעֲלִיּוֹן - הָאֵב שֶׁל הַכֹּל. וּמְסוּד הַסֶּפֶר - הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְהוּא מְסוּד הַסֶּפֶר. וְלָכֵן מְסַפְרִים, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, בְּסוּד שְׁלֹשַׁת הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ, שְׁשׁוֹלְטִים בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים. וְלָכֵן הַתְּשַׁבְּחַת הַזֹּאת אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ

אִתָּם וְנִקְיִתִי מִפֶּשַׁע רָב: מו יִהְיֶה לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְחֲגִיזִין לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה: ז
צִוְרֵי וְנִאֲלֵי:

זוהר תהלים

(דברים ל) העדתי בכם היום את השמים, זה יעקב, מקום השמים. ומנין שהיא מעידה? שכתוב ואת הארץ. וכתוב (תהלים פט) כִּירַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נֶאֱמָן. וכאשר ישראל בשלמות כמו שהיו (כראוי), עדים שלמים מעידים בהם, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ובאותו הזמן שופע הטל שלמעלה ממקום העתיק. מתי? כשהם ביחוד. זהו שכתוב (שיר ה) שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא טָל. חשבון טל: יהוה אֶחָד. הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל. שפאותה השעה יהיו ראויים ישראל לטל. וישראל שםפירים אותם, הם מיחדים אותם פעמים ביום - אחד בצד היום, ואחד בצד הלילה. ומהטל שהוא עתידים המתים להחיות לעולם הבא. זהו שכתוב (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו. מישיני - כמו שנאמר (שיר ה) אָנִי יִשְׁנֶה וְלִבִּי עָר וְכוּ', המקום של לבי. קול דודי - המקום שנקרא קול, זה יעקב. שראשי נמלא טל - הינו ברכות שמים, שפאים למקום הזה שנקרא שמים, כשהוא ביחוד עם הנקבה, ותקום מן העפר. וכאשר יצחק ברוך את יעקב, אמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים, משום שראה שיעקב יורש את המקום ההוא. האלהים - זו האם העליונה. שמעטרת אותו בעטרות עליונות, להתחבר עם הגבירה. וכשמגיע הטל הזה לזעיר, מצד הצפון נקרא, ומצד הדרום שופע, עד שמגיע לכסא הכבוד.

התחברות ועליית הגבירה לבעלה, וזהו (שםצ) תפלה למשה איש האלהים. התחברות והתדבקות אשה בבעלה, לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בתבור אחד. (להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם. מכאן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשבחות אלו, התקינו בתקון של שבת, שהוא עולה ומתעטר בעטרותיו כראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזההים לו כמו שאמרנו).

השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע וכו' (יט, כט): נזוהר

חדש פ' בראשית (דף נ"ה): מבאר באריכות כל הפרק כל תיבה] ובא וראה, כתוב (תהלים יט) 'השמים מספרים כבוד אל'. מי השמים? השמים של הקדוש ברוך הוא, מספרים למקום שנקרא כבוד אל. מי זה כבוד אל? בתו של אברהם שנקראת אל. אל זה אברהם. מה מספרים? כמו שנאמר (איוב כח) אֲז רָאֵה וְיִסְפְּרֶה. מה זה ויספרה? כמו שנאמר (שם) מקום ספיר אבניה. ואותם השמים מתקנים אותה בכל תקונייה, את כבוד האל הזו. ועל זה ישראל למטה מביאים לה הארה בלחישיה, ממקור שלמעלה, ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והמקום שנקרא שמים מעיד בהם. ועל כן עי"ן ודל"ת גדולות, להיות עדים. שמים, שכתוב

—==— זוהר תהלים —==—

במסתרים. תורת ה' תמימה, כמו שנאמר (בראשית כה) ויעקב איש תם. 'משיבת נפש' - כמו שנאמר (ירמיה נא) נשבע ה' צבאות בנפשו. משום שהוא התקין אותה על תקונייה, וישב בביתה, וזן אותה בכל מה שהצטרקה, ועל כן משיבת נפש.

'עדות ה' נאמנה' (תהלים ט) - זה מקומו של יוסף, שנקרא עדות. למה נאמנה? משום שהוא המקום שמאיר, שלא יכזבו מימיו. מחכימת פתי - המקום שאין לו דעת, הוא מחכים אותה באותה חכמה קטנה שקבלה ממנו, ופרשה, ומנה אותה לפרנס את העולם, ונותנת למי שאין לו זכות משלו. 'פקודי ה' (שם) - אותם התלויים מאותה שבידה הפקדו כל גנזי המלך, ועל כן ישרים, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. וצדק נקרא כף. משמחי לב - שמחה זו כנסת ישראל, ומתי היא בשמחה? בזמן שמתחברת עם לב השמים. 'מצות ה' ברה' - אזי נעשית מצוה ברה. בראשונה נקראת מצוה, וכעת ששורה עליה תורה שבכתב, נקראת מצוה ברה, כמו שנאמר (שיר ו) ברה פתמה, וצדיק וצדק בשקול אחד.

'מאירת עינים' - (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים. מה הטעם מאירת? בראשונה מארת, כמו שכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים. וכשרקיע השמים הזה מאיר לה, היא מאירה, שנוספה בה יו"ד, אורו של הצדיק ופרישת שלומו, ואז הוא בגדל רב. ומתי היא ברה? כשנכללת הזכר עם הנקבה. 'יראת ה' טהורה' (תהלים ט) - השבח של

וכשמגיע לכסא הכבוד, המקום שנקרא ארץ, אזי צד הצפון שאוחז בו נקדש ונעשה שלג, ובו נברא העולם. ועל זה התעוררו הראשונים, מהיכן העולם נברא? משלג שתחת כסא הכבוד. ועל כך העולם אינו עומד בדין, עד שמתעוררים רחמים. זהו שכתוב (תהלים ט) 'השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע'. זה הרקיע שבו תלויים כל האורות והכוכבים, וזה צדיק שמשפיע אותם למקום הזה של כבוד. 'יום ליום יביע אמר' (שם), מי זה יום ליום? זה השמים והרקיע. 'ולילה ללילה יתוה דעת' - המקום הזה שנקרא לילה, משפיע לגבריאל שנקרא לילה, מה שקבל מהמקום שנקרא דעת, והוא (משלי כד) הון יקר ונעים, שגנו דעתו במקום הלילה. וגבריאל קבל משם, והוא שנקרא לילה, ומשפיע לתחתונים (ישעיה יא) רוח דעת ייראת ה'.

'אין אמר ואין דברים' (תהלים ט) - משום שהכל בלחש. בכל הארץ יצא קום - זה הקו האמצעי שמשפיע לארץ הזו. חזר פרש מי השמים? זה השמש. והוא כחתן יצא מחפתו - זו (שיר ג) העטרה שעטרה לו אמו. 'ישיש כגבור לרוץ ארח' (תהלים יט) להאיר ללבנה. מה זה ישיש כגבור? משום שצד הגבירה מתעורר בצד ההוא. (שם) מקצה השמים מוצאו - זה הראש של הכל. ותקופתו על קצותם, משום שהוא מקיף לכל, (שמות כו) מבריח מן הקצה אל הקצה. 'ואין נסתור מחמתו' (תהלים יט) - הינו שכתוב (ירמיה כג) אם יסתור איש

— זהו זה תהלים —

שנקראים צופים, כמו שנאמר נפת צופים. דבר אחר צופים - אלו למודי ה', שְׁמַאֲרִים בָּהּ, ומִשֵּׁם יוֹנְקִים הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. ובאותו הזמן שְׁכֻלִים כָּלָם בְּאֶחָד, הם נֶחְמָדִים. דבר אחר 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', בא וראה, אם אדם משתדל בראשונה במקום הזה שנקרא יראת ה', אזי תורתו עומדת לעד. מה הטעם? כְּדִי שִׁיכַנֵּס מִכָּאן לְאַמוּנָה, מהפתח הזה של הכל. וכשפּוֹחַד מן המקום הזה, מתגדל המקום הזה ויושב באור עם הַמְלֶךְ, משום שהוציאה בן טוב לעולם. ועל בן אָמֵר שְׁלֵמָה (קהלת יב) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא. הסוף הזה, סוף הדרגות. סמ"ך רבתי, שהמקום הזה נקרא סמ"ך. משבאה האשה, בא סמ"ך, שכתוב (בראשית ב) ויסג'ר בשר תחתנה. ומתי היא בשלמות ובגדל רב? כְּשֶׁאָדָם פּוֹחַד מִמֶּנָּה בַּהֲתַחֲלָה, ואחר כך עושה את מצוות אביו. זהו שכתוב (קהלת יב) אֵת הָאֱלֹהִים יִרָא וְאֵת מִצְוֹתָיו שִׁמֵּר. ועל זה כתוב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הַקָּדִים הָאֵם בִּירְאָה רִאשׁוֹנָה. וְאֵת מִצְוֹתָיו שִׁמֵּר - מִצְוֹת ה'. מי עושה השם הקדוש למעלה? מי שעושה את זה. זהו שכתוב כי זה כל האדם, ואז נשלם האדם למעלה.

פֶּתַח וְאָמֵר, (משלי כד) יִרָא אֵת ה' בְּנֵי וְמֶלֶךְ. יִרָא אֵת ה' - לְחֵבֵר הִירְאָה בְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּנֵי וְמֶלֶךְ - לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מֵהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מֶלֶךְ, לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּטָה לְמַעְלָה. דְּבַר אַחַר בְּנֵי וְמֶלֶךְ - תְּמַשִּׁיךְ הָאוֹר מֵהַבֵּן לְבַת,

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּטֶהֱרָה, כְּשֶׁהוּא מְאִיר לָהּ פָּנִים. עוֹמֶדֶת לְעַד - שְׁעוֹמֶדֶת תָּמִיד חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ. מִתִּי? כְּשֶׁמִּשְׁפָּטִי ה' מִמָּקוֹם שֶׁל אֱמֶת מְאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצַדֵּק הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא הַשֵּׁם שְׁלֵהֶם, מִצְוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר 'פְּקוּדֵי ה' - נִצַּח וְהוֹד, שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה'. 'מִשְׁמַחֵי לֵב' - זֶה הָאֲתָרוּג שְׂדוּמָה לְלֵב. מִצְוֹת ה' - זֶה הָאֲתָרוּג. יִרְאֵת ה' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי לא) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מָה הַטֵּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהִיא טְהוֹרָה. מִשְׁפָּטִי ה' אֱמֶת - אֵלּוֹ שֵׁשֶׁת הַבָּנִים שְׁכֻלִים בְּיַעֲקֹב, שְׁנִקְרָא מִשְׁפָּט, וְהוּא אֱמֶת. צָדְקוֹ יַחְדּוֹ - בִּיחּוּד שְׁלֵם בִּירְאֵת ה', שֶׁהִיא טְהוֹרָה. 'הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפֶּזוֹ רֵב' (תהלים יט) מִצַּד הַזֶּהָב, זֶה שִׁבְחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ח) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמִפֶּזוֹ - זֶה אֲבִרְהֵם, וְזֶה יְמִינוֹ תַחֲבַקְנִי. רֵב - זֶה יַעֲקֹב. וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ - דְּבַשׁ זֶה תָמָר, שְׁכֻלֹל זָכָר וְנִקְבָּה. וּמִשׁוֹם זֶה, מִתִּי הֵם מִתּוֹקִים? כְּאֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ וַיֵּצֵא מֵהֶם דְּבַשׁ.

'וְנִפְתַּת צוֹפִים' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד) נִפְתַּת טַטּוּפָנָה שֶׁפְּתוּתִיךְ כִּלְהָ. צוֹפִים - מִשׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְצַפּוֹת וְלִהְתְּבוֹנֵן בְּמִרְאֵה הַזֶּה, מִסְתַּכֵּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל ג) צוֹפֵה נִתְתִּיךְ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְעֶת מִפִּי דְבַר. וְדַאֲי הַמָּקוֹם הַזֶּה נִקְרָא פֶּתַח הָאֲמוּנָה. וְכָתוֹב (שם) וְאִרְאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים. מִכָּאן וּמַעְלָה אֵין רְשׁוֹת לְהַסְתַּכֵּל. וְעַל כֵּן מִמֶּנָּה יוֹנְקִים אוֹתָם לְמוֹדֵי ה',

זוהר תהלים

ומשום פנחס התקים העולם, שחבר ברית בלילה. זהו שכתוב אם לא בריתי יומם ולילה. מה הטעם יומם? שהתחברה מ"ם סתומה ביום, ומארה בלילה. ואלמלא זה, חקות שמים וארץ לא שמת, אלו חקות שקבועים בזה, חקות התורה לא יתקיימו. ומתי יתקיימו? כשצדקו יחדו.

גם עבדך נזר בהם, מלטעות בתקוני המלך. שהרי בכל לילה משתדל בהם לחברם יחד. זהו שכתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך. על משפטי צדקך - שמשפטים שהם נחמדים, וכוללים מכלם, יתחברו בצדק הזו. ואז, כאשר מתחברים, הם שומרים שלא יתקרב למקדש ערל וטמא. וכשהם שומרים אותה השמירה, שהיא סוף הדרגות שהוא עקב, אזי היא רב שמתחברת למעלה. ועל זה כתוב (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'. עקב ענוה נתנה יראת ה'. ענוה - כמו שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, ונקרא (דברים לג) איש האלהים, וכתוב (תהלים יח) וענותך תרבני. וכתוב ראשית חכמה יראת ה', משום שבראש צריך לירא ממנה, ואחר כך לעלות בחכמה. דבר אחר, ראשית חכמה יראת ה' - זו היראה העליונה, ומשום שהיא ראש לתחתונים לקחה שם העליון. ועל זה נקראת עטרת, בשם הכתר העליון, הטמיר מהכל, ליחד הראש עם הסוף, ובשם אחד נכללת.

דבר אחר (תהלים יט) 'בשמרם עקב רב' - אותם משפטים שומרים את העקב רב הזה, שהרי יעקב, בעל הבית, שומר ביתו. והרי העירו על אותו (עקב) שנטל

שנקראת מלך. ועם שונים אל תתערב (שם) - שלא ישנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, שהיא למעלה. משום שכל אדם שאינו ירא חטא, אין לו רשות להכנס לפתח האמונה הזה. כיון שמהפתח הזה דוחים אותו - מהכל דוחים אותו, שאין לו במה שיכנס לכל. זהו שכתוב (תהלים קיח) זה השער לה'. ועל זה העירו הקדמונים, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. שיושבת החכמה על (תהלים פ) כנה אשר נטעה ימינה, שנקראת כבוד אל. ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת אותו, שהתמנתה ליסר את בני האדם. זהו שכתוב (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מי הוא הדרך לעץ החיים? שהוא שהתמנה על העולם ליסר את בני האדם שלא יטעו מדרך. ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה. ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה, ונטלו ממנה הנשמה, לקחה את נשמתם, וגופם קים, כמו שעשו. (ויקרא י) וישומו עליה קטרת. משום שאין לה משלה חיים כלום, ועץ החיים נותן בה חיים, משום כך היא גוף. יעקב - הנשמה. העתיק - נשמה לנשמה. ופנחס שנתן שלום בארץ, חיים בארץ, נוספה לו נשמה והאירה לו פניה, משום שעורר חיים כנגדה, ועל זה באור פני מלך חיים. כשהמלך הזה שלמטה, פניה מאירים, חיים נדבקים בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, זה יעקב, חיים, שבאים לו מהאם.

— תהלים — זוהר תהלים —

נַעֲשִׂים לָהֶם חֲבָרִים וְאוֹהָבִים. [דף ט ע"א]
 אין אמר ואין דְּבָרִים - בְּשֵׁאֵר דְּבָרֵי
 הָעוֹלָם, שְׁלֹא נִשְׁמָעִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
 וְלֹא צָרִיף לְשִׁמְעָם. אָבֵל הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
 בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוּם. עוֹשִׂים מִדִּידָה, אוֹתָם
 דְּבָרִים מְדוֹרִים עֲלִיוֹנִים וּמְדוֹרִים
 תַּחְתּוֹנִים, מֵאֲלֵה נַעֲשִׂים רְקִיעִים, וּמֵאֲלֵה
 הָאָרֶץ, מֵאוֹתוֹ הַשְּׂבַח. וְאִם תֹּאמַר שְׂאוֹתָם
 דְּבָרִים בְּמָקוֹם אֶחָד מְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם -
 בְּקִצָּה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם. וְכִיּוֹן שְׁנַעֲשִׂים מֵהֶם
 רְקִיעִים, מִי שׁוֹרֵה בָהֶם חָזַר וְאָמַר, לְשִׁמְשׁ
 שֶׁם אֵהֵל בָּהֶם. אוֹתוֹ שִׁמְשׁ, קָדוֹשׁ שֶׁם
 מְדוֹרוֹ וּמִשְׁכְּנוֹ בָּהֶם וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם.

בִּיּוֹן שְׁשׁוֹרֵה בְּאוֹתָם רְקִיעִים וּמִתְעַטֵּר
 בָּהֶם, אֲזֵי - וְהוּא כְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ.
 שִׁמְשׁ וְרֵץ בְּאוֹתָם רְקִיעִים. יוֹצֵא מֵהֶם וְרֵץ
 לְתוֹךְ מַגְדָּל אֶחָד אַחֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. מְקַצֵּה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ - וְדַאי מְעוֹלָם עֲלִיוֹן יוֹצֵא
 וּבָא, שֶׁהוּא קִצֵּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה.
 וְתִקּוּפְתּוֹ - מִי זֶה תִּקּוּפְתּוֹ זֶה קִצֵּה הַשָּׁמַיִם
 לְמַטָּה, שֶׁהִיא תִּקּוּפַת הַשָּׁנָה שְׁסוֹכְבַת אֶת
 כָּל הָאֵיבָרִים, וּמִתְקַשְּׂרֶת מִן הַשָּׁמַיִם עַד
 רְקִיעַ זֶה. וְאִין נִסְתָּר מִחֶמְתּוֹ - שְׂאוֹתָהּ
 תִּקּוּפָה זֹאת וְתִקּוּפַת הַשִּׁמְשׁ שְׁמֹסֹבֵב בְּכָל
 צֵד. וְאִין נִסְתָּר - אִין מִי שְׁמִתְכֶסֶה מִמֶּנּוּ
 מְכַל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁהֵיוּ כְּלָם מְקִיפּוֹת
 וּבְאוֹת אֵלָיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אִין מִי
 שְׁמִתְכֶסֶה מִמֶּנּוּ. מִחֶמְתּוֹ - בְּשַׁעַה
 שְׁמִתְחַמֵּם וְשָׁב (ומשתוקק) לְגִבְיָהֶם בְּתִשׁוּבָה
 (בתשוקה) שְׁלֵמָה, כָּל הַשְּׂבַח הַזֶּה וְכָל הָעֲלִוִי
 הַזֶּה בְּגִלְלֵי הַתּוֹרָה הוּא, שְׁכָתוֹב תּוֹרַת ה'
 תְּמִימָה. שֶׁשׁ פְּעָמִים כְּתוּב כָּאֵן ה', וְשִׁשָּׁה
 פְּסוּקִים מִן "הַשָּׁמַיִם מְסֻפָּרִים" עַד "תּוֹרַת

אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁפָרַע שְׁבַע כְּרִיעוֹת,
 לְבַטֵּל שְׁבַעֵה רְאִשֵׁי הַנְּחֻשׁ, שְׁלֹא יִקְרַב
 לְמַקְדָּשׁ. 'צִם מְזִדִּים חֲשֵׁךְ עֲבָדָךְ', זִדִּים -
 זֶה הַנְּחֻשׁ שְׂרוּכֵב עָלָיו (סמא"ל). חֲשֵׁךְ עֲבָדָךְ
 - כְּמוֹ אוֹתוֹ הָעֶבֶד שֶׁכָּל מִפְתָּחוֹת אֲדוֹנּוֹ
 בִּידוֹ, אָמַר שֶׁהִיא בְּחֻשְׁכָּה וְצִלְמוֹת,
 בְּשִׁבִיל אוֹתָם זִדִּים שֶׁשְׁלֹטוֹ בְּעוֹלָם וּגְרָמוֹ
 מִיָּתֵה, וּלְפַעְעִים פְּגוּמָה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט
 הַנְּחֻשׁ.

וְדוֹד הָיָה מְבַקֵּשׁ עַל זֶה רַחֲמִים, וְאָמַר אֵל
 יִמְשְׁלוּ בִי אַז אֵיתָם, שְׁלֹא יִשְׁלַט
 בְּמָקוֹמוֹ. לְשִׁמְר אוֹתוֹ הָעֵקֶב עַל יַד יַעֲקֹב,
 שְׁנִקְרָא גְדוֹל, בֶּן בְּכוֹר. שְׂאִין לָךְ בְּעוֹלָם
 שֶׁהַתְּגַבֵּר כְּנֶגֶד הַנְּחֻשׁ הַזֶּה כְּמוֹ יַעֲקֹב,
 וְהִסִּירוֹ מִנְּחֻלָּתוֹ, מִשׁוּם שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת,
 שְׁלֹא יִטְמֵא בֵּיתוֹ.

הַשָּׁמַיִם מְסֻפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
 מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט ב): [זוהר
 הקדמת ספר הזוהר (דף ע"ג)] (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה
 יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
 שֶׁהַתְּחַבְּרוֹ עִם הַכֹּלָה הַזֶּה וּבְעֲלֵי כְרִיתָהּ,
 מְגִיד וְרוֹשֵׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ זֶהוּ
 הַרְקִיעַ שְׁבוּ חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכְבָּבִים וּמְזֻלוֹת,
 וְזֶהוּ סֵפֶר זְכוּרוֹן, הוּא מְגִיד וְרוֹשֵׁם אוֹתָם
 וְכוּתֵב אוֹתָם לְהִיּוֹת בְּנֵי הַהֵיכָל וְלַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנָם תְּמִיד. (סו) יוֹם לְיוֹם יִבְיעַ אָמַר - יוֹם
 קָדוֹשׁ מֵאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
 מְשַׁבְּחִים אוֹתָם הַחֲבָרִים וְאוֹמְרִים אוֹתוֹ
 דָּבָר שְׂאֵמַר כָּל אֶחָד לְחֻבְרוֹ. יוֹם לְיוֹם יִבְיעַ
 אוֹתוֹ אָמַר וּמְשַׁבְּחוֹ, וְלִילָה לְלִילָה - כָּל
 דְּרָגָה שְׁמִשְׁלֵמַת [נ"א: ששולגסת] בְּלִילָה
 מְשַׁבַּח זֶה לְזֶה אוֹתוֹ דַּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד
 מִחֻבְרוֹ, וּבְשִׁלְמוֹת [ס"א ובאהבה] רַבָּה

— תהלים — זוהר תהלים —

אליו בעלי הדין. כששוכב הגוף בקבר, היא שומרת אותו. כשהנשמה הולכת להסתלק לשוב למקומה, היא הולכת לפני הנשמה ההיא. וכמה שערים נשברים מלפני התורה עד שנכנסת למקומה, ועומדת על האדם עד שיתעורר בזמן שיקומו המתים של העולם, והיא מלמדת עליו סגוריה. זהו שכתוב (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. בהתהלךך תנחה אתך - כמו שנתבאר. בשכבך תשמר עליך - בשעה ששוכב הגוף בקבר, שהרי אז בזמן שהוא נדון הגוף בקבר, ואז התורה מגנה עליו. והקיצות היא תשיחך - כמו שנתבאר, בזמן שיתעוררו המתים של העולם מן העפר, היא תשיחך להיות עליך סגור.

רבי אלעזר אמר, היא תשיחך, מה זה היא תשיחך? משום שאף על גב שעכשו יקומו מהעפר, התורה לא תשתכח מהם, שהרי אז ידעו את כל אותה התורה שעזבו כשהסתלקו מן העולם הזה. אותה התורה שמונה מאותו זמן, ותכנס למעיהם כמו מקדם, והיא תדבר במעיהם. וכל הדברים מתקנים יותר מכמו שהיו בראשונה, שהרי כל אותם הדברים שהוא לא יכל להשיג אותם כראוי והוא השתדל בהם ולא נדבק בהם - כלם נכנסים למעיו מתקנים והתורה תדבר בו. זהו שכתוב והקיצות היא תשיחך. רבי יהודה אמר, כמו זה כל מי שמשתדל בתורה בעולם הזה, זוכה להשתדל בה לעולם הבא, והנה נתבאר.

ה' תמימה". ועל סוד זה כתוב בראשית - הרי שש אותיות. ברא אלהים את השמים ואת הארץ - הרי שש תבות. פסוקים אחרים כנגד שש פעמים ה'. ששה פסוקים בגלל שש אותיות של כאן. ששה שמות בגלל שש תבות של כאן.

הכל עומד על קיום התורה ושכרה והגנתה לאחר הפטירה וחובת ההשתדלות בתורה

תורת ה' תמימה משיבת נפש (יט, ח):

[זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג):]

ויקחה וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יט) תורת ה' תמימה משיבת נפש. נמי שמבטל דברי תורה כאלו החריב עולם שלם] כמה יש לבני אדם להשתדל בתורה, שכל מי שמשתדל בתורה, יהיו לו חיים בעולם הזה ובעולם הבא וזוכה בשני עולמות. ואפלו מי שמשתדל בתורה ולא משתדל בה לשמה כראוי, זוכה לשכר טוב בעולם הזה, ואין דנים אותו בעולם ההוא.

[דף קפה ע"א] ובא וראה, כתוב (משלי ג) ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד. ארך ימים באותו שמשתדל בתורה לשמה, שיש לו ארך ימים בעולם ההוא שבו ארך הימים, ואותם הימים הם ודאי ימים, שם הוא בטחון הקדשה שלמעלה שבוטח אדם בעולם הזה להשתדל בתורה, להתחזק בעולם ההוא, בשמאלה עשר וכבוד, יש לו שכר טוב ושלווה בעולם הזה. וכ"כ מי שמשתדל בתורה לשמה, כשיוצא מן העולם הזה, התורה הולכת לפניו ומכריזה לפניו ומגנה עליו שלא יקרו

— תהלים — זוהר תהלים —

כְּשֶׁעֲדִין לֹא יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, לֹא יִכּוֹל לִסְבֹּל, שְׁהָרִי לְבוֹ פֹּרַח לְשַׁעָה. וּכְשִׁיּוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וְיִכּוֹל לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן, (וכאן אינו כך) שְׁהָרִי מִשֶּׁה אָמַר לָהֶם כָּל מַה שְׁהָיָה אַחַר כֶּךָ וְחִזַּק לָבָם בְּדַבְרֵי, וְלֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן אִם לֹא הָיָה אוֹמֵר לָהֶם דְּבָר. וּמִשׁוֹם כֶּךָ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בְּתַחֲלָה, וְחִזַּק לָבָם, וְאַחַר כֶּךָ וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה לֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַחָה נִשְׁמָתָם, וְעֲלָתָה נִשְׁמָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד כִּפְסָא כְּבוֹדוֹ לְהַדְבִּיק שָׁם. [דף 97 ע"א] אָמַרְהָ תוֹרָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי לְחִנָּם הֵייתִי מֵאֲלֹפִים שְׁנַיִם טְרַם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם?! לְחִנָּם כְּתוּב בֵּה (ויקרא יז) וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם, (שמות ל) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַחֲזִירָה הַתּוֹרָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקּוּמוֹ. הַתּוֹרָה חִזְקָה וְאַחֲזָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְהַחֲזִיר אוֹתָן לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים יט) 'תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ'. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִפֶּשׁ.

מִי שְׁאוֹמֵר שְׁאוֹתוֹ סְפוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה לְהִרְאוֹת רַק עַל אוֹתוֹ סְפוֹר בְּלִבְד הוּא בָּא תַּפְּח רֹחוֹ. **תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וְכוּ'** (יט, ח): [זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קמ"ט)].
רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פִּגְעוּ בְּאוֹתָם הָרִי קָרְדוּ. עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו, וְרָאָה אוֹתָם הָרִים רָמִים, וְהָיוּ חֲשׂוֹכִים,

בֹּא רְאֵה, אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁלֹא זוֹכֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּתוֹרָה וְהוּא הוֹלֵךְ בְּחִשְׁבָה, כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם לְמִקּוּם הַתַּחְתּוֹן, שְׁלֹא יִהְיֶה מִרְחַם עָלָיו, שְׁנִקְרָא בּוֹר שְׁאוֹן טִיט הַיָּין, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי מִבוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיָּין וַיִּקֶּם עַל סֵלַע רִגְלִי כוֹנֵן אֲשׁוּרִי'. וּמִשׁוֹם כֶּךָ, אוֹתוֹ שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְנַפֵּף בְּטַנוּפוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלַכּוּ אוֹתוֹ הַבְּרָה - זֶה הוּא הַגִּיּהֵנָם, הַמִּקּוּם שְׁדָנִים אֶת אוֹתָם שְׁלֹא הִשְׁתַּדְּלוּ בְּתוֹרָה. וְהַבוֹר רַק - כְּמוֹ שְׁהוּא הָיָה רִיק, מַה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁלֹא הָיָה בּוֹ מִים. וּבֹא וְרָאָה כְּמַה הוּא הָעֵנֶשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מִהָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה אֲלֵא מִשׁוֹם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הַתּוֹרָה וְנִעְזְבוּ מִמֶּנָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ט) מִי הָאִישׁ הַחֲכָם וַיִּכֵּן אֶת זֹאת וְגו' עַל מַה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזוֹבָם אֶת תּוֹרָתִי וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִכָּאֵן (ישעיה ה) לִכֵּן גָּלָה עָמִי מִבְּלֵי דַעַת. מִשׁוֹם כֶּךָ הַכֹּל עוֹמֵד עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה, וְהָעוֹלָם לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ אֲלֵא בְּתוֹרָה, שְׁהִיא קִיּוּם הָעוֹלָמוֹת, מַעֲלָה וּמִטָּה, שֶׁכְּתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא כִרְיִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

תּוֹרַת הַשָּׁם מְשִׁיבָה נֶפֶשׁ הָאָדָם

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ (יט, ח): [זוהר שמות פ' יתרו (דף פ"ט):] וַיִּרְדַּ מִשֶּׁה אֵל הָעַם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִהִי הָאֲמִירָה הַזֹּאת שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, וְלֹא כְּתוּב מַה אָמַר? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא וְרָאָה, דֶּרֶךְ הָעוֹלָם הוּא, כְּשֶׁבָּאָה שְׁמִחָה לְאָדָם אוֹ כְּשֶׁבָּא צַעַר -

—== תהלים —== זוהר תהלים —==

אמת, אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת.

בא ראה, מלך בשר ודם לא מכבודו לדבר דברי הדיוט, כל שכן לכתבם. ואם עולה בדעתך שמלך עליון הקדוש ברוך הוא לא היו לו דברים קדושים לכתב ולעשות מהם תורה, אלא שהוא כנס דברי הדיוטות, כמו דברי עשו, דברי הגר, דברי לבן ביצקב, דברי האתון, דברי בלעם, דברי בלק, דברי זמרי, וכנסם, וכל שאר הספורים שכתובים, ועשה מהם תורה. אם כן, למה נקראת תורת אמת, (תהלים יט) 'תורת ה' תמימה, עדות ה' נאמנה, פקודי ה' ישרים, מצות ה' ברה, יראת ה' טהורה, משפטי ה' אמת, וכתוב הנחמדים מזהב ומפז רב', אלה אותם דברי תורה? אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת, תורת ה' תמימה, וכל דבר ודבר בא להראות דברים (אחרים) עליונים. שאותו דבר של אותו ספור לא להראות על עצמו יצא בלבד בא, אלא להראות על אותו כלל הוא בא, כמו שבארנו.

התורה הקדושה מטהרת ומרפא את האדם

יראת ה' טהורה עומדת לעד (יט, ט): נזוהר ויקרא פ' קדושים (דף ט"ז ע"ב) ובא ראה, האדם לא נטהר לעולמים, אלא בדברי תורה. משום כך דברי תורה לא מקבלים טמאה, משום שהיא עומדת לטהר את אלו הטמאים, והרפואה נמצאת בתורה, שכתוב (משלי ג) רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך. והטהרה נמצאת בתורה, שכתוב (תהלים יט) 'יראת ה' טהורה עומדת

ופחדו בפחד. אמר רבי אלעזר לאותם חברים, אלו אבא כאן, לא היינו פוחדים. אבל כיון שאנו שלשה ודברי תורה בינינו, הדין כאן לא נמצא.

פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט וגו'. כמה חביבים דברי התורה, שבכל דבר ודבר יש סודות עליונים, והתורה בלה נקראת עליונה. ושינוי בשלש עשרה מדות של התורה: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלוי יצא. שהרי התורה, שהיא כלל עליון, אף על גב שיוצא ממנה ספור אחד בעולם, ודאי לא באה להראות את אותו ספור, אלא להראות דברים עליונים וסודות עליונים. ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלוי יצא. משום שאותו ספור של התורה או אותו מעשה, אף על גב שהוא יצא מכלל התורה, לא להראות על עצמו יצא בלבד, אלא להראות על אותו כלל עליון של התורה בלה יצא. כגון זה, שכתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. ודאי פסוק זה יצא מכלל התורה, ובא בספור העולם. מה אכפת לנו אם שורה כזה או כזה, שהרי במקום אחד שישירה? אלא ללמד על הכלל בלוי יצא. ואשריהם ישאל שנתנה להם תורה עליונה תורת אמת. ומי שאומר שאותו ספור של התורה, להראות על אותו ספור בלבד הוא בא - תפח רוחו. שאם כן, היא אינה תורה עליונה, תורת

נחש, סטה לך מדרכך, שְהַרִי אוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁב וְהִתְנַחַם עַל מַה שֶׁעָשָׂה, וְלֹא יוֹסִיף לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ דְבָר. תִּמְהוּ הַחֲבָרִים. אָמַר רַבִּי אֲבָא: מַה זֶה? אָמַר לָהֶם: שְׂתַקּוּ. אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר: נַחֵשׁ נַחֵשׁ, אָמַר שְׁלַחֲשׁוּ לָךְ מַשְׁמִים, הִתְנַחַם אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְשָׁם בְּרַצוֹנוֹ שְׁלָא יָשׁוּב לַחֲטָא הִזְה לַעֲוֹלָמִים, סִטְהָ לָךְ מְדַרְכְּךָ! קָם הַנַּחֲשׁ בְּקִיּוּמוֹ, וְלֹא נִסְעָ לְכָאן וּלְכָאן. שָׁב כְּמוֹ מְקַדָּם, וְאָמַר לוֹ: נַחֵשׁ נַחֵשׁ, יַדְעֵתִי מַה שְׁאַתָּה רוּצָה. שׁוּב מְדַרְכְּךָ, שְׁהַרִי גוּי רַשָּׁע בָּא, שֶׁעָשָׂה רַע לַיהוּדִי אֶחָד, וְהֵנָּה הוּא יֹשֵׁן בְּמַעְרְתָךְ. לָךְ וְהָרַג אוֹתוֹ! מִיָּד חָזַר אוֹתוֹ הַנַּחֲשׁ, וְדַלֵּג דְּלוּגִים לְפָנֶיהֶם. אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר: חֲבָרִים, אִם לֹא הֵייתִי כָאן, כִּמְהָ רַעוּת הִיָּה עוֹשָׂה אוֹתוֹ נַחֵשׁ, שְׁהַרִי אִישׁ אֶחָד יְהוּדִי עָשָׂה מַעֲשֵׂה שֶׁל חֲטָא, וְטָרַם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה, לַחֲשׂוֹ לַנַּחֲשׁ הִזְה לְהָרַג אוֹתוֹ, וְנִמְלַךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, וְהִתְנַחַם מִחֲטָאוֹ, וְאָמַר שְׁלָא יָשׁוּב לַעֲוֹלָמִים לַחֲטָא הִזְה, וְעַל זֶה נִצַּל מִן הַדִּין.

אָמְרוּ הַחֲבָרִים לְרַבִּי אֲלֶעָזָר: בְּמַה יַדְעָתָּ?
אָמַר לָהֶם: סִימָן נִתֵּן לִי אֲבָא, וְאֲנִי מַכִּיר בּוֹ. אָמְרוּ לוֹ: מִיֵּלָא הַנַּחֲשׁ שֶׁהַכַּרְתָּ בּוֹ, אוֹתוֹ שֶׁהִתְנַחַם וְשָׁב מִחֲטָאוֹ בְּמַה יַדְעָתָּ? אָמַר לָהֶם: כְּשֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ אוֹתוֹ נַחֵשׁ, קִשְׁקְשִׁיּוֹ הָיוּ עוֹלִים וְזִנְבוּ זְקוּף, וְהוּא שְׁהַלֵּךְ בְּכַהֲלָהּ. רוּחַ אַחַר הָיָה הוֹלֵךְ כְּנֶגְדּוֹ, וְהָיָה קוֹרָא לְפָנָיו: שׁוּב מְדַרְכְּךָ, שְׁהַרִי אוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁב מִחֲטָאוֹ וְהִתְנַחַם. וְאוֹתוֹ הַנַּחֲשׁ הָרַע לֹא הִיָּה מְקַשֵּׁב, עַד שִׁיתָנוּ לוֹ כְּפָר בְּמִקּוֹם אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁהִתְחַיֵּב הַרְיָגָה, וְשָׁב מְדַרְכּוֹ וְהִתְנַחַם. שְׂכָךְ דְּרַךְ

לְעַד. מַה זֶה עוֹמְדָת לְעַד? שְׁעוֹמְדָת תָּמִיד בְּאוֹתָהּ טְהָרָה, וְלֹא זִזָה מִמֶּנָּה לַעֲוֹלָמִים. אָמַר לוֹ, יָרֵאת ה' כְּתוּב, וְלֹא תוֹרָה. אָמַר לוֹ, כֶּךָ הוּא וְדָאִי, שְׁהַרִי הַתוֹרָה בְּאַה מִצַּד הַגְּבוּרָה. אָמַר לוֹ, וּמַשֵּׁם יִצְאַה?! מְכָאן יִצְאַה! שְׂכָתוּב רֵאשִׁית חֲכָמָה יָרֵאת ה', וְכָתוּב יָרֵאת ה' טְהוֹרָה. [דף פ"א ע"א] וְתוֹרָה נִקְרָאת קְדֻשָּׁה, שְׂכָתוּב כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה', וְזוֹ הַתוֹרָה שֶׁהִיא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן. וְעַל כֵּן, מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בִּיה נְטָהָ, וְאַחַר כֶּךָ מַתְקַדֵּשׁ, שְׂכָתוּב קְדוּשִׁים תִּהְיוּ. לֹא כְּתוּב קְדוּשִׁים הָיוּ, אֲלֵא תִהְיוּ, תִּהְיוּ וְדָאִי. אָמַר לוֹ, כֶּךָ הוּא, וּמְקַרָא כְּתוּב, (שְׁמוֹת יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֵת כְּהַנִּים וּגוֹי קְדוֹשׁ, וְכָתוּב אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו'. לְמַדְנּוּ, קְדוּשַׁת הַתוֹרָה קְדֻשָּׁה שְׁעוּלָה עַל כָּל הַקְּדוּשׁוֹת. וְהַקְּדֻשָּׁה שֶׁל הַחֲכָמָה הַנִּסְתַּרְתַּת עוּלָה עַל הַכֹּל. אָמַר לוֹ, אֵינן תוֹרָה בְּלִי חֲכָמָה, וְאֵינן חֲכָמָה בְּלִי תוֹרָה, וְהַכֹּל הוּא בְּדִרְגָּה אַחַת וְהַכֹּל אֶחָד. אֲלֵא תוֹרָה נִמְצָאת עִם הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְכֵהָ הִיא עוֹמְדָת, וְכֵהָ נִטְעוּ שְׂרָשֵׁיָהּ מִכָּל הַצְּדָדִים.

מַעֲשֵׂה: בְּרַבִּי אֲלֶעָזָר וְהַנַּחֲשׁ - מִשְׁפָּטֵי ה' אֲמַת צִדְקוֹ יַחְדָּו

מִשְׁפָּטֵי ה' אֲמַת צִדְקוֹ יַחְדָּו (יט, י): [זוהר ח"ד ש' פ' בלק (דף ט"ו)] מִהַשְׁמַטוֹת

בַּמִּדְבָר ט"ו ר' הִלְכוּ הַחֲבָרִים, וְהַשְׁמֵשׁ הִיָּתָה מְאֹד חֲזָקָה. רֵאוּ אוֹתוֹ שְׂדֵה בִּפְיֵי שֶׁל עֲשָׂבִים, וּמִים יוֹצְאִים לְכָל צַד, וְעֲצִים שֶׁל שְׂדֵה רַבִּים. יָשְׁבוּ שָׁם. אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר: כִּמְהָ נָאָה מְקוֹם זֶה לְנוֹחַ בּוֹ. בְּעוֹד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, הֵנָּה נַחֵשׁ גָּדַל בָּא, בַּחֲזֵק הַשְׁמֵשׁ. עֵבֶר לְפָנֶיהֶם. אָמַר לוֹ רַבִּי אֲלֶעָזָר: נַחֵשׁ

זוהר תהלים

ואחר שנמלך ושב מחטאו, פעת הוא התכבד מעצמו, והקדוש ברוך הוא קורא עליו ואומר, מאשר יקרת - אתה מעצמך יקרת. בעיני נכבדת ואני אהבתיך, שהרי אין אהבה לקדוש ברוך הוא עם אדם בעולם, אלא למי ששב מחטאו, ועל זה ואני אהבתיך. אבל מה אעשה, שהרי נתת רשות לנחש להזיק. זוהי עצה - ואתן אדם תחתיך. מיהו האדם שנתן הקדוש ברוך הוא כפר תחתי? אותו האדם שבא מהעם של הצד הרע, שאותו הנחש יאכל משלו, שכתוב ואתן אדם, אל תקרי אדם אלא אדם. ולאמים, זה הוא (בראשית כה) ולאם מלאם יאמץ, וזה זרעו של עשו שנתן תחת נפשו.

בעוד שהיו יושבים, הנה אותו היהודי שגזל אותו הגוי ההוא, שהרג אותו הנחש, בא מהדרך ועיף. ומתוך חזק השמש נכנס לאותו שדה וישב תחת עץ אחד, והוא מתרעם לקדוש ברוך הוא ומצדיק עליו הדין, ואומר: רבון העולם, גלוי וידוע לפניך שאני לא חששתי עלי ועל גופי ועל ממוני כלום, שהרי בדין נעשה כל מה שנעשה, אבל אב ואם זקנים יש לי, שאין לי במה אפרנס אותם, ועל זה חששתי. ועוד על כל זה - צרור אחד של דינרים שהיה באותו הארנק, של עני אחד לעשות חפה לבתו העניה, מה יעשה? רבון העולם, על זה כואבני בלבי יותר.

בכה ואמר, (תהלים יט) 'משפטי ה' אמת צדקו יחדו'. דיניו של רבון העולם הם אמת. למה הם אמת, משום שצדקו יחדו? שהרי בשעת הדין, כשהקדוש ברוך

הנחש למעלה ולמטה - כיון שנתנה לו רשות, לא שב, עד שמשלים אותו הדין הרע שנתנה לו רשות לעשות, או שיתנו לו במקומו רשע אחר ככפר, שהרי לא יצא ריקם, כיון שנתנה לו רשות.

אמר לו: מילא כל זה, אותו גוי שאמר שנתן לו כפר במה ידעת? אמר להם: כיון שדברת לנחש, אותו הרוח שהיה הולך כנגדו ולחש לו שישוב לדרך, שהרי התנחם אותו האיש, הוא דלג על אזני ואמר לי.

תמהו החברים. אמר רבי אלעזר: חברים, נלך ונראה, שהרי הנחש כבר עשה את מה שעשה. קמו וקברו לסלע אחד באותו השדה. מצאו אותו הגוי מת, ואותו הנחש ברוך על עקבו, ולא היה נבדל ממנו. לאחר נפרד מעקבו, ועלה על גרונה, ונכרך שם. ומשם ירד על עקבו, ולא היה נפרד ממנו. מצאו לו ארנק אחד מלא דינרים, שגזל ליהודי אחד בדרך והכה אותו. נטל רבי אלעזר את הארנק, ואמר: ברוך הרחמן, שבכל הוא עושה שליחות. שבו לאותו המקום שהיו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיך ולאמים תחת נפשך. מאשר יקרת?! יקר היה צריך להיות, וכך צריך: מאשר אתה יקר בעיני. מה זה יקרת? מכלל שהוא מעצמו התכבד. כך הוא ודאי, שכל אדם שהוא בחובה לפני הקדוש ברוך הוא, בראשונה הוא מזלזל. והוא תועבה לפני הקדוש ברוך הוא,

—== זוהר תהלים ==—

כל מה שְׁעֲשִׂיתָ - נֶאֱדָה עֲשִׂיתָ, וְעוֹד, שְׁהִרְאִיתָ כְּחֵד וּגְבוּרָתְךָ בּוֹ וְעֲשִׂיתָ נְקֻמּוֹת רַבּוֹת, וְהִרְיֵנוּ רְאִינוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְהִרְאִיתָ כָּל מַה שְׁעֲשִׂיתָ. מִכָּאן וְהִלָּאָה לְךָ וְהִתְחַבַּא בְּמַעְרַתְךָ, וּגְזוּרְנִי עֲלֶיךָ, שְׁלֹא תִזְיַק לְבְרִיָּה בְּעוֹלָם. נִפְרַד אֹתוֹ הַנְּחָשׁ, וְכִפְףָּ רֵאשׁוֹ וְהִלֵּךְ לוֹ.

אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר לְאוֹתוֹ הַיְּהוּדִי: טַל אֵת תַּכְשִׁיט שׁוֹנֵאָף, שְׁהִרְיֵנוּ כִּיִּס דִּינְרִים שֶׁל זָהָב יֵשׁ לוֹ אֶצְלוֹ, וְעוֹזֵב לוֹ אֵת בְּגָדָיו, וְאֵל תִּטַּל מִשְׁלוֹ כְּלוֹם. וְלֵךְ לְאִישׁ שְׁבִמְקוֹם פְּלוּנִי, וְתִמְצָא שְׂמִתָּהּ אֲשֶׁתּוֹ. לֵךְ אֵלָיו, וְתֵן לוֹ כִּיִּס הַדִּינְרִים הַזֶּה, מִשׁוּם שְׁלֹאוֹתוֹ הָאִישׁ יֵשׁ בֵּין אַחַד, וְשָׂמוּ שְׂמֵעוֹן, וְהָיָה הוֹלֵךְ עִם סְחוּרָה עַל הַיָּם, וְהֵם בְּסַפִּינָה, וּבְנוֹ שֶׁל הַגּוֹי הַזֶּה גָּנַב לוֹ אוֹתוֹ הַכִּיִּס, וְנָתַן אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ רָשָׁע. וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַיְּהוּדִי, שִׁיעֲלָה כִּיִּס זֶה לְבָנוּ, שְׁבַקְרוּב יָבֵא אֵלָיו, וְיִוָּדֵה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהַחְזִיר הָאֲבָדָה לְבַעֲלֶיהָ. וְכַךְ עָשָׂה. נָטַל הַכִּיִּס, וְהִשְׁתַּחֲוָה לְפָנָיו רַבִּי אֱלֻעָזָר, וְנָשַׁק יָדָיו. תְּמָהוּ הַחֲבָרִים.

אָמַר רַבִּי אֲבָא: בְּכָל הַדְּרָךְ הַזֶּה יֵשׁ תְּמִיָּה בְּכָל מַה שְׁרָאִינוּ בְּךָ, וְכַעַת הִיא תְּמִיָּה עַל תְּמִיָּהָ, מַה זֶה? אָמַר לוֹ: דְּבַר אֵינוֹ בְּסִימָן, וְלֹא בְּחֻקָּמָה, אֲלֵא שְׂרוּחֵי מִסְתַּפְלִל, וְאֵנִי רְאִיתִי כְּאֵלוֹ בְּעֵינַי רְאִיתִי. תְּמָהוּ כָּל הַחֲבָרִים. וְכֵלָם הִלְכוּ, וְאוֹתוֹ הַיְּהוּדִי עֲמָהֶם, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְחַמְיֹו. כִּיִּן שֶׁהִגִּיעוּ לְשֵׁם, מִצְּאוּ אֵת חַמְיֹו שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל גְּבִי מִטָּתוֹ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. בְּרַךְ בְּרַכָּה רַבִּי אֱלֻעָזָר, וּבְרַכּוּ הַחֲבָרִים, וְהוּא שְׂמַח עִמָּם.

הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין, כְּמָה בְּעֲלֵי מְגִנִּים עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְנִלְחָמִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ, וּמִצְדִּיקִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ. כִּיִּן שֶׁהִצְדִּיקוּ אֵלוֹ בְּאֵלוֹ וְהִסְכִּימוּ יַחַד, אֲזִי מִשְׁפָּטִי ה' אִמְתַּת צְדָקוֹ יַחְדּוֹ. אִימְתִּי צְדָקוֹ יַחְדּוֹ? כְּשֶׁמִּצְדִּיקִים כָּל בְּנֵי הַדִּין שְׁלִמְעָלָה. וְאֵנִי, רַבּוֹן הָעוֹלָם, עַל זֶה אֲנִי בּוֹכָה, וְלֹא עַל שְׁלִי!

שְׂמַע רַבִּי אֱלֻעָזָר וְהַחֲבָרִים, וְקָמוּ אֵלָיו. רְאוּ אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב תַּחַת אוֹתוֹ הָעֵץ, וְהִחְזִיקוּ בּוֹ, וְנָטְלוּ אוֹתוֹ אֵלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אֵל תִּפְחַד צְדִיק אִמְתָּה, שְׂאֵם אֵינְךָ צְדִיק שֶׁל אִמְתָּה, לֹא יִרְחִישׁ לְךָ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֶס גְּדוֹל כְּמוֹ שְׁעָשָׂה. וּבְרֵאשׁוֹנָה טַל אֲרִנַּק הַדִּינְרִים שְׁלֵךְ, וְתִרְאֶה מַה שְׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁבִּילְךָ.

הִיָּךְ עִמָּם, וְרָאָה אוֹתוֹ הַגּוֹי מֵת, וְהִנְחִשׁ הָיָה עוֹשֶׂה בּוֹ נְקֻמּוֹת, וְהָיָה בְּרוּךְ עַל צְוֹאָרוֹ כְּבֵרֵאשׁוֹנָה. הִשְׁתַּטַּח אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי בְּעַפְרָה, וְהוֹדָה וְשִׁבַּח אֵת רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְקָם וְנָשַׁק יָדָיו רַבִּי אֱלֻעָזָר וְהַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם: כַּעַת יִדְעִתִּי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְחִישׁ נֶס זֶה בְּגִלְלָכֶם.

אֲבָא רַבִּינּוּ, עַל הָאֵב וְהָאֵם הַזְּקֵנִים שִׁישׁ לִי אֲנִי בּוֹכָה, וְעַל עֲנִי אַחַד שְׁנָתָן לִי צְרוּר זֶה. פָּתַח הָאֲרִנַּק, וְהִרְאָה לָהֶם אֵת הַצְּרוּר, וְכֵן הִרְאָה לָהֶם מִכָּה שְׁעָשָׂה לוֹ אוֹתוֹ הַגּוֹי. הִתְפַּלֵּל עֲלָיו רַבִּי אֱלֻעָזָר, וְנִרְפָּא.

קָרְבוּ לְאוֹתוֹ הַגּוֹי כְּמוֹ מְקַדָּם, וְרְאוּ אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בּוֹ נְקֻמּוֹת כְּבֵרֵאשׁוֹנָה. אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: נְחָשׁ נְחָשׁ,

—== זוהר תהלים ==—

הבא. בא וראה, כל מי שמשתדל בתורה, אחוז בעץ החיים. כיון שאחוז בו - בכל אחוז, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה וגו'.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי - דברים נסתרים בלב

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי וכו' (יט, טו):

[זוהר בראשית פ' וישלח (דף קסט.)]

בא ראה, דוד המלך אמר, (תהלים יט) 'יהיו לרצון אמרי פי, אלו דברים שהתפרשו. 'והגיון לבי' - אלו דברים נסתרים שלא יכול בן אדם לפרשם בפיו, זהו הגיון, שהוא בלב, שלא יכול להתפרש. ועל זה צריך הדבר להתפרש בפיה, ודבר שתלוי בלב, והכל סוד הוא. אחד כנגד דרגה תחתונה, ואחד כנגד דרגה עליונה. דבר שהתפרש, כנגד דרגה תחתונה שהצטרף להתפרש. אותו שתלוי בלב הוא כנגד דרגה פנימית יותר, והכל הוא כאחד. ועל זה אמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'. כמו זה אמר יעקב. בתחלה פרש הדבר כראוי, ואחר כך הסתיר הדבר שתלוי בהגיון הלב שלא צריך לפרש, שכתוב (בראשית לב) ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב. כאן הוא דבר התלוי בלב שלא צריך לפרש, וכן צריך כמו שאמרנו, כדי ליחד יחוד שלם כראוי. אשרי הצדיקים שיודעים לסדר שבח רבונם כראוי ולבקש בקשתם, ולכן כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

פתח ואמר, (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא וגו'. כיון שאמר רפאני, מהו וארפא? כיון שאמר הושיעני, מהו ואושעה? כיון שהרופא מרפא, מי הוא שיכה? אלא כל רפואה שבועולם ביד הקדוש ברוך הוא, אבל יש מהם על ידי שליח, ויש מהם שלא נמסרו ביד שליח. ואותם שנמסרו ביד שליח הם רפואה, אבל לפעמים חוזרים. אבל אותם שהקדוש ברוך הוא מרפא, אותה המחלה לא חוזרת לעולמים, ועל זה רפואתו היא רפואה, שאין בה מחלה כלל. ומשום כך, רפאני ה' וארפא, ודאי, בלי קטרוג כלל. וכעת, חברים, הקדוש ברוך הוא נתן לי רפואה, ועשק לי וערב לי.

ספרו לו כל אותו המעשה. תמה וכבה ושמח. ואמר: חברים, גדרתי שאלך אליו ואתחבר עמו, ונודה ונשבח לרבון העולם. שמח עמם.

כל מי שמשתדל בתורה אחוז בעץ החיים

הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים (יט, יא):

[זוהר במדבר פ' קרח (דף קע"א)] ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים יט) 'הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים'. כמה עליונים הם דברי התורה, כמה מכבדים הם, אהובים הם למעלה, אהובים הם לכלם, בגלל שהם שם קדוש. וכל מי שמשתדל בתורה, משתדל בשם הקדוש ונצל מהכל. נצל בעולם הזה, ונצל בעולם

זוהר תהלים

אם הבנים שמחה

וְהָיוּ רִצְוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוּ לִפְּי וכו' (יט).
 טו): ... וְאָז, וְצִדְקָתוֹ - זֶה הָעוֹלָם
 הָאֲחֵרוֹן שֶׁנִּקְרָא צְדָק. לְבָנֵי בָנִים -
 שֶׁמְנִיקָה אֶת הַמַּחְנוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ בְּנֵי בָנִים,
 שֶׁהָרִי שֶׁשָּׂה הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁמְאִירִים לָהּ נִקְרָאוּ
 בָּנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי,
 וְכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שֶׁמְחָה. וְאֵלוֹ
 שֶׁמְקִיפִים אֶת הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה
 נִקְרָאִים בְּנֵי בָנִים. וּמָתִי? כִּשְׁשׁוּמְרִים אֶת
 בְּרִיתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם קג) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.
 בֹּא וּרְאֵה, מִשׁוּם שֶׁבָּנֵי הַבָּנִים הִלְלוּ לֹא
 שָׁמְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ כְּבִרְאשׁוֹנָה, וּמְכָרוּ אוֹתוֹ
 לְאַרְץ נְכָרִיָּה, נִגְזַר עֲלֵיהֶם עֲנֹשׁ. וְזֶה שֶׁבִקֵּשׁ
 מֹשֶׁה, כְּשֶׁרָאָה שֶׁיַּעֲשֶׂה דִין בְּאוֹתָם עֲשֶׂרָה
 הַרוּגֵי מַלְכוּת: וּמָה (ואיפה) הִיא תוֹרַתָּם?
 אָמַר לוֹ: חֲזֹר לְאַחֲרֵיךָ, לְאוֹתָם שְׁשׁוּרִים
 אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁמְכָרוּ אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה.
 אָמַר לוֹ: וּמָה שׁוֹנֶה בְּגוֹפִים הִלְלוּ? אָמַר
 לוֹ: כִּף עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה, וְאִין מִי שֶׁיִּכּוֹל
 לְהַשִּׁיג!

וְעַל זֶה הַשְּׁתַּדֵּל דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת הַמְּקוֹם
 הַזֶּה, שֶׁבָּא מִמֶּנּוּ אוֹר. וְאָמַר, (תהלים
 קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ - זֶה צְדִיק. יְבָרֵךְ אֶת
 בֵּית יִשְׂרָאֵל - הַצְּדִיק הַזֶּה יְבָרֵךְ אֶת בֵּית
 יִשְׂרָאֵל. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן - צִד הַחֶסֶד
 שִׁישׁ בָּהּ, שֶׁנִּקְרָא בֵּית אֶהְרֹן, כְּשֶׁמְתַחַבֶּרֶת
 לְחֶסֶד. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות ו) וַיִּקַּח אֶהְרֹן אֶת
 אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב, שֶׁהִתְחַבְּרָה לֵאל.

יְבָרֵךְ יְרָאֵי ה' - אֵלוֹ יוֹשְׁבֵי הַמִּשְׁכָּן,
 שְׁשׁוּרִים בִּירְאָה הַזֹּאת. הַקְּטָנִים עִם
 הַגְּדוֹלִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חִיּוֹת

קְטָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חִיּוֹת קְטָנוֹת - כָּל
 אוֹתָם גְּדוֹלִים שֶׁיִּצְאוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי בָנִים,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ב) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחְנֵה
 יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת - אוֹתָם שְׁבָטִים. וְעַל
 כֵּן, כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים נוֹתֵן שָׁכַר,
 בְּקַע לְגִלְגֵּלֶת, לְהִיּוֹת כְּפָר לְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ.
 וַיִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנָּה הָאוֹר, כְּשֶׁמְתַחַבֵּר הַיָּמִין,
 הַכֶּסֶף, אֵלֶיהָ. וְעַל זֶה יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן,
 כְּשֶׁנוֹסְפָה בָּהּ בְּרָכָה, וּמִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ
 הַיָּמִין, בְּאוֹתוֹ הַכֶּסֶף, אֲזַי בְּרָכָתָה שׁוֹפַעַת
 בְּאוֹתָם הַיְרָאִים מִמֶּנָּה.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל אָדָם שֶׁשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה לְפָנֵי
 רְבוֹנוֹ וּפּוֹחַד כָּל יוֹם מֵאוֹתוֹ חֲטָא
 שֶׁעָשָׂה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ וְלֹא
 גּוֹבֵה מִמֶּנּוּ, שֶׁהָרִי אַחֲרֵי יוֹסֵף, פָּחַד רַב נָפַל
 עֲלֵיהֶם, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁהִסְתַּלַּק אֲבִיהֶם לְמַעְלָה,
 וְרָאוּ עֲצָמָם בְּגִלוֹת עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא, עַד
 שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף (בראשית ו) אֵל תִּירָאוּ. אֵל
 תִּפְחָדוּ וְדַאי מַעֲנֵשׁ בְּזִמְנָה הַזֶּה, כִּי הִתְחַת
 אֱלֹהִים אָנִי? וְדַאי הִסְתַּלַּקְתִּי לְמַעְלָה
 מֵהַמְּקוֹם הַהוּא. וְדַרְגָּתִי תֵּאִיר לְצַד בֵּית
 הַדִּין, לְהֵאִיר לָכֶם, שְׁאוֹתָם תַּחַת אוֹתוֹ
 הַמְּקוֹם.

כְּשֶׁרָאָה דָּוִד שֶׁבַעל הַבַּיִת שֶׁאָמַר כָּךְ,
 אָמַר (תהלים קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ.
 אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בְּעוֹלָם הַזְּכָר, ה' - לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה - יְבָרֵךְ אוֹתוֹ בְּעֵטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.
 שֶׁהָרִי כָּל הַשְּׁבָטִים, פָּרַט לְיוֹסֵף, יוֹשְׁבִים
 בְּעוֹלָם הַנְּקִבָּה, וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.

אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַאי,
 בֵּיתוֹ שֶׁל דָּוִד. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן,
 שִׁיתְעוֹרֵר צִד הַחֶסֶד שְׁלָהּ. יְבָרֵךְ יְרָאֵי ה'
 הַקְּטָנִים. מִשׁוּם כִּף יוֹסֵף ה' עֲלֵיכֶם, מֵהַצַּד

— זוהר תהלים —

וְעַל הַכֹּל בִּקְשׁ רַחֲמִים. (ש) 'יִהְיוּ לְרִצּוֹן'
 - לְפָנַי הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ. אֲמַרִי פִי - זֶה
 הַפֶּה שְׁלוֹ. וְהִגִּיזוֹן לְבִי - זֶה לֵב הַשָּׁמַיִם.
 לְפָנַיךָ - אֱלוֹ הַפְּנִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּחְבָּאִים
 וּמִתְגַּלִּים בְּעֵת רִצּוֹן. ה' - זֶה הַיְמִין. צוּרִי -
 זֶה הַשְּׂמָאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הָאֲמָצֵעִי. דְּבַר
 אַחֵר, ה' - זֶה הָאֲמָצֵעִי, זֶה יַעֲקֹב. צוּרִי - זֶה
 הַשְּׂמָאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הַיְמִין, שֶׁנִּקְרָא גּוֹאֵל,
 קָרוֹב וְדָאִי, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהָרִים אֶת יַמֵּינוֹ וְלַפְדּוֹת אֶת בְּנֵינוֹ. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שם קיח) יַמִּין ה' רֹמְמָה יַמִּין ה'
 עֲשֵׂה חֵיל.

שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא עֲלֵיכֶם, מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים
 עֲלֵיכֶם. שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוֹסֵף מִחַל
 לְמַטָּה, וְאָמַר (בראשית נ) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם
 וְאֵת טַפְכֶם. מִשׁוֹם כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם,
 וְתִגַּן זְכוּתוֹ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שֶׁלֹּא יִתְפַּסֵּו
 בַּחֲטָאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ.
 מִשׁוֹם כֶּךָ, 'אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזַ אֵי תִם',
 וְהִתְעַטֵּר אוֹתוֹ הַמְּקוֹם בְּעֵטְרוֹתָיו,
 כְּמוֹ שֶׁהִתְעַטֵּר כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם
 וְאָמְרוּ אֲזַ יִשִּׁיר, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁנִּשְׁלְמָה הַלְּבָנָה.
 (תהלים ט) 'וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רֵב' - זֶהוּ חֲטָא
 הַשְּׁבָטִים שֶׁהָיָה רֵב.

ב א לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: ב יַעֲנֶךָ יְהוָהּ אֱלֹהֵי בְּיָוִם צָרָה יִשְׁבְּכָךָ שֵׁם אֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: ג יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדְךָ: ד יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ
 וְעוֹלֹתֶיךָ יְדֻשְׁנָה סְלָה: ה יִתֵּן לְךָ כָּל־בְּכָבֶד וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא: ו גִּרְנָנָה בִישׁוּעֶתְךָ
 וּבִשְׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל יִמְלֵא יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: ז עֲתֵה יְדַעְתִּי בִּי
 הוֹשִׁיעַ יְהוָהּ מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבְרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ: ח אֱלֹהֵי
 בְּרָכָב וְאֱלֹהֵי בְּפוֹסִים וְאֱנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ נִזְפִיר: ט הַחֵה
 בְּרַעֲוֵי וְנִפְלוּ וְאֱנַחְנוּ קַמְנוּ וְנִתְעוֹדֵד: י יְהוָהּ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
 קְרָאֵנוּ:

שימוש תהלים

טוב לדין

יענך ה' ביום צרה וגו' (כ, ב): [שימוש תהלים לפרק כ]. זה המזמור טוב לדין לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ז' פעמים ומשח פניך וידיך וזרוק בבגדך ותנצל מכל צרה. ושם שלו יה"ו. י' מן "יענך, ה' מן "סלה, ו" מן "קראנו.

זוהר תהלים

זֶה קְדוּשׁ הַגְּדוֹל. וְעַל דְּבַר זֶה הִתְעַטְרוּ
 הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת אַחֲרֵת.
 "ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ" (כ,
 א): [תיקוני זוהר תיקון ע' (דף קכח) זוהר
 תורה] אהי"ה הוי"ה אדנ"י כלל ופרט
 וכלל, והם יחוד ברכה קדושה, וסימנך
 "יַעֲנֵנוּ *בְּיוֹם *קְרָאֵנוּ", שֶׁכֶךְ עוֹלָה
 מִסְפַּר שְׁלוֹשָׁה שְׁמוֹת הָאֱלֹהִים כִּמְסַפֵּר יב"ק.
 כָּל הַסּוֹעֵד סְעוֹדֵת שְׁבֵת כְּהַלְכָתָה - כָּל
 עֲצָתְךָ מִלֵּא

וְיִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדְךָ וכו' (כ,
 ג-ד): [זוהר במדבר פ' שלח לך (דף קע"ג).]
 שְׁהָרִי רַב הַמְנוּנָא סְבָא אָמַר, (תהלים כ)
 'יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּגו'. מִקִּדְשׁ - זֶה
 קְדוּשׁ יְדִים. 'וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדְךָ' - זֶה הַמוֹצֵיא,
 שֶׁהוּא סוֹעֵד לֵב הָאָדָם. 'יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ',
 כָּל - לְרִבּוֹת דְּבַר אַחַר, זֶה נְטִילַת יְדִים
 אַחֲרֹנָה. 'וְעוֹלֹתֶיךָ יְדֻשְׁנָה סְלָה' - זֶה בְּרַפְת
 הַמְזוּן בְּזִמּוֹן. אִם אֵתָה עוֹשֶׂה כֵן, יִתֵּן לְךָ
 כָּל־בְּכָבֶד וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא. וּבִשְׁבֵת מִקִּדְשׁ,

כא א לַמְּנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדָוִד: ב יְהוָה בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתֶךָ מִה יִגִּיל מְאֹד: ג תִּאֲוֹת לְבוֹ נִתְתָּה לֹא וְאַרְשֶׁת שְׂפָתַי בַּל מְנַעַת פִּלְאָה: ד בִּי

שימוש תהלים

לילך לפני שלטון

ישמח מלך וגו' (כא, ב): [שימוש תהלים לפרק כא]. אי בעית למיזל לפני שלטון או רב אמור זה המזמור עם השם שלו על פת עם שמן זית ומשח פניך. ועוד לסער הים, לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ופת וישקוט הים מזעפנו. השם שלו יהי. י' מן "יהוה בעוז, ה' מן "רומה, ר' מן "במיתריך, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור ונורא היוצא מזה המזמור שתשקוט הים מזעפנו כי אתה מושל בגאות הים שאון גליו אתה תשבחם אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

שְׁנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד הֵלֵךְ מֵהֶם הַכֹּל מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן

ה' בענך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל יגיל מאד (כא, ב): זוהר שמות פ' פקודי (דף

רל"ה.) פתח רבי יצחק אחריו ואמר, (תהלים כא) 'ה' בענך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל מאד תאות לבו וגו', חיים שאל ממך וגו'. את השירה הזו לא אמר דוד אלא על תשבחתך של כנסת ישראל, שהקדוש ברוך הוא משמח אותה בשמחת התורה שנקראת עז, שכתוב (שם כט) ה' עז לעמו יתן וגו'. ישמח מלך - זה הקדוש ברוך הוא (זו כנסת ישראל) שנקרא מלך, שכתוב (דברים לג) ויהי בישרון מלך.

ובישועתך מה יגיל מאד - זו ישועת הימין, כמו שנאמר (תהלים ט) הושיעה ימין וענני ותושע לו ימינו. (דבר אחר) מה יגיל מאד, י' יתרה, וזהו סוד ברית הקדש, שהוא שמחת הכל (סלה), והכל נאמר על המלך הזה. חיים שאל ממך נתתה לו ארץ ימים עולם ועד. מכאן למדנו שלדוד המלך לא היו חיים כלל, פרט לזה שאדם הראשון נתן לו משלו.

והרי בארוה, שדוד המלך התקיים שבעים שנה, ואותן שבעים שנים נתן לו הקדוש ברוך הוא מאותן שנים של אדם הראשון, ובהן הוא התקיים, ונתנה לו אריכות ימים בעולם הזה ובעולם הבא, ועל זה - חיים שאל ממך נתתה לו.

גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ, מְשׁוֹם שֶׁהוּא גְּדוֹל, שְׁכָתוֹב (שם קמו) גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְדַאי נִקְרָא גְּדוֹל, וְסוּד זֶה - (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים. גְּדוֹלִים הָיוּ וְדַאי. וְעַם כָּל זֶה הוּא נִקְרָא גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְהֵקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא גְּדוֹל אֲלָא בְּזָה, שְׁכָתוֹב (תהלים מח) גְּדוֹל ה' וּמְהִלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קְדִשׁוֹ. בְּמָה הוּא גְּדוֹל? בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קְדִשׁוֹ. כִּי תִשְׁיִתְהוּ בְּרִכּוֹת לְעַד (תהלים כא). כִּי תִשְׁיִתְהוּ בְּרִכּוֹת, מְשׁוֹם שֶׁזֹּהִי בְּרִכַּת כָּל הָעוֹלָם, וְכָל הַבְּרִכּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם מִכָּאן יוֹצְאוֹת, וְזוֹהִי בְּרִכָּה. וְסוּד זֶה - וְהָיָה בְּרִכָּה. שֶׁהָיָה כָּאן שׁוֹרֹת כָּל הַבְּרִכּוֹת שֶׁלְמַעַלָּה וּמִכָּאן יוֹצְאוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְלָכֵן נִקְרָאת בְּרִכָּה.

תְּחִדְהוּ בְּשִׂמְחָה. כְּתוּב כָּאן תְּחִדְהוּ

תִּקְדְּמֵנוּ בְּרִבּוֹת מִזֵּב תִּשְׁוֶה לְרֵאשִׁי עֲמַרְתָּ פֹז: ה חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו
 אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד: ו גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתְךָ הוֹד וְהִדָּר תִּשְׁוֶה עֲלֵיו: ז בִּי
 תִּשְׁוֶהוּ בְּרִבּוֹת לְעַד תִּחַדְהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ: ח בִּי הַמֶּלֶךְ בָּטַח בִּיהוָה
 וּבְחֶסֶד עֲלִיּוֹן כָּל יְמוֹט: ט תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שְׂנְאֵיךָ:
 י תִּשְׁוֶהוּ בְּתִנּוּר אֵשׁ לְעַת פְּנֵיךָ יְהוָה: יא בָּאֵפוֹ יִבְלַעַם וְתֹאכְלֵם אֵשׁ:
 יב פְּרִימוֹ מֵאֲרֶץ תְּאֵבֵד וְזָרַעַם מִבְּנֵי אָדָם: יג בִּי נָמוּ עֲלֶיךָ רַעַה חֲשָׁבוּ מִזִּמְהָ
 כָּל יוֹכְלוֹ: יד בִּי תִשְׁוֶהוּ שְׁכֵם בְּמִיתְרֶיךָ תְּבוֹנֵן עַל פְּנֵיהֶם: יו רִמְמָה יְהוָה
 בְּעֵגֶה נְשִׁירָה וּנְזַמְרָה גְּבוּרָתְךָ:

— זוהר תהלים —

נִמְצָאוּ בְּאֵלֶּה אֵלֶּף שָׁנִים רֵאשׁוֹנוֹת אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן וְדוֹד הַמֶּלֶךְ.

פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כא) חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ
 נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד.
 חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ - זֶה דוֹד הַמֶּלֶךְ. שְׁהָרִי
 כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֲדָן, הַטִּיל
 בוּ נְשַׁמַּת דוֹד הַמֶּלֶךְ, וְהִסְתַּכַּל בוּ וּרְאָה
 שְׁאִין לוֹ חיים מְשֻׁלוֹ כְּלוֹם וְעוֹמֵד לְפָנָיו
 כָּל הַיּוֹם. כִּיִּן שְׁנִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אָמַר,
 הָרִי וְדָאִי קִיּוּמוֹ. וּמֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיוּ
 שְׁבַעִים שָׁנִים שֶׁהִתְקַיְּמָה דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּעוֹלָם.

עוֹד הָאֲבוֹת הַשְּׂאִירוֹ לוֹ מִחַיֵּיהֶם כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד. אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לוֹ, וְכָךְ יַעֲקֹב
 וַיֹּסֵף. יִצְחָק לוֹ הַשְּׂאִיר לוֹ כְּלוֹם, מִשׁוּם
 שְׁדוֹד הַמֶּלֶךְ בָּא מִצְדוֹ.

וְדָאִי אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לוֹ חֲמֵשׁ שָׁנִים,
 שְׁהָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁמוֹנִים
 שָׁנִים, וְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁבַעִין וְחֲמֵשׁ שָׁנִים,
 חֲסָרִים חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם
 בְּעוֹלָם כִּימֵי אֲבָרְהָם, וְלֹא הִתְקַיֵּם אֲלֵא
 מֵאָה וָאַרְבָּעִים וּשְׁבַע שָׁנִים. חֲסָרִים
 עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֵה. נִמְצָא שְׁאֲבָרְהָם וַיַּעֲקֹב

בְּשִׂמְחָה, וְכָתוּב שָׁם (שמות יח) וַיִּחַד יִתְרוֹ,
 מִשׁוּם שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְיֵם
 אֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וּלְהַחְזִיק בָּהּ
 בְּסוֹד הַיָּמִין, וּלְחַדֵּשׁ אוֹתָהּ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה
 בְּשִׂמְשׁ. כָּתוּב תִּחַדְהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ.
 אֶת פְּנֵיךָ - לְהִיּוֹת לְפָנֶיךָ וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
 כְּנֶגֶד פְּנֵיךָ בְּאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת שֶׁתִּשְׁתַּלֵּם
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, שְׁהָרִי בְּזִמְן שְׁנַחֲרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, הַתְּרוֹקְנָה מִכָּל מָה שֶׁהִתְמַלְּאָה,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה טו) אֲמַלְּלָה יִלְדֹת
 הַשְּׁבַעָה. וְכָתוּב (יחזקאל כו) אֲמַלְּאָה
 הַחֲרֻבָה.

הַטַּעַם מִדּוּעַ אָדָם הָרֵאשׁוֹן הַשְּׂאִיר שָׁנִים
 לְדוֹד הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָאֲבוֹת הַק'

חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים
 עוֹלָם וְעַד (כא, ה): [זוהר בראשית פ'
 וישלח (דף קסח)] רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָרִי נִאָּמַר
 שְׁדוֹד הַמֶּלֶךְ, עַד שְׁלֵא הָיָה, לֹא הָיוּ לוֹ
 חיים כָּלָל, פֶּרֶט לְזֶה שְׁאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִתַּן
 לוֹ שְׁבַעִים שָׁנָה מְשֻׁלוֹ, וְכָךְ הָיָה קִיּוּמוֹ שֶׁל
 דוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁבַעִים שָׁנָה הָיוּ, וְקִיּוּם שֶׁל
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֵלֶּף שָׁנָה חֲסָר שְׁבַעִים.

—=— זוהר תהלים —=—

לְדוֹד חַיִּים כָּלֵל. אֲבָל אֱלֹהִים שֶׁהִיא לָהֶם
אֹר, הָאִירוֹ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ, וּמֵהֶם הַצִּטְרָף
לְהָאִיר וְלִהְיוֹת לוֹ חַיִּים, שֶׁהָרִי מִצַּד הַחֲשֵׁךְ
אֵין לוֹ חַיִּים כָּלֵל, וְעַל זֶה בָּא יִצְחָק
בְּחֻשְׁבוֹן.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה יוֹסֵף יוֹתֵר מִכֻּלָּם? אֲלֵא
וְדַאי יוֹסֵף בְּלִבְדוֹ כִּמוֹ כֻּלָּם, מִשּׁוֹם
שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְזֶהוּ שֶׁמֵּאִיר לְלִבְנָהּ יוֹתֵר
מִכֻּלָּם, וְלִכֵּן זֶה הַשְּׂאִיר לְדוֹד הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר
מִכֻּלָּם חַיִּים, שֶׁכְּתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

הַשְּׂאִירוֹ לוֹ מִחַיִּיהֶם שְׁלֹשִׁים וְשֹׁלֶשׁ שָׁנִים.
יוֹסֵף שֶׁהִתְקַיֵּם מֵאָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים, הָיָה לוֹ
לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים כִּימֵי
יַעֲקֹב, וְחִסַּר מֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנִים.
הָרִי שְׁבָעִים שָׁנִים שֶׁהַשְּׂאִירוֹ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ
לְהִתְקַיֵּם בָּהֶם, וּבָהֶם הִתְקַיֵּם דָּוִד בְּכֹל
אוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהַשְּׂאִירוֹ לוֹ הָאָבוֹת.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה יִצְחָק לֹא הַשְּׂאִיר לוֹ
כָּלוּם כְּאֵלֶּה? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא חֲשֵׁךְ,
וְדוֹד בָּא מִצַּד הַחֲשֵׁךְ, וּמִי שֶׁהוּא בְּחֲשֵׁךְ
אֵין לוֹ אֹר כָּלֵל וְאֵין לוֹ חַיִּים, וְלִכֵּן לֹא הָיָה

כב א למנצח על אילת השחר מזמור לדוד: ב אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאנתי: ג אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא

שימוש תהלים

לכל צער

למנצח על אילת השחר... אלי אלי למה עזבתני וגו' (כב, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לעבור הנהר אמור אותו ואל תירא. וגם מפני חיות רעות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלי" ה' מן "עשה" דסוף המזמור. - ועוד אם פגעת בשונאך אמור אותו ולא תירא. ועוד אמור אותו ז"פ ביום וטהר עצמך מכל טומאה וזהו טוב לפתיחת הלב.

זוהר תהלים

אילת הבקר היה לו לומר! אלא על אילת וחזק השחרות של ישראל, כמו שנאמר (שם פח) כגבר אין איל. באותה שעה יזעקו בני ישראל, ויאמרו אלי למה עזבתני, מתוך צרתם, ואחר כך מה כתוב? (תהלים ל) פתחת שקי ותאזרני שמחה.

זמן הגאולה: באותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם גוי בגוי ועיר בעיר וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדדו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם

דוד הפולק אמר שירה על הכוכבים המאירים בבקר

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (ד' ע"א)] רבי אלעזר ורבי יוסי היו הולכים בדרך, והקדימו ללכת באור. ראו כוכב אחד שהיה רץ מצד זה, וכוכב אחר מצד זה. אמר רבי אלעזר, עכשו הגיע זמן של כוכבי הבקר לשבח את אדונם, והם רצים מפחד ואימת רבונם לשבח ולזמר לו. זהו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. משום שכלם ביחוד אחד משבחים אותו.

פתח ואמר, (תהלים כב) למנצח על אילת השחר מזמור לדוד. אילת השחר - שכשמיארים פני המזרח ונפרד חשך הלילה, יש ממנה אחד לצד מזרח, ומושך

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר חדש פ' בראשית (ד' כב.)] עד שהיו הולכים, ראו שהקדיר השחר וחסר האור. אמר רבי חזקיה לרבי יוסי: בא ואראה לך שכן היא גאלתן של ישראל. בזמן שתאיר להם השמש של הגאולה, תבא להם צרה אחר צרה, וקדרות אחר קדרות. עד שהם בה יאיר עליהם אורו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, וכתוב (מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. ובאותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם, גוי בגוי ועיר בעיר, וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדדו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים כב) למנצח על אילת השחר. אילת השחר?

הַיְמִיָּה לִי: ד וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב הַתְּהַלּוֹת יִשְׂרָאֵל: ה בְּךָ בְּמַחְוֵי אֲבֹתֵינוּ בְּמַחְוֵי וְתַפְלִיטָמוֹ: ו אֲלֶיךָ יַעֲקֹב וְנִמְלָטוּ בְּךָ בְּמַחְוֵי וְלֹא בּוֹשׁוּ: ז וְאַנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ

===== זוהר תהלים =====

יומם וְלֵילָה וְגו'. מִיֵּלָא בְּיוֹם, אֲבָל לְמָה בְּלֵילָה? כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְצוּי אֶל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁלֹם. כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלֵי לַיְלָה, וְאִינוּ שְׁלֹם אֲלֵא זֶה עִם זֶה, כִּי צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם הָאָדָם יוֹם וְלַיְלָה, לִהְיוֹת שְׁלֵמוֹת לְאָדָם יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שְׂעָרָה הַלַּיְלָה מַחְצוֹת וְאֵילָה, וְאֵף עַל גֵּב שְׂמַחְצִית הָרֵאשׁוֹנָה בְּכֻלָּל הַלַּיְלָה הַיָּא, אֲבָל בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה נִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֵן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים, וְאֵז צְרִיךְ לְאָדָם לְקוֹם וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂבָגָן עֵדֵן, בְּלֹם מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (שִׁיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי. וְהָרִי פָּרְשׂוּהָ, הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים - זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל שְׂמַשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה בְּלֵילָה. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי שְׂמַשְׁתַּתֵּף עִמָּה לְשִׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה.

וּבְשִׁבְחָה הַבְּקָר, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בָּאָה וּמַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמוֹשִׁיט לָהּ שְׂרָבִיט שֶׁל חֶסֶד, וְלֹא רַק עֲלֶיהָ לְבַדָּה, אֲלֵא עֲלֶיהָ וְעַל אֵלוֹ שְׂמַשְׁתַּתֵּפִים עִמָּה, וְהָרִי נֹאמֵר שְׂכַתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְנֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלַיְלָה וְגו'.

וְעַל זֶה נִקְרָאת אֵילַת הַשֶּׁחַר, וְאֹמֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשַׁעֲהַ שְׂרוּצָה לְהָאִיר הַבְּקָר, נְחֻשֶׁן, וְהָאִיר נִהְיֶה קוֹדֵר,

חוֹט אֶחָד שֶׁל חֻשָּׁף לְצַד דְּרוֹם, עַד שְׂבָא וַיּוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבּוֹקֵעַ בְּאוֹתָם חֲלוּנֵי הַרְקִיעַ וּמְאִיר לְעוֹלָם, וְאוֹתוֹ חוֹט מְפָרִיד אֶת חֻשָּׁף הַלַּיְלָה. אִזּוּ בָּאָה אֵילַת הַשֶּׁחַר, וּבָא אִיר שָׁחַר בְּקְדֻרוֹת לְהַתְחַבֵּר בְּיוֹם, וּמְאִיר הַיּוֹם. וְאִיר הַיּוֹם כְּלוּל וְשָׂאֻב בְּתוֹכוֹ אֶת אוֹתָהּ הָאֵילַת. וְעַל הָאֵילַת הַזֹּאת, כְּשֶׁנִּפְרַד מֵהַיּוֹם אַחַר שְׂכָלֵל אוֹתָהּ, אָמַר דָּוִד שִׁירָה, שְׂכַתוֹב לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשֶּׁחַר. וְמָה אָמַר? אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזוּבָתִנִּי. שֶׁהָרִי נִפְרַדָּה אֵילַת הַשֶּׁחַר מְאוּר הַיּוֹם. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָאִיר הַיּוֹם וְהִגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נִתְפַלֵּל תְּפִלָּה וְנִלְךָ. יִשְׁבוּ וְהַתְּפַלְלוּ, אַחַר כִּי קָמוּ וְהִלְכוּ.

כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלֵי לַיְלָה וְאִינוּ שְׁלֹם אֲלֵא זֶה עִם זֶה כִּי צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם הָאָדָם יוֹם וְלַיְלָה

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשֶּׁחַר מְזֻמָּר לְדָוִד (כב,

א): [זוהר שמות פ' בשלח דף מ"ו ע"א]

רַבִּי יוֹסִי פֶּתַח, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשֶּׁחַר מְזֻמָּר לְדָוִד. כְּמָה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל מִי שְׂמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אָהוּב הוּא לְמַעַלָּה וְאָהוּב הוּא לְמַטָּה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשְׁיָב לְדַבְּרֵיו, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבַתּוֹרָה צְרִיךְ לַעֲסֵק בְּיוֹם וּבְלַיְלָה, שְׂכַתוֹב (יהושע א) וְהִגִּיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְכַתּוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא כְּרִיתִי

חַרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עַם: ה כָּל רֹאֵי יִלְעָנוּ לִי יַפְטוּרוֹ בְּשֹׁפָה יִנְעוּ רֹאשׁ: ט גַּל אֶל יְהוָה וְיִהְיֶה לְפָלְטָהוּ וְיִצְלָהוּ בִּי חֶפְזִי בּוֹ: י כִּי אֶתָּה גָּחִי מִכַּפְּטֵי מִכְּבִּיחֵי עַל שְׂרֵי אִמּוֹ: יא עֲלִידָה הַשְּׁלֵכְתִּי מִרְחָם מִכַּפְּטֵן אִמִּי אֵלַי אֶתָּה: יב אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי

זוהר תהלים

(כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כא):] פֶּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמֹּר לְדוּד. מִי זֶה אֵילַת הַשַּׁחַר? זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים וְיִעֲלֵת חֵן. וְכִי אֵילַת הַשַּׁחַר, וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָּא אֵילַת, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נִכּוֹן מִצְאוֹ. וְדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִרִי לֹא אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה (שְׁנִקְרָא אֵילַת אֲהָבִים וְיִעֲלֵת חֵן, וְהִיא בֵּאֵר מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נִכּוֹן מִצְאוֹ, וְדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל), מִשְׁמַע שֶׁכְּתוּב עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

בא רָאָה, בְּשַׁעָה שִׁיּוֹרֵד הַלֵּילָה, פֶּתַחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצְאִים (שׁוּכְסִים), וְכָל אוֹתָם רְחוּקִים מִתְּעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים וְשֹׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹכְבִים לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶם וְלִמְטוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים אֵת דִּיוּקֵן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים, שֶׁהִרִי הַתַּחֲזִקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְרֵי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם, נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי לָהּ, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי חֲלָקְם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְּעַכְּבוֹת בְּמִקְוֹם אַחַר שֶׁלֹּא צָרִיד. כְּשֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרְזוֹ, וְנִפְתָּחִים הַפֶּתַחִים. אֲזִי רוּחַ אַחַת שֶׁל צֶפּוֹן מִתְּעוֹרֶרֶת וּמְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דָּוִד,

וְקִדְרוֹת נִמְצָאת. אֲזִי מִתְּחַבֵּרֶת אֲשֶׁה בְּכַעְלָה, שֶׁשְׁנִינוּ, אֲשֶׁה מִסְפֵּרֶת עִם בַּעֲלָה לְדַבֵּר עִמּוֹ וְנִכְנַסֶת לְהִיכְלוֹ.

אחר כֶּף כְּשֶׁרוּצָה הַשֶּׁמֶשׁ לְהִכְנֵס, מֵאִיר וּבֹא הַלֵּילָה, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ. אֲזִי כָּל הַשְּׁעָרִים סְתוּמִים, וְחִמּוּרִים נוֹעְרִים, וְכֹלְבִים נוֹבְחִים. כְּשֶׁנִּחְצָה הַלֵּילָה מִתְּחִיל הַמֶּלֶךְ [לְקֹרָא] לְקוֹם וְהַגְּבִירָה לְזִמְרָה, וּבֹא הַמֶּלֶךְ וּמְקִישׁ עַל שַׁעַר הַהִיכָל, וְאוֹמֵר פֶּתַחִי לִי אַחֲוֵתִי רַעֲיָתִי וְגוֹ'. וְאֲזִי מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.

אשרי חֲלָקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁמִּתְּעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדַבְרֵי תוֹרָה. וְלִכְּן כָּל אוֹתָם בְּנֵי הִיכָל הַגְּבִירָה, כָּלֶם צְרִיכִים לְקוֹם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְשַׁבַּח אֵת הַמֶּלֶךְ, וְכָלֶם מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו. וְהַשְּׁבַח שֶׁעוֹלָה מִהָעוֹלָם הַזֶּה, זֶה שֶׁהוּא רְחוּק, [יִתְרוֹ] זֶה נִחַת רוּחַ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהַכֹּל.

כְּשֶׁמִּסְתַּלֵּק הַלֵּילָה וּבֹא הַבֶּקֶר (וּמַחֲשִׁיר) וְהַתְּקַדֵּר, אֲזִי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה בְּסוּד בְּחֻדוֹהָ, וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוּת וְלִכְּל בְּנֵי הִיכָלָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁהוּא בְּמַנְיָן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְּעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן - חֲצוֹת לַיְלָה וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, נִקְרָא חִבְרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכִנְסֶת יִשְׂרָאֵל לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמֹּר דָּוִד

צָרָה קְרוּבָה בִּי אֵין עֲזוּר: יג סְבִיבֵי פְרִים רַבִּים אֲבִירֵי כֶּשֶׁן בְּתֵרוּנֵי: יד פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׁאֵג: טו כַּמּוֹם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עֲצָמוֹתַי הִיָּה לִבִּי בְדוֹגָג נָמַס בְּתוֹךְ מַעֵי: טז יָבֵשׁ בְּחֶרֶשׁ כַּחֲוִי וְלִשׁוֹנִי מִדְּבַק מִלְקוֹחַי וְלַעֲפָר מוֹת תִּשְׁפְּתֵנִי: יז בִּי סְבִיבֵי כָּלֵבִים עֲדַת מְרַעִים הַקִּיפוּנִי כְּאֵרֵי יְדֵי וְרַגְלֵי: יח אֲסַפֵּר

זוהר תהלים

וּמִנְגֵן מְאֵלִיו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן.

אֲשָׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן

וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְכֹל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, נִקְרָא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂאֵלוֹ נִקְרָאִים אַחִים וְרַעִים שְׁלוֹ, שְׁכָתוֹב (תהלים קפב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ. וְנִקְרָאִים חֲבֵרִים שֶׁל הַמְּלָאכִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַמְחַנּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁכָתוֹב (שיר ח) חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלְךָ. כְּשֶׁבָא הַיּוֹם, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרִּיז, וּפְתָחִים שֶׁל צַד דְרוֹם נִפְתָּחִים, וּמִתְעוֹרְרִים כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, וּפְתָחֵי הַרְחֻמִּים נִפְתָּחִים, וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב וּמִקְבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ. אֲזִי כִנְסַת יִשְׂרָאֵל נוֹטְלַת אֶת אוֹתָם דְּבָרִים וְעוֹלָה, וְכֹל אוֹתָם חֲבֵרִים אַחוּזִים בְּכַנְפֶיהָ, וְדְבָרֵיהֶם בָּאִים וְשׁוֹרִים בְּחִיק הַמֶּלֶךְ. אֲזִי מִצְוֶה הַמֶּלֶךְ לְכַתֵּב אֶת כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים.

וּבַפֶּפֶר כְּתוּבִים כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַיִּכְלוֹ,

וְחוֹט שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם, שְׁמֵאוֹתוֹ חוֹט מִתְעַטֵּר אָדָם בְּעִטְרַת הַמֶּלֶךְ, וּמִמֶּנּוּ פּוֹחֲדִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים. הוּא נִכְנָס לְכָל שְׁעָרֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֵין מִי שִׁמְחָה בְּיָדוֹ. וְאֶפְלוּ בְּזִמְנָן שְׁבַעֲלֵי הַדִּין עוֹמְדִים לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, אֵין דְּנִים עָלָיו דִּין, מִשׁוּם שֶׁהָרִי נִרְשָׁם בְּרֶשֶׁם שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שְׁנוּדַע

שֶׁהוּא מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ, וְלִכֵּן לֹא דְנִים עָלָיו דִּין. אֲשָׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, וְכֹל שֶׁכֵּן בְּזִמְנָן שֶׁהַמֶּלֶךְ תָּאֵב לְדַבְּרֵי תוֹרָה.

בֹּא וּרְאֵה סוּד הַדְּבָר, אֵין עוֹמֵדַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ אֲלֵא בְּתוֹרָה, וְכֹל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַתְּעַסְקוֹ בְּתוֹרָה, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הִיָּתָה שְׁרוּיָה עִמָּהֶם. כְּשֶׁהִתְבַּטְּלוּ מִדְּבָרֵי תוֹרָה, לֹא יִכְלָה לְעַמֵּד עִמָּהֶם שְׁעָה אַחַת. מִשׁוּם כֵּן, בְּשְׁעָה שֶׁכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרֶרֶת לְמֶלֶךְ בְּתוֹרָה, מִתְחַזֵּק כְּחָה, וְהַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ שְׂמַח לְקַבֵּל אוֹתָהּ. וְכֹל זְמַן שֶׁכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בָּאָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְאֵין הַתוֹרָה נִמְצָאת עִמָּהּ, כְּכִיכּוֹל תִּשֵּׁשׁ כְּחָה. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁמְחַלְשִׁים אֶת הַכַּחַשׁ שֶׁלְמַעְלָה. מִשׁוּם כֵּן אֲשָׁרֵי אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, וְכֹל שֶׁכֵּן בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁצָרִיף לְהַשְׁתַּתֵּף עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֲזִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא עָלָיו, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

הַצַּדִּיק עוֹלָה לְמַעְלָה מִדְּרָגָה לְדְרָגָה

לְמִנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב,

א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כ"ה)]

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי שְׁנִינּוּ, יֵשׁ מִי שְׁזוֹכָה בְּנִשְׁמָה, וַיֵּשׁ מִי שְׁזוֹכָה בְּהִתְעוֹרְרוֹת הָרוּחַ, וַיֵּשׁ מִי שְׁאִינּוּ זוֹכָה

כָּל עֲצֻמוֹתַי הַחֶמֶד יִבְיטוּ יִרְאוּ כִּי יֵשׁ יַחְלְקוּ בְּגִדֵי לָהֶם וְעַל לְבוּשֵׁי יַפְּלִיזוּ גִזְרָל׃
 כ וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל תִּרְחַק אֵילֹוֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה׃ כֹּא הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי

— זוהר תהלים —

שְׁקוּנָה רוּחַ, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הַרִים וְסֻלְעִים, עוֹלָה וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מֵה שְׂיֹדֵעַ, וְלוֹמֵד דְּבָרִים, וְחוֹזֵר לְמִקְוֵמוֹ. אֲזִי הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם בְּקִדְשָׁהּ, עַד שֶׁזוֹכֶה בְּנִשְׁמָה וְקוֹנָה אוֹתָהּ. בֵּינָן שְׁקוּנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים לֹא מְעַכְבִּים אוֹתָהּ, וְהוֹלֶכֶת וּמִתְפַּשֵּׁטת וְנִכְנָסֶת בֵּין אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁצֻרוֹרִים בְּצֻרוֹר הַחַיִּים, וְשֵׁם רוֹאֶה אֶת עֵנַג הַמְּלָךְ וְנִהְיֵית מִן הַיָּזוּר הָעֲלִיּוֹן.

וּכְשֶׁמִּתְעוֹרְרֶת הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן, יוֹרֶדֶת, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ צְדִיק שְׁקֵנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אֲרִיָּה חֲזָק בְּתוֹרָה, עַד שֶׁבָּא הַבִּקְרָה וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַמְּלָךְ, לְקַבֵּל חוּט אַחַד שֶׁל חֶסֶד. וּמִיָּהוּ זֶה? חוּט שֶׁל אֲבָרָהֶם, שֶׁהוּא קֵנָה אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד) אִם מְחוּט וְעַד שְׂרוּף נֶעַל. הוּא לֹא נִהְיָה מֵאֲחַר כְּלוּם, וְאָמַר אִם מְחוּט, זָכָה לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא הַחוּט שֶׁל אֲבָרָהֶם. וּכְשֶׁבָּא אוֹתוֹ צְדִיק עִם הָאֵילָה הַזֶּה, אֲזִי מִתְעַטֵּר עִמָּה לְפָנָי הַמְּלָךְ, וְדוֹד אָמַר (תְּהִלִּים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשָּׁחַר, זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֵילַת הַשָּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׂאוֹמְרִים בְּגִלוֹת אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

הַנְּבִיא יִשְׁעִיָּהוּ הִשֵּׁם גֹּרֵם יְשׁוּעָה

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילֹוֹתַי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה (כב, כ): זוהר שמות פ' ואתה

אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ. זֶה מִי שֶׁלֹּא זוֹכֶה אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ, וְלֹא עוֹלָה יוֹתֵר, זֶה נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל הַטְּמָאָה, וּכְשֶׁהוּא יִשָּׁן, אוֹתָם צְדָדִים רְעִים בָּאִים וְנִדְבָקִים בּוֹ וּמוֹדִיעִים לוֹ בְּחִלּוּם דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם, מֵהֶם כּוֹזְבִים, וּמֵהֶם אֱמֶת. וּלְפַעְמִים שְׁצוֹחֲקִים עִמוֹ וּמְרִאִים לוֹ דְּבָרֵי שְׂקָר, וּמִצְעָרִים אוֹתוֹ בְּחִלּוּמוֹ. וְעַל כֵּן אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, מֵהֶם שְׂרוּאִים בְּחִלּוּמָם דְּבָרֵי אֱמֶת, מִשׁוּם אוֹתוֹ צַד שְׁנִדְבָקִים בּוֹ, וְכֻלָּם דְּבָרִים לְזִמְן קָרוֹב.

בֹּא רְאֵה, בְּמִינִים הָרְעִים הִלְלוּ יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת אֵלוֹ עַל אֵלוֹ. הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁתֻּלוּיִים בְּאִוִּיר. הַדְּרָגָה הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁצוֹחֲקִים עִם בְּנֵי אָדָם וּמִצְעָרִים אוֹתָם בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, מִשׁוּם שְׁכָלָם חֲצוּפִים כְּמוֹ כְּלָבִים. וְיֵשׁ דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם מְעֲלִיוֹנִים וּמִתְחַתְּנוֹנִים, וְאֵלוֹ מוֹדִיעִים לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֱמֶתִיִּים, וְאֵלוֹ הַדְּבָרִים הָאֱמֶתִיִּים כָּלֵם לְזִמְן הַקָּרוֹב. וְאוֹתָהּ דְּרָגָה מֵאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאִוִּיר, שֶׁהֵם יוֹתֵר עֲלִיוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכֶה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּנַפְשׁ, וְאוֹתָהּ נַפְשׁ רוֹצֶה לְהִתְתַּקֵּן וּלְקַבֵּל רוּחַ, טָרֵם שֶׁהִרְוִיחָה אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֵה שְׂיֹצֵא מֵאוֹתָהּ מֵאוֹתָהּ הַנַּפְשׁ, וּמִתְפַּשֵּׁטת בְּעוֹלָם, וְרוֹצֶה לְעֵלוֹת וְלֹא רוֹצֶה, עַד שֶׁפּוֹגֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׁבָאִיר, וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְּבָרִים, מֵהֶם קְרוֹבִים וּמֵהֶם יוֹתֵר רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְּרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשֵׁר בְּחִלּוּמוֹ עַד שְׁקוּנָה רוּחַ. בֵּינָן

—= זוהר תהלים =—

'וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתַי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה'. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשַׁעַת
 שְׁהִיָּה מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת תְּשֻׁבַת הַמֶּלֶךְ
 כְּדִי לְחַבֵּר אֵת הַשֶּׁמֶשׁ לְלִבְנָה. כִּיּוֹן שְׁהִיָּה
 מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת שְׁבָחָיו לְהַתְחַבֵּר, אָמַר
 וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק. וְאַתָּה ה' - סוּד שֶׁל
 חִבְרוֹת אַחַת בְּלִי פְרוּד. אֵל תִּרְחַק - כִּיּוֹן
 שְׁעֵלְתָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָה, וְהִכַּל בְּעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה לְעֵלוֹת לְאִין סוּף
 לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלִכְּן אֵל
 תִּרְחַק לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתְּנוּ וְלַעֲזוֹב אוֹתְנוּ. וְלִכְּן
 בְּתוֹךְ סְדוּר הַתְּשֻׁבָּה צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל
 לְהַכְלִיל שֵׁם וְלְהַדְבִּיק עִמָּם מִלְּמַטָּה,
 שְׂאֵלְמָלָא יִרְצֶה לְהַתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה,
 הָרִי יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִיזִים בּוֹ וּמְחַזְּקִים
 בּוֹ שְׁלֵא יַעֲזוֹב אוֹתוֹ לְהִתְרַחֵק מֵהֶם. וְלִכְּן
 הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, כְּמִי שְׁמֻדְבֵּר בְּסוּד עִם
 הַמֶּלֶךְ. וּבְעוֹד שֶׁהוּא בְּסוּד עִמוֹ, לֹא
 מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כָּלֵל. אֵילוּתִי - מָה אֵיִל
 וְצָבִי, בְּשַׁעַת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְרַחֵקִים, מִיַּד
 חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁעֻזְבוֹ - אֵף הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה בְּאִין סוּף, מִיַּד חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִיזִים
 בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח
 וְלְהִתְרַחֵק מֵהֶם. וְלִכְּן, אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה. וּמִשּׁוּם כֶּף צְרִיכִים לְהִתְאַחֵד עִם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֶאֱחֹז בּוֹ כְּמִי שְׁמַמְשִׁיף
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, שְׁלֵא יִשְׂאֵר אִישׁ עֲזוֹב
 מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. וְלִכְּן כְּשִׁסּוּמָךְ
 גְּאֵלָה לְתַפְלָה, צְרִיף לֶאֱחֹז בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמוֹ
 בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד, שְׁלֵא יִתְרַחֵק מֵעַמִּינוּ וְלֹא
 יַעֲזוֹב מֵעַמִּינוּ, וְלִכְּן כְּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתָּם

תְּצוּהוּ (דף ק"ע"ט:) פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 (תהלים כב) 'וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
 לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה'. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל אֶחָד. אֵל
 תִּרְחַק - לְהִתְרַחֵק מֵאַתְּנוּ לְהִיּוֹת עוֹלָה
 הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה. שְׁהִיָּה כְּאִשֶּׁר
 מִתְעַלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה, אֲזִי נִחְשֵׁף
 כָּל הָאוֹר וְלֹא נִמְצָא כָּלֵל בְּעוֹלָם.

וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵי יְרֵמְיָהוּ.
 וְאֵף עַל גַּב שֶׁנִּבְנָה לְבַסוּף, לֹא חָזַר
 הָאוֹר לְמְקוֹמוֹ כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְעַל סוּד זֶה
 שֵׁם הַנְּבִיא הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כֶּף -
 יְרֵמְיָהוּ. הָעֵלָם שֶׁל הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁעֵלָה
 לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חָזַר לְהָאִיר לְבַסוּף
 כְּמוֹ שְׁצָרִיף. יְרֵמְיָהוּ - הִתְעַלָּה וְלֹא חָזַר
 לְמְקוֹמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִחְשְׁכוּ
 הַמְּאֹרוֹת. אָבֵל יִשְׁעִיהוּ, הַשֵּׁם גּוֹרֵם
 הַיְשׁוּעָה, וְלְהַחְזִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְמְקוֹמוֹ
 (יִשְׁעִיהוּ, לְהָאִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן וּלְעֵשׂוֹת יִשׁוּעָה) וְלִבְנוֹת
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאֹרוֹת
 יִחְזְרוּ כְּבָרְאִשׁוֹנָה. וְעַל זֶה שְׁמוֹתָם שֶׁל שְׁנֵי
 הַנְּבִיאִים הָאֵלוּ עוֹמְדִים זֶה לְעִמַּת זֶה,
 בְּסַבַּת הַשֵּׁם שְׁגוֹרֵם, וְצָרוּף הָאוֹתִיּוֹת זוֹ בְּזוֹ
 גּוֹרְמוֹת מַעֲשֶׂה, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרַע. וְעַל
 סוּד זֶה צָרוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁמוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת בְּעַצְמָן גּוֹרְמוֹת
 לְהִרְאוֹת סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כְּדָגְמַת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּעַצְמָן גּוֹרְמוֹת סוּדוֹת
 עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים לְהִרְאוֹת בְּהֶם.

אַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה (כב, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
 (דף ק"ה:) פרק כ"ב - פסוק כ'] כְּתוּב (תהלים כב)

מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי: כַּב הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיָה וּמִקֶּרְנֵי רַמִּים עֲנִיתָנִי: כַּג אִסְפָּרָה שְׁמֹךְ לְאַחֵי בְּתוֹךְ קָהָל אֲחֵלְלֶךָ: כַּד יֵרְאֵי יְהוָה-הַגִּבּוֹר תִּלְלוּהוּ כָּל זֶרַע יַעֲקֹב בְּבְרוּהוּ וּגְבוּרֵי מִמֶּנּוּ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל: כַּה כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנִיתָ עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פְּנָיו

== זוהר תהלים ==

הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁפְכָה לֹו אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁה' אֱלֹהָיו.

דְּמוֹת אַרְיָה מְקַבֵּל הַקֶּרֶבֶן

הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי (כב,

כא): [זוהר תורה; זוהר חדש מדרש רות,

תיקוני זוהר ת' ע'] התפלה היא כקרבן, כמו שדרשו הראשונים שהתפלות כנגד תמידים תקנום, אם היו זוכים היה יורד דמות אריה והיה מקבל הקרבן, וזה מיכאל שמדרגתו חסד והוא מקבל תפלת שחרית, ואם לא זכו מה כתוב בקרבן: "לְכָלֵב תִּשְׁלַכְוֶן אֹתוֹ" (שמות כב, ל), שנחשב לו כטרפה, ובעבור זה היה יורד דמות כלב לקבל זאת המתנה והקרבן, וזהו שאמר דוד "הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

אם זוכה דמות אריה מקבל נשמתו. וכמו כן, כאשר ימות איש אם זוכה יורד דמות אריה לקבל נשמתו, ואם לא הרי דמות כלב, שעליו אמר דוד "הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

נשמה נרכבת בכלב. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבי שמעתי שיש נשמה שמרכיבים אותה בכלב, ובשביל זה אמר דוד "הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי", מהו "יַחֲדָתִי", זו

הנשמה, וכי הנשמה נרכבת בכלב, אמר לו בני כך הוא, שנרכבת באותו ערל נחש הקדמוני שפיתה לחוה ולהאנשים, זה הוא כלב, וזה הוא יצר הרע שבא בעולם ההוא רוכב עליו שתקבל ממנו הנשמה עונשו.

לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה וְאֵת דַּכָּא וְשִׁפְלָא רוּחַ אֱלוֹהִים כְּלֵי הַמְלָךְ

כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנִיתָ עֲנִי (כב, כה):

[זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף טו.)] רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אַבִּיו, אָמַר לוֹ, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׁעַל שְׁלֵשָׁה חֲטָאֵי הָעוֹלָם הִרְעַב בָּא לְעוֹלָם, וְכָל הַחֲטָאִים אֵינָם נִמְצָאִים אֶלָּא רַק בְּעִשְׂרִים, מִשּׁוּם שְׁלָבָם גַּס בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָאִים בְּעֵנִים. מַה הַדִּין? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְרַג אֶת הָעֵנִים וְיַעֲמִיד אֶת הָעִשְׂרִים! שֶׁהֲרִי מַעֲכָשׁוּ יוֹסִיפוּ לְחַטָּא לְפָנָיו! אָמַר לוֹ, יָפָה שְׁאַלְתָּ, וְהֲרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, כְּשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מִהֲרָשָׁעִים וְלֹאֲבָדֵם מִן הָעוֹלָם, אֲזַי נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם וּמְשָׁלִים לָהֶם בְּכָל. אֲבָל בָּא וְרָאָה שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִמְצָאִים קְרוֹבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן, כְּפִלִּים הָלְלוּ שֶׁהוּא מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶם, וּמִי הֵם? (תהלים נה) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה. (ישעיה נז) וְאֵת דַּכָּא וְשִׁפְלָא רוּחַ. אֱלוֹהִים כְּלֵי הַמְלָךְ. וְכִשְׁנִמְצָאָת בַּצֵּרֶת בְּעוֹלָם וְהִרְעַב וְהַדִּין

מִמֶּנּוּ וּבְשׁוּעוֹ אֱלֹהֵי שְׁמֹעַ: כו מֵאַתָּה תַחֲלֹתִי בְקָהֶל רַב נְדָרֵי אֲשֶׁלֶם נֶגֶד יִרְאִיו:
 כז יֹאכְלוּ עֲנִיִּים וַיִּשְׁבְּעוּ יַחַלְלוּ יְהוָה: ^ל דְּרִשׁוּ יַחִי לְבַבְכֶם לְעַד: כח יִזְכְּרוּ
 וַיֵּשְׁבוּ אֶל יְהוָה: ^ל כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפַּחֹת גּוֹיִם: כט כִּי
 לִיהוָה: ^ל חֲמִלּוֹכָה וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם: ל אֲכָלוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ כָּל דְּשָׁנֵי אֶרֶץ לְפָנֶיךָ
 וַיִּכְרְעוּ כָּל יִרְדֵי עֶפְרַיִם וַנִּפְשׁוּ לֹא חַיָּה: לא זָרַע וַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר: לב יִבְאוּ
 וַיִּגִּידוּ צַדִּיקְתּוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה:

— זוהר תהלים —

בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהַעֲמִידוֹ עַל עֲמֻדוֹ, עַל
 עֲמוּד אֶחָד. מַה הוּא? הוּא צַדִּיק יְסוֹד
 עוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצָץ אִוֵּר
 מִמֶּנּוּ, וְהָאִוֵּר הַהוּא הַבְּהִיר וְהָאִוֵּר מְסוּף
 הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכֹן נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאֵהוּ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּכֵּל בְּרִשְׁעִים
 הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגִזְזוּ לְעוֹלָם
 הַבָּא לְצַדִּיקִים. וְאִם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְהוּא
 עֲתִיד לְגִזְזוֹ, לְמָה בְּרָאוֹ? אֵלֶּא כִּשְׁבָרָא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִוֵּר זֶה, לֹא בְּרָאוֹ אֵלֶּא
 לְבָרָא כּוֹ אֶת הָעֶפְרַיִם (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּכֵּל וְרָאֵה
 שְׁעֲתִידִים רִשְׁעִים לְבֹא, וְגִזְזוּ לְצַדִּיקִים
 לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אַף עַל פִּי
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזְזוּ, כּוֹ הָעוֹלָם
 מִתְקַיֵּם. כּוֹ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ? אֵלֶּא אָמַר,
 בְּאוֹר אַחַר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט
 הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גָּדוֹל, וְהָעוֹלָם כּוֹ מִתְקַיֵּם.
 וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנֵאמַר (מְשָׁלִי י')
 וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זָרַע
 דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים כב) 'זָרַע
 יַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לָהּ' לְדוֹר'. הוּא שְׁנֵאמַר (שֵׁם
 פט) וְכִסְאוֹ כִּשְׁמֵשׁ נִגְדִי. וְכָל זָרְעוֹ שֶׁל דָּוִד,
 מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעִנְיֵן זֶה - (מְשָׁלִי טז) כָּל
 פֶּעַל ה' לְמַעֲנֶהוּ.

מִתְחַזְּקִים עַל הָעֲנִיִּים, אִזִּי בּוֹכִים וְגוֹעִים
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵּב
 אוֹתָם יוֹתֵר מִהַכֵּל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כב) כִּי
 לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנוּת עֲנִי. וְאִז הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עַל מַה בָּא הָרָעַב לְעוֹלָם.
 אוֹי לְאוֹתָם הָרִשְׁעִים שֶׁגָּרְמוּ לָזֶה.
 כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם עַל
 קוֹלוֹת הָעֲנִיִּים, הַרְחֵמֵן יַצִּילֵנוּ מִמֶּהם
 וּמַעֲלִבוֹנָם, אִז כְּתוּב (שְׁמוֹת כב) שְׁמוּעַ
 אֲשֶׁמַע צַעֲקוֹתָם. שְׁמוּעַ אֲשֶׁמַע - שְׁתִּי
 פְּעָמִים, אַחַת לְהַשְׁגִּיחַ עַל קוֹלָם, וְאַחַת
 לְהַפְרַע מֵאוֹתָם שְׁגוֹרְמִים לָהֶם אֵת זֶה. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב וְשִׁמְעֵתִי כִּי חֲנוּן אֲנִי וְחַרָּה אִפִּי
 וְגו'. וְלִכֵּן בְּשַׁעַה שֶׁרָעַב נִמְצָא בְּעוֹלָם, אוֹי
 לְאוֹתָם הָעֲשִׂירִים הָרִשְׁעִים, מִשׁוּם קוֹלָם
 שֶׁל הָעֲנִיִּים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לֹא בְּרָא הַקְּב"ה אֶת הָעוֹלָם עַד שֶׁבְּרָא אֶת
 הַתְּשׁוּבָה

זָרַע וַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר (כב, לא):
 [זוהר חדש-מדרש רות (דף קג.)] שְׁנֵינּוּ,
 כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרָא הָעוֹלָם,
 הָיָה מַחְרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הָיָה עוֹמֵד,
 עַד שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה,

ד לחודש

כג א מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן רָעִי לֹא אֶחָסֶר: ב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לשאלת חלום

ה' רועי לא אחסר. וגו' (כג, א): [שימוש תהלים לפרק כג] טוב לשאלת חלום. טהר עצמך והתענה ואמור אותו שבעה פעמים ותישן ותאמר בכל פעם תאות ענוים שמעת וכו'. שם שלו הוא י"ה. י' מן "יהוה רועי, ה' בחלופי נ' דנפשי באותיות הנ"ך.

זוהר תהלים

מזמור לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר. הָרִי נִתְבָּאֵר, מֵה בֵּין מְזֻמּוֹר לְדָוִד וּבֵין לְדָוִד מְזֻמּוֹר? וְכֵן שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה. ה' רָעִי, וְכִי לְמָה שְׂכִינָה קְדָמָה לְכָאן, וְהָרִי דָוִד צָרִיךְ לְהַקְדִּים (לעורר) בְּרֵאשׁוֹנָה, הוֹאִיל וּמִבְקֶשׁ מְזוֹנָה מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא וְדַאי שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו וְהַעִירָה אוֹתוֹ לְשִׁבְחַת לְמַלְךְ אֶת הַשִּׁבְחָה הַזֶּה וּלְבִקְשׁ מְזוֹנוֹת מִלְפָּנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי כִּף צָרִיךְ עַל דְּבַר שֶׁל מְזוֹן שֶׁהִיא רוּצָה וְהַרְצוֹן שֶׁלָּהּ, שְׂכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְקְשׁוּ מְזוֹנוֹת. מִשׁוּם שְׂכָאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהוֹרִיד מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, הִיא נוֹטֶלֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים מְזוֹנוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשׁוּם כִּף הִיא הַקְּדִימָה לְדָבַר זֶה שֶׁל מְזוֹנוֹת, וְשָׂרְתָה עַל דָּוִד. ה' רָעִי - ה' הַרְוּעָה שְׁלִי. כְּרוּעָה הַזֶּה שֶׁמְנַהֵג צֶאֱנוּ בְּמִקּוֹם שֶׁל דְּשָׂאִים וְעֹשֵׂבִים שֶׁלֹּא חָסְרוּ דָבַר, אִף כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא הַרְוּעָה שְׁלִי לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה שְׂאֵנִי צָרִיךְ. דְּבַר אַחַר ה' רָעִי - שְׂגִינָה שֶׁקְּשִׁים מְזוֹנוֹת שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת יָם סוּף. כֵּן הֵם שְׂגִי גִּוְנִים, וְשְׂגִינָהם בְּדָרְךְ

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר

מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר (כג, א): [זוהר חלק ב' פ' שמות דף כ:] וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה אֶת צֶאֱן יִתְרוֹ חֲתָנוּ כִּהֵן מִדִּין. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כו) 'מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר'. כְּלוּמַר, ה' רָעִי - ה' הַרְוּעָה שְׁלִי. מָה הַרְוּעָה מְנַהֵג אֶת הַצֶּאֱן וּמוֹלִיכֶם לְמַרְעָה טוֹב, לְמַרְעָה שְׁמֵן, בְּמִקּוֹם נַחְלֵי מַיִם, מִיִּשְׁרָאֵל הִלִּיכְתֶּן בְּצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט - אִף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל מִי מִנְחוֹת יִנְהַלְנִי נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּרָךְ הַרְוּעָה לְנַהֵג בְּצִדְקָה אֶת צֶאֱנוּ, לְהַרְחִיקָם מִן הַגְּזֵל, לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר, וְהַשְׂבֵּט בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטוּ יָמִין וּשְׂמָאל. כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל עַת הַשְׂבֵּט בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטוּ יָמִין וּשְׂמָאל.

הַקְּב"ה מְמַתִּין שֶׁיִּבְקְשׁוּ מִמֶּנּוּ הַפְּרִנְסָה וְעַל דִּי זֶה מִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁפַּע פְּרִנְסָה מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר (כג, א): [זוהר שמות פ' תרומה דף ק"ע:] וּפְסוּקָה זֶה פְּרִשׁוּהוּ, (רבי יצחק פתח) כְּתוּב (תהלים כג)

—= זוהר תהלים =—

ואמת? אלה עובדי כוכבים ומזלות, ואלה עובדי כוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים. באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין. והרי ישראל היו נוסעים על הים, שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף, ואלמלא שהשיג הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות מצות רבונו ורצונו, ככתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר - כלם היו אובדים בים, משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

מהו קשה פרנסתו של אדם בקריעת ים סוף

ששנינו, מה שכתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה, מלמד שבאו מלאכים עליונים לשבח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: וכי (בני מעשי ידי טובעים בים ואתם משבחים לפני? מיד - ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה כתוב? והי באשמת הבקר. השיג הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות רצון רבונו, ככתוב וישכם אברהם בבקר. אז חזר הים, וברחו המים מלפני ישראל. שכתוב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. ושנינו, לאיתנו - לתנאו, לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשבא את העולם. לאיתנו, כתוב כאן לאיתנו, וכתוב שם (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי, ועל זה לפנות

אמת. אחד בשביל שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא בדין ואמת, ועל הדין והאמת מתקיים כל העולם, ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין, את הצדיקים ואת הרשעים ואת כל בני העולם, כמו שנאמר (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב. וכשהוא דן בני אדם ורואה בני אדם כמה רשעים וכמה חטאים לפניו, אז קשה בעיניו לתת להם מזון בכל זמן, כי יש לו לזון את הרשעים ואת אותם שחוטאים. והוא עושה עמהם לפנים משורת הדין, וזן ומפרנס אותה כפי החסד העליון שנמשך ונשפע על כל (העמים ובני בני העולם, וכו' הוא זן ומפרנס את הכל, את הצדיקים ואת החסידים ואת הרשעים, ואת כל אותם בני העולם, ואת כל החיות ובהמות השדה ועופות השמים, מקרני ראמים ועד ביצי כנים, ולא נשאר בעולם מי שאינו זן ומפרנס את הכל, אף על גב שקשה לפניו, לפי מעשי בני העולם, בקריעת ים סוף. וכי קריעת ים סוף קשה לפניו, והרי כתוב (נחום א) גוער בים ויבשהו, (עמוס ט) הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ, והרי פיון שעלה רצון לפניו, הכל לפניו כאין הוא חשוב, ואתה אמרת שקריעת ים סוף קשה לפניו? אלא, בזמן שישאל עברו לים ורצה הקדוש ברוך הוא לקרע להם את ים סוף, בא רהב, אותו ממנה על מצרים, ובקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא. אמר לפניו רבון העולם, למה אתה רוצה לעשות דין על מצרים ולקרע את הים לישראל, הרי כלם רשעים לפניך, וכל דרכך בדין

—== תהלים —== זוהר תהלים —==

ושנינו, מה הטעם הלך יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שהרי השכינה שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אַשְׁתָּךְ כַּגֶּפֶן פְּרִיָה בִּירְכַתִּי בֵיתְךָ. גֶּפֶן פְּרִיָה - זו שְׂכִינָה. מה שְׂכִינָה הִיְתָה נִסְתָּרֶת בְּתוֹךְ בֵּית קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, אף כִּף אִשָּׁה צְנוּעָה לֹא יוֹצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתָהּ הַחוּצָה. ומשום כִּף הִיְתָה בּוֹרַח יוֹנָה מִחוּץ לָאָרֶץ הַקִּדְוֶשָׁה, וְהָרִי כָּאֵן כְּתוֹב מִלְפָּנָי, וְלֹא כְּתוֹב לְפָנָי.

אָא ודאי כִּף הוּא - מִלְפָּנָי, שְׁהָרִי רוּחַ נְבוּאָה לֹא בָּאָה מִתּוֹךְ שְׂכִינָה אֲלֵא מִלְפָּנָי. אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הַנְּבִיאִים שְׁשׁוּרִים עַל הַשְׂכִּינָה, וּמֵאוֹתוֹ מְקוֹם פְּחַד לְהִיּוֹת שָׁם בְּאָרֶץ הַקִּדְוֶשָׁה, וְעַל זֶה מִלְפָּנָי. כִּי מִלְפָּנָי ה' הוּא בְּרַח, וְלֹא לְפָנָי ה', שְׁהָרִי הִיְתָה יוֹדֵעַ שְׁנִבְוָאָה לֹא הִיְתָה בָּאָה אֲלֵא מִלְפָּנָי. וּמִשׁוֹם כִּף קָשִׁים זְוֹגִים, קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְפָנָי הַקִּדְוֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דָּוִד הִמְלִיךְ תְּלָה מְזוֹנֹתָיו לְמַעְלָה, מִשׁוֹם שְׁלִמְעָלָה לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאֵן פּוֹסֵק, שְׁהָרִי לֹא תְלוּיִים בּוֹ מְזוֹנֹת. לְמַעְלָה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוֹב (תהלים כג) ה' רֵעִי לֹא אֶחְסֵר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנֹת מִמְּנִי לְעוֹלָמִים, מִשׁוֹם שְׁאוֹתוֹ נִהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מַעְדָּן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוֹם זֶה קוֹדֶמֶת שְׂכִינָה עַל זֶה.

בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם מְקַבֵּל מְזוֹנֹת מְלַמְעָלָה, כִּל הַמְקַדְשִׁים אֵת

בְּקָר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁהַקְדִּים אֲבָרְהָם לְעִשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוֹ אֲזַ נִקְרַע הַיָּם, (כאן ויהם את מחנה מצרים) וְלִכְּן קָשָׁה הִיְתָה לְפָנָיו קְרִיעַת יַם סוּף. כְּמוֹ כֵּן קָשִׁים הַזְוֹגִים לְפָנָי הַקִּדְוֶשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּקְרִיעַת יַם סוּף. מֵה קְרִיעַת יַם סוּף הָרַג אֵת אֱלֹה בְּצַד הַזֶּה, וְקִיָּם אֵת אֱלֹה בְּצַד הַהוּא - אֵף כָּאֵן בְּזוּגִים, כְּתוֹב (תהלים no) מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת, וְשִׁנִּינוּ - בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֵת זֶה, וְנוֹתֵן אֵת אֲשֶׁתוֹ לָזֶה, וְלַפְעָמִים לְרִשָּׁע מְזַדְמָנֶת אִשָּׁה מְעֵלָה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם בְּכָל, וְהַכֵּל הוּא בְּדִין. וּמֵה שְׁהַעִירוּ הַחֲבָרִים בְּזֶה, וְדַאי כִּף הוּא.

וּמֵה שְׁהַעִירוּ לְפָנָי וְלֹא מִלְפָּנָי - לְפָנָי אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד לְפָנָי, לְפָנָיו שֶׁל הַקִּדְוֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁמְשׁ לְפָנָיו. וְעַל כִּף לֹא אָמְרוּ שְׁקָשִׁים הַזְוֹגִים לְקִדְוֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקִדְוֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא לְפָנָי, וְלָזֶה קָשִׁים כֵּל אֱלֹה, שְׁהָרִי לֹא בְרִשׁוֹתָם הֵם עוֹמְדִים. אֵף עַל גַּב שְׁהוּא עוֹשָׂה, (אבל אף על גב שהוא עושה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת הוּא עוֹשָׂה.

כְּתוֹב (ויקרא כב) וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְפָּנָי. מֵה זֶה מִלְפָּנָי? אֲלֵא זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, הַהוּא שְׁכָל הַחַיִּים עוֹמְדִים שָׁם. דְּבַר אַחֵר, זֶה צְנוּר עֲלִיוֹן, נִהָר שְׁאִין מִימֵיו פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהַכֵּל אַחַד. וְזֶהוּ שְׁנוּטֵל אֵת כֵּל הָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וּמֵאוֹתָם עֲדוּנִים עֲלִיוֹנִים תְּתַכְלֶה (הַגִּפְשׁ הַזֶּה), מְמָקוֹם שְׁשָׁם אוֹתוֹ נַעַם ה', וְזֶהוּ מִלְפָּנָי.

וְאֵם תֹּאמֵר, אֵם כִּף, הָרִי כְּתוֹב (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה לְבְרַח תְּרִשִּׁישָׁה מִלְפָּנָי ה'. כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְפָּנָי ה' הוּא בְּרַח.

מִי מְנַחֶתֶת יְנַחֲלֵנִי: ג נִפְשִׁי יִשׁוּבֵב יִנְחֵנִי בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לְמַעַן שָׁמוּ: ד גַּם כִּי אֵלֶיךָ
בִּגְיָא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אִתָּה עֲמָדִי שְׁבֻטְךָ וּמִשְׁעֲנִיתְךָ הַפְּחָה יְנַחֲמֵנִי:

—= זוהר תהלים =—

אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו' (כג, ד):
[זוהר חלק א' פ' וישב (דף קפ"ט)]. ויהי ה' את
יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו
וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) כי ה' אהב
משפט ולא יעזב את חסידיו לעולם
נשמרו. הפסוק הזה בארוהו באברהם. את
חסידיו, כתוב חסידו, והרי נתבאר.

בא ראה, בכל מקום שהצדיקים הולכים,
הקדוש ברוך הוא שומר אותם ולא
עוזב אותם. דוד אמר (שם כג) גם כן אלך
בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי
שבטך ומשענתך וגו'. בכל מקום
שהצדיקים הולכים, השכינה הולכת
עמם ולא עוזבת אותם.

יוסף הלך בגיא צלמות והורידו אותו
למצרים - השכינה היתה עמו, זהו
שכתוב ויהי ה' את יוסף. ומשום ששכינה
היתה עמו - בכל מה שהיה עושה, היה
מצליח בידו. שאפלו מה שהיה בידו והיה
מבקש אותו אדונו בגון אחר - היה
מתהפך בידו לאותה הצורה שרצון אדונו
היה רוצה בה, כמו שנאמר וירא אדניו כי
ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח
בידו. מצליח בידו ודאי, כי ה' אתו.

בא ראה, וידע אדניו כי ה' אתו לא כתוב,
אלא וירא אדניו, שהרי בעינו היה
רואה מעשה נסים בכל יום שהקדוש ברוך
הוא עושה בידו, ועל כן ויברך ה' את בית
המצרי בגלל יוסף. הקדוש ברוך הוא
שומר את הצדיקים, ובגללם הוא שומר

רבונם, כלם מתעדינים ומתעוררים ומעלים
כנפים כשבאה שכינה עם אותו מזון, כדי
שלא יסתכלו בה.

נאות דשא - אלה הם המקורות העליונים
שכל המזון וההספקה באים מהם

בנאות דשא ורביצני על מי מנחות
ינהלני (כג, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
(דף קע"א)]. כתוב, בנאות דשא ורביצני על
מי מנחות ינהלני. נאות דשא - אלה הם
המקורות העליונים שכל המזון וההספקה
באים מהם. הנאות הללו נקראים נאות
יעקב, נאות דשא, משום שיש נאות בחוץ
שנקראים נאות מדבר, ועל זה בנאות
דשא. ואם תאמר, הרי כתוב תדשא הארץ
דשא, שהרי הוא למטה? אלא דשא
מאותן נאות בא, שנולד וצומח מהם, ועל
זה בנאות דשא ורביצני. על מי מנחות
ינהלני - אלו המים של מנוחה, ששופעים
מאותו מקום ששופע ויוצא מעדן, ואותם
המים נקראים מי מנחות. נפשי ישוב -
זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא
את אותה הדרגה שלו כראוי. במי
המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח
לעולם הבא, שכתוב (ישעיה נח) וינחך ה'
תמיד וגו'.

בכל מקום שהצדיקים הולכים הקדוש
ברוך הוא שומר אותם ולא עוזב אותם
גם כן אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי

ה תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֵׁמֶן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָהּ: ו אַךְ מִזֵּב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְהוָה: לְאֶרֶץ יָמִים:

—== זוהר תהלים ==—

לְכָל הָעוֹלָם, וְאֶלְמָלָא יִשְׂרָאֵל - לֹא נִתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּן לְעוֹלָם, וְעַכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁנוּטִלִים מְזוּן עַל אַחַד פִּי שְׁנַיִם. בְּזִמְנֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה הַקְדוּשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מְזוּן מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֶלֶק תְּמִצִּית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא נִזְוְנוּ אֶלָּא מֵהַתְּמִצִּית, וְעַכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּגִלוּת, הַתְּהַפֵּף לְגוֹן אַחֵר.

מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבִנָּי בֵּיתוֹ. כָּל זְמַן שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָלֵּבִים חֶלֶק הָעֵצְמוֹת לְגֵר. בְּשַׁעַת שֶׁבָּנִי בֵּיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָלֵּבִים, וּמַעֲלָה לָהֶם אֶת הָעֵצְמוֹת. כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנִם, הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָהּ שִׁמְחָה שֶׁלָּהֶם, נוֹתְנִים עֵצְמוֹת שֶׁהֵן תְּמִצִּית לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנִם, הֵם הוֹלְכִים לְגִלוּת, וְהַסְּעוּדָה הוֹלְכֵת לְכָלֵּבִים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתְּמִצִּית. כִּכְהֵן יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לֶחֶמֶם טָמֵא בְּגוּיִם, שֶׁהָיָה תְּמִצִּית הַגֵּעַל שֶׁלָּהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֵן הַמֶּלֶךְ שִׁיוֹשֵׁב וּמַצְפֵּה לְשִׁלְחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁנִּשְׁאַר מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן הוּא אוֹכֵל.

דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֵׁמֶן רֵאשִׁי

אֶת הַרְשָׁעִים, שֶׁהָיָה הַרְשָׁעִים מִתְבָּרְכִים מְשׁוּם הַצְּדִיקִים. כְּמוֹ כֵּן כְּתוּב (שמואל ב ו) וַיִּכְרֹף ה', אֶת בֵּית עֶבֶד אָדוֹם, [הַגְּתִי] בְּעִבּוֹר אֲרוֹן הָאֱלֹהִים. הַצְּדִיקִים, מִתְבָּרְכִים הָאֲחֵרִים בְּגִלְלוֹן, וְהֵם לֹא יִכְלוּ לְהִזּוֹן [נְסֵא לְהַנְצִיל] בְּזִכּוֹתָם, וְהָיָה פְּרִשׁוּהָ. יוֹסֵף הַתְּבַרְךְ אָדוֹנוֹ בְּגִלְלוֹ, וְהוּא לֹא יָכַל לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ בְּזִכּוֹתוֹ וְלִצְאֵת לְחֵרוֹת. [דף קפט ע"ב] וְאַחֵר כִּף הַכְּנִיס אֹתוֹ לְבֵית הַסֵּהַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קה) עֲנּוּ בַכְּבֵל רְגְלוֹ בְּרִזְל כְּבֵאֵה נַפְשׁוֹ, עַד שֶׁלְּאַחֵר מִכֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אוֹתוֹ לְחֵרוֹת וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמְשׁוּם כִּף כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חִסְדֵּי לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. כְּתוּב חִסְדֵּי וְנִתְבָּאֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן עַל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמַחֵנו כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסְדֵּף עֲלֵינוּ וְיַעֲלִצֵנוּ בְךָ אֱהָבֵי שְׁמֶךָ.

מִקְדָּם פְּרִנְסַת עֲמוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאַחֵר כִּף לְשֶׁאֵר הָעַמִּים

תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֵׁמֶן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָהּ (ה, ז): [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ב):] וְעֵשִׂית שְׁלַחַן עֲצֵי שֵׁטִים וְגו' (שמות כה). רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים ח) וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. כְּמָה צְדִיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם וְקָרְבָם אֵלָיו מְכַל הָעַמִּים, וּבִשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל נִתֵּן מְזוּן וְשִׁבְעַת

—== זוהר תהלים ==—

מהו דרגת טוב וחסד

אף טוב וחסד ירדפוני (כג, ו): [זוהר שמות פ' תרומה (ד קס"ח):] ובטובו חיינו, זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים, ועל זה היא בדרך נסתר. ובטובו, ולא מטובו. ובטובו, זה הימין (מינו) העליון, ומטובו זו דרגה אחרת שבאה מצד הימין, והיא דרגה למטה ממנו, משום שבאותו הטוב נבנה העולם ובו נזון.

למה נקרא טוב ולמה נקרא חסד? הטוב הוא כשכולל הכל בתוכו ולא מתפשט לרדת למטה. חסד - כשיורד למטה ועושה טוב בכל הבריות, בצדיקים וברשעים, ולא חושש, ואף על גב שדרגה אחת היא. מנין לנו? שכתוב (תהלים סג) אף טוב וחסד ירדפוני. אם טוב, למה חסד? ואם חסד, למה טוב, שהרי באחד מספיק? אלא טוב כולל הכל בתוכו, ולא התפשט למטה. חסד יורד ומתפשט למטה וזן לכל הצדיקים והרשעים כאחד.

כוסי רויה. תערף לפני שלחן - זו סעודת המלך. נגד צררי - אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת עצמות, והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.

דישנת בשמן ראשי - זה ראש הסעודה. שכל שמן ושמנונית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך. מה שנשארו נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן. כוסי רויה - מלאה הכוס לפני אהוב המלך תמיד שלא יצטרך לבקש, ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.

[זוהר שמות פ' תרומה (ד קנ"ו):] שלחנו של אדם מזכה אותו לאכל על שלחן אחר בעדון של אותו העולם, כמו שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל. ודוד המלך היה אומר, תערף לפני שלחן נגד צררי, וזוהי עריכת השלחן באותו עולם, שהרי אז הוא עדין ותשוקה שהנשמה נהנית בהם בעולם הבא.

כד א לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה: הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ: ב כִּי הוּא עַל

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

להנצל משטף מים

לה' הארץ ומלואה וגו' (כד, א): [שימוש תהלים לפרק כד]. טוב להתפלל בכל יום והוא מסוגל להנצל משטף מים.

זוהר תהלים

מתמלאת [ד"א שמתמלאת] מהם מכח עמוד אחד שהעולם עומד עליו. ואם תאמר על אחד עומד.

על ימים יסדה - אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול ועל נהרות - אלו התלמידים

בא ראה מה כתוב, (תהלים כד) כי הוא על ימים יסדה. על ימים יסדה (תהלים כד)

- אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול, וכן הוא ואמר, (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים. ועל נהרות - אלו התלמידים שהם הגדולים מהנהר, וכן הרב גדול מן התלמידים, והם מתדדים את הרב בקשיותיהן, והוא מתרץ להם כל הקשיות ואינו מתרשל, כמו הנהרות שנמשכים לים ואינו מלא, שנאמר כל הנחלים הלכים אל הים. והראיה - אמרו אחרי כן, מי יעלה בהר ה', כי אין מעשה בלא חכמה, כי התלמוד מביא לידי מעשה: כי הוא, מי הוא זה הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר הוא עשנו, וכתוב (איוב כח) כי הוא לקצות הארץ ביט. על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה - אלו שבועה עמודים שעומדת הארץ עליהם וממלאים אותה, והיא מתמלאת מהם. איך מתמלאת מהם? בשעה שמתרבים הצדיקים בעולם, אז הארץ הזו עושה פרות ומתמלאת מהכל. ובשעה שמתרבים הרשעים בעולם, אז כתוב (שם יד) אזלו מים מני ים ונהר ייחרב

לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ וְכוּ' (כד, א-ב): [זוהר

בראשית פ' נח (דף טו.)] רבי יהודה פתח, (תהלים כד) לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. הרי שנינו, לְדָוִד מִזְמוֹר - שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו רוח הקדש. מִזְמוֹר לְדָוִד - ששרתה עליו רוח הקדש ואחר כך אמר שירה. לה' הארץ ומלואה - פסוק זה נאמר על ארץ ישראל שהיא ארץ הקדושה. ומלואה זו השכינה, כמו שנאמר (דברי הימים ב ה) כי מלא כבוד ה' את בית ה', וכתוב (שמות מ) וכבוד ה' מלא את המשכן. למה מלא ולא מלא? אלא מלא ודאי, שהתמלא מהכל, שהתמלא מהשמש. הלכנה שלמה בכל הצדדים. מלא מכל טוב שלמעלה, כמו האוצר הזה שהתמלא מכל טוב של העולם, ועל זה כתוב לה' הארץ ומלואה. תבל וישבי בה - אלו שאר הארצות.

דבר אחר, לה' הארץ ומלואה - זו ארץ הקדושה העליונה שהקדוש ברוך הוא רוצה בה. ומלואה - אלו נשמות הצדיקים [ד"א שכלם ממלאים אותה]

זוהר תהלים

מה בין זה לזה? אלא לדוד מזמור - השירה שאמר דוד על כנסת ישראל. מזמור לדוד - השירה שדוד אמר על עצמו. לה' הארץ ומלאה. לה' - זה הקדוש ברוך הוא. הארץ ומלאה - זו כנסת ישראל וכל האוכלוסיין שלה שמתחברים עמה, ונקראים מלאה ודאי הוא, כמו שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו. תבל וישיבי בה - זוהי ארץ של מטה שנקראת תבל, ואחונה בדין [של עולם] של מעלה. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בין לאחד, בין לעם אחד, בין לכל העולם - מהדין הזה הוא נדון.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו' (כד, א): [זוהר שמות פ' ויקהל (דף קצ"ה):] מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואמרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' - זה הר הבית. מקום קדשו - זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה. משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים עומדים שם, וכשהנשמות יוצאות, רוצות לעלות למעלה, ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בעולם, ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות

ויבש. אלו מים מני ים - זו הארץ הקדושה שאמרנו שנשקית מהשקאה עליונה. ונהר יחרב ויבש - אותו העמוד האחד שעומד עליה להיות מואר ממנו. ונהר יחרב ויבש - כמו שנאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד.

הארץ ומלאה הינו ארץ ישראל וכל העולם כלו לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה וכו' (כד, א-ב): [זוהר שמות פ' וארא (דף כ"ב):] רבי יוסי (רבי ייסא) פתח, (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה. הארץ - זו הארץ הקדושה של ישראל שהיא עומדת להשקות ממנו ולהתברך ממנו בראשונה, ואחר כך ממנה נשקה כל העולם. תבל וישיבי בה - אלו שאר הארצות ששונות ממנה. מנין לנו? שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. כי הוא על ימים יסדה - אלו שבעה עמודים שהארץ נסמכת עליהם, והם שבעה ימים, וים כנרת שולט עליהם. אמר רבי יהודה, אל תאמר ששולטת עליהם, אלא שמתמלאת מהם. ועל נהרות יכוננה, מי אלו הנהרות? אלא כמו שנאמר (תהלים צג) נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים, אותם נהרות כמו שנאמר (בראשית ד) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשום כך ועל נהרות יכוננה.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו' (כד, א): [זוהר חלק ב' פ' בשלח (דף נ"ג):] פתח אותו האיש ואמר, (תהלים כב) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו'. לדוד מזמור במקום אחד, ובמקום אחר מזמור לדוד.

— זהו זה תהלים —

ישפט תבל בצדק, שתכל תלויה בצדק, והכל דבר אחד.

רבי חייא אמר, לה' הארץ ומלוואה, מילא הארץ, מה זה ומלוואה? אלא אלו נשמות הצדיקים. תבל וישבי בה. תבל - זו הארץ שלמטה. וישבי בה - אלו הם בני האדם. אמר רבי יוסי, אם כך, במה בארנו כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה? אמר לו, ודאי כך זה, שאותה ארץ החיים על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, שכלם יוצאים מאותו הנהר העליון ששופע ויוצא מעדן, ובהם מתחננת להתעטר עם המלך הקדוש ולזון את העולמות. (ומשום כך) מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא נפשי וגו'. נפשו כתוב, מה זה נפשי ונפשו? אלא הכל דבר אחד, כמו שנאמר (עמוס ה) נשבע אדני יהוה בנפשו. (שמואל א ב) כֹּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבִנְפֹשִׁי יַעֲשֶׂה. ודוד המלך נאחז באותו לב ובאותה נפש, ועל כן לא נשא לשוא נפשו.

מלאכי השגת אומרים פרק זה שירה

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (זוהר חדש-חדש רות (ד קט)) וְיִהְיֶה בְחֻצֵי הַלֵּילָה. שנינו, שלש משמרות הוא הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכים ידועים, ממנים בלילה בשלש המשמרות הללו.

במשמרה הראשונה, הם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לְדָוִד

ומודיעים להם דברים כוזבים, ולפעמים דברי אמת ממה שעתיד לבא בזמן הקרוב, כמו שבארוה. ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה, ופותחים להם פתחים, ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה', כמו הסוד של הר הבית למטה, ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו, ששם נראות כל הנשמות לפני אדונם. כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, המקום שנקרא עזרת ישראל. בשעה שהנשמות עומדות שם, אזי שמחת רבונם היא, לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים, ושם רושמים את כל מעשיהם וזכויותיהם.

אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחרב בית המקדש

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (זוהר ויקרא פ' תוריע (ד מה)) רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. כשהגיעו לשדה אחת, ראו עץ אפרסמון אחד בצד זמין הדרך. אמר רבי יוסי, עטיפה של עשן מצויה בעינים, אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחרב בית המקדש.

פתח ואמר, (תהלים כד) לה' הארץ ומלוואה תבל וישבי בה. פיון שאמר לה' הארץ ומלוואה, למה תבל וישבי בה? וכי תבל איננה מן הארץ? אלא כך אמר, לה' הארץ ומלוואה - זו הארץ הקדושה, שנקראת עץ החיים. תבל וישבי בה - אלו שאר הארצות, כמו שנאמר (שם ט) והוא

ימים יסדה ועל נהרות יבוננה: ג מי יעלה בהר יהוה: וימי יקום במקום

זוהר תהלים

היו, אבל מפני שנכנס הרקיע באמצע נחשבו כשנים. והרקיע כדור, ובא במימי אוקינוס, כמבדיל בין המים. נמצאו מים ממעל, ומים מתחת.

אמר רבי יהודה, רקיעים הם הסוככים, לפעמים ממזרח למערב, ולפעמים ממערב למזרח, ובאים באמצע הים ומבדילים ביניהם. וזהו ויבדל בין המים. ומפני מה מי הים מלוחים? מפני חמימות הרקיע ורתיחתו. בא וראה, קדרה העומדת על האור, וכל מה שמתעכבת על האור, יותר התבשיל נמלח מרב חמימות האש. ואמר רבי יהודה, אלמלא הרקיע היה קים בין המים, כל המים היו נקפאים כמלח, אלא הולך וסובב ואינו ואינו מתקים בין המים.

כמו וכפי שהרצון של האדם מתכונן בו בעולם הזה כך מוכשר עליו רוח מלמעלה כמו אותו הרצון שנדבק בו

מי יעלה בהר ה' וגו' (כד, ג-ד): [זוהר בראשית פ' וירא (ד טז)] ימים שבני אדם עומדים בהם בעולם הזה, שהרי כלם נבראו וכלם עומדים למעלה. ומנין לנו שנבראו? שכתוב (שם קלט) ימים יצרו.

וכשמגיעים הימים להעלות מן העולם הזה, כלם קרבים לפני

המלך העליון. זהו שכתוב (מלכים א ב) ויקרבו ימי דוד למות. ויקרבו ימי ישראל למות. משום שכאשר בן אדם הוא בעולם הזה, אינו משגיח ולא מתבונן על מה הוא

מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'. משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם. אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם כוזבים ומהם אמת. אם זוכות להכנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה

(כד, ב): [זוהר חדש פ' בראשית (ד ט"ב):]

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א). רבי אלעזר פתח, (תהלים ג) אלהים אלי אתה אשחרך. בא וראה שאין מקום בעולם פנוי בלא מים, מפני שהארץ תלויה על המים, שנאמר (שם כד) כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה. וכי תעלה על דעתך שהמים הם מתחת לארץ, והארץ שהיא כבדה מכל היסודות עומדות על המים? אלא שהמים על הארץ, ולמעלה לשמים.

אמר לו רב חסדא, והרי כתוב (בראשית א) המים אשר מעל לרקיע? אמר לו, אין זה אלא פתרגומו, באמצע המים, שהרקיע מבדיל ביניהם. כי המים אחדים

קָדְשׁוֹ: ד נְקִי כַפַּיִם וְכִר לִכְב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לְשׂוּא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:
ה יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וְצַדִּיקָה מֵאֵלֵהי יִשְׁעוֹ: ו זה דור (דרשו)

זוהר תהלים

וְעִבּוּדוֹת הַכּוֹכָבִים וְהַמְזֻלוֹת וְדַבָּרִים
שֶׁהֲצִטְרְכוּ לָהֶם, וְאִיךָ הִרְצוֹן לְהִתְפַּנֵּן בָּהֶם
כְּדִי לְמַשֵּׁךְ אוֹתָם אֲלֵיהֶם. כְּמוֹ זֶה מִי
שֶׁרוֹצֵה לְהִדְבֵּק לְמַעְלָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהִרִי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּרִים וּבְרִצּוֹן הַלֵּב
לְכוֹן בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר תְּלוּי הַדָּבָר לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ
אֵלָיו מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה וּלְהִדְבֵּק בְּאוֹתוֹ
הַדָּבָר. וְהִיוֹ אוֹמְרִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ
בְּעוֹלָם הַזֶּה - כִּף גַּם מוֹשָׁכִים אוֹתוֹ
כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבִמָּה שֶׁנִּדְבַּק
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנִמְשָׁךְ אַחֲרָיו - כִּף נִדְבַק
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אִם בְּקֹדֶשׁ - בְּקֹדֶשׁ, וְאִם
בְּטַמְאָה - בְּטַמְאָה. אִם בְּקֹדֶשׁ, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנִדְבַק בּוֹ לְמַעְלָה וְנַעֲשֵׂה
מְמַנָּה שֶׁמֶשׁ לְשִׁמֵּשׁ לְפָנֵי הַקָּב"ה בֵּין
אוֹתָם שָׂאָר מִלְּאָכִים. כְּמוֹ שֶׁכִּף נִדְבַק
לְמַעְלָה וְעוֹמֵד בֵּין אוֹתָם קְדוּשִׁים, שֶׁכְּתוּב
(זכריה א) וְנִתְתִּי לָךְ מֵהֶלְכִים בֵּין הָעַמִּידִים
הָאֵלֶּה.

כִּף גַּם כְּמוֹ זֶה. אִם בְּטַמְאָה, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנַעֲשֵׂה כְּאֶחָד מֵהֶם
לְהִדְבֵּק עִמָּם, וְהֵם נִקְרָאִים נִזְקֵי בְּנֵי אָדָם.
וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
לוֹקְחִים אוֹתוֹ וְשׂוֹאֲבִים אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁדָּנִים אֵת בְּנֵי הַטַּמְאָה
שֶׁטְמָאוּ עִצְמָם וְרוּחָם, וְאַחַר כִּף נִדְבַק
בָּהֶם, וְהוּא מִזִּיק כְּאֶחָד מֵאוֹתָם מִזִּיקֵי
הָעוֹלָם. אֲמַרְתִּי לָהֶם, בְּנֵי, דָּבָר זֶה קָרוֹב
לְדַבְרֵי תוֹרָה, אֲבָל יֵשׁ לָכֶם לְהִתְרַחֵק [מִתּוֹרָה]
מֵאוֹתָם הַסְּפָרִים [הַלְלוּ] כְּדִי שְׁלֹא יִסְטָה

עוֹמֵד, אֲלֵא כָּל יוֹם יוֹם חוֹשֵׁב כְּאֵלּוֹ הוּא
הוֹלֵךְ בְּרִיקְנוֹת, שֶׁהִרִי כְּשֶׁהִנְשָׂמָה יוֹצֵאת
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יוֹדַעַת לְאִיזוֹ דֶּרֶךְ
מַעְלִים אוֹתָהּ. שֶׁהִרִי הַדֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה
לְמְקוֹם שְׂאוֹר הַנְּשָׂמוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת מְאִירוֹת,
לֹא נִתֵּן לְכָל הַנְּשָׂמוֹת, שֶׁהִרִי כְּמוֹ שֶׁהוּא
מִמְשִׁיךְ עָלָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף נִמְשָׁךְ לְאַחַר
שִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ.

בֹּא רְאֵה, אִם בֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הַקָּב"ה
וְתִשׁוּקְתוֹ אַחֲרָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, אַחֲרֵי
זֶה כְּשִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, הוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו,
וְנוֹתְנִים לוֹ דֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה אַחַר אוֹתָהּ
מִשִּׁיכָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּרִצּוֹן כָּל יוֹם בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹם אֶחָד נִפְגַּשְׁתִּי בְּעִיר
אֶחָת מֵאוֹתָם שֶׁהִיוּ מִן בְּנֵי קָדָם,
וְאָמְרוּ לִי מֵאוֹתָהּ חֻכְמָה שֶׁהִיוּ יוֹדְעִים
מִיָּמִים רִאשׁוֹנִים, וְהִיוּ מוֹצֵאִים סְפָרִים שֶׁל
הַחֻכְמָה שֶׁלָּהֶם, וְקָרְבוּ לִי סֹפֵר אֶחָד, וְהִיָּה
כְּתוּב בּוֹ, שֶׁכְּמוֹ שֶׁהִרְצוֹן שֶׁל הָאָדָם מִתְּכַנֵּן
בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף מִמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ
מִלְּמַעְלָה כְּמוֹ אוֹתוֹ הִרְצוֹן שֶׁנִּדְבַק בּוֹ. אִם
רִצּוֹנוֹ הִתְכַּוֵּן לְדָבָר עֲלִיוֹן קְדוּשָׁה, הוּא
מִמְשִׁיךְ אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אֵלָיו.
וְאִם רִצּוֹנוֹ לְהִתְדַבֵּק בְּצַד הָאַחַר וּמִתְכַּנֵּן
בּוֹ, הוּא מִמְשִׁיךְ אֵת אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְּמַעְלָה
לְמַטָּה אֵלָיו. וְהִיוּ אוֹמְרִים שֶׁעַקֵּר הַדָּבָר
תְּלוּי בְּדַבּוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה וּבְרִצּוֹן לְהִתְדַבֵּק,
וּבְזֶה נִמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁנִּדְבַק בּוֹ. וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ כָּל אוֹתָם מַעֲשִׂים

דְרָשׁוּ מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה: וְשָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם
וַיָּבֹאוּ מַלְאָךְ הַכְּבוֹד: ה מִי זֶה מַלְאָךְ הַכְּבוֹד יְהוָה: עֲזוּזוֹ וְגִבּוֹר יְהוָה: ס

זוהר תהלים

זו נפש דוד, צד האמונה. נפשו - זו נפש האדם ממשי. משום שכאשר יצא מן העולם הזה ונפשו תתעלה במעשים שכשרים, על מה שיתקיים בהם ללכת בין כל אותם הקדושים, כמו שנאמר (תהלים קטו) אַתְּהֵלֶךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. ומשום שלא נשא לשוא נפשי, ישא ברכה מאת ה' וגו'.

כיון שעולה נשמת הצדיק למעלה הקב"ה יחד עם יעקב אבינו מקבלים פניו

מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה (כד, ו): [זוהר בראשית 9' וירא (94 טז) - מדרש

הנעלם] אמר רבי שמעון בר יוחאי, כל נשמת הצדיקים, כיון שעומדת במקום שכינת הכבוד, שראויה לשבת, הקב"ה קורא לאבות ואומר להם: לכו ובקרו את פלוני הצדיק שבא, והקדימו לו שלום משמי. והם אומרים: רבון העולם, לא ראוי לאבא ללכת לראות את הבן. הבן ראוי לראות ולהראות ולדרוש את אביו. והוא קורא ליעקב ואומר לו: אתה שהיה לך צער בנים, לך וקבל [למדו] פני פלוני הצדיק שבא לכאן, ואני אלך עמך. זהו שכתוב (תהלים כד) מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה. לא נאמר מבקש, אלא מבקשי. אמר רבי חייא, מראש הפסוק משמע, שכתוב זה דור דרשו וגו'.

שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם (כד, ו): [זוהר בראשית 9' וירא (94

לבכם לעבודות הללו ולכל אותם הצדדים שאמר כאן שמא חס ושלום [לא] תסטו מאחר עבודת הקב"ה, שהרי כל הספרים הללו מטעים את בני האדם, משום שבני קדם היו חכמים, וירשת החכמה הזו ירשו מאברהם שנתן לבני הפילגשים, שכתוב (בראשית כה) וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנּוּ חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם. ואחר כך נמשכו באותה חכמה לכמה צדדים. אבל זרע יצחק, חלקו של יעקב, לא כך, שכתוב (שם) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. זהו חלק הקדוש של האמונה שבה נדבק אברהם ויצא מאתו גורל ומאותו הצד. מה כתוב ביעקב? (שם כח) וְהִנֵּה ה' נָצַב עָלַי, וְכָתוּב וְאַתָּה יַעֲקֹב עֲבָדִי וְגו'. משום כך צריך האדם להמשיך אחר הקב"ה ולהדבק בו תמיד, שכתוב (דברים י) וְכוּ תִדְבֹק.

בֹּא רְאֵה, (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' וגו'. אחר כך חזר ופרש, נקי כפים. שלא עושה בידי צלם, ולא מחזיק עמהם במה שלא צריך. ועוד, שלא נטמא בהם ולא מטמא בהם את הגוף כמו אותם שמתמאים את עצמם בידיים להטמא, וזה הוא נקי כפים ובר לבב, כמו זה שלא מושך את רצונו ולבו לצד האחר אלא להמשיך אחר עבודת הקב"ה.

אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נִפְשׁוֹ. כְּתוּב נִפְשׁוֹ וְנִקְרָא נִפְשִׁי, וְהָרִי פְרֻשׁוּהָ, נִפְשִׁי -

גבור מלחמה: ט שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
י מי הוא זה מלך הכבוד והנה הוא מלך הכבוד סלה:

זוהר תהלים

וְאֵף עַל גַּב שְׁכֵמָה עֲנָפִים יֵשׁ בְּאֵילָן
וְכִמָּה תְּאֲנִים עֲלֵיהֶם - אֱלוֹ שֶׁהִקְדִּימוּ
בְּרֵאשׁוֹנָה נִקְרְאִים בְּכוֹרִים. אֱלוֹ הֵם רְאשֵׁים
שֶׁל כָּלִם. כְּדָגְמָא שְׁלָהֶם נֹאמֵר (תהלים כד)
שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם. (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים. (במדבר א) שְׂאוּ
אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם. שְׁעָרִים אֱלוֹ הֵם
חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים שֶׁל בֵּינָה, שֶׁהִיא
יְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה. וְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם - שֶׁל
יְשִׁיבָה שֶׁל מַטָּה. שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
בְּתוֹרָה, לְבַסּוֹף מִתְנַשֵּׂא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי
ל) אִם נִבְלַת בְּהִתְנַשֵּׂא. וּבְאֵרוּהוּ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, כָּל הַמְנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל דְּבַרֵי תוֹרָה,
לְסוֹף מִתְנַשֵּׂא, וְיֵבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, וְאֵין
כְּבוֹד אֱלֹהִים תוֹרָה. מִכָּאֵן, מִי שֶׁלּוֹמַד תוֹרָה
שְׁנִקְרָאת כְּבוֹד, נִקְרָא מֶלֶךְ. וְלֹא תֹאמֵר
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם הֵבֵא וְלֹא יוֹתֵר - אֱלֹהִים מֶלֶךְ
בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, בְּדַמוֹת רְבוּנוֹ. וּמִשׁוּם זֶה
כְּפּוֹל הַפְּסוּק פְּעָמִים. אַחַת - מִי זֶה מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד. שְׁתֵּים - מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד.
שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם, מֵהוּ רְאשֵׁיכֶם?
פְּעָמִים. אֱלוֹ חַיּוֹת הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה,
וְחַיּוֹת הַמְּרַכְּבָה הַתַּחְתּוֹנָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

חבור תורה שבכתב לתורה שבעל פה

שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם (כד, ז): [זוהר במדבר פ' פנחס (ד)
וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח פְּסוּק וְאָמַר, שְׂאוּ
שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוּהוּ
וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם - אֱלוֹ

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, נוֹדַע בְּשְׁעָרִים
בְּעֵלָה, אֵיזָה שְׁעָרִים? כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר (תהלים
כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם. וּמִשׁוּם הַשְּׁעָרִים הַלְלוּ, שֶׁהֵם דְּרָגוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת, בְּגִלְלָם נוֹדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְאִם לֹא - לֹא יְכוּלִים לְהִתְדַבֵּק בּוֹ.

בֹּא רֵאָה, הֲרֵי נִשְׁמַת הָאָדָם אֵין הוּא [אין] מִי
שֶׁיְכוּל לְדַעַת אוֹתָהּ, אֱלֹהִים עַל יְדֵי אֲבָרֵי
הַגּוּף, וְהֵם הַדְּרָגוֹת שְׁעוֹשׂוֹת אֲמָנוֹת
הַנִּשְׁמָה. מִשׁוּם כֵּךְ נוֹדַע וְלֹא נוֹדַע. כֵּךְ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדַע וְלֹא נוֹדַע, מִשׁוּם
שֶׁהוּא נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, רוּחַ לְרוּחַ, גְּנוּז
וְטָמִיר מִן הַכֹּל. אֲבָל בְּאוֹתָם הַשְּׁעָרִים, שֶׁהֵם
פִּתְחִים לְנִשְׁמָה, נוֹדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם (כד, ז): [זוהר שמות פ' ויקהל (ד)
בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנַס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן
עֵדֶן, אֵז כָּל אוֹתָם עֲצֵי הַגֵּן וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ
שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעָה
שֶׁנִּשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׁבָאֲרָץ חוֹזְרוֹת לְגוֹפֵן,
אֵז מִחֲזִיקִים בָּהֶם כָּל אוֹתָם מְלֹאכִים,
וְאוֹמְרִים (שם קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי
ה'. וְלִמְדָנוּ שֶׁזֶה הַמַּחְנָה הַשְּׁלִישִׁי שְׂאוֹמֵר
אֶת זֶה בְּאַרְבַּע הַשְּׁעוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת.

כָּל הַמְנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל דְּבַרֵי תוֹרָה, לְסוֹף מִתְנַשֵּׂא
וְיֵבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד - וְאֵין כְּבוֹד אֱלֹהִים תוֹרָה
שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם (כד, ז): [זוהר ח"ג פ' פנחס (ד)

— זוהר תהלים —

שָׂאוּ, לְמִי? לְרֹאשֵׁיכֶם. שֶׁהֵם רָאשִׁים
עֲלֵיכֶם וְשׁוֹלְטִים עֲלֵיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם - אֱלוֹהֵי הָאֱמָנוּת, וְאַרְבַּע הֵן
שְׁלֹמֹה.

ויבוא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד - זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַכֹּל, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מֵאוֹתוֹ כְּבוֹד,
שֶׁמֵאִיר לְלִבָּנָהּ. וּמִי הוּא? ה' צְבָאוֹת.
וַיְבֹא, לְאִיזָה מְקוֹם? לְהַכְנִיס הַתּוֹרָה
בְּאֶרֶץ, בְּחִבּוֹר אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאִי. וְכִיּוֹן
שֶׁזֶה נִכְנָס לְמְקוֹמוֹ, אִזּוֹ הַתּוֹרָה נִכְנָסָה
בְּאֶרֶץ, וּמִתְחַבֵּר חִבּוֹר אֶחָד, תּוֹרָה עֲלִיּוֹנָה
בְּתוֹרָה שְׂפָעֵל פֶּה, מִתְחַבְּרוֹת לְפָרֵשׁ
דְּבָרִים סְתוּמִים.

הֵם שְׂעָרִים עֲלִיּוֹנִים, שְׂעָרִים שֶׁל שְׁכָל
עֲלִיּוֹן, וְאֵלֹהֵי חֲמֻשִׁים שְׂעָרִים. רֹאשֵׁיכֶם -
אֵלֹהֵי הָרֹאשִׁים מִי הֵם? אֵלָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ לְהִתְפַּשֵּׁט וּלְעֲלוֹת זֶה בְּזֶה
וּלְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה.

מִצָּאֵנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ: שָׂאוּ שְׂעָרִים
- אֵלֹהֵי הֵם שְׂעָרִים שְׁלֹמֹה
מִהֶאֱבֹת, וְאֵלֹהֵי שְׁלֹשָׁה אֶחָדִים.
רֹאשֵׁיכֶם - אֵלֹהֵי הֵם רֹאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאֵלֹהֵי הָאֱבֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֵלֹהֵי רֹאשֵׁים
שֶׁל אוֹתָם שְׂעָרִים. וּמִשׁוֹם אֵלֹהֵי שֶׁהֵם
אוֹפְנִים, שְׂסוּכְכִים וְנוֹטְלִים אוֹתָם עַל
כַּתְפֵיהֶם, אוֹמְרִים שָׂאוּ שְׂעָרִים רֹאשֵׁיכֶם.

כה « לְדוֹד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֲשָׂא: ב אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה אֵל יַעֲלֶצוּ אֵיבֵי לִי: ג גַּם כָּל קִינֹיךָ לֹא יִבְשׁוּ וּבְשׁוּ הַבּוֹגְרִים רִיקָם:

שימוש תהלים

לכל עקא

לדוד אליך ה' נפשי אשא וגו' (כה, א): [שימוש תהלים לפרק כה] אמר אותו בכל בוקר בכל עידן דאית ליה עקא וישתזיב. ושם שלו אל"י. א' מן "אליך, ל' מן "למען, י' מן "מי זה.

זוהר תהלים

בו ו' ? וְלָמָּה סְדוּר זֶה לְפַל עַל אַפִּים ? אֶלָּא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא גְנוּז בֵּין הַחֲבָרִים. בְּשַׁעַה שְׁנַכְנַס הַלַּיְלָה, (וּשׁוּלַט) הָעֵץ הַתַּחְתּוֹן שֶׁהִמּוֹת תְּלוּי בּוֹ, פּוֹרֵשׁ עֲנַפָּיו וּמְכַסֶּה הַכֹּל. וְעַל כֵּךְ מַחְשִׁיךְ, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת, וּמִקְדִּים אָדָם וְנוֹתֵן פִּקְדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִפְקִיד בִּידוֹ בְּפִקְדוֹן. וּמִשׁוֹם שְׁלוֹקֵחַ אוֹתָם בְּפִקְדוֹן, חוֹזֵר הַפִּקְדוֹן לְבַעֲלָיו בְּשַׁעַה שְׁמַגִּיעַ הַבֶּקֶר. כְּשִׁמְגִיעַ הַבֶּקֶר וְחוֹזֵר אֵלָיו פִּקְדוֹנוֹ, צָרִיךְ לְבַרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הַנְּאֻמָּן הָעֲלִיּוֹן. אַחֲרֵי שְׁקָם, נִכְנָס לְבֵית הַכְּנָסֶת, מִתְעַטֵּר בַּתְּפִלִּין, מִתְכַּסֶּה בְּכִסּוּי צִיצִית, נִכְנָס וּמִטְהַר עֲצָמוֹ בְּקַרְבָּנוֹת בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת בְּסִדוּר שֶׁל שְׁבָחֵי דָוִד, שֶׁהֵם סְדוּר שֶׁל עַל מַלְכוּת. וּבְסִדוּר שְׁבַח זֶה מְשַׁרָּה עָלָיו אוֹתוֹ עַל. אַחֵר כֵּךְ סְדוּר תְּפִלַּת מִישָׁב, וְתְּפִלָּה מֵעַמֵּד, לְקַשְׁרָם כְּאֶחָד.

בא רָאָה סוּד הַדְּבָר, אַף עַל גַּב שֶׁתְּפִלָּה תְּלוּיָה בְּמַלְל וְדַבּוּר הַפֶּה - הַכֹּל תְּלוּי בְּעַקֵּר הַמַּעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ בְּדַבּוּר וּבְמַלְל הַפֶּה. אֵיזָה מַעֲשֶׂה? אֶלָּא אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ תְּפִלָּה זוּ. וְלֹא יִתְּפַלֵּל אָדָם תְּפִלָּה, עַד שִׁירָאָה מַעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ הַתְּפִלָּה. מַעֲשֶׂה

אליך ה' נפשי אשא בקשר גמור

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף ט"ז)] בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים פָּגַשׁ בְּהֵם רַבִּי יִיסָא וַיהוּדִי אֶחָד עָמַו. וְהָיָה אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי אוֹמֵר, (שם כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא. לְדוֹד, וְכִי לָמָּה לֹא כָתוּב מְזִמּוֹר לְדוֹד אוֹ לְדוֹד מְזִמּוֹר? אֶלָּא בְּשִׁבִיל דְּרָגְתוֹ אָמַר דָּוִד אֶת הַתְּשַׁבַּחַת שְׁאָמַר בְּשִׁבִילוֹ. אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא, אֵלֶיךָ ה' לְמַעְלָה. נַפְשִׁי, מִי זֶה נַפְשִׁי? [אשא] זֶה דָּוִד, [הוא] הַדְּרָגָה הָרְאשׁוֹנָה שְׁאָמְרָנוּ. אֲשָׂא - אַעֲלֶה, כְּמוֹ שְׁנֹאֵמַר (שם קכא) אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים. מִשׁוֹם שֶׁדָּוִד הָיָה מִשְׁתַּדֵּל כָּל יָמָיו לְהַעֲלוֹת אֶת דְּרָגָתוֹ לְהַתְעַטֵּר לְמַעְלָה וְלִהְתְּקַשֵּׁר שָׁם בְּקֶשֶׁר שְׁלֵם כְּרָאוּי.

בְּפָרֵק זֶה יֵשׁ כָּל הָאוֹתוֹת חוּץ מְאוֹת וַיִּי מְדוּעַ, סְדֵר הַיּוֹם, הַשְּׂכֵמַת הַבֶּקֶר וְסִדֵּר הַיּוֹם תְּפִלָּה וְתְּפִלִּין

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא וכו' (כה, א-ב): [זוהר במדבר פ' במדבר (דף ק"ב:)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי וְגו'. מָה רָאָה דָּוִד לְסַדֵּר שְׁבַח זֶה כְּכֵה? וְכָל הַשְּׁבָחִים שֶׁהֵם בְּא"ב, כָּלֵם שְׁלָמִים, וְזֶה חֶסֶד, שְׁאִין

— זוהר תהלים —

וּכְנַס רַגְלֵי לְאוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, שֶׁהַחַזִּיר לוֹ פִּקְדוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וַיֵּאסֹף רַגְלֵי אֶל הַמָּטָה, שֶׁהָרִי הוֹדָה עַל חַטָּאָיו וְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם.

עֲבָשׁוּ צָרִיךְ לְהִתְכַנֵּס לְאוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, וּלְנַפֵּל וְלֹמַר אֲלֵיו, אֲלִיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. בְּהִתְחַלָּה נִתְּתִי לָךְ בְּפִקְדוֹן. כַּעַת שֶׁקְשַׁרְתִּי אֶת הַיְחִוּד וְעֵשִׂיתִי מַעֲשֵׂה וְדַבּוּר כְּרֹאֵי וְהוֹדִיתִי עַל חַטָּאֵי, הָרִי נִפְשִׁי מִסְרְתִי לָךְ בּוֹדָאִי. וַיִּרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ נִפְטָר מִהָעוֹלָם, שֶׁנִּפְשׁוֹ מִסֵּר לְמָקוֹם הַמָּוֶת הַזֶּה, מִשׁוּם כִּף אֵין בּוֹ וְאִ"ו, שְׁוֹאִ"ו עֵץ הַחַיִּים הוּא, וְזֶה עֵץ הַמָּוֶת הוּא. וְזֶה בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שֶׁסוּד הַדְּבָר (מה בא להשמיענו סוד הדבר) - שֵׁשׁ חַטָּאִים שֶׁלֹּא מִתְּכַפְּרִים עַד שֶׁנִּפְטָר הָאָדָם מִהָעוֹלָם, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיהכב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמְתּוּן. וְזֶה נִתֵּן עֲצָמוֹ וְדָאִי לְמוֹת וּמִסֵּר נִפְשׁוֹ לְמָקוֹם זֶה, לֹא בְּפִקְדוֹן כְּמוֹ בְּלִילָה, אֲלֵא כְּמִי שֶׁנִּפְטָר מִהָעוֹלָם וְדָאִי. וְתִקּוֹן זֶה צָרִיךְ בְּכוֹנֵת הַלֵּב, וְאֵז הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עָלָיו וּמְכַפֵּר לוֹ עַל חַטָּאָיו. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שִׁיּוּדַע לְפִתּוֹתוֹ וְלַעֲבַד לְרַבּוֹנוֹ בְּרִצּוֹן וּבְכוֹנֵת הַלֵּב. אוֹי לְמִי שֶׁבָּא לְפִתּוֹת לְרַבּוֹנוֹ בְּלֵב רְחוּק, וְלֹא בְּרִצּוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עח) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ וְלָכֶם לֹא נִכּוֹן עִמּוֹ. הוּא אוֹמֵר (שם כה) אֲלִיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא, וְלֹא כָּל דְּבָרָיו, אֲלֵא בְּלֵב רְחוּק, זֶה גוֹרֵם עָלָיו לְהִסְתַּלֵּק מִהָעוֹלָם טָרָם שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ יָמָיו, בְּזִמְנֵי שֶׁאֵילֵן זֶה מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת דִּין. וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהִדְבִּיק נִפְשׁוֹ וּרְצוֹנוֹ בְּרַבּוֹנוֹ, וְלֹא יָבֵא אֲלֵיו בְּרִצּוֹן כּוֹזֵב,

רֹאשׁוֹן (בראשונה מעשה) בְּשַׁעַה שְׁאָדָם קָם - צָרִיךְ לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן יִקְבֵּל עָלָיו עַל זֶה, יִפְרֹשׁ עַל רֹאשׁוֹ פְּרִיסַת מַצָּוָה. אַחַר כֵּן יִקְשֹׁר קֶשֶׁר הַיְחִוּד, שֶׁהֵם תְּפַלִּין, (מהו תפלין), תְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ וְשֶׁל יָד, וּלְתַקְנָם בְּקֶשֶׁר אֶחָד בְּשִׁמְאֵל וְעַל הַלֵּב, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ (שיר השירים ב) שִׁמְאֵלוֹ תַחַת לְרֹאשִׁי וְגו'.

וְכָתוּב (שם ח) שִׁימְנִי כַחוֹתֶם עַל לְבָבְךָ כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְזֶהוּ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁבְּתַחֲלָה. אַחַר כֵּן, בְּשַׁעַה שְׁאָדָם נִכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, יִטַּהֵר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה בְּקַרְבָּנוֹת, בְּדַבּוּר הַפֶּה. אַחַר כֵּן יִקְבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת זֶה, לְפָרֹשׁ עַל רֹאשׁוֹ (פְּרִישַׁת מַצוּה) בְּשִׁבְחֵי דוּד הַמְּלָךְ, כְּמוֹ הַמַּעֲשֵׂה שְׁפּוֹרֵס עַל רֹאשׁוֹ פְּרִישַׁת מַצָּוָה. אַחַר כֵּן תְּפַלֵּת מֵיֵשֵׁב כְּנֶגֶד תְּפַלִּין שֶׁל יָד, וְאַחַר כֵּן תְּפַלֵּת מֵעַמֵּד שֶׁהִיא כְּנֶגֶד תְּפַלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְזֶה כְּמוֹ זֶה. מַעֲשֵׂה כְּמוֹ דַבּוּר. וְדָאִי בְּמַעֲשֵׂה וְדַבּוּר תְּלוּיָהּ הַתְּפִלָּה. וְאִם פּוֹגֵם אֶת הַמַּעֲשֵׂה, הַדַּבּוּר לֹא מוֹצֵא מָקוֹם שְׁשׂוּרָה בּוֹ, וְזוֹ לֹא תְּפִלָּה, וְנִפְגָּם הָאִישׁ הַהוּא לְמַעֲלָה וְלַמָּטָה, (ולא עוד, אלא) שֶׁצָּרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה וְלַמְלִל דַּבּוּר עָלָיו, וְזוּהִי תְּפִלָּה שְׁלֵמָה. אוֹי לְאִישׁ שֶׁפּוֹגֵם בְּתַפְּלָתוֹ, עֲבוּדַת רַבּוֹנוֹ, עָלָיו כְּתוּב (ישעיה א) כִּי תְבוֹאוּ לְרֹאוֹת פָּנָי וְגו'. גַּם כִּי תִרְבוּ תְּפִלָּה אֵינְנִי שׁוֹמֵעַ. שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּר הַדַּבָּר תְּלוּי.

בֵּא רֵאָה, כִּיּוֹן שְׁאָדָם עוֹשֶׂה תְּפִלוֹת כֵּן, בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּר, וְקוֹשֵׁר קֶשֶׁר הַיְחִוּד, נִמְצָא שֶׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְאֵז צָרִיךְ הָאָדָם לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ, אַחֲרֵי שֶׁסִּים תְּפִלַּת עֲמִידָה, כְּאֵלוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי נִפְרָד מֵעֵץ הַחַיִּים

ד דְרָבִיךָ יְהוָה הַזֵּי עֵינַי אֲרִחוֹתֶיךָ לְמִדְּנֵי: ה תְּדַרְיבֵנִי בְּאַמְתָּךְ וּלְמִדְּנֵי בִי
אֵתָה אֱלֹהֵי תְּהַלֵּל בְּחַיֵּי הַיּוֹם יִשְׁעֵי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: ו זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה

זוהר תהלים

לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, וְעוֹשֶׂה לוֹ
בְּזֶה נַחַת. וְעַם כָּל זֶה, בְּאַלְפָּא בֵּיתָא יֵשׁ רַז
הַרְזִים לְחַכְמִים. בְּאַלְפָּא בֵּיתָא זו אֵין וְאֵין, ו
וְיֵשׁ בֵּה פ"א בְּמִקְוֹמוֹ, וְהֵינּוּ (שם) פְּדָה
אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֵּן ר' פְּעַמִּים הֵם,
וְאֵין בֵּה קו"ף. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִפִּילָה
הַזֹּו, שְׁנַמְסָר אָדָם לְמוֹת, צָרִיךְ לְכַנֵּן רְצוֹנוֹ,
וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ
הַמּוֹת, כְּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה קוֹף בְּחִרְבוֹת וּבְהָרִים,
מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַת, וְנִרְאֶה שְׁמַת לְפָנָי
חַיָּה אַחַת שְׁפוּחַד מִמֶּנָּה. כִּיּוֹן שְׁאוֹתָהּ
הַחַיָּה קָרְבָה אֵלָיו, וְחוֹשֶׁבֶת לְהַרְגוֹ וּלְנַשֵּׁף
אוֹתוֹ, רוֹאֶה אוֹתוֹ נוֹפֵל לְאַרְץ כְּמוֹ מַת,
וְחוֹשֶׁבֶת שֶׁהוּא מַת, אֲזִי שְׂבָה לְאַחֲרֵיהָ וְלֹא
נִלְחַמַת בּוֹ. וְלִכֵּן הִסְתַּלְקוּ שְׁתֵּי הָאוֹתוֹת
הַלָּלוּ, שְׁאֵין מַכִּיר בֵּהֶן רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְבַדּוֹ. וְעַם כָּל זֶה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב יֵשִׁים
אֶת עֲצָמוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַסֵּר לוֹ אֶת
נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְשִׁיב
עָלָיו כְּאִלּוּ נָטַל מִמֶּנּוּ אֶת נִשְׁמָתוֹ. וְלִכֵּן
צָרִיךְ לִפְלֵ בְּאַרְץ כְּמוֹ מַת בְּשַׁעַה שְׁיֵאמַר
נְפִילַת אֲפִים, מִשּׁוּם שֵׁישׁ חֲטָאִים שְׁעוֹשֶׂה
אָדָם שְׁאֵין מִתְּכַפְּרִים אֲלֵא בְּמוֹת, כְּפָתוּב
(ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגו'. וְכַעַת,
שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ שְׁנִטְלַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נִתֵּן אוֹתָהּ בְּרִצּוֹן, אוֹתָהּ
הַשַּׁעַה עוֹמְדַת לְכַפֵּר עַל חֲטָאָיו, וּמִשְׁלִים
אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וְאֵת אוֹתוֹ הַצַּד שְׁנַתְּבָאָר.

זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וְחִסְדֶּיךָ כִּי מַעֲזֹלִים הָמָּה

(כה, ו): [זוהר בראשית 9' בראשית (דף לז).]

מִשּׁוּם שְׁכָתוּב (שם קא) דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד
עֵינַי. מָה זֶה לֹא יִכּוֹן? בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְּקִין
עֲצָמוֹ לְזֶה וּלְבוֹ רַחֵם מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹל
יּוֹצֵא וְאוֹמֵר: לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינַי. (למח) זֶה צָרִיךְ
לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, לֹא יִכּוֹן, אֵינוֹ רוֹצֵה שְׁיִתְתַּקֵּן.
כָּל שְׂכָן אִם הוּא בָּא לְיַחַד שֵׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא
מִיחַדוֹ כְּרֵאוּי. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתָּם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה טו) וּבָאוּ
וְרָאוּ אֶת כְּבוֹדִי וְגו'. וְכְתוּב (תהלים קמ) אֶךְ
צְדִיקִים יִדְּוּ לְשִׁמְךָ וְגו'. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁקַ
יָדוֹ וְאָמַר, אֲלֵמְלֵא לֹא כְּאֵתִי לְעוֹלָם רַק לְשִׁמְעַ
דְּבָרִים אֲלוֹ - דִּי לִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי חֲלַקִּי
וְאֲשֶׁרִי חֲלַק יִשְׂרָאֵל, שְׁנַדְבָקִים בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְגו'. (ישעיה
ט) וְעַמְּךָ כָּלִם צְדִיקִים וְגו'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן. יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מה היא נפילת אפים - באל"ף ב"ת

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר
חדש 9' תרומה (דף נב).] מָה הִיא נְפִילַת
אֲפִים? הִרִי פְרִשׁוּהָ, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מָה שְׁעַשָּׂה
מִשָּׂה, תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת וְנְפִילַת
אֲפִים, שְׁכָתוּב (דברים ט) וְאַתְּנַפֵּל לְפָנָי ה'.
אֲכַל אַחַר שְׁמַסִּים תְּפִלָּתוֹ, וְנִכְנַס לְתוֹךְ
אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַפְּלָה נִקְשְׁרַת
בְּכָלִם, יֵשׁ לְרַדַּת לְמַטָּה. וְהוּאִיל וַיּוֹרֵד
לְמַטָּה, צָרִיךְ נְפִילַת אֲפִים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכִיּוֹן שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלָּתוֹ
וְהוּדָה עַל חֲטָאוֹ, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה מִרְאֶה אֶת
עֲצָמוֹ שְׁמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְאֲדוֹנוֹ בְּאַהֲבָה. (תהלים
כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנוֹחַ לוֹ

וְחִסְדֵיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה: ז חַטָּאוֹת נַעֲוִיר וּפְשָׁעֵי אֵל תִּזְכֹּר כְּחִסְדֵיךָ זָכַר לִי אֶתְּהָ לְמַעַן מִזְבֵּיךָ יִתְנַחֵם: ח מִזֶּבֶחַ וַיִּשָּׂר יִתְנַחֵם: ט עַל בֶּן יִזְרָה חֲטָאִים בְּדַרְךָ: ט וַיִּדְרֹךְ עֲנִיִּים בְּמִשְׁפַּט וּלְמִדָּה עֲנִיִּים דִּרְבּוּ: י כָּל אֲרֻחוֹת יִתְנַחֵם: יא חֶסֶד וְאֱמֶת לְנַצְרֵי בְרִיתוֹ וְעִדְתֵּיו: יב לְמַעַן שִׁמְךָ יִתְנַחֵם: יג וְסַלְחָתְךָ לְעֹנֵי כִּי רַב הוּא: יד מִי זֶה הָאִישׁ יֵרָא יִתְנַחֵם: יוֹרְנֵנוּ בְּדַרְךָ יִבְחָר: יז נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזִרְעוֹ

זוהר תהלים

מעולם, הוא זוכר אותם להגן ולרחם על העולם. כמו כן נוטל הקדוש ברוך הוא את הצדיקים מן העולם ומעלה אותם למעלה, כדי להגן על העולם.

ואם תאמר, למה לא נזכר כאן יצחק? אלא נשאר להפריע מאותם שמצייקים לבניו. זהו שכתוב (שם ב) עוררה את גבורתך. וכתוב (ישעיה מב) ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה וגו'. וזהו יצחק שהסתלק מכאן. רבי חייא אומר, זכר רחמיך ה' וחסדיך - אלו הם יעקב ואברהם, שצריכים אותם להגן עלינו. אבל יצחק עומד כדי לעשות קרבות, ומשום כך לא צריכים אותו עמם.

דבר אחר כי מעולם המה, שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, נטל את יצחק וקים בו את העולם. ראיה שלא יכול לעמד לבדו, נטל את אברהם והעמיד בו את העולם. זהו שכתוב (בראשית מב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם. ראיה שצריכים יותר קיום, לקח את יעקב ושתף אותו עם יצחק, וקים את העולם. זהו שכתוב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמם. ועל זה באברהם ויעקב התקים העולם. ומשום כך - כי מעולם המה.

רבי חייא אומר, מעולם ממש היו, ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר נזה היו, וגברים גבורים של צד הרע היו, שכתוב אנשי שם, ולא כתוב אנשי השם, אלא אנשי שם, כמו זה כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. מעולם ודאי. ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא. והם אבות ראשונים להיות מרכבה קדושה למעלה. גם כאן המה הגברים אשר מעולם. מעולם ודאי לקח אותם הקדוש ברוך הוא. רבי יצחק אומר, מעולם [ומה]? זו מטתו שלשלמה, שכתוב (שיר א) ששים גבורים סביב לה. רבי אחא אומר, כלם נקראו בני האלהים [שהרי עדין לא התבשמה].

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה - בזכות אברהם ויעקב

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה (כה, ו): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף ל"ח)]. כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. זכר רחמיך - זה יעקב. וחסדיך - זה אברהם. כי מעולם המה, ומעולם נטל אותם הקדוש ברוך הוא והעלה אותם למעלה, ועשה מהם מרכבה קדושה להגן על העולם. ומשום שהיו

יִירָשׁ אֶרֶץ: יד סוּד יְהוֹנָהּ לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: טו עֵינֵי תָמוּד אֶל יְהוֹנָהּ: כו כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשֶׁת רְגָלָי: מז פָּנָה אֵלַי וְחַנְּנֵנִי בִּי יְחִיד וְעֵנִי אֲנִי:

— זוהר תהלים —

ברוך הוא תמיד, והם ראויים לאותם סודות עליונים, ושיהיו אותם סודות עליונים בגניזות ובנסתר כראוי, משום שהם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - הסוד שהוא עומד בברית הקדש, להודיעם, משום שהוא מקום שעומד להגלות ולדעת.

ועוד, סוד ה' ליראיו - שהם סודות העומדים ביראה, ואותם יראי חטא יראים בהם באותם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - לדעת ולפרש דברים, משום שאותם הדברים עומדים לפרוש.

בא וראה, בארבעים ושנים אותיות נחקק העולם והתקנים, וכלם עטרה של השם הקדוש. כשמצטרפות, עולות באותיות שלמעלה ויורדות למטה, מתעשרות בעשרות בארבעת צדדי העולם, ויכול להתקנים. אחר כך יצאו האותיות ובראו את העולם למעלה ומטה, בעולם היחוד ובעולם הפרוד, ונקראים (שיר השירים) הרי בטר, הרי הפרוד שנשקים, כשצד הדרום מתחיל לקרב אליו, ואז המים שופעים, ובכח הזה שלמעלה שופע, והכל הוא בשמחה. כשהמחשבה עולה ברצון של השמחה מטמיר כל הטמירים, מגיע ושופע מתוכה זהר אחד, ומתקרבים זה בזה, והרי פרשוה. ואותן ארבעים ושנים אותיות הן סוד עליון, ובהן נברא העולם העליון והעולם התחתון, והן

סוד העליון של התורה - הוי אומר זו אות ברית קדש

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר בראשית פ' ויחי (דף רלז:)] בסודם אל תבא נפשי וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו וגו'. סוד ה' ליראיו - הסוד העליון של התורה לא נתן הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, ומי שהם יראי חטא, מתגלה להם סוד עליון של תורה. ומיהו סוד העליון של התורה? הוי אומר זו אות ברית קדש, שנקראת סוד ה' ברית קדש. שמעון ולוי הטריחו עצמם על סוד זה באנשי שכם שימולו עצמם ויקבלו עליהם סוד זה, והפסוק מעיד שבמרמה. ועוד, במעשה זמרי בן סלוא שפסל את הסוד הזה. ויעקב אמר, בסודם אל תבא נפשי. מי זו נפשי? זו נפש שנכנסת ונאחזת בברית העליונה למעלה, ונקראת נפש צרור החיים.

בשם קדוש של שם ארבעים ושנים (מ"ב) אותיות נברא העולם

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ז:)] פתח רבי יהודה אחריו ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. פסוק זה הרי פרשוהו, אבל סוד ה' ליראיו - אותו סוד עליון שעומד בגניזות, (שהוא סתום וגנוז) לא עומד אלא ליראיו, שהם יראים מהקדוש

י צרות לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְצוּקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי: יי רֵאֵה עֲנִי וְעֲמְלֵי וְשֵׂא לְכָל חַפְאוֹתַי: יט רֵאֵה אוֹיְבֵי בִּי רְבוּ וְשִׁנְאָת חֲמָם שְׁנֵאוּנִי: כ שְׁמְרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי אֵל אֲבוֹשׁ בִּי חֲסִיתִי בְּךָ: כא תָּם וַיֵּשֶׁר יִצְרוּנִי בִּי קִנְיַתְךָ: כב פֶּדֶה אֱלֹהִים מִיָּדַי אֶת יִשְׂרָאֵל מִכַּף צָרוֹתָיו:

— זוהר תהלים —

מעוררים מעשה למעלה. ובאותו זמן נדחית אותה העולה מכל העם הקדוש למעלה, ומתקנים לאותה העולה כלי אחד עם עפר להשרות אותה העולה בתוכו, בסוד הכתוב (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו. (בראשית ג) ועפר תאכל כל ימי חיך. מכאן שלא צריך לנהג בזיון במקום שהוא. אף על גב שמעבירים אותו מהברית הזו, ומקומו כאשר נפרד מהברית הזו הוא עפר, (שהנה) שהרי אחר שהנחש ההוא העבר מלפני האדם, הקדוש ברוך הוא שם לו את מדורו בעפר, שכתוב ועפר תאכל כל ימי חיך. וכיון שהקדוש ברוך הוא כשהעביר אותו מלפני אדם, שם מדורו בעפר והתקין אותו, כך באותו גון ממש אנו צריכים כשמעבירים את העולה, להתקין לה עפר שיהיה בו המדור שלו. כל אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. והקרבן הזה, כמו קרבן הבהמה. זה לשמנה ימים, וזה לשמנה ימים, שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה. במה ירצה? בזה שעוברת עליו שבת אחת. כיון שעוברת עליו שבת אחת, אז זה ירצה לקרבן, וזה לקרבן. למה? משום שנדבק ונודמן אל אותה השבת, סוד ברית הקדש, ועל כן הכל הוא בסוד עליון. (ע"כ רעיא מהימנא).

הקיום וסוד כל העולמות. ועל שהן סוד העולמות, כתוב סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. זה סוד האותיות החקוקות בהצנע, מפרשות בחקיקותיו בגלוי. כל אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד):

[זוהר ויקרא פ' תוריע (דף מ"ד.) וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מצוה זו למול לשמנה ימים מילת ברית הקדש. סוד עליון, שכתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. למי? לאותם יראיו, אותם יראי חטא, שהרי סוד הברית הקדוש לא ראוי לגלות, רק להם. ואת סוד הברית הקדוש הרי פשוהו, ונתבאר בכמה מקומות. וסוד זה לשמנה ימים הוא חיוב על העולם, לכל העם הקדוש, שכתוב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני - זהו אות ברית הקדש, והוא שמיני לכל הדרגות, ומילת אותו הברית להעביר אותה עולה מלפני הברית. שהרי באותו הזמן שמתכנסים העם הקדוש להעביר אותה העולה מלפני הברית, הקדוש ברוך הוא מכניס את כל הפמליא שלו ומתגלה ודאי להעביר את אותה העולה למעלה מלפני הברית הקדוש. שהרי כל המעשים שישראל עושים למטה,

כו א לְדָוִד שִׁפְטָנִי יְהוָהּ כִּי אֲנִי בָתְמוּי הִלַּכְתִּי וּבְיוֹנוּתִי בְּטַחְתִּי
 לֹא אֶמְעָר: ב בָּחַנְנִי יְהוָהּ וְנִסְּנִי (צְרוּפָה) צָרְפָה כְּלוּזוֹתַי וְלִפְנֵי: ג כִּי
 חֲסִדְךָ לִגְדָה עֵינַי וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאֵמֶתְךָ: ד לֹא יִשְׁבַּחְתִּי עִם מְתֵי שְׂוֵא וְעַם נַעֲלָמוֹם
 לֹא אָבוֹא: ה שְׁנֵאתִי קָהֶל מְרַעִים וְעַם רְשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב: ו אֶרְחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי

שימוש תהלים

לצרה ולסכנה

שפטני וגו' (כו, א): [שימוש תהלים לפרק כו]. למי שיש לו צרה בין בים בין ביבשה או למי שהוא בשביה ח"ו, אמור אותו ויש בו י"ב פסוקים וינצל ושם שלו אלהכ". א' מן "אשר בידיהם, ל' מן "לשמיעה, ה' מן "קהל, כ' מן "כפי, י' מן "חטאים.

זוהר תהלים

רוח רעה שורה על האדם בלילה וכשנשמתו חוזרת נשאר על ידיו עד שנוטל ידיו

"אֶרְחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי וְאֶסְבְּכָה אֶת מוֹזְבַּחְךָ"
 ה" (כו, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק א'
 פ' וישב דף קפד:] אמר רבי שמעון, מקרא זה נתבאר, אבל בוא וראה סוד הדבר כאן, שהרי אין לך אדם בעולם שלא יטעם טעם מיתה בלילה, ורוח טמא שורה על אותו הגוף, מה הטעם, לפי שהנשמה הקדושה נסתלקה מן האדם ויצאה ממנו, וכיון שהנשמה הקדושה יצאה ונסתלקה ממנו, שורה רוח טמא על אותו הגוף ונטמא, וכאשר הנשמה חוזרת אל הגוף, נתבטל זוהם ההוא, והרי אמרו שידי של האדם זוהם הטמא נשאר בהם, ולכן אל יעביר ידיו על עיניו, לפי שאותו רוח טמא שורה על ידיו, עד שירחץ אותן, וכאשר נוטל ידיו כראוי, אז נתקדש ונקרא קדוש. אופן הנטילה. ואיך צריך להתקדש, נצרך כלי אחד למטה, וכלי אחד למעלה, כדי שיתקדש מהכלי שלמעלה, והכלי שלמטה שינתן זוהם הטמא בו, כלי זה

לקבל הטומאה וזה להתקדש ממנו, זה ברוך וזה ארוך, וצריך להזהר שאותן מים טמא אל ישפכם בבית, שלא יקרב אליהם איש, כיון שבהם מתאספים הצד של טומאה, ויכול לקבל נזק מאותן מים טמאים, ועד שיעביר הזוהם מן ידיו לא יברך וזה נתבאר, ולפיכך האדם טרם שיקדש ידיו בבקר נקרא טמא, וכיון שנתקדש נקרא טהור, ולפיכך אל יטול ידיו אלא מן יד שנטהרה תחלה, ככתוב: "וְהִזָּה הַטְּהַר עַל הַטְּמֵא" (במדבר יט, יט), זה נקרא טהור וזה נקרא טמא. מים המאוררים האלו היכן צריכים לשפכן. לפיכך כלי אחד למעלה וכלי אחד למטה, זה קדוש וזה טמא, ומאותן מים אסור לעשות בהם כלום, אלא צריך לשפכם במקום שאנשים לא יעברו עליהם, ולא ילין אותם בבית, שהרי כשנשפכים בארץ רוח טמא נמצא שם ויכול להזיק, ואם יחפור עבורם חפירה משופעת תחת האדמה שלא יהיו נראים מה טוב, ואל יתנם לנשים מכשפות שיכולות להרע לאנשים בהם, לפי שהם מים מאוררים, והקדוש ברוך הוא יחפץ

וְאִסְבְּכָה אֶת מִזְבְּחֶךָ יְהוָה: ז לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תְּהִלָּתָהּ וְלִסְפָּר כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ:
 ה יְהוָה אֶתְחַבְּתִי מֵעוֹן בֵּיתֶךָ וּמִקּוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: ט אֵל תִּאֶסֶף עִם
 חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעִם אַנְשֵׁי דָמִים חַיִּי: י אֲשֶׁר בִּידֵיָם זָמוּת וַיְמַיְנוּ מְלָאָה שָׁחַד:
 יא וְאֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ פָּדַנִי וְחַנּוּנִי: יב רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים אֲבַרְךָ
 יְהוָה:

זוהר תהלים

לטהר לישראל להיותם קדושים, שכתוב: מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר
 "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם אֶתְכֶם" (יחזקאל לו, כה).

כז א לְדָוִד יְהוֹנָדָה אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוֹנָדָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד: ב בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לְאֵבֶל אֶת בְּשָׂרֵי צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשֵׁלֹ

שימוש תהלים

לחיות רעות

ה' אורי וישעי וגו' (כז, א): [שימוש תהלים לפרק כז]. אי בעית למכבש בעירא אמור הני פסוקים באודנה והיא מתכבשת.

זוהר תהלים

אותם המינים הרעים הוא מכניס לנגב תהום רבה, וכופת את החמור, ומורידו בשרים שתחת העפר של זהמת הקשר. משום כך יששכר, שהשתדלותו בתורה, כופת את החמור ומוריד אותו מאותו גרם המעלות, שהוא עולה להזיק לעולם, ושם מדורו בין המשפתיים, בין זהמת השרים שבעפר.

בא ראה מה פתוב, וירא מנחה פי טוב ואת הארץ פי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד. וירא מנחה פי טוב - זו תורה שבכתב. ואת הארץ פי נעמה - זו תורה שבעל פה. ויט שכמו לסבל - לסבל על התורה ולדבק בה ימים ולילות. ויהי למס עבד - להיות עובד את הקדוש ברוך הוא ולדבק בו ולהתיש את עצמו בה. רבי שמעון ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים מהגליל העליון לטבריה. אמר רבי שמעון, נלך ונשתדל בתורה, שכל מי שידע להשתדל בתורה ולא משתדל - מתחייב בנפשו, ולא עוד, אלא נותנים עליו על הארץ ושעבוד רע, שכתוב ביששכר ויט שכמו לסבל. מה זה ויט? סטה, כמו שנאמר (שמואל א ח) ויטו אחרי הבצע. מי שסוטה דרכו ועצמו שלא לסבל על תורה, מיד ויהי למס עבד.

העוסק והמקבל עליו עול התורה שמור הוא בעולם הזה ולעוה"ב ומבטל כל המזיקים והדינים מן העולם

לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד (כז, א): [זוהר בראשית 9' ויחי (99 רמב"ג)] דבר אחר יששכר חמר גרם ריבץ וגו' - פתח ואמר, (תהלים כז) לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד. כמה חביבים הם דברי התורה, כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקדוש ברוך הוא, שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מפגעי העולם, שמור הוא למעלה, שמור הוא למטה. ולא עוד, אלא שכופת כל פגעי העולם ומוריד אותם לעמק תהום רבה.

בא ראה, בשעה שנכנס הלילה, הפתחים נסתמים, וכלבים וחמורים שורים ומשוטטים בעולם, ונתנת רשות להשחית, וכל בני העולם ישנים במטותיהם, ונשמות הצדיקים עולות להתענג למעלה. כשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, התעוררות קדשה מתעוררת בעולם, וזה נאמר בכמה מקומות. אשרי חלקו של אותו אדם שעומד באותה שעה ומשתדל בתורה. כיון שהוא פותח בתורה, את כל

וְנִפְּלוּ: ג אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי
בוטח: ד אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה אֲוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבִתִי בְּבֵית יְהוָה

זוהר תהלים

לא שמר אותה דוד המלך כראוי, המלכות
העברה ממנו כל אותו הזמן. וכך למדנו,
הזאת הזו נרמזה במלכות שלמעלה,
ונרמזה בירושלים, הקריה הקדושה.
באותה השעה שדוד עבר עליה, יצא קול
ואמר: דוד, במה שנקשרת תותר. אותך
טורדים מירושלים, והמלכות תוסר ממך.
מנין לנו? שכתוב (שמואל ב יב) הנני מקים
עליך רעה מביתך. מביתך במדיק. וכך
היה. במה שעבר עליו נענש. ומה דוד
המלך כך - שאר בני העולם על אחת כמה
וכמה.

בזאת אני בוטח - הינו תורה

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רטו:): רב נחמן אמר
מכאן, (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה לא
יירא לבי וגו' בזאת אני בוטח, זאת - זו
תורה תהיה לכשיבא המשיח, ולכן (שיר ב)
וקול התור נשמע בארצנו. למה נמשלה
התורה לגוזל? מה גוזל קולו ערב - אף
דברי התורה קולם ערב, והקול הזה יהיה
כשיבא המשיח ליום הדין. למדנו, הנצנים
נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור
נשמע בארצנו. הנצנים - אלו האבות של
המרכבה שמן העולם הם יקומו ויתראו.
עת הזמיר הגיע - התשבחות שישבחו
הלויים כשישובו לעבודתם כבתחלה. וקול
התור - אשר נתן לי אלהים בזה, דברי
תורה שהם ערכים כקול התור הזה, ז"ה

כיון שהקב"ה אוהז באדם לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים

לדוד ה' אורי וישעי ממי אירע ה' מעוז
חיי ממי אפחד וכו' (כז א): זוהר
במדבר פ' במדבר (דף ק"ט): פתח ואמר, (תהלים
כז) ה' אורי וישעי ממי אירא וגו'. ה' אורי
וישעי, כיון שאדם הסתפל (נאחו) באור
שלמעלה, והקדוש ברוך הוא מאיר עליו,
לא פוחד מעליונים ותחתונים, כמו
שנאמר (ישעיה ס) ועליך יזרח ה' וכבודו
עליך יראה. ה' מעוז חיי, כיון שהקדוש
ברוך הוא אוהז באדם, לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים. גם אני כמו זה,
כיון שאחזתי באביו ובך, לא אפחד
בעולם הזה ובעולם האחר.

זאת - אות הברית

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' לך לך (דף צג:): פתח אחר
ואמר, כתוב (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה
וגו'. כך שנינו, בזאת אני בוטח, מה זה
בזאת? זו אות הברית המזמנת תמיד אצל
אדם, ונרמזה למעלה. ומשום כך נאמר
בזאת, כמו שכתוב זאת אות הברית, זאת
בריתי, והכל בדרגה אחת. ושנינו, זה
וזאת הם בדרגה אחת ולא נפרדים. ואם
תאמר, אם כך, הרי שאר בני האדם כך,
למה דוד בלבדו ולא אחר? אלא משום
שהיא אחוזה בו ונרמזה בו, והיא כתר
המלכות. בא ראה, משום שאת הזאת הזו

כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: הַ כִּי יַצְפְּנֵנִי בְּסֶפֶה
בְּיוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֶתֶר אֶהְלֹו בְּצוּר יְרוּמִמְנִי: וְעֵתָה יְרוֹם רֹאשִׁי עַל אֵיבֵי

זוהר תהלים

(ישעיהו סד, ג). מי שאינו זוכה כל כך יש לו מקום בגן עדן של מטה. ואותן שאין זוכים לעלות כל כך, יש להם מקום למטה כפי דרכיהם, והם אינם זוכים למקום ההוא, ולראות כמו שרואים אותן הצדיקים שהם למעלה, ואלה עומדים בקיום העדן למטה ולא יותר. הצדיקים בגן עדן שלמטה נהנים מזיו השכינה. ואם תשאל איזהו עדן שלמטה, אלא זה עדן שנקרא חכמה שלמטה, והוא עומד על הגן שבארץ, והשגחת אותו העדן עליו, ואלה עומדים בגן הזה, ונהנים מאותו העדן. גן עדן שלמטה בלשון נקבה שלמעלה בלשון זכר. מה בין העדן שלמטה לשלמעלה, כיתרון האור מן החשך, עדן שלמטה נקרא עדנה בלשון נקבה, עדן העליון נקרא עדן בלשון זכר, עליו כתוב: "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו".

כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִן הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה - לַיהוּדוֹת וּלְשִׁבְתָּ לְקַבֵּ"ה לְלֹא הַפְּסֵק לְעוֹלָם

וְעֵתָה יְרוֹם רֹאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְּאֶהְלֹו זִבְחֵי תְרוּעָה

אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה יְהוָה (כז, א). [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצח)]. ויוסף הוא השליט על הארץ וגו'. רבי ייסא פתח ואמר, (תהלים כז) ועתה ירום ראשי על איבי סביבותי ואזבחה באהל זבחי תרועה אשירה ואמרה לה.

וזאת תור שנים. מה רוצה לומר? וסוד הדבר - בזמן שלא תהיו תחת פני השכינה, א' של זאת יורד, והוא מתחת לכל, ועולה ה' של זה אל ואנוהו משחרב הבית, שה"א לא יכלה לדור ולהיות בין עמים נכרים, שה"א קדושה חתוכה מן השם. ה"א אלהי: ה"א עדיפה בקדושה, א' עדיפה לאותיות. כשישבו ישראל לארצם, ה"א קדושה שהיא חתוכה מן השם של הקדוש ברוך הוא, תשוב בזה ויצא מגין מתקן.

הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש

לַחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ (כז, ד):

[זוהר חלק ג' פ' חוקת (ד קצח): זוהר

תורה] מדור הצדיקים הרבה יותר גבוה מאשר המלאכים. "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו". אמר רבי חייא, בוא וראה, הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש, כמו שכתוב: "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו", והם מדורם יותר גבוה מכל אותן מלאכים הקדושים וכל המדרגות שלהם, שהרי מקום עליון הוא (חדוה עליונה היא) אין זוכים העליונים והתחתונים לראותו, וזה שכתוב: "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו"

סְבִיבוֹתַי וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאַזְמַרְחָ לִיהוָה ^ז : שְׁמַע יְהוָה ^ח קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: ^ה לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ יְהוָה ^ט אֲבַקֵּשׁ: ^ו אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי אֵל תֵּט בְּאַף עֲבָרְךָ עֲזַרְתִּי הָיִיתָ אֵל

— זוהר תהלים —

אֲשִׁירָה וְאַזְמַרְחָ - להודות ולשבח לקדוש ברוך הוא ללא הפסק לעולם.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - בכל, יִצָּר טוב על יִצָּר רַע, שְׁכָתוּב עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי, זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁהוּא סְבִיב הָאָדָם, וְהוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ בְּכָל. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה - זוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִצַּד הָאֵשׁ, כְּכַתוּב (דברים לג) מִיִּמֵּינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה יְרוּם רֹאשׁוֹ [של האדם] וְנִשְׁבָּרִים כָּל שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו, כְּכַתוּב (תהלים יח) תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - להכלל עם האבות, שֶׁהָרִי דָּוִד הַמֶּלֶךְ יֵשׁ לוֹ לְהַדְבִּיק עִם הָאָבוֹת, וְאֵז יִתְרוֹמֵם וְיַעֲלֶה לְמַעְלָה, וְהוּא בְקִשׁוֹ אֶחָד עִמָּם. עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ הֵם שֶׁבְּצַד הַשָּׂמַאל, כָּלֵם בְּעַלֵי הַדֵּינִים שֶׁמִּתְכַּוְּנִים לְחַבֵּל, וְאֵז הַשָּׂמֶשׁ מִתְחַבֵּר לְלִבְנָה, וְהַכֵּל הוּא אֶחָד.

רְאוּי הוּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ לֹמַר שִׁירָה בְּשִׁבִיל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם

לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ (כז, ח): [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ"ג)] אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קִדְשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (תהלים כז) לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ. אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲבָל הַפְּסוּק הַזֶּה כָּךְ נֶאֱמַר, לֵךְ אָמַר לְבִי, דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשִׁבִיל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל כְּנִגְדַּת הַמֶּלֶךְ

בְּאֵה, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה מִהָאָדָם, הוּא זוֹקֵף אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֵּל, וְכָל שׁוֹנְאָיו נִכְנָעִים תַּחְתָּיו. אֵת דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁנֵּאָו אַחֲיו, דָּחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּאֵה חֲמִיו - בְּרַח מִלְּפָנָיו, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל מַלְכוּתוֹ, וְכָלֵם הָיוּ כּוֹרְעִים וְסוֹגְדִים לְפָנָיו. וְאֵת יוֹסֵף דָּחוּ אַחֲיו, אַחַר כֵּךְ כָּלֵם כָּרְעוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיו, זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְאוּ אַחֲיו יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אַפִּים אֲרֻצָּה.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - מה זה וְעַתָּה? כְּמוֹ וְאֵתָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הִנֵּה נִתְבָּאֵר, עַתָּה שֶׁהִיא הַדְּרָגָה הָעֲלִיוֹנָה. וּמִי הִיא אוֹתָהּ הַעֵת? זוֹ ה' א, וְנִקְרָאת עַתָּה. וְעַתָּה - זֶה הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. יְרוּם רֹאשִׁי - לְהָרִים אוֹתָהּ בְּכַבוֹד וּמַלְכוּת. עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ שְׂאֵר מַלְכֵי הָאָרֶץ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - זוֹ יְרוּשָׁלַיִם. בְּאַהֲלוֹ - זֶה אֶהֱלֵמוֹעַד. זִבְחֵי תְרוּעָה - שִׁישְׁמַע כָּל הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאַזְמַרְחָ - מֵאוֹתוֹ צַד שֶׁהִיא הַתְרוּעָה. שֶׁהָרִי מִשָּׁם, מִהַצַּד שֶׁל הַתְרוּעָה, בְּאֵה הַשִּׁירָה וְהַתְשַׁבְּחָת. דְּבַר אַחַר וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי - זֶה עֲשׂוֹ וְכָל הַשָּׂרִים שָׁלוֹ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. זִבְחֵי תְרוּעָה - שְׁכָתוּב (שם נא) זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה, כְּדִי לְהַעֲבִיר אֵת הַדִּין מִן הָעוֹלָם.

תַּשְׁשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעָי: י כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיְהוֹזֵבֵנִי
 וַאֲסַפְּנִי: יא הוֹרֵנִי יְהוָה: יב דַּרְכֶּךָ וַנְּחַנֵּנִי בְּאַרְחַ מִישׁוּר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי: יג אֵל
 תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי כִּי קָמוּ כִּי עָרִי שִׁקֵּר וַיִּפַּח חֶמְסִם: יד לֹיְלֵא הָאֲמֵנָתִי לְרֵאוֹת
 בְּטוֹב יְהוָה: טו בְּאַרְצֵן חַיִּים: יו קָנֹה אֵל יְהוָה: יז חֹזֵק וַיֵּאֱמִין לִבֶּךָ וַקְּנֹה
 אֵל יְהוָה:

— זוהר תהלים —

בה. דְּבַר אַחַר לֵךְ אָמַר לְבִי בְּקֶשׁוֹ פָּנָי -
 בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר לְבִי לְבִנֵי הָעוֹלָם בְּקֶשׁוֹ פָּנָי,
 (את פניך ה' אבקש) אֵלֹהִים זְמַנִּים וְחֲגִים שְׁכָלָם
 הַזְמִין לָהֶם לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא קִדְשׁ, כְּדִי
 לַעֲטֹר אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּיוֹמוֹ, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּזִמְנֹו, וַיִּשְׁאַבוּ כָּלֵם מֵאוֹתוֹ
 עִמָּק הָעֲמֻקִּים שֶׁהִנְחִילִים וְהַמְעִינֹת
 יוֹצְאִים מִשָּׁם. מִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב מִקְרָאֵי
 קִדְשׁ, מְזַמְנִים הֵם לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 קִדְשׁ, לְהַתְעַטֵּר בוֹ וּלְהִשָּׂאֵב בוֹ, כְּדִי
 שִׁיתְקַדְּשׁוּ כָּלֵם כְּאֶחָד, וְתִמְצָא בָהֶם
 שְׂמֵחָה.

הַקְדוּשָׁה. וְמָה אָמַר? לֵךְ אָמַר לְבִי,
 בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר לְבִי לְבִנֵי הָעוֹלָם, וְהַזְהִיר
 אוֹתָם לְבִי, שֶׁהוּא אֲחוּז בּוֹ, שְׂאֵת זֶה
 בְּשִׁבְלֵךְ הַמְלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הוּא אָמַר. בְּקֶשׁוֹ
 פָּנָי, אֵלֹהִים עֲטֹרוֹת הַמְלֶךְ שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהֶן,
 וְהֵם בּוֹ. הֵם שָׂמוּ, וְהוּא וְשָׂמוּ דְבַר אֶחָד
 הוּא. מִשׁוֹם כֶּךָ אָמַר דָּוִד, אֵת פְּנִיךָ ה'
 אֲבַקֵּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קה) דַּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ
 בְּקֶשׁוֹ פָּנָיו תְּמִיד. בֵּא רָאָה, רָאוּי הוּא דָּוִד
 הַמְלֶךְ לומר שִׁירָה בְּשִׁבְלֵי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלומר דְּבָרִים שֶׁל
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְמֶלֶךְ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא אֲחוּז

כח א לְדוֹד אֱלִיָּהּ יְהוָה אֶקְרָא צוּרֵי אֵל תַּחַרְשׁ מִמֶּנִּי פֶּן תַּחַשֶּׁה מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר: ב שָׁמַע קוֹל תַּחֲנִנִּי בְּשׁוּעֵי אֱלִיָּהּ בְּנִשְׁאֵי יְדֵי אֵל דְּבִיר קָדְשְׁךָ: ג אֵל תִּמְשַׁכְּנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעִלֵי אָוֶן דְּבָרֵי שְׁלוֹם עִם רַעִיָּהִם וְרַעְיָה בְּלִבָּכֶם: ד תֵּן לָהֶם בְּפַעְלָם וּבְרַע מַעַלְלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם הָשִׁב גְּמוּלָם לָהֶם: ה כִּי לֹא יִבְיֵנוּ אֵל פַּעֲלֹת יְהוָה וְאֵל מַעֲשֵׂה יְדָיו יַחְרֹסֵם וְלֹא יִכְנֵם: ו בְּרוּךְ יְהוָה כִּי שָׁמַע קוֹל תַּחֲנִנִּי: ז יְהוָה עֵזִי וּמִגְּנֵי בּוֹ כְּמַח לְבָבִי וְנַעֲזַרְתִּי וַיַּעֲלֵז לְבָבִי וּמְשִׁירֵי אֲהוֹדְנֶנּוּ: ח יְהוָה עֵז לָמוֹ וּמְעוֹז יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא: ט הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ וּבְרַךְ אֶת נַחֲלֹתֶךָ וְרַעַם וְנִשְׂאֵם עַד הָעוֹלָם:

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לתפלה

אֱלִיָּהּ ה' אֶקְרָא וְגו' (כח, א): (שימוש תהלים לפרק כח). לשונא שישלים עמך תאמר אותו עם שם שלו והוא ה". ה' מן ל' "לדוד בחלון אח"ס, י' מן מ' דסוף המזמור בא"ת ב"ש.

— זוהר תהלים —

רב חסדא זכה לתורה עושר ועוד על ידי שדר ליד צדיקים

ידור בין צדיקים

[שהרי רב חסדא היה מדורו בתחלה בין אנשי קפוטקאי, והיתה השעה דחוקה לו, וחליים רדפו אחריו, לקח ועשה מדורו בין תלמידי חכמים של צפורי, נתעלה וזכה לכמה טובות להרבה עושר ולתורה הרבה, ואמר שזכה לכל זה לפי שנכנס בין אותן שהקדוש ברוך הוא משגיח עליהם להטיב להם:].

א אֵל תִּמְשַׁכְּנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעִלֵי אָוֶן (כח, א): [זוהר חלק ב' פ' בא (דף לח): זוהר תורה] למדנו, לעולם אל ידור אדם אלא במקום שאנשי מעשה דרים בתוכו, מה הטעם, לפי שאוי לו לזה שמדורו בין רשעים, שהוא נתפס ברשעתם, כמו שכתוב: "יש צדיק אבד בצדקו" (קהלת ז, טו), ואם מדורו בין צדיקים מטיבים לו בעבורם.

ה לחודש

כט א מְזִמֹּר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹהִים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
 ב הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ:

שימוש תהלים

לרוח רע

הבו לה' בני אלים וגו' (כט, א): [שימוש תהלים לפרק כט]. לרוח רעה קח מים שלא ראו שמש וקח ז' שרביטין דערבה ושבעה עלין דדקל שלא עשה פרי ותן אותם בקדרה של מים ולחוש עליו י' פעמים בערב ותעמיד הקדרה תחת הכוכבים בארץ ותשפוך על שער הבית במוצאי היום ושם שלו הוא ה"א. ה' מן "הבו, א' מן "יו"ד דיהוה עוז בחלוף אי"ק.

זוהר תהלים

אלפי שנאן, שהם י"ח אלפים רבבות עולמות. תפלה כראוי בכוונה. ויש כמה נוטרי שערים ונוטרי היכלות שמקבלים התפלות, וכל תפלה אינה נכנסת אלא במדה ובמשקל, ואין מקבלים תפלה שיש בה מום כמו שכתוב: "כֹּל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא תִקְרִיבוּ" (ויקרא כב, ט), וכי יש תפלה שיש בה מום, כך הוא, זאת התפלה העולה פגומה בלי מחשבה ובבלבול הדעת, כל שכן אם טעה בה, ולפיכך נאמר בתפלה "מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וגו'".

הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ (כט, ב): [תיקוני

זוהר תקונא עשרין, וחד ועשרין (דף

מז ע"א.) זוהר תורה] הקולות נגד שם מ"ב.

ועוד אלו ז' קולות של הבו לה', הם מוסבים על ז' השמות של אב"ג ית"ץ וכו', והם ז' הספירות, "קול ה' על המים" זה חסד, והוא אב"ג ית"ץ ששם המים של תורה, "קול ה' בְּפֶתַח" זה קר"ע שט"ן וזו גבורה, "קול ה' בְּהַדְרַת" נג"ד יכ"ש וזה

הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ (כט, ב): [זוהר

חלק א' פ' בראשית (דף כג): זוהר

תורה] סדר קבלת התפלות. "הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ". כאשר התפלות ובקשות של ישראל עולות, אם הן כראוי, כרוז יוצא ואומר "שְׂאוּ שְׁעָרֵיכֶם וְאִשְׁכְּכֶם וְגו'" (תהלים כד, ז), בשעה ההיא נפתחים שבעה היכלותלי, היכל ראשון היכל האהבה, השני היכל היראה, השלישי היכל הרחמים, הרביעי היכל נבואה של אספקלריא המאירה, החמישי היכל נבואה של אספקלריא שאינה מאירה, הששי היכל צדי"ק, השביעי היכל דין צדק, ועליהם נאמר "בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" (בראשית א, א), "בְּרִאשִׁית" ברא שית, אלהים זה היכל השביעי, והם ז' היכלות למטה וז' היכלות למעלה, וכנגדם ז' קולות של הבו לה', וי"ח אזכרות של הבו לה' שבהם יעוף הקדוש ברוך הוא בי"ח העולמות ברכב אלהים רבותים

זו זוהר

ככתוב: הן אל כביר לא ימאס:

לח. אלו ז' היכלות של ז' הספירות: דקדק לומר תפלה בלשון יחיד, מה שאין כן תפלת הצבור

ג קול יְהוָה אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים יְהוָה **עַל מַיִם רַבִּים**:
ד קול יְהוָה בַּפֶּתַח קוֹל יְהוָה בְּהַרְרֵי הַקּוֹל יְהוָה **שָׁבַר**

זוהר תהלים

תפארת, כמו שכתוב: "וכסאו כשם"ש נגד"י" (תהלים פט, לו), ובו נאמר למשה "נגד"י כל עמך אעשה נפלאות" (שמות לד, י), "קול ה' שבר ארזים" זה בט"ר צת"ג וזה נצח, "קול ה' חצב להבות אש" זה חק"ב טנ"ע וזה הוד, "קול ה' יחיל מדבר" זה יג"ל פז"ק שהוא יסוד הר סיני, "קול ה' יחולל אילות" זה שק"ו צי"ת וזו מלכות.

קו"ף ה' **עַל הַמַּיִם** (כט, א): [זוהר בראשית פ' וירא (דף קיח): מדרש הנעלם] שָׁנֹו רַבּוּתֵינוּ, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ אֵינָם בְּאִים לְעוֹלָם אֲלֵא בְּקוֹלוֹת: קול חיה, שְׁפָתוֹב (בראשית א) בְּעֶצֶב תִּלְדֵי בָנִים, וְכָתוֹב (שם ל) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי אֱלֹהִים. קול גְּשָׁמִים, שְׁפָתוֹב (תהלים כט) קול ה' **עַל הַמַּיִם**, וְכָתוֹב (מלכים א יח) כִּי קוֹל הַמּוֹן הַגֶּשֶׁם. קול תְּחִית הַמַּתִּים, שְׁפָתוֹב (ישעיה מ) קול קוֹרָא בְּמִדְבָּר. מַה צָּרִיךְ כָּאֵן קוֹל בְּמִדְבָּר אֲלֵא? אָמַר רַבִּי זְרִיקָא, אֵלוֹ אוֹתָם קוֹלוֹת לְעוֹרַר מֵתֵי מִדְבָּר. וּמִכָּאֵן שֶׁהוּא הִדִּין לְכָל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָרִי שָׁנֵינוּ, כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לְקֶבֶר, נִכְנַס בְּקוֹלוֹת. כְּשִׁיקוֹמוֹ בְּתַחֲתִית הַמַּתִּים אֵינֵנו דִּין שִׁיקוֹמוֹ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת? אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, עֲתִידָה בַת קוֹל לְהֵיוֹת מְתַפּוֹצְצָת בְּבָתֵי קְבָרוֹת וְאוֹמֶרֶת: (ישעיה כו) הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שִׁכְנֵי עֶפְרַיִם. וְעֲתִידִים לְחַיּוֹת בְּטַל שֶׁל אֹרֶן גְּדוֹל שֶׁל מַעֲלָה, שְׁפָתוֹב (שם) כִּי טַל אֹרֹתוֹת טִלְףָּ וְאַרְצָּ רְפָאִים תְּפִיל. אֲמַן כֵּן יִהְיֶה רַצּוֹן.

קול ה' על מים רבים - הינו מְמַנָּה על שלוח מים רבים

קו"ף ה' **עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים** (כט, א): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף לא):] רַבִּי אֶלְעָזָר קִפִּץ בְּתַחֲלָה וְדָרַשׁ, (שם כט) קול ה' **עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים**. קול ה' - זֶה קוֹל עֲלִיּוֹן שְׁמַמְנָה עַל הַמַּיִם שְׁשׁוּפְעִים מִדְּרָגָה לְדְרָגָה עַד שְׁמַתְכַנְסִים לְמִקּוֹם אֶחָד בְּכַנּוּס אֶחָד. אוֹתוֹ קוֹל עֲלִיּוֹן שׁוֹלַח אֶת אוֹתָם הַמַּיִם בְּדְרָכָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דְרָכּוֹ. כְּמוֹ בַעַל הַגֶּן הַזֶּה שְׁמַמְנָה עַל מַיִם לְשִׁלְחָם לְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם כְּרֵאוֹי לוֹ, כֵּן קוֹל ה' מְמַנָּה עַל הַמַּיִם. אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כו) וְרַעַם גְּבוּרוֹתָיו מִי תִבּוֹנָן. זֶה צַד שֶׁבָּא מִגְּבוּרָה וְיֹצֵא מִמֶּנּוּ. דְּבָר אַחֵר אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים - זֶה הֵימִין שִׁיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ שְׂמֵאל. ה' עַל מַיִם רַבִּים - ה' זֶה חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁנִּקְרֵאת יו"ד. עַל מַיִם רַבִּים - עַל אוֹתוֹ עִמָּךְ נִסְתָּר שִׁיוֹצֵא מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עז) וּשְׁבִילָךְ בְּמַיִם רַבִּים. שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ אֵינָם בְּאִים לְעוֹלָם

בשבעה קולות נתנה תורה וראו אותם קולות

קו"ף ה' **עַל הַמַּיִם וְבוֹ** (כט, ג-ד): [זוהר שמות פ' יתרו דף פ"ב. השלמה מההשמות (סימן א)] (שמות כ) וְכָל הָעָם רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִם. וְכִי רֵאִים אֶת הַקּוֹלוֹת? אֲלֵא וְכָל הָעָם רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת, אוֹתָם קוֹלוֹת

אֲרִיזִים וַיִּשְׁבֶּר יְהוָה אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקֹדֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וַיִּשְׁרֹן

זוהר תהלים

הַיָּם (המים) וַנִּשְׁקִים בְּמַיִם כְּדִי לְגַדֵּל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (בראשיתב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְכָל אֱלֹהֵי מְעוֹרְרִים בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָם מֵאוֹתָהּ הַהִשְׁקָאָה שְׁכַלְם מְשָׁקִים.

בא ראה, שבעת הקולות הללו תלויים בדבור הפה בשאר ימות השנה, ועכשו אין תלויים אלא במעשה, ואנו צריכים מעשה, ולא דבור, משום שבזמן הזה מברך את כל השנה. ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין של העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך, והגבורות מתעוררות ומסתימות ביום הזה, וערכי נחל (תלויים) בהם. וצריכים לעורר גבורות למים, ולהקיף שבע פעמים כדי לרוות את המזבח הזה מהמים של יצחק, משום שהבאר הזו של יצחק מתמלאת מים, וכשמתמלאת, כל העולם מתברך במים. וביום הזה צריכים גבורות למים, ולסים אותה אחר כך, שהרי ביום הזה מסתיים הדין, ומשום כך צריכים לחבט אותם בקרקע שלא ימצאו, שהרי זהו יום של התעוררות וסיום. ולכן התעוררות וסיום הוא שעושים בערכי נחל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, ויפה. וערכי נחל, מהצד של נחל ויצאות גבורות. וביום הזה מתעוררים ומסיימים. ביום הזה כתוב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפר את בארת המים. בארת כתוב חסר. וישב, מה זה וישב? אלא היום הראשון של החודש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון את העולם. ביום

שנאמר (תהלים כט) קול יי על המים אל הכבוד הרעים. קול יי בפה. ואומר (ישעיה י) בכח ידי עשיתי. ואומר (שם מח) אף ידי יסדה ארץ. (תהלים כט) קול ה' בהדר. ואומר (שם קיא) הוד והדר פעלו וצדקתו. (שם כט) קול יי שבר ארזים, זה קשת שמשברת עצי ארזים ועצי ברושים. (שם) קול יי חצב להבות אש, זה שעושה שלום בין האש ובין המים, שחוצב כח האש ומונע אותו מללחך המים גם מונע מלכבותו. (שם) קול יי יחיל מדבר, שנאמר (שם יח) ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם. יותר מן המדבר. (שם כט) קול יי יחולל אילות ויחשף יערות ובהיכלו בלו אמר כבוד, שכתוב (שיר השירים ב) השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה. הא למדת שבשבע קולות נתנה התורה, ובכלם נגלה עליהם אדון העולם וראוים, והינו שכתוב (שמות ב) וכל העם ראים את הקולת.

הושענא רבה ביום זה נמסרים כל הפתקאות והדינים בטלים

קול ה' על המים וכו' (כט, ג-ט): [זוהר ויקרא 9' צ (97 ל"א)] כתוב, (תהלים כט) קול ה' על המים אל הכבוד. אמר רבי יוסי, זה אברהם. קול ה' בכח - זה יצחק. קול ה' בהדר - זה יעקב. קול ה' שבר ארזים - זה יצח. קול ה' חצב להבות אש - זה הוד. קול ה' יחיל מדבר - זה צדיק. קול ה' יחולל אילות - זה צדק. וכלם גדלים על

כְּמוֹ בֶן רֵאמִים: ז קוֹל יְהוָהּ הַצֵּב לַהֲבוֹת אִישׁ: ח קוֹל יְהוָהּ יִחִיל מְדַבֵּר יִחִיל יְהוָהּ מְדַבֵּר קָדֵשׁ: ט קוֹל יְהוָהּ יַחֲלִיל אֵילֹת וַיַּחֲשֶׁה

זוהר תהלים

הַזֶּה, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק, לְעוֹרֵר דִּינִים וְלִסִּים דִּינִים. וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, לְהַרְיֵק גְּבוּרוֹת לְכַנְסֹת יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר אֶת הַמַּיִם, שֶׁהָרִי מֵיִם יוֹרְדִים לְעוֹלָם בְּגְבוּרוֹת. וּמִשׁוֹם שֶׁהַגְּבוּרוֹת הִלְלוּ אֵין יוֹרְדוֹת אֶלָּא בְּעַנְיִים, וַיּוֹם הַמַּעֲנֵן לֹא נָחָה רוּחָם שֶׁל עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, רַק מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתָם. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּדִין, וְהַכֹּל כֶּךָ צָרִיךְ. מִשׁוֹם כֶּךָ הַכֹּל תְּלוּי בְּמַעֲשֵׂהוּ. וְעַל כֵּן הִכְחִין בְּמַעֲשֵׂהוּ וּבִתְקוּן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְמַטָּה, מִתְעוֹרְרִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לְתַקֵּן אוֹתָם, וְהֵם מִתְתַּקְּנִים עַל יְדוֹ.

מִתְחִילִים, וְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְסִימִים. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה' יְגוֹ'.
אָמַר לוֹ, הָרִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת עֲשׂוֹ בְשִׁלּוֹה, בְּמַלְכוּת, בְּכַרְכִּים עֲלִיוֹנִים, וְשׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמָמָה?!
אָמַר לוֹ, בְּכֹל מְקוֹם זֶה כֶּךָ, כִּיֹּן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ גָּזַר גְּזֵרָה וְשֵׁם אוֹתָהּ גְּזֵרָה בְּפִתְקֵךְ שְׁלוֹ, הַכְּתוּב מַעֲיֵד כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה. וְעַל כֵּן וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמָמָה, שֶׁהָרִי שִׁמְתִי אֶת זֶה בְּפִתְקֵךְ שְׁלִי, וְכֵן כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שֶׁגָּזַר עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל יז) אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי.

כָּל הַעַמּוּדִים הָעוֹלָם תְּלוּיִים עַל הַפְּמִים קוֹל ה' עַל הַפְּמִים

קוֹל ה' עַל הַפְּמִים (כמ, א): [זוהר חדש פ'
בראשית (ד טו):] שָׁנָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, עַל שִׁבְעָה עַמּוּדִים הָאֲרָץ עוֹמְדֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ט) חֲצָבָה עַמּוּדֵיהָ שִׁבְעָה, וְהֵם תְּלוּיִים עַל הַמַּיִם, וּכְנֻגָדָם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עֲלִיו הַשָּׁלוֹם, שִׁבְעָה קוֹלוֹת, שֶׁכְּתוּב (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם.

מַהוּ קוֹל ה' יַחֲלִיל אֵילֹת

קוֹל ה' יַחֲלִיל אֵילֹת (כמ, ט): [זוהר שמות פ'
בא (ד טו):] עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלֵּילָה. אָמְרוּ, מַה נַּעֲשֶׂה? אִם גֵּלְךָ - חֲשֶׁךְ הַלֵּילָה. אִם נִשְׁב - פָּחַד הוּא. סָטוּ מִהַדְרִיךְ וַיֵּשְׁבוּ תַחַת אֵילָן אֶחָד. וַיֵּשְׁבוּ וְהָיוּ אוֹמְרִים דְּבַרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנּוּ. בְּחֻצוֹת

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׂנִינּוּ, הַעֲרָבָה שְׂדוּמָה לְשִׁפְתֵים בַּיּוֹם הַזֶּה, וּמַה הִיא? אָמַר רַבִּי חֵיָא, אֵף עַל גַּב שֶׁלְדָרְשׁ הוּא בָּא, כֶּךָ זֶה וְדָאִי. שֶׁהָרִי בַיּוֹם הַזֶּה זֶה תְּלוּי בְּשִׁפְתֵים, בַּיּוֹם הַזֶּה מְצַנֵּה הַמֶּלֶךְ לְתַת פְּתָקִים לְמַמְנָה, וְהַדִּינִים מְסִימִים, וְנִסְתָּם לְשׁוֹן הָרַע מִהָעוֹלָם. בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁל הַחֲדָשׁ הוּא רֵאשִׁית הַדִּין, וְהַסִּיּוֹם הוּא בַּיּוֹם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בֹּא רְאֵה, בַּיּוֹם הַזֶּה הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְשִׁלִּימִים וּמְסִימִים אֶת הַבְּרָכוֹת שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּדִין, וַיִּשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַזֶּה מְסִימִים אֶת הַדִּינִים שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּבְרָכוֹת, שֶׁהָרִי לַיּוֹם אַחַר עֲתִידִים לְהַשְׁתַּעֲשֵׂע עִם הַמֶּלֶךְ, לְטַל מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת לְכָל הַשָּׁנָה, וּבְאוֹתָהּ שִׁמְחָה לֹא נִמְצָאִים עִם הַמֶּלֶךְ, רַק יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. וּמִי שִׁיּוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ וְנוֹטֵל אוֹתוֹ לְבָדוֹ, כָּל מַה שְׂרוּצָה שׁוֹאֵל, וְנוֹתֵן לוֹ. וְעַל כֵּן יִשְׂרָאֵל

יְעֹרֹת וּבְהִיבְלוּ כָּלוּ אָמַר כְּבוֹד: י יְהוֹנָסֵן לַמְּבוּל יֵשֵׁב וַיֵּשֶׁב יְהוֹנָסֵן

זוהר תהלים

אָמְרוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲיִיא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְקִין הַדְּרָךְ לְפָנֵינוּ. אֲשֶׁרִי אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה. בָּאוּ וּנְשָׁקוּהוּ. קָרָא עָלָיו רַבִּי יוֹסִי, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לַמּוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ. כְּשֶׁהֲגִיעוּ לַשָּׂדֶה, יֵשֵׁבוּ. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, מַה שׁוֹנֵה שְׁכָתוֹב (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל עַמֶּרָה וְגו', וּמַה שׁוֹנֵה בַּמְּבוּל שְׁכָתוֹב אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם, [למח] וְלֹא כְּתוֹב וְה' [בכל] ? אֵלָּא שְׁנִינוּ, בְּכָל מְקוֹם שְׁכָתוֹב וְה' - הוּא וּבֵית דִּינוּ. אֱלֹהִים סֶתֶם - דִּין לְבָדוּ. אֵלָּא בְּסֹדֶם נַעֲשֶׂה דִין וְלֹא לְהַשְׁמִיד עוֹלָם, וְלָכֵן הוּא הַתְּעַרְב בְּדִין, אֲבָל בַּמְּבוּל הַשְׁמִד כָּל הָעוֹלָם וְכָל אוֹתָם שְׁנַמְצָאוּ [בלבדו] בְּעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, [הרי] נָח וּמִי שֶׁהָיָה עִמּוֹ [נצלו הרי] נִסְתַּר מִן הָעֵינַי הָיָה, שְׁלֹא נִרְאָה. וְעַל זֶה כָּל מַה שְׁנַמְצָא בְּעוֹלָם הַשְׁמִיד אוֹתוֹ, וְעַל זֶה וְה' בְּגִלּוּי, וְלֹא הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים צָרִיךְ הַסְתָּרָה, וְצָרִיךְ [אד] לְהַשְׁמֵר, שֶׁהָרִי הַכֹּל מִשְׁמִיד, וְעַל זֶה אֱלֹהִים לְבָדוּ הָיָה. וְזֶה סוֹד (תהלים כט) ה' לַמְּבוּל יֵשֵׁב. מַה זֶה יֵשֵׁב? אֵלְמָלָא פְּסוּק כְּתוּב, לֹא יִכְלְנוּ לְאָמְרוּ. יֵשֵׁב לְבָדוּ, שְׁלֹא בָּא עִם דִּין. כְּתוּב כָּאֵן יֵשֵׁב, וְכְתוּב שֵׁם (ויקרא יג) בְּדָד יֵשֵׁב לְבָדוּ.

ה' לַמְּבוּל יֵשֵׁב (כט, י): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רכ"ז):] בָּא וּרְאָה, הָרִי אֲמַרְנוּ, כָּל ו' הוּא בְּסוֹד הַרְחָמִים, וְכָל מְקוֹם שֶׁבָּא ו' בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ, הוּא רַחֲמִים, כְּמוֹ (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם. (שם יג) וְה' אָמַר אֶל אַבְרָם. רַחֲמִים וְדִין כְּאֶחָד. שְׁמַה שׁוֹנֵה

הַלֵּילָה רָאוּ אֵילָה אַחַת שֶׁעָבְרָה לְפָנֵיהֶם, וְהִיתָה צוֹנַחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמַעוּ. קָמוּ רַבִּי חֲיִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְהִזְדַּעְזְעוּ. שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁמְכַרִּיז וְאוֹמֵר: מִתְעוֹרְרִים קוּמוּ! יִשְׁנִים הַתְּעוֹרְרוּ! עוֹלָמוֹת הַזְּדַמְנוּ לְפָנֵי אֲדוֹנֵכֶם! (שהרי קול יוצא שכואבת האילה של מעלה ושל מטה, שכתוב (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף יערות) שֶׁהָרִי אֲדוֹנֵכֶם יוֹצֵא לְגַן עֵדֶן, שֶׁהוּא הֵיכָלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים, שְׁכָתוֹב וּבְהִיבְלוּ כָּלוּ אָמַר כְּבוֹד. אָמַר רַבִּי חֲיִיא, עֲכָשׁוּ חֲצוֹת הַלֵּילָה מִמֶּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל שֶׁיֹּצֵא, וְכוֹאבַת הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה וּמִטָּה, שְׁכָתוֹב (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוֹלֵל אֵילוֹת. אֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְשַׁמַּע אֶת זֶה! קוֹל ה' יְחוֹלֵל אֵילוֹת (כט, ט): [זוהר ויקרא פ'

אחרי מות (דף ט"ח):] לַמְּדַנּוּ, כְּתוּב קוֹל ה' יְחוֹלֵל אֵילוֹת. אֵילוֹת, אֵילָת כְּתוּב חֶסֶר, זוֹ אֵילוֹת הַשָּׂדֶה (נ"א זו אילת השחר) (ד"א אילות השדה). אֵילוֹת הַשָּׂדֶה, שְׁשָׁנִינוּ, בְּחֲצוֹת הַלֵּילָה, בְּשַׁעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים, הַקּוֹל הַזֶּה יוֹצֵא וּמְכַאֵיב לְכָל אוֹתָן הָאֵילוֹת שֶׁסְּבִיב הַפֶּסֶא הַנִּכְבָּד הַקְּדוֹשׁ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סְבִיב לָהּ. דְּבַר אַחַר יְחוֹלֵל אֵילוֹת - כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (איוב כו) חֲלָלָה יָדוֹ נָחַשׁ בְּרִיחַ. וַיִּחַשֵּׁף יַעֲרֹת, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמואל א יד) בַּיַּעֲרַת הַדְּבָשׁ, וְכְתוּב (שיר ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי, וּמִיִּנִיקָה אוֹתָם כְּמוֹ אִם שְׁמִינִיקָה אֶת הַבָּנִים.

בַּמְּבוּל יֵשֵׁב ה' לְבָדוּ לְדִין

ה' לַמְּבוּל יֵשֵׁב (כט, י): [זוהר בראשית פ' נח (דף

מִלֶּךְ לְעוֹלָם: יֵא יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם:

זוהר תהלים

יִצְחָק, בֹּא וּרְאֵה, בְּכָל מְקוֹם אֲתָה מוֹצֵא
אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין, ה' מִדַּת הַרְחָמִים. וְאָף
עַל פִּי שְׁמֵדַת הַדִּין הִיא - מִדַּת רַחֲמִים
הִיטָה בּוֹ, שְׁאֵלְמָלֵא כֶּךָ, נִחָרַב הָעוֹלָם, אֲכַל
לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת הַרְחָמִים הַתִּישֵׁב הָעוֹלָם.

כל זמן שישראל עוסקים בתורה נשבר
כחם של העמים

"ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם" (כט, יא): [זוהר תורה; זוהר חלק

ג' פ' ויקרא דף יג.] אמר רבי חייא, אין דבר
בעולם שישבר הכחות של עמים עכו"ם,
מלבד בזמן שישראל עוסקים בתורה,
שכל זמן שישראל עוסקים בתורה, בחינת
הימין נתגבר, ונשבר הכח והתוקף של
העמים עכו"ם, ולפיכך נקראת התורה
"עז", ככתוב: "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן".

הגזרות על ישראל בזמן שאין עוסקים בתורה

"ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם" (כט,
יא): [זוהר תורה; זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף

(ת.נ.) ובזמן שישראל אין עוסקים בתורה,
בחינת השמאל נתגבר, אז נתחזק כחות העמים
עכו"ם, ושולטים על ישראל, וגוזרים עליהם
גזרות שאין יכולים לעמוד בהם, ובעבור זה
גלו ישראל מארצם ונתפזרו בין האומות, זהו
שכתוב: "עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'" "וַיֵּאמֶר
ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי" (ירמיהו ט, יא-יב).
דברי תורה מרבים שלום בעולם. ודברי
התורה מרבים שלום בעולם, ככתוב: "ה'
עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם".

במבול שכתוב אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם? לָמָּה
לֹא כָתוּב וְה' אֱלֹהִים שְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם
שְׁכָתוּב וְה' - הוּא וּבֵית דִּינּוּ. אֱלֹהִים סָתָם -
דִּין לְבַדּוֹ. אֲלֵא בְּסֻדּוֹם נַעֲשֶׂה דִין, וְלֹא כְּדִי
לְהַשְׁמִיד אֶת הָעוֹלָם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ הוּא
הַתְּעַרֵּב עִם דִּין. אֲכַל בְּמַבּוּל כָּל הָעוֹלָם
הַשְׁמִד, וְכָל אוֹתָם שְׁנַמְצָאוּ בְּעוֹלָם. וְאִם
תֹּאמֶר, שֶׁהָרִי נָח וְכָל מַה שֶׁעָמּוּ נִצְלוּ - הָרִי
נִסְתָּר מִהָעֵינַי הָיָה, שְׁלֵא נִרְאָה, וְעַל כֵּן כָּל
מַה שְׁנַמְצָא בְּעוֹלָם הַשְׁמִיד אוֹתוֹ. וְעַל זֶה
וְה' - בְּגִלּוּי, וְלֹא הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים -
נִסְתָּר, וְצָרִיף לְהַשְׁמִיר, שֶׁהָרִי מִשְׁמִיד הַכֹּל.
וְלָכֵן אֱלֹהִים לְבַדּוֹ הָיָה, וְסוּד זֶה - (תהלים כט)
ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב. מַה זֶה יִשָּׁב? אֲלֵמָלֵא מִקְרָא
כָּתוּב, לֹא יְכוּלִים לוֹמַר. יִשָּׁב - יִשָּׁב לְבַדּוֹ,
שְׁלֵא בָא עִם דִּין. כָּתוּב כָּאֵין יִשָּׁב, וְכָתוּב שָׁם
(ויקרא יג) בְּדָד יִשָּׁב, לְבַדּוֹ. וְסוּד לְמַדְנּוּ,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר וְגִלּוּי. גִּלּוּי הוּא
בֵּית דִּין שְׁלֵמָטָה. נִסְתָּר הוּא הַמְּקוֹם שֶׁכָּל
הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. מִשׁוֹם כֶּךָ, כָּל דְּבָרֵי
אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר, הַבְּרָכוֹת שׁוֹרֵת עֲלֵיו.
וְכָל אוֹתָם שְׁבַגְלוּי, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין
שׁוֹרֵת עֲלֵיו, מִשׁוֹם שֶׁהוּא מְקוֹם בְּגִלּוּי.
וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה.

מִדַּת הַדִּין הוּא גַם כֵּן רַחֲמִים

ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב (כט, י): [זוהר חדש פ' נח דף
כ"ז:] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִהוּ שְׁכָתוּב

(תהלים כט) ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב, וְכִי לְדוֹר הָיָה
לוֹמַר דְּבָר זֶה, וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִים שֶׁהוּא
רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאֵזִי וְקָדֵם? אֲלֵא, אָמַר רַבִּי

ל' א' מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: ב' אֲרוֹמְמֶךָ יְהוָהּ כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא

שימוש תהלים

לכל דבר רע

מזמור שיר חנוכת וגו' (ל, א): [שימוש תהלים לפרק ל]. הוא טוב לכל דבר רע ושם שלו הוא א"ל. א' מן "ארוממך, ל' מן למען יזמרך.

זוהר תהלים

"מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה'" (שמות טו, יז), שנצרך לבנות בית מקדש למטה ולהתפלל בתוכו התפלות בכל יום לעבוד לו להקדוש ברוך הוא, שהרי תפלה נקראת עבודה, ואותו בית הכנסת נצרך לבנותו ביופי רבה ולהתקינו בכל תקונים, שהרי בית הכנסת שלמטה עומד לעומת בית הכנסת שלמעלה, בית המקדש שלמטה הוא עומד כדמיון בית המקדש שלמעלה, ועומד זה לעומת זה, ובית המקדש ההוא כל תיקוניו וכל עבודתיו וכל אותן הכלים והמשמשים כלם הם כדמיון שלמעלה, המשכן שעשה משה במדבר היה הכל כדמיון שלמעלה, בית המקדש שבנה שלמה המלך הוא בית מנוחה כדמיון שלמעלה בכל אותן התיקונים, להיות בתקון העליון בית מנוחה ונחלה, וכן בית הכנסת צריך להיות בכל תיקוני יופי להיות כדמיון העליון, להיות בית תפלה לתקן תיקונים בתפלה כמו שנתבאר.

זכאי הוא מי שמקדים לבית הכנסת בבקר

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר חלק ב' (דף קלא:)]

זכאי הוא מי שמקדים לבית הכנסת בבקר, וכל מי שמתקדם בתחלה נתחבר עם

בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו ביום ההוא

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר חלק ב' דף קמג.]

אמר רבי יוסי בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו ביום ההוא, המשכן שעשה משה במדבר להוריד את השכינה לארץ, ביום ההוא משכן אחר הוקם עמו למעלה, כמו שנתבאר בהכתוב: "הוּקַם הַמִּשְׁכָּן" (שמות מ, יז), המשכן, משכן אחר שהוקם עמו, וזה המשכן של המלאך נער מטט' ולא יותר, בית הראשון כאשר נבנה בית ראשון אחר נבנה עמו, ונתקיים בכל העולמות והאיר לכל העולמות ונמתק העולם, ונפתחו כל חלונות העליונים להאיר, ולא היתה חדוה בכל העולמות כיום ההוא, אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה.

בית הכנסת שלמטה עומד לעומת בית הכנסת שלמעלה

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר ח"ב, רעיא מהימנא]

מצוה לבנות מקדש למטה כדמיון בית המקדש שלמעלה, כמו שכתוב:

שְׂמַחַת אִיבֵי לִי: ג יְתוֹאֲמִי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי שׁוֹעַתִּי אֱלֹהֵי וַתַּרְפְּאֵנִי: ד יְתוֹאֲמִי
הַעֲלִיתָ מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתֵנִי (מיורד) מִיַּרְדֵי בֹר: ה זָמְרוּ לִיתְוֹאֲמִי
חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזָכָר קָדְשׁוֹ: ו כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרָצוֹנִי בְּעָרֵב יַלִּין בְּכִי וּלְבַקֵּר
רָנַח: ז נֹאֲנִי אִמְרַתִּי בְשִׁלּוֹי כֹּל אֲמוֹט לְעוֹלָם: ח יְתוֹאֲמִי אֱלֹהֵי בְּרָצוֹנִי הָעֲמַדְתָּהּ
לְחִרְרִי עַז הַסַּתַּרְתָּ פָּנַי חַיִּיתִי נִבְחַל: ט אֱלֹהֵי יְתוֹאֲמִי אֱקָרָא וְאֵל אַדְנִי
אַתְחַנֵּן: י מַה בָּצַע בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֵל שַׁחַת הַיּוֹדֵף עִפּוֹר תִּיגִיד אִמְתָּךְ: יא שְׁמַע
יְתוֹאֲמִי יְתוֹאֲמִי וַחַנְּנֵי יְתוֹאֲמִי יָחִיה עָזָר לִי: יב הַפְּכַת מוֹסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי פִתְחַתָּ
שְׁקִי וַתְּאַזְרֵנִי שְׂמַחְתָּ: יג לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדּוּם יְתוֹאֲמִי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי

לְעוֹלָם אָוֶדְךָ:

זוהר תהלים

אשרי חלקם של ישראל שהם מתקדשים
בקדושת העליונים, לפי שהם דבקים
למעלה, שנאמר: "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה'
אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלֶכֶם הַיּוֹם" (דברים ה, ד).

גדולה צעקה מכלן

שׁוֹעַתִּי אֱלֹהֵי וַתַּרְפְּאֵנִי (ל, א): [זוהר תורה;
זוהר חלק ב' (דף יט:)] אמר רבי
יהודה צעקה ושועה איזה הפרש ביניהם,
אמר רבי יצחק אין שועה אלא בתפלה,
שכתוב: "שׁוֹעַתִּי אֱלֹהֵי וַתַּרְפְּאֵנִי", וכתוב:
"שְׁמָעָה תִּפְלִיתִי ה' וְשׁוֹעַתִּי הִאֲזִינָה" (תהלים
לט, ג), "אֱלֹהֵי ה' שׁוֹעַתִּי" (שם פח, יד), צעקה,
שצועק ואינו אומר כלום, אמר רבי יהודה
בעבור זה גדולה צעקה מכלן, שהרי
צעקה בלב היא, ככתוב: "צֻעַק לְבָבִי אֶל
אֲדֹנָי" (איכה ב, יח).

מִזְמוֹר כְּשִׁמְשִׁבָּח וְאוֹמֵר - הַשְּׂכִינָה שְׂרוּנָה
מֶרְאֵשׁ
לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדּוּם (ל, א): [זוהר -
בראשית פ' בראשית (דף ט:)] רַבִּי יוֹסִי

השכינה בחבור אחד, בוא וראה זה
הראשון שנמצא בבית הכנסת אשרי
חלקו, שהוא עומד במדרגה של צדי"ק
עם השכינה, וזה הסוד: "וּמְשַׁחְרֵי
יִמְצְאוּנֵי" (משלי ח, יז), זה נתעלה בהתעלות
עליונה, ולא עוד אלא שיש לו הכירות
עמו ושואל עליו אם יום אחד לא בא, כמו
שנתבאר שכתוב: "מִי כָכֶם יָרָא ה' שְׂמַע
בְּקוֹל עֲבָדוֹ" (ישעיהו ג, י), וכאשר בא הבקר
והצבור נמצא בבית הכנסת צריכים
להמצא בשירות ותשבחות של דוד, וזה
ביארנו שהן נסתדרו לעורר אהבה
למעלה ולמטה, לתקן תיקונים ולעורר
שמחה, שהרי לבעבור זה היו הלויים
מעוררים בשיר כדי לעורר אהבה ושמחה
למעלה באותן שירות ותשבחות, ומי
שמספר בבית הכנסת בדברי חול אוי לו
שהוא מראה התפרדות, אוי לו שמגרע
האמונה, אוי לו שאין לו חלק באלהי
ישראל, שהוא מראה שאין לו אלוה ושלא
נמצאת שם השכינה ואינו ירא שמים,
ומנהיג בזיון בתקון העליון שלמעלה.

— זוהר תהלים —

שְׁאוֹתָן דְּמִיּוֹת לְהַגְלוֹת בְּדַרְגָּה הַזֹּאת. עַתָּה
הַזְמִיר הַגִּיעַ – שֶׁהָרִי אֶז מְשַׁבַּח וְחֹזֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל) לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא
יָדוּם. וְלִכֵּן נִקְרָא מְזֻמֹּר, כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ
שֶׁכְּתוּב מְזֻמֹּר לְדָוִד, שֶׁשָּׁרְתָה עָלָיו שְׂכִינָה
בְּרֵאשִׁי. וְזֶהוּ עַת הַזְמִיר הַגִּיעַ. רַבִּי חִיָּיא
אָמַר, שֶׁהָרִי אֶז הַגִּיעַ זְמַן לְשִׁבְתָּ.

פְּתַח, (שם ב) הַנְּצָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ עַת הַזְמִיר
הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ. הַנְּצָנִים
(נראו בארץ) – זֶהוּ סוֹד שֶׁל שֵׁשׁ דַּרְגוֹת [נעליה
והיא שביעית, ואלו הם שש דרגות, דרגת אברהם,
דרגת יצחק ודרגת יעקב, ויכ"ן ובע"ז ויוס"ף, כלן
נראות בארץ, שכתוב נראו בארץ, בארץ זוהי קריה
קדושה של ארץ ישראל]. נִרְאוּ בְּאֶרֶץ – מְשׁוּם

לא « לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: בּ בְּךָ יְהוָה חֲסִיתִי אֵל אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם
בְּצַדִּיקְךָ פִּלְטֵנִי: ג הַטָּה אֵלַי אֲזַנְךָ מִתְּרֵה חֲצִילֵנִי הִיָּה לִי לְצוּר מְעוֹז לְבֵית
מִצְדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי: ד בִּי בָלְעִי וּמִצְדוֹתַי אָתָּה וּלְמַעַן שְׁמֶךָ תִּנְחַנֵּנִי וּתְנַחֵלֵנִי:
ה תוֹצִיאֵנִי מִרְשֶׁת זוֹ טָמְנֵנִי לִי בִּי אָתָּה מְעוֹזִי: ו בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לעין רעה

בה' חסיתי וגו' (לא, ב): [שימוש תהלים לפרק לא]. לעין הרע. לחוש אותו על שמן זית ושם שלו הוא י"ה. י' מן בצדקתך פלטני, ה' מן "המיחלים לה".

— זוהר תהלים —

ה"א, יהו"ה. י"ד אותיות, כחשבון יד. ונרמזו בארבע פרשיות, ובית התפלין א', ושתי רצועות הראש - שבע. ששני שיניין תשע, וקשר הרצועה עשר. וארבע פרשיות היד - הרי י"ד, יד השכינה, יד יהו"ה. בשבילה נאמר, (סם לא) בידך אפקיד רוחי וגו'. הרוח נפקדה ליהו"ה, והקדוש ברוך הוא יורד אליו לקבלו לשכינה, ושומרים אותו הקדוש ברוך הוא ושכינתו. ומי גורם את זה? מי שפכל מצוה ומצוה מעלה שכינה אל הקדוש ברוך הוא.

כל אדם משיב פקדונו בכל לילה וטועם טעם המנות בלילה

בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (לא, ו): [זוהר - במדבר - 9' במדבר (דק ק"ט)] אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (תהלים לא) בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אָמַת. יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בְּפִסּוּק הַזֶּה. רְאִיתָם מִי שֶׁמִּפְקִיד דָּבָר בְּיַדִּי הַמְּלֶךְ? אֵלָּא, וְדַאי אֲשָׁרִי הָאִישׁ שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְלֹא חוֹטֵא לְפָנָיו. בֹּא רְאֵה, כִּינּוּן שֶׁנִּכְנַס הַלְּלִיָּהּ, עֵץ

על ידי התורה והמצוות מקריבים את רוחם קרבנות לפני ה'

בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (לא, ו): [זוהר שמות 9' משפטים (דק ק"ט)] אֲשָׁרִיָּהֶם (ישראל) שֶׁמִּקְרִיבִים אֶת רוּחָם קְרָבָנוֹת לְפָנָי ה', וּבְכָל לַיְלָה וּלְיַלְהָ שְׁרוּחָם הִיא הָעוֹלָה אֵלָיו, אִם מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּתוֹרָה וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה שֶׁהִיא עֵשֶׂר אֲמִירוֹת, שֶׁנִּתְּנָנוּ מִהָאוֹת י' שֶׁבַע עֶשֶׂר דְּבָרוֹת, מֵאוֹתִיּוֹת ה"ה. (כו', בששה) בִּשְׁשׁ חֲמֵשִׁי תוֹרָה ב', בְּרֵאשִׁית. חֲמֵשֶׁה הֵם שֶׁנִּקְרְאוּ חֲמֵשֶׁה חֲמֵשִׁי תוֹרָה. שְׁשִׁי נִקְרָא בְּרֵאשִׁית. וּבְמַחֲשָׁבָה שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יִשְׂרָאֵל עֲלֵה בְּמַחֲשָׁבָה. וְלֹאִיזָה מְקוֹם עוֹלָה? לְכַתֵּר שֶׁשָׁם עֲלֵת הָעֲלוֹת, מְפָלָא וּמְכַסָּה. אֲשָׁרִי הַזּוֹכֶה מֵאֵן דְּסֻלִּיק לִיָּהּ בְּמִצְוָה, דַּאִיָּהּ מִצְוֹת תְּפִלִּין, דְּבִהוֹן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, דְּבִהוֹן שֵׁם יְהוָה י' - קֶדֶשׁ לִי. ה' - וְהִיָּה כִּי יִבְאֶרְךָ. ו' - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. ה' - וְהִיָּה אִם שְׁמוּעָה בְּמַחֲשָׁבָה. לְקֶשֶׁר אוֹתָהּ בְּיָד, שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיא י"ה וּכְלוּלָה מִמַּעֲשֵׂה שֶׁהִיא ה'. וְדַבּוּר שֶׁהִיא בִּינָה כְּלוּלָה ו' סְפִירוֹת. וּבְמַחֲשָׁבָה, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל אֱמֶת: ז שְׁנֵאתִי הַשְּׁמֵרִים הַבְּלִי שׁוֹא וְאֲנִי אֵל יְהוָה

זוהר תהלים

שְׁכַתוֹב (תהלים יד) לְרֵאוֹת הַיָּשׁ מִשְׁפִּיל דָּרֶשׁ אֶת אֱלֹהִים. וְלֹא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאָדָם שִׁיאֵמַר: אֲלֵמָּלָא שְׁלֹטֵי בִנְפְשֵׁי בְלִילָה, הִיִּיתִי מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה בְּיִשְׂרָאֵל בְּדַאִי, וְכִף הוּא! אֲבָל בְּאֵמוֹת הָעוֹלָם שְׂרָאִינוּ כְּזֶה, מַה הַטַּעַם? אָמַר לוֹ: יְפֵה מַה שְּׂאֲמַרְתָּ.

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (ל, א): [זוהר במדבר – פ' פנחס (דף רכ"ב):] וְכִמּוּ שְׁנַח שְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה בְּשִׁלְיֹחוֹתָ, גַּם כִּף שְׁלַח נִשְׁמָה בְּאָדָם, רוּחוֹ בְּשִׁלְיֹחוֹתָ, וְלִכֵּן צְרִיךְ אָדָם לְהַפְקִיד אוֹתָהּ בַּמִּלְכָּה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים לא) בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי. וְאִם הִיא אֲסוּרָה בַּחֲטָאֵי הַגּוֹף וּבִידֵי חֵילוֹת יֵצֵר הָרָע, מַה כְּתוּב? בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת.

הַקְּב"ה מוֹשִׁיב הַפְּקֻדוֹן לְאָדָם בְּכָל עֵת אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא מְלַכְלֵךְ

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (ל, א): [זוהר דטז-מזמור רות (דף קת):] וְתַקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכֵנּוֹת שֵׁם לְאִמּוֹ יֵלֵד בֵּן לְנַעֲמִי (רות ד). חֲכָמִים פּוֹתְרִים הַפְּסוּק בְּזֶה שְׁכַתוֹב (שמות כב) אִם חָבַל תְּחַבֵּל שְׁלֵמַת רֵעֶךָ עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֵנּוּ לוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּנִשְׁמָה שֶׁל אָדָם מְדַבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם. (ובגופו כשהולך לבית עולמו, בנשמה בזה העולם) מְלַמֵּד שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹצֵאת בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ, וְלִמְחַרְתָּהּ מוֹשִׁיב

הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וְעֵץ הַחַיִּים מִסְתַּלַּק לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְכִיּוֹן שְׁעֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם לְבַדּוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם מְנוֹת. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁאוֹתוֹ עֵץ גֹּרֶם.

וְהָאָדָם צְרִיךְ לְהַקְדִּים וְלְהַפְקִיד בְּיָדוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בַּפְּקֻדוֹן, כַּפְּקֻדוֹן שֶׁל אָדָם שְׁנוֹתָן פְּקֻדוֹן לְאַחֵר. שְׂאֵף עַל גַּב שֶׁהוּא הַתְּחִיב אֵלָיו יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ פְּקֻדוֹן – לֹא כְּדַאִי לְהֶאֱחֹז בּוֹ, הוּאִיל וְהַפְּקֻדוֹן נִמְסָר לוֹ, וְאִם יִסְרַב בּוֹ – וְדַאִי נִבְדַּק אַחֲרָיו, שְׂאִין הוּא מְזַרַע קֶדֶשׁ וְלֹא מִבְּנֵי הָאֱמוּנָה. כִּף אוֹתוֹ עֵץ, בְּנֵי אָדָם מְקַדְמִים וְנוֹתְנִים לוֹ פְּקֻדוֹן נַפְשָׁם, וְלוֹקַח כָּל נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָעוֹלָם. וְכֹלֵם טוֹעֲמִים טַעַם מְנוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁזֶה עֵץ הַמְּנוֹת הוּא. וּמִשּׁוֹם שֶׁכָּל נַפְשׁוֹת אֵלוֹ, אֶף עַל גַּב שְׁכָלֵם הַתְּחִיבוּ לוֹ, וְלֹא כְּדַאִי הוּא לְהַשִּׁיב הַפְּקֻדוֹן לְאָדָם. אֲלֵא כִיּוֹן שְׁכָלֵם נִמְסְרוּ לוֹ בַּפְּקֻדוֹן, מִחֲזִיר כָּל הַפְּקֻדוֹנוֹת לְבַעֲלֵיהֶם.

בֹּא רֵאָה, לֹא כְּדַאִי לְעֵץ הַמְּנוֹת הַזֶּה לְהַחֲזִיר פְּקֻדוֹנוֹ לְאָדָם אֲלֵא בְּשַׁעַת שְׁעֵץ הַחַיִּים מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם. וּמִתִּי מִתְּעוֹרֵר אוֹתוֹ עֵץ חַיִּים? בְּשַׁעַת שְׁעוֹלָה הַבָּקָר. וְאִז, כִּיּוֹן שֶׁזֶה מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם חַיִּים, וּמִשְׁאִיר וּמִחֲזִיר אוֹתוֹ עֵץ הַמְּנוֹת כָּל הַפְּקֻדוֹנוֹת שֶׁהַפְּקֻדוֹ אֶצְלוֹ, וְהוֹלֵךְ לוֹ. מַה הַטַּעַם הֵם חַיִּים? מִשּׁוֹם שְׁאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים גֹּרֶם. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי בְּנֵי אָדָם רַבִּים הֵם מִתְּעוֹרְרִים בְּלִילָה בְּעוֹד שְׁעֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט? אֲלֵא וְדַאִי אוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים עוֹשֶׂה אֶת זֶה. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם

בְּטַחְתִּי: ה אָנִילָה וְאִשְׁמַחָה בְּחֶסֶדְךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת עֵינַי יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי:
 ט וְלֹא הִסְגַּרְתָּנִי בְיַד אוֹיֵב הַעֲמַדְתָּ בְּמִרְחַב רַגְלָי: י חֲנַנִי יְהוָה: יא כִּי צָר לִי
 עָשִׂשָׁה בְּכַעַם עֵינַי וּבִשְׂנוֹי: יב כִּי כָלוּ כִּגְוֹן חַי וּשְׁנוֹתַי בְּאַנְחָה בְּשֵׁל בְּעוֹנֵי
 כַּחַי וְעַצְמֵי עָשִׂשׁוּ: יג מִכָּל צָרָרִי הָיִיתִי חֲרָפָה וְלִשְׁכַּנִּי מְאֹד וּפְחַד לְמוֹדְעֵי רְאִי
 בַּחוּץ נִדְדוּ מִפְּנֵי: יד נִשְׁבַּחְתִּי בְּמֵת מִלֵּב הָיִיתִי בְּכָלִי אֲבֹד: יו כִּי שָׁמַעְתִּי דַבַּת
 רַבִּים מְגֹזֵר מִסָּבִיב בְּהוֹסֵדִם יַחַד עָלַי לְקַחַת נַפְשִׁי וּמָמוֹ: יז וְאַנִּי עֲלִיף בְּטַחְתִּי
 יְהוָה: יח אִמְרֵתִי אֱלֹהֵי יְהוָה: יט אֲתָתָה: כו בְּיָדְךָ עֲתִיתִי הִצִּילַנִי מִיַּד אוֹיְבֵי וּמִרְדְּפֵי:
 זי הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ: יח יְהוָה: יח אֵל אֲבוֹשָׁה כִּי
 קָרָאתִיךָ וּבִשְׁנוֹי רִשְׁעִים יָדְמוּ לְשֹׂאוֹל: יט תִּתְּלֵמְנָה שְׁפָתֵי שֶׁקֶר הוֹדְבוֹרוֹת עַל צְדִיק
 עֲתָק בְּנִאֲוָה וְכוּ: כ מַה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ פְּעֻלָּתָ לַחֲסִים כֶּךָ נִגְדַר בְּנֵי

— זוהר תהלים —

צדיקים העולים מן העולם הזה לרחץ
 עצמם בגן עדן

מַה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ וְגו' (לא)
 (ב): [הקדמת זוהר-בראשית (ד' ט' ת)]: פְּתַח
 רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים לא) מַה רַב טוֹבְךָ
 אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ וְגו'. כִּמְּהָ הוּא הַטּוֹב
 הָעֲלִיּוֹן וְהַנִּכְבָּד שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַעֲשׂוֹת לְבָנָי אָדָם לְאוֹתָם צְדִיקִים עֲלִיּוֹנִים
 יִרְאֵי חֲטָא שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, כְּשֶׁנִּכְנָסִים
 לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. לֹא כְּתוּב טוֹבְךָ, אֲלָא רַב
 טוֹבְךָ. וּמִי הוּא (שם קמ"ה) זְכַר רַב טוֹבְךָ
 יִבְיַעו. וְזֶהוּ עֲנַג הַחַיִּים שֶׁשׁוֹפְעִים מִהָעוֹלָם
 הַבָּא לְחַי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא זְכַר רַב טוֹבְךָ.
 וְדַאי הוּא (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל
 וְגו'.

עוֹד מַה רַב טוֹבְךָ, כָּאֵן נִחְקַק סוֹד
 הַחֲכָמָה, וְכָל הַסּוֹדוֹת נִכְלָלוּ כָּאֵן.
 מ"ה - כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. רַב - זֶה הָעֵץ גְּדוֹל
 וְחֲזָק, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ אֵילָן אַחַר קִטְוֵן מִמֶּנּוּ,
 וְזֶה הוּא גְּדוֹל וּמְכַנְסוֹ לְרוֹם הָרְקִיעִים.

אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם. לְפִיכָךְ צָרִיךְ הָאָדָם
 לְהַפְקִיד נַשְׁמָתוֹ לְיִצְרוֹ, וְקוֹרָא פְּסוּק אֶחָד
 שֶׁל רַחֲמִים, כְּגוֹן (תהלים לא) בְּיָדְךָ אִפְקִיד
 רוּחִי פְּדִיתָ אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת. וְהוֹאִיל וְהִיא
 בְּפִקְדוֹן - אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מְחִיבָת בְּכֶמֶה
 חוֹבוֹת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב אוֹתָהּ
 לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם. כְּעֲנַן זֶה צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג
 בְּמִדּוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְלַכֵּת
 בְּדַרְכָּיו, שֶׁכְּתוּב (דברים כח) וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָּיו.
 שֶׁהִרִי נַשְׁמָתוֹ פְּקִדוֹן בְּיָדוֹ, שֶׁהִיא מִתַּחַת
 כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְהוּא נוֹצֵר מִטְּפָה סְרוּחָה. הִרִי
 פְּקִדוֹן נַשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ. וְכְּתוּב אִם חָבַל תַּחְבֵּל
 שְׁלֵמַת רֵעֶךָ, אִם חָבַלְתָּ מִעֲשִׂיךָ וּלְכַלְכַּתָּ
 נַשְׁמָתְךָ, שֶׁהוּא מְאֹר לְבוֹשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רֵעֶךָ וְרַע אָבִיךָ - עַד בֹּא
 הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשֶׁיִּגְיעַ זְמַנְךָ לְהַפְטֹר מִהָעוֹלָם,
 תִּשְׁכַּח לּוֹ, שֶׁכְּתוּב (קהלת יב) וְהָרוּחַ תִּשׁוּב
 אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַןָהּ. תִּנְהַל לּוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְּנָהּ
 לָךְ. אִם חָבַל תַּחְבֵּל. אִם חָבַל אָדָם מִעֲשָׂיו,
 לְאַחַר כֵּן כְּשֶׁהִגִּיעַ שְׁעָתוֹ, מְרַב חוֹבוֹתָיו
 לְקוֹנוֹ, חוֹבֵל אֶת שְׁלוֹ וְנוֹטֵל נַשְׁמָתוֹ.

אדם: כא תסתירם בסתר פניך מרכסי איש תצפנם בסכה מריב לשונות:

זוהר תהלים

הזה, ומאותו אור שמחה לכל בו. והוא ימין להתעטר חקיקותיו [חקוקיו] חקוקים יחד אתו, והרי נאמר. כתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך. מה רב טובך - זה אור ראשון שגנז הקדוש ברוך הוא. ליראיך - לצדיקים, שהם יראי חטא כמו שאמרנו.

האור הגדול אין כל בריה יכולה להסתכל בו גנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבא

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא, כ): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף 90 מ.)] השלמה מהשמטות סימן [ז] ויאמר אלהים יהי אור. ואמר רבי יוחנן, שני אורות הגדולים היו, שכתוב ויהי אור, ועליו נאמר כי טוב. ולקח הקדוש ברוך הוא האחד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. מלמד שאור הראשון אין כל בריה יכולה להסתכל בו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב, וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. ראה הקדוש ברוך הוא את כל אשר עשה, ראה טוב מאד מזהיר ובהיר.

ולקח מאורו הטוב, וכלל שלשים ושנים נתיבות החכמה, ונתנו לעולם הזה, והיגו שכתוב (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתו אל תעזבו. הוי אומר: אוצרה של תורה שבעל פה. ואמר הקדוש ברוך הוא, אם ישמרו זאת המדה בעולם הזה,

טובך - זה האור שנקרא ביום הראשון. אשר צפנת ליראיך - משום שגנז אותו לצדיקים באותו העולם.

פעלת - זה גן העדן העליון, שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. וזהו פעלת לחוסים בך. נגד בני אדם - זה גן העדן שלמטה שכל הצדיקים עומדים שם ברוח, שנתלבשה בלבוש יקר כצורה ודיוקן של העולם הזה, וזהו נגד בני אדם, באותה צורה של בני אדם שבעולם הזה, ונמצאים שם ופורחים באור ועולים לתוך ישיבת הרקיע באותו גן העדן שלמעלה. ופורחים ורוחצים בטלי נהרות אפרסמון טהור, ויורדים ושורים למטה. ולפעמים נראים נגד בני אדם לעשות להם נסים כמו מלאכים עליונים, כמו שראינו עכשו את אור המאור העליון, ולא זכינו להסתכל ולדעת בסודות של חכמה יותר.

מה רב טובך - זה אור ראשון שגנז הקדוש ברוך הוא ליראיך - לצדיקים

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא, כ): [זוהר - בראשית 9' בראשית (דף 90 מ.)] אמר רבי שמעון, וירא אלהים את האור כי טוב, שלא ימצא בו רתחה. כתוב כאן כי טוב, וכתוב שם (במדבר כד) כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל, וסוף הפסוק [מוכח] - ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ולכן לא נמצאה בו רתחה, ואף על גב ששתף אותם הקדוש ברוך הוא כאחד. בא ראה, האור עליון להיות מאיר האור

כב בְּרוּךְ יְהוָה יְהוָה כִּי הַפְּלִיא חֲסִדּוֹ לִי בְעִיר מְצֹר: כג וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְחַפְזִי
נְגִרְוֹתִי מִנְגֵד עֵינַיִךְ אֲבֵן שְׁמַעַתְ קוֹל תַּחְנוּנֵי בְּשִׁעֵי אֲלִיךָ: כד אֲהַבּוּ אֶת יְהוָה

זוהר תהלים

שָׁאֵמַר רַבִּי מְאִיר, מֵהוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אֹרֵךְ וַיְהִי אֹרֵךְ, וְלֹא
אָמַר לוֹ וַיְהִי כֵן? מִלְּמַד שֶׁהָאֹרֵךְ הַהוּא
גְּדוֹל, וְאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ,
גִּנְזוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד
לְבָא, וְהִיא מִדַּת כָּל סְחוּרָה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהוּא
כַּח אֲבֵן יְקָרָה שְׁקוּרִין סִחֲרֵת וְדַר. וְעַל מָה
הִיא מִדַּת דָּר? אֵלָּא מִלְּמַד שֶׁלְּקַח הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְזִינָה אַחַת מֵאֲלָפִים, וּבְנָה
מִמֶּנָּה אֲבֵן יְקָרָה נְאֻה וּמְקַשְׁטֵת, וְכָלֵל בָּהּ
כָּל הַמְצֻוֹת.

מַעֲשֵׂי הָאֲבוֹת וְהַנְּהַגְתָּם וְהַשְׁפַּעְתָּם לְכָל
הַדּוֹר

בא אֲבָרְהָם וּבְקִשׁ כַּחוֹ לְתַת לוֹ, נִתְּנוּ לוֹ
אֲבֵן יְקָרָה זוֹ וְלֹא רָצָה אוֹתָהּ. זָכָה
וְנִטַּל מִדָּתוֹ, שְׁנֵאמַר (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. בָּא יַעֲזֹק וּבְקִשׁ
כַּחוֹ, וְנִתְּנוּ לוֹ וְלֹא רָצָה בָּהּ. זָכָה וְנִטַּל
מִדָּתוֹ, שֶׁהִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה, דִּהְיִינוּ הַפְּחַד,
שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית לא) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפְּחַד
אֲבִיו יַעֲזֹק.

בא יַעֲזֹק וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נִתְּנוּהוּ לוֹ. אָמַר
לוֹ, הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מִלְּמַעְלָה וַיַּעֲזֹק
לְמַטָּה, אֲתָה תִּהְיֶה בְּאֲמֻצָּע וְתִכְלַל
שְׁלֹשָׁתָם, שְׁכָתוּב תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲזֹק. וְמֵהוּ
הָאֲמֻצָּע? הֵינּוּ שְׁלוֹם, וְהִרִי כְּתוּב תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲזֹק? אֲמַת וְשְׁלוֹם הֵם אֶחָד, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (אֶסְתֵּר ט) דְּבַרִּי שְׁלוֹם וְאֲמַת, (יִשְׁעִיָּה
לט) כִּי יִהְיֶה שְׁלוֹם וְאֲמַת בְּיָמַי, וְהֵינּוּ

שְׁזֹאת הַמִּדָּה נִחְשָׁבֶת בְּכָלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְהִיא תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, יִזְכּוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם
הַבָּא שֶׁהוּא הַטוֹב הַגָּנוּז.

וְמָה הוּא עֵזוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
שְׁכָתוּב (חֲבֻקִּק א) וְנִגְהָ כְּאֹרֵךְ תִּהְיֶה.
עֲתִיד הַנְּגִהָ שְׁנִלְקַח מִהָאֹרֵךְ הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת
כְּאֹרֵךְ, אִם יִקְיָמוּ בְּנֵי הַתוֹרָה וְהַמְצֻוָּה אֲשֶׁר
כָּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם. וְכָתוּב (מִשְׁלֵי א) שְׁמַע בְּנֵי
מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֵל תִּשָּׁשׁ תוֹרַת אֲמִךָ, וְכָתוּב
(חֲבֻקִּק א) וְקִרְנַיִם מִיָּדוֹ לוֹ, וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֲזָה.
וְמֵהוּ חֲבִיּוֹן עֲזָה? אֵלָּא אוֹתוֹ הָאֹרֵךְ שְׁגִנְזוּ
וְהַחֲבִיּוּא, שְׁנֵאמַר צַפְנֵת לִירְאֵיךָ. וְזֶה
שְׁנֵשְׂאָר לָנוּ – פְּעֻלַּת לְחוֹסִים בְּךָ, אוֹתָם
שְׁחוֹסִים בְּצִלְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמְרִים
תוֹרַתְךָ וּמְקִימִים מְצֻוֹתֶיךָ, וּמְקַדְּשִׁים שְׁמֶךָ
הַגְּדוֹל וּמִיַּחֲדִים בְּסִתְרֵךְ וּבְגִלְוֵי, שְׁנֵאמַר נִגְד
בְּנֵי אָדָם.

אמר רַבִּי רְחוּמַאי, מִלְּמַד שֶׁהִיא אוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, וְתוֹרָה אוֹרָה, שְׁנֵאמַר
(מִשְׁלֵי ו) כִּי נֵר מְצֻוָּה וְתוֹרָה אוֹר. וְאָמַר נֵר –
זוֹ מְצֻוָּה, וּמְצֻוָּה – זוֹ תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אוֹר
– זֶה תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. אֵלָּא מִתּוֹךְ שְׁכָבֵר
נִתְקַיֵּם הָאֹרֵךְ, קוֹרָא לוֹ אוֹר. מִשְׁלֵי לְמָה
הַדְּבָר דּוּמָה? לְאָדָם צְנוּעַ בְּסִפֵּי הַבַּיִת, אִף
עַל פִּי שְׁיוּם הוּא וְאוֹר גְּדוֹל בְּעוֹלָם, אֵין
אָדָם רוֹאֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֵלָּא אִם כֵּן הַכְּנִיס
בּוֹ נֵר. נֵר – תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אִף עַל פִּי
שֶׁהִיא נֵר, צְרִיכָה לָהּ תוֹרָה לְפָרֵק קְשִׁוּתֶיהָ
וּלְבָאָר סוּדוּתֶיהָ, וּמִי הוּא? יִרְאֵת ה', זֶה
הָאֹרֵךְ הָרֵאשׁוֹן.

כָּל חֲסִידָיו אֲמוּנִים נִצְר וְיִחְוֶהוּ וּמִשְׁלָם עַל יָתֵר עֲשֵׂה נִאֻוֶּה: כה חֲזִקוּ וַיֵּאֱמִין לְבַבְכֶם כָּל הַמִּיחָלִים לַיהוָה:

זוהר תהלים

לְטַמָּא - פּוֹתְחִים לוֹ. מה זה פּוֹתְחִים לוֹ? אותם הפּוֹתְחִים תָּמִיד. מִצְוֵי חֻקּוֹתֵי וְתוֹרָתֵי - אָמַר, הוֹאִיל וְלֹא חִפְצָתִי בָהּ, אֲשַׁמֵּר מִצְוֹתֶיהָ. מה זה תּוֹרָתִי? אֵלָא אָפְלוּ הוֹרָאוֹת וּפְלִפּוּלִים שְׁמוּרִים לְמַעַלָּה הוּא יִדְעֵם וּפְלִפְל וְקִימָם. וּמָה זֶה מִשֵּׁם רוּעָה אֲכֹן יִשְׂרָאֵל? הוּא אֹמֵר, צַדִּיק הָעֲלִיּוֹן. וּמָהוּ הָאוֹר הַגָּדוֹל הַצֶּפֶן? וְהִינּוּ סִחְרָת. וְהָאֲכֹן שְׁדָרָה לְמִטָּה הַיְמָנָה נִקְרָאת דָּר, וּמָה הוּא? מִיָּדוּ לוֹ, הִינּוּ חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יָד יְמִין: [ע"כ מההשמטות].

הַשֹּׁכֵר הָרַב טוֹב הַצֶּפֶן לְעוֹלָם הַבָּא

מָה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנָת לִירְאֵיהָ וְגו' (א)
 (ב): [זוהר - בראשית 9' בראשית (99 מ.ו.)]
 וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנָת לִירְאֵיהָ פְּעֻלַּת לַחֲסוּסִים בָּהּ נִגְדָּה בְּנֵי אָדָם. בֹּא רְאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אָדָם בְּעוֹלָם וְהִתְקִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּעִבּוּדוֹתוֹ וְלִתְקֵן אֶת דְּרָכָיו כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְאוֹר הָעֲלִיּוֹן שְׁגִנּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

מָהוּ זֶה שְׁאֲנֵנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם - הָעוֹלָם הַבָּא

מָה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנָת לִירְאֵיהָ וְגו' (א)
 (ב): [זוהר - בראשית 9' בראשית (99 מ.ו.)]
 השלמה מההשמטות (סימן ט"ז) יֵשֶׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מָה זֶה שְׁאֲנֵנוּ אוֹמְרִים כָּל יוֹם הָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יוֹדְעִים מָה אָמַר, הָעוֹלָם

שֶׁכְּתוּב (שם נח) וְהָאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דְּהִינּוּ נַחֲלָה גְמוּרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַחֶסֶד וְהַפְּחַד וְהָאֱמֶת וְהַשְּׁלוֹם. וּלְפִיכָךְ אָמַר (תהלים קיח) אֲכֹן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרֹאשׁ פְּנָה.

אֲכֹן מְאֹסוּ - אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק, שְׂבָנוּ אֶת הָעוֹלָם, הַיְתָה עֲתָה לְרֹאשׁ פְּנָה. וְלָמָּה מְאֹסוּ בָהּ, וְהֵלֵא נֶאֱמַר (בראשית כו) עָקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרְהָם בְּקִלְי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֵי חֻקּוֹתֵי וְתוֹרָתִי? מָה זֶה מִשְׁמַרְתִּי? אֲמַרְהָ מֵדַת חֶסֶד: שְׁכַל יְמֵי הָיִית אֲבָרְהָם בְּעוֹלָם לֹא הִצְרַכְתִּי אֲנִי לְעֲשׂוֹת מְלֵאכְתִּי, שְׁהָרִי אֲבָרְהָם עָמַד שָׁם בְּמִקוּמִי. וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי - בְּמִדָּה זוֹ הַיְתָה מְלֵאכְתִּי, שְׁאֲנִי מְזַכֶּה אֶת הָעוֹלָם בְּלוֹ, וְאָפְלוּ נִתְחַיְבוּ אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם. וְעוֹד מְשִׁיבָם וּמְכִיבָם בְּלַבְבָם לְעֲשׂוֹת רִצּוֹן אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אֲבָרְהָם, וְכְתוּב (שם כא) וַיִּטַּע אִשָּׁל בְּבָאָר שֶׁבַע. סֵדֵר לַחֲמוֹ וּמִימִיּוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְהָיָה מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם: לְמִי אַתֶּם עוֹבְדִים? עִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ! וְהָיָה דוֹרֵשׁ לָהֶם, עַד שְׁהִיוּ בְּאִים וְשָׁבִים.

וּמְנִיין לָנוּ שְׁאֵף הַחַיִּיבִים הָיָה מְזַכֶּה? שְׁנֹאֲמַר (שם יח) הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרְהָם, וְאֲבָרְהָם הָיוּ יְהִיָּה וְגוֹמֵר. אֵלָא אֲזַכְּהוּ שְׂבִיבָקֶשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וַיִּזְכֶּה. וְכִי אָפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִכְלוּ לְהִנָּצֵל? אֵלָא זְכוּתוֹ הוּא אָמַר. מִכָּאֵן אָמְרוּ, בֹּא לְטַהֵר - מְסִיעֵין אוֹתוֹ. בֹּא

—== זוהר תהלים ==—

יִרְאֵי חֹטָא. פְּעֻלַת לְחוּסִים בְּךָ - מֵה זֶה פְּעֻלַת? זֶה מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. רַבִּי אָבָא אָמַר, זֶה גַן עֵדֵן, שְׁהָרִי בְּאֶמְנוֹת עֲשֵׂה אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, לְחִזֵּק בּוֹ אֶת הַצְּדִיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא) פְּעֻלַת לְחוּסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. שְׁהָרִי הוּא נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם, וְהָאֲחֵר נִגְדַּ עֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, גַּן הָעֵדֵן לְמַעֲלָה וְנִגְדַּ בְּנֵי אָדָם הוּא, [ואפלו האחר הוא נגד בני אדם] לְהַתְּכַנֵּס בּוֹ צְדִיקִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם.

'נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם' - שְׁהָרִי בְּאֶמְנוֹת הַזֶּה שְׁנַעֲשֵׂתָהּ בְּאוֹר הַזֶּה הַצָּפוֹן עוֹמְדִים בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נְהִיָּה

מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ וְגו' (לא, ב): [זוהר - שמונת פ' פקודי (דף ר"ב):] רַבִּי

יוֹסִי פִּתַּח, (תהלים לא) מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ פְּעֻלַת לְחוּסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. מֵה רַב טוֹבָה, כְּמֵה יֵשׁ לָהֶם לְבַנֵּי אָדָם לְהִסְתַּפֵּל וְלְדַעַת בְּדַרְכֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם יוֹם יוֹצֵא קוֹל וּמְכַרִּיז וְאוֹמֵר: הַשְּׁמְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם, סִגְרוּ דְלָתוֹת הַחֹטָאִים, הִסְתַּלְקוּ מִהֲרֵשֶׁת שְׁתוֹפֶסֶת טָרָם יִתְפָּסוּ רְגְלֵיהֶם בְּרֵשֶׁת הַזֶּה. הַגְּלִגְלָה סוֹבֵב תָּמִיד, עוֹלָה וְיוֹרֵד. אוֹי לְאוֹתָם שְׁדוּחִים רְגְלֵיהֶם מִתּוֹךְ הַגְּלִגְלָה, שְׁהָרִי נוֹפְלִים לְתוֹךְ הָעֵמֶק שְׁטָמוֹן לְאוֹתָם רִשְׁעֵי הָעוֹלָם.

אוֹי לְאוֹתָם שְׁנוֹפְלִים וְלֹא יְקוּמוּ, וְלֹא יֵאָדְרוּ בְּאוֹר הַגְּנוּזִים לְצְדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְּמֵה מְאוֹרוֹת גְּנוּזִים לָהֶם, כְּמֵה עֲדוּנִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם טְמוּנִים לָהֶם, שְׁכְּתוֹב מֵה

הַבָּא מְתַרְגֵּם עֲלֵמָא דְאַתִּי (העולם הבא), מְלַמֵּד שְׁקָדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם עֲלֵה בְּמַחְשְׁבָה לְבְרָא אוֹר גְּדוֹל לְהָאִיר, וְנִבְרָא אוֹר גְּדוֹל שְׁאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בּוֹ. צִפְהָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאִינָם יְכוּלִים לְסַבְּלוֹ, לְקַח שְׁבִיעֵי וְשֵׁם לָהֶם בְּמִקְוֵמוֹ, וְהִשְׁאָר גְּנוּזִים לְצְדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא. אָמַר, אִם יִזְכּוּ בְּזֶה הַשְּׁבִיעֵי וְיִשְׁמְרוּהוּ - אֲתָן לָהֶם זֶה לְעוֹלָם אַחֲרוֹן, וְהִינוּ שְׁכְּתוֹב הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְּבָר בָּא מִקְדָּם שֵׁשֶׁת יָמֵי בְרֵאשִׁית. זֶהוּ שְׁכְּתוֹב (תהלים לא) מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ פְּעֻלַת לְחוּסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם: ע"כ מֵהֵהשְׁמֵטוֹת.

כָּל מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא וְיִחַשֵּׁב לוֹ כְּאֵלוֹ בְּנֵה עוֹלָמוֹת

מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ וְגו' (לא, ב): [זוהר - בראשית פ' בראשית (דף טו.מ):]

וּבְמֵה יִזְכֶּה הָאָדָם לְאוֹתוֹ הָאוֹר? בְּתוֹרָה. שְׁכָּל מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, וְיִחַשֵּׁב לוֹ כְּאֵלוֹ בְּנֵה עוֹלָמוֹת, שְׁהָרִי בְּתוֹרָה נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְנִתְקַן. זֶהוּ שְׁכְּתוֹב (משלי ג) ה' בְּחִכְמָה יִסֵּד אֶרֶץ כּוֹנֵן שְׁמַיִם בְּתוֹבֵנָה, וְכְּתוֹב (שם ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שְׁכָּל מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בָּהּ, מִתְקַן עוֹלָמוֹת וּמְקִים אוֹתָם.

וּבֵא וְרָאָה, בְּרוּחַ עֲשֵׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם וּבְרוּחַ הוּא עוֹמֵד, רוּחַ שֶׁל אֵלוֹ שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, וְכָל שְׁכֵן רוּחַ שֶׁל הֶבֶל תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. מֵה רַב טוֹבָה - זֶה הַטוֹב שְׁנִגְנוּזִים לִירְאֵיהָ - לְאוֹתָם

— זוהר תהלים —

ומאיר מראש העולם לסופי העולם

מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיךָ וְגו' (לא)

(ב): [זוהר ויקרא - פ' אמור (דף ט"ז)] אָמַר

אֵל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם. רַבִּי

יְהוּדָה פֶּתַח, (תהלים לא) מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר

צִפְנַת לִירְאִיךָ וְגו'. מִזֶּה רַב טוֹבָה, כַּמָּה

עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּקְרָא

טוֹב, שֶׁכְּתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי

טוֹב, וְזֶה הוּא הָאֹרֶךְ הַגָּנוּז, שֶׁבּוֹ עוֹשֶׂה

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב בְּעוֹלָם, וְלֹא מוֹנֵעַ

אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, מִכִּיּוֹן שֶׁבּוֹ מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם

וְעוֹמֵד עָלָיו. אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיךָ, שֶׁשְּׁנִינּוּ,

אוֹר עֲלִיּוֹן עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבְּרָא

אֶת הָעוֹלָם, וְגַנְזוֹ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד

לְבֹא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיךָ.

פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ. פְּעֻלָּתְךָ בְּזִמְנֵן שֶׁנִּבְרָא

הָעוֹלָם אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ הִיךָ עוֹמֵד

וּמְאִיר מִרְאֵשׁ הָעוֹלָם לְסוֹפֵי הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם

הַרְשָׁעִים שֶׁעֲתִידִים לַעֲמֹד, גָּנְזוֹ אֶת אוֹתוֹ

הָאֹרֶךְ, שֶׁכְּתוּב (איוב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים

אוֹרָם. וְעֵתִיד לְהָאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם

הַבָּא, וְזֶה הוּא אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיךָ, וְכְתוּב

(מלאכי ג) וְזָרְתָה לָכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צִדְקָה

וּמִרְפָּא בְּכִנְפֶיהָ. צֵא וְרֵאָה מַעֲשֵׂי הַרְחֻמְנוֹת

שֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמָה שֶׁהוּא

מַכֶּה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה!!

מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיךָ וְגו' (לא)

(ב): [זוהר במדבר - פ' שלח לך (דף קע"ג)]

מִהוּ וּפְעֻלָּתוֹ? אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, (תהלים לא)

מִזֶּה רַב טוֹבָה וְגו', פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ. זֶהוּ

פְּעֻלָּתוֹ. נִגְדַת בְּנֵי אָדָם מִזֶּה זֶה? אֲלֵא נִגְדַת

עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. אֲשֶׁר צִפְנַת

רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיךָ. מִזֶּה רַב

טוֹבָה, הִרִי פִּרְשׁוּהָ שֶׁזֶהוּ אוֹר הַגָּנוּז

לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (בראשית א)

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב, וְכְתוּב

(תהלים צז) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב

שֶׁמְחָה. וְעַל זֶה מִזֶּה רַב טוֹבָה.

כְּתוּב כֵּאֵן מִזֶּה רַב טוֹבָה, וְכְתוּב שֶׁם וַיֵּרָא

אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב. אֲשֶׁר

צִפְנַת, מִשּׁוּם שֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּאוֹתוֹ הָאֹרֶךְ וְהִסְתַּכַּל בְּאוֹתָם הַרְשָׁעִים

שֶׁעֲתִידִים לְחַטֵּא בְּעוֹלָם, וְגַנְזוֹ אֶת אוֹתוֹ

הָאֹרֶךְ לְזִכּוֹת בּוֹ אֶת הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא,

כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

פְּעֻלָּתְךָ, בְּרֵאשׁוֹנָה צִפְנַת, וְאַחַר כֵּךְ פְּעֻלָּתְךָ.

אֲלֵא צִפְנַת, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. פְּעֻלָּתְךָ,

בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ הַגָּנוּז בּוֹ עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲמִנוֹת הָעוֹלָם. מִנֵּיִן לָנוּ?

שֶׁכְּתוּב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם

וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, כְּתוּב בְּאִבְרָהָם, וְאוֹתוֹ

אוֹר שֶׁל אִבְרָהָם גָּנְזוֹ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא, וּבּוֹ עֲשֶׂה אֲמִנוֹת הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב

פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ, לְאוֹתָם שְׂיוֹשְׁבִים תַּחַת

צֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נִגְדַת בְּנֵי אָדָם, שֶׁהִרִי בְּאֲמִנוֹת הַזֶּה

שֶׁנַּעֲשֶׂתָה בְּאוֹר הַזֶּה עוֹמְדִים בְּנֵי

אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נִהְיָה. אֵף עַל פִּי

שֶׁהוּא גָּנוּז, בְּנֵי הָאָדָם עוֹמְדִים בּוֹ בְּעוֹלָם

הַזֶּה. פְּעֻלָּתְךָ, אֶת אֲמִנוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁבּוֹ

נַעֲשֶׂה הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן. אֲמִנוֹת הָעוֹלָם כְּמוֹ

אֲמִנוֹת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא אֲמִנוֹת כְּמוֹ שֶׁל

הָעוֹלָם, וְהִרִי בְּאֲרָנוֹ.

בְּזִמְנֵן שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ הִיךָ עוֹמֵד

— זוהר תהלים —

ה" (לא, כד): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' דף 190].
 אמר רבי יוסי מה זה שכתוב: "כִּי שִׁתִּים
 רְעוּת עֲשֵׂה עִמִּי אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מַיִם
 חַיִּים לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת בְּאֵרֹת נְשִׁבְרִים"
 (ירמיהו ב, יג), "אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מַיִם חַיִּים",
 זה הוא שאין רוצים לקדש שמו של
 הקדוש ברוך הוא בעניית אמן, ומה
 עונשו, על זה כתוב "לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת
 בְּאֵרֹת נְשִׁבְרִים", שיורדים לגיהנם מדרגה
 אחר מדרגה, עד שיורדים לאבדון
 שנקרא תחתית, ואם הוא מקדש שמו
 של הקדוש ברוך הוא לכוון באמן
 כראוי, הוא יעלה מדרגה אחר מדרגה
 להתענג מאותו עולם הבא שנמשך תמיד
 ואינו פסוק, זהו שכתוב: "אֲמוּנִים נֶצַר
 ה' וּמְשָׁלֵם עַל יְתָר עֲשֵׂה גְאוּהָ".

לִירָאִיךָ, מַה זֶה אֲשֶׁר צָפַנְתָּ? וְכִי מִי יִגְזֹל
 וַיִּטַּל מִיָּדוֹ מַה שֶּׁהוּא רוֹצֵה לְתֵת, שִׁכְתוּב
 צָפַנְתָּ? אֲלֵא צֵא וּרְאֵה מַעֲשֵׂי הַרְחֻמָּנוּת
 שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּמַה שֶּׁהוּא
 מְכָה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה. בְּמַה מְכָה?
 בְּשִׂמְאֵל. בְּיָמִין מְקָרֵב וּבְשִׂמְאֵל מְכָה. בְּמַה
 שִׁמְכָה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה לְעוֹלָם. כְּתוּב
 (ירמיה א) מְצַפּוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה, וּבְצַפּוֹן מְכָה,
 שְׁמֶשֶׁם יוֹצְאִים כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַגְּזֵרוֹת
 הַקְּשׁוֹת - וּבּוֹ שׁוֹרֶה כָּל שָׂכָר טוֹב וְכָל טוֹב
 שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתֵת לְיִשְׂרָאֵל.
 לְעֵתִיד לְבֹא קוֹרֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַפּוֹן
 וַיֹּאמֶר לוֹ: כִּךָ נִתְתִּי כָּל טוֹב וְכָל שָׂכָר טוֹב
 לְבָנֵי שִׁסְבְּלוּ כְּמַה רְעוּת בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל
 קִדְשֵׁת שְׁמִי, תֵּן שְׂכָרִים טוֹבִים שְׁנִתְתִּי כִּךָ.
 "אֲהָבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו אֲמוּנִים נֶצַר

לב « לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פִשְׁעֵי כְסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחַשְׁבֵּ

— טימוש תהלים —

לבקשת רחמים

אשרי נשוי פשע וגו' (לב, א): [שימוש תהלים לפרק לב]. טוב לבקש רחמים אמור אותו בכל יום אחר תפלתך.

— זוהר תהלים —

שְׁהַמְשִׁיף עָלָיו אָדָם עַל הָעוֹלָם. שְׁפִינָן שְׁחָטָא זֶה הַשְּׁפִיעַ אָדָם עַל הָעוֹלָם, שְׁאָר הַבְּרִיּוֹת שׁוֹלְטוֹת, וּבֶן אָדָם פּוֹחַד מֵהֶם, וְהָעוֹלָם לֹא הִתְקַן בְּתַקּוּנּוֹ. וְלָכֵן כְּשִׁיצָא נַח מֵהַתְּבָה, בְּרָכוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב: "וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נַח וְאֶת בְּנָיֹו" וְגו'.

על ידי תשובה מתתקנת הפלכות

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פִשְׁעֵי כְסוּי חֲטָאָה (לב, א): [זוהר פרשת ויקרא (ד) 10 ע"ב] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל חֲטָאֵי הָעוֹלָם אַחֲזִיזִים (זה) בְּזֶה, עַד שֶׁהָאִם מִתְּגַלָּה בְּגִלְלָם. וְכִשְׁהִיא מִתְּגַלָּה, כָּל אוֹתָם הַבְּנִיִּים מִתְּגַלְּיִים (בשבילה). וְכָתוּב: "לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִיִּים". וְכִשְׁמִתְּקַן הָעוֹלָם לְמַטָּה, הַכֹּל מִתְּתַקֵּן, עַד שֶׁעוֹלָה הַתְּקוּן לְאִם הַקְּדוֹשָׁה וּמִתְּתַקֵּן, וּמִתְּכַסֶּיִת מִמָּה שֶׁהִתְגַּלְתָּה. וּמִשׁוּם כֵּךְ כָּתוּב, אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פִשְׁעֵי כְסוּי חֲטָאָה, וְאִזּוּ נִקְרָאת תְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה וְדַאי. וְאִזּוּ נִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ".

הכל מתתקן על ידי התשובה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִתִּי נִקְרָאת תְּשׁוּבָה? כְּשֶׁהָאִם מִתְּכַסֶּה וְעוֹמְדֵת בְּשִׁמְחָה עַל הַבְּנִיִּים, שְׁכָתוּב (תהלים קיג) "אִם הַבְּנִיִּים

מִשְׁכִּיל דְרָגָא אַחַת מְעַשֵּׂר מִיְנֵי שְׁבַח לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פִשְׁעֵי כְסוּי חֲטָאָה (לב, א): [זוהר בראשית פרשת נח (ד) ע"א]. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נַח. רַבִּי חִזְקִיָּה פָתַח, (תהלים לב): לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פִשְׁעֵי כְסוּי חֲטָאָה. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוּהוּ, אֲבָל פְּסוּק זֶה נִתְבָּאָר בְּסוּד הַחֲכָמָה. שְׁהִרִי שְׁנִינּוּ, בְּעֶשְׂרָה מִיְנֵי שְׁבַח שְׁבַח דְּוֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶחָד מֵהֶם הוּא מִשְׁכִּיל, וְהוּא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן עֶשְׂרֵי וְדוֹד הַתְּקִין עֲצָמוֹ בְּטָרָם שֶׁתְּשָׂרָה עָלָיו הַדְּרָגָה הַזֹּה.

כְּשֶׁהִזְכוּיֹת מְכַרְיעוֹת אֶת הַכֹּף נִקְרָא נְשׂוּי פִשְׁעֵי

אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פִשְׁעֵי, שְׁהִרִי בְּשִׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹקֵל חֲטָאִים וְזִכְיוֹת שֶׁ בְּנֵי אָדָם שִׁי אֹתוֹ [ד"א כשאותו] מִשְׁקָל שְׁבָצַד הַחֲטָאִים עוֹלִים, וְאוֹתָם הָאֲחֵרִים, הַזִּכְיוֹת שֶׁהֵן בְּמִשְׁקָל אַחֵר, מְכַרְיעוֹת לְמַטָּה - זֶהוּ נְשׂוּי פִשְׁעֵי.

בְּשִׁעָה שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה מְכַסֶּה ה' עַל הַצַּדִּיק כְּסוּי חֲטָאָה - בְּשִׁעָה שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, שִׁיְהִיָּה מְכַסֶּה שְׁלֹא יִשְׁלַט עָלָיו הַמְּשַׁחִית, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה לְנַח שְׁכַסָּה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתוֹ חֲטָא

יְהוָה לֹא עֶזַן עֵינָיו וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֵצְמִי בְּשִׁאֲנָתִי כָּל

זוהר תהלים

יום הדין ויום הכפרים

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע פְּסוּי

חֲטָאָה (לב, א): [זוהר ויקרא פ' אמור

(דף קא ע"א)] אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה

נִבְרָא אָדָם, וְעַמֵּד בְּדִין לִפְנֵי אֲדוֹנָו וְשָׁב

בְּתִשְׁבּוּבָה, וְקָבַל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר לוֹ, אָדָם, אַתָּה תִּהְיֶה סִימָן לְכַנְיָךְ

לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, בְּיוֹם הַזֶּה יַעֲמֶדוּ בְּדִין. אִם

יִשׁוּבוּ, אֲנִי אֶקְבַּל אוֹתָם, וְאֶעֱמַד מִכְּסֵּא

דִּין, וְאֶתְיָשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וְאֶרְחַם

עֲלֵיהֶם. וְדוֹד אָמַר, (תהלים קד) אֶהְבֵּתִי כִּי

יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנָי. וְעַל זֶה כְּתוּב,

(שם קל) כִּי עֲמָךְ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּנְרָא.

וְכְתוּב, (שם לו) כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ

נִרְאָה אוֹר. אַךְ בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה

יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא מְקַרָּא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם.

רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (שם לב) לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי

נִשְׁוִי פֶשַׁע פְּסוּי חֲטָאָה. לְדוֹד מִשְׁכִּיל, הָרִי

שָׁנִינוּ, בְּעֶשְׂרֵה מִיַּי זָמַר נִקְרָא (נתקן) סֵפֶר

תְּהִלִּים: בְּנִצּוּחַ, בְּנִגּוֹן, בְּמִשְׁכִּיל, בְּמִכְתָּם,

בְּמִזְמוֹר, בְּשִׁיר, בְּאֲשֶׁרִי, בְּתַפְלָה, בְּהוֹדָאָה,

בְּהַלְלוּיָהּ. וְהַעֲלִיזוֹן מִכָּלֶם - הַלְלוּיָהּ, וְהָרִי

פְּרִשׁוּהָ. דִּיא מְהִימָנָא.

ענוני יום הכפרים

[רעיא מהימנא] מְצֻוָּה זו, לְהַתְעַנּוֹת בְּיוֹם

הַכִּפּוּרִים, לְהַכְנִיעַ אֶת הַגּוֹף וְאֶת הַנֶּפֶשׁ,

בְּסוּד שֶׁל חֲמֻשָּׁה עֲנוּיִים שֶׁל חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת

שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים. שְׁהָרִי הַמְקַטְרֵג בָּא

לְהַזְכִּיר אֶת חֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, וְכָלֶם

בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלָמָה לִפְנֵי אֲבִיהֶם. הַכֹּל כְּמוֹ

שֶׁנֶּאֱמַר בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת. (ע"כ רעיא מהימנא).

שְׁמַחָה". וְשָׁבָה לְקִיּוֹם. וּמִי שֶׁהִיָּה סָגוּר,

שָׁב לְמְקוֹמוֹ. וְכָלֶם שָׁבִים אֶחָד וְאֶחָד,

וּמִתְפָּרְכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאָז נִקְרָאת

תִּשְׁבּוּבָה (שלמה), תִּשְׁבּוּבָה סֵתָם, לְהַכְלִיל הַכֹּל.

תִּשְׁבּוּבָה מְגִיעַ עַד לְבִינָה הַנִּקְרָאת אִימָא

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁמְכַשֵּׁר הָעוֹלָם, כָּלֹ

מְכַשֵּׁר כְּאֶחָד. כְּתוּב: "כִּי גָדוֹל מֵעַל

שָׁמַיִם חִסְדְּךָ". מֵעַל שָׁמַיִם, שְׁעוֹלָה

לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם. וּמִי הוּא.

זו הָאֵם. וְהִינוּ שֶׁנִּקְרָאת תִּשְׁבּוּבָה.

מעל שמים

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, מְדַיֵּק שְׁכָתוּב: "מֵעַל

שָׁמַיִם". אֲלֵמָּלָא כְּתוּב עַל שָׁמַיִם,

מִשְׁמַע אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁעוֹמֵד עַל שָׁמַיִם וְלֹא

יֹתֵר. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר מֵעַל שָׁמַיִם, מִשְׁמַע אוֹתוֹ

מְקוֹם שְׁעוֹמֵד עַל הַשָּׁמַיִם לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה.

(ומה היא, ' אמא, וזהו שנקרא תשובה).

העתיק מתגלה ומשפיע שפע

שֶׁשָּׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְכַשְׁרִים הַמַּעֲשִׂים

לְמַטָּה וְהָאֵם בְּשִׁמְחָה, מִתְגַּלָּה

הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְשָׁב הָאוֹר לְזַעִיר אֲנַפִּין,

וְאָז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה, הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, הַכֹּל

נִמְצָאִים בְּכִרְכוֹת, וְהֶרְחַמִּים מְזַמְּנִים, וְכָל

הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב: (מִיכָה ז)

"יִשׁוּב יֶרְחַמְנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ". מִי יִשׁוּב?

יִשׁוּב הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ לְהַתְגַּלוֹת בְּזַעִיר,

יִשׁוּב לְהַתְגַּלוֹת, שֶׁהִיָּה נִסְתָּר בְּרֹאשׁוֹנָה,

וְהַכֹּל נִקְרָא תִּשְׁבּוּבָה.

—== זוהר תהלים ==—

שְׁאֲמָרוּ הַחֲבֵרִים - יִפֶּה. אָבֵל אִם כֶּף,
מִכֶּסֶה חֲטָאָה הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מֵהוּ כֶּסוּי
חֲטָאָה?

חוטא כל מעשיו הטובים נעקרים

אָפֵא שְׁנֵי דְבָרֵי חֲכָמָה יֵשׁ בּוֹ, וְשְׁנֵיהֶם כֶּף.
אֶחָד, כְּמוֹ שְׁשֹׁנֵינוּ, שְׁמַעְשִׁים טוֹבִים
שְׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, עוֹשִׂים לוֹ
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם לְבוֹשׁ נִכְבָּד עֲלִיּוֹן לְהִתְלַבֵּשׁ
בָּהֶם. וְכִשְׁאֲדָם מִתְקַן מַעֲשִׂים טוֹבִים,
וְגוֹבְרִים עָלָיו מַעֲשִׂים רָעִים, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְשַׁנֵּי בּוֹ, וּמַעֲשִׂיו הָרָעִים רַבִּים,
וְהוּא רָשָׁע, שְׁנַמְצָא חוֹטֵא לְפָנָי אֲדוֹנוּ,
וְתוֹהָה עַל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֲשֶׂה בְּרֵאשׁוֹנָה,
הָרִי נֶאֱבָד הוּא מִן הַכֹּל, מִהָעוֹלָם הַזֶּה
וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. מֵה עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מֵאוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֲשֶׂה הַחוֹטֵא הַזֶּה
בְּרֵאשׁוֹנָה?

צדיק אחר מקבל את אותם זכיות

אָפֵא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שְׂאוֹתוֹ
רָשָׁע חוֹטֵא נֶאֱבָד, אוֹתָן טוֹבוֹת
וְזִכְיוֹת לֹא נֶאֱבָדוֹת. יֵשׁ צָדִיק שֶׁהוֹלֵךְ
בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן וּמִתְקִין לְבוּשָׁיו
מִמַּעֲשָׂיו, וְטָרַם שֶׁהַשְּׁלִים אֶת לְבוּשָׁיו
הַסְתַּלֵּק - הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ
מֵאוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שְׁעֲשֶׂה (שאבד) הָרָשָׁע
הַחוֹטֵא הַזֶּה, וּמְשַׁלֵּם אֶת לְבוּשָׁיו
שִׁיתְתַּקֵּן בָּהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(שם כז) יִכִּין וְצָדִיק יִלְבָּשׁ. אוֹתוֹ חוֹטֵא
הַתְקִין, וְהַצָּדִיק מִתְכַּסֶּה מִמֶּה שֶׁהוּא
הַתְקִין. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב כֶּסוּי חֲטָאָה, (הכסוי הוא
מזה החטאה, מתכסה מהחטאה) וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב
מִכֶּסֶה, אֶלָּא כֶּסוּי.

במשכיל תלויה סליחה

צָדִיךְ מִשְׁכִּיל אֲשָׁרֵי נִשׁוּי פֶּשַׁע כֶּסוּי
חֲטָאָה (לב, א): כָּאֵן מִשְׁכִּיל, מְקוֹמוֹ
יָדוּעַ. מֵהוּ מִשְׁכִּיל? מִיָּם שְׁמַחְכִּימִים אֶת
אוֹתָם שְׁשׂוֹתִים אוֹתָם, אוֹתוֹ הַמְקוֹם
(שמשתדלים באותו מקום) שְׁנִקְרָא מִשְׁכִּיל, כְּמוֹ
שְׁנִאֲמַר (משלי יז) מִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יִמְצֵא
טוֹב. וּמִשׁוֹם שְׁנִקְרָא כֶּף, תְּלוּיָהּ בּוֹ סְלִיחָה,
חֲרוֹת הַחֲרִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב אֲשָׁרֵי נִשׁוּי
פֶּשַׁע כֶּסוּי חֲטָאָה.

הסתלקו מסביב לחוטא

מֵה זֶה כֶּסוּי חֲטָאָה? הָרִי פֶּרְשׁוּהָ, שֶׁהוּא
כֶּסוּי מְבַנֵּי אָדָם אוֹתוֹ חֲטָאָה שְׁחָטָא
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹדָה לְפָנָי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אָבֵל (כסוי חטאה) בֹּא רֵאָה,
כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, וּמִתְחַיֵּב פַּעַם אַחַת
וּפַעַמִּים וְשֹׁלֵשׁ וְלֹא חוֹזֵר בּוֹ, הָרִי חֲטָאֵיו
הֵם בְּגִלּוּי, וּמְפָרְסְמִים אוֹתָם לְמַעַלָּה,
וּמְפָרְסְמִים אוֹתָם לְמַטָּה. וְהַכְרוֹזִים
הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב
לְפָלּוּנִי, נְזוּף הוּא מְאֲדוֹנוּ, נְזוּף הוּא
לְמַעַלָּה, נְזוּף הוּא לְמַטָּה, אוֹי לוֹ שְׁפָגַם
אֶת דְּיוֹקָן רַבּוֹנוֹ! אוֹי לוֹ שְׁאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ עַל
כְּבוֹד רַבּוֹנוֹ! הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה
חֲטָאוֹ לְמַעַלָּה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב, (איוב כ"ז) "יִגְלוּ
שָׁמַיִם עוֹנוֹ וְאַרְצַן מִתְקוֹמְמָהּ לוֹ. וְכִשְׁאֲדָם
הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ רַבּוֹנוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעַבּוּדָתוֹ,
וְהַזְדַּמֵּן לוֹ חֲטָאָה אֶחָד - הַכֹּל מְכַסִּים עָלָיו,
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, זֶה נִקְרָא כֶּסוּי חֲטָאָה.

מכסה חטאה או כסוי חטאה

אָמַר לוֹ רַבִּי אָבֵא, עַד עַכְשָׁו לֹא הִגַּעְתָּ
לְעַקֵּר הַדְּבַר, וְיִפֶּה אִמְרָתָה. וְזֶהוּ

—= זוהר תהלים =—

מהו מצלות ים

וְאָחַד, שֶׁהִתְכַּסֶּה אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל הַצַּדִּיק
הַזֶּה בְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ מְצוּלוֹת
יָם, שֶׁהָרִי מִי שֶׁנוֹפֵל בְּמְצוּלוֹת יָם, לֹא
נִמְצָא לְעוֹלָמִים, מִשּׁוּם שֶׁהַיָּם מְכַסֶּים
עֲלֵיהֶם, (מהו המצולות ים, ' כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(מִיכָה ז) וְתִשְׁלִיךְ בְּמְצוּלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם.
מִי הֵם מְצוּלוֹת יָם? אֵלֶּא סוּד נִכְבֵּד הוּא,
וְהָרִי (בִּארֵה רַבִּי שְׁמַעוֹן אִמֵּר) בְּאֵר אוֹתוֹ רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר, כָּל אוֹתָם שֶׁבָּאוּ מִצֵּד
הַקָּשָׁה, וְנִאֲחָזוּ בְּמִינִים רָעִים, בְּכַתְרִים
הַתְּחַתּוּנִים, כִּמוֹ עֲזָאזֵל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים,
זֶה נִקְרָא מְצוּלוֹת יָם, כִּמוֹ פְּסֻלַּת הַכֶּסֶף
כְּשֶׁבוֹחֲנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב הִגּוּ
סִיגִים מִכֶּסֶף.

כָּל הַחֲטָאִים נִשְׁאָבִים לְמְצוּלוֹת יָם

כִּי זֶה, הוּא מֵאוֹתָם מְצוּלוֹת יָם, וְנִקְרָא
מְצוּלוֹת יָם, מְצוּלוֹת מֵאוֹתוֹ יָם קְדוֹשׁ,
מְצוּלוֹת - זְהֵמַת הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן כָּל אוֹתָם
הַחֲטָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שׁוֹרִים לְתוֹכוֹ (אֲצִלוֹ),
וְהוּא מְקַבֵּל אוֹתָם, וְנִשְׁאָבִים לְתוֹכוֹ. מֶה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא נִקְרָא חוּטָא. מֶה זֶה
חוּטָא? חֶסְרוֹן. וְעַל כֵּן הוּא חֶסְרוֹן שֶׁל
הַכֹּל, וְנִטְלָא אֶת חֶסְרוֹן הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ. בְּיוֹם
הַזֶּה יוֹרֵד מְצוּלוֹת הַיָּם הַזֶּה, זְהֵמַת (הַכֶּסֶף)
הַנֶּפֶשׁ, וְנוֹטֵל זְהֵמַת הַגּוּף. מִי הוּא זְהֵמַת

הַגּוּף? זֶה אֵלוֹ הַחֲטָאִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי
יְצֵר הָרָע שֶׁנִּקְרָא מְזֵהָם מְנוּל.

עשרה מיני זמרה

"לְדוֹד מְשָׁכִיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה (לב, א): [זוהר תורה; זוהר חלק
ג' פ' אמור דף קא.] רבי חייא פתח, "לְדוֹד
מְשָׁכִיל", הרי למדנו בעשרה מיני זמרה
נתקן ספר תהלים, בנצוח, בנגון, במשכיל,
במכתם, במזמור, בשיר, באשרי, בתפלה,
בהודאה, בהללויה, עליון מכלם
הללויה לט, וזה נתבאר.

במשכיל תלויה הסליחה

כִּי "מְשָׁכִיל", מְקוּמוֹ ידוע, מהו
"מְשָׁכִיל", מִים הַמַּחְכִּימִים לֵאלֹהֵי
הַשּׁוֹתִים אוֹתָם, וְזֶה הַמְקוֹם נִקְרָא
"מְשָׁכִיל", כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מְשָׁכִיל עַל דְּבַר
יְמִצָּא טוֹב" (משלי טז, כ), ולפי שנקרא כך,
תולה בו סליחה, ודרור החירות^{מב}, זהו
שכתוב: "אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה".

אם התודה על החטא אשריו אם בני אדם
אין יודעים את החטא

מהו "כְּסוּי חֲטָאָה", הרי ביארו, שהוא
מכסה מאנשים חטא ההוא שחטא

זיו זוהר

דרך הכתוב: "מְשָׁכִיל עַל דְּבַר יְמִצָּא טוֹב" (משלי
טז, כ), והמכוון הוא ככתוב: "וּלְכַבּוֹ יִבִּין וְשֵׁב וְרָפָא
לו" (ישעיהו ו, י), ולפיכך תולה בו סליחה וחירות,
כי התשובה היא רפואתו, להביא לו סליחה
וחירות. מג. יש לומר כוונתו, שכאשר האדם

לט. לפי שבהללויה נרמז היחוד של הוי"ה אדניי
כידוע. מ. זו הבינה, להיות מבין דבר מתוך דבר,
כמעין המתגבר. מא. רצה לומר, זה סימן שאחר
הבינה נמצא טוב, שהוא חסד. מב. אפשר
לפרש כוונתו, שלפי שהבינה נקרא משכיל על

—=— זוהר תהלים —=—

מעשים טובים הם מלבושים יקרים לעולם הבא
אלא שני עניני חכמה יש בזה, וכך הם
 שניהם, אחד, כמו שלמדנו,
 שמעשים הטובים שהאדם עושה בעולם
 הזה, עושים לו מהם בעולם הבא מלבוש
 של כבוד העליון להתלבש בהם.

רשע המתחרט על מעשיו הטובים נאבד
 בעולם הזה ובעולם הבא

וכאשר האדם עשה מעשים טובים,
 ואחר כך מתגברים עליו
 מעשים רעים, והקדוש ברוך הוא רואה בו
 שמעשיו הרעים רבים הם, ועוד הוא רשע,
 שתוהה על מעשים הטובים שעשה
 בתחלה, נאבד הוא מהכל, מעולם הזה
 ומעולם הבא.

המלבוש שהרשע הכין במעשיו הטובים
 מתכסה צדיק

מה עושה הקדוש ברוך הוא מאותן
 מעשים טובים שעשה זה החוטא
 בתחלה, יש צדיק ההולך בדרכי מלך
 העליון, ומכין לו מלבוש ממעשיו, וטרם
 שעלה בידו להשלים מלבושי הכבוד שלו
 נפטר, משלים לו הקדוש ברוך הוא,

להקדוש ברוך הוא, ומתודה לפני הקדוש
 ברוך הוא.

מכריזים את חטאיו

אבל בוא וראה, כאשר האדם חוטא
 ונתחייב פעם אחת ושתיים ושלוש,
 ואינו חוזר בו, אז חטאיו בהתגלות הם,
 מפרסמים אותם למעלה ומפרסמים אותם
 למטה, כרוזים הולכים לפניו ומכריזים,
 העלו מסביב של פלוני, נזוף הוא
 מרבנו, נזוף הוא למעלה, ונזוף הוא
 למטה, אוי לו שפגם הצלם של רבונו,
 אוי לו שאינו חושש על כבוד רבונו,
 והקדוש ברוך הוא מגלה עונו למעלה,
 זהו שכתוב: **"יגלו שמים עונו וְאָרֶץ**
מִתְקוֹמְמָהּ לוֹ" (איוב כ, כז).

ההולך בדרך הישר וקרה לו חטא כולם
 מכסים עליו

וכאשר האדם הולך בדרך של רבונו,
 ומתיגע בעבודתו, אם אנה לו
 חטא אחד, כלם מכסים עליו, עליונים
 ותחתונים, זה נקרא **"כְּסוּי חַטָּאָה"**.

אמר לו רבי אבא, אם כן, מכוסה חטאה
 היה צריך לומר, מהו **"כְּסוּי**
חַטָּאָה" מי?

זיו הזוהר

מרמז על הבינה, כשהיא משפעת אושר,
 מלשון אשרי האיש, ומה הוא אושר הטוב
 שתשפיע לו הבינה, היינו שיהיה נשוי פשע.
מד. רצה לומר, בבנין פעול של פועל יוצא,
 שהוא מכסה ומכוסה.

מעורר כח הבינה על ידי שהוא משכיל, דהיינו
 עשיית תשובה, ככתוב: **"וּלְכַבֹּד יְבִין וְשִׁב"**, אז
 יעורר אליו אשרי, וידוע, שתיבת אשרי גם כן
 רמז על הבינה, בסוד הכתוב: **"כְּפֶאֱשְׁרֵי כִי**
אֲשְׁרוּנִי בְּנוֹת" (בראשית ל, יג), והשם אשרי,

— זוהר תהלים —

ה' בחסדיו מגביה את צד הפשעים וצד הזכויות מכריע את הכף

"אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע", שהרי בשעה שהקדוש ברוך הוא שוקל החטאים והזכויות של האנשים, כאשר זה הכף שבצד החטאים מתנשא, והזכויות אשר בכף השניה מכריעין למטה, זה הוא "נְשׁוּי פֶשַׁע".

ה' מכסה ומגין מפני מלאך המוות הנקרא חטאה

"כְּסוּי חֲטָאָה", בשעה שהדין שורה בעולם, יהיה הוא מכוסה שלא ישלוט עליו המשחית, כמו שהיה לו לנח שהקדוש ברוך הוא היה מכסה עליו מאותו החטא שהמשיך אדם על העולם.

הָאָדָם נִבְרָא בְשִׁבִיל שְׂיַעֲסֵק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת

אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשֵׁב ה' לוֹ עוֹן (לב, ט)

[זוהר שמות פרשת וארא (דף כג ע"ב)]

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. רַבִּי חֲזַקִּיָּה פָתַח, (תהלים לב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשֵׁב ה' לוֹ עוֹן וְגו'. כְּמָה אֶטוּמִים הֵם בְּנֵי אָדָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפִלִים עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עֲשֵׂה אֶת הָאָדָם בְּדִיוֹקָן שְׁלוֹ

מאותן מעשים טובים שאבד אותו רשע החוטא, ונשלם מלבושי הכבוד שלו, להתקשט בהם בעולם ההוא, זהו שכתוב: "יִכִּין וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ" (איוב כז, יז), זה החוטא הכין, והצדיק נתכסה ממה שהוא הכין, זהו שכתוב: "כְּסוּי חֲטָאָה" [הוא נתכסה מידי החוטא], ועל כן לא כתוב מכוסה אלא "כְּסוּי" מ"ה.

חטאי הצדיק מתכסים במצולות ים

וְעַנּוּן הַשָּׁנִי, שנתכסה אותו החטא של הצדיק, במה שנקרא מצולות ים, שהרי מי שנופל במצולות ים לא נמצא לעולם, לפי שהמים מכסים עליהם, כמו שכתוב: "וְתִשְׁלַף בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חֲטָאוֹתָם" (מיכה ז, יט).

דוד התקין מדרגתו שבמלכות ואחר כך שרה מדת היסוד הנקרא משכיל על המלכות

[זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' נח דף ע"א.] רבי חזקיה פתח, "לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה", מקרא זה נתבאר, אבל מקרא זה בסוד החכמה נאמר, שהרי למדנו בעשרה מיני שבחים שבח דוד להקדוש ברוך הוא, ואחד מהם משכיל, והיא מדרגה אחת מאותן עשרה, ודוד התקין עצמו קודם ששרתה עליו מדרגה ההיא.

זיו הזוהר

שאינן זה ממשמעות חיפוי, אלא ממשמעות העלמה ושכחה, שהחטא יהיה נשכח, כי יושלך במקום אשר לא יזכר ולא יפקד ולא יעלה על לב לעולם. מז. כמו שנדרש בזהר על לדוד מזמור.

מה. כוונתו לתרץ, שלפי זה, אין משמעותו של כסוי, בבנין נפעל, שאין זה פעול יוצא, אלא שהוא שם עצם כמו כסות, דהיינו מלבוש. מז. ולפי זה הפירושו, גם כן יתורץ הלשון כסוי.

—== זוהר תהלים ==—

אלו. א"ש לצד צפון, רוח לצד מזרח. מי"ם לצד דרום. משום שהדרום הוא חם ויבש. מים קרים ולחים. עפר לצד מערב. וארבעה אלו קשורים בארבעה אלו, וכלם אחד, ואלה עושים ארבע מתכות, שהם זהב וכסף ונחש"ת וברז"ל. הרי הם שנים עשר, וכלם אחד.

ה' עושה מזג זה כמזג זה כדי לחברם בא ראה, האש היא בשמאל, לצד צפון, שהרי האש בו תקף החמימות, והיבש שלו חזק. וצפון ההפך שלו, ונמזגים אחד באחד והוא אחד. מים לימין, והוא לצד דרום, והקדוש ברוך הוא לחברם [להחזירם] באחד, עושה מזג זה כמזג זה.

ה' מזג אותם באחד

הצפון הוא קר ולח, האש חם ויבש. החליפם לצד דרום. דרום הוא חם ויבש. המים קרים ולחים. והקדוש ברוך הוא מזג אותם באחד, שיוצאים מים מדרום ונכנסים לצפון, ומצפון שופעים מים. יוצא אש מצפון, ונכנס בתקף הדרום, ומדרום יוצא תקף החמימות לעולם, משום שהקדוש ברוך הוא לווה זה מזה, וכל אחד ואחד מלווה לחברו משלו כראוי לו. כמו זה רוח ומזרח, כדי שילווה כל אחד לחברו, ונכללים זה בזה להתחבר באחד.

"ורוח אלהים מרחפת על פני המים"

בא ראה, אש מצד זה, מים מצד זה, והם מחלקת. נכנסת רוח ביניהם ואוחזת את שני הצדדים. זהו שכתוב (בראשית א)

והתקינו בתקוניו, כדי שישתדל בתורה וילך בדרךיו.

כשנברא אדם- מעפר המקדש שלמטה נתקן שהרי כשנברא אדם, מעפר המקדש שלמטה נתקן, וארבעה צדדי העולם התחברו באותו מקום שנקרא בית המקדש. ואותם ארבעה צדדי העולם התחברו בארבעה צדדים, שהם יסודות העולם א"ש רוח ומי"ם ועפר, והתחברו ארבעה צדדים אלו בארבעה צדדי (יסודות) העולם, והתקין מהם הקדוש ברוך הוא גוף אחד בתקון עליון, וגוף זה התחבר משני עולמות, מהעולם התחתון הזה ומהעולם שלמעלה.

ארבעה יסודות ארבעה רוחות ארבעה מתכות

[זוהר שמות פרשת וארא (דף כ"ד ע"א)] אמר רבי שמעון, בא ראה, ארבעה ראשונים הם סוד האמונה, והם אבות של כל עולמות, וסוד המרובה העליונה הקדושה. ואותם ארבעה יסודות, א"ש רוח ומי"ם ועפר, אלה הם סוד עליון. ואלו הם האבות, שכל העולמות אבות של הכל] ומהם יוצאים זהב וכסף ונחש"ת וברז"ל, ותחת אלו מתכות אחרות שדומים להם [כמו שאלח]. בא ראה, א"ש רוח ומי"ם ועפר אלה הם הראשונים והשרשים שלמעלה ושלמטה, ותחתונים ועליונים עומדים עליהם. ואלה הם ארבעה, לארבעה צדדי העולם, ועומדים בארבעה אלו: צפון ודרום ומזרח ומערב. אלו הם ארבעה צדדים של העולם, ועומדים בארבעה

זוהר תהלים

מְעַרְבֵי־ת. מְעַרְבֵי־ת דְרוֹמִי־ת. וְכֹלֶם
כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה לְהַשְׁתַּלְשֵׁל אֶחָד בְּאַחַד.

שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב

כְּמוֹ כֵּן צָפוֹן עוֹשֶׂה זָהָב, שְׁמַצַּד תִּקְףָה
הָאֵשׁ נַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכָתוֹב (אויב
לו) מְצַפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה. שְׁאֵשׁ אַחוּז בַּעֲפָר
וְנַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכָתוֹב (שם כח) וְעִפְרוֹת
זָהָב לוֹ. וְסוּד זֶה שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב.

”אם קהה הברזל”

[זוהר שמונת פרשת וארא (דף 99 כ"ד ע"ב)] מִיָּם
נֶאֱחָזִים בַּעֲפָר, וְקִרְיוֹת בְּלַחוֹת עוֹשֶׂה
כֶּסֶף, כָּעֵת הָרִי עָפָר נֶאֱחָז בְּשֵׁנֵי צְדָדִים,
בְּזָהָב וּבְכֶסֶף, וְנִתֵּן בִּינֵיהֶם. רוּחַ אוֹחֲזֵת
אֶת הַמַּיִם, וְאוֹחֲזֵת [תמיהה, במה שאמר רוח
קר ויבש, שאם כן, רוח ועפר שוים בטבעם, אבל
יש אומרים כי רוח חם ולח, ואם כן נוכל לומר
שאוחז הרוח לשני צדדים אש חם ויבש, ורוח חם
ולח. הצד שהוא חם אוחז באש, והצד שהוא לח
אוחז במים, ומפריד מחלקת של אש ומים. עפר
הוא קר ויבש, ומים קרים ולחים, והצד הקר אוחז
בעפר בצד הקר. נמצא שעפר מקבל עליו כלם,
משום כן אוחז לשני הצדדים, שהרי אש חם ויבש,
מים קר ולח. ע"כ] אֶת הָאֵשׁ, וּמוֹצִיָּאָה שְׁנַיִם
כְּאַחַד, שֶׁהוּא עֵין נְחֹשֶׁת קָלֵל. וְעָפָר
שְׁאֲמַרְנוּ, כְּשֶׁהוּא לְבָדוּ בִיבֶשׁ וְהִקָּר שְׁלוֹ,
יוֹצֵא בְרוֹזֵל, וְסִימָנָךְ - (קהלת י) אִם קֵהָה
הַבְּרוֹזֵל וְגו'.

הַעֲפָר נֶאֱחָז בְּכֹלֶם

וְעָפָר זֶה נֶאֱחָז בְּכֹלֶם, וְכֹלֶם עוֹשִׂים בּוֹ
כְּצוּרָה שְׁלֵהֶם. בֹּא רֵאָה, בְּלֹא עָפָר
אֵין זָהָב וְכֶסֶף וְנִחֲשֶׁת, שֶׁהֲרִי כֹל אֶחָד

וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁהֲרִי
אֵשׁ עוֹמְדֵת לְמַעַלָּה בְּצַד זֶה, וּמִיָּם עוֹמְדִים
עַל פְּנֵי הָאָרֶץ. רוּחַ נִכְנָסֶת בִּינֵיהֶם וְאוֹחֲזֵת
אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים וּמְפָרִידָה מִחֻלְקָתָה. הַעֲפָר,
הַמַּיִם עוֹמְדִים עָלָיו, וְרוּחַ וְאֵשׁ, וּמְקַבְּלֵת
מִכֹּלֶם בְּכַח שֶׁל שְׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים שְׁעוֹמְדִים עָלָיו.

אֵין מִחֻלְקָתָה שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם

בֹּא רֵאָה. רוּחַ וּמְזֻרָח. מְזֻרָח חֵם וְלַח, רוּחַ
[קר ויבש. הצד שהוא יבש] חֵם וְלַח הִיא,
וְלִכְּנֵן אוֹחֲזֵת אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים, שֶׁהֲרִי אֵשׁ חֵם
וְיִבֶשׁ, וּמִיָּם קָרִים וְלַחִים. רוּחַ הוּא חֵם
וְלַח. הַצַּד שֶׁהוּא חֵם אַחוּז בְּאֵשׁ. הַצַּד
שֶׁהוּא לַח אַחוּז בַּמַּיִם. וְעַל זֶה יֵשׁ הַסְּכָמָה
בִּינֵיהֶם, וּמְפָרִיד מִחֻלְקָתָה שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם.

מְעַרְבַּ נֶאֱחָז בְּשֵׁנֵי צְדָדִים

עָפָר הוּא קָר וְיִבֶשׁ, וְלִכְּנֵן מְקַבֵּל עָלָיו אֶת
כֹּלֶם, וְכֹלֶם עוֹשִׂים בּוֹ מַעֲשֵׂיהֶם,
וּמְקַבֵּל מִכֹּלֶם לְהוֹצִיא בְּכַחֶם מְזוֹן לְעוֹלָם,
מִשׁוּם שֶׁבְּמַעַרְבֵּב נֶאֱחָז הַעֲפָר שֶׁהוּא קָר
וְיִבֶשׁ, וְצַד שֶׁהוּא קָר אַחוּז בְּצָפוֹן שֶׁהוּא
קָר וְלַח, שֶׁהֲרִי קָר נֶאֱחָז בְּקָר. מִשׁוּם כֵּן
צָפוֹן נֶאֱחָז בְּמַעַרְבֵּב בְּצַד זֶה. דְרוֹם שֶׁהוּא
חֵם וְיִבֶשׁ, בְּאוֹתוֹ הֵיבֶשׁ שְׁלוֹ אוֹחֲזֵת אֶת
הֵיבֶשׁ שֶׁל הַמַּעַרְבֵּב בְּצַד אַחֵר, וְנֶאֱחָז מְעַרְבֵּב
בְּשֵׁנֵי צְדָדִים.

כֹּלֶם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה

וְכֵן נֶאֱחָז דְרוֹם בְּמְזֻרָח, שֶׁהֲרִי חֲמִימוֹת
הַדְרוֹם נֶאֱחָזֵת בְּחֲמִימוֹת הַמְזֻרָח.
וּמְזֻרָח נֶאֱחָז בְּצָפוֹן, שֶׁהֲרִי לַחוֹתוֹ נֶאֱחָזֵת
בְּלַחוֹת הַצָּפוֹן. עֲכָשׁוּ נִמְצָא דְרוֹמִי־ת
מְזֻרָחִי־ת. מְזֻרָחִי־ת צְפוֹנִי־ת. צְפוֹנִי־ת

— זוהר תהלים —

ישראל שתיים עשרה על שמותם. ושנים
עשר הבקר הללו שהם תחת היים.

הרוח הוא קיום העולם

בא ראה, כל ארבעת הצדדים העליונים
שאמרנו, אף על גב שנקשרים זה
בזה, והם הקיום שלמעלה ומטה, קיום
של העולם יותר הוא הרוח, משום שהכל
עומד בגללו, ונפש לא עומדת אלא ברוח,
שאם נגרעת הרוח אפלו רגע אחד, אין
הנפש יכולה להתקיים, וסוד זה כתוב (משלי
ט) גם בלא דעת נפש לא טוב. נפש בלי
רוח אינה טוב, ולא יכולה להתקיים.

שנים עשר אבנים שנים עשר בקר

ובא ראה, אותם שנים עשר שאמרנו,
שהם שתיים עשרה אבנים, הם שנים
עשר בקר שתחת היים. משום כך נטלו
אותם שנים עשר נשיאים (במדבר ז) כל
הבקר לעלה שנים עשר פרים וגו'. והכל
הוא סוד עליון, ומי שישגיח בדברים
הללו, ישגיח בסוד החכמה העליונה,
שהעקר של הכל בה.

האדם נברא מארבעה יסודות

אמר רבי שמעון, מה שאמר רבי חזקיה,
שכשברא הקדוש ברוך הוא את
האדם, מעפר המקדש שלמטה נברא,
ומעפר המקדש שלמעלה נתנה בו נשמה,
וכמו שכשנברא מהעפר שלמטה התחברו
בו שלשה צדדים יסודות העולם, כך גם
כשנברא מן העפר שלמעלה התחברו בו
שלשה יסודות של העולם והשתלם
האדם, והיגו שכתוב (תהלים לב) אשרי אדם

ואחד מלוה לחברו משלו להתקשר זה
בזה. והעפר נאחז בכלם, משום ששני
צדדים אוחזים אותו, אש ומים. ורוח
נקרבת לו בשביל שני אלה ועושה בו
מעשה.

ברזל מוליד ברזל

נמצא שכשמתחבר עפר עם, עושה
ומוליד עפרות אחרים כמו
שלם, כמו שזהב מוליד עפר פסלת
ירקה, שהיא כמו זהב ממש. כמו שכסף
שמוליד עפרות, וכמו שגחשת העליונה
מולידה בדיל שהוא נחשת קטנה. כמו
שברזל מוליד ברזל, וסימנך - (משלי כז)
ברזל בברזל יחד.

ארבעה היסודות קשורים זה בזה

בא ראה, אש רוח מים ועפר, כלם אחוזים
זה בזה וקשורים זה בזה, ואין בהם
פרוד. והעפר הזה, כשהוא מוליד אחר
כך, לא מתקשרים זה בזה כאותם
עליונים, כמו שנאמר (בראשית ב) ומשם
יפרד והיה לארבעה ראשים, באלה היה
פרוד.

"שם הבדלח ואבן השתם".

משום שהרי העפר, כשהוא מוליד בכח
של שלשת העליונים, מוציא
ארבעה נהרות ששם נמצאות אבנים
יקרות, והם במקום אחד, שכתוב שם
הבדלח ואבן השתם. ואותן אבנים יקרות
הן שתיים עשרה, והן לארבעה צדדי
העולם כנגד שנים עשר שבטים, שכתוב
(שמות כח) והאבנים תהיין על שמות בני

—== זוהר תהלים ==—

להתעורר לשבח למלך. ואז תשבחות מתעוררות, ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמתעורר לזוג זוג זה כשפא הבקר, והימין מתעורר ומחבקה, ואז זוג הכל נמצא כאחד. (למלך, כשפא הבקר והימין מתעורר ומחבק אותה, אז נמצא זוג הכל כאחד, ואז התשבחות מתעוררות ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמעורר לזוג זוג זה).

הנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם

בא ראה, בשעה שפני אדם ישנים וטועמים טעם מות והנשמה עולה למעלה - עומדת במקום שעומדת, ונבחנת על מעשיה שעשתה כל היום, וכותבים אותם על פתק. מדוע? משום שהנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם ועל כל דבור ודבור שיוצא מפיו.

דבור קדוש - עולה ובוקע רקיעים.

ובשאותו דבור שהוציא האיש מפיו הוא כראוי, דבור קדוש של תפלה ותורה - אותו דבור עולה ובוקע רקיעים, ועומד במקום שעומד, עד שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת אותו הדבור ומכניסתו לפני המלך.

שמר פתחי פיך

ובשאותו דבור אינו כראוי, והוא דבור מדבורים רעים, מלשון הרע - אותו הדבור עולה למקום שעולה, ונרשם אותו דבור ואותו חטא על האדם. זהו שכתוב (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי

לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. אימתי לא יחשב ה' לו עון? בזמן שאין ברוחו רמיה.

וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשון וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים לב) אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. הפסוק הזה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו. ויש להסתכל בו, וכך פרושהו.

בשעת תפלת מנחה הדין שורה בעולם

[זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא ע"א)] בא ראה, בשעת תפלת מנחה הדין שורה בעולם, ויצחק תקן תפלת מנחה, וגבורה עליונה שולטת בעולם, עד שבא ונכנס הלילה, בשביל לקבל אותו (לילה). ומזמן ששורה תפלת מנחה, נפרד השמאל לקבל (אותו) ומתעורר הלילה. אחר שמתעוררים כל אותם שומרי הפתחים שבחוץ, כלם מתעוררים בעולם ומתפשטים, וכל בני העולם טועמים טעם מות.

בחצות השכינה משבחת ומרימה קולה

[זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא ע"ב)] והרי נתבאר. בחצות הלילה ממש מתעורר השמאל כמקדם, ושושנה הקדושה מעלה ריחות ומשבחת ומרימה קול, ואז עולה ושורה הראש למעלה בשמאל, והשמאל אז מקבלה.

הבקר הוא הזמן להתעורר לשבח למלך אז הפרוז קורא בעולם, שהרי זמן הוא

חיים: ד פי יומם ולילה תכבד עלי ידך נהפך לשדי בחרבני קוץ סלה:
ה חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה ואתה

זוהר תהלים

האדם שהוציאו מפיו, זהו שכתוב:
"משכבת חיקך שמר פתחי פיך" (מלכה ז, ה),
ולפי זה "אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון",
מתי, כאשר "אין ברוחו רמיה".

צריך לפרש החטא

חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי אמרתי
אודה עלי פשעי ליהוה ואתה
נשאת עון חטאתי סלה (לב, ה): [זוהר פ'
ויקרא (דף כ ע"א)] רבי חייא ורבי יוסי היו
הולכים בדרך. עד שהיו הולכים, אמר רבי
יוסי לרבי חייא, נשתדל בדברי תורה,
בדברי עתיק הימים. פתח רבי חייא ואמר,
(תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו', מכאן
למדנו, שכל אדם שמכסה את חטאיו
ואינו מפרש אותם לפני הקדוש ברוך הוא
ויבקש עליהם רחמים, לא נותנים לו
לפתח פתח של תשובה, משום שהוא
מתביש (מכסה) ממנו. ואם הוא מפרש
אותם לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש
ברוך הוא חס עליו, ויתגברו הרחמים על
הדין.

שערי דמעות לא ננעלו

וכי שכן אם הוא בוכה, שהרי כל
הפתחים הסתומים הוא פותח,
ותפלתו מתקבלת. ועל זה פרישת חטאיו,
כבוד הוא למלך להגביר רחמים על דין.
ועל זה כתוב, זבח תודה יכבדני. מה זה
יכבדני? שני כבודים הם, אחד למעלה
ואחד למטה. אחד בעולם הזה ואחד
בעולם הבא.

פיך. ולכן אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון,
אימתי? כשאין ברוחו רמיה.

הנשמה עולה למעלה בלילה ומעידה על
מעשיו

אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון ואין
ברוחו רמיה (לב, ב): [זוהר תורה:
זוהר חלק ג' פ' נשא דף קכא.] אמר רבי אבא,
מקרא זה יש לעיין בו. בוא וראה, בשעה
שהאנשים ישנים בלילה, וטועמים טעם
של מיתה, הנשמה עולה למעלה, עומדת
במקום שצריכה לעמוד, ונבחנת על
מעשיה שעשתה כל היום, ונכתבים בספר,
מה הטעם, לפי שהנשמה עולה למעלה,
ומעידה על מעשי האדם, ועל כל דבור
ודבור שיצא מפיו.

הנשמה לוקחת כל דיבור טוב ומכניסה
לפני המלך

וכאשר אותו הדבור שהוציא האדם מפיו
הוא כראוי, כגון דבור קדוש של
תורה ותפלה, זה הדבור עולה ובוקע
רקיעים, ועומד במקום שצריך לעמוד, עד
שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת
אותו הדבור ומכניסה אותו לפני המלך.

דיבור רע נרשם על הנשמה והגוף של
האדם שדיבר

וכאשר זה הדבור אינו כראוי, והוא דבור
מדיבורים הרעים או מלשון
הרע, דבור זה עולה למקום שעולה, ואז
נרשם זה הדבור ואותו החטא על זה

נְשֹׂאת עֵזֶן חֲטָאתִי סִלָּה: וְעַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצֵא רַק לְשִׁטְףָּ

זוהר תהלים

קָשֶׁר נִמְצָאת בְּקִשְׁתּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִי הֵחֵכֶם לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כְּמוֹ דוֹד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הִיָּה שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ? אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּיא, וְדַאי כִּף הוּא, וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה לְמַדָּה אוֹתָנּוּ אֶת דַּרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ כְּדִי שִׁנְדַע לְלַכֵּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

פסוק הזה קשה

חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי
אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ וְאַתָּה
נְשֹׂאת עֵזֶן חֲטָאתִי סִלָּה (לְב. ה): [זוהר תורה:
זוהר חלק ג' פ' ויקרא דף כ.] אָמַר רַבִּי חִיָּיא,
כֹּל זֶה הַמִּקְרָא קִשָּׁה, בִּיתוּר לְשׁוֹן, שֶׁהִרִי
ב"אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי" הִיָּה דִי, וּמֵהוּ
"חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי", וְאַחַר
כֵּן "אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ", וְעוֹד שֶׁהִרִי
אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָךְ הִיָּה צָרִיךְ לוֹמַר.

עיקר הוידוי הוא למלכות כדי שיוכל ליכנס
לפנים

אֵלֶּא דוֹד כֹּל דְּבָרָיו בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ אִמְרַם,
וּלְמַלְכוּת הַשְּׁמַיִם אִמְרַם, לְפִי שֶׁהִיא
הַשְּׁלִיחַ מִן הַתַּחְתּוֹנִים לְעֵלְיוֹנִים, וּמִן
הַעֲלִיוֹנִים לְתַחְתּוֹנִים, וּמִי שֶׁמִּבְקֵשׁ
מֵהַמֶּלֶךְ, צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לָהּ בַּתְּחִלָּה, וְעַל כֵּן
"חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ" [לְמַלְכוּת הַשְּׁמַיִם אִמְרַם].

להתודות לפני ז"א עד שורשו שבבינה

"וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי", מִן צְדִיקוֹן שֶׁל עוֹלָם,
אִמְרַתִּי "אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ", זֶה

"אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ"

הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה בְּכָל, בְּרַב דְּבָרִים,
שֶׁהִרִי בְּאוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי מִסְפִּיק,
מֵה זֶה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי,
וְאַחַר כֵּף אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ? וְעוֹד,
שֶׁהִרִי אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ, לָךְ הִיָּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת!

הוֹדָאָה לְמֶלֶךְ וּנְשִׂיאת הַחֲטָא זֶה עֵתִיקָא
קְדִישָׁא

אֵלֶּא דוֹד, אֶת כָּל דְּבָרָיו הוּא אָמַר בְּרוּחַ
הַקְּדוֹשׁ, וְאָמַר אֶת זֶה לְמַלְכוּת
הַשְּׁמַיִם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא שְׁלִיחַ מֵהַתַּחְתּוֹנִים
אֶל הָעֲלִיוֹנִים, וּמִעֲלִיוֹנִים אֶל הַתַּחְתּוֹנִים,
וּמִי שְׂרוּצָה אֶת הַמֶּלֶךְ, הוּא מוֹדִיעַ לָהּ
בְּרֵאשׁוֹנָה. וְעַל כֵּן חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ, (לְמַלְכוּת
הַשְּׁמַיִם אִמְרַם) וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, מִצְדִּיקוֹן שֶׁל
עוֹלָם. אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ - זֶהוּ
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁכָּל הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, וְהַשְּׁלוֹם
שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לְהַכְנִיס לְפָנָיו - בְּהוֹדָאָה.
שֶׁהִרִי כִּף נִקְרְבִים שְׁלָמִים בְּהוֹדָאָה,
שֶׁכְּתוּב עַל זִבְחַ תּוֹדַת שְׁלָמִיו. וְאַתָּה נְשֹׂאת
עֵזֶן חֲטָאתִי סִלָּה. זֶה לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה,
הַמְּקוֹם שֶׁהֵעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ שְׁרוּי. מִשּׁוּם כֵּף
הַפְּסוּק הַזֶּה אוֹחֵז בְּכָל.

"אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ"

[זוהר פ' ויקרא (דף כ ע"ב)] כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ
בְּקִשְׁתּוֹ לְמֶלֶךְ, צָרִיךְ לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ בְּרִצּוֹנוֹ, מִמַּטָּה לְמַעַלָּה וּמִמַּעַלָּה
לְמַטָּה, וְלִקְשֵׁר הַכָּל בְּקִשְׁרֵי אֶחָד, וּבְאֹתוֹ

— תהלים — זוהר תהלים —

מלך הקדוש שכל השלום שלוֹמִיָּה, והשלמות שצריך האדם להכניס לפניו הוא בהודאה־מִט, שהרי שלמים נקרבים בהודאה, שנאמר: "עַל זֶבַח תוֹדַת שְׁלָמִי" (ויקרא ז, יג).

מי שמתודה ובוכה על חטאיו מתקבלת תפלתו

ואם הוא מתודה עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, ומתבייש ממנו, הקדוש ברוך הוא יחוס עליו, ויתגבר רחמים על דין, וכל שכן אם הוא בוכה עליהם, שהרי כל פתחים הסתומים הוא פותח, ונתקבלה תפלתו.

להתודות הוא כבוד למלך,

ועל כן ודוי החטאים הוא כבוד המלך, להגביר רחמים על דין, ועל זה כתוב: "זֶבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי" (תהלים נ, כג), מהו "יִכְבְּדֵנִי", שני כיבודים הם, אחד למעלה ואחד למטה^ג, אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא.

למעלה למעלה שארך שורה, היינו במקום אבא ואמא

"וַיֵּאָתֶּה נְשֹׂאת עֶוֹן חַטָּאתֵי סֵלָה", זה למעלה למעלה, מקום שהקדמון הקדוש שוכן, לפיכך מקרא זה כולל הכלי־א.

ליחד בבקשתו את כל המדות העליונות

בדמיון זה, מי החפץ לתבוע בקשתו מאת המלך, צריך לייחד שם הקדוש בבקשתו, מלמטה למעלה, ומלמעלה למטה, ולקשור הכל בקשר אחד, ושבוזה הקשר תהיה נמצאת בקשתו.

מי שאינו מתודה אין פותחין לו שערי תשובה **עוד** יש ללמוד מכאן, שכל איש

זיו הזהר

קדישא שריא, והיינו ג' הראשונות, כתר חכמה בינה, ששם י"ג מדות הרחמים, ומשם יתמשך על ידי התפארת נשיאת עון להחוטא, ויש לומר, שאות סמ"ך שתמונתה עגולה וסתומה מכל צד, מורה על אור המקיף לכל, שהוא הכתר מופלא ומכוסה, שעליו נאמר: "שֵׁשׁ חֲשָׁף סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סִתְרוֹ" (תהלים יח, ב), אות למ"ד רמז על חכמה שהוא לשון לימוד השייך לחכמה, ואות ה' רמז על בינה, ששורשה ה' הראשונה מן השם הוי"ה ברוך הוא, ואם שגיתי השי"ב. נא. פירוש, שזה הפסוק כולל מן מלכות עד הכתר. נב. הכבוד שלמעלה, היינו תגבורת

מח. כוונתו על ג' המדרגות, מלכות יסוד ותפארת, עבירה קלה שנקראת חטא, נוגע הפגם רק במלכות, גדולה שנקראת עון, מגיע הפגם ליסוד, היותר גדולה שנקראת פשע, מגיע הפגם לתפארת שנקרא מלך, שכל השלום שלו, ובוזה יתורץ לשון הכפול שבוזה הפסוק. מט. פירוש, בוידוי של הבעל תשובה. נ. כאן רבו הפירושים, ודברי זוהר הקדוש כפטיש יפוצץ סלע, ולי הפעוט נראה לפרש, ואת"ה מוסב על התפארת, שעל ידי הוידוי עם תשובה, ישא וימחול התפארת עון חטאתו בכח של סל"ה, ותיבת סל"ה רמז על לעילא לעילא אתר דעתיקא

זוהר תהלים

מזוני באריך אנפין תלוי שהוא למעלה
מז"א

"על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא"

(לב, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אחרי דף
עט:]: רבי יוסי מצא לרבי אבא, שהיה יושב
וקורא מקרא זה, שכתוב: "השליך על ה'
יהבך והוא יכללך" (תהלים נה, כג), "על"
דוקא, שהרי מזון תולה במזלג.

על זאת, למעלה מזאת, שיתפלל לז"א
לעת מצא-זיווג טוב

רבי יהודה היה קורא, "על זאת יתפלל
כל חסיד אליך לעת מצא", "על
זא"ת" ודאיני, "לעת מצא", זה נתבאר.
לעת מצא כשז"א קרוב אלינו. אבל "לעת
מצא", כמו שכתוב: "דרשו ה' בהמצאו
קראו בהיותו קרוב" (ישעיהו נה, ו) ג.

לעת מצא כשיש די שפע

דבר אחר "לעת מצא", בשעה שהנהרות
מתפשטים ונמשכים, ומשפיעים
להאבות ומתברכים כלם.

מזונות תלויים במזל

על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא
רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו

(לב, ו): [זוהר ויקרא פרשת אחרי מות (דף ע"ט:)]

מסוב על ה' דהיינו תפארת, וכן גם לעת מצא.
נו. דורש לעת מצא בעת השפעת השפע מן
הבינה להאבות שהם חסד גבורה תפארת,
ומתברכים כולם, היינו שאר הספירות נצח הוד
יסוד מלכות, ועל זה מרמז תיבת מצ"א, מ' היינו

המתודה על חטאיו ה' בעצמו דן אותו

[זוהר חלק ג' פ' פנחס דף רלא.] רבי שמעון
אמר, מי שמתודה ומפרש חטאיו, לא
נמסר דינו אלא ביד המלך הקדוש בלבדו,
ומי שהקדוש ברוך הוא ידין אותו, הוא
לטוב, ועל כן ביקש דוד המלך ואמר,
"שפטני אלהים" (שם מג, א), אתה ולא אחר,
וכן שלמה אמר "לעשות משפט עבדו"
(מלכים א' ח, ט), הוא ולא אחר, וכל בית דינו
נבדלים ממנו.

לפרש החטא של כל אבר

ולכן נצרך לנו לפרש החטאים של כל
אבר ואבר בהודוי, וכל מה
שחטאנו בפרטיות, זהו שכתוב: "חטאתי
אודיעך וגו'", ואחר כך "ואתה נשאת עון
חטאתי סלה".

מודה בקנס פטור

ומה הטעם שכל מי שמפרש חטאיו
בהודוי נבדל הבית דין ממנו, לפי
שהאדם קרוב לעצמו, ואינו נידון על פיו,
וגם שאינו מניח להמקטרג ללמד עליו
חוב, שהרי האדם התקדם ואמר, ולא נתן
מקום לאחר לומר, ובכך הקדוש ברוך הוא
מוחל לו, זהו שכתוב: "ומודה ועזב
ירחם" (משלי כח, יג).

זיו הזוהר

רחמים על דין. נג. פירוש, סתם הוי"ה הוא
התפארת, ועל היינו גבוה משם, שהוא מזל, רמז
על ג' הראשונות. נד. וכן הוא על זאת, כי זאת
היינו מלכות, ועל" משמעותו גבוה ממלכות, והוא
התפארת. נה. מביא ראייה שלשון בהמצאו

מִיָּסִי יוֹסִי מְצָא אֶת רַבִּי אֲבָא שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא אֶת הַפְּסוּק שְׁכָתוּב, (תהלים נה)

הַשְּׁלֹף עַל הַיְּהִבָּה, עַל דְּוָקָא. שְׁהִיָּה מְזוֹנוֹת תְּלוּיִים בְּמִזְל. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה קוֹרֵא, (שם לב) עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצָא. עַל זֹאת וְדָאֵי. לְעֵת מְצָא, הָרִי בְּאַרְנוֹ. אֲבָל לְעֵת מְצָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נה) דְּרִשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ קְרָאֵהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוּב. דְּכָר אַחַר לְעֵת מְצָא - בְּשַׁעַה שְׁנֵהָרוֹת שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים, וְהָאֲבוֹת נְהַנִּים, וְהַכֹּל מִתְבָּרְכִים. רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים, מִי זֶה הַשְּׁטָף מִיָּסִי רַבִּים? זֶהוּ עֵמֶק הַנְּחָלִים וְהַנְּהָרוֹת, שְׁמִי יִזְכֶּה לוֹ וְמִי יִזְכֶּה לְהַתְקַרֵּב וְלַעֲלוֹת לְשָׁם. זֶהוּ שְׁכָתוּב בּוֹ, (תהלים לה) רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים אֲלִיוֹ לֹא יִגְיַעוּ, שְׁהִיָּה לֹא זוֹכִים וְלֹא יְכוּלִים.

דוד בקש לשכנה המגינה על האדם שתשמור עליו מהיצר הרע

”אֲתָהּ סֵתֵר לִי מִצַּר תִּצְרְנִי רְנִי פְלִטָּה

תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה” (לב, ז): [זוהר חלק א’

פ’ וישלח דף קענח]: פתח רבי יוסי ואמר, “אתה סתר לי”, זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם ההולך בדרכי התורה, והוא נסתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו, “מצר תצרני”, מלמעלה ומלמטה, למעלה יש לו לאדם שונאים, למטה גם כן כך, ומי הוא זה יצר הרע, שהוא שונא למעלה ושונא למטה, ואלמלא יצר הרע לא היה נמצא שונאים לאיש בעולם, לפיכך “מצר תצרני”.

ה' מגן להולכים בדרך התורה

אֲתָהּ סֵתֵר לִי מִצַּר תִּצְרְנִי רְנִי פְלִטָּה

תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה (לב, ז): [זוהר בראשית

פרשת וישלח (דף קעח ע"ב)] פתח רבי יוסי ואמר, (שם לב) אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה. אתה סתר לי - זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם שהולך בדרך התורה, והוא מסתתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו. מצר תצרני - מלמעלה ומלמטה. למעלה יש לאדם

עצם אור הבינה אין יכולים להשיג ולקבל

”רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים” (לב, ז): איזה שטף

מים רבים, זה עומק המעינות והנהרות, כי מי יזכה להתקרב ולעלות שמה?, זהו שכתוב בו, “רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו”, שהרי אין ביכולת לזכות לזה.

זוהר תהלים

מבועין ונהרין, היינו העולמות של חכמה ובינה, ששם הוא שטף מים רבים, היינו השפעת השפע בתמידיות, ומי יזכה לעלות שם ישר בעבודתו לגרום שם איזו הטבה, כי שם אין שייך שום הטבה מאיזה נברא שבעולם, ופעולת העבודה

בינה, צ"א היינו הוי"ה אדני" תפארת ומלכות, וזאת העת מובן שהיא שבת ר"ח ומועדים, שאז העת מסוגל שיפעלו ישראל בעבודתם ובתפלתם, שהז' ספירות יתעלו ויתיחדו לקבל שפע מן הבינה, ולהשפיע לכל. נז. עמיקא היינו הכתר,

—== זוהר תהלים ==—

השירים שאמר דוד הפולך נאמרו ברוח הקדש.

בא ראה, בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות ודברים עליונים בסודות החכמה, משום שכלם נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות החכמה.

דברי השיר נעשים חומות המגינים

"רַנִּי פִּלְטֵ תְּסוּבְּבֵי סֶלָה" (לב, ז): יסובבני סלה
היה צריך לומר, מהו "תְּסוּבְּבֵי", אלו

יריבים, אף למטה כף גם, ומיהו? זהו יצר הרע שהוא צר למעלה וצר למטה, ואלמלא יצר הרע - לא נמצא בעל ריב לאדם בעולם. בשביל כף מצר תצרני.

ישנם שירות ותשבחות שמסגלים להצלה רַנִּי פִּלְטֵ תְּסוּבְּבֵי סֶלָה, היה צריך לכתב יסובבני סלה, מה זה תְּסוּבְּבֵי? אלו שירים שיש בהם דרגות להצלה, תְּסוּבְּבֵי בָהֶם לְהַצִּילֵנִי בְּדַרְךְ. ופסוק זה הוא גם כסדר וגם למפרע, מצד זה ומצד זה.

זיו הזוהר

ואם נרצה ליהנות מן אותו המאור, צריך כל אחד להכין בביתו עששית לזה, ולעשות פעולת החיבור, ואז יתמשך אליו אור מן המקור, ואם לא נעשה בבית ההכנה וההתקשרות, אז לא יבוא הביתה אור ההוא, אף על פי שזרם האלקטרין מן המכונה הגדולה לא נפסק, והמבין יבין את הנמשל, שאין לו דמיון עצמי אל המשל, שהוא רק כדי לשבר את האוזן, ואין כאן המקום להאריך בזה, כי זה כל עיקר חכמת הקבלה, להבין איך שאפשר להיעשות כל מיני שינוים שבעולם מן השמים, אף על פי שכתוב: "אָנִי ה' לֹא שֵׁנִיתִי", ומה שאמר רבי שמעון בר יוחאי שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, רצה לומר שגורמת המשכת השפע משם למטה באמצעות ז' ספירות התחתונות שיתנשאו להתמלא בשפע מן ג' ספירות הראשונות, אשר שם שטף מים רבים בלי הרף, וזה נעשה על ידי הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל, העולה למעלה אל הז' ספירות, והן מתנשאות בזה למעלה מעלה, ומזדווגות ומקבלות משם שפע להשפיע למטה, כי רק לבעבור זה הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל נברא העולם, והמעמיק בחכמת הקבלה, יבין ענין עמוק הזה מן ספרי

של תורה ותפלה הוא רק לגרום עליית ז' ספירות התחתונות, שיזדווגו תפארת ומלכות, לקבל שפע מן השטף מים רבים, ולהשפיע לשאר העולמות ולעולם הזה, ענין זה עמוק מאד, כי באיזה מקומות בווהר הקדוש איתא שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, אבל אין סתירה, והענין הוא כמו שכתבתי בקצור, כי שם בגבוה שעל גבוה, אין שייך לומר שעבודת הנברא תפעל או תגרום הטבה והוספה, להרבות שפע או להיטיב השפע, כי שם ישטוף שטף מים רבים, מים טובים מאד, בלי השתנות ובלי הפסק, ככתוב: "אָנִי ה' לֹא שֵׁנִיתִי" (מלאכי ג, ז), וכל ענין תועלת של עבודת ישראל בתורה ותפלה ומצות, הוא לגרום עליית ז' ספירות התחתונות אל ג' ספירות הראשונות, לקבל משם שפע, ולגרום הזדווגות תפארת ומלכות, להשפיע אותו השפע לעולמות ולבריות, ובהן נשתנה השפע בהשגחה עליונה לפי מצב ומדרגת הנבראים, ויובן הדבר מעט מן המעט, על דרך משל, שהוא רחוק מאד מן הנמשל, והוא כמו שאנו רואים במאור האלקטרין, שבמקום רחוק עומדת מכונה גדולה, שממנה נזרם בלי הפסק זרם הבל האלקטרין, ונמשך משם זרם האלקטרין לכמה מקומות רחוקים בלי שיעור,

ח אֲשָׁבִילָךְ וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אֵינְעֶצֶה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין
הָבִין כְּמִתְגַּן וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרֵב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרִשָׁע וְהַבּוֹטָח

זוהר תהלים

בני אדם לא יתנהגו כבהמות

והכתוב מכריז ואומר "אל תהיו כסוס
כפרד אין הבין", במה נבדלים
אנשים מן סוס ופרד, בקדושת גופותם,
להמצא בשלמות נעלה מהכל.

רק בזמנים ידועים ולא בכל עת שהוא רוצה
ועל כן הזיווג של אנשים הוא בזמנים
ידועים, לכוון הרצון להתדבק בו
בהקדוש ברוך הוא.

בחצות הלילה הוא העת רצון להזדווג

והרי העירו, שבחצות הלילה הקדוש
ברוך הוא נכנס בגן העדן,
להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל
משבחת לו להקדוש ברוך הוא, והיא עת
רצון להתדבק בהם^ט, והחברים העמלים
בתורה, משתתפים בה בכנסת ישראל
לשבח למלך הקדוש, ועוסקים בתורה,
שאר האנשים אז היא עת רצון לזיווג
שלהם להתקדש בקדושת הקדוש ברוך
הוא, ולכוון הרצון להתדבק בו.

תלמידי חכמים משבת לשבת

ואותן החברים שמתגעעים בתורה, זיווג
שלהם הוא בשעה שזיווג אחר

אותן החומות שיש בהן מדרגות להצלה,
תסובבני בהן להצילני בדרך, ומקרא זה
הוא כסדר והוא למפרע^ה, מצד זה ומצד
זה.

שירות ותשבחות של דוד נאמרו ברוח הקודש

בוא וראה באלה שירות ותשבחות שאמר
דוד, יש בהן סודות וענינים עליונים
בסודות החכמה, לפי שכלן ברוח הקודש
נאמרו, שהיה שורה רוח הקודש על דוד
והיה אומר שירה, ולפיכך כלן בסודות
החכמה נאמרו.

אנשים על ידי תאותיהם אין מתקרבים
לה' יתברך

"אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו'" (לב,
ט): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' תזריע דף

מ:טט] אמר רבי אבא, ראיתי לאותן בני
העולם, שאין משגיחים, ואין יודעים
בכבוד רבונם, נאמר בהם בישראל, "אֲשֶׁר
הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים" (ויקרא כ, כד),
"לְהִיּוֹת לִי" (שם פסוק כו), וכתוב:
"וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיַּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
ה'" (ויקרא יא, מד), אם הם מרוחקים, איה
היא קדושה שלהם, הלא רצון שלהם
נתרחקה ממנו.

זיו הזוהר

היא סגולה למגפה רחמנא ליצלן. נט. פירוש,
בשניהם יחד, או בזה לבדו, או בזאת לבדה.

הקבלה, ורבי יוסי מרמז סוד זה בקיצור מאד.
נח. פירוש, שנוכל לאומרו ישר והפוך, כידוע שזאת

זוהר תהלים

צדיקי אמת, ונקראים בני המלך, בנים קדושים.

הרשעים מומשיכים לבניהם נפש חצופה

אוי להם להרשעים, שכלם עזי פנים ומעשיהם בעזות, לפיכך נוחלים בניהם נפש פרוצה מצד הטומאה, כמו שנאמר: "וְנִטְמָתֶם בָּם" (ויקרא יא, מג), הבא להטמא מטמאין לו.

סרסורי גיהנם מושכים אנשים לגיהנם

ועל כן כתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד", שהם בעלי זנות על כלם סא, "אין הִבִּין", אל יתנהגו האנשים כבהמות בדרך זה, שאם יתנהגו כן זהו עונשם, כתוב כאן "אין הִבִּין", וכתוב: "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהִמָּה רַעִים לֹא יִדְעוּ הִבִּין" (ישעיהו נו, יא), כלומר יענשו שיודמן להם אותן שנקראים עזי נפש סא, מפני מה, לפי ש"לא ידעו שְׂבָעָה", כמו שכתוב: "לְעֹלֹקָה שְׁתִּי בְּנוֹת הַבַּיִת" (משלי ל, טו), לפי שהם הב הב, "לא ידעו שְׂבָעָה", "כֶּלֶם לְדַרְכָּם פָּנוּ, אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ", "וְהִמָּה רַעִים", מהו רועים, אלו הם המושכים ומנהיגים את האדם לגיהנם, שהרי סרסורי הגיהנם הם. וכל זה מי גרם

נמצא, וזה משבת לשבת, לכוון הרצון להתדבק בו בהקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שאז היא עת רצון שמתברכים כלם עליונים ותחתונים.

אם עושים כבהמות אינם קדושים

ואם האנשים מרוחקים ממנו, ועושים כבהמות, איה היא הקדושה שלהם, להמצא קדושים, איה אותן נפשות קדושות שממשיכים מלמעלה, ושלמה המלך צעק ואמר "גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב" (משלי יט, ב), מי הוא דעת, זה הקדוש ברוך הוא, נפש לא טוב, זאת הנפש שממשיכים במעשה זיווגם לא טוב, שהרי מן צד הטומאה נמשכות עליהם נפשות, שאינן טוב, לפי שאין מכוונים לבם להקדוש ברוך הוא.

המקדשים עצמם בשעת הזיווג מומשיכים נשמות קדושות לבניהם

[זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' קדושים דף פ. רבי אלעזר אמר, זכאים הם הצדיקים העמלים בתורה, ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא, ומקדשים עצמם בקדושת המלך, ונמצאים קדושים בכל, ולכן ממשיכים רוח של קדושה מלמעלה, ובניהם כלם

זו הזוהר

משמשי הגיהנם, "לא ידעו שְׂבָעָה", וצועקים הב הב לנו אותן הרשעים, שלא ידעו שבעה בחייהם, "וְהִמָּה רַעִים", רצה לומר מנהיגים לגיהנם את אלה שלא ידעו הבין, ועל פי זה יפורש כאן הכתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד אין הִבִּין", כלומר הזהרו שלא תיענשו מהכלבים עזי נפש, שיש להם שליטה על לא ידעו הבין.

ס. שאז התדבקות מחשבתם בשניהם יחדו. סא. כאומרם ז"ל ששה דברים בסוס, ואחד מהם שלהוט בזנות, והיינו זרמת סוסים. סב. כאן נלקה הזהר בבית הדפוס בחסר יתיר חליף, וגירסא הנכונה כנזכר כאן, "עֲזִי נֶפֶשׁ" אלו משמשי הגיהנם, ופירוש הכתוב הוא שהכלבים עזי נפש שהם המשחיתים

—= זוהר תהלים =—

שנמצא זווג אחר, וזה משבת לשבת, לכוון הרצון לדבק בקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שהיא עת רצון שהכל מתברכים, העליונים והתחתונים.

יכון לבו לה'

אם בני אדם התרחקו ממנו ועושים כבהמות, איפה הקדשה שלהם שימצאו קדושים? איפה הנפשות הקדושות שמושכים למעלה? ושלמה המלך צווח ואומר, (משלי יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. גם בלא דעת, מי הוא הדעת? זה הקדוש ברוך הוא. נפש לא טוב - זוהי הנפש שהם מושכים במעשיהם. לא טוב, שהרי מהצד האחר נמשכות עליהם נפש שאינה טוב, משום שלא מכוונים לבם לקדוש ברוך הוא.

שלא לדחות את השעה ללא פונה בה'

מי שמתלהט ביצר הרע בלי רצון וכונת הלב לקדוש ברוך הוא, מהצד של יצר הרע נמשכת עליו נפש שאינה טוב. זהו שכתוב גם בלא דעת נפש לא טוב ואין ברגלים חוטא. מי שהוא אץ ברגלים ודוחה את השעה בלי רצון קדוש - חוטא, חוטא ודאי בכל.

מכות רעות שורות במי שחוטא.

[זוהר ויקרא פרשת תוריע (דף נ' ע"א)] ועל זה שורות מכות רעות בבני אדם, ומעידים בפניהם על חצפתם, להראות שהנה הקדוש ברוך הוא מואס בהם ואין דעתו בהם, עד שהם זוכים ומכשירים את מעשיהם כמקדם ומתברכים (ומטהרים). ועל

להם, לפי שלא ידעו הבין, שלא התקדשו בזיווג שלהם כמו שנצרך.

והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'

אל תהיו כסוס כפרד אין הבין (לב, ט):

[זוהר ויקרא פרשת תוריע דף (מט ע"ב)] אָמַר

רבי אבא, ראיתי אותם בני העולם שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם. כתוב בישׂראל, (ויקרא כ) אשר הַבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וכתוב (שם) והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'. אם הם מתרחקים, איפה הקדשה שלהם? הרי רצונם התרחק ממנו, והכתוב מכריז ואומר, (תהלים לב) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין. במה נפרדים בני אדם מסוס ופרד? בקדשת עצמם, שימצאו שלמים ורשומים מהכל.

התדבקות אל ה' בחצות

ועל כן זווגם של בני אדם הוא בזמנים ידועים, לכוון הרצון להדבק בקדוש ברוך הוא. והרי העירו, בחצות הלילה הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל משבחת את הקדוש ברוך הוא, והיא עת רצון לדבק בהם.

העוסקים בתורה מתדבקים בה' בשבת

והחברים שמשתדלים בתורה,

משתתפים עם כנסת

ישׂראל לשבח את המלך הקדוש,

ומתעסקים בתורה לשאר בני האדם, אז

עת רצון להתקדש בקדשת הקדוש ברוך

הוא ולכוון רצון לדבק בו. ואותם החברים

שמשתדלים בתורה, הזווג שלהם בשעה

זוהר תהלים

אסור להתקרב לְמִי שְׁאַיֵנו עוֹסֵק בַּתּוֹרָה.
 שְׁבֹךְ שְׁנִינוּ, שְׁכַל מִי שֶׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, אָסוּר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ סְחוּרָה, וְכָל
 שֶׁכֵּן לְלַכֵּת עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, שֶׁהָרִי אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. (ועל זה) שְׁנִינוּ, כָּל אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ
 בַּדֶּרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה, מִתְחַיֵּב
 בְּנַפְשׁוֹ. כָּל שֶׁכֵּן מִי מִתְחַבֵּר בַּדֶּרֶךְ עִם מִי
 שְׁאֵין בּוֹ אָמוּנָה, שֶׁלֹא מִחְשִׁיב אֶת כְּבוֹד
 אֲדוֹנָו וְאֶת שְׁלוֹ, שֶׁלֹא חָס עַל נַפְשׁוֹ.

אשריהם הצדיקים שמשתדלים בתורה.

רְבִי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִי שֶׁלֹא חָס עַל נַפְשׁוֹ,
 אֵיךְ יִשְׁלַף נַפְשׁוֹ כְּשֶׁרָה לְבָנוּ? אָמַר
 רְבִי אֶלְעָזָר, תִּמְהַנֵּי עַל הַדּוֹר, וְהָרִי הַדְּבָר
 נֶאֱמַר וְכוּ'. וְעַל זֶה כְּתוּב אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס
 כְּפָרָד אֵין הַבֵּין. אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצַּדִּיקִים
 שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַדְּשִׁים אֶת עַצְמָם
 בַּקְּדוּשָׁת הַמֶּלֶךְ, וְנִמְצְאִים קְדוּשִׁים בְּכֹל,
 וּמִשׁוּם כֶּךָ שׁוֹלְפִים רוּחַ שֶׁל קֹדֶשׁ
 מִלְמַעְלָה, וְכָל בְּנֵיהֶם הֵם צַדִּיקֵי אָמֶת,
 וְנִקְרָאִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּנִים קְדוּשִׁים.

אוי להם לרשעים שמעשיהם חצופים.

אוי להם לרשעים, שכלם חצופים
 ומעשיהם חצופים, ומשום כך
 יורשים בניהם נפש חצופה מצד הטמאה,
 כמו שכתוב ונטמתם בם. בא להטמא -
 מטמאים אותו. אל תהיו כסוס כפרד,
 שהם בעלי זנות (של טמאה) על הכל. אין

זה נודעות המכות לכהן, אותן שבאות
 מצד הטמאה ואתן שבאות מהצד האחר.

התורה מעידה בבני האדם

[זוהר ויקרא פרשת קדושים דף (פ' ע"א)] וַיְדַבֵּר
 ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל כָּל עַדַת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
 קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. רְבִי אֶלְעָזָר פִּתַּח,
 (תהלים לב): אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין
 וְגו'. בְּכִמָּה פְעָמִים הַתּוֹרָה מְעִידָה בְּבְנֵי
 אָדָם, כְּמָה פְעָמִים הִיא מְרִימָה קוֹלוֹת
 לְכָל הַצַּדִּיקִים לְהַעִיר אוֹתָם, וְכָלֵם רְדוּמִים
 בַּשָּׁנָה בַּחֲטָאֵיהֶם (בחוריהם), אֵינָם
 מִסְתַּכְּלִים וְאֵינָם מִשְׁגִּיחִים בְּאִיזָה פְּנִים
 יַעֲמְדוּ לְיוֹם הַדִּין הָעֵלְיוֹן, כְּשִׁיתָבַע אוֹתָם
 הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן עַל עֲלֻבוֹן הַתּוֹרָה שֶׁצוּעַקְתָּ
 כְּנִגְדָם, וְאֵינָם מִחְזִירִים פְּנֵיהֶם מוֹלָה,
 שְׁכֹלֵם פְּגוּמִים בְּכֹל, שְׁאֵינָם יוֹדְעִים אֶת
 אָמוּנַת הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן, אוֹי לָהֶם וְאוֹי
 לְנַפְשָׁם!

אם אינו עוסק בתורה אין בו אמונה

שְׁהָרִי הַתּוֹרָה מְעִידָה בּוֹ וְאוֹמַרְתָּ, (משלי ט)
 מִי פָתִי יָסַר הִנֵּה חָסַר לֵב (ואמרה)
 אָמְרָה לוֹ. מַה זֶה חָסַר לֵב? שְׁאֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. שְׁמִי שְׁאֵינּוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה וּפְגוּם הוּא מִהַכֹּל. (ואמרה) אָמְרָה
 לוֹ?! אָמְרָה לוֹ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ
 שְׁנֶאֱמַר (תהלים מב) אָמְרָה לֵאל סְלַעִי. מַה
 זֶה אָמְרָה? אֵלֹא לְהַכְלִיל וּלְהוֹסִיף אֶת
 הַתּוֹרָה שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁהִיא קוֹרֵאת לוֹ חָסַר
 לֵב, פְּגוּם מִהָאָמוּנָה.

בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְכֶנּוּ: יֵא שְׂמֵחוּ בִּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

האדם בשמחה עמו, לפי שזאת השמחה של הקדוש ברוך הוא היא, שכתוב: "נגילה ונשמחה בו", בו ביום, בו בהקדוש ברוך הוא, והכל ענין אחד.

כאשר הרחמים מתעוררים שמחים תפארת ומלכות

"שמחו בה", כאשר הדינים נכפפים, ורחמים נתעורר, וכאשר נתעורר רחמים, אז "וגילו צדיקים", צדי"ק וצד"ק נתברכים כאחד, נקראים צדיקים כמו שנתבאר, שהרי הם נתברכים ומברכים לעולמות, ומשמחים לכל העולמות, "והרנינו כל ישרי לב", אלו בני האמונה, להתקשר בהם.

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין לעילא

ובב"ב נצרך עשיה למטה, לעורר למעלה, כמו שביארו שעל ידי העשיה שלמטה נתעורר העשיה שלמעלה.

שְׂמֵחָה בַּמוֹעֵד

שְׂמֵחוּ בְּיָי וְגִילוּ צְדִיקִים (לב, יא): וויקרא פרשת אמור דף (קה ע"א) [רבי אבא פתח, (תהלים לב) שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים, (שמחו בה', כמו שנאמר) וְכָתוּב (שם קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ. וּפְרָשָׁה, שְׂהָרִי בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (במועדים) צָרִיף לְשִׂמְחָה וּלְהָאִיר פְּנִים, וְיִמְצָא אָדָם

הבין, שלא ישתדלו אנשים בדרך הזו. שאם כך, כתוב כאן אין הבין, וכתוב שם (ישעיה נז) וְהַפְּלִבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהִמָּה רַעִים לֹא יִדְעוּ הַבִּין. כְּלוּמַר, יִהְיוּ מְזַדְּמָנִים אוֹתָם שְׂנֵקְרָאִים עֲזִי נֶפֶשׁ. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂלֹא יִדְעוּ הַבִּין.

עונשו של אינו מתקדש

וְהִמָּה רַעִים, מַה זֶה רַעִים? אֵלּוּ אוֹתָם הַמוֹכִילִים וְהַמְנַהֲיִים אֶת הָאָדָם לְגִיהֶנֶם. לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (משלי ל) לְעִלּוּקָה שְׂתֵי בְּנוֹת הַבַּיִת. מִשּׁוּם כִּךְ שֶׁהֵם הַבַּיִת, לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה. כָּלֵם לְדַרְכָם פָּנוּ אִישׁ לְבַצְעוֹ מְקַצָּהוּ. שְׂהָרִי הֵם תִּירֵי הַגִּיְהֶנֶם. וְכָל זֶה מִי גָרַם לָהֶם? מִשּׁוּם שְׂלֹא הִתְקַדְּשׁוּ בְּאוֹתוֹ זְוֹנָה כְּמוֹ שְׂצָרִיף. וְעַל זֶה כְּתוּב, קִדְּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קִדּוֹשׁ אָנִי ה'. אָמַר הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּל שְׂאָר הָעַמִּים לֹא רָצִיתִי לְהַדְּבִיק בִּי אֶלָּא רַק יִשְׂרָאֵל, שְׂכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבִיקִים בַּה'. אַתֶּם, וְלֹא שְׂאָר הָעַמִּים. (ועל כן כתוב כאן קדוש) מִשּׁוּם כִּךְ (קדשים תהיו דוקא).

בני ישראל שמחים בה' ביום טוב

"שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים וּגו'" (לב, יא): זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אמור דף קה. [אמר רבי אבא, כתוב: "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ" (תהלים קיח, כד), הרי ביארו שבמועדים חפץ הקדוש ברוך הוא שנשמח לו ולהאיר לו פנים, ושימצא

—== זוהר תהלים ==—

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין
לעילא

ובבב צריך מעשה למטה לעורר למעלה.
בא ראה, מי שאמר שלא צריך

מעשה בכל, או דברים להוציא אותם
ולעשות בהם קול, תפח רוחו. והרי כאן
הפרשה הזו תוכיח, הדלקת הנרות וקטרת
הבשמים, (כאחד, משום) שכתוב שמן וקטרת
ישמח לב. (ובזה) ובמעשה הזה נמצאת
הדלקה למעלה ושמחה למטה (הדלקה
ושמחה למעלה ולמטה) והתקשרות יחד כראוי.
(ובמעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה) אמר רבי
יהודה, המזבח שלמטה מעורר מזבח אחר.
הכהן שלמטה מעורר כהן אחר. במעשה
שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה.

בשמחה, משום שאותה שמחה היא של
הקדוש ברוך הוא, שכתוב נגילה ונשמחה
בו - ביום. בו - בקדוש ברוך הוא, והכל
דבר אחד.

כאשר יש רחמים יש חוד והשפעות

שמחו בה, כשהדינים נכנעים
ומתעוררים רחמים, וכאשר
מתעוררים הרחמים, אזי וגילו צדיקים,
(כתוב) צדיק וצדק מתברכים יחד,
שנקראים צדיקים, כמו שנתבאר, שהרי
אלו מתברכים (מברכים) לעולמים, ושמחים
לעולמים כלם. והרנינו כל ישרי לב - אלו
בני האמונה, להקשר להם.

לג א רַנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נְאוּה תְּחַלֵּה: ב הוֹדוּ לַיהוָה כְּבִנּוֹר בְּנִבְל עֲשׂוֹר וּמְרוּ לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ חִיטִּיבוּ נֶגֶן בַּתְרוּעָה: ד כִּי יֵשֶׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשָׂהוּ בַּיָּמוֹנָה: ה אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֶאכֶה הָאָרֶץ: ו בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל

לאשה שבניה מתים

רננו צדיקים וגו' (לג, א): [שימוש תהלים לפרק לג]. לאשה שבניה מתים. אמור אותו עם שם שלו על שמן זית ומשח אותה. עוד למקום שיש בו צרה ח"ו יאמרו בני המקום זה המזמור. השם שלו יה-וה. י' מן "ביה-וה, ה' מן "הודו, ו' מן "עצת יהוה, ה' מן "היוצר.

זוהר תהלים

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ' וירא

(דף קיח:)] שָׁנִינוּ בְּכַרְיָתָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מֵה שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינוֹ צָרִיף לַעֲשׂוֹת אֶלָּא בְּדַבּוֹר. שְׂכִינָן שְׂאֵמַר מִמְּקוֹם קָדְשָׁתוֹ יְהֵא כָּךְ - מִיַּד נַעֲשֶׂה. בֵּא רְאֵה כַח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכַתוֹב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. שְׂאֵמַר רַבִּי

יֹחָנָן [יהודה], מֵה זֶה שְׂכַתוֹב (שמות יב) וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מְלֶאכֶךְ וְגוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְכָאן לְמַדְנֵנו כַּח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ שֶׁהוּא גְבוּיָה עַל הַכֹּל. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר זֶה שֶׁל מִצְרַיִם מְזוּהָמָת וּמְטוֹנָפָת, וְאֵין רְאוּי לְשַׁגֵּר מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף, דְּבַר קָדוֹשׁ בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְטוֹנָפִים, אֶלָּא אֲנִי עוֹשֶׂה מֵה שְׂאֵין יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף וְלֹא שְׂלִיחַ. שְׂאֵנִי

"אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה

הָאָרֶץ" (לג, ה): [זוהר חלק ג' דף רצב]. אמר רבי שמעון, בוא וראה כאשר נמתק צד"ק ההיא ממשפ"ט אז נקראת צדקה סי והעולם נמתק בחסד ונתמלא ממנו, זהו שכתוב: "אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה הָאָרֶץ".

שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה נַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ'

בראשית (דף קג:)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם. בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ - אֵלוֹ שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה שְׂנַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה. בְּרוּחַ - שֶׁהוּצִיא קוֹל עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאוֹתוֹ נִהַר שְׂשׁוּפֵעַ וְיוּצֵא וְלֹא פוֹסְקִים מִימְיוֹ לְעוֹלָמִים. וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם - כָּל הַתַּחְתּוֹנִים עוֹמְדִים בְּרוּחַ שֶׁהוּא זָכַר.

צָבָאָם: ז כַּיּוֹם כִּינֹר מִי הַיָּם נִתַּן בְּאַצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: ה יִירָאוּ מִיְהוָה אֱלֹהֵי כָל
 הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְוֹרוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֶל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה
 אֱלֹהֵי הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא מִחֲשֻׁבוֹת עַמּוּיִם: יא עֲצַת יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד
 מִחֲשֻׁבוֹת לְבוֹ לְדָר וָדָר: יב אֲשֶׁרֵי חֲגוּי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי הַעָם
 בָּחַר לְנַחֲלָה לָּו: יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה אֱלֹהֵי רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם:
 יד מִמִּכּוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֵל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הַיַּעַר יַחַד לִפְנֵי הַמִּכּוֹן אֵל כָּל
 מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרַב חֵיל גְּבוּר לֹא יִנְצַל בְּרַב כֹּחַ: יז שֶׁקֶר הַפּוֹסֵם
 לְתִשׁוּעָה וּבְרַב חֵיל לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֱלֹהֵי אֵל יִרְאִיו לְמִינְחָלִים

— זוהר תהלים —

מתעכבות עד שהקדוש ברוך הוא מוריד אותן למטה.

רבי אלעזר אמר באות אחת נברא העולם בלא אמירה

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (לג, ט): [זוהר חדש 9' בראשית

(דף ת: מדרש הנעלם] שנינו, בעשרה מאמרות נברא העולם. רבי חייא ורבי נתן אומרים, במאמר אחד נברא, ואיזהו? שכתוב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו. ורבי אבא אמר, שכתוב (שם) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה וַיַּעֲמֵד. אמירה אחת בלבד.

רבי אלעזר אמר, לא זה ולא זה, אלא באות אחת נברא העולם, בלא אמירה. שלמדנו, רבי אלעזר אמר, אות אחת נטל הקדוש ברוך הוא משמו, ובאותה האות נברא, והינו שאמר רבי אלעזר, מהו שכתוב (שמות טו) מִי כַמְכָה בְּאֵלֶם ה', שיוכל לברא את העולם?

יוסף שהיה טוב עין היה עולי עין

היה עין ה' אל יראיו למינחלים לחסדו (לג, יח): [זוהר במדבר 9' נשא (דף ק"ל). האדרא

אומר ממקום קדושותי יהא כך ומיד נעשה, מה שאין המלאך יכול לעשותו. אבל הקדוש ברוך הוא, ממקום קדושתו אומר יהא כך ומיד נעשה מה שהוא רוצה לעשות. ולפיכך לא נעשית נקמה זו על ידי מלאך ושליח, בשביל קלון המצרים, ולהראות גדולתו של מקום שלא רצה שיכנסו ביניהם דבר קדוש, ועל הדרך הזה נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו ולא מלאך.

וברוח פיו כל צבאם

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (לג, ט): [זוהר ח"ג - 9' אחרי

מות (דף ט"ח:)] בא ראה, בשעה שבאות הנשמות הקדושות ממעלה למטה, ואותם צדיקי העולם שולפים אותם מהמלך ומהגבירה, מעטים הם. שבאותה שעה שיורדת, עומדת לפני המלך, ורצונו של המלך להתבונן בה, כמו שבארנו, בשעה שנושב הקדוש ברוך הוא רוח בכל חיל וחיל של השמים, כל החילות נעשים, ועומדים במקומם. זהו שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ומהן

לְחַסְדּוֹ: יֵשׁ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: כ נִפְשֵׁנוּ חֲבָתָה לַיהוָה
 עֲזַרְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כֹּא פִי בּוֹ יִשְׁמַח לִפְנֵי פִי בְשֵׁם קְדֹשׁ בְּטַחָנִי: כב יְהִי חֶסֶדְךָ
 יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

זוהר תהלים

רבא קדישא [כתיב (תהלים לג) הנה עין יי אל
 יראיו. וכתיב (זכריה ד) עיני ה' המה
 משוטטים בכל הארץ. זכו, עיני יי אל
 יראיו, עינא דלעילא. לא זכו, עיני יי המה
 משוטטות, עינא דלתתא. דתניא, מפני מה
 זכה יוסף דלא שלטא ביה עינא בישא,
 מפני שזכה לאשתגחא בעינא טבא עילאה,
 הדא הוא דכתיב, (בראשית מט) בן פורת יוסף
 בן פורת עלי עין. אמאי הוא בן פורת. עלי
 עין. כלומר על סבת עין דאשתגח ביה.

לד « לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ: ב אֲבָרְכָה אֶת
יְהוָה כִּכְלֵ עַת תִּמְיֹד תַּחֲלִתוֹ בְּפִי: ג בִּיהוָה חַסְדֵּי תַתְּחִלֵּל נַפְשִׁי

שימוש תהלים

לילך לדרך

לדוד בשנותו את טעמו וגו' (לד, א): [שימוש תהלים לפרק לד]. כשתלך לפני שר ושלטון אמור אותו עם שם שלו ותמצא חן והשם שלו פל"א. ועוד כשתצא לדרך אמור אותו עם שם שלו ותצליח והוא טוב גם כן לדרוש.

זוהר תהלים

שְׁלַחְנוּ, הַשְׂכִּינָה עוֹמֶדֶת שָׁם, וְהִצַּד הָאֲחֵר עוֹמֵד שָׁם. כְּשִׁמְזַמֵּן הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַשְׂכִּינָה מִתְתַקְּנֶת (בהזמנה זו) לַגִּבִּי מַעֲלָה לְקַבֵּל בְּרָכוֹת, וְהִצַּד הָאֲחֵר מִתְכּוֹפֵף. (ואם נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו בכלל) וְאִם לֹא מִזְמִין הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִצַּד הָאֲחֵר שׁוֹמֵעַ וּמְכַשְׁשׁ לִהְיוֹת לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה אֵין הַזְּמִנָּה בְּשִׁאֵר הַבְּרָכוֹת? אֲלֹא אוֹתוֹ דִּבֵּר הַבְּרָכָה שְׂמֵבְרָכִים עָלָיו, הוּא הַזְּמִנָּה. וְכֵן וּרְאֵה שְׂכָף זֶה, שֶׁזֶה שְׂמֵבְרָךְ עַל הַפְּרִי, אוֹתוֹ פְּרִי הוּא הַזְּמִנָּה וּמְבָרְכִים עָלָיו, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְצַד הָאֲחֵר. וְקֹדֶם זֶה שֶׁהָיָה אוֹתוֹ פְּרִי בְרִשׁוֹת הִצַּד הָאֲחֵר, לֹא מְבָרְכִים עָלָיו, וְכַתּוּב (ויקרא יט) לֹא יֵאָכֵל, בְּשִׂבִּיל שְׂלֹא יִבְרְכוּ עַל אוֹתוֹ הַפְּרִי וְלֹא יִתְבָּרֵךְ הִצַּד הָאֲחֵר. כִּינּוּן שֶׁיֵּצֵא מִרְשׁוֹתוֹ, יֵאָכֵל, וּמְבָרְכִים עָלָיו. וְהִיא הַזְּמִנָּה לְבְּרָכָה. וְכֵן כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם שְׂמֵבְרָכִים עֲלֵיהֶם, כָּלֵם

"לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ" (לד, א). [זוהר תורה: זוהר חלק ב' דף קלז:] אמר רבי שמעון הלבנ"ה כאשר נפרדת מן צד הטומאה ביום השבת, בשביל לקבל הארה מן השמ"ש, זה הוא "לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְו", ולאחר שנפרדה מן צד ההוא אז מתחברת עם השמ"ש, ומזמור זה מתחיל בכ"ב אותיות שמכניס השמ"ש בהלבנ"ה וזממור זה בשביל הפרשת הלבנ"ה מן צד הטומאה, ויש במזמור הזה כ"ב האותיות מהארת השמ"ש.

הזמנה והכנה לפני הברכות

אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלֵ עַת וַיִּגְו' (לד, ב): [זוהר במדבר - פ' בלק (דף קפ"ו):] פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלֵ עַת וַיִּגְו'. וְכִי מָה רָאָה דָּוִד לִזְמֹר אֲבָרְכָה אֶת ה'? אֲלֹא רָאָה דָּוִד שֶׁצָּרִיךְ הַזְּמִנָּה, וְאָמַר אֲבָרְכָה. בְּגִלְלֵ שְׂבִשְׂעָה שְׂאָדָם יוֹשֵׁב עַל

זיו זוהר

גדולה מכל הכ"ב אותיות של האלפ"א בית"א, ולכך התחלת הפסוקים באותיות האלפ"א בית"א.

סד. שבשבת קודש זמן עליית העולמות ואז הזדווגות תפארת במלכות הוא באופן היותר נעלה, והתפארת משפיע בה הארה

יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ: ה גְּדִלוֹ לַיהוָה = אֲתִי וַנְּרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְהוָה: ה דְּרִשְׁתִּי אֶת יְהוָה = וְעֲנִי וּמְכַל מְגִירוֹתֵי הַצִּילָנִי: ו הַבִּיטוּ אֵלָיו וְנַהְרוּ וּפְנִיחֵם אֶל

זוהר תהלים

יודע? הרי פרשוה, שהרי בהתחלה כתוב, (במדבר כא) והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. ששכר את בלעם וכו'. אבל פי ידעתי, ידיעה ודאי ידע בחקמתו. את אשר תברך מברך וגו', מה צריך כאן ברכה, שהרי בשביל קללה הלך? ואם אותו דבר שהיה יודע מבלעם בהתחלה היה קללה, מה זה את אשר תברך מברך? אלא דבר זה לא ידעתי ולא זכיתי בו עד שבא רבי אלעזר ודרש, (תהלים לד) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו כפי. וכתוב (שם טז) אברך את ה' אשר יעצני. מי (צריך) שצריך ברכה מן התחתונים. את, שהרי נאחז בהם כשלהבת בפתילה. ודוד שיידע את זה, אמר אברכה את. אמר אותו רשע, אותה דרגה שלהם, אחוזה בהם בגלל ברכותיהם, שמברכים אותה בכל יום. כח יש לך לברך את אותה דרגה, ותעקר אותה מהם. וזהו כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. ובזה נוכל להם. תברך את אותה דרגה, ותקלל את הפתילה. ועל זה אמר ואנכי אקרה כה, אעקר אותה מהם שלא תאחז בהם.

ועוד אקרה כה - אשפיע ואמשיך את אותה דרגה בחטאים וטמאה ובקרי ובטמאה שעשו בנייה, והיא תעשה אתם גמר. מיד - וילכו זקני מואב וזקני מדן וקסמים בידם. שלא יאמר אותו רשע שאין עמו אותם מיני כשפים שצריך בידו להתעכב עליהם (ויתעכב עליהם).

הזמנה לברכה, ואין בהם חלק לצד האחר.

ואם תאמר, אף כף לברכת זמון כוס ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה שותה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים שנוי להזמנה אחרת, שהרי כוס זו הוא לקדוש ברוך הוא, ולא למזון, ומשום זה צריך הזמנת הפה.

[דף קפ"ז ע"א] ואם תאמר, נברך שאכלנו משלו זוהי הזמנה, ברוך שאכלנו משלו זוהי ברכה - כן זה בודאי. אבל נברך זוהי הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה לכוס של ברכה סתם. וכוס זו, כיון שנטל, היא הזמנה אחרת במלת נברך לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין אליו הזמנה, אלא בדרגה זו כוס ברכה. (שבמלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שמיים העולם עד פעת לא שמענו דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן אדם.

הדרגות של עם ישראל לפי הברכות מתעלים ומתקשרים

אברכה את ה' בכל עת וגו' (לד, ט): זוהר ח"ג - פ' בלק (דף קצ"ט) כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. וכי מאין היה

יִחְפְּרוּ: זָה עֲנִי קָרָא וַיְחַלְצֵנִי שָׁמַע וּמָכַל צְרוּחֹתַי הוֹשִׁיעַנִי: ה חֲנֹה מְלֹאךְ
וַיְחַלְצֵנִי סָבִיב לִירְאָיו וַיְחַלְצֵנִי: ט טַעַמְנוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְחַלְצֵנִי אֲשֶׁר־

זוהר תהלים

סעודת הצדיקים לעתיד לבא לשמוח בשמחתו
אשרי הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם יותר על שלו

חֲנֹה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיְחַלְצֵנִי (לד)

(ח): [זוהר שמות [פ' המון] (דף ס"ד.)]
ויאמר ה' אל משה עבר לפני העם וגו'.
רבי חייא פתח, (תהלים לד) חנה מלאך ה'
סביב ליראיו ויחלצם. אשרי הצדיקים
שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם יותר
על שלו. בא ראה כמה הם בני העולם
שמחרפים ומגדפים למעלה, כמו
שפגחריב חרף וגדף ואמר (מלכים ב יח) מי
בכל אלהי הארצות וגו'. והקדוש ברוך
הוא מחל ולא תבע ממנו. כיון שהושיט
את ידו על חזקיה, מה כתוב? (שם יט) ויצא
מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. ירבעם בן
נבט היה עובד לעבודה זרה ומקטר לה
וזבח לה, והקדוש ברוך הוא לא תבע
ממנו. וכשבא עזר הנביא והתנבא עליו,
והושיט ירבעם את ידו כנגדו - מה כתוב?
(שם א יג) ותיבש ידו וגו', ולא יכל להשיבה
אליו. ועל שעבד לעבודה זרה לא תבע אותו
הקדוש ברוך הוא. פרעה חרף וגדף, ואמר
(שמות ה) מי ה' וגו', והקדוש ברוך הוא לא
תבע ממנו, עד שסרב לישראל, שכתוב
(שם ט) עודף מסתולל בעמי, (שם) הנה יד ה'
הויה במקנה וגו'. וכן בכל מקום הקדוש
ברוך הוא תובע את עלבון הצדיקים יותר
על שלו. כאן משה אמר (שם יז) עוד מעט
וסקלוני. אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה,
אינו זמן לתבע את עלבונך, אלא עבר

ישמענו ענוים וישמחו (לד, א): [זוהר בראשית

פ' תולדות (דף קס.)] אמר רבי יהודה,
סעודת הצדיקים לעתיד לבא לשמוח
בשמחתו, זהו שכתוב (תהלים לד) ישמעו
ענוים וישמחו. רב הונא אמר, מכאן (שם ה)
וישמחו כל חוסי כף לעולם ירננו. אמר
רבי יצחק, זה וזה ישנם לעתיד לבא.
ולמדנו, אמר רבי יוסי, לין המשמר בענביו
מששת ימי בראשית - אלו דברים עתיקים
שלא נגלו לאדם מיום שנברא העולם,
ועתידים להתגלות לצדיקים לעתיד לבא,
וזה היא השתיה והאכילה, ודאי זו היא.

מלאך אחד או מלאכים

חֲנֹה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיְחַלְצֵנִי (לד)

(ח): [זוהר - בראשית פ' וישלח (דף קס.)]
פתח רבי יצחק ואמר, כתוב (תהלים לד) חנה
מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם. הרי
פרשה. אבל במקום אחד כתוב כי
מלאכיו יצוה לך, מלאכיו רבים, וכאן
אחד, שכתוב חנה מלאך ה' סביב ליראיו
ויחלצם. אלא כי מלאכיו יצוה לך - אלו
שאר מלאכים. מלאך ה' סביב - זו שכינה,
כמו שנאמר (שמות א) וירא מלאך ה' אליו
בלבת אש מתוך הסנה. ולכן חנה מלאך
ה' סביב ליראיו, להקיפו בכל הצדדים כדי
להציל אותו, וכשהשכינה שורה בתוך
האדם, כמה מחנות קדושים כלם
מזדמנים לשם.

הַגִּבּוֹר יַחֲסֶה בּוֹ: י יִרְאוּ אֶת יְהוָהּ אֲנִי קִדְּשִׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:
 יא כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדִרְשִׁי יְהוָהּ אֲנִי לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: יב לְבוֹ בָּנִים
 שָׁמְעוּ לִי יִרְאֵת יְהוָהּ אֲנִי אֲלַמְּדֶכֶם: יג מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים

— זוהר תהלים —

יִשְׁמַר פִּיּוּ מִמַּאֲכָל וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם

לְפָנֵי הָעַם, וְנִרְאָה מִי יוֹשֵׁט יָדוֹ כְּנִגְדָּךְ. וְכִי
 בְּרִשׁוֹתֶם אֶתָּה עוֹמֵד, אוּ בְרִשׁוֹתַי?

מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים וְגו', (לד, יג-טו): נְזוּחַר
 - ויקרא - פ' שמיני (דף מא.) [רבי אבא פתח

וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים
 וְגו', נִצַּר לְשׁוֹנֵף מֶרֶע וְגו', סוּר מֶרֶע וְגו'.
 וְכַתּוּב, (משלי כא) שָׁמַר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי
 הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֵלֶּא אֱלוֹ
 חַיִּים שְׁנִקְרָאִים הָעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים
 שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, עֵץ חַיִּים הוּא
 עֵץ מְאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ שְׁנִטַּע בְּאוֹתָם
 חַיִּים, וְעַל כֵּן כְּתוּב מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים.
 אוֹהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֵלֶּא
 זְהוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׁאוֹחֵז
 בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׁנִקְרָאוּ יְמֵי
 הַשְּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. יְמֵי הַשְּׁמַיִם וְדַאי, עַל
 הָאָרֶץ וְדַאי. מִי שְׁרוּצָה חַיִּים שְׁלַמְעֵלָה,
 שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׁרוּצָה יָמִים
 עֲלִיוֹנִים לְהַדְּבִק בָּהֶם וּלְאַהֵב אוֹתָם -
 יִשְׁמַר פִּיּוּ מִהַכֹּל, יִשְׁמַר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְיִשְׁמַר פִּיּוּ מִמַּאֲכָל וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם מְאוֹתָם חַיִּים
 וּמְאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ) לְשׁוֹנוֹ
 מִדְּבָרִים רָעִים שֶׁלֹּא יִטְמָא בָּהֶם, וְיִתְרַחֵק
 מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. בֵּא רֵאָה,
 פֶּה וְלָשׁוֹן, כִּךְ נִקְרָא מְקוֹם (אחרי) עֲלִיוֹן,
 וּמִשׁוֹם כִּךְ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְכָל שְׂכָן לְטִמְאָה אֶת נִפְשׁוֹ וְעֲצָמוֹ, מִשׁוֹם
 שְׁנִטְמָא הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ

"יִרְאוּ אֶת ה' קִדְּשִׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו" (לד, ט): נְזוּחַר תּוֹרָה; תִּיקוּנִי

זוהר] כֹּל מִי שִׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת ה' דְּרִשׁוּ בְּעַלֵּי
 מִשְׁנֵה שְׁאִין לְזֶה מַחְסוֹר, זֶהוּ שְׁכַתּוּב:
 "יִרְאוּ אֶת ה' קִדְּשִׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו", לֹא יִהְיֶה מְאוֹתָן שְׁנֵאמַר בְּהֶם
 וְחִשׁוֹן מִישׁוֹר אֶךְ לְמַחְסוֹר, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ
 חִסְרוֹן בְּתוֹרָה אִם הוּא בְּעַל תּוֹרָה, כִּי אִם
 אֵין תּוֹרָה אֵין יִרְאָה, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ אֵין בּוֹר
 יִרְאָ חֵטָא, וְכְמוֹ שְׁאִם אֵין תּוֹרָה אֵין יִרְאָה,
 אִף כִּךְ אִם אֵין יִרְאָה אֵין תּוֹרָה, "כִּי אֵין
 מַחְסוֹר לִירְאָיו", לֹא יִהְיֶה לוֹ חִסְרוֹן
 בְּמִשְׁנֵתוֹ וְלֹא בְּמַעֲשָׁיו הַטּוֹבִים, שְׁאִין
 מַחְסוֹר וְעִנּוּת כְּמַחְסוֹר הַתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים, כְּמוֹ שְׁדִרְשׁוּ בְּעַלֵּי מִשְׁנֵה אֵין עִנִּי
 אֵלֶּא מְתוֹרָה וּמִצְוֹת.

"כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדִרְשִׁי ה' לֹא יַחְסְרוּ
 כָּל טוֹב" (לד, טא). נְזוּחַר תּוֹרָה; זוּחַר

חֶלֶק ג' דף רנט.] אִמַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן "כְּפִירִים רָשׁוּ
 וְרַעְבּוּ", אֵלוֹ הַשְּׁרִים שֶׁל שְׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים, [שְׁהָרִי בַּחַג הַסְּכוּת הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְקַרְבִּים
 בְּשִׁבְלִים קְרִבּוּת ע' פְּרִים] וְאֵלוֹ הַקְּרִבּוּת הָיוּ
 הוֹלְכִים וּמְתַמַּעְטִים, וְכְמוֹ שְׁהַקְּרִבּוּת
 נְתַמַּעַט וְכֵן גַּם נְתַמַּעַט הַטּוֹב שֶׁלֵּהֶם, אֲבָל
 לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עִמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מֵהַ כְּתוּב, "וְדִרְשִׁי ה' לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב",
 שֶׁהֵם הוֹלְכִים וְנִתְעַלִּים לְמַעְלָה מְעַלָּה.

לראות טוב: י נצר לשונך מרע ושפתוך מדבר מרמה: טו סור מרע ועשה

זוהר תהלים

מדברים דברים רעים, אותם הדבורים עולים למעלה, ובשעה שעולים, הכל מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביב הדבור הרע של פלוני! פנו מקום לדרך של הנחש התקיף! אז הנשמה הקדושה עוברת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר, כמו שנאמר (תהלים ט) נאלמתי דומיה החשיתי מטוב.

ואתה הנשמה עולה בבושה, בצרה של הכל, ולא נותנים לה מקום כמקדם. ועל זה כתוב, שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו. נפשו ודאי. אותה שהיתה מדברת, נעשתה משתקת משום הדבור הרע. ואז מזדמן הנחש, שהכל חוזר למקומו, וכשאותו הדבור הרע עולה בדרך ידועות ושורה לפני הנחש התקיף, כמה רוחות מתעוררות בעולם, ורוח יורדת מהצד ההוא, ומצאת אותו האיש מעורר אותו בדבור רע, והרוח הממללת הקדושה הזו עוברת ממנו. אז שורה עליו ומטמאת אותו, ואז הוא סגור.

כמו שענשו של האיש הזה משום דבור רע, כך ענשו משום דבור טוב, שבא לידו ויכל לדבר ולא דבר. משום שפגם אותה הרוח הממללת, שהיא מתקנת לדבר למעלה ולדבר למטה, והכל בקדשה. כל שכן אם העם הולכים בדרך עקמה, והוא יכול לדבר להם ולהוכיח אותם, ושותק ולא מדבר, כמו שאמרנו שכתוב נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעבר. [ד' ט"ז ע"א] נעבר במכות של

אם שפתותיו ולשונו מדברים דברים רעים אותם הדבורים עולים למעלה, ובשעה שעולים הכל מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביב הדבור הרע של פלוני! פנו מקום לדרך של הנחש התקיף! אז הנשמה הקדושה עוברת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר

נצר לשונך מרע (לד, יד): [זוהר - ויקרא - פ' תזריע (ד' ט"ז)]. בא ראה, בכל זמן שהנשמה הקדושה הזו נדבכת באדם, אהוב רבנו הוא. כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, רשום הוא לטוב, למעלה ולמטה, והשכינה הקדושה שורה עליו. ובזמן שהוא מסטה את דרכו, השכינה מסתלקת ממנו, והנשמה הקדושה לא נדבכת בו. ומצד הנחש הרע התקיף מתעוררת רוח אחת שמשוטטת והולכת בעולם, שלא שורה אלא במקום שהקדשה העליונה הסתלקה משם, ואז האיש נטמא, ונפגם בבשרו במראה פניו בכל. ובא ראה, משום שנפש חיה הזו היא קדושה עליונה, כשמושכת אותה הארץ הקדושה ונכללת בתוכה, אז קוראים לה נשמה, וזו היא שעולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש, ונכנסת בכל השערים, ואין מוחה בידה, ועל כן נקראת רוח ממללא, שהרי לכל שאר הנפשות אין רשות לדבר לפני המלך, פרט לזו. ועל כן התורה מכריזה ואומרת: (תהלים לד) נצר לשונך מרע וגו', וכתוב (משלי כא) שמר פיו ולשונו וגו'. משום שאם שפתותיו ולשונו

—== זוהר תהלים ==—

(ב) הִיָּה ה' כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. שְׂאֵם לֹא כָּךְ,
לֹא נִשְׂאָר מִיִּשְׂרָאֵל גְּזַעִים בְּעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה,
(שם א) הִיָּתָה כְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה.
כְּאַלְמָנָה שֶׁהִלֵּךְ בַּעֲלָהּ לְעֵבֶר הַיָּם וּמִחִכָּהּ
לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמִכָּאֵן מִשְׁמַע? מִשֵּׁם
מִשְׁמַע, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, שֶׁכְּתוּב
(יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאָה
אָדָם. כְּמִרְאָה אָדָם, וְלֹא מִרְאָה אָדָם. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'.
כְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שֶׁנִּפְרָד
בְּגִנּוּנָיו, וּבְגִנּוּנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אִלוּ לֹא בָאתְ לִכְאֵן אֲלֵא לְשַׁמַּע
הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּי.

כְּמָה עֵדִים נִתְּן הַקָּב"ה לְכֹל אָדָם שֶׁלֹּא
יִחְטֹא?

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו' (לד, יד-טו): [זוהר -
ויקרא פ' שלח לך (דף קע"ה:)] אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, כְּמָה עֵדִים עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַעֲיֵד בֵּיהֶם בְּנֵי אָדָם, וְכֹלָם בַּעֲצָה וּבַעֲדוֹת
עוֹמְדִים מוּלוֹ. קָם בְּבִקְרָה, מוֹשִׁיט רִגְלָיו
לְלַכֵּת - עֵדִים עוֹמְדִים מוּלוֹ, מְכַרְזִים
וְאוֹמְרִים: (שמואל א ב) רִגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמַר
וְגו'. (קהלת ד) שְׁמַר רִגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר תִּלְךְ. (משלי
ד) פִּלֵּס מַעְגַּל רִגְלֶךָ. פּוֹתַח עֵינָיו לְהַסְתַּפֵּל
בְּעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) עֵינֶיךָ לִנְכַח
יִבִּיטוּ. קָם לְדַבֵּר - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (תהלים
לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו'. מוֹשִׁיט יָדָיו
בְּדַבְרֵי הַעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) סוּר
מִרַע וַעֲשֵׂה טוֹב. אִם מְצִית לָהֶם - יָפָה,
וְאִם לֹא - כְּתוּב (זכריה ג) וְהִשְׁטָן עִמָּד עַל
יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ. כֹּלָם מְעִידִים עָלָיו בְּחֻטְאָיו

טְמָאָה. וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מִלְּקָה בְּזֶה
וּמִתְפַּנֵּה מִמֶּנּוּ, שֶׁכְּתוּב (תהלים פז) פִּנֵּה אֵלַי
וְחַנּוּנִי. מַה זֶה פִּנֵּה אֵלַי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר יב) וַיִּפֶן אֶהָרֶן. יָרְדוּ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי
יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ
הַדְרָךְ. קָרָא עֲלֵיהֶם רַבִּי חֵיִיא, (משלי ד)
וְאַרְח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד
נֶכּוֹן הַיּוֹם.

בְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם
חֲלִילָה

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע (לד, יד): [זוהר - שמוות פ'
משפטים (דף קכ"ב:)] שְׁנִינּוּ, יִשְׂרָאֵל
נִקְרְאוּ קִדְשׁ, וּמִשׁוּם שֶׁהֵם קִדְשׁ אֲסוּר
לְאָדָם לְקַרְא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם גְּנָאִי וְלֹא לְכַנּוֹת
שֵׁם לְחַבְּרוֹ, וְעַנְשׁוֹ גְּדוֹל, וְכָל שֶׁכֵּן בְּדַבְרִים
אַחֲרִים. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף
מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע? שֶׁבְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ
מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם
שְׂאִין בּוֹ וּמְגַנֵּה אוֹתוֹ, נִתְפָּס בְּמָה
שְׂאִין בּוֹ. שְׂאֵמֶר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה,
כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ רְשָׁע, מוֹרִידִים אוֹתוֹ
לְגִיהֶנֶם, וְיוֹרְדִים לוֹ לְלַחְיָיו, פָּרִט לְאוֹתָם
חֲצוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמִּתַּר לְאָדָם לְקַרְא
לָהֶם רְשָׁע.

אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁקָּלַל אֶת חַבְּרוֹ, עֵבֶר רַבִּי
יִיסָא, אָמַר לוֹ, כְּמוֹ רְשָׁע עָשִׂיתָ. כָּא
לְפָנֵי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ, רְשָׁע לֹא אֲמַרְתִּי
לוֹ, אֲלֵא כְּרְשָׁע, שֶׁמִּרְאָה דְּכָרְיוֹ כְּרְשָׁע,
וְלֹא אֲמַרְתִּי שֶׁהוּא רְשָׁע. כָּא רַבִּי יְהוּדָה
וְשָׂאל לְמַעֲשֵׂה לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ,
וְדַאי שֶׁלֹּא הִתְחַיֵּב. מִנֵּין לָנוּ? שֶׁכְּתוּב (איכה

מִזֶּבֶד בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַחֲמָיו: מִי עֵינֵי יְהוָה אֵל צְדִיקִים וְאֲזִינוּ אֶל שׁוֹעֲתָם:

— זוהר תהלים —

משום כך צריך להשמר שלא ישמעו את אותה תפלה בני אדם. ועוד, שדבור של תפלה נאחז בעולם העליון, ודבר של העולם העליון אין צריך לשמע. כמו זה מי שקורא בתורה, אחד קורא ואחד לשתק. ואם שנים קוראים בתורה, הם גורעים באמונה שלמעלה, משום שאחד קול ואחד דבור הכל אחד, אז שני קולות ושני דבורים זו גריעות האמונה. אלא שיהיה קול ודבור אחד כמו שצריך, כדי שיהיה אותו קול ואותו דבור אחד. ואותו הממנה ששמו עזריאל הזקן, כשאותה תפלה עולה בלחש, כל אותן ששים רבוא מחנות, וכל אותם בעלי עינים, וכל אותם בעלי אזנים, כלם יוצאים ונושקים אותו דבור של תפלה שעולה. זהו שכתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזינו אל שועתם. עיני ה' אל צדיקים - אלו בעלי העינים שלמטה, משום שיש (שאיז) בעלי עינים שלמעלה. ואזינו אל שועתם - אלה בעלי האזנים.

עיני ה' אל צדיקים - יש כאן סיוע שמימי עיני ה' אל צדיקים ואזינו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ה)) רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפורי. עד שהיו הולכים, ראו את רבי אלעזר שהיה בא ורבי חייא עמו. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף עם השכינה. חכו להם עד שהגיעו אליהם. כיון שהגיעו אליהם, אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזינו אל שועתם.

למעלה. אם רוצה האיש להשתדל בעבודת הקדוש ברוך הוא - כלם מעידים סגוריא לפניו, ועומדים להעיד עליו טובות בשעה שצריך לו.

עיני ה' אל צדיקים ואזינו אל שועתם

עיני ה' אל צדיקים ואזינו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - שמות פ' ויקהל (דף ר"ב)) (ברקיע השני עולה התפלה עד אותו רקיע, ונפתחים) וכשעולה התפלה עד לאותו רקיע, נפתחים שנים עשר שערי אותו הרקיע, ובאותו השער השנים עשר עומד ממנה אחד ששמו עזריאל, וזה ממנה על כמה חילות, על כמה מחנות, וכשתפלה עולה, עומד הממנה הזה ומכריז על כל אותם פתחים ואומר: (ישעיה כו) פתחו שערים וגו', וכל השערים נפתחים, ונכנסת התפלה לכל אותם הפתחים. ואז מתעורר ממנה אחד זקן לימים שעומד לצד דרום, ששמו עזריאל הזקן, ולפעמים הוא נקרא מחניאל, משום שהתמנה על ששים רבוא מחנות, וכלם בעלי כנפים, בעלי מחנות, מלאים עינים. ואצלם עומדים אותם מחנות בעלי אזנים. ונקראים אזנים, משום שהם מקשיבים לכל אותם שמתפללים תפלתם בלחש וברצון הלב, שלא נשמעת אותה תפלה לאחר. התפלה הזו עולה, ומקשיבים לה כל אותם שנקראים בעלי אזנים. ואם אותה תפלה נשמעת לאזני אדם, אין מי שמקשיב לה למעלה, ולא מקשיבים לה אחרים, פרט למי ששומע בראשונה.

וַיִּפְנֵי יְהוָה וַיִּהְיוּ עֵינָיו מֵאֶרֶץ וַיִּבְרָם: יֵה צִעְקוֹ וַיְהוָה שָׁמַע וּמָכַל צְרוּתָם הַצִּילָם: יֵה קְרוֹב יְהוָה לַנְּשָׁפְרֵי לֵב וְאֵת דַּבְּאֵי רוּחַ וַיִּשְׁעֵי: כ רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק וּמְבָלָם וַצִּילָנוּ יְהוָה: כֵּן כֵּן שָׁמַר כָּל עֲצוּמוֹתָיו אַחַת

— זוהר תהלים —

[להתקיים] בעולם הזה, שפיין שאדם יוצא לאויר העולם, מיד מזדמן להשתתף עמו יצר הרע, כמו שנאמר, שכתוב (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ וגו', ואז משתתף עמו יצר הרע. ובא וראה שפך הוא, שהרי הבהמות מיום שנולדים, שומרים את עצמם ובורחים מתוך האש ומכל המקומות הרעים, ואדם מיד בא לזרק את עצמו לתוך האש, משום שיצר הרע שרוי בתוכו, ומיד מסיט אותו לדרך רעה.

ובארנו, שכתוב (קהלת ד) טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד. טוב ילד - זהו יצר הטוב, שהוא יצר טוב שהוא ילד מימים מועטים עם האדם, שהרי משלשה עשר שנים ואילך [עמו], כמו שנתבאר. ממלך זקן וכסיל. ממלך - זה הוא יצר הרע, שהוא נקרא מלך ושליט בעולם על בני אדם. זקן וכסיל - שהוא זקן ודאי, כמו שבארוהו, שכאשר אדם נולד ויוצא לאויר העולם, הוא מזדמן עם האדם, ועל כן הוא מלך זקן וכסיל. אשר לא ידע להזהר עוד, לא כתוב להזהיר אלא להזהר, משום שהוא כסיל, ועליו אמר שלמה, עליו השלום, [קהלת ב] והכסיל בחשך הולך, שהרי מפסלת החשך הוא בא, ואין לו אור לעולמים.

רבי שמעון אמר, בא ראה, כתוב טוב ילד מסכן וחכם, מי זה ילד מסכן? הרי

פסוק זה קשה, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אם בשביל השגחת הקדוש ברוך הוא עליהם כדי להיטיב להם בעולם הזה, הרי ראינו כמה צדיקים הם שבעולם הזה, ואפלו מזונות כמו עורבי השדה, לא יכולים להשיג. אם כך, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אלא סוד כאן יש. בא וראה, כל אותם בריות העולם, כלם ידועים למעלה, בין לצד זה ובין לצד זה. אותם שלצד הקדשה נודעים למעלה אליו, והשגחתו תמיד עליהם. ואותם שלצד הטמאה נודעים לו, והשגחתו תמיד עליהם. ובמקום ששולטת אותה ההשגחה של צד הקדשה, לא משגיח הצד האחר, ולא יקרב אליו לעולמים ולא יכול לדחותו ממקומו בכל מה שהוא עושה. ולכן עיני ה' אל צדיקים וגו', משום זה הצד האחר לא יכול לשלט עליו. ועכשו יש כאן סיוע שמימי, וכל ההשגחה הטובה שלמעלה היא כאן, וכל צד אחר וכל דבר רע לא יכול לשלט עליכם.

חכמת היצר טוב וכסלות היצר הרע

רבנות רעות צדיק ומכבדם וצילנו ה' (לד),

(כ): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קפ.)]

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומבלם וצילנו ה' בא ראה כמה מקטרגים יש לו לאדם מן היום שהקדוש ברוך הוא נתן בו נשמה [ד"א לאדם]

מִהֵנָּה לֹא נִשְׁבְּרָה: כִּב תְּמוֹתַת רִשְׁעֵי רָעָה וְשִׁנְאֵי צְדִיק יִאֲשָׁמוּ: בִּנ פְּוֹדָה יִתְּנוּ
נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יִאֲשָׁמוּ כָּל הַחֹסִים בּוֹ:

— זוהר תהלים —

עמו - כִּשְׂבָא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב, מֵרַע אֶת הָאָדָם עִמּוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְזַקֵּק רֵאשׁוֹ כְּאֵלוֹ הַטְּעִין עַל כְּתַפּוֹ כָּל הַמְּשָׁאוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּגִלּוֹל אוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁהַקְּדִים עִמּוֹ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת ט) וְחִכְמַת הַמְּסֻכָּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינֶם נִשְׁמָעִים, מִשׁוֹם שֶׁהֵנָּה הַקְּדִים אַחֵר. וְעַל כֵּן, כָּל דִּין שֶׁמִּקְבֵּל מֵאָדָם דְּבָר בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, כְּאֵלוֹ קִבֵּל עָלָיו תּוֹעֵבָה אַחֲרַת לְאֻמוֹנָהּ, אֲלֵא (מְשִׁלֵּי ש) וְכֹא רָעוֹהוּ וְחִקְרוּ, וְזֶה הוּא דֶרֶךְ שֶׁל אָדָם צְדִיק. שֶׁהָרִי הָאָדָם הַצְּדִיק הַזֶּה שֶׁלֹּא הָאֱמִין לְאוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁל יֵצֵר הָרַע בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב. וּמִשׁוֹם זֶה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל אוֹתוֹ צְדִיק שֶׁפּוֹחַד מֵרַבּוֹנוֹ, כִּמְהָ רַעוֹת סוֹכֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיל אוֹתוֹ מִכָּלֵם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים לד) רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק וּמְכֹלֵם יִצְלִינּוּ ה'. לֹא כְּתוּב רַבּוֹת רַעוֹת לְצְדִיק, אֲלֵא צְדִיק, מִשׁוֹם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה בּוֹ, וּמִשׁוֹם כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה מֵאוֹתוֹ הָאָדָם וּמְצִיל אוֹתוֹ מִן הַכֹּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי חֲלִקוּ.

בְּאֵרוֹהָ, וְנִתְבָּאָר שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב. אֲבָל טוֹב יֵלֵד, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים לו) נֵעַר הֵייתִי גַם זְקַנְתִּי, וְזֶה הוּא נֵעַר שֶׁהוּא יֵלֵד מִסְכָּן, שְׂאִין לוֹ מַעֲצָמוֹ כְּלוּם. וְלִמָּה נִקְרָא נֵעַר? מִשׁוֹם שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה שֶׁתְּמִיד מִתְחַדֶּשֶׁת, וְתְּמִיד הוּא יֵלֵד מִסְכָּן, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. וְחִכְסָם, מִשׁוֹם שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ חִכְמָה. מִמֶּלֶךְ זֶקֶן - זֶהוּ יֵצֵר הָרַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁהָרִי מִיּוֹם שֶׁהָיָה לֹא יֵצֵא מִטְּמֵאָתוֹ לְעוֹלָמִים. וְהוּא כְּסִיל, שֶׁכָּל דְּרָכָיו הֵם לְדֶרֶךְ רָעָה, וְהוֹלֵךְ וּמִסְטֵה אֶת בְּנֵי הָאָדָם וְלֹא יוֹדֵעַ לְהִזְהֵר, וְהוּא בָּא עִם אָדָם בְּעִלְלוֹת כְּדֵי לְהִסְטוֹתָם מִדֶּרֶךְ טוֹבָה לְדֶרֶךְ רָעָה. בֹּא רֵאָה, עַל זֶה מְקַדִּים עִם אָדָם בְּיּוֹם שֶׁנּוֹלָד, כְּדֵי שֶׁיֵּאֱמִין לוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁבֵא יֵצֵר הַטּוֹב, לֹא יִכּוֹל הָאָדָם לְהֵאֱמִין לוֹ, וְדוֹמָה עָלָיו כְּמַעֲמָסָה. כְּמוֹ זֶה שְׁנִינּוּ, מִי הוּא רִשְׁעֵי עָרוֹם? זֶהוּ מִי שֶׁמְקַדִּים לְטַעַן דְּבָרָיו לְפָנֵי הַדִּין טָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ בְּעַל הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלֵּי יח) צְדִיק הִרְאִישׁוֹן בְּרִיבּוֹ וְגו'. כְּמוֹ זֶה (הוּא נ"א הַזֶּה) רִשְׁעֵי עָרוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית ג) וְהִנֵּחַשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהוּא מְקַדִּים וְשׁוֹרָה עִמּוֹ שֶׁל אָדָם בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ לְשִׁרּוֹת עָלָיו. וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא מְקַדִּים, וְהֵנָּה טוֹעֵן טַעֲנָתוֹ

ו לחודש

לָהּ א לְדָוִד רִיבָה יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת יְרִיבֵי לֶחֶם אֶת לַחֲמֵי: ב תַּחֲזֹק מִגֵּן וְצַנְהָ וְקוֹמָה בְּעִזָּרְתִּי: ג וְהָרַק תְּנִית וְסָגַר לְקִרְאֵת רִדְפֵי אָמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֵתְךָ אֲנִי: ד יִבְשׁוּ וַיְבַלְמוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וַיִּפְגּוּ אַחֲזֹר וַיַּחֲפְרוּ חֲשָׁבֵי רַעְתִּי: ה יִהְיוּ כְּמִין לִפְנֵי רוּחַ וּמְלֵאךְ יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת הַזֹּחֶה: ו יִהְיוּ דְרָבָם חֲשָׁד וְחִלְקֵלְמוֹת וּמְלֵאךְ יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת רִדְפָם: ז כִּי חָנָם טָמְנָה לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חָנָם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי: ח תִּבְוָאָהּ שׂוֹאָה לֹא יָדַע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמְנָה תִּלְבְּרוּ בְּשׂוֹאָה וּפְלֵ בָהּ: ט וְנַפְשִׁי תִּגְוֵל בִּיהוֹשִׁיָּהוּ אֶת תְּשִׁישׁ בִּישׁוּעָתּוֹ: י כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת מִי כְּמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֲזֹק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיזֵן מִגִּזְלוֹ: יא יְקוֹמֵן עֲדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא

אם קמו עליך מריבים

ריבה ה' את יריבי וגו' (לה, א): [שימוש תהלים לפרק לה]. אם קמו עליך בעלי ריבים אמור בכל בוקר ג' ימים ותנצחם. והשם שלו י"ה. י' מן "לחם את לוחמי, ה' מן "החזק מגן וצנה.

זוהר תהלים

בגן עדן, ונשמה למעלה. נפש זו מתישבת (לא מתישבת) במקומה בתוך הגוף למטה. כמו זה הכל למטה כך נפרדים באדם. ואף על גב שכלם קשר אחד, הנשמה עולה למעלה לתוך נביעת הבאר. הרוח נכנסת לגן עדן כמו שלמעלה. הנפש מתישבת בתוך הקבר.

ואם תאמר, הנפש למעלה שמתישבת בתוך הגוף בקבר, איפה הוא הקבר? אלא בתוך אותה קלפה קשה, ולכן נפש כמו זו שלמטה, והכל זה כמו זה, ולכן שלש דרגות נפרדות, והן קשר אחד וסוד אחד. ובכל זמן שהעצמות נמצאות בתוך הקבר, הנפש הזו נמצאת שם. כאן יש סוד ליודעי דרך האמת יראי חטא. בשעה שהנשמה מתעטרת למעלה בתוך העטרה הקדושה, והרוח עומדת באור עליון בשבתות וחדשים וזמנים -

שלש דרגות של נפש רוח ונשמה

כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְּמוֹךָ (לה, ט): [זוהר - שמות פ' תרומה (דף קמ"ב.)] הרוח, זהו שרוכב על הנפש הזו ושולט עליה ומאיר לה בכל מה שצריך, והנפש היא כסא לרוח הזו. הנשמה, היא מוציאה את הרוח הזו, ושולטת עליו ומאירה לו באותו אור החיים, ואותה רוח תלויה בנשמה הזו, ונאור ממנה באותו האור שמאיר. אותה נפש תלויה באותה רוח, ונאורה ממנה ונזונית ממנה, והכל קשר אחד.

ועד שנשמה עליונה זו לא עולה לתוך נביעת עתיק העתיקים, נסתר כל הנסתרים, ומתמלאת ממנו, משום שלא פוסק - הרוח הזו לא נכנסת לגן עדן, שהיא נפש, ולעולם הרוח לא שורה אלא

יִדְעֵתִי יִשְׁאֲלוּנִי: יב יִשְׁלֹמוּנִי רְעָה תַּחַת מִזְבֵּחַ שְׂבֹול לְנַפְשִׁי: יג וְאֲנִי בַּחֲלוֹתָם
לְבוּשֵׁי שָׂק עָנִיתִי בְּצוּם נַפְשִׁי וַתַּפְּלֹתִי עַל חִיקֵי תִשׁוּב: יד פֶּרַע בָּאָח לִי

— זוהר תהלים —

ברוך הוא עתיד להחיות את המתים, ועתיד הקדוש ברוך הוא להתקין העצמות ולקרב כל אחת ואחת למקומן, שכתוב (יחזקאל לו) ותקרבו עצמות עצם אל עצמו, וכתוב (ישעיה נח) ועצמתיך יחליץ. אז עתידות הן לומר שירה. איזו שירה אומרות? ה' מי כמוך (מקדימים), וזו השירה המעלה ממה שאמרנו ישראל על הים, שהרי הם לא הזכירו את השם הקדוש אלא אחרי שלש מלים, שכתוב (שמות טו) מי כמכה באלם ה'. וכאן הם מקדימים את השם הקדוש, שכתוב ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו - זה יצר טוב מיצר הרע, משום שיצר הרע תקיף הוא כמו אבן, ככתוב (יחזקאל לו) והסרתי את לב האבן, ויצר הטוב הוא בשר, שכתוב ונתתי לכם לב בשר.

אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים
שיסתלקו מן העולם

וְאֲנִי בַּחֲלוֹתָם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו' (ל, יא): [זוהר
- בראשית פ' וירא (דף קה):] אָמַר רַבִּי,

מִצְוָה לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל הַרְשָׁעִים כְּדִי
שִׁיחְזְרוּ לְמוֹטָב וְלֹא יִכְנסוּ לְגֵיהֶנֶם, שְׁכַתוֹב
(תהלים לה) וְאֲנִי בַּחֲלוֹתָם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו'.
וְאָמַר רַבִּי, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל
הַרְשָׁעִים שִׁיִּסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמָלָא
סִלְקוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַרַח מִן הָעוֹלָם
כְּשֶׁהִיָּה עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, לֹא בָּא אֲבִרְהִם
אֲבִינוּ לְעוֹלָם, וְשִׁכְטֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ,

הַנֶּפֶשׁ הַזֹּה, בְּשַׁעַה שֶׁהָרוּחַ יוֹרֵדֵת מִתּוֹךְ
הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְדוֹר בְּגֵן עֵדֶן מֵאִיר וְנוֹצֵץ,
הִיא עוֹמֵדֵת בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר וּמִתְגַּלְמֵת בְּדִיוֹקָן
שֶׁהִיָּה בְּתוֹךְ הַגּוּף בְּתַחֲלָה, וְכֹל אוֹתָן
עֲצָמוֹת עוֹלוֹת בְּאוֹתוֹ דְיוֹקָן, וּמִשְׁבַּחֹת
וּמוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(תהלים לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ.
לֹא כְתוֹב אוֹמְרוֹת, אֲלֵא תֹאמְרֶנָּה.

וְאֵלְמָלָא נִתְנָה רְשׁוּת לְעֵין לְרֹאוֹת, הִיתָה
רוֹאֶה בְּלִילָה כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ (כשירוצאת)
שְׁכַת וְלִילוֹת חֲדָשִׁים וּזְמַנִּים כְּמוֹ דְמִיּוֹת
עַל גְּבֵי הַקֶּבְרִים מוֹדוֹת וּמִשְׁבַּחֹת אֵת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל טַפְשׁוֹת בְּנֵי הָאָדָם
מְעַכְבֵּת אוֹתָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים
עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא חוֹשְׁשִׁים
לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד הַמַּלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כֹּל שֶׁכֵּן לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד אוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְעַל מָה עוֹמֵד, וְאִיךָ הַדְּבָרִים
מִתְפָּרְשִׁים.

כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ - בְּשַׁעַת
תַּחֲתֵת הַמֵּתִים הָעֲצָמוֹת יִתְקַרְבוּ

כֹּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ (לה, י):
[זוהר דברים פ' ואתחנן (דף רס"ז):] וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים
לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ מִצִּיל
עֲנִי מִחֲזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגְּזֹלוֹ. פְּסוּק
זֶה אָמַר אוֹתוֹ דְּוֹד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כֹּל עֲצָמֹתַי
תֹּאמְרֶנָּה, וְכִי מִי רָאָה עֲצָמוֹת שְׁאוּמְרוֹת
שִׁירָה? אֲלֵא הַפְּסוּק הַזֶּה בְּזִמְן שֶׁהַקְּדוֹשׁ

הַתְּהַלֵּלְתִּי בְּאֵבֶל אִם קָדַר שְׁחֹזְתִּי: טו וּבְצִלְעֵי שְׁמֹחוּ וְנֶאֱסָפוּ נֶאֱסָפוּ עָלַי גִּבִּים
 וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמוּ: טז בְּתַנְפִּי לַעֲנִי מְעֹז חֶרֶק עָלַי שְׁנִימוּ: יז אֲדַנִּי בְּמֹחַ
 תִּרְאָה הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי מִשְׂאֵיהֶם מִכַּפִּירִים יְחִידָתִי: יח אֲזַדְּדָּ בְּקָהֶל רַב בְּעַם
 עֲצוּם אֲחַלְלֶנָּה: יט אֵל יִשְׁמְחוּ לִי אִיבֵי שִׁקָּר שְׁנֵאֵי חָנָם יִקְרְצוּ עֵינַי: כ כִּי לֹא
 שְׁלוֹם יִדְבְּרוּ וְעַל רַגְעֵי אֲרִיז דְּבַרֵי מַרְמוֹת יִחְשְׁבוּן: כא וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם אָמְרוּ
 הָאֵחַ הָאֵחַ רָאָתָה עֵינֵינוּ: כב רָאִיתָה יְהוָה ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} אֵל תִּחְרַשׁ אֲדַנִּי אֵל תִּרְחַק
 מִמֶּנִּי: כג הָעִירָה וְהַקִּיצָה לְמִשְׁפָּטֵי אֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} וְאֲדַנִּי לְרִיבֵי: כד שְׁפָטֵנִי
 בְּצִדְקָתְךָ יְהוָה ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} אֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} וְאֵל יִשְׁמְחוּ לִי: כה אֵל יֹאמְרוּ כָּל־כֶּסֶם הָאֵחַ
 נַפְשֵׁנוּ אֵל יֹאמְרוּ בְּלַעֲנוּהוּ: כו יִבְשׁוּ וַיִּחְפְּרוּ יַחְדָּו שְׁמַחֵי רַעְתִּי יִלְכְּשׁוּ כִשֶׁת
 וּבִלְמַח הַמַּגְדִּילִים עָלָי: כז יִרְנֶנּוּ וַיִּשְׁמְחוּ חַפְצֵי צִדְקֵי וַיֹּאמְרוּ תְמוּד יִגְדֵל יְהוָה
 חֲתָפִין שְׁלוֹם עַבְדּוֹ: כח וּלְשׁוֹנֵי תַהֲגָה צִדְקָתְךָ כָּל חַיִּים תִּהְלָתֶנָּה:

———— זוהר תהלים ————

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד וְהַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְהַתּוֹרָה לֹא
 נִתְּנָה, וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים
 וְהַנְּבִיאִים לֹא הָיוּ בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי
 הַמִּלְאָכִים סְדוּמָה וְגו'. (עד כאן מִדְּרַשׁ
 הַנֶּעְלָם)

לו א' למנצח לעבד יהוה ^{לְדוֹד: ב נָאִם פִּשְׁע לְדָשַׁע בְּקָרֵב לְבִי אִין}
 פחד אלהים ^{לְגַדְד עֵינָיו: ג כִּי תַחְלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לְמַצָּא עֵוֹנו לְשֵׁנָא:}
 ה דברי פיו אנו ומרמה חרל להשפיל להיטיב: ה און יחשב על משכבו ותיצב
 על הרף לא טוב רע לא ימאם: ו יהוה ^{בְּהַשְׁמִים חֶסֶדְךָ אֱמוּנָתְךָ עַד}
 שחקים: ז צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה אדם ובהמה תושיע

שימוש תהלים

לכלות הרשעים

למנצח לעבד ה' וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. הוא טוב לכל פתגמא בישא ושם שלו הוא אמ"ת.

זוהר תהלים

בהמה - והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה', כדי שתעבר עליהם שבת אחת, והרי פרושה.

הטעם שנקראת עולה ונשחטת בצפון

אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז): [זוהר - שמות פ' פקודי (דף ר"ט.)] פתח ואמר, (ויקרא ז) זאת תורת העלה היא העלה. אמר רבי שמעון, כתוב (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה'. עולה עליה וקשר של כנסת למעלה, ודבוק שלה בתוך העולם הבא, להיות הכל אחד. נקראת עולה קדש קדשים, ומשום כך נקרא עולה, שעולה ומתעטרת להיות הכל אחד בקשר אחד בשמחה. ומשום שעולה למעלה למעלה, כתוב זאת תורת העלה. סוד של זכר ונקבה כאחד, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. העלה, שעולה לתוך העולם הבא להתקשר בתוכו, שנקרא ודאי קדש הקדשים, וגם העולה היא קדש הקדשים. ומשום כך הסדור של שחיטתה לצד צפון, שהוא צד שמאל, שהרי תורה שבעל פה

מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז): [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ"א.)] שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'. בפסוק הזה יש להתבונן בו, אבל בא ראה, צדק - כתר קדוש עליון. כהררי אל - כמו אותם הרים עליונים קדושים שנקראים הרי אפרסמון זך. ומשום שהיא עולה להתקשר בהם למעלה, כל דיניה במשקל אחד לכל, שאין באותו הדין רחמים. משפטיך תהום רבה - משפט שהוא רחמים יורד למטה לאותה הדרגה לתקן עולמות, וחס על העולם, ועושה דין ברחמים לבשם את העולם. ומשום שהוא רחמים - אדם ובהמה תושיע ה'. לכל במשקל אחד. אדם ובהמה, הרי פרושה, מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה. אדם ובהמה - דין אדם ודין בהמה אחד הוא. אדם - (בראשית יז) וכן שמנת ימים ימול לכם כל זכר.

— זוהר תהלים —

(שם טו) בגדי קדש הם ורחץ במים את
בשרו ולבשם. מה הטעם (זה קדש)? אלא
סוד הדבר כמו שאמרנו, שהיא קדש
הקדשים, שכלה עולה ומתעטרת בקדש
הקדשים בקשר אחד, ואחר כך מפנה
ומעבירה רוח הטמאה שמתמאת הכל,
שלא תשלט ולא תתקרב לתוף המקדש,
ותעבר מפל צדדי הקדשה, והכל ישאר
קדש בקדשה יחידה.

ואמר רבי שמעון, הרי נאמר, שכתוב
אדם ובהמה תושיע ה'. וכך עולה
סוד האדם, מצד של אדם ודאי. בהמה -
מצד הבהמה. ומשום כך כתוב אדם כי
יקריב מכס. אדם ודאי, שזה קרבנו
למעלה, לקשר קשר בסוד של אדם. ואחר
כך מן הבהמה, והכל הוא בסוד של אדם
ובהמה. וזהו הסוד שצריך לקרבן, אדם
ובהמה כמו שאמרנו. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם, כך עשה -
אדם ובהמה.

קיום העולם של עליונים ותחתונים הוא
קרבן ומבחר הבריאה הוא האדם ושם
אדם

אדם ובהמה תושיע ה' (ל, ט): [זוהר - ויקרא
- 9' תודיע (דף מ"ח.)] אמר רבי יצחק,
בא ראה, קיום העולם של עליונים
ותחתונים הוא קרבן, הנחת של הקדוש
ברוך הוא. ומי ראוי להקריב לפניו את
הנחת הזו? הנה אומר זה אדם, שיקר מן
הכל. אמר לו, אם כך, הנה כתוב, אדם כי
יהיה בעור בשרו וגו', והיה בעור בשרו
לנגע צרעת. אמר לו, את זה צריך לטהר

לא עולה בחביבות, אלא רק כשמתעורר
צד הצפון, שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת
לראשי וימינו תחבקני. ואז היא עולה
בחביבות ומתעטרת בימין, ומתחברת
באמצע, והכל מאיר מהסוד של קדש
הקדשים, וזה מתוך סוד האדם, ברצון
הכהן ובשירת הלויים ובתפלת ישראל.
והרי בארנו, שעולה קדש הקדשים בסוד
הרוח העליונה, משום ששלוש רוחות
קשורות כאחת. רוח תחתונה שנקראת
רוח הקדש, רוח שלפנים באמצע שנקראת
רוח חכמה ובינה. וכן נקראת הרוח
התחתונה. אבל זו נקראת רוח שיוצאת
מתוך השופר, כלולה באש ובמים. הרוח
העליונה, שהיא נסתרת בחשאי, שבה
עומדות כל הרוחות הקדושות וכל הפנים
מאירות. ומשום כך חוזרת העולה לרוח
מש. ואחר כך, מסוד הבהמה מקבלים
וגזונים, לקשר רוח אחרת שהיא תוף
הטמאה, מאותם חלבים ושמנים, כמו
שנתבאר. משום כך עולה קדש הקדשים.
שאר הקרבנות, לעשות שלום בעולם,
כלם מכמה צדדים, ובעלי הדינים (להתעבר)
להתערב (להתעטר) ולהיות נאורים מתוך
רצון להתבשם נקראים קדשים קלים,
משום שלא מתעטרים למעלה למעלה
בקדש הקדשים, ולכן הם קדשים קלים
ושחיטתם בכל מקום, כמו שאמרנו. אבל
עולה, שהיא סוד של קדש הקדשים, אינה
כשאר הקרבנות, שכל מעשיה קדש.

בא וראה מה כתוב, (ויקרא ו) ולבש הכהן
מדו בד. אלו לבושים מיחדים
לקדשה. בד - יחיד, מיחד לקדשה. וכתוב

— זוהר תהלים —

משום כף נקרא אדם. קרא עליו, (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך מאלפי זֶהב וְכֶסֶף. עוד אָמַר לוֹ, כְּתוּב (שם לו) אָדָם וּבְהֵמָה, וְלֹא כְּתוּב אִישׁ וּבְהֵמָה. אָמַר לוֹ, וְלֹא! וְהָרִי כְּתוּב (שמות יא) לְמַאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אָבֵל מֵה שְׁכֵתוּב אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שְׁכֵתוּב (מלכים א ה) מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר. דָּרָךְ הַכְּתוּב הוּא, שְׁלֹקַח הָעֲלִיּוֹן מִכֶּלֶם וְהִנְמוּךְ מִכֶּלֶם. אִף כָּאֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֵּל - אָדָם, וְהִנְמוּךְ מִהַכֵּל - בְּהֵמָה. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (בראשית ב) וְאָדָם אֵינִן לְעֵבֵד אֶת הָאָדָמָה. אָמַר לוֹ, בֹּא וּרְאֵה שְׁכָל מֵה שְׁבַעוֹלָם אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, וְכֶלֶם בְּגִלּוֹ מִתְקִימִים וְלֹא נִרְאִים בְּעוֹלָם, וְכֶלֶם הִתְעַכְּבוּ עַד שִׁיבֵא אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא אָדָם. זֶהוּ שְׁכֵתוּב (שם) וְכֵל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה טָרֵם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְגו'. טָרֵם: עַד שְׁלֵא, כְּתַרְגוּמוֹ. מִשּׁוּם שְׁלֵא נִרְאָתָה הַדְּמוּת הָעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוּב וְאָדָם אֵינִן. כְּלוּמַר, כֶּלֶם הִתְעַכְּבוּ בְּשִׁבִילָה שֶׁל הַדְּמוּת הַזֹּאת עַד שְׁנַרְאָתָה.

ומשום כף לא נראתה (נבראה) הדמות הזו אלא בדמות שראויה לה. זהו שכתוב (שם) וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלֵא, כְּמוֹ שְׁבַאֲרֵנוּ, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַכֵּל וְהַכְּלָל שֶׁל הַכֵּל.

בשעה שהכהן פורש ידיו אסור לעם להסתכל בו

אדם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה' (לו, ט): [זוהר - במדבר - פ' נשא (דף קמ"ז)] לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יוֹם אֶחָד יִשְׁבְּתִי לְפָנָי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן וְשִׂאלְתִי אוֹתוֹ, אָמַרְתִּי, רַבִּי,

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִהַכֵּל, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל כֶּלֶם, לֹא יֵשֵׁב כָּךְ. וּמִשּׁוּם כָּךְ כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבֵא אֶל הַכֵּהֶן. וּבֹא לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְהוּבֵא. שְׁכָל מִי שְׁרוּאָה אוֹתוֹ, מִתְחַיֵּב בּוֹ לְהַקְרִיבוֹ לְפָנָי הַכֵּהֶן, שֶׁהַדְּמוּת הַקְדוּשָׁה לֹא תִשָּׁב כָּךְ. וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם בְּהֵרֶת וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בָּהֶם וְהוּבֵא. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לְמָה לֹא נִקְרָא אָדָם? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שְׁנַקְרָא עֵבֵד לְמַלְךְ, שְׁכֵתוּב (שם) לֹא כֵן עֲבָדֵי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֲבָדִי. וְאִף כָּךְ נִקְרָא אִישׁ כֶּלְפֵי אָדָם שְׁלִמְעֵלָה. אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ, הָרִי כְּתוּב (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, וְלֹא כְּתוּב אָדָם. אָמַר לוֹ, סוּד ה' לִירְאִיוֹ. אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ אֲנִי בִּינְיָהִם (יושב) הוֹשִׁיבוּ בְּכֵל, וּבְמִקּוּם הַזֶּה לֹא זְכִיתִי.

אמר לו, לך לרבי אבא, שאני למדתי ממנו שלא על מנת לגלות. הלך אצל רבי אבא, מצא אותו שהיה דורש ואמר: מתי נקראת שלמות של מעלה (של הכל)? כשיושב הקדוש ברוך הוא בכסא, ועד שלא יושב בכסא, לא נמצאת שלמות, שכתוב (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. משמע שכתוב אדם, שהוא הכלל ושלמות הכל. אמר רבי יהודה, ברוך הרחמן שמצאתי אותך בזה. אמר לו, אם כך, הרי כתוב ה' איש מלחמה, ולא כתוב אדם. אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, שם לא נמצאת שלמות של הכל, ומשום כך נקרא איש. אבל כאן שלמות הכל והכלל של הכל,

יְתוֹאֲמֵר: הַ מַּה יִקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֶל כְּנַפְיֶךָ יַחְסִיּוֹן:

זוהר תהלים

ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. וּיְחַנְּךָ - לְמַטָּה. יֵשָׂא ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. וַיֵּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם - לְמַטָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, כָּלֶם מִתְבָּרְכִים כְּאֶחָד בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּכְלָל וְנִסְתָּר כְּאֵן, בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת כָּלֶם מִתְבָּרְכִים. וְהֵם רַחֲמִים תוֹף רַחֲמִים, שְׁלֵא נִמְצָא בָהֶם דִּין. וְלֹא? וְהִרִי כְּתוּב יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ! אָמַר רַבִּי אַבָּא, יֵשָׂא - יִסְלַק וַיַּעֲבִיר כְּדִי שְׁלֵא יִמְצָא דִין כָּלֶל.

לְמִדְּנֹו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעָּה שֶׁהִכְהִין פּוֹרֵשׁ יְדִיו, אָסוּר לַעֲם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁשְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיָדָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, כִּיּוֹן שְׁלֵא רוֹאִים, אֲזַ מָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שֶׁהִרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיֵּיהֶם לֹא רוֹאִים, אֲבָל בְּמִיתָתָם רוֹאִים? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ רָמַזוּ בְּאֶצְבָּעוֹת יְדָיו, וְצִרְיֶךָ הָאָדָם לְפָחוּד. אֵף עַל גַּב שְׁלֵא רוֹאָה שְׂכִינָה, לֹא צִרְיֶךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַיָּדִים שֶׁל הַכַּהֲנָיִם, כְּדִי שֶׁהָעַם לֹא יִמְצָא בְּחֻצְפָּה אֶל הַשְּׂכִינָה.

אָדָם הַרְאִשׁוֹן עִם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים

מַה יִקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֶל כְּנַפְיֶךָ יַחְסִיּוֹן (לר, ח) : [זוהר - בראשית 9'

בראשית (דף טו) אָמַר רַבִּי חִיָּיא, עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹמֵד אָדָם הַרְאִשׁוֹן וְרוֹאָה אֶת הָאֲבוֹת פְּעָמִים בְּיוֹם וּמוֹדָה עַל חֲטָאוֹ, וּמִרְאָה לָהֶם אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ בְּכַבּוּד עֲלִיוֹן, וְהוֹלֵךְ וְרוֹאָה כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְחַסִּידִים שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ וַיִּרְשׁוּ אֶת אוֹתוֹ

מָה רָאָה דוֹד שְׁאָמַר (תהלים לו) אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'? אָדָם מִיֵּלָא, בְּהִמָּה לָמָּה? אָמַר לוֹ, יָפָה שְׁאֵלָתְךָ, הַכֹּל הוּא בְּמַנְיָן. זְכוּ - אָדָם. לֹא זְכוּ - בְּהִמָּה.

אָמַרְתִּי, רַבִּי, סוּד הַדְּבָר אֲנִי רוֹצֵה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל נֶאֱמַר, וּבֹא רָאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לְיִשְׂרָאֵל אָדָם, כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, וְקָרָא לָהֶם בְּהִמָּה, וְהַכֹּל בְּפִסּוּק אֶחָד, שְׁכָתוּב וְאַתָּן צְאֵנִי צֹאן מְרַעִיתִי וְגו'. (יחזקאל לד) וְאַתָּן צְאֵנִי צֹאן מְרַעִיתִי - הִרִי בְּהִמָּה. אָדָם אַתָּם - הִרִי אָדָם. וַיִּשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אָדָם וּבִהְמָה, וּמִשּׁוּם זֶה אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְעוֹד סוּד הַדְּבָר, זְכוּ - אָדָם כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, לֹא זְכוּ - נִקְרָאוּ בְּהִמָּה, וְכָלֶם מִתְבָּרְכִים בְּזִמְן אֶחָד - אָדָם שְׁלִמְעֵלָה וּבִהְמָה שְׁלִמְטָה. וְכָל שֶׁפֶן שֶׁהַכֹּל יֵשׁ בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוּב אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וּבֹא רָאֵה, הַבְּרָכָה לֹא נִמְצָאת לְמַטָּה עַד שֶׁתִּמְצָא לְמַעַלָּה, וּמִשְׁנִמְצָאָה לְמַעַלָּה - גַּם לְמַטָּה נִמְצָאת, וְהַכֹּל תְּלוּי כֶּף לְטוֹב וְלָרַע. לְטוֹב, שְׁכָתוּב (הושע ב) אֶעֱנֶה אֶת הַשְּׂמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֶת הָאָרֶץ. לָרַע, שְׁכָתוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִלְלָה זֶה (התפארת הזו פתח בו) כְּתוּב אָמַר לָהֶם, סַתֵּם, לְהַתְּבַרֵּךְ עֲלִינוּנִים וְחַתְּחוּנִים כָּלֶם כְּאֶחָד, שְׁכָתוּב כֹּה תִבְרָכוּ בַתְּחִלָּה, וְאַחַר כֶּף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם סַתֵּם, לְהַתְּבַרֵּךְ כָּלֶם כְּאֶחָד. יְבָרְכֶךָ ה' - לְמַעַלָּה. וַיִּשְׁמְרֶךָ - לְמַטָּה. יֵאָר

ט ירנין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם: כי עמך מקור חיים באורך נראה

— זוהר תהלים —

סביב הגן כמו אם שמעטרת את בנה על הכל. זהו שכתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון וגו'. ומשום כך כי עמך מקור חיים, ועל זה באורך נראה אור.

רבי יצחק אמר, כי עמך מקור חיים - זה הכהן הגדול למעלה, כנגדו כהן גדול למטה. משום כך משפיע הכהן שמן משחת קדש עליון למטה ומדליק מנורות למעלה. שהכהן הגדול שלם בשלמות של שבעת הימים העליונים, ולהתעטר על הכל. כנגד זה שבעה ימי מלואים לכהן שלמטה, שימצא הכל כמו שלמעלה. ועל זה ימי המלואים נקראו ימי ההשלמה, כדי שישתלם הכהן בשאר הימים האחרים להשלים שבעה כאחד. ואלה נקראים ימי מלואים, משום שאוחזים בו שאר האחרים. מה זה אומר? שכשהכהן מתעורר, כל שאר האחרים מתעוררים עמו. ומשום כך כתוב, ומפתח אהל מועד וגו', עד יום מלאת וגו'. שבעה ימים ודאי, ואז מתעטר הכהן למטה בכל כמו שלמעלה. משום שבשעה שמתעורר הכהן שלמטה, הכל יתעוררו על ידו למעלה, וימצאו ברכות למעלה ולמטה.

רבי אבא אמר, מה שונה שמשח משה את אהרן? אלא משום שהוא הבן של אותו (אחוז באותו) מקום מקור החיים, וכתוב (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו. ומשה שמש כל אותם ימי מלואים, להשרות הכל עם אהרן.

רבי חזקיה היה יושב לפני רבי אלעזר.

כבוד עליון שבגן עדן. וכל האבות מודים ואומרים, (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים וכני אדם בצל כנפיה יחסיון.

אורות שנבראו טרם שנברא העולם: שבעה. ואלו הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח.

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור (כז, ט): [זוהר - ויקרא - פ' צו (דף ל"ד)] קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים - זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי, ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים. ועל זה באורך נראה אור. באורך - זה האור שגנוז לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. ומאותו אור עתידים ישראל להאיר בעולם הבא.

דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו' - זה הקדוש ברוך הוא, שהוא עץ עליון באמצע הגן שאוחז את כל הצדדים. מה הטעם? משום שאחוז בו אותו (באותו) מקור חיים, ומעטר אותו בעטרות עליונות

אור: יא מִשְׁךְ חֶסֶדְךָ לְדַעֲיָהּ וְצַדִּיקְךָ לְיִשְׁרֵי לֵב: יב אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלִי גִאֲוָה וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תִּגְדְּנִי: יג שָׁם נִפְלוּ פְעָלֵי אֲנֹן וַחֲזוּ וְלֹא יִכְלוּ קוּם:

—== זוהר תהלים ==—

בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתנו. והוסיפה שני דברים. אמרה, מפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו, ולא נאמר לה אלא מעץ הדעת. ואמרה, לא תגעו בו פן תמתנו.

מה עשה סמאל הרשע? הלך ונגע באילן, והיה האילן צוח ואומר:

(תהלים לו) אל תבואני רגל גאווה ויד רשעים אל תגדני, אל תגע בי, שנאמר ויד רשעים אל תגדני. הלך ואמר לאשה: הרי נגעתי באילן ולא מתי, אף את תגעי באילן ולא תמותי. הלכה האשה ונגעה באילן, וראתה מלאך המות בא כנגדה. אמרה: אולי עכשו אני מתה, והקדוש ברוך הוא עושה לו אשה אחרת ונותנה לאדם, אלא הריני גורמת לו שיאכל עמי. אם נמות נמות שנינו, ואם נחיה - נחיה שנינו. ולקחה מפריו ונתנה גם לבעלה. נתפקחו עיני שניהם וקהו שניו. אמר לה: מה שהאכלתני שקהו שני? כך קהו שני כל הבריות. ישב לו בדין אמת, שנאמר (שם ט) ישבת לכסא שופט צדק. קרא לאדם ואמר לו: למה ברכת מפני? אמר לו: את קלך שמעתי בגן, ורעדו עצמותי, ואירא כי עירם אנכי ואחבא. פי עירם אנכי - מפעלי. פי עירם אנכי - מצוויי, כי עירם אנכי - ממעשי, ואחבא.

מה היה לבושו של אדם? עור של צפרן, והפשיטו מעליו. ראה עצמו ערם,

אמר לו, כמה אורות נבראו טרם שנברא העולם? אמר לו, שבעה. ואלו הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח. ואלה נבראו בטרם שנברא העולם. שבעה אורות ומאורות שנאחזו באהרן, והוא מדליק מנורות ממעלה למטה.

מעשה החטא של חטא עץ הדעת ומה היה הגורם ועונשו של נחש

אל תבואני רגל גאווה ויד רשעים אל תגדני (לו, יב): [זוהר ח"א פ'

בראשית (דף לה): השלמה מהשמטה סימן ל"ד] נשמת הזכר מן הזכר, ונשמת הנקבה מן הנקבה, והינו שהלך הנחש אחרי חנה. אמר: הואיל ונשמתה מן הצפון, אסיתנה מהרה. ומה ההסתה שהיתה? משום שבא עליה. שאלו תלמידיו: איך היה המעשה? אמר להם: סמאל הרשע קשר עם כל צבאות מעלה על רבו, משום שאמר הקדוש ברוך הוא ורדו בדגת הים ובצוף השמים. אמר, היאך אוכל להחטיאו ולגרשו מלפניו? ירד עם כל חילותיו ובקש לו בארץ חבר כמותו. ומי הוא? נחש, והיה לו דמות גמל. רכב עליו ובא לו אצל האשה. אמר לה: אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן. אמר, אבקש יותר ואוסיף, כדי שתגרע היא. אמרה: לא מנענו אלא - מעץ הדעת אשר

— — — — — תהלים — — — — —

רבונו של עולם, הנחש השיאני לחטא
 לפניך. הביא שלשתם וגזר עליהם גזרות
 דין. תשעה ושלשים קללות ומות, והפיל
 סמא"ל ואת הכת שלו ממקום קדשתם
 מן השמים, וקצץ רגליו של נחש, ואררו
 מכל תיה ומכל בהמה, ופקד עליו
 שיהיה מפשיט את עורו אחר שבע
 שנים: ע"כ.

שנאמר מי הגיד לך כי עירם אתה. אמר
 אדם לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של
 עולם, כשהייתי לבדי שמא חטאתי לך,
 אלא האשה שהבאת לי היא הדיחה
 אותי מדברייך, שנאמר האשה אשר נתתה
 עמדי הוא נתנה לי מן העץ. אמר לה
 הקדוש ברוך הוא: לא דיך שחטאת,
 אלא שהחטאת לאדם? אמרה לפניו:

ל' א לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה: ב כִּי בַחֲצִיר מִתְחַרָּה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לשכור

אל תתחר במרעים וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. לשכור. קח כוס ושים בו מים ואמור עליו זה המזמור עם שם והב על רישיה ואפוהי ואשקי יתיה ומיד יפוג יינו ומקיץ ושם שלו הוא א"ה. א' מן "אל תתחר, ה' מן ויעזרם בגימטריא ה"א.

— זוהר תהלים —

אל תתחר במרעים אל תקנא בעשי עולה. לְדוֹד, אֵם שִׁירָה - לֹא אָמַר, אִם תִּפְלֶה - לֹא אָמַר. אֵלֶּא בְּכָל מְקוֹם לְדוֹד סָתָם, רוּחַ הַקִּדְּשׁ אָמַר אֶת זֶה. אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים, מָה זֶה אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים? הֲיֵה צָרִיף (לכתב) אֵל תִּתְחַבֵּר! אֵלֶּא אֵל תַּעֲשֶׂה תַחֲרוּת בַּמְרָעִים, כִּי לֹא יִדְעֶתָ יְסוּד עֲצָמְךָ וְלֹא תוּכַל לוֹ, אוֹלֵי הוּא עֵץ שְׁלֹא נִעְקַר לְעוֹלָמִים וְתִדְחָה מִלְּפָנָיו. וְאֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה, שְׁלֹא תִשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא תִבֵּא לְקַנָּא בָהֶם, שְׁכָל מִי שְׂרוּאָה אֶת מַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא מְקַנָּא לְקִדּוּשׁ - בְּרוּךְ-הוּא, עוֹבֵר עַל שְׁלֹשָׁה לְאוּמִים, שְׁכַתּוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי. לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. לְכֵן צָרִיף הָאָדָם לְהַפְרֵד מֵהֶם וְלִסְטוּת דְּרַכּוּ מֵהֶם, לְכֵן נִפְרַדְתִּי וְסִטִּיתִי אֶת דְּרַכִּי. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה שְׂמֻצָּאתִי אֶתְכֶם, אֲנִי אוֹמֵר פְּסוּקִים הִלְלוּ לְפָנֶיכֶם.

הלמוד מופעשיהם הרעים גרמה הגלות לישראל

לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה (לו, א): [זוהר - שמות פ'

בשלח (דף מ"ח): רבי יצחק ורבי יהודה היו

אל תקנא בעשי עולה - מי שאינו מקנא במעשי רשע עובר על שלושה לאוים לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה (לו, א): [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף רלח):] עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאוֹתוֹ תִּינוּק שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְקַפּוּטְקֵיָא מֵאַחֲרֵי הַחֲמוּר, וְזָקֵן אֶחָד רוֹכֵב. אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן לְאוֹתוֹ תִּינוּק, בְּנִי, אָמַר לִי אֶת פְּסוּקֶךָ. אָמַר לוֹ, פְּסוּקֵי אֵינוֹ אֶחָד, אֵלֶּא רַד לְמִטָּה אוֹ אֶרְכָב לְפָנֶיךָ וְאָמַר לָךְ. אָמַר לוֹ, לֹא רוּצָה, אֲנִי זָקֵן וְאַתָּה תִּינוּק, שְׂאֲשַׁקֵּל אֶת עֲצָמֵי עַמְךָ. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, אֲזַל לְמָה שְׂאֲלֶתָ פְּסוּק? אָמַר לוֹ, כְּדֵי שֶׁנִּלְךָ בְּדֶרֶךְ. אָמַר, תִּפַּח רוּחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ זָקֵן, שֶׁהוּא רוֹכֵב וְלֹא יוֹדֵעַ דְּבַר, וְאָמַר שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁקוּל עַמִּי. נִפְרַד מֵאוֹתוֹ זָקֵן וְהִלֵּךְ לוֹ בְּדֶרֶךְ.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק, קָרַב אֲלֵיהֶם. שְׂאֵלוּ אוֹתוֹ וְסָח לָהֶם אֶת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, יָפָה עֲשִׂיתָ, לָךְ עֲמָנוּ וְנִשְׁבַּח כָּאֵן וְנִשְׁמַע דְּבַר מִפִּיךָ. אָמַר לָהֶם, אֲנִי עֲנִי, שְׁלֹא אֲכַלְתִּי הַיּוֹם הַזֶּה. הוֹצִיאוּ לָחֵם וְנָתַנוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם נֶס וּמִצָּאוּ מַעֲיָן מִיָּם דְּקִיק תַּחַת עֵץ. שְׁתוּ מִמֶּנּוּ, וְהֵם שְׁתוּ וַיִּשְׁבוּ.

פִּתַּח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, (תהלים לו) לְדוֹד

יִמְלוּ וַיְבָרֵךְ דָּשָׁא יְבוֹלוּן: ג בְּטַח בִּיהוֹנָה וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה
אֲמוֹנָה: ד וְהִתְעַנַּג עַל יְהוֹנָה וַיִּתֵּן לָהּ מִשְׁאֵלֹת לַבֶּדֶה: ה גוֹל עַל יְהוֹנָה

זוהר תהלים

[ק"ו:] וכי תאמרו מה נאכל וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים לו) בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה. לעולם יהיה בן אדם זהיר ברבונו, וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם רבונו. שְׁכָשְׁיָהּ שְׁלָם עֵמו, לא יוכלו להזיקו כל בני העולם. בא ראה, בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב, מה זה ועשה טוב? אלא כִּף שְׁנִינִי, במעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה. והרי פרשוה, ועשיתם אתם - כביכול אתם תעשו אותם, משום שבאותה התעוררות שלכם שאתם עושים למטה, מתעורר למעלה, ועל זה כתוב ועשה טוב, ואין טוב אלא צדיק, שכתוב (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב. כיון שאתם עושים את זה, ודאי שהטוב הזה יתעורר, ואז שכן ארץ ורעה אמונה, והכל אחד. שכן ארץ, ארץ העליונה, שהרי אין לה בעולם שִׁיכוֹל לשרות עמה עד שיתעורר הטוב הזה אליה. כיון שמעורר אותו, כביכול הוא עושה אותו, ואז שכן ארץ, שרה בתוכה ואכל פריה, השתעשע עמה. ורעה אמונה, זו ארץ, והכל אחד, כמו שנאמר (תהלים צב) ואמונתך בלילות. ורעה אמונה, הנהיגה בכל רצונה. ואם לא תתעורר כנגדה, הטוב הזה מתרחק ממנה, ואל תתקרב אליה, אל תתקרב לתוך כבשן אש יוקרת. ואם תקרב אליה - בפחד, כמי שפחד מן המות, שהרי אז האש דולקת ושורפת את העולם בשלהבותיה. וכיון שמתעורר כנגדה

הולכים מאושא ללוד, והיה עמהם יוסי הסוחר עם גמלים קשורים ומשאות על כתפיהם. עד שהיו הולכים, מצא יוסי הסוחר אשה אחת משאר העמים שלקטה ירקות בשדה. נשמת מהם והחזיק בה ובא עליה. תמהו רבי יצחק ורבי יהודה. אמרו, נשוב מהדרך הזו, שהרי הקדוש ברוך הוא רצה להראות לנו שלא נתחבר עמו. שבו מהדרך, בדקו אתריו, ומצאו שהיה בן של בת אל נכר, ואביו זרע פסול היה. אמרו: ברוך הרחמן שהצילנו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים לו) אל תתחר במרעים. מי הם המרעים, שלא כתוב חטאים או רשעים? אלא מרעים, שמרעים לעצמם ולאותם שמתחברים עמם. רבי יהודה אמר, מרעים - הרחק עצמך ממרעים, שלא תהיו רעים וחברים כאחד, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו. בא ראה, אלולי היו אותם ערב רב שהתחברו עם ישראל, לא נעשה היה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אותם שמתו, ולא גרם לישראל מה שגרם. ובא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש גרם לגלות ישראל.

לעולם יהיה אדם זהיר ברבונו וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם רבונו בְּטַח בִּיהוֹה וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה (לו ג) [זוהר ויקרא פ' בהר (דף

וְהוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָה וּמִשְׁפָּטָה בְּצַחְרִים:
 זֶה הוּא לְהוֹצִיא לֹא אֶל תִּתְחַר בְּמִצְלֵיחַ דְּרָבּוּ בְּאִישׁ עֲשֵׂה מְזֻמּוֹת:
 ח הַרְף מֵאֵף וְעֹזֵב חֲמָה אֶל תִּתְחַר אֵף לְהַרְעֵ: ט כִּי מֵרַעִים יִפְרֹתוֹן וְקִנְיֵי יְהוָה
 חֲמָה יִירָשׁוּ אֶרֶץ: י וְעוֹד מְעַט וְאִין רִשְׁעֵ וְהַתְּבוֹנְנָתַ עַל מְקוֹמוֹ וְאִינְנוּ:

— זוהר תהלים —

שְׁהִיו הוֹלְכִים. בֵּין כֶּף רְאוּ אִישׁ אֶחָד שְׁהִיָּה בָּא, וְאָמַר לָהֶם: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תִּנּוּ לִי מְזוֹן פֶּת לֶחֶם, שְׁשֵׁנִי יָמִים אֵלֶּה שְׁתַּעֲיִתִי בְּמַדְבָּר וְלֹא אֶכְלֹתִי דָבָר. נִשְׁמַט אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי גְבָרִים, וְהוֹצִיא מְזוֹנוֹ שֶׁהוּא הֵבִיא לְדָרֶךְ, וְנָתַן לוֹ וְהֵאֲכִיל וְהִשְׁקָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: מָה תַעֲשֶׂה עִם הַמְּזוֹן, שְׁהִרִי אֲנִי אֶת שְׁלִי אֲנִי אוֹכֵל? אָמַר לוֹ: וְמָה עַל שְׁלֶךְ אֲנִי הוֹלֵךְ? יֵשֵׁב אֶצְלוֹ אוֹתוֹ עֲנִי, עַד שֶׁאֶכֶל כָּל מָה שְׁהִיָּה אֶצְלוֹ, וְאוֹתוֹ לֶחֶם שֶׁנִּשְׂאָר נָתַן לוֹ לְדָרֶךְ, וְהִלֵּךְ לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, לֹא רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁדָּבָר זֶה יַעֲשֶׂה עַל יְדִינּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוּלַי נִגְזַר דִּין עַל אוֹתוֹ אִישׁ, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִזְמִין לְפָנָיו אֶת זֶה כְּדִי לְהַצִּילוֹ. בְּעוֹד שֶׁהִלְכוּ, הִתְעַיַף אוֹתוֹ אִישׁ בְּדָרֶךְ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: וְלֹא אֶמְרָתִי לָךְ שֶׁלֹּא תִתֵּן לֶחֶם לְאַחֵר? אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי, הִרִי מְזוֹן עִמָּנוּ, נָתַן לוֹ לְאַכֹּל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הִתְרַצָּה לְהוֹצִיא מִמָּנוּ אֶת הַזְּכוּת? נִלְךְ וְנִרְאָה, שֶׁהִרִי בְּנֻדָּאֵי בְּצוּרַת פָּנָיו שֶׁל זֶה, הִדְפּוּס שֶׁל הַמּוֹת נִאָּחַז, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַמֵּן זְכוּתוֹ כְּדִי לְהַצִּילוֹ.

בֵּין כֶּף יֵשֵׁב אוֹתוֹ הָאִישׁ וְיִשֵּׁן תַּחַת אֵילָן אֶחָד, וְחֲבֵרוֹ הִתְרַחַק מִמָּנוּ וְיֵשֵׁב בְּדָרֶךְ אַחֲרָת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא,

הַטּוֹב הַזֶּה, אִזּוֹ הוּא שׁוֹרָה בְּתוֹכָהּ, וְאֵתָהּ אֶל תִּפְחַד מִמֶּנָּה. אִזּוֹ - (אִיּוֹב כ"ב) וְתִגְזֹר אֶמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהֵ אֹר. בֹּא רְאֵה, בְּנֵי הָאָמוּנָה מְנַהִיגִים אֶת זֹאת לְרִצּוֹנָם בְּכָל יוֹם. מִי הֵם בְּנֵי הָאָמוּנָה? אוֹתָם שְׁמַעוֹרְרִים הַטּוֹב הַזֶּה כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא חָס עַל שְׁלוֹ, וְיוֹדְעִים שֶׁהִרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לוֹ יוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי י"א) יֵשׁ מִפִּזֹּר וְנוֹסֵף עוֹד. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁזֶה מְעוֹרֵר בְּרִכּוֹת כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא יֹאמֵר: אִם אֵתָן אֶת זֶה עִכְשָׁו, מָה אַעֲשֶׂה לְמַחֵר? אֵלֶּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ בְּרִכּוֹת עַד בְּלֵי דֵי, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ. וּמִשׁוֹם כֶּף, וְכִי תֹאמְרוּ מָה נֹאכֵל בְּשִׁנָּה הַשְּׁבִיעִת וְגו', מָה כְּתוּב? וְצוֹיִתִי אֶת בְּרִכְתִּי לָכֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׁשִׁית וְעֲשֵׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשִׁלֵּשׁ הַשָּׁנִים. וְעֲשֵׂת?! וְעֲשֵׂתָהּ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מָה זֶה וְעֲשֵׂתָ? אֵלֶּא לְהוֹצִיא ה', שֵׁיֵשׁ לָהּ שְׁמִטָּה וּמְנוּחָה וְלֹא עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה. כְּתוּב (שְׁמוֹת ט"ז) רְאוּ כִי ה' וְגו', נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים וְגו'. כְּגוֹן זֶה, וְצוֹיִתִי אֶת בְּרִכְתִּי לָכֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׁשִׁית וְגו'.

צְדָקָה הִיא עֵץ הַחַיִּים

בְּטַח בְּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וּרְעָה
 אָמוּנָה (ל"ג): [זוהר - ויקרא - פ' בהר
 (דף ק"א:)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדָרֶךְ, פָּגְעוּ בְּאוֹתוֹ הַר, מְצָאוּ שְׁנֵי גְבָרִים

זוהר תהלים

בטח בה' - פראוי ועשה טוב - תקון של ברית הקדש

בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה

אמונה (לו, א): זוהר במדבר פ' פנחס (דף רכ"ה.) פתח ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח בה', פראוי. ועשה טוב, תקון של ברית הקדש, שתתקן אותה ותשמר אותה פראוי. ואם תעשה את זה, אתה תהיה כאן בארץ, ואותה האמונה שלמעלה תזון ממך ותתפרנס ממך. ועוד, (מתקן אותו ושומר עליו.

שכן ארץ ארץ קדושה עלינו, ארץ החיים, שהארץ היא תשרה בטוב ההוא. ורעה אמונה אותה האמונה שלמעלה תהיה נזונית ומתפרנסת ממנו על ידך. ואם תעשה זה תתענג על ה' ויתן לך משאלת לבך - כל זה מתתקן בתקון הברית. כיון שהתקנה הברית, התתקן הכל. פנחס, משום שקנא על ברית זו, זכה לכל. ולא עוד, אלא שהגן על כל ישראל, וכו' התקיים והתענג על ה'. שהרי עלה והתקשר למעלה (והאיר) באור הראשון שברא הקדוש ברוך הוא וגנז אותו. באותו אור שנהנה ממנו אברהם, ואהרן הכהן נקשר בו. אחר שעלה לכהנה גדולה, לא הזכיר לו הרג זמרי, ולא ראוי בשביל שלא יאחז כלל בענפיו של הצד האחר, ולא ראוי להזכיר עליו. שכל מי שהורג, ענפים של צד האחר יש בו. ופנחס הרי נאחז בימיו, ואין לו חלק בצד האחר כלל, ולכן לא נזכר כאן. מה שנראה שבח - גנאי הוא לו, ונחיתות ממעלה עליונה שנאחז בה. ולכן כתוב המכה אשר הכה סתם, ושם האשה המכה, ולא נזכר על ידי מי.

כעת נשב ונראה, שודאי הקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לו נס. קמו וחכו. בין כך ראו צורה אחת של שלהבות עומדת לפניו. אמר רבי חייא, אוי על אותו האיש, שעכשו ימות. אמר רבי יוסי, אשרי אותו האיש, שהקדוש ברוך הוא ירחיש לו נס. בין כך ירד מאילן אחד נחש אחד ורצה להרגו. קמה אותה צורה עליו והרגתו. סובכה הצורה בראשה, והלכה לה.

אמר רבי יוסי, ולא אמרתי לך שהקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לו נס, ולא תוציא זכותו ממנו? בין כך התעורר אותו האיש, וקם והלך לו. אחזו בו רבי חייא ורבי יוסי, ונתנו לו לאכל. אחר שאכל, הראו לו הנס שהרחיש לו הקדוש ברוך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. אשרי חלקו של האיש שעושה טוב משלו, שהרי מעורר טוב עם כנסת ישראל, ובמה? בצדקה. שכשצדקה מתעוררת, הוא טוב, אז מתעורר אל כנסת ישראל, ועל זה כתוב (משלי י) וצדקה תציל ממות. מה הטעם? משום שצדקה היא עץ החיים, ומתעוררת על אותו עץ המות, ולוקח אותם שאחוזים בו ומצילים מהמות. מי גרם לאותו עץ חיים שיתעורר לזה? הנה אומר, אותה צדקה שהוא עושה, כפיכול הוא עשה אותו למעלה, כמו שנאמר (תהלים קו) עשה צדקה צדקה בכל עת. והרי נתבאר.

יא וְעַנְיִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וְהִתְעַנְנּוּ עַל רֹב שָׁלוֹם: יב זִמַּם רָשָׁע לְצַדִּיק וְחָרַק עָלָיו שְׁנָיו: יג אֲדַנִּי וְשָׁחַק לֹא בִי רָאָה בִּי יָבֵא יוֹמוֹ: יד חָרַב פְּתַחוֹ רָשָׁעִים וְדָרְכוֹ קִשְׁתָּם לְהַפִּיל עָנִי וְאֶבְיוֹן לְטִבּוֹחַ יִשְׂרָיִל דָּרָךְ: טו חָרַבְתָּ תִּבּוֹא בְלִפְסֵי וְקִשְׁתוֹתֶם תִּשְׁכַּבְרֶנָּה: טז טוֹב מַעַט לְצַדִּיק מִתְּמוֹן רָשָׁעִים רַבִּים: יז בִּי זְרוּעוֹת רָשָׁעִים תִּשְׁכַּבְרֶנָּה וְסוּמְךָ צַדִּיקִים יְהוָה: יח יוֹדַע יְהוָה: יט יְמֵי תְּמִימִם וְנִחְלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה: כ לא יבִשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבִימֵי רַעְבוֹן יִשְׁבְּעוּ: כא בִּי רָשָׁעִים יֵאָבְדוּ וְאֵיבֵי יְהוָה: כב בִּיכָר בָּרִים בְּלוֹ בְּעֵשֶׂן בְּלוֹ: כג לֹא רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלֵם וְצַדִּיק חֹזֵן וְנֹתֵן: כד בִּי מְבָרְכֵי יִירָשׁוּ אֶרֶץ וּמְקַלְלֵי יִפְרָתוּ: כה מִיְהוָה: כו מַצְעֲדֵי גִבּוֹר בּוֹנְנֵי וְדַרְכּוֹ יִחְפֹּץ: כז בִּי יִפֹּל לֹא יִזְטַל בִּי יְהוָה: כח סוּמְךָ יְדוּ:

— זוהר תהלים —

והתחתונות, את כלם חקק הקדוש ברוך הוא באדם באדם, שיהיה הוא שלם בכל. בא וראה, מה מצעדי גבר כוננו, כשהקדוש ברוך הוא מרצה מהאדם, כל צעדיו וכל דרכיו הם מתקנים לפניו, והוא מתקן אותם כל אחד ואחד כראוי. ודרכו יחפץ, אפלו בדברי העולם.

עוד, מה מצעדי גבר כוננו - אם אדם ישים דעתו ורצונו ולבו למלך הקדוש, ללכת אחר דרכיו שהוא עושה, הקדוש ברוך הוא מרצה בו, כאלו הוא שלו ממש. בשעה שיצאו האותיות מתוך הסוד העליון, כמו שנתבאר, והתגלמו והצטירו בדמות של אדם, אחר כך יצאו הנקודות, ונשב בהן רוח חיים, והתקיימו האותיות, כאדם שעומד על רגליו בקיום של הרוח. אחר שהנקודות התקיימו על האותיות ונתנו בהן נפש, הצטרף להיות בדעת ובהשכל, ולנסע במסעותיו, ולתת מזון ותקף לאחר. וזהו בצלמנו כדמותנו. כמו שבארנו, בצלמנו - זה סוד העולם

כל הסודות של מעלה ומטה הכל הוא באדם וסוד וענין של כל האותיות אל"ף ב"ת וצירפם כנגד ששים רבוא

מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ (כו, כח): [זוהר חדש-שיר השירים (דף צ:)] מדרש הנעלם [ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א)]. כתוב (תהלים לו) מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם העליון והעולם התחתון, הכל היה בדיוקן אחד, שיהיה זה כמו זה. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם למטה, רצה לעשות אותו כמו שני העולמים. וכל הסודות של מעלה ומטה, הכל הוא באדם. הגלגלת של הראש שעומדת על הגוף היא בסוד העולם העליון, עם אותם התקונים של הראש. הגוף הוא בסוד של גוף, שהדגות עומדות באיברים יודעים תחת הראש הזה. הירכים והרגלים, הכל בדרך שלמטה, כראוי לו להיות כמו שלמעלה. כל הדמיות העליונות

—== זוהר תהלים ==—

לפנים - השכל ומדע וחכמה, ומבחוץ - אותו הצלם שהולך עליו, ומנהיג את האדם בשמירה, שיהיה שמור מן הכל. בעוד שהתנועות הללו הן באדם, האדם הוא שלם בכל, כמו כן בכל אותם הסודות העליונים שלמעלה. וזה סוד מה' מצעדי גבר כוננו, לנסע במסעותיו, באותן התנועות של הטעמים. ודרכו יחפץ, באותן הנקודות. מה', ממנו נטל הסוד הזה, שיהיה למטה הכל כגון אחד וסוד אחד. מה' מצעדי גבר כוננו, כמו אזלא מקפא לפני שופר הולך, שהם מצעדי גבר, שמתקנים כל אחד ואחד כראוי לו, וזהו כוננו. ושאר התנועות, הן שכתוב ודרכו יחפץ, הן בעמידה, הן ללכת, הן להפסיק, הן לנגן בשמחה, הן לשחק, הן לתת דין - הכל הוא מדע והשכל לנסע במסעות כראוי. ורקא, זהו נגון בשמחה. כשבא הניצוץ הקשה באותה הכאה של תוף האויר הזך שלא נתפס, נותן שמחה וחדוה, וזורק מרחוק, לנגן בשמחה למי שלא ידוע ולא נתפס כלל, ועומד בקיומו, ולא מתישב לדעת, עד שקרב ביותר השכל. וכן כל התנועות, כל אחת ואחת כראוי. וטרם שהגיעו התנועות הללו, כל אותם איברי הגוף לא יכולים לנסע במסעות. שהרי כל איברי הגוף בהם נוטלים התחלקות באותיות, שהן עשרים ושנים אותיות שהתגלמו בפּרָקִים ובאיברים. שנים עשר איברים, הם פּרָקִים שְׁנוּסְעִים. והשנים עשר הללו לא נוסעים במסעות כראוי, רק בסוד של שתיים עשרה תנועות, שכלם עושים את הפּרָקִים הללו להסיע אותם. ויש תנועות אחרות,

העליון. כדמותנו - זה סוד העולם התחתון.

דבר אחר, בצלמנו - אלו התנועות של הטעמים, שהם תקון ושלמות, בדעת ובהשכל, לדעת ידיעה להסתכל למעלה, כמו שהוא נסתר ולא התגלה. כמו מלך שהוא חכם בהשכל בחכמה, ואינו נוסע לצד זה או לצד זה, רק בחכמה ובהשכל ובמדע. אף כך, כמו זה התנועות של הטעמים, כל מסעיהם בחכמה ובהשכל ובמדע, כמו שראוי, וזהו בצלמנו.

כדמותנו - אלו סודות של הנקודות, שהם יצאו מתוך דיוקן אחד של נקדה עליונה, מאותו דיוקן נסתר שלא נראה. ומתוך שיוצאים מתוך נקדה אחת, נקראות הנקודות דמות, הדיוקן של הנקדה העליונה. שאם תאמר האותיות - לא כך! שהרי הדיוקן אינו למעלה, ולא תלוי שם דיוקן, שהרי לאחר שיוצאים מסוד העולם העליון, כלם מתגלמים ומצטיירים מה שלא היה מקדם לכן, שאין דיוקן וציור למעלה כלל, ועל כן לא ידוע, ואין מי שמפיר בו כלום. הראשית הסתומה שנגלתה, ולא ידועה, היא נקדה אחת סתומה. ואותה הנקדה לא ידועה ולא גלויה, ואין מי שמפיר אותה. אבל האותיות לא הצטיירו בה, ואין תלויות למעלה, שהרי אין שם כלל דיוקן. ועל כן, כדמותנו - אלו הנקודות. בצלמנו - אלו התנועות, שהוא השלמות של הכל. כאן הסוד ליודעי דין. התנועות שהן שלמות הכל, איפה הן באדם? אלא זה סוד בצלמנו, אלו הם הצלמים של האדם מבפנים ומבחוץ.

—== זהר תהלים ==—

כְּשֶׁמִתְחַבֵּר הַזְכָּר בְּנִקְבָה, בְּתִשְׁוֹקָה שְׂבָכָל
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל כָּל הָאֵיבָרִים. אֶל הַנִּקְבָה
מְטִיל בָּהּ סוּד הָאוֹתִיּוֹת, בְּאוֹתָם הַמִּים
שְׁלֵה, וְאַחַר כֵּן הַקְרִימוּ (קפאו) שְׁמִים
שֶׁהִתְגַּלְמוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְיוֹצְאוֹת אוֹתִיּוֹת
אַחֲרוֹת כְּמוֹ אֱלוֹ. וְעַל זֶה יֵשׁ אֶלְפָא בִּיתָא
שֶׁל אוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת, וְיֵשׁ אֶלְפָא
בִּיתָא שֶׁל אוֹתִיּוֹת קְטַנוֹת. א' הוּא אֶחָד,
וְסוּד שֶׁל אֶחָד, יוֹצֵא וּמְתַגַּלֵּם בְּסוּד
שְׁלֵמֻטָה, הָאֵיבָרִים הָעֲלִיוֹנִים שֶׁמִתְחַבְּרִים
בְּאֶחָד, וְהֵם אֶחָד. וְעַם כָּל זֶה אֵינּוּ אֶלָּא
אֵיבָר אֶחָד. מְשׁוּם שֶׁכְּשִׁיּוֹצֵאת א' וְנִתְנַת
בְּרֵאשׁ, יוֹצֵאת בְּאוֹתוֹ הַדְּיוֹקָן שֶׁל הָאֲחֵרִים
הִלְלוּ שֶׁהֲצַטְרְכוּ לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְכְשִׁיּוֹצֵאת
א', מְרָאָה לְשִׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הָאֲחֵרוֹת
שֶׁהֲצַטְרְכוּ לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, שֶׁהֵם הַשְּׂמָאל
וְהָאֲמִצְעָה, וְכֻלָּם נֶאֱחָזִים יַחַד, וְנִרְאִים
בְּדִיוֹקָן שְׁלוֹ. כִּיּוֹן שֶׁנִּמְצְאוּ וְהִתְיַשְּׁבוּ
בְּמִקְוָם אוֹתָם שְׁנֵי הָאֵיבָרִים הָאֲחֵרִים,
חֲזוֹרֵת א' וּמִתְיַשְּׁבֵת בְּמִקְוָמָה בְּרֵאשׁ, בְּצַד
הַיָּמִין.

סוּד וּבְאוֹר הָאוֹתִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹתָן כְּנֶגֶד שְׁמֵים
רְבּוֹא

אֵיךְ עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? כְּשִׁיּוֹצֵאוּ
הָאוֹתִיּוֹת, הָאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שִׁיּוֹצֵאָה,
הֵרֵאשׁ לְכָל הָאוֹתִיּוֹת, הִיא א'. מֵה עֲשֵׂה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַתְעַטֵּף בְּאוֹתָהּ הָאוֹת
וּבְרֵא שְׁמֵים. וּבְאוֹת הַזֶּה בְּרֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת סוּד הַיְחֻוּד, שֶׁהֵם שְׁלֵשׁ דְּרָגוֹת,
וְהֵם שְׁמֵים, סוּד אֶחָד, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, וְהֵרֵי
זֶה נִתְבָּאֵר. כִּיּוֹן שֶׁנִּבְרְאוּ שְׁמֵים בְּסוּד הַזֶּה,
טָרֵם שֶׁנִּקְרְשׁוּ וְלֹא הִגְלִידוּ הַשְּׁמֵים, שֶׁהֵרֵי

לְתַת הַשְּׂכָל וְחֻקְמָה וּמִדָּע לְכָל הַגּוּף
וְלַהֲסִיעַ כָּל הַגּוּף, וְלְתַת חֲדוּהָ לְמַעֲלָה
וְלַמְטָה הַכֹּל כְּרֵאוּי. עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת הֵם הַכֹּלֵל שֶׁל סוּד הַגּוּף, וְכֻלָּם
הִתְחַלְקוּ בְּאֵיבָרֵי הַגּוּף. וּמִסוּד הָאוֹתִיּוֹת
הַגּוּף נִשְׁלָם. נִשְׁאָרוּ אוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת, שֶׁהֵן
עֲשָׂר. שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה אוֹתִיּוֹת הֵן רֵאשׁוֹנוֹת,
שְׂאוֹתָם הָאֵיבָרִים קִיּוּמוֹ שֶׁל כָּל הַגּוּף,
שִׁיְהִיָּה כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר עַל תְּקוּנּוֹ. וְאַף עַל
גַּב שִׁישׁ בָּהֶם בְּאוֹתִיּוֹת אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּרְאוֹת
בְּזָכָר, וְאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּרְאוֹת בְּנִקְבָה. כְּמוֹ א'
זָכָר, ב' נִקְבָה. ג' זָכָר, ד' נִקְבָה. ה' נִקְבָה,
ו' זָכָר. וְכֵן כָּל הָאוֹתִיּוֹת הָאֲחֵרוֹת, מִהֵן
כְּלוּלוֹת בְּזָכָר, וּמִהֵן כְּלוּלוֹת בְּנִקְבָה. וְאֵם
תֹּאמַר, אֵם כֵּן, אֵיךְ נִבְנְהָ אָדָם בְּסוּד שֶׁל
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת? שֶׁהֵרֵי
כְּשִׁמְסִתְּפִלִּים, וְנִבְחָרוּ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֲצַטְרְכוּ
וְרֵאוּיּוֹת הֵיוּ לְזָכָר - אֵין, רַק שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה,
כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֲשָׂר אֵיבָרִים! אֶלָּא וְדֹא, כָּל
הָאוֹתִיּוֹת כְּלוּלוֹת בְּסוּד שֶׁל זָכָר, וְאוֹתָם
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת - אוֹתִיּוֹת זְכָרִיּוֹת
וְאוֹתִיּוֹת נִקְבִיּוֹת. מְשׁוּם שֶׁכָּל הָאֵיבָרִים,
יֵשׁ אֵיבָר בְּאוֹתָם פְּרָקִים, שֶׁהֵם כְּלוּלִים זֶה
עִם זֶה וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה. מִי שֶׁנִּכְנָס הוּא
זָכָר, הֵהוּא שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתוֹ בְּתוֹכּוֹ הִיא
הַנִּקְבָה. בְּכָל הָאֵיבָרִים יֵשׁ זָכָר וְנִקְבָה,
וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה כְּזָכָר בְּנִקְבָה. וּמְשׁוּם כֵּן,
כָּל הָאוֹתִיּוֹת עוֹלוֹת בְּסוּד שֶׁל זָכָר וְנִקְבָה.
וְכָל הָאוֹתִיּוֹת צְרִיכוֹת אֱלוֹ אֶת אֱלוֹ,
וְלַהֲתַחַבֵּר אֱלוֹ בְּאֱלוֹ. (א"ב ג"ד ה"ו, אֶחָד זָכָר
וְאֶחָד נִקְבָה) נִכְנָס זֶה לְזֶה כְּמוֹ זָכָר בְּנִקְבָה.
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת כְּלוּלוֹת
בְּנִקְבָה לְמַטָּה, וְהֵן אוֹתִיּוֹת קְטַנוֹת. שֶׁהֵרֵי

כה נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש להם: כו כל היום

זוהר תהלים

אף כף האותיות, כשהתמלאו עולים לששים. אלף בית גימל דלת הא וזין חית טת יוד כף למד מם נון סמך עין פא צדי קוף ריש שין תו. אלו הם עלית האותיות לששים רבוא, כדי שתהיה שלמות בסוד האותיות בכל האיברים. נשארו עדין שתים עשרה אותיות, והן מם הסתומה, צדי ארפה, נון, פא, כף, והן האותיות האחרות הכפולות מנצפ"ך. והן עולות לשתיים עשרה אותיות. וכשכל האותיות נשלמו, עולות לשבעים אותיות אותיות, סוד השם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נקרא בהן. חשבון ישראל שבעים נפש, ושתי אותיות שהם עדים בתוכם, ונכללות בהם, והן י"ה, שכתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי י"ה עדות לישראל. ועל זה הסוד, הראובני השמעוני. והרי פרשוה, וכלן עולות לשבעים ושתיים. כמו כן אלפ"א בית"א, שכל האותיות עולות לסוד של שבעים ושתיים אותיות, שהכל יהיה סוד של גוף שלם, הסוד של אדם, סוד המרכבה העליונה, סוד השם החקוק. משום כף כל האותיות עולות בעלית המרכבה העליונה בדיוקנם וגופם, שהכל יהיה סוד אחד פראוי. כל האותיות, כשמתחברות ונחקקות בחקיקותיהן בסוד של שבעים ושתיים אותיות חקוקות, נעשות כלן גוף אחד.

נער הייתי גם זקנתי - למדנו הפסוק הזה
אמר אותו שרו של עולם

נער הייתי גם זקנתי (לו, כה): נזוהר -

היו טמירים בתוך המים, הסוד של האות א', שהיא לימין. לאחר שנקרשו מתוך המים, יצאה האות ו', מצירת בציוור של התגלמות בדיוקן של אדם. ועם כל זה לא נחסר מאותו דיוקן של האות א' כלום, וחזרה והתישבה במקומה. התחיל האור של האות הזו להאיר מראש העולם לסוף העולם. גנו את אורו באות אחרת, ועשה לאות הזו בי"ת אחד, לגנו אורו בתוכו, ונגנו אותו אור בתוכו. ומהשעה ההיא נגנו ונטמן, ולא יצא לעולם, פרט לשביל דק אחד, שנמשך חוט אחד ממנו, וממנו נזון העולם ועומד במקומו. מן האות הזו נבנה הכל. מהאות הזו נזון הכל. באות הזו שמר הקדוש ברוך הוא את ישראל ושבר את שונאיהם לפניהם. זהו שכתוב (שמות טו) ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ אויב. בשעה שגרמו החטאים, מה כתוב? (איכה ב) השיב אחר ימינו. אז באותו הזמן גלו ישראל מן הארץ, ושלטו בהם שונאיהם. א' התישבה בזרוע, בסוד ותקף וכח, שהם שני צדדים אחרים שהחזיקו בו, והיא זרוע הימין. ב' נכללה בתוכה, וכונסת אותה כנגדה, כנקבה שנקנס לתוכה זכר. משום כף כל האותיות, אחת זכר ואחת נקבה. א' התפשטה לאותיות אחרות, ונשלמו בשלמות, לטל שתי דרגות אחרות אלף, להיות השלמות שלו. וזה סוד והחונים עליו מטה פלוני. והחונים עליו - שתי דרגות באחת. עד שעולות האותיות לששים רבוא, כחשבון שבטי ישראל, שהם שנים עשר, ועולים לששים רבוא.

חֹזֵן וּמְלֹחֵה זֹרְעוֹ לְבִרְכָּתָהּ: כִּי סוּר מִרְעֵה וַעֲשֵׂה טוֹב וַיִּשְׁכֵּן לְעוֹלָם: כֹּה בִּי יְהוָה
 אֱהִיב מִשְׁפָּט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ זֹרַע רְשָׁעִים נִבְרָתָהּ:
 כִּי צְדִיקִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וַיִּשְׁכְּנוּ לְעַד עַלְיָהּ: לִפִּי צְדִיק יִהְיֶה חֲכָמָה וּלְשׁוֹנוֹ תִּדְבֵּר

—== זוהר תהלים ==—

שְׂאִין נִפְרָדִים, וְלִכְּן לֹא צְרִיךְ לְתַבַּע אוֹתָהּ.
 אָמַר לוֹ, וּבְזִמְן הַגְּלוּת לֹא כֵּךְ? אָמַר לוֹ,
 כְּתוּב זֹרְעוּ, וְאִינוּ. מְתִי יוֹצֵא? כִּשְׁהַנְקָבָה
 בְּדַבּוּק אֶחָד עִם הַזְּכָר. וְאִם תֹּאמַר, לֹא
 רְאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב - בְּזִמְן שֶׁל הַגְּלוּת מֵה
 הִיא?

אָמַר זֶה אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה וְלֹא נֶעְזֵב
 לְעוֹלָמִים. בְּזִמְן אַחֵר לֹא נֶעְזֵב
 מֵהַנְקָבָה, אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה וְאֲחֻזוֹ לְמַטָּה.
 אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה - בְּזִמְן שֶׁל הַגְּלוּת. בְּזִמְן
 אַחֵר אֲחֻזוֹ אֶת שְׁנֵי הַצְּדִדִּים, לְמַעְלָה
 וְלְמַטָּה, וְלְעוֹלָם אִינוּ נֶעְזֵב.

"צְדִיקִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וַיִּשְׁכְּנוּ לְעַד עַלְיָהּ"
 (לו', כט): [זוהר תורה; זוהר חלק א']

דף קנג: אמר רבי שמעון בוא וראה
 התעוררות האהבה של כנס"ת ישראל ל
 להקדוש ברוך הוא נשמותיהם של
 הצדיקים למטה מעוררים לה, לפי שהם
 באים מצד המלך מצד של בחינת זכר,
 והתעוררות הזאת מגיע להשכינה מצד
 בחינת זכר ונתעורר אהבה, נמצא שבחינת
 זכר מעורר חביבות ואהבה להשכינה,
 ובכך היא נקשרת באהבה אל הקדוש ברוך
 הוא, כדמיון זה השתוקקות מדת המלכות
 להעלות מים תחתונים לעומת מים
 עליונים אינה אלא בנשמותיהם של
 צדיקים, וכאם הם הצדיקים בעולם הזה

בראשית פ' לך לך (דף צה.) אי לך ארץ שמלכך
 נער - זו הארץ שלמטה. שלמדנו, כל שאר
 ארצות שאר העמים עובדי עבודה זרה,
 נתנו לגדולים מגנים שממנים עליהם.
 ומעל לכלם ההוא שכתוב בו (תהלים לו) נער
 הייתי גם זקנתי. ולמדנו, הפסוק הזה אמר
 אותו שרו של עולם, ועל כן כתוב אי לך
 ארץ שמלכך נער. אוי לעולם שיונק מהצד
 הזה. וכשישראל בגלות, יונקים כמי
 שיונק מרשות אחרת.

נער הייתי גם זקנתי (לו', כח): [זוהר - בראשית
 פ' ויצא (דף קסב.)] עוד שאל רבי ייסא
 ואמר, כתוב (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי
 וגו'. הפסוק הזה פירושו ששרו של עולם
 אמר אותו. הוא אמר אותו בְּחֲכָמָה יוֹתֵר
 מִמָּה שְׁחֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם. אָמַר לוֹ, בְּנֵי,
 יָפָה הוּא, שְׁהָרִי בִּיחוד הַקְּדוּשׁ נֹאמַר נֶעַר
 הִיְתִי גַם זָקֵנְתִי. וְכֵן הוּא, וְלֹא רְאִיתִי צְדִיק
 נֶעְזֵב - זֶה הַשִּׁבְחָה שֶׁל הַיְחוד שֶׁלֹא נִמְצָא
 יוֹם לֵילָא לֵילָה, שֶׁהִנֵּה הַלֵּילָה תְּמִיד נִמְצָא
 בוֹ, וְהַצְּדִיק אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה וְאֲחֻזוֹ לְמַטָּה.

זרעו מבקש לחם, מה הוא? אלא בשעה
 שזורק ונשפע הזרע, אינו תובע את
 הנקבה, שהרי היא שורה עמו, שאין
 נפרדת ממנו לעולמים וזמינה היא אצלו,
 שהרי אין זרע שופע אלא בשעה שהנקבה
 זמינה, ותשוקת שניהם יחד בדבוק אחד,

מִשְׁפָּט: לֹא תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֶׁרֵינוּ: לֵב צוֹפֵה רָשָׁע לְצַדִּיק
 וּמִבְּקֵשׁ לְחַמּוֹתָיו: לֵן יְהוָה לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בְּיָדוֹ וְלֹא יִרְשָׁעֵנוּ בְּהַשְׁפָּטוֹ:
 לֵד קָנָה אֵל יְהוָה וְשָׁמַר דְּרָבּוֹ וַיְרוֹמְמֵהוּ לְרֵשֶׁת אֶרֶץ בְּהַפְרַת רָשָׁעִים
 תִּרְאֶה: לֵה רָאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ וּמִתְעַרֵּה בְּאַזְרַח רַעְנָן: לוֹ וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה אֵינְנוּ
 וְאִבְקָשָׁהּ וְלֹא נִמְצָא: לוֹ שָׁמַר תָּם וּרְאָה יִשְׂרָאֵל בִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם:
 לֵה וּפְשָׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחַדוּ אַחֲרִית רָשָׁעִים נִבְרַתָּה: לט וְתִשְׁוַעַת צַדִּיקִים מִיְהוָה
 מְעוֹזָם בְּעַת צָרָה: מ וַיַּעֲזֹרֵם יְהוָה וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרָשָׁעִים
 וַיִּוְשָׁעֵם בִּי חָסוּ בּוֹ:

זוהר תהלים

ובעולם הבא, שעליהם מתקיימים עליונים ותחתונים, ועל כן: "וצדיק יסוד עולם" (משלי י, כה) כתבו סתם וסוד של הכל שהצדיק הוא יסוד למעלה, והוא יסוד למטה, וכנסת ישראל נכללת מן צדיקים מלמעלה ומלמטה. צדיק מצד זה וצדיק מצד זה יורשים אותה, זהו שכתוב: "צדיקים יירשו ארץ", "יירשו ארץ" ודאי, בוא וראה הצדיק יורש לה לזאת הארץ וממשיך עליה ברכות בכל יום, ונשפע לה ממתקים ומעדנים בהמשכה עליונה שנמשך אליה, והרי נתבאר הענין.

זיו הזוהר

המלכות, והרי זה כח המשפיע שלהם מלמטה במדת המלכות, ועל ידי זה הצדיק שלמעלה שהוא היסוד משפיע בהמלכות שפע ממעל.

סה. סתם עולם יש לדורש על עולם הזה וגם על עולם העליון. סו. פירוש על יסוד היינו כח המשפיע, והצדיק שלמטה מעורר בעבודתו מיון נוקבין במדת

לח א מזמור לדוד לחזקיר: ב יהוה אל בקצףך תוכיחני ובחמתך תיפּרני: ג פי חציו נחתו בי ותנחת עלי ידך: ד אין מתם בכשרי מפני ועמך אין שלום בעצמי מפני הפאתי: ה פי עונתי עברו ראשי במשא כבוד וכבודו מפני: ו הבאישו נמקו חבורתי מפני אולתי: ז נעויתי שחתי עד מאד כל היום קדר הלכתי: ח פי כסלי מלאו נקלה ואין מתם בכשרי: ט נפונותי ונדביתי עד מאד שאנתי מנחמת לפי: י אדני נגדך כל תאנתי ואנחתי מן לא נסתרה: יא לפי סחרחר עזבני כחי ואור עיני גם הם אין אתי: יב אחבי ורעי מנגד נגעי יעמדו וקרובי מרחק עמדו: יג וינקשו מבקשי נפשי ודרשי רעתי דברו הוות וקרמות כל היום יהנו: יד ואני בחרש לא אשמע וכלם לא יפתח פיו: טו ואהי כאיש אשר לא שמע ואין בפיו תוכחות: טז פי לך יהוה הוּחַלְתִּי אַתָּה תַעֲנֵה אֲדֹנָי אֱלֹהֵי יְהוָה: יז פי אמרתי פן ישמחו לי במוט רגלי עלי הגדילו: יח פי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד: יט פי עוני אניד אראג מחפאתי: כ ואיבי חיים עצמו ורבו שנאי שקר: כא ומשלמי רעה תחת טובה ישמנוני תחת (רדופ) רדפי טוב: כב אל תעזבני יהוה אלהי תרחק מפני: כג הושה לעזרתי אדני תשועתי:

שימוש תהלים

אם יעץ עליך רע

ה' אל בקצף תוכיחני וגו' (לח, ב): [שימוש תהלים לפרק לח]. להנצל מלשון הרע שסופר ממונו. ואם יעץ איש בליעל עליך רע קום בשחרית וצא לאויר לצלי יתיה. ושם שלו א"ה.

זוהר תהלים

"ומשלמי רעה תחת טובה ישמנוני תחת רדפי טוב" (לח, כא): [זוהר חלק א' דף דא]. אמר רבי יוסי כתוב "אל תאמר אשלמה רע קנה לה' וישע לך" (משלי כ, כב), התחלת המקרא אזהרה שלא ישלם אדם רע למי שעשה לו טובה, כמו שכתוב: "ומשלמי רעה תחת טובה וגו'", לפי שכתוב: "משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו" (משלי יז, יג), וסוף המקרא מזהיר אפילו למי ששלמו לו רעה

תחת טובה שעשה למי, שאין לו לשלם רעה תחת הרעה שהוא ששלמו לו, אלא "קנה לה' וישע לך" (משלי כ, כב).

"חוששה לעזרתי אדני תשועתי" (לח, כג): [זוהר חלק ב' דף טז]. אמר רבי חייא בוא וראה שבכל מקום הקדוש ברוך הוא תובע עלבון הצדיקים יותר מעל שלו, שהרי כמה הם בני העולם שמחרפים ומגדפים למעלה, כגון סנחריב חרף וגדף ואמר: "מי בכל אלהי הארצות וגו'"

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

מה כתוב: "וְתִיבֶשׂ יָדוֹ וּגְוֹ" (מלכים א' יג, ד) ולא יכל להשיבה אליו, פרעה חרף וגדף ואמר: "מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ" (שמות ה, ב), והקדוש ברוך הוא לא תבע ממנו אלא על סירובו מלשלח את ישראל, זכאים הם הצדיקים שהקדוש ברוך הוא חפץ בכבודם יותר מעל שלו.

(מלכים ב' יח, לה), והקדוש ברוך הוא מחל ולא תבע ממנו, וכיון שהושיט ידו על חזקיה מה כתוב: "וַיֵּצֵא מִלְּאֲדָה ה' וַיִּן בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר וּגְוֹ" (שם יט, לה), ירבעם בן נבט היה עובד עבודה זרה ומקטר אליה ומזבח אליה, והקדוש ברוך הוא לא תבע ממנו, וכאשר בא עדו הנביא וניבא עליו והושיט ירבעם ידו לנגדו,

ז' לחודש

ל א לְמַנְצַחַ (לִידִיתוֹן) לִידוֹתוֹן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעַד רָשָׁע לְנַגְדִי: ג נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֹפֵרִי: ד חֵם לְבִי בְּקִרְבִי בְּחִינֵי תַבְעֵר אִשׁ דְּבַרְתִּי

שימוש תהלים

למתענה

אמרתי אשמרה וגו' (לט, ב): [שימוש תהלים לפרק לט]. קום בעלות השחר ותצא לאויר ותאמר שבעה פעמים עם השם תתעלה ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השע מומני, י' מן "אמרת".

זוהר תהלים

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֹפֵרִי - פְּסוּק זֶה אִמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֹפֵרִי (לט, ב): [זוהר - בראשית 9'

בראשית (דף 97 ב) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תהלים לט) נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֹפֵרִי. נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה, פְּסוּק זֶה אִמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת. מָה הַטַּעַם? בְּגָלָל שְׁקוּל מְנַהֵיג אֶת הַדְּבָר, כִּינּוּן שֶׁהִיא בְּגָלוֹת. קוּל נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְדְבָר לֹא נִשְׁמַע, וְעַל זֶה נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה וְגו'. מָה הַטַּעַם? בְּגָלָל שֶׁהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, שְׁלֹא הוֹלֵךְ קוּל אִתָּה. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לָךְ דוּמְיָה תִּהְיֶה. מָה זֶה דוּמְיָה? זוֹ תִּהְיֶה לְדָוִד, שֶׁהִיא דוּמְיָה בְּגָלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה זֶה לָךְ? בְּגָלָלָךְ הִיא דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה קוּל.

בשש מאות שנים לאלף הששי יפתחו שערי החכמה למעלה ומענינות של חכמה למטה

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֹפֵרִי (לט, ב): [זוהר - בראשית 9'

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁגוּרִים רְעָה לְעֶצְמָם אַחַד מֵהֶם זֶה - מִי שְׁמַקְלָל עֲצָמוֹ

אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעַד רָשָׁע

לְנַגְדִי (לט, ב): [זוהר - ויקרא 9' פנחס (דף רמ"ו)]. וּבַחֲבוּר הַקְּדוּמוֹן, שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁגוּרִים רְעָה לְעֶצְמָם - שְׁנַיִם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאַחַד בְּעוֹלָם אַחֵר. וְאֵלּוּ הֵם: מִי שְׁמַקְלָל עֲצָמוֹ, שְׁלַמְדָּנוּ, מְמַנֶּה אֶחָד מִפְּקָד לִפְנֵי הָאֲדָם, וּבִשְׁעָה שְׁמַקְלָל עֲצָמוֹ אוֹתוֹ הָאֲדָם, מְמַנֶּה זֶה, וְשִׁבְעִים אַחֵרִים שְׁמַמְנִים תַּחְתָּיו, נוֹטְלִים אוֹתוֹ דְּבוּר וְאוֹמְרִים אָמֵן, וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעַלְה וְדָנִים אוֹתָהּ, וְהוּא רוֹדֵף אַחֲרָיו עַד שְׁעוֹשָׂה אוֹתוֹ וּמְשַׁלֵּם לוֹ אוֹתוֹ דְּבוּר. מִי לָנוּ גְדוֹל מִמֶּשָׁה, שְׁאָמַר (שמות לב) וְאִם אֵין מְחַנֵּי נָא מִךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ, וְאָמַר לְצַרְךָ, וְאָף עַל גֹּב שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֶׂה רְצוֹנוֹ, עִם כָּל זֶה לֹא נִצּוֹל מֵעַנְשׁ, וְהָרִי נִתְּבָאָר שְׁלֹא נִזְכַּר בְּפִרְשַׁת וְאִתָּה תִּצְוֶה, וְנִמְחָה מִשָּׁם. וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ. מִי לָנוּ גְדוֹל מִדָּוִד הַמְּלִךְ שְׁאָמַר (תהלים לט) אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעַד רָשָׁע לְנַגְדִי. מָהוּ בְּעַד רָשָׁע לְנַגְדִי? הַמְּמַנֶּה הֵהוּא הַמְּפַקֵּד עַל זֶה, וְלוֹקַח הַדְּבָר הֵהוּא לְקַלְקֵל לוֹ לְאָדָם.

בְּלִשְׁוֹנֵי הַחֹדִיעֲנֵי יְהוָה קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי:
וְהִנֵּה מַפְחוֹת נִתְּתָה יָמֵי וְחִלְדֵי כְּאֵין נִגְדָה אֵף כֹּל הַכֵּל כֹּל אָדָם נֶצַב סִלָּה:

— זוהר תהלים —

מְכַשְׁמְעָרִיב הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכְנִס לְשֵׁבֶת, אֵף כֶּף
גַּם, וְסִימָן לְדָבָר - (בראשית ז) בְּשֵׁנֵת שֵׁשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי נַח וְגו' נִבְקְעוּ כָּל מַעֲיָנוֹת
תְּהוֹם רַבָּה.

שְׁנֵי קִצִּים הֵם אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל -
צְדִיקִים וְרָשָׁעִים

הַחֹדִיעֲנֵי ה' קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא
אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי (למ, ה). [זוהר

- בראשית 9' נח (97 ג.נ.) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח,
(תהלים לט) הַחֹדִיעֲנֵי ה' קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה
הִיא אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי. אָמַר דָּוִד לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁנֵי קִצִּים הֵם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל, וְהֵם שְׁתֵּי דְרָכִים
לְלֶכֶת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. קֵץ
לְיָמִין - שְׁכָתוֹב (דניאל יב) לְקֵץ הַיָּמִין. וְקֵץ
לְשְׂמָאל - שְׁכָתוֹב (איוב כח) קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ
וּלְכָל תְּכָלִית הוּא חוֹקֵר [אבן אפל וצלמות,

מַה זֶה וּלְכָל תְּכָלִית הוּא חוֹקֵר? מִי הוּא הַחוֹקֵר?
אֵלָּא אוֹתוֹ קֵץ לְשְׂמָאל שֶׁמַּחֲשִׁיךְ פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת.
מַהוּ וּלְכָל תְּכָלִית? בְּזִמָּן שְׁשָׂרוּי הַדִּין עַל
הָעוֹלָם לְהַשְׁמִיד - אֲבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת. קֵץ
שָׁם לַחֲשָׁךְ - זֶה מִלְּאֵף הַמּוֹת, זֶה נֶחֱשׂ. קֵץ
כָּל בָּשָׂר, קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ, שֶׁהָרִי מֵצַד שֶׁל
הַתּוֹף הַזֶּהב הוּא בָּא. וּלְכָל תְּכָלִית - בְּזִמָּן
שְׂדִין שְׂרוּי עַל הָעוֹלָם, הוּא חוֹקֵר לְהִיּוֹת
קְטָגוֹר לְעוֹלָם לְהַחֲשִׁיךְ פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת. קֵץ
לְיָמִין, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ שְׁכָתוֹב לְקֵץ הַיָּמִין.
אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדִנְיָאֵל: וְאַתָּה
לֵךְ לְקֵץ וְתָנוּחַ. אָמַר לוֹ: מְנוּחָה בְּעוֹלָם

וִירָא (ד קי.ו.) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּמוֹ זֶה כְּתוּב
(ישעיה ס) אָנֹכִי ה' בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה. מַהוּ
בְּעַתָּה? בְּעַת ה'. שְׁתַּקּוּם מִן הָעֵפֶר, אֲזַ
אֲחִישְׁנָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְעַם כָּל זֶה, יוֹם
אֶחָד הִיא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּתוֹף הָעֵפֶר וְלֹא
יוֹתֵר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֶּף אָמַרוּ, אֲבָל בֵּא
רְאֵה הַסּוּד שֶׁלְמַדְנוּ. בְּשַׁעַה שְׁכָנַסַּת יִשְׂרָאֵל
גָּלְתָה מִמְּקוֹמָהּ, אֲזַ אוֹתִיוֹת הַשֶּׁם הַקְּדוֹשׁ
כְּבִיכּוֹל נִפְרְדוּ, שְׁנִפְרְדָה ה"א מִן וְא"ו,
וּמִשׁוּם שְׁנִפְרְדוּ מַה כְּתוּב? (תהלים לט)
נֶאֱלַמְתִּי דוּמִי"ה, מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלַּק וְא"ו
מִה"א וְקוֹל לֹא נִמְצָא, אֲזַ הַדְּבוּר נֶאֱלָם,
וְלִכְּנֵן הִיא שׁוֹכְכַת לְעֵפֶר כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם
הַזֶּה שֶׁל ה"א. וּמִיָּהוּ? הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי.
וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִקְדִּימָה בְּגִלוֹת עַד שֶׁלֹּא
נִכְנַס אוֹתוֹ הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי, הַסּוּד שֶׁל ה"א.
וּכְשִׁיבָא הָאֵלֶף הַשְּׁשִׁי, שֶׁהוּא הַסּוּד שֶׁל
וְא"ו, אֲזַ וְא"ו יָקִים אֶת ה"א.

בְּזִמָּן שֵׁשׁ פְּעָמִים עֲשָׂר שְׁשִׁים נֶפֶשׁ, אֲזַ
שְׂרָמוֹת שֶׁל וְא"ו עֲשָׂר פְּעָמִים, וְא"ו
שֵׁשׁ פְּעָמִים עֲשָׂר, [שוא"ו] וְא"ו עוֹלָה
[בעשר] בִּי, וְא"ו יוֹרֵדַת בְּה"א. נִשְׁלַמְתָּ
וְא"ו בְּתוֹף עֲשָׂר שֵׁשׁ פְּעָמִים, אֲזַ הֵם
שְׁשִׁים לְהַקִּימָה מִהָעֵפֶר. וּבְכָל שְׁשִׁים
וְשְׁשִׁים מֵאוֹתוֹ הָאֵלֶף הַשְּׁשִׁי מִתְחַזְקַת
ה"א, וְעוֹלָה בְּדִרְגוֹתֶיהָ לְהַתְחַזֵּק. וּבְשֵׁשׁ
מֵאוֹת שְׁנַיִם לְאֵלֶף הַשְּׁשִׁי יִפְתָּחוּ שְׁעָרֵי
הַחֲכֵמָה לְמַעְלָה וּמַעֲיָנוֹת שֶׁל חֲכֵמָה
לְמַטָּה, וְיִתְתַּקֵּן הָעוֹלָם לְהַכְנִס לְשִׁבְעֵי.
כְּמוֹ בֶּן אָדָם שֶׁמַּחֲקֵן בְּיוֹם שְׁשִׁי

ז אף בצלם יתהלך איש אף הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם: ה ועתה מה

— זוהר תהלים —

אמר רבי יהודה, הרי שמעתי מרבי שמעון שפסוק זה נאמר על אותם הימים שנגזרו עליו מאדם הראשון, שהם שבעים, שהרי נאמר שחיים בכלל לא היו לו, אלא שאדם נתן לו מאותם ימים שלו שבעים שנים. וסוד זה, וילון לא משמש כלום, והלבנה לא מאירה כלל מעצמה, ושבעים שנים מאירות לה בכל צדדיה, והם חיי דוד סתם. ועל זה רצה דוד מהקדוש ברוך הוא לדעת סוד זה, ועל מה אין חיים ללבנה מעצמה, ולדעת את העקר שלה.

ומדת ימי מה היא - זוהי דרגה [של העולם] עליונה נסתרת שעומדת על כל אותם הימים שהם חיים שלה, מקום שמאיר לכל. אדעה מה חדל אני - אמר דוד, אדע על מה חדל אני אור מעצמי ונמנע ממני כשאור כל אותם האורות העליונים שיש להם לכלם חיים, ואני על מה אני חדל ועל מה נמנע ממני. וזהו מה שרצה דוד לדעת, ולא נתנה לו רשות לדעת.

באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי שתאמר אותם בשמי. ומעשה פטירת רבי יצחק

אף בצלם יתהלך איש אף הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם (למ, ט): [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף ע"ב)] רבי יצחק היה יושב יום אחד על פתחו של רבי יהודה והיה עצוב. יצא רבי יהודה ומצא אותו

הזה או בעולם ההוא? אמר לו: בעולם ההוא, כמו שנאמר ינחו על משכבותם. (דניאל יב) [ותעמד לגורלך לקץ הימיו, אמר לו, ' עולם? אמר לו, ותנוח]. אמר לו: בזמן שיקומו מהעפר, אקום ביניהם או לא? אמר לו: ותעמד. אמר לו: הרי ידעתי שיקומו כמות כמות, מהם של צדיקי אמת ומהם של רשעי העולם, ולא ידעתי עם מי מהם אקום. אמר לו: לגורלך. אמר לו: הרי אמרת ואתה לך לקץ. יש קץ לימין ויש קץ לשמאל, ולא ידעתי לאיזה קץ, לקץ הימין או לקץ הימין? אמר לו: לקץ הימין. גם כאן דוד אמר לקדוש-ברוך-הוא, (תהלים לט), הודיעני ה' קצי, מהו חלק גורלי. ולא נחה דעתו עד שהתבשר שיהיה לימין, שכתוב (שם ק) שב לימיני.

בן אדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו

הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני (למ, ה). [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף ע"ב)] בא ראה, ימי בן האדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים, הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו. פתח ואמר, (תהלים לט) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא וגו'. פסוק זה בארוהו. אבל בא ראה, קצי - זה קץ הימין, שנקשר בדוד. ומדת ימי מה היא - זהו שמתמנה (שיש ממנה) ממש על ימיו.

— תהלים — זוהר תהלים —

שלא רגיל להכנס - לא יכנס. נכנסו רבי יצחק ורבי יהודה, קשר את מלאך המות בחוץ. התבונן רבי שמעון, וראה שעד עכשו טרם הגיע זמן, שהרי עד שמנה שעות של היום היה זמן. הושיבו לפני רבי שמעון והיה מלמדו בתורה. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, שב על הפתח, ומה [ומי] שתראה אל תדבר עמו. אם ירצה להכנס לכאן, תשביע אותו שבועה שלא יכנס. אמר רבי שמעון לרבי יצחק, ראי את דמות אביך היום או לא? שהרי שנינו בשעה שאדם מסתלק מן העולם, אביו וקרוביו נמצאים שם, ורואה אותם ונדע להם, וכל אותם שהיה מדורו עמם שבאותו עולם בדרגה אחת, כלם מתכנסים ונמצאים עמו, והולכים עם נשמתו עד המקום שתשרה במקומה. אמר, עד עכשו לא ראיתי. בין כך קם רבי שמעון ואמר, רבון העולם, נודע רבי יצחק אצלנו, והוא מאותן שבע עינים של כאן. הרי אחזתי אותו ותן לי. יצא קול ואמר: כסא אדוננו קרבה בכנפי רבי שמעון, הרי הוא שלך ועמך יבא בזמן שתכנס לשרות בכסאך. אמר רבי שמעון, ודאי. בין כך ראה רבי אלעזר שהיה מסתלק מלאך המות, ואמר, אין גזר דין במקום שמצוי רבי שמעון בר יוחאי. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, תכנס לכאן ואחז ברבי יצחק, שהרי ראיתי בו שהוא פוחד. נכנס רבי אלעזר ואחז בו, ורבי שמעון החזיר פניו ולמד תורה.

נרדם רבי יצחק וראה את אביו. אמר לו, בני, אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי בין העלים של עץ

בשער שלו שהיה יושב ועצוב. אמר לו, מה יום זה משאר ימים? אמר לו, באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי, שתאמר אותם בשמי, כדי להזכיר את שמי. ואחד - שתזכה את יוסף בני בתורה. ואחד - שתלך לקברי כל שבעת הימים ותבקש בקשתך עלי. אמר לו, מנין לך? אמר לו, הרי נשמתו מסתלקת ממני בכל לילה, ולא מאירה לי בחלום כמו שהיתה בתחלה. ועוד, שכאשר אני מתפלל ומגיע לשומע תפלה, אני משגיח בצלמי שבפתל ולא רואה אותו, ואמרתי, הואיל והצלם העבר ולא נראה, שהרי הפרוז יוצא ומכריז, שכתוב (תהלים לט) אך בצלם יתהלך איש - כל זמן שצלם האדם לא יעבר ממנו, יתהלך איש ורוחו עומדת בתוכו. כשהעבר צלם האדם ולא נראה, אז הוא מעבר מהעולם הזה. אמר לו, ומכאן שכתוב (איוב ח) כי צל ימינו עלי ארץ. אמר לו, כל הדברים הללו שאתה רוצה שאני אעשה, אבל אבקש ממך, שבאותו עולם תברר את מקומי אצלך כמו שהייתי בעולם הזה. בכה רבי יצחק ואמר, בבקשה ממך שלא תפרד ממני כל הימים הללו.

היכו לרבי שמעון, מצאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה. זקף עיניו רבי שמעון וראה את רבי יצחק, וראה את מלאך המות שרץ לפניו ורוקד לפניו. קם רבי שמעון, ואחז ביד רבי יצחק. אמר, גזרני שמי שרגיל להכנס - יכנס, ומי

— זוהר תהלים —

אמר לו, דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְתָּ? אָמַר לוֹ, וְדַאי.
אָמַר לוֹ. הַשְׁתַּטַּח לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.

אך בצלם יתהלך איש - זה מלנה תמיד
את האדם מבוואו ועד צאתו

אך בצלם יתהלך איש אך הכל יהמיון
יצבר ולא ידע מי אספם (למ, ט): [זוהר

ויקרא פ' תוריע (דף מ"ג)] בא ראה, בשעה
שאדם בא להתקדש להזדוג בנקבתו
(בכונה) ברצון קדוש שלו, מתעוררת עליו
רוח (אחרת) קדושה, כלולה זכר ונקבה,
ורומז הקדוש ברוך הוא לשליח אחד
הממנה על הריגות בני האדם, ומפקיד
בידו אותה הרוח, ומודיע לו לאיזה מקום
יפקד אותו. זהו שכתוב (איוב א) והלילה
אמר הרה גבר. הלילה אמר לאותו ממנה:
הרה גבר מפלוגי. והקדוש ברוך הוא
מפקיד לו, את אותה הרוח, כל מה
שמפקיד, והנה פרשוה. אז יורדת רוח,
וצלם אחד עמה, אותו שעומד בדיוקנו
למעלה, באותו צלם נברא (התגדל), באותו
צלם הולך בעולם הזה. זהו שכתוב (תהלים
לט) אך בצלם יתהלך איש. בעוד שהצלם
הזה נמצא עם האדם, בצלם שלו עומד
בעולם הזה, שמתחברים כאחד (נמצא עמו
אדם עומד בעולם הזה, ושנים הם שמתחברים כאחד)
הוא עומד בעולם הבא, ושנים הם
שמחברים יחד. ושלמה המלך מזהיר את
בני האדם ואומר, (שיר ב) עד שיפוח היום
ונסו הצללים, שנים.

ובהכשפים של אשמדאי מצאנו,
שאותם שיודעים (שורצים)
לכשף כשפים מצד השמאל ולהדבק

החיים שבגן עדן נתון [אתה יושב] עץ גדול
וחזק בשני עולמות, והוא רבי שמעון בר
יוחאי, שהרי הוא אוהז אותך בענפיו.
אשרי חלקך בני. אמר לו, אבא, ומה אני
שם? אמר לו, שלשה ימים היו שכסו את
חדר משכבך, ותקנו לך חלונות פתוחים
להאיר לך מארבעת צדדי העולם, ואני
ראיתי מקומך ושמחתי, שאמרתי אשרי
חלקך בני, מחוץ לזה שעד עכשו לא זכה
בך בתורה. והרי עכשו היו עתידים לבא
אלך שנים עשר צדיקים מהחברים, ועד
שהיו יוצאים התעורר קול בכל העולמות:
מי הם החברים (השבילים) שעומדים כאן?
התעטרו בשביל רבי שמעון, בקשה בקש
ונתנה לו. ולא זה לבדו, שהרי שבעים
מקומות מתעטרים כאן בשבילו, ובכל
מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים
עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים
רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים פתחים
עליונים, ומשם נפתחו דרכים לעתיק,
נסתר הכל, לראות באותה נעימות עליונה
שמאירה ומהנה לכל, כמו שנאמר (תהלים
פז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו. מה זה
ולבקר בהיכלו? הינו שכתוב (במדבר יב)
בכל ביתי נאמן הוא. אמר לו, אבא, כמה
זמן נתנו לי בעולם הזה? אמר לו, אין
רשות ולא מודיעים לאדם, אבל בהלולא
הגדולה של רבי שמעון תהיה עורף
שלחנו, כמו שנאמר צאינה וראינה בנות
ציון במלך בעטרה שעטרה לו אמו
ביום חתנתו וביום שמחת לבו. בין כך
התעורר רבי יצחק, והיה צוחק ופגיו
מאירים. ראה רבי שמעון, והסתכל בפניו.

זוהר תהלים

הכל. בא ראה, בשעה שהנשמה יורדת להכנס לו בעולם הזה, יורדת לגן העדן של הארץ, ורואה את כבודם של רוחות הצדיקים עומדים שורות שורות. אחר כך הולכת לגיהנם, ורואה את הרשעים שצווחים וי, ולא מרחמים עליהם. ובכל מעידים בה עדות, ואותו העולם הקדוש עומד עליה, עד שיוצאת לעולם. כשיוצאת לעולם, מזדמן לה אותו העולם, ומשתתף עמה, ומתגדל עמה, כמו שנאמר אך בצלם יתהלך איש. ובאותו העולם משתתפים (נמצאים) מי האדם ותלויים בו. זהו שכתוב (איוב ח) כי תמול אגנחנו ולא נדע כי צל ימינו עלי ארץ. כי צל ימינו נדאי. ומיום שמתעברת האשה עד היום שמולידה, לא יודעים בני אדם את מעשי הקדוש ברוך הוא כמה הם גדולים וכמה הם עליונים. זהו שכתוב (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' וגו'.

ישראל קדושים הצלם הזה קדוש ומקום קדוש הוא נמצא בתוכם. ולעובדי כוכבים ומזלות צלם מאותם המינים הרעים מצד הטמאה נמצא בתוכם

אך בצלם יתהלך איש אך הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם (לט, ז) : זוהר

ח"ג פ' אמור דף ק"ד : [ויברא אלהים את האדם בצלמו. בו של שלמה המלך מצאנו, שבשעה שהזווג נמצא למטה, שולח הקדוש ברוך הוא דיוקן אחד כמו פרצוף אדם, רשום חקוק בצלם, ועומד על אותו זווג. ואלמלא נתנה רשות לעין לראות, רואה אדם על ראשו צלם אחד

בהם, יקום לאור הנר או במקום שיראו אותם הצלמים שלו, ויאמר אותם דברים שמתקנים לאותם הכשפים, ויקרא להם לאותם צדדים טמאים בשמות הטמאים שלהם, ויזמין (וישביע) הצלמים שלו לאותם שקורא, ויאמר שהוא מתתקן ברצונו להם למצותם, ואותו האיש יוצא מרשות רבונו, ופקדונו נותן לצד האחר. ובאותם דבורים של כשפים שהוא יאמר ויזמין (וישביע) אותם לצלמים, נראים שתי רוחות, ומתתקנים באותם צלמים שלו במראה של בני אדם, ומודיעים לו דברים להרע ודברים להיטיב לזמנים ידועים. ואלו שתי הרוחות שלא נכללו בכלל של גוף, עכשו נכללים בצלמים הללו, ומתתקנים בהם ומודיעים לו לאדם דברים להרע, וזהו שיוצא מרשות רבונו, ופקדונו נותן לצד הטמא.

בא ראה, אסור לאדם לזרק כלי הבית ולהפקידו לצד האחר, שלא צריך, או דבר אחר שכמותו (של ביתו לקבל אותו), שהרי כמה שומרי הכללים מזמנים לדבר ההוא לקבל אותו, ומאותו זמן לא שורים עליו ברכות, שהרי הוא מצד אחר. כל שכן מי שמזמין ברצונו על אותו הטוב העליון שלו, לאחר ולצד האחר, שהרי הוא מאותו שהזמין אותו.

ובשקרים ימי האדם לצאת מן העולם הזה, אותו הצלם העליון שנותנים לו, באה אותה רוח רעה שהיה נדבק בה בכל יום, ונוטלת אותו העולם, ומתתקן בו והולך לו, ולא חוזר לאדם לעולמים. אז ידע שהרי הוא נדחה מן

קניתי אדני תזחלתי לך היא: ט מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תשימני:
 י נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית: יא חסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני
 בליתי: יב בתוכחות על עון יפרת איש ותמם בעש חמודו אך הכל בל אדם
 סלה: יג שמעה תפלתי יהוה ^ל ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש פי
 גר אנכי עמך תושב בכל אבותי: יד השע מפני ואבליגה בטרם אלך ואינני:

— זוהר תהלים —

רשום בפרצוף של אדם, ובאותו צלם
 נברא האדם. ועד שעומד (וטרם שעומד)
 אותו צלם ששלח לו רבונו על ראשו
 וימצא שם, לא נברא האדם. זהו
 שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו.
 אותו הצלם מזדמן כנגדו עד שיוצא
 לעולם. כשיוצא, הוא מתגדל עם אותו
 צלם, באותו צלם הולך. זהו שכתוב
 (תהלים ט) אך בצלם יתהלך איש. והצלם
 הזה הוא מלמעלה. בשעה שאותן
 רוחות יוצאות ממקומן, כל רוח ורוח
 מתתקנת לפני המלך הקדוש בתקוני
 כבוד, בפרצוף שעומד בעולם הזה,
 ומאותו דיוקן תקון כבוד יוצא הצלם
 הזה. וזה שלישי לרוח, ומקדימה
 בעולם הזה בזמן שנמצא הזיווג. ואין
 לך זיווג בעולם שלא נמצא בתוכם צלם.
 אבל ישראל קדושים, הצלם הזה קדוש,
 וממקום קדוש הוא נמצא בתוכם.
 ולעובדי כוכבים ומזלות צלם מאותם
 המינים הרעים, מצד הטמאה נמצא
 בתוכם. ועל פן לא צריך לאדם לערב
 צלם שלו בצלם של עובדי עבודה זרה,
 משום שזה קדוש - וזה טמא. בא ראה
 מה בין ישראל לעובדי כוכבים ומזלות
 וכו'.

ושמעה תפלתי ה' - זו תפלה שבלחש.
 ושועתי האזינה - זו תפלה שאדם מרים
 קולו בצרתו
 ושמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל
 דמעתי אל תחרש (לט, ט): [זוהר
 ח"א פ' חיי שרה דף קלב.] פתח ואמר, (תהלים
 ט) שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל
 דמעתי אל תחרש. מה הטעם שמעה ולא
 שמע? במקום אחד כתוב שמע ה' וחנני
 וגו', ובמקום אחר שמעה. אלא בכל מקום
 לפעמים שמע לזכר, ולפעמים שמעה
 לנקבה. שמעה - כמו שנאמר (שם יז) שמעה
 ה' צדק וגו'. שמע - כמו שנאמר (שם ל)
 שמע ה' וחנני, (משלי א) שמע בני, (דברים כז)
 הסכת ושמע. וכאן שמעה תפלתי ה',
 משום שזה [שהיא] הדרגה שמקבלת כל
 התפלות של העולם. והרי שנינו שעושה
 מהם עטרה ושם אותה בראש של צדיק חי
 העולמים, שכתוב (משלי י) ברכות לראש
 צדיק, ועל פן שמעה תפלתי ה'. שמעה
 תפלתי ה' - זו תפלה שבלחש. ושועתי
 האזינה - זו תפלה שאדם מרים קולו
 בצרתו, כמו שנאמר (שמות ב) ותעל שועתם
 אל האלהים. ומה זה שועתם? אלא
 שבתפלות מרים קולו וזוקף עיניו למעלה,
 כמו שנאמר (ישעיה כב) ושוע אל ההר.

—=— זוהר תהלים —=—

וגרשו מגן עדן וגזר עליו עשר גזרות ועל חנה עשר גזרות ועל הנחש עשר ועל האדמה תשע גזרות - שלשה מיני תשובה כאן בפסוק הזה: תפלה שועה דמעה

שְׁמַעַה תְּפִלָּתִי ה' וְשׁוּעַתִּי הַאֲזִינָה אֵלַי

דְּמַעְתֵּי אֵל תַּחֲרַשׁ (לט, יג): [זוהר

תד-מדרש רות - דף צ"ז:] רבי נחמיה פתח,

(בראשית ב) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם

וגו'. כשבָּרָא הקדוש ברוך הוא את אדם

הראשון, מבית המקדש בראו, ומעפר בית

המקדש נטל וברא אותו. כיון שבָּרָא אותו

ועמד על רגליו, באו כל הבריות

להשתחוות לו. מה עשה הקדוש ברוך

הוא? נטלו משם, והכניסו לגן עדן, ועשה

לו עשר חפות, כדגמת עשר חפות שעתידי

הקדוש ברוך הוא לעשות לצדיקים בגן

עדן לעתיד לבא. ומלאכי השרת היו

יורדים ועולים ועושים שמחה לפניו, ונתן

לו חכמה עליונה. וכשירד סמאל משמי

מרום, ראה מעלתו של אדם, ומלאכי

השרת משמשים לפניו בחפתו, וירע

בעיניו. מה עשה? נטל נחש כמין גמל

ורכב עליו, וירד ופתה אותו, עד שעבר

מאמר יצרו. ומהו שעבר? רבי אלכסנדר

אמר, רוח זנונים נכנס בתוכו. רבי חזקיה

אמר, רוח הטמאה היתה בו, ועבר מאמר

יצרו. כיון שעבר, נגלה עליו הקדוש ברוך

הוא וגרשו מגן עדן, וגזר עליו עשר

גזרות, ועל חנה עשר גזרות, ועל הנחש

עשר, ועל האדמה תשע גזרות. נמצאו

ארבעים חסר אחת, כנגד ארבעים מלקיות

שנתחייב הרשע בבית דין. לסוף עשה

תשובה, וקבלו הקדוש ברוך הוא באותה

והתפלה הזו משברת שערים ודופקת נס"א

ודוחקת אותם להכניס את תפלתו. אל

דמעתי אל תחרש - זאת נכנסת לפני המלך

ואין שער שעומד לפניו, ולעולם לא חזרו

דמעות ריקם. עוד, הנה כתוב כאן שלש

דרגות: תפלה, שועה, דמעה. כנגד אלו

שלש אחרים: כי גר אנכי עמך, אחר כך

תושב, אחר כך ככל אבותי, עקר העולם.

שלשה ענינים כאן, אנחה, שועה, צעקה

שְׁמַעַה תְּפִלָּתִי ה' וְשׁוּעַתִּי הַאֲזִינָה אֵלַי

דְּמַעְתֵּי אֵל תַּחֲרַשׁ (לט, יג): [זוהר

- ח"ב פ' שמות דף י"ט:] אמר רבי יצחק,

שלשה ענינים כאן, אנחה, שועה,

צעקה, וכל אחד מתפרש מהאחר. אנחה

- שכתוב ויאנחו בני ישראל. צעקה -

שכתוב ויצעקו. שועה - שכתוב ותעל

שועתם. וכל אחד לבדו מתפרש, וכלם

עשו ישראל. אמר רבי יהודה, צעקה

ושועה עשו, אנחה לא עשו, משמע

משכתוב ויאנחו, ולמעלה היתה האנחה

בשבילם. צעקה ושועה במה התפרשו?

אמר רבי יצחק, אין לה שועה אלא

בתפלה, שנאמר (תהלים לט) שמעה תפילתי

ה' ושועתי האזינה. אליך ה' שועתי.

שועתי אליך ותרפאני. צעקה, שצועק

ואינו אומר כלום. אמר רבי יהודה,

הלכך גדולה צעקה מכלם, שצעקה היא

בלב. זהו שכתוב (איכה ב) צעק לבם אל

ה'. צעקה וצועקה דבר אחד הוא, וזה

קרובה לקדוש ברוך הוא יותר מתפלה

ואנחה, שכתוב (שמות כב) כי אם צעק

יצעק אלי שמע אשמע צעקתו.

כיון שעבר אדם הראשון נגלה עליו הקב"ה

זוהר תהלים

נותן לכל, שְׁנֵאֵמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
הַלְכִים אֶת הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנוּ מְלֵא. והוא
בְּדַגְמַת ים. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּץ אֵין
לָךְ בְּכָל הָעוֹלָם שְׁעוּמָדִים לְפָנָיו, אֲלֵא
תְשׁוּבָה וּתְפִלָּה שֶׁל אָדָם. וְאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, שְׁלֹשָׁה מִיָּנִי תְשׁוּבָה כָּאֵן בְּפִסּוּק
הַזֶּה: תְּפִלָּה, שׁוּעָה, דְּמַעָּה. וְכֹלָם כְּתוּבִים
בְּפִסּוּק הַזֶּה, (תהלים לט) שְׁמַעָה תְּפִלָּתִי ה'
וְשׁוּעָתִי הָאֲזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תַּחֲרֹשׁ. כָּל
הַשְּׁלֹשָׁה חֲשׁוּבִים לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמְכֹלָם אֵין חֲשׁוּבָה מֵהֶם, רַק הַדְּמַעָּה.
שְׁהָרִי בְּדַמְעוֹת הוֹלֵךְ הַלֵּב וְרִצּוֹן כָּל הַגּוֹף.
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים נִכְנָסִים לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. תְּפִלָּה - שְׁכָתוּב בּוֹ שְׁמִיעָה,
שְׁכָתוּב שְׁמַעָה תְּפִלָּה ה'. שׁוּעָה - שְׁכָתוּב
וְשׁוּעָתִי הָאֲזִינָה. דְּמַעָּה - לֹא כְּאֵלָה, אֲלֵא
יֹתֵר מֵהַכֹּל, שְׁכָתוּב אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תַּחֲרֹשׁ.
מַה בֵּין זֶה לְזֶה? הַרְבָּנִים שֶׁל קִיסָרִי, וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּר יוֹסֵף אָמַר, תְּפִלָּה - לְפַעְמִים
שְׁאָדָם מֵתְפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹמֵעַ, אֲבָל לֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּקִשְׁתּוֹ,
וְשׁוֹתֵק מִמֶּנּוּ וְלֹא מְשַׁגֵּיחַ בּוֹ, שְׁהָרִי אֵין
כְּתוּב אֲלֵא שְׁמִיעָה. הַשׁוּעָה הִיא יֹתֵר
מֵתְפִלָּה, שְׁצוּרַח בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְפָנֵי רְבוּנוֹ.
וּמִשׁוֹם שֶׁשֵּׁם רִצּוֹנוֹ יֹתֵר, כְּתוּב בּוֹ
הָאֲזִינָה, כְּמִי שֶׁמְרַכֵּין אֲזִינוֹ אֶל אוֹתוֹ
הַדְּבוּר, וְעַם כָּל זֶה שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה
לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנוֹ. אֲבָל דְּמַעָּה הִיא בְּלֵב
וּבְרִצּוֹן שֶׁל כָּל הַגּוֹף, וּמִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב בּוֹ
אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תַּחֲרֹשׁ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים,
לֹא כָּל הַדְּמַעוֹת נִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.
דְּמַעוֹת שֶׁל רִגְזוֹ, וְדַמְעוֹת שֶׁל מוֹסֵר דִּין
לְחִבְרוֹ, לֹא נִכְנָסִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. אֲלֵא

שְׁעָה. שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּר שְׁלוֹם, מַהוּ
שְׁכָתוּב (תהלים לט) שְׁמַעָה תְּפִלָּה ה' וְשׁוּעָתִי
הָאֲזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תַּחֲרֹשׁ כִּי גַר אֲנִי
עַמָּךְ? דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה. שְׁאָמַר רַבִּי
בוֹן בֶּר חֲמָא, אָמַר דוֹד, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הוּא קְרוֹב לְכָל אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים לוֹ.

פְּתַח וְאָמַר הַפִּסּוּק הַזֶּה, (שם קמ"ה) קְרוֹב ה'
לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
בְּאֵמַת. שְׁהָרִי כָּל אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים בְּאֵמַת
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְקַרֵּב אוֹתָם וּמְקַבֵּל אוֹתָם, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת הַלֵּב. וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם
חָשׁוּב לְפָנָיו מְכֹל הַקְרִבְנוֹת וְהַעוֹלוֹת שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהָאָדָם שֵׁם רִצּוֹנוֹ
בְּתְשׁוּבָה, אֵין שְׁעַר בְּכָל אוֹתָם הַרְקִיעִים
שֶׁלֹּא פוֹתַח אֵלָיו. קְרִבְנוֹ שֶׁל אָדָם תְּלוּי
בְּלֵב וְרִצּוֹן, שְׁכָתוּב וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חֲטָא
עָלָיָהּ. וְהַתּוֹדָה עָלָיו. וְהַכֹּל תְּלוּי בְּלֵב.

רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְנָה אָמַר לְחֲכָמִים: בְּנִי,
חֲיִיכֶם, אֵין קְרוֹב לְפָנֵי הַמָּקוֹם כְּלָבוֹ
שֶׁל אָדָם, וְנוֹחַ לְפָנָיו מְכֹל הַקְרִבְנוֹת
וְהַעוֹלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. מִי שִׁיוֹשֵׁב
בְּתַעֲנִית, וְיָשִׁים לְבוֹ וְרִצּוֹנוֹ, הוּא מְקַרֵּב
קְרִבְן שְׁלֹם, שְׁנוֹחַ לוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁמְקַרֵּב לְפָנָיו חֲלָבוֹ וְדָמוֹ וְגוֹפוֹ, וּמְקַרֵּב
לְפָנָיו הָאֵשׁ וְהָרִיחַ שֶׁל פִּיו. וְהַלֵּב וְהַרִצּוֹן
נִקְרָאִים מִזְבַּח כְּפָרָה. הַקְרִבְן נִחְלַק לְכַמָּה
צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים. הַתַּעֲנִית שֶׁל אָדָם
נִחְלַקֵּת לְכַמָּה צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים.
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נוֹטֵל מֵהַכֹּל אֲלֵא
הַלֵּב וְהַרִצּוֹן. וְשְׁלֹשָׁה מְלָכִים הֵם בְּגוֹף:
מַח, וְלֵב, וְכַבֵּד. הַמַּח אוֹכֵל מֵהַכֹּל וְנוֹתֵן
לְלֵב. הַלֵּב אוֹכֵל מֵהַכֹּל וְנוֹתֵן לְכַבֵּד. הַכַּבֵּד

זוהר תהלים

דְּמַעֲוֹתַי וְשֵׁל תְּפִלָּה וְשֵׁל תְּשׁוּבָה, וְשִׁמְבֹקְשִׁים בִּקְשָׁה מִתּוֹךְ צָרָתְךָ, כָּל־בֹּקְעִים רְקִיעִים, וּפּוֹתְחִים שְׁעָרִים, וְנִכְנָסִים לְפָנַי הַמֶּלֶךְ. שִׁשְׁנִינוּ, בַּיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעְלוּ, וְשְׁעָרֵי דְמַעֲוֹת לֹא נִנְעְלוּ. מַה כָּתוּב בְּחֻזְקֵיהוּ? (ישעיה לח) שִׁמְעֵתִי אֶת תְּפִלָּתְךָ רְאִיתִי אֶת דְּמַעֲוֹתַי. רְאִיָּה מִמֶּשׁ מִתּוֹךְ דְּמַעֲוֹתַי. וְלַעֲתִיד לָבֵא מַה כָּתוּב? (שם כה) וּמָחָה אֲדַנְי יְהוָה דְּמַעָּה מֵעַל כָּל פְּנִים. יֵשׁ דְּמַעֲוֹת לְטוֹב, וַיֵּשׁ דְּמַעֲוֹת לְרַע. לְטוֹב - שֵׁל יֵצֵר הַטוֹב. שֵׁל רַע - שֵׁל יֵצֵר הָרַע. עַל הַדְּמַעֲוֹת הַלְלוּ שֵׁל צָרָה וְדְמַעֲוֹת שֵׁל תְּפִלָּה כָּתוּב, (ירמיה לא) בְּכִי יָבוֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֶם.

מ א לְמִנְצַח לְדוֹד מְזֻמּוֹר: ב קוּה קוּיְתִי יְהוָה וַיִּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שְׁוֹעֵתִי:
 ג וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיּוֹן וַיִּקֶּם עַל סֹלַע רַגְלִי בּוֹגֵן אֲשֶׁר־י: ד וַיִּתֵּן בְּפִי
 שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלֵּה לְאֱלֹהֵינוּ יְהוָה וַיִּרְאוּ רַבִּים וַיִּירָאוּ וַיִּבְטְחוּ בִּיהוָה וַיִּבְטְחוּ:
 ה אֲשֶׁר־י הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר שָׁם יְהוָה וַיִּבְטְחוּ וְלֹא פָנָה אֵל רִהָבִים וְשָׁמַי כָּזָב:
 ו רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֶתְּהָ יְהוָה אֱלֹהֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחְשַׁבְתֶּיךָ אֱלֹהֵינוּ אֵין
 עֲרֹךְ אֵלֶיךָ אַנְיָדָה וְאִדְבָרָה עֲצֻמוֹ מִסִּפְרֵךָ: ז וְכַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ אֲזִנִּים כְּרִיתָ
 לִי עוֹלָה וְחִטָּאָה לֹא שְׁאַלְתָּ: ח אֲזִ אֲמַרְתִּי הֵנָּה כָּאתִי בְּמַגֵּלֶת סִפְרֵךָ כְּתוֹב עָלַי:
 ט לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חִפְצָתִי וְתוֹרַתְךָ כְּתוֹב מֵעַי: י בְּשֶׁרְתִי צִדֵּק בְּקִהֵל
 רַב הֵנָּה שִׁפְתֵי לֹא אֵבֵלָא יְהוָה וְאֶתְּה יִדְעֵת: יא צִדְקַתְךָ לֹא כִסִּיתִי כְּתוֹב
 לְבִי אֲמוֹנְתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אֲמַרְתִּי לֹא כִתְדִתִּי חֲסִדְךָ וְאֶמְתֵּךָ לְקִהֵל רַב: יב אֶתְּה
 יְהוָה לֹא תִבְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חֲסִדְךָ וְאֶמְתֵּךָ תְּמוּד יִצְרוּנִי: יג כִּי אֶפְפוּ
 עָלַי רְעוֹת עַד אֵין מִסִּפְרֵי הַשִּׁינְיָנִי עוֹנֵתִי וְלֹא יִכְלָתִי לְרֹאוֹת עֲצֻמוֹ מִשְׁעָרוֹת
 רֹאשֵׁי וְלְבִי עֲזָבֵנִי: יד רְצָה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֲזָרְתִּי חוֹשָׁה:
 טו יִבְשׁוּ וַיִּחַפְּרוּ יַחַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי לְסִפּוֹתֶיהָ יִסְגּוּ אַחֲזוֹר וַיִּפְלְמוּ חִפְצֵי רְעֵתִי:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

להנצל מרוח רע

קוה קויתִי וגו' (מ, ב): [שימוש תהלים לפרק מ]. טוב להנצל מרוחות רעות. ושם שלומי"ה. י"ה מן
 "וישמע שועתי, ה' מן "לעזרתי חושה.

— זוהר תהלים —

ב' מיני גיהנום שלג ואש - וישראל
 ניצולים מהם
וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן וגו' (מ, ב): [זוהר בראשית
 פ' ויחי (דף רלח:)] רבי יהודה ורבי
 יצחק היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה
 לרבי יצחק, גלך בשדה הַזֶּה, שהוּא דֶרֶךְ
 יוֹתֵר יִשְׂרָאֵל. הִלְכוּ. עַד שֶׁהִלְכוּ, אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, כְּתוֹב (משלי לא) לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ
 מִשְׁלֵג כִּי כָל בֵּיתָה לְבַשׁ שָׁנִים. פְּסוּק זֶה
 רַבִּי חֲזַקְיָה חִבְּרָנוּ בְּאֵר בּוּ, שְׁאֵמַר, דִּין
 הַרְשָׁעִים בְּגִיהֵנָם שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ, חֲצִי

מהם בחמה וחצי מהם בשלג. בשעה
 שנכנסים לאש, הם אומרים: זהו ודאי
 גיהנום. נכנסים לשלג, אומרים: זו תריפות
 החרף (הקר) של הקדוש ברוך הוא.
 מתחילים ואומרים: זה, ואחר כך
 אומרים: וי. ודוד אמר, (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי
 מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיּוֹן וַיִּקֶּם עַל סֹלַע רַגְלִי בּוֹגֵן אֲשֶׁר־י'. מִמָּקוֹם
 שְׁאוֹמְרִים זֶה, וְאַחַר כֵּן וַי. וְהִיכֵן נִתְקַנּוֹת
 נַפְשָׁם? בְּשֵׁלֵג, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (תהלים סח)
 בְּפָרֶשׁ שְׂדֵי מְלָכִים בַּה תְּשִׁלֵּג בְּצִלְמוֹן.
 יכול אף ישראל פן? תלמוד לומר, לא

מִזְּיָשׁוּׁוּ עַל עֵקֶב בְּשִׁתָּם הָאֹמְרִים לִי הָאֵל הָאֵלֶּה: יִי יִשְׁיִשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ בְךָ כָּל
 מְבַקְשֵׁיךָ יֹאמְרוּ תִמְיֵד וַיִּגְדַּל יְהוָה אֱהָבֵי תִשׁוּעֶתְךָ: יְיָ וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן
 אֲדַנִּי יִחְשָׁב לִי עֲזָרְתִּי וּמַפְלְטִי אֶתְּהָ אֱלֹהֵי אֵל תִּתְאַחֵר:

זוהר תהלים

בזמן שישראל ישבו בארץ הקדושה, כי שם היתה הזדוגות האש"ה עם בעל"ה, ובכך זהו שמחת הכל, חדות העליונים והתחתונים, בזמן שישראל אין נמצאים בארץ הקדושה אסור לו לאדם לשמוח ולהראות חדוה, שכתוב שמחו את ירושלים וגילו בה וגו', וגילו בה דוקא, בזמן שירושלם בחדוה צריך האדם לשמוח, רבי אלעזר לטעמו שאמר שמחו את ירושלים זהו שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

תִּירָא לְבֵיתָהּ מְשֻׁלָּג. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁכַל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שָׁנִים. אֵל תִּקְרִי שָׁנִים אֲלָא שָׁנִים, כְּמוֹ מִלָּה וּפְרִיעָה, צִיצִית וּתְפִלִּין, מְזוּזָה וְנֶר חֲנֻכָּה וְכוּ'.
 בזמן שישראל אין נמצאים בארץ הקדושה אסור לו לאדם לשמוח ולהראות חדוה ישישו וישמחו בך כל מבקשיך וגו' (מ, יז):
 [זוהר ח"ג (דף ק"ח.) זוהר תורה] רבי אלעזר פתח (שיע"ו טו) שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה וגו', שמחו את ירושלים, לפי ששמחה לא נמצאת אלא

מא « לַמְּנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדָוִד: בְּאֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ »

— שימוש תהלים —

אם בטלו אותך מאומנותך

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, א): [שימוש תהלים החדש לפרק מא]. אם רוצים לפוטרו מעבודתו, יקרא כל יום פרקים מא, מב, מג, ולא יוכלו לו. ויש אומרים שיקרא ג' פרקים אלו ג' פעמים ביום ובדוק ומנסה. [לפרנסה ילמד כל יום פסוק: "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך" (בראשית מט, כ): י' פעמים בבוקר, ובערב קודם השקיעה].

— זוהר תהלים —

ביום רעה ימלטהו ה' - לרפא את האדם מחטאו לפני שמות

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו

ה' (מא, ב): [הקדמת ספר זוהר (דף י"ד):]

ביום רע היה צריך להיות, מה זה ביום רעה היום ששולטת הרעה ההיא לקחת את נשמתו. אשרי משכיל אל דל - זהו שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך הוא. דבר אחר - זה היום שהדין שורה על העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט על העולם.

אדם נכנס אצלו ומלמד אותו להנצל מהדין

באותו הזמן ממנים עליו אפטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, שכתוב אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה. באותה שעה אשרי חלקו של האיש שנכנס אליו ומלמד אותו דרך להנצל מן הדין. זהו שכתוב אשרי משכיל אל דל.

מלמדהו שישוב בתשובה

ואיך יכול להציל אותו? ללמדו דרך החיים לשוב לפני אדונו, אז נעשה אפטרופוס עליו למעלה. ומה שכרו? ביום רעה ימלטהו ה'. דבר אחר אשרי משכיל אל דל - כמה חזק השכר של העני לפני הקדוש ברוך הוא.

האביונים קרובים יותר למלך.

אמר רבי חייא, תמהתי על הפסוק הזה שכתוב (שם ט) כי שמע אל אביונים ה', וכי אל אביונים שומע ולא לאחר?

אין לך בעולם שהוא שבור לב כמו העני / כשהאדם חולה מה קורה סביבו

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, ב): [זוהר

שמות פ' המן (דף ט"א):] ויאמר ה' אל

משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. פסוק זה פרושהו, בשעה שאדם שוכב בבית חליו, הרי נתפס בבית הסהר של המלך - ראשו בקולר, רגליו באזיקים (בדפוס), כמה חילות שומרים אותו מצד זה

—= זוהר תהלים =—

ר' יצחק נתן חצי מעה

עוד, עני אחד אחר עבר לפני רבי יצחק, והיה בידו חצי מעה פספ. אמר לרבי יצחק: השלם לי ולבני ולבנותי את נפשותינו. אמר לו: ואיך אשלים לנפשותיכם, שהרי לא נמצא אצלי כי אם חצי מעה? אמר לו: בזה אני אשלים בחצי מעה שיש אצלי. הוציאה ונתן לו.

צדקה תציל ממות

הראו לו בחלומו, שהיה עובר על שפת הים הגדול ורצו לזרק אותו לתוכו, ראה את רבי שמעון שהושיט ידו כנגדו, וכא אותו עני והוציאו, ונתנו בידי רבי שמעון ונצל. כשהתעורר, נפל בפיו פסוק זה, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'.

ל"ב שלישים כנגד ל"ב נתיבות

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, ב): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"ג)]. ושמנה ועשרים באמה, הוא ארך של אמה אחת, והרחב ארבע באותה אמה. נמצא אמה אחת שהיא שלשים ושנים שלישים. כמו שנאמר (ישעיה מ) וכל בשלש עפר הארץ, והם שלשים ושנים, כנגד שלשים ושנים שבילים שיוצאים מלמעלה.

שבע הוא סוד עליון בכל.

וכאשר נעשית מדת הארץ במדידה הזו, היא ארבעה צדדים אותו הארץ. וכל צד שבע אמות, שלכך עולות אותן

אמר רבי שמעון, משום שהם קרובים יותר למלך, שכתוב (שם נא) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה, ואין לך בעולם שהוא שבור לב כמו העני. עוד, אמר רבי שמעון, בא ראה, כל אותם בני העולם נראים לפני הקדוש ברוך הוא כגוף ונפש, והעני לא נראה אלא כנפש לבדה, והקדוש ברוך הוא קרוב לנפש יותר מלגוף.

רבי ייסא השיב נפשו של העני.

עני אחד היה בשכנותו של רבי ייסא, ולא היה מי שישגיח בו, והוא היה מתביש ולא הפציר בבני אדם. יום אחד נחלש, נכנס עליו רבי ייסא. שמע קול אחד שאומר: צדק צדק, הרי נפש פורחת אלי ולא הגיעו ימיו! אוי לבני עירו שלא נמצא בהם שישביב נפשו אליו! קם רבי ייסא ושפך בפיו מים של גרוגרות עם מדה של יין רקוח. בקעה זעה בפניו, ושכ רוחו אליו.

ה' רצה לזכות את ר' ייסא

אחר בא ושאל אותו. אמר: חייך רבי, נפשי יצאה ממני והביאו אותה לפני כסא המלך, ורצתה להשאר שם, אלא שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות אותך, והכריזו עליך: עתיד הוא רבי ייסא להעלות רוחו ולהתקשר בחדר אחד קדוש שעתידים החברים לעורר בארץ. והרי תקנו שלשה כסאות שעומדים לך ולחבריך. מאותו היום היו משגיחים בו בני עירו.

— זוהר תהלים —

9' פקודי (ד' ט"ו) יהירא"ל עומד לצד מערב, וזה עומד להשגיח על כל אותם שעוסקים בתורה ומכניסים בניהם ללמד תורה לבית הרב, ולכל אותם שמסתכלים על חולה כשהוא בבית חליו, ומשגיחים עליו ומודיעים לו שיתבונן בחטאיו ובמעשיו וישוב מהם לרבונו. משום שכל מי שמשתדל עם אותו חולה, שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו. ועל זה כתוב, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. מה זה ביום רעה? ביום רע היה צריך להיות! אלא ביום רעה - ביום ששולטת אותה הרעה לקחת את נשמתו. אשרי משפיל אל דל - זהו חולה, כמו שנאמר, (שמואל ב יג) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ומשום כך, ביום רעה ימלטהו ה'. ואלו (אותם שמסתכלים) שהם מסתכלים באותו חולה להשיבו מחטאיו אצל הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו. בהיכל הזה עומד עליו להשגיח. וביום ששורה הדין על העולם, ינצל ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט בו (על העולם), וכל אלו עומדים להשגיח, ולכן נקראו חרפים.

ה' משגיח ומציץ מן החרפים וחס על כלם ביום של ראש השנה, כשהקדוש ברוך הוא עומד בדין על העולם ואותו צד הרע בא להשטין, אז מתכנסים כל אלה ועומדים לפני הקדוש ברוך הוא. ואז מתעטרים כלם ועומדים לפני הקדוש

שבע אמות לארבעה צדדים בסוד של שבע, (ומתחומים) שהם עשירים ושמנונה שהם בארץ, משום ששבע הוא סוד עליון בכל. וכל אותם שלשים ושנים שבילים כלולים בשבע, בסוד השם הקדוש. ואם תאמר, הרי כתוב מדה אחת לכל היריעה - ודאי שזו מדה אחת, אף על גב שהתפשטה אמה אחר אמה, וזה אחר זה, והכל בסוד (מסוד) המאור העליון זה בא, להיות מעלה ומטה מדה אחת.

חשבונות קדושים ל"ב ול"ד

וזוהי המדה שהיא בקדשה יתרה, משום שיש מדה אחרת שהיא לכסות על זו שהיא בפנים. שהרי במדה אחרת שמכסה על זה עולה בחשבון לחשבון שלשים וארבע, ובפנים לחשבון שלשים ושתים, (שהיא לכסות על זה שהיא לבפנים ועולה בחשבון, בחשבון שלשים וארבע, ולבחוץ לחשבון שלשים ושתים) וזהו סוד שמכסה זה על זה, שלשים ושתים לבפנים - שלשים וארבע (שלשים ושתים הוא עומד בפנים, שלשים וארבע הוא עומד) בחוץ. משום שהרי מדה ראשונה, שהיא קדושה בגונים קדושים, שהם שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלו גונים קדושים, וכל חשבוננו עולה לחשבון שלשים ושתים. ומדה שניה, שהיא לחוץ לכסות על זה, עולה לחשבון שלשים וארבע, וזהו סוד הכתוב (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. ביום רעה ממש ימלטהו ה'.

מי שמושגת עם חולה שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקב"ה הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו

אשרי משפיל אל דל וגו' (מא, ב) : זוהר ח"ב

— זוהר תהלים —

בית כְּנֶסֶת צָרִיךְ שְׁיָהָא בּוֹ חִלּוֹנוֹת.

הַחִלּוֹנוֹת הִלְלוּ וְהִתְרַכְּבִים הִלְלוּ, כָּלֵם עוֹמְדִים לְאַחֲזוֹ אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת מִלְמַטָּה לְמַעְלָה וְלְהַשְׁגִּיחַ בְּהֵן, לְהַכְנִיסֵן לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן, כָּל בֵּית כְּנֶסֶת שָׂאִין בּוֹ חִלּוֹנוֹת, אֵינּוּ מְקוּם לְהַתְּפַלֵּל בּוֹ כְּרָאוּי.

ענן י"ב חלונות

שְׁהָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְמַטָּה כְּנֶגֶד בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה. בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה שָׁיֵשׁ בּוֹ חִלּוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ - כִּךְ גַּם לְמַטָּה. לְמַעְלָה כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה יֵשׁ בָּהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חִלּוֹנוֹת - כִּךְ גַּם לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַתַּחְתּוֹן. וְהַכֹּל עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים אֵלּוּ בְּגִוַּן שֶׁל אֱלֹהִים, וְכַבּוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה בְּכָל. וְעַל כֵּן, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'. כְּשִׁשׁוֹלֵט אוֹתוֹ הַצַּד הָרַע - יִמְלֹטְהוּ ה'.

אשרי חלקו של היודע גנזי רבנו.

כְּמוֹ כֵּן, הַמְּמַנֶּה הַזֶּה יִהְיֶאֱלֵם עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שֶׁחֲסִים עַל עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׁנֹאֵמַר אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל, וּבִשְׁבִיל זֶה הַכֹּל עוֹמֵד בְּהִיכַל הַזֶּה, וְהַהִיכַל הַזֶּה נִכְלָל בְּהִיכַל אַחֵר רְבִיעִי, שֶׁשֵּׁם הֵם הַגְּזוּרוֹת וְהַדִּינִים לְכָל. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיּוּדַע אֶת גִּנְזֵי רַבּוּנוֹ, לִיתְדוֹ וְלִקְדַּשׁ אֶת שֵׁם רַבּוּנוֹ תָּמִיד, לְזִכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כָּל אִישׁ שֶׁהוּא דָל וְחוֹטֵא לְפָנֵי הַקְּב"ה לֹא מִחְשִׁיב לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר חדש

בְּרוּךְ הוּא. בְּאוֹתוֹ זְמַן מַה כָּתוּב? (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרַכְּבִים. מִצִּיץ, כְּמִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ מִמְּקוֹם דָּק, שְׂרוּאָה וְלֹא רוּאָה כָּל מַה שְּׁצָרִיךְ. וְאַחֵר כִּךְ, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת, מְקוּם שֶׁל הַשְּׁגָחָה יִתְרָה, שְׁפּוֹתַח פְּתוּחִים לְרַחֵם עַל הַכֹּל. וְכִשְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁגִּיחַ עַל הָעוֹלָם, מְסַתְּפֵל בַּחִלּוֹנוֹת הִלְלוּ וּבִתְרַכְּבִים הִלְלוּ, וְחָס עַל הַכֹּל.

"קול דודי הנה זה בא"

וְאָז, כְּשִׁישְׂרָאֵל תּוֹקְעִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר וּמִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה אוֹתוֹ הַקּוֹל שִׁיּוּצָא מִן הַשׁוֹפֵר, כְּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, וְנִעְשָׂה מֵהַכֹּל אוֹתוֹ הַקּוֹל, כְּדֵי לְעוֹרֵר קוֹל עֲלִיוֹן, שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַשׁוֹפֵר, שֶׁהוּא כְּמוֹ זֶה, כְּלוּל בְּאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, אֲזַי יוּצָא כְּרוֹז וּמְכַרְזֵי בְּכָל הָרְקִיעִים וְאוֹמְרִים: קוֹל דוּדֵי הֵנָּה זֶה בָּא וְגו' מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרַכְּבִים.

אשריהם ישראל שהולכים בדרך ה'.

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר שְׁמוֹת פֶּרֶשֶׁת פִּקּוּדֵי דֵף (רנ"א.) [וְאֵז כָּלֵם יוֹדְעִים שְׁהָרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שָׁיֵשׁ לָהֶם עֶצֶה בְּאַרְץ כְּדֵי לְעוֹרֵר רַחֲמִים מִלְּמַעְלָה. וְאֵז כָּתוּב, (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדַאי. יוֹדְעֵי תְרוּעָה, שֶׁמִּשְׁבְּרִים אֶת הַתְּרוּעָה הַזֹּאת, שֶׁהִיא דִין הַקָּשָׁה שֶׁהַכֹּל נִדְוֵנִים בּוֹ. אֲשֶׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁהֵם יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיוֹדְעִים לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְיַחַד יַחַד כְּרָאוּי.

זוהר תהלים

יִצָא אִיּוֹב מִדַּעְתּוֹ

באותה שעה יצא איוב מדעתו, ואמר
כָּךְ: (שם י) הַטּוֹב לָךְ כִּי תַעֲשֶׂק!?
 הַטּוֹב זֶה הַעֲשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי! אָבִי וְאִמִּי
 עָשׂוּ הַגּוֹף, וְאַתָּה הַתַּחֲבֵרֶת עִמָּהֶם
 בְּשִׁתְּפוּת, וְנָתַתְּ בִּי נֶפֶשׁ וְנִשְׁמָה. הַנֶּפֶשׁ
 הִיא שְׁלֶךְ, אֲמַרְתְּ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שָׁמַר,
 וְהַגּוֹף שָׁעָשׂוּ לִי אָבִי וְאִמִּי, אֲמַרְתְּ עֲשֵׂה בּוֹ
 כָּל מַה שֶׁתִּרְצֶה - וְכִי הוּא טוֹב זֶה הַעֲשֶׂק
 שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי?!

הַמִּשְׁאִיר בְּעוֹלָם בֶּן לֹמֵד תּוֹרָה יִנְצֵל
 לְמַעַלָּה

דָּבָר אַחֵר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל.
 מַה זֶה דָּל? אָדָם שִׁימוּת בְּלֹא בָנִים.
 יִצָּאָה נִשְׁמַתּוֹ מִמֶּנּוּ, בִּשְׁעַת פְּטִירְתּוֹ מִן
 הָעוֹלָם רָאָה מָה אָמַר עָלָיו הַפְּסוּק - (משלי
 יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. וְאִם נִשְׁאָר לוֹ בֶּן
 בְּעוֹלָם, אִם יַחֲזִיק בּוֹ אֶחָד וְיִלְמְדֵנוּ תּוֹרָה -
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, וּבַיּוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'.

בְּהָרֵי אֲרָרְט מְקוֹם גִּיהֵנָם

ובא ראה, אם אחד הלך לבין הרי אררט,
 הוּא וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, וְרָאָה גְמוֹת וּבְקַעִים
 שֶׁל אֵשׁ, וְעָשָׂן יוֹצֵא מִהַגְּמוֹת, וְשָׁמַע אִישׁ
 אֶחָד שֹׁאֹמֵר וַיֵּ! וַיֵּ! - אָמַר, וְדַאי מְקוֹם
 אֶחָד מִמְּקוֹמוֹת הַגִּיהֵנָם כָּאֵן.

הַקּוֹצִים שׁוֹרְפִים רֶשַׁע

נְרָדִים וְרָאָה בַחֲלוּמוֹ אִישׁ אֶחָד, וְגָדִישׁ זֶה
 שֶׁל קוֹצִים עַל כְּתַפְּיוֹ, וּשְׁנַיִם מְמַנִּים
 מִהַגִּיהֵנָם מְכַנְּסִים אֵשׁ תַּחַת הַגָּדִישׁ שֶׁל

פ' אחר (ד' ט' ט' ט') דָּבָר אַחֵר, אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה', (ישעיה כז) או
 יַחֲזִיק בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה
 לִי. בֹּא וּרְאֵה, דָּל נִקְרָא אָדָם שֶׁאֵין לוֹ
 מִשְׁלוֹ כְּלוּם, וְלֹא שׁוֹאֵל פְּרוּטָה מִשׁוּם
 אָדָם, וְהוּא נִסְתָּר, שְׁלֹא מְגַלֶּה דַחְקוֹ לְשׁוּם
 אָדָם. וּבִשְׁעַת דַּחְקוֹ, הוּא יַעֲשֶׂה מְרִיבָה
 כְּלַפֵּי מַעַלָּה, וְאוֹמֵר: יוֹתֵר רָשָׁע אָנִי מִכָּל
 שְׂאָר הָאֲנָשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם. לְאִישׁ אֶחָד
 עֶשֶׂר רַב, בֵּיתוֹ מְלֵא מִזֶּהָב, מִכֶּסֶף, וְלִי אֵין
 שׁוּם פְּרוּטָה בְּעוֹלָם, וְאֵין לִי לֶחֶם לְאָכֹל
 וּבְגָד לְלַבֵּשׁ. עַד שִׁיִּחַטָּא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְכָל אִישׁ שִׁיִּחַזֵּק בְּמַעֲזוֹ וַיִּתֵּן לוֹ
 צְדָקָה, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

מִי שְׁטוֹב לוֹ יִהְיֶה רֶשַׁע?!

ובא ראה, כל איש שהוא דל וחוטא לפני
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא מַחֲשִׁיב לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא, מִשׁוּם שֶׁאֵינוֹ
 בִּדְעָתוֹ. וּמִנֵּינן לָנוּ? מֵאִיּוֹב. בִּשְׁעָה שֶׁאָמַר
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁטָּן (אִיּוֹב א) מֵאֵין תְּבֵא
 כּוֹ, (אִיּוֹב ב) הַשְּׁמֵת לְבָךְ אֶל עַבְדִּי אִיּוֹב, אָמַר
 לוֹ הַשִּׁטָּן לְקַדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשׁ אָדָם
 בְּעוֹלָם שְׁנוֹתֵן לוֹ אֲדוֹנוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וּמְרַגְלִיּוֹת
 וּבָנִים וְכָל טוֹב הָעוֹלָם, וַיִּהְיֶה רַע?

הַשִּׁטָּן מִכָּה אֶת אִיּוֹב

אמר לו: הנה כל אשר לו בידיך, רק אליו
 אֶל תִּשְׁלַח יָדְךָ. נִתֵּן אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וְהָרַג
 אֶת בְּנָיו, וְלֹא נִשְׁאָר בְּיָדוֹ כְּלוּם. אַחֵר כָּךְ
 חָזַר וְאָמַר: (שם) וְגַע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ.
 עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (שם) הִנּוּ
 בְּיָדְךָ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שָׁמַר.

—== זוהר תהלים ==—

ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתי עשתה עדות עם המלאך, ואמר: (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל זה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך. ומי הוא? זו הנשמה, שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו.

הלך לחפש את הבן ההוא

התעורר משנתו אותו איש, הלך לגליל העליון, ואמר לאיש אחד: ראי תינוק שהוא בן של קצב, שמת בזמן פלוני? אמר לו: התינוק הזה שאתה שואל עליו, הוא הולך לבית המטבחים, והוא רשע כמו אביו. כך וכך יהיה לו, ולאביו, ולמינכת שהיניקה אותו. הלך לבית מדרש אחד, שמע תינוק שהיה אומר, (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'.

חנף את הבן עד שנעשה רבי

היה לבית המטבחים, וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים בבית המטבחים. אמר לו: בני, לך עמי. והלך עמו, והלביש אותו, ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה, עד שגדל התינוק וקרא. ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת, ועשה אותו שיתפלל. עד שקרא ושנה והתחכם יותר, עד שקראו לו רבי.

בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם נתנו לי חלק בגן עדן

אותו האיש המת שהוא אבי הילד, שהיו דנים אותו, בא בחלום לחכם זה

הקוצים, ונשרף, והיה צועק. והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים, שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו: אתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו, שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא, ואתה עשית הרצון של הקוצים, שהם הרשעים, שהם מצדו של סמאל ונחש - הקוצים ישרפו אותך.

האם השארת בן בעולם?

אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם: מי אתה? אמר: יהודי רשע אני, והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי, ושלה פעמים דנים אותי ביום, ופעמים בלילה. אמר לו: את שם מקומך ידעת? אמר לו: הגליל העליון. - והשארת בן בעולם?

השאר בן

אמר, תינוק השארתי, ואני הייתי קצב, ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי, ומרגלי ומידי. והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר לי בשעה שדנים אותי: אוי למי שנשבע לקיים את התורה, ונשבע על שקר! אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם! אוי לידים ששמשו בהבלי העולם! ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם!

הנשמה מעידה בשעת מיתתו

בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמתי, והמלאך שהיה ממנה על נשמתי,

— זהו זה תהלים —

נהוראי, מה שאמר או יחזק במעזי וגו', וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומו, צריך למי שיעשה לו שלום? והלא השלום שלו!

אין דנים את האדם לפי צערו.

אָא העני, בשעה שרואה את עצמו בדחוק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה, כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום, לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו יתברך על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום? זה הנותן צדקה לעני, והמחזיק בידו, שכתוב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר? אין דנים את האדם לפי צערו.

כשהעולם צריך לרחמים היא נותנת קולות והקב"ה שומע את קולה

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגו' (מא, ב) : [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף נ"ב):] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

יש אילת אחת בְּרַקיע, והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה. בשעה שהיא צונחת, הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה, וכשהעולם צריך לרחמים, היא נותנת קולות, והקדוש ברוך הוא שומע את קולה, ואז חס על העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפיקי מַיִם. וכשרוצה להוליד, היא נסתרת מכל הצדדים, ואז באה ושמה ראשה בין ברִפְיָה, וצונחת ומרימה קולות, והקדוש

ואמר לו: רבי, כמו שנחמת אותי, ינחם אותך הקדוש ברוך הוא. בשעה שאמר בני הפטרה בקהל, הפקיעו אותי מן הדין. בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש, קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם, נתנו לי חלק בגן עדן, וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא, החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, והכניסו אותי עם הצדיקים לישיבה שלהם.

בזכותך זכיתי בכל הכבוד הזה

ובשעה שהתחכם יותר, וקראו לו רבי, עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו, ונתנו לי אכילה ושתייה מאתו תענוג שנהנים מזיו השכינה. וזהו שאומרים, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. וכל איש שנהנה מזיו השכינה, כאלו אכל ושתה. ובשבילך, רבי, זכיתי לכל הכבוד הזה. אשרי חלקך, שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא. ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם.

המחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגו' (מא, ב) : [זוהר ח"ב (דף ע"ב):] אָמַר רַבִּי, כְּתוּב (תהלים מא)

אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל? איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם? ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשרי מי שמשכיל לו, שכתוב (ישעיה כז) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. שאמר רבי

— תהלים — זוהר תהלים —

דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'׃, מקרא זה ביארנו אותו, שבשעה שהאדם שוכב על ערש דוי, הרי הוא נתפס בשרי הדין של המלך, ראשו בסוגר, ורגליו בכבל, כמה חילות שומרים אותו מצד זה ומצד זה, כל אבריו בלחץ, מתרוצצים אלו באלה, תאות האוכל סרה ממנו.

כששב בתשובה אז אפוטרופוס שלו מליץ עליו זכות

באותו הזמן פוקדים עליו אפוטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, ככתוב: **”אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה וגו’”** (איוב לג, כג), בשעה ההיא אשרי חלקו של אדם שנכנס אליו, ומלמד לו הדרך להנצל מעונש הדין, זהו שכתוב: **”אשרי משכיל אל דל”**, ואיך יוכל להצילו, ללמדו דרכי החיים, שיחזור בתשובה לפני רבונו, ובכך נעשה זה אפוטרופוס עליו למעלה, ומה שכרו, **”ביום רעה ימלטהו ה’”**.

ה' שומע אל לב נשבר שהוא העני

דבר אחר, **”אשרי משכיל אל דל”** (מא, ב), כמה גדול שכרו של עני לפני הקדוש ברוך הוא, אמר רבי חייא תמה אני על מקרא זה, שכתוב: **”כי שמע אל אביונים ה’”** (תהלים סט, לד), וכי רק אל אביונים שומע ולא לאחר, אמר רבי שמעון, לפי שהם קרובים יותר למלך, שכתוב: **”לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה”** (תהלים נא, יט), ואין לך בעולם לב נשבר כמו לב העני.

ברוך הוא חס עליה, ומזמן כנגדה אותה נחש אחד, ונושף בערותה, ופותח אותה וקורע לה אותו מקום, ומוליכה מיד. אמר רבי שמעון, בדבר הזה אל תשא אל ואל תנסה את ה', וכך דוקא.

אשרי מי שמשגיח על החולה ומודיע לו שישוב בתשובה

אשרי משכיל אל דל וגו’ (מא, ב) : נזוהר חלק ב' היכלות דקדושה פ' פקודי (דף רנ:) זוהר תורה] אמר רבי שמעון, כל מי שמסתכל על החולה כשהוא שוכב על ערסיה, ומשגיח עליו, ומודיע לו שיסתכל בחטאיו ויפשפש במעשיו, ויחזור בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל מגיהנם, ולהשיב רוחו להקדוש ברוך הוא.

והוא הגורם שינצל מן הדין

ועל זה כתיב: **”אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה’”**, מהו **”ביום רעה”**, ביום רע היה צריך לומר, אלא **”ביום רעה”**, ביום ששולט רעה ההיא לקחת נשמתו, **”אשרי משכיל אל דל”**, זהו הוא חולה, כמו שכתוב: **”מדוע אתה פכה דל בן המלך”** (שמואל ב' יג, ד), ובשביל זה **”ביום רעה”** ימלטהו ה', מי שמסתכל בחולה הזה, להחזירו מחטאיו לפני הקדוש ברוך הוא, הרי זה ביום שישלוט הדין על העולם ינצל ממנו, זהו שכתוב: **”ביום רעה ימלטהו ה’”**. החולה הוא בבית האסורים של הקדוש ברוך הוא

רבי יהודה פתח ואמר, **”אשרי משכיל אל**

יְהוָה יְהוָה : ג' יְהוָה יְהוָה : יִשְׁמְרֶהוּ וַיְחַיֶּהוּ (יאשר) וַאֲשֶׁר בְּאָרֶץ וְאֵל תִּתְנַחֵהוּ :
בְּנַפְשׁ אִיבֵיוֹ : ד' יְהוָה יְהוָה : יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דְּוֵי כֹל מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֶת בְּחַלְוֵי :

—== זוהר תהלים ==—

פנחס (דף רלד:) זוהר תורה] אמר רועה נאמן, בשעה שהחולה שוכב על מטתו בבית מחלתו, ואש בוער בגופו מן המרה, שהיא מבערת בלהבות אש על עורקי הכבד, ותחפוץ לשרוף כל הגוף, אז הוא כדמיון הים כשהוא סוער, שגלי הים מתנשאים עד הרקיע, ופורצים לצאת מגבולם, להחריב העולם, לולי השכינה שהיא להחולה כמו החול המקיף את הים, שלא יפרוץ לצאת מגבולו, כמו כן השכינה מקפת להגוף ותומכת לו, כמו שכתוב: "יְיִ יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דְּוֵי."

לא ישב לא מראשותיו ולא מרגלותיו של חולה

וּלְפִיכֶךְ דְּרָשׁוּ בְעַלֵּי הַתְּלִמוּד, שהמבקר את החולה אל ישב למראשותיו, לפי שהשכינה על ראשו, ולא לרגליו, לפי שמלאך המות לרגליו.

צדיק שם הוי' סביב ראשו והשכינה סביב גופו ורגליו

וְאִין זֶה לְכֹל אִישׁ, אלא לבינוני, אבל לצדיק גמור, "ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דְּוֵי", על ראשו, והשכינה מקפת לגופו עד רגליו.

מלאך המות מקיף את הרשע

וְלְרָשָׁע גָּמֹר, מלאך המות מקיף לו מכל צד, וזה יצר הרע שלו, המקיפו מכל צד.

העני גופו שבור ואינו נראה רק נפשו

אֲשֶׁרִי מִשְׁכֵּיבָא אֶל דְּלִי וְגו' (מא, ב:) [זוהר חלק ב' פ' בשלח (דף טא.)] עוד אמר רבי שמעון, בוא וראה כל אותן בני העולם נראים לפני הקדוש ברוך הוא בגוף ונפש, והעני אינו נראה אלא בנפשו בלבד, והקדוש ברוך הוא קרוב לנפש יותר מלגוף.

אשרי משכיל לתת צדקה לדל הנסתר ואינו מבקש

דְּבַר אַחַר "אֲשֶׁרִי מִשְׁכֵּיבָא אֶל דְּלִי" (מא, ג:) [זוהר חדש מדרש רות (דף צב.)] אמר רבי

מהו "דל", איש נסתר, בוא וראה דל נקרא איש שאין לו משלו כלום, ואינו מבקש פרוטה מכל איש, והוא נסתר שאינו מגלה צרתו לכל איש, ובשעת צרתו הוא עושה מריבה כלפי מעלה ואומר, למה אני חייב יותר מכל שאר האנשים שבעולם, לאיש ההוא יש עושר גדול, ביתו מלא עם זהב וכסף, ולי אין בביתי פרוטה, גם אין לי לחם לאכול ובגד ללבוש, עד שמתלונן בדברים כלפי מעלה וחוטא לפני הקדוש ברוך הוא, וכל איש שיחזיק במעוזה ונותן לו צדקה, על זה כתוב: "או יחזק במעוזה יעשה שלום לי וגו'" (ישעיהו כז, ה), והקדוש ברוך הוא מה אומר, אין דנים לאדם אלא לפי הצער שלו.

השכינה מקיפה את הגוף שלא ישרף

ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דְּוֵי כֹל מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֶת בְּחַלְוֵי (מא, ד) [זוהר חלק ג' רעיא מהימנא פ'

ה אָנִי אָמַרְתִּי יְהוָהּ ־ חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתֵּי יָמוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם כָּא לְרֵאוֹת שְׁוֹא יִדְבֵר לְבֹו יִקְבֵּץ אָנֹן לֹו יֵצֵא לַחַוִּץ יִדְבֵר: ח יַחַד עָלַי וַתִּלְחַשׁוּ כָּל שִׁנְאֵי עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצְוֶק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָהּ ־ חֲנֻנִי וְחַקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּחֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצָתְךָ כִּי לֹא יִרְעֶה אֹיְבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בַּתְּמִי תַמְכֶּתָּ כִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָהּ ־ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

זוהר תהלים

אמן הוא הקיום של הכל

בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (מא, יד): [זוהר חלק ג' פ' וילך (דף 99ה):] אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה מהו אמן, אמר רבי אבא, הרי נתבאר שהכל נקרא אמן, המעין של הנחלה הוא הנמשך נקרא אמן, שכתוב: "וְאֵלֶּיךָ אֶצְלוֹ אָמוֹן" (משלי ח, ל), אל תקרי אמן אלא אמן, גם נחל ההוא שנמשך ויוצא אמן נקרא.

על ידי עניית אמן נמשך השפע לכולם. שלמדנו, כתוב "מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם", עולם שלמעלה ועולם שלמטה, אף כך אמן ואמן, אמן שלמעלה ואמן שלמטה, אמן הוא הקיום של הכל.

השכינה שורה למעלה מראשותיו של חולה ה' יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׂ דְּוֵי וגו' (מא, ד): [תיקוני זוהר תקון יח דף לה:] זוהר תורה] למדנו ער"ש הוא רע"ש והוא עש"ר בהיפוך האותיות, עשר זו השכינה שהיא כוללת עשר ספירות, ועליה אמרו שאין קדושה בפחות מעשרה. והיא שורה למראשותיו של החולה, ובעבורה "ה' יִסְעֲדֵנוּ", ובמה, "עַל עַרְשׂ דְּוֵי", על שכינתו בודאי [שיעשה מן ער"ש עש"ר], שהיא סועדת להגוף, ואם אין השכינה שם הרי רע"ש, ורוח סערה שם הסוער לגופו של החולה, כמו שכתוב: "וְהֵאָנִיחָה חֲשִׁבָה לְהַשְׁבֵּר" (יונה א, ד), ובזמן שהשכינה סועדת לו להגוף, קול יוצא "בֵּין אָדָם עָמַד עַל רִגְלֵיךָ" (יחזקאל ב, א), והוא עומד ממחלתו ונפטר מן הדין, שלם בגופו שלם בממונו:

זיו הזוהר

חכמה, ואמן דלתתא היינו בינה. עוד יש לומר כוונתו, שעולם דלעילא היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, ועולם דלתתא היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, וכמו כן אמן הראשון אמן דלעילא, היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, כי אל"ף רמז על חכמה, מ' נו"ן רמז על בינה, ואמן השני אמן דלתתא, היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, כי אמן" בגימטריא הוי"ה אדנ"י.

סז. כאן רבו הפירושים, ונראה לפי עניות דעתי כוונתו, דמבוע דהוא נחלא דנגיד אמן אקרי, זה עולם החכמה, והוא נחלא דנגיד ונפיק אמן אקרי זה עולם הבינה, ועל זה מביא ראייה, כי כמו מהעולם ועד העולם, עולם דלעילא היינו עולם היצירה, ששורשו הוא התפארת, ועולם דלתתא היינו עולם העשייה, ששורשו היא המלכות, כמו כן אמן ואמן, אמן דלעילא היינו

ספר שני

2 לחודש

מב א למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי מים בן נפשי תערג

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

סגולתו לבנין הבית - ולשאלת חלום

כאיל תערגו. וגו' (מב א): [שימוש תהלים החדש לפרק מב]. כוחו של המזמור גדול לשאלת חלום, אכול סעודת ערב בעוד יום, ואחר הסעודה לא ידבר עם שום אדם כלל, וקודם שישן יקרא מזמור ג' פעמים ותישן, והוא בדוק ומנוסה.

— זוהר תהלים —

ומולידה מיד. אמר רבי שמעון, בדבר הזה אל תשאל ואל תנסה את ה', וכך דוקא.

כששומע ה' קולה של אילה חס על העולם

כאיל תערג על אפיקי מים בן נפשי

תערג אילך אלהים (מב, ב): [זוהר

שמות פרשת בשלח (דף נב:)] אמר רבי שמעון, יש אילת אחת ברקיע, והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה. בשעה שהיא צוחת, הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה, וכשהעולם צריך לרחמים, היא נותנת קולות, והקדוש ברוך הוא שומע את קולה, ואז חס על העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) כאיל תערג על אפיקי מים.

כאיל תערג על אפיקי מים

כאיל תערג וגו' (מב, ב): [זוהר שמות פרשת ויקהל (דף רט:)] פתח רבי שמעון

ואמר, (תהלים מב) כאיל תערג על אפיקי מים וגו'. פסוק זה פשוטה. אבל חיה אחת יש בעולם, והיא שולטת בשלטון על אלף מפתחות בכל יום. והיא נקבה, ותשוקתה תמיד על אפיקי מים לשותות ולהתרוות מצמאונה, שכתוב כאיל תערג על אפיקי מים.

האפן שצועקת

הנקבה על דין עומדת

כאן יש להתבונן. בראשונה כתוב כאיל, ולא כתוב כאילת, ואחר תערג, ולא כתוב יערג. אבל סוד זה, זכר ונקבה שניהם כאחד שאין להפרידם, ואחד הוא, שלא צריך להעלות אותם זה מזה, אלא

וכשרוצה להוליד, היא נסתרת מכל הצדדים, ואז באה ושמה ראשה בין ברקיע, וצוחת ומרימה קולות, והקדוש ברוך הוא חס עליה, ומזמן כנגדה אותה נחש אחד, ונושף בערותה, ופותח אותה וקורע לה אותו מקום,

— זוהר תהלים —

שְׁנִיָּהֶם כְּאֶחָד. וְהִנָּקְבָה הַזֹּז תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, וְהִיא מִתְעַבְרַת מִן הַזְכָּר, וְקָשָׁה עָלֶיהָ, שֶׁהָרִי עַל דִּין עֹמֶדֶת.

הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְנֵךְ

וְכִשְׁמוֹלֵי יָדָהּ, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהּ נַחֵשׁ אֶחָד עֲלִיוֹן גָּדוֹל, וְכֹא וְנוֹשֵׁף בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּמוֹלִידָהּ. וְסוּד זֶה - הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְנֵךְ, מִשׁוּם שֶׁהִיא מִתְחַלְחֶלֶת בְּכָל יוֹם וּבַעֲצָב עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם. בַּעֲצָב תִּלְדֵי בָנִים. בַּעֲצָב - זֶה סוּד הַנָּחֵשׁ, שֶׁמַּעֲצִיב פְּנִיָּהֶם שֶׁל הָעוֹלָם.

וְהוּא יִמְשַׁל בְּךְ

הַנָּחֵשׁ נוֹשֵׁךְ אוֹתָם בְּכֹמָה נְשִׁיכוֹת וּבְאוֹתָם חֻבְלִים שְׂצוּעֶקֶת בָּהֶם, מִתְעוֹרְרִים שְׂבָעִים סְנֵהדְרִין שְׁלֹמְעֵלָה, עַד שִׁיתְעוֹרֵר קוֹלָהּ עַד יְהוָה, וּמִיָּד - (תהלים כט) קוֹל ה' יִחַלֵּל אֵילוֹת, שֶׁהֵם בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רְעוּתֶיהָ, לְכֹלֵם יִהְיֶה חֵיל כִּיּוֹלָדָה מִמֶּשׁ בְּדַחְקִים שֶׁהַשְּׂעָה דוֹחֶקֶת אוֹתָם בְּכֹמָה נְשִׁיכוֹת שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֶׁל נַחֵשׁ שְׂנוֹשֵׁף אוֹתָם בְּכֹמָה דַּחְקִים.

אֶחָד כֶּךָ נוֹלֵד מְשִׁיחַ וּבִזְמַן הַהוּא

בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּחַת לְהוֹלִיד אֶת הַמְּשִׁיחַ, מִשׁוּם הַחֻבְלִים וְהַדַּחְקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים, וּבְעֲלֵי מַדּוֹת וּבְעֲלֵי רְזִים שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּעֲלֵי בִשְׁתׁ וְעֲנוּהָ, בְּעֲלֵי יִרְאָה וְאֶהְבָּה, בְּעֲלֵי חֶסֶד, אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי כֶּצַע, שֶׁדַּחְקָה אוֹתָם הַשְּׂעָה. וְזֶהוּ שֶׁבְּאַרוּךְ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, דוֹר שֶׁבֶן דָּוִד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יְסוּבְבוּ מֵעִיר לְעִיר וְלֹא יִחַנְּנוּ, וְיִרְאֵי חֶטָּא יִמָּאֶסוּ, וְחֻכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח, וְתִהְיֶה הָאֱמֶת נַעֲדֶרֶת, וְהַגִּפְּן תִּתֵּן פְּרִיָּהּ, וְהֵיזִין בִּיקָר. וּמֵאוֹתָם קוֹלוֹת שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת, שֶׁהֵם שְׂבָעִים, כְּנֶגֶד שְׂבָעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲקֹב ה' בְּיוֹם צָרָה, נִפְתַּחַת רַחֲמָהּ, שֶׁהִיא שְׂתִים, כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי בֵּיתִים, לְהוֹלִיד שְׁנֵי

וְאֵל אִישׁךְ תִּשְׁוֹקְתֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם. וְהוּא יִמְשַׁל בְּךְ, הָרִי בְּאַרְנוֹ הַסוּד, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלֶיהָ. וְכָל זֶה לְמָה? מִשׁוּם שֶׁאֲמָרָה הַלְבָּנָה, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ. וּמִשׁוּם כֶּךָ הַקְּטִינָה אוֹרָה וְהַקְּטִינָה שְׁלֹטוֹנָה, וְאִין לָהּ רִשׁוּת מַעֲצָמָה, פֶּרֶט לְכַאֲשֶׁר נוֹתְנִים לָהּ כַח.

בְּאוֹתָהּ זְמַן בְּעֲלֵי הַתּוֹרָה הַשְּׂעָה דַּחּוּקָה לָהֶם

בְּאֵיִל תַּעֲרַג וְגו' (כב, ב): וְרַעֲיָא מְהִימְנָא זוּהַר וְיִקְרָא פְּרֻשְׁתָּ אַחֲרֵי מוֹת (דף סח.) אָמַר הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה הִלְלוּ, בְּעֲלֵי הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה, בְּעֲלֵי קְבֻלָּה, בְּעֲלֵי רְזֵי תּוֹרָה, הַשְּׂעָה דַּחּוּקָה לָהֶם. וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, שֶׁאוֹתָם אֶפְיָקֵי מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה אֵל הַשְּׂכִינָה. וְאִין תּוֹרָה אֵלָּא עֲמוּד הָאֲמָצְעִי,

— תהלים — זוהר תהלים —

רבי אבא פתח, (תהלים מב) כַּאִל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם בֵּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֲלֵיךָ אֱלֹהִים. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, כְּתוּב כָּאֵן אֵיל, וְכְתוּב שֵׁם אֵילָת. מִשׁוּם שֵׁשׁ זָכַר וַיֵּשׁ נִקְבָּה (ואף עַל גַּב שֵׁשׁ זָכַר וְנִקְבָּה, הַכֹּל אַחַד. הָאֵיל הַזֶּה, הוּא נִקְרָא זָכַר, וְהוּא נִקְרָא נִקְבָּה. זֶהוּ שְׂכֵתוּב כְּאֵיל תַּעֲרַג, וְלֹא כְּתוּב יַעֲרַג. וְהַכֹּל אַחַד. אֵילָת הַשַּׁחַר).

מְשִׁיחִים, וּמְכַנְיָסָה אֶת רֹאשָׁה בֵּין בְּרַכְיָהּ, שֶׁהוּא הָרֹאשׁ שֶׁלָּהּ, הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. שְׁתֵּי שׁוֹקֵיָהּ, נִצַּח וְהוּד, שְׁנֵי נְבִיאִים. מִשֵּׁם מוֹלִידָה שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרוֹת, יַעֲבֹר הַנְּחָשׁ מִהָעוֹלָם. (עַד כֵּאֵן רַעִיא מִהֵימְנָא).

הַצַּדִּיק מִשְׁקָה אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל

הַחַיָּה שְׂמַחֲלָקֶת מְזוּן לְכֹל הַחַיּוֹת

מַהִי אֵילָת הַשַּׁחַר? אֵלָא זֹהִי חַיָּה אַחַת רַחֲמַנִית שְׂאִין בְּכֹל חַיּוֹת הָעוֹלָם רַחֲמַנִית כְּמוֹתָהּ. מִשׁוּם שֶׁבִשְׁעָה שְׂדַחֲוֹקָה לָּהּ הַשְּׁעָה וְצָרִיכָה לְמִזוֹן לָּהּ וְלְכֹל הַחַיּוֹת, הִיא הוֹלֶכֶת לְמַרְחֹק לְדַרְךָ רַחֲוֹקָה, וּמְבִיאָה וּמוֹבִילָה מְזוּן, וְלֹא רוֹצָה לְאָכַל עַד שֶׁתְּבֹא וְתַחֲזֹר לְמִקוּמָהּ. מִדּוּעַ? כִּדֵּי שִׂיתַּאֲסַפּוּ אֶצְלָהּ שְׂאָר הַחַיּוֹת וְתַחֲלַק לָהֶן מֵאוֹתוֹ מְזוּן. וְכֹאשֶׁר מְגִיעָה, מִתַּאֲסַּפּוֹת אֶצְלָהּ כֹּל שְׂאָר הַחַיּוֹת, וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאֲמֻצָּע וּמַחֲלָקֶת לְכֹל אַחַת וְאַחַת. וְסִימָן לְדַבֵּר - (מִשְׁלֵי לֵא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לִילָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגּוֹ'. וּמִמָּה שְׂמַחֲלָקֶת לָהֶן הִיא שְׂבִיעָה, כְּאֵלוֹ אֶכְלָה יוֹתֵר אֲכַל מִכֶּלֶן. (מִתִּי מַחֲלָקֶת לָהֶן, '.)

יֵשׁ לָּהּ כְּאֵבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת

וְכֹאשֶׁר יִגִיעַ הַבֶּקֶר שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, יִגִיעַ לָּהּ חֲבֵלֵי גְלוֹת. וּמִשׁוּם זֶה נִקְרָאת אֵילָת הַשַּׁחַר, עַל שֵׁם שַׁחֲרוֹת הַבֶּקֶר. שֵׁשׁ לָּהּ כְּאֵבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת. זֶהוּ שְׂכֵתוּב (יִשְׁעִיה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּחִיל תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וּגּוֹ'. מִתִּי מַחֲלָקֶת לָהֶן? כְּאֹשֶׁר הַבֶּקֶר רוֹצָה לְבֹא, בְּעוֹד שֶׁהוּא לִילָה

כַּאִל תַּעֲרַג וּגּוֹ' (מב, ב): זוהר ויקרא פרשת אֲחֲרֵי מוֹת (דף טו.ס) לְמַדְנֹה, כַּאִל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם - זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר אֵילוֹתֵי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה. תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, וְדַאי כִּדֵּי לְהַשְׁקוֹת מִהַשְׁקִיָּה שֶׁל מַעֲיֵנוֹת הַנַּחֲל עַל יְדֵי הַצַּדִּיק. תַּעֲרַג, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שִׁיר ו) לְעִרְגוֹת הַבֶּשֶׂם. בֵּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֲלֵיךָ אֱלֹהִים, לְקַבֵּל מִמֶּךָ הַשְׁקָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַשֹּׁפֵעַ נִכְנַס קִדָּם לְנִצַּח וְהוּד

מַעֲיֵנוֹת הַנַּחֲל מִי הֵם? מַעֲיָן אַחַד לְמַעֲלָה, שְׂכֵתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וְנִהַר יֵצֵא מִעַדְדֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּגּוֹ', וּמִשֵּׁם שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּמִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. כֹּל אוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים יוֹצֵאִים וּמִתְכַּנְסִים לְשְׁנֵי מַעֲיֵנוֹת שֶׁנִּקְרָאִים נִצַּח וְהוּד, וְאֵלוֹ נִקְרָאִים אֶפְיָקֵי מַיִם, בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל צַדִּיק, שֶׁמִּמֶּנּוּ שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּנְשָׂקָה הַגֶּן. מִשׁוּם כִּף אֵיל וְצָבִי נִמְצָאִים כְּאַחַד, (אֵיל וְצָבִי נִקְרָאִים עֲטַרֵת וִיסוּד) צָרֶךְ וְצַדִּיק.

אֵיל וְאֵילָת זָכַר וְנִקְבָּה

כַּאִל תַּעֲרַג וּגּוֹ' (מב, ב): זוהר במדבר פרשת פנחס (דף טו.ס) וּבַחֲדָשׁ הָרֹאשׁוֹן וּגּוֹ'.

זוהר תהלים

בְּרַפְיָהּ, וּבֹכָה בְּכָה אַחַר בְּכָה, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלָהּ וּמְתַמְלֵא רַחֲמִים
וְחָס עַל הָעוֹלָם. וְהִיא יוֹרֶדֶת מֵרֹאשׁ הָהָר,
וְרָצָה, וּמְסַתִּירָה עֲצָמָה, וְכָל שְׁאֵר הַחַיּוֹת
וְרֹדְפוֹת אַחֲרֶיהָ וְלֹא מוֹצֵאוֹת אוֹתָהּ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים מב) כֹּאֵיל תַעֲרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם. מֵהוּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם? עַל אֲפִיקֵי מַיִם
- מֵאלוֹ שֶׁהַתִּיבְשׁוּ, וְהָעוֹלָם צָמָא לְמַיִם,
וְאֵז תַעֲרַג.

הַנְחֵשׁ נוֹשֵׁךְ וְאֵז הִיא יוֹלֶדֶת

בְּשִׁעָה שְׁמַתְעַבְרַת, נִסְתַּמְתָּ. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעַ
זְמַנָּה לֵילֵד, בּוֹכָה וּמְרִימָה קוֹלוֹת,
קוֹל אַחַר קוֹל, עַד שְׁבָעִים קוֹלוֹת כְּחִשְׁבוֹן
תְּבוֹת שֶׁל מְזֻמּוֹר (תהלים כ) יַעֲנֶךָ ה' בַּיּוֹם
צָרָה, שֶׁהִיא שִׁירָה שֶׁל הַמַּעֲבָרֶת הַזֹּאת.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהּ וּמוֹצִיא אֶצְלָהּ.
וְאֵז מוֹצִיא נַחֵשׁ אֶחָד גָּדוֹל מֵתוֹךְ הָרִי
הַחֲשָׁף, וּבֹא בֵין הַהָרִים, פִּיר מְלַחֵךְ בַּעֲפָר,
מַגִּיעַ עַד אֵיל זֶה, וּבֹא וְנוֹשֵׁךְ לָהּ בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם פְּעָמָיִם.

כָּל הַחַיּוֹת שׁוֹתוֹת וְהִיא יוֹלֶדֶת

פְּעָמַיִם רֵאשׁוֹנָה יוֹצֵא דָם, וְהִיא לוֹחֶכֶת.
פְּעָמַיִם שְׁנִיָּה יוֹצֵא מַיִם, וְשִׁתּוֹ כָּל
אוֹתָן הַחַיּוֹת שֶׁבְהָרִים, וְנִפְתַּחַת וְיוֹלֶדֶת.
וְסִימָנָךְ - (במדבר כ) וַיִּף אֶת הַסֶּלַע בְּמַטְהוֹ
פְּעָמָיִם. וְכָתוּב וְתִשֶׁתּ הָעֵדָה וּבְעֵינָם.

"קוֹל ה' יְחוּלַל אֵילוֹת"

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ
עַל (מעשה) עֵבּוֹר שֶׁל נַחֵשׁ (שֶׁל חִיָּה)
זֶה, מֵה כְּתוּב? (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוּלַל
אֵילוֹת וַיִּחַשֵׁף יַעֲרוֹת וְגו'. קוֹל ה' יְחוּלַל
אֵילוֹת - אֵלוֹ חֲבָלִים וְצִירִים, לְעוֹרֵר אֵלוֹ

וְהַשְׁחָרוֹת עוֹלָה לְהָאִיר, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר וְתִקֵּם
בְּעוֹד לֵילָה וְתִתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. כִּיּוֹן
שֶׁהָאִיר הַבֶּקֶר, כָּלֵם שְׁבָעִים בְּמִזוֹן שְׁלָהּ.

מִחֻלְקֵת בְּבֶקֶר

אֵז קוֹל אֶחָד מִתַּעוֹרֵר בְּאֻמְצַע הָרִקִיעַ,
קוֹרֵא בְּכַח וְאוֹמֵר: קְרוֹבִים הַכְּנָסוּ
לְמִקוֹמְכֶם! רַחֲוִקִים צְאוּ! כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵאָסֵף לְמִקוֹמוֹ הָרְאוּי לוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָאִיר
הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נֹאסֵף לְמִקוֹמוֹ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים קד) תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסְפוּן
וְגו'. וְהִיא הוֹלֶכֶת בַּיּוֹם, וּמְתַגְלִית בְּלֵילָה,
וּמִחֻלְקֵת בְּבֶקֶר. וְלִכֵּן נִקְרָאת אֵילַת הַשֶּׁחַר.

הַאֲפֹן הַנְּסִי שְׁלוֹקַחַת מְזוֹן

כֹּאֵיל תַעֲרַג וְגו' (מב, כ): נְזוּהַר בְּמִדְבַר פִּרְשֵׁת
פִּנְחָס (דף רמס:ו) לְבִסוּף מִתְגַּבְּרַת
כְּגִבּוֹר וְהוֹלֶכֶת, וְנִקְרָאת אֵיל. לְאִיזָה מְקוֹם
הוֹלֶכֶת? הוֹלֶכֶת שְׁשִׁים פְּרָסָאוֹת מֵאוֹתוֹ
מְקוֹם שִׁיצָאָה, וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ הַר שֶׁל חֲשָׁף.
(וּמִשֶׁם מְרִיחָה מְזוֹן) הוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַר שֶׁל
חֲשָׁף, וּמְרִיחַ אֶת רִגְלֶיהָ נַחֵשׁ אֶחָד
עַקְלָתוֹן, וְהוֹלֵךְ לְמַרְגְּלוֹתֶיהָ. וְהִיא עוֹלָה
מִשֶׁם אֶצֶל הַר שֶׁל אוֹר. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעָה שֶׁם,
מְזַמֵּן לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחֵשׁ אֶחָד,
וְיוֹצֵא וְנִלְחָם זֶה בְּזֶה, וְהִיא נְצוּלִית. וּמִשֶׁם
נוֹטֶלֶת מְזוֹן וְשִׁבָּה לְמִקוֹמָה בְּחֻצוֹת
הַלֵּילָה. וּמִחֻצוֹת לֵילָה מִתְחִילָה לְחַלֵּק, עַד
שֶׁעוֹלָה שְׁחָרוֹת הַבֶּקֶר. כִּיּוֹן שְׁמֵאִיר הַיּוֹם,
הוֹלֶכֶת וְלֹא מִתְרָאָה, כְּמוֹ שְׁנֹתְבָאֵר.

מִבְּקֶשֶׁת עַל מְטָר

וּבְשִׁעָה שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְמְטָר, מִתְאַסְּפוֹת
אֶצְלָהּ כָּל שְׁאֵר הַחַיּוֹת, וְהִיא
עוֹלָה לְרֹאשׁ הַר גְּבוּהָ, וּמְכַנְּסֶיהָ רֵאשָׁה בֵּין

— תהלים — זוהר תהלים —

היגע בתורה זוכה להשתעשע עם
הצדיקים מן השפע של בינה

שלמדנו, זכאים הם הצדיקים, שכתוב
בהם "אז תתענג על ה'"
(ישעיהו נח, יד), בשביל להתענג מן השפע
ההוא של הנחלסה, כמו שכתוב:
"והשביע בצחצחות נפשך" (שם פסוק יא),
כביכול הקדוש ברוך הוא משתעשע
בהם, עם השפע ההוא של הנחל
שמתענגים בזה הצדיקים, וכל מי
שמתגע בתורה, זוכה להשתעשע עם
הצדיקים מן השפע ההוא של הנחל. [זוהר
חלק ג' פ' אחר (ד טו)].

כמלכות שרוצה לקבל השפעתה מיסוד
אימא דרך הצדיק

כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי
תערג אליך אלהים (ב, ב): [זוהר
חלק ג' פ' אחר (ד טו)] ולמדנו, "כאיל תערג
על אפיקי מים", זו כנסת ישראלסט, כמו
שכתוב: "אילותי לעזרתי חושה" (תהלים
כב, ב), "תערג על אפיקי מים", ודאי
לשתות מן המים של מעינות הנחל, על
ידי הצדי"ק, "תערג", כמו שכתוב:
"לערגות הבשם" (שיר השירים ו, ב), "כן
נפשי תערג אליך אלהים", לשתות ממך,
בעולם הזה ובעולם הבא.

השבעים קולות. מיד - ויחשף יערות,
להעביר (לעורר) אותו נחש ולהתגלות
אותה תיה ביניהם ללכת. ובהיכלו, מהו
ובהיכלו? בהיכלו של הקדוש ברוך הוא,
כל אלו ההמונים פותחים ואומרים כבוד.
מהו כבוד? (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה'
ממקומו.

העוסק בתורה אינו מתירא מפל צער ונגח
כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג
אליך אלהים (ב, ב): [זוהר חלק ג' פ'
אחר (ד טו): זוהר תורה] פתח רבי שמעון
ואמר, "כאיל תערג על אפיקי מים וגו'",
זכאים הם ישראל מכל העמים, שהקדוש
ברוך הוא נתן להם תורה הקדושה,
והנחילם נשמות קדושות ממקום קדוש,
למען יעשו מצותיו, וישתעשעו בתורה,
שכל מי שמשתעשע בתורה, אינו מתירא
מכל, שכתוב: "לולי תורתך שעשעי אז
אבדתי בעוני" (תהלים קיט, צב).

תורה נקראת שעשועים

מי הם שעשועי, התורה, כי התורה נקראת
שעשועים, שכתוב: "ואהיה שעשועים
יום יום" (משלי ת, ל), וזהו שלמדנו, שהקדוש
ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן
העדן, מהו להשתעשע, בשביל לשמוח עמהם.

זו זוהר

השכינה הקדושה. ע. על ידי ספירת היסוד.
עא. פירוש, שתהא נעשית ערוגה מלאה מימי
שפע הבינה.

סח. שקיו דנחלא, זו הארת השפע מעולם הבינה,
שעל זה נאמר "אז תתענג על ה'", על ה' ודאי
כידוע, וזאת השפע נקראת צחצחות. סט. זו

זוהר תהלים

ז"א ומלכות צריכים להיות תמיד יחד
כאן יש להסתכל, בתחלה כתוב "כְּאֵיל",
 ולא כתוב כאילת, ואחר כך "תְּעָרַג",
 ולא כתוב יערג, אבל זה סוד במשמעות
 זכר ונקבה שניהם יחד, שלא להפרידם, כי
 אחד הם^ע ולא נצרך להפריש זה מזו,
 אלא שניהם יחדו.

כשמקבלת השפעות קשה עליה
 להשפיעם כי היא מידת הדין

וזאת החיה הנקבה "תְּעָרַג עַל אֶפְיָקִי
 מְיָם", וכשהיא מתעברת מן הזכר,
 ועמוס עליה^ע, שהרי על מדת הדין
 קיימת.

נחש העליון מכישה ומולידה

ובאשר צריכה ללדת, מזמין לה הקדוש
 ברוך הוא נחש העליון הגדול,
 ובא ומכישה באותו מקום, ומולדת^פ.

המלכות מתעצבת כל יום

וזוהו סוד הכתוב: "הֲרֵבָה אֲרֵבָה עֲצָבוֹנָךְ
 וְהֲרֵבָךְ" (בראשית ג, טז) לפי שהיא
 רועדת בכל יום, ותעצב על מעשי העולם,
 "בְּעֶצֶב תִּלְדִּי בָנִים", "בְּעֶצֶב", זה סוד

מהבינה לספירות ז"א ומשם לנצח והוד
 ומהם ליסוד והיסוד למלכות

מעינות הנחל איזה הם, מעין אחד
 למעלה^ע, שנאמר: "וְנָהָר יֵצֵא
 מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'" (בראשית ב, י),
 ומשם נמשך ויוצא ומשקה את הגן^ע וכל
 אותן הנחלים, נמשכים ויוצאים
 ומתאספים בשני מעינות שנקראים נצח
 והוד, ואלה נקראים אפיקי מים בהמדרגה
 ההיא שנקראת צדי"ק^ע, שממנו נמשך
 ויוצא השפע להשקות את הגן, לפיכך
 אי"ל וצב"י ביחד נמצאים^ע, צד"ק
 וצדי"ק.

המלכות היא כאיל שצועקת שז"א ישפיע
 לה כדי צורך בני ישראל

**כְּאֵיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָקִי מְיָם כֵּן נַפְשִׁי
 תְּעָרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים** (פב, ב): [זוהר
 חלק ב' פרשת ויקהל (דף ריט:)] עוד אמר רבי
 שמעון, "כְּאֵיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָקִי מְיָם",
 מקרא זה נתבאר, אבל חיה אחת יש
 בעולם, והיא שולטת בממשלה על אלף
 מפתחות בכל יום^ע, והיא נקבה,
 והשתוקקות שלה תמיד על אפיקי מים,
 לשתות ולהרוות מצמאונה^ע, שכתוב:
 "כְּאֵיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָקִי מְיָם".

זיו הזוהר

שכאשר המלכות מזדווגת עם התפארת הם אחד,
 וגם המלכות נקראת בלשון זכר. עט. פירוש,
 כשהיא נתמלאית בשפע מן התפארת, להשפיע
 לעולם הזה, אז נתעורר המקטרג לקטרג, שעל פי
 מדת הדין, אין כדאי להשפיע השפע לעולם הזה,
 ועל ידי זה היא נעשית מקשה לילד. פ. סוד
 הנחש הזה, הוא סוד גדול ונורא, שאינו מובן.

עב. זו הבינה. עג. מן הבינה, נמשך השפע
 להמלכות, שנקראת גן. עד. מן הספירות נצח
 והוד, נמשך השפע ליסוד צדיק. עה. איל
 מלכות, צבי תפארת, צדק מלכות, צדיק יסוד.
 עו. המפתחות מן אוצרות השפע, איהי נוקבא,
 פירוש היא מדת המלכות. עז. פירוש, מן שפע
 עולם הבינה. עח. זה ידוע מכמה מקומות,

— זהר תהלים —

הנחש, המעציב פניהם של העולם.

ז"א מושל במלכות ואין לה מגרמה כלום
וַיֵּאָדָר אֵישׁ תְּשׁוּבָתְךָ, כמו שכתוב:
"תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים", **"וְהוּא**
יִמְשֵׁל בְּךָ", הרי ביארנו הסוד, שהוא
 מושל עליהם, וכל זה מפני מה, לפי
 שאמרה הלבנה כמו שלמדנו, ובעבור
 זה נתמעט אורה, ונקטן ממשלחה, ואין
 לה רשות מעצמה, מלבד מה שנותנים לה
 הכח.

המלכות גם בחינת נקבה וגם זכר.

כִּי־אֵל תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֶּן נַפְשִׁי
תַּעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים (פב, ב): [זוהר
 חלק ג' פ' פנחס (דף רמט.)] רבי אבא פתח,
"כִּי־אֵל תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֶּן נַפְשִׁי תַּעֲרַג
אֵלַיךְ אֱלֹהִים", מקרא זה נתבאר, כתוב
 כאן איל, וכתוב שם **"אֵילַת הַשְּׁחָר"** (תהלים
 כב, א), לפי שיש מדרגת זכר ויש מדרגת
 נקבה, [ואף על פי כן הכל אחד, איל ההוא,
 נקרא בשם של זכר, וגם הוא נקרא בשם של נקבה,
 זהו שכתוב: **"כִּי־אֵל תַּעֲרַג"**, ולא כתיב יערג, והכל
 אחד].

משולה לאילה הרחמנית

ומהו **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, אלא זאת היא חיה
 רחמנית, שאין בכל חיות שבעולם

רחמנית כמוה, לפי שבזמן שהשעה
 דוחקת לה, ונצרכת למזון עבודה ועבור
 כל החיות, היא הולכת למרחק לדרך
 רחוק, ומשם מולידה ומביאה מזון, נכחו
 שכתוב: **"מִמְרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה"** (משלי לא, יד),
 ולא תחפץ לאכול עד שתבוא ותחזור
 למקומה, מפני מה, בשביל שיתאספו
 אליה שאר החיות, ותחלק להם מאתו
 המזון, וכאשר היא באה מתאספים אליה
 כל שאר החיות, והיא עומדת באמצע,
 ומחלקת לכל אחד ואחד, כמו שכתוב:
"וַיִּתְקַם בְּעוֹד לִילָה וַיִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגְוִי"
 (שם פסוק טו), וממה שהיא מחלקת להם,
 היא תשבע, כאילו אכלה יותר מאכל
 מכלן.

לפני הגאולה יהיה לה חבלי משיח

וְכַאֲשֶׁר יבא הבקר שנקרא שחר, יבאו לה
 חבלים של הגלות, ולפיכך
 נקראת **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, על שם חשכות
 הבקר, שיהיה לה חבלים כיולדה, זהו
 שכתוב: **"כִּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּחִיל**
תִּזְעַק בְּחִבְלֶיהָ וּגְוִי" (ישעיהו כו, יז).

בשמתחיל הבקר היא מחלקת להם את
 השפע

ומתי היא מחלקת להם, כאשר הבקר
 קרוב לבוא, ובעוד שהוא לילה

זו הזוהר

הבינה, באמצעות התפארת. פו. השבעים שרים.
 פז. אף על פי שיונקים הע' שרים שפע שלהם מן
 השכינה הקדושה, מכל מקום ירעו וישחיתו לעם
 ישראל האומות שהם שולטים עליהן.

פא. התפארת שולט על המלכות, כדמיון השמש על
 הלבנה. פב. שקטרגה לומר, אין שני מלכים משתמשים
 בכתר אחד. פג. תפארת ומלכות. פד. לחלק שפע לע'
 השרים, עבור עולם הזה. פה. ממרחק פירוש מעולם

אֱלֹהִים אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְיָ} : ג צְמָאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְיָ} לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאַרְאֶה ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְיָ} פְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְיָ} : ד תִּוְתָה לִי רַמְעָתִי לַחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה פֶּאֶמֶר אֵלַי כָּל הַיּוֹם

זוהר תהלים

שיוצאתפס, ונכנסת לתוך הר שהוא חשך, ומשם מביאה המזון, כאשר הולכת בתוך הר החשך, נמשך אחריה נחש עקלתון אחד, והולך לרגלה^צ, והיא עולה משם אל ההר שהוא אור^צ, כיון שמגעת שמה, מזמין לה הקדוש ברוך הוא נחש אחר^צ, ויוצא ומתגרים זה בזה, והיא ניצלת ומשם היא לוקחת מזון, וחוזרת למקומה בחצות הלילה, ואחר חצות הלילה מתחלת לחלק מזון, עד עלות חשכות הבקר, כיון שמאיר היום, הולכת ולא נראית, כמו שנתבאר.

צועקת בזמן שהעולם צריך למטר

ובזמן שהעולם נצרך למטר, מתכנסות אליה כל שאר החיות^צ, והיא עולה לראש הר גבוה, מכנסת ראשה בין כרעיה, ותגעה גועה אחר גועה, והקדוש ברוך הוא שומע קולה, ונתמלא רחמים, ומרחם על העולם, והיא יורדת מראש ההר, ובורחת ומסרת עצמה, וכל שאר החיות רצות אחריה, ואין מוצאות אותה, זהו שכתוב: "כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם", מהו "עַל אֲפִיקֵי מַיִם", כאשר נתיבשו המים, והעולם נצמא למים, אז היא תערג.

וחשך היא תעלה לקבל הארה^פ, כמו שכתוב: "וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגּוּ'", כיון שמאיר הבקר, כלם נשבעים בהמזון שלה.

המלאכים הקרובים לשכינה יחזרו לשלום והרחוקים ממנה יחזרו לתהום

אז קול אחד נתעורר באמצע הרקיע, קורא בכח, ואומר, הקרובים יכנסו למקומם, והרחוקים יצאו, כל אחד יאסף למקומו הראוי לו.

נקראת אילת השחר שמחלקת לפנות בוקר

כיון שמאיר השמש, כל אחד ואחד נאסף למקומו, זהו שכתוב: "תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶסְפוּן וּגּוּ'" (תהלים קד, כב), והיא הולכת ביום ונתגלית בלילה, ומחלקת כעלות הבקר, ולפיכך נקראת אילת השחר.

אופן נטילת השפע וחלוקתם

אחר כך מתגברת כגבור והולכת, ואז נקראת איל, אנה הולכת, הולכת ששים פרסאות, מהמקום ההוא

זיו הזוהר

השפע למלכות. צ. ס"מ כרוך אחריה, לגזול ממנה השפע בחזירתה משם. צא. היינו לעולם היצירה. צב. אפשר שזה המלאך גבריאל ילחם עם הס"מ, ואין מניחו לגזול השפע. צג. כל ע' השרים.

פח. לקבל שפע מן התפארת. פט. שתין פרסי יש לומר, שזה רמז על שש הספירות, שעל המלכות עד הבינה, שהוא עולם הבריאה, ונקרא הר של חשך בענין ההשגה, כי יוצר הוא אור, ובורא הוא חשך, ומן הבינה נמשך

אִיחָ אֱלֹהֶיךָ ^{תהי' בעל תשובה} : ה' אֵלֶּהָ אֲזַכְּרֶהָ וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֵּר בַּסֶּף אַדְדָּם
 עַד בֵּית אֱלֹהִים ^{תהי' בעל תשובה} בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹרָה הַמּוֹן חוֹנֵג: וְ מַה תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי
 וְתַהַמְּוִי עָלַי הוֹחִלִי לְאֱלֹהִים ^{תהי' בעל תשובה} כִּי עוֹד אֲזַכְּרֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ: וְ אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל תשובה}
 עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח עַל בֶּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵחַר מִצְרָיִם: ה' תִּהְיוּם
 אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה

— זוהר תהלים —

בְּאַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה גִּנּוּיִם נִחְלַק הָעוֹלָם
 תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ
 וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית
 (ד' 91)] בְּאַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה גִּנּוּיִם שֶׁל
 מִיָּנִי אִוְרוֹת נִחְלַק הָעוֹלָם. שְׂבָעָה
 נִחְלָקִים לְשִׁבְעָה תְּהוֹמוֹת. כָּל אֶחָד מִכֶּה
 בְּתֵהוּם שָׁלוּ, וְאַכְנָסִים מִתְּגַלְגְּלוֹת בְּתוֹךְ
 הַתִּהְיוּם, וְנִכְנָס אֹתוֹ אִוְרֵי בְּאוֹתָם אַכְנָסִים
 וְנוֹקֵב אֹתָם, וּמִיָּם יוֹצְאִים בָּהֶם,
 וְשׁוֹקְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל הַתִּהְיוּם
 וּמִכְסָּה לְשָׁנֵי צְדָדִים.

”תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ”

יּוֹצְאִים מִיָּם בְּאוֹתָם נִקְבִים, וְנִכְנָס אִוְרֵי אִוְרֵי
 וּמִכָּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הַתִּהְיוּם.
 מִתְּגַלְגַּל הָאִוְרֵי בְּחִבְרָתוֹ, וּפּוֹגְשִׁים
 בְּאֶחָד, וְנִחְלָקִים הַמִּיָּם, וְאוֹחֲזִים כָּל
 אוֹתָם שְׂבָעָה בְּשִׁבְעָה תְּהוֹמוֹת, וְכוֹרִים
 [שׁוֹרִים] בְּחִשְׁכִים שֶׁל הַתִּהְיוּם. וְהַחֲשִׁכִים
 הִלְלוּ מִתְּעַרְבִים בָּהֶם, וְעוֹלִים הַמִּיָּם
 וְיִוְרָדִים וּמִתְּגַלְגְּלִים בְּאוֹתָם מְאוֹרוֹת.
 וּמִתְּעַרְבִים כְּאֶחָד אִוְרוֹת וְחִשְׁךְ וּמִיָּם,
 וְנַעֲשׂוּ מִיָּם אִוְרוֹת שְׂלֵא נִרְאִים
 חֲשׁוֹכִים.

כָּל אֶחָד מִכֶּה בְּחִבְרוֹ, וְנִחְלָקִים לְשִׁבְעָה
 וְחֲמִשָּׁה צְנוּרוֹת שֶׁל הַתִּהְיוּם, וּבָהֶם

זוֹרְמִים מִיָּם. כָּל צְנוֹר וְצְנוֹר עוֹלָה בְּקוֹלוֹ,
 וְהַתְּהוֹמוֹת מְזַדְּעֵזְעִים. וְכִשְׂאוֹתוֹ קוֹל
 נִשְׁמַע, כָּל תִּהְיוּם קוֹרָא לְחִבְרוֹ וְאוֹמֵר:
 חֲלַק מִיָּמֶיךָ וְאַכְנָסִים בְּךָ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים
 מב) תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ.

כָּל הַגִּידִים שֶׁשָּׁם נַעֲשׂוּ צִבְעֵ אֶחָד

תַּחַת אֵלֶּה שְׁלֵשׁ מְאוֹת [וששים] וְשִׁמּוֹנִים
 [וחמשה] גִּידִים. מִיָּם לְבָנִים וּמִיָּם
 שְׁחָרִים וּמִיָּם אֲדָמִים. נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה
 וְנַעֲשׂוּ גִּוּן אֶחָד. אוֹתָם גִּידִים נִרְקְמוּ בְּשִׁבְעָה
 עֶשְׂרֵה רִשְׁתוֹת, וְכָל אֶחָד נִקְרָאת רִשְׁת
 גִּידִים. [התקיימו] נִרְקְמוּ זֶה בְּזֶה וְיִוְרָדִים
 בְּתַחַתִּית הַתִּהְיוּם. תַּחַת אֵלֶּה עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי
 רִשְׁתוֹת כְּמִרְאֵה הַבְּרָזֵל, וְשְׁתֵּי רִשְׁתוֹת
 אַחֲרוֹת כְּמִרְאֵה הַנְּחָשֶׁת.

שְׁנֵי כְּסָאוֹת יֵשׁ שָׁם

שְׁנֵי כְּסָאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִיָּמִין
 וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. כָּל אוֹתָן רִשְׁתוֹת
 מִחִבְרוֹת כְּאֶחָד, וּמִיָּם יוֹרְדִים מְאוֹתָם
 צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרִשְׁתוֹת הָאֵלֶּה. אוֹתָם
 שְׁנֵי כְּסָאוֹת, אֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ שְׁחָר,
 וְאֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ תַּחַשׁ. שְׁנֵי הַכְּסָאוֹת
 הִלְלוּ, כְּשֶׁהֵם עוֹלִים, עוֹלִים [באחד] בְּאוֹתוֹ
 כְּסֵא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחָר. וְכִשְׂיִוְרָדִים,
 יוֹרְדִים בְּאוֹתוֹ כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ.

זוהר תהלים

לא ברא הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך
אָמְרוּ לוֹ: מה שכתוב (שם א) ויעש אלהים
 צורך היה לו לקדוש ברוך הוא לעשות רקיע
 להבדיל בין המים? אמר להם: כבר כתוב
 (משלי טז, ד) כל פעל ה' למענהו. לא ברא
 הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך. וברא
 הרקיע, וכשהוא חוזר, אינו חוזר אלא
 לעתים ידועים. וסילון אחד של מים יוצא
 מתהומות, וסילון של מים יוצא מגיהנם,
 ויורד בצנור סילון התהום. זהו שכתוב
 (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריה.
 והרקיע נכנס באמצע שניהם, ואלמלא
 שנכנס ביניהם, היו הורגים לשותיהם. זהו
 שכתוב (בראשית א) ויבדל בין המים אשר
 מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע.

הרקיע מחזיר המים היוצאים מהגיהנם
 שלא ימותו האנשים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, התינוק הזה ברוח הקדש
 אמרו, שפך היה ממש שכתוב יהי
 רקיע בתוך המים, בתוך ממש באמצע
 המים, בהפנס הרקיע באמצע, מחזיר
 המים הרעים היוצאים מגיהנם למקומם,
 ולא יצא לעולם מאותם המים, אלא כמלא
 הלג, בימי אלישע. ונאמר בהם והמים
 רעים והארץ משפלת. כלומר, בשביל
 שהמים רעים, הארץ משפלת מבני אדם,
 שפלים בשבילם.

באותה שעה שהמים יוצאים להתערב אן
 מבדילים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, על כל זה מעיד הכתוב

בין שני כסאות אלו מתגלגלים כל אותם
 תהומות

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנֹרִיָּה וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית (דף נא.)] שני
 הכסאות הללו, אחד מימין ואחד משמאל.
 ואותו כסא של הרקיע השחר מימין, ואותו
 כסא של רקיע התחש משמאל. כשעולים
 בכסא של הרקיע השחר, מנמיך הכסא של
 רקיע שמאל ויורדים בו. מתגלגלים
 הכסאות אחד באחד, [יורדים ולוקחים]
 לוקחים כל אותן הרשתות לתוכם ומכניסים
 אותם לתחתית התהום התחתונה. עומד
 כסא אחד ועולה למעלה מכל אותם
 התהומות, ועומד כסא אחר למטה של כל
 התהומות. בין שני כסאות אלו מתגלגלים
 כל אותם תהומות. וכל אותם צנורות ננעצו
 בין שני הכסאות הללו.

שבעים וחמשה צנורות

שְׁבַעִים וחמשה [אורות] צנורות הם.
 שבעה הם עליונים של הכל,
 וכל אותם אחרים אחוזים בהם, וכלם
 נעוצים בגלגלי הכסא הזה בצד הזה,
 ונעוצים בגלגלי הכסא הזה בצד הזה.

מים עולים ויורדים

בְּהֵם [נ"א: בתהומות] מים עולים ויורדים.
 אותם שיורדים כורים בתהומות
 ובוקעים אותם. אותם שעולים נכנסים
 באותם נקבי האבנים, ועולים וממלאים
 לשבעת הימים. עד כאן שבעה גונים של
 אורות בסוד עליון.

— זהו זוהר תהלים —

פרשת לך לך (דף 99ב:) בא ראה, העולם שלמעלה צריך את התעוררותו של העולם התחתון. וכשנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה ועולות למעלה, כלן מתלבשות באור שלמעלה בדמות נכבדה, ובהם הקדוש ברוך הוא משתעשע ותאב להם, שהם פרי מעשיו, ועל זה נקראו ישראל שיש להם נשמות קדושות בנים לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. בנים ודאי, פרי מעשיו.

ה' שומע את למוד הצדיקים בַּחצוֹת הַלַּיְלָה

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. איך? אמר לו, משום שבַּחצוֹת הַלַּיְלָה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי נתבאר שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבַּתוֹךְ גַּן הַעֵדֶן כלם מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

גדל התשבחות שבלילה

ועל כן התשבחות שעולות בלילה לפניו, זו תשבחת שלמה. בא ראה, בשעה שישאל היו סגורים בבתייהם כשהרג הקדוש ברוך הוא בכוכרי מצרים, היו אומרים הלל ותשבחות לפניו.

בַּחצוֹת הַלַּיְלָה

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך

הזה, שאמר רבי יהודה, כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא, לא עשה דבר לבטלה, ומפני שהיה גלוי לפניו שאתם המים היוצאים מגיהנם, ויתערכו במים האחרים ויזיקו לברייתו, עשה את הרקיע להכנס באמצע שניהם, להבדיל ביניהם. זהו שכתוב ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים הרעים למים הטובים, ובאותה שעה ממש שהמים יוצאים להתערב במים הטובים, אז הרקיע חוזר ונכנס ביניהם, ומחזירם לאחור.

המים אשר מעל השמים הם טובים

בא שמע, אמר רבי אלעזר, המים הללו שהם להחיות העולם ולתקון הבריות, איך יקראו? אמר רבי ברכיה, המים אשר מעל השמים, שהם מים טובים.

האש של התורה אוכלת אש נכריה

תהום אל תהום קורא קול צנוריה וגו' (מב, ה): [זהו חדש תקונא קדמאה (דף

קל)] ויש תהום אחר שנאמר בו (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריה. מה זה צנוריה? אותם הצנורות של החכמה שהם ווי העמודים. כל משבריך - אלו הטעמים של התורה. וגליך - אלו הנקודים של התורה. עלי עברו - זה סוד העבור, שנאמר בו (שמות לד) ויעבר ה' על פניו ויקרא.

ה' משתעשע עם בניו הצדיקים

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפילה לאל חי (מב, ט): [זוהר בראשית

חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ (שירה) שִׁירוֹ עִמּוֹ תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי: י אֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

— זוהר תהלים —

כּבִּיכּוֹל אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ הַנַּחֵל מוֹרִיק עַל רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָה אוֹתוֹ בַּתּוֹךְ אוֹתָם הַנְּטִיעוֹת שְׁבִגָן עֵדָן. [אמר רבי יוסי] וְלֹא עוֹד, אֲלֵא הוּאִיל וְכָל הַצְדִיקִים שְׁבַתּוֹךְ גֵּן הָעֵדָן מְקַשְׁבִים לוֹ, שָׁמַיִם לוֹ חֶלֶק בְּאוֹתָהּ הַשְּׁקֵאת הַנַּחֵל. נִמְצָא שֵׁשׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבַּא.

סֵדֶר הָעֲבוּדָה בַּלְיָהּ

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ
וְגו' (מב, ט): [רעיא מהימנא זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכ"א):] מִבֵּין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה וְעַד בֵּין חֲמִשִּׁים שָׁנָה כֹּל הַבֵּא לְעַבְדָּה עַבְדָּת עַבְדָּה וְעַבְדָּת מִשָּׂא בְּאֵהָל מוֹעֵד. מִצְוָה זוֹ לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים בַּמִּקְדָּשׁ. וְאַף עַל גַּב שְׁבִאֲרָנוּ לְמַעֲלָה, כְּאֵן צָרִיף לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים, שְׁהָרִי הַכֹּהֵן מְקַרֵּב קֶרְבָּן, וְהוּא מִיכָאֵל. לְוִי הוּא גְבִירָאֵל, הוּא צָרִיף לְנִגְן. וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ, זֶה חֲסִד כֹּהֵן גְּדוֹל, שְׁמִיכָאֵל הוּא כֹּהֵן הַדְּיוּט לְגַבֵּי רַבּוֹנוֹ, וְעַם כֹּל זֶה שְׁהַדְּיוּט הוּא אֲצֵל רַבּוֹנוֹ - הוּא מְלַךְ חַיּוֹת הַקִּדְשׁ. וּבִרְכַת הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קְלָה בְּעֵינֶיךָ, וְזֶהוּ יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ. וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ - זוֹ גְבוּרָה. שִׁירָה - (דברים לג) כְּכּוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ. (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמַאל. וּגְבִירָאֵל שְׁלוּחוֹ, וְצָרִיף לְשׁוֹרר וּלְנִגְן בַּחֲדוּהָ בֵּינָן הַתּוֹרָה, (להתעסק לשלח קרבות לפני המלך בשמחה. ומי שאין לו רשות) לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, יְקִים (איכה ב) קוֹמֵי רַבִּי בְּלִיל לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת. וַיֹּאמֶר בְּאֲשֶׁמְרוֹת כְּמָה סְלִיחוֹת וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת בְּכָל מִינֵי

(דף צ"ב):] בַּחֲצוֹת הַלְיָהּ, כְּשֶׁהַצִּפּוּרִים מִתְעוֹרְרוֹת, צַד הַצִּפּוֹן מִתְעוֹרֵר בְּרוּחַ, עוֹמֵד בְּמִקּוֹמוֹ הַשְּׂרָכִיט שְׁבֻצַד הַדְּרוֹם, וּמִכָּה בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ וְשׁוֹקֵט וּמִתְבַּסֵּס. אֲזִי מִתְעוֹרֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּמִנְהַגְיוֹ לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְדִיקִים בְּגֵן עֵדָן.

אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שָׁקָם בַּחֲצוֹת לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שְׁעוֹמֵד לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְכָל הַצְדִיקִים שְׁבִגָן עֵדָן, כֹּלָם מְקַשְׁבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שיר השירים ח) הַיּוֹשֵׁבֶת בַּגְּנִים חֲבָרִים מְקַשְׁבִים לְקוֹלָךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא מוֹשֵׁף עֲלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֲסִיד שִׁיְהִיָּה [תמיד] שְׁמוֹר בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ.

הַקָּם בַּחֲצוֹת לְלַמֵּד יֵשׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבַּא יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ וְגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך (דף צ"ב):] אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָהּ, כֹּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּשְׁעָה הַזֹּאת בַּתּוֹרָה, וְדַאי יֵשׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבַּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם תָּמִיד? אָמַר לוֹ, כִּךָּ לְמַדְנֵי, שְׁכָל חֲצוֹת לְיָהּ, כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּגֵן עֵדָן, כֹּל הַנְּטִיעוֹת שֶׁל הַגֵּן מְשָׁקִים יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ הַנַּחֵל שְׁנִקְרָא נַחֵל קְדוּמִים, נַחֵל עֲדָנִים, שְׁאִין פּוֹסְקִים מִימּוֹ לְעוֹלָמִים.

שְׂבַחְתָּנִי לְמַה קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: י' בְּרִצָּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי
בְּאֲמָרָם אֵלַי כֹּל הַיּוֹם אֵיךְ אֵלֶיךָ תִּקְרָא הַיּוֹמָה: יב מַה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמַה תִּהְיֶה
עָלַי הַחַיִּלִּי לְאֱלֹהִים תִּקְרָא הַיּוֹמָה: כִּי עוֹד אֲדַנּוּ יִשְׁעֵת פָּנָי וְאֱלֹהֵי תִּקְרָא הַיּוֹמָה:

זוהר תהלים

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמּוֹ
וְגו' (מב, ט): [זוהר חלק ג' פ' אחר (דף
סו). זוהר תורה] אמר רבי שמעון, אשרי
חלקו מי שבא עם השכינה [בבקר],
בשעה שהיא באה לקבל פני המלך,
לספר עמו, וזה היה נמצא עמה [בלילה]
בשעה שהושיט המלך ימינו לקבל את
השכינה, זהו שכתוב: "אֲשָׂא כְנָפַי שָׁחַר
אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם" (תהלים קלט, ט), מהו
אחריית ים, אותה שעה של הבקר היא
אחריית ים ההוא.

בעת הסתלקות הדינים.

שבחצות הלילה, היה התחלה, ועוד היה
דין, ועכשיו הוא אחריית של
הדין, שנסתלקים הדינים שלה, והיא
נכנסת בכנפי המלך, היא וכל אותן
שנזדווגו עמה^{צד}, זהו שכתוב: "אֲשַׁכְּנָה
בְּאַחֲרֵית יָם".

המלך פורס כנפיו עליהם

ולמדנו, כל אותן שהתיגעו בתורה
בחצות הלילה, נשתתפו עם
השכינה, וכאשר בא הבקר, והמלכה
מתקרבת אל המלך, הרי זה נמצא עמה
לפני המלך, והמלך פורס כנפיו על כלם,
זהו שכתוב: "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ
וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמּוֹ וְגו'".

ונה בגרונו, שהוא כנור להוציא בו קול
בשש כנפי ראה עם ורדים בששת צנורות
הקנה, וזו ו'. ויוציאו מהלב, ששם בינה,
כמו שפרשוה בעלי המשנה, הלב מבין.
יוציא בן מבינה, מכן יה, שהוא ו', שהוא
אפרוח בשש כנפים, ויעלה בששת צנורות
הקנה, שהם (מלכים א') שש מעלות לפסה.
ושני כסאות הם, (ירמיה יז) כסא כבוד מרום
מראשון, והם הלב והפה. ל"ב, (שמות יז)
ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה בעמלק.
כבוד, סמא"ל, פה הכפסה, כס ה', זהו
שכתוב (תהלים פא) תקעו בחדש שופר וגו'.

מהו שופר? קנה, ו', קול שעולה מן הקנה
אל הפה, ששם ה', בחמשה מיני תקוני
דבור, שהם: השפתיים ושנים וחד. שפתיים
שנים. שנים וטוחנות שני מינים. וחד - הרי
חמשה. שטוחנים כנהר, שהוא קול, כמו
שטוחנים הרחים. להוציא קול ודבור
שיוצא מהבינה של הלב במחשבה. שהוא
שם מפרש בעשרה מיני תלים. ובשופר,
אין פוחתין מעשרה שופרות. והתורה -
הקול שלה, הדבור שלה, הבינה שלה,
שפרשוה, איזהו חכם? המבין דבר מתוך
דבר. מחשבה שלו חשובה לפני הקדוש
ברוך הוא מכל קרבנות ועולות. זהו שכתוב
(ויקרא ז) זאת התורה לעלה [ז] למנחה.

אשרי חלקו של המשתתף בשכינה

זיו זוהר

צד. היינו אותם שלמדו תורה מחצות הלילה עד הבקר.

—=— זוהר תהלים —=—

עדן כלם מקשיבים לקולם של אותן
 שמתעוררים בחצות הלילה לקרות בתורה,
 וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב:
 "יִוָּמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמִּי
 וגו'", ועל כן התשבחות העולות בלילה
 לפניו, זו היא שבחה שלימה.

ה' וכל הצדיקים מקשיבים לקולם של
 הצדיקים הלומדים בלילה
 יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמִּי וגו'
 (מב, ט): [זוהר חלק א' פ' לך לך (דף 99ב): זוהר
 תורה] אמר רבי ייסא, הרי אמרו שהקדוש
 ברוך הוא וכל אותן הצדיקים שבתוך הגן

מג א שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מַגוּי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה
 תְּפַלְטֵנִי: ב כִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי מַעֲזוּי לָמָּה וְנַחֲתָנִי לָמָּה קִדְר אֶתְחַלֵּף
 בְּלַחֲזֵן אוֹיֵב: ג שְׁלַח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְיאוּנִי אֶל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ❦ —

לבנין הבית

שִׁפְטֵי אֱלֹהִים וְגו' (מג, א): [שימוש תהלים לפרק מג]. אלו הג' מזמורים אם בטלו אותך מן אומנתך והעמידו אחר במקומך אמור אותם שלש פעמים ביום ואתה תראה פלאים גדולים. ועוד "כאיל תערוג" בחון הוא לשאלת חלום התענה ואמור אותו ז' פעמים ותישן ושם שלו צבא. צ' מן "כי כאיל בחלוף מצנפ"ר, ב' מן מ' "מה תשתוחחי באלב"ם, א' מן אלה".

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

לְהִיּוֹת בְּאוֹתוֹ דִּין, פָּרַט לְטוֹב. מָה הַטַּעַם?
 שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, מִדַּת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נוֹטָה
 לְזָכוֹת תְּמִיד, וְהוּא כְּלוּ צַד שֶׁל רַחֲמָנוּת,
 וּבִידוֹ לְעֹזֵב הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת. זְהוּ
 שְׁכָתוֹב (שם קל) כִּי עִמָּךְ הִסְלִיחָה וְגו', וְלֹא
 עִם אַחֵר. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ בִּקְשָׁתִי לְפָנָי שֶׁהוּא
 יְדִין דִּינִי, וְאֲנִי אֶכְנֵס לְשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר שְׁעָרִים
 לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁלֹּא עָבְרוּ אוֹתָם רַק הָאֲבוֹת,
 וְלֹא יִהְיֶה מִי שִׁמְיָחָה בְּיָדִי, וְעוֹד - שֶׁלֹּא
 אֶתְבַּע מֵהֶם רְשׁוֹת.

בְּכָל מְקוֹם שְׁלוֹמֵיךְ תוֹרָה בְּלִילָה יוֹצֵא
 חוּט אֶחָד מְאוֹר הַגְּנוּז וְנִמְשָׁךְ עַל אוֹתָן
 לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה

שְׁלַח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְיאוּנִי
 אֶל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ (מג,

א): [זוהר ח"ב (דף קמח): זוהר תורה] שְׁלַח אוֹרְךָ
 וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְיאוּנִי אֶל הַר קִדְשֶׁךָ
 וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי כְּתוּב
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יֵהִי אֹרֵךְ וַיְהִי אֹרֵךְ, הָרִי
 בִּיֵארוּ שְׁאוֹר הַהוּא נִגְנוּז, וְהוּא מִתּוֹקן אֶל
 הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁפִּירְשְׁנוּ
 שְׁכָתוֹב אֹרֵךְ זְרוּעַ לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאֵי
 סַתְּם, וְאוֹר הַהוּא לֹא שֶׁמֶשׁ בְּעוֹלָם מְלַבֵּד

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי - הַקְּבָ"ה דֵּן אוֹתוֹ
 בְּעֶצְמוֹ וְלֹא הַמְּלָאכִים וּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה
 שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי וְגו' (מג, א):

[זוהר חדש פ' בראשית (דף כד. השלמה

מההשמות סימן יח:)] שְׁנֵי רַבּוֹתֵינוּ, כְּשֶׁחָלָה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, נִכְנְסוּ לְפָנָיו רַבִּי פְּנִיָּס
 וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוֹ, מִי שֶׁהוּא
 עֲמוּד הָעוֹלָם - יָמוּת? אָמַר לָהֶם, אֵינִי בֵּית
 הַדִּין שְׁלֹמַעְלָה מַעֲיָנִים בְּדִינִי, שֶׁהָרִי אָנִי
 רְאִיתִי שְׁאִינִי נִתֵּן לְמַלְאָךְ וּלְדִין שְׁלֹמַעְלָה,
 שְׁאִינִי כְּשֶׁאָר בְּנֵי אָדָם. אֶלָּא הַדִּין הַזֶּה שְׁלִי,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אוֹתוֹ, וְלֹא בֵּית דִּינּוּ.

וְהִינּוּ מָה שְׁאָמַר דּוֹד בְּבִקְשָׁתוֹ לְפָנָיו (תהלים
 מג) שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי. וְכֵן שְׁלֹמָה
 אָמַר, לְעֵשׂוֹת מִשְׁפַּט עֲבָדוֹ, הוּא לְבָדוֹ, וְלֹא
 אַחֲרָיו. שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁהָאָדָם הוּא שׁוֹכֵב,
 בֵּית דִּין שְׁלֹמַעְלָה מִסְתַּכְּלִים בְּדִינּוּ. יֵשׁ
 מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף זְכוּת, שְׁמֵרָאִים זְכוּתוֹ
 שֶׁל אָדָם, וַיֵּשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף חוֹבָה,
 שְׁמֵרָאִים חוֹבָה שֶׁל אָדָם, וְלֹא יוֹצֵא הָאִישׁ
 מִן הַדִּין כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה.

אֲבָ"ל מִי שֶׁדֵּן אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁשׁוֹלֵט
 עַל הַכֹּל, הוּא טוֹב, וְלֹא יָכוֹל אִישׁ

מִשְׁפָּנוֹתֶיךָ: ד וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיְבוּסֹת} אֵל אֵל שְׂמַחַת גִּילִי וְאוֹרְךָ ^{בְּעַל הַיְבוּסֹת מִלִּים}
 בְּכִנּוֹר אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיְבוּסֹת} אֱלֹהֵי ^{בְּעַל הַיְבוּסֹת מִלִּים} הַ מַּה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמַה תִּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחִילִי
 לֵאלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיְבוּסֹת} בִּי עוֹד אוֹרְנִי יִשׁוּעַת פָּנַי וְאֱלֹהֵי ^{בְּעַל הַיְבוּסֹת מִלִּים}

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

כאשר נכנסה להמשכן שלמטה, ומהיום והוא לא נתגלה עוד, אבל שימוש הוא משמש בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה בראשית:

מְזַבַּח אֱלֹהִים - זֶהוּ הַמְזַבַּח שְׁלַמְעֵלָה

וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים וְגו' (מג, ד):

[זוהר פ' ויקרא (דף כ"ד):] רַבִּי יוֹסִי

פְּתַח, וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים. מִי זֶה מְזַבַּח אֱלֹהִים? זֶהוּ הַמְזַבַּח שְׁלַמְעֵלָה, מְזַבַּח אֱלֹהִים וְדַאי. וְהִינּוּ בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק, וְלַפְעָמִים מְזַבַּח ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְּפָנַי מְזַבַּח ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים הָעוֹלָמוֹת מִכָּאֵן דִּין וְרַחֲמִים, מִשּׁוֹם שֶׁהִיא יוֹנֶקֶת בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת הַדָּבָר.

ביום הראשון, ואח"כ נגנו ולא שמש יותר, רבי יהודה אומר אלמלי נגנו מכל וכל לא נתקיים העולם אפילו רגע אחד, אלא נגנו ונזרע כזרע זו שעושה תולדות וזרעים ופירות, וממנו נתקיים העולם, ואין לך יום שלא יופיע ממנו בעולם וזה מקיים הכל, שבו זן הקב"ה את העולם, ובכל מקום שלומדים תורה בלילה יוצא חוט אחד מאותו אור הגנוז ונמשך על אותו לומדי התורה, זש"כ יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, יום שהוקם המשכן למטה מה כתוב (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן, מהו הענן, חוט אחד היה מאותו אור הראשון שהופיע בחדוה של השכינה

ח לחודש

מד א למנצח לבני קרח משביל: ב אלהים ^{תהי' בלתי חסר} באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פעל פעלת בימיהם בימי קדם: ג אתה ידך גוים חורשת ותפעם תרע לאמים ותשלחם: ד כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה למוז בי ימינך וזרועך ואזר פניך בי רציתם: ה אתה הוא מלפי אלהים ^{תהי' בלתי חסר} צוה ישועות יעקב: ו כך צרינו נגנח בשמך נבום קמונו: ז כי לא בקשתי אכטח וחרבי לא תושיעני: ח כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות: ט באלהים ^{תהי' בלתי חסר} הללנו כל היום ושמך לעולם נודה סלה: י אף ונחת ותכלימנו ולא תצא בצבאותינו: יא תשיבנו אזור מני צר ומשנאינו שסו למוז: יב תתננו פצאן

== שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים ==

להנצל מיד אויב

אלהים באזנינו וגו' (מד, ב): [שימוש תהלים לפרק מד]. אמור אותו ואת שם שלו והוא טוב להנצל מן האויבים.

== זוהר תהלים ==

צוה ישועות יעקב כל אותם השליחים שעושים שליחות בעולם שפלים יהיו בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין

אתה הוא מלפי וגו' (מד, ה): [זוהר ח"א פ' וירא (דף ק"ט.)] ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מד) אתה הוא מלפי וגו'. זוהי השלמות של כל הדרגות יחד זו עם זו.

צוה ישועות יעקב, כל אותם השליחים שעושים שליחות בעולם, שפלים יהיו בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין.

משום שיש בעלי שליחים מצד הרחמים ומצד הדין הקשה. אותם שליחים שבאים מצד הרחמים לא עושים שליחות של דין בעולם כלל. ואם

תאמר, הנה המלאך שהתגלה לבלעם, הרי שנינו שליח של רחמים והתהפך לדין - לא! לעולם לא משתנה. אלא שליח הרחמים היה להגן על ישראל ולהיות עליהם סגור, וכנגדו הוא הדין. כך דרכיו של הקדוש ברוך הוא, כשמיטיב לזה, אותו החסד הוא דין לזה. כן השליח הזה היה של רחמים לישראל, ולבלעם התהפך לדין, משום כך צוה ישועות יעקב. אמר דוד, צוה על העולם, כאשר ישלחו שלוחים שיהיו מצד הרחמים. רבי אבא אמר, צוה ישועות יעקב, שהם בתוך הגלות, ותמצא להם גאולה בתוך גלותם. בא ראה, המשבח של האבות היה יעקב, ואלמלא יצחק לא בא יעקב לעולם. ומשום כך, צוה ישועות יעקב - זה יצחק. שכיין שנצל יצחק, היו ישועות יעקב.

מֵאֲבָל וּבְגוּזִים זְרִיתָנוּ: יג תִּמְכַּר עַמּוֹךְ בְּלֹא הוֹן וְלֹא רִבִּית בְּמַחֲוִירֵהֶם: יד תִּשְׁיַמְנוּ
 חֲרָפָה לְשִׁכְנֵינוּ לַעַג וְקָלָם לְסִבִּיבוֹתֵינוּ: טו תִּשְׁיַמְנוּ מִשָּׁל בְּגוּזִים מְנוּד רֹאשׁ
 בְּלֵאָמוּם: טז כָּל הַיּוֹם בְּלִמְתִּי נִגְדִי וּבִשְׁתַּת פָּנַי בִּפְתָנִי: יז מִקּוֹל מַחְרָף וּמִגִּדָּה
 מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: יח כָּל זֹאת בְּאַתְנֹו וְלֹא שִׁכְחֲנוּךָ וְלֹא שָׁקְרָנוּ בְּבְרִיתֶךָ:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

בא ראה, טרם שנמול אברהם הרי לא נאמר שהוא שמר את התורה. כיון שנמול מה כתוב? (בראשית כו) עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי. והכל משום שנמול ונרשם בו הרשם הקדוש ושמר אותו כראוי, מעלה עליו כאלו שמר את כל התורה. אף ביצחק כתוב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק. ועל זה נקראת התורה ברית. בא ראה, משום שיוסף שמר את הברית הזו ולא רצה לשקר בה, זכה לכבוד בעולם הזה ולכבוד בעולם הבא, ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא השרה את שמו בתוכו, שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. וזכה לברכת העולם הזה ולברכת העולם הבא. אמר רבי יצחק, כתוב (דברים לג) בכור שורו הדר לו וגו'. משום שיוסף שמר את הברית הזו, זכה בשור, שהוא ראשון לקרבן. אמר לו רבי יהודה, אם כן, למה התברך בדבר שהוא שמאל? בימין היה צריך, שהרי כתוב (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל. אמר לו, כדי שיגן על חטאי ירבעם.

אמר לו, סוד למדנו בכתוב הזה, שפיון שיוסף שמר את הברית הזו, שהברית הזו אחוזה בשתי דרגות, ואותן שתי דרגות למעלה נקראו בשמות. ולמדנו בפרשת פרה אדמה, שהפרה הזו

כיון שנמול מה כתוב עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי

כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך (מד, יח): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ע"ג)] נפש כי תחטא. רבי אבא פתח, (תהלים מד) כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך. כל זאת באתנו, היה צריך להיות כל אלו באו עלינו! אלא כל הדינים שלמעלה באו עלינו. ולא שכחנוך, ולא שכחנו דברי תורתך. מכאן למדנו, כל מי ששונה דברי תורה ולא רוצה לעסק בה, כאלו שכח את הקדוש ברוך הוא, שהרי כל התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא. ולא שקרנו בבריתך, שכל מי שמשקר בברית הקדש הזו שרשומה בו, כאלו שמשקר בשמו של המלך, משום ששמו של המלך רשום באדם. ומקרא אחר מודה לכתוב הזה, שכתוב (שם) אם שכחנו שם אלהינו ונפרש פפינו לאל זר. אם שכחנו שם אלהינו, כמו שנאמר ולא שכחנוך (זוהר התורה שהיא שם אלהינו). ונפרש כפינו לאל זר, כמו שנאמר ולא שקרנו בבריתך. והכל דבר אחד. מה השקר כאן? שפרש כפיו לרשות אחרת ומשקר בברית הזו, ולכן התורה אוחזת בזה. שכל מי ששומר את הברית הזו כאלו שמר את כל התורה, ומי שמשקר בזה כאלו משקר בכל התורה.

יט לא נסוג אָחור לְבַנּוּ וְהַטּוּ אֲשֶׁרֵינוּ מִנֵּי אֲרָחֶךָ: כַּ כִּי רִבִּיתָנוּ בַּמָּקוֹם תַּנִּים וְתַבֵּם

זוהר תהלים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנִינוּ, שְׁנִי כְּתָרִים מֵתֹאחָדִים כְּאָחֵד וְהֵם הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים, וְשְׁנִינוּ, אָחֵד דִּין וְאָחֵד רַחֲמִים, וּמִתְבַּשְׂמִים זֶה עִם זֶה, זָכַר וּנְקָבָה. (ושנינו, אחד זכר ואחד נקבה, אחד דין ואחד רחמים). בְּצַד הַזָּכָר שְׁרוּי חֶסֶד, וּבְצַד הַנְּקֵבָה שְׁרוּי דִּין. (ומשום כך) אָחֵד לְכֵן וְאָחֵד אָדָם. וְכַדִּי לְהִתְבַּשֵּׁם זֶה עִם זֶה, (משום כך) הֵם מִתְקַשְּׂרִים זֶה בְּזֶה. וְהַבְּרִית הַזֹּאת אוֹחֶזֶת בָּהֶם בְּיוֹמָם וּלְיֵלָה, בְּדִין וְחֶסֶד. בְּדִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּךְ שׁוֹרָה בְּחֶסֶד, וּמִתְבַּשֵּׁם בְּכֹל. וְזוֹהֵי הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת יוֹמָם וּלְיֵלָה, שְׂאוּחֶזֶת בְּשְׁנֵיהֶם. וּמִי שְׂזוֹכָה לְשֹׂמֵר אֶת אוֹת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרֵאוּי וְלֹא חוֹטֵא בָּהּ כָּל יָמָיו, הוּא אוֹחֵז בְּיוֹמָם וּלְיֵלָה, וְזוֹכָה לְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן אֲבָרְהָם נִקְרָא שְׁלֹם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. וְאֵימָתִי נִקְרָא שְׁלֹם? כְּשִׁזְכָּה בְּשְׁנֵיהֶם, בְּיוֹמָם וּלְיֵלָה, שְׁכָתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבַלְיָלָה שִׁירָה עִמִּי. וְשְׁנֵיהֶם יֵרֵשׁ אֲבָרְהָם, וְלֹא הַתְּקִים בּוֹ הַחֶסֶד בְּקִיּוֹם שְׁלֹם עַד שְׁנַמּוֹל. כִּיּוֹן שְׁנַמּוֹל, הַתְּקִים בּוֹ וְזָכָה לְשְׁנֵיהֶם, וְנִקְרָא שְׁלֹם.

כְּמוֹ שְׁשְׁנִינוּ, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם. פֶּתַח הָאֵהָל, זֶהוּ הַכְּתָר הָעֲשִׂירִי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא פֶּתַח לְכָל הַמְּשַׁכֵּן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל שְׁאָר הַכְּתָרִים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ קוֹרָא (לזוה) פֶּתַח (צדק), שְׁכָתוֹב (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק, וְכָתוֹב זֶה הַשְּׁעָרִים לַה'. כַּחַם הַיּוֹם, כְּשִׁמְאִיר הָאוֹר שֶׁל

הִיא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהַזְּוֹג שֶׁל פָּרָה נִקְרָא שׁוֹר, וְזֶהוּ כְּכוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. הַדָּר לוֹ וְדָאִי. וְלֹא כְּמוֹ הַשׁוֹר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. קַרְן עֲלִיוֹנָה הִיא עַל כָּל הָאַחֲרוֹת, וְעַל כֵּן - בָּהֶם עִמִּים יִנְגַח יַחְדָּיו אֶפְסֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשְׁמַע שְׁכָל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹת הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת נִקְשָׁרוֹת בּוֹ, לְשֹׂמֵר אוֹתוֹ בְּכָל וּלְעֹטְרוֹ בְּכַבוֹד עֲלִיוֹן, וְלִכֵּן זָכָה בְּשְׁתֵּי מַלְכֵי־יָת - אַחַת הוּא, וְאַחַת בְּנוֹ. שְׁכִיּוֹן שֶׁשְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ נִדְבַק בְּנָשִׁים נְכָרִיּוֹת, נִתְּנָה הַמַּלְכוּת לְיִרְבְּעָם, וְלִכֵּן הַבְּרִית חִבְּיָהּ מֵהַכֹּל.

מִשׁוֹם כֵּךְ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָדָם הַזֶּה שְׂמוּלִיד בֵּן, נִקְשָׁר לְשְׁכִינָה, שֶׁהִיא הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַפְּתָחִים (וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה שְׁנַמּוֹל, נִקְשָׁר בְּשְׁכִינָה, שֶׁהִיא פֶּתַח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים) הָעֲלִיוֹנִים, הִפְתַּח שֶׁנִּקְשָׁר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. (שֹׁמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן) וְאוֹתוֹ דָם שְׁיִוצָא מֵאוֹתוֹ תִּינּוֹק שְׁמוֹר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְשִׁעָה שְׁמַתְעוֹרְרִים דֵּינִים בְּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ דָם וּמְצִיל אֶת הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֵּךְ כְּתוֹב, (בראשית יז) וְכֵן שְׁמַנֵּת יָמִים יְמוֹל לְכֶם כָּל זָכָר. וְכָתוֹב (תהלים ז) וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וְהַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקָל אָחֵד. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ הַדָּם זוֹכָה הָעוֹלָם לְהִתְבַּשֵּׁם בְּחֶסֶד, וְכָל הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וּלְיֵלָה חֻקוֹת שְׁמַיִם וָאָרֶץ וְגו'. אִם לֹא בְּרִיתִי מִיָּלָא, אֲבָל לְמָה יוֹמָם וּלְיֵלָה?

עלינו בצלמות: כא אם שִׁבְחָנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנְפָרֵשׁ בְּפִינוּ לְאֵל זָר: כב הלא אֱלֹהִים יִחְקֶר וְזֹאת בִּי הוּא יִדַע תְּעַלְמוֹת לֵב: כג בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה: כד עוֹרָה לָמָּה תִישֵׁן אֲדָנִי תְקִיֵצָה אֵל תִּזְנַח לְנִצְחָ:

זוהר תהלים

בפסוק זה, נוחל ארבע מאות עולמות לעולם הבא. אמר רב יוסף, והרי שנינו מאתים? אמר רב נחמן, מאתים על התורה – ומאתים על שמסר עצמו בכל יום על קדשת שמו.

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של הקדוש ברוך הוא

בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה (מד, כג): [זוהר שמות פ' משפטים (ד) ק"ט:] אֲשֶׁרִי הָעָם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָאוּ צֵאן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהַקְרִיב אֶת עֲצָמָם קְרִבְנוֹת לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מד) בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה. וּמְקִרְבִים אֶת עֲצָמָם כְּמוֹ צֵאן, בְּתַעֲנִית. שְׁמַעוּט הַחֲלָב וְהֵדָם שֶׁבְתַעֲנִית חָשׁוּב יוֹתֵר מְקִרְבֵן בְּהֵמוֹת, שֶׁהֵיָה מְתַמַּעַט הֵדָם וְהַחֲלָב וְכָל אוֹתָם אֲמוֹרִים וּפְדָרִים שֶׁנֶּאֱכָלִים כָּל הַלֵּילָה.

הַקְּב"ה יִפְקַח עֵינָיו לְרֵאוֹת אֶת טוֹבַת עַם יִשְׂרָאֵל

עוֹרָה לָמָּה תִישֵׁן יְיָ הַקְּיֵצָה וְגו' (מד, כד): [אדרא רבא קדישא זוהר במדבר פ' נשא (ד) ק"א:] בְּכִסּוּתָא דְעֵינָיו, לְהַטִּין אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאָה רַבּוּא, דְּמִתְאַחֲדֵן בְּגַבְיָן דְּאִינְהוּ כְּסוּתָא. וְאַשְׁגַּחוּתָא דְעֵינָא דְעֵתִיק יוֹמִין עֲלֵיהּ. וּבְשַׁעְתָּא דְסִלְקִין אִינְוִן

הַחֶסֶד, חֶלֶק גּוֹרְלוֹ, כְּמוֹ שֶׁיִּשָׁב בְּזֶה – יִשָּׁב בְּזֶה. מְתִי הַתְּקִימוּ בּוֹ? כְּשֶׁנִּמְוֵל, וְלִכְן נִקְרָאת בְּרִית יוֹמָם וְלַיְלָה. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (שמות יב) וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח. מַה זֶה וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח? שְׁשׂוּרָה עַל הַפֶּתַח הַזֶּה חֶסֶד לְהַתְּבַשֵּׁם. וּמִשׁוּם כֶּף, וְלֹא יִתֵּן הַמְּשַׁחִית וְגו'.

כָּל הַמְּכוּוֹן לְבוֹ בְּהֵאֵי פְּסוּקָא כְּדִי לְמְסוֹר נְפִשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ נִהְרַג בְּכָל יוֹם עָלָיו

בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם וְגו' (מד, כג): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (ד) ק"ג:] מַה זֶה הַשְּׁדָה נִתְתִּי לָךְ וְהַמְעַרְהָ אֲשֶׁר בּוֹ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹצֵר שֶׁל שְׁלוֹה וּמְנוּחָה רַבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בַּר מְנוּיָמִי, אֵינִן לָךְ כָּל צְדִיק צְדִיק מְאוּתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה שְׂאִין לוֹ מְאֵתִים עוֹלְמוֹת וְכִסּוּפִים בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ח) וּמְאֵתִים לְנִטְרִים אֶת פְּרִיו. וּמְאֵתִים עַל שְׁמוֹסְרִים עֲצָמָם בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הִרְגוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, וְנִצְחָו כְּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה. [וכך אמרו בפסוק הזה] שְׁכָתוּב וְאֶהְבֵּת אֶת ה' וְגו'.

לְמַדְנּוּ, כָּל הַמְּכוּוֹן אֶת לְבוֹ בְּפְסוּק הַזֶּה כְּדִי לְמְסוֹר נְפִשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הִרְגָנוּ בְּכָל יוֹם עָלָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מד) בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. אָמַר רַב נַחְמָן, כָּל הַמוֹסֵר נְפִשׁוֹ

כה לְמָה פָּנִיךָ תִּסְתֹּר תִּשְׁבַּח עֵינַי וְלִחְצֵנִי: כו כִּי שָׁחָה לְעַפְרֵי נַפְשִׁי דְבִקָּה
לְאַרְצֵי בְּמִנְנוּ: כז קוֹמָה עֲזָרְתָה לָנוּ וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ:

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

וְיִתְסַחֵן בְּהֵוָה חוֹרָא. וְכֹל זִימְנָא
דְּעֵינֵי לָאוּ מִתְּפַקְחֵן, כָּל מְאָרִיִּהוּן דְּדִינִין,
כְּפִיין לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עַמִּין שְׁלִטִין
עָלֵיהוּ. וּבְזִמְנָא דִּיפְקַח עֵינֵי, יִתְסַחֵן
בְּעֵינָא טָבָא, וְרַחֲמֵי עַל יִשְׂרָאֵל. וְאַסְתַּחֵר
(ס"א ואתוהר) עֵינָא, וְעָבִיד נִוְקָמִין בְּשְׂאָר
עַמִּין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לה) הָעִירָה
וְהִקִּיצָהּ. הָעִירָה: לְאַתְסַחֲאָה בְּהֵוָה
חוֹרָא. הִקִּיצָהּ: לְמַעַבְד נִוְקָמִין לְאִינִוּן
דְּכַפְּיִין לִזְנוּ.

כְּסוּתָא, אֲתַחֲזִי כְּמֵאן דְּאֲתַעַר מְשַׁנְתִּיהָ,
וְאַתְּפַקְחֵן עֵינֵי, וְחֵמָאן לְעֵינָא פְּקִיחָא,
וְאַתְּסַחֵן בְּחַד חוֹרָא דְּעֵינָא טָבָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) רוּחַצוֹת בְּחֶלֶב.
מֵאֵי בְּחֶלֶב. בְּחוֹרָא דְלְעֵילָא קְדָמָאָה (נ"א
בחוורא קדמאה דעינא טבא). וּבְהֵוָה שְׂעֵתָא
אַשְׁתַּכַּח אֲשַׁגְחוּתָא דְרַחֲמֵי. (ס"א ובגין כך
צלותא דישראל סלקא בגין דיפקח עינֵי, ויִתְסַחֵן
בְּהוּוָה חוֹרָא) וְעַל דָּא צְלִי דְדוּד, (תהלים מד)
עוֹרָה לְמָה תִּישָׁן יְיָ הִקִּיצָהּ. דִּיפְקַח עֵינֵי,

מה « למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת: ב רחש לבי דבר

שימוש תהלים

מי שיש לו אשה רעה

למנצח על שושנים... רחש לבי וגו' (מה א): [שימוש תהלים לפרק מה]. למי שיש לו אשה רעה אמור אותה על שמן זית ומשח גופך.

זוהר תהלים

רחש לבי דבר טוב

שיר השירים - שיר כפול

רחש לבי דבר טוב וגו' (מה, ב): [זוהר חדש פ' חקת (דף טו.ג.)] רחש לבי - זו התיה שרוחשת בלילה, שנקראת לבי. דבר טוב - שעולה ברצונה שהמלך יתחבר עמה, שנקרא טוב. דבר אחר, משום שלא נתנה לו רשות לגלות, אמר רחש, משום שמרחישה לו את הדבר הזה בלב, ואפלו בשפתותיו לא נתנה לו רשות לרחש, אלא בלב. דבר אחר, מה הטעם רחש לבי? משום שדבור בלא קול לא יכול לדבר, והלביי הזה שנקרא דבור, עד כאן לא נשלמה, עד שבא שלמה המלך ובנה לה בית, והלכנה נשלמה בגדל יתר על הכל, משום שהתחבר עמה הקול. ובאותה שעה נתנה רשות לדבר, שהרי נשלמה בקול. וישבה בשלמות עם המלך, משום שהוציאה בן חכם לעולם, והתקינה בית למלך. אז המלך שם מדורו עמה, והתחילה לדבר, ואמרה ישקני מנשיקות פיהו.

אבל כעת בימי דוד, עד אז לא ישבה בשלמות. משום כך רחש לבי ודאי הדבר הטוב ההוא. כעת טוב, ולא טובים. כיון שהתחבר עמה קול, אז ודאי טובים בכל. הצדיק נקרא טוב, שכתוב (ישעיה א)

למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת (מה, א): [זוהר חדש פ' חקת (דף טו.ג.)] בא וראה, דוד רמז לו את התשבחת הזו של שיר השירים קדש קדשים על יד בני קרח, אלא שלא הגיע הזמן שנקמר. משום כך כתוב (תהלים מה) למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת. על שושנים - אלו נשיקות פיהו, שנקראות שפתותיו שושנים. דבר אחר, שושנים אלו שש שנים שהתחברו בשושנה האדמה הזו, שהיא השביעית של הכל. משכיל - זה שפע של העתיק הקדוש שמשפיע להם בשעה הזו, שיושבים יחד ולא נפרדים, משום אותם נשיקות בדבקות הרוח, ולא נפרדים. שיר ידירת - רמז לשירה הזו, שנקראת שיר כפול. כאן שיר השירים, וכאן שיר ידירת, והכל אחד. הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקראים דודים. זהו שכתוב (שיר ה) שתו ושכרו דודים. משום כך שיר ידירת, שהם דודים. וזה משבח את זה, וזה משבח את זה. וכמו ששם כנסת ישראל התחילה התשבחת, שכתב ראוי, שכתוב ישקני, אף כאן היא התחילה לשבח את המלך.

טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מחיר: ג יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק

זוהר תהלים

מתנהג העולם הזה. ועל כן חוט של חסד משוך עליו, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לִמִּין, הוא מתגדל בכל.

אשרי חלקו של משה שעליו כתוב יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם

יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך
על כן ברכך אלהים לעולם (מה, מו)

א : [זוהר שמות פ' בא (דף ל"ז):] בנביא הנאמן. אשרי חלקו של משה, שעליו כתוב יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם. אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחד אלהים אלהיך ושמן ששון מחבריך. יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם - משת וחנוך. הוצק חן בשפתותיך - מנח ובניו. על כן משחד אלהים אלהיך - מאברהם ויצחק. שמן ששון - מיעקב. מחבריך - משאר נביאים.

יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם וגו' (מה, א) : [זוהר חדש פ' חקת (דף טו):] הרי פרשה החברים

באברהם: נתיפית בעליונים - (בראשית טו) אנכי מגן לך. נתיפית בתחוננים (שם כג) נשיא אלהים אתה. לכה יפִּיפִית, שתי תשבחות כלולות. הוצק חן בשפתותיך - (שם יח) הנה נא הואלתי. על כן ברכך אלהים לעולם - (שם כד) ויה' בריך את אברהם בכל. אבל בא וראה, הפסוק הזה יש בו סוד עליון, כנגד המלך העליון. אמרתי לו, יפִּיפִית למעלה במחנות

אמרו צדיק כי טוב. אף היא נקראת טובה, (קהלת ז) טובה חכמה. וכשנקרבו, התחברו כאחד באותן נשיות, אז (שיר א) כי טובים דידי מִיִּין, הם דודים שניהם כאחד. כאן דודים, וכאן ידידת. ומתי הם טובים? מִיִּין, כשנשקים ממנו של היין המשמר ההוא. ועל זה כתוב (שם ה) שתו ושכרו דודים. שהרי הנטיעות צריכות השקאה מן הנהר העמק, האם העליונה, שהיא השקתה אותם בראשונה מהיין ההוא. זהו שכתוב (שם ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך לריח שמניך טובים. זהו שכתוב וימינו תחבקני. וזהו השמן הטוב, ששופע לו מהאם. זהו שכתוב (תהלים קלב) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. זה הכהן הגדול למעלה, ימין המלך, כהן לעולם. וכשמגיע אותו השמן לזקן של אהרן, אז ודאי נקראים שמניך, מצד האם ומצד של אברהם, ואז שמניך טובים.

מה הטעם שופע אותו השמן הטוב של אברהם? משום שפשט הימין להאיר ללבנה, ועל זה כתוב (שם) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. מה טוב - זה האור הראשון, יום הראשון, שכתוב (בראשית א) ויִרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. ומה נעים - זה נעים זמירות ישראל. היום הרביעי, הלבנה. ובא ראה, כמו שהאור שנברא ביום הראשון נתן שלמות, ושפע ממנו אור לאור שהעולם הזה מתנהג בו - אף אברהם, האור הראשון נתן אור לבת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה

חַן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל בֶּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר

זוהר תהלים

שֶׁל כְּבוֹד, שִׁפְרָשָׁה עָלָיו הָאֵם הַעֲלִינָה. מְשׁוּם כֶּף (בראשית לו) הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ. מִתִּי? כְּשִׁמְחַחְבֶּרֶת עִמּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרָר. וְעַל זֶה, הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ וְדָאֵי. כְּמוֹ כֵּן (שיר א) נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְרִיךְ מִיַּיִן. הַשְּׁפַע שֶׁל הָאֵם שִׁמְשָׁקָה אוֹתָךְ וְאֵת הַכֹּל, וְזֶה הוּא הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ וְדָאֵי.

חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר - מִי שִׁיּוּצָא לְדָרְךָ יִתְקַן עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּה שֶׁל רְבוּנוֹ וְיִזְדַּרְזַר בַּתְּפִלָּה וּבִקְשׁוֹת עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדָרְךָ, כְּפִתּוּב צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּף וְיִשֵּׁם לְדָרְךָ פְּעֻמָּיו

חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ (פה, ד): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמ):]

זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִית וְיִרְכְּתוּ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָּתַח, (תהלים מה) חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ. וְכִי זֶה הוּד וְהִדְרָה לְחַגְרָה כְּלֵי זִינָה וְלִהְיוֹדְרִיז בְּזֶה? מִי שִׁמְשָׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה וְעוֹרֵךְ קָרֵב בַּתּוֹרָה וּמְזַרְזֵר עֲצָמוֹ בָּהּ - זֶהוּ שִׁבְחָה [של רבונן], זֶהוּ הוּד וְהִדְרָה, וְאֵתָה אוֹמֵר חגור חֲרָבָה? אֵלֶּא וְדָאֵי שִׁעְקָר הַדְּבָר, אוֹת בְּרִית הַקִּדְשׁ נִתֵּן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָשָׁם אוֹתוֹ בְּכַנֵּי אָדָם כְּדִי שִׁישְׁמְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִפְגְּמוּ אוֹתוֹ בְּפָגַם אֵת רָשָׁם הַמְּלִיךָ הַזֶּה, וּמִי שִׁפּוּגֵם אוֹתוֹ, הָרִי עוֹמְדָת נִגְדוֹ (ויקרא כו) חֲרָב נִקְמַת נִקְם בְּרִית, לְנִקְם נִקְמַת הַבְּרִית הַקִּדּוּשׁ שֶׁנִּרְשָׁם בּוֹ, וְהוּא פּוֹגֵם אוֹתוֹ. וּמִי שִׁרְוּצָה לְשִׁמּוֹר מְקוֹם זֶה, יִזְדַּרְזַר וְיִתְקַן עֲצָמוֹ וְיִשֵּׁם כְּנִגְדוֹ בְּשַׁעַה שֶׁהִיצַר תּוֹקֵף אוֹתוֹ אֵת הַחֲרָב שֶׁעוֹמְדָת עַל הַיַּרֵּךְ, לְהַפְרַע מִמִּי שִׁפּוּגֵם מְקוֹם זֶה, וְאֵז חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר.

הַעֲלִינִים, שִׁמְשַׁבְּחִים לְפָנֶיךָ. וְלִמְטָה בְּאוֹתָם צְדִיקֵי אָמֶת שֶׁעוֹמְדִים בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ, בְּשַׁעַה שִׁאֲתָה קוֹרָא וּמְקִישׁ בְּשַׁעְרֵי הַיְכָלִי (שירה) פָּתַחֵי לִי אַחוּתֵי - (מה, ג) עַל כֵּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים. הָאֵם הַעֲלִינָה מְעַטְרַת אוֹתָךְ בְּעֻטְרוֹת עֲלִינוּת. לְעוֹלָם, מְשׁוּם אוֹתוֹ הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן, וּבְשִׁבְלִיהָ אָמַר שֶׁהוּא מְאִיר לָהּ.

דְּבָר אַחֵר, לְעוֹלָם זוֹ יִמִּין לְמַעְלָה שִׁכְתוּב (תהלים ק"י) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם. וְכֹל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁמָן הַטּוֹב שׁוֹרִים בּוֹ, וּבְאַרְנוֹ אוֹתוֹ. וְעַל זֶה פְּתוּב עַל כֵּן, כְּשֶׁהֵכֵן הַזֶּה מִתְחַבְּרַת לְמַעְלָה. אֲבָל בְּזִמְן שִׁמְתַרְחַקַת מִמֶּנּוּ זֶה הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל נְוָהוּ, זוֹ הַגְּבִירָה, מְשׁוּם שֶׁנִּמְנְעוּ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת, שֶׁלֹּא שׁוֹרִים בּוֹ, אֵלֶּא כְּאֲשֶׁר נְוָהוּ הַזֶּה מִתְחַבְּרַת עִמּוֹ. וְזֶהוּ שִׁכְתוּב (ירמיה כה) שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל נְוָהוּ? כְּנִגְדֵךְ זֶה כְּתוּב (שיר א) כִּי טוֹבִים דוֹדֶיךָ מִיַּיִן לְרִיחַ שִׁמְנֶיךָ טוֹבִים. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁבְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה (שם), כְּנִגְדֵךְ זֶה כְּתוּב (מה, ד) חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר. זוֹ (ישעיה לד) חֲרָב לְהַ' מְלֵאָה דָם, לְהַפְרַע מִן הַרְשָׁעִים, שֶׁגּוֹרְמִים לָהּ פְּרוּד מִלְּמַעְלָה. קְרַבְתָּ אוֹתָהּ אֵלֶיךָ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְתִתְבַּשְׁמוּ כְּאֶחָד. וּכְשִׁמְתַקְרַבְתָּ עִמּוֹ, מִתְלַבֵּשׁ בְּהוֹד וְהִדְרָה. זֶהוּ שִׁכְתוּב (תהלים קד) הוּד וְהִדְרָה לְבִשְׁתָּ. וּמַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁאוֹתָהּ שַׁעַה הַתְּגַדֵּל מְשׁוּם שֶׁהַתְּחַבֵּר בְּעִיר אֱלֵהִינוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) גְּדַלְתָּ מְאֹד הוּד וְהִדְרָה לְבִשְׁתָּ, בְּאוֹתָם לְבוּשִׁים

הוֹדֶה וְהִדְרֶה: הַ וְהִדְרֶה צִלַּח רֶכֶב עַל דְּבַר אֱמֶת וְעֲנָה צֶדֶק וְתוֹרָה נִרְאֹת

זוהר תהלים

(דף טו.) כנגד זה שחורה אני ונאנה. בראשונה, כשנקראת חרב לדון את העולם, נקראת ודאי שחורה. וכעת, כשנקרכת למעלה בעונה, נקראת נאנה. נאנה ודאי בכל. בנות ירושלים - אלו שתיים עשרה חיות עליונות גדולות שנקראות כך, וכלן בשלמות. על שהיו כעת בגלות באהלי קדר, חזרו הן כעת כריעות שלמה ודאי. ובא ראה, בין שהחרב היא החורה מדין שהיה בה, שהכשירו בני העולם את מעשיהם, נעשתה דבר, דבר אמת, והתחברה עם אמת. ואמת בעונה. ואזי צדק בכל, והכל אחר. הסוף בראש דבר אמת. אמת בראש, שכתוב (תהלים קיט) ראש דברך אמת. הראש של אותו שנקרא דברך, סוף הדרגות, נקרא אמת. הראש בסוף, עונה צדק בלא פרוד, נכללו והתחברו בכל. עונה הראש, צדק הסוף, (משלי כב) עקב עונה יראת ה'.

ותורה נראות ימינה וגו' (מה, ה) - זה יעקב, שנטל שני חלקים, משום שנדבק בימין לעולמים, שכתוב (בראשית ל) מחשף הלכן אשר על המקלות. ובשעה ההיא הכל החזר כריעות שלמה, משום שצד הימין התעורר בעולם, ונד הימין פשוטה לקבל את השבים בתשובה. שהרי עד עתה התקדרו בחטאייהם באהלי קדר, וכעת שחוזרים בתשובה, הם כריעות שלמה, משום שאברהם התעורר בעולם, ימינו של המלך.

גבור הוא, וגבור נקרא. ועל כך הודך והדרך. דבר אחר חגור חרבך על ירך גבור - מי שיוצא לדרך, יתקן עצמו בתפלה של רבונו ויזדרז בצדק הזה, חרב עליונה, בתפלה ובקשות עד שלא יצא לדרך, ככתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו.

על ירך - על אותו רשם קדוש לשמור אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו

חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך

(מה, ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף ט"א.)]

וזה הולך כמו ששנינו. אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. אלא, כל מי שמזרו את עצמו ושם את פחד החרב השנונה החזקה כנגדו, על ירך - מה זה על ירך? זהו הרשם הקדוש, כמו שנאמר (בראשית כד) שים נא ירך תחת ירכי. דבר אחר חגור חרבך - כלומר, זרז ותקף את היצר הרע שלך, שהוא חרבך, על ירך, על אותו רשם קדוש לשמר אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור, והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו. ומהו לבוש של הקדוש ברוך הוא? הוד ונצח (והדר), שכתוב (תהלים קד) הוד והדר לבשת. אף כאן הודך והדרך. ואז נדבק האדם במלך הקדוש כראוי.

והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה

צדק וגו' (מה, ה): [זוהר חדש פ' חקת

יְמִינֶךָ: ו חֲצִיךָ שְׁנוּנִים עִמִּים תַּחֲתֶיךָ יִפְלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: ז כִּסְאֶךָ אֱלֹהִים

זוהר תהלים

חוזרים, יורדים בין שאר האמות, ואוכלים אותם עצם ובשר. דבר אחר (מה, ו) בלב אויבי המלך - זה אברהם, שהתמנה מלך על העולם, וכל האמות הספימו עליו להיות מלך עליהם, בעמק שנה. וכל שונאיו, הלילה הרג אותם. דבר אחר חציך שנונים - שהם עתידים לעשות דין. עמים תחתיה יפלו - אלו שבאו מצד שאר העמים, תחתיה יפלו, צד הנחש. כשאותה השלהבת של צד צפון התעוררה עליו, הוא נופל בעמק הים העליון, ונשבר כחו. וכשכחו נשבר, הכח של שאר העמים נשבר, משום שהם אויבי המלך. מי המלך? זה ישראל, המלך בכל.

כִּסְאֶךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד (מה, ז): [זוהר חדט 9 חקת (ד 97 גט)] עליה אמר קך, פאשה שהתעוררה לבעלה, ואמרת אשתך רוצה להתחבר עמך. שהרי אותם הרשעים שהפרידו את זיוגנו אבדו מן העולם, ועשיתי בהם דין. וכעת רוצה שיתחבר העולם האחרון עם המקום שנקרא ועד, משום ששכט מישר שכט מלכותך, שאותו הדין שעשה כסאך ברשעי העולם, הוא דין אמת, שיוצא ממקום שנקרא ישר, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. והכסא נקרא ישר, ועל זה שיצא ממנו שכט מישר זה נקרא. דבר אחר שכט מישר - זה המלך המשיח, שנקרא שכט להוכיח את רשעי העולם. זהו שכתוב (בראשית מט) לא יסור שכט מיהודה, וכתוב וקם שכט מישראל. מישר - (ישעיה יא) והוכיח במישור לענוי ארץ.

אם נגזר דין על ישראל הקדוש ברוך הוא מוריד אותו על שאר האמות - כשחוזרים ישראל בתשובה

חֲצִיךָ שְׁנוּנִים (מה, ו): [זוהר חדט 9 חקת (ד 97 גט)] פְּרִשׁוּהָ עַל אַבְרָהָם, כְּשֶׁרָדַף אַחַר כָּל אוֹתָם הַמְּלָכִים בְּלִילָה, כְּשֶׁנֶּחֱלְקוּ הַרְחַמִּים מִן הַדִּין, וְהָרַג אוֹתָם הַמְּלָכִים. זְהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה מא) כְּקֶשׁ נִדָּף קִשְׁתוֹ יִרְדָּפֶם יַעֲבוֹר שְׁלוֹם. וְכֵלֶם נָפְלוּ בְיָדָיו. אֲבָל בֵּא וְרֵאֵה אֵת סוֹד הַדְּבָר. חֲצִיךָ שְׁנוּנִים - אֵלוֹ חֲצִים וְאֲבָנֵי כְּלִיסְטֵרָאוֹת. שְׂדֵנָה אֵת הָעוֹלָמוֹת בְּאוֹתָם כְּלֵי הַקֶּרֶב שֶׁהַמֶּלֶךְ הַפְּקִיד בְּיָדֵי הַגְּבִירָה. וְאוֹתָם חֲצִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְדָאֵי שְׁנוּנִים בְּכָל, מְצַדוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנִי, צַדוֹ שֶׁל יִצְחָק, מְשׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא דִין לְרָשָׁעִים לְדוֹן אוֹתָם. וְעַל זֶה (מה, ו) עִמִּים תַּחֲתֶיךָ יִפְלוּ בְּל"ב. וְמִי הַדְּרָגָה שֶׁמְפִילָה אוֹתָם? הַדְּרָגָה שֶׁנִּקְרָאת ל"ב, שֶׁהַתְּמַנְתָּה עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְדָנָה אוֹתָם עַל שֶׁהֵם אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ.

כְּנִגְדָּה זֶה (שיר א) אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנֵי שְׁתַּרְחֲרֹת. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁהַתְּלַבְּשֵׁתִי בְּדִין לְדוֹן אֵת הָעוֹלָם. וְאוֹמֶרֶת לְכִנְיָה שְׁקֹרְבִים אֵלֶיךָ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֵל תְּרַאנִי. וְדָאֵי, אִם הַשְׁתַּדְּלָתָם בְּתוֹרָה שְׁנַתְמִי לָכֶם, לֹא תִפְחָדוּ. וְאִם לֹא תִשְׁתַּדְּלוּ, תִּגְרַמוּ לִי שְׁבָנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי, לְשַׁמֵּר אֵת אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵכֶם שֶׁתִּפְזְרוּ שֵׁם. וְעַל זֶה הָעִירוּ, אִם נִגְזַר הַדִּין עַל יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד אוֹתוֹ עַל שְׂאֵר הָאֲמוֹת, כְּשֶׁחֹזְרִים יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה. וְאִם לֹא

עולם ועד שבט מישר שבט מלכותך: ח אהבת צדק ותשנא רשע על

זוהר תהלים

הללו. כנגד זה - (שיר א) הגידה לי שאהבה נפשי. אתה שכל אהבת נפשי בך. אם לא תתחבר עמי, איך תרעה את העולם? איך תזון את נפשי מהעמק העליון, אותך ואת האחרים? שהרי אין שורות הברכות שלמעלה אלא במקום של זכר ונקבה. שלמה אהיה כעטיה (שם). איך אהיה בבושה, כשתובעים ממני מזון בני האבות, שהם עדרי חבריך, עדר ה' ממש. משום כך אהבת צדק - זה הכסא שלך. ותשנא רשע - זה צד השפחה, שכל דבריך בחובה, ועומדת לחייב על העולם.

דבר אחר, אף על גב שהכל אחד - אהבת צדק, אלו ישראל שאחוזים בצדק הזה, והיא חלקם, שכתוב (מלאכי א) אהבתי אתכם וכו', ואהב את יעקב. לרבות הדרגה של צדק, שאוחז בה בשעה שנקרא יעקב. ותשנא רשע - זה עשו, שכל מעשיו בחובה, וצדו צד של רשע, נחש עקלתון. זהו שכתוב (שם) ואת עשו שנאתי. על פן משחך אלהים אליהן שמן ששון (מה, ח) - זה השמן הטוב ששופע על ראשך מהצר העליון, שנקרא בך. מה זה על כן? משום שאהבת צדק. זהו שכתוב (שם קלג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. שבת אחים - התחברות של אח בצדק. גם - לרבות את ישראל. משום כך אמרה לו: איכה תרעה - לעצמך, איכה תרביץ - אותם העדרים הקדושים של יעקב. מחברך - אלו האבות העליונים, שהתחברו עמך בראשונה. דבר אחר, ישראל שהם אחים ורעים לו, משפיעים

שבט מלכותך - על זה כתוב (במדבר כד) וקם שבט בישראל, לעורר בעולם. מה הטעם? שהרי הוציאה לך בן טוב חכם לעולם. והשבח הזה משבחת הגבירה למלך להרים הראש של ישראל על הכל. לא יסור שבט - משום שכתוב (תהלים פט) כסאו כשמש נגדי.

אברהם אהבי מה הטעם אהבי משום שכתוב אהבת צדק - הינו שאהב לעשות צדקה וחסד

אהבת צדק ותשנא רשע (מה, ח) [זוהר ח"א פ' לך לך (דף ע"ג)] בא ראה, אברהם רצה לקרב אל הקדוש ברוך הוא והתקרב. זהו שכתוב (מה, ח) אהבת צדק ותשנא רשע. משום שאהב צדק ושנא רשע, התקרב לצדקה, ועל זה כתוב (ישעיה מא) אברהם אהבי. מה הטעם אהבי? משום שכתוב אהבת צדק. האהבה שאהב אברהם את הקדוש ברוך הוא מפל בני דורו, שהיו אבירי לב, והם רחוקים מצדקה, כמו שנתבאר.

אהבת צדק - אלו ישראל שאחוזים בצדק

אהבת צדק (מה, ח): [זוהר ח"א פ' חקת (דף ע"ג)] משום שהצדק הזו, אהבתך, היא אהבה קטנה, שבהתחברות למעלה נעשית גדולה. ואף הוא גם בהתחברותה עמה הוא גדול. זהו שכתוב (שם מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. ועל זה מושכת אותו הגבירה בדברי האהבה

בן מִשְׁחָה אֱלֹהִים ^{הַיְהוָה מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} אֱלֹהֵיךָ ^{הַיְהוָה מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} שָׁמֵן שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ: ט מִר וְאֶהְלוֹת
קְצִיעוֹת כָּל בְּגָדֶיךָ מִן הַיְכָלִי שֵׁן מִנִּי שִׁמְחוֹךָ: י בְּנֹת מַלְכִים בְּיִקְרוֹתֶיךָ נִצְבָּה
שָׁגַל לִימִינְךָ בְּכַתֶּם אוֹפִיר: יא שְׁמָעִי בַת וִרְאִי וְהָטִי אוֹזְנְךָ וְשָׁבְחִי עִמָּךְ וּבֵית

זוהר תהלים

את השמן ששון הזה על ראשו בתפלתם. שמן ששון - אלו שנים עשר נהרות אפרסמון וך, שמאירים בה. ואז יש שמחה בעולמות, רצון בעולמות, והרגז מסתלק מן העולם.

מור ואהלות וקציעות - בשלשת הצבעים לבן אדום וירוק

מִר וְאֶהְלוֹת (מה, ט): [זוהר חדש 9 חקת 9ד] מִר - זה אברהם, שנקרא הר המר. ואהלות - זה יעקב. קציעות - זה יצחק. כל בגדיך - בשלשת הצבעים הללו, לבן אדום וירוק, השתלמו אותם לבושי הארצמן.

אין שמחה לפניו מכל מרכבותיו כשמחת נשמותם של הצדיקים שהם קרובים לו

מִן הַיְכָלִי שֵׁן (מה, ט) - אלו שבעה היכלות עליונים, שנשמות הצדיקים שמחות בהם לפני הקדוש ברוך הוא, ואז שמחה לפניו. ולמה נקראו היכלי שן? משום שזכו בתורה והתחזקו בה, זכו לש"ן הזו. מני שמחוך (מה, ט), במה עוסקות הנשמות הללו? הן עוסקות בתשבחות שלי לפניך, ואז משלמת השמחה לפניך, שאין שמחה לפניו מכל מרכבותיו, כשמחת נשמותם של הצדיקים שהם קרובים לו. דבר אחר מני שמחוך, ודאי שאין שמחה לפניו כמו הזמן שעשה שלמה את שיר השירים, ושבח את תשבחת הגבירה אל המלך.

בְּנֹת מַלְכִים בְּיִקְרוֹתֶיךָ. (מה, ט): [זוהר חדש 9 חקת 9ד] ומה אומרים? בנות מלכים - אלו הנשמות הקדושות, שנדאי נקראות בנות מלכים, שהרי הם היו מזווג של המלך והגבירה. ביקרותיך - זה גן עדן שנכבד מכל מה שבא הקדוש ברוך הוא בעולם הזה, שהם נטיעות ידיו.

נִצְבָּה שָׁגַל לִימִינְךָ וגו' (מה, ט), כמו שִׁנְאָמֵר (שם קי) נָאֵם ה' לַאֲדָנִי שֶׁב לִימִינִי. משום כך למטה, נדבקה באברהם, ומשום כך נקרא אברהם אהבי, שנדבקה בו אהבתי והודיע את דיני לעולם, ובשבילה זכה לבן, שהרי ה"א נוספה עליו מקדם לכן.

בְּכַתֶּם אוֹפִיר וגו' (מה, ט), כמו שִׁנְאָמֵר (ישעיה יג) ואדם מכתם אופיר. ומתי היא בכתם אופיר? כשמזדוגת עם המלך, כשיוֹרֵד הַכֶּתֶר בְּדִלּוּגִים, שמאיר מצד האם העליונה, ושורה על ראש הגבירה. ואז (שם מד) כתפארת אדם לשבת בית. שהרי הבית של העולם הזה מתנהג על ידה. משום כך אָמְרָה לו, אם לא תתחבר עמי, איך אהיה בצמאון על אותם עדרים קדושים שסמוכים על שלחני? זהו שכתוב (שיר א) שלמה אהיה כעטיה על עדרי חבֵרֶיךָ.

שְׁמָעִי בַת וִרְאִי וגו' (מה, יא): [זוהר חדש 9 חקת 9ד] מה משיב לה הקדוש ברוך הוא? שמעי בת וראי. כנגד זה, (שיר א) אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך

אָבִיךָ: יב וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ: יג וּבַת צַר בְּמִנְחָה פָּנֶיךָ

זוהר תהלים

כֵּאלוֹ הֵם שְׂכוּחִים מִן הָעוֹלָם, עַד שְׁיִשׁוּבוּ
בַת־שׁוֹבָה לְפָנַי. וּבֵית אָבִיךָ, שֶׁהוּא אַבְרָהָם,
שֶׁהִיא בַתּוֹ, וְשָׁמָּה בְּכָל.

וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה (מה, יב): [זוהר חדש פ' חקת
(דף טג.)] זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שְׂאוֹהֵב
לְדַבֵּק בְּךָ וּלְהַזְדַּוֵּג עִמָּךְ זְוִיג עוֹלָמִים.
וּמָתַי? בְּשַׁעַה שְׁכָל בְּנֵי הַיְכָל הַמֶּלֶךְ
צְדִיקִים, בְּשַׁעַה שִׁיִּסְרַתְּ אוֹתָם וְהִנְהִיגְתָּ
אוֹתָם לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי לא)
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרַתּוּ אָמוֹ. וְזוֹ בַת שְׂבַע אִם
שְׁלֵמָה, שֶׁהִנְהִיגָה אוֹתוֹ לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ.

לְסִסְתֵי בְּרַכְבֵי פְרַעַה דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן בְּלָבוֹ לְהַכְנִס
אֲחֵרֵיהֶם לָיִם, כְּדֵי שְׁיִשְׁבְּעוּ יִשְׂרָאֵל
מִמְּמוֹנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמְהֶם

כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ (מה, יב) - כָּל כַּחַךְ הוּא מִמֶּנּוּ.
אֵינן הַלְבָּנָה מְאִירָה אֲלֵא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.
שְׁמָה אֲדֹנָי, סִימָן לִדְקוּחַת מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. א'
מְרַאשׁ הַכֹּל לְהַתְנַהֵג בָּהּ, וַי' הֲרַאשׁ שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְהַשְׁתַּחֲוִי
לוֹ (מה, יב), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מ"א א) וַתִּקַּד בַּת
שְׂבַע. וְאֵז הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה כָּל רִצּוֹנָה. וַיִּשְׂרָאֵל
מִתְגַּבְּרִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמְדוֹרִם עִם
הַמֶּלֶךְ וְעִם הַגְּבִירָה. וְאֵז שְׂאָר הָעַמִּים
נִכְנָעִים תַּחְתֵּיהֶם, וְכֹלָם חוֹזְרִים לְעַבְד
אוֹתָם, מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. מִשׁוּם כֶּךָ
(תהלים מה) וּבַת צַר בְּמִנְחָה פָּנֶיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי
עַם. כְּנִגְדָּה זֶה, (שיר א) לְסִסְתֵי בְּרַכְבֵי פְרַעַה
דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי. שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
בְּלָבוֹ לְהַכְנִס אֲחֵרֵיהֶם לָיִם, כְּדֵי שְׁיִשְׁבְּעוּ
יִשְׂרָאֵל מִמְּמוֹנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמְהֶם.

בְּעַקְבֵי הַצֹּאן וְרַעֲיָ אֶת גְּדִיתִיךָ. אָמַר לָהּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִנֵּה לָךְ עֶצֶה עֲלִיוֹנָה,
צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן - אֵלּוֹ הַצְּדִיקִים
הַשְּׁלֵמִים שֶׁהִתְעַטְרְתָּ בָהֶם לְפָנַי, וְרַעֲיָ אֶת
גְּדִיתִיךָ - אוֹתָם שֶׁנִּמְשָׁכִים אַחֲרֶיךָ. וְאוֹתָם
רַשְׁעֵי הַדּוֹר יִתְמַשְׁכְּנוּ בַּחֲטָאֵיהֶם, אֲלֵקָה
אוֹתָם בְּרִצּוֹעָה, וְלֹא יוֹסִיפוּ לְחַטָּא.
וְתַשְׁמְרֵי בְנֵיךָ שֶׁהוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ, שֶׁלֹּא
יִתְמַשְׁכְּנוּ עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּדִין וְאַמֶּת. מָה
הַטַּעַם? שְׁכָל הַנְּשֻׁמוֹת הֵן לְפָנַי, וְעַל זֶה
(יחזקאל יח) בֵּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא
יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֵּן. כְּמוֹ זֶה, שְׁמַעֲי בַת וְרָאִי.
שְׁמַעֲי, שְׂבָךְ תְּלוּיָהּ הַשְּׁמִיעָה, כְּשִׁישְׂרָאֵל
חוֹזְרִים בַּת־שׁוֹבָה לְפָנַי - שְׁמַעֲי, הַכְּנִיִּסי
תְּפִלוֹתֶיהֶן לְפָנַי, שֶׁהִפְתַּח שֶׁל הַכֹּל הוּא
בְּךָ, הַכֹּל מִסְרַתִּי בְּיָדְךָ לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. וְעַל כֵּן שְׁמַעֲי בַת וְרָאִי, מִשׁוּם
שֶׁאֵת הַמְרָאָה שֶׁל הַכֹּל, אֵת נִקְרָאת בְּאֵר
לְחֵי רוֹאִי. מִשׁוּם כֶּךָ יֵשׁ לָךְ לַעֲיֵן כָּל יוֹם
בְּמַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, לְתַת לְאָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו.
בֹּא וְרָאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, הַפְּקִיד אֶת הַיְכָלוֹ בְּיַד הַגְּבִירָה
לַעֲיֵן עַל הָעוֹלָם, וּכְשֶׁבָנִי הָעוֹלָם צְדִיקִים,
נוֹסֶפֶת שְׂמֻחָה לְמַעְלָה.

וְהַטִּי אֲזָנְךָ (מה, יא), כְּנִגְדָּה תְּפִלַּת הַכֹּל. וְכֵן
עֲשֵׂתָהּ אַף הִיא מִכָּל הַתְּפִלוֹת,
לְקָרֵב עֲטָרָה לְצְדִיק. מִשׁוּם שֶׁהָרִי כָּל
הַתְּפִלוֹת הֵן לְקָרֵב הָעֲטָרָה לְצְדִיק. וְשִׁכְחֵי
עִמָּךְ (מה, יא), שְׁכַשְׁכְּנֵי לֹא הוֹלְכִים בְּדַרְךָ
יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָךְ לְהַבִּיא עֲלֵיהֶם מַפּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי
שְׂבַע. וְעַל כֵּן וְשִׁכְחֵי עִמָּךְ, עֲשֵׂי אוֹתָם

יחלו עשירי עם: יד כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה:

זוהר תהלים

שלמה (שיר א) נאוו לְחַיִּיךָ בַתְּרִים צְנֹאֲרָךְ
בַּחֲרוּזִים. לְחַיִּיךָ - פְּעָמִים, לְזִמְן הַהוּא
וְלַעֲתִיד לְבֹא. בַתְּרִים - שְׁנֵי תוֹרִים וְדָאֵי.
מִשׁוּם שְׁבִימֵי הַמְּשִׁיחַ תַּתְּחַדֵּשׁ דַּעַת
בְּעוֹלָם, וְתוֹאֵר הַתּוֹרָה לְפָנָי הַכֹּל, מִשׁוּם
שְׁכָתוֹב (יְרִמְיָה לֵא) כִּי כוֹלָם יִדְעוּ אוֹתִי
לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם. וְעַל זֶה מִמְּשִׁבְצוֹת
זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, זֶה צַד הַצָּפוֹן, שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה בּו
לְעִשׂוֹת נִקְמוֹת בְּאוֹתָם שֶׁהִצְיִקוּ לְבִנְיָהּ.
וְעַל זֶה קוֹרְאִים לוֹ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד
וְדָאֵי הוּא. וְאֵז מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. מַה פְּתוֹב
לְמַעֲלָה? (תהלים מד) כִּי שָׁחָה לְעַפְרָ נִפְשָׁנוּ
כִּי, קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ. מַה זֶה קוֹמָה?
מִשׁוּם שֶׁעַד עֵתָה הִיא נוֹפְלֶת. כַּעַת קוֹמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ, שֶׁנִּדְבַק הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה.
וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ - זֶה אֲבָרְהָם, הַיְמִין,
שֶׁלֹא תִהְיֶה לְאַחֹר. שֶׁמִּשׁוּם כֶּךָ אָמַר
(תהלים י) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי. מִשׁוּם כֶּךָ,
מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה.

בשבילה עומדת הארץ מתי בשעה
שנאחזת במשפט

כָּל כְּבוֹדָה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה (מֵה, יד) : [זוהר
ח"א פ' יח"י (דף רלז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח
וְאָמַר, (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בַת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. כָּל כְּבוֹדָה - זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.
כְּבוֹדָה - מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּבוֹד, זֶה עַל זֶה. זֶה
זָכַר וְזוֹ נִקְבְּהָ (זו נִקְבְּחָ), וְנִקְרְאתָ כְּבוֹדָה. בַת
מֶלֶךְ - הִינּוּ בַת שְׁבַע, בַת קוֹל שֶׁהוּא קוֹל
גְּדוֹל, וְזֶהוּ מֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן. פְּנִימָה - מִשׁוּם
שֶׁיֵשׁ מֶלֶךְ שְׂאִינּוּ לְפָנָיִם כְּמוֹתוֹ, וְזוֹ כְּבוֹדָה
בַת מֶלֶךְ. מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, מִשׁוּם

והכל נטלו ישראל בים שֶׁכַר אוֹתָהּ
הַעֲבוּדָה שֶׁעָבְדוּ עִמָּם.

אז ישראל יחזרו בתשובה שלמה - משום
שנראה באותם צרות רבות שבאות עליהם
כמי שנשפח זכרונם למעלה

וּבַת צֵר וְגו' (מֵה, יג) : [זוהר ח"א פ' חקת (דף
ג.ס)] כְּמוֹ כֵּן לְעֵתִיד לְבֹא, וּבַת צֵר -
זֶה צִדּוֹ שֶׁל עֶשָׂו וְשֶׁאֵר הָעַמִּים שֶׁהִצְיִקוּ
לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד עֵתָה הֵיוּ מְצִיקִים לָהֶם
בַּחֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נט) כִּי יָבֹא
כְּנֶהֱרַ צֵר רוּחַ ה' נִסְסָה בּוֹ. אֵז יִשְׂרָאֵל
יִחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁנֶּרְאָה בְּאוֹתָם צְרוֹת רְבוֹת שְׁבָאוֹת
עֲלֵיהֶם כְּמִי שֶׁנִּשְׁפַח זְכוּרוֹנָם לְמַעֲלָה. וּכְשֶׁם
חוֹזְרִים בַּתְּשׁוּבָה בְּלֵב שְׁלֵם, כַּפְּתוֹב (דְּבָרִים
ד) בְּצַר לָךְ וּמִצְאוּךָ וְגו', וְשִׁבְתָּ עַד ה'
אֱלֹהֶיךָ. וְיָשׁוּב הַמֶּלֶךְ לְבֵית הַגְּבִירָה
לְפִיטָה. וְעַל זֶה (ישעיה נט) וּכְבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֲלִי,
זֶה הַמֶּלֶךְ שֶׁבָא לְבֵית הַגְּבִירָה. מִשׁוּם
שְׁבִיטָה כָּלֵם שְׁלָמִים לְפָנָיִה, בָּא לְהַקִּימָה
מִהַעֲפָר. בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחְלוּ עֲשִׂירֵי עָם (מֵה,
יג), מִשׁוּם שֶׁאֵתָּ (מֵה, יד) כְּבוֹדָה בַת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. וּמַהוּ כְּבוֹדָה? כְּבוֹד ה'. וְזוֹ הַבַּת
מֵאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא פְּנִימָה וְדָאֵי. וְזוֹ הָאֵם
הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא הַפָּנִים שֶׁל הַכֹּל, וְהִיא
מְעוֹרְרַת חֲרוֹת וּמְנוּחָה עַל בְּנֵיהָ.

בימי המשיח תתחדש דעת בעולם ותואר
התורה לפני הכל

ממשבצות זהב לבושה (מֵה, יד) : [זוהר ח"א
פ' חקת (דף ג.ס)] כְּנֶגֶד זֶה אָמַר

טו לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל לְמַלְךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ: טז תּוֹבֵל לְנֶהַךְ

זוהר תהלים

הָאָרֶץ. וּכְשִׁמְתַעֲלָה לְמַעְלָה וְאֵלֶּה מַעְלוֹת אוֹתָהּ, אִזּוֹ כְּתוּב, וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשֶּׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מוֹבָאוֹת לָךְ, וְכְתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה. אֶל מִשֶּׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּמוֹת שֶׁל אָדָם. וּמִזֵּן לָנוּ שֶׁנֶּאֱמַר אָדָם? שְׁכָתוּב (שם ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלָם בְּשֵׁם הוּא בָּשָׂר, וְהִינוּ מִשֶּׁה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ עַל הַכֶּסֶף הַזֶּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו, וְהִינוּ מִשֶּׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן - אֵלּוּ אַרְבַּע הַחִיּוֹת כְּשֶׁעוֹלוֹת, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ.

לְרַקְמוֹת וְגו' (מה, טו): [זוהר חדש פ' חקת (טו, טז)] אֵלּוּ לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁהֵם רְקוּמִים לְמַקְדָּשׁ. וְכָל הַבְּגָדִים שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלַבֵּשׁ, לְתַתּוֹ נִקְמָה בְּאָדָם. תּוֹבֵל לְמַלְךְ - זֶה הַכֶּלֶה הַמְּלִיֵּשָׁה אוֹתוֹ. מִי גֵרָם כָּל זֶה? מִשׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל לֹא הִתְעַרְבוּ בְּצַד שֶׁל עֲשׂוּ, כָּל אֵלּוּ עֲתִידִים לְרַאוֹת כְּכּוֹד שֶׁל צִיּוֹן.

בְּנִגְדָה זֶה, תּוֹרֵי זֶהב נַעֲשֶׂה לָךְ. תּוֹרֵי - שְׁנַיִם. רְמָזוֹ לְתוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בֵּימֵי פְרָעָה, וְרְמָזוֹ לְדַעַת שֶׁתִּתְּחַדֵּשׁ בֵּימֵי הַמְּשִׁיחַ. עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף - שָׁם (הוֹשֵׁעַ ג) בְּחַמְשָׁה עֶשְׂרֵי כֶסֶף, וְכֵאֵן (שִׁיר ח) אִם חוֹמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף. וְדַאי שֶׁמִּצַּד שֶׁל אַבְרָהָם בָּאָה זֶה לָהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא כו) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר. וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר.

שֶׁהִתְלַבְּשָׁה וְנִאֲחָזָה בְּגִבּוֹרָה עֲלֵיוֹנָה, וְגַם זֶה נִקְרָא מַלְךְ, וּבְשִׁבִילָה עוֹמְדֵת הָאָרֶץ, מְתִי? בְּשֶׁעָה שֶׁנֶּאֱחָזֵת בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כט) מַלְךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ. וְלִזּוֹ קוֹרְאִים מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם, וַיְהוּדָה נֶאֱחָז בָּהּ, וַיִּרְשׁ הַמַּלְכוּת שֶׁבְּאָרֶץ.

מִשׁוֹם כֶּךָ עַל הַכֶּסֶף הַזֶּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו וְהִינוּ מִשֶּׁה

בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ

(מה, טו): [זוהר שמות פ' פקודי (ד)

רלח.]] וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשֶּׁה וְגו'. כְּתוּב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ, זֶהוּ הָרִקְיעַ שֶׁעוֹמֵד עַל אַרְבַּע חִיּוֹת, שֶׁכְּשִׁמְתַעֲלוֹת בְּתוֹךְ אוֹרֵי אֶחָד שֶׁמִּכָּה בָּהֶן, אֵינָן זוֹקְפוֹת רֹאשׁ לְהִסְתַּכֵּל לְמַעְלָה. מִשׁוֹם שֶׁאוֹתָהּ רוּחַ חַיָּה מִכָּה בְּכָלֵן, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ כָּלֵן מִתְעַלּוֹת, שְׁכָתוּב וּבַהֲנִשָּׂא הַחִיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפָנִים לְעַמְתָּם. וְכְתוּב כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים. לָמָּה מִתְעַלּוֹת? אֵלּא כְּשִׁמְכָה אוֹתוֹ אוֹרֵי עָלֶיהֶן, הוּא מַעְלָה אֶת אוֹתָן אַרְבַּע שֶׁתַּחַת הַחַיָּה הַזֹּה, וְהֵן מַעְלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה, עַד שֶׁמִּבִּיאוֹת אוֹתָהּ לְזוּהַר הָעֲלִיּוֹן, וְהִינוּ סוּד הַכְּתוּב, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ. מִשׁוֹם שֶׁאַרְבַּע הִלְלוּ נִקְרְאוֹת כֶּךָ, וְלֹא זָזוּ מִהַחַיָּה הַזֹּה, שֶׁהִיא כֶּסֶף, לְעוֹלָמִים. וּמַעְלוֹת אוֹתָהּ מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהִתְקִין כֶּסֶף כְּפִי מַעְלָה. וְסוּד זֶה - (בראשית ז) וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וְתָרַם מֵעַל

בְּשִׁמְחַת וְגִיל תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ: יי תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ תְּשִׁיתֵמוּ לְשָׂרִים
בְּכָל הָאָרֶץ: יי אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר עַל בֶּן עַמִּים יִהְיוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

— זוהר תהלים —

אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה, כְּאוֹתָם
דוֹר הַמְדַבֵּר, כְּאוֹתָם שְׁנִקְרְאִים דוֹר דְּעָה.
יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה. כְּנִגְדָּה זֶה כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ
בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. שֶׁהִקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה
לְשִׁמְיָעָה, אֲךָ כִּאֵן בְּנֵיךָ יִשְׁתַּלְּמוּ כְּמוֹתָם.

בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵוא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת

אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר (מה, יח) : [זוהר
דט ו' חקת (דג טו)] מִהַדוֹר
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהַדְּרוֹר וְהַחֵרֹת תְּלוּיִים בּוֹ לְכֹל.
בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵוא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת, אֲזִי עַמִּים יִהְיוּךָ לְעוֹלָם וָעֶד,
שֶׁלֹּא יִפְרֹד עוֹלָם מוֹעֵד, וְוָעֵד מְעוֹלָם. כְּנִגְדָּה
זֶה, צְרוֹר הַמֵּר דוֹדֵי לִי בֵין שְׂדֵי יִלִּין. עַד
כִּאֵן נִתְּנָה לוֹ רִשׁוֹת לְגִלוֹת. בָּא שְׁלֵמָה
וְהַשְׁתַּלֵּם בְּכֹל, וְהַשְּׁלִים הַכֹּל, וְהַכְּלִיל
בְּאוֹתָן הַתְּשַׁבְּחוֹת חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, הַקְּיוּם
שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְגִלוֹתָהּ לְבָנָיו בְּזִמְן שֶׁתְּעוֹרֵר הַדְּעַת
בְּעוֹלָם. כְּשֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִשְׁיֵג
דְּבָקוֹת בְּחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, סוֹד שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ הַטוֹב שְׂאִין לוֹ
הַפְּסָקָה כָּלֵל, לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׁמְחַת וְגִיל - שְׁתֵּי שִׁמְחוֹת
לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׁמְחַת וְגִיל (מה, טו) : [זוהר דטו
דט ו' חקת (דג טו)] שְׁתֵּי שִׁמְחוֹת,
לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה. לְמַעַלָּה - שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
וְהַפְּסָא נְשַׁלְּמִים, כְּשִׁיאֲבֵד יוֹדֵעַ צִיד מִן
הָעוֹלָם וְזָכְרוֹנוֹ לֹא יִזְכֵּר לְעוֹלָמִים. לְמַטָּה
- יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַחֲמִים
עֲלִיוֹנִים מְרִים דְּגָלָם עַל הַכֹּל. וְעַל זֶה
מוֹבָאוֹת לָךְ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ
אֶת כָּל אֲחִיכֶם מִן הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. וְעַל
זֶה כְּתוּב תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ.

יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה

תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ (מה, יח) : [זוהר דטו
דט ו' חקת (דג טו)] אֲמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ, אוֹתָם
הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהוֹדִיעוּ אוֹתָךְ בְּעוֹלָם
וְתִקְּנוּ אוֹתָךְ - עַל הַכֹּל יִהְיוּ בְּנֵיךָ. תְּשִׁיתֵמוּ
לְשָׂרִים, אֶת אוֹתָם הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים,
שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים,
שֶׁתִּקְּנוּ אוֹתָךְ בְּכֹל, וְהַכֹּל לְבָאֵר הַזֶּה. כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל נִקְרְאָתָה. דְּבָר אַחֵר, (מה, יח) תַּחַת

מו « לִמְנַצַּח לִבְנֵי קִרַח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר: ב אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵי הַחַיִּים} לָנוּ מַחֲסֵה וְעֵז עֲזָרָה
בְּצָרוֹת נִמְצָא מֵאֵד: ג עַל בֵּן לֹא נִירָא בְּהַמִּיר אַרְצָן וּבְמוֹט הָרִים בָּלַב
יָמִים: ד יַחֲמוּ יַחְמְרוּ מִימֵיו יְרַעְשׂוּ הָרִים בְּגֵאוֹתָו סֵלָה: ה נַחַר פְּלָגָיו יִשְׁמַחוּ עִיר
אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵי הַחַיִּים} קִדְשׁ מִשְׁבְּנֵי עֲלִיוֹן: ו אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵי הַחַיִּים} בְּקִרְבָּה בֵּל תַּמוּט יַעֲזָרָה

— — — — — שימוש תהלים — — — — —

אם אדם שונא לאשתו

למנצח לבני קרח... אלהים לנו מחסה וגו' (מו, א): [שימוש תהלים לפרק מו]. אם אדם שונא לאשתו יתפלל ויאמר אותו עם שם שלו על שמן זית ותמשח ממנו האשה. השם שלו אד"ה. א' מן "אלקים לנו, ד' מן "נמצא מאד, י' מן "יה-וה צבאות, ה' מן "סלה.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

עֲלָמוֹת שִׁיר, מה זה עֲלָמוֹת שִׁיר? אֶלֶּא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (שִׁיר ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וּשְׁמָנִים פִּילְגָשִׁים וְעֲלָמוֹת אֵינן מְסַפֵּר. מה זה וְעֲלָמוֹת אֵינן מְסַפֵּר? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר הַיֵּשׁ מְסַפֵּר לַגְּדוּדָיו. וּמְשׁוּם שֶׁאֵינן לְהֵם חֲשִׁבֹן, כְּתוּב וְעֲלָמוֹת אֵינן מְסַפֵּר. וְכָלֵם שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת, מְקִיפִים סִדְרִים, אֵלוֹ כֶּנֶגֶד אֵלוֹ, לְזַמֵּר וּלְשַׁבַּח אֵת רְבוּבֵם, וְאֵלוֹ הֵם עֲלָמוֹת שִׁיר. וּמְשׁוּם שֶׁיֵּשׁ עֲלָמוֹת שֶׁאֵינן מְזַמְרוֹת כְּמוֹ אֵלוֹ, אֵלוֹ נִקְרָאוֹת עֲלָמוֹת שִׁיר.

כֹּל דְּבָרֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת עֲלִיוֹ

עַל עֲלָמוֹת שִׁיר וְגו' (מו, א): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ז)] וְסוּד לְמַדְנָו, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר וְגַלְוֵי. גְּלוּי הוּא בֵּית דִּין שְׁלֵמָטָה. נִסְתָּר הוּא הַמָּקוֹם שֶׁכֹּל הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. מְשׁוּם כֶּךָ, כֹּל דְּבָרֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר, הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת עֲלִיוֹ. וְכָל אֹתָם שֶׁבְּגַלְוֵי, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין שׁוֹרָה עֲלִיוֹ, מְשׁוּם שֶׁהוּא מְקוֹם בְּגַלְוֵי. וְהֵכֵל הוּא בְּסוּד עֲלִיוֹן כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. עַד

כֹּל אוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת שְׁאֵמֵר דָּוִד וְכָל אוֹתָם שֶׁהֵיוּ עֲמוֹ כֻּלָּם הָיוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן בְּסוּד הַחֲכֵמָה

לִמְנַצַּח לִבְנֵי קִרַח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר וְגו' (מו, א): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנח):] בַּאֲרֵא, כְּתוּב וַיִּזְכָּר אֱלֹהִים אֶל רַחֵל וְגו'. פֶּתַח וְאֵמֵר, (תהלים מו) לִמְנַצַּח לִבְנֵי קִרַח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל שֶׁהוּא סוּד שֶׁל חֲכֵמָה, וְכָל הַשִּׁירִים וְהַתִּשְׁבְּחוֹת הֶלְלוּ שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים בְּנֵי קִרַח, כֻּלָּם מִתְדַּשִּׁים הֵם אוֹתָם שִׁירִים וְתִשְׁבְּחוֹת שֶׁהֵיוּ מְלַפְּנִים, וְכֵן כֹּל אוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת שְׁאֵמֵר דָּוִד וְכָל אוֹתָם שֶׁהֵיוּ עֲמוֹ, כֻּלָּם הָיוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן, בְּסוּד הַחֲכֵמָה. בַּאֲרֵא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה אֵת הָעוֹלָם הַתַּחַתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְכָל אוֹתָם הַסִּדְרִים שֶׁסִּדְרוּ דָּוִד וּשְׁלֵמָה בְּנוּ וְכָל אוֹתָם נְבִיאֵי הָאָמֶת - כֻּלָּם סִדְרוּ כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. בַּאֲרֵא, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ מִשְׁמְרוֹת בְּאַרְצָן - כֶּךָ גַּם בְּרַקִּיעַ שֶׁמְזַמְרִים לְרְבוּבֵם וְאוֹמְרִים תְּמִיד שִׁירָה, וְכָלֵם עוֹמְדִים אֵלוֹ כֶּנֶגֶד אֵלוֹ, וְהֵכֵל בְּסִדְרִים שֶׁל שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

אֱלֹהִים תִּתְחַלְּתוּם לַפְּנֹת בְּקֶרֶן: ז הָמוּ גוֹיִם מָמוּ מִמְּלֻכּוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ תַּמּוּג אֶרֶץ:
 ח יְהוָה צָבָאוֹת עָמְנוּ מִשָּׁנָב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סָלָה: ט לָבוּ חֲזוּ
 מִפְּעֻלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ: י מִשְׁבִּית מַלְחָמוֹת עַד קָצָה

זוהר תהלים

וְגו' [מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי, במעשי הקדוש ברוך הוא נגלתה נבואה עליונה לבני אדם, אשר שם שמות בארץ שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל] [והוא לשון שממון]. שאלו היו מפעלות יו"ד ה"א ו"א ו"ו ה"א - שם קיום בארץ, אבל משום שהיו מפעלות השם של אלהים - שם שמות בארץ. אמר לו רבי חייא, כעת התעוררת לזה? לא כף אני אמרתי לו, משום שבין שם זה ובין שם זה הפל הוא שבח. אבל אני אמרתי לו כמו שהעירו החברים ששם שמות. שמות בארץ, שמות ממש [שם בארץ, ולמה? בשביל להשתמש בהם העולם ולהיות קיום בעולם].

רבי יצחק אמר, הכל הוא, ואפלו מה שאמר רבי יהודה - יפה אמר. שאלו העולם יהיה בשם הרחמים, יתקיים העולם. אבל משום שהעולם נברא על דין ועומד על דין, שם שמות בארץ, ייפה הוא, שאלמלא כף לא יוכל העולם להתקיים מלפני חטאי בני האדם. בא ראה, כשנולד נח קראו לו על שם של נחמה נח נוח לו, נוח לעולם, נוח לאבות, נוח לבנים, נוח לעליונים, נוח לתחתונים, נוח לעולם הזה, נוח לעולם הבא [ושיהיה [וליהיות] השם גורם. אבל לגבי הקדוש ברוך הוא לא כף. נח בהפוך אותיות - ח"ן, כמו שנאמר ונח מצא חן. אמר רבי יוסי, חן הינו נח. בצדיקים, השם שלהם גורם לטוב.

שהמלך במסבו (שירא), באותה חברות ותפניק של העדן העליון, (הרי בארנו שזה) באותו שביל נסתר וגנוז ולא ידוע, ומתמלא ממנו, ויוצאים בנחלים ידועים. נרדי נתן ריחו - זה הים האחרון שברא את העולם התחתון כמו שלמעלה, ומעלה ריח טוב עליון לשלט ולעשות, ויכול וישולט ומאיר באור עליון.

בא וראה, בשעה שהנרד הזה העלה ריח למעלה, אז החביבות נקשרה, ועולה הנרד הזה להאחו למעלה, וכל המרכבות הקדושות, בלן מעלות ריחות להתעטר למעלה. כל אותן מרכבות נקראות עלמות שיר, כמו שנאמר (תהלים מז) על עלמות שיר, ויהי פרושה. מה זה עלמות שיר? אלא כמו שנאמר (שיר ו) ועלמות אין מספר. מה זה ועלמות אין מספר? כמו שנאמר (איוב כה) היש מספר לגודליו. ומשום שאין להם חשבון, כתוב ועלמות אין מספר.

אשר שם שמות בארץ - בצדיקים השם שלהם גורם לטוב ברשעים השם שלהם גורם לרע

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (מז, ט) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ע"ח)] רבי יהודה פתח, (תהלים מז) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. פסוק זה הקימוהו ונתבאר. אבל לכו חזו

—== זוהר תהלים ==—

היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל. למה? אמר לו, השם גורם, והרי פרשוה, שהקדוש ברוך הוא שם שמות בארץ להתעטר (לעורר) בהם ולעשות בהם מעשה בעולם. זהו שכתוב (תהלים מו) אשר שם שמות בארץ. אמר לו, סוד הוא כאן. יהודה היה מצד השמאל, וחוזר ונדבק בימין, ועל זה בצד זה נעשה המשכן. התחיל מצד שמאל, ונדבק בצד ימין, ואחר כך נכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. כמו כן התורה מתחילה משמאל ונדבקה בימין, ונכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. ראובן התחיל מימין וסטה לשמאל, ונסעו עמו שאר השבטים שהם שמאל, משום שהתחיל מימין וסטה לשמאל. יהודה התחיל משמאל וסטה לימין. התחיל משמאל, משום שבא מצד שמאל, ונדבק בימין, והמשכן נעשה בצד הזה. התחיל מצד שמאל ונדבק בצד ימין. ועל זה בצלאל, שבא מהצד שלו, עשה את המשכן והתתקן אצלו. והרי פרשוה שהקדוש ברוך הוא רצה בו, ובחר אותו מכלם למעשה הזה. ונתן לו חכמה ותבונה ודעת, כמו שבארנוה, משום שעמו היה בראשונה השכל הלב, שכתוב (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. משום שהקדוש ברוך הוא לא נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה, ופרשוה החכמים ונתבאר, וכן כמו כן בצלאל. רבי שמעון אמר, בצלאל - שמו גרם לו, ועל חכמתו נקרא כך, וסוד המלה בצלאל - בצל אל.

ברשעים, השם שלהם גורם לרע. בנח כתוב ונח מצא חן בעיני ה'. בער בכור יהודה התהפכו אותיותיו לרע. ע"ר ר"ע. רע בעיני ה'.

אשר שם שמות בארץ - השם גורם לכל לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' נח (דף טו)]. רבי אלעזר פתח, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ. הפסוק הזה הרי נתבאר, ובארנוהו. אבל לכו חזו, מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי. במעשיו שהקדוש ברוך הוא עושה מתגלה נבואה עליונה לבני אדם. אשר שם שמות - שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל.

ברקיע יש שמות קדושים ובארץ יש שמות קדושים

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' שמות (דף ה)]. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות יי אשר שם שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות. והולך זה בזה, שאמר רבי חייא, כמו ברקיע עשה הקדוש ברוך הוא בארץ. ברקיע יש שמות קדושים, ובארץ יש שמות קדושים.

ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל למה? אמר לו השם גורם

אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכ"ג)]. רבי יוסי ורבי יצחק

הָאֲרִיץ קִשְׁתַּי יִשְׁבֵּר וְקִצִּין חֲנִית עֲנָלוֹת יִשְׂרָף בְּאֵשׁ: י' הֲרַפּוּ וְדַעוּ כִּי אֲנֹכִי
 אֱלֹהִים ^{תְּהִלַּתְכֶּם} אֲרוֹם בְּגוֹיִם אֲרוֹם בְּאֲרִיץ: יב יְהוָה ^{יְהוָה} צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשָּׁנָב
 לָנוּ אֱלֹהֵי ^{תְהִלַּתְכֶּם} יַעֲקֹב סֵלָה:

— זוהר תהלים —

ז' שמות קרא לאדמה - כנגד ז' רקיעים
 דבר אחר, לכו חזו מפעלות אלהים, אמר רבי
 פנחס, מה ראה דוד שאמר מפעלות
 אלהים ולא אמר מפעלות ה'? אלא בשם של
 אלהים השתכלל מעשה בראשית, וכשברא
 הקדוש ברוך הוא את העולם, היו המים
 הולכים ויורדים, וכשזרק הארץ למטה, זרק
 אותה בין המים, והיתה טמונה, וקפאה בין
 המים. ועשה הקדוש ברוך הוא אות בתוך אות,
 דרכו וטבעו של עולם שהמים קלילים והארץ
 כבדה, ומי שהוא כבד, יורד למטה, והקליל
 עולה למעלה, אבל הקדוש ברוך הוא, להראות
 אותותיו ומעשיו לבני האדם, הרפין והוריד
 המים שקלילים למטה, והארץ שהיא כבדה,
 העלה למעלה על מה שקליל. זהו מה שכתוב
 (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים. כלומר, המים
 שהם קלילים - למטה, והארץ שהיא כבדה -
 למעלה. ועוד, שמבין המים נראתה ויצאה
 היבשה, שאין דרך הארץ להעלות מתוך מים
 יבשה, אלא לחות, וכשהעלה יבשה מבין
 המים, קרא שמה ארץ. זהו שכתוב (בראשית ז)
 ויקרא אלהים ליבשה ארץ. ושנה, ז' שמות
 קרא לה: ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא,
 תבל. גדול שבכלם תבל, שכתוב (תהלים ט) והוא
 ישפט תבל בצדק. זהו שכתוב אשר שם שמות
 בארץ. אמר רבי יצחק, שבעה רקיעים ברא
 הקדוש ברוך הוא, כנגדם ברא שבע ארצות,
 ושנינו, ארץ אחת ממם הוציאו המים, וממנה
 נתהוו שבע ארצות, כפי שאמרנו.

לכו מראש העולם עד סופו ותמצאו את
 מעשי הקב"ה כמעשיו בראש העולם כך
 מעשיו בסוף העולם מביא דירים לעולם

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות
 בארץ (מ, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף
 ע"ט)] ויאמר אלהים יקוו המים וגו', רבותינו
 פתחו בפסוק הזה (תהלים מו ט) לכו חזו
 מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. אמר
 רבי אבא, בא וראה שלא כמדת הקדוש
 ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם,
 מעשיו מבלים אותו, אבל הקדוש ברוך הוא
 מבלה את מעשיו. והינו מה שאמרה חנה,
 אין קדוש כה' כי אין בלתך. מהו כי אין
 בלתך? אל תקרי בלתך אלא בלותך. כך הוא
 כתוב, לכו חזו מפעלות אלהים וגו'. אמר
 רבי אבא, מעשי הקדוש ברוך הוא שעשה
 אותם בעולם הזה, דוד המלך היה כבהלה,
 ואמר לכו חזו. בואו היה צריך לו לכתב!
 אלא אמר דוד, כל דירי הארץ שבעולם הזה
 לכו, לכו מראש העולם עד סופו, ותמצאו
 את מעשי הקדוש ברוך הוא. כמעשיו בראש
 העולם, כך מעשיו בסוף העולם. מביא
 דירים לעולם, אם זכו - מושיב אותם ואת
 בניהם ואת בני בניהם עד סוף העולם, לא
 זכו - מחריב אותם מהם, ואותו מקום ואותה
 קריה לא תבנה לעולמים. להראות לבני
 אדם שמקום של רשעים היה אותו מקום,
 והקדוש ברוך הוא עשה בו דין, זהו שכתוב
 אשר שם שמות בארץ.

מז א לַמְּנַצֵּחַ לִבְנֵי קָרַח מְזֻמָּר: ב כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כַף הַרְיָעוּ לְאֱלֹהִים
 בְּקוֹל רִנָּה: ג כִּי יִתְנוּחֶהָ ^{תִּתְנוּחֶהָ} עֲלִיּוֹן נֹרָא מֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: ד יִדְבַר
 עַמִּים תַּחְתִּינֵנוּ וּלְאֵמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ: ה יִבְחַר לָנוּ אֵת נִחְלָתָנוּ אֵת גְּאוֹן יַעֲקֹב
 אֲשֶׁר אָהַב סֵלָה: ו עָלָה אֱלֹהִים ^{תִּתְנוּחֶהָ} בְּתַרְוֵעָה יִתְנוּחֶהָ ^{אֲתַתְנוּחֶהָ} בְּקוֹל שׁוֹפָר:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לתשובה

כל העמים תקעו כף וגו' (מז, ב): [שימוש תהלים לפרק מז]. תאמר זה המזמור ז' פעמים ביום ויקבלוך הבריות בסבר פנים יפות.

— זוהר תהלים —

הדין שרי יבבא ויללה כלם נמצאים ביום ההוא לפני הקב"ה, וכמה שרים מגיני מלחמה נתעוררים ביום ההוא, וכלם עומדים תחת כסא כבוד ההוא בשעה שהעולם נידון, וישראל מתפללים תפלות ביום ההוא ומבקשים ומתחננים לפניו ותוקעים בשופר, ובכץ הקב"ה מרחם עליהם ומהפך הדין לרחמים, וכל עליונים ותחתונים פותחים ואומרים אשרי העם יודעי תרועה, וע"כ נחוץ ביום ההוא שזה התוקע יבין עיקר הדבר, ויכוון כונה הראויה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה צי וע"כ כתוב אשרי העם יודעי תרועה, ולא כתוב תוקעי תרועה, והרי זה נתבאר: (זוהר ח"ג-דף קמט.) ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא בענין תפלות של ר"ה שהוא אומר, התפלות וקול השופר שמוציא זכאי ההוא שנמצא מן רוחו ומן נפשו בזה השופר, זה הקול עולה למעלה, וביום ההוא עומדים ונמצאים המקטרגים

פְּאֲשֶׁר הַשְּׁלִיחַ צְבוּר הוּא זְפָאֵי פְּרָאוּי זְפָאֵי
 הֵם הִקְהַל שׁוֹלְחָיו שְׁכָל הַדִּינִים נִתְבַּטְּלִים
 מֵהֶם עַל יְדוֹ
 עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרְוֵעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפָר: שׁוֹפָר:
 (פז, ו) [זוהר ח"ג דף יח: (תת) זוהר תורה] עלה
 אלהים בתרועה ה' בקול שופר. אמר רבי
 אבא ביום של ראש השנה שהוא יום
 הדין, והשרים המקטרגים עומדים על
 ישראל לקטרג עליהם, נחוץ לנו תפלות
 ובקשות, ונחוץ לנו להראות עבודה
 בשופר לעורר שופר העליון, ואנו
 מוציאים בקול ההוא רחמים ודין ביחד
 הכל כראוי צ"כ כמו שהשופר העליון ההוא
 הוציא קול שהוא כוללם יחד, ולעורר
 רחמים אנו הולכים ולשבר הכח של שרי
 הדין שלא ישלטו ביום הזה, וכאשר
 נתעורר רחמים אז כל מאורות העליונים
 מאירים מצד זה ומצד זה, ובכץ (משלי ו)
 באור פני מלך חיים. רבי אלעזר אמר ביום
 של ראש השנה שבו נידון העולם, שרי

זיו הזוהר

התפארת שהוא כולל חסד דין ורחמים: צו. ועל זה בא הרמז בגמרא שתקיעת שופר חכמה ולא מלאכה:

צה. רחמים ודין שמוציא התוקע מפיו זה קול שופר המורכב מן מים אש ורוח, וזה דוגמא לשופר העליון דהיינו בינה שהוציאה הקול זה

ו זָמְרוּ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} זָמְרוּ וּזְמָרוּ לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ: ח כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים
 זָמְרוּ מִשְׁבִּיל: ט מֶלֶךְ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} עַל גְּזוּיִם אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} יָשָׁב עַל כַּפָּא
 קָרְשׁוּ: י נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל היסודות} אֲבָרְהָם כִּי לֵאלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} מָגְנֵי
 אָרֶץ מֵאֵד נַעֲלָה:

זוהר תהלים

וגו' (מו, י): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף טו:)]
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם. מַה כְּתוּב לְמַעֲלָה?
 (בראשית יא) וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְרַח אָבִיו
 וְגו'. מַה אוֹמֵר כָּאן? אֵלֶּא עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם
 לֹא הָיָה אָדָם שְׁמַת בְּחַיֵּי אָבִיו פָּרַט לָזָה,
 וּכְשֶׁנֶּזְרַק אַבְרָהָם לָאֵשׁ, נִהְרַג הֶרֶן,
 וּמְשׁוּם זֶה יֵצְאוּ מִשָּׁם. [מי הרג את הרוח?
 אלא כיון שהשליכו את אברהם לאור כשדים,
 התגלה עליו הקדוש ברוך הוא והצילו, והיה
 הרוח אחיו עומד שם.] אָמְרוּ הַכַּפְשִׁידִים, בְּשִׁבִיל
 זְכוּתוֹ שֶׁל הֶרֶן נִצּוֹל, מִיָּד יֵצְאָה שְׁלֵהֶבֶת
 שֶׁל אֵשׁ וְשָׂרְפָה אֶת הֶרֶן, זֶהוּ שְׁכַתוּב
 וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְרַח אָבִיו, וַיֵּשׁ
 שְׁאוּמְרִים שְׂאִין שׁוֹלְטֵת אֵשׁ בְּזַרְעוֹ שֶׁל
 תְּרַח, אֲכָל נִשְׁלִיף אֶת הֶרֶן לָאֵשׁ, וְאִם לֹא
 יִבְעַר, גִּדַּע וְדָאֵי שְׂאִין שׁוֹלְטֵת הָאֵשׁ
 בְּזַרְעוֹ, מִיָּד הִשְׁלִיכוּ אֶת הֶרֶן לָאֵשׁ
 וְנִשְׂרַף, וְהָיָה תְרַח אָבִיו עוֹמֵד שָׁם, זֶהוּ
 שְׁכַתוּב וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְרַח אָבִיו.
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא
 הִצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁהוּא יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת
 בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְאוּמְרִים
 לוֹ, רָאִינוּ אוֹתָךְ שְׂאֵתָהּ בּוֹטֵחַ בְּקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רְבוּן הָעוֹלָם, לְמַד אֶת
 בְּנֵינוּ מִדְּרַכְךָ שְׂאֵתָהּ יוֹדַע, וְעַלֵּיהֶם אָמַר
 הַכְּתוּב (תהלים מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

למעלה, וכאשר עולה זה קול השופר כלם
 נדחים לפניו ואין יכולים לעמוד, אשרי
 חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון לעורר
 את רצון לפני רבונם, ויודעים לתקן
 העולם ביום ההוא בקול השופר, וע"ז
 כתוב אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא
 תוקעי בלבד, ובעבור זה צריך הקהל ביום
 ההוא לבחור אדם השלם מכל, היודע
 ומבין דרכיו של המלך הקדוש ויודע
 בכבוד המלך שהוא יתפלל עליהם תפלות
 ביום ההוא, ולעורר קול שופר בכל
 העולמות בכונת הלב בחכמה ברצון
 בשלימות, בשביל שיתבטל הדין על ידו
 מן העולם, אוי לאותו הקהל שהשליח
 צבור שלהם לא נמצא כראוי, שהרי
 חטאות הצבור באות להזכר בגללו,
 כמש"כ (ויקרא ד) אם הכהן המשיח יחטא,
 שהוא השליח של כל ישראל, לאשמת
 העם הוא, לפי שהדין שורה עליהם,
 וכאשר השליח צבור הוא זכאי כראוי
 זכאים הם הקהל שולחיו, שכל הדינים
 נתבטלים מהם על ידו:

בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא
 הִצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּב"ה שֶׁהוּא יְחִידוֹ
 שֶׁל עוֹלָם וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנוֹ
 שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ

נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם

מח א שיר מזמור לבני קרח: ב גדול יתוהוֹהִי וּמְהַלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ

שימוש תהלים

כדי שישונאיך יפחדו ממך

שיר מזמור לבני קרח, גדול ה' ומהולל וגו' (מח, א): [שימוש תהלים לפרק מח]. לעשות ששונאיך יפחדו ממך תהיה רגיל לאמרו עם שם שלו. ושם שלו הוא ז"ך. ז' מן "רעדה אחזתם", ך' מן "כי זה".

זוהר תהלים

בספרו של רב המנונא סבא, שבת זוגו היתה כמוהו ביראת הקדוש ברוך הוא, ומהצד של אשתו נקרא גדול. אף כאן, גדול ה' ומהלל מאד. ובמה הוא גדול? חזר ואמר, בעיר אלהינו הר קדשו. ומשום כך התשבחת הזו בשני. ואם תאמר, למה לא כתוב כי טוב בשני? משום שעתידים להפריד, וסוד הדבר - (בראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו. בזמן שהוא לבדו, כתוב לא טוב. ולכן לא כתוב כי טוב בשני.

שיר שהוא כפול שיר שהוא משבח משאר השירים ועל שהוא משבח משאר השירים גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נ:)] שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) אמר רבי חייא, יום אחד הייתי הולך בדרך ללכת אל רבי שמעון ללמד ממנו פרשת הפסח. פגשתי בהר אחד, וראיתי בקיעים וחורים בסלע אחד ושני אנשים בו. עד שהייתי הולך, שמעתי קול האנשים הללו שהיו אומרים, (תהלים מח) שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו'. מהו שיר מזמור? אלא כך שנו משמו של רבי שמעון, שיר שהוא כפול, שיר שהוא משבח משאר השירים, ועל שהוא משבח

מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שפנסת ישראל נמצאת עמו

שיר מזמור לבני קרח (מח, א): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף טו)] רבי אבא פתח, (שם מח) שיר מזמור לבני קרח. השיר הזה היא תשבחת מעלה על כל שאר התשבחות שזכו לשבח אותו בני קרח. שיר מזמור - תשבחת על תשבחת, תשבחת שמתחלקת לשתי תשבחות. וזכו בני קרח לשבח את פנסת ישראל. והשבח של פנסת ישראל הם אומרים. ומה הוא? שכתוב (שם) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שפנסת ישראל נמצאת עמו. זהו שכתוב בעיר אלהינו, הוא גדול בעיר אלהינו, עם עיר אלהינו. אמר לו רבי יהודה, מה עושה כאן אלהינו? אמר לו, כך זה ודאי, העיר הזו היא יראת אלהינו, (כחה) ותשבחתה של ישראל היא. מה משמע? נשמע שמלך בלי גבירה אינו מלך, ואינו גדול ואינו מהלל. ולכן כל מי שלא נמצא זכר ונזכרה, את כל השבח מסירים ממנו ואינו בכלל של אדם. ולא עוד, אלא שאינו כדאי להתברך. כתוב (איוב א) ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם. שנינו

הַר קָדְשׁוֹ: ג יִפֶּה נֹחַ מְשׁוֹשׁ בְּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יִרְבֵּתִי צִפּוֹן קְרִיַת מְלֶךְ

זוהר תהלים

והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בכל, בכ"ל, בכ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו. ומהי הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים. ודאי. כשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברוך את אדני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה. שמך, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמך. בא וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, כשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הימין של אברהם שעתיד לעורר להקימה מהעפר.

ועל זה ביום ההוא, היום הראשון של הכל. נאם ה' - זה אברהם, שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל, שכתוב (בראשית כב) כי נשבעתי נאם ה'. וכאן נרמז השם של העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין לאברהם. ועל זה אותו היום (זכריה יד) נקרא לא יום ולא לילה. שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר זקנו. ביום ההוא (עמוס ט) אקים את סכת דויד הנפלת. משה ראה את כל אותן הצרות שעתידות לבא לעולם, כשהספה הזו נופלת, שכתוב (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני, אף אני עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם חטאים, מה כתוב? (שם) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך את הארץ הקדושה, סכת דוד, לאברהם, להקימה בימין, ושתשוב בשלמות. מי

משאר השירים, פעמים נאמר בו שירה, וכן (שם צב) מזמור שיר ליום השבת. כמו כן שיר השירים אשר לשלמה, שירה למעלה משירה. שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם? אחיהם שהם שיושבים בשערי הגיהנם. ועל פן השירה הזאת נאמרת ביום שני. קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרתי: אשרי חלקכם.

מי שקורא לו אברם פוגם המקום שנקרא עשה ולא תעשה

גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו וגו' (מח, ב): [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נו:)]
ובא ראה, כשבא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה שמך. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (מח, ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובא ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שבדרגה הזו נתן בים דרך. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרגה, ימין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בימין הזה עשה אותו ברעה חדשה,

רַב: ד אֱלֹהִים ^{תקנה מעל חסות} בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב: ה כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: ו הַמָּה רָאוּ בֶן תַּמָּהוּ נִבְחָלוּ נַחְפוּזוֹ: ז רַעְדָה אַחֲזֹתֶם שֵׁם חֵיל בַּיּוֹלָדָה: ח בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אֲנִיּוֹת תְּרִשִׁישׁ: ט בְּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בֶן רְאִינוּ בְּעִיר יְהוֹאָחָב ^{אֱלֹהֵינוּ} צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה מעל חסות} אֱלֹהִים ^{תקנה מעל חסות} יִבְנֶנָּה עַד עוֹלָם סֶלָה: י דְּמִינוּ

זוהר תהלים

הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הֵם מַעֲשֵׂי? מִי שֶׁלֹּא תְלוּי בּוֹ מַעֲשֵׂה, מָה עוֹשֶׂה? שְׁהַרִי הַמַּעֲשֵׂה תְלוּי לְמַעֲלָה! אֲלֵא מִי הֵם מַעֲשֵׂי? אֵלּוּ הֵם (שם) לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר. מְשׁוּם שֶׁמִּשְׁבַּחַת בַּחצוֹת הַלֵּילָה לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. שִׁיר יְדִידָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שֶׁמִּשְׁבַּחַת הַגְּבִירָה אֶת הַמֶּלֶךְ. אַף כָּאֵן הַגְּבִירָה מִשְׁבַּחַת אוֹתוֹ.

גְּדוֹלָה ה' וּמְהִלָּה (מח, ב), כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ. יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ (מח, א), הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הַזְּנוּג שְׁלֵהֶם. יִפָּה נוֹף - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה צַדִּיק, מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אִזּוּ הִיא שְׁמַחַת הַכֹּל, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְבַּרְכָּת. אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב וּגו' (מח, ד) - אֵלּוּ הֵם נְצִיחַ וְהוֹד, שֵׁשׁ הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרֻכּוֹת, הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל שְׁמִחָה. מִשֵּׁם יוֹצֵאת עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת צַדִּיק, וְשֵׁם הַתְּכַנְסוֹת הַבְּרֻכּוֹת לְבִשָׁם אֶת הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה וְלִהְתְּבַרֵךְ מִשֵּׁם. כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ - אֵלּוּ כָּל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֻלָּל אֶחָד, וּלְמִקּוֹם אַחַר הַדְּבָרִים הִלְלוּ עוֹלָם.

מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן - אוֹתָהּ נִקְדָּה הִיא הַמַּרְאָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם

יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן וּגו' (מח, א) [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכב:)] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ

הִיא בְּרִיתִי? זֶה אֲבָרְהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהִיִּית לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם. וּכְשֶׁהַבְּרִית הַזֹּאת, שֶׁהִיא ה' עִמָּךְ, תִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל. וְעַל זֶה הָעִירוּ הַחֲבָרִים, מִי שֶׁקּוֹרָא לוֹ אֲבָרְהָם, פּוֹגֵם הַמִּקּוֹם שֶׁנִּקְרָא עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, מְשׁוּם שֶׁבָּה' הַזֹּאת הַשְּׁתַּלֵּם בְּאֲמוֹנָה.

וּכְשֶׁתִּסְתַּלֵּק ה' בְּיָמֵינוּ שֶׁל הָאֵם, הַבַּת תִּקְבַּל מִהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁלֹּא תִפְסַק לְעוֹלָמִים, וְאִזּוּ עוֹשֶׂה נְקָמוֹת לְשָׂאֵר הָעַמִּים. וְעַל זֶה כְּתוּב (דניאל ב) שֶׁמֶהֱהָר נִגְזְרָת אֲבָן בִּידֵים. מִהָהָר - זֶה אֲבָרְהָם, הָהָר הָעֲלִיּוֹן. נִגְזְרָת אֲבָן - זוֹהִי אֲבָן אַחַת שֶׁעָלְיָה שְׁבַעֵה עֵינַיִם. וְעוֹשֶׂה דִינַיִם בְּכָל אֵלּוּ שֶׁהִדְקוּ אֶת בְּנֵיהָ בֵּין הַרְגָלִים, הַדְּקָה אוֹתָם בְּכָל. וְכָתוּב (שם) הִיתָה לְהַר גְּדוֹל וּמִלְאָה אֶת כָּל הָאָרֶץ, מְשׁוּם שֶׁנִּדְבָקָה בְּיָמֵינוּ, (ישעיה ל) אור הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה. וּבֹא רָאָה, בְּרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁבֵא אֲבָרְהָם לְעוֹלָם, הוֹאֲרָה הַלְּבָנָה וְהִתְחִילָה לְהָאִיר, עַד שֶׁהִשְׁתַּלְּמָה בְּדִרְגָתָהּ בְּיָמֵי שְׁלֵמָה, שֶׁהִתְגַּדַּל עַל הַכֹּל, שְׁכָתוֹב (מ"א א) וַיִּגְדַּל אֶת כְּסָאוֹ מִכְּסָאָךְ. וְעַל זֶה (הושע א) וְאֶכְרָה לִי בַחֲמֶשֶׁה עָשָׂר כֶּסֶף, אוֹתָם הַחֲמֶשֶׁה עָשָׂר צַדִּיקִים שֶׁעַד שְׁלֵמָה. וְעַל זֶה עַל יְדוֹ נִתְּנָה הַתְּשַׁבַּחַת הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת, כְּדִי שִׁיתְגַּדַּל בָּהּ. אֲבָל דָּוִד נֶאֱמַר בְּלַחַשׁ, וְלֹא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְגִלּוֹת. אִמַּר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ וּגו' (מח, ב), לְעוֹרֵר אֶת

אֱלֹהִים תְּקַדְּשׁוּן הַמְּבָרָךְ בְּקֶרֶב חִיבְלֶיךָ: י' בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים תְּקַדְּשׁוּן הַמְּבָרָךְ בְּנֵי הַתְּהִלָּתְךָ עַל קִצְוֵי אֶרֶץ צִדְק מְלֵאָה יְמִינֶךָ: יב וְשִׁמַּח הַר צִיּוֹן תִּגְלָלָנָה בְּנֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ: יג סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקְיֹפוּהָ סִפְרוּ מִגְדְּלֶיהָ: יד שִׁיתוּ לְבַבְכֶם לְחִילָה פִּסְגוּ אֲרָמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדֹר אַחֲרוֹן: טו בִּי זֶה אֱלֹהִים תְּקַדְּשׁוּן הַמְּבָרָךְ אֱלֹהֵינוּ תְּקַדְּשׁוּן הַמְּבָרָךְ עוֹלָם וָעֶד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת:

זוהר תהלים

וגסות העפר יותר מכלם, וסביב זה עומדים מי האוקינוס שסובב כל העולם. נמצא שאותה נקדה עומדת במרכז, וכל הגונים של ההתפשטות של העולם סביבה.

התפשטות ראשונה הוא בית המקדש, וכל אותם היכלות ועזרות, וכל אותו תקון שלו וירושלים, וכל העיר מהחומות ופנימה. התפשטות שניה - כל ארץ ישראל שהתקדשה בקדשה. התפשטות שלישית הוא כל שאר הארץ, מקום בית מושב שאר העמים, וים האוקינוס שסובב הכל. והרי פרשוק שסוד זה גוני העין שסובבים אותה נקדה של מרכז העין, שהוא מראה של כל העין, כמו שאותה נקדת המרכז שאמרנו שהיא מראה של הכל, ושם עומד בית קדש הקדשים וארון וכפרת שהם המראה של הכל. נמצא שאותה נקדה היא המראה של כל העולם. ועל זה כתוב יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. יפה - יפה אותו המראה ושמחת הכל. נוף - נוף האילן, שהוא היפי של הכל.

הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, זרק אבן אחת נכבדה מתחת כסא כבודו ושקע אותה עד התהום, וראש אחד של אותה אבן נעוץ בתוך התהומות, וראש אחר למעלה, ואותו הראש האחר העליון הוא נקדה אחת (עליונה) שעומדת במרכז העולם, ומשם התפשט העולם לימין ולשמאל ולכל הצדדים, והתקיים באותה נקדת המרכז, ואותה אבן נקראת אבן השתיה, שממנה נשתל העולם לכל הצדדים. עוד שתי"ה - שת י"ה. הקדוש ברוך הוא שם אותה להיות יסוד העולם והשתלת הכל. בשלשה גונים התפשטה הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות ראשונה סביב אותה נקדה, כל צחות וזכות הארץ שם הם עומדים, ושם הם. וזו עומדת למעלה על כל הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות שניה סביב אותה התפשטות ראשונה, אין שם צחות וזכות כאותה ראשונה, אבל הוא דק וצח בצחות של העפר יותר מכל שאר עפר אחר. התפשטות שלישית היא חשך

ט לחודש

ממ א לְמַנְצַח לְבַנֵי קִרַח מְזֻמֹּר: ב שִׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הָאֵינִי כָּל יִשְׁבֵי
 חֶלְדָּ: ג גַּם בְּנֵי אָדָם גַּם בְּנֵי אִישׁ יַחַד עֲשִׂיר וְאַבְיִן: ד פִּי יִדְבֵר חֲכָמוֹת
 וְהַגִּית לְבִי תְבוּנוֹת: ה אִטָּה לְמִשְׁלֵ אֲוֵנִי אֶפְתַּח בְּכַנּוֹר חִידָתִי: ו לָמָּה אֵירָא
 שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים

לקדחת

לבני קרח מזמור וגו' (מט, א): [שימוש תהלים לפרק מט]. לקדחת כתוב אותו עם שם שלו ותלהו עליו. ושם שלו הוא שד"י. ש' מן "שמעו, ד' מן "אדם, י' מן ק' "עקבי בחלוף אי"ק. וטוב לכתוב ג"כ עמו (מזמור לאסף) הבא אחריו עד "הוא סלה.

זוהר תהלים

שלשה מפחדים ואינם יודעים כוונה
 מפחדים
 למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. (מט, א)
 1: [זוהר ח"א (דף קצח). זוהר תורה] פתח
 רבי אלעזר ואמר, בוא וראה שלשה הם
 שמפחדים ואין יודעים ממה מפחדים וזה
 נתבאר אבל יש מי שמפחד ויודע ממה
 הוא מפחד, וזה הוא מפני אותן חטאים
 שלא ידע שהם חטאים ולא נזהר בהם,
 ולכך הוא מפחד מימי רע, איזה הם ימי
 רע, אלו הם הימים שהם נועדים
 ומחוברים ברע ההוא, והוא יצה"ר
 שנקרא רע, ויש לו ימים יודעים שניתנה
 לו רשות בעולם להסטיין לכל אותן
 שמטמאים דרכיהם, כי מי שבא להטמא
 מטמאים לו, ואלו הם שנקראים ימי רע,
 והם ממונים על אותן החטאים שאנשים
 דשים אותם בעקבותיהם. ולפיכך כל מי
 שהוא חוטא באותן החטאים שדש אותן
 ברגליו אינו יודע בהם, והוא מפחד תמיד,
 דוד המלך היה נשמר תמיד מחטאים
 האלה, וכאשר היה יוצא למלחמה היה
 מפשפש בהם, וע"כ לא נתירא להתגיר

עמהם מלחמה, ובוא וראה ד' מכלים היו,
 מה ששאל זה לא שאל זה, דוד אמר ארדף
 אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם, מפני
 מה, מפני שהיה נשמר מאלו החטאים,
 ולא נתן מקום לאויביו לשלוט, וע"כ
 ביקש לרדוף אחריהם תמיד, ולא רדפו
 הם אחריו לתבוע על חטאיו שיפול
 בידיהם, אסא היה מפחד יותר, אע"פ
 שהיה מפשפש בחטאיו, אבל לא כדוד
 המלך, הוא ביקש לרדוף אחריהם ולא
 ילחם עמהם, אלא שהקב"ה יהרגם, וכך
 היה שכתוב (ד"ה ב' יד) וירדפם אסא והעם
 אשר עמו וגו', וכתוב ויגף ה' את הכושים
 לפני אסא ולפני יהודה וינסו הכושים,
 דוד מה כתוב בו (שמואל א' ל') ויכם דוד
 מהנשף ועד הערב למחרתם, אבל אסא
 הוא היה רודף והקב"ה הורגם, יהושפט
 מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני
 אין ביכולתי לרדוף ולא להרוג, אלא אני
 אזמר ואתה תהרגם, לפי שהוא לא היה
 מפשפש כל כך כאסא, והקב"ה עשה לו
 כן, שכתוב (ד"ה ב' כ) ובעת החלו ברנה
 ותפלה נתן ה' מארבים על בני עמון מואב

בִּימֵי רַע עֶזְרָא עֲקָבִי יִסּוּבֵנִי: ז הַבְּמִתִּים עַל חֵילָם וּבָרַב עֲשָׂרָם יִתְחַלְּלוּ: ח אַח
 לֹא פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא יִתֵּן לְאֱלֹהִים תַּחֲנוּן מִלְּפָנֶיךָ: ט וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם וַחֲדָל
 לְעוֹלָם: י וַיְחִי עוֹד לְנֶצַח לֹא יִרְאֶה תְּשַׁחֵת: יא כִּי יִרְאֶה חַכְמוֹם יְמוּתוֹ יַחַד
 כְּסִיל וְכַעַר יֵאבְדוּ וְעֵזְבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם: יב קִרְפָּם כְּתִימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁבַּנְתָּם
 לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בְּשִׁמוֹתֵם עָלֵי אֲדָמוֹת: יג וְאָדָם בִּיקַר בַּל יִלִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת
 נְדָמוֹ: יד זֶה דְרָכָם כְּסֵל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלְחָ: טו כִּצְאוֹן לְשִׁאוֹל
 שְׁתוֹ מוֹת יִרְעֶם וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׁרִים לִבְקָר (צִירִים) וְצוֹרֵם לְבָלוֹת שִׁאוֹל מִזֹּבֵל לוֹ:
 טז אַךְ אֱלֹהִים תַּחֲנוּן מִלְּפָנֶיךָ יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד שִׁאוֹל כִּי יִקְחֵנִי סֶלְחָ: יז אֵל תִּירָא כִּי
 יַעֲשֶׂר אִישׁ כִּי יִרְפֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ: יח כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַבַּל לֹא יִרְדּוּ אַחֲרָיו
 כְּבוֹדוֹ: יט כִּי נַפְשׁוֹ כְּחַיִּיו יִכְרֹךְ וַיִּזְדַּךְ כִּי תִיטִיב לָךְ: כ תִּבּוֹא עַד דוֹר אֲבוֹתָיו
 עַד נֶצַח לֹא יִרְאוּ אוֹר: כא אָדָם בִּיקַר וְלֹא יִבִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

עקבי, זה סוד מסודות האמונה, שנאמר
 (בראשית כה) וידו אוחזת בעקב עשו, זה הוא
 עקב שהוא ואותן העקבים שמסתכלים
 תמיד באותן החטאים שהאדם דש בהם
 בעקביו. זכאים הם הצדיקים שיודעים
 להשמר מחטאים והם מפשפים תמיד
 במעשיהם, למען לא ימצא מקטרג בעולם
 הזה, ולא יסטיין עליהם לעולם הבא,
 שהרי מתקנת להם דרכים ונתיבות ללכת
 בהם, שכתוב (משלי א) דרכי דרכי נעם וכל
 נתיבותיה שלום.

אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו.

(מט, כא): [זוהר ח"ג (דף קמג): זוהר תורה]

למדנו מי שנקרא אדם והנשמה יצאה
 ממנו וימת, אסור להלינו בבית לעשות לו
 לינה על הארץ, משום הכבוד של זה הגוף
 שלא יתראה בו בזיון, שכתוב אדם ביקר
 בל ילין, אדם שהוא יקר מכל היקרים בל
 ילין, מה הטעם, לפי שאם יעשו כך נמשל

והר שעיר הבאים ליהודה וינגפו, חזקיה
 מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני
 אין ביכולתי לא לזמר ולא לרדוף ולא
 להתגיר מלחמה, לפי שנתירא מאותן
 החטאים שאמרת, מה כתוב (מלכים ב ט)
 ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך
 במנחה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף
 וישכימו בבקר והנה כלם פגרים מתי,
 חזקיה היה יושב בביתו שוכב במטתו
 והקב"ה הרג אותם, ומה צדיקים אלה היו
 מפחדים מאותן החטאים, שאר בני
 העולם על אחת כמה וכמה, לפיכך
 צריכים האנשים להשמר מאותן החטאים
 ולפשפש אחריהם כמו שאמרנו, בשביל
 שלא ישלטו עליו אותן ימי רע שאין
 מרחמים עליו. ולפיכך אמר דוד למה
 אירא בימי רע, יראתי לא כתוב אלא
 אירא, שאין לי להתירא מאותן ימי רע
 כמו שאמרנו, עון עקבי יסובני, איזה

— ❧ — זוהר תהלים — ❧ —

בלי רוח עושה פגם בהגוף של העולם, שהרי מפני זה אין עושים לינה בארץ הקדושה בהמקום שצדק ילין בה, לפי שזה הגוף הנכבד נקרא דמות המלך, ואם עושה בו לינה הרי נמשל לבהמה, זש"כ נמשל כבהמות נדמו.

כבהמות נדמו, מה כהמות לא היו בכלל של אדם, מפני שלא נראה בהן רוח קדוש, אף כל גוף בלי רוח נמשל כבהמות, וזה הגוף שהוא כבוד של הכל אין להראות בו בזיון, ולמדנו בספר הצנועים כל מי שעושה לינה לזה הגוף הקדוש כשהוא

א מְזַמֵּר לְאַסֵּף אֶל אֱלֹהִים יְהוָה יְהוָה דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְזוֹרָח

שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים

להציל מלסטים

אל אלקים ה' דבר וגו' (נ, א): [שימוש תהלים לפרק נ]. שם שלו הוא ח"י. להנצל מן האויבים ומהלסטים. וטוב לישא עליו בשעת סכנה.

זוהר תהלים

שלימות הכל שלימות האבות הקדושים כולם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם

מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"ג (דף טה): זוהר תורה] למדנו שאמר רבי יהודה אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ, שלימות הכל שלימות האבות הקדושים דבר ויקרא ארץ להמצא בכנסת ישראל בשלימות בשמחה, ומאיזה מקום הוא נמצא עמה, חזר ואמר מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל למדנו כאשר רצה הקב"ה לברוא עולם התחתון, עשה הכל כדמיון שלמעלה, עשה ירושלים באמצע כל הארץ, מקום אחד שנקרא ציון עליה, וממקום הזה נתברכה, ובמקום הזה של ציון התחיל העולם להבנות וממנו נבנה, זש"כ אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ מזמור שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל כלומר מציון שהוא שלימות היופי של העולם אלהים הופיע, ובוא וראה לא נתברכה ירושלים אלא מציון וציון מלמעלה, והכל אחד באחד נתקשר.

מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"א (דף קפג): זוהר תורה] עוד אמר רבי יהודה בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם התקין לו ז' עמודים על מה להתקיים, וכל העמודים קיימים בעמוד אחד המיוחד וזה נתבאר שכתוב (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה, ואלה כלם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם, והעולם כאשר נברא ממקום ההוא נברא, שהוא יסוד העולם ותיקון העולם, שהוא נקודה המיוחדת של העולם ואמצעות הכל, ואיזה הוא, ציון, שכתוב מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון, שכתוב מציון מכלל יופי אלהים הופיע, מהמקום ההוא שהוא צד היסוד של האמונה השלימה כראוי, וציון הוא כח התקיפות והנקודה של כל

זיו הזהר

השם אלהים דהיינו מלכות בא אליה מציון דהיינו היסוד: ק. ז' סמכין אלו ז' הספירות של ז' ימי הבנין, וכלן מקושרות בחד סמכא יחידאי זה היסוד:

צז. פי שלימות הכל הוא כאשר ג' האבות חסד גבורה תפארת משפיעים להמלכות שנקראת ארץ: צח. ציון זה ספירת היסוד שממנו ועל ידו תבא השפע להמלכות: צט. פי' שהופעת והארת

זוהר תהלים

אלהים, בתפלת ערבית תעלה בהשם
שנקרא הויהקד וסוד הדבר אל אלהים ה'
דבר ויקרא ארץ.

אֶלְף וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת וְחֻמֶּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי
שִׁירָה מְזַמְרִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר
הַיּוֹם

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא
אַרְצָן מְזַמְּרָה שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ (ג, ט)

[זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ט"ו):] וַיִּצְא אֶל
הַמְּזַבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֶּר עָלָיו. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה
אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא אַרְצָן מְזַמְּרָה
שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. לְמַדְנֵנו, אֶלְף וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת
וְחֻמֶּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי שִׁירָה מְזַמְרִים
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם. וְאֶלְף
וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה בְּצִהָרִים.
וְאֶלְף וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים אֶלְף רְבּוּא
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנֵקְרָאת בֵּין הָעֶרְבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם, כָּל אוֹתָם
בְּעֵלְי יִכָּבֵה מְשֻׁבָּחִים בְּדַבְרֵי

תְּשֻׁבָּחוֹת כְּנֶגֶד הַבְּקָר הַזֶּה. (כשמתעורר)
שְׁכִשְׁמֵתְעוֹרֵר הַבְּקָר הַזֶּה, כָּלֵם מִתְּבַשְׂמִים,
וְהַדִּין שׁוֹכֵף, וְאוֹמְרִים תְּשֻׁבָּחוֹת. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (איוב לט) בְּרֵן יָחַד כִּכְבִּי בְקָר וַיִּרְעוּ
כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זָמַן (אמונה) שְׁמִתָּהּ
וּבְרָכוֹת נִמְצְאוּ בְּעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְעִיר אֶת אֲבָרְהָם לְהַחְיֹתוֹ,
וּמִשְׁתַּעֲשַׁע עִמּוֹ וּמְשַׁלְּטוֹ בְּעוֹלָם. וּמִנֵּן
לָנוּ שֶׁהַבְּקָר הַזֶּה הוּא שֶׁל אֲבָרְהָם? שְׁכִתוּב

העולם, וממקום ההוא נתיסד כל העולם
ונעשה, ומתוכו כל העולם ניזון, לפי
ששתי מדרגות הן והן אחד, הן ציון
וירושלים^{קא} זו דין וזה רחמים ושניהן
אחד, מכאן דין ומכאן רחמים.

באותה שעה נזדמנים האבות עם השכינה
ומקדימים לספר עמה ולהתחבר עמה

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים י"ו דָּבָר וַיִּקְרָא
אַרְצָן וְגו'. (ג, ט): [זוהר ח"ג (דף טו).]

[זוהר תורה תורה] אמר רבי שמעון למדנו
כאשר מתנוצץ הבקר והשכינה באה לקבל
פני המלך לספר עמו, באותה שעה
נזדמנים האבות עם השכינה ומקדימים
לספר עמה ולהתחבר עמה, והקב"ה
מדבר אליה עמה^{קא} והוא קורא לה
לפרוס עליה כנפיו, זש"כ מזמור לאסף
אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו', אל, זה
אור החכמה ונקרא חסד^{קא} אלהים זו
גבורה, הו"ה זה שלימות הכל רחמים,
ולכך דבר ויקרא ארץ וגו'.

בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא
אלהים

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים וְגו'. (ג, ט): [זוהר.

תיקוני זוהר כ', כא (דף טו). זוהר תורה]

זכאי הוא מי שמעלה לה [להשכינה]
בתפלתו אצל בעלה, בתפלת
שחרית תעלה בהשם שנקרא אל הגדול
ודאי, בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא

זיו זוהר

גבורה תפארת והיינו האבות: קג. חסד הוא ענף
החכמה: קד. זה שאמר שהתפלות תקנו האבות:

קא. ציון יסוד רחמים, ירושלים מלכות דין: קב. פי'
שהקב"ה מדבר וקורא אל השכינה באמצעות חסד

זוהר תהלים

תשכחות על כל אותם אֶלֶף וחמש מאות
 וחמשים רבוא, מתמנה עליהם ממנה
 אחד, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת
 ידו שרים ממנים עליהם לתקן שיר.
 באותה שעה שמתעורר זמן של בין
 הערבים ומזמרים כל אותם אֶלֶף וחמש
 מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי היללה,
 מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו ידותון,
 כנגד שלמטה, ותחת ידו ממנים עליהם
 שרים לתקן אותו הזמר, כמו שנאמר (שם
 כה) זמיר עריצים.

באותה שעה שמגיע היללה, מתעוררים
 כל אותם שמחוץ לפרכת, ואז
 הכל שוכך, ופתח לא נמצא, והדינים
 שלמטה מתעוררים, כלם מתמנים כאחד
 אלה על אלה, עד שנחלק היללה. אחר
 שנחלק היללה וכלם מתפנסים, מתמנה
 עליהם ממנה אחד ומכנס את כל המחנות,
 כמו שנאמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות
 וגו', ושמו אסף, כנגד שלמטה, ותחת ידו
 כל אותם שרים ממנים ומבשרים תהלות.
 עד שבא הבקר. כיון שבא הבקר, קם אותו
 נער ויניק משדי אמו לטהר אותם, ונכנס
 לשמש. כשמתעורר הבקר, אז היא עת
 רצון שמדברת הגבירה עם המלך, והמלך
 מושך ממנו חוט אחד של ברכות ופורס
 על הגבירה ועל אותם שמזדוגים עמה. מי
 הם שמזדוגים עמה? אותם שמשתדלים
 בתורה בלילה, כשנחלק. רבי שמעון אמר,
 אשרי חלקו של מי שבא עם הגבירה
 בשעה שבאה לקבל את פני המלך לדבר
 עמה, ונמצא עמה, בשעה שהמלך מושיט
 את ימינו לקבל את הגבירה. זהו שכתוב

(בראשית יט) וישכם אברהם בבקר. באותו
 זמן של בין הערבים, כל אותם אֶלֶף וחמש
 מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי היללה
 נקראים, ומזמרים באותה שעה, והקטטה
 שורה בעולם. ואותה שעה ההתעוררות
 שמעיר הקדוש ברוך הוא את יצחק,
 ועומד ודן את הרשעים שעוברים על דברי
 התורה, ושבעה נהרות אש זורמים
 ויוצאים וחלים על ראשי הרשעים,
 ושלהבות גחלים של אש מתעוררות
 ממעלה למטה. ואז שב אברהם למקומו,
 כמו שנאמר ואברהם שב למקומו. והיום
 פונה, ורשעי הגיהנם צוחים ואומרים:
 (ירמיהו ו) אוי לנו כי פנה היום פי ינטו צללי
 ערב. ואותה שעה צריך אדם להזהר
 בתפלת המנחה.

בזמן שמגיע היללה, אותם אֶלֶף וחמש
 מאות וארבעים ושמונה נקראים
 מחוץ לפרכת ואומרים שירה. אז
 מתעוררים הדינים שלמטה, והולכים
 ומשוטטים בעולם, ואלה אומרים שירה
 עד שנחלק היללה משמרת וחצי. אחר
 שנחלק היללה, מזדמנים כל האחרים
 כאחד ואומרים תהלות, כמו שנאמר (ישעיה
 ט) ותהלות ה' יבשרו. רבי יהודה אמר,
 כשנמצא רצון בבקר, תהלות ה' מבשרים.
 רבי יוסי אמר, אחר שרוח הצפון
 התעוררה בחצות הלילה והלכה לה,
 מבשרים תהלות עד שיבא הבקר,
 ומתעורר הבקר הזה, ואז שמחה וברכות
 נמצאים בעולם. למדנו, אמר רבי אבא,
 כלם כף, ומעל כלם שלשה שרים. באותה
 שעה שמתעורר הבקר הזה ומעוררים

—= זוהר תהלים =—

יִדְעָתִי, שְׁבִמְקוֹם שְׁיֵשׁ דִּין יֵשׁ רַחֲמִים, וְלִפְעָמִים בְּמָקוֹם שְׁיֵשׁ רַחֲמִים יֵשׁ דִּין. אָמַר לוֹ, בֵּא וְרֵאֵה שְׁכֻכָּה זֶה, יְהוֹיָה בְּכָל מָקוֹם רַחֲמִים. וּבְשָׁעָה שְׁמֵהֶפְכִּים הַרְשָׁעִים רַחֲמִים לְדִין, אֲזִי כְתוּב יְהוֹיָה, וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ אֱלֹהִים. אָבָל בֵּא רֵאֵה סוּד הַדְּבָר, שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת הֵן, וְכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה לְבִדְהָ, וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִכֵּל אֶחָד וּמְקַשְׂרִים בְּאֶחָד, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה. בֵּא רֵאֵה, כָּל הַנְּטִיעוֹת וְכָל הַמְּאֹרוֹת (שִׁמְתֵּלְהִים) כָּלֵם מְאִירִים וּמִתְּלַהֲטִים וְנִשְׁקִים וּמִתְּבַרְכִּים מְאוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא שֶׁהִכֵּל כְּלוּל בּוֹ, וְבוֹ כָּלֵל הַכֵּל. וְהִנֵּהר הַזֶּה נִקְרָא אֲ"ם לְגֵן וּמַעַל לְגֵן, מִשׁוּם שֶׁעֵדֵן מִשְׁתַּתֵּף עִמָּה וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנָּה. וּמִשׁוּם כֵּן כָּל הַמַּעֲיָנוֹת יוֹצֵאִים וְשׁוֹפְעִים וְנִשְׁקִים לְכָל עֵבֶר וּפּוֹתְחִים בָּהּ פְּתוּחִים, וְעַל כֵּן רַחֲמִים נִמְצָאִים מִמֶּנָּה, וְרַחֲמִים פְּתוּחִים בָּהּ. וּמִשׁוּם שֶׁקוֹרְאִים לָהּ אֵם, נִקְבָּה גְבוּרָה, וְדִין יוֹצֵא מִמֶּנָּה. נִקְרָאת רַחֲמִים לְבִדְהָ, הָרִי מִצְדֵּיהָ מִתְּעוֹרְרִים דִּינִים, וּמִשׁוּם כֵּן כְּתוּב בְּרַחֲמִים וְנִקְוֵד בְּדִין. הָאוֹתִיּוֹת בְּרַחֲמִים, וְנִשְׁפָּע דִּין מִצְדָּהּ, כְּמוֹ כֵּן יְהוֹיָה, הִנֵּה דְרָגָה אַחַת.

דְּרָגָה שְׁנִיָּה - מִצְד הַרְאֻשׁוֹנָה הַזֹּאת יוֹצֵאת וּמִתְּעוֹרְרֵת דְּרָגָה אַחֶרֶת שֶׁנִּקְרָאת גְבוּרָה, וְזֶה נִקְרָא אֱלֹהִים בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ מִמֶּשׁ. וְהַרְאֻשִׁית (אֶחָת) הִיא מְזַעֵר אֲנַפִּין, וְבוֹ נִאֲחָזָה. וּמִשׁוּם שֶׁנִּאֲחָזָה (זֶה) בְּזֶה כְּתוּב ה' הָאֱלֹהִים, כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, בְּאֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת, וְהוּא אֶחָד, וְזוֹהֵי דְרָגָה שְׁנִיָּה. דְּרָגָה שְׁלִישִׁית - צִדְקָה. כְּתוּב אַחֲרוֹן, הָרִי בֵּית דִּין שֶׁל הַמֶּלֶךְ. וְלִמְדֵנוּ אֲדַנְיָ כֵּן

(תהלים קלט) אֶשָׂא כַנְפֵי שְׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֶרֶת יָם. מִי אַחֶרֶת הַיָּם? אוֹתָהּ שָׁעָה אַחֶרֶת שֶׁל אוֹתוֹ יָם הִיא. שְׁכַשְׁנִחַלְקָה, הִיתָה רֵאשִׁית, וְהָיָה דִין, וְעַכְשָׁיו הָאֶחֶרֶת הוּא שְׁלָה, שֶׁמִּסְתַּלְקִים דִּינֵיהָ, וְנִכְנָסֶת לְכַנְפֵי הַמֶּלֶךְ הִיא וְכָל אוֹתָם שֶׁמְזַדְּוִגִים עִמָּה. זֶהוּ שְׁכַתוּב אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֶרֶת יָם.

וְלִמְדֵנוּ, כָּל אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה בְּשָׁעָה שֶׁנִּחַלְקָה הַלֵּילָה, מִשְׁתַּתְּפִים עִם הַשְּׂכִינָה. וְכַשְּׁבָא הַבְּקָר וְהַגְּבִירָה מִתְּחַבְּרֵת עִם הַמֶּלֶךְ, הוּא נִמְצָא עִמָּה עִם הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ פּוֹרֵס עַל כָּלֵם אֶת כְּנָפָיו. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם מב) יוֹמֵם יֵצֵה ה' חֲסֵדוֹ וּבְלֵילָה שִׁירָה עִמִּי וְגו'. לְמִדְּנוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָאֶכּוֹת מְזַדְּמָנִים עִם הַגְּבִירָה, וּמְקַדִּימִים לְדַבֵּר עִמָּה וְלִהְתַּחַבֵּר עִמָּה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִמָּה עֲלֵיהֶם, וְהוּא קוֹרָא לָהּ לְפָרֵס עֲלֵיהָ אֶת כְּנָפָיו. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם ג) מְזַמּוֹר לְאַסְף אֶל אֱלֹהִים ה' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'. אֵל - זֶה אוֹר הַחֲכֵמָה, וְנִקְרָא חֲסֵד. אֱלֹהִים - זֶה גְבוּרָה. יְהוָה - זֶה שְׁלֵמוֹת הַכֵּל, רַחֲמִים. וְעַל זֶה - דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'. רַבִּי אֱלֵעָזָר הִיָּה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שֶׁמַּעוֹן אָבִיו. אָמַר לוֹ, הָרִי שְׁנִינּוּ אֱלֹהִים בְּכָל מָקוֹם הוּא דִין. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. יֵשׁ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, כְּמוֹ אֲדַנְיָ יְהוֹיָה. לְמָה נִקְרָא אֱלֹהִים, וְהָרִי אוֹתִיּוֹת הַרַחֲמִים הֵן בְּכָל מָקוֹם?

אָמַר לוֹ, כֵּן זֶה כְּתוּב בְּמִקְרָא, שְׁכַתוּב (דברים ה) וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, וְכַתוּב (מלכים א יח) ה' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמַר לוֹ, דְּבַר זֶה

— תהלים — זוהר תהלים —

כְּתוּב וְכִף נִקְרָא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת
בְּשֵׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם הַזֶּה בְּמָקוֹם הַזֶּה נִשְׁלָם,
וְאֵלוּ הֵן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת שֶׁנִּקְרָאוֹת בְּשֵׁמוֹת
הַדִּין, וְהַכֹּל נִקְשָׁר אֶחָד עִם אֶחָד בְּלִי פְרוּד,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. אָמַר לוֹ, אִם נוֹחַ לִפְנֵי אָבָא,
הָרִי שְׁמַעְתִּי עַל זֶה, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג) אֱהִיָּה
אֲשֶׁר אֱהִיָּה, וְלֹא עוֹמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ, אֲלַעְזֹר
בְּנִי, הָרִי פְרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים, וְעַכְשָׁו בְּדַבֵּר
אֶחָד הַכֹּל נִקְשָׁר. וְסוּד הַדְּבָר כִּף הוּא.
אֱהִיָּה, זֶה כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. שֶׁכְּשֶׁבִילִים
סְתוּמִים וְלֹא מִתְפָּרְשִׁים, וּכְלוּלִים בְּמָקוֹם
אֶחָד, אִזּוֹ נִקְרָא אֱהִיָּה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
סְתוּם וְלֹא נִגְלָה.

אֶחָד שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הַתִּתְקַן
בְּמָקוֹמוֹ, עֵזֵב אֶת הַכֹּל וְאָמַר
יְהוָה. זֶה פֶּרֶט, וְזֶה הַקִּיּוּם. וּבְאֹתָהּ שְׁעָה
יֵדַע מִשֶּׁהָ אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנִּסְתָּר
וְהַנִּגְלָה, וְנִדְבֵק בָּמָה שְׁלֹא נִדְבֵקוּ שְׂאָר
בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ. בָּא רַבִּי אֲלַעְזֹר
וְנִשֵּׁק יָדָיו.

אָמַר לוֹ, אֲלַעְזֹר בְּנִי, מִכַּאֵן וְהִלָּא הַזֶּהרָה
שְׁלֹא לִכְתֹּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ אֲלֵא
כְּרָאוּי. שֶׁכָּל מִי שְׁלֹא יוֹדֵעַ לִכְתֹּב אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי וְלִקְשָׁר אֶת קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה
קֶשֶׁר שֶׁל אֶחָד עִם אֶחָד בְּדִי לִיחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, כְּתוּב עָלָיו (בַּמְדַּבֵּר טו) כִּי דָבַר ה'
בְּזֶה וְאֶת מִצְוֹתוֹ הַפָּר הַכֶּרֶת תִּכְרֹת וְגו'.

אֲפֹלוּ שֶׁהַחֲסִיר דְּרָגָה אַחַת אוֹ קֶשֶׁר אֶחָד
מֵאוֹת אַחַת מֵהֵן. בֹּא רֵאָה, י' בְּרֵאשׁוֹנָה -
הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, נִסְתָּר מִכֹּל הַצְּדָדִים,
הַשְּׁבִילִים לֹא נִפְתָּחִים, הַכָּלֵל שֶׁל זָכָר
וְנִקְבָּה. קוֹצוּ שֶׁל יו"ד שֶׁלְמַעְלָה רוֹמֵז
לְאֵינָן. אַחַר כֵּן י' שְׁמוֹצִיאָה אֶת אוֹתוֹ הַנְּהָר
שְׁשׁוּפֵעַ וְיֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְלִהְתַּעֲבֵר מִמֶּנּוּ ה',
בְּזֶה כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וְנִהָר יֵצֵא מֵעֵדָן. יֵצֵא
וְלֹא יֵצֵא. מִשׁוּם כִּף לֹא צָרִיךְ לְהַפְרִד
מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם כִּף כְּתוּב רַעֲיָתִי. וְאִם תֹּאמַר,
כְּתוּב נִהָר, מִשְׁמַע אֶחָד, וְהָרִי כַּאֲן שְׁלֹשָׁה?
זֶה כִּף וְדַאֲי. י' מוֹצִיאָה שְׁלֹשָׁה, וּבְשִׁלְשָׁה

אֶחָד שֶׁיֵּצֵאָה מִמֶּנּוּ רֵאשִׁית וְאוֹתוֹ נִהָר
עֵבַר לְמִשְׁךְ אֶת הַכֹּל, אִזּוֹי נִקְרָא
אֲשֶׁר אֱהִיָּה. כְּלוֹמַר, עַל כֵּן אֱהִיָּה, אֱהִיָּה
מִזְמָן לְהַמְשִׁיךְ וְלִהְיוֹלִיד הַכֹּל. אֱהִיָּה -
כְּלוֹמַר, עַכְשָׁו אֲנִי הוּא הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
הַכָּלֵל שֶׁל כָּל פֶּרֶט. אֲשֶׁר אֱהִיָּה -
שֶׁהַתַּעֲבָרָה הָאִם, וְעֵתִידָהּ לְהוֹצִיאָה אֶת כָּל
הַפֶּרֶטִים וְלִגְלוֹת אֶת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן. אַחַר
כֵּן רָצָה מֹשֶׁה לְדַעַת מֵהוּ פֶּרֶט הַדְּבָר, עַד
שֶׁפָּרַשׁ וְאָמַר אֱהִיָּה (יְהוָה) - זֶהוּ פֶּרֶט. וְכַאֵן
לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר אֱהִיָּה. וּמִצְאָתִי בְּסִפְרוֹ שֶׁל
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר - בְּקֶשֶׁר שֶׁל עֵדוֹן
הַמְּמַשְׁלָה נִמְצָאת בַּחֲבָרוֹתָא עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת,
אֱהִיָּה עֵתִידָהּ לְהוֹלִיד. בֹּא וְרֵאָה אֵיךְ יוֹרֵד
מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֶת סוּד הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ (לְהֵרָאוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) לְמִשְׁהָ.
בְּרֵאשׁוֹנָה אֱהִיָּה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנִּסְתָּר
שְׁלֹא הַתְּגַלָּה כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. וְסִימָן -
(מִשְׁלִי ח) וְאֱהִיָּה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגו', וְכְתוּב

שָׁמַשׁ עַד מְבֹאוֹ: ב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפִי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ: ג יְבֹא אֱלֹהֵינוּ
 וְאֵל יַחֲרֹשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכַל וְסִבִּיבָיו נִשְׁעָרָה מְאֹד: ד יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מֵעַל
 וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עַמּוֹ: ה אִסְפוּ לִי חֲסִידֵי בְרִיתִי בְרִיתִי עָלַי זְבַח: ו וַיִּגִּדּוּ שָׁמַיִם
 צִדְקָן בִּי אֱלֹהִים שִׁפְטָה הוּא סֵלָה: ז שִׁמְעָה עַמִּי וְאֲדַבְּרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעֱיֶדָה
 בְּךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי: ח לֹא עַל זְבַחַיךָ אוֹזִיחַךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לְגַנְדִּי
 תָּמִיד: ט לֹא אֶמַח מִבֵּיתְךָ פֶּר מִמִּכְלֵאתֶיךָ עֲתוּדִים: י בִּי לִי כָּל חֵיטּוֹ יָעַר
 בְּהִמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּ: יא יִדְעֵתִי כָּל עוֹף הָרָיִם וְזִיו שָׂרֵי עַמּוּדֵי: יב אִם אֲרַעֵב לֹא
 אֲמַר לָךְ בִּי לִי תִבֵּל וּמְלֹאָה: יג הַאֲזַכֵּל בְּשֵׁר אֲבִירִים וְדָם עֲתוּדִים אֲשַׁתֶּה:
 יד זְבַח לְאֱלֹהִים תוֹרָה וְשָׁלֵם לְעִלְיוֹן נִדְרֶיךָ: טו וַיִּקְרָאנִי בְּיוֹם צָרָה אֲחֻלְצֶךָ

זוהר תהלים

הכל נכלל. י מוציאה לפניה אותו נהר, ושני בנים שמניקה האם, והתעברה מהם, ומוציאה אותם אחר כך. ה' - כמו כן ה', והם בנים תחת האב והאם.

אחר שהולידה, הוציאה בן זכר, ושמה אותו לפניה, וצריך לכתב ו', וזה יורש את נחלת האב והאם, ויורש שני חלקים, וממנו נזונית הבת. ועל כן צריך לכתב אחר כך ו"ה כְּאֶחָד, כמו ש"ה" ראשונה י"ה כְּאֶחָד, ולא צריך להפרידם. אף כֵּאֵן ו"ה כְּאֶחָד, ולא צריך להפרידם. והרי בארנו את הדברים. והדברים הללו עולים למקום אחר. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים את הסודות העליונים של המלך הקדוש וראויים להודות לו. זהו שכתוב (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך. למדנו, אמר רבי יהודה, (שם ט) אל אלהים דבר ויקרא ארץ. שלמות הכל, שלמותם של האבות הקדושים. דבר ויקרא ארץ, להמצא עם כנסת ישראל בשלמות ובשמחה. ומאיזה מקום הוא נמצא עמה? חזר ואמר, מציון

הטעם לקרבן וקרא מן הבמה

בְּהִמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּ (ג. ט): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 (דף ר"ח)] אמר, הכל דבר אחד, הקדוש ברוך הוא אמר את זה, באתי לגני, בגלל שכל קרבנות העולם כֵּאֵשׁ עוֹלִים, כלם עולים לתוך גן עדן בתחלה, סוד כנסת ישראל. וכיצד? בראשונה

וּתְבַכְּדָנִי: מו וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ} מַה לָּךְ לְסַפֵּר חֲקֵי וְתִשָּׂא כְרִיתִי עָלַי
 פִּיךָ: יז וְאַתָּה שָׁנֵאתָ מוֹסֵר וְתִשְׁלַךְ דְּבַרִי אַחֲרָיִךְ: יח אִם רָאִיתָ גִּבּוֹר וְתָרִץ עִמּוֹ
 וְעַם מְנַאֲפִים חִלְקֶךָ: יט פִּיךָ שִׁלַּחְתָּ בְרָעָה וּלְשׁוֹנְךָ תִּצְמִיד מִרְמָה: כ תִּשָּׁב
 בְּאַחֲרֶיךָ תִּדְבַר בֶּן אִמֶּךָ תִּתֵּן דִּבְרֵי: כא אֱלֹה עֲשִׂיתָ וְהִחַרְשִׁיתִי דְמוּת הַיּוֹת אֲהִיָּה
 כְּמוֹךָ אוֹכִיחֶךָ וְאַעֲרֹכָה לְעֵינֶיךָ: כב בֵּינֵנו נָא זֹאת שִׁבְחִי אֱלֹהֵי פֶן אֶטְרַף וְאִן
 מִצִּיל: כג זִבַח תִּזְדַּח וּבְכֻדָּנִי וְשֵׁם דְרָךְ אֲרָאֵנוּ בְּיִשְׁע אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ}:

— זוהר תהלים —

אותם בגמיעה אחת. זהו שכתוב (איוב מ)
 יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו. סוד הדבר,
 החמורה של כל אלו, עקר ויסוד לאלו
 הבהמות שלמה, משום שהרוח
 מתפשטת מהן (שרוחות הבהמות מתפשטות מהן)
 למטה, ומצטיירת אותה הרוח למטה
 בבהמות. וכאשר חטא האדם, מביא
 בהמה לקרבן, ואותה הרוח של בהמה זו
 עולה וחוזרת למקומה, ומתפשטת אותה
 הרוח בכלם. וכל אלו מסוג זה מתקרבים
 ובאים ונהנים מאותו חלב ודם שהיה
 לבוש של רוח זו, שהרי מצד שלהם היתה
 (בגלל) אותה הרוח (שלהם). וכלם נהנו ונזונו
 ונעשו סגורים על אותו האדם. ונקנס דרך
 הושט, כמו שנתבאר. ומשום זה הקרבן
 מן הבהמה.

ובהתחלת הקרבן, בשעה שאדם מודה על
 חטאיו, ושחיטתו וזריקת דמו על המזבח.
 עתה יש להסתכל, איך אותן רוחות
 קדושות נהנות מזה, ומה טעם של קרבן
 בהמה, והרי יותר היה ראוי לאדם לשבר
 אותה הרוח ולשוב בתשובה, ומה הטעם
 של שחיטת הבהמה ולשרפה באש
 המזבח? אלא סוד הוא, משום שיש בהמה
 שרוכצת על אלף הרים, ואלף הרים
 אוכלת בכל יום, וכלם נקראים (תהלים ג)
 בהמות בהררי אלף. ועל זה למדנו שיש
 בהמה שאוכלת בהמה. וממה נעשו?
 מאש. ואת כלם לוחכת אותם בהמה
 בלחיקה אחת. זהו שכתוב (דברים ד) כי ה'
 אלהיך אש אכלה הוא אל קנא. וכל מי
 הירדן שנתמלא בשש שנים, היא שותה

נא א למנצח מזמור לדוד: ב בבוא אליו נתן הנביא בא אשר בא אל בית שבע: ג חנני אלהים ^{תהלה} בחסדך ברב רחמיך מחה פשעי: ד (הרבה) הרב בבסני מעוני ומחטאתי מחרני: ה כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי

— שיימוש תהלים —

לנטמא בזנות

בבוא אליו נתן הנביא (נא, ב) [שימוש תהלים לפרק נא] אם יש לו חטא יאמר על שמן שומשמן עם שם שלו שהוא ד"ם. ד' מן מ' "דפרים בחלוף אי"ק, מ' מן ב' בבוא באלב"ם. ואמור אותו ג"פ ערב ובוקר וצהרים. וימשח גופו באותו שמן.

— זוהר תהלים —

חטאתי נגדי תמיד - אפילו לאחרי התשובה פשפש במעשיו

כי פשעי אני אדע וגו' (נא, ה): [זוהר ח"א פ'

נח (דף עג:)] פתח ואמר, (תהלים נא) כי

פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. כמה יש לבני אדם להשמר מחטאיהם לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי אחר שחטא אדם, רשום חטאו למעלה ולא נמחק, רק בכח של תשובה רבה, כמו שנאמר (ירמיה

ב) כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני. בא ראה, כיון שחטא אדם לפני הקדוש ברוך הוא פעם אחת - עושה רשם. וכשחטא בו פעם שנייה - מתחזק יותר אותו הרשם. חטא בו פעם שלישית - מתפשט אותו הכתם מצד זה לצד זה, ואז כתוב נכתם עונך לפני. בא ראה, כיון שחטא דוד המלך לפני הקדוש ברוך הוא על העסק של בת שבע, חשב שאותו חטא נרשם עליו לעולמים. מה כתוב? (שמואל ב יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. העבר אותו הרשם מלפניו.

אמר לו רבי אבא, והרי שנינו שבת שבע היתה של דוד המלך מיום שנברא

העולם, למה נתן אותה הקדוש ברוך הוא לאוריה החתי מקדם לזה? אמר לו, כך דרכו של הקדוש ברוך הוא - אף על גב שמוזמנת לכן אדם להיות שלו, מקדים אחר ונושא אותה עד שמגיע זמנו של זה. כיון שהגיע זמנו, נדחה זה שנשא אותה מלפני האחר הזה שבא אחר כך ומסתלק מהעולם, וקשה לפני הקדוש ברוך הוא להעבירו מהעולם כשעדין לא הגיע זמנו מלפני האחר הזה. וסוד שבת שבע שנתנה לאוריה החתי [כפי שאמרנו] בתחלה, צא ודיק ותמצא למה נתנה הארץ הקדושה לכנען בטרם שבאו ישראל, ותמצא דבר זה. והכל סוד אחד הוא ודבר אחד. בא ראה, דוד, אף על גב שהודה על חטאו ושב בתשובה, לא הסיר מלבו ורצונו מאותם חטאים שחטא ומאותו חטא של בת שבע, כי פחד עליהם תמיד שמא יגרם אחד מהם ויקטרג עליו בשעת הסכנה, ולכן לא שכח אותם ממנו ומרצונו.

דבר אחר, כי פשעי אני אדע - כל הדרגות שתלויות בהם חטאי בני אדם אני אדע. וחטאתי נגדי תמיד - זו פגימת הלכנה שלא יצאה מטמאתה עד שבא

תמיד: ו לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדרךך תזכה בשפטך: ז הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי: ח הן אמת חפצת בטחות

זוהר תהלים

רבנו, כמו שנאמר (תהלים נא) וחטאתי נגדי תמיד, כדי שישוב מהם.

האם חטא דוד המלך ומה היה חטאו כלל

לך לבדך וגו' (נא, ו): זוהר ח"ב פ' משפטים (דף

ק"א) דוד המלך אמר, (תהלים נא) לך

לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי וגו'. לך לבדך, מה זה לך לבדך? אלא משום שיש

חטאים שחוטא אדם לקדוש ברוך הוא

ולבני אדם, ויש חטאים שחטא לבני אדם

ולא לקדוש-ברוך-הוא, ויש חטאים

שחוטא לקדוש ברוך הוא לבדו ולא לבני

אדם (אחרים). דוד המלך חטא לקדוש ברוך

הוא לבדו ולא לבני אדם. ואם תאמר, הרי

חטא אותו החטא של בת שבע, ושנינו, מי

שכא על אשה ערוה ברצונה אסר אותה

על בעלה, וחטא לחברו, וחטא לקדוש

ברוך הוא - לא כך הוא. שההוא שאתה

אומר בהתר היה, ודוד לקח את שלו, וגט

היה לה מבעלה טרם שיצא לקרב, שכך

היה מנהג של כל ישראל שנותנים גט זמן

לאשתו כל שיוצא לחיל, וכך עשה אוריה

לבת שבע, ואחר שעבר זמן והיתה פטורה

לכל, לקח אותה דוד, ובהתר עשה כל מה

שעשה. שאלמלא לא כך וזה היה באסור,

לא היה משאיר אותה הקדוש ברוך הוא

בידו. והינו שפתיב לעדות, (שמואל ב יב)

וינחם דוד את בת שבע אשתו. עדות

שאשתו היא, ודאי אשתו, ובת זוגו היתה

שהזדמנה אליו מיום שנברא העולם. (וסוד

הדבר מלכות של מעלה שהוא נעשה רגל רביעית

שלמה והאירה בשלמות, ואז התבסס

העולם וישבו ישראל לבטח, שפתיב

(מלכים א ה) וישב יהודה וישראל לבטח איש

תחת גפנו ותחת תאנתו. ועם כל זה -

וחטאתי נגדי תמיד, ולא נפסק מהעולם

עד שיבא מלך המשיח לעתיד לבא, כמו

שנאמר (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר

מן הארץ.

צריך אדם להשמר מחטאיו ולא יסטה

לימין ולשמאל ועם כל זה צריך לאדם

לבדק בחטאיו בכל יום ויום שהרי כשאדם

עומד ממוטתו שני עדים עומדים לפניו

והולכים עמו כל היום

וחטאתי נגדי תמיד (נא, ה): זוהר ח"א פ'

וישב (דף קצ"א) אמר רבי יוסי,

משום זה צריך לאדם להשמר מחטאיו

ולא יסטה לימין ולשמאל, ועם כל זה

צריך לאדם לבדק בחטאיו בכל יום ויום,

שהרי כשאדם עומד ממוטתו, שני עדים

עומדים לפניו והולכים עמו כל היום.

רוצה האדם לקום - אותם העדים אומרים

לו בשעה שפותח עיניו: (משלי ד) עיניך

לנכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך. קם

ומסדר רגליו ללכת - אותם העדים

אומרים לו: (שם) פלס מעגל רגלך וגו'.

ועל כן, כשהולך האדם בכל יום, צריך לו

להשמר מחטאיו. בכל יום ויום, כשכא

הלילה, צריך להתבונן ולבדק בכל מה

שעשה כל היום שהוא כדי שישוב מהם

ויסתכל בהם תמיד, כדי שישוב לפני

זוהר תהלים

דוד, לך לבדך חטאתי. לבדך ולא לאחר. שהוא היה אותו החטא שחטא אליו. וזהו בדבר אוריה, וזהו בחרב בני עמון. כתוב, כי ה' עיניו משטטות בכל הארץ, אלו הנקבות. וכתוב, (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים, אלו הזכרים. והרי הם ידועים. דוד אמר (תהלים נא) והרע בעיניך עשיתי. בעיניך? לפני עיניך היה צריך להיות! אלא מה זה בעיניך? אמר דוד, באותו מקום שחטאתי, בעיניך היה. שהייתי יודע שהרי עיניך היו זמינים ועומדים לפני ולא החשכתי אותם, הרי החטא שחטאתי ועשיתי, באיזה מקום היה? בעיניך.

למען תצדק בדברך תזכה בשפטך (י. סג): ולא יהיה לי פתחון פה לומר לפניך. בא וראה, כל אמן כשמדבר, הוא מדבר באמנותו. דוד היה בדיח המלך, ואף על גב שהיה בצער, כיון שהיה לפני המלך, שב לבדחנותו כמו שהיה כדי לבדח את המלך. אמר, רבון העולם, אני אמרתי (שם כו) בחניי ה' ונסני, ואתה אמרת שלא אוכל לעמד בנסייך. הרי חטאתי למען תצדק בדברך ויהיה דברך אמת, שאלמלא לא חטאתי, יהיה דברי אמת, ויהיה דברך בריקנות. עכשו שחטאתי, כדי שיהיה דברך אמת, נתתי מקום לצדק דברך, לכן עשיתי, למען תצדק בדברך תזכה בשפטך. חזר דוד לאמנותו ואמר תוף צערו דברי בדיחנות למלך. שנינו, דוד לא היה ראוי לאותו המעשה, שהרי הוא אמר, (שם קט) ולבי חלל בקרבי (נקוד חלל, שכבר היה חלל בקרבי) כף הוא. אבל דוד אמר, בלב יש שני היכלות, באחד דם ובאחד

למרכבה העליונה, ונקרא בת שבע, על אבן אחת שבע העינים) הרי עדות שלא חטא דוד את חטא בת שבע כמו שאמרנו.

ומה החטא שחטא? (אלא) לקדוש ברוך הוא לבדו ולא לאחר. שהרג את אוריה בחרב בני עמון ולא הרג אותו בשעה שאמר לו ואדני יואב, שהרי דוד היה רבון עליו (ועל יואב), והכתוב מוכיח, שכתוב (שם כג) אלה שמות הגברים אשר לדוד, ולא אשר ליואב. ולא הרג אותו באותה שעה, והרג אותו בחרב בני עמון. והכתוב אומר ולא נמצא אתו דבר, רק בדבר אוריה החתי. רק למעט הוא בא. בדבר אוריה, ולא באוריה. והקדוש ברוך הוא אמר, ואותו הרגת בחרב בני עמון. וכל חרב בני עמון היה חקוק בו נחש עקם, דיוקן של דרקון, והוא עבודה זרה שלהם. אמר הקדוש ברוך הוא, נתת כח לאותו שקרן. (שכיון שחרב בני עמון התגברה אותה שעה על אוריה, כמה חזק התחזק אותו נחש עקם) משום שבשעה שהרגו בני עמון את אוריה, ועמו רבים מבני ישראל, והתגברה באותה שעה חרב בני עמון, כמה חזק התחזקה אותה עבודה זרה שקרן.

ואם תאמר שאוריה לא היה צדיק, כיון שכתוב עליו אוריה החתי - לא כף! צדיק הוא היה, אלא ששם מקומו היה חתי, כמו שנאמר ויפתח הגלעדי, על שם מקומו נקרא כף. ועל זה בדבר אוריה החתי, ששקוץ בני עמון התגבר על מחנה אלהים, שמחנות דוד היו ממש דיוקן שלמעלה, ובאותה שעה שפגם דוד מחנה זה, פגם למעלה מחנה אחר. ועל זה אמר

וּבְסִתָּם חֲבֵמָה תִּזְרְעֵנִי: ט הַחֲטָאֵנִי בְּאֵזוּב וְאַטְחֶה תְּכַבֵּסֵנִי וּמִשְׁלַג אֲלַבֵּן:
י תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָגֵלָה עֲצֻמוֹת דְּבִיתִי: יא הַסִּתֵּר פְּנֵיךָ מִחֲטָאֵי וְכֹל

זוהר תהלים

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה אָמַר, כִּי הִ' אָמַר לוֹ קָלֵל. יַדַע שֶׁהָרִי מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן יֵרֵד הַדָּבָר. שְׁנֵי צוּוּיִים צָוָה דָּוִד אֶת שְׁלֹמֶה בְּנוֹ - אֶחָד שֶׁל יוֹאֵב, וְאֶחָד שֶׁל שְׁמַעִי, עִם שְׂאֵר הַצּוּוּיִים שֶׁצָּוָה אוֹתוֹ. שֶׁל יוֹאֵב - שְׁכָתוּב (מלכים א ב) וְגַם אֶתָּה יַדְעָתָ אֶת עֲשֵׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה. דָּבָר נִסְתָּר הָיָה, שֶׁהָרִי אָפְלוּ שְׁלֹמֶה לֹא הָיָה לוֹ לְדַעַת. אֲלֵא מִשׁוּם שְׂאֵחָרִים יַדְעוּ (אוֹתוֹ), זֶה הַתְּגִלָּה לְשְׁלֹמֶה. וְעַל זֶה אָמַר, וְאֶתָּה יַדְעָתָ יְגוּ', מַה שֶּׁלֹא רָאוּי לָךְ לְדַעַת.

רוּחַ. אוֹתוֹ אֶחָד שְׁמָלֵא בְדָם, בּוֹ יֵשׁ דִּיּוֹר לִיְצַר הָרַע, וְלִבִּי לֹא כָךְ, שֶׁהָרִי הוּא רִיקוֹן, וְלֹא נִתְתִּי דִיּוֹר לְדָם רַע לְשִׁכְן בּוֹ יְצַר הָרַע, וְלִבִּי הוּא וְדָאֵי חָלָל בְּלִי דִיּוֹר (דס) רַע, וְכִיּוֹן שְׁכָךְ זֶה, לֹא רָאוּי דָּוִד לְאוֹתוֹ חֲטָא שְׁחָטָא, אֲלֵא כְּדִי לְתַת פֶּתַח חוֹן פֶּה לְרָשָׁעִים, שִׁיאֲמָרוּ, דָּוִד הִמְלִיךְ חֲטָא וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה וּמַחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל שְׁכָן לְשֶׂאֵר בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים נא, ט) אֲלַמְדָּה פִּשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחֲטָאִים אֲלִיךָ יִשׁוּבוּ.

יִשְׂרָאֵל שְׁמַעִי - שְׁכָתוּב וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׁמַעִי בֶּן גֵּרָא. מַה זֶה וְהִנֵּה עִמָּךְ? מִזְמֵן הוּא עִמָּךְ תְּמִיד, רַבּוֹ הָיָה, וּמִשׁוּם כֶּךָ לֹא אָמַר לוֹ עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאֵב. אֲבָל שְׁמַעִי זֶה שְׁנַמְצָא תְּמִיד עִמוֹ, אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ. וַיִּשְׁלַח הִמְלִיךְ וַיִּקְרָא לְשְׁמַעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא חֲכֻמָּתוֹ שֶׁל שְׁלֹמֶה בְּזֶה? אֲלֵא הַכֹּל עֲשֵׂה בְּחֻכְמָה, וְלִכְל הַצְּדָדִים הוּא הַתְּבוּנָן. שֶׁהָרִי שְׁמַעִי הָיָה חָכֵם, וְאָמַר שְׁלֹמֶה, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּגְדֵּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמַעִי וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה. עוֹד דָּבָר אַחֵר הַשְּׂגִיחַ שְׁלֹמֶה בְּחֻכְמָה, שְׁכָתוּב (שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמְקַלֵּל. מַה זֶה יֵצֵא יֵצֵא פְּעָמִים? מִסְפִּיק וַיֵּצֵא וַיִּקְלַל (לו). אֲלֵא יֵצִיאָה אַחַת - שִׁיֵּצֵא מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ לְדוֹד, וַיֵּצִיאָה אַחַת - שִׁיֵּצֵא מִירוּשָׁלַם אֶל עַבְדּוֹ שְׁמַת עָלָיו. יֵצִיאָה אַחַת לְמִלְךְ, וַיֵּצִיאָה שְׁנֵי לְעַבְדִּים. וְכֹל זֶה רָאָה שְׁלֹמֶה וְהַשְּׂגִיחַ בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אוֹתָהּ הַיֵּצִיאָה

וְכָתוּב, (שמואל ב טז) וְדוֹד עָלָה בְּמַעְלָה הַזִּיתִים עָלָה וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא הֵלֵךְ יַחַף. רֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וַיַּחַף לָמָּה? אֲלֵא הָיָה נְזוּף, עֲשֵׂה עֲצָמוֹ נְזוּף לְקַבֵּל עֲנָשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ אֲרַבַּע אַמּוֹת. אֲשֶׁרִי הָעֵבֶד שְׁכָךְ עוֹבֵד לְרַבּוֹ וּמוֹדַע לְחֲטָאוֹ לְשׁוֹב מִמֶּנּוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. בֹּא וְרֹאה, יוֹתֵר הָיָה מַה שֶׁעֲשָׂה לוֹ שְׁמַעִי בֶּן גֵּרָא מִכָּל הַצְּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְלֹא הִשִּׁיב דָּוִד כְּנִגְדּוֹ דָּבָר, שְׁכָךְ הָיָה רָאוּי לוֹ, וּבְזֶה הִתְכַּפְּרוּ חֲטָאֵיו. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן, שְׁמַעִי הָיָה תְּלָמִיד חָכֵם, וְחֻכְמָה רַבָּה הָיְתָה בּוֹ, לָמָּה יֵצֵא לְדוֹד וְעֲשֵׂה לוֹ כָּל מַה שֶׁעֲשָׂה? אֲלֵא מִמְקוֹם אַחֵר הָיָה הַדָּבָר, וְהַכְּנִיס לוֹ בְּלִבּוֹ דָּבָר זֶה, וְכֹל זֶה לְתוֹעֲלָתוֹ שֶׁל דָּוִד, שֶׁהָרִי מַה שֶׁעֲשָׂה לוֹ שְׁמַעִי, גֵּרָם לוֹ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וְשִׁכַּר לְבוֹ בְּשִׁכָר רַב, וְשִׁפְף הַרְבֵּה דְמַעוֹת מִתּוֹךְ לְבוֹ לְפָנָי

—== זוהר תהלים ==—

לו כְּתוּב. וְעוֹד, שֶׁהָרִי הָאֵילָן גּוֹרֵם לְהִיּוֹת נוֹטֵר וְנוֹקֵם כְּנַחֲשׁ.

וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי - זוֹ רוּחוֹ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ יְדוּד הַתְּפִלָּל אוֹתוֹ רוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְגו', (נא, יב) : [זוהר ח"א פ' וישב (דף קצב:)] רבי יהודה פתח,

(תהלים נא) **לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.** אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוּהוּ, אֲבָל לֵב טְהוֹר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א ג) וְנִתַּתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ וְגו', וְכְתוּב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מְשִׁתָּה תְּמִיד, וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֵב טְהוֹר וְדַאי. וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי - זֶהוּ רוּחַ נֶכּוֹן וְדַאי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְהַתְּעוֹרְרוּ, זוֹ רוּחוֹ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ, וְהַתְּעוֹרְרוּ (יחזקאל יא) וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם. וְדוּד הַתְּפִלָּל, אוֹתוֹ רוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

מִשׁוֹם שֵׁשׁ מֵהֶצֶד הָאֲחֵר לֵב טָמֵא וְרוּחַ עוֹעִים שֶׁמְסַטָּה אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם, וְזוֹ הִיא רוּחַ טְמֵאָה שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ עוֹעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יט) ה' מִסֹּף בְּקִרְבָּהּ רוּחַ עוֹעִים, וְעַל כֵּן וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי. מֵה זֶה חֲדָשׁ? זֶה חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה. בְּשִׁעָה שֶׁמִּתְחַדֶּשֶׁת הַלְּבָנָה, דוּד מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקִיָּם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ חֲדָשׁ. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שֶׁכְּתוּב (מלכים א כב) וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לְפָנָי ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנוּ וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו בְּמָה. וַיֹּאמֶר אֶצֵּא וְהִיִּיתִי רוּחַ שֶׁקָּרַב בְּפִי כָּל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּה וְגַם תּוֹכַל צֵא וַעֲשֵׂה כֵן. וְשִׁנִּינוּ שֶׁהִיְתָה רוּחַ

הַשְּׁנִיָּה, וְעַל זֶה אָמַר וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ. יָדַע שְׂבִי צִיָּאָה יְמוֹת. וְעַפְרָ בַּעֲפָר מַהוּ? אָמַר שְׁלֵמָה, אֶל אָבִי זֶה הָיָה בַּעֲפָר, אֶל שְׁמַעֲי זֶה יְהָיָה בְּמַיִם, שֶׁכְּתוּב וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת נַחַל קִדְרוֹן. שָׁם עָפַר וְכָאֵן מַיִם. שְׁנִיָּהֶם דָּן שְׁלֵמָה, לְהִיּוֹת עָפַר וּמַיִם כְּמוֹ סוּטָה, לְמִי שֶׁהִסְטִין דְּרָכּוֹ לְאָבִיו.

כְּתוּב וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נִמְרָצַת. וְכְתוּב וְאֶשְׁבַּע לוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחָרְב. וְכִי שְׁמַעֲנִי הָיָה טַפְשׁ? שְׁאֵלוֹ כֶּךָ הַשְּׂבִיעַ אוֹתוֹ, שְׁלֵא יֹאמֶר בְּחָרְב לֵא, אֲבָל בְּחִנִּית אוֹ בְּחִץ בֶּן. אֶלֵּא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ כָּאֵן. אֶחָד אָמַר הַתִּינוּק, בְּנוֹ שֶׁל הַדָּג הַגְּדוֹל, אוֹתוֹ שֶׁקִּשְׁקְשְׁוּ עוֹלָיִם לְרוּם הָעֵנָנִים. שְׂבוּעָתוֹ שֶׁל דוּד הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁהָיָה רוּצָה לְהַשְׂבֵּעַ, הָיָה מוּצִיא אֶת חֲרָבוֹ שֶׁשָּׁם הָיָה חֲקוּק שִׁם חֲקוּק וְשִׁם נִשְׁבַּע. וְכֶךָ עֲשֵׂה לְשְׁמַעֲנִי, שֶׁכְּתוּב וְאֶשְׁבַּע לוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחָרְב. בְּמָה הִיְתָה הַשְּׂבוּעָה הַזֹּאת? בְּחָרְב. (בְּחָרְב הַזֶּה שֶׁהִשֵּׁם הַקְדוּשׁ רַקַּב בְּהַ שְׂבוּעָה) בְּחָרְב נִשְׁבַּע. וְדָבַר אַחֵר דָּן שְׁלֵמָה. אָמַר, בְּקָלְלָהּ בָּא אֶל אָבִי, בְּדָבָרִים - הָרִי דְבָרִים אֵלָיו. וּבִשְׁם הַמְּפָרֵשׁ הָרַג אוֹתוֹ וְלֹא בְּחָרְב. וְלִכֵּן שְׁלֵמָה עֲשֵׂה כֶּךָ. עַכְשָׁו יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, שֶׁכִּיּוֹן שְׁדוּד הַשְּׂבִיעַ אוֹתוֹ, לְמָה הָרַג אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר שְׂבוּעָה זוֹ הִיְתָה בְּעֲלִילָה, שֶׁהָרִי הִלֵּב וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאֶחָד? אֶלֵּא וְדַאי דוּד לֹא הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יָדוּעַ, כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף מְקַבְּלִים הַכֹּל, וְהִלֵּב לֹא מְקַבֵּל אֶפְלוֹ כְּחוּט שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעֲרָה. דוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה הִלֵּב, וְקַבֵּל מֵה שְׁלֵא רָאוּי לוֹ לְקַבֵּל, וּמִשׁוֹם כֶּךָ, וַיִּדְעַתְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה

עֲזַנְתִּי מִחַה: יב לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: יג אֵל

זוהר תהלים

ועוד, על מה שהרג את נבות ונטל את כרמו, למה הרג אותו הרג? אלא שהרג אותו בלי דין נענש. הרג אותו בלי דין ונטל את כרמו, ומשום כך כתוב (מלכים א כא) הרצחת וגם ירשת, ועל כן נענש. ובא וראה כמה הם בני אדם בעולם שרוח השקר הזו מסטה אותם בשקר, והוא שולט בעולם בכמה צדדים ובכמה מעשים, והנה בארנו את הדברים. ועל כן דוד המלך בקש להשמר ממנו ורצה לצאת מתוך הטמאה, שכתוב (תהלים נא) לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. זו היא רוח נכון, והאחר הוא רוח שקר. ועל כן שתי דרגות הן, אחת קדושה ואחת טמאה.

קרבו בא להתקרב לפני ה' ולעורר חסדים ללב טהור ברא לי אלהים וגו', (נא יב): וזוהר ח"א פ' ויקרא (דף ה:) רבי חזקיה היה מצוי לפני רבי שמעון. אמר לו, זה שנקרא קרבן, קרוב היה צריך להיות, או קריבות. מה זה קרבן? אמר לו, הרי זה ידוע לחברים, קרבן הוא מאותם הכתרים הקדושים שנקרבים כלם כאחד ונקשרים זה עם זה עד שכלם נעשים אחד, ביחוד שלם, לתקן את השם הקדוש פראוי. זהו שכתוב קרבן לה'. קרבן של אותם כתרים קדושים לה' הוא, להתקן השם הקדוש וליחדו פראוי כדי שימצאו רחמים בכל העולמות. והשם הקדוש שהתעטר בעטרותיו לבשם את הכל. וכל זה כדי לעורר רחמים ולא לעורר דין. ומשום כך

נבות היזרעאלי. וכי הנשמות, כיון שעולות ועומדות למעלה, הן יכולות לשוב לעולם הזה? והדבר תמוה שאמר, אצא והייתי רוח שקר בפני וגו'.

ועוד, מה הטעם נענש עליו אחאב? שהרי דין התורה ששם שמואל לפני ישראל כך הוא, שכתוב (שמואל א ח) את שדויתכם וכרמיכם וזיתים הטובים יקח, ואם אחאב נטל אותה כרם בנבות, דין היה! ועוד, שהיתה לו כרם אחרת, או זֶהב, ולא רצה! אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, הרוח הזו שאמרו שהיא רוח של נבות, כאן יש להסתכל - וכי הרוח של נבות יכולה לעלות ולעמד לפני הקדוש ברוך הוא לבקש שקר, שכתוב ויצא הרוח? ואם הוא צדיק, איך יבקש שקר בעולם ההוא, שהוא עולם של אמת? ומה בעולם הזה לא צריך צדיק שקר, בעולם ההוא לא כל שכן? ואם אינו צדיק, איך יכול לעמד לפני הקדוש ברוך הוא? אלא ודאי נבות לא היה כל כך צדיק לעמד לפני הקדוש ברוך הוא, אלא רוח אחרת היתה ששלטה בעולם, שזוהי רוח שתמיד עומדת ועולה לפני הקדוש ברוך הוא, וזוהי שמסטה את בני העולם לשקר, ומי שהוא רגיל בשקר, משתדל תמיד בשקר, ועל זה אמר אצא והייתי רוח שקר וגו', ועל כן הקדוש ברוך הוא אמר לו צא ועשה כן. צא מכאן, כמו שבארוהו שכתוב (תהלים קא) דבר שקרים לא יכון לנגד עיני, ומשום זה היא רוח שקר ודאי.

תְּשָׁלִיבֵנִי מִלְּפָנֶיךָ יְרוּחַ קְדֻשָׁךְ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי יְהוָה הַשִּׁיבָה לִּי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ
נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי טו אֶלְמֶדָה פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֱלֹהֶיךָ יִשׁוּבוּ: טז הַצִּילֵנִי
מִדְּמַיִם אֱלֹהִים תִּשְׁמַעְתִּי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: יז אֲדַנִּי שְׁפָתַי

זוהר תהלים

הזוהר תקונא תמני טרי (דף לד ע"א) זוהר תורה
אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלְתֶּךָ, אֲדַנִּי
עולה במספר היכ"לשה ונאמר (חבוקק ב) וה'
בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ, זכאי
הוא מי שזוכה ליכנס להיכלו של הקב"ה
לחזות את המלך והמטרונה, זכאי הפה
שתשרה בו תפלה שהיא אֲדַנִּי שאומרים
אלהי אדני שפתי תפתח, וזכאין השפתים
שהן שערי ההיכל, כדמיון אלה שנאמר
בהן פתחו לי שערי צדק, שכאשר הפה
פותח בתפלה עם השכינה אז הוי"ה יענה
מיד, זש"כ (ישעי' נח) אז תקרא וה' יענה,
א"ז מספר ח', והן ח' אותיות של הוי"ה
אהי"ה, וה' יענה, הוא ובית דינו, וזהו
הוי"ה אֲדַנִּי יאהדונה". ובווא וראה אם
האדם עולה במחשבתו בתפלתו עם
השכינה, וכמו כן בכל מצוה ומצוה שהוא
עושה, מיד כשהוא דופק בפתח היכל
המלך הן נביא או חוזה או חכם או צדיק
או חסיד, מדי כשהוא קורא לפני השער
אם השכינה עלתה שמה אז הוי"ה יענה
מיד, ולא ימתין לעבד או לשר שיפתח לו,
אלא הקב"ה ממש פותח לו מתוך
החביבות והאהבה שיש לו אליה כחתן
אל הכלהשי ואם השכינה לא עלתה

לה' הוא, ולא לאלהים. לה' - אָנוּ צְרִיכִים
לְעוֹרֵר רַחֲמִים, וְלֹא לְאֱלֹהִים. אָנוּ רוֹצִים
רַחֲמִים וְלֹא דִין. אָמַר, אֲשֶׁרֵי חֲלָקִי
שְׁשָׂאֲלַתִּי וְהִרוּחְתִּי אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר. אָבֵל הָרִי כְּתוּב, (תהלים נא)
לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וּגְו', (נא, יב) לֵב
נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. זְבַחִי
אֱלֹהִים כְּתוּב, וְלֹא זְבַחִי ה'. אָמַר לוּ, וְדַאי
כֶּךָ זֶה, קָרַבֵּן אֱלֹהִים לֹא כְּתוּב, אֶלֶּא זְבַחִי
אֱלֹהִים. וְלִכֵּן שְׁחִיטָתְךָ בְּצִפּוֹן, שְׁהָרִי
זְבִיחָה הִיא בְּשִׁבְלֵי אֱלֹהִים, אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל
הַגְּבוּרָה שִׁתְּבַשֵּׁם וְיִשְׁבֵּר אֶת רוּחַ הַדִּין,
וְיַחַלֵּשׁ הַדִּין, וְיִתְגַּבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין. וְעַל
כֵּן זְבַחִי אֱלֹהִים, לְשִׁבֵּר אֶת הַפֶּחַ וְהַתְקַף
שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, שְׁכְּתוּב רוּחַ נִשְׁבְּרָה,
שְׁתִּהֶיָה אוֹתָהּ רוּחַ הַתְקִיפָה נִשְׁבְּרָה, וְלֹא
יִתְגַּבֵּר רוּחָהּ וְכִחָהּ וְתִקְפָהּ. וְאֵז אָדָם צָרִיךְ
לְעַמֵּד עַל הַמְּזַבֵּחַ בְּרוּחַ נִשְׁבְּרָה, וְיִתְבַּיֵּשׁ
בְּמַעֲשָׂיו, כְּדִי שְׁתִּהֶיָה אוֹתָהּ רוּחַ תְּקִיפָה
שְׁבוּרָה, וְהַכֵּל כְּדִי שְׁהַדִּין יִתְבַּשֵּׁם,
וְיִתְגַּבְּרוּ הַרַחֲמִים עַל הַדִּין.

כְּאֲשֶׁר הִפָּה פוֹתַח בְּתַפְלָה עִם הַשְּׁכִינָה אֵז
הַוִּי"ה יַעֲנֵה מִיד

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּגְו' (נא, יז): [תיקוני

זיו זוהר

קודם כל מצוה ותפלה לשם יחוד קוב"ה
ושכינתיה:

קה. כאן יתבאר הסוד לאמר פסוק זה קודם כל
התפלה שבלחש: קו. ובעבור סוד זה נתקן לומר

תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ: יְיָ כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה:
 יְיָ זִבְחֵי אֱלֹהִים ^{תִּקְוַת בְּלִי חַיִּים} רוּחַ נְשַׁבְּרָה לִבְ נְשַׁבְּרָה לִבְ נְשַׁבְּרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים ^{תִּקְוַת בְּלִי חַיִּים} לֹא תִבְזֶה:

— זוהר תהלים —

זִבַּח שְׁלָמִים לַיהוָה. וּמִשׁוֹם כֶּף, כִּיּוֹן שְׂדוּד
 הַמֶּלֶךְ אָמַר לְאֱלֹהִים, הַצֵּטְרֵךְ לְכָתֹב כִּי לֹא
 תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה. שְׁהָרִי
 לְשֵׁם הַזֶּה לֹא מְקַרְיָבִים, אֲלֵא רוּחַ נְשַׁבְּרָה,
 שְׁכָתוּב זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה. קָרָבָן
 שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֵצֶב וְשִׁבְרוֹן לִב. וּמִשׁוֹם
 כֶּף, מִי שֶׁחָלַם חֵלוֹם רַע, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
 עֲצָבוֹת, שְׁהָרִי בְּמִדַּת אֱלֹהִים (דִּין) עֹמֵד,
 וְזִבַּח שֶׁל מִדַּת הַדִּין צָרִיךְ עֲצָבוֹת וְרוּחַ
 נְשַׁבְּרָה, וְאוֹתָהּ עֲצָבוֹת מְרַפֵּאת אֶת הַחֵלוֹם
 הָרַע, וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין. שְׁהָרִי הַזִּבַּח
 שְׂרָאוֹי לְמִדַּת הַדִּין, הַקָּרִיב לְפָנָיָהּ.

לִבְ נְשַׁבְּרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. מַה זֶה
 לֹא תִבְזֶה? מִכֶּלֶל שֵׁשׁ לִב שֶׁהוּא
 בּוֹזֵה? כֵּן. זֶהוּ לִב שֶׁהוּא גָּאָה, לִב בְּגִסּוֹת
 הַרוּחַ, הֵינּוּ לִב בּוֹזֵה, אֲבָל לִב נְשַׁבְּרָה
 וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. הֵיטִיבָה בְּרִצּוֹנָךְ
 אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם. מַה זֶה
 הֵיטִיבָה? נִרְאֶה שְׁהָרִי טוֹב יֵשׁ בָּהּ, וְעִכְשָׁו
 הֵיטִיבָה עַל אוֹתוֹ הַטוֹב! וְדַאי כֶּף הוּא,
 שְׁהָרִי מִן הַיּוֹם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַשְׁתַּדֵּל בְּבָנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה עַד
 עַכְשָׁו, אוֹתָהּ הִטְבָּה שֶׁל רִצּוֹן לֹא שָׁרְתָה
 עַל אוֹתוֹ הַבָּנִין, וְעַל כֵּן לֹא נִתְקַן. שְׁהָרִי
 בְּשָׁעָה שֶׁהִרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן יִתְעוֹרֵר, הוּא
 יֵיטִיב וְיִדְלִיק אֶת הַמְּנֹרוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַבָּנִין
 וְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאִפְלוּ הַמְּלָאכִים שֶׁל
 מַעֲלָה לֹא יוֹכְלוּ (לֹא) לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ בֵּית
 מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בָּנִין, וְאֵז בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 וְכָל הַמַּעֲשֶׂה נִתְקַן.

בתפלה ההיא או בעשיית מצוה, אין
 הקב"ה מחשיבו שיפתח לו היכלו,
 ואפילו לא על ידי שליח, ואין הוא
 כדאי ליכנס להיכל המלך, עוליו נאמר
 בחוץ תעמד, ומבחוץ נותנים לו בקשתו
 על ידי שליח או ממונה, ואם גם
 תפלתו אינה עולה כראוי דוחים אותה
 החוצה וסוגרים השערים בפניה, ועליה
 נאמר (משלי א) אז יקראנני ולא אענה
 ישחרנני ולא ימצאנני, כמו כן כאשר
 קוראים ישראל כל אחד ואחד להקב"ה
 בקריאת שמע או בתפלה או בכל
 מצוה, אם השכינה איננה שם גם הוא
 לא נמצא שם, זש"כ (שמות כ) בכל
 המקום אשר אזכיר את שמ"י אבוא
 אליך וברכתיך.

כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח וּגו' (נא, יח) : [זוהר ח"ב פ'
 משפטים (דף ק"א)]. כָּתוּב כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח
 וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ
 נְשַׁבְּרָה לִבְ נְשַׁבְּרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.
 כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח, וְכִי לֹא רוּצָה הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שִׁיקְרִיבוּ לְפָנָיו קָרְבָן, וְהָרִי הוּא
 תִקַּן לְרָשָׁעִים קָרְבָן שִׁיקְרִיבוּ וְיִתְכַפֵּר לָהֶם
 חַטָּאִים? אֲלֵא שְׂדוּד אָמַר אֶת זֶה לְשֵׁם
 אֱלֹהִים, וְקָרְבָן לֹא מְקַרְיָבִים לְשֵׁם אֱלֹהִים,
 אֲלֵא לְשֵׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. שְׁהָרִי
 לְדִין הַקְּשָׁה, מִדַּת הַדִּין, לֹא מְקַרְיָבִים
 קָרְבָן, שְׁכָתוּב (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם
 קָרְבָן לַיהוָה, וְלֹא לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי
 תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה לַיהוָה. זִבַּח תּוֹדָה לַיהוָה.

כ היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים: כא אז תחפץ זבחי צדק
עולה וכליל אז יעלו על מזבחתך פרים:

זוהר תהלים

רוח הולך ולא ישוב. שיהיה אותו אדם
בהבטחה שלא ישוב אצלו לעולמים. זהו
שכתוב ולא ישוב. לב נשבר ונדכה - אותו
אדם שלא התגאה ולא התענג בתענוגי
העולם - אלהים לא תבזה, בכבוד הוא
אצלו.

היטיבה ברצונך וגו' (נא, כ): [זוהר ח"ב פ'
משפטים (דף ק"ז).]

ירושלים. וכי מיום שהשתדל בכנין בית
המקדש עד עכשו לא בנה אותם? (א) אם
חומות ירושלים עד עכשו לא בנה - בית
המקדש על אחת כמה וכמה. אלא שכל
מעשי הקדוש ברוך הוא אינם כמעשי בן
אדם. כשבני אדם בנו בית המקדש למטה,
בהתחלה עשו את חומות העיר, ולבסוף
עשו את בית המקדש. חומות העיר
בהתחלה כדי להגן עליהם, ואחר כך בנין
הבית. והקדוש ברוך הוא לא כך, אלא
בונה בתחלה את בית המקדש, ובסוף
כשיוויריד אותו מן השמים יושיב אותו על
מקומו, אז יבנה את חומות ירושלים, שהן
חומות העיר. ועל זה אמר דוד המלך עליו
השלוש, (תהלים נא) היטיבה ברצונך את ציון
- בהתחלה, ואחר כך תבנה חומות
ירושלים. כאן יש סוד. כל המעשים
שעושה הקדוש ברוך הוא, בהתחלה
מקדים אותו שלבחוץ, ואחר המח
שלפנים, וכאן לא כך. בא וראה, כל אותם
המעשים שעושה הקדוש ברוך הוא
ומקדים אותו של בחוץ, המח הקדים

כאשר בא אדם להטמא בחטאיו ממשיך
עליו רוח מצד הטמאה ומתגאה על האדם
ושולט עליו לכל רצונו

זבחי אלהים רוח נשברה וגו' (נא, יט): [זוהר

ח"ג פ' פנחס (דף ר"מ).]

רבי אבא פתח,

זבחי אלהים רוח נשברה וגו'.

(תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'.
פסוק זה פרושהו, שרצון הקדוש ברוך
הוא, אין רצונו בקרבן של אדם על
חטאיו, אלא רוח נשברה. ובני אדם לא
יודעים מה אומרים. וכך שמענו מהמנורה
הקדושה, שכאשר בא אדם להטמא
בחטאיו, ממשיך עליו רוח מצד הטמאה,
ומתגאה על האדם ושולט עליו לכל
רצונו. ואותו צד הטמאה מתגבר בכחו
ומתחזק, ושולט עליו שיעשה רצונו. בא
אדם ושולט עליו להטהר - מטהרים אותו.
בזמן שהיה בית המקדש קיים, הקריב
קרבנו - כל כפרה שלו תלויה עליו, עד
שהתחרט ושבר לאותה הרוח מתוך גאותו
והשפיל אותה. וזוהי השבירה של אותה
דרגה של טמאה. וכאשר נשברת אותה
רוח הטמאה ומקריב קרבנו, זהו שמתקבל
ברצון כמו שצריך.

ואם לא נשברת אותה רוח, אין קרבנו
כלום, ונמסר לכלבים, שהרי קרבן
זה אינו של הקדוש ברוך הוא, אלא
מהכלבים. ומשום זה זבחי אלהים כמו
שצריך הוא רוח נשברה, שישבר אותה
רוח טמאה ולא תשלט. ועל זה מי שישבר
אותה כמו שצריך, עליו כתוב, (תהלים עח)

—== זוהר תהלים ==—

ראו עתה כי אני הוא ואין אלהים עמדי

אז תחפץ וגו' (נא, כא) : [זוהר ח"ב פ' משפטים דף

ק"ט.] באותו זמן, (תהלים נא) אז תחפץ ובחי

צדק. היות שהרי אז יתחבר הכל בחבור

אחד, ויהיה השם שלם בכל תקונו, ואז

הקרן יהיה שלם לה' אלהים. שעכשו

אלהים לא מתחבר לקרן, שאלמלא

התחבר בו, כמה אלהים יעלו אזנים

להתחבר לשם. אבל באותו זמן, (שם פו) כי

גדול אתה ועושה נפלאות אתה אלהים

לבדך. ואין אלהים אחר. ובאותו זמן כתוב,

(דברים לב) ראו עתה כי אני הוא ואין

אלהים עמדי. (ראו עתה) ראו כי אני הוא

גדול, מה זה עתה? אלא שלא היה קדם

לכן, ובאותו זמן זה יהיה. אמר הקדוש

ברוך הוא, עתה ראו מה שלא יכלתם לראות

מקדם לכן. כי אני אני, למה פעמים? אלא

כדי לדיק, שהרי אין שם אלהים, אלא הוא.

שהרי כמה פעמים שנאמר אני פעם אחת

ולא יותר, והיה שם הצד האחר. אבל עכשו

אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שהרי כל

הצד האחר העבר, ודוקא אני אני. אני אמית

ואחיה. עד עכשו המח היה מן הצד האחר.

מכאן והלאה, אני אמית ואחיה. מכאן

שבאותו הזמן, כל אותם שלא טעמו טעם

המות - ממנו יהיה להם מות, ויקים אותם

(מיד). למה? כדי שלא תשאר מאותה הזקמה

בעולם כלל, ויהיה עולם חדש במעשי ירי

הקדוש ברוך הוא.

במשכה, ובמעשה אותו של בחוץ,

שהרי כל קלפה היא מצד האחר, והמח

מן המח, ותמיד הצד האחר מקדים וגדל

ומתרבה ושומר הפרי. כיון שמתרבה,

זורקים אותו החוצה, ויכין רשע וצדיק

ילבש, וזורקים את אותה קלפה,

ומברכים את הצדיק בעולם. אבל כאן,

בכנין בית המקדש, שהצד הרע יעבר

מהעולם - לא צריך, שהרי המח

והקלפה שלו היה. הקדים המח, שכתוב

היטיבה ברצונך את ציון - בהתחלה,

ואחר כך תבנה חומות ירושלים. אותה

חומה החיצונית, שהיא קלפה, שלו היא

ממש, שכתוב (זכריה ב) ואני אהיה לה

נאם ה' חומת אש סביב. אני ולא הצד

הרע.

ישראל הם המח העליון של העולם.

ישראל עלו במחשבה בתחלה.

העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות,

שהם קלפה, הקדימו, שכתוב (בראשית לו)

ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום

לפני מלך מלך לבני ישראל. ועתיד

הקדוש ברוך הוא להקדים את המח

בלי קלפה, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל

לה' ראשית תבואתה. המח קודם

לקלפה. ואף על גב שהמח יעמד בלי

קלפה, מי הוא שיושיט יד לאכל ממנו?

משום שכל אכליו יאשמו רעה תבא

אליהם נאם ה'.

נב א לַמְנַצֵּחַ מִשְׁבִּיל לְדוֹד: ב בְּבוֹא דוֹאג הָאֲדָמִי וַיַּגֵּד לְשֹׂאוֹל וַיֹּאמֶר לוֹ
 בָּא דוֹד אֵל בֵּית אַחִימֶלֶךְ: ג מַה תַּתְּחַלֵּל בְּרַעַה הַגִּבּוֹר חֶסֶד אֵל כָּל
 הַיּוֹם: ד הַיּוֹת תִּחְשַׁב לְשׁוֹנֵךְ בְּתַעַר מִלְטֵשׁ עֲשֵׂה רַמְיָה: ה אַחֲבַת רַע מִטּוֹב
 שְׁקָר מְדַבֵּר צֶדֶק סֵלַח: ו אַחֲבַת כָּל דְּבָרֵי בָלַע לְשׁוֹן מְרֻמָּה: ז גַּם אֵל יִתְצַדֵּק
 לְנֹצֵחַ יַחֲתֵךְ וַיִּסְחָךְ מֵאֲחֵל וְיִשְׁרֹשֶׁף מֵאַרְץ חַיִּים סֵלַח: ח וַיִּרְאוּ צַדִּיקִים וַיִּירְאוּ
 וְעָלְיוּ יִשְׁחַקוּ: ט תִּנְהַה הַגִּבּוֹר לֹא יִשִּׂים אֱלֹהִים ^{תַּחַת בְּעַל הַיָּמִין} מְעֻזּוֹ וַיִּכְטַח בְּרַב עֲשָׂרוֹ
 יַעֲזֹ בַּחֲרָתוֹ: י וַאֲנִי כְּזוֹת רַעֲנָן בְּבֵית אֱלֹהִים ^{תַּחַת בְּעַל הַיָּמִין} בְּמַחְתֵּי בַחֲסֵד אֱלֹהִים ^{תַּחַת בְּעַל הַיָּמִין}

— שִׁמוּשׁ תַּהֲלִים —

להסיר המורגל מדבר לשון הרע

בבוא דואג וגו' (נב, ב) [שימוש תהלים לפרק נב] להסיר המורגל מדבר לשון הרע, כתוב אותו ותלהו עליו.

— זוהר תהלים —

דוד המלך נקרא זית רענן

חמור גורם לחטא גם כן נענש עליו

וַאֲנִי כְּזוֹת רַעֲנָן בְּבֵית וְגו' (נב, ב): [זוהר ח"ג
 פ' שלח לך (דף קס"ד):] וּבִשְׁעָה שְׁכַתּוֹב
 וְלֹא יִסְפָּה שׁוֹב אֵלָיו עוֹד, לֹא יָדַע אָדָם
 לְאֵן הִלְכָה, וְהִיא שָׁבָה לְמִקּוֹמָה וְנִגְנְזָה
 בְּפֶתַח זֶה, וְהִיא תִקַּח עֲטָרָה בְּפִיָּה וְתִשִּׂים
 עַל רֹאשׁ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, הַגִּיעַ וְלֹא הַגִּיעַ,
 וְאִז כְּתוֹב, (תהלים כא) תְּשִׁית לְרֹאשׁוֹ עֲטָרַת
 פָּז. וְכִינּוֹן שֵׁיִקְרָא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּסִפְרֵי
 תוֹרָה, יְקוֹמוּ שְׁנֵי נְשָׂרִים, זֶה מִכָּאן וְזֶה
 מִכָּאן, וַיּוֹנֶה מִתְּכּוֹפֶפֶת, וּמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ
 יוֹרֵד, וְעֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ, עַד מְדַרְגָּה
 אַחֲרוֹנָה. וְשְׁנֵי נְשָׂרִים פּוֹרְחִים לְמַעַלָּה עַל
 רֹאשׁוֹ, וַיּוֹנֶה שָׁבָה וְעֲטָרָה בְּפִיָּה, וַיִּקְבְּלוּ
 אוֹתָהּ שְׁנֵי נְשָׂרִים אֵלָיו. דָּוִד הַמֶּלֶךְ נִקְרָא
 זֵית רַעֲנָן לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוֹב
 (תהלים נב) וַאֲנִי כְּזוֹת רַעֲנָן בְּבֵית וְגו'. עֲלֵה
 זֵית - זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ כֵּן דָּוִד. וְזֶהוּ שְׁרָמְזָה
 יוֹנָה זו בִּימֵי נַח, שְׁכַתּוֹב (בראשית ח) וְהִנֵּה

בבוא דואג האדמי וגו' (נב, ב): [זוהר ח"ב
 דף רכ"ד.] זוהר תורה] בבוא דואג
 האדמי ויגד לשאול ויאמר לו בא דוד
 אל בית אחימלך. אמר רבי אבא בוא
 וראה דוד במה שהוא היה בורח מלפני
 שאול, בזה גרם שנאבדו כל אותן כהני
 נוב, ולא נשאר מכלם אלא אביתר בלבדו
 שברח, וזאת גרם כמה רעות בישראל,
 מת שאול ובניו ונפלו מישראל כמה
 אלפים ורבבות, ועכ"ז חטא ההוא היה
 תולה על דוד לגבות ממנו, עד שכל זרע
 דוד נאבדו ביום אחד, ולא נשאר מהם
 אלא יואש בלבדו שנגנב, כדמיון שלא
 נשאר מאחימלך אלא אביתר בלבדו, ועד
 זמן רב חטא ההוא היה תולה לעשות דין
 על נוב בשביל אותו החטא של נוב,
 שכתוב (ישעי' י) עוד היום בנוב לעמוד,
 וזה נתבאר.

עולם ועד: יא אודך לעולם כי עשית ואקנה שמך כי טוב נגד חסידך:

—== זוהר תהלים ==—

וכתוב כי טוב נגד חסידך, וכי לאחר אינו טוב? לא היה בידו? אמר: אוי לסחורתנו שעזבנו את הקדוש ברוך הוא בגללה. רבי חייא ורבי יוסי שהיו יושבים במערה שמחו. אמר רבי חייא לרבי יוסי, ולא אמרתי לך שפשושה הקדוש ברוך הוא נס, בכל הוא עושה? יצאו.

בשיצאו, הקדים רבי חייא ופתח, (ישעיה נ) שלום שלום לרחוק. שני שלומות כאן, אחד לרחוק ואחד לקרוב, והכל אחד. לרחוק – שנעשה קרוב. (ועוד לרחוק) זהו בעלי התשובה, שקדם היה רחוק, ועכשו הוא קרוב. ועוד רחוק – כשאדם מתרחק מהתורה, רחוק הוא מהקדוש ברוך הוא. ומי שקרוב לתורה, מקרב אותו הקדוש ברוך הוא עמו, ועכשו התחברו עמנו ותכנסו למערה. באו אותם סוחרים והשתתפו עמם. שחררו את המשא מחמוריהם ותקנו להם אכל, ויצאו כלם לפי המערה. אמר אחד מהסוחרים: יאמרו לנו בעלי התורה את הפסוק הזה, אודך לעולם כי עשית ואקנה וגו'. כי עשית, מה זה כי עשית, ולא כתוב מה? וכתוב כי טוב נגד חסידך, וכי לגבי אחר אינו כי טוב? אמר רבי חייא, כי עשית ודאי. ומה עשית? לעולם. שבגלל זה העולם שעשה הקדוש ברוך הוא והתקין אותו, מודה אדם לקדוש ברוך הוא בכל יום. ואקנה שמך כי טוב נגד חסידך, כך זה ודאי, כנגד אותם צדיקים, שמו של הקדוש ברוך הוא הוא טוב, ולא כנגד

עלה זית טרף בפיה. אותו עלה זית טרף ונחטף לכבודו, במה? בפיה. שעומדת על ראשו, ומקבל כבוד מיונה זו. ומה שכתוב טרף ולא טרפה, (אלא) כזכר הזה שעושה חיל ומנצח. בישיבת הרקיע יונה זכר הוא. מתוך שנקרא יונה כתוב כנקבה, וכתוב כזכר בזמן שמקבל כבוד זה.

אודך לעולם כי עשית ואקנה מה זה כי עשית ולא כתוב מה? כי טוב נגד חסידך וכי לגבי אחר אינו כי טוב?

אודך לעולם כי עשית וגו'. (נב, יא): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף כ"א)]. רבי יוסי פתח, (שופטים ד) ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי וגו', מה זה אומר? אלא אמר ברק, הואיל ורוח הקדשה שורה עליה, בזכותה אנצל ולא ישרה עלי נזק. ומה ברק סמוך על אשה להנצל בגללה – אנו, שהתורה עמנו, שהיא שמו של המלך הקדוש, על אחת כמה וכמה. ישבו בתוך אותה המערה כל אותו היום, וכשירד הלילה, האירה הלבנה במערה. עברו שני סוחרים וחמוריהם טעונים מיין וממאכל לעצמם, נחו על מטענם, ואמרים זה לזה: גלון כאן, נתן אכל ומשתה לחמורים, ואנו נכנס למערה הזו. אמר לו חברו: טרם שנכנס, תאמר לי הפסוק הזה שאינו מישיב.

אמר לו: מה הוא? אמר לו: דבר אחד, שכתוב (תהלים נב) אודך לעולם כי עשית וגו'. מהו כי עשית ולא כתוב מה?

— זוהר תהלים —

וַיֵּשׁ חֶסֶד, וְאֵלֹהֵי נִקְרָאוּ חֶסֶדִי דָוִד
הַנְּאֻמָּנִים. וַיִּכְשַׁחֲסָדִי דָוִד הִלְלוּ מִתְמַלְאִים
מֵאוֹתוֹ טוֹב שְׁשׁוּפָע שֶׁל הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ,
אָזִי נִקְרָא הַיְסוּד טוֹב, אָזִי נִמְצָא לָהֶם
טוֹב. שֶׁהָרִי כִּמוֹ שֶׁנִּמְצָא שֶׁהוּא בּוֹ, כִּף
הוּא מְבֹשֵׁם אֶת הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה,
וְהַכֹּל נִמְצָא בְּבִרְכָה, וְעַל כֵּן דָּוִד הָיָה
מִחִכָּה לְדַרְגָּה הַזֹּאת שֶׁמֵּאִירָה לְעוֹלָם הַזֶּה
שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהּ. הַדְּבָרִים הַלְלוּ, כִּף
שֶׁמַּעֲתִי אוֹתָם, אֲלֵא שֶׁלֹּא יִדְעֵתִי מִה זֶה.
בָּאוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ
בְּרֵאשׁוֹ. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, מִי מְכַסֶּה עֵינַיִךְ
בְּעַפְרָה, רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁאַתָּה
בְּמִקוֹמְךָ וְאַתָּה מַרְעִישׁ הַהָרִים הָעֲלִיוֹנִים,
וְאַפְלוּ צַפְרֵי הַשָּׁמַיִם וְכֻלָּם שְׂמַחִים
בְּדַבּוּרֶיךָ. אוֹי לְעוֹלָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
כְּשֶׁתִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ.

הַרְשָׁעִים שֶׁמְבַזִּים אוֹתוֹ בְּכֹל יוֹם וְאֵינָם
עוֹסְקִים בְּתוֹרָה. אָמַר לוֹ, זֶה יָפָה, אֲבָל
שֶׁמַּעֲתִי דְבַר מֵאֲחֹרֵי הַכֶּתֶל, וְאֲנִי פוֹחַד
לְגִלוֹת. אָמְרוּ לוֹ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, אָמַר
דְּבָרְךָ, שֶׁתוֹרָה אֵינָה יִרְשָׁה לְמִקוֹם אֶחָד.
אָמַר לָהֶם, יוֹם אֶחָד הֵייתִי הוֹלֵךְ לְלוֹד
וְנִכְנַסְתִּי לְעִיר, וְסִמַּכְתִּי אֶת עַצְמִי
אֲחֵר כֶּתֶל אֶחָד, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
הָיָה בְּאוֹתוֹ הַבַּיִת, וְשֶׁמַּעֲתִי מִפִּי אֶת
הַפְּסוּק הַזֶּה, אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ.
אוֹדֶךָ, דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם (לְקִדּוּשׁ בִּירוּד
הוּא) אָמְרוּ עַל אוֹתוֹ עוֹלָם אֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא
עָשָׂה שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ אֲחוּז בּוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם,
וְבוֹ יִרַשׁ אֶת הַמְּלָכוֹת. וְאַקְנֶה שְׁמֶךָ כִּי טוֹב
- זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּיחּוּד שֶׁל הָעוֹלָם
הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא טוֹב. מִתִּי נִקְרָא טוֹב? נִגִּיד
חִסְדֶּיךָ. מִי הֵם חִסְדֶּיךָ? אֲלֵא יֵשׁ חֶסֶד

נג « לְמַנְצָחַ עַל מַחֲלַת מִשְׁפִּיל לְדָוִד: ב אָמַר נָבֶל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חובות}
הַשְּׁחִיתוּ וְהַתְּעִיבוּ עוֹל אֵין עֲשֵׂה טוֹב: ג אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חובות} מִשְׁמִים הַשְּׁקוֹף עַל
בְּנֵי אָדָם לְרֵאוֹת הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דַּרְשׁ אֶת אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חובות}: ד בְּלוֹ סָג יַחְדוּ נִאֲלָחוּ
אֵין עֲשֵׂה טוֹב אֵין גַּם אַחֵד: ה הֲלֹא יִדְעוּ פְעָלֵי אֲנִי אֲכַלֵּי עַמִּי אֲכַלּוּ לֶחֶם אֱלֹהִים
לֹא קָרְאוּ: ו שָׁם פָּתְרוּ פֶתֶד לֹא הָיָה פֶתֶד בִּי אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חובות} פֶּזֶר עֲצָמוֹת ^{תהי' בעל חובות}
הַנֶּדֶד הִכְשֶׁתָּה בִי אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חובות} מֵאַסָּם: ז מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹב
אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חובות} שְׁבוֹת עַמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

»
»
שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

להפחיד שונאיך

אמר נבל בלבו וגו' (נג, ב) [שימוש תהלים לפרק נג] להפחיד שונאיך אמור אותו עם שם שלו שהוא
אי. א' מן "אמר, י' מן "ישמח דסוף המזמור ואמור אותו בכל יום.

»
»
זוהר תהלים

צדי"ק נקרא ששון
מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעוֹת יִשְׂרָאֵל וְגו' (נג, ז):
[זוהר ח"ג (דף ריב:) זוהר תורה] יגל יעקב
ישמח ישראל. אמר רבי אבא מהו שכתוב
(ישעי' נה) כי בשמחה תצאו וגו', אלא
כאשר יצאו ישראל מן הגלות השכינה
תצא עמהם ועמה ישוּבו, זש"כ כי
בשמחה תצאו וגו', וכתוב (שם נא) ופדויי
ה' ישוּבון וגו' ששון ושמחה ישיגון,
ששון זה הקב"ה, רבי יצחק אמר ששון זה

צדי"ק, זש"כ (שם) ששון ושמחה ימצא
בה, אמר רבי שמעון צדי"ק ששון נקרא,
ומן היום שכנסת ישראל נפלה בגלות
נמנעו הברכות מלהשפיע לעולם מן
צדי"ק ההוא, אבל בזמן ההוא מה כתוב
(שם יב) ושאתם מים בששון, זה צדי"ק,
ממעניי הישועה, אלו חכמה ובינה, ד"א
אלו נצח והוד, והכל מנביעת מעינות
העמוקים, ואז (שם) ואמרת ביום ההוא
אודך ה' וגו', צהלי ורני יושבת ציון וגו'.

נד « לַמְנַצֵּחַ בַּנְּגִינָת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: ב בְּבוֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ לְשֹׁאֵל הֲלֹא דָוִד
מִסְתַּתֵּר עִמּוֹ: ג אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי וּבִגְבוּרַתְךָ תְּדִינֵנִי:
ד אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי: ה פִּי זָרִים קָמוּ עָלַי וְעֲרִיצִים
בְּקִשׁוֹ נַפְשִׁי לֹא שָׁמוּ אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} לְנַגְּדָם סֵלָה: ו הִנֵּה אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} עֶזְרָ לִי
אֲדַנִּי בְּסִמְכֵי נַפְשִׁי: ז (יֵשׁוּב) יָשִׁיב תָּרַע לְשִׁרְרֵי בְּאִמְתָּךְ הַצְּמוּתִים: ח בַּנְּדָבָה
אֶזְבְּחָה לָּךְ אֹזְנָה שְׁמֶךָ יְהוָה ^{יְהוָה} בִּי טוֹב: ט בִּי מִכָּל צָרָה הֲצִילֵנִי וּבְאִיבֵי
רְאֵתָה עֵינָי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להנקם מאויבך

בבוא הזיפים וגו' (נד, ב) [שימוש תהלים לפרק נד]. אמור אותו ותנצל ותראה נקמה מאויבך. ושם שלו הוא "ה. י' מן סוף המזמור "ראתה עיני, ה' מן ו' "מסתתר עמנו בגימטריא ה"א.

— זוהר תהלים —

ישמעו תפלת הלחש אנשים, ועוד שדברי תפלת הלחש נאחזים בעולם העליון, ודברי עולם העליון אין צריכים להשמע לאיש.

המתפללים תפלתם בלחש בכונת הלב שלא נשמע תפלה זו לאחר זאת התפלה עולה ומאזינים לה כל המלאכים שנקראים בעלי אזנים

במעשה חסד איש למטה מעורר למעלה במעשה חסד איש למטה מעורר למעלה **פי זרים קמו עלי ועריצים בקשו נפשי וגו'**. [זוהר ח"ג (דף צב:)] למדנו שישראל אכזריות נמנעת מהם יותר מכל שאר עמים, ובל יראה מישראל מעשה עריץ בעולם, שהרי כמה בעלי עינים עומדים אצל האיש בשעת מעשה כזה, זכאי הוא מי שמראה מעשה של חסד למטה, שהרי במעשה האיש תולה כל דבר לעורר למעלה ענין אחר.

אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי וגו' (נד, ד): [זוהר ח"ב (דף רב.) זוהר תורה] אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי. [אמרי פי, זאת היא תפלת הלחש], ולמדנו כל אלה שמתפללים תפלתם בלחש בכונת הלב, שלא נשמע תפלה זו לאחר, זאת התפלה עולה ומאזינים לה כל המלאכים שנקראים בעלי אזנים, ואם זאת התפלה נשמעת לאזני איש, אין מי שיאזין לה למעלה, ואין מאזינים לה אחרים מלבד מי ששמע אותה בתחילה, לפיכך נצרך להשמר שלא

י' לחודש

נְהַ א' לַמְנַצֵּחַ בַּנְּגִינָה מִשְׁבִּיל לְדָוִד: ב' הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תִּפְלְתִי וְאַל תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְּנִי: ג' הִקְשִׁיבָה לִי וְעֲנֵנִי אֲרִיד בְּשִׁיחֵי וְאַחֲמֹתָ: ד' מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי עֲקַת רָשָׁע כִּי יִמְטֹו עָלַי אֲנֹן וּבְאֵף יִשְׁטַמּוּנֵנִי: ה' לִפִּי יַחִיל בְּקִרְבִּי וְאִמּוֹת מוֹת נִפְלוּ עָלַי: ו' יִרְאֶה וְרַעַד יָבֵא כִּי וַתִּבְסַנֵּי פְלִצוֹת: ז' וְאָמַר מִי יִתֵּן לִי אֶבֶר בַּיּוֹנָה אֲעוֹפָה וְאַשְׁבַּנָּה: ח' הִנֵּה אֲרַחֵיק נֶדַד אֶלֶן בַּמִּדְבָּר סֶלָה: ט' אַחִישָׁה מִפְּלֹטָ לִי מֵרוּחַ סַעָה מִסְּעֵר: י' בִּלְעַ אֲדַנִּי פֶלֶג לְשׁוֹנֵם כִּי רָאִיתִי חָמָס וְרִיב בְּעִיר: יא' יוֹמָם וְלַיְלָה יִסּוּבְכֶּה עַל חוֹמֹתֶיהָ וְאֲנֹן וְעַמֹּל בְּקִרְבָּהּ: יב' הַזֹּנוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא יִמִּישׁ מִרְחֻבָּהּ תֵּדָ וּמִרְמָה: יג' כִּי לֹא אוֹיֵב יִחַרְפֵּנִי וְאִשָּׁא לֹא מְשַׁנְּאִי עָלַי הַגְּדִיל וְאַפְתָּר מִמֶּנּוּ: יד' וְאַתָּה אֲנֹשׁ בְּעֵרְבֵי אֲלוֹפֵי וּמִדְּעֵי: טו' אֲשֶׁר יַחַדוּ נִמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים תִּתְחַלֵּךְ בְּרִגְשׁ: טז' (ישימות) יִשִּׁי מוֹת עֲלִימוֹ וַיְרֵדוּ שְׂאוֹל חַיִּים כִּי רְעוֹת בְּמִגְרֵם בְּקִרְבָּם: יז' אֲנִי אֶל אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיִּחַנְּוּ: יח' יוֹשִׁיעֵנִי: יט' עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים אֲשִׁיחָה וְאַחֲמֹתָ וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: י"א פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקִּרְב

== שִׁמוֹשׁ תֵּהִלִּים ==

לכלב רע, ולשלם גמול לאויביך

האזינה אלהים תפלתי וגו' (נה, ב) שימוש תהלים לפרק נה]. לשלם גמול לאויביך ושם שלו הוא ו"ה. ו' מן "ואתה, ה' מן האזינה.

== זוהר תהלים ==

המִּיָּה, וּמִשׁוֹם כָּךְ וְאַהֲמָה. אַחַר כֵּן כְּשֶׁנֶּחֱלַק הַלֵּילָה, הָיָה קָם לְשִׁירוֹת וַתִּשְׁבַּחְתּוּ כְּרֹאוֹי, שְׁפָתוֹב (תהלים סב) וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בבקר שהיא שעת החסד מספיק לו בחסד באשיחה ובמנחה שהיא שעת הדין הקשה צריך המִּיָּה ומשום כך ואהמה

עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וגו' (נה, יח): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלג.)] בא ראה, דוד בא ואמר שלשת זמני התפלות הללו, שכתוב (תהלים נה) **עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים**, הנה שלשה. והוא לא התפלל אלא שנים מהם, שכתוב אשיחה ואהמה, ולא יותר. זה לתפלת הבקר – וזה לתפלת המנחה. משום כך דיק אשיחה ואהמה. בבקר, שהיא שעת החסד, מספיק לו בחסד באשיחה. ובמנחה, שהיא שעת הדין הקשה, צריך

עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וגו' (נה, יח) לכן לא שמו את תפלת ערבית חובה שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב והאיך מתקנים התפלה

עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וגו' (נה, יח): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"ט:)] וכתוב (תהלים נה) **עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וגו'** פסוק זה פרושהו ונתבאר, אבל כאן עדין ועדינים הוא של תפלת כל היום, והחברים התעוררו

— תהלים — זוהר תהלים —

ובשעה שאותו עשן מעקם דרכו ועולה, הממנה הזה וששים אלף רבוא מחנות אחרות, כלם מתעתדים לקבלו ולהזון ממנו, ועומדים באותו נקב, ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי, וזהו סוד הכתוב (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי וגו'. וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי. באותו רגז היוצא מהפתח של קרי. ואלו הם שמשוטטים בלילה, ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה, הם יוצאים ומקטרגים בהם, ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה, פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים, וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים נזכרים לבני אדם, ונראים להם בדמיות אחרות, וצוחקים עליהם, עד ששופכים זרע, ונקראים בעלי קרי, משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם. ובשעה שמתאכלים אמורים ופדרים, אותו עשן היה מרוה אותם וזן אותם. כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם. ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.

ערב, כמו שנאמר (שמות יב) וגם ערב רב עלה אתם. שכל אותן קבוצות שרים מתערבים בשלטון הלילה, ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה, שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב, שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי. ואף על גב שהיא רשות, תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות, מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם, שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל

בשלשת הזמנים הללו. ערב זוהי אספקלריה שלא מאירה, ובקר זוהי אספקלריה המאירה, וצהרים – (אין זה מקום שגקרא חשך, אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה, אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשך, שאחוזו בערב ועומד זה עם זה. ומה שנאמר צהרים, שהוא תקף חזק השמש, הוא נקט בלשון מעלה. וכך היא הדרך – לאיש שחר קוראים לו לבן, ונקט לשון מעלה, ולפעמים קוראים ללבן שחר, שכתוב (במדבר יב) כי אשה כשית לקח. (עמוס ט) הלא כבני כשיים אתם לי וגו'. ערב זה – תפלת ערבית. ומשום שבערב הזה מתערב הצד האחר שמחשיך את אורו ושולט בלילה, שמו לו רשות, ואין לו זמן קבוע. אמורים ופדרים מתאכלים בזמן הזה, ומכאן נזונים כמה קבוצות של שרים שיוצאים ושולטים בלילה.

ואם תאמר, אם כך, הרי שנינו שכל אותם בעלי הצד האחר של רוח הטמאה לא שולטים בארץ הקדושה, והרי מעוררים אותם ישראל בזה, ואסור לעוררם לשרות על הארץ הקדושה. אלא בלילה אותו העשן עולה, ולא עולה כמו שבקרובן אחר, שהיה העשן עולה בדרך ישר, וכאן היה עולה אותו עשן לנקב אחד של הצפון, ששם כל מדורים של רוחות רעות. וכיון שאותו עשן עולה ומעקם דרך לאותו צד, כלם היו נזונים ועומדים ונכנסים למקומם, ולא היו יוצאים ושולטים בעולם. ממנה אחד עומד לאותו הצד של אותו נקב שבצפון, בכל אותם קבוצות של שרים, ושמו סנגירי"א,

—= זוהר תהלים =—

הסוד לְיִדְעֵי מִדִּין: מִי שְׂרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ, יָקוּם בְּנֶגַה, וְיִשְׁגִּיחַ בְּהַתְּבֹנְנוֹת לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֶרַח, וְיִרְאֶה כְּמִרְאֵה אוֹתוֹת שְׂמֵכוֹת בְּרַקִּיעַ, זו עוֹלָה וְזו יוֹרֶדֶת, וְאַלֶּה הֵם הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּהֵם שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

אם הוא יִדְעַ בְּסוֹד אוֹתָן הָאוֹתוֹת, שֶׁהֵם סוֹד הַשָּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת, וְיִזְכִּירָן כְּרְאוּי בְּרִצּוֹן הַלֵּב, יִרְאֶה תוֹךְ אור הַנֶּגַה שֶׁל הַרְקִיעַ שֶׁשׁ יוֹדֵי"ם, שֶׁלֹּשׁ לְצַד יְמִין וְשֶׁלֹּשׁ לְצַד שְׂמָאל, וְשֶׁלֹּשׁ וְיָוִ"ם שְׁעוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת וְנוֹצָצוֹת בְּרַקִּיעַ. וְהֵן הָאוֹתוֹת שֶׁל בְּרַכַּת כְּהֵנִים, וְאֵז יִתְפַּלֵּל תְּפִלְתוֹ וְיֵצֵא לְדֶרֶךְ, וְדָאֵי שְׂכִינָה מְקַדֶּמָּה עִמוֹ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ. כְּשֶׁבֵּא הַבֶּקֶר הַזֶּה, עֲמוּד אֶחָד נְעוּץ בְּצַד דְּרוֹם לְתוֹךְ מְתִיחַת הַרְקִיעַ שֶׁעַל גְּבֵי הַגֶּן, חוּץ מֵאוֹתוֹ עֲמוּד שֶׁנְּעוּץ בְּאֲמֻצַּע הַגֶּן. וְעֲמוּד זֶה מְאִיר בְּאֹר שֶׁל שְׁלֹשָׁה גְּוִנִים מְרָקִם בְּאֲרָגְמָן. בְּאוֹתוֹ הַעֲמוּד קִיָּם עֲנָף אֶחָד, וּבְאוֹתוֹ עֲנָף נִזְדַּמְּנוּ שְׁלֹשׁ צִפְרִיִּם, מִתְעוֹרְרוֹת צִפְצוֹף לְשִׁבְחָה. פֶּתַח אֶחָד וְאָמַר, (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. פּוֹתַח הַשָּׁנִי וְאָמַר, יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. פּוֹתַח הַשְּׁלִישִׁי וְאָמַר, מִמְּזֶרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהַלֵּל שֵׁם ה'. אֵז הַכְּרוֹז מְקַדֵּם וְקוֹרָא הַזְּדַמְּנוּ קְדוֹשִׁים עֲלֵינוּ, אוֹתָם הַמְּשַׁבְּחִים אֶת רְבוּנָם הַתְּתַקְּנוּ לְשִׁבְחַ הַיּוֹם. וְאֵז נִפְרָדִים הַיּוֹם מֵהַלְלוּיָהּ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁקָּם בְּבֶקֶר מִתּוֹךְ תְּשַׁבְּחָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁלָּמַד בְּלִילָה, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל תְּפִלַּת הַבֶּקֶר.

אֶחָד שְׁנַיִם מְאֹשֶׁר בְּיוֹם. וְלִכֵּן מְקַדֶּמִים יִשְׂרָאֵל לֹאמַר "וְהוּא רְחוּם", שֶׁהוּא מְשׁוּם פֶּתַח הַגִּיחָם. וְלֹא דִין אַחַר אֶסוּר לְעוֹרְרוֹ, שֶׁנִּרְאֶה שֶׁהָרִי אֵין לוֹ רְשׁוּת לְשַׁבֵּת לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִהָעוֹלָם. וּפְתַח שֶׁל קְטְרוּג הַנְּשָׁמוֹת, כְּשֶׁרוּצוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה כְּדִי לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רְבוּנָם. וְלִכֵּן אָנוּ מְקַדֶּמִים "שׁוֹמֵר אֶת עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן". פֶּתַח שֶׁל כְּמָה מְזִיקִים וְקְטְרוּגִים שֶׁנִּמְצָאִים בְּלִילָה, וְיֵשׁ לָהֶם רְשׁוּת לְהִזִּיק לְמִי שִׁיּוּצָא הַחוּצָה מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, וְלִכֵּן אָנוּ מְקַדֶּמִים "וְשׁוֹמֵר צֵאתָנוּ וּבְאֵנוּ".

וְעַל כֵּן זֶה, מִתּוֹךְ פֶּתַח שֶׁל כָּל זֶה אָנוּ מְקַדֶּמִים הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת לְמַלְכוּת הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁשֶׁלְטוֹן הַכֹּל בְּיַדֵּיהֶן, וְעַל זֶה תְּפִלַּת עַרְבִית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה. עֵתָה שֶׁקְּרַבְנוֹת וּמְזַבְּחוֹת לֹא נִמְצְאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים עַל הַסוֹד הַזֶּה. בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן, מְכָה בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הַרוּחוֹת הַרְעוּת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע חזק) אֶת הַצַּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבָּלִים נִכְנָסוֹת לְמִקוּמָן, וְנִשְׁבֵּר כְּחֵץ וְלֹא שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. כְּשֶׁבֵּא הַבֶּקֶר, אֹר הַנֵּר שֶׁשֶׁלֹּט בְּלִילָה נִגְנוּ מִלְּפָנֵי אֹר הַיּוֹם, וְאֵז הַבֶּקֶר שׁוֹלֵט, וּמְעַבֵּר שֶׁלְטוֹנוֹ שֶׁל הָעֶרֶב. (ואז) הַבֶּקֶר הַזֶּה הוּא בֶּקֶר שֶׁל אֹר רֵאשׁוֹן, הַבֶּקֶר הַזֶּה מְשַׁלֵּם טוֹב לְכָל הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ נִזְוָנִים עֲלֵינוּ וְתַחְתּוֹנִים. זֶה מְשַׁקָּה אֶת הַגֶּן. זוֹהֵי שְׁמִירָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כֹּאן

לִי כִי בְרַבִּים הָיוּ עֲמֹדָי: כ יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם וַיֵּשֶׁב קָדָם סֶלָה אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת
 לָמוֹ וְלֹא יֵרְאוּ אֱלֹהִים: כא שְׁלַח יָדָיו בְּשַׁלְמוֹ חֲלָל בְּרִיתוֹ: כב חָלְקוּ
 מִחֲמַאת פִּיו וַיִּקְרַב לָבוֹ רַבּוֹ דְבָרָיו מִשְׁמֵן וְחִמָּה פְתַחְתוֹת: כג הַשְׁלֵךְ עַל יְהוָה
 יְהַבֶּךָ וְחֹוּא יִכְלַבְלַךְ לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק: כד וְאַתָּה אֱלֹהִים
 תִּזְרַם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרַמָּה לֹא יַחֲצוּ יַמֵּיהֶם וְאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

זוהר תהלים

שצריך לכוון הלב למעלה מעלה יותר
 מבשאר הימים, וע"כ על עולת התמיד
 דוקא, ולמדנו כתוב בחנה ותפלל על
 ה' (שמואל א' א) על דוקא, לפי שבנים
 במזל הקדוש תולה כמו שביארנו, ואין
 לך תיבה בתורה או אות קטנה בתורה
 שלא תרמוז על חכמה עליונה, ותלויים
 מהן תלי תלים סודות של חכמה
 העליונה, זש"כ (שיר ה) קווצותיו תלתלים,
 וזה נתבאר.

נשמע שצריך לכוון הלב בשבת קודש
 למעלה מעלה יותר מבשאר הימים
 השלך על ה' יהבך וחוא יכלבלך וגו'
 (נה, כג): [זוהר ח"ג (דף עט): זוהר
 תורה] רבי יוסי מצא לרבי אבא שהיה
 יושב וקורא מקרא זה שכתוב השלך על
 ה' יהבך, על דוקא, שהרי מזונות במזל
 תולה קי וזה מתאים כמו שאמר רבי
 שמעון למדנו שכתוב (במדבר כח) עולת
 שבת בשבתו על עולת התמיד, נשמע

זו הזוהר

של י"ג מדות הרחמים, וסתם הוי"ה היינו התפארת:

קז. במזל פ"ב בג' ספירות הראשונות ששם המקור

זו א לַמְּנִצָּחַ עַל יוֹנַת אֵלֶם רַחֲקִים לְדָוִד מִבְּתֵם בְּאַחֵז אֲתוֹ פְּלִשְׁתִּים בְּגַתִּי:
 ב חֲנַנִי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} כִּי שְׁאַפְנִי אֲנֹשׁ כָּל הַיּוֹם לֶחֶם יִלְחָצְנִי: ג שְׁאַפּוּ שׁוֹרְרֵי
 כָּל הַיּוֹם כִּי רַבִּים לַחֲמִים לִי מְרוֹם: ד יוֹם אִירָא אֲנִי אֱלֹהֵי אֲבֹתַי: ה בְּאֱלֹהִים
 אֶחְלָל דְּבָרוֹ בְּאֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} בְּמַחְתִּי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה בְּשָׂרִי: ו כָּל
 הַיּוֹם דְּבָרֵי יַעֲצֹבוּ עָלַי כָּל מַחְשַׁבְתֵּם לְרָע: ז יִגְוֹרוּ (יַצְפִּינוּ) יַצְפֹּנוּ הַמָּוֶה עִקְבֵי
 יִשְׁמְרוּ בְּאֲשֶׁר קִוּוּ נַפְשִׁי: ח עַל אֲזֶן פֶּלֶט לָמוֹ בְּאֵף עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות}:
 ט נְדִי סִפְרָתָה אָתָּה שִׁמָּה דְמַעְתִּי בְּנֶאֱדָךְ הֲלֹא בְּסִפְרָתְךָ: י אִזּוּ יִשׁוּבוּ אוֹיְבֵי
 אַחֲזֹר בְּיוֹם אֶקְרָא זֶה יִדְעֵתִי כִּי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} לִי: יא בְּאֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} אֶחְלָל דְּבָרִי
 בִּיתְנוּאֵי ^{תקנה בעל המלות} אֶחְלָל דְּבָרִי: יב בְּאֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} בְּמַחְתִּי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם
 לִי: יג עָלַי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} נִדְרִיךָ אֲשֶׁלֶם תּוֹדַת לְךָ: יד כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא
 רַגְלֵי מִדְּחֵי לְהַתְּחַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל המלות} בְּאֲזֹר הַחַיִּים:

שימוש תהלים

לנאסר בכבלי ברזל

למנצח על יונת אלם וגו' (נו, א): [שימוש תהלים לפרק נו] לנאסר בכבלי ברזל ולהנצל מיצר הרע.

זוהר תהלים

שערי דמעות לא ננעלו

שהיא מבקשת נמסר בידיה, ואיש ההוא
 עם תפלה ההיא אין חוזרים ריקם,
 והקב"ה מרחם עליו, אשרי חלקו של איש
 ההוא שמוריד דמעות לפני הקב"ה
 בתפלתו.

בזמן שמרבים צדיקים בעולם הוי"ה שמו
 ונקרא בשם הרחמים ובזמן שמרבים
 רשעים בעולם אלהים שמו ונקרא בשם
 האלהים

בְּאֱלֹהִים אֶחְלָל דְּבָרִי וְגו' (נו, יא): [זוהר ח"א
 (דף קעג): זוהר תורה] בְּאֱלֹהִים

אֶחְלָל דְּבָרִי בְּה' אֶחְלָל דְּבָרִי. אמר רבי יוסי
 הרי אמרו שהשם הוי"ה בכל מקום מורה
 על רחמים, בודאי הקב"ה הוי"ה שמו
 הוא, שכתוב (ישעי' מב) אני ה' הוא שמי,

נְדִי סִפְרָתָה אָתָּה וְגו' (נו, ט): [זוהר ח"ב (דף
 קסה). זוהר תורה] נְדִי סִפְרָתָה אָתָּה
 שִׁמָּה דְמַעְתִּי בְּנֶאֱדָךְ הֲלֹא בְּסִפְרָתְךָ. אמר
 רבי יוסי למדנו כל השערים ננעלו ונסגרו,
 ושערי דמעות לא ננעלו, ואין דמעה אלא
 מתוך צער ועצבון, וכל אותן הממונים על
 שערים ההם כלם משברים הרי קרח
 ומנעולי ברזל ומכניסים אותן הדמעות,
 ותפלה זו נכנסת לפני מלך הקדוש, ובכך
 מדרגה הידועה יש לה צער מן העצבון
 והצרה של איש ההוא, כמש"כ (ישעי' סג)
 בכל צרתם לו צר, תשוקת עולם העליון
 אל אותה מדרגה הידועה כתשוקת הזכר
 תמיד אל הנקבה, וכאשר המלך נכנס אצל
 המטרונה מוצא אותה בעצבון, אז כל מה

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

ואנו רואים שלפעמים נקרא שמו אלהים, וזה מורה על דין בכל מקום, אלא בזמן שמרבים צדיקים בעולם הוי"ה שמו ונקרא בשם הרחמים, ובזמן שמרבים רשעים בעולם אלהים שמו ונקרא בשם האלהים. ובא וראה כל התחלות קשות ולבסוף נחת, בראש

השנה ההתחלה קשה שכל העולם נידון כל אחד ואחד לפי מעשיו, ואח"כ נחת של סליחה וכפרה, לפי שההתחלה היא מבחינת השמאל וע"כ הדין קשה, ואח"כ נתעורר בחי' הימין וע"כ נמצא נחת: [זש"כ באלהים אהלל דבר בה' אהלל דבר:].

וְאֵלֵינוּ לְמַנְצֵחַ אֵל תִּשְׁחַת לְדָוִד מִכְתָּם בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי שְׂאוֹל בְּמַעֲרָה: ב חֲנַנִּי
 אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} חֲנַנִּי כִּי בְּךָ חִסִּיהַ נַפְשִׁי וּבְצִל כְּנַפְיָךְ אֶחְסֶה עַד יַעֲבֹר הַדּוֹת:
 ג אֶקְרָא לְאֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} עֲלִיּוֹן לְאֵל גִּמְרַ עָלַי: ד וְשַׁלַּח מִשְׁמַיִם וַיּוֹשִׁיעֵנִי חַרְפָּה
 שְׂאֵפֵי סִלְהַ וְשַׁלַּח אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} חֲסִדוֹ וְאַמְתּוֹ: ה נַפְשִׁי בְּתוֹךְ לְבָאֵם אֲשַׁכְּבָה
 לְחַטִּים בְּנֵי אָדָם שְׁנִיתָם חֲנִית וְחַצִּים וּלְשׁוֹנָם חָרֵב חֲדָה: ו רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם
 אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ: ז רִשְׁתָּ הַכִּינּוֹ לַפְּעַמִּי כַּפְּךָ נַפְשִׁי כְּרוּ לְפָנֵי
 שִׁיחָה נִפְלְוּ בְּתוֹכָה סִלְהַ: ח נִבְּוֹן לְבֵי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} נִבְּוֹן לְבֵי אֲשִׁירָה וְאַזְמִרָה:

———— שִׁמוּשׁ תהלים ————

להצלחה

מכתם לדוד בברחו (נו, א) [שימוש תהלים לפרק נז]. להצלחה צלי יתיה בבי כנישתא עם שם שלו
 שהוא ח"י. ח' מן "חנני אלהים, י' בגימטריא מן כ' "על הארץ כבודך.

———— זוהר תהלים ————

בְּשִׁעָה שְׁבַנֵי אָדָם זֹכִים וְשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה אִזְ הָאָרֶץ מִתְחַזְקֶת וְנִמְצָאֵת
 בָּהּ כָּל הַשְּׂמֻחָה
 רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו' (נו, א): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף קסו)] בֵּא רֵאָה, בְּשִׁעָה
 שְׁבַנֵי אָדָם זֹכִים וְשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה, אִזְ הָאָרֶץ מִתְחַזְקֶת וְנִמְצָאֵת בָּהּ כָּל
 הַשְּׂמֻחָה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהַשְּׂכִינָה
 שׁוֹרָה עַל הָאָרֶץ. וְאִזְ הַכֹּל, עֲלִיּוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים, בְּחֻדוּהָ. וְכִשְׁבַּנֵי אָדָם
 מִשְׁחִיתִים דְּרָכֶיהֶם וְלֹא שׁוֹמְרִים אֶת
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְחוֹטְאִים לְפָנֵי רַבּוֹנָם, אִזְ
 כְּבִיכּוֹל דּוֹחִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִהָעוֹלָם,
 וְנִשְׁאַרְתָּ הָאָרֶץ מִשְׁחַתָּת, שֶׁהִרִי הַשְּׂכִינָה
 נִדְחָתָה וְלֹא שׁוֹרָה עָלֶיהָ, וְאִזְ הִיא נִשְׁחַתָּת.
 מָה הַטַּעַם נִשְׁחַתָּת? מִשׁוּם שֶׁשׁוֹרָה רוּחַ
 אַחֲרֵת עָלֶיהָ שֶׁמַּחְבֵּלֶת אֶת הָעוֹלָם. וְעַל זֶה
 אוֹמְרִים, שִׁישְׂרָאֵל נוֹתְנִים עֵז לְאֱלֹהִים
 שֶׁמַּעֲמִידִים אֶת הָעוֹלָם. אֱלֹהִים זֶה שְׂכִינָה.

אוי להם לרשעים שחוטאים ומרגיזים את
 רבונם בכל יום ובחטאייהם דוחים את
 השכינה מן הארץ

רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו' (נו, א): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף קסו)] [יִשְׂאוּ אֶת הַתְּכָה
 וְתָרַם מֵעַל הָאָרֶץ. רַבִּי אַבְא פְּתַח, (שם נו)
 רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדְךָ. אוי להם לרשעים שחוטאים
 ומרגיזים את רבונם בכל יום, ובחטאייהם
 דוחים את השכינה מן הארץ, וגורמים
 שתסתלק מן העולם. והשכינה נקראת

ט עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעֱרָה שָׁחַר: י אֹדֶךָ כְּעַמִּים אֲהַנִּי אֲזַמְרָךְ
 בְּלֵאמִים: יא כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם חֲסְדְּךָ וְעַד שְׁחָקִים אֲמַתְךָ: יב רוּמָה עַל שָׁמַיִם
 אֱלֹהִים תִּתְּנֵם בְּעַלְיוֹת הַשָּׁמַיִם עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ:

זוהר תהלים

אֱלֹהִים, וְעַלְיָה כְּתוּב רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם
 אֱלֹהִים.
 אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שְׁזוּכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר וַיִּנְתֵּר עַד
 הַשָּׁמַיִם

כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם חֲסְדְּךָ וּגְוִי' (נו, ט): [זוהר
 ח"א פ' ויחי (דף ריח):] אִם זָכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר
 – טוֹב חָלְקוּ וְגוֹרְלוֹ לְהִדְבֵּק בְּתוֹךְ הַגּוֹף שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ, וְאִם לֹא זָכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר – כְּתוּב
 (שם) וְהָיָה הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם
 קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ. וְאִם זָכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר –
 צָדִיק הוּא, שְׁזוּכָה לְכָבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 וּלְהַתְעַדֵּן בְּעֵדוֹן עֲלִיּוֹן שֶׁלְמַעְלָה מִמָּקוֹם
 שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם, שְׁכָתוּב (שם נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג
 עַל ה'. עַל ה' דּוֹקָא. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי
 שְׁזוּכָה לְחֶסֶד הַזֶּה, שְׁכָתוּב (תהלים קח) כִּי
 גָדַל מֵעַל שָׁמַיִם חֲסְדְּךָ. וְכִי עַל הַשָּׁמַיִם
 הוּא, וְהָרִי כְּתוּב (שם נו) כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם
 חֲסְדְּךָ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יֵשׁ חֶסֶד וַיֵּשׁ חֶסֶד,
 חֶסֶד עֲלִיּוֹן וְחֶסֶד תַּחְתּוֹן. חֶסֶד עֲלִיּוֹן הוּא
 מֵעַל הַשָּׁמַיִם, וְחֶסֶד תַּחְתּוֹן הוּא שְׁכָתוּב
 (ישעיה נה) חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים, וּבְאֵלֶּה
 כְּתוּב עַד שָׁמַיִם.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה מַכִּיר בַּחֲצוֹת לַיְלָה

עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה וּגְוִי' (נו, ט): [זוהר חדש פ'
 בראשית (דף י"ז):] אָמַר רַבִּי תַנְחוּם,
 בֹּא וּרְאֵה, דָּוִד הָיָה מַכִּיר אוֹתָהּ הַשָּׁעָה,
 שְׁשָׁנִינוּ, כִּנּוֹר הָיָה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְטוֹ
 שֶׁל דָּוִד, וְכִשְׁהָיָה חֲצוֹת הַלַּיְלָה, רוּחַ
 צְפוֹנִית בָּאָה וּמְנַשְׁבֶּת בּוֹ, וּמִיָּד הָיָה קָם
 וּמִתְגַּבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, שְׁכָתוּב (תהלים
 נו) עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעֱרָה
 שָׁחַר. אָמַר רַבִּי זִירָא, מַנִּין לָנוּ שְׁרוּחַ
 צְפוֹנִית מְנַשְׁבֶּת בְּכִנּוֹר? אָמַר רַב יִצְחָק,
 מִכָּאן – כְּתוּב כָּאֵן עוֹרָה כְּבוֹדִי, וְכָתוּב שָׁם
 עוֹרֵי צְפוֹן. מַה לְהֵלֵן צְפוֹן, אִף כָּאֵן צְפוֹן.
 וְהָיוּ מְקַשְׁיָבִים לוֹ בְּכָל לַיְלָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂבָגֵן עֵדֵן, וְזֵהוּ בַּחֲצֵי
 הַלַּיְלָה.

נח א למנצח אל תשחת לדוד מכתם: ב האמנם אלם צדק תדברון מישרים
 תשפטו בני אדם: ג אף בלב עולת תפעלון בארץ חמם ידיכם תפלוסון:
 ד זרו רשעים מרחם תעני מבטן דברי כזב: ה חמת למו פרמות חמת נחש כמו
 פתן חרש יאמם אזנו: ו אשר לא ישמע לקול מלחשים חזר חברים מחפם:
 ז אלהים תהם שנימו בפיו מלתעות כפירים נתן יהוה: ח יפאסו
 כמו מים יתהלכו למו ידרך (חצו) חציו כמו יתמללו: ט כמו שבלול תמם יתלך
 נפל אשת כל חזו שמש: י בטרם יבינו סירתיכם אטר כמו חי כמו חרון ישערנו:

שימוש תהלים

לכלב רע

האמנם אלם צדק תדברון (נח, ב): [שימוש תהלים לפרק נח] לכלב רע שלא יזק.

זוהר תהלים

ליזהר שלא יעקר נשמתו כמקוקמה ע"י הפעס בשביל להשרות תחתיה אל זר ולא להתחבר לרשעים
 חמת למו כדמות חמת נחש וגו' וגו'
 (נח, ה): [זוהר ח"ג (דף קפב). זוהר תורה]
 רבי יהודה פתח, כתיב (ישעי"ב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא, כאן פקד הקב"ה לאדם והזהיר אותו להשמר מאותן אנשים שהטו דרכיהם מן דרך טוב לדרך רע, ומטמאים נפשם רוחם ונשמתם בטומאה הידועה ההיא. ובמה ניכר האיש לדעת מי הוא אם להתחבר עמו או להתרחק ממנו, בחמתו ממש ידע אותו האדם ויכירו מי הוא, אם הוא שומר נשמה הקדושה שלו בשעה שכעס בא עליו, שלא יעקר נשמתו ממקומה ע"י הכעס בשביל להשרות תחתיה אל זר ההוא, זה הוא אדם כראוי, זה הוא עבד רבונו, זה הוא אדם שלם, ואם זה האיש אין שומר את נשמתו, והוא עוקר קדושה עליונה

הזאת ממקומה להשרות תחתיה צד הטומאה, ודאי זה הוא איש המורד ברבונו, ואסור לקרב אליו ולהתחבר עמו, וזה הוא (איוב יח) טורף נפשו באפו, הוא טורף ועוקר נפשו בשביל חמתו ושמרה בקרבו אל זר, וע"ז כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, שאותה נשמה הקדושה הוא טורף לה ומטמא אותה בשביל אפו, אשר החליף הנשמה באפו, כי במ"ה נחשב הוא, עבודה זרה נחשב איש כזה, ומי שמתחבר עמו כאילו מתחבר בעבודה זרה ממש, מה הטעם, לפי שעבודה זרה ממש שורה בו, ומה אל זר כתבו בו (ויקרא יט) אל תפנו אל האלילים, כמו כן אסור להסתכל בפניו. ואפשר תאמר שזה רק לשעה הוא, שעוברת ואח"כ חוזרת, לא כן, שכיון שנעקרה קדושת נפשו ממנו וממקומה, ואל זר ההוא כבש למקום ההוא, הוא התחזק בו ואין עוזב מקומו. וזה האיש נטמא כל הגוף שלו

יֵא וְשִׁמְחָ צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם פְּעָמָיו יִרְחֵץ בְּדָם הַרְשָׁעִי: יב וַיֹּאמֶר אָדָם אֵךְ פְּרִי
לְצַדִּיק אֵךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפָטִים בְּאַרְצָן:

זוהר תהלים

שלמעלה, ואלהים שהוא הבית דין שלמטה, זש"כ אך יש אלהים שפטים בארץ, אלהים עליון סוד אלהים חיים הוא כולל לאותן שלמטה והכל אחד. ובוא וראה כאשר עמוד סנהדרין למטה לדון דיני נפשות היו צריכים לפתוח בזכות, בשביל להכליל זכות בדין, והתחילו בזכות מן הקטן שבהם, ואח"כ נגמר הדין מהגדול שבהם להיות הזכות נכלל בדין, כך למעלה וכך למטה, דין בזכות הוא שלימות הדין קט זה בלא זה אין הוא שלימות, ולפיכך יצחק ורבקה כאחד הם, זה דין וזאת זכות להיות שלימות ביחד, אשרי חלקם של ישראל שהקב"ה נתן

להם תורה שלימה ללכת בדרך האמת אדם אך פרי לצדיק, פי' אדם שהוא מן הבית דין מחויב לתור לפתוח בזכות ולמצוא פרי לצדיק, פי' להצדיק, ולפעמים מצדיקים ומזכים לאב בשביל פריו, כמו שאמרו ברא מזכה אבא, ואך בזה האופן יש אלהים שפטים בארץ, פי' שהשפטים ראויים להקרא בשם אלהים כיון שהשכינה שרויה ביניהם אם מתנהגים כן:

מבפנים ומבחוץ וכל חלקי נפשו קי ועוד הוא מטמא למי שמתחבר עמו, מלבד כאשר יטהר זה האיש מכל וכל ויעקר לאל זר ההוא מגופו לעולם, ואח"כ יתיגע להתקדש ולהמשיך קדושה עליו, בכך ולואי שיתקדש.

אשרי חלקם של ישראל שהקב"ה נתן להם תורה שלימה ללכת בדרך האמת

וַיֹּאמֶר אָדָם אֵךְ פְּרִי לְצַדִּיק וְגו' (נח, יב):

[זוהר ח"ב (דף רנז.) זוהר תורה] וַיֹּאמֶר

אָדָם אֵךְ פְּרִי לְצַדִּיק אֵךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפָטִים בְּאַרְצָן, אמר רבי שמעון בוא וראה יש אלהים חיים שהוא למעלה מעלה נסתר קח. ובוזה יובן זרו רשעים מרחם על ידי טבליהם ויש אלהים שדמוה רחש, והם טמאים כעבודה זרה לכן בניהם שמולידים הם רשעים מרחם, וזהו שאיתא בגמ' פסחים תניא היה ר"מ אומר כל הנותן בתו לעם הארץ כאילו כופתה ומניחה לפני ארי, מה ארי דורס ואוכל ואין לו בשת פנים אף ע"ה מכה ובוועל ואין לו בושת פנים: קט. ובוזה יובן ויאמר

וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת לַחֲמֹתָיו: ב' הַצִּילֵנִי מֵאֵיכָבֵי אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל חסידות} מִמִּתְקַנְמֵי תִשְׁבְּנֵי: ג' הַצִּילֵנִי מִפְּעָלֵי אָנוּן וּמֵאֲנָשֵׁי דְמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד' כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יַגְרוּ עָלַי עֲוִים לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא חַטָּאתֵי יְהוָה: ה' בְּלֵי עֵינָי יִרְוַצוּן וַיִּבּוֹנְנֵנוּ עֲוֹרָה לְקָרְאתִי וְרָאָה: ו' וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חסידות} צְבָאוֹת אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל חסידות} יִשְׂרָאֵל הִקְיַצְהָ לְפָקֶד כָּל הַגּוֹיִם אֶל תְּחִן כָּל בְּגֵדֵי אָנוּן סִלָּה: ז' יִשׁוּבוּ לְעֶרְב יְהִמוּ כְּכָלֵב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח' הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרֻבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שָׁמַע: ט' וְאַתָּה יְהוָה ^{תהי' בעל חסידות} תִּשְׁחַק לָמוֹ תִלְעַג לְכָל גּוֹיִם: י' עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חסידות} מִשְׁנֵבֵי: יא' אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל חסידות} חֲסֵדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חסידות} יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב' אֵל תִּתְרַגֵּם מִן יִשְׁבְּחוּ עִמִּי הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּנְנֵנוּ אֲדֹנָי: יג' חַטָּאת פִּימוֹ דְבַר שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ כְּגֵאוֹנָם וּמֵאֲלָה וּמִפִּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד' פִּלָּה כַחֲמָה פִּלָּה וַאֲיָמוֹ וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חסידות} מוֹשֵׁל בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סִלָּה: טו' וַיִּשׁוּבוּ לְעֶרְב יְהִמוּ כְּכָלֵב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז' חֲמָה (יַעֲוִן) יִנִּיעוֹן לְאֵבֶל אִם לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְגֵּנוּ: יז' וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָה וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי חַיֵּת מִשְׁנֵב לִי וּמְנוֹס בְּיוֹם צָר לִי: יח' עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲזֻמְרָה כִּי אֱלֹהִים ^{תהי' בעל חסידות} מִשְׁנֵבֵי אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל חסידות} חֲסֵדֵי:

—== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ==—

ליצר הרע

בשלוח שאול וישמרו (נט, א): [שימוש תהלים לפרק נט] טוב ליצה"ר אמור אותו ג' ימים בכל יום ג"פ ותתחיל להתפלל מן "הצילני עד סופו ולאחר שתאמר המזמור אמור: יהי רצון מלפניך ה' אלהי השם הגדול והקדוש היוצא מן המזמור הזה שתצילני מיצר הרע ומכל דבר רע וממחשבה רעה כמו שהצלת למי שהתפלל לפניך זה המזמור אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

—== זוהר תהלים ==—

דוד המלך עליו השלום לא טעם טעם ומיתה ושינה בחייו לכן לא גם שיתין נישמין
וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָה וְגו' (נט, יז): [זוהר חלק א' פרשת ויגש (דף 71): זוהר תורה] וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָה וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי הָיִיתָ מִשְׁנֵב לִי וּמְנוֹס בְּיוֹם צָר לִי. רבי יהודה ורבי יוסי נפגשו בכפר חנן, כאשר היו יושבים בבית מלונם, בא איש אחד, וחמור טעון משא לפניו, ונכנס גם הוא לאותו הבית, בתוך כך אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הרי למדנו שדוד המלך היה מתנמנם כסוס ושינתו מועטת, איך היה קם בחצות הלילה, הלא זה שיעור קטן, שלפי זה לא היה נתעורר אפילו בשליש הלילה?

זוהר תהלים

האדם טעם מיתה, ושולט בו הצד של רוח הטומאה.

ובזה היה נזהר דוד המלך שלא יטעם טעם מיתה, ולא ישלוט בו הצד של רוח האחר, לפי ששים נשמין חסר אחד הוא סוד החיים שלמעלה, שהם ששים נשמין העליונים, והם הסוד שלהם הוא שתולה בהם החיים^{יב}, ומשם ולמטה סוד של מיתה הוא.

בַּחצוֹת הַלַּיְלָה שֶׁהִקְדָּשָׁה מִתְעוֹרְרַת הָיָה דָּוִד צָרִיךְ לְהִתְקַשֵּׁר לְמִקוּמוֹ בְּמַלְכוּת וְלֹא לְהִאָּחֵז בְּמִקוּמֵהּ הַמֵּיתָה

ועל כן דוד המלך היה משער שיעור שנתו בלילה, באופן שיתקיים בחיים, שלא ישלוט בו טעם של מיתה, וכאשר הגיע חצות הלילה היה דוד מתקיים במקום החיים, לפי שכאשר מגיע חצות הלילה, וכתר הקדוש נתעורר, נצרך שלא יהיה נמצא דוד מתקשר במקום אחר, במקום של מיתה.

דוד היה הולך לישון כשיעור שיתין נשמין קודם חצות הלילה

אמר לו, בהתחלת הלילה היה יושב עם כל חכמי ביתו, והיה שופט משפטים ועסק בדברי תורה, ואחר כך היה מתנמנם שינתו עד חצות הלילה, וקם בחצות הלילה ונתעורר והתיגע בעבודת רבונו בשירות ותשבחות^{יג}.

דוד מלך ישראל חי וקים לא ישן יותר משייתין נשמין כדי שלא להיכנס למדרגת מיתה

בתוך כך אמר איש ההוא, וכי דבר זה שאמרתם כך הוא, יש סוד בענין זה, שהרי דוד המלך חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ודוד המלך היה נשמר כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה, לפי ששינה אחד מששים במיתה היא, ודוד בעבור מקומו שהוא חי, לא היה מתנמנם אלא ששים נשמין^{יד}, שעד ששים נשמין פחות אחד הוא חי, משם ולהלאה טועם

זיו הזוהר

ששרשו שהיא המלכות, תפרד מן התפארת עץ החיים, ויתגבר בה המיתה, כי אם אין רחמים מתגבר הדין. קיב. האמנם שכל שתין נשמין העליונים הם מקום החיים, כי הן שש הספירות כלל התפארת עץ החיים, אבל כיון שבסוף הששית תיכף מתחלת המקום שהוא סוד המיתה, לפיכך היה דוד נשמר מלישון שתין נשמין שלמין, על דרך סייג שלא יתמך בשינה רגע יותר באונס, רק היה ישן שתין נשמי פחות מעט, ויש מפורשים כאן שהשתין נשמין העליונים, רמז על שש מדרגות של מדת המלכות, ורק מדרגה השביעית של מדת המלכות, היא סוד המיתה ששם אחיזת ויניקת הקליפות בסוד הכתוב:

קי. רבי יוסי דייק כן, ממשמעות מקרא הזה, "וְאָנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ", ואמרו חכמינו זכרונם לברכה אין עז אלא תורה, שנאמר: "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן" (תהלים כט, יא), והיינו כמו שאמר דוד, "וְזִמְרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ" (תהלים קיט, נד), וכך היה מנהגו בתחלת הלילה, ועל אחר חצות אף "וְאָרְנָן לְבַקֵּר חֲסִדֶךָ", פירוש עד הבקר ירנן בשירות ותשבחות. קיא. פירוש שמקומו ושורשו הוא במדת המלכות שהיא סוד המיתה, ועבודת יוד היה לגרום הזדווגות המלכות עם התפארת, שנקרא עץ החיים, ועל ידי זה נעשית המלכות בבחינת חיים, ולכך היה דוד נזהר שלא לישון שתין נשמין שלמין, לטעום טעם מיתה, כי היה גורם על ידי זה פגם למעלה

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בחצות הלילה יהיה כל אדם ער

לפי שכאשר נחלק הלילה וקדושה העליונה נתעוררת, ואם אדם ישן אז במטתו ואינו נתעורר להשגיח בכבוד רבונו, הרי הוא נקשר בסוד המיתה ונדבק במקום אחר, ועל כן דוד המלך היה עומד להסתכל בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי, ולא היה ישן בשינה לטעום טעם של מיתה, ולפיכך היה מתנמנם כסוס ששים נשמין ולא בשלימות.

מחצות יש שישים נשמין אחרים מצד המיתה

בתוך כך בא רבי אלעזר, כיון שראה אותם, אמר ודאי השכינה כאן, במה עסקתם, ספרו לו כל המדובר, אמר

בודאי יפה אמר, אבל אותן ששים נשמין, בודאי ששים נשמין של החיים הם, בין למעלה ובין למטה, משם ולהלאה יש ששים נשמין אחרים, שהם כלם מצד המיתה, ומדרגה של מיתה עליהם, ונקראין דורמיטא, וכלם הם טעם של מיתה.

דוד לא היה ישן כלל מחצות והלאה

ולפיכך דוד המלך היה מתדבק באותן ששים נשמין של חיים, ומשם ולהלאה לא היה ישן כלל, זהו שכתוב: "אם אַתָּן שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעָפִי תְּנוּמָה" (תהלים קלב, ד), ועל כן יפה אמר, למען שיתקיים דוד חי בצד של חי, ולא בצד של מיתה.

זיו הזוהר

שפע החיים, שעל ידי מדת הרחמים של התפארת, יתבטל הדין של המלכות, ובעבור זה נקרא דוד מלך ישראל חי וקיים.

"רְגְלֶיךָ יִרְדּוּת מְנוֹת" (משלי ה, ה), ודברי הזוהר הקדוש כפטיש יפוצץ סלע. קיג. היינו כנזכר לעיל, שעבודת דוד היה תמיד, לגרום הזדווגות המלכות עם התפארת עץ החיים, להמשיך אליה

יא לחודש

ס א לַמְנַצֵּחַ עַל שׁוֹשַׁן עֲדוּת מִבְּתֵּם לְדוֹד לְלַמֵּד: ב בְּחִצּוֹתוֹ אֶת אֲרָם נְהָרִים

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים
 לילך למלחמה

מכתם לדוד ללמד (ס, א): [שימוש תהלים לפרק ס] שם שלו הוא י"ה. י' "דצרינו, ה' מן ד' "ללמד בחלוף ה, אמור אותו קודם שתלך למלחמה ז' פעמים ותנצח.

זוהר תהלים

מִפָּרֶשׁ כָּל מִינֵי זָמֹר וְשָׁבַח בְּפִנְיֵימִיּוֹתַי כְּמוֹ
 לַמְנַצֵּחַ - מִל נֶצַח שְׁבַעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ
 עַל שׁוֹשַׁן עֲדוּת וְגו' (ס, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 רעיא מהימנא (דף רכ"ג)] קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן
 וַיִּתְחַדְּשׁוּ דְבָרִים מִפִּיךָ בְּפֶסוּק זֶה שְׁמַקְדָּם.
 לַמְנַצֵּחַ - שֵׁם נֶצַח, נִגּוֹן צַח. וְכוּ נִקְרָא ה'
 בְּעַל נִצְחוֹן קְרִבּוֹת לְאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזֻלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְרַחֲמִים וְדִין
 לְיִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדְּבָר - (מְשַׁלֵּי יֵא) וּבְאֵבֶד
 רְשָׁעִים רָנָה. מ"ל - שְׁבַעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ,
 וְעַם נֶצַח וְהוֹד ע"ב, כְּחֻשְׁבוֹן חֶסֶד, וְסוּד
 הַדְּבָר - (תְּהִלִּים טז) נְעֻמּוֹת בִּימִינֶךָ נֶצַח. הוֹד
 - בו הוֹדוּ לַה'. צְדִיק - בו (תְּהִלִּים לג) רָנְנוּ
 צְדִיקִים בַּה', וְבו (יְרֵמִיָּה לא) רָנוּ לְיַעֲקֹב
 שְׁמִחָה. תְּפִאֶרֶת - בו (תְּהִלִּים קג) הִלְלוּ אֵל.
 הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ יָהּ, שְׁשֵׁם יְהוָה. בְּנִגּוֹן
 וּבְזָמֹר - חֶסֶד וּגְבוּרָה. בְּשִׁיר וּבְכִרְכָּה -
 חֻכְמָה וּבִינָה. בְּאֲשֵׁרֵי - כְּתָר. בְּתִהְלָה -
 מְלָכוֹת.

אָמַר לוֹ, יָפָה אֲמַרְתָּ, אָבֵל (תְּהִלִּים יב)
 לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית, שְׁלֹא תִזְוֶה
 נֶצַח מֵהוֹד, שֶׁהִיא סְפִירָה שְׁמִינִית, אָמַר
 לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית. אָמַר הַמְּנוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, אִם כֶּךָ, בִּינָה דְרָגָתָךְ, וְלָמָּה
 פָּרְשׁוּהָ וְנִתְּנָה הַהוֹד לְמִשָּׁה, שְׁנֵאמַר (בְּמִדְבָר
 כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדְךָ עָלָיו? מֵר לוֹ, יָפָה
 שְׁאַלְתָּ. ה' עוֹלָה בְּאוֹת י', חֲמֵשׁ פְּעָמִים
 עֶשֶׂר, לְחֻמְשֵׁים שְׁעָרֵי בִינָה. וְהַתְּפִשְׁטוֹתֶם
 מִחֶסֶד וְעַד הוֹד הֵן חֲמֵשׁ, עֶשֶׂר בְּכָל
 סְפִירָה, הֵם חֲמֵשִׁים. וּמִשׁוֹם זֶה מְבִינָה עַד
 הוֹד, הַכֹּל הַתְּפִשְׁטוֹת אַחַת. אַחַר כֶּךָ בְּאֵ

מְזֻמֹּר - בו ר"ז ובו מו"ם. מצד הזמר של
 תורה וזמר של תפלה. זמר מצד
 אחר הוא מו"ם ז"ר. זמר בבית - חרב
 בבית. נדה שפחה בת עובדי כוכבים
 ומזלות זונה. וזה אותיות מזמור. נגו"ן -
 שם ג"ן. כף יפי הנגון, בו הלל, כמו (שמות
 יב) ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ

— תהלים — זוהר תהלים —

רבי פנחס ולן בכפר עקימין, ורבי יצחק ורבי חייא עמו.

ושונה יש בה שלשה עשר עלים ויש בה חמשה עלים מבחוץ חזקים שמחפים לשונה זו ומגנים עליה

על שושן עדות וגו' (ס, א) : [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ג)] עד שהיו יושבים, אותו נשר

חזר אליהם ושושנה אחת בפיו, והשליך לפנייהם והלך לו. ראו ושמו. אמר רבי פנחס, ולא אמרתי לכם שנשר זה בשליחות של קונו הולך ובא? שושנה זו היא שושן עדות שאמרתי, והקדוש ברוך הוא שלח אותה אצלנו. פתח כמקדם ואמר, (תהלים ס) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. וכי שושן עדות איזו עדות מעיד? אלא שושן זה היא עדות למעשה בראשית, והיא עדות לכנסת ישראל, עדות ליחוד העליון, וזהו בגלל ששושנה זו יש בה שלשה עשר עלים, וכלם עומדים בשרש אחד, ויש בה חמשה עלים מבחוץ חזקים שמחפים לשונה זו ומגנים עליה. והכל בסוד החכמה הוא. שלשה עשר עלים אלו הם שלש עשרה מדות הרחמים שירשת כנסת ישראל מלמעלה, וכלם אחוזים בשרש אחד. (שהם י"ג תקונים של הזקן התחתון של אריך אנפין, שהם י"ג תקונים עליונים של זעיר אנפין) והוא ברית אחת ודגמת ברית היסוד (היחוד) של הכל. חמשה חזקים שסוכבים עליה אלו חמשים שערים, חמש מאות שנה (של היסוד, יסוד (כבית המקדש) ברית קדש) שעץ החיים הולך בהם.

צדיק, ולקח כל החמשים שערים לבדו, להיות שקול לכל החמש, ונקרא כל, שנוטל כל חמשים שערים. וגם כך כלה לקחה את כלם. אמר, כעת התישב דבר זה על בריו. ועוד למנצח - שם מ"ל עם נצח. וזה מ"ל מחשמ"ל. מן ח"ש - הוד ונצח, הם כנגד שתי השפות. ולכן נקראו שפתיים, חיות אש מדברות. ובחגיגה, עד היכן מעשה מרכבה? ופרשנה מן וארא, עד חשמל. שמצד הגבורה נקראו חיות אש. ונהר שיוצא מהזעה שלהם - יסוד. כל שלשת אלה מרכבה לתפארת, אדם. מעשה מרכבה זו מלכות. ובשלשת אלו, הוא חכמה ובינה ודעת. ולכן פרשנה בעלי המשנה שאין דורשים במעשה מרכבה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

שושן עדות - אלו סנהדרין גדולה

על שושן עדות וגו' (ס, א) : [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ג)] פתח ואמר רבי פנחס על זה,

(תהלים ס) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. מהו ללמד? ללמד לבני העולם חכמה. והרי פרשנהו, שושן עדות - אלו סנהדרין גדולה, שכתוב בה (שיר השירים ו) סוגה בשושנים. מכתם לדוד - סימן שהראו לו, לדוד, כאשר שלח ליואב לארם נהרים ולארם צובה להלחם בהם. אמר רבי פנחס, זהו שושן עדות שקיים כאן. הרי הכוכבים בשמים, שכונה עלינו, ומדרגות עליונות עמה, ועזרה קדושה לשבח. זהו שושן בשלמות כמו שצריך. קמו והלכו אלו לכאן ואלו לכאן. הלך לו

וְאֵת אָרֶם צוּכָה וַיִּשָּׁב יוֹאֵב וַיָּדָ אֶת אֲדוֹם בְּגִיַּא מֶלֶח שְׁנַיִם עָשָׂר אֲלָף: ג אֱלֹהִים
 וְנַחֲתָנוּ פְּרֻצָתָנוּ אֲנַפְתָּ תִּשׁוּבָב לָנוּ: ד הֲרַעְשִׁיתָ אֶרֶץ פְּצֻמְתָּה רַפָּה
 שְׁבָרֶיהָ כִּי מָטָה: ה הֲרֵאִיתָ עֲמֹד קָשָׁה הַשְׁקִיתָנוּ יוֹן תַּרְעֵלָה: ו נִתְתָּה לִירֵאִיד
 נִם לְהִתְנוֹסֵם מִפְּנֵי קִשְׁט סֵלָה: ז לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ (ענני) וְעַנְנֵי:

זוהר תהלים

זהו אחד. והוא עקר ושרש שהכל אחוים בו. שלשה עשר
 עלים אלו (סוד) שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּחֻשְׁבוֹן,
 חותם המלך. בא וראה, כדגמת השושנה
 בין החוחים, (שיר השירים ב) כִּף הֵם יִשְׂרָאֵל
 בין העצים עובדי כוכבים ומזלות, וכף
 כנסת ישראל בין שאר המוני השרים
 הממנים. כל זמן שהשושנה עומדת סגורה
 ואינה פתוחה, אין בה ריח, ולא מעלים
 אותה ולא מוציאים אותה מתוך הקוצים.
 אבל בשעה שהשושנה פתוחה, מעלה
 ריח, ואז מוציאים אותה מתוך הקוצים,
 ונהנית מהם כנסת ישראל, שנאמר (שיר
 השירים ה) פִּתְחִי לִי אַחְתִּי רַעֲיָתִי. והקדוש
 ברוך הוא לא שלח אותה לנו אלא ללכת
 לדרךנו.

ישראל - אף על גב שהם רשעים ונכנעים
 הם בימין ולא נדבקים לשמאל ולא
 מתערבים עמו לעולמים

הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי (ס, ט): [זוהר ח"ג פ'
 שמיני (דף 97.)] אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 ודאי כף הוא, שהרי שנינו שיש ימין ויש
 שמאל, רחמים ודין. ישראל (לימין), ועובדי
 עבודה זרה לשמאל. ישראל, אף על גב
 שהם רשעים ונכנעים, הם בימין ולא
 נדבקים לשמאל, ולא מתערבים עמו
 לעולמים. ומשום כף כתוב, (תהלים ס)
 הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי. שכאשר מתעלה

עדות למעשה בראשית. כל מעשה
 בראשית, כלם (חמש מאות שנה של
 היסוד ברית קדש, כלם מעשה של בראשית יושבים וכו')
 תבות ודעות בהבנה, ועומדים בחשבון,
 ושם אלהים של מעשה בראשית, מראה
 למעלה ומראה למטה. מראה למעלה
 בסוד של העולם הבא, ומראה למטה
 בסוד של כנסת ישראל. שושנה - עדות
 למעשה בראשית, שעומדת בכל אלו
 הסימנים, שכתוב (זה) בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
 אֱלֹהִים. זו שושנה. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר עָלִים (הם)
 שלש עשרה תבות עד שם אלהים השני.
 ואלו הם: א - את, ב - השמים, ג - ואת, ד
 - הארץ, ה - והארץ, ו - היתה, ז - תהו, ח
 - ובהו, ט - וחשך, י - על, יא - פני, יב -
 תהום, יג - ורוח. הרי שלשה עשר עלים
 של השושנה. חמשה חזקים שסוכבים
 לאלו הם: א - מרחפת, ב - על, ג - פני, ד
 - המים, ה - ויאמר. הרי חמשה אחרים.
 אחר כף נאמר יהי אור, הרי עקר ושרש
 של השושנה שהכל אחוז בה. עדות
 ליחוד. חמשה עלים חזקים, השרש
 והיחוד שאחוזים בו שלשה עשר עלים
 אלו. (דברים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' -
 הרי חמשה עלים של השושנה. אחד - זהו
 העקר והשרש שהכל אחוז בו. סוד (עדות
 ליחוד. חמש תבות שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אלו
 חמשה עלים חזקים של השושנה. שרש ויסוד אחוים בו.

ח אלהים ^{תהי עול חובלים} דבר בקדשו אעלוה אחלקה שכם ועמק סבות אמרד: ט לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי: י מואב סיר רחצי על אדום אשליך נעלי עלי פלשת התרעעי: יא מי יבלני עיר מצור מי נחני עד אדום: יב הלא אתה אלהים ^{תהי עול חובלים} ונתתנו ולא תצא אלהים ^{תהי עול חובלים} בצבאותינו: יג הבה לנו עזרת מצר ושוא תשועת אדם: יד באלהים ^{תהי עול חובלים} נעשה חיל והוא יבום צרינו:

זוהר תהלים

מן העולם. כי עצום הוא ממני. וכי עד אותה שעה איפה ערכו קרב בו ונצחו אותו? באיזה מקום נפגשו בחרבם והיו גברים כגבורים להראות גבורתם? מה זה כי עצום הוא ממני? אלא אותו רשע היה חכם וראה למרחוק. ראה את דוד המלך שבא מרות המואביה גבור תקיף כאריה, ועשה קרבות תקיפים ונצח את מואב, ושם אותם תחת רגליו. אמר, עצום הוא. אותו שירש אותה גבורה, מלך אחד מהם יצא מאתנו להשמיד את מואב.

אולי נכה בו. פסוק זה כף היה לו לומר: אולי אוכל אכה בו, או אולי נוכל נכה בו. אלא אותו רשע היה חכם. אמר, ראיתי יד אחת של אריה תקיף אחד, פרוש רגל (יד), אם אוכל עמך שנתחבר (שנינו) שניהם (ונתחבר) ונגרע מאותו אריה יד זו, עד שלא יבא אתו מלך לעולם ולא יגרש את מואב ממקומו. ארה לי. מה זה ארה לי? אמר רבי אבא, אותו רשע בשתי לשונות אמר לבלעם. אחד אמר ארה לי, ואחד אמר קכה לי. מה בין זה לזה? אלא אמר לו, ארה לי עשבים וכשפי ראשי נחשים, ושם אותם בקדרת המכשפים. כיון שראה שכחו יותר בפיו, שב ואמר

הימין, ישראל שנדבקים עמו יתעלו ויתעטרו בו. אז נכנע השמאל, וכל אותם שבאים מצדו. זהו שכתוב (שמות טו) ימינך ה' תרעץ אויב.

מואב סיר רחצי וגו' (ד, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק דף קצ"ח] ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. ועתה, רבי אלעזר אמר, אמר אותו רשע, ודאי השעה עומדת לי לעשות מה שאני רוצה. ראה, ולא ראה יפה. ראה כמה אלפים נופלים מישראל על ידו לזמן מועט, אמר, ודאי השעה עומדת לי, ולכן ועתה, ולא בזמן אחר. לכה? לך היה לו לכתוב! מה זה לכה? אמר, נזרו עצמנו לאותו שמרתך בכנפיו עליהם לאותו ששמו כ"ה. ועתה לכה, נערך קרב באותו כ"ה. (ועתה לכה, כמו שנאמר (מלכים ב ג) ועתה לשלל מואב). אמר, עד עתה לא היה בעולם מי שיכול להם, בגלל אותו הפטרון שעומד עליהם. כעת שהשעה עומדת לנו, לכה נעשה קרב. וכל עצת אותו רשע לכ"ה היתה, שכתוב ואנכי אקרה כה. אעקר את אותה כה ממקומה. ושניהם בעצה רעה היו לכה הזו, כמו שנאמר (תהלים ב) על ה' ועל משיחו. לא ידעו שהרי אחר כך הכה הזו תעקר אותם

זוהר תהלים

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי. הלעיטני, הלעיטה ממשי, פתיחת הפה והגרון לבלע. אמר דוד לאותו הבלען מלעיט הלעיטים: אני אזרק עליו נעלי לסתם את גרונו. עלי פלשת אתרועע. גם כן זה למרחוק הסתכל דוד, ואמר: כנען הוא צד רע של הצד האחר ההוא, ופלשתים הם משם, לצד אחר מה צריך? תרועע, שכתוב (במדבר י) וכי תבאו מלחמה בארצכם [וגו'] והרעתם וגו', לשבר כחו ותקפו, ומשום כן עלי פלשת אתרועע. וכך ראוי להם.

ולכה נא קבה לי. ואפלו כן, אותו בלק הרשע לא עזב את כשפיו, אלא לקט כל מיני עשבים, כשוף של ראשי נחשים, ולקח קדרת מכשפים ונעץ אותה תחת הקרקע אלף וחמש מאות אמה (על אלף וחמש מאות אמה), וגנז אותה לסוף הימים. כיון שבא דוד, כרה בתהום אלף וחמש מאות אמה, והוציא מים מהתהום ונסך על המזבח. באותה שעה אמר, אני ארחץ אותה הקדרה. (תהלים ס) מואב סיר רחצי. סיר רחצי בודאי. על אדום אשליך נעלי. מה זה אשליך נעלי? אלא גם זה כן היה למרחוק, שכתוב (בראשית כה)

סו « לַמְנַצֵּחַ עַל נְגִינת לְדָוִד: ב שְׁמֵעָה אֱלֹהִים רְנָתִי הַקְּשִׁיבָה תִּפְלְתִי: ג מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא בְּעֵטֶף לְבִי בְּצוּר יְרוּם מִפְּנֵי תַנְחִינִי: ד בִּי הִיטָה מִחֶסֶד לִי מִגְדַּל עַו מִפְּנֵי אוֹיֵב: ה אֲנִי וְרַחֵם בְּאֵהֶלֶךְ עוֹלָמִים אַחֶסֶד בְּסִתְרֵךְ בְּנִפְיֶךָ פְּלָה: ו בִּי אַתָּה אֱלֹהִים שְׁמֵעָת לְגִדְרֵי נִתְתָּ יְרֵשֶׁת יִרְאֵי שְׁמוֹךְ: ז יָמִים עַל יָמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ דָר וְדָר: ח יֵשֶׁב עוֹלָם לְפָנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד וְאַמֶּת מִן יַבְצָרְחוֹ: ט כֵּן אֲזַמְרָה שְׁמוֹךְ לְעַד לְשִׁלְמֵי גִדְרֵי יוֹם יוֹם:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

אם יש לך יראה לשבת בבית

שמעה אלהים רנתי (סא, ב): [שימוש תהלים לפרק סא] אם אתה דר בבית ותירא אמור אותו כשתכנס לבית ותצליח. ושם שלו הוא שד"י. ש' מן "שמעה, ד' מן כ' כן אזמרה באותיות דכ"ף, י' מן מ' שהוא בסוף המזמור באותיות י"ם.

— זוהר תהלים —

כָּל מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְסַדֵּר אֶת שִׁבְח רְבוֹנוֹ טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא מִשׁוּם שְׁצָרִיךְ תִּפְלָה שֶׁהִיא שְׁלֵמָה לְמַעַלָּה (מִשׁוּם שְׁצָרִיךְ תִּפְלָה) מִתּוֹךְ מִחְשָׁבָה וְרִצּוֹן הַלֵּב

אשרי האיש שקושר קשרי רבונו

מחשבה מוציאה רצון, (רצון מוציא הכל) רצון שיוצא מתוך מחשבה, מוציאה קול שגשמע, ואותו קול שגשמע עולה לקשר קשרים ממטה למעלה, היכלות תחתונים בעליונים. הקול שהוא קושר קשרים ומושך ברכות ממעלה למטה בלחש, תומך את ארבעת התומכים הללו: מחשבה ורצון, קול ודבור. סמך בסיום הקשר, המקום שהכל נקשר בו כאחד, וכלם נעשים אחד. אשרי האיש שקושר קשרי רבונו, וסומך סמיכות פראוי, ומתכונן בכל הדברים הללו שאמרנו. אשריו בעולם הזה ובעולם הבא. עד כאן נתקנו ההיכלות שבצד הקדשה.

מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבי וגו'

(סא, א): [זוהר שמות 9 פקודי (דף רס"ב):]

אמר רבי שמעון זכאי מי שמבין דרכו ללכת בדרך האמת, וכל מי שלא יודע לסדר את שבח רבונו, טוב לו שלא נברא, משום שצריך תפלה שהיא שלמה למעלה, (משום שצריך תפלה) מתוך מחשבה ורצון הלב וקול ודברי השפתיים, לעשות שלמות וקשר ויחוד למעלה, כמו שהוא למעלה. כמו שיוצאת שלמות ממעלה למטה, כך דרך ממטה למעלה לקשר קשר פראוי. הסוד לחברים שילכו בדרך ישרה - מחשבה ורצון וקול ודבור. אלו הארבעה קושרים קשרים. אחר קשר הקשרים של כלם כאחד, נעשו כלם מרפכה אחת להשרות עליהם שכינה,

סב « למַנְצַחַת על יְדוּתוֹן מְזֻמּוֹר לְדָוִד: ב אֵךְ אֵל אֱלֹהִים הַיְחָדְהוּתָהּ דּוֹמְיָה נַפְשִׁי
מִמֶּנּוּ יִשְׁוּעָתִי: ג אֵךְ הוּא צוּרִי וְיִשְׁוּעָתִי מְשֻׁנְבֵי לֹא אִמּוּט רַבָּה: ד עַד אָנֹכָה
תְּהוֹתָתְנוּ עַל אִישׁ תִּרְצָחֻוּ בְּלָבָם פִּקְרִיר נְטוּי גִּדְרָר תְּדַחַוְיָהּ: ה אֵךְ מִשְׁאָתוֹ יַעְצוּ
לְחַדִּיחַ יִרְצוּ בְּזָב בְּפִיּוֹ יִבְרָכוּ וּבְקַרְפָּם יִקְלְלוּ סְלָחָה: ו אֵךְ לֵאלֹהִים הַיְחָדְהוּתָהּ דּוֹמְיָה
נַפְשִׁי בִּי מִמֶּנּוּ תִקְנָתִי: ז אֵךְ הוּא צוּרִי וְיִשְׁוּעָתִי מְשֻׁנְבֵי לֹא אִמּוּט: ח עַל אֱלֹהִים
יִשְׁעִי וּבִבּוֹדֵי צוּר עֵזִי מְחַסֵּי בֵאלֹהִים הַיְחָדְהוּתָהּ דּוֹמְיָה ט בְּטָחוּ בּוֹ בְּכָל עֵת עָם
שָׁפְכוּ לְפָנָיו לְבַבְכֶם אֱלֹהִים הַיְחָדְהוּתָהּ דּוֹמְיָה י מְחַסָּה לְנוֹ סְלָחָה: י אֵךְ הַכֵּל בְּנֵי אָדָם בְּזָב
בְּנֵי אִישׁ בְּמֵאוּזִינִים לְעֵלוֹת הַמָּה מֵהַכֵּל יָחַד: יא אֵל תִּבְטְחוּ בְעֵשֶׂק וּבְגִזּוֹל אֵל

שימוש תהלים

לאמר אותו אחר מנחה ואחר ערבית

אך אל אלהים דומיה נפשי (סב, ב): [שימוש תהלים לפרק סב] אמור מזמור זה ליל יום א' אחר תפלת ערבית, ולאחר מנחה של יום ב'. ושם שלו הוא איט"מ. 'א' מן אך אל אלהים, 'י' מן "ישועתי, ט' מן "לא אמוט, מ' מן "עוז לאלהים, י' מן "לאיש כמעשהו. ולאחר שתגמור זה המזמור תאמר. יהי רצון מלפניך אל אחד שתמחול ותסלח ותכפר עוני כמו שסלחת ומחלת וכפרת למי שהתפלל לפניך המזמור הזה.

זוהר תהלים

בְּרָקִיעַ יֵשׁ הֵיכַל שֵׁישׁ בּוֹ שְׁנֵי מְלָאָכִים
שָׂרִים גְּדוֹלִים וְהֵם מְזַנִּים עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרִי
אַלְפִים מְזַנִּים אֲחֵרִים

אֵךְ הַכֵּל בְּנֵי אָדָם בְּזָב בְּנֵי אִישׁ בְּמֵאוּזִינִים

לְעֵלוֹת וּגו' (סב, ט): [זוהר ח"ב פרשת ויקהל דף

רנח.] אותם שני העמודים שלצד מזרח הם קרעיא"ל, שהתמנה בחוץ על שנים עשר אלף ממנים, שכלם נקראים יתדות המשכן. זה לימין. ולשמאל – שמעיא"ל, והתמנה על שנים עשר אלפים ממנים אחרים, וכלם יתדות כמו שאמרנו. (אותם ממנים אחרים) התומכים שהתמנו לצד דרום, אֶחָד סְעֵדִיא"ל וְאֶחָד סְטֵרִיא"ל (סעריהא"ל), כֵּל אֶחָד וְאֶחָד עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרִי אֶלְף מְמַנִּים אֲחֵרִים. אֵלוֹ לֹא מְעַבְרִים מִשְׁלֹטוֹנָם לְעוֹלָמַיִם. אֵלוֹ כְּלָם מְמַנִּים עַל קִיּוֹם הָעוֹלָם.

אֵלוֹ מְאוֹתָם שְׁעוּמָדִים בְּקִיּוּם, שְׁאוֹתָם
שְׁנַשְׂאוּ שְׁשׁוּקָלִים בְּמִשְׁקַל זְכָרִים וְנִקְבוֹת
זֶה עִם זֶה (אלו הם ששוקלים במשקל זכרים ונקבות
להגשא זה עם זו), וְאֵלוֹ נִקְרָאִים מְאוּזִינִים. עַל זֶה
כְּתוּב, (תהלים סב) בְּמֵאוּזִינִים לְעֵלוֹת, וְלֹא אוֹתָם
שְׁכָתוּב בָּהֶם, (ויקרא יט) מֵאוּזֵי צֶדֶק, שְׁאֶמְרֵנוּ.
כֵּל אוֹתָם שְׁשׁוּקָלִים זֶה עִם זֶה, וְלֹא שׁוּקָל זֶה
יּוֹתֵר מִזֶּה, עוֹלָיִם וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְהֵם
חַבּוּר שֶׁל זְכָר וְנִקְבָּה כְּאֶחָד, וְעַל זֶה –
בְּמֵאוּזִינִים לְעֵלוֹת. וְאֵף עַל גַּב שְׁלִפְעָמַיִם
מִסְתַּיֵּעַ הַדְּבָר וְשׁוּקָל זֶה יּוֹתֵר מִזֶּה, עוֹלָיִם
וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְהֵרִי בְּאֶרְנוּ.

אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי -
בדבור אֶחָד נִכְלָל כֵּל הַתּוֹרָה כֵּלָה

אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי וגו'

תִּהְבְּלוּ חֵיל כִּי יִגְוֹב אֵל תְּשׁוּתוֹ לִבִּי: יב אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים ^{תְּהַבְּלוּ חֵיל} שְׁתִּים זֶה
 שְׁמַעְתִּי כִּי עֹז לְאֱלֹהִים ^{תְּהַבְּלוּ חֵיל}: יג וְלֹא אֲדַנִּי חֶסֶד כִּי אַתָּה תִּשְׁלַם לְאִישׁ
 בְּמַעֲשָׂהוּ:

===== זוהר תהלים =====

דבור ודבור שִׁיָּצָא מִפִּי נַעֲשֶׂה מִלֶּאֱדָךְ, וְזֶהוּ
 וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֵת הַלְּפִידִים,
 וּבְמִקּוֹם אַחַר אָמַר הַכְּתוּב אַחַת דְּבַר
 אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי. מַה זֶה? אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן: זְקַן זְקַן, שְׁמַעְתִּי שְׁבָאֲדָם נִתַּן
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים, נִשְׁמָה
 וְרוּחַ וְנַפֶּשׁ, הַנִּשְׁמָה מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד, שֶׁם
 יוֹרֶדֶת הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ
 סְפִירוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְעֲלִיהֶן נֹאמַר אַחַת דְּבַר
 אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי, אַחַת וּשְׁתִּים -
 הָרִי שְׁלֹשׁ סְפִירוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שֶׁנֹּאמַר בְּהֵן
 אַחַת, אַחַת וְאַחַת, שְׁלֹשָׁה אַחָדִים, וְזֶהוּ
 אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי, ז'ו -
 בְּה עוֹשֶׂה אוֹתָם אַחָד. וְאַחַר כֵּן דְּבַר עֲמוֹ
 מִהָרוּחַ, שֶׁהוּא מִטְטְרוּן, כּוֹלֵל כָּל צְבָא
 הַשָּׁמַיִם שְׁלֵמֻטָה, מִשׁוּם שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ בּוֹ
 וְרוֹכֵב עָלָיו הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הַכוֹלֵל שֶׁשׁ
 סְפִירוֹת, וְלִכֵּן בְּכָל דְּבַר וְדְבַר שִׁיָּצָא
 מִמֶּנּוּ, הִיָּה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ מִלֶּאֱדָךְ, וְזֶהוּ וְכָל
 הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. אַחַר כֵּן יֵרְדֶה
 הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה עֲשִׁירִית בְּאוֹפֵן, שֶׁהוּא
 נִפְשׁ הָאָדָם מִשָּׁם, וְנֹאמַר בּוֹ וְעַל הָאָרֶץ
 הִרְאָךְ אֶת אֲשׁוֹ הַגְּדוּלָה, מִשׁוּם שֶׁעָלָיו
 נֹאמַר וְהִנֵּה אוֹפֵן אַחַד בְּאָרֶץ, כְּדִי שִׁישְׁמַע
 קוֹלוֹ וְדְבוּרוֹ מִן הַכֶּסֶף וְהַמְּלָאכִים וְשָׁמַיִם
 וְאָרֶץ, שִׁיִּכְרִיּוּ בּוֹ בְּכָל מַעֲלָה וּמִטָּה
 כְּנִשְׁמָה שֶׁשְׁלֵטוֹנָה בְּכָל הַגּוֹף וְאֶפְלוֹ
 בְּאִיבָר קִטְן, וְאִין אִיבָר פְּנוּי מִמֶּנָּה.

(פב, יב): [תיקונים (תיקון כ"ב)] וְעָלָיו נֹאמַר
 בְּדַבַּר יְהוָה שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וְהוּא דְבַר אַחַד
 שְׁכוּלֵל עֶשֶׂר אַמִּירוֹת, וְסוּד הַדְּבַר - אַחַת
 דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי, לְהִרְאוֹת
 בְּה שְׁעֶשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת נֹאמְרוּ בְּדְבַר אַחַד,
 שְׁתִּים זֶה, אֵלּוּ אֲנִכִּי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ, וְהוּא
 אַחַד, אַחַד בִּינֵיהֶם, וְזֶהוּ שְׁאֲמַרְנוּ
 שְׁבִשְׁנֵיהֶם תְּלוּיּוֹת מְצוּוֹת עֲשֶׂה וְלֹא
 תַעֲשֶׂה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁנֵּיהֶם דְּבַר
 לְתַת כְּבוֹד לְתוֹרָה, שֶׁהָרִי הוּא בְּדְבוּר אַחַד
 אָמַר הַכֵּל, וְלָמָּה אָמַר שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי?
 ז'ו אַחָד בְּחֻשְׁבוֹן, שְׁשֵׁתִי תוֹרוֹת הִיוּ,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַד בִּינֵיהֶם וּשְׁמוֹ
 אַחַד, וּמִשְׁנֵי דְבוּרִים יָצָא הַקּוֹל וְנִחְלַק
 לְשִׁבְעִים קוֹלוֹת, כְּנֶגֶד שְׁבַעִים פְּנִים, וְהָרַג
 בָּהֶם שְׁבַעִים אֲמוֹת עַל שְׁלֹשׁ קַבְלוֹ אֶת
 הַתּוֹרָה, וּבִשְׁנֵי דְבוּרִים הָרַג שְׁתֵּי אֲמוֹת,
 שֶׁהֵן עֶשֶׂר וַיִּשְׁמַעְאֵל, שְׁלֹשׁ רְצוֹ לְקַבֵּל אֶת
 הַתּוֹרָה.

הַקְּב"ה נִתַּן בְּאָדָם נִשְׁמָה רוּחַ וְנַפֶּשׁ

אַחַת דְּבַר אֱלֹקִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי וְגו'
 (פב, יב): [תיקונים (תיקון ל"ח דף ע"ט)] קָם
 זְקַן אַחַד מֵאַחַר הִצֵּל שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן
 וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, הָרִי רִאִיתִי שֶׁנֹּאמַר מִן
 הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעַךְ אֶת קְלוֹ לְיִסְרָךְ וְכוּ',
 וּבְמִקּוֹם אַחַר שְׁמַעְתִּי שְׁדַבַּר עִם יִשְׂרָאֵל
 מִצַּד שֶׁל הַמְּלָאכִים, שְׁכַךְ פְּרָשׁוּהוּ, שְׁכַל

סג « מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה: ב אלהים אלי אתה אשתרף

שימוש תהלים

להצליח בסחורה

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה, אלהים אלי אתה (סג, א): [שימוש תהלים לפרק סג] אם שתפת עם אחרים ואתה רוצה להחלק אמור זה המזמור ויבא לך חלק הטוב, וכן להצליח בסחורה. ושם שלו י"ה. י' מן והמלך ישמח בה', ה' מן "במדבר יהודה.

זוהר תהלים

הקדוש ברוך הוא. וכעת, בהיותו במדבר יהודה, שהיה שאול רודף אחריו, היה אומר שירה, שכתוב (תהלים סג) מזמור לדוד (וכן באבשלום כתוב (שם ג) מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, היה אומר, ועכשו אמר שירה) בהיותו במדבר יהודה, במקום שהיו רודפים אחריו.

ומה אומר? אלהים אלי אתה אשתרף וגו'. (סג, ב) אלהים, אלי, אתה - שלשה שמות הם. אלהים - זוהי דרגתו, כתר המלכות. אלי - זה הראש שהכתר הזה שעומד עליו, והוא עמוד אחד שכל העולם עומד עליו, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. אתה - זה הימין העליון, שכתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם. ועל זה שלש דרגות כאן - אלהים, אלי, אתה. אשתרף, ואבקר אצלך בכל יום תמיד. צמאה לך נפשי (שם סג), כמי שצמא לשותות. אף כאן אני, צמאה נפשי אליך, תאב אליך בשרי, שיהיו הנפש והבשר דבקים אליך. בארץ ציה וענף בלי מים, מה זה בלי מים? שאין שם אור התורה, האור של המאור העליון. כן בקדש חזיתך (שם), מה הטעם? אלא כן בקדש חזיתך, אף על גב שאני במדבר הזה, במקום

הקב"ה בחר בדוד המלך יותר מכלם כיון שהיה מתדבק ומשתוקק בו בכל זמן

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה (סג, א): [זוהר חדש שיר השירים מדרש

הנעלם (דף פ"ב א)] פתח ואמר, משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו. כתוב (תהלים סג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. בא וראה, דוד המלך, הקדוש ברוך הוא התרצה בו יותר מכל מלכי העולם, כמו שנאמר (מלכים א ח) ואבחר בדוד להיות על עמי ישראל. מה הטעם? משום שדוד, מיום שהיה הולך אחר הצאן במדבר, היה מסתכל שם במדבר את מעשה האמנות של הקדוש ברוך הוא, והיה משבח ואומר (תהלים ח) כי אראה שמך מעשה אצבעותיך וגו'. מה הטעם? משום שהרי בליה כל בני העולם שוכבים ישנים על מטותיהם, והוא היה יושב במדבר, והיה מסתכל בשמים, בלבנה ובכוכבים ובמזלות ובמעשה השמים, והיה אומר כי אראה שמך וגו'. וכתוב (שם) ה' אדוננו מה אדיר שמך וגו'. ותמיד היה פותח, ומשבח ומרומם את הקדוש ברוך הוא. אחר כך היה בורח מלפני חמיו, ובכל צרה שהיתה לו, היה משבח ומתפלל לפני

— תהלים — זוהר תהלים —

למקום ששורה שכינה, משום שמים חיים אין מצויים כאן. ומי הם המים החיים? זו שכינה, שכתוב בה (בראשית כו) באר מים חיים, ועל זה ארץ ציה ועיף בלי מים כתוב. אמרו רבי חייא ורבי יוסי, ודאי שהדרך תקינה לפנינו. נכנסו למערה וישנו. בחצות הלילה שמעו את קול חיות המדבר שנוהמות. התעוררו. אמר רבי חייא, הרי עת היא לסייע לכנסת ישראל שמשפחת את המלך. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דבר ממה ששמע וידע בתורה. ישבו כלם.

הטעם שהזכירו המקום שאמרו לשבח הקב"ה במדבר יהודה

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה (סג, א): (זוהר ח"ב פ' תרומה דף ק"מ.) רבי אבא פתח פסוק ואמר, (שם אט) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מה זה שונה מכל שאר התשבחות שלא אמר באיזה מקום שבח אותם דוד המלך? ומה שונה כאן שאמר בהיותו במדבר יהודה? אלא לא זה לבדו, שהרי אף כף גם - (שם לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. כבא הזיפים. וכן כלם. להראות לכל בני העולם שבחו של דוד, שאף על גב שהיה בצער והיו רודפים אחריו, היה משתדל לומר שירות ותשבחות לקדוש ברוך הוא. ואף על גב שברוח הקדש היה אומר - רוח הקדש לא היתה שורה עליו עד שהוא השתדל שתשרה עליו. וכך בכל מקום - לא שורה רוח הקדש שלמעלה עד שיתעורר עליו האדם מלמטה. ודוד, אף על גב שרדפו

שהוא כף - אני רואה אותך להדבק בך, ומשתוקק אחריו לראות עזך וכבודך. וזה הוא כמו שכתוב (שם) משכני אחריו נרוצה. בזמן שתמשכני אחריו, הכל נתרצה עמך.

צמאה לך נפשי - הרי נפשי וגופי משתוקקים אליך להראות לפניך ולא יכלתי - כי אני בארץ ציה ועיף בלי מים שהרי ארץ ציה ועיף נקרא מחוץ למקום ששורה שכינה

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה (סג, א): (זוהר ח"ב פ' ויקרא דף ק"ג.) רבי חייא ורבי יוסי, ושמחו באותו לילה. אחר שאכלו, פתח חברו הסוחר ואמר, אמר לפניכם דבר אחד שהתעסקתי בו היום הזה, הפסוק הזה שכתוב (תהלים אט) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. דוד אמר שירה כשהיה בורח מחמיו, למה אמר אלהים אלי אתה אשחרך צמאה לך נפשי וגו'? אלהים אלי אתה, שהרי בגבורה אחוזה תמיד. אשחרך, וכי איך יכל דוד לשחר את הקדוש ברוך הוא בארץ רחוקה, וגרש מהארץ שבה שרויה השכינה? אלא, אף על גב שגרש משם, לא עזב את שלו לשחר את הקדוש ברוך הוא. ואני שמעתי, אשחרך - כמי שאומר, אלך להראות לפניך, רק שלא יכלתי. כף אשחרך, רק שאני מחוץ למקום ששם שורה שכינה. צמאה לך נפשי, שהרי נפשי וגופי משתוקקים אליך להראות לפניך, ולא יכלתי, כי אני בארץ ציה ועיף בלי מים, שהרי ארץ ציה ועיף נקרא מחוץ

צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי כְּמָה לָךְ בְּשָׂרִי בְּאָרְץ צִיָּה וְעֵינַי בְּלִי מַיִם: ג בֶּן בִּקְדָשׁ חַיִּיתִיךָ
 לְרֵאוֹת עֵינֶיךָ וּבְכַבֹּדְךָ: ד כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים שְׁפָתַי יִשְׁבַּחֲוֹנְךָ: ה בֶּן אֲבִרְכָךָ
 בְּחַיִּי בְּשִׂמְךָ אִשָּׁא כְּפִי: ו כְּמוֹ חֶלֶב וְדָשֵׁן תִּשְׁפַּע נִפְשִׁי וְשִׁפְתֵי רִנָּנוֹת יִחַלֵּל פִּי:
 ז אִם זְכַרְתִּיךָ עַל יְצוּעֵי בְּאִשְׁמֵרוֹת אֶהְיֶה בְךָ: ח כִּי חַיִּית עֲזָרְתָה לִּי וּבְצֹל בְּנַפְיֶךָ

== זוהר תהלים ==

חיים. אלי - קצה השמים עד קצה השמים.
 אתה - הדרגה שלו. ואף על גב שהכל
 אחד ובשם אחד עולה. אשחרך - אם
 כמשמעו שלו, יפה. אבל אשחרך - התקין
 האור שמאיר בשחר. שהרי האור שעומד
 בשחר לא מאיר עד שיתקנו אותו למטה.
 ומי שמתקן את אור השחר הזה, אף על
 גב שהוא שחר, זוכה לאור לבן שמאיר,
 וזהו אור אספקלריה המאירה, וזהו האדם
 שזוכה לעולם הבא.

מְצַאֲנִי, שְׁזוֹכִים לְשָׁנֵי אִוְרוֹת

צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי כְּמָה לָךְ בְּשָׂרִי (סג, ב):
 וְזֶה סוּד (משלי א) וּמִשְׁחָרֵי
 יִמְצְאֲנִי. וּמִשְׁחָרֵי - שְׁמֵתִקְנִים הָאִוֵר שֶׁל
 מִשְׁחָרֵי הַשַּׁחַר. יִמְצְאֲנִי, לֹא כְּתוּב
 יִמְצְאוּנִי, אֲלָא יִמְצְאֲנִי, שְׁזוֹכִים לְשָׁנֵי
 אִוְרוֹת - לָאוֹר הַשַּׁחַר הַשַּׁחַר, וְלָאוֹר הַלְבָן
 שְׁמָאִיר. וְזוֹכֶה לְאִסְפַּקְלָרְיָה שְׁאִינָה
 מְאִירָה, וְלְאִסְפַּקְלָרְיָה שְׁמָאִירָה. וְזֶהוּ
 יִמְצְאֲנִי. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד אֲשַׁחֲרֶךָ. הַתְּקִין
 אִוֵר שֶׁל הַשַּׁחַר הַשַּׁחַר לְהָאִיר עָלָיו אִוֵר
 לְבָן שְׁמָאִיר. צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי כְּמָה לָךְ
 בְּשָׂרִי (תהלים סג), כְּמִי שֶׁרַעַב לְאֹכֵל וְצָמָא
 לְשִׁתוֹת. בְּאָרְץ צִיָּה וְעֵינַי בְּלִי מַיִם, מְשׁוּם
 שֶׁהוּא מְדַבֵּר וְאִינוּ מְקוּם שֶׁל יְשׁוּב, וְלֹא
 מְקוּם שֶׁל קִדְשׁ. וְלָכֵן הוּא מְקוּם בְּלִי מַיִם.
 וְכִמוֹ שְׁאֵנוּ רַעֲבִים וְצָמָאִים אֲלִיד בְּמְקוּם

אחריו והיה בצערו, לא היה עוזב שירות
 ותשבחות מפיו ולשבח את רבנו על
 הכל.

ואם תאמר, זה ששנינו מזמור לדוד או
 לדוד מזמור, וכאן שרתה עליו רוח
 הקדש בתחלה, משום שאמר מזמור
 לדוד. אלא, אם הוא היה מכונן עצמו
 בתחלה, לא היתה שורה עליו רוח הקדש.
 מזמור זה רוח הקדש. למה נקרא כך?
 משום שהיא משבחת את המלך העליון
 תמיד, (שכל הזמן הוא היה משבח ומזמר ולא שוכך)
 שכל הזמן היתה משבחת ומזמרת ולא
 שוככת. כיון שבא דוד, מצא גוף מתקן
 כראוי ושרתה עליו, והיו מגלים בעולם
 הזה לשבח ולזמר למלך, והכל כדי
 שיתתקן העולם הזה כמו שלמעלה. לדוד
 - איש שלם בתקונו, איש מתקן, איש
 צדיק. דוד ודאי שלא השתנה לעולמים.
 בהיותו במדבר יהודה - זה שבח של דוד,
 אף על גב שהיה בצערו, אף על גב שהיו
 רודפים אחריו, ואיזו תשבחת אמר?
 תשבחת גדולה ונכבדה. והשבח שלו מה
 הוא? (תהלים סג) אלהים אלי אתה אשחרך.
 אלהים סתם. כיון שאמר אלהים, למה
 אלי? אלא אותה דרגה שלו. שלש דרגות
 כאן: אלהים, אלי, אתה. ואף על גב שהם
 שלשה שמות, דרגה אחת היא, בסוד של
 אלהים חיים. אלהים - למעלה, אלהים

אַרְנָן: ט דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ: י וְהִמָּחָה לְשׂוֹאָה יִבְקָשׁוּ נִפְשֵׁי יִבְאוּ בְּתַחְתֵּיּוֹת הָאָרֶץ: יא יִגִּירָהוּ עַל יְדֵי חֶרֶב מְנַת שְׁעָלִים יַחֲיוּ: יב וְתִמְלֹךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים ^{תַּחֲנוּן בְּעַל הַיְבוֹת} יִתְהַלֵּל כָּל הַנְּשַׁבַּע בּוֹ בִּי וַיִּסְבֵּר פִּי רוֹבְרֵי שְׂקָר:

זוהר תהלים

אוחזו בה להעלותה ולחברה בחבור אחד כראוי, כמו שנאמר ותאחזני ימינך, וכתוב וימינו תחבקני, ועל כן בי תמכה ימינך. וכשאוחזו בו בקדוש ברוך הוא, אז כתוב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. והוא יחוד אחד וחבור אחד. וכשהוא חבור אחד, אז מתמלאת אותה דרגה שלו ומתברכת.

בראשית ברא אלהים - ב' ראשית

וְהִמְלִיךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים וְגו' (סג, יב) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כט.)] [כשמתעוררת גבורה] עֲלִיזָה לְאַחֲזוֹ בּוֹ תַחַת רֵאשׁוֹ וְלִקְרַבּוֹ בְּחִדּוּהָ לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. וְהִמְלִיךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים - שְׂמֵחָה, אֹר [באור] [שמאיר] שְׁהוֹצִיא בְּשִׁבִיל אֶחָד טְמִיר וְגִנּוּז וְנִכְנַס בּוֹ בְּשָׁנִים שֶׁהֵם אֶחָד, וְעַל זֶה הָעוֹלָם נִתְקַן בְּקִיּוּם שְׁלָם. וְהִמְלִיךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים - עוֹלָם [אור עליון] הַתַּחְתּוֹן שְׂמֵחַ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן [נ"א: נסתר אותו ששלח] עֲמֵק [שמחה ששופעת ויוצאת באיזה מקום שמח? באלהים, בו שמח, בו שולח] חַיִּים לְכֹל. נִקְרָאִים חַיֵּי הַמֶּלֶךְ. זֶה עֵקֶר הַבֵּית. בֵּית זֶה בּוֹנֶה בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם וּבּוֹנֶה הָעוֹלָם. וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, ב' ראשית. ראשית חֲכָמָה כְּשִׁכּוֹנֵס הַכֹּל לְתוֹכּוֹ וְנִעְשָׂה יָם גְּדוֹל לְשֹׂאֵב הַכֹּל.

הזה, כן בקדש חזיתך וגו'. ואנו, כמו שאנו צמאים אל מורנו לשותת בצמאון את דבריו במקום הזה, אף כך צמאים לשותת בצמא דבריו בבית המקדש, המקום שנקרא קדש. אמר רבי שמעון לרבי אבא, מי שהתחיל הדבר - יאמר עכשו.

כאשר אדם בא להדבק בקדוש ברוך הוא הקדוש ברוך הוא אוחז בו ולא עוזב אותו דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ וְגו' (סג, ט) : [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קטג.)] רְבִי חֲזִיא פְתַח וְאָמַר, (תהלים סג) דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל, דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ - מְשׁוּם שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ הִיא מְדַבֵּיק תְּמִיד אֶת נִפְשׁוֹ אַחֲרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא חָשַׁשׁ לְדַבְּרֵים אַחֲרָיִם שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא לְהַדְּבִיק נִפְשׁוֹ וּרְצוֹנוֹ בּוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁהוּא הִיא נְדָבֵק בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיא תוֹמֵךְ בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ. מִכָּאן שְׂפָאֶשֶׁר אָדָם בָּא לְהַדְּבִיק בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶחָד בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ. דָּבָר אַחֵר דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ - לְהַתְּעֵטַר דְּרָגָתוֹ לְמַעֲלָה. שְׁהָרִי כְּאֶשֶׁר נְדָבֵקַת הַדְּרָגָה הִיא [שלו נתברכה, וכשהתגלתה] בְּדְרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת לְעֻלוֹת אַחֲרֵיהֶן, אֲזִי הִימִין

סד א לְמִנְצַח מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב שְׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי בְּשִׁיחִי מִפְּחַד אֹיֵב
 תִּצַּר חַיִּי: ג תִּסְתִּירֵנִי מִסּוּד מְרַעִים מִרְגֵּשֶׁת פְּעָלֵי אֲנִי: ד אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כְּתָרֵב
 לְשׁוֹנֵם דָּרְבָנוּ הֵצֵם דְּבַר מֶר: ה לִירוֹת בְּמִסְתָּרִים תָּם פְּתָאם יִרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ:
 ו יַחֲזִקוּ לָמוֹ דְּבַר רַע יִסְפְּרוּ לְטָמוֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לָמוֹ: ז וַיִּחַפְּשׂוּ עֹזֶלֶת
 תִּמְנְנוּ חִפְשׁ מִחִפְשׁ וְקָרֵב אִישׁ וְלֵב עָמֹק: ח וַיִּרֶם אֱלֹהִים חֵץ פְּתָאוֹם חַיִּי
 מִבּוֹתָם: ט וַיִּבְשִׁילוּהוּ עָלֵימוֹ לְשׁוֹנֵם וַתִּנְדְּדוּ כָּל רֵאֵה בָם: י וַיִּירָאוּ כָּל אָדָם
 וַיִּגִּירוּ פֶּעַל אֱלֹהִים וּמַעֲשָׂהוּ הַשְּׁבִילִי: יא יִשְׁמַח צְדִיק בִּיחְזוֹנָאֵי וַחֲסָה
 בּוֹ וַיִּתְחַלְּלוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב:

שימוש תהלים

לעבור נהר

שמע אלהים קולי בשיחי (סד, ב): [שימוש תהלים לפרק סד] אי ברת נהר דמיא אמור יתיה ואז תשתזיב.

זוהר תהלים

יִשְׁמַח צְדִיק בְּה' וְגו' (סד, יא): [זוהר ח"ב (ד' טו) זוהר תורה] יִשְׁמַח צְדִיק בְּה' וְחָסָה בּוֹ וַיִּתְחַלְּלוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב. אמר רבי שמעון כתבו (ישע"י נז) הצדיק אבד, הרי ביארנו הענין, הצדיק נאבד לא כתיב אלא הצדיק אבד, מכל אותן פני המלך לא נמצא מי שאבד אלא צדי"ק"י אבד בשני צדדים, אחד שאין

שרויות בו ברכות ככתחלה, ועוד שנתרחקה ממנו בת זוגו שהיא כנסת ישראלסיו נמצא שהצדיק אבד יותר מהכל, ולעתיד לבוא כתיב (זכרי' ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלם הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא, צדיק ומושיע לא כתיב אלא צדיק ונושע הוא, הוא נושע בודאי, וזה נתבאר.

זיו זוהר

קיד. היינו ספירת היסוד צדיק: קטו. היינו השכינה הקדושה שעליה נאמר והנה אופן אחד בארץ כידוע:

סה א לְמִנְצַחַת מְזֻמֹּר לְדָוִד שִׁיר: ב לֵךְ דְּמִיָּה תִּהְיֶה אֱלֹהִים תְּהִי עִיּוֹן וְלֵךְ יִשְׁלַם נְדָר: ג שְׁמַע תְּפִלָּה עֲדִיף כָּל בָּשָׂר יִבְאוּ: ד דְּבָרֵי עֲוֹנֹת

שימוש תהלים
אי בעי כלום מבר נש

לך דומיה תהלה (סה, ב): [שימוש תהלים לפרק סה] אי בעית כלום מבר נש, אמור זה המזמור עם שם שלו ותצליח. ושם שלו הוא י"ה. י' מן "שירו שבסוף המזמור, ה' מן "דומיה והוא טוב להצליח.

זוהר תהלים

ישראל. ומה שאמר ואני תפלה, הכל אחד, ועל זה שמע תפלה, וזו תפלה של יד, שכתוב (שמות יג) על ידכה, בה"א. עדיף כל בשר יבאו - בשעה שהגוף שרוי בצער, במחלות ומכות, כמו שנאמר ובשר כי יהיה בעורו. את הנגע בעור הבשר. הבשר החי. ומשום כך לא כתוב כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מה זה עדיף? אלא כמו שנאמר והובא אל הכהן, זה הוא הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ואם יראנה הכהן. בא ראה, במקום אחד אהרן הכהן, ובמקום אחר הכהן סתם, וזה הקדוש ברוך הוא.

פשעינו אתה תכפרם

דברי עונות גברו מני וגו' (סה, ד): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף קנא.)] רבי חייא פתח ואמר, דברי עונות גברו מני פשעינו אתה תכפרם. הפסוק הזה קשה, שאין סופו ראשו ואין ראשו סופו. אלא דוד בקש על עצמו, ואחר כך בקש על הכל (תהלים סה) דברי עונות גברו מני. אמר דוד, אני ידעתי בעצמי שחטאתי, אבל כמה רשעים הם בעולם שהתגברו חטאיהם

דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה להתגלות בעולם

לך דמיה תהלה וגו' (סה, ב): [זוהר חדש שיר השירים (דף ע"ז.)] כתוב שיר (תהלים סה), וכתוב (שם) לך דמיה תהלה וגו'. דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה להתגלות בעולם, ואמר, השיר שעתיד להתגלות - לך דמיה. הוא בחשאי, שאין רשות לגלות התשפחת הזו, אלא התשפחת והתהלה זה אלהים בציון, כשנבנה בית המקדש, שהוא כנגד המקדש העליון, ואז לך ישלם נדר.

עדיף כל בשר יבאו - בשעה שהגוף שרוי בצער, במחלות ומכות

שמע תפלה עדיף וגו' (סה, ג): [זוהר ח"ג פ' תזריע (דף מ"ט.)] שנה רבי יוסי, כתוב (תהלים סה) שמע תפלה עדיף וגו'. שמע תפלה - זה הקדוש ברוך הוא. רבי חזקיה אמר, שמע תפלה!? שומע תפלות היה צריך להיות! מה זה שמע תפלה? אלא תפלה זו כנסת ישראל, שהיא תפלה, שכתוב (שם קט) ואני תפלה. (תהלים טז) ואני תפתי) ודוד אמר אותה בשביל כנסת

גָּבְרוּ מִנִּי פִשְׁעֵינוּ אֶתְּהָ תִכְפְּרֵם: ה' אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ
נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ: ו' נִרְאוֹת בְּצַדֵּק תַעֲנֵנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ

זוהר תהלים

עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מִמֵּנִי. הוֹאִיל וְכֵן, לִי וְלָהֶם,
פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּהָ תִכְפְּרֵם.

חֲסִידִים הִרְאִישׁוּנִים כְּשִׁמְקָרִיבִים אֶת בְּנֵיהֶם
לְקַרְבָּן אוֹמְרִים: אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן
חֲצֵרֶיךָ. אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם אוֹמְרִים:
נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב וְגו' (סה, ה'): נוֹחַח
ח"א פ' לך לך (דף טז) פִּתַח אֶחָד

וְאָמַר, (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן
חֲצֵרֶיךָ וְגו'. בַּתְּחִלָּה חֲצֵרֶיךָ, לְאַחַר מִכֵּן
בֵּיתְךָ, וְלְאַחַר מִכֵּן הַיְכָלְךָ. זֶה פְּנִימִי מִזֶּה,
וְזֶה [נ"א: לתוך] לְמַעְלָה מִזֶּה. יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ
בַּתְּחִלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ד) וְהָיָה
הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ
יֵאמָר לוֹ. נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ לְאַחַר מִכֵּן,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת.
לֹא כְּתוֹב הַחֻכְמָה יִבְנֶה בַיִת. שְׂאֵם הָיָה
כְּתוֹב כֶּךָ, מִשְׁמַע שְׁחֻכְמָה נִקְרָאת בַּיִת.
אֲלֵא כְּתוֹב בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, הִינּוּ מֵה
שְׁכֻתוֹב (בראשית ב) וְנִהְרָ יֵצֵא מֵעֵדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְגו'. קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ
לְאַחַר זֶה הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. שְׁכָף שְׁנִינּוּ,
מֵה זֶה הַיְכָל? כְּלוֹמַר ה"י כ"ל, זֶה וְזֶה,
וְהַכֹּל נִשְׁלַם יַחַד. מֵה מוֹכִיחַ רֹאשׁ הַכְּתוֹב
שְׁכֻתוֹב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ?
זֶה מִי שִׁמְקָרִיב אֶת בְּנוֹ קְרֹבָן לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְצוּנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּקִרְבָּן הַהוּא, וּמִתְרַצֵּה בּוֹ
וּמְקַרֵב אוֹתוֹ, וְשֵׁם אֶת מְדוּרוֹ בְּשֵׁנֵי
חֲדָרִים, וְאוֹחֵז אֶת זֶה וְאֶת זֶה, שְׂאוֹתָם

הַשָּׂנִים נִקְשְׁרוּ יַחַד, שְׁכֻתוֹב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ,
וְדָאֵי שְׁנֵי חֲצֵרֶיךָ. מִשׁוּם כֶּךָ הַחֲסִידִים
הִרְאִישׁוּנִים, זְקִינּוֹ שֶׁל כָּאֵן, כְּשִׁמְקָרִיבִים
אֶת בְּנֵיהֶם לְקַרְבָּן הַזֶּה, פּוֹתְחִים
וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן
חֲצֵרֶיךָ. אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם אוֹמְרִים:
נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ. אַחַר
כֶּךָ מְבַרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנּוּ
לְהַכְנִיסוֹ בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אֲבֹרָהּ אֲבִינוּ.
וְאוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם אוֹמְרִים: כְּשֵׁם
שֶׁהַכְּנִסְתָּנוּ לְבְרִית וְכו'. וְשִׁנּוּ, בַּתְּחִלָּה
יִבְקֹשׁ אָדָם רַחֲמִים עָלָיו, וְאַחַר כֶּךָ עַל
הָאַחַר, שְׁכֻתוֹב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוּ -
בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֶּךָ - וּבְעֵד כָּל קֹהֵל
יִשְׂרָאֵל. וְאָנּוּ לְקַחְנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַזֶּה, וְכֶךָ
יִפֶּה וְרֹאֵי לְפָנֵינוּ.

עֲשֶׂה דְבָרִים שֶׁל הָאֱמוּנָה יֵשׁ בְּפִסּוּק הַזֶּה
אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְדָאֵי כֶךָ הוּא וְנֶאֱמַר
הַדְּבָר. וּמִי שֶׁלֹּא אוֹמַר כֶּךָ, הוּא
מוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מֵעֲשֶׂרָה חֲפוֹת שְׁעֵתִיד
לְעֲשׂוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים
בְּעוֹלָם הַבָּא. וְכֹלָם נִקְשְׁרִים בְּזֶה. וּמִשׁוּם
כֶּךָ עֲשֶׂה דְבָרִים שֶׁל הָאֱמוּנָה יֵשׁ
בְּפִסּוּק הַזֶּה אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב וְגו',
וּמְכַל דְּבָר וְדְבָר נַעֲשִׂית חֲפָה אַחַת
מִמֶּנָּה. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתֶּם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהִרִי הַתּוֹרָה נִקְשְׁרָת
בְּלִבְכֶם כְּאִלּוּ עֲמַדְתֶּם בְּגוֹפְכֶם בְּהַר סִינֵי
בְּשַׁעַת שְׁנַתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל.

—= זוהר תהלים =—

קרובים למלך יותר מכלם, והם מושכים עליהם ברצון הלב יותר ובכח רב להתקרב למלך. בא ראה, כמה מקומות מתקנים לקב"ה בעולם ההוא, ובכלם בית מושבים לצדיקים, כל אחד ואחד לפי דרגתו כראוי לו.

כתוב (תהלים סה) **אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך**, שהקדוש ברוך הוא מקרב אותם אליו, שעולים אותם הנשמות ממטה למעלה ולהאחז בנחלתם שנתקנה להן. ישכן חצריך - אלו המקומות והדרגות שבחונן, ומי הם? כמו שנאמר (זכריה א) ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה. זוהי דרגה בין קדושים עליונים. ומי שזכאים לדרגה הזו הם שליחים של רבון העולם, כמו אותם המלאכים, ותמיד עושים שליחות ברצון רבונם, משום שאלו (התקדשו) תמיד בקדושה ולא נטמאו. כמו כן מי שנטמא בעולם הזה, הוא מושך עליו רוח טמא, וכשיוצאת ממנו נשמתו, מטמאים אותו, ומדרורו בין אותם הטמאים, ואלו הם המזיקים של העולם. כמו שממשיך אדם את עצמו בעולם הזה - כך הוא מדרורו ונמשך באותו העולם (ואותו רוחות הטמאות מטמאות אותו ומכניסות אותו לגיהנם).

יש מקום לחסידים עליונים שנקנסים לפנים כמה מדורים על מדורים ואורות על אורות נפרדים בעולם ההוא וכל אחד מתבייש מאור חברו כמו שהמעשים נפרדים בעולם הזה **בא** ראה, מי שמתקדש ושומר את עצמו בעולם הזה שלא יטמא, מדרורו

אשריהם בעלי תשובה שהרי בשעה אחת ביום אחד [בפ"א] ברגע אחד קרבים לקב"ה מה שלא היה כך אפלו לצדיקים גמורים שהתקרבו לקב"ה בכמה שנים

אשרי תבחר ותקרב (סה, ה): [זוהר בראשית 9' חיי שרה (דף קכט.)] **ואברהם זקן בא בימים וה' ברוך את אברהם בכל. רבי יהודה פתח, (תהלים סח) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. הפסוק הזה נתבאר, אבל אשרי האיש שדרכיו כשרות לפני הקדוש ברוך הוא, והוא התרצה בו לקרבו אליו. בא ראה, אברהם התקרב אליו, ותשוקתו היתה כל יום בזה. ולא התקרב אברהם ביום אחד או בפעם אחת, אלא מעשיו קרבוהו בכל ימיו מדרגה לדרגה, עד שהתעלה בדרגתו. כשהיה זקן ונכנס לדרגות עליונות כראוי, שכתוב ואברהם זקן, ואז בא בימים, באותם ימים עליונים, באותם ימים ידועים בסוד האמונה. וה' ברוך את אברהם בכל. שמשם יוצאות כל הברכות וכל טוב.**

אשריהם בעלי התשובה, שהרי בשעה אחת ביום אחד [בפעם אחת] ברגע אחד קרבים לקב"ה, מה שלא היה כך אפלו לצדיקים גמורים שהתקרבו לקב"ה בכמה שנים. אברהם לא נכנס באותם הימים העליונים עד שהיה זקן, כמו שנאמר. וכן דוד, שכתוב (מלכים א א) והמלך דוד זקן בא בימים. אבל בעל התשובה מיד נכנס ונדבק בקב"ה. רבי יוסי אמר, שנינו, המקום שבעלי התשובה עומדים בעולם ההוא, אין לצדיקים גמורים רשות לעמד בו, משום שהם

— זהו זה תהלים —

הולכת ושטה ובקעת בין הרוחות הטמאות הללו, וכלם מכריזים ואומרים: פנו מקום, פנו. זה אינו מצדנו! והיא עולה בין אותם הקדושים, ומודיעים לה דבר אחד אמת. וכשיוֹרדת, כל אותם מחנות של ערוב רוצים להתקרב אליה לדעת אותו הדבר, והם מודיעים לה דברים אחרים. והדבור ההוא שנוטלת בתוך אותם קדושים בין אותם האחרים הוא כתבואה בתוך התבן. וזה נמי הוא זוכה יותר בעוד שהוא עומד והנשמה עומדת בעולם הזה.

כמו כן כשיוצאות הנשמות מהגוף מהעולם הזה, רוצות לעלות, וכמה שומרי הפתח ומחנות מזיקים נמצאים. אם הם מצדם - כלם אוֹחזים בהם באותן הנפשות, ומוסרים אותם ביד דומה להכניסם לגיהנם. ואחר כך עולות ואוחזים בהם, והם נוטלים אותם, ומכריזים בהם: אלו הם שעברו על מצוות רבונם. וכן משוטטות בכל העולם. ואחר כך מחזירים אותם לגיהנם, וכן עד שנים עשר חדשים. אחר שנים עשר חדשים הם שוככים באותו מקום שראוי להם. אותם הנשמות שזכו עולות למעלה, כמו שנתבאר, וזכות במקומותיהם.

בא ראה, אשרי הצדיקים שנגנזו להם כמה טובות לעולם ההוא, ואין מקום פנימי בכל אותם פְּאוֹתָם שְׂיֹדְעִים אֵת סוֹד רבונם ויודעים לדבק בהם בכל יום. על אלו כתוב (ישעיה טד) עֵין לֹא רֵאתָ אֱלֹהִים זולתך יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ. מה זה לְמַחְכָּה לוֹ? כמו שנתבאר (איוב לב) חָכָה אֵת אִיּוֹב בְּדָבָרִים. ואלו הם שדוחקים לדבר של

בעולם ההוא בין אותם קדושים עליונים ועושים תמיד שליחות, ואלו עומדים בחצר, כמו שנתבאר (שמות כז) אֵת חֲצַר הַמִּשְׁכָּן. ויש אחרים שהם בפנים יותר שאינם בחצר, אלא בבית, כמו שנתבאר (תהלים סה) נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ. אִמַר דָּוִד, נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ. בֵּינָן שְׁאֵמַר יִשְׁכֵּן חֲצִירְךָ, לְמָה כְּתוֹב נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ? יִשְׁבַּע בְּטוֹב בֵּיתְךָ הִיָּה צִרְיָךְ לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב יִשְׁכֵּן! אֵלֶּא הִרִי שְׁנִינִי, אֵינן יִשְׁבָּה בְּעִזְרָה אֵלֶּא לְמַלְכֵי דוֹד לְבָדִם. ויש מקום לחסידים עליונים שנקנסים לפנים, ומי הם? ככתוב (במדבר א) וְהַחֲנִיִּים לְפָנֵי הַמִּשְׁכָּן קָדְמָה לְפָנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרַחָה מִשֶּׁה וְאֶהָרָן וּבְנָיו וְגו'. וכמה מדורים על מדורים ואורות על אורות נפרדים בעולם ההוא, וכל אחד מתבייש מאור חברו. כמו שהמעשים נפרדים בעולם הזה, כך גם מקומות ואורות נפרדים בעולם ההוא.

ובא וראה, הרי נאמר שאפלו בעולם הזה, כשאדם ישן על מטתו והנשמות צריכות לשוטט בעולם ויצאו מתוך הגוף, אין כל נשמה ונשמה עולה ומשוטטת לראות בכבוד סבר פני עתיק הימים, אלא כמו שנמשך תמיד וכפי המעשים, כך נשמתו עולה. אם נטמא - הוא ישן והנשמה יוצאת, וכל אותן רוחות טמאות לוקחות אותה, ונדבקות בהן באותן הדרגות התחתונות שמשוטטות בעולם, והם מודיעות לה דברים שקרובים לבא לעולם. ולפעמים שמודיעים לה דברים כוזבים וצוחקים עליה, והרי פרשוה. ואם זוכה אדם, כשהוא ישן ונשמתו עולה,

מִבְּטַח כָּל קַצְוֵי אֶרֶץ וַיִּם רְחֻקִים: ז מְכִיַן הָרִים בְּכַחוּ נְאֻזָר בְּגִבּוֹרָה: ח מִשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יָמִים שְׁאוֹן גְּלִיָּהֶם וְהַמֶּזֶן לְאֲמִים: ט וַיִּירָאוּ יֹשְׁבֵי קְצוֹת מְאוֹתֵיהֶּ מוֹצְאֵי כֶּבֶד וְעָרֵב תַּרְנִיחַ: י פְּקַדְתָּ הָאָרֶץ וְתִשְׁקַקְהָ רַבַּת תַּעֲשֶׂרְנָהּ פֶּלֶג אֱלֹהִים ^{תַּעֲשֶׂרְנָהּ מִלְּפָנֶיךָ} מָלֵא מָיִם תְּבִין הַיָּם בִּי בֶן תְּכִינֶנָּה: יא תִּלְמִיָּה רוּחַ נְחַת גְּדוּדֶיהָ בְּרִכְיָבִים תִּמְנַנְנָה צְמִחָה תִּבְרַךְ: יב עֲמַרְתָּ שְׁנַת טוֹבָתְךָ וּמַעֲגִלֶיךָ יִרְעֶפוּ דָשָׁן: יג יִרְעֶפוּ נְאוֹת מִדְּבַר וְגִיל גְּבֻעוֹת תַּחְגֹּרְנָה: יד לְכֹשֵׁי כָרִים הֲצִאן וְעִמְקִים יַעֲטֹפוּ כָר יִתְרוֹעְעוּ אַף יִשְׁרֹוּ:

זוהר תהלים

מֹשֶׁה, שְׁעָלִיו כְּתוּב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב, וְכָתוּב (שְׁמוֹת) וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל, (שם כד) וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֶל ה' וְהֵם לֹא יִגְשׁוּ. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב - אֵלֹהֵי הַנְּקֻבוֹת. וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל - אֵלֹהֵי הַזְּכָרִים.

לְשׁוֹם אוֹרְחוֹתָיו בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב וְגו' (סוה, ה): [זוהר חדש
9' נח (דף כ"ז):] רְבִי יוֹחָנָן פְּתַח, (תהלים

סוה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הֵיכַלְךָ. בֹּא וּרְאֵה כִּמְהָ יֵשׁ לְאָדָם לְזָהָר וּלְבִדָּק עֲצָמוֹ וּמַעֲשָׂיו בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם. הֵיאָךְ? קָם בְּבִקְר - יֹאמַר: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי, שִׁיְהֵא לְבִי נְכוּן וּמְסוּר בְּיָדֵי שְׁלֵא אֲשַׁפְּחֶךָ. מוֹשִׁיט רַגְלָיו לְלַכֵּת - יִשְׁגִּיחַ עַל צַעְדֵי רַגְלָיו שְׁלֵא יִשׁוּטוּ לְהִרְעוּ. הֵלֶךְ לְדַבַּר מְצוּהָ - יְרוּץ, שְׁנֹאמַר (הושע יא) אַחֲרַי ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשְׂרָאֵל. וְאַפְלוּ בְּשִׁבְתָּ מְצוּהָ לְרוּץ. עָבַר כָּל הַיּוֹם - צָרִיךְ לְבִדָּק אֶת גּוּפוֹ מֵהַ שְׁעֵשָׂה בַיּוֹם הַהוּא, וְאִם צָרִיךְ, יַעֲשֶׂה מִיַּד תְּשׁוּבָה עָלָיו קֹדֶם שְׁיִישֵׁן.

חֲכָמָה וּמְדִיקִים אוֹתָהּ וּמְחַכִּים לְדַעַת אֶת בְּרוּר הַדְּבַר, וְהֵם מְפָרִים לְרַבּוֹנָם. אֵלֹהֵי הֵם שְׂרַבּוֹנָם מִשְׁתַּבַּח בָּהֶם בְּכֹל יוֹם. אֵלֹהֵי הֵם שְׁנֹכְנָסִים בֵּין עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים, וְאֵלֹהֵי נְכַנְסִים בְּכֹל הַשְּׁעָרִים שְׁלֹמְעֵלָה, וְאִין מִי שְׁיִמְחָה בְּיָדָם. אֲשֶׁרִי חֲלַקְם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל מוֹשֶׁה - שְׁעָלִיו כְּתוּב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב (סוה, ה): [זוהר שמות 9'
י' תרו (דף ע"ט):] וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאף ה'

מִן הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְגו'. רְבִי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים סוה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ. אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ וְקָרַב אוֹתוֹ לְשֵׁרוֹת בְּתוֹךְ הֵיכַל הַקְּדוּשׁ, שְׁפָל מִי שֶׁהוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ לְעַבּוּדָתוֹ, רְשׁוּם הוּא מְרֻשָׁמִים שְׁלֹמְעֵלָה לְדַעַת, שְׁהָרִי הוּא נִבְחָר מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיּוֹן לְשֵׁרוֹת בְּמְדוּרוֹ, וְכֹל מִי שְׁנִמְצָא בּוֹ אוֹתוֹ הִרְשָׁם, עוֹבֵר בְּכֹל הַשְּׁעָרִים שְׁלֹמְעֵלָה וְאִין מוֹחָה בְּיָדוֹ. רְבִי יְהוּדָה אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל

יב לחודש

סו א לְמַנְצַח שִׁיר מְזֻמָּר הָרִיעוּ לְאֱלֹהִים ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} כָּל הָאָרֶץ: ב זָמְרוּ כְבוֹד שְׁמוֹ
 שִׁמּוֹ כְבוֹד תְּחַלְתּוּ: ג אָמְרוּ לְאֱלֹהִים ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} מַה נִּזְרָא מַעֲשֵׂיךָ כָּרַב עֲזָךְ
 וּבְחֵשׁוֹ לְךָ אִיבֹד: ד כָּל הָאָרֶץ יִשְׁתַּחֲוֶי לְךָ וַיִּזְמְרוּ לְךָ וַיִּזְמְרוּ שְׁמֶךָ סֶלָה: ה לָבוֹ
 וּרְאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} נִזְרָא עֲלֵיֶלֶה עַל בְּנֵי אָדָם: ו הַפֶּד יָם לַיִּבְשָׁה בַּנְּהַר
 יַעֲבְרוּ בְּרִגְלֵ שָׁם נִשְׁמָחָה בּוֹ: ז מִיִּשְׁלַ בְּנִבְרָתוֹ עוֹלָם עֵינָיו בְּגוֹיִם תִּצְפִּינָה
 הַפּוֹרְרִים אֶל (יְרִימוֹ) יְרוֹמוֹ לָמוֹ סֶלָה: ח כָּרְבוּ עַמִּים אֱלֹהֵינוּ ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים} וְהִשְׁמִיעוּ קוֹל
 תְּחַלְתּוּ: ט הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בַחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רִגְלָנוּ: י כִּי בַחֲנֻתָנוּ אֱלֹהִים ^{תַּחֲתֵי הַיָּמִים}
 צָרְפָתָנוּ בְּצַרְף בָּסָף: יא הִבְאֵתָנוּ בַּמְצֻדָה שְׁמַת מוֹעֵקָה בְּמַתְּנֵינוּ: יב הִרְפַּבְתָּ

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

למאן שייש לו רוח

הריעו לאלהים (סו, א): [שימוש תהלים לפרק סו] למאן דאלויה רוח כתוב יתיה ותלי עלוהי ולחוש עלוהי, הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש.

— זוהר תהלים —

מְצוּהָ אוֹתָם עַל פְּנֵי תַבַּל וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר
 אָמַר, וְהוּא מְסֻבּוֹת מִתְהַפֵּךְ – הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְסַבֵּב סְבוּבִים וּמִבִּיא מַעֲשִׂים בְּעוֹלָם
 לְהִתְקַיֵּם, וְאַחַר שְׁחוֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם
 שִׁיתְקִימוּ אוֹתָם מַעֲשִׂים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוֹפֵךְ אוֹתָם אֶת אוֹתָם מַעֲשִׂים מִכְמוֹ שְׁהִיוּ
 בַּהֲתַחֲלָה. בַּתְּחִיבּוּלָתוֹ, בַּתְּחִיבּוּלָתוֹ כְּתוּב,
 כְּמוֹ הָאֵמֶן הַזֶּה שֶׁעוֹשֶׂה כְּלֵי חָרָס, בְּעוֹד
 שְׁאוֹתוֹ הַגְּלָגַל מְסֻבֵּב לְפָנָיו, חוֹשֵׁב
 לַעֲשׂוֹת כְּגוֹן זֶה – עוֹשֶׂה, חוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת
 כְּגוֹן אַחַר – עוֹשֶׂה. מִהַפֵּךְ כְּלֵי זֶה לְכָלִי
 אַחַר מְשׁוּם שְׁאוֹתוֹ הַגְּלָגַל סוֹבֵב לְפָנָיו. כִּךְ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהַפֵּךְ אֶת מַעֲשָׂיו שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה.

בַּתְּחִיבּוּלָתוֹ חֶסֶד יו"ד, וּמַהוּ? זֶה בֵּית דִּין
 לְמַטָּה שֶׁהוּא גִלְגַּל הַסּוֹבֵב
 לְפָנָיו, וְעַל זֶה הוּא מִהַפֵּךְ כְּלִים מְכֻלֵּי זֶה

אִם בְּנֵי אָדָם מְטִיבִים מַעֲשִׂיהֶם – אוֹתוֹ
 הַגְּלָגַל הַסּוֹבֵב מְסֻבֵּב אוֹתָם יְמִינָה וְאִז
 נַעֲשִׂים מַעֲשִׂים בְּעוֹלָם לְהִיטִיב לָהֶם כְּרָאוֹ
 לָבוֹ וּרְאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים נִזְרָא עֲלֵיֶיךָ
 עַל בְּנֵי אָדָם (סו, ה): [זוהר בראשית פ'
 וירא (ד קט.)] רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (איוב לו) וְהוּא
 מְסֻבּוֹת מִתְהַפֵּךְ בַּתְּחִיבּוּלָתוֹ לַפְּעֻלָּם וְגו'.
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַבֵּב סְבוּבִים בְּעוֹלָם
 וּמִבִּיא גְּחִלֵי אֵשׁ צָחִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂיו,
 וְאַחַר כִּךְ הוֹפֵךְ אוֹתָם וְעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּגִן
 אַחַר. וּבַמָּה? בַּתְּחִיבּוּלָתוֹ. עוֹשֶׂה תְּחִיבּוּלוֹת
 וּמְסַבֵּב סְבוּבִים כְּדֵי לְהַפֵּךְ אוֹתָם, וְלֹא כְּמוֹ
 אוֹתָם הִרְאִישׁוּנִים. לַפְּעֻלָּם – מְשׁוּם פְּעֻלָּם
 שֶׁל בְּנֵי אָנוּשׁ. כְּמוֹ שֶׁהֵם עוֹשִׂים מַעֲשִׂים,
 כִּךְ הוּא מִהַפֵּךְ אוֹתָם. כֹּל אֲשֶׁר יִצְוֶם עַל
 פְּנֵי תַבַּל אֲרָצָה – מְשׁוּם מַעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם
 הוּא מִהַפֵּךְ אוֹתָם מְסֻבּוֹת בְּכָל מַה שֶׁהוּא

אָנֹשׁ לְרֵאשֵׁנוּ בָּאֲנֹשׁ וּבַמִּים וְתוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ: יג אָבוֹא בְיָתְךָ בְּעוֹלוֹת
 אֲשֶׁלֶם לְךָ נְדָרַי: יד אֲשֶׁר פָּצוּ שַׁפְּתַי וְדַבַּר פִּי בַצַּר לִי: טו עֲלוֹת מַחִים אֲעֲלֶה
 לְךָ עִם קְטֹרֶת אֵילִים אֲעִשֶׂה בְּקָר עִם עֲתוּדִים סֶלַח: טז לְבוֹ שְׁמִעֵנוּ וְאִסְפְּרָה כָּל
 יְרֵאֵי אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵינוּ יְהוָה} אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשִׁי: יז אֵלֹהֵי פִי קְרֵאתִי וְרוּמִם תַּחַת לְשׁוֹנֵי:
 יח אֲנִי אִם רָאִיתִי בְּלִפִּי לֹא יִשְׁמַע אֲדֹנָי: יט אֲכֵן שָׁמַע אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵינוּ יְהוָה} הַקְּשִׁיב
 בְּקוֹל תַּפְּלָתִי: כ בְּרוּךְ אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵנוּ יְהוָה} אֲשֶׁר לֹא הִסִּיר תַּפְּלָתִי וְחִסְדּוֹ מֵאֵתִי:

— זוהר תהלים —

באו בתנורים על מסירות נפש והתוצאה מכך
בָּאֲנֹשׁ וּבַמִּים (סו, יב): [זוהר שמות 9'
 וארא (99 כ"ט):] ותעל הצפרדע. היתה
 אחת והולידה, והתמלאה הארץ מהם. והיו
 כלן מוסרות עצמן לאש, שכתוב וכתנורין
 ובמשארותין. ומה היו אומרות? (תהלים 10)
בָּאֲנֹשׁ וּבַמִּים וְתוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ. ואם
 תאמר, אם כך מה אכפת למצרים שכל
 אותן הצפרדעים נכנסות לאש? אלא כלן
 נכנסות לאש והולכות בתנור ולא מתות.
 ואותן שמתות מה עשו? לחם היה בתנור,
 ונכנסות לתוך הלחם ומתבקעות, ויוצאות
 מהן אחרות ונשאבות לתוך הלחם. באו
 לאכל ממנו, אותה פת הפכה לצפרדע
 במעיהם ורוקדות, ומרימות קולות עד
 שהיו מתים, וזה קשה להם מהכל.

לכלי אחר, וכל זה כפי פעלם של בני
 אדם. אם בני אדם מטיבים מעשיהם -
 אותו הגלגל הסובב מסובב אותם ימינה,
 ואז נעשים מעשים בעולם להיטיב להם
 כראוי, והגלגל סובב תמיד ולא שוקט
 באותו צד הימין, והעולם מתגלגל בו.
 באו בני אדם להרע - תחבולתו שסוככת
 תמיד והיתה עומדת בסבוב של הימין,
 הקדוש ברוך הוא מסובב אותה לצד
 שמאל ומהפך מסבות וכלים שהיו
 שמאל. ואז הגלגל סובב ונעשים מעשים
 בעולם להרע לבני אדם. והגלגל סובב
 לאותו צד עד שבני אדם שבים להיטיב
 מעשיהם, והגלגל עומד במעשי בני
 האדם. ועל כך בתחבולתו לפעלם, ולא
 עומד תמיד.

סז א לְמִנְצַח בְּנִינֹת מְזֻמֹּר שִׁיר: * ב אֱלֹהִים יִחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְיָ אֵלֵינוּ

שימוש תהלים

לקדחת תמידית

אלהים יחננו (סז, ב): [שימוש תהלים לפרק סז] שם שלו י"ה. י' מן "יחננו, ה' מן "סלה שבסוף המזמור. והוא טוב לקדחת תמידי ולאדם הנתפש.

זוהר תהלים

הפנור הִיָּה מְנַגֵּן וְאָמַר שִׁירַת פְּרָק זָה
אלהים יחננו ויברכנו וגו' (סז, ב): [זוהר
חלק ב' (דף טז): זוהר תורה] אמר רבי
אלעזר בוא וראה בשעה ההיא שרוח צפון
נתעורר והיה דופק באותן הנימין של
הכנור, קם דוד המלך ומשבח ומהלל
למלך הקדוש והיה מתיגע בתורה, והכנור
היה מנגן ואמר שירה, ואיזו שירה היה

מנורה טהורה

ספר

מנורה הטהורה*

בו יבואר הענין לומר המזמור למנצח בנגינות מזמור שיר (מזמור ס"ז בתהלים) בצורת מנורה כתובה על קלף כשר. ליקוט גדול ונפלא מדברי מדרשים, זוהר, הרמ"א מהרש"ל, של"ה, סידור ר' קאפיל, שער הכוונות למהרש"ו, שבט מוסר, מנורת המאור ועוד.

סגולתה - קדושתה - אמירתה

בו סודות ורמזים גדולים ונפלאים, והוא עשוי בצורת מנורה. והם שלשה פסוקים ראשונים בצד ימין, והפסוק ישמחו וירננו באמצע, ושלשה פסוקים אחרונים בצד שמאל. והם שבעה פסוקים נגד שבעה קני המנורה. והקנה האמצעי הוא גוף המנורה, שנאמר (שמות כה, לב) שלשה קני מנורה מצדה האחת ושלשה קני מנורה מצדה השני.

והפסוק הראשון, שהוא למנצח בנגינות, אינו מן המנין, אלא הוא שם המזמור. והם שמות קדושים מן הקדוש ברוך הוא, והם כתובים על כל אחד ואחד משבעה קני המנורה, והם שלש אותיות על כל קנה וקנה מן ששה קני המנורה, ושתי אותיות על קנה האמצעי.

סוד צורת מנורה וע"ב שמות

כתוב (שיר ד) קִלְךָ יִפְּה רַעֲיָתִי וּמֹוֹם אֵין בָּךְ. קִלְךָ יִפְּה רַעֲיָתִי - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּמֹוֹם אֵין בָּךְ - אֵלוֹ סִנְהֶדְרִין, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת. שְׁבַעִים נֶפֶשׁ שִׁירָדוּ עִם יַעֲקֹב, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּלָם. וְעַל זֶה אֵין בּוֹדְקִין מִן הַסִּנְהֶדְרִין וּלְמַעְלָה.

ענף א'

ספר מנורת זהב לרבנו מהרש"ל זיע"א, וזל"ק: עמ"י עש"ו, ואתחיל כוננת המזמור והמנורה - פרק ס"ז בתהלים.

א. סודות ורמזים גדולים ונפלאים יש במזמור זה זה המזמור עשה דוד המלך עליו השלום, ויש

 זוהר תהלים

אומר, בוא וראה בשעה שהקב"ה נתעורר לכל אותן המרכבות לתת להם טרף קטן כמו שביארנו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, אז כלם בשמחה פותחים ואומרים, אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה ק"י כאשר רוח צפון נתעורר ויורד לעולם מנשב ואומר, לדעת בארץ דרכך בכל גוים

 מנורה טהורה

ב. ז' פסוקים במזמור זה רומזים נגד ששה קצות העולם, ונגד הקדוש ברוך הוא

והשבעה פסוקים מן המזמור הזה, דע, כי השבעה פסוקים מן המזמור הזה רומזים לששה קצות העולם, שהם, מזרח, מערב, צפון, דרום, שמים וארץ, והקדוש ברוך הוא אדון ומלך על כל, הוא רומז לקנה האמצעי שהוא גוף המנורה.

ג. הנר מקנה האמצעי היה מאיר ונותן אור גדול יותר מכל אור הנרות

וזה הפסוק רומז ליום השביעי שהוא שבת, ומעלתו וקדושתו הוא על ששת ימי המעשה, והוא סוד עץ החיים אשר בתוך הגן. רצה לומר באמצע הגן, ומזה קנה האמצעי, היה בה שפע שמן לכל הנרות שעל קני המנורה, וזה הנר מקנה האמצעי היה מאיר ונותן אור גדול יותר מכל אור הנרות הששה שעל ששה קני המנורה.

כמו כן רומז להקדוש ברוך הוא, שממנו בא האור והברכות והצלחות לכל העולם.

וכמו כן ארץ ישראל הוא קנה האמצעי, וירושלים הוא הנר מן הקנה האמצעי, ובית המקדש הוא האור המתפשט ומנוצץ. וירושלים של מעלה מכון נגד ירושלים של מטה, דכתיב (ירמיה ז', יב) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו, ובירושלים של מעלה שער השמים ובית המקדש וכסא הכבוד.

ד. מן הקנה האמצעי, שהוא ארץ ישראל, ישפיעו ממנו הברכות והצלחות והתנועות לכל הארצות

ומזה קנה האמצעי, שהוא ארץ ישראל, ישפיעו ממנו הברכות והצלחות והתנועות לכל הארצות, משש איקלימים שיש בעולם, ולפיכך אמר הנביא (יחזקאל כ, ו) וצבי היא לכל הארצות.

 זיו הזוהר

קטז. גם במאמר זה עלו קמשונים שיבושים ודילוגים בהזהר כמובא במפרשי הזהר, ובעזהש"י תקנתו ושמתי המעקשים למישור: אינון רתיכין היינו השבעים שרים של אומות העולם תובעים מן המלכות שפע פרנסה עבור האומות: קיז. זה הפסוק אומרים בדרך תפלה למדת המלכות המפרנסת אותם: קיח. רוח צפון היינו התעוררת הגבורה מן התפארת אל המלכות שזהו התחלת הזיוג בסוד הכתוב שמאלו תחת לראשי וגו', והתפארת מבקש שפע מעולם הבינה להשפיע להמלכות, ואומר אל הבינה אם הבנים שתשפע השפע בעבור זה למען דעת בארץ דרכך וגו': קיט. כנור זו המלכות ואומרת זה הפסוק להמליץ שע"י קבלתם השפע יודיך עמים וגו': קכ. זהו שאומר רוח צפון של התפארת אל המלכות שתחלק להם השפע ביושר ואז ישמחו וירננו וגו':

אֶתְּנוּ סֵלָה: ג לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכָה בְּכָל גּוֹיִם יִשְׁוַעְתְּךָ: ה יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים
 יוֹדוּךָ עַמִּים בְּלִים: ה יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשׂוֹר

תהי' בכל החבילות
 כפי המהות בלי

זוהר תהלים

שָׁנִים שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַיֵּשׁ מִי
 שֶׁמָּחֲשֵׁב אוֹתָם מִשְׁבַּטֵּל הַתְּמִיד, מִשׁוֹם
 שֶׁבְּדַרְגָּת יַעֲקֹב תְּלוּי קֶץ הַגְּאֻלָּה, שֶׁדַּרְגָּתוֹ
 אֲמַת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב תַּתֵּן אֲמַת לַיַּעֲקֹב,
 שֶׁהוּא סִמְּן אֶלֶף מְאֵתִים תִּשְׁעִים. וַיֵּשׁ מִי
 שֶׁהוֹסִיף בּו ב', קָרוֹב יְהוּ"ה לְכָל קְרָאִיו
 לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמַת, לְדַעַת בְּאֶרֶץ
 דְּרָכָה. אֵף כֹּף אֶרֶץ - אֶלֶף ר"ץ, מְאֵתִים
 וְתִשְׁעִים, לְקִים בְּהֵם אֲמַת מְאֶרֶץ
 תִּצְמַח, כְּשִׁיחֵיו בַּחוּץ כְּחֶשְׁבוֹן אֶרֶץ, אֲבָל
 גָּזַר דִּינָם שְׁבַעִים שָׁנָה.

יברכנו אלהים אלהינו יברכנו אלהים
 וייראו אותו כל אפסי ארץ קמא בשביל
 להמשיך הטוב של הקב"ה למעלה
 למטה, ואח"כ בא דוד ברוח הקודש
 וסדרם יחד, נכפל בכלם אותו המקרא
 של הכנור, לפי שזה הוא השתלמות
 כבודו של הקב"ה למעלה ולמטה,
 בשעה ששאר עמים נכנעים ומודים לו
 להקב"ה, וכיון שהם נכנעים ומודים לו
 אז נשתלם כבודו של הקב"ה למעלה
 ולמטה.

דוד המלך קם ושבח והודה למלך הקדוש

כל האומר אמן? הא שמייה רבא בכל כחו,
 קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה

יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים וגו' (ס, ט): זוהר שמות
 9' יתרו (דף ט"ו) רבי אלעזר פתח
 ואמר, (תהלים טו) יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ
 עַמִּים בְּלִים. בא וראה, דוד המלך קם
 ושבח והודה למלך הקדוש, והוא השתדל

לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכָה וגו' (ס, ט): [תיקוני
 הזוהר הקדמת תקוני הזהר (דף ט.ד)] כָּל
 הָאוֹמֵר אֲמֵן יֵהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא בְּכָל כְּחוֹ,
 קוֹרְעִים לוֹ גָזַר דִּינֵוּ שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה,
 שֶׁהֵם שְׁבַעִים שָׁנִים אַחַר אֶלֶף וּמְאֵתִים

מנורה טהורה

שבעה איקלמים מן העולם, וממנו מתפרנסין
 ומקבלים שבע הברכות והצלחות והתבואות
 לכל הארצות בצניורות. ובזה הענין תבין סוד
 קדושת יום השבת.

וממנו מוצצים ומתפרנסים כל הארצות
 שבעולם, כמו שמוצץ הילד החלב
 אמו. כי ארץ ישראל היא האם ושורש ועמוד
 החזק באמצע העולם, שעליה נשענים כל

זיו הזוהר

אם ח"ו עם ישראל עניים חסרי השפע והם
 בשפלות ובצרות אז אין אומה"ע יראים מן
 הקב"ה ולמה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם:

קכא. אלו הפסוקים יאמר דוד לתבוע שפע וברכה
 עבור ישראל, וימליץ שע"י שישאל יתברכו
 בשפע וברכה ויראו אותו כל אפסי ארץ, משא"כ

—== זוהר תהלים ==—

בנו, על זה כתוב (תהלים טו) יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם. בא רבי אלעזר ונשק ידו. בכה רבי אבא ואמר, (שם קג) כרחם אב על בנים. מי ירחם על רבי אלעזר וישלים דבריו, חוץ מאהבת מורנו? אשרי חלקנו שזכינו לשמע דברים אלו לפניו, שלא נבוש בהם לעולם הבא.

דוד סדר אותם ברוח הקדש

אָרְיָן נִתְּנָה יְבוּלָהּ וְגו' (ס, ט): [זוהר שמות פ' יתרו (ט"ו ע"ג)] כְּשֶׁהָיָה דָּוִד קָם וּמִתְעוֹרֵר עָלָיו רִיחַ הַקֹּדֶשׁ, פָּתַח וְאָמַר, אָרְיָן נִתְּנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ. כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֶת טוֹב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה. אַחַר כֵּן בָּא דָּוִד וְסִדֵּר אוֹתָם בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ כְּאֶחָד, הִסְתַּכַּל בְּכָל הַכְּתוּב הַזֶּה שֶׁל הַכְּנֹר, שֶׁל שְׁלֹמוֹת וּכְבוֹד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

בתורה באותה שעה כשרוח צפון התעוררה והיתה מכה באותם נימי הכנור, והכנור היה מנגן ואמר שירה וכו'. ואיזו שירה הוא אומר? בא וראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעורר אל כל אותן המרכבות לתת להן טרף, כמו שבארנו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבייתה וחק לנערתי, אז כלם בשמחה פותחים ואמרים, (תהלים טו) אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה. כשרוח צפון מתעוררת ויורדת לעולם, נושבת ואמרת, לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך. בשעה שמנגן הכנור באותה רוח, פותח ואומר, יודוך עמים כלם.

אשרי חלקנו שזכינו לשמוע דברים אלו לפניו

יִדְוֹךְ עַמִּים אֱלֹהִים וְגו' (ס, ט): [זוהר שמות פ' יתרו (ט"ד ע"ח)] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר

—== מנורה טהורה ==—

הקדוש ברוך הוא, היוצאים מן ו' ויסע ויבא ויט. ובזה המזמור כל אותיות של ע"ב שמות*.

והאותיות הראשונות מן שלש פסוקים הם, א-ל י יי א"י, עולים בגימטריא ע"ב, נגד ע"ב שמות של

הערת מנורה טהורה

מוצא שם המפורש את מן הראשון ואת מן האמצע ואת מן האחרון וכו', ותמצא זה השם בספר הישר והוא הנקרא והיי יל"י סייט על"ם כו'.

וראה במגלה עמוקות אופן קע"ט שכתב שם של ע"ב יש בו כל כ"ב אותיות חוץ מאות ג', וכן בשלשה פסוקי ימין שבתורה ימינך ה' נאדרי בכח, נטית ימינך, מימינו אש דת למו יש בכל אחד כל אותיות ולא נעלם רק אות גימל, וכן בפסוק וללוי אמר תומיך ואוריך, ג"כ נעלם ג', וכן בפסוק ארון וכפורת וכרובים (ועי' בכלי יקר ושפתי חכמים תרומה כ"ה י"א אות ק), וכן בפרשת סוטה וכן בכל תמניא אפי באות ק, וכן ביי"א סליחות שהתפלל שלמה על בית המקדש, ה' במלכים ו' בדה"י, בכל אלו אין בהם גימל כו' עיי"ש.

וראה בזהר צו ל"ד ע"ב ומום אין בך אלו הסנהדרין דאינון לקבל ע"ב שמהן, וכתב בספר דברי יצחק שהכוונה שהצירוף האחרון הע"ב הרי הוא "מום", וזה שאמרו דסנהדרין קבל ע"ב שמהן, ואם תאמר הרי סנהדרין אינם רק ע"א, על זה סיימו ומו"ם אין בך, עיי"ש.

וּלְאֵמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחַם סְלָה: ו יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ} יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלֵם: ז אֶרֶץ
 נִתְּנָה יְכִילָה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ} אֱלֹהֵינוּ ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ}: ח יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ} וַיִּירָאוּ
 אֹתוֹ כָּל אֲפָסֵי אֶרֶץ:

מְנוּחָה טְהוּרָה

ל'ה בני אלים.

ובפסוק האמצעי, שהוא ישמחו, והוא גוף המנורה, הוא רומז ליום השבת, שהוא שביעי, תמצא בו מ"ט אותיות, כמספר כל התיבות שיש בשבעה פסוקים של המזמור, והוא רומז למ"ט שנים, ושנת החמישים יובל, והמ"ט אותיות שהם בקנה האמצעי, שהוא ישמחו, שהוא רומז ליום השבת, הוא רומז לאלף השביעי, שהוא שבת הגדול לחי עולמים.

ובשמות של י"ב מזלות טש"ת סא"ב מע"ק גד"ד, יש בהם מ"ט אותיות. ובשמות של י"ב שבטים, תמצא מ"ט אותיות. וכך תמצא בשנים עשרה אבנים שעל החושן, כמו שכתוב בפרשת פקודי (שמות לט, י-ג), הם מ"ט אותיות, כמספר אותיות שמות של שנים עשר שבטים, וכמספר שמות של שנים עשר מזלות.

והקנה האמצעי, יש בו אחד עשר תיבות, העשרה תיבות רומזים לעשרה גלגלים, שבהם שבעה כוכבי לכת, שהם גלגלים, שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה, אלו הן שבעה כוכבים המשרתים בשבעה ימי השבוע הקבועים כל אחד מהן בהשבעה גלגלים, והגלגל השמיני קבועים בו שנים עשר מזלות.

וגלגל התשיעי הוא המקיף וסובב כל הגלגלים, והים והיבשה וכל ברואיהם סגורים בתוכו, ובזה הגלגל קבועים כל הכוכבים הנראים בלילה, וסובב ומנהיג כל כוכבי שמים וגלגליהם ממזרח למערב.

ה. פסוק ראשון רמז לשבעה כוכבי לכת

ובפסוק ראשון אלקים יחננו תמצא שבעה תיבות, והוא רמז לשבעה כוכבי לכת, המנהיגים י"ב מזלות, והעולם כולו, ברצון השם יתברך. וכמו כן רמז לשבעת ימי השבוע.

ו. פסוק אחרון רמז לשבעה שבועות של ספירה

והפסוק האחרון, **יברכנו אלקים**, כמו כן יש בו ז' תיבות, שהוא רומז לשבעה שבועות של ספירה, ולשנת השמיטה שהיא שבע שנים. ושני קנים בצד ימין, שהם **לדעת בארץ, ויודוך עמים**, יש בכל אחד ששה תיבות, והם שנים עשר תיבות, נגד שנים עשר מזלות, טלה, שור, תאומים, סרטן, אריה, בתולה, מאזנים, עקרב, קשת, גדי, דלי, דגים. והשני פסוקים השמאליים, יש בהן כמו כן שנים עשר תיבות נגד שנים עשר שבטים. וסופי תיבות של שלש פסוקים מצד ימין הכ"ם גימטריא אדנ"י שהוא מכה האויבים מן הקורא מזמור זה בכוונה. וסופי תיבות של שלש פסוקים מצד שמאל צו"ם בגימטריא קו"ל, והפסוק האמצעי מתחיל ב'י, ומסיים בה', והוא י"ה, בזה השם נברא שני העולמות של (ישעיה כו, ד) כי ביה ה' צור עולמים, והם שלשה שמות היוצאים מאלו השבעה קנים, שהוא קו"ל, י"ה, אדנ"י. והם בגימטריא רי"ו, נגד רי"ו אותיות שם בע"ב שמות, שבהם קרע משה רבינו עליו השלום את הים, והם יוצאים מן ו'יסע ו'יבא ו'יט, וזה קו"ל י"ה אדנ"י, מה הקול ששמעו בני ישראל מסיני והוא קול אלקים חיים. וכנגד זה הקול הזכיר דוד עליו השלום שבעה קולות במזמור (תהלים כט) **הבו**

— מנורה טהורה —

היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם. ושומע ומאזין כל התפילות והצעקות ברגע אחד, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, והשגחתו וממשלתו בכל העולם מעלה ומטה, כמו שאמר הנביא (עמוס ט, ב) אם יעלו לשמים משם אורידם ואם יחתו בשאול ידי יקחם ואם יתחבאו בקרקע הים משם אצוה את הנחש ונשכם.

ראה והבן, בכח אלו השביעיות לכמה ענינים רומזים, כי בפסוק ראשון של התורה, והוא בראשית (בראשית א, א) יש בו ז' תיבות, כנגד ז' כוכבי לכת, וכנגד ז' ימי השבוע. ויש בו כ"ח אותיות, שהם, שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה.

ועל זה אמר הפסוק (במדבר יד, יז) ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת, וכמו כן תמצא בפסוק ראשון של עשרת הדברות, שהוא (שמות כ, א) וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמור. ז' תיבות וכ"ח אותיות. לאמור כי בזה הפסוק נמצא כ"ח אותיות, ובפסוק אחרון של תורה, שהוא (דברים לד, יב) ולכל היד החזקה עד כל ישראל, יש בו י"ב תיבות, ומ"ט אותיות, כנגד שנים עשר שבטים ומ"ט יובלות. וכמו כן רומזים שבעה קני המנורה, לשבעה חלקי העולם, וקראו לאלו החלקים שבעה ארצות.

והשבעה חלקים האלה, קורין אותו בלשון הקודש, נופות, יפה נוף משובש כל הארץ (תהלים מח, א), שאמר על ארץ ישראל, ובלשון ערב קורין לאלה הז' נויים, איקלימים, שהעולם נחלק לז' חלקים הנקראים איקלימים, הה' איקלימים יש בהן ישוב, והישוב הוא ממזרח למערב באורך העולם, והוא מיושב מבני אדם ומבהמות וחיות.

והשני איקלימים לצד דרום ולצד צפון, שהם ימין ושמאל, הם חורבות, ואין בהם

והגלגל העשירי הוא נקרא גלגל השכל, ממנו מתפשט השכל לגלגלים ולכל הנבראים, ועליו כסא הכבוד והשכינה. ועל זה אמרה תורה (ויקרא כז, לב) העשירי יהיה קודש לה'. וזה סוד יום הכיפורים, שהוא בעשור לחודש השביעי, והוא יום קודש.

ועל זה גלגל עשירי רומזים עשרה מאמרות שבספר בראשית, וי' דברות. ועל זה, בזה הפסוק האמצעי שהוא שורש ועמוד לכל הקנים, והוא ישמחו, מתחיל בי' רומז לי' גלגלים האלו, ומסיים בה', הרי יו"ד ה"א, והוא י"ה, וי"ה במילואו בגימטריא יהוד, רומז שהקדוש ברוך הוא יושב על כסא רם ונשא, על אלו י' גלגלים, והם הכל י"א, נגד י"א תיבות שיש בקנה האמצעי.

וי' שבראש זה הפסוק וה' בסופו שמילואו יהוד, רומז שהקדוש ברוך הוא השגחתו וממשלתו בעליונים ובתחתונים, כמו שאמר הכתוב (דברים ז, ט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. (תהלים עב, יט) וימלא כבודו את כל הארץ.

ועל זה הטעם יו"ד למעלה וה' בסופו. ועל זה אמר דוד עליו השלום עשר פעמים הללוי"ה במזמור (ק"י) הללו א-ל בקדשו וגו', עד בצלצלי תרועה, כנגד י' גלגלים, ואחר כך סיים כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה, כנגד י"א תיבות שהם בקנה האמצעי. והזכיר י"ה בזה הפסוק, רומז להקב"ה שעל כסא הכבוד, ומציץ וצופה ומביט עד סוף כל הדורות. ועל זה אמר (שם סח, ה) סולו לרוכב בערבות ביה-שמו. הכ' של ביה שמו, בגימטריא שני, רצה לומר, השגחתו וממשלתו בעליונים ובתחתונים ומפרנס כל העולם כולו מקרני ראמים עד ביצי כינים. כמו שאמר דוד עליו השלום (שם לג, יד) ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ

— מְנוּחָה מְנוּחָה טְהוּרָה —

(שם שם, י) וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם זרור בארץ לכל יושביה. וכן עבד עולם יוצא לחירות, ונקרא עולם, וכמו כן נמשך זה ההיקף לששת אלפים, ובחר באלף השביעי, יהיה שבת הגדול לעולם.

וכן אמרו חז"ל (סנהדרין צ"ז ע"א) שתא אלפי שנין הוה עלמא, וחד חרוב. רצה לומר, חרוב שיעשה הקדוש ברוך הוא בזמן ההוא כלייה גדולה באומות, חוץ מישראל ששומרים את יום השבת, שהוא רומז לקנה האמצעי שבתחילתו י', ובסופו ה'. והוא שם י-ה, והשגחתו וממשלתו ברום ובתחת. וזה רומז שעל קנה האמצעי כסא הכבוד והקב"ה י-ה עומד על כסא רם ונשא. והקנה האמצעי הוא ירושלים ובית המקדש ועץ החיים, לפיכך אמר (ישעיה סו, א) השמים כסאי והארץ הדום רגלי. וירושלים של מטה מכון נגד ירושלים של מעלה, ועל זה אמר דוד (תהלים קכב, ג) ירושלים הבנויה, שבנאה י-ה, שבנאה אותה ירושלים כעיר שחברה לה יחדיו, אותה ירושלים שהיא למטה שהיא בנויה כצורת ירושלים שלמעלה, ששתיהן מחוברות ומכוונות זה כנגד זה. ועל אלו שתי ירושלים שהן שנים, שלמטה ושלמעלה, נקרא ירושלים שלמטה בתוספת יו"ד, כמו עינים ידיים רגלים, על שם שתי ירושלים שלמעלה ושלמטה, זה ששת אלפים נגד ששת ימי הבריאה, יום לאלף יום לאלף, והאלף השביעי הוא נגד יום השבת, שכולו יהיה שבת מנוחה לחי עולמים, ולישראל. ובלע המות לנצח ויתבטל הגיהנם, ובזה האלף השביעי שהוא השבת הגדול, יתגלה האור הגדול הגנוז לצדיקים, כמ"ש דוד ע"ה (שם לא, ט) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם.

וזה האור הצפון רומז לאור הנר שעל קנה האמצעי, וזה הנר יהיה מעין אורו כפלי כפלים יותר מכל ששת הנרות, כי הוא רומז

ישוב באלו השני קצוות, צד דרום מפני החום הגדול, וצד צפון מפני קרירות הגדול שבו, ואלו השני קצוות רעות הם לכל חי. והאמצעי, שהוא ממזרח למערב, הוא טוב ומיושב, ובכל האחד ואחד מז' איקלימים שולט בו כוכב אחד מז' כוכבי לכת.

ואלו הן שמות מן ה' איקלימים המיושבים, שהם ממזרח למערב, א' ארץ ישמעאל. ב' תוגרמה ויון. ג' אשכנז. ד' צרפת. ה' ספרד. תמצא בשמות אלו האיקלימים, כמו כ"ח אותיות כמנין ז' שמות ז' כוכבי לכת, ובמספר ימי השבוע שהם אחד שנים ג' ד' ה' ו' ושבתון תמצא בשמות ז' ימים אלו כ"ח אותיות, וכמנין אותיות פסוק **בראשית**.

ראה היאך בחר הקב"ה בכל השביעיות, בז' ימי השבוע בחר בקנה האמצעי, שהוא רומז ליום השבת, ולבורא ברוך הוא, ולכסא הכבוד, ולעץ החיים אשר בתוך הגן. בחדשי השנה בחר בחודש השביעי מתשרי עד ניסן, שהוא ז'. ובו פסח, ובו נעשו ניסים לישראל. ובפסח שבעה ימים, הראשון מקרא קודש, וביום השביעי מקרא קודש, וכן מחודש ניסן עד חודש תשרי, שבעה חדשים, בחר בחודש השביעי שהוא תשרי. ובזה החודש שהוא שביעי לניסן, הוא יותר חשוב, כי יש בו שבע מצוות, כגון ראש השנה, צום כיפור, והם שבעה דברים, סוכות לולב, אתרוג, הדס ערבה.

גם בשנים, בחר השם יתברך בשנת הז' שנת השמיטה, שנאמר (ויקרא כה, ז) ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. והוא שנת השמיטה לקרקעות ולעבדים ולשפחות. ועוד, זה ההיקף לשבע שמיטות שנאמר (שם שם, ח) וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים תשע וארבעים שנה, והוא מקרא קודש, וחיבים לקדשו, שנאמר

— מנורה טהורה —

חסרון כיס ולא צלמות. ויהיו כולם שכלים נפרדים, וזה רומז (ויקרא יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו. רצה לומר, שיתבטל נפש הבהמית המתאוה המותרות בזה האלף השמיני, וכמו כן רמז (במדבר כט, לה) ביום השמיני עצרת.

על זה אמר שלמה עליו השלום (קהלת יא, ב) תן חלק לשבעה וגם לשמונה. ועל זה אמר הכתוב (דניאל יב, ג) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. יהיו מאירים ככוכבים לעולם ועד, כי בגלגל השמיני קבועים כל הכוכבים שהם נראים בלילה וי"ב מזלות. לפיכך דימה אותם בזה אלף השמיני לכוכבים. ובאלף התשיעי, שהוא כנגד גלגל התשיעי, אז יהיו ישראל במילואם יותר ויותר במעלה, ובאותו תענוג, ויעלו עוד מדרגה למדרגה יותר גדולה, שיהיו קרובים לגלגל העשירי, שהוא גלגל השכל, שעליו כסא הכבוד, ושם השכינה, ואין שום מלאך יכול לדעת מקומו. ואומרים איה מקום כבודו להעריצו. **וישראל יהיו חוזרים כמו מלאכי השרת ויעלו למדרגה יותר מהמלאכים,** שיעלו עד גלגל השכל מתחת כסא הכבוד עם אברהם יצחק ויעקב אבותינו, ומשה ואהרן דוד וכל הנביאים וכל הצדיקים שהיו מעולם.

ועתה ראה לכמה רמזים וכמה סודות גדולים מן בורא העולמות, מן עולם הבא ומן העולם הזה ועולם העליון, רומז זה המזמור, שכל אלו השביעיות שרמזתי לך, תבין סוד השבועה, ולמה נקרא שבועה, כי כל העושה שבועה הוא נשבע בכל אלה השביעיות, וכל הנשבע לשקר הוא משקר באלו השבעה דברים, בהקדוש ברוך הוא, ובששה קצות העולם, ובכל השביעיות כולם שאמרנו.

ועוד ראה, שהפסוק (תהלים לו, י) כי עמך מקור חיים באורך נראה אור, שהוא כתוב על

לאור הגדול הצפון לצדיקים בזה האלף השביעי שהוא כולו שבת ומנוחה ותענוג גדול לישראל ששומרים השבת.

ובאותו הזמן יתבטל היצה"ר, ובלע המות לנצח. ואז יהיו כולם דומים למלאכי השרת, כי הקב"ה יעשה כליה בכל האומות שלא ישאיר שום אומה בעולם, אלא ישראל לבד. כמ"ש הנביא (ירמיה ל, י-יא) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתך שמה ואותך לא אעשה כלה וגו'. ולא ישאיר שום אומה בעולם אלא ישראל, כמו שהבטיחנו הקב"ה בתורתו הקדושה ע"י מרע"ה, ככתוב (דברים לג, כז) מעונה אלקי קדם ומתחת זרועות עולם ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד. **כי בסוף אלף הששי נשמדו ויאבדו כל הכותיים, שהם שונאי ישראל. ועם קדוש שומרי השבת ישארו ויצליחו הם לבדם בכל העולם.** וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב (שם שם, כח), רצונו לומר, עין יעקב כמו ויכם את עין הארץ, מראה הארץ, רצונו לומר, כי באותו האלף השביעי לא יהיה מראה בשום אומה בעולם, אלא עין יעקב לבדו, לפי שכולם יהיו ישראל, ויהיו כל ישראל יודעים את השם למקטנם ועד גדלם, כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים (ישעי' יא, ט).

וזה האלף השביעי כנגד גלגל שבתאי, שהוא גלגל השביעי, וזה הכוכב משרת ביום השבת, והוא הגלגל הגדול שבכל השבעה גלגלים.

ואחר שישלים זה האלף השביעי, אז יתחיל אלף השמיני שהוא כנגד גלגל השמיני, שבו קבועים י"ב מזלות, ואז יתחיל להיות לנשמות תענוג גדול, ופושטים צורות ולובשים צורות אחרים, ויהיו רוחניים כמו מלאכי השרת, לא ירעבו ולא יצמאו ולא

— מְנוּחָה טְהוּרָה —

דברים בד"ה דהנה ידוע, וכו', הכוונה בדיוק ב, כנ"ל.

הכוונה בדיוק ג, גואלינו בזכות אבותינו, שלעולם יתפלל רק בזכות אבות ולא בזכות עצמו, ראה ספר הגלגולים הקדמה, קין והבל קרח ומשה רבינו ע"ה בת' וצפורה כו'. ועיין עץ חיים בהקדמה לברכת ק"ש.

הכוונה בדיוק ד, דהנה ידוע שהשם החמישי מע"ב שמות הוא מה"ש ר"ת של מעולם הוא שמך, (ראה במלא הרועים במסכת שבת דף י"ב, שמוציין לזה, ועי"ע בח"א מהרש"א שם).

ואפשר לבאר בהקדם הכתוב בפרשת עקב "והי' עקב תשמעון וגו' ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד וגו' (דברים ז, יב). ובמדרש: הלכה מנורה של פרקים מהו לטלטה בשבת וכו'. וצריך להבין, מהו ההמשך של "עקב תשמעון" למנורה של פרקים?

ואפשר לומר, דהנה אנו אומרים בכל יום "היום יום ראשון בשבת וכו'". והנה ידוע גודל מעלת אמירת קפיטל ס"ז בתהלים שנקרא "מזמור המנורה", שכתוב בס' מנורת זהב להמהרש"ל, ובשם הרמ"א בספרו תורת העולה, דהאומר מזמור המנורה בצורת המנורה, ובפרט כשאומרה על קלף, זוכה לכל הברכות והשפעות טובות, וכאילו הדליק המנורה בבית המקדש. וכהיום נדפס המזמור הזה בהרבה סידורים בצורת המנורה. ועפ"י האריז"ל מובא לאומרו בכל יום ז' פעמים לפני התפילה בביהמ"ד, וכל פעם יסבב את הבלעמערס שקורין עליו בס"ת, ובשבת רק פעם אחת. ועוד כתב שם, שבכל יום יכוין כוונת השמות של "אנא בכח" וכו' ומזה מתבטלים כל המקטרגים וכו'.

ובכוונת האר"י כתב, שבמזמור המנורה יש רי"ו אותיות כנגד ג' פעמים שם

הקנים, יש בו שבעה תיבות, ועל כל קנה וקנה משבעה קני המנורה, היה כתוב תיבה אחת, ועל קנה האמצעי שהוא שבת וארץ ישראל, כתוב עליו חיים, בעבור שהוא ארץ החיים, ומארץ החיים ישפיע כל הברכות והצלחות, לכל שבעה חלקי הארץ, הנקראים איקלימים. ונקרא ארץ החיים, בעבור שהוא באמצע העולם, כמו עץ החיים שהוא באמצע בגן עדן. וכמו קיים הלב באמצע הגוף, שממנו יתפשט ויבוא רוח חיים לכל איברי הגוף, ש-ד-י ממונה על יצר, ותכתוב יצר במילואו יו"ד צד"י רי"ש, ותמצא ש-ד-י בסופי תיבות.

וזהו בסוד המזמור והמנורה, בעזרת השם יתברך נותן התורה, והוא יתן לי ולכל ישראל עוז ותעצומות לזכות לאורה של ביאת הגואל אשר לקו ומיחליו שמורה, עכ"ל. (נדפס על ידי יחיאל בר אשר הכהן גף ז"ל, הנקרא מיכל כהן יצ"ו מויניציאה)

ענף ב'

בספר דברי תורה להאדמו"ר מהאלמין על פירוש תפילות ופיוטים ברכת קריאת שמע

על הראשונים כו' פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך ואין לנו עוד אלקים זולתך סלה: צ"ב א. ההמשך של התפילה על הראשונים לסוף קטע הקודם ז"ה ויציב, שמסיים על אבותינו ועלינו, על בנינו ועל דורותינו, ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך. ב. הכוונה במ"ש דבר טוב וקים לעולם ועד וכו'. ג. ביאור גואלנו גואל אבותינו וכו'. ד. פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך, מהו ההמשך מעולם הוא שמך למ"ש מקודם פודנו ומצילנו, וגם מה שסיים ואין לנו עוד אלוקים זולתך סלה, צ"ב.

ואפשר לומר הכוונה בדיוק א, עיין מחפץ חיים ורבי הלל מקאלאמאייע בביאור על בנינו כו'. ועיין ד"ת פ' פנחס ופ'

—== מנורה טהורה ==—

- לפני ברכת המזון ג' פעמים ביום ולפני השנייה ובקש שעל המטה, ס"ה 22 פעמים ביום.

ומצאתי בספר סגולות ישראל לאומרו במסע הדרך 70 פעמים להכניע 70 אומות העולם (כמדומה לי בשם מדרש תלפיות).

והנה ראיתי בספר מבעל מקובל גדול ספרדי שהקשה, למה הגלות נתארך כ"כ, הלא הי' לו להשי"ת לפדות אותנו מזמן, כי הלא עמו אנכי בצרה, ומהו הריח של ה' שאנו סובלים יסורים בגלות כ"כ הרבה זמן. ותירץ, כי בזמן שבית המקדש הי' קיים הי' אהרן עומד ומטיב את הנרות, ועכשיו בחנוכה כל הכלל ישראל מדליקים נרות חנוכה וממילא יש להשי"י יותר נחת, כי יש לו עכשיו רבבות אהרן הכנ"ס שמדליקים נרות חנוכה.

ובאופן זה אפ"ל מה שאמרו חז"ל כל הלומד פרשת עולה כאילו הקריב עולה, ובאופן זה כל ישראל מקריבין כל יום קרבנות, ואומרים כל יום "הבכור והמעשר והפסח וכו'", וכאילו מקריבין בכל יום כל הקרבנות כולם, כמבואר בתפלה "עליה השלם כל הקרבנות".

והעולה על כולנה כשאומרים המזמור "למנצח" בצורת מנורה, שחשוב כאילו הדליק המנורה בבית המקדש, ובפרט שאומרים המזמור 22 פעמים ביום. ולא לחינם תקנו האריז"ל לאומרו כ"כ הרבה פעמים ביום. וג"כ ע"י אמירת הלמנצח שסגולתו נורא מאד ופועל בשמים יותר מכל התפילות נזכה עי"ז לבנין בית המקדש השלישי, כי מצא מין את מינו וניעור.

ובזה אפשר לפרש הפסוק "והי' עקב תשמעון", "עקב" הוא בחינת עקביים, שהוא עקבתא דמשיחא, כמבואר

ע"ב, והאותיות של תחילת כל פסוק "אלקים יחנונו גו' סלה", "לדעת גו' ישועתך", "יודוך גו' כולם", "ישמחו גו' סלה", "יודוך גו' כולם", "ארץ גו' אלקינו" ו"יברכנו גו' ארץ", הם מספר **ע"ב**, וסופי האותיות של סופי הפסוקים הנ"ל הם **צו"ם הכ"ם י"ה**, ג"כ כמספר רי"ו, שלש פעמים שם ע"ב.

והנה שם ע"ב שמות של הקדוש ברוך הוא מובא ברש"י (סוכה מ"ה ריש ע"א ד"ה אני והוא בגימ' אנה ה') יוצאים מן הפסוקים **ויסע ויבא ויט**. ובזה המזמור מרומזים כל אותיות של ע"ב שמות, ועיין בתוי"ט ובאוהחה"ק שם.

ובספרי הבעש"ט מובא, שכשאמר הקב"ה "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", מקשים המפרשים מה הי' לו למשה רבינו ע"ה לעשות בעת צרה ח"ו אם לא לצעוק אל השי"ת; אז עס טוט וויי שרייט מען. ומתרצים המפרשים, שהיות והי' הקטרוג גדול, שהס"מ טען הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, והשי"ת לא יכל להשתיק את המקטרג, לכן אמר הקב"ה למשה מה תצעק אלי, לא יעזור לך כולם הצעקות, רק "דבר אל בני ישראל ויסעו", פי' תכוין השם של חסד (ע"ב) "ויסע ויבא ויט", שבג' פסוקים אלו יש שם החסד, וג' פעמים ע"ב הם מספר רי"ו כמנין האותיות של שם החסד, שכל שם הוא של ג' אותיות, ובזה השם יכולים להשתיק כל שטן ופגע רע ומקטרג.

עפ"י האריז"ל צריך לומר מזמור המנורה: פעם אחת בתיקון חצות, שבע פעמים לפני התפילה, פעם אחת בתוך התפילה, לפני ברוך שאמר ופעם אחת אחר תפילת שמו"ע, ופעם אחת אחר כל סדר תפילה, ע"כ ס"ה 11 פעמים - לפני מנחה ואחר שמו"ע ואחר מנחה, לפני מעריב אחר שמו"ע ואחר מעריב

— מנורה טהורה —

הרשב"א ורב האי גאון ומובא בהקדמה לס' שמוש תהלים שבאופן אמירת פרקי תהלים מותר ואין שום חשש, וכל הספרים מלאים עם סגולות לתיקון הגוף והנפש ע"י פסוקי תהלים (בענין אמירת תהלים לחולי הנפש ע"י בס' יסוד התשובה ויסוד יוסף), ובליקוטי הגר"א מביא הסודות בענין אמירת מזמור שיר חנוכת הבית לדוד סגולתו, ויש בזה י"ג פעמים שם הוי"הוצ"א אותיות או תיבות ועוד כוונות, עיי"ש. ובליקוטי הגר"א ובעץ חיים מביא ג"כ על קפיטל לדוד ה' אורי, וסגולתו אפילו לכל השנה אחר התפילות, כמובא בספרי החיד"א והגר"א.

זוהו כוונת המדרש אם מותר לומר ולטלטל ה"למנצח" שנכתב על קלף בצורת מנורה בשב"ת, זאת אומרת, בכל השבוע, שאומרים בשיר של יום "היום יום כו' **בשבת**": ר"א אומר חייב חטאת, כלומר שמחוייב לומר ה"למנצח" בצורת מנורה כדי לקנות העון של חיוב חטאת, שידוע גודל הענין של אמירת תהלים לכל הרוצים לשוב בתשובה לתקן העבירות, כמבואר בשל"ה ובראשית חכמה ובזהר.

וידוע גודל הענין שכל אחד מישראל עומד ומשתוקק להיות ולהתפלל אצל הכותל מערבי שהוא מקום המקדש, ומבזבז ממון רב כדי לזכות להתפלל כמה פעמים אצל הכותל. ובזה שהוא אומרים את ה"למנצח" בצורת מנורה, לא רק שהוא עומד אצל הכותל רק הוא ממש בבית המקדש ומדליק ומטיב הנרות, ולא רק פעם אחת ביום, רק 22 פעמים ביום. ולפי החיד"א בעבודת הקודש והבן איש חי, שבשעה שאומרים מזמור "אלקים יחנונו ויברכנו" יצייר במחשבתו צורת המנורה אם אין הציור מנוח לפניו, ה"ז חשוב ג"כ כמדליק המנורה בבית המקדש.

בעץ חיים שבעקבתא דמשיחא יכשלו בחלב דחלק אחוריים, "תשמעון את המשפטים האלה", מה שהצדיקים אומרים, כמ"ש "באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט", "תגיד ליעקב"ב", שהוא בחי' עקביים בעקבתא דמשיחא, "דבר חוק ומשפט", שיקיימו דברי השופט (משפ"ט הו"ע שופ"ט), "אין לך אלא שופט שבימך", כמו רבינו האריז"ל שאמר וגילה לנו הסוד הגדול של אמירת למנצח בצורת מנורה, "ושמרתם ועשיתם אותם", אז "ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד", חס"ד הוא מספר ע"ב, שהוא ע"ב שמות המרומזים בצורת המנורה.

ועוד אמר "ושמר ה' אלקיך לך", כי ע"י אמירת למנצח בצורת מנורה, עי"ז ניצול מכל מיני פגעים רעים בדרך, כמבואר במנורת המאור ובשבט מוסר ועוד שהוא סגולה נפלאה לפני שיוצאים לדרך ובשעת הנסיעה ג"כ, כמובא לעיל.

וראה במפרשי המדרש הסמיכות של הלכות מנורה לפרשת עקב, שהוא רק מפני שדרשו בשבת, והי' אז קהל גדול בשעת הדרש, לכן דרשו ההלכות שצריכים להזהר בהם.

וידוע המדרש פליאה "אין עושין מלאכה אלא בשבת", שמבארים המפרשים "אלא **בשבת**" כשאומרים "היום יום כו' **בשבת**", ובשבת אומרים "היום יום **שבת**".

ובאופן זה אפשר לבאר ג"כ כאן "מהו טלטלה **בשבת**", זאת אומרת, בכל השבוע שאומרים אז "**בשבת**".

וידועים דברי הפחד יצחק ועוד, שמתרצים הקושי' איך מותר לומר פרקי תהלים לסגולה, וחד מהם רצו לומר ע"ז כי לא נחש ביעקב, אבל מובא כבר בזה בשו"ת

— מנורה טהורה —

אחד, וכו', ונמצא יהי' יחוד קוב"ה [ושכינתו] יהי"ה אדנ"י גי' מספר יפ"ה, שהזיווג הזה של איש ואשה מעורר הזיווג העליון לקרב ביאת משיחנו, ויהי' זיווג יהי"ה אדנ"י גימ' מספר יפ"ה וכו', ועד שם היתה עבודת אברהם ליחוד הנ"ל, והפתח לזה הי' אברהם שממנו התחיל להשתלשל אומה הישראלית, עכדה"ק. אבל כל זמן שעדיין לא נכלה החי' זו אדום, היחוד הוא הוי' אדנ"י.

ויש לפרש עד"ז זהו שמפטרין פרשת שמיני (שמואל ב' ו-ז) מענין דוד המלך, וסיום ההפטרה הוא ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם ככל הדברים האלה וגו', פי' דרך בעת הגלות היחוד הוא הוי' אדנ"י, אבל לעתיד לבוא יכון כסא דוד ואז באמת יהי' היחוד יהי' אדנ"י שעולה בגימטריא צ"ה, וזהו הרמז עולם כ"ל הדברים ר"ת בגימטריא צ"ה, דכשיכון כסא דוד בב"א יהי' יחוד ב' שמות הקדושים צ"ה, ודו"ק.

ועי' בשערי ציון להתפלל כל יום תפילת הע"ב שמות והיא סגולה גדולה להנצל מכל פגעים רעים, עיי"ש, ועיי"ע עבודת הקודש להחיד"א, ועיי"ע בכ"י שלי באריכות, ואכמ"ל.

וזהו ג"כ ביאור של עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מעולם וכו' וים סוף להם בקעת וזדים טבעת וידידים העברת עברו ים שמרמז לכוונת ע"ב שמות של ויסע ויבא ויט שע"י הי' הישועה לשמך הגדול על שפת הים, הכוונה לשם הנ"ל, וזהו הכונה צור ישראל צור בגימטרי' רצה עם הכולל שע"י שם הנ"ל נעשה מצרה אותיות רצה, ועי' בעש"ט על התורה סו"פ בלק ביאור הוד והזדר אותיות דוה כו' וביאור שויתי הוי' לנגדי עיי"ש, ואכמ"ל.

ובזה אפשר לפרש כוונת התפילה של פודנו ומצילנו כו', שבעקבתא דמשיחא (עי' סוף סוטה "אין לנו על מי להשאן אלא על אבינו שבשמים") שלא יהיה לנו אל מי לילך ולבקש רחמים ותחנונים שכבר כלו כל הקיצין אנו מבקשים פודנו ומצילנו בזכות השם מעולם הוא שמך בזכות של השם מה"ש שהוא שם של ע"ב שמות כנ"ל, ותיבת "הוא" ג"כ בגי' י"ב ע"י צרופי י"ב שמותיו של הקב"ה, ואם תכוון כנ"ל אז, ואין לנו עוד אלוקים שלא יהיה עוד מדת הדין ויהיה כולו רחמים ויהיה זולתך סלה, הכוונה בזה ש"סלה" בגימטרי' צ"ה, בהקדם מה שבארתי שבפרשת שמיני בסוף הפרשה נרשם מספר הפסוקים של פרשת שמיני, צ"א פסוקים, עבדי"ה סימן. וצ"ב הרמז בצ"א פסוקים מה בעי בזה. וביארתי שם, דהנה הפסוק מסיים ובין החיה אשר לא תאכל, ולדברי הנועם אלימלך הנ"ל דחי' זו אדום והכוונה בזאת החי' אשר תאכלו שאדום יכלה מן הארץ, אפ"ל דזהו שאמר הכתוב, דכל זמן שהוא ובין החיה אשר לא תאכל, דעדיין לא נכלה אדום מן הארץ, צ"א פסוקים, פי' דבזמן הגלות יש יחוד השמות הוי' אדנ"י שעולים בגימטריא צ"א, אבל לעתיד לבוא בב"א יהי' יחוד השלם אדנ"י יהי"ה, כמובא מהאריז"ל, ועיין בספה"ק זרע קודש (פרשת וירא) שכתב וז"ל, רומז לנו הכתוב בר"ת מתיבות יושב פ'תח ה'אהל היא יפ"ה, ע"ד שאמרו [רבתי] ז"ל מאי האי דאמרו אינשי כשמזווגים ומתחתנים איש ואשה אומרים שהזיווג יהי' עולה יפה, ולהבין איזה מקום יהי' עולה, ומאי הלשון הזה שיהי' עולה יפה, ופי' כי כלל העבדות לייחד קוב"ה ושכינתו בחי' יחוד שמות הוי' ואד' שהצדיקים מייחדין במעשיהם הטובים. והנה כתוב בספרים שלעתיד יהי' משם הוי' אותיות יהי"ה, שהו' תהי' יו"ד, וזה (זכריה י"ד ט') ביום ההוא יהי' ה'

מנורה טהורה

ג) לכוין לדעתו של דוד המלך ע"ה

בספר "כף החיים" לר' חיים פלאג'י ז"ל (אות י"ד) אחרי העתיק לשון החיד"א בס' מדבר קדמות, הוסיף בזה הלשון: "וכן אנן יתמי דיתמי דלא בית אדם לנו, ראוי לכוין לדעתו של דוד המלך ע"ה וכל קדושים עמו דהוו ידעי עומקן של דברים סוד ה' ליראיו".

ד) סוד גדול לאומרה בצורת מנורה

סוד גדול לומר למנצח זה בצורת המנורה. וכן בסדור עם כוונות האריז"ל של רבינו יעקב קאפיל ז"ל נדפס המזמור הזה בצורת המנורה. וכן בסדר "עבודה ומורה דרך" דפוס סלאוויטא נדפס המזמור בצורת המנורה. וכתוב שם מעל המנורה: בכל עת שאומר זה המזמור ובפרט בליל ספירה, יאמר אותו בציור המנורה. (סדור עם כוונות האריז"ל של רבינו שבת מראשקוב ז"ל, [בסדר תיקון חצות ובכוונת ספירת העומר])

ה) טעם אמירת מזמור אלקים יחננו - כאילו מקביל פני שכינה

ז"ל האבודרהם, בסדר שחרית של חול: "ויש מקומות שנוהגין לומר בכל יום מימות העומר, "מזמור שיר אלקים יחננו ויברכנו", מפני שיש בו מ"ט תיבות חוץ מן הפסוק הראשון שהוא פתיחת המזמור, והם כנגד מ"ט ימי העומר. ועוד יש בו שבעה פסוקים חוץ מן הפסוק הראשון, והם כנגד ז' שבועות. ובמקצת מקומות אומרים אותו בכל יום, מפני שנקרא "מזמור המנורה" והקורא אותו בכל יום נחשב כמדליק המנורה בבית המקדש וכאילו מקביל פני שכינה כי תמצא ז' פסוקים כנגד ז' קני מנורה, וגם יש בו מ"ט תיבות כנגד מנין הגביעים והכפתורים והפרחים והנרות שבז' קני המנורה שעולין למנין מ"ט. ופסוק ראשון יש בו ד' תיבות כנגד מלקחיה ומחתותיה, מלקחיה תרי, ומחתותיה תרי. עכ"ל. (שלמי צבור למהרי"ט אלגזי ז"ל במשפטי הזמירות)

ועי' אמירת התפילה הזאת בכוונה הנ"ל מבטל האדם כל גזירות רעות ומרעין בישין מעליו ומעל כל בני ביתו ומעל כל ישראל. ובזה ממתיק וממלל כל הדינים, וכל אחד לפי כח כונתו ועומק מחשבתו וקירות לבו והכנתו בכל אבריו וחושיו בודאי יהיה לבו בטוח בה' שיהיו לו לרצון אמרותיו לפני אדון כל יומתקו מעליו כל הדינים וכל המקטרגים, ויתהפכו למליצי יושר, וישיג מבוקשיו במהרה בקרוב לכל טוב ורצון אמן ואמן.

ענף ג'

פרק א - מזמור המנורה

פסוקים של מזמור ס"ז שבתהלים שנקראת מזמור המנורה עוסקים בבקשה ובשבח ה' המולך על כל העולם

א) הקב"ה הראה מזמור הזה לדוד המלך, ולמשה רבינו ע"ה

דוד המלך עליו השלום הראהו הקב"ה ברוח הקדש מזמור "למנצח בנגינות מזמור שיר אלהים יחננו" וכו' כתוב על טס של זהב מופז עשוי בצורת מנורה. וכן הראה אותו למשה רבינו ע"ה. והיה דוד המלך ע"ה נושא זה המזמור כתוב ומצוייר וחוקק במגיניו בטס של זהב כצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה והיה מכיין סודו והיה נוצח אותם ואויביו נופלים לפניו. (קונטרס מנורת זהב כ"י מועתק מכ"י הרב מהר"ר חיים באכנר זלה"ה בעל אור חדש על דיני ברכות. והעיד הרב מהר"ח הנזכר שהוא העתיקו מכתבת יד הקדש של הגאון מהרש"ל ז"ל ושם כתוב סודות ונפלאות הרמוזות במזמור הנזכר) ("מדבר קדמות" להחיד"א ז"ל [מערכת ד' אות כ"ב])

ב) צורת המנורה היתה לדוד למגן ולמחסה

... לכן מקובל שהמנורה היתה מצויירת במגן דוד. להיות כי זכות התורה והאמונות האמיתיות עם עיקרי הדת היו עומדים לדוד במלחמותיו, ולכן היתה המנורה למגן ולמחסה אליו, והוא מבואר. (תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל [סוף פרק כ'] ועיי"ש מה שהאריך בענין המנורה)

מנורה טהורה

(1) יגן מכל גזירות רעות להקהל

לצייר הלמנצח בצורת מנורה בבית הכנסת על הארון הקודש ויגין בעד גזירה רעה ח"ו להקהל. ("יראת אל" להגאון מוהר"ר אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל, מהרש"ל בספרו מנורת המאור, האריז"ל, סגולות ישראל)

(2) להנצל העיר מכל צרה

סגולה להנצל העיר מכל צרה לצייר המנורה בארון הקודש ולקרות בו בכל יום כשנוטלין ס"ת מבה"כ זו לאחרת וק"ו לבית להתפלל זהו סגולות ס"ת. (זוהר ויקרא, ספר זכירה)

פרק ב

סגולתה - לאומרה על קלף

(א) שכו רב ועצום:

מה מאד הפליגו באמירת "למנצח בנגינות - בציור מנורה. וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום. וראיתי קונטרס בכתב יד לראשונים בזה בסודותיו ותועלותיו. ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרינו נאמר אותו בכונה בציור מנורה כתוב על קלף. (עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק "צפורן שמיר" [סימן ב' אות ח"י], ועי' חס"ל [אות ו'], ש"ץ [דף ס"ו ע"א], כף החיים להרח"ף [סי' י"ב אות י"ד], כף החיים [סי' נ"א אות י"א])

(ב) יאמר על קלף או נייר, - ויהי זקוף לפניו ולא משכב **כשאומר** "למנצח בנגינות מזמור שיר" המצויר בצורת המנורה על קלף או על נייר, יזקוף את הציור של המנורה שמסתכל בו, כדי שיהיה הציור זקוף לפניו כדמיון המנורה שהיתה זקופה ועומדת בהיכל, ולא יניח הציור מושכב ושטוח לפניו. (עוד יוסף ח"י לבמח"ס "בן איש חי" [בפרשת ויגש אות ג'])

(ג) לאומרה אחר כל שלש תפילות

מצאתי כתוב, שיאמר קודם שייסיים העמידה מזמור "למנצח בנגינות... אלקים

יחננו" בצורת מנורה כתובה על קלף.

(עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק כף אחת [סימן כ"ו])

(ד) להדיבק הלמנצח בסידור ע"י תפירה או דבק

בספר סגולות ישראל (מערכת מ' אות ס"ד) כתב וז"ל: ועיין להרב שע"ת סי' א' ס"ק ג' שכתב דכיון שיש בה שם המפורש אינו ראוי שתהי' בקלף מצויירת כדי שלא תפיל לארץ שע"פ הרוב אינם משמרים אותה כראוי ותשתפכנה בראש כל חוצות ע"ש, והרב כף החיים כתב שיהיה זהיר שלא תפיל ארצה. ואני אומר דיותר טוב שתהיה דבוקה בסידור ע"י תפירה או ע"י דבק בתחלת הסידור וזהו דרך הנאה לעשות כבוד לשמו י"ת עכ"ל.

(ה) בכתב אשורית זוכים שכל תיבה עלה למעלה וכו' והוא סגולה בדוקה ומנוסה

"כשאתה אומר שמע תצייר את צורת השי"ן והמ"ם והעי"ן כמו שהם כתובים בכתב אשורית לנגד עיניך וכן על זה הדרך בכל תיבה ותיבה עד הסוף. גם תביט הנקודות וטעמים שעל כל אות ואות כאשר הם מצוירים לפניך בסידור ובזה אז תזכה שכל תיבה ותיבה תעלה ממש כצורתה למעלה מעלה כל אות למקומו ושורשו לפעול פעולות ותיקונים נפלאים הצריכים אליו ודבר זה הוא סגולה נפלאה בדוק ומנוסה למרגילים עצמם בזה לבטל ולהסיר מעליו כל מחשבות ההבלים הטורדות ומונעות טהרת המחשבה וכוונה". (בן איש חי)

1. עיני תמיד אל ה'

וכן הרב החיד"א זצוק"ל כתב בזה"ל: "כשאתה הולך לישן יצייר שם המיוחד הוי"ה ב"ה כאילו כתוב לפניו בכתב אשורית גדולה עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי" (צפורן שמיר ס"ח קכ"א)

— מְנוּחָה טְהוּרָה —

האמצעי היה בו שפע השמן לכל הנרות שעל קני המנורה. וזה הנר מקנה האמצעי היה מאיר ונותן אור גדול יותר מכל הנרות שעל ז' קני המנורה. כמו כן רומז להקב"ה שממנו הברכה והאורה וההצלחה לכל העולם. וכמו כן ארץ ישראל הוא קנה האמצעי וירושלים הוא נר מן קנה האמצעי ובהמ"ק הוא האור המתפשט, וירושלים ובהמ"ק של מטה דכתיב כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו. ומזה קנה האמצעי שהוא א"י ישפיעו ממנו הברכות וההצלחות והתבואות לכל הארצות מן ה' איקלמים שיש בעולם. לפיכך אמרו... א"י ראש לכל הארצות וממנו מוצאים ומתפרנסים כל הארצות שבעולם...

ובזה הענין תבין סוד קדושת יום השבת. והאותיות הראשי פסוקים מן הז' פסוקים... בגימטריא ע"ב כנגד שמות של הקב"ה היוצאים מן ויס"ע ויב"א וי"ט.

ובזה המזמור תמצא האותיות של ע"ב שמות. בפסוק ראשון אלהים יחננו תמצא בו ז' תיבות והוא רמז לז' ככבי לכת (והמזלות) המנהיגים המזלות והעולם כולו ברצון הש"ית... (כאן בא באריכות רמזים וסודות על מספר התיבות שבכל פסוק וראשי תיבות וכו'). ודוד המלך ע"ה נושא במגיניו מצויר בצורת מנורה והיה נוצח מלחמותיו ואויביו נופלים לפניו.

ואמרו בעלי הקבלה הקב"ה הראה לדוד מזמור זה ברוח הקודש כתב באותיות מופז ונעשה בצורת מנורה. וכן הראה למשה רבינו ע"ה במראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנורה.

והרואה אותו מצויר בצורת מנורה ימצא חן וחסד בעיני אלקים ואדם.

ואם יצויר בבה"כ בארון הקודש יגין בעד גזירה להקהל.

ז) וכן כתב רבינו הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א בצעטיל קטן שלו שיצייר לפניו בשעת אכילה אותיות מאכ"ל "בכתב אשורית".
(צעטיל קטן)

פרק ג

גודל מעלת אמירת מזמור ס"ז, הנקרא מזמור המנורה - סודות ורמזים גדולים ונפלאים שממנו הברכה והאורה והצלחה לכל העולם.

א. בספר "יראת אל" להגאון הגדול מוהר"ר אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל (העתקנו לפי כתי"י ישן. ויתכן שהוא הכתי"י לראשונים שראהו החיד"א ז"ל כמובא להלן). בתחילת הקונטרס מצויר המזמור בצורת המנורה. (הפסוק "אלהים יחננו ויברכו" וגו' הוא הקנה הימני תחת תיבת "למנ", דהיינו לימין הקורא). מעל הפסוק למנ צחב וגו' כתוב הפסוק "כי עמך מקור חיים" וגו'. למטה אצל קני המנורה כתובים השמות היוצאים מסופי הפסוקים של ששה הקנים. אח"כ כתוב כך:

המזמור הזה עשה דוד המלך עליו השלום ברוח הקודש ויש בו סודות ורמזים גדולים ונפלאים והוא עשוי בצורת המנורה. והם ג' פסוקים בצד ימין ופסוק ישמחו וירננו באמצע וגו' פסוקים בצד שמאל והם ז' פסוקים כנגד ז' קני המנורה. והקנה האמצעי הוא גוף המנורה... ופסוק ראשון למנצח... אינו מן המנין אך הוא שם (...) המזמור. והם שמות הקדושים של הקב"ה והם כתובים על כל אחד ואחד מז' קני המנורה. והם ג' אותיות על כל קני המנורה וב' אותיות על קנה האמצעי. וששה פסוקים מן המזמור הזה דע כי ו' פסוקים רמוזים לששה קצוות העולם מזרח מערב צפון דרום שמים וארץ. והש"י ברא אותם הוא אדון ומלך על כל.. רומז לקנה האמצעי שהוא הגוף. וזה הפסוק רומז ליום השבת שמעלתו וקדושתו על ו' ימי המעשה והוא סוד עץ החיים (אשר בתוך הגן) רצה לומר באמצע הגן ומזה קנה

— מנורה טהורה —

ויקרא ט' תיבות נגד ט' פרחים.

במדבר י"ז תיבות נגד גובה של מנורה שהוא י"ז טפחים ומשהו, כיון שהאחרון חסר לא נכתבה תיבה נגדו.

דברים כ"ב תיבות נגד כ"ב גביעים.

והיתה גבוהה י"ח טפחים להורות על מספר ח"י כי היא עץ החיים אשר בה תוסיף חיים על המחזקים בה כמו שנאמר "עץ חיים היא" וגו'.

ג) הקב"ה הראה מזמור הזה לדוד המלך, ולמשה רבינו ע"ה **דוד** המלך עליו השלום הראהו הקב"ה ברוח הקדש מזמור "למנצח בנגינות מזמור שיר אלהים יחננו" וכו' כתוב על טס של זהב מופז עשוי בצורת מנורה. וכן הראה אותו למשה רבינו ע"ה. והיה דוד המלך ע"ה נושא זה המזמור כתוב ומצוייר וחקוק במגיניו בטס של זהב כצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה והיה מכויץ סודו והיה נוצח אותם ואויביו נופלים לפניו. (קונטרס מנורת זהב כ"י מועתק מכ"י הרב מהר"ר חיים באכנר זלה"ה בעל אור חדש על דיני ברכות. והעיד הרב מהר"ח הנזכר שהוא העתיקו מכתבי יד הקדש של הגאון מהרש"ל ז"ל ושם כתוב סודות ונפלאות הרמוזות במזמור הנזכר).

(מדבר קדמות" להחיד"א ז"ל [מערכת ד' אות כ"ב])

ד) צורת המנורה היתה לדוד למגן ולמחסה

... לכן מקובל שהמנורה היתה מצויירת במגן דוד. להיות כי זכות התורה והאמונות האמיתיות עם עיקרי הדת היו עומדים לדוד במלחמותיו, ולכן היתה המנורה למגן ולמחסה אליו, והוא מבואר. (תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל [סוף פרק כ'] ועיי"ש מה שהאריך בענין המנורה)

ה) לכוון לדעתו של דוד המלך ע"ה

בספר "כף החיים" לר' חיים פלאגי ז"ל (אות י"ד) אחרי העתיק לשון החיד"א בס'

והאומרו בכל יום קודם הנץ החמה, לא יקרה לו מקרה רע.

וחשוב הוא לפני הקב"ה כאילו הדליק המנורה בבית המקדש.

ומובטח שהוא בן עוה"ב.

והאומרו בבוקר אחר ברכת כהנים ז' שבועות כל ימי הספירה לא יקרה לו נזק כל השנה כולה ויצליח במעשיו. והכל רומזים עניינם כנגד ז' קני המנורה חנינה ברכה אורה ישועה הודאה שמחה רננה שכל אלו ענינים עתידיים להיות לישראל. וראוי לכוין בה. וגם טוב לאומרו ז"פ כשאדם יוצא לדרך לשלום ולהצלחה.

והפסוק "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" היה כתוב עליה על כל קנה וקנה תיבה אחת... ועל הקנה האמצעי שהוא שבת ועץ החיים... כתוב עליו תיבת החיים בעבור שהוא ארץ החיים וממנו יושפעו כל הברכות והצלחות... ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

ב. חמשה חומשי תורה - נגד המנורה נאמרו.

בקונטרס "מנורת זהב" שהועתק מכתב יד מופת הדור הגאון מהר"ר שלמה נ"ע מאוסטרא לוריא מהרש"ל (נדפס בויניציאה על ידי יחיאל בר אשר הכהן ז"ל הנקרא מיכל כהן יצו. וחי"א ז"ל ראה קונטרס זה בכת"י והביא עדות לכך שכתב היד הועתק מכתבי יד הקודש של הגאון מהרש"ל ז"ל, כמובא להלן) ובו העתק כמעט כלשון הספר "יראת אל" בשם הגאון בעל הרוקח ז"ל. ובצד ציור המנורה כתוב כך:

חמשה חומשי תורה נגד המנורה נאמרו.

בראשית ז' תיבות (בפסוק הראשון של ספר בראשית יש בו ז' תיבות) נגד שבעה נרות.

שמות י"א תיבות נגד י"א כפתורים.

— ❦ — **מנורה טהורה** — ❦ —

על הארון הקודש ויגין בעד גזירה רעה ח"ו להקהל. ("יראת אל" להגאון מוהר"ר אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל, מהרש"ל בספרו מנורת המאור, האריז"ל, סגולות ישראל)

(ט) להנצל העיר מכל צרה

סגולה להנצל העיר מכל צרה לצייר המנורה בארון הקודש ולקרות בו בכל יום כשנוטלין ס"ת מבה"כ זו לאחרת וק"ו לבית להתפלל זהו סגולות ס"ת.

(זוהר ויקרא, ספר זכירה)

פרק ד

(א) אמירתו כשנכנס לבית הכנסת

אחר שנכנס לבית הכנסת יאמר מזמור אלהים יחננו ז' פעמים ויקיף בכל פעם התיבה.

ובשבת יקיף פעם אחת התיבה ולא יותר. (אור הישר עמוד העבודה סימן ה, סידור תפלה ישרה ברדיטשוב)

(ב) בלמנצה יש שבעה פסוקים - כנגדם יקיף שבע הקפות סביב התיבה שבאמצע בית הכנסת

בסידור חמדת ישראל דף יא: וזל"ק: ואחר שנכנס לבית הכנסת ישתחוה כנגד ההיכל ויאמר אח"כ מזמור אלהים יחננו ויברכנו וכו' אשר יש בו שבעה פסוקים וכנגדם יקיף שבעה הקפות סביב התיבה שבאמצע בית הכנסת. וטוב הוא שיכוין לגמור פסוק אחד בכל הקפה מהם. ויכוין כי התיבה היא כנגד המלכות ותכוין להמשיך אליה שבעה אורות מקיפים שהם מן החס"ד עד המלכות ואור המקיף של המלכות ג"כ אנו ממשיכים אליה והיא בכלל השבעה מקיפים וגם תכוין לכלול עצמך לקבל מן שבעה אורות המקיפים האלו אתה והמלכות ביחד. עוד ביום ראשון תכוין לפסוק ראשון שהוא

מדבר קדמות, הוסיף בזה הלשון: "וכן אנו יתמי דיתמי דלא בינת אדם לנו, ראוי לכוין לדעתו של דוד המלך ע"ה וכל קדושים עמו דהו ידעי עומקן של דברים סוד ה' ליראיו".

(ו) סוד גדול לאומרה בצורת מנורה

סוד גדול לומר למנצח זה בצורת המנורה. וכן בסוד עם כוונות האריז"ל של רבינו יעקב קאפיל ז"ל נדפס המזמור הזה בצורת המנורה. וכן בסדר "עבודה ומורה דרך" דפוס סלאוויטא נדפס המזמור בצורת המנורה. וכתוב שם מעל המנורה: בכל עת שאומר זה המזמור ובפרט בליל ספירה, יאמר אותו בצירור המנורה. (סוד עם כוונות האריז"ל של רבינו שבתי מראשקוב ז"ל, [בסדר תיקון חצות ובכוונת ספירת העומר])

(ז) טעם אמירת מזמור אלקים יחננו - כאילו מקביל פני שכינה

ז"ל האבודרהם, בסדר שחרית של חול: "ויש מקומות שנוהגין לומר בכל יום מיימות העומר, "מזמור שיר אלקים יחננו ויברכנו", מפני שיש בו מ"ט תיבות חוץ מן הפסוק הראשון שהוא פתיחת המזמור, והם כנגד מ"ט ימי העומר. ועוד יש בו שבעה פסוקים חוץ מן הפסוק הראשון, והם כנגד ז' שבועות. ובמקצת מקומות אומרים אותו בכל יום, מפני שנקרא "מזמור המנורה" והקורא אותו בכל יום נחשב כמדליק המנורה בבית המקדש וכאילו מקביל פני שכינה כי תמצא ז' פסוקים כנגד ז' קני מנורה, וגם יש בו מ"ט תיבות כנגד מנין הגביעים והכפתורים והפרחים והנרות שבז' קני המנורה שעולין למנין מ"ט.

ופסוק ראשון יש בו ד' תיבות כנגד מלקחיה ומחתותיה, מלקחיה תרי, ומחתותיה תרי.

עכ"ל. (שלמי צבור למהרי"ט אלגזי ז"ל במשפטי הזמירות)

(ח) יגן מכל גזירות רעות להקהל

לצייר הלמנצח בצורת מנורה בבית הכנסת

— מנורה טהורה —

לכלול נפשך עם המלכות יחד לקבל מז' אורות מקיפים הנ"ל ועל ידי הקפה אנו ממשיכין אליה.

יום ראשון אלהים יחננו וכו' שהוא כנגד מקיף החסד הוא הגובר, על שאר פסוקים.

יום שני לדעת וכו' שהוא כנגד מקיף הגבורות והוא הגובר וכו'.

יום שלישי יודוך וכו' שהוא כנגד מקיף הת"ת והוא הגובר וכו'.

יום רביעי ישמחו וכו' שהוא כנגד מקיף נצח והוא הגובר על שאר וכו'.

יום חמישי יודוך וכו': שהוא כנגד מקיף ההוד והוא הגובר על שאר וכו'.

יום ששי ארץ וכו'. שהוא כנגד מקיף היסוד הוא הגובר על שאר וכו'.

יום שבת יברכנו אלהים ויראו אותנו כל אפסי ארץ שהוא כנגד מקיף המלכות והוא הגובר על שאר וכו'.

המצויר בצורת המנורה על קלף או על ניר, יזקוף את הציור של המנורה שמסתכל בו, כדי שיהיה הציור זקוף לפניו כדמיון המנורה שהיתה זקופה ועומדת בהיכל, ולא יניח הציור מושכב ושטוח לפניו. (עוד יוסף חי' לבמוח"ס "בן איש חי" [בפרשת ויגש אות ג']

ב) לאומרה אחר כל שלש תפילות
מצאתי כתוב, שיאמר קודם שיסיים העמידה מזמור "למנצח בנגינות... אלקים יחננו" בצורת מנורה כתובה על קלף.

(עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק כף אחת [סימן כ"ו])

ד) להדביק הלמנצח בסידור ע"י תפירה או דבק

בספר סגולות ישראל (מערכת מ' אות ס"ד) כתב וז"ל: ועיין להרב שע"ת סי' א' ס"ק ג'

אלהי"ם יחננו וכו' ותכוין כי היא גובר על הששה הפסוקים והוא תגבורת החסד על הששה התחתונות וביום השני תכוין כי פסוק השני גובר על כולם והוא הגבור"ה. ובה תכוין עד יום הששי כי אז תכוין בפסוק הששי הגובר על כולם.

ואמנם ביום השבת (אין) צורך רק להקיף אלא הקפה אחת בלבד והוא ספיקא אם הוא כנגד הת"ת הנקראת שבת וכולם כוללין בו. אם הוא כנגד הבינה הכולל לכל השבעה ולכן אין בשבת רק הקפה אחת, עכ"ל.

ג) סדר הקפת התיבה באמירת למנצח

... כשיכנס ישתחוה כנגד ההיכל, ואחר כך יאמר מזמור אלקים יחננו (שבו) שבעה פסוקים כנגד שבעה מקיפים דחסד עד המלכות, ואם עדיין אין שם בני אדם הרבה דלא מחזי כיוהרא.

ובכל פסוק ממנו יקיף פעם א' התיבה סוד המלכות ז' פעמים להמשיך לה מקיפים אלו ושיהנה גם הוא מאורם. ותכוין (סידור הארז"ל להר"ר שבתי ז"ל)

פרק ה

א) לאומרה על קלף

מה מאד הפליגו באמירת "למנצח בנגינות - בציור מנורה. וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום. וראיתי קונטרס בכתב יד לראשונים בזה בסודותיו ותועלותיו. ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרינו נאמר אותו בכונה בציור מנורה כתוב על קלף. (עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק "צפורן שמיר" [סימן ב' אות ח"י], ועי' חס"ל [אות ו'], ש"ץ [דף ס"ו ע"א], כף החיים להרח"ף [סי' י"ב אות י"ד], כף החיים [סי' נ"א אות י"א])

ב) יאמר על קלף או ניר, - ויהי' זקוף לפניו ולא משכב **כשאומר** "למנצח בנגינות מזמור שיר"

— מנורה טהורה —

"למנצח בנגינות מזמור שיר" (תהלים סז) בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה, לא יקרה לו שום מקרה רע, וחשוב לפני הקדוש ברוך הוא כאלו הוא מדליק נרות בבית המקדש.

יצליח במעשיו ולא יהא ניזוק כל היום.

ובספר "מנורת המאור" כתב: לאמרו בימי העמר כששליח צבור אומר ברכת הכהנים, יאמר היחיד "למנצח בנגינות מזמור שיר" עד "אפסי ארץ", ויצליח במעשיו (אגרת הרמב"ן, ו) ויסתכל בצורת המנורה, ולא יהא ניזוק כל היום. ומסים שם: וטוב לאמרו אפלו כל ימות השנה. עד כאן לשונו.

ילך לשלום ולהצלחה

וכל האומרו שבע פעמים בדרך ויכון בו, ילך לשלום ולהצלחה. וטוב שכל אדם יסתכל בו קדם צאתו לדרך, ובדרך יתפלל אותו כאמור.

(ב) אמירתו קודם ברכת המזון

מנהג הרב לומר קודם ברכת המזון פסוקים אלו (תהלים סז) "למנצח בנגינות" וגו', (תהלים לד, ב) אברכה את ה' וגו', (קהלת יב, יג) סוף דבר הכל נשמע וגו' (תהלים קמה, כא) תהלת ה' ידבר פי וגו', (תהלים קטו, יח) ואנחנו נברך י"ה וגו', (יחזקאל מא, כב) וידבר אלי זה השלחן וגו'. (אור הישר עמוד העבודה סימן יב, סידור תפלה ישרה כתר נהורא ברדיטשוב)

(ג) לאומרה בימי הספירה - סודותיו

לדעתי סוד הכתוב הזה וצורך העניינים המיוחדים אל השמאל לסיוע פעולות הימין וצורתם ותבניתם צויירו ונרשמו במזמור נכבד ומעולה היה המנהג לאמרו בימי הספירה. והוא, "אלהים יחננו ויברכנו" וגומר (תלים ס"ז), שבא בקבלה שהיה מצוייר במגן דוד כדמות מנורה. שלשה קני מנורה מצדה האחד והם ג' פסוקים רצופים, אלקים

שכתב דכיון שיש בה שם המפורש אינו ראוי שתהי' בקלף מצויירת כדי שלא תפיל לארץ שע"פ הרוב אינם משמרים אותה כראוי ותשתפכנה בראש כל חוצות ע"ש, והרב כף החיים כתב שיהיה זהיר שלא תפיל ארצה. ואני אומר דיותר טוב שתהיה דבוקה בסידור ע"י תפירה או ע"י דבק בתחלת הסידור וזהו דרך הנאה לעשות כבוד לשמו י"ת עכ"ל.

(ה) בכתב אשורית זוכים שכל תיבה עלה למעלה וכו' והוא סגולה בדוקה ומנוסה

"כשאתה אומר שמע תצייר את צורת השי"ן והמ"ם והע"י"ן כמו שהם כתובים בכתב אשורית לנגד עיניך וכן על זה הדרך בכל תיבה ותיבה עד הסוף. גם תביט הנקודות וטעמים שעל כל אות ואות כאשר הם מצוירים לפניך בסידור ובוה אז תזכה שכל תיבה ותיבה תעלה ממש כצורתה למעלה מעלה כל אות למקומו ושורשו לפעול פעולות ותיקונים נפלאים הצריכים אליו ודבר זה הוא סגולה נפלאה בדוק ומנוסה למרגילים עצמם בזה לבטל ולהסיר מעליו כל מחשבות ההבלים הטורדות ומונעות טהרת המחשבה וכוונה".

וכן הרב החיד"א זצוק"ל כותב בזה"ל: "כשאתה הולך לישן יצייר שם המיוחד הו"ה ב"ה כאילו כתוב לפניו בכתב אשורית גדולה עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי". (צפורן שמיר ס"ח קכ"א)

וכן כתב רבינו הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א בצעטיל קטן שלו שיצייר לפניו בשעת אכילה אותיות מאכ"ל "בכתב אשורית". (צעטיל קטן)

פרק ז

(א) האומרה בכל יום בהנץ החמה, לא יקרה לו שום רע. **כל** האומר (מכאן בחוקי חיים אות ס' סק"ג) מזמור

☞ מנורה טהורה ☞

יסתכל בצורת המנורה שבו לא היא ניזוק כל היום. ומסיים, וטוב לאומרו בכל יום. וכל האומרו בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה לא יקרה לו שום מקרה רע, וחשוב כאילו הדליק את הנרות בבית המקדש. עכ"ל. ("שלמי חגיגה" למהר"ט אלגאזי [בהלכות ספירת העומר אות ל"ו], ראה באריכות בפתי עולם אות ט"ז, ובכף החיים אות ל"ו)

(1) ההצלחה תשרה בכל מעשיו

בספר ילקוט מעם לועז בפ' אמור בדיני ספירת העומר (ויקרא דף רע"ט) וז"ל: אומרים הספרים שכל האומר מזמור זה כפי שהוא מצויר כאן בכל אחד מימי העומר אחרי ברכת כהנים שאומרים הכהנים בשחרית, לא יארע לו שום נזק באותה שנה, וההצלחה תשרה בכל מעשיו. ומזמור זה כתב דוד המלך בצורת מנורה במגיניו כשהיה יוצא למלחמה, ובזה נצח את אויביו. (כסא רחמים)

(2) למצוא חן בעיני אלקים ואדם - אם הוא מצויר על ארון הקודש יגן בעד גזירה רעה על הקהל

המזמור הזה וכל זה עם המנורה רומז לעניינים גדולים, ויש בו סגולות רבות והיה דוד המלך ע"ה נושא זה המזמור כתוב ומצויר במגיניו כצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה היה נוצח אותם ונופלים לפניו אויביו.

ואמרו חכמים ז"ל, כל מי שמתפלל אותו זה המזמור כמנורה בכל יום בהנץ החמה, לא יקרה לו שום גזירה רעה ויהיה חשוב לפני בורא עולם ית' הב"ה כאילו הוא מדליק נרות בביהמ"ק ויהיה מובטח שהוא בן עולם הבא. וכל האומר אותו אחר ברכת כהנים בבוקר בשבעה שבועות של ימי הספירה לא יקרה לו שום נזק בכל השנה כולה, ויהיה מצליח במעשיו, וכו', וכמו כן כל הקורא אותם בכונה שיכוון בו, וכל האומר אותו שבעה פעמים בדרך ויכוין, כי ילך לשלום ולהצלחה. (מהרש"ל,

יחננו, לדעת בארץ, יודוך עמים. ושלשה קני מנורה מצדה הב' והם יודוך עמים, ארץ נתנה יבולה, יברכנו אלהים. והקנה האמצעי הוא פסוק ישמחו וירננו לאומים, העומד באמצע, כי הוא ארוך מכולם כמשפט הקנה האמצעי. והנה יש בז' הקנים מ"ט תיבות כמספר ימי הספירה, כמו שמספר הפסוקים הנזכרים היו על מספר שבתותיה וכו'. וזה תוארה, הקנה הראשון מהימין הוא "אלהים יחננו ויברכנו" וגו'. וכו', הקנה הראשון מהשמאלי וכו' "הוא יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ". וכו'. והנה להיות הימים האלה, שמתחלת ספירת העומר ועד תשלומה בכללם ופרטם, מסכימים עם כללי ופרטי המזמור הזה, רצוני, בהיות מספר הפסוקים כמספר השבועות, ומספר התיבות כמספר הימים כמו שאמרנו, היה המנהג בכל ישראל לקרא אותו בכל לילות זה הזמן, סמוך לספירה, וכו'.

(עקידת יצחק לרבינו יצחק עראמה זלה"ה [בפרשת אמור])

(ד) לאומרה מעומד - ובימי הספירה יכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים

גם ראיתי למורי ז"ל, מקפיד וזהיר מאד, לומר אחר ספירת העומר, "מזמור אלהים יחננו" כו', כולו מעומד, ולכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים, בתיבה אחת ממ"ט תיבות שיש בזה המזמור. גם יכוין באות אחת ממ"ט אותיות שיש בפסוק "ישמחו וירננו" כו'. וזה מספר אותיות המ"ט של הפסוק "ישמחו" כדי שלא תטעה בהם, תיבת לאמים חסר ו', תשפוט מלא ו', תיבת מישור מלא ו'.

("שער הכוונות" למהר"ח ז"ל [ענין ספירת העומר, סוף דרושי"א])

(ה) סגולתה בימי העומר, בברכת כהנים, ובכל יום, וחשוב כאלו הדליק את הנרות בבית המקדש

מצאתי כתוב בשם אגרת הרמב"ן, דכל ימי העומר כשאומרים ברכת כהנים, אם יאמר היחיד מזמור זה יצליח במעשיו, ואם

— מנורה טהורה —

בספרו "מנורת זהב טהור", והוא העתק מדברי רבינו אלעזר בעל הרוקח בספר "יראת אל"

(ח) ע"י אמירתה - זוכים להקביל נרו של מלך המשיח
מצאתי במדרש רבתי פרשת אמור, אמר רבי אלעזר בן שמוע, בזכות "ערוך את הנרות", תנצלו מן "ערוך מאתמול תפתה" (ישעיהו ל'). אמר רבי חנן בזכות להעלות נר תמיד, אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמש"נ [תהלים קל"ב], ערכתי נר למשיחי, וגו', הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מזדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו', עכ"ל. (תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל [סוף פ"כ])

(ט) לצייר לפניו צורת המנורה

טוב לומר "מזמור אלהים יחננו ויברכנו" בצורת המנורה. ובציור ההשכלה בלבד סגי, אם אין ציור מונח לפניו. (בן איש חי לרבינו יוסף חיים ז"ל [שנה ראשונה פ' ויגש ד'])

(י) ויעיל לכמה דברים טובים

מצאתי כתוב שיש לומר זה המזמור בצורת המנורה. ויעיל כוונתו לכמה דברים טובים כי יש בו סודות גדולים. ובפרט בלילי ספירה. (סדור "שערי השמים" מבעל השל"ה ז"ע)

(יא) אחר כל שלש תפלות

יאמר אחר כל שלש תפלות "מזמור לדוד ה' רעי" ומזמור "אלקים יחננו" (האר"י ז"ל), (עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק קשר גדול [אות י"ג])

יא* אחר הסרת הטלית

בסידור האריז"ל להר"ר שבתי מראשקוב ז"ל (בדף קי"ז) וזל"ק: אחר הסרת הטלית יאמר מזמור לדוד ה' רועי, ומזמור אלקים יחננו, עכ"ל.

(יב) הטעם שאומרים אחר התפלה

בסידור עמודי שמים למהריעב"ץ (דף קצ"ח) דפוס ישן נושן שהדפיסו הגאון המחבר זצ"ל, וז"ל: "יא למנצח (ס"ז) ויא גם אדון עולם, הטעם כדי לסיים במה שהתחילו להתפלל כדרך שעושין בסיום התורה, עכ"ל.

(יג) סגולה להצלחה

יאמר בכל יום בבקר קפטיל ס"ז בצורת המנורה בדוק ומנוסה, (מצאתי בכמה ספרים), (שער הצלחה מהצה"ק המקובל מרן רבי ברוך פנחס מסקאליע ז"ע)

(יד) סגולתה - להולך לדרך

כל האומר מזמור למנצח בנגינות בצורת המנורה ז' פעמים כשיצא לדרך ויכוון בו, ילך לשלום ולהצלחה, וטוב שיאמרה קודם שיסיים תפלת העמידה כשהוא כתובה על קלף. (ס' יראת אל, מהרש"ל בס' מנורת זהב טהור, תורת העולה לרבינו הרמ"א, עבודת הקודש, אגרת הרמב"ן שלמי חגיגה למהרי"ט אלגזי, שבט מוסר, כף החיים)

(טו) סגולתה - לתיקון היסוד

מובטח לו שלא יקרנו מקרה בלתי טהור, עיין הרש"ץ. (ימלט נפשו, לקוטים מפרדס, מע' מנורה, סגולות ישראל)

(טז) לפני השינה יאמר הלמנצח

בסידור חמדת ישראל שסידר הגאון הקדוש המקובל האלקי גדול מרבן שמו מוהר"ר שמואל וויטאל זי"ע, בן הגה"ק המקובל האלקי הנשר הגדול מו"ה חיים וויטאל זי"ע, שקיבל מפני רבו האר"י זי"ע, שקיבל מפי אל"י ז"ל, (בדף קי"ד ע"ב) וזל"ק: א"ש עוד אני אומר קודם שאישן יאמר: "למנצח בנגינות מזמור שיר" וכו', עכ"ל.

(יז) כאלו הדליקה בביהמ"ק - כאלו מקבל פני השכינה - לא יקרה לו שום גזירה רעה - מובטח לו שהוא בן עוה"ב
בספר ראה מעשה ד' קכ"ב שכתב וז"ל:

—== מנורה טהורה ==—

יח) כאילו נבנה בית המקדש - וכאילו הדליק המנורה בבית המקדש

טעם על גודל ענינו באמירת למנצח בצורת מנורה, כי איתא במנחות דק"י אע"א: "אלו תלמידי חכמים העוסקים בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאלו נבנה בית המקדש בימיהם". ומטעם זה כתוב בשה"ק "יראת אל" להקדוש רבי אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל "שהאומרה חשוב הוא לפני הקב"ה כאילו הדליק המנורה בבית המקדש, ומשפיע שפע לכל העולם" יע"ש.

ובחנוכה בשעת הדלקת הנרות אמרתי הטעם למה הקב"ה מאריך גליותינו כל כך, (עי' באריכות בשבט מוסר פנ"ב כמה טעמים על זה) כי בזמן שבית המקדש היה קים היה אהרן הכהן עומד ומטיב את הנרות והיה להקב"ה נחת רוח מאוד כידוע, ועכשיו בעת הגלות אין לו להקב"ה הנחת רוח הזה אמרתי לתרץ, כי בעת שבית המקדש היה קים היה רק אחד מדליק את הנרות, והיום יש לו להקב"ה מליוני יהודים שמדליקים נרות חנוכה, וכפי הנראה יש להקב"ה יותר נחת רוח מזה, כי אינו דומה למיעוט העוסקים במצוה או המרובים העוסקים במצוה.

וראה בס' קב הישר (פרק צ"ו) שמאריך בגודל קדושת הנרות של מצוה וכו' וזל"ק: והרה"ג מהרש"ל ז"ל כתב בהקדמת ספר הנקרא ים של שלמה וז"ל, פעם אחת בא לידי ע"י נר של מצוה כאילו הראו לי מן השמים ונתנו לי הרמנא ואמיץ כח מרקיע ופתחו לי שערי אורה ע"כ. ושמעתי מפי מורי ע"פ קבלה שהענין הוא כך, כשהיה הרב ר' שלמה לוריא ז"ל מחבר ספרו ים של שלמה, אירע לו שהיה רק נר קטן דלוק לפניו והיה זמן קרוב להכבות, והיה דלוק כמה שעות יותר משלש וארבע נרות שלמים, וזה העיד עליו תלמידו

ובספר לקוטים מפרדס (ערך המנורה) כתב וז"ל: מה שנוהגים לכתוב "למנצח בנגינות" בצורת מנורה ולמעלה כותבים שם הוי"ה ב"ה בפ' שויתי ד' לנגדי תמיד שתועיל לענין היראה וגם מועיל לנצח אויבינו ודוד המלך ע"ה הי' נושא המנורה ומנצח אויביו ולזה כותבין למנצח ופ' שויתי והיא סגולה שלא יוזק ולא יקרא לו מקרה רע ב"מ עכ"ל. ובס' חרדים כ' על פ' ובשם אלקיננו נדגול צריך שישא דגל ד' בימינו ושם ד' חקוק עליו כי מלחמות היצר הוא מלחמות השם והרשעים וכסילים מרים קלון דגל הטומאה החיצונית ואז גורם לשלוט הבאים מסטרא דילה שם העכו"ם והצדיקים הקדושים מרימים דגלו י"ת באותיותיו ואז אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ד"א נזכיר המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד ה' הושיעה המלך הנלחם מלחמותינו הוא יעננו ביום קראנו.

וכתב בספר שערי תפלה להרב מהר"י רוקח בדין זה וז"ל: למנצח בנגינות עיין הרד"א (ד' מ"ו ע"ב) דהקורא אותו בכל יום בצורת המנורה נחשב לו כאלו הדליקו בביהמ"ק וכאלו מקבל פני השכינה יע"ש. ועיין מהרח"ך ז"ל שכתב בצורת המנורה. האריז"ל הי' אומר, מי שאומר זה המזמור בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה לא יקרה לו שום גזירה רעה וכאלו מדליק נרות בבית המקדש ומובטח לו שהוא בן עולם הבא וימצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם ואם הוא מצויר על ארון הקודש יגן עלינו מכל גזירות רעות להקהל וכל אומרו ז"פ בדרך ויכוין בה ילך לשלום ולהצלחה ע"ש וראיתי דברים נפלאים ציור מנורה נאה מהרב מהר"א אל אנקא"ר כת"י וכתוב בה כל המעלות, וכו'.

(סגולות ישראל)

— מנורה טהורה —

מנורה על כן ראוי לכל אחד לקיים דברי הקדוש בעל החיד"א ז"ל בספרו "עבודת הקודש" שכתב בזה הלשון "ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרנו נאמר אותו בכונה בציור מנורה. כתוב על קלף", עכ"ל. (חיים של שלום שו"ע או"ח סימן א')

(ט) לכתוב הפסוק "כי עמך מקום חיים" וכו' על הקנים - סגולתה"

...ראה שהפסוק "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" שהוא כתיב על הקנים, יש בו שבעה תיבות ועל כל קנה וקצה מז' קני המנורה היה כתוב תיבה אחת ועל קנה האמצעי שהוא שבת וארץ ישראל כתוב עליו חיים בעבור שהוא ארץ החיים, ומארץ החיים ישפיע כל הברכות והצלחות לכל ז' חלקי הארץ הנראים איקלימים, ונקרא ארץ החיים בעבור שהוא באמצע העולם כמו עץ החיים שהוא באמצע גן עדן וכמו קיים הלב באמצע הגוף שממנו יתפשט ויבוא רוח חיים לכל איברי הגוף. (מהרש"ל, בספרו "מנורת זהב טהור", והוא העתק מדברי רבינו אלעזר בעל הרוקח בספר "יראת אל")

(כ) כשיוצא לדרך יאמר הפסוק לישועתך קייתי ה' שכתוב מתחת ציון המנורה ישר והפוך

הטעם שכתוב בהרבה ספרים הפסוק "לישועתך קייתי ה'". מתחת לציון המנורה נראה שהוא מטעם שמזמור המנורה טוב לומר קודם יציאת לדרך, וכן הוא גם פסוק לישועתך קייתי ה'.

וכן כתב רבינו בחיי (בפרשת ויחי): ודע כי בעל השמות מוציאים מן הכתוב הזה השם שמועיל בדרך כנגד השונאים... והשם היוצא מן הכתוב הזה* הוא בסדר אותיות הכתוב והתיבות משולשות. וידוע ומפורסם הוא בנקודו. וצריך אדם להזכירו בסדרן למפרע גם כן**, כדי שילך בדרך סלולה וישיב אויביו אחר וכו' עכ"ל. (*עין "תורת חיים" לר' חיים כהן [ליוורנו תרנ"ד], ביאור על עניני נסתר שבפירוש רב"ח (**דהיינו ה' קייתי לישועתך וכו', [האזרח בישראל])

ונכדו ז"ל, בעל הנר הכיר בנרו כי ה' עמו ע"כ, וזה אירע להגאון הנ"ל נס ממש כנר של שמן הקודש שבבית המקדש, זכותו יעמוד לנו אשרי לו ואשרי יולדתו, עכ"ל. ועיי"ש יותר באריכות. [אמר המעתיק: אולי זכה לזה "מדה כנגד מדה" ע"י שכתב קונטרס "מנורת זהב" בגודל מעלת אמירת מזמור ס"ז שבתהלים, הנקרא מזמור המנורה, וכתב שם סודות ורמזים גדולים ונפלאים שממנו הברכה והאורה והצלחה לכל העולם, עיין לעיל בפ"ג] **ובספר זרע קודש** (דף צ"ו) כתב: וע"י שאנו זוכרין נס חנוכה ומדליקין נרות, אנו ממשיכין גאולה העתידה, וכמ"ש מודים אנחנו לך וכו' הטוב כי לא כלו רחמך, ולכן ע"י נר חנוכה אנו ממשיכין תקון כל העולם שהוא ע"י אור האמת כנ"ל... ומשיח ר"ת תבות מ'דליקין ש'מונת י'מי ח'נוכה, רומז שמצוה זו תקרב ביאתו במהרה בימינו. ובספר שארית ישראל (דף ט') כתב: "וקבלתי ממורי הרב מטשערנאביל ז"ל, [הרה"ק בעמח"ס מאור עינים] כי חנוכה הוא בסוד אורו של משיח כמאמר ערכתך נר למשיחי, שע"י מצות הנרות בחנוכה נמשך עלינו אור משיח צדקינו אור צדיקים אור צדיק יסוד עולם הכולל בתוכו אור שבעה רועים בחי' אור זרוע לצדיק, שע"י אור של חנוכה נמשך אורו של משיח" וכו'. ואחרון חביב מה שכתב זקני הרמ"א ז"ל בספרו תורת העולה (ספ"ב) וז"ל: מצאתי במדרש רבתי פרשת אמור וכו', אמר רבי חנן בזכות להעלות נר תמיד, אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמש"נ [תהלים קל"ב], ערכתך למשיחי, וגו'.

הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו'. עכ"ל"ק והיות ואנו רואים שכל הספה"ק מלאים בגודל הענין של אמירת למנצח על קלף בצורת

סח א לְמִנְצַח לְדוֹד מְזֻמּוֹר שִׁיר: ב יְקוּם אֱלֹהִים יִפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיִּנּוּסוּ
 מִשְׁנֵאָיו מִפְּנֵיו: ג בְּהִנְדָף עֵשֶׂן הִנְדָף בְּהִמָּם דוֹנָג מִפְּנֵי אֵשׁ יֶאֱבְדוּ רְשָׁעִים
 מִפְּנֵי אֱלֹהִים: ד וְצַדִּיקִים יִשְׁמְחוּ יַעֲלֶצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וַיִּשְׁיִשׂוּ
 בְּשִׂמְחָה: ה שִׁירֵי לְאֱלֹהִים זָמְרוּ שְׁמוֹ סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעֲלוּזוֹ

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לרוח בישא

יקום אלהים יפוצו אויביו (סח, ב): [שימוש תהלים לפרק סח] לרוחא בישא סב מנא מלא מיא דלא חמו שמושא ולחיש אותו ושם שלו י"ה. י' מן "יקום, ה' מן "נורא באותיות הנ"ך.

— זוהר תהלים —

עֲרָבוֹת זֶה הֶרְקִיעַ הַשְּׁבִיעִי, וְלָמָּה נִקְרָא
 עֲרָבוֹת? עַל שֶׁהוּא כְּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים
 כְּאֶחָד, וּמֵצֵד הַדְּרוֹם, וּמֵצֵד הַצֶּפֶן, וְהוּא
 מְעַרְבַּ מְשַׁנֵּי צַדִּיקִים.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּךָ, שְׁתֵּי הָעֲרָבוֹת
 שְׂמַתְחַבְרוֹת בְּלוּלָב, וְשִׁנֵּינוּ עֲרָבוֹת.
 זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים סח) סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת.
 אִם כֶּךָ, מִי נוֹתֵן יְרִכִים בְּגוֹף, אוֹ גוֹף
 בְּיְרִכִים? שֶׁהִרִי זֶה עוֹשֶׂה פְרוֹת וְנִצָּנִים, וְזֶה
 לֹא עוֹשֶׂה פְרוֹת וְנִצָּנִים. אֲלֹא וַדָּאי שֶׁהַכֹּל
 הוּא סוּד שֶׁל עֲרָבוֹת שְׂבֻלוּלָב. אוֹתָם עֲרָבוֹת
 שְׂבֻלוּלָב, אֶחָד אֵשׁ וְאֶחָד מִים. בְּסוּד הַזֶּה
 שֶׁל כָּלָם, וְהוּא שְׁבִיעִי, הוּא אֵשׁ וּמִים
 כְּלוּלִים כְּאֶחָד בְּסוּד אֶחָד, וּמְשׁוּם
 שְׂעֲרָבוֹת הוּא סוּד הַכֹּלָל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת

סוד עֲרָבוֹת שְׂבֻלוּלָב בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת וְגו' (סח, ה): [זוהר ח"ב
 פ' תרומה (דף קס"ה.)] אוֹתָם עֲשָׂה
 רְקִיעִים סוּד הַסּוּדוֹת שֶׁלֹא נִמְסָר, רַק
 לְיוֹדְעֵי הַחֲכָמָה, וְהַכֹּל הוּא בְּסוּדוֹת שֶׁל
 הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא גִלְיָה סוּד כָּל
 רְקִיעַ וְרְקִיעַ, וְהֵם שְׂמֵשִׁים שְׂמֵשֵׁמִים
 בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד. שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם
 לְמַעְלָה, וְשְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם לְמַטָּה, כְּמוֹ
 שְׂלִמְעָלָה. שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם שְׂבָעָה
 כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת לְהַנְהִיג הָעוֹלָם הַזֶּה כְּפִי
 דְרָכּוֹ וּכְמוֹ שְׂצָרִיף לוֹ. בְּכָלֶם הַשְּׁבִיעִי
 עֲדִיף, חוּץ מִן הַשְּׁמִינִי שְׂמִנְהִיג אֶת כָּלֶם
 וְעוֹמֵד עַל כָּלֶם. כְּתוּב סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת.
 מִי רֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, וּמִי הֵן הָעֲרָבוֹת? אֲלֹא

— מְנוֹרָה טְהוּרָה —

ובצאתי אפרוש כפי בתפלה לבורא כל עולמים שיהיו אמרינו ומעשינו לרצון לפני אדון כל וספרינו זה
 "ספר סגולות ישראל החדש" יהיה לנו לתרופה נפלאה לעמוד איתן כחומות ברזל מול הנסיונות הקשים
 והמרים בכלל ובפרט, ויגן מכל גזירות רעות ונצליח בכל מעשינו ונמצא חן בעיני אלקים ואדם ושנוכח
 לראות בנים ובני חיים וקיימים עוסקים בתורה ובמצוות לשמה מתוך בריאות הגוף השלימה ונוכח
 להתדבק באורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום ויראו עינינו וישמח לבנו בישועתו באמת
 בישועת עולמים בביאת אליהו הנביא זל"ש ומלך המשיח במהרה בימינו אכ"ר.

—== זוהר תהלים ==—

אָדָם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה סג) בְּכָל צָרָתְם לֹא
(לו) צָר. תְּשׁוּקַת אוֹתוֹ הֶעֱוָלָם הֶעֱלִיזוֹן
לְמָקוֹם הַזֶּה, כְּזֹכֵר שֶׁתְּשׁוּקַתוֹ תִּמְיֵד אֶל
הַנִּקְבָּה. כְּשֶׁנִּכְנַס הַמֶּלֶךְ לַגְּבִירָה וּמוֹצֵא
אוֹתָהּ בַּעֲצָב, אִז כָּל מָה שֶׁהִיא רוֹצֵה, נִמְסָר
בְּיָדֶיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם וְאוֹתָהּ תִּפְלָה לֹא
חוֹזֶרֶת רִיקָם, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלָיו.
אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁשׁוֹפֵף דְּמָעוֹת
לְפָנָי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתִפְלָתוֹ. כְּמוֹ זֶה
בְּשִׁבְתָּ, מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית בְּשִׁבְתָּ, מֵתוֹךְ
צִעְרוֹ מֵרָאֵה עֲצָב, וּבְשִׁבְתָּ שׁוֹלֵט אוֹתוֹ
רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, אוֹתוֹ שֶׁנִּרְאָה בְּשִׁמְחָה, שֶׁהוּא
שִׁמְחָה וּמְשִׁיחַ לְכָל אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בַּעֲצָב,
מִשׁוּם שֶׁהוּא שׁוֹלֵט, מוֹצִיא אֶת אוֹתוֹ
הָאָדָם מֵאוֹתוֹ הַעֲנָשׁ שֶׁנִּגְזַר עֲלָיו, וְהִרִי
נֹאֲמַר סִלּוֹ - הֵבִי כְבוֹד וְרוֹמְמוֹת לְאוֹתוֹ
שֶׁרוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת, שֶׁהוּא שִׁמְחָה וּמְשִׁיחַ
לְכָל, הַרְקִיעַ שֶׁעַל גְּבֵי הַחַיּוֹת בְּיַיָּה שְׁמוֹ
וְדָאִי, שֶׁהִרִי בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הַשֵּׁם הַזֶּה נִכְלָל.
וְעֲלִזוֹ לְפָנָיו - מִשׁוּם שֶׁלֹּא צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
לְפָנָיו עֲצָב, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, פְּסוּק זֶה כֶּף צָרִיךְ
לֹמַר: סִלּוֹ לְרוֹכֵב עַל עֲרֻבוֹת. מָה זֶה
בְּעֲרֻבוֹת? בְּיָה שְׁמוֹ, בְּיָה הוּא הִיָּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת! מָה זֶה שְׁמוֹ? אֶלֶּא פְסוּק זֶה עַל
נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, עֵתִיק כָּל הָעֵתִיקִים
נֹאֲמַר, אוֹתוֹ שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה וְלֹא נִודַע כָּלֵל
שֶׁהוּא רוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא
בָּא וְרוֹכֵב בוֹ, אִם כֶּף, אִף עַל גֵּב שֶׁהוּא
נִסְתָּר, בְּמָקוֹם הַזֶּה עוֹמֵד לְהִתְגַּלּוֹת. אֶלֶּא
סִלּוֹ לְרוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת, זֶהוּ עֵתִיק שֶׁל כָּל
הָעֵתִיקִים, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, שֶׁלֹּא יְדוּעַ.
וּבִמָּה הוּא רוֹכֵב? בְּעֲרֻבוֹת, בְּיַיָּה, שֶׁהוּא

הָאֲחֻרּוֹנִים, הוּא סוֹד הַמְּרַכְבָּה הֶעֱלִיזוֹהָ,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּרְקִיעַ הַזֶּה יוֹתֵר
מִכָּל הַרְקִיעִים, וְתְשׁוּקַתוֹ תִּמְיֵד לְתַקֵּן אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ בִּיפִי עֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה סִלּוֹ לְרוֹכֵב
בְּעֲרֻבוֹת, לְאוֹתוֹ שֶׁרוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת, וּמִיָּהוּ?
אוֹתוֹ הַרְקִיעַ טָמִיר וְגִנּוּז שְׁעוֹמֵד עַל גֵּב
הַחַיּוֹת, שֶׁהוּא רוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת.

וְעֲלִזוֹ לְפָנָיו. לֹא כְּתוֹב מִלְּפָנָיו, אֶלֶּא
לְפָנָיו, שֶׁהִרִי אִין מִי שִׁיַּדַּע בּוֹ
כְּלוּם. אֶבֶּל לְפָנָיו, מִי שֶׁנִּכְנַס אֶצֶל הַרְקִיעַ
הַזֶּה, צָרִיךְ לְהִכְנַס בְּשִׁמְחָה וְלֹא בַּעֲצָב
כְּלָל, מִשׁוּם שֶׁהַרְקִיעַ הַזֶּה גּוֹרֵם, שֶׁשֵּׁם לֹא
שׁוֹרָה עֲצָב וְרִגְז כְּלָל, שֶׁהִרִי שֵׁם הַכָּל
בְּשִׁמְחָה. וְעַל זֶה, כִּהֵן גְּדוֹל שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו
לֹא הִיָּה נִכְנַס לְבֵית הַקְדוֹשׁ - רַק בְּשִׁמְחָה
וְלְהִרְאוֹת שִׁמְחָה, שֶׁהִרִי הַמְּקוֹם גּוֹרֵם. וְעַל
זֶה כְּתוֹב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה
בְּאוֹ לְפָנָיו בְּרִנָּה. שֶׁהִרִי צָרִיךְ שֶׁלֹּא
לְהִרְאוֹת בּוֹ עֲצָב. וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּף, מִי
שֶׁהוּא בַּצֵּר וְדַחֵק, שֶׁלֹּא יְכוּל לְשִׁמַּח אֶת
לְבוֹ, וּמֵתוֹךְ דְּחָקוֹ יֵשׁ לוֹ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הֶעֱלִיזוֹן. אִם כֶּף, לֹא יִתְפַּלֵּל
תִּפְלָה כְּלָל, וְלֹא יִכְנַס בַּעֲצָב כְּלָל, שֶׁהִרִי
לֹא יְכוּל לְשִׁמַּח אֶת לְבוֹ וְלְהִכְנַס לְפָנָיו
בְּשִׁמְחָה. מָה הַתְּקוּן שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם הַזֶּה?

אֶלֶּא וְדָאִי הִרִי שְׁנִינּוֹ, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ
וְנִסְגְּרוּ, וְשְׁעָרֵי דְּמָעוֹת לֹא נִסְגְּרוּ,
וְאִין דְּמָעָה אֶלֶּא מֵתוֹךְ צֵעַר וְעֲצָב, וְכָל
אוֹתָם הַמְּמַנִּים עַל אוֹתָם הַשְּׁעָרִים, כְּלָם
מְשִׁבִּים חֲתִיכוֹת קָשׁוֹת וּמְנַעְוִלִים
וּמְכַנִּיסִים אוֹתָן דְּמָעוֹת, וְאוֹתָהּ תִּפְלָה
נִכְנַסֵּת לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ. וְאִז לְאוֹתוֹ
מְקוֹם יֵשׁ דַּחֵק מֵאוֹתוֹ עֲצָב וְדַחֵק שֶׁל אוֹתוֹ

לְפָנָיו: ו אָבִי יְתוּמִים וְדִין אֱלֹמֶנּוֹת אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} בְּמַעֲוֵן קָדְשׁוֹ: ז אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} מוֹשִׁיב יְחִידִים בִּיתָה מוֹצִיא אֲסִירִים בְּבוֹשְׁרוֹת אֵךְ סוֹרְרִים שְׂבָנו צְחִיחָה: ח אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} בְּצִאתָךְ לְפָנַי עֲמֵךְ בְּצַעֲדֵךְ בִּישִׁמוֹן סֶלְחָ: ט אֲרִץ רַעֲשָׁה אַף

— זוהר תהלים —

סוד קדמון שִׁיבָא לְפָנָיו (ממגו), וְזֵהוּ שְׁמוֹ. מאותו נסתר שלא ידוע שְׁמוֹ הוּא י"ה. לא שְׁהוּא הוּא, אֶלֶא הוּא הוּא, בְּשִׁבִיל שְׁאוּתָה פֶּרְכַת שְׁנַפְרָסָה וַיִּצְאָה מִלְּפָנָיו. אֶבֶל הַפֶּרְכַת הַזֹּו הִיא שְׁמוֹ, וְזֵהִי מְרַכְבָּתוֹ, וְלֹא נוֹדַע כָּלֵל.

אֲמֹן יְהִי שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ בְּשֵׁם הַזֶּה כְּלוּלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהֵן הַכָּלֵל שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים

בא וְרָאָה מַה כָּתוּב, (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיַּנְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. וְשָׁנִינוּ, לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלֹו קְרַבְנוֹת, וְהַכֵּל אֶחָד. אֶבֶל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל מִצְּוֹת הַתּוֹרָה, לְעִבְדָּהּ - אֵלֹו רַמ"ח אִיבְרִים עֲלִיוֹנִים. וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלֹו שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה אִיבְרִים תַּחְתּוֹנִים.

אֵלֶּה הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל זְכוֹר, וְאֵלֶּה הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁל שְׁמוֹר, וְהַכֵּל אֶחָד. אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַשְׁלִים אוֹתָם. מִצְּוֹת הַתּוֹרָה גוֹרְמוֹת לְאָדָם לְהַשְׁלִים רוּחוֹ וּנְשִׁמְתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הַתּוֹרָה מְזַכֶּה אֶת הָאָדָם לְרֶשֶׁת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא. כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשְׁתַּדֵּל בַּחַיִּים. חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא. נְצוּל מִכָּל הָעֲנָשִׁים הָרָעִים שֶׁלֹא יִכּוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. אִם בְּהַשְׁתַּדְּלוֹת כָּךְ, כָּל שְׁכָן מִי שְׁעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה.

וְזֵהוּ שְׁמוֹ הַגְּדוֹל, מִשּׁוֹם שִׁישׁ שְׁמוֹ שְׁאִינוּ כָּל כֶּף גְּדוֹל כְּמוֹ זֶה אֵף עַל גֵּב שִׁישׁ בּוֹ תוֹסַפֵּת אוֹתִיּוֹת. זֵהוּ הַשֵּׁם הַגְּדוֹל, וְלִכְּן בְּשֵׁם הַזֶּה אָנוּ מוֹצִיאִים אֲמֵן, שֶׁהוּא מְמַנֵּו. בְּזֵה הוֹלֵךְ אֲמֵן בְּכָל הַזְּמַן, וּבְשֵׁם אַחַר לֹא כָךְ.

אֲמֹן יְהִי שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ, שְׁכַאֲשֶׁר הַשֵּׁם הַזֶּה מִתְתַקֵּן - הַכֵּל בְּשִׁלְמוֹת, וְכָל הָעוֹלָמוֹת שְׁמַחִים בְּשִׁמְחָה. בְּשֵׁם הַזֶּה כְּלוּלִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. בְּשֵׁם הַזֶּה כְּלוּלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהֵן הַכָּלֵל שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. הַכָּלֵל שֶׁל עוֹלָם הַזְּכוֹר לְמַעְלָה, וְהַכָּלֵל שֶׁל עוֹלָם הַנְּקִבָה לְמַטָּה. וְכָל הַמִּצְּוֹת כֵּלֵן פְּרָקִים וְאִיבְרִים, לְהִרְאוֹת בְּהֵן אֶת סוּד הָאֲמוּנָה. מִי שֶׁלֹא

שָׁמַיִם נִטְפוּ מִפְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} אֱלֹהֵי ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} יִשְׂרָאֵל: ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} גַּשְׁמֵי נְדָבוֹת תִּנְיָף אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} נַחֲלֶתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנְנֶתָה: ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} יֵא חִיתְךָ יֵשְׁבוּ בָּהּ תִּכְיִן בְּטוֹבְתְךָ לְעֵנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם}: יב אֲדֹנָי יִתֵּן אִמֹר ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} הַמְּבִשְׂרוֹת צָבָא רָב: יג מַלְכֵי צָבָאוֹת יִדְוֹן יִדְוֹן וְנָתַת בֵּית תַּחֲלֶק שָׁלָל: יד אִם ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} תִּשְׁכַּבְנוּ בֵּין שַׁפְּתַיִם בְּנִפְי יוֹנָה נַחֲפָה בְּכַסְּפָה וְאַכְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרֶק חֲרוֹיִן: ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} טו בְּפָרֵשׁ שְׂדֵי מְלָכִים בָּהּ תִּשְׁלַג בְּצִלְמוֹן: טז הַר אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} הַר בְּשֵׁן הַר ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} גְּבַנְנִים הַר בְּשֵׁן: יז לְמָה תִּרְצְדוֹן הָרִים גְּבַנְנִים הָהָר חֲמֹד אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} לְשִׁבְתוֹ ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} אֶף יִתְוָאֵי: יח יִשְׁבֵן לְנֹצָח: יט רֶכֶב אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה בְּעַלְיוֹתָיִם} רִבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן אֲדֹנָי

זוהר תהלים

אותם שלא שומרים את ברית הקדש
הזו גורמים התפרדות בין ישראל לאביהם
שבשמים

גַּשְׁמֵי נְדָבוֹת תִּנְיָף וְגו' (ס"ח, י'): [זוהר
ח"א פ' וישב (דף קפ"ט)] ובא ור'אה,
אותם שלא שומרים את ברית הקדש הזו,
גורמים התפרדות בין ישראל לאביהם
שבשמים, משום שכתוב וסרתם ועבדתם
אלהים אחרים והשתחיתם להם, וכתוב
ועצר את השמים ולא יהיה מטר. שזהו
כמו שמשתחוה לאלוה אחר, שמשקר
באות הברית הקדושה הזו. וכאשר
הברית הקדושה נשמרת בעולם פראוי,
אז הקדוש ברוך הוא נותן ברכות למעלה
להריק בעולם, כמו שנאמר (תהלים סח)
גַּשְׁמֵי נְדָבוֹת תִּנְיָף אֱלֹהִים נַחֲלֶתְךָ וְנִלְאָה
אֶתָּה כּוֹנְנֶתָה. גַּשְׁמֵי נְדָבוֹת - זהו גַּשְׁמֵי
רְצוֹן, כְּשִׁמְתַרְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל וְרוֹצֵה לְהַרְיֵק לָהּ בְּרָכוֹת,
אִזִּי נַחֲלֶתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנְנֶתָה. נַחֲלֶתְךָ -
הֵם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם נַחֲלֶתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ שְׁנָאֵמֵר (דברים לב) יַעֲקֹב חָקַל

נחלתו. ונלאה - זו כנסת ישראל, שהיא
נלאה בארץ אחרת. שהיא צמאה לשתות,
ואז היא נלאה. וכשאותו גשם של רצון
נתן, אז אתה כוונתה. ועל פן שמים וארץ
וכל צבאם, כלם עומדים על הקיום הזה,
שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה
חקות שמים וארץ לא שמתי, ומשום כך
צריך להזהר בזה, והרי פרושה. ומשום
כך כתוב ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה,
ואחריו כתוב ותשא אשת אדניו את עיניה
אל יוסף.

אלפי שנא"ן כלל של כל הציונים = שו"ר
נש"ר אר"ה ו' זהו אדם

רֶכֶב אֱלֹהִים רִבְתִּים וְגו' (סח, יח):
[זוהר ח"א פרשת בראשית (דף ע"ח)]

עץ פרי עשה פרי - דמות זכר
ונקבה. ודמות פניהם פני אדם, אלה
אינם פאותם פרוכים. אלה פנים
גדולות בדמות חתומה. פרוכים, פנים
קטנות כמו תינוקות. פני אדם, כל
הדמיות פלולות בהם. בגלל שהם פנים
גדולות ומצטיירים בהם ציורים חקוקים

—== תהלים —==

אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחַר מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק
בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי פָנִים גְּנוּנִים לְהִתְחַזֵּק
וּלְהִתְיַשֵּׁר בְּתַקָּף, וְהוּא גְבוּר. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַפְסָא חוֹקֵק וְגוֹלְף אוֹתוֹ,
וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה. אָדָם
מִסְתַּכֵּל בְּכֹלָם, וְכֹלָם עוֹלִים וּמִסְתַּכְלִים
בּוּ. אִז כָּלָם הִצְטִירוּ בְּחִיקָתָם בְּצִיּוּר
זֶה בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם
פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים בְּדַמּוֹת הַזֶּה.
וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת אוֹתָם. וְעַל סוּד זֶה
נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (נחמיה ט) הָאֵל
הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. שֶׁהָרִי הַשְּׁמֹת
הִלְלוּ חֻקוֹקִים הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, כְּלוּלָה בְּאַרְבַּע
אוֹתוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שְׂכוּלֵל
הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה מְחַקְקוֹת וְגִלּוּפוֹת
בְּכַסָּא, וְהַכַּסָּא חֻקוֹק מְרַקֵּם בְּהֵם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים וְאֶחָד
לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם.
הַכַּסָּא, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם בְּאַרְבַּע
הַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ. אַרְבַּעַת הַשְּׁמֹת
הָעֲלִיוֹנִים הִלְלוּ לּוֹקְחִים אֶת הַכַּסָּא הַזֶּה,
וְהַכַּסָּא נִכְלָל בְּהֵם, עַד שְׁלוֹקֵחַ וְלוֹקֵט
נִפְשׁוֹת וְעֲנוּגִים שֶׁל כְּסוּפִים. כִּיּוֹן
שְׁלוֹקֵחַ וְלוֹקֵט אוֹתָם עֲנוּגִים וְכְסוּפִים,
יּוֹרֵד מְלֵא כְּמוֹ עֵץ שְׂמָלָא עֲנָפִים לְכֹל
צֵד וּמְלֵא פְרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהוּא יּוֹרֵד,
יוֹצֵאִים אַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ מְצִירִים
בְּצִיּוּרֵיהֶם חֻקוֹקִים מְאִירִים נוֹצְצִים
מְלֵהֲטִים, וְהֵם זּוֹרְעִים זֶרַע עַל הָעוֹלָם,
וְאִז נִקְרָא עֵשֶׂב מְזִרִיעַ זֶרַע, הָעֵשֶׂב שֶׁהֵם
זּוֹרְעִים זֶרַע עַל הָעוֹלָם.

כְּמוֹ חֻקִּיקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צַדֵּי
הָעוֹלָם, מְזִרִיעַ מְעַרְבֵי צְפוּ"ן וְדָרוֹם.
מִיכָא"ל רְשׁוּם רְשׁוּם לְצַד דָּרוֹם, וְכֹל
הַפָּנִים מִסְתַּכְלִים אֵלָיו. פְּנֵי
אָדָם, פְּנֵי אַרְי"ה, פְּנֵי שׁו"ר, פְּנֵי
נִשְׂר. אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, וְלֹא נִקְרָא
אָדָם פֶּרֶט לְאֵלָה. מְצִטִּירִים צִיּוּרִים שֶׁל
רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים, שְׂכְתוּב (תהלים סח)
רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׂנֵאָן. שְׂנֵאָן
כָּלָל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁו"ר נִשְׂר
אַרְי"ה. וְזֶהוּ אָדָם, הַתְּפִשְׁטוֹת
שְׂנִכְלָלָה כְּאֶחָד בְּסוּד זָכָר וְנִקְבָּה. וְכֹל
הָאֵלִפִים וְרִבְבוֹת, כָּלָם יוֹצֵאִים מִהַסּוּד
הַזֶּה שְׂנֵאָן. וּמִהַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ נִפְרָדִים
כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדֵיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי
לְהֵם. וְאֵלָה הֵם שְׂמֵשְׁלָבִים אֶחָד בְּאֶחָד,
וְכַלּוּלִים אֶחָד בְּאֶחָד, לְהִיּוֹת כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּלוּל בְּחִבּוֹ. שׁו"ר נִשְׂר אַרְי"ה
אָדָם מִתְנַהֵגִים בְּסוּד שֶׁל אַרְבַּעַת
שְׁמוֹת חֻקוֹקִים עוֹלִים לְהִתְנַהֵג
וְלְהִסְתַּכֵּל. עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וְלְהִסְתַּכֵּל שׁוּר
אֵל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד מִתְעַטֵּר
מְחַקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי גְנוּנִים, וְהוּא א"ל.
אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכַּסָּא חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.
עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וְלְהִסְתַּכֵּל נִשְׂר אֵל פְּנֵי
הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחֵר, מִתְעַטֵּר מְחַקֵּק
בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי פָנִים גְּנוּנִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר
וְלַעֲלוֹת בְּעֲלִיָּה בְּעֵטוֹר שְׂלִמְעֵלָה, וְהוּא
גְדוֹל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכַּסָּא חוֹקֵק
וְגוֹלְף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם
הַזֶּה.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וְלְהִסְתַּכֵּל אַרְיָה אֵל פְּנֵי

בם סיני בקדש: יט עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם ואף סוררים

זוהר תהלים

אותן מתנות שהיו בראשונה - באר ועננים. באר - זו בארו של יצחק. עננים - אלו העננים של אהרן. אמר רבי יצחק, מפני מה זכה אהרן לזה? משום שהוא קשור בעננים (ראש לעננים), והוא נקשר כל יום ויום לכלם כאחד, שכלם מתברכים על ידו.

אשרי חלקו של משה שרבונו חפץ ביקרו על כל שאר בני העולם

עלית למרום וגו' (סח, יט): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ח.)] ויהי ביום כלות משה, ודאי פלתו של משה. ששנינו, אמר רבי שמעון, מהו שכתוב (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי וגו'? אלא בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שמות ג) של נעליך מעל רגליך, הזדעזע ההר. אמר מיכאל לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, התרצה לסתור אדם? והרי כתוב (בראשית ה) זכר ונקבה בראם ויברך אתם, ואין נמצאת הברכה אלא במי שהוא זכר ונקבה, ואתה אומר להפרד מאשתו? אמר לו: הרי קים משה פריה ורביה, כעת אני רוצה שישא את השכינה, ובשכילו תרד השכינה לדור עמו. זהו שכתוב עלית למרום שבית שבי. ומהו השבי? שכינה שנשא לך. לקחת מתנות באדם. באדם לא כתוב, אלא באדם הידוע למעלה. וביום שירדה השכינה, אותו יום שנשא משה היא ירדה, זהו שכתוב כלות משה, כלת משה ממש.

מתנות טובות מהקב"ה בזכות - אהרן מלשה ומרים

עלית למרום שבית שבי וגו' (סח, יט): [זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"ג.)] שנינו, שלש מתנות עליונות הזדמנו לישראל על ידי שלשה אחים: משה, אהרן ומרים. מן - בזכות משה. ענני כבוד - בזכות אהרן. באר - בזכות מרים. וכלם אחוים למעלה. מן בזכות משה, שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. מן השמים (דוקא) - זה משה. ענני כבוד בזכות אהרן, שכתוב (במדבר יד) אשר עין בעין נראה אתה ה' וגו', וכתוב (ויקרא טז) וכסה ענן הקטרת. מה למעלה שבעה, אף כאן גם שבעה, שהרי בקטרת שבעה עננים נקשרים כאחד (ועוד). ואהרן הוא ראש לכל שבעת העננים, והוא קושר את ששת האחרים עמו בכל יום. באר בזכות מרים, שהרי היא ודאי נקראת באר. ובספר האגדה, (שמות ב) ותתצב אחתו מרחק לדעה וגו' - זוהי באר מים חיים, והכל קשר אחד. מתה מרים - הסתלקה הבאר, שכתוב (במדבר ב) ולא היה מים לעדה. ובאותה שעה רצתה באר אחרת להסתלק, שהיתה מצויה עם ישראל. כשראתה ששה עננים שהיו קשורים עליה, נקשרה היא בהם. מת אהרן, הסתלקו אותם עננים והסתלק ענן הבאר עמהם. בא משה, החזיר אותם. זהו שכתוב (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. לקחת מתנות ודאי,

על כל שאר בני העולם

אשרי חלקו של משה שרבונו חפץ ביקרו על כל שאר בני העולם

על כל שאר בני העולם

עֲלִיַת מְרוֹם וגו' (פס, יט) : [זוהר במדבר פ' [שא (ד קמ"ח):] וביהושע שפניו כפני הלבנה, כתוב (יהושע ה) של נעלה, שלא נפרד אלא בזמנים ידועים, שהרי השכינה לא נשאה לו כל כך ולא נראתה לו, שכתוב (שם) ויפל יהושע אל [על] פניו ארצה. אבל כאן כלת משה ודאי. מתנות באדם, מתנת כתוב. אשרי חלקו של משה שרבונו חפץ ביקרו על כל שאר בני העולם.

כְּשֶׁבֶא רבי שמעון, בא ושאל דבר כמקדם. אמר לו, הרי שאלה זו נאמרה. ה' מסיני בא, כמו שנאמר (שמות יט) הנה אנכי בא אליך בעב הענן, ומסיני בא והתגלה עליהם. וזרח משעיר למו, ממה שאמרו בני שעיר שלא רוצים לקבל, מזה האיר להם לישראל והוסיף עליהם אור חביבות גדולה. גם כך הופיע והאיר לישראל מהר פארן, ממה שאמרו בני פארן שלא רוצים לקבל, מזה הוסיפו לישראל חביבות ואור יותר פראוי. ומה ששאלת על ידי מי התגלה אליהם - (כא ראה) סוד עליון הוא, והתגלה הדבר על ידך. התורה יצאה מסוד עליון, של ראש (קדוש) המלך הנסתר. כשהגיעה לזרוע שמאל (ימין), ראה הקדוש ברוך הוא באותה זרוע דם רע שמתרבה משם. אמר, צריך לברר וללבן זרוע זו, ואם לא ימך אותו דם רע, יפגם הכל. אבל צריך לברר מכאן כל פגם.

סדר קבלת התורה אצל עם ישראל בדוקא מה עשה? קרא לסמאל, ובא לפניו, ואמר לו: התרצה תורת. אמר: מה כתוב בה? אמר לו: לא תרצח. דלג הקדוש ברוך הוא למקום שצריך. אמר:

הופיע והאיר לישראל מהר פארן - ממה שאמרו בני פארן שלא רוצים לקבל מזה הוסיפו לישראל חביבות ואור יותר פראוי

עֲלִיַת מְרוֹם שְׁבִית שְׁבִי וגו' (פס, יט) : [זוהר ח"ג פ' בלק (ד קצ"ב):] בא וראה, כתוב (שופטים ה) ה' בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה וגו'. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, הלך וזמן את בני עשו ולא קבלוה, כמו שנאמר (דברים לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו, ולא רצו לקבלה. הלך לבני ישמעאל, ולא רצו לקבלה, שכתוב הופיע מהר פארן. בין שלא רצו, חזר להם לישראל. כך שנינו. עכשו יש לשאל, והרי שנינו שאין חטאה כשאדם מדקדק דיוקים בתורה וישאל שאלותיו להאיר דבריו. פסוק זה לא מתישב, ויש לשאל, הקדוש ברוך הוא כשהלך לשעיר, לאיזה נביא שלהם התגלה? וכשהלך לפארן, לאיזה נביא שלהם התגלה? אם תאמר

— זהו זה תהלים —

ואמר: לא תנאף. אמר: אוי אם ירשה זו יוריש לי הקדוש ברוך הוא, ירשה רעה שיעבר ממני כל שלטוני בה, שהרי ברכת המים נטלתי, ברכת דגני היים, שכתוב (בראשית א) פרו ורבו וגו', וכתוב (שם יז) והפריתי אתו והרבייתי אתו וגו', וכתוב (שם טז) והוא יהיה פרא אדם. התחיל להתחנן לפני רבונו ואמר לו: רבון העולם, שני בנים יצאו מאברהם - הרי בני יצחק, תן להם, ולהם ראויה. אמר לו: איני יכול, שאתה הבכור ולך ראויה. התחיל להתחנן לפניו, ואמר: רבון העולם, בכורתי תהא שלו, ואור זה שירשתי על זה, קח ותן להם. וכך עשה. זהו שכתוב הופיע מהר פארן. מה שונה שבסמא"ל כתוב וזרח, וברה"ב כתוב הופיע? אלא נטל באותו אור שהפשיט ממנו סמא"ל חרב והרג, להרג בדין ולהרג פראוי. זהו שכתוב (שם) ואשר חרב גאותך. אף על גב שלא היתה שלך. ונטל אותה ברכה שהפשיט ממנו רה"ב קצת, כמו שהופיע קצת מברכתם לעשות פריה ורבייה. בגלל כך הופיע מהר פארן, ולא כתוב וזרח.

עלית למרום שבית שבי

פיון שנטל מתנות אלו לישראל מאותם שליטים גדולים, בא וקרא לכל אותם רבבות קדש שממנים על שאר העמים, והשיבו לו גם כך, ומכלם קבל ונטל מתנות לתת להם לישראל. לרופא שהיה לו כלי אחד מלא סם חיים ושמו לבנו. רצה לתת לבנו את אותו כלי שמן

חס ושלום, תורה זו שלך היא, ושלקך תהיה. לא רוצה תורה זו. שב והתחנן לפניו. אמר: רבון העולם, אם אתה נותן לי אותה, כל שלטוני עובר, שהרי שלטוני על הרג הוא, וקרבות לא יהיו, ושלטוני על כוכב מאדים. אם כך הכל יתבטל מן העולם. רבון העולם, קח תורתך, ולא יהיה לי חלק ונחלה בה. אבל אם נוח לפניך, הרי עם בני יעקב להם ראויה. והוא חשב שלשון הרע אמר עליהם. וזהו וזרח משעיר למו, משעיר ממש יצא לישראל אור. אמר סמא"ל: ודאי אם בני יעקב יקבלו את זה, יעברו מן העולם ולא ישלטו לעולמים. שב אליו כמה פעמים ואמר זה, ואמר לו: אתה בכור, ולך ראויה. אמר לו: הרי לו בכורתי, והרי מכרתיה לו, ואני הודיתי. אמר לו: הואיל ולא רצית שיהיה לך בה חלק, תעבר ממנה בכל. אמר: יפה. אמר לו: הואיל וכך, תן לי עצה איך אעשה שיקבלו בני יעקב שאתה אומר. אמר לו: רבון העולם, צריך לשחד אותם. קח אור מאור חילות השמים ותן עליהם, ובזה יקבלוה, והרי שלי יהא בתחלה. הפשיט ממנו אור שפסה אותו, ונתן לו לתת להם לישראל, זהו שכתוב וזרח משעיר למו. משעיר ממש. זה סמא"ל, שכתוב (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו. למו - לישראל.

פיון שבער זה והעביר דם רע מזרוע שמאל, חזר לזרוע ימין (שמאל). ראה בו גם כך. אמר: כך גם צריך לנקות מדם רע זרוע זו. קרא לרה"ב, אמר לו: התרצה תורתך? אמר לו: מה כתוב בה? דלג לו

לִשְׁבֹן יְהוָה אֱלֹהִים: ב בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹם לָנוּ הָאֵל יִשְׁוַעְתָּנוּ סִלַּח: כ א הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת וְלִיְהוָה (קרי ולאֱלֹהִים) אֲדֹנָי לְמוֹת תּוֹצְאוֹת: כג אֲדֹנָי אֱלֹהִים יִמְחִין רֹאשׁ אִיבֵיו קְדָקֵד שַׁעַר מִתְחַלֵּף בְּאִשְׁמוֹ: כד אָמַר אֲדֹנָי מִבֶּשֶׁן אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְצֻלוֹת יָם: כה לְמַעַן תִּמְחִין רִגְלֶךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבִיךָ

זוהר תהלים

אֶפְרַסְמוֹן שֶׁל סַם חַיִּים. הַרּוּפָא הִיָּה חָכֵם, אָמַר: עֲבָדִים רַעִים יֵשׁ בְּבֵיתִי, אִם יִדְעוּ שְׂאֵנִי נוֹתֵן לְבָנִי אוֹצֵר זֶה, יִרַע בְּעֵינֵיהֶם וִירְצוּ לְהִרְגּוֹ. מַה עֲשֵׂה? לְקַח קֶצֶת סַם הַמּוֹת וְנָתַן עַל פֶּתַח הַכְּלִי, קָרָא לְעֵבְדָיו וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם נֹאמְנִים לְפָנַי, הִתְרַצוּ אֵת אוֹתוֹ הַסַּם? אָמְרוּ: נִרְאָה מַה זֶה. טָרַם הִרְיָחוּ רִצּוֹ לְמוֹת. אָמְרוּ בְּלִבָּם: אִם סַם זֶה יִתֵּן לְבָנִי, וְדָאֵי יְמוֹת, וְאָנּוּ נִירֵשׁ אֵת אֲדוֹנָנוּ. אָמְרוּ לְפָנָיו: מוֹרְנוּ, סַם זֶה לֹא רְאוּי אֶלָּא לְבָנְךָ, וְהָרִי שְׂכַר עֲבוֹדָתְנוּ הַשְּׂאֲרָנוּ אֶצְלֶךָ, לָךְ וְתֵן לוֹ לְשַׁחַד שְׂיִקְבַּל סַם זֶה. כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רוּפָא חָכֵם, יִדַּע שְׂאֵם יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל טָרַם שְׂיִוְדִיעַ לָהֶם, בְּכֹל יוֹם הָיוּ רוֹדְפִים אֵת יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם וְהוֹרְגִים אוֹתָם. אֲבָל עֲשֵׂה אֵת זֶה, וְהֵם נִתְּנוּ לוֹ מִתְּנוֹת וְאוֹצְרוֹת כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּהָ, וְכֹלָם קִבְּלָם מִשָּׂה לְתַתָּם לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (תהלים סח) עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׂבִיתָ שְׂבִי וְגו'.

בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם וְגו' (סח, כ): [זוהר ח"א

פ' מוקץ (דף קצ"ד)] בֹּא רְאֵה, [כמו שנאמר]

(שם סח) בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ.

בְּרוּךְ אֲדֹנָי, בְּאֶלְפֵי דְלִ"ת נו"ן יו"ד,

וְהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא סוּד הַחֲכָמָה. יוֹם יוֹם -

אֵלּוּ שְׁנַתִּים יָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי מִקֵּץ

שְׁנַתִּים יָמִים. וּפְרָעָה חָלַם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל

הַיָּר - סוּד הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, זֶה יוֹסֵף,

שְׁנָהָר [שכל הנהר] הַזֶּה הוּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק.

יֵשׁ לָנוּ לְשִׁים לֵב לְאִמּוֹנַת הַקְּבָ"ה שְׂכָל

דְּבָרָיו דְּבָרֵי אֱמֶת וְאִמּוּנָה רַבָּה שְׂכִינּוֹן

שְׂאוּמֵר דְּבַר הַכֹּל נַעֲשֵׂה וְזֶה הָאִישׁ דּוֹחֵק

הַלֵּב, וְאוֹמֵר: לְכַמָּה שָׁנִים וּלְכַמָּה זְמָנִים

יִשְׁתַּלֵּם זֶה

אָמַר ה' מִבֶּשֶׁן וְגו' (סח, כ): [זוהר ח"א פ' בלק

דף קפ"ה.] כְּתוּב (תהלים סח) אָמַר ה'

מִבֶּשֶׁן אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְצֻלוֹת יָם. יֵשׁ לָנוּ

לְשִׁים לֵב לְאִמּוֹנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל

דְּבָרָיו דְּבָרֵי אֱמֶת וְאִמּוּנָה רַבָּה. שְׂכִינּוֹן

שְׂאוּמֵר דְּבַר, הַכֹּל נַעֲשֵׂה. וְזֶה הָאִישׁ דּוֹחֵק

הַלֵּב, וְאוֹמֵר: לְכַמָּה שָׁנִים וּלְכַמָּה זְמָנִים

יִשְׁתַּלֵּם זֶה, שֶׁהוּא כֵּךְ. כְּפִי גְדַלְתּוֹ, שְׂכָל

הַעוֹלָמוֹת מְלֵאִים כְּבוֹדוֹ, כִּף זֶה. דְּבָרָיו

אֶפְרַסְמוֹן שֶׁל סַם חַיִּים. הַרּוּפָא הִיָּה חָכֵם, אָמַר: עֲבָדִים רַעִים יֵשׁ בְּבֵיתִי, אִם יִדְעוּ שְׂאֵנִי נוֹתֵן לְבָנִי אוֹצֵר זֶה, יִרַע בְּעֵינֵיהֶם וִירְצוּ לְהִרְגּוֹ. מַה עֲשֵׂה? לְקַח קֶצֶת סַם הַמּוֹת וְנָתַן עַל פֶּתַח הַכְּלִי, קָרָא לְעֵבְדָיו וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם נֹאמְנִים לְפָנַי, הִתְרַצוּ אֵת אוֹתוֹ הַסַּם? אָמְרוּ: נִרְאָה מַה זֶה. טָרַם הִרְיָחוּ רִצּוֹ לְמוֹת. אָמְרוּ בְּלִבָּם: אִם סַם זֶה יִתֵּן לְבָנִי, וְדָאֵי יְמוֹת, וְאָנּוּ נִירֵשׁ אֵת אֲדוֹנָנוּ. אָמְרוּ לְפָנָיו: מוֹרְנוּ, סַם זֶה לֹא רְאוּי אֶלָּא לְבָנְךָ, וְהָרִי שְׂכַר עֲבוֹדָתְנוּ הַשְּׂאֲרָנוּ אֶצְלֶךָ, לָךְ וְתֵן לוֹ לְשַׁחַד שְׂיִקְבַּל סַם זֶה. כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רוּפָא חָכֵם, יִדַּע שְׂאֵם יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל טָרַם שְׂיִוְדִיעַ לָהֶם, בְּכֹל יוֹם הָיוּ רוֹדְפִים אֵת יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם וְהוֹרְגִים אוֹתָם. אֲבָל עֲשֵׂה אֵת זֶה, וְהֵם נִתְּנוּ לוֹ מִתְּנוֹת וְאוֹצְרוֹת כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּהָ, וְכֹלָם קִבְּלָם מִשָּׂה לְתַתָּם לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (תהלים סח) עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׂבִיתָ שְׂבִי וְגו'.

מֵאֲבִיבִים מִיָּנֶהוּ: כִּי רָאוּ הַלִּיבוֹתֶיךָ אֱלֹהִים ^{תהלים סח} חֲלִיבוֹת אֵלֵי מִלְכֵי בְּקֶדֶשׁ: כִּי קָרְמוֹ שָׁרִים אַחַר נִגְנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: כִּי בְּמִקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים ^{תהלים סח} יְהוָה ^{תהלים סח} מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: כִּי שָׁם בְּנִימָן צָעִיר רָדַם שָׂרֵי יְהוּדָה וְגַמְתָּם שָׂרֵי זְבֻלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי: כִּי צִוָּה אֱלֹהֶיךָ ^{תהלים סח} עֵינֶיךָ עִוְזָה אֱלֹהִים ^{תהלים סח} זֶה פְּעֻלָּתָ לָנוּ: לִי מִחִיבְלָךָ עַל יְרוּשָׁלַם לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שָׂי: לֹא גָעַר חֵיט קָנָה עֲדַת אֲבִירִים בְּעֵגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרָצִי כֶסֶף בְּזֶר עַמִּים קָרְבוֹת יַחְפְּצוּ: לֹכַ יֵאָתְוּ חֲשָׁמְנִים מִנֵּי מִצְרַיִם בּוֹשׁ תְּרִיץ יָדָיו לְאֱלֹהִים ^{תהלים סח}: לֹכַ מִמְּלִכּוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לְאֱלֹהִים ^{תהלים סח} וּמְרוּ אֲדָנֵי סֵלָה: לֹכַ לְרַכֵּב בְּשָׁמַי שָׁמַי קָדַם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל

זוהר תהלים

שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אֶת בַּת פְּרָעָה, בָּא גְבַר יִאֵל, נֶעַץ קָנָה בֵּים הַגְּדוֹל, וְעָלָיו נִבְנִית עִיר שֶׁל רוֹמִי. מֵהוּ קָנָה? זֶה הַזְּכָר שֶׁל זֶה הַחֲתָיָה רָעָה, שֵׁישׁ לוֹ צַד קָטָן בְּאַחִיזָתוֹ בְּקֶדֶשׁ. וְזֶהוּ קָנָה שְׁנַעוּץ בֵּים הַגְּדוֹל, וּמִשׁוֹם זֶה הִיא שׁוֹלְטָת עַל הָעוֹלָם, וְעַל שְׁלֹטוֹן זֶה כְּתוּב, (ישעיה יט) קָנָה וְסוּף קָמְלוֹ. קָנָה, שְׁלֹטוֹן וְרֹאשׁ לְכָל הַמְּלָכוֹת. וְעוֹד קָנָה, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁבֵר אוֹתוֹ כְּקָנָה זֶה. בָּא וּרְאָה, בְּמִצְרַיִם הִיא שׁוֹלְטָת, וּמִמֶּנָּה יוֹצֵאִים כְּמָה שְׁלֹטוֹנִים לְמִינֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּסוֹד שֶׁל חֲמֵץ. כִּיִּן שְׁשִׁבֵר אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוֹצִיא חֲמֵץ וּמִכְנָסִים מִצָּה. בְּמָה? בְּחוּט קָטָן מֵהַכֹּל שִׁבֵר אוֹת ח' שֶׁל חֲמֵץ, וְנִעְשָׂה מִצָּה. אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת, אֵלּא שְׁשִׁבֵר ח' שֶׁל חֲתָיָה זֶה, שְׁנַקְרָא חֲמֵץ. וְעַל זֶה נִקְרָא חֵיט קָנָה, שְׁנוֹחַ לְשִׁבֵרוֹ כְּמוֹ קָנָה זֶה. בְּמָה נִשְׁבֵּר? בְּחוּט קָטָן כְּמוֹ שְׁעֵרָה שִׁבֵר ח' וְעִבֵר מֵאִיתָנָה, וְהִיא מִצָּה. וְעַל זֶה כְּתוּב גְּעַר חֵיט קָנָה. גְּעַר בֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁבֵּר ח' שֶׁל חֲמֵץ וְנִעְשָׂה ה'. (ועובר ח' של חמץ ונעשה). וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁבֵר לוֹ לְאוֹתוֹ קָנָה

אָדָם קָטָן, וְכָל דְּבָרָיו הֵם לְפִי שְׁעָה, כִּי הוּא לְפִי שְׁעָה. אֲכַל בְּתִשׁוּבָה וּבְכִקְשָׁה וּמִעֲשִׂים טוֹבִים וּבְדַמְעוֹת רַבּוֹת, הוּא קְדוֹשׁ גְּדוֹל וְעָלִיז עַל כָּל הָעוֹלָם, מִזְּהִיר אוֹרוֹ, וּמִקְמַט קִדְשָׁתוֹ לְאָדָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. אָמַר ה'. לְעֵתִיד לְבֹא עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְּעוֹרֵר וּלְהַשִּׁיב מִבְּשָׁן כָּל אוֹתָם שֶׁהִרְגוּם חֵיט הַשְּׁדָה וְאָכְלוּ אוֹתָם. מִשׁוֹם שֵׁישׁ בְּעוֹלָם (אף כאן מֶלֶךְ הַבְּשָׁן) מְקוֹם מוֹשֵׁב שֶׁל כָּל חֵיט גְּדוֹלוֹת וְהָרִים רְמִים וּגְדוֹלִים וְנִסְתָּרִים אֵלּוֹ בְּאֵלּוֹ, וְעַרְדַּ הַמְּדַבֵּר הַתְּקִיף שָׁם, הוּא עוֹג, (כִּי) עַרְדֵי הַמְּדַבֵּר הִיא, וּמִצְוֵי שָׁם כְּחוֹ, מִשׁוֹם שֶׁהִיא מֶלֶךְ הַבְּשָׁן, שְׁכָל מְלָכֵי הָעוֹלָם לֹא יִכְלוּ לַעֲרֹךְ נִגְדוֹ קָרֵב בְּגִלְל חֲזַק הַבְּשָׁן, וּכְּאֵ מִשָּׁה וְעַרְךָ נִגְדוֹ קָרֵב.

חוט קָטָן כְּשֵׁעֵרָה בֵּין חֲמֵץ לְמִצָּה נִקְוֹד

גְּעַר חֵיט קָנָה וְגו' (סח, לא): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רנ"ב)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים סח) גְּעַר חֵיט קָנָה עֲדַת אֲבִירִים בְּעֵגְלֵי עַמִּים. גְּעַר חֵיט - זֶה הַחֲתָיָה שְׁאָחוֹז בֵּה עֲשׂוֹ. קָנָה - לְמַדְּנָה, שְׁכִיּוֹם שְׁנִשָּׂא

עו: לה תנו עז לאלהים ^{תהי' בעל הברית} על ישראל נאֹתו ועזו בשחקים: לו נזרא אלהים ^{תהי' בעל הברית} מפקד שׂיך אל ישראל הוא נתן עז ותעצמות לעם ברוך אלהים:

זוהר תהלים

כשרים, כביכול מתשים כחו של הקדוש ברוך הוא, וכשעושים מעשים כשרים, נותנים כח ותקף לקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב (תהלים סח) תנו עז לאלהים. במה? במעשים כשרים, ועל זה באותו יום כל השירים הגדולים הממנים התכנסו על ה'. על ה' ודאי, שהרי כיון שהתכנסו על ישראל, הם התכנסו עליו.

אשרי התורה והתפלה שהיא קו שלה אשרי הנשמה שהיא הקו שלה שששהיה מקננת שם לא פוחדת מכל המקטרגים של העולם

אם תשכבון בין שפתים וגו' (סח, יד):
 [[תיקונים תכ"א זוהר חדש]] אשרי הפה שבתפלה עושה בו משכב לשכינה, וזהו (תהלים סח) אם תשכבון בין שפתים, שבהן אדני שפתי תפתח, להשכיב בהם האם העליונה שנאמר בה (דברים כב) והאם רבצת על האפרחים. שבזמן שהיא פורשת כנפיה על גוזליה, שהם ישראל, בשבתות וימים טובים, כמו שבארוה (לברוך) הפורש סכת שלום עלינו, נמצאו בחרות מכל אמות העולם, ומשום זה בשבתות וימים טובים שהיא רובצת על ישראל, אין להם פחד מכל המקטרגים שבעולם. וכשיבאו ימות החל, נאמר בו (שם) שלח תשלח את האם. ומה יש בין השכינה העליונה לתחתונה שהכל אחד? אלא השכינה התחתונה היא כיונה, ונאמר בה (תהלים סח)

כמו זה, ישבר רגל ק' מקנה, וישאר הנה. (ישעיה מ) הנה ה' אלהים בחזק יבוא וזרעו משלה לו הנה שָׁכרו אתו ופעלתו לפניו. מהו ופעלתו? זה פעל של אותה ק' (פעלה של אותו חמץ) שישבר אותה, והיא פעלה שלפניו, והוא יעביר רגלו ויהיה הנה, שנאמר (שם מא) ראשון לציון הנה הנהם וגו'.

תנו עז לאלהים - ישראל נותנים כח בפמליא של מעלה כביכול

תנו עז לאלהים וגו' (סח, לה): [זוהר ח"ב פ' בא (דף ל"ב):] ויבאו בני האלהים - אלו ממנים גדולים שלוחים בעולם, להשגיח במעשי בני האדם. להתיצב על ה' - כמו שנאמר (מלכים א כב) וכל צבא השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו. אבל להתיצב על ה', בפסוק זה מצאנו אהבת הקדוש ברוך הוא על ישראל, משום שהשלוחים הללו, שממנים להשגיח על מעשי בני האדם, הולכים ומשוטטים ולוקחים את כל אותם המעשים, וכיום שבא הדין לעמד לדון העולם, נעשים קטגורים לעמד על בני אדם. ובא ראה, מכל העמים שבעולם לא עומדים להשגיח במעשיהם רק על ישראל לבדם, משום שאלה בני של הקדוש ברוך הוא. וכשלא נמצאים המעשים של ישראל פראוי, כביכול אותם שלוחים ממנים, כשרוצים לעמד על אותם מעשים של ישראל, הם עומדים ודאי על ה', שהרי כשישראל עושים מעשים שלא

— — — — — תהלים — — — — —

מְכַל הָעוֹפוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהַכְּנָפִים שְׁלָה הֵם
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וּבְשִׁבִילָהּ
נֶאֱמַר (דברים לב) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ, וְזוֹ
יְרוּשָׁלַיִם. וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (שם כב) כִּי יִקְרָא קִן
צִפּוֹר. שֶׁהִקֵּן שְׁלָה הִיא יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מְעֵלָה, וְקִין הַצִּפּוֹר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה.
אֲשֶׁרִי הִפָּה שֶׁהוּא הִקֵּן שְׁלָה. אֲשֶׁרִי הַתּוֹרָה
וְהַתְּפִלָּה שֶׁהִיא קִין שְׁלָה. אֲשֶׁרִי הַנְּשֻׁמָּה
שֶׁהִיא הִקֵּן שְׁלָה. שֶׁכִּשְׁהִיא מְקַנְנֶת שָׁם, לֹא
פּוֹחֶדֶת מִכָּל הַמְקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם.
וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָאת נִשְׁמַת כָּל חַי.

כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף, צָרִיף לְכִסּוֹתָהּ,
שֶׁהִיא יְרָאָה וּפְחָד נִמְצָא מִצְדָּה, מִשּׁוּם
שֶׁנִּשְׁטְלָה מִצְדַּת הַגְּבוּרָה שְׁשָׁם סִמָּא"ל לְתַבְעַ
דִּינִים. וּמִשּׁוּם זֶה צָרִיף לְכִסּוֹת אוֹתָהּ
מִכְמָה בְּעֲלֵי דִינִים שֶׁלֹּא מְכִירִים אוֹתוֹ.
וּבְמָה? בְּכֶסֶף, שֶׁהוּא יָמִין, שֶׁבְּגָלְלוֹ נֶאֱמַר,
כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָהּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם.
וּמִשּׁוּם זֶה נִחְפָּה בְּכֶסֶף לְרִשָּׁם אוֹתָהּ מִצְדַ
הַרְחָמִים, שֶׁלֹּא יִפְּירוּ בָּהּ בְּעֲלֵי הַדִּין. אֲבָל
הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה הִיא כְּנֶשֶׁר, שֶׁלֹּא פּוֹחֶדֶת

יג לחודש

ס א לְמַנְצַחַת עַל שׁוֹשְׁנִים לְדָוָד: ב הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים ^ס כִּי בָאוּ מֵיַם עַד נַפְשִׁי: ג טַבְעֵתִי בֵּינוֹן מִצִּוְלָה וְאִין מְעַמָּד בְּאִתִּי בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבְלַת שְׁטַפְתָּנִי: ד יִגְעַתִּי בְּקֶרְאִי נַחַר גְּרוֹנִי כְּלוֹ עֵינֵי מִנְחַל לְאֱלֹהֵי ^ס ה רַבּוֹ מִשְׁעָרוֹת רֵאשֵׁי שָׁנָאֵי חָנָם עָצְמוֹ מִצְמִיתֵי אִיבֵי נְשָׁקָ אֲשֶׁר לֹא גִלְתִּי אִזּוֹ אָשִׁיב: ו אֱלֹהִים ^ס אַתָּה יִדְעָתָ לְאִוְלָתִי וְאֲשִׁמוֹתֵי מִמֶּךָ לֹא נִכְחַדּוּ: ז אֵל יִבְשׂוּ כִּי קִנְיֶךָ אֲדַנִּי יְהוָה (קרי אלהים) צָבָאוֹת אֵל יִבְלְמוּ כִּי מִבְּקִשְׁיֶךָ אֱלֹהֵי ^ס יִשְׂרָאֵל: ח כִּי עָלִיךָ נִשְׂאֵתִי חֲרָפָה פִּסְתָּהּ כְּלֻמָּה פָּנֵי: ט מוֹזֵר הָיִיתִי לְאָחִי וְנִכְרִי לְבָנֵי אִמִּי: י כִּי קִנְאֵת בֵּיתְךָ אִכְלַתְנִי וְחֲרָפוֹת חוֹרְפִיךָ נִפְלוּ עָלַי: יא וְאִכְכָּה כְּצוֹם נַפְשִׁי וְתַחֲיוּ לְחֲרָפוֹת לִי: יב וְאִתְּנָה לְבוֹשֵׁי שָׂקָ וְאָחִי לֶחֶם לְמִשְׁלָל: יג יִשְׁחַח כִּי יִשְׁכַּח שְׁעַר וְנִגְנִינֹת שׁוֹתֵי שִׁכְרֶךָ: יד וְאִנִּי תַפְלִיתִי לְךָ יְהוָה ^ס עַת רְצוֹן אֱלֹהִים

— — — — — שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים — — — — —

להמדי וזנאי

הושיעני אלהים כי באו (סט, ב): [שימוש תהלים לפרק סט] אם אתה חמדן וזנאי ובעל עבירות תאמר אותו על מים ותשתה.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

בהיותו קרוב. אמר רבי אלעזר, פאן ליחיד, פאן לצבור. פאן למקום אחד, וכאן לכל העולם. משום כך ברך את אברהם, שהוא שקול ככל העולם, שקתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, [וכתוב] ושנינו באברהם. יהיה בגימטריא שלשים. כך שנינו, שלשים צדיקים מזמין הקדוש ברוך הוא בכל דור דור לעולם, כמו שהזמין את אברהם.

אימתי הוא עת רצון

וְאִנִּי תַפְלִיתִי וְגו' (סט, יד): [זוהר ח"ב פ' ו' וירא (ד' קנ"ו)] פתח אותו הסוחר ואמר, (תהלים סט) וְאִנִּי תַפְלִיתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֲסִדְךָ עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ. שנינו, אימתי נקראת עת רצון? בשעה

אצל הקב"ה כפיכול יכול להיות ברגע אחד דין וחסד

וְאִנִּי תַפְלִיתִי וְגו' (סט, יד): [זוהר ח"א פ' ו' וירא (ד' קנ"ה)] וְאִבְרָהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גְּדוֹל וְעָצוֹם. מַה הַטַּעַם הַבְּרָכָה הַזֹּאת פֶּאן? אֵלָּא כְּדִי לְהוֹדִיעַ שְׂאֵפְלוֹ בְּשַׁעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל הָעוֹלָם, לֹא מִשְׁתַּנֵּה. שְׁהָרִי יוֹשֵׁב בְּדִין עַל זֶה [ד"א ויושב] וּבְרַחֲמִים עַל זֶה, וְהַכֹּל בְּרַגַּע אֶחָד וּבְשַׁעַת אֶחָת. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים סט) וְאִנִּי תַפְלִיתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן. לַפְעָמִים שֶׁהוּא עַת רְצוֹן, וְלַפְעָמִים שְׂאִינוֹ עַת רְצוֹן. לַפְעָמִים שְׁשׁוּמַע, וְלַפְעָמִים שְׁלֹא שׁוּמַע. לַפְעָמִים שְׁנִמְצָא, וְלַפְעָמִים שְׁלֹא נִמְצָא, שְׁכְּתוּב (ישעיה נה) דְרָשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ קִרְאֵהוּ

בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמַּת יִשְׁעֶךָ: טו הַצִּילֵנִי מִיָּמַי וְאַל אֲטַבְּעָה אֲנִצְלָה

זוהר תהלים

השְׁעָרִים בְּשַׁבַּת מִשְׁעַת הַמִּנְחָה וּמַעֲלָה. אֵילֹו שְׁעָרִים נִנְעָלוּ? שְׁעָרֵי בֵּית הַמְּדַרְשׁ, כְּדֵי לְהַזְכִּיר אֶת מֹשֶׁה הַרוֹעֵה הַנְּאָמָן שֶׁהַתּוֹרָה הַתְּבַטְּלָה בְּגִלְלוֹ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בֵּית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה בָּטַל, כָּל שָׁכֵן הָאֲחֵרִים. מִי רוֹאֶה אֶת שְׁעָרֵי בֵּית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שְׁנִנְעָלוּ, וְשָׁלֵא יִנְעָלוּ כָּל הָאֲחֵרִים! כְּשֶׁהַתּוֹרָה שֶׁל מֹשֶׁה עֲצוּבָה עָלָיו בְּאוֹתוֹ זְמַן, מִי לֹא עֲצוּב?! מִשׁוֹם כֶּךָ כָּל שְׁעָרֵי בֵּית הַמְּדַרְשׁ נִנְעָלוּ, וְהַצְּטָרְכוּ כֻלָּם לְצַדִּיק אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדֶרֶךְ שַׁבַּת, וְהֵינּוּ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל.

שְׁלֹשָׁה הֵם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּזְמַן מִנְחָה דְשַׁבַּת בְּעַת רְצוֹן- מֹשֶׁה רַבְּנוּ יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְדוּד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם

שְׁלֹשָׁה הֵם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּזְמַן הַזֶּה, וְכֻלָּם כְּלוּלִים בְּמֹשֶׁה. אֶחָד - מֹשֶׁה הַנְּבִיא הַנְּאָמָן הַעֲלִיּוֹן, וְאֶחָד - יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאֶחָד - דָּוִד הַמֶּלֶךְ. מִשׁוֹם כֶּךָ יֵשׁ כָּאֵן שְׁלֹשָׁה צַדִּיקֵי דִין. אֶחָד הוּא שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק קוֹדֵם לְכָל אֱלֹהִים, וְזֶהוּ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה וְגו'. זֶה יוֹסֵף, שֶׁהוּא לְבָדוּ כְּהַרְרֵי אֵל, כְּמוֹ כָּל הַהָרִים הַעֲלִיּוֹנִים. וְאֶחָד מֹשֶׁה הַנְּבִיא הַנְּאָמָן, וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם עא) וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדֻלוֹת, מִשׁוֹם שֶׁהוּא נוֹטֵל לְכָל הַצַּדִּיקִים, יָמִין וּשְׂמָאל. וְאֶחָד הוּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם קיט) צִדְקָתְךָ צִדְקָ לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אָמֶת. לְעוֹלָם - זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ. אֲזוֹ מִתְכַּנֵּס הַכֹּל

שֶׁהַצְּבוּר מִתְפַּלְלִים. יָפָה הוּא, וְכֶךָ הוּא וְדָאִי. שְׁהָרֵי אֲזוֹ הַצְּבוּר מְסֻדְרִים וּמִתְקַנְיִם אֶת תְּקוּנָהּ שֶׁל הָעֵת הַזֹּאת, וְאֲזוֹ הוּא עַת רְצוֹן וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּקִשָּׁה, שְׁכָתוֹב אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמַּת יִשְׁעֶךָ, שְׁהָרֵי אֲזוֹ יֵשׁ לְבַקֵּשׁ אֶת הַבְּקִשָּׁה. וְאֵנִי תַפְלֵתִי לָךְ ה', הָרֵי כָּאֵן סוּד הַיְחֻד. וְאֵנִי - זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ, הַמְּקוּם שֶׁנִּקְרָא גְאֻלָּה. תַּפְלֵתִי - זֶה תַּפְלָה. וְכָאֵן הוּא סְמִיכָה לְגְאֻלָּה, שֶׁהוּא אֶחָד. כְּשֶׁהוּא סוּמֵךְ גְאֻלָּה לְתַפְלָה, אֲזִי הוּא עַת רְצוֹן. עַת רְצוֹן - אֵף כֶּךָ, כֹּלָל הוּא כְּאֶחָד, עַת אֶחָד, רְצוֹן אֶחָד, נִכְלָלוּ זֶה בְּזֶה וְנִהְיוּ אֶחָד. וְדוּד הַמֶּלֶךְ רָצָה לִיחַד בְּפִסּוּק הַזֶּה יְחֻד אֶחָד. וְאִם תֹּאמֶר, לָמָּה הַתְּמַנָּה הַפִּסּוּק הַזֶּה בְּתַפְלַת מִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת? נֹאֶה הוּא לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת בְּאוֹתָהּ תַּפְלַת מִנְחָה וְלֹא בְּתַפְלַת חַל, שְׂוֹדָאִי אֵינִי תַּפְלַת מִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת כְּמוֹ חַל. מִשׁוֹם שְׁהָרֵי בַחַל, בְּשַׁעַת הַמִּנְחָה, תְּלוּי הַדִּין בְּעוֹלָם וְאֵינּוּ עַת רְצוֹן, אֲבָל בְּשַׁבַּת כְּשֶׁכָּל הַרְגֵז הוֹסֵר וְהַכֹּל נִכְלָל כְּאֶחָד, וְאֵף עַל גַּב שְׂמִתְעוֹרֵר דִּין, זֶה הַתְּבַשְׂמוּת, וְלִכְּן צָרִיךְ פִּסּוּק שֶׁל יְחֻד לִיחַד אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת. שְׁכָשִׁישׁ יְחֻד, הַדִּין מִתְחַבֵּר וְנִכְלָל בְּרַחֲמִים וְהַכֹּל מִתְבַּסֵּם, וְאֲזוֹ כְּתוּב עַת רְצוֹן. עַת רְצוֹן כּוֹלֵל הַכֹּל כְּאֶחָד. וְהַדִּין מִתְבַּסֵּם בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְיֵשׁ שְׂמִחָה בְּכָל.

מִשָּׁה הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ שַׁעַת תַּפְלַת מִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת, בְּשַׁעַת שְׂנַמְצָאת עַת רְצוֹן. וּבְאוֹתָהּ שַׁעַת רְצוֹן הָיָה לְמַעֲלָה, וְצַעַר לְמַטָּה, וְעַל זֶה נִנְעָלוּ

—== זוהר תהלים ==—

שֶׁל הַכֹּל. וְכֵן הוּא רְצוֹן הַרְצוֹנוֹת, בְּסוּד
הַכְּתוּב (שיר השירים ד) כְּחוּט הַשְּׁנִי
שֶׁפְּתוּתֵיךְ. רְצוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת שִׁיּוּצָאוֹת
מֵאוֹתוֹ מוֹצֵא פִי ה'. הַהֵיכֵל הַזֶּה הֵיכֵל
הַרְצוֹן, שֶׁשָּׁם עוֹמְדוֹת כָּל הַבְּקָשׁוֹת וְכֹל
הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, מְשׁוּם שֶׁרְצוֹן כָּל
הַרְצוֹנוֹת כְּשֶׁנֶּשְׁיָקוֹת נִמְצָאוֹת, בְּסוּד
הַכְּתוּב (בראשית כט) וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְאִז,
כְּשֶׁנֶּשְׁוֹשֵׁק זֶה לְזֶה, אִז נִקְרָאת עַת רְצוֹן,
מְשׁוּם שֶׁהָרִי אִז נִמְצָאת שְׁלֵמוֹת וְכֹל
הַפְּנִים מְאִירוֹת. וְכִשְׁתַּפְּלוֹת עוֹלוֹת, אִז
הוּא עַת רְצוֹן לְהִמְצָא. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (תהלים
ט) וְאֲנִי תַפְלִיתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן. שֶׁהוּא
חִבּוּר זֶה עִם זֶה.

עַת רְצוֹן בַּעַת מְנַחָה דְּשִׁבְתָּ

וְאֲנִי תַפְלִיתִי וְגו' (סט, יד): [זוהר ח"ג אידרא
רבא קדישא פ' נשא (דף קכ"ט)]. מְצַחָא
דְּגִלְגֵּלְתָּא רַעוּא דְרַעוּיָן, רַעוּתָא דְזַעֲרִי
אֲנַפִּין לְקַבְּלִי הַהוּא רַעוּתָא (נ"א מצחא
דגולגלתא, רצון אקרי. דהא רעוא דרעוין אתגלי בההוא
מצחא לקבל דא לתתא. כתיב) דְּכְתִיב (שמות כח)
וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרְצוֹן וְגו' וְהַהוּא
מְצַחָא דְאַקְרִי רְצוֹן, הוּא גְלוּיָא דְכָל רִישָׁא
וְגוֹלְגֵּלְתָּא, דְּמִתְכַּסְּיָא בְּאַרְבַּע מְאָה
וְעֶשְׂרִין (נ"א ועשר) עֲלָמִין. וְכֵן אֲתַגְּלִיא,
אֲתַקְבְּלָא צְלוֹתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. אִימְתִי
אֲתַגְּלִיא. שְׁתִּיק רַבִּי שְׁמַעוֹן. שְׁאֵל תַּנְיִינוֹת
אִימְתִי. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרִיהַ, אִימְתִי אֲתַגְּלִיא. אָמַר לִיהַ בְּשַׁעֲתָא
דְּצְלוֹתָא (רפ"ח) דְּמְנַחָה דְּשִׁבְתָּא. אָמַר לִיהַ
מֵאִי טַעְמָא. אָמַר לִיהַ, מְשׁוּם דְּהָיָא
שַׁעֲתָא בְּיוֹמֵי דְחוּל, תַּלְיָא דִּינָא לְתַתָּא

בְּזִמְן הַזֶּה, תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה. וְעַל זֶה בְּזִמְן הַזֶּה נִנְעָלוּ שְׁעָרֵי תּוֹרָה,
וְנִנְעָלוּ שְׁעָרֵי כָּל הָעוֹלָם בְּזִמְן הַזֶּה. בְּשַׁעַה
שְׁמַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, יָבִישׁוּ הַמְּקוֹרוֹת
וְהַמְעִינּוֹת, וְכֹל הַשְּׁבָטִים נִפְּלוּ בַּגְּלוּת.
פְּתַחוּ הָעֲלִיוֹנִים וְאָמְרוּ, צְדָקְתְךָ כְּהָרִי אֵל
מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה וְגו'.

בְּשַׁעַה שְׁמַת מְשָׁה, נַחֲשָׁד הַשְּׁמַשׁ
בַּצְּהָרִים, וְנִנְעָלָה תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב,
הָאוֹר שֶׁל הָאֶסְפֵּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה. בְּשַׁעַה
שְׁמַת דְּדוּד הַמְּלֶךְ, כְּנֶסֶה הַלְּבָנָה אֶת אוֹרָה,
וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה כְּנֶסֶה אֶת אוֹרָה. וּמֵאוֹתוֹ
זִמְן נִגְנְזוּ אוֹרוֹת הַתּוֹרָה, וְהַתְּרַבְּתָה
הַמְּחַלְקֵת עַל הַמְּשָׁנָה, וְהַחֲכָמִים בְּמַחְלָקָת,
וְכֹל חֲזָקֵי הַלֵּב בְּעַרְבוּבָיָה. וְעַל זֶה אֵין
שְׁמַחַת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זִמְן בְּכָל דּוֹרוֹת
הָעוֹלָם. וּמֵהֵן חֲמֵרוֹת הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁגִּזְרוּ
רַבָּנָן? כְּשֶׁמַּת פְּלוּנֵי גִזְרוּ תַעֲנִיּוֹת, כְּשֶׁהָיָה
כֶּף גִּזְרוּ כֶּף. (זה שהיה) וְכִשְׁהָיָה כְּנוּס יִתַּר
שֶׁל שְׁמַחַת הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה, בְּאוֹתוֹ זִמְן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה
שְׁצָרִיךְ לְנַעַל שְׁעָרֵי הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זִמְן.
וְלָכֵן אוֹמְרִים אֶת אֵלוֹ צְדוּקֵי הַדִּין, כְּמוֹ
שֶׁנֶּחְבָּאָר. שְׁמַחוּ רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חִיָּיא
וְנִשְׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ כְּמַקְדָּם, וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי
חִלְקֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה!

הֵיכֵל הַרְצוֹן - שֶׁשָּׁם עוֹמְדוֹת כָּל הַבְּקָשׁוֹת
וְכֹל הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם

וְאֲנִי תַפְלִיתִי וְגו' (סט, יד): [זוהר ח"ב פ' פקודי
(דף רנ"ג)] הַהֵיכֵל הַשְּׁשִׁי. זֶהוּ הַהֵיכֵל
שֶׁנִּקְרָא הֵיכֵל הַרְצוֹן, שֶׁהוּא רְצוֹן שֶׁנִּקְרָא
(דברים ח) מוֹצֵא פִי ה', שֶׁמְחַה שֶׁל הַדְּבָקוֹת

מִשְׁנָאֵי וּמְמַעְמָקֵי מָוִם: טו אַל תִּשְׁטַפְנִי שְׂבִלַת מוֹם וְאֵל תִּבְלַעְנִי מְצוּלָה וְאֵל
 תִּאָּטֵר עָלַי בְּאֵר פִּיחַ: זי עֲנֵנִי יְהוָה ^{לְמַעַן} כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלַי:
 יח וְאֵל תִּסְתַּר פְּנֶיךָ מֵעֲבָדְךָ כִּי צַר לִי מִחַר עֲנָנֵי: יט קְרַבָּה אֵל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה
 לְמַעַן אִיבִי פְּדֵנִי: כ אַתָּה יַדְעֵת חֲרַפְתִּי וּבִשְׁתִּי וּבְלִמְתִּי נִגְדָדְךָ כָּל צוֹרְרָי:
 כא חֲרַפָּה שְׂבָרָה לְבִי וְאֲנִישָׁה וְאַקְנִיָּה לְנֹד וְאִין וְלִמְנַחֲמִים וְלֹא מִצְאָתִי: כב וַיִּתְּנוּ
 בְּכָרוֹתַי רֹאשׁ וְלִצְמָאֵי יִשְׁקוּנֵי חֲמוּץ: כג יְחִי שְׁלַחְנָם לְפָנֵיהֶם לֶפֶח וְלִשְׁלוֹמִים
 לְמוֹקֵשׁ: כד תַּחֲשַׁבְנָה עֵינֵיהֶם מִרְאוֹת וּמִתְנִיחָם תְּמוּד חֲמֹעַד: כה שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם
 וְעָמְךָ וַחֲרוֹן אַפֶּיךָ יִשְׁיגֵם: כו תְּחִי מִירְתָּם נִשְׁמָה בְּאַחֲלִיחֶם אֵל יְחִי יֵשֵׁב: כז כִּי
 אַתָּה אֲשֶׁר הַפִּיִת רָדְפוֹ וְאֵל מִכְאוֹב חֲלָלֶיךָ יִסְפְּרוּ: כח תִּנְהַ עֵזֶן עַל עֵזָם וְאֵל
 יִבְאֹז בְּצַדִּיקְתְּךָ: כט יִמְחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וְעַם צַדִּיקִים אֵל יִפְתִּיבֵנו: ל וְאֵנִי עֵנִי וּכְוֹאֵב
 יִשׁוּעָתְךָ אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵנִי} תִּשְׁבְּכֵנִי: לא אַחֲלִלָה שֵׁם אֱלֹהִים ^{לְפָנֶיךָ} בְּשִׁיר וְאֲנִדְלֵנוּ
 בְּתוֹדָה: לב וְתִיטֹב לִיהוָה ^{לְמַעַן} מִשׁוֹר פֶּר מִקֶּרֶן מִפְּרִים: לג רֵאֵו עֲנִיִּים יִשְׁמְחוּ
 דְרָשִׁי אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵנִי} וַיְחִי לְבַבְכֶם: לד כִּי שִׁמַּע אֵל אֲבִיוֹנִים יְהוָה ^{וַיִּתֵּן} וְאֵת
 אֲסִירָיו לֹא בֹזָה: לה וַחֲלָלוּהוּ שָׁמַיִם וְאָרֶץ יָמִים וְכָל רִמְשׁ בָּם: לו כִּי אֱלֹהִים
 יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וַיְבַנֶּה עָרֵי יְהוּדָה וַיִּשְׁבֹּו שֵׁם יִירֵשׁוּהָ: לו זוֹרַע עֲבָדָיו יִנְחַלְלוּהָ ^{תְּהַלְלֵנִי}
 וְאַהֲבֵי שְׁמוֹ יִשְׁבְּנוּ בָּהּ:

❦ ————— ❦ זוהר תהלים ❦ ————— ❦

כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל וְגו' (סט, לד): [זוהר ח"ב פ' המון
 (קט טו)] אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, תְּמַהֲתִי עַל
 הַפְּסוּק הַזֶּה שְׂכָתוֹב (שם טט) כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל
 אֲבִיוֹנִים ה', וְכִי אֵל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא
 לְאַחַר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשׁוֹם שֶׁהֵם
 קְרוֹבִים יוֹתֵר לְמַלְךְ, שְׂכָתוֹב (שם נא) לֵב
 נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, וְאִין לֶךְ
 בְּעוֹלָם שְׁהוּא שְׂבוּר לֵב כְּמוֹ הָעֲנִי. עוֹד,
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בֹּא רֵאֵה, כָּל אוֹתָם בְּנֵי
 הָעוֹלָם נִרְאִים לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ, וְהָעֲנִי לֹא נִרְאֵה אֵלָּא בְּנַפֶּשׁ
 לְבַדָּה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְנַפֶּשׁ
 יוֹתֵר מִלְּגוֹף.

בְּזַעִיר אֲפִין. וּבְשִׁבְתָּא אַתְּגֵלִיא מִצְחָא
 דְּאַתְקָרִי רְצוֹן. בְּהֵיִא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכִיךְ
 רוּגְזָא. וְאַשְׁתַּכַּח רְעוּא, וּמִתְקַבְּלָא צְלוֹתָא.
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים טט) וְאֲנִי תִפְלְתִי לֶךְ
 יְיָ עַת רְצוֹן. וְעַת רְצוֹן מַעֲתִיק יוֹמִין,
 לְגַלְאָה מִצְחָא. וּבְגִין כֶּךָ אַתְתַּקֵּן הָאֵי קְרָא,
 לְמִימְרֵיהּ בְּצְלוֹתָא דְמִנְחָה בְּשִׁבְתָּא. אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, בְּרִיךְ בְּרִי
 לְעַתִּיק יוֹמִין, רְעוּא דְמִצְחָא תִשְׁכַּח
 בְּשַׁעְתָּא דְתַצְטְרִיךְ לֵיהּ.

הַקְּב"ה שׁוֹמֵעַ יוֹתֵר תְּפִילַת הָאֲבִיוֹן שְׁהוּא
 קְרוֹב יוֹתֵר לָהּ

א לְמַנְצַח לְדוֹד לְהַזְכִּיר: ב אֱלֹהִים ^{תְּהִלַּת מַעַל הַחַיִּים} לְהַצִּילַנִי יְהוָה־אֱלֹהֵי לְעִזְרָתִי
 חוֹשָׁה: ג יִבְשׂוּ וַיַּחֲפְרוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וַיִּפְּלוּ וַיִּפְּלֻמוּ חַפְצֵי רַעְתִּי:
 ד יָשׁוּבוּ עַל עֵקֶב בְּשֹׁתֶם הָאֲמָרִים הָאֵחָ הָאֵחָ: ה יִשִּׁישׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ בְּךָ כָּל מִבְּקָשֶׁיךָ
 וַיֹּאמְרוּ תְּמִיד וַיִּגְדַּל אֱלֹהִים ^{תְּהִלַּת מַעַל הַחַיִּים} אֱהָבֵי יִשׁוּעָתְךָ: ו וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים
 חוֹשָׁה לִּי עֲזָרִי וּמַפְלְטִי אֶתָּה יְהוָה־אֱלֹהֵי אֵל תִּתְאַחֵר:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

למלחמה

אלהים להצילני (ע, ב): [שימוש תהלים לפרק ע] אמור יתיה בקרבא לקבל שונאך ותנצח.

— זוהר תהלים —

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה מְדוּד הַמְּלֶךְ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא
 וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים חוֹשָׁה לִּי עֲזָרִי
 וּמַפְלְטִי אֶתָּה ה' וְגו' (ע, ב): [זוהר ספר
 שמוות (פרשת פקודי דף רל"ב ע"ב)] דוֹד הַמְּלֶךְ
 תְּמִיד הָיָה מִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ לְקָדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְנַמֵּךְ עֲצָמוֹ לְפָנָי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְזַקֵּף אוֹתוֹ עַל
 הַכֹּל, וּמִשׁוֹם כֵּךְ הַתְּרַצָּה בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם
 הזה - שכתוב (ישעיה לו) וגננתי על העיר
 הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי.
 ובעולם הבא - שכתוב (הושע ג) ובקשו את
 ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה'
 ואל טובו באחרית הימים. דוד הוא ה'יה
 מלך בעולם הזה, ודוד יהיה מלך לעתיד
 לבא. ועל זה אמר, אכן מאסו הבונים
 היתה לראש פנה.

א בך יהוה ^{תקנת על חסות} חסיתי אל אבושה לעולם: ב בצדקתך תצילני ותפלטני מטה אלי אונך והושיעני: ג תיה לי לצור מעון לבוא תמיד צוית להושיעני כי סלעי ומצודתי אתה: ד אלהי ^{תקנת על חסות} פלטני מיד רשע מפה מעול וחומץ: ה כי אתה תקנתי אדני יהוה (קרי אלהים) מבטחי מנעורי: ו עליך נסמכתי מבטן ממעי אמי אתה גזוי בך תהלתי תמיד: ז כמזפת הייתי לרבים ואתה מחסי עז: ח ימלא פי תהלתך כל היום תפארתך: ט אל תשליבני לעת זקנה כבלות בחי אל תעזבני: י כי אמרו אויבי לי ושמרי נפשי נועצו יחדו: יא לאמר אלהים ^{תקנת על חסות} עזבו רדפו ותפשוהו כי אין מציל: יב אלהים ^{תקנת על חסות} אל תרחק ממני אלהי ^{תקנת על חסות} לעזרתי (חישה) חושה: יג יבשו יכלו שמיני נפשי יעמו חרפה ובלמה מבקשי רעתי: יד ואני תמיד איחל והוספתי על כל תהלתך: טו פי יספר צדקתך כל היום תשועתך כי לא ידעתי ספרות: טז אבוא בגברות אדני יהוה (קרי אלהים) אוזביר צדקתך לבדך: יז אלהים ^{תקנת על חסות} למדתני מנעורי ועד הנה אניד נפלאותיך: יח וגם עד זקנה ושיבה אלהים ^{תקנת על חסות} אל תעזבני עד אניד ורועך לדור לכל יבוא גבורתך: יט וצדקתך אלהים ^{תקנת על חסות} עד מרום אשר עשית גדלות אלהים ^{תקנת על חסות} מי כמוך: כ אשר (הראיתנו) הראיתני צרות רבות

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

למצא הן

בך ה' חסיתי (עא, א): [שימוש תהלים לפרק עא] להנצל מהתפיסה אמור אותו בכל יום ז' פעמים ערב ובקר וצהרים.

— זוהר תהלים —

הרחמים מעכבים את הדין שלא יכלה את העולם
 וְכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הָעוֹלָם הֵם עוֹמְדִים בְּדִין חוּץ מִשֶּׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם שְׁלֵא יֵאבֵד. פֶּרֶשׁ עָלָיו רַחֲמִים, וְאוֹתָם הֶרְחַמְתָּ מֵעַכְבִּים אֶת הַדִּין שְׁלֵא יִכְלֶה אֶת הָעוֹלָם, וְעַל הֶרְחַמְתָּ מִתְּנַהֵג הָעוֹלָם וּמִתְקִים בְּשִׁבְלָם. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִין בְּאֵדָם בְּלִי דִין, הֲרֵי נֹאמַר, שְׁכַאֲשֶׁר הַדִּין שׁוֹרֵה עַל הָאֵדָם כְּשֶׁהוּא צָדִיק, מִשׁוּם אֲהַבְתּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָיו הֵיא, הֶרְחַמְתָּ מֵעַכְבִּים אֶת הַדִּין שְׁלֵא יִכְלֶה אֶת הָעוֹלָם תַּחֲנִינִי וּמִתְהַמּוֹת הָאָרֶץ תִּשׁוּב תַּעֲלֵנִי (עא, כ): [זוהר ח"א פ' וישב דף קפ.] רבי חייא פתח ואמר, (איוב לד) לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי מעול, כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו. בא ראה, כשבא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה אותו על הדין, ועל

וְרַעוּת תָּשׁוּב (תחיינו) תַּחֲיִינִי וּמִתְהַלְמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי: כֹּא תִרְבַּ גְּדֻלָּתִי
 וְתִסַּב תִּנְחַמְנִי: כִּב גַּם אֲנִי אֹדְדֶךָ כְּכֹלִי נִכְלֵ אִמְתֶּךָ אֱלֹהֵי ^{תקנה בעל הכולל} אֲזַמְרָה לְךָ
 בְּכַנּוּר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: כִּג תִּרְנְנָה שִׁפְתֵי כִי אֲזַמְרָה לְךָ וְנִפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתִי: כד גַּם
 לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּהְיֶה צְדִקְתֶּךָ כִּי בָשׂוּ כִי תִפְרוּ מִבִּקְשֵׁי רַעְתִּי:

—= זוהר תהלים =—

שָׂאִינוּ מְרַצָּה בּו, לֹא נוֹתֵן לוֹ צַעַר בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, אֲלֹא דִרְכֵיו מִתְקַנּוֹת וְהוּא בְשִׁלְמוֹת
 יִתְרָה, מִשׁוּם שְׂאֵם עוֹשֶׂה צְדָקָה אוֹ חֶסֶד,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ אֶת שְׂכָרוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם
 הַהוּא. וְזֶהוּ שִׁתְּרָגַם אוֹנֵקְלוֹס (דְּבָרִים ז)
 וּמְשַׁלֵּם לְשׁוֹנְאָיו וְגו' - מְשַׁלֵּם לְשׁוֹנְאָיו
 טוֹבוֹת שֶׁהֵם עוֹשִׂים [הוּא], וּמִשׁוּם כֵּךְ אוֹתוֹ
 צְדִיק שֶׁנֶּשֶׁבֶר תְּמִיד הוּא אֶהוּב שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְהַדְּבָרִים הֵלְלוּ כְּשֶׁבִדֵּק, וְלֹא
 מְצָא חֶטָּא בִּידוֹ שֶׁנַּעֲנַשׁ עָלָיו.

כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְרַחֵם עָלָיו בְּאַהֲבָה לְקַרֵּב אוֹתוֹ אֵלָיו,
 מְשַׁבֵּר אֶת הַגּוֹף כְּדֵי לְהַשְׁלִיט אֶת הַנְּשִׁמָּה,
 וְאֵז מִתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו בְּאַהֲבָה כְּרֹאוֹי,
 וְהַנְּשִׁמָּה שׁוֹלֵטֶת וְהַגּוֹף נִחְלָשׁ. וְצָרִיךְ גּוֹף
 חָלָשׁ וְנִפְשׁ חֲזָקָה שֶׁמִּתְגַּבְּרֶת בְּחֲזֶק, וְאֵז הוּא
 אֶהוּב שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 הַחֲבָרִים, נוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצְדִיק צַעַר
 בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי לְזַכּוֹת אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.
 וְכֹאֲשֶׁר הַנְּשִׁמָּה חָלְשָׁה וְגוֹף חֲזָק, הוּא
 שׁוֹנְאוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

יד לחודש

עב א לשלמה אלהים משפטך למלך תן וצדקתך לבן מלך: ב ידון עמך בצדק וענייך במשפט: ג ישאו הרים שלום לעם ונבעות בצדקה: ד ישפט עניי עם יושעי לבני אביון וידבא עושק: ה יראוך עם שמש ולפני ירח

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

למצא חן וחסד

לשלמה אלהים משפטך (עב, א): [שימוש תהלים לפרק עב] כתיב אותו ותלהו עליך ותמצא חן וחסד בעיני הבריות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלהים, ה' מן יאשרוהו וטוב שלא ירד מנכסיו.

— זוהר תהלים —

ייראוך עם שמש. ואף על גב שהרי בארנו את הפסוק הזה, אמר רבי אלעזר, אלמלא שבני העולם הם אטומי לב וסתומי עינים, לא יכולים לעמד מקול הנעימה של גלגל השמש כשנוסע (ויצא) ומשבח לפני הקדוש ברוך הוא.

זמן תפילת מנחה לפני ששקעה חמה

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' (פרשת בראשית)] ומשום כך, אמר רבי אלעזר, אסור לו לאדם לומר את תשבחות תפלתו אלא עם דמדומי החמה, שכתוב ייראוך עם שמש. וכן אמר רבי אלעזר, התפלה והתשבחת של הלילה, מששקעה החמה טרם נראתה הלבנה, שכתוב (תהלים עב) ייראוך עם שמש, זוהי תפלת הבקר. ולפני ירח וגו', זוהי תפלת הלילה.

מאותו יום נדרתי שלא להקדים שלום רק לאדם צדיק

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' מקץ (ד' טז)] רבי חייא רבי יוסי היו הולכים בדרך. בינתים ראו איש אחד שהיה בא מעטף בעטוף של מצוה וכלי

זמן התפלה הוא מיד עם שקש תחלת היום

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' וישלח (ד' קעח)] ועכשו שהאיר השמש, הוא זמן התפלה להתפלל, כמו שבארנו, שכתוב (תהלים עב) ייראוך עם שמש. מהו עם שמש? לשמר אור השמש עמנו להאיר לה, שהרי יראה עם השמש צריך, ולא להפרידם. וכשלא מאיר היום, הוא לא יראה עם השמש, וצריך לחבר אותם כאחד, וזהו עם שמש.

בשעה שנוסע השמש בגלגליו פותח בקול נעימה ואומר שירה

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (ד' קצ"ו)] בשעה שיוצאת השמש ביום, ישראל נוטלים שירה למטה, והשמש למעלה, שכתוב ייראוך עם שמש. בשעה שנוסע השמש בגלגליו, פותח בקול נעימה ואומר שירה. ואיזו שירה אומרים? (תהלים קד) הודו לה' קראו בשמו וגו'. (שם) שירו לו זמרו לו וגו'. וישראל משבחים את הקדוש ברוך הוא ביום עם השמש. זהו שכתוב (שם עב)

דור הדרים: ו ירד כמטר על גו כרביבים וריוף ארץ: ז יפרח בימיו צדיק ורב
 שלום עד כלי ירח: ח וירד מים עד ים ומנחם עד אפסי ארץ: ט לפניו יברעו
 ציים ואיביו עפר ילחכו: י מלכי תרשיש ואיים מנחה ישיבו מלכי שבא וסבא
 אשפר יקריבו: יא וישתחוו לו כל מלכים כל גוים ועבדוהו: יב כי יציל אביון
 משוע ועני ואין עזר לו: יג יחס על דל ואביון ונפשות אביונים וישוע: יד מתוך
 ומחמם ונאל נפשם וייקר דמם בעיניו: טו ויחי ויתן לו מזהב שבא ויתפלל
 בעדו תמיד כל היום יברכנהו: טז יהי פסת בר בארץ בראש הרים ירעש

== זוהר תהלים ==

שמשתדלים היו בתורה, קרב אליהם
 ונתן להם שלום.

אמר להם, רבותי, במה חשדתם אותי
 כשנתתם לי שלום ולא השבתי
 לכם? אמר לו רבי יוסי, אולי היית
 אומר תפלה או מרחיש בתלמודך. אמר
 להם, הקדוש ברוך הוא ידון אתכם לכף
 זכות. אבל אמר לכם, יום אחד הייתי
 הולך בדרך, מצאתי איש אחד והקדמתי
 לו שלום, ואותו איש היה שודד, וקם
 עלי וצער אותי, ואלמלא שהתגברתי
 עליו הצטערתי. מאותו יום נדרתי שלא
 להקדים שלום, רק לאדם צדיק, אלא
 אם הפרתיו בראשונה, משום שיכול
 לצער אותי ויתגבר עלי בכח, משום
 שאסור להקדים שלום לאיש רשע,
 שכתוב (ישעיה מט) אין שלום אמר ה'
 לרשעים. ואותה השעה שראיתי אתכם
 ונתתם לי שלום ולא השבתי לכם,
 חשדתי אתכם, משום שלא ראיתי בכם
 מצוה שנראית בחוץ, וכמו כן הייתי
 חוזר על תלמודי, אבל עכשו שראיתי
 אתכם שאתם צדיקים, הנה הדרך
 מתקנת לפני.

זין קשורים תחתיו. אמר רבי חייא,
 האיש הזה, אחד מן השנים יש בו - או
 שהוא צדיק שלם, או שהוא בשביל
 לרמות את בני העולם. אמר לו רבי
 יוסי, הרי החסידים העליונים אמרו, הרי
 דן כל אדם לכף זכות. הנה שנינו, אדם
 שיוצא לדרך, יתפון לשלשה דברים -
 לדורון, לקרב, ולתפלה. מנין לנו?
 מיעקב. שהרי הוא התפון לשלשת אלו,
 וזו עצמו לדורון, לקרב ולתפלה.
 והאיש הזה הוא הולך בדרך, הנה יש
 בו עטוף של מצוה לתפלה, והנה בו
 כלי זין לקרב. כיון שיש בו שני אלה,
 השלישי אין לרדף אחריה. כשקרב
 אליהם, נתנו לו שלום ולא השיב להם.
 אמר רבי חייא, הנה אחד מאותם
 השנים שראויים להיות בו - אין בו,
 שהרי לא תקן עצמו לדורון, ובדורון
 כלול השלום. אמר רבי יוסי, אולי היה
 משתדל בתפלתו, או שמרחיש תלמודו
 כדי שלא ישפח אותו. הלכו יחד, ולא
 דבר אותו האיש עמיהם. אחר כך
 נשמטו רבי חייא ורבי יוסי והשתדלו
 בתורה. כיון שראה אותו האיש

בְּלִבְנוֹן פָּרְיוֹ וַיִּצְיָצוּ מַעִיר בְּעֶשֶׂב הָאָרֶץ: י' יְחִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְנִיק יִנּוֹן
 שְׁמוֹ וַיִּתְּבַרְכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיִם וַאֲשֶׁרֵהוּ: יח בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: יט וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ
 אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: כ בָּלוּ תַפְלוֹת דָּוִד בֶּן יִשָׁי:

תפלה בעל תשובות
 תפלה בעל תשובות

—== זוהר תהלים ==—

של העולם עתידים למצא נסתרות של חכמה ולדעת בו קצים וחשבונות ובאותו זמן יתגלה לכל

יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְנִיק יִנּוֹן שְׁמוֹ וְגו'
 (עב, יו'): [זוהר ח"א פרשת וירא דף ק"ח.]

כְּשָׁבֵאוּ אֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן, סִפְרוּ לּוֹ הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אוֹלֵי בְּקֶץ הַמָּשִׁיחַ שֶׁל אוֹתָם אוֹתוֹת הַיִּיתָם עֲסוּקִים? אָמְרוּ לוֹ, אֵת זֶה לֹא יָדַעְנוּ, שֶׁהָרִי הַכֹּל נִשְׁכַּח מֵעַמָּנוּ. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂאִין רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה שִׁיתְּגַלֶּה כָּל כֶּף לְעוֹלָם, וּכְשִׁיחָה קָרוֹב לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֶפְלוּ תִינּוֹקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם עֲתִידִים לִמְצֹא נִסְתָּרוֹת שֶׁל חֲכָמָה וְלָדַעַת בּוֹ קִצִּים וְחֲשֻׁבוֹנוֹת, וּבְאוֹתוֹ זְמַן יִתְּגַלֶּה לְכָל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (צַפְנִיָּה א) כִּי אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים וְגו'. מַה זֶה אִזְ? בְּזְמַן שֶׁתְּקוּם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וַיִּקִּים אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה לִקְרֹא כָלֶם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבֹדוֹ שְׂכָם אֶחָד.

הַהֲנַגְהָה שֶׁתִּהְיֶה קוֹדֵם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְנִיק יִנּוֹן שְׁמוֹ וַיִּתְּבַרְכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיִם וַאֲשֶׁרֵהוּ: (עב, יו'). [זוהר (ח"ב דף טז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָרִים יָדָיו, וּבִכָּה וְאָמַר, אוֹי לְמִי שִׁיזְדַּמֵּן בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְאֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שִׁיזְדַּמֵּן בְּאוֹתוֹ זְמַן. אוֹי לְמִי שִׁיזְדַּמֵּן בְּאוֹתוֹ זְמַן - מִשׁוּם שֶׁכְּשִׁיבֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִפְקֹד אֶת הָאֵילָה, יִסְתַּכַּל מִי הֵם אוֹתָם שֶׁעָמְדוּ עִמָּה, בְּכָל אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאִים עִמָּה, בְּכָל מַעֲשֵׂי כָל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא יִמְצֹא צְדִיק, שְׁכָתוֹב (ישעיה סג) וְאִבִּיט וְאִין עוֹזֵר. וְכֵמָּה צְרוֹת עַל צְרוֹת לְיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁרִי מִי שִׁיזְדַּמֵּן וַיִּמְצֹא בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן - מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ שִׁיעַמַּד בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּאִמּוֹנָהּ, יִזְכֶּה לְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל שְׂמִיחַת הַמֶּלֶךְ, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב (זכריה יג) וְצִרְפְּתִים כְּצִרְפֵי אֶת הַכֶּסֶף וּבַחֲנִיתִים כְּבַחֲזֵן אֶת הַזֵּהָב וְגו'.

כְּשִׁיחָה קָרוֹב לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ אֶפְלוּ תִינּוֹקוֹת

ספר שלישי

עג א מזמור לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי לבב: ב ואני במעט
(נמוי) נמיו רגלי באין (שפכה) שפכו אשרי: ג כי קנאתי בהוללים שלום
רשעים אראה: ד כי אין חרצבות למותם ובריא אולם: ה בעמל אנש אינמו
ועם אדם לא ינגעו: ו לכן ענקתמו נאווה יעטף שית חמם למו: ז וצא מחלב

== שימוש תהלים ==
להנצל מפחד

אך טוב לישראל (עג, א): [שימוש תהלים לפרק עג] להנצל משמד אמור אותו ז' פעמים בכל יום.

== זוהר תהלים ==

משום שטוב הוא לישראל, יש לישראל
חלק לעולם הזה, ובעולם הבא לראות עין
בעין את מראה הכבוד, ככתוב (ישעיה נב) כי
עין בעין יראו בשוב ה' ציון. ברנף ה'
לעולם אמן ואמן.

כי קנאתי בהוללים וגו' (עג, א): [זוהר
בראשית פ' וישלח (ד' קטו)] בא ראה,
כשדוד המלך נצל מאכיש מלך גת, אז
אמר את זה, משום שהשכינה הקיפה
אותו ונצל מהם מאכיש ומעמו, כל אותם
שהתקיפו [שהקיפו] אותו. מה כתוב?
(שמואל א כא) ויתהלל בידם, למה ויתהלל?
היה צריך לכתב וישתגע, כמו שנאמר (שם)
כי הבאתם את זה להשתגע עלי. אלא חזר
על אותו דבר שאמר דוד בתחלה, שכתוב
(תהלים עג) כי קנאתי בהוללים וגו'. אמר לו
הקדוש ברנף הוא: חייך עדין אתה צריך
את זה. כיון שנכנס לבית אכיש והחזיקו
בו, מה כתוב? ויתהלל בידם, פאותם
הוללים שקנא בהם בהתחלה. ואז באה
שכינה ושרתה סביב דוד.

אך טוב לישראל כדי להדבק בו

מזמור לאסף אך טוב לישראל (עג, א): [זוהר
בראשית פ' מקץ (ד' רה ע"א)] פתח
ואמר, (תהלים עג) מזמור לאסף אך טוב
לישראל אלהים לברי לבב. בא ראה,
הקדוש ברנף הוא עשה את הימין ועשה
שמאל להנהיג את העולם. אחד נקרא טוב,
ואחד נקרא רע. ובשני אלה נכלל האדם,
והתקרב בכל. ובאותו הרע, שהוא השמאל,
נכללו עמים עובדי כוכבים ומזלות ונתן
בצד שלהם, משום שהם ערלי לב וערלי
בשר ולהטמא בו. אבל בישראל מה כתוב?
אך טוב לישראל. ואם תאמר, לבלם? לא,
אלא לאותם שלא נטמאים עם אותו הרע,
שכתוב לברי לבב, משום שזה טוב וזה רע.
טוב לישראל לבדם, ורע לעמים עובדי
כוכבים ומזלות. אך טוב לישראל כדי
להדבק בו, וכזה נדבקו ישראל בסוד עליון,
בסוד האמונה, שהכל יהיה אחד. אמר רבי
יוסי, אשרינו שלא טעינוו בו, והרי הקדוש
ברנף הוא שלח אותך אלינו. אמר רבי יוסי,

עֵינַי מוֹ עֲבָרוֹ מִשְׁפִּיזוֹת לִבִּי: ה יִמְיָקוּ וַיִּדְבְּרוּ בְרָעַ עֲשָׂק מִפְּרוֹם יִדְבְּרוּ: ט שְׁתוּ
 בַשָּׁמַיִם פִּיחֵם וּלְשׁוֹנָם תִּחַלְדוּ בְּאָרְצָן: י לִבִּי יִשׁוּב עִמּוֹ חֵלֶם וְיָמִי מִלֵּא יִמְצֹו
 לָמוֹ: יא וְאָמְרוּ אֵיכָה יָדַע אֵל וַיִּשׂ דַּעַה בְּעֵלְיוֹן: יב הִנֵּה אֱלֹהֵי רְשָׁעִים וְשִׁלּוֹי עוֹלָם
 הִשְׁגוּ חֵיל: יג אֵךְ רִיק זַבְתִּי לִבִּי וְאַרְחִיץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי: יד וְאֵחִי נִגְנַע כָּל הַיּוֹם
 וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים: טו אִם אָמַרְתִּי אֶסְפְּרָה כִּמוֹ הִנֵּה דוֹר בְּנֵיךְ בְּגִדְתִּי:
 טז וְאֵחֶשְׁבָה לְדַעַת זֹאת עִמָּל (היא) הוּא בְּעֵינַי: יז עַד אָבוֹא אֵל מִקְדָּשִׁי אֵל
 אָבִינָה לְאַחֲרֵיתָם: יח אֵךְ בַּחֲלָקוֹת תִּשִׁית לָמוֹ הַפְּלָתָם לְמִשְׁוֹאוֹת: יט אֵךְ הָיוּ
 לְשִׁמָּה בְּרַנֵּעַ סִפּוֹ תִמּוֹ מִן פְּלֵאוֹת: כ בַּחֲלוֹם מִחֲקוּיִן אֲדַנִּי פָּעִיר צִלְמָם תִּבְּוֶה:
 כא כִּי יִתְחַמֵּן לִבִּי וּבְלִיזוֹתֵי אֲשִׁתוֹנָן: כב וְאֲנִי בְעַר וְלֵא אֲדַע בְּחַמּוֹת הַיִּיְתִי
 עִמָּךְ: כג וְאֲנִי תָמוֹד עִמָּךְ אַחֲזֶת בְּיַד יְמִינִי: כד בַּעֲצָתְךָ תִּנְחַנֵּי וְאַחַר כְּבוֹד
 תִּקְחֵנִי: כה מִי לִי בַשָּׁמַיִם וְעִמָּךְ לֵא חֲפָצְתִי בְּאָרְצָן: כו כָּלָה שְׁאֵרֵי וּלְבָבִי צוֹר
 לִבִּי וְחִלְקֵי אֱלֹהִים ^{תִּתְּנוּ לְעוֹלָם} לְעוֹלָם: כז כִּי הִנֵּה רַחֲמֵיךָ יֹאבְדוּ הַצְּמַתָּה כָּל זֹנָה
 מִפְּוֶךְ: כח וְאֲנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים ^{תִּתְּנוּ לְעוֹלָם} לִי טוֹב שְׁתִּי בְּאֲדָנִי יְהוָה (קרי אלהים) מִחֲסִי
 לְסִפְּר כָּל מַלְאֲכוֹתֶיךָ:

===== זוהר תהלים =====

ק"ט) טוב לי תורת פיך, אֲזִי מִתְקַרֵּב לְקָדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁנִקְרָא טוֹב, שְׁכָתוֹב (שם קמה)
 טוֹב ה' לְכָל, וְאֲזוֹ מִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת צְדִיק,
 כִּמוֹ שְׁנִאָמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.
 וּכְשֶׁהוּא צְדִיק, שְׁכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו,
 וּמְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בַּתּוֹרָה,
 מִשׁוּם שְׁאִין מִתְחַבֶּרֶת שְׁכִינָה אֵלָא עִם
 טוֹב, שְׁהָרִי צְדִיק וְצָדֵק הוֹלְכִים יַחַד.

כְּשֶׁבֶן אָדָם מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת טוֹב
 - אֲזִי מִתְקַרֵּב לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנִקְרָא
 טוֹב - וְאֲזוֹ מִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת צְדִיק
 וְאֲנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו' (עג, כח):
 [זוהר תדט (דף ק"ו: סתרי תורה פרשת וישב)]
 פָּתַח אוֹתוֹ הַיְהוּדִי וְאָמַר, וְאֲנִי קִרְבַּת
 אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו'. בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבֶן אָדָם
 מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת טוֹב, שְׁכָתוֹב (שם

עד א משביל לאספה למה אלהים ונחת לנצח ועשן אפה בצאן
 מרעיתך: ב זכר עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכתת
 בו: ג הרימה פעמיה למשאות נצח כל הרע אויב בפךש: ד שאגו צררוך בקרב
 מועדך שמו אותתם אתות: ה ינדע במביא למעלה בסכך עין קרדמות: ו (ועת)
 ועתה פתוחיה יחד בכשיל וכילפת יהלמון: ז שלחו באש מקדשך לארץ חללו

שימוש תהלים

אי הוה לך סנאין

למה אלהים זנחת לנצח (עד, א): (שימוש תהלים לפרק עד) אי היו לך סנאין מעיקין או רוחין מעיקין
 לך אמור יתיה ואת חזי ניסין.

זוהר תהלים

חרבן בית המקדש - ומזמן שהוא אין
 שמחה לפניו למעלה ולמטה
 שלחו באש מקדשך לארץ חללו משכן
 שמה (עד, ז): [זוהר ספר בראשית פ' נח
 (דף טא ע"ב) זוהר תורה] רבי אלעזר הלך אל
 רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמיו.
 כיון שראה אותו, התקין לו שטיח של
 פסוי במוטות של עץ, וישבו. אמר לו
 חמיו, אפשר ששמעת מאביך זה שכתוב
 (איכה ב) עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו
 אשר צוה מימי קדם? אמר לו, הרי פרשוה
 החברים, בצע אמרתו - שקרע האדרת
 שלו. אשר צוה מימי קדם - שהרי אותה
 האדרת צוה מאותם ימים ראשונים
 עליונים, וביום שחרב בית המקדש קרע
 אותה, משום שהאדרת הזו היא כבודו
 ותקונו, וקרע אותה. אמר לו, עשה ה'
 אשר זמם, וכי מלך חושב [קדם] להרע
 לבניו עד שלא יבאו לחטא?! אמר לו,
 (משל) למלך שהיה לו כלי יקר, ובכל יום
 היה פוחד עליו שלא ישבר והיה מסתפל
 בו ומצא חן בעיניו. לימים בא בנו והרגיו

הינו שכתוב עשה ה' אשר זמם.

בצע אמרתו וגו' (איכה ב) [האמרתו הזו

בתחלה ישבה בראש אמיר, והרי התעטרו

עטרה לראש ואילן נאה לפניו, והיא מימי קדם

ודאי, ואז עצבות לפניו בבתי החיצונים ודאי,

(ישעיה לג) והן אראלם צעקו חצה, (שם כב) ויקרא

ה' אלהים צבאות ביום ההוא וגו']. הינו בזמן

שנחרב בית המקדש. אבל בזמן אחר אין

חדוה לפני הקדוש ברוך הוא כמו זמן

שאובדים רשעי העולם ואותם שהרגיו

לפניו. זהו שכתוב (משלי יא) ובאבד רשעים

רנה. וכן בכל דור ודור שעושה דין ברשעי

מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ: ה אָמְרוּ בְּלִבָּם נִינֵם יַחַד שְׂרָפוּ כָּל מוֹעֲדֵי אֵל בְּאֶרֶץ: ט אוֹתֵינוּ
 לֹא רָאִינוּ אֵין עוֹד נְבִיא וְלֹא אִתְּנוּ יָדַע עַד מָה: י עַד מָתִי אֱלֹהִים יִחַרְף
 צַר וְנֶאֱזַן אֹיִב שְׁמֶךָ לְנֶצַח: יא לָמָּה תִּשְׁיֵב יַדְךָ וַיִּמְיָנְךָ מִקְרֵב (חֹקֵךְ) חִיקְךָ בְּלֵחַ:
 יב וְאֱלֹהִים יִחַרְף הַחַיִּים מִלְּפִי מִקְרָם פֶּעַל יִשְׁוּעוֹת בְּקֵרֵב הָאֶרֶץ: יג אֵתָּה פּוֹרְרֵת בְּעוֹד
 ים שְׁבַרְתְּ רֹאשֵׁי תַנְיָנִים עַל הַמַּיִם: יד אֵתָּה רֹצֵצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן תִּתְּנֵנִי מֵאֲכַל
 לְעַם לְצִיִּים: טו אֵתָּה בְּקַעַת מַעַן וְנַחַל אֵתָּה הוֹכֵשֵׁת נְהַרוֹת אֵיתָן: טז לָךְ יוֹם
 אַף לָךְ לַיְלָה אֵתָּה הַכִּינּוֹת מְאוֹר וְשִׁמְשׁ: יז אֵתָּה הַצַּבֵּת כָּל גְּבוּלוֹת אֶרֶץ קוֹץ
 וְחֹרֵף אֵתָּה יַצְרֵתָם: יח זָכַר זֹאת אֹיִב חֹרֵף יְהוָה וְעַם נָבַל נֶאֱצַו שְׁמֶךָ:
 יט אֵל תִּתֵּן לְחַיִּית נֶפֶשׁ תּוֹרֵךְ חַיִּית עֲנִיָּה אֵל תִּשְׁבַּח לְנֶצַח: כ הַבֵּט לְפָרִית פִּי

— זוהר תהלים —

העולם, חֲדוּה וְתִשְׁבַּחַת לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׂאִין חֲדוּה
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִין
 בְּרָשָׁעִים אֲלֵא? בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁנַעֲשֶׂה
 דִין בְּרָשָׁעִים, חֲדוּוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת לְפָנַי עַל
 שְׁנֵאֲבָדוּ מִהָעוֹלָם. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
 כְּשֶׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַמִּתִּין לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ
 אֵלָיו מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה בָּהֶם דִּין
 עַד שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּם, [וְעַד] שְׁלֹא נִשְׁלַם
 חֲטָאָם, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית טו) כִּי לֹא שְׁלַם
 עוֹן הָאֱמוּרִי עַד הַנְּהָ, אֲזִי אֵין חֲדוּה לְפָנַי,
 וְרַע לְפָנַי עַל שְׁנֵאֲבָדוּ. וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה
 עוֹשֶׂה בָּהֶם דִּין טָרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם? אֲלֵא
 הֵם גָּרְמוּ רַע לְעַצְמָם, שֶׁהֲרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִין בְּטָרָם מְגִיעַ זְמַנָּם,
 אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִם יִשְׂרָאֵל לְהַרַע
 לָהֶם, וְלָכֵן עוֹשֶׂה בָּהֶם דִּין וּמֵאֲבָדָם
 מִהָעוֹלָם בְּלֹא הַזְמַן. וְזֶהוּ שְׂרַע לְפָנַי.
 וְלָכֵן הַטְּבִיעַ מִצְרִים בֵּינָם וְהָאֲבִיד שׁוֹנְאֵי
 יִשְׂרָאֵל בִּימֵי יְהוֹשָׁפָט, וְכֵן כָּלֵם, שֶׁהֲרִי
 מִשּׁוֹם יִשְׂרָאֵל נֵאֲבָדוּ לְפָנַי זְמַנָּם. אֲבָל
 כְּשֶׁהִשְׁלַם הַזְמַן שֶׁחָכַה לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ, אֲזִי

כָּל אָדָם שְׁמֹרִים קוֹלוֹ וּבּוֹכָה עַל חֲרָבָן
 הַבֵּיַת זוֹכָה לְרֹאוֹתוֹ בִּישׁוּבוֹ וְשִׁמְחָתוֹ

הַבֵּט לְפָרִית פִּי מִלֵּאוּ מִחֲשַׁבֵי אֶרֶץ
 נְאוֹת חָמָס (עַד, ט): [וְתִיקוּנֵי זוּהַר
 (תִּיקוּן ד' וְכ"א)] רַבִּי יְהוּדָה הִיָּה יוֹשֵׁב לְפָנַי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּא קוֹרָא, כְּתוּב (ישעיה נב)
 קוֹל צְפִיף נִשְׂאוֹ קוֹל יַחְדוֹ יִרְנְנוּ. קוֹל
 צְפִיף, מִי הֵם צְפִיף? אֲלֵא אֵלֵה הֵם
 שְׁמַצְפִּים מְתֵי יְרַחֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְבָנוֹת אֵת בֵּיתוֹ. נִשְׂאוֹ קוֹל? יִשְׂאוֹ קוֹל
 הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה נִשְׂאוֹ קוֹל?
 אֲלֵא כָּל אָדָם שְׁבוּכָה וּמְרִים קוֹלוֹ עַל
 חֲרָבָן בֵּיתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זוֹכָה
 לְמַה שְׁכָתוּב אַחַר כָּךְ - יַחְדוֹ יִרְנְנוּ, וְזוֹכָה
 לְרֹאוֹתוֹ מִיֹּשֵׁב בְּחֲדוּה.

מִלֵּאֵי מַחְשָׁבֵי אֶרֶץ נִאֲוֹת חָמָס: כֹּא אֵל יֹשֵׁב דָּךְ נִבְלָם עֵינִי וְאֶבְיוֹן יִהְלֵל: שְׁמֹךְ:
 כִּי קִוְיָה אֱלֹהִים הַיְהוָה יִשְׁמַע הַיְהוָה וְיִשְׁמַע הַיְהוָה רִיבָה רִיבְךָ זָכֹר חֲרַפְתָּךְ מִנִּי נָכַל כָּל הַיּוֹם: כִּי אֵל
 תִּשְׁפַח קוֹל צְרָרְךָ שְׁאוֹן קְמוּךְ עֲלֵה תְּמִיד:

עה א למנצח אל תשחת מזמור לאסף שיר: ב חודינו לך אלהים חודינו וקרוב שמך ספרו נפלאותיך: ג כי אקח מועד אני מישרים אשפט: ד נמנים ארץ וכל ישביה אנכי תבנתי עמונית סלה: ה אמרתי להוללים אל תהלכו ולרשעים אל תרימו קרן: ו אל תרימו למרום קרנכם תדברו בצואר עתק: ז כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים: ח כי אלהים שפט

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —
להשפיל הגאווה

חודינו לך אלהים (עה, ב): [שימוש תהלים לפרק עה] לסליחת עון. השם שלו ה"ד. ה' מן ק' דצדיק דסוף המזמור בצרוף ה"ק. ד' מן "חודינו.

— זוהר תהלים —

צריך להזהר בשופר ולדעת את אותו הקול ולכונן בו

כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים (עה, ח): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף י"ג)] רבי אבא אמר, כתוב (תהלים עה). כי אלהים שופט, אלמלא שעבר הדין של יצחק במקום שיעקב שורה (ונרפא) והתכסה (ורוחק) (והתבשם) שם, אוי לעולם שיפגש בדינו. וסוד הדבר - (ישעיה 10) כי באש ה' נשפט. וזוהי התבשמות של העולם. וכיון שנכנס למקומו של יעקב, ויעקב אוחז בו, אזי האש שוככת והגחלים מצטננים. לאדם שהיה רוגז, וחגר ושם עליו כלי זין, ויצא מרגז להרג אנשים. חכם אחד עמד על הפתח ואחז בו. אמר: אלמלא לא החזיק בי ותפס אותי, הרי היה נמצא הרג של אנשים. בעוד שהחזיקו זה בזה ואחזו זה בזה, הצטנן רגזו על שיעצא להרג. יצא להוכיח - מי סובל את הרגו וחזק הדין של אותו אדם? הוה אומר, זה שעמד על הפתח. כך אמר הקדוש ברוך הוא

ואין לך קול בשופר שלא עולה רקיע אחד, וכל אותם האוכלוסים של אותו רקיע, נותנים מקום לאותו קול. ומה אומרים? (יואל ב) וה' נתן קולו לפני חילו וגו'. ועמד אותו הקול באותו הרקיע, עד שבא קול אחר, ונועדו (והתעוררו) יחדו, ועולים בזווג לרקיע אחר. ועל זה שנינו, יש קול שמעלה קול, ומה הוא? אותו הקול של תקיעתם של ישראל שלמטה. וכיון שמתחברים כל הקולות הללו שלמטה ועולים לאותו רקיע עליון שהמלך הקדוש שורה בו, מתעטרים (נועדים) כלם לפני המלך, ואז הכסאות

זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים: ט כִּי כּוֹס בְּיַד יְתוּאָהּ: וַיֵּין חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר מִזֶּה
 אֶף שְׁמֵרִיהָ יִמְצֹו יִשְׁתּוּ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ: י וְאֲנִי אֲגִיד לְעֵלָם אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: יא וְכָל כְּרָגֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה כְּרַנּוֹת צְדִיק:

זוהר תהלים

ישפיל - מי שגורם להשפיל את השכינה ממקומה, וזה ירים - מי שגורם להעלותה ממקומה, שחטאי ישראל משפילים אותה למטה, וזכיותיהם מעלים אותה למקומה, הרי צדיק הוא מי שעושה זכיות להעלותה למקומה.

יש יין טוב ויש יין רע

וַיֵּין חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר מִזֶּה (עה, ט): [זוהר ח"ב
 פ' פקודי (דף רמ"ז).] כְּמוֹ שֶׁשְׁנֵינוּ, יֵשׁ יַיִן
 וַיֵּשׁ יַיִן. כִּף גַּם יֵשׁ כּוֹס וַיֵּשׁ כּוֹס, וְהַכֹּל - זֶה
 לְטוֹב וְזֶה לְרַע. יַיִן לְטוֹב, שְׁכָתוֹב (תהלים קד)
 וַיֵּין יִשְׁמַח לְכַב אֲנוֹשׁ. וַיֵּין לְרַע, שְׁכָתוֹב
 (שם עה) וַיֵּין חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר. כּוֹס לְטוֹב,
 שְׁכָתוֹב (שם קטז) כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא. כּוֹס
 לְרַע, שְׁכָתוֹב (ישעיה נא) כּוֹס חֲמָתוֹ, כּוֹס
 הַתְּרַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּצַד הַקְּדוּשָׁה הַיְכָלוֹת
 וּמְמַנִּים הַכֹּל לְטוֹב, וְרוּחוֹת קְדוּשׁוֹת וְכָל
 הַצְּדִידִים הַקְּדוּשִׁים - כִּף גַּם יֵשׁ בְּצַד
 הַטְּמָאָה הַיְכָלוֹת וּמְמַנִּים כָּל לְרַע,
 וְרוּחוֹת טְמָאוֹת מְמַנּוֹת וְכָל הַצְּדִידִים
 הַטְּמָאִים. וְזֶה כְּנֶגֶד זֶה, כְּמוֹ יִצְרַח הַטוֹב
 וַיִּצְרַח הָרַע, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד.

עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן. ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכונן את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

חטאי ישראל משפילים את השכינה למטה וזכיותיהם מעלים אותה למקומה

כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז).] מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, אֲבָנֵי צֶדֶק שְׁנֵי עֲמוּדֵי אֲמֵת, הֵינן צֶדֶק צְדִיק, וְכִשְׁהַעֲמוּד הָאֲמִצְעֵי מְרַחֵק מִמֶּנָּה, הוּא מִשְׁפֵּט, וְבוֹ כְּתוּב כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים. זֶה

וזו « למנצח בנגינת מזמור לאסף שיר: ב נודע ביהודה אלהים
 בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ: ג ויהי בשלם סבו ומעונתו בציון: ד שְׁמֹחַ שִׁבְרֵי
 רִשְׁפֵי קָשֶׁת מִגֵּן וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה סֵלָה: ה נֶאֱזַר אֶתָּה אֲדִיר מִהַרְרֵי טָרֶף:
 ו אֲשַׁתּוּלְלוּ אֲבִירֵי לֵב נִמְזוּ שְׁנַתֶּם וְלֹא מִצְאוּ כָּל אֲנָשִׁי חֵיל יְדִיהֶם: ז מִנְעַרְתֶּךָ
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב נִרְדָּם וְרֹכֵב נְסוּם: ח אֶתָּה נִרְאָה אֶתָּה וּמִי יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ
 מֵאֵז אֲפֹד: ט מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יִרְאָה וְשָׁקְטָה: י בְּקוּם לְמִשְׁפַּט
 אֱלֹהִים לְחֹשִׁיעַ כָּל עַגְוֵי אֶרֶץ סֵלָה: יא כִּי חֲמַת אָדָם תִּדְוָךָ שְׁאֲרִית
 חֲמַת תַּחֲזֹר: יב נִדְרוּ וְשָׁלְמוּ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּם כָּל סְבִיבָיו יוֹכִילוּ
 שִׁי לְמוֹרָא: יג יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נִרְאָה לְמַלְכֵי אֶרֶץ:

 שימוש תהלים

להנצל מאש וממים

נודע ביהודה אלהים (עו, ב): [שימוש תהלים לפרק עו] להנצל מאש וממים.

 זוהר תהלים

הוא בעולם: אם יקבלו בני ישראל את
 התורה - מוטב, ואם לא - יחזר העולם
 לתהו ובהו. כיון שראתה הארץ שהרי
 הזמין הקדוש ברוך הוא לכל העמים
 לקבל התורה ולא קבלו, ומכל העמים
 לא נשארו אלא ישראל לבדם, חשבה
 הארץ שישאל לא יקבלו כמותם,
 ומשום זה ארץ רעשה. כיון שאמרו
 נעשה ונשמע, מיד שקטה, זהו שכתוב
 (תהלים עו) ארץ יראתה ושקטה. יראתה
 בהתחלה, ולבסוף ושקטה.

התורה לא נתנה אלא למי שיש בו ברית
 קדש - אם יקבלו בני ישראל את התורה
 - מוטב ואם לא - יחזר העולם לתהו ובהו
 משמים השמעת דין ארץ יראתה ושקטה
 (עו, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ב.)]
 אמר רבי יוסי, (שופטים ה) ה' בצאתך
 משעיר בצעדתך משדה אדום ארץ רעשה.
 בשעה שהקדוש ברוך הוא שב משעיר,
 שלא קבלו את התורה, ארץ רעשה וגו'.
 מה הטעם רעשה? משום שרצתה לחזר
 לתהו ובהו, שפך התנה הקדוש ברוך

טו לחודש

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל יְדֵי־תוֹן לְאֶסֶף מְזֻמָּר: ב קוּלִי אֵל אֱלֹהִים
וַאֲצַעֲקֶה קוּלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֵאֲזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דַרְשָׁתִי
יְדֵי לַיְלָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הִנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה
אֲשִׁיחָה וְתִתְעַמֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אַחֲזֹת שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:
ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בַלַּיְלָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה
וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנֵּי וְלֹא יִסֹּף לְרַצוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנֹצַח
חֶסְדֵּי נָמַר אֶמֶר לְדֹר וָדֹר: י הַשִּׁבַח חַנּוּת אֵל אִם קִפְצֵן בְּאֵף רַחֲמָיו סֶלָה:
יא וְאֶמֶר חֲלוּתִי הִיא שְׁנוֹת יַמִּין עֲלִיוֹן: יב (אוכרי) אֲזַכְּרָה מֵעַלְלִי יְהִי כִּי אֲזַכְּרָה
מִקֶּדֶם פְּלֹאֵךְ: יג וְהִגִּיתִי כָּבֵל פְּעֻלָּךְ וּבִעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים
בַּקֶּדֶשׁ דְּרַבְּךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ
בְּעַמִּים עוֹד: טז גֹּאֲלָתְךָ בְּרוּעַ עַמֶּךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּזְכֹּר סֶלָה: יז רִאשֵׁי מִיִּם אֱלֹהִים
רִאשֵׁי מִיִּם יִחִילוּ אֵף וַיִּגְזֻוּ תִהְמוֹת: יח זָרְמוּ מִיִּם עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים

שימוש תהלים

שלא תפול ביום צרה

קולי אל אלהים (עז, ב): [שימוש תהלים לפרק עז] טוב להרגילו שלא יפול בשום צרה.

זוהר תהלים

ענני כפילות הלשון - חלק מימך כדי
שׁיעֲבִרוּ בְּנֵי

ראוה מים אלהים ראוה מים יחילו (עז, יז):

[זוהר שמות פ' בשלח (דף ג"ו)] רבי

יהודה פתח ואמר, (תהלים עז) ראוה מים
אלהים ראוה מים יחילו וגו'. בשעה
שעברו ישראל את הים, אמר הקדוש ברוך
הוא למלאך הממנה על הים: חלק מימך!
אמר לו: למה? אמר לו: כדי שבני יעברו
בתוךך. אמר לו: מדת הגאולה היא אמת,
אבל מה שונים אלה מאלה? על תנאי זה
עשיתי את הים כשבראתי את העולם. מה
עשה הקדוש ברוך הוא? עורר את גבורתו
ונקמטו המים. זהו שכתוב ראוה מים

אלהים ראוה מים יחילו. אמר לו הקדוש
ברוך הוא: הרג את כל האוכלוסים הללו,
ואחר כך זרק אותם החוצה, אחר כך פסה
הים עליהם. זהו שכתוב מרכבת פרעה
יחילו ירה בים.

צדיקי האמת הללו שאוהבים את הקב"ה
העולם מתקיים בעבורם ושולטים על כל
הגזרות הקשות שלמעלה ולמטה

אזכרה נגינתי בלייזה עם לבבי אשיחה
ויחפש רוחי (עז, ט): [זוהר ח"ג פר'

אחרי מות (דף טו. טז. סח.) זוהר תורה] רבי חייא
פתח, (ישעיה כו) נפשי אויתך בלייזה אף
רוחי בקרבי אשחרך וגו'. נפשי אויתך

אֵף הַצָּרִיף יִתְהַלְכוּ: יֵט קוֹל רַעְמָךְ בַּגְּלִגֶל הַאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל רְגֹזָה וְתַרְעֵשׁ
הָאָרֶץ: כּ בַּיָּם הַרְבֵּךְ (וּשְׁבִילֶיךָ) וּשְׁבִילֶיךָ בְּמִים רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כֹּא נַחִיתָ
בְּצֵאן עַמְּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

זוהר תהלים

לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל. כְּלוֹמַר, יְכוּלִים לְסַבֵּל
אֶת הַדִּין שֶׁל צָדֵק, וְלֹא יִשְׁמַד הָעוֹלָם
מִמֶּנּוּ. מְתֵי צָדֵק לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל? כַּאֲשֶׁר
מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, נִפְשֵׁי
אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה - זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵף רוּחִי
בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא בֶּא רְאָה, הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ
נִדְרָעוֹת (נִפְגְּשׁוֹת) (מִשְׁתַּחֲפוֹת) כְּאֶחָד
לְעוֹלָמִים. לְמַדְנוּ, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה שְׁצָרִיף
אָדָם לְעַבְדֵי אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
שְׁלֵמְדָנוּ וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, שִׂיֵּאֵהֵב
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ,
וְזוֹהִי אֶהְבָּה שְׁלֵמָה, אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ.
כְּמוֹ שְׁאֵלָה נִדְבָקִים בְּגוּף, וְהַגּוּף אוֹהֵב
אוֹתָם, (זא) כֵּן יִדְבֵּק אָדָם לְאַהֲבֵי אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ
לְדָבֵק בוֹ. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב נֶפֶשִׁי אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה,
(כְּלוֹמַר) נִפְשֵׁי מִמֶּשׁ. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְדַבֵּק בְּךָ אֶהְבָּה רַבָּה בְּלִילָה,
שְׁצָרִיף אָדָם מֵאַהֲבָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְעַמְד בְּכָל לִילָה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעַבְדוּתוֹ
עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַבְּקָר, וְיִמְשֹׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל
חֶסֶד. שְׁשֵׁנִינוּ, אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם
שְׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבָּה כְּזוֹ,
וְצִדִיקֵי הָאָמֶת הִלְלוּ שְׂאוֹהֲבִים אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כֵּן, הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּעִבּוּרָם,
וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל הַגְּזוּרוֹת הַקְּשׁוֹת שְׁלֵמְעָלָה
וְלִמְטָה... וְכָל מָה שְׁגֹזֵר עַל הָעוֹלָם
מִתְקַיֵּם.

בְּלִילָה, נִפְשֵׁי אוֹתֶךָ בְּלִילָה הִיָּה צָרִיף
לְהִיּוֹת! מַהוּ נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ? אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אֲשַׁחֲרֶךָ, יִשְׁחַרְךָ הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! אֲלֹא
כֵּן לְמַדְנוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּחַ
וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכֹּל, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: נִפְשֵׁי
וְרוּחִי אֶתָּה. מִשׁוּם כֵּן אוֹיְתֶךָ לְדָבֵק בְּךָ,
וְאֲשַׁחֲרֶךָ לְמַצֵּא אֶת רְצוֹנְךָ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
בְּשִׁעָה שְׁאָדָם יֵשֵׁן בְּמִטָּתוֹ, יוֹצֵאת נֶפֶשׁוֹ,
עוֹלָה וּמַעֲרִידָה בְּאָדָם עַל כָּל מָה שְׁעָשָׂה
בְּכָל הַיּוֹם. הַגּוּף אוֹמֵר לְנֶפֶשׁ: נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ
בְּלִילָה, אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ.

דָּבָר אַחֵר, נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ - אֶמְרָה כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה, בְּעוֹד שְׁאֲנוּ בְּגִלוֹת
בֵּין הָעַמִּים, וּמְנוּעָה נִפְשֵׁי מִכָּל רַע (וּשְׁבַע)
נִפְשֵׁי מִכָּל הַבְּיוֹנוֹת) שְׁקָשׁוּרָה בֵּין הָעַמִּים,
נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ, כְּדִי לְשׁוּב לְמִקּוּמִי. אֵף רוּחִי
בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ, כְּלוֹמַר, אֵף עַל גִּב שְׁהֵם
מִשְׁעַבְדִּים אֶת בְּנֵי בְּכָל שְׁעַבּוּד, רוּחַ
הַקְּדוֹשׁ לֹא זֹזָה מִמֶּנִּי כְּדִי לְשַׁחַר אוֹתֶךָ
וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתֶיךָ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ
יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּעוֹד
שְׁנִפְשֵׁי בִי, אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה. מָה הַטַּעַם
בְּלִילָה? אֲלֹא מִשׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת בְּשִׁעָה
הַזֹּאת צָרִיכָה לְחַמַּד אוֹתֶךָ. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אֲשַׁחֲרֶךָ, כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר בִּי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ,
אֲשַׁחֲרֶךָ בְּהַתְעוֹרְרוֹת לְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. כִּי
כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ, בְּזִמְן שֶׁהַמִּשְׁפָּט
יֵרֵד לְאָרֶץ לְבִשֵׁם אֶת הָעוֹלָם, אֲזִי צָדֵק

עח « משכיל לאסף האזינה עמי תורתני המו אנכם לאמרי פי: ב אפתחה במשל פי אביעה חירות מני קדם: ג אשר שמענו ונרעם ואבותינו ספרו לנו: ד לא נבחר מפניהם לדור אחרון מספרים תהלות יהוה ועוזו ונבלאותיו אשר עשה: ה ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל אשר צנה את אבותינו להודיעם לבניהם: ו למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם: ז וישימו באלהים כסלם ולא ישבחו מעללי אל ומצותיו ונצרו: ח ולא יהיו כאבותם דור סורר ומרה דור לא הבין לבו ולא נאמנה את אל רוחו: ט בני אפרים נושקו רומי קשת הפכו ביום קרב: י לא שמרו ברית אלהים ובתורתו מאנו ללכת: יא וישבחו עלילותיו ונבלאותיו אשר הרקם: יב נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען: יג בקע ים ויעבירו

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להיות לחן ולחסד בעיני המלכות

משכיל לאסף האזינה (עח, א): [שימוש תהלים לפרק עח] טוב להיות לחן ולחסד לפני המלכות.

— זוהר תהלים —

כהן גדול צריך להיות תלמיד חכם ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל וגו' (עח, ה): [זוהר חדש מדרש רות (ד) רבי חידקא ורבי שמעון בר יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי שמעון לרבי חידקא, הרי שנינו, נכרי ועוסק בתורה הוא כמו כהן גדול. מה הטעם שקל אותו לכהן גדול, והרי כתוב (תהלים עח) ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל. הקדוש ברוך הוא נתן אותה לישראל, לקבל עליה שְׂכָר לעולם הבא. ומי שלא קבלוה, לא מקבלים עליהם שְׂכָר בעולם הבא. שָׁפָךְ אמר רבי עקיבא, ישראל שעמדו על הר סיני, מקבלים עליה שְׂכָר. נכרים שלא עמדו על הר סיני, אין מקבלים עליה שְׂכָר. ואתה אמת, נכרי ועוסק בתורה הרי הוא כמו כהן גדול?!

אמר לו, כמו כהן גדול עם הארץ שנינו ודאי. שאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מה שכתוב (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוּוּ בה - אפלו ממזר תלמיד חכם עדיף מכהן גדול עם הארץ המשמש לפני ולפנים. והואיל ואינו קורא בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שְׂכָר, ועליו כתוב (שם יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. כהן גדול שאינו יודע עקר של עבודה, אין עבודתו עבודה. ואמר רבי יודא, מנין שכהן גדול צריך להיות תלמיד חכם? שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא עם הארץ, אין מקבל עליה שְׂכָר. כִּף גוי העוסק בתורה - הואיל והוא גוי, אין עסקו בתורה עסק, ואינו מקבל שְׂכָר.

וַיֵּצֵב מוֹם כְּמוֹ נֶדֶד יִד וַיִּנְחָם בְּעֵינָיו יוֹמָם וְכָל הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ: טו יִבְקַע צָרִים
 בַּמִּדְבָּר וַיִּשְׁק בְּתַהֲמוֹת רַבָּה: טז וַיִּזְצֵא נוֹזְלִים מִסְּלַע וַיִּזְרַד בְּנִהְרֹת מוֹם:
 יז וַיִּזְסִיפוּ עוֹד לַחֲמָא לֹו לַמְרוֹת עֲלִיּוֹן בְּצִיָּה: יח וַיִּנְסוּ אֵל בַּלְבָּבָם לִשְׂאֵל אֶבֶל
 לְנַפְשָׁם: יט וַיְדַבְּרוּ בְּאֱלֹהִים וַיִּתְעַבְּרוּ אֲמָרוּ הַיּוֹבֵל אֵל לַעֲרֹף שְׁלַחַן בַּמִּדְבָּר: כ הֵן
 הִבִּיחַ צִוֵּר וַיִּזְוֹבוּ מוֹם וּנְחָלִים יִשְׁטַפוּ הֲגַם לֶחֶם יוֹבֵל תַּת אִם יִכִּין שְׂאֵר לַעֲמוֹ:
 כא לִבֵּן שָׁמַע יְהוָה וַיִּתְעַבֵּר וְאֵשׁ נִשְׁקָה בַיַּעֲקֹב וְגַם אֵף עָלָה בְּיִשְׂרָאֵל:
 כב כִּי לֹא הֵאֱמִינוּ בְּאֱלֹהִים וְלֹא כָּטְחוּ בִישׁוּעָתוֹ: כג וַיִּצְוּ שְׁחָקִים מִמַּעַל
 וְדַלְתֵי שָׁמַיִם פָּתַח: כד וַיִּמְטֵר עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּתֵּן לָמוֹ: כה לֶחֶם
 אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ צִידָה שָׁלַח לֶחֶם לְשִׁבְעֵ: כו יִסַּע קָדִים בְּשָׁמַיִם וַיִּנְהַג בְּעִזּוֹ

— זוהר תהלים —

עֲלִיּוֹן, שְׁכָתוֹב הַנְּגִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן
 הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן
 הוּא נִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מִמְקוֹם זֶה.
 חֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, נִזְוֵנוּ מִמְקוֹם
 אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, וּמַהוּ? כְּפָתוֹב (קַהֲלַת ז)
 הַחֲכָמָה תַּחֲזִיחַ בְּעֲלִיָּהּ. מְקוֹם יוֹתֵר עֲלִיּוֹן.
 אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן, לָמָּה חִלְשָׁה
 נַפְשָׁם יוֹתֵר מִשְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי שְׂאֵר
 בְּנֵי הָעוֹלָם בְּכַח וַחֲזָק יֵתֵר נִרְאִים לְהַמְצִיא
 (הֵם יוֹתֵר)? אָמַר לוֹ, יִפְּהָ שְׂאֵלְתָּ. בֵּא רְאֵה,
 כָּל מְזוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּאִים
 מִלְמַעְלָה. אוֹתוֹ מְזוֹן שְׂבָא מִן הַשָּׁמַיִם
 וְהָאֲרִץ, זֶה מְזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא מְזוֹן
 שֶׁל הַכֹּל, וְהוּא מְזוֹן גַּם וְעַב. וְאוֹתוֹ מְזוֹן
 שְׂבָא יוֹתֵר מִלְמַעְלָה, הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּקִיק,
 שְׂבָא מִמְקוֹם שֶׁנִּמְצָא הַדִּין, וְזֶהוּ הַמְזוֹן
 שְׂאֵכְלוּ יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם. [וְיוֹתֵר
 דְּקִיק] הַמְזוֹן שֶׁנִּמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ
 זְמַן בַּמִּדְבָּר, מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם,
 הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּקִיק, שֶׁנִּכְנָס יוֹתֵר לְנַפְשׁ
 מִהַכֹּל, וְנִפְרַד יוֹתֵר מִהַגּוֹף, וְנִקְרָא לֶחֶם
 אֲבִירִים.

כָּל יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ
 לְעִיר אֲנַפִּין

לָחֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ (שח, כח): [זוהר
 שְׁמוֹת פ' הַמִּן (דף ט"א):] וּבֵא רְאֵה, כָּל
 יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ לְעִיר
 אֲנַפִּין, וּמִתְבָּרְכִים כָּל שְׂדֵה הַתְּפוּחִים
 הַקְּדוֹשִׁים, וּמֵאוֹתוֹ טַל נִשְׁפָּע לְאֵלוֹ
 שְׁלִמְטָה, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵנִים מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים,
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מֵאֶכְלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם
 טח) לֶחֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ, וּמֵאוֹתוֹ מְזוֹן
 אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 כַּמָּה בְּנֵי אָדָם נִזְוֵנִים בְּזְמַן הַזֶּה מִמֶּנּוּ, וּמִי
 הֵם? אֵלוֹ הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 יָמִים וְלֵילוֹת. וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ מֵאוֹתוֹ
 מְזוֹן מִמֶּשׁ? לֹא, אֵלָא כַּעֲיֵן אוֹתוֹ מְזוֹן
 מִמֶּשׁ שֶׁשְּׁקוֹל עַל אֶחָד פִּי שְׁנַיִם. בֵּא רְאֵה,
 כְּשֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל וַנְּדַבְּקוּ בַּמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ
 מִשׁוּם גְּלוּי שֶׁל הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אֲזַי זָכוּ
 לְאֶכֶל לֶחֶם אַחַר עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיָה
 בַּתְּחִלָּה. בַּתְּחִלָּה, כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, נִכְנְסוּ
 לְלֶחֶם שֶׁנִּקְרָא מִצָּה, וְכַעַת זָכוּ וְנִכְנְסוּ
 לְאֶכֶל לֶחֶם אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, מִמְקוֹם

—== זוהר תהלים ==—

מזון ממקום שנקרא שמים, והוא נכבד ועליון, דקיק מהכלן.

מִזוֹן עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ וְנִכְבָּד זֶהוּ מִזוֹנוֹת שֶׁל רִחוֹת וּנְשָׁמוֹת, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל מְקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן, (מאותו מקום שנקרא נועם ה'). וְהִנְכָּבֵד מֵהַכֹּל הוּא מִזוֹן הַחֲבֵרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְהוּא מִזוֹן שֶׁבֶא מְחַכְמָה עֲלִיּוֹנָה. מֵהַ טֵעַם מִמְּקוֹם זֶה? מִשׁוֹם שֶׁתּוֹרָה יִצְאָה מִמְּחַכְמָה עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה נִכְנָסִים בְּעֵקֶר שְׂרָשִׁיָּה, וְלִכֵּן מִזוֹנָם בֶּא מְאוֹתוֹ מְקוֹם קְדוֹשׁ עֲלִיּוֹן. בֶּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁק יָדוּ. אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שֶׁעֲמַדְתִּי בַּדְּבָרִים הַלְלוּ! אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלֹת, שְׂזוֹכִים לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (דברים ל) כִּי הוּא חַיִּיךָ וְאַרְךָ יָמֶיךָ.

אֲכִילָה צְרִיכָה נְקִיּוֹת - כְּמוֹ פּוֹלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה

לָחֶם אֲבִירִים אֲכִלָּה אִישׁ (עח, כח): [זוהר חדש מדרש רות (דף ק"ה):] שְׁנֵית - נְטִילַת יָדִים קִדְּם אֲכִילָה, מֵהַ טֵעַם? מִשׁוֹם שֶׁאֲכִילָה צְרִיכָה נְקִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְלַאֲכֵי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה. שֶׁכֶּף אָמַר רַב הַמְּנַנָּא סְבָא, מֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים עח) לָחֶם אֲבִירִים אֲכַל אִישׁ - הַלָּחֶם שֶׁמְלַאֲכֵי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים. מֵהַ יוֹצֵא מִזֶּה? אֵלֵא מָה מְלַאֲכֵי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים בְּקִדְּשָׁה וּבִטְהָרָה וּבְנְקִיּוֹת - אִף יִשְׂרָאֵל כֵּן צְרִיכִים לְאָכַל בְּקִדְּשָׁה וּבִטְהָרָה, שֶׁכְּתוּב (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם. אֵלּוּ מִיָּם רִאשׁוֹנִים. וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים - אֵלּוּ מִיָּם אַחֲרוֹנִים. כִּי קְדוֹשׁ - זֶה שֶׁמֵּן טוֹב. אֲנִי ה' - זו בְּרַפְּתָה

הַמִּזוֹן הַיּוֹתֵר עֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל הוּא מִזוֹן הַחֲבֵרִים, אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, שְׂאוֹכְלִים מִזוֹן שֶׁל רוּחַ וּנְשָׁמָה, וְלֹא אוֹכְלִים מִזוֹן הַגּוֹף כָּלֵל, וְהֵינּוּ מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן נִכְבָּד עַל הַכֹּל, וְנִקְרָא חֲכָמָה. לִכֵּן חָלַשׁ גּוֹף הַחֲבֵרִים יוֹתֵר מִבְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי לֹא אוֹכְלִים מִזוֹן הַגּוֹף כָּלֵל, וְאוֹכְלִים מִזוֹן שֶׁל רוּחַ וּנְשָׁמָה מִמְּקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן נִכְבָּד מֵהַכֹּל. וְלִכֵּן אוֹתוֹ מִזוֹן דְּקִיק מִן הַדְּקִיק יוֹתֵר מֵהַכֹּל. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב הַמְּחַכְמָה תַּחֲזִיחַ בְּעַלְיָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל הַגּוֹף שִׁיכוֹל לְהִזוֹן בְּמִזוֹן הַנְּפֶשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי כֶּף הוּא. אֲבָל בְּזִמְן הַזֶּה אִיךָ נִמְצְאִים מִזוֹנוֹת אֵלּוּ? אָמַר לוֹ, וְדַאי שִׁיפָּה שְׂאֵלֶת. בֶּא רֵאָה, וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, מִזוֹן רִאשׁוֹן הוּא מִזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ שֶׁבֶא מִשְׁמִים וְאַרְץ, וְהוּא מִזוֹן הַגּוֹף (של הכל). מִזוֹן שֶׁהוּא יוֹתֵר עֲלִיּוֹן מִמֶּנּוּ, אוֹתוֹ שֶׁהוּא יוֹתֵר דְּקִיר, וּבֶא מִמְּקוֹם שֶׁהָדִין שְׂרוּי, שֶׁנִּקְרָא צְדָק, וְזֶהוּ מִזוֹן הָעֲנִיִּים. וְסוּד הַדְּבָר - מִי שֶׁמִּשְׁלִים לְעַנִּי, מִשְׁלִים לוֹ אוֹת אַחַת וְנַעֲשֶׂה צְדָקָה, וְסוּד זֶה - (משלי יא) גִּמְלַל נִפְשׁוֹ אִישׁ חֶסֶד. גְּמִילוֹת חֶסֶדִים מִשְׁמַע, שֶׁהָרִי בְּדִין שְׂרוּי, וְהַשְּׁלִים לוֹ חֶסֶד, אִזּוֹ הוּא רַחֲמִים. מִזוֹן יוֹתֵר עֲלִיּוֹן מֵאֵלָה, הוּא מִזוֹן עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, וְהוּא דְּקִיק מִכָּלֵם, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל חוֹלִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים מא) ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עַרְשׂ דְּרִי כָּל מִשְׁכַּבוֹ הַפִּכְתָּ בְּחַלְיוֹ. ה' דּוֹקָא. מֵהַ טֵעַם? מִשׁוֹם שֶׁחוֹלִים הִלְלוּ אֵינָם נְזוֹנִים אֵלֵא בְּאוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּשׁ. נוֹמְהוּ, חֵלֵב וְדָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מה) לַהֲקָרִיב לִי חֵלֵב וְדָם. וְזֶהוּ

תִּימָן: כו וַיִּמָּטֵר עֲלֵיהֶם כַּעֲפַר שָׁאֵר וּבְחֹל יָמִים עֹנָף פָּנָף: כח וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב מִחֲנֹחוּ
 סָבִיב לְמַשְׁבַּנְתָּיו: כט וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁפְּעוּ מְאֹד וַתֹּאנֹתֶם יָבֵא לָהֶם: ל לא זָרוּ
 מִתֹּאנֹתֶם עוֹד אֲכָלֶם בְּפִיחֶם: לא וְאִף אֱלֹהִים ^{תִּפְתָּחוּ} עָלָה בָהֶם וַיִּהְרֹג
 בְּמַשְׁמִינֵיהֶם וּבְחֹרֵי יִשְׂרָאֵל הִכְרִיעַ: לב בְּכָל זֹאת חָטְאוּ עוֹד וְלֹא הֵאֱמִינוּ
 בְּנִפְלְאוֹתָיו: לג וַיִּכַּל בַּהֲבֵל יָמֵיהֶם וּשְׁנוֹתֶם בַּבְּחֵלָה: לד אִם הִרְגַם וַדַּרְשׁוּהוּ וְשָׁבוּ
 וְשִׁחֲרוּ אֵל: לה וַיִּזְכְּרוּ בִּי אֱלֹהִים ^{תִּפְתָּחוּ} צִוְרִים וְאֵל עֲלִיּוֹן גֹּאֲלָם: לו וַיִּפְתְּחוּ
 בְּפִיחֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ: לו וְלִבָּם לֹא נִבּוֹן עָמַז וְלֹא נֶאֱמַנּוּ בְּבָרִיתוֹ:

— זוהר תהלים —

יָדָיו וְאָכַל. אוֹתוֹ הֵעֲנִי קָם מֵהַשְּׁלֶחַן וְהִלָּךְ
 לו. קָרָא לוֹ וְאָמַר לוֹ: שָׁב בְּמִקְוֶמְךָ וְאָכַל!
 אָמַר לוֹ: חַס וְשָׁלוֹם שְׁאֲנִי אֲכַל עִמָּךְ,
 שְׁעֲלִיךָ כְּתוּב (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם
 רַע עֵינַי וְכוּ', וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁמַאֲכִלְךָ
 טָמֵא, וְכְתוּב (ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
 וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכָל מִי שְׁשׁוּרָה עָלָיו רוּחַ רַע
 עֵינַי, מְקַבֵּל טְמָאָה סְתוּמָה, שְׁאִין לָהּ
 פְּתִיחוֹת כָּלֵל. בֵּא הַמַּעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים,
 וְנִתְּנָה לְאוֹתוֹ הֵעֲנִי מֵאָה זִוּוּם. בְּכָה רַבִּי
 חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל! אֲשֶׁרִיכֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת! וְמָה הֵעֲנִי,
 שְׁהִיָּה רַעֲב, וְעֶצֶר מַעֲיו, וְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ, וְלֹא
 חֲשַׁשׁ אֲלֵא לְכַבּוֹד אָדוֹנוֹ - כִּמָּה שְׁכָר טוֹב
 עֲתִיד לְמִי שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַמְּזוּן. וְכַף אוֹמְרִים. וְהִתְקַדְשְׁתֶּם, שְׁכָל
 הָאוֹכֵל בַּקְדוּשָׁה וּבִטְהָרָה וּבִנְקִיּוֹת, נִדְמָה
 לְמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת שֶׁהֵם קְדוּשִׁים. וְשִׁכְתוּב כִּי
 קְדוּשׁ אֲנִי ה', מִלְּמַד שְׁצָרִיךְ כּוֹנֵה בְּבִרְכַת
 הַמְּזוּן. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם,
 אֲכִילְתוּ טָמֵא. וְהַשְׁכִּינָה מָה הִיא אוֹמְרַת?
 (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְאֵל
 תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתָּיו. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁיִישׁ
 מִדַּת פְּרַעְנוֹת בַּעוֹלָם, וְשָׁמוֹ עֵינַי הֵרַע. וְכָל
 הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, אוֹתָהּ הַמְּדָה שֶׁל
 פְּרַעְנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ הַמַּאֲכָל
 שְׁלָהּ הִיא נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵינַי.

שְׁכָרָה אָמַר רַב הַמְּנַנֵּן סָבֵא, שְׁתֵּי מִדּוֹת
 עוֹמְדוֹת עַל שְׁלֶחַנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת
 מִדַּת טוֹב, וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ
 יָדָיו וּמְבָרֵךְ, מִדַּת טוֹב אוֹמְרַת: זֶהוּ שְׁלֶחַנוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִגִּיחָה יָדֶיהָ עַל
 רֵאשׁוֹ וְאוֹמְרַת לוֹ: עַבְדִּי אָתָּה, עַבְדּוֹ שֶׁל
 מְקוֹם אָתָּה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
 לִי עַבְדִּי אָתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.
 וְכִשְׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל, מִדַּת
 רַע אוֹמְרַת: זֶה שְׁלִי הוּא! מִיֵּד שׁוֹרָה עָלָיו
 וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לֶחֶם רַע
 עֵינַי. מַעֲשֶׂה הִיָּה בְּכָבֵל, בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁזָּמַן
 אוֹתוֹ הֵעֲנִי לְאָכַל. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נִטַּל

יְחוּד שֶׁל תִּפְלָה וּבִרְכָה תְּלוּי בַּדְּבוּר וּבְדַבַּר הַפֶּה
 וַיִּפְתְּחוּ בְּפִיחֶם וּבִלְשׁוֹנָם וְכִזְבוּ לוֹ וְלִבָּם
 לֹא נִבּוֹן עָמַז (עח, לו): [זוהר חדש 9'

בהר (דף ט"א.)] וַיִּדְבַּר ה' כו', (במדבר ו) כה
 תִּבְרָכוּ. בֵּא וְרָאָה, כִּינּוֹן שֶׁשִּׁי"ץ סִיִּם תִּפְלְתוּ
 וְכֵא לְבָרֵךְ בְּרַכַת כְּהֵנִים, צָרִיךְ וְדֹאֵי לְכִנּוֹן
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְבָרֵךְ אֶת הָעַם הַקְּדוּשׁ.
 שְׁבַמַּעֲשֶׂה וּבַדְּבוּר קוֹשֵׁר אֶת קֶשֶׁר הַיְחוּד,
 וַיִּמְצָא שְׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים

לח והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

— זוהר תהלים —

ח"א פ' בראשית (דף כג:)) ואם תפלה אינה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה השיגוה בין המצרים, ולכן מתפללים (תהלים עח) והוא רחום יכפר עון - זה סמאל שהוא נחש. ולא ישחית - זה המשחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה. וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבעה ממנים הם, ותלויים מהם שבעים, ובכל רקיע ורקיע הם מקטרגים, ותלויים מהם עשרת אלפים רבוא. ואם תפלה עולה שלמה בעטוף של מצוה ותפלין על הראש והזרוע, נאמר בהם (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו ממך. שם ה' פרושה שהיא תפלין של ראש. ומי שרואה שם יהו"ה על הראש בתפלה שהיא אדני"י (יהו"ה), מיד בלם בורחים. זהו שקתוב (תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו'.

בשבת אין דין גיהנום אכילו לרשע הגדול ביותר אלא אם כן רשע שחלל שבת תמיד [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"א:)] בכל ערב שבת כשמתקדש היום, הכרוזים הולכים בכל אותם מדורי הגיהנום: הסתלקו דיני הרשעים, שהרי המלך הקדוש בא, והיום מתקדש, והוא מגן על הכל. ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה. (וכל אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל כרחם)

ותחתונים. ואז צריך לו הש"ץ לומר יברכה ה' - כלפי ההיכל, וישמרך - להסתכל לצד ימינו, להמשיך חוט של חסד על העם הקדוש בראשונה. ואחר כך יאמר יאר ה' כלפי ההיכל. פניו אליך ויחנך, ויסתכל לצד שמאלו, ליחד בימין, משום שמקור הברכה הוא מצד הימין. ואז כל הצד של שמאל מסתלק, ואין נזק כלל. ואז, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, וזהו תפלה שלמה.

אוי לו למי שבא לפתות את אדונו בלב רחוק ולא ברצון שלם, כמו שנאמר (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו. וזהו שליח הצבור, שיתבונן בראשונה בצד שמאלו, כדי שיתעורר צד הדין בראשונה, ועל ידו יש פרווד ולא קשור. שהיחוד של תפלה וברכה תלוי בדבור ובדבר הפה, והכל תלוי בעקר המעשה. ומי שלא מכיר את עקר המעשה, אין עבודתו עבודה. ואם פוגם המעשה בדבור, לא נמצא מקום להשרות בו ברכה, ואין תפלתו תפלה, ונפגם אותו האיש למעלה ולמטה. אוי לאותו האיש שפוגם תפלתו, עבודת רבונו. עליו כתוב (ישעיה א) כי תבאו לראות כו', רמס חצרי לא תוסיפו הביא וגו', לא אוכל און ועצרה.

אם תפלה אינה שלמה כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה

והוא רחום יכפר עון וגו' (עח, לח): [זוהר

— זהו זה תהלים —

אותו גוף לקברו, ונדונים שניהם, זה לצדו וזה לצדו. וכל זה בעוד שהגוף קים על בריו, שהרי כיון שהגוף נתעבל, אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא כתוב בו, ולא יעיר כל חמתו. כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין כראוי לו. כיון שהגוף נתעבל, דין הרוח שוכך. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד כראוי לו נעשה לו. ולכן כמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהרקיב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום). שהרי אין להם כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כך - על אחת כמה וכמה לרשעים. ובזמן שהגוף נרקב ונבלה בעפר, הרי הדין שוכך מהכל, פרט לאותם חסידים העמודים של העולם שהם ראויים להעלות נשמתם לאותו מקום עליון שראוי להם, ומעטים הם בעולם.

אימתי יש דין גיהנום - תקנת והוא רחום - ומדוע אין אומרים אותה בימים טובים

[זוהר חדש מדרש רות (דף ע"ג א')] ושלשה ממנים שולטים בגיהנום מתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, חמה. וכל האחרים ממנים תחתם. וכל אותם הממנים רצים ושבים,

אבל אש הגיהנום לא שוככת מעל אלה שלא שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנום שואלים עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל הרשעים של כאן?! ואותם בעלי הדין משיבים להם: אלה הם הרשעים ששפדו בקדוש ברוך הוא ועברו על כל התורה. משום שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה לעולמים. וכל אותם הרשעים יוצאים ממקומם, ונתנת להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו הגוף שלהם ומכניסו לגיהנום לעיני הרשעים, ורואים אותו שמעלה תולעים, ולנשמה אין מנוחה באש הגיהנום. וכל אותם הרשעים ששם סוככים את אותו הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע שלא חשש לכבוד רבונו, וכפר בקדוש ברוך הוא, וכפר בכל התורה כלה. אוי לו! טוב שלא נברא ולא יבא לדין הזה ולבושה הזו! זהו שכתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. כי תולעתם לא תמות - מן הגוף. ואשם לא תכבה - מן הנשמה. והיו דראון לכל בשר - והיו די ראון, עד שכל רשעי העולם של שם יאמרו די לראיה הזו.

רבי יוסי אמר, ודאי כך זה, משום ששבת היא כנגד כל התורה, והתורה היא אש - משום שעברו על אש התורה, הרי אש הגיהנום דולק, שלא שוכך מעליהם לעולמים. אמר רבי יהודה, לאחר כשיוצאת שבת, בא אותו מלאך ומחזיר

לֹא יִזְכָּר כִּי בָשָׂר הָיְתָה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב: מ כַּמָּה יִמְרוּזְהוּ בַּמְדָּבָר יַעֲצִיבוּהוּ

זוהר תהלים

הדין מן העולם, והרשעים בגיהנם יש להם מנוחה, ומלאכי חבלה אינם שולטים עליהם משעה שקדש היום.

ועל כן אין אומרים בערב שבת והוא רחום, שלא יתעוררו מלאכי חבלה.

ולפיכך הוא אסור מפני כבודו של מלך המגן על הרשעים בשבת, להורות שפכר נסתלק הדין מן העולם, וכבר אין רשות למחבלים לחבל. לשומר שהיה מלקה את הרשעים. בא המלך להגן עליהם, ושם אותו לפניו. כיון שעומד לפני המלך, מי שמפחידים במלכות, האין זה קלונו של המלך? כך המלך הוא השבת, נוטל את רשעי הגיהנם לפניו, ומגן עליהם, וכל השומרים מעבירים מלפני המלך. מי שנוטל רצועה לפני המלך ומפחיד אותם, האין הוא קלונו של המלך? והוא הדין שאין לומר שומר עמו ישראל.

אוי להם מי שגורמים שילך לו מן העולם ולא ישוב לעולם שאלו הם שעושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (עח, לט): זוהר - תיקוני זוהר תקנא

תלתי' (דף 97 עג) זוהר תורה] הַנְּתִיב הַשְּׁנִי, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. מֵה זֶה וְרוּחַ? אֵלֶּא בּוֹדָאֵי בְּזִמְן שֶׁהַשְּׂכִינָה יוֹרְדַת לְגִלוֹת, הָרוּחַ הַזֶּה נוֹשֶׁבֶת עַל אוֹתָם שְׂמַתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, מִשׁוּם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת בֵּינֵיהֶם, וְהָרוּחַ הַזֶּה נַעֲשִׂית קוֹל, וְתֹאמַר כֵּן: אוֹתָם יִשְׁנִים שְׁשָׁנָה

ודנים בהם נפשותם של רשעים. וכל אותם כמות של מלאכי חבלה, כלם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם ברקיע. וקול הרשעים בגיהנם צוחים ואמרים: וי וי! ואין מרחם עליהם. ועל כל אלו השלשה ממנים, עם שאר כמות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר עליהם הפתוב (ישעיה טו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאיביו. כנגד שלשה משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפלת ערבית, כל הלילה, דנים לאותם אשר (שם כט) היה במחשך מעשיהם וגו', ומהרהרים הרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הפתוב (שם) והיה במחשך מעשיהם וגו'. (מיכה ב) הוי חשבי און ופעלי רע על משכבותם וגו'. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על כלם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם משתחשף הלילה. ועל זה נקראים לילות, כמו שנאמר (שיר ג) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחדה של גיהנם. ולפיכך תקנו בתפלת ערבית כל ימי השבוע, והוא רחום יכפר עון. על כי מאותה שעה שתחשך, דנים את הרשעים בגיהנם על ידי המשחיתים, שהם משחית אף וחמה. וכלם נכללים בזה של והוא רחום. משחית, זהו שכתוב (תהלים עח) ולא ישחית. אף, שכתוב והרבה להשיב אפו. חמה, שכתוב ולא יעיר כל חמתו. ולפיכך תקנו לומר והוא רחום בימי החל ולא בשבת. שכיון שנכנס שבת, מסתלק

בִּישׁוּמוֹן: מא וַיָּשׁוּבוּ וַיִּנְסוּ אֶל וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל חֲתוּנוֹ: מב לא זָכְרוּ אֶת יְהוָה יוֹם
 אֲשֶׁר פָּדָם מִנִּי צָר: מג אֲשֶׁר שָׁם בְּמִצְרַיִם אֲתוּתוֹ וּמִפְתּוֹ בְּשָׂדֵה צֹעַן:
 מד וַיַּחֲפֹד לָדָם יֵאָרִיחֵם וַנְּזַלִּיחֵם כֹּל יִשְׁתִּיּוֹן: מה יִשְׁלַח בָּהֶם עָרֹב וַיֹּאכְלֵם
 וַצַּפְרָדַע וַתִּשְׁחִיתֵם: מו וַיִּתֵּן לְחִסְיֵל יְבוּלָם וַיִּנְעֵם לְאַרְבֶּבֶת: מז יַחְרֹג בְּפָרָד גַּפְנָם
 וַשְׁקִמוֹתֵם בַּחֲנָמַל: מח וַיִּסְגֵּר לְבָרָד בְּעֵירִים וּמִקְנֵיהֶם לְרֹשָׁפִים: מט יִשְׁלַח בָּם
 חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וַצָּרָה מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים: נ יִפְלֹס נְתִיב לְאַפּוֹ לֹא חֲשָׂד
 מִמּוֹת נַפְשָׁם וַחֲתִיָּם לְדַבֵּר הַסְּגִיר: נא וַיִּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם רֵאשִׁית אוֹנִים
 בְּאַחֲלֵי חָם: נב וַיִּסַּע בְּצֹאן עֲמוֹ וַיִּנְהֲגֵם בַּעֲדָר בַּמִּדְבָּר: נג וַיִּנְחַם לְבָטַח וְלֹא פָחַדוּ
 וְאֵת אוֹיְבֵיהֶם פָּסַח הַיָּם: נד וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קְדִשׁוֹ הַר זֶה קִנְיַתָּה יְמִינוֹ: נה וַיִּגְרַשׁ
 מִפְּנֵיהֶם גּוֹיִם וַיַּפִּילֵם בַּחֲבַל נַחֲלָה וַיִּשְׁבֵּן בְּאַחֲלֵיהֶם שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל: נו וַיִּנְסוּ
 וַיִּמְרוּ אֶת אֱלֹהִים ^{הַמְּשַׁלְּחִים} עֲלֵיָן וְעֲדוּתָיו לֹא שָׁמְרוּ: נז וַיִּסְגְּרוּ וַיִּבְגְּדוּ בְּאֲבוֹתָם
 נִהְפְּכוּ בְּקִשְׁת רְמִיָּה: נח וַיִּבְעִיסוּהוּ בְּכִמוֹתָם וּבְפִסְלֵיהֶם וַקְּנִיאוּהוּ: נט שְׁמַע
 אֱלֹהִים ^{הַמְּשַׁלְּחִים} וַיִּתְעַבֵּר וַיִּמָּאֵם מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל: ס וַיִּמַּשׁ מִשְׁבֵּן שְׁלוֹ אֲחֵל שְׁבֵן
 בְּאָדָם: סא וַיִּתֵּן לְשָׁבִי עִזּוֹ וַתִּפְאַרְתּוֹ בֵּיד צָר: סב וַיִּסְגֵּר לְחֶרֶב עֲמוֹ וּבִנְחַלְתּוֹ
 הַתְּעַבֵּר: סג בַּחֲרוֹרֵי אֲבֵלָה אֵשׁ וּבַתּוֹלְתָיו לֹא הוֹלְלוּ: סד בַּחֲנִיּוֹ בַּחֲרֹב נִפְלוּ
 וְאִלְמִנְתּוֹ לֹא תִבְכְּיֶנָּה: סה וַיִּקַּץ בְּיָשָׁן אֲדָנִי בְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיּוֹן: סו וַיִּךְ צָרוֹ
 אַחֲזֹר חֲרַפְת עוֹלָם נָתַן לְמוֹ: סז וַיִּמָּאֵם בְּאַחֵל יוֹסֵף וּבְשִׁבְט אֶפְרַיִם לֹא בָחַר:
 סח וַיִּבְחַר אֶת שִׁבְט יְהוּדָה אֶת הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב: סט וַיִּכֵּן בָּמוֹ רְמִים מִקְדֵּשׁוֹ
 בְּאַרְצֵי יִסְדָּה לְעוֹלָם: ע וַיִּבְחַר בְּדוֹד עֲבָדוֹ וַיִּקְחֵהוּ מִמִּבְלָאת צֹאן: עא מֵאַחַר
 עֲלוֹת הַבְּיָאוֹ לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב עֲמוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ: עב וַיִּרְעַם בָּתָם לְבָבוֹ
 וּבַתְּבוֹנוֹת בְּפִיּוֹ יִנְחָם:

—== זוהר תהלים ==—

כְּצִיץ הַשָּׂדֶה, כָּל הַחֶסֶד שְׁעוֹשִׂים, עוֹשִׂים
 לְעֶצְמָם. וְאֶפְלוּ כָּל אֵלוֹ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה, כָּל חֶסֶד שְׁעוֹשִׂים - לְעֶצְמָם
 עוֹשִׂים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּזְכֹּר כִּי בִשָׁר הִמָּה רוּחַ
 הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, וְזוֹהֵי רוּחוֹ שֶׁל
 מְשִׁיחַ, אוֹי לָהֶם מִי שְׁגוֹרָמִים שִׁילֵךְ לוֹ מִן
 הָעוֹלָם וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, שְׁאֵלוֹ הֵם

בַּנְּחִירֵיהֶם, סְתוּמֵי הָעֵינַיִם וְאֲטוּמֵי הַלֵּב,
 קוֹמוּ וְהִתְעוֹרְרוּ אֶל הַשְּׂכִינָה, שֵׁישׁ לְכֶם לֵב
 בְּלֵי הַשְּׂכָל לְדַעַת אוֹתָהּ, וְהִיא בֵּינֵיכֶם.
 וְסוּד הַדָּבָר - קוֹל אוֹמֵר קְרָא, כְּמוֹ קְרָא נָא
 הַיֵּשׁ עוֹנֵךְ וְאֵל מִי מִקְדוּשִׁים תִּפְנֶה, וְהִיא
 אוֹמֶרֶת מָה אֶקְרָא, כָּל הַבִּשָּׁר חֲצִיר, הַכֹּל
 הֵם כְּבִהְמוֹת שְׂאוּכְלוֹת חֲצִיר, וְכֹל חֶסֶדוֹ

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שְׁעוּשִׁים אֶת הַתּוֹרָה יִבְשָׁה, וְלֹא רוּצִים
 לְהַשְׁתַּדֵּל בְּחֻכְמַת הַקְּבָלָה, וְגוֹרְמִים
 שְׁמִסְתַּלֵּק מֵעֵין הַחֻכְמָה, שֶׁהִיא י' מִמְּנָה,
 וְנִשְׁאַרְתַּ ב' יִבְשָׁה, אוֹי לָהֶם שְׁגוֹרְמִים עֲנִיּוֹת
 וְחָרֵב וּבְזָה וְהָרֵג וְאַבְדֵן בְּעוֹלָם, וְהָרוּחַ הַזֶּה
 שְׁמִסְתַּלֵּקֶת הִיא רוּחַ הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר,
 וְהִיא רוּחַ הַקִּדְּשׁ, וְהִיא רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה
 רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה.

טז לחודש

עט א מזמור לאספה אלהים ^{תקנתה תהלים} באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים: ב נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסדיך לחיות ארץ: ג שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר: ד היינו חרפה לשבנינו לעג וקלם לסביבותינו: ה עד מה יהוה ^{תקנתה תהלים} תאנה לנצח תבער כמו אש קנאתך: ו שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו: ז כי אבל את יעקב ואת נוהו השמו: ח אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד: ט עזרנו אלהי ^{תקנתה תהלים} ישענו על דבר

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להכניע שונאים

אלהים באו גוים (עט, א): [שימוש תהלים לפרק עט] טוב לאמרו להמית שונאים.

— זוהר תהלים —

בא לחטא לפניו כבתחלה - אותם חטאים ראשונים שהעביר מלפניו, חשב עליהם, ולכן כתוב אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך וגו'. שאם רחמיך לא יקדימו על ישראל, לא יוכלו לעמד בעולם. משום שכמה הם בעלי הדין הקשה, בעלי מגנים, וכמה מלשינים שעומדים עליהם שלישראל למעלה, ואלמלא שהקדים הקדוש ברוך הוא רחמים על ישראל, עד שלא ישגיח בדינם, לא יוכלו לעמד בעולם. ועל זה מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד, דלות של מעשים טובים, דלות של מעשים כשרים [לפני הקדוש ברוך הוא]. בא תראה, אלמלא יסגלו ישראל מעשים כשרים לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו עומדים עמים עובדי כוכבים ומזלות בעולם, אבל ישראל הם גורמים לשאר עמים עובדי כוכבים ומזלות לזקף ראשיהם בעולם. שאלמלא ישראל לא היו חוטאים לפני הקדוש ברוך

הקב"ה כרחם אב על בנים ואין זוכר לנו העונות

אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. (עט, ח): [זוהר בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רבי חזקיה ורבי יוסי ורבי יהודה היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, כל אחד ואחד מאתנו יאמר דברי תורה. פתח רבי יהודה ואמר, (תהלים עט) אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. בא ראה, הקדוש ברוך הוא, באהבת ישראל אוהב אותם, שהם גורלו וירשתו, לא מסתכל אחר בדינם, פרט לו לבדו. וכיון שהוא מסתכל בדינם, מתמלא עליהם רחמים, משום שהוא כאב שמרחם על הבנים, כמו שנאמר (שם קג) כרחם אב על בנים רחם ה' וגו'. וכיון שנמצאים להם חטאים, מעביר אותם ראשון ראשון, עד שמעביר כלם מלפניו. וכיון שהעביר כלם מלפניו, לא נשארים עליהם חטאים לתת שלטון לצד האחר של דין עליהם.

כבוד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: י לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם יְיָ עֲבָדֵיהֶם יִדְרֹעַ (בגיים) בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִים: יא תְּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנִי אֲסִיר בְּגִדְלִי וְרוּעֵךָ הוֹתֵר בְּגִי תִּמְוֶתֶה: יב וְהִשָּׁב לִשְׂבִינֵנוּ שְׂבָעֵתִים אֶל חֵיקֶם חֲרָפְתָם אֲשֶׁר חֲרָפוּךָ אֲדַנִּי: יג וְאֲנַחְנוּ עִמָּךָ וְצִאֵן מִרְעִיתֶךָ גֹּדֶה לְךָ לְעוֹלָם לְדֹר וָדֹר נִסְפָר תְּהַלֵּלְתֶךָ:

— זוהר תהלים —

הוא, שְׁאָר עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת נִכְפָּים לְפָנֶיהֶם. וּבֹא רֵא, אֶלְמֶלֶא שֶׁהַמְּשִׁיכּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂים רָעִים לְצַד אַחַר בְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, הָרִי נִתְבָּאָר, שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת בְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא הִגְלוּ מֵעַל הָאָרֶץ, וְעַל זֶה כְּתוּב כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד, שְׁאִין לָנוּ מַעֲשֵׂים כְּשָׂרִים כְּרֹאוּי, וְלִכֵּן כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד מֵהַר יְקַדְמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ

וְלִסְבֹּל אֶת הַגְּלוּת. אֲבָל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת, פּוֹתְחִים סְפָרִים, וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים, וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, וּמִתְנַחֲמִים בְּגִלוּתָם, וְשְׁאָר הָעַמִּים מִחֲרָפִים וּמִגְדָּפִים אוֹתָם וְאוֹמְרִים: אֵיזָה אֱלֹהֵיכֶם? אֵיזָה אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵתָם אוֹמְרִים שְׂמַעְתְּדוֹת לָכֶם, וְכִי כָּל עַמִּי הָאָרֶץ יִתְבַּיְשׁוּ מִכֶּם?

זֶהוּ שְׂכַתוֹב, (שם טו) שְׂמָעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֶיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם וְגו'.

מָה זֶה הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ? אֵלּוֹ שְׂסָבְלוּ כְּמָה רְעוֹת, כְּמָה שְׂמוֹעוֹת שְׂמָעוּ אֵלֶּה עַל אֵלֶּה וְאֵלֶּה אַחַר אֵלֶּה וְחָרְדוּ עֲלֵיהֶן, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו' קוֹל חֲרָדָה שְׂמָעֵנוּ פָּחַד וְאִין שְׁלוֹם וְגו'. אוֹתָם חֲרָדִים תְּמִיד אֶל דְּבָרוֹ כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין. אָמְרוּ אַחֲיֶיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם - אֵלֶּה הֵם אַחֲיֶיכֶם בְּנֵי עֶשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם - כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (איכה ד) סוּרוּ טְמֵא קְרָאוּ לָמוֹ. שְׁאִין עִם שְׂמִבְזִים אוֹתָם בְּפָנִים וְרוֹקְקִים בְּפָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְּנֵי אָדוּם, וְכֹלֵם אוֹמְרִים שְׂטֵמָאִים כְּמוֹ נְדָה, וְזֶהוּ מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֹּד ה', אָנוּ (שְׂאוּמִרִים) בְּנֵי אֵל חַי, שְׂבָנוּ יִתְכַבֵּד שְׁמוֹ, אָנוּ שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ שְׂנַקְרָא גְדוֹל, (בְּרֵאשִׁית כז) עֶשׂוּ בְּנוֹ הַגְּדֹל. וּבִשְׁם הַזֶּה נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדוֹל, (תהלים קמה) גְדוֹל

אֶלְמֶלֶא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד וְלִסְבֹּל אֶת הַגְּלוּת אֲבָל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת פּוֹתְחִים סְפָרִים וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם הַקְּב"ה עֲלֵיהֶם וּמִתְנַחֲמִים בְּגִלוּתָם

לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם יְיָ עֲבָדֵיהֶם יִדְרֹעַ בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִים (עמ"ס): [זוהר ח"ב (דף קפ"ח): זוהר תורה] פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יִבְשׁוּ וְיִכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי הָאֱמֶת, וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהֶם כְּמָה רְעוֹת בְּגִלוּתָם. וְאֶלְמֶלֶא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שתולה קללתו באחר, משום שאתם
אומרים שאז יבשו ויכלמו, ומשום כך
רוח הקדש היתה אומרת הדבר כך, ועל
זה הן יבשו ויכלמו כל הנחרים כך. מי הם
כל הנחרים כך? אלה שחזקו את נחיריהם
ברגז עליך בגלות הזו. באותו זמן יבשו
ויכלמו מכל הטובות שיראו אצל ישראל.

ה' ומהלל מאד. אנו בני הגדול, והוא
גדול. ודאי למען שמי יכבד ה'. אבל אתם
קטנים מהכל, כתוב יעקב בנה הקטן, איה
אלהיכם? איה אותן טובות שיתבישו כל
העמים משמתכם? מי יתן ונראה
בשמתכם כמו שאתם אומרים, והם
יבשו, (רוח הקדש אומר והם יבשו) (עוד, כמי) כמי

ב א לַמְּנַצֵּחַ אֵל שְׁשָׁנִים עֲדוּת לְאַסֵּף מְזֻמּוֹר: ב רַעַה יִשְׂרָאֵל הָאֲזִינָה נִחַג בְּצִאן
 יוֹסֵף יֵשֵׁב תְּכַרְכְּבִים הוֹפִיעָה: ג לִפְנֵי אֶפְרַיִם וּבְנֵימָן וּמְנַשֶּׁה עוֹרְרָה אֶת
 גְּבוּרָתָךְ וְלָכֵה לִישַׁעְתָּה לָנוּ: ד אֱלֹהִים תְּהַלְלֵם הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה:
 ה יְהוָה־יִתְּנָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד מְתֵי עֲשֵׂנָת בַּתְּפִלַּת עַמֶּךָ: ו הַאֲכִלְתֶּם
 לֶחֶם דְּמָעָה וַתִּשְׁקֹמוּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: ז תְּשִׁימוּנוּ מְדוּן לְשִׁבְנוּ וְאִיבִינוּ יִלְעִנוּ
 לָמוּ: ח אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה: ט גִּפְן מִמְצָרִים תִּסְיַע
 תִּגְרַשׁ גּוֹיִם וַתִּטְעֵהָ: י פְּנִיתָ לִפְנֵיהָ וַתִּשְׂרַשׁ שְׂרָשִׁיהָ וַתַּמְלֵא אֶרֶץ: יא כִּסּוּ הַרִים
 צִלָּה וְעַנְפֵיהָ אֲרִזֵי אֵל: יב תִּשְׁלַח קַצִּירָהּ עַד יָם וְאֵל נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ: יג לָמָּה פָּרַצְתָּ
 גְּדִרְיָהּ וְאֲרוּחָהּ כָּל עַבְרֵי דָרְךָ: יד יְבַרְסֶמְנָה חֲזוֹר מִיַּעַר וְזִיז שְׂדֵי יַרְעֵנָה: טו אֱלֹהִים

===== שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים =====

לבל תעבוד עבודת מינות

רועה ישראל (פ, ב): [שימוש תהלים לפרק פ] טוב לאמרו לבל תעבוד עבודת אלילים.

===== זוהר תהלים =====

אין שבור כגפן בנטיעתו שבור בענביו
 שבור שהם כתושים בין הרגלים

גפן ממצרים תסיע וגו' (פ, ט): [זוהר ח"ב

רעיא מהימנא (דק 97)] אמר רועה הנאמן

וכך מכל האילנות אין שבור כגפן.

בנטיעתו שבור, בענביו שבור, שהם

כתושים בין הרגלים. וכך זית, הזיתים

שלה כתושים. בגלות נמשלו ישראל להם,

זהו שכתוב (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע.

וכן בגלות הרביעית, (ישעיה ה) כי כרם ה'

צבאות בית ישראל. וכמו זה ישראל

משולים לזית, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי

תאר. ומשום כך (תהלים קכח) אשתך כגפן

פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים.

סמוך זה לזה, משום שהם שבורים

בגלות. ואחר שיהיו נקיים מתוך פסלת,

יתקדשו לבית המקדש ביין לנסף על גבי

המזבח, וזיתים להדליק מאור נרות

למנוחה. ומי זוכה לזה? יין שלא התנסף

לפוככים ומזלות. שערכ רב הם יין

שהתנסף לכוכבים ומזלות, ומהם

משמדים, מינים, אפיקורסים, משמדים

לעברות שבכל התורה כלה.

וישראל שנאמר בהם, ויתערכו בגוים

וילמדו מעשיהם. עד שיהיו

דרוכים בין רגליהם, בגלות הם לא נבררו

מהם. ובשבילם אמר דוד, עליו השלום,

(שם מט) למה אירא בימי רע עון עקבי

יסבני. ועליהם אמר שלמה (שיר השירים א)

צאי לך בעקבי הצאן. ביעקב. שעליו

נאמר אל הנחש הקדמוני שפתה את חנה,

(בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו

עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים

לתפוחים ולכל הריחות הטובים, כמו

שביציאת מצרים, שכתוב בה (שיר השירים ח)

תחת התפוח עוררתך:

צְבָאוֹת שׁוֹב נָא הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת: מִן וּכְנָה אֲשֶׁר נִמְעָה
 וְיִמְיָנָה וְעַל בֶּן אֲמֻצָּתָה לֵךְ: יוֹ שְׂרָפָה בְּאֵשׁ בְּסוּחָה מִנְעֵרַת פְּנִיךָ יֹאבְדוּ: יֵה תַחִי
 יְרֵךְ עַל אִישׁ וְיִמְיָנָה עַל בֶּן אָדָם אֲמֻצָּת לֵךְ: יֵה וְלֹא נִסּוּג מִמְּךָ תַחֲנוּנֵי וּבִשְׂמֹךְ
 נִקְרָא: כִּי יִחַזְקֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו הָאֵל פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה:

זוהר תהלים

עניני החלומות וכחותם

הרחמים הבאים מלפני כסא הכבוד על ידי
 שמיעת קול השופר

הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּגו' (פ, טז): [זוהר ח"א
 פ' ויחי (דף רלח.)] וְחִלּוּם הוּא דְרָגָה
 תַּחְתּוֹנָה הִיא חִיצוֹנָה, שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, חִלּוּם
 הוּא אֶחָד מִשְׁשֵׁים שֶׁל נְבוּאָה, מָה הֵטַעַם?
 מִשׁוּם שֶׁבָּא מִדְּרָגָה שְׁשִׁית לְמִטָּה, וְהָרֵי
 נִתְבָּאֵר. בֹּא רְאֵה, הַחִלּוּם נִרְאֶה לְכֻלָּם,
 מִשׁוּם שֶׁחִלּוּם בָּא מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְיִוֵּרֵד
 בְּכַמָּה דְרָגוֹת, וְנִרְאֶה חִלּוּם, אֶפְלוּ לְחִיבִים
 וְאֶפְלוּ לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזּוֹלוֹת. מִשׁוּם
 שֶׁלְפָעֲמִים לּוֹקְחִים חִלּוּם וְשׁוֹמְעִים אוֹתָם
 הַמֵּינִים הָרַעִים, וּמוֹדִיעִים לְבְנֵי אָדָם.
 מֵהֵם שְׁצוֹחֲקִים [בַּהֵם] עַל בְּנֵי אָדָם
 וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים כּוֹזְבִים, וְלְפָעֲמִים
 שׁוֹמְעִים דְּבָרֵי אֱמֶת, וְלְפָעֲמִים שֶׁהֵם
 שְׁלוּחִים לְרַשְׁעִים וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים
 עֲלִיוֹנִים. מָה כָּתוּב בְּרִשְׁעֵי הַזֶּה? רְאֵה
 חִלּוּם אֱמֶת, שֶׁכָּתוּב וּבְגִפְנֵי שְׁלֶשָׁה שְׂרִיגִים.
 מֵהֵי גִפֶּן? זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים
 פ) הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת.
 מִשָּׁמַיִם, שְׁהָרֵי מִמָּקוֹם זֶה נִזְרָקָה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאֲמַר (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ.
 וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת, גְּפֶן שֶׁהִיא זֹאת, וְדָאֵי.
 שְׁלֶשָׁה שְׂרִיגִים - כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (בְּרַשִׁית כט)
 שְׁלֶשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ. וְהִיא
 כְּפִרְחַת - שֶׁכָּתוּב (מַלְכִים א ה) וַתֵּרֶב חֲכַמַת
 שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵאִירָה הַלְּבָנָה. עֲלֵתָה נְצִיחָה - זוֹ
 יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה.

תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר וּגו' (פא, ד): [זוהר ח"א
 פ' וירא (דף קיד.)] בֹּא רְאֵה, כְּמוֹ זֶה
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים, שֶׁנִּמְצָא הַדִּין
 בְּעוֹלָם, הוּא עוֹמֵד לְקַטְרֵג, וְיִשְׂרָאֵל
 צְרִיכִים לְהִתְעוֹרֵר בְּשׁוֹפָר וּלְעוֹרֵר קוֹל
 שְׁכָלוֹל בְּאֵשׁ וּמִי"ם רו"ח וְנִעְשִׂים אֶחָד,
 וְלִהְשָׁמִיעַ אוֹתוֹ קוֹל מִתּוֹךְ הַשׁוֹפָר. וְאוֹתוֹ
 קוֹל עוֹלָה עַד מְקוֹם שְׁיוֹשֵׁב כְּסֵא הַדִּין
 וּמִכָּה בּוֹ וְעוֹלָה. כִּינּוּן שְׁמִינֵי הַקּוֹל הַזֶּה
 מִלְּמִטָּה, הַקּוֹל שֶׁל יַעֲקֹב נִתְקַן לְמַעְלָה,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים. שְׁהָרֵי
 כְּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְעוֹרְרִים לְמִטָּה קוֹל אֶחָד
 כָּלוֹל בְּאֵשׁ וּרו"ח מִי"ם שְׁיוֹצְאִים כְּאֶחָד
 מִתּוֹךְ הַשׁוֹפָר, כִּךָּ גַם מִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה
 שׁוֹפָר. וְאוֹתוֹ קוֹל שְׁכָלוֹל בְּאֵשׁ וּמִי"ם
 רו"ח נִתְקַן, וְיוֹצֵא זֶה מִלְּמִטָּה זֶה
 מִלְּמַעְלָה, וְנִתְקַן הָעוֹלָם וְנִמְצָאִים
 הַרְחָמִים.

וְאוֹתוֹ מְקַטְרֵג מִתְעַרְבֵב, שֶׁחֹשֵׁב לְשַׁלֵּט
 בְּדִין וּלְקַטְרֵג בְּעוֹלָם, וְרוֹאֵה
 שְׁמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים. אֲזוֹ מִתְעַרְבֵב וְתֵשׁ
 כַּחוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְעֲשׂוֹת דְּבָר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא דֵּן אֶת הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים. שָׂאֵם תֵּאמַר
 שְׁנַעֲשֵׂה דִין - לֹא כִּךָּ! אֲלֵא מִתְחַבְּרִים
 רַחֲמִים עִם דִּין, וְהָעוֹלָם נִדוֹן בְּרַחֲמִים. בֹּא
 רְאֵה, כְּתוּב (תְּהִלִּים פא) תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר

—== זוהר תהלים ==—

מתערבב ולא יודע כלום ולא יכול לשלט.

והקדוש ברוך הוא דן את ישראל ברחמים וחס עליהם ומוצא להם זמן כל אותם עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים לקבל את כל אותם השבים לפניו ולכפר להם מחטאייהם ומעלה אותם ליום הכפורים. ועל זה בכל מצוה הקדוש ברוך הוא את ישראל לעשות מעשה, כדי שלא ישלט עליהם מי שלא צריך ולא ישלט עליהם הדין ויהיו כלם צדיקים בארץ כאהבת האב על הבנים [בני אדם], והכל תלוי במעשה ובדבורים, והרי בארנו הדברים.

בפסה ליום חגנו, שהלבנה מתכסה, שהרי אז שולט הנחש הרע ויכול להזיק לעולם. וכשמתעוררים רחמים, עולה הלבנה ומעברת משם, והוא מתערבב ולא יכול לשלט, ועובר שלא יתקרב לשם, ולכן בראש השנה צריך לערבב אותו כמי שמתעורר משנתו ולא יודע כלום. ביום הכפורים צריך לנוח ולעשות לו נחת רוח בשעיר שמקריבים לו, ואז מתהפך לסגור על ישראל, אבל ביום של ראש השנה מתערבב, שלא יודע ולא יכול לעשות כלום. רואה התעוררות של הרחמים עולים מלמטה ורחמים מלמעלה והלבנה עולה ביניהם, אז הוא

פא א לְמִנְצַח עַל הַגְּתִית לְאַסֵּף: ב הֲרִינֵנוּ לְאֱלֹהִים עֲזֹנֵנוּ הֲרִיעֵנוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג שְׂאוּ זְמֵרָה וְתִנּוּ תֵּף כַּנּוֹר נְעִים עִם נֶבֶל: ד תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חֲגֻנּוּ: ה בִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב:

למו שי לו מחשבות עבודה זרה

הרנינו לאלהים (פא, ב): [שימוש תהלים לפרק פא] ג"כ לבל תעבוד ע"א.

זוהר תהלים

אשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִתְרַצָּה בָּהֶם וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): נווהר ויקרא 9' אמור (דף צ"ח:)] בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שם פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חֲגֻנּוּ. אשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִתְרַצָּה בָּהֶם, וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (יהושע כד) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִמְּקוֹם רְחוֹק הִתְרַצָּה בָּהֶם וְקָרַב אוֹתָם אֵלָיו, וְכָתוּב, וַאֲקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם מֵעֵבֶר הַנְּהַר וְגו'. בַּפְּסוּקִים הִלְלוּ יֵשׁ לַהֲסִתְפַּל, וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְכָל שֶׁפֶן יְהוֹשֻׁעַ?

א"א כָּל הַתּוֹרָה נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ נִסְתַּר וְנִגְלָה, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוֹשׁ, וְעַל כֵּן הִיא נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ. אִם יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים, לְמָה כָּתוּב כֹּה אָמַר ה' ? אֶלָּא וַדַּאי סֵתֵר הַדְּבָר - הַטּוֹב הָרַב שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִתְרַצָּה בְּאֲבוֹתָ, וְעָשָׂה אוֹתָם מְרַכְבֵּה קְדוּשָׁה עֲלֵיוֹנָה

חק ומשפט - דין רפיא ודינא קשיןא

תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): נווהר ח"ג

9' פנחס (דף קל"א:)] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים

ו עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע:
ז הסירותי מסבל שכמו בפיו מדוד תעברנה: ח בצרה קראת ואחלצה אענך

זוהר תהלים

אדם גלויים לפניו? אלא שלא לתן פתחון
פה לבני אדם. ראה מה כתוב ולוט? ישב
בשער סדם, שהיה יושב לנסות את
הבריות.

יוסף הצדיק - למד שבעים לשון ולשון
הקדש ביותר

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
פנחס (דף ר"ג)] רבי חייא פתח, (תהלים

פא) עדות ביהוסף שמו וגו'. הרי פרשוה
שלמד שבעים לשון, ולשון הקדש יותר.
זהו שכתוב (סם) שפת לא ידעתי אשמע.
אבל מה זו עדות? בא וראה, בשעה
שאשת פוטיפר אחזה בו לאותו הדבר,
עשה יוסף עצמו כמי שלא יודע לשונה,
וכן בכל יום עד אותה שעה אחרונה,
שכתוב (בראשית ט) ותתפשהו בבגדו. מה
זה ותתפשהו? אלא משום שעשה עצמו
כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש צונחת
בנגדו: (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה
אמריה החליקה. מה בא להשמיענו? אלא
כל מי ששומר עצמו מזה, מתקשר
לשכינה ואחוז באותה עדות. ומהי? ה'
שנתוספה בו, שכתוב עדות ביהוסף שמו.
גם כאן התוספה י' בפניחם על שקנא בזה.

יוסף נקרא צדיק כל - ובו תורה שבכתב

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף ל"ג)] יוסף הכיר את

הקדוש ברוך הוא מתוך האספקלריה

פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו.
תקעו בחדש שופר, מהו בחדש? זה בית
דין רפה, שנקרא חדש. בכסה - (כסא של
העולם העליון, כסא של אות ה', זה פחד יצחק שהוא
כסא למלך העליון. עוד בכסה) זה דין קשה, פחד
יצחק. דין שמתכסה תמיד, שאין הוא דין
בגלוי. כי חק - זה דין רפה. ומשפט - זה
דין (קשה). ושניהם הם כאחד. בגלל זה שני
מים, ושניהם בסוד אחד.

כל הכובש את יצרו - מחיל עליו את
מלכות השמים

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
וירא, מדרש הנעלם (דף ק"ג)] רבי פתח
בפסוק זה, (שופטים ג) ואלה הגוים אשר
הניח ה' לנסות בם את ישראל. אמר רבי,
ראיתי באותו עולם, [ואין העולם] עומד
[ואין מעלה] אלא באותם ששולטים על
רצון לבם, שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף
שמו וגו'. אמר רב יהודה, למה זכה יוסף
לאותה המעלה והמלכות? בשביל שכבש
יצרו. ששנינו, כל הכובש את יצרו, מחיל
עליו את מלכות השמים. שאמר רב אחא,
לא ברא הקדוש ברוך הוא את היצר הרע
אלא לנסות בו בני אדם. והאם רוצה
הקדוש ברוך הוא לנסות בני אדם? כן.
שאמר רב אחא, מנין לנו? משכתוב (דברים
יג) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות
והמופת וגו', כי מנסה ה' אלהיכם וגו'.
ולמה צריך נסיון, שהרי כל מעשי בני

בְּסֵתֶר רַעַם אֲבַחֲנֶךָ עַל מִי מְרִיבָה סֵלָה: ט שְׁמַע עַמִּי וְאֶעֱיֶדְהָ בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם

זוהר תהלים

אומרים: מה טיבם של שני ארונות האלו? ומשיבים להם: קים זה מה שכתוב בזה. קי"ם ודאי, זהו שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, הוא הקיום של העולם.

אורז"תא - שמה דקודשא ברוף הוא וצריף לכבדה כראוי

שְׁמַע עַמִּי וְאֶעֱיֶדְהָ בְּךָ וְגו' (פא, ט): [זוהר
 ח"ב פ' ט' משפטים (דף קכ"ד)] דבר אחר
 ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו - רבי
 יהודה פתח, (תהלים פא) שְׁמַע עַמִּי וְאֶעֱיֶדְהָ
 בְּךָ וְגו', לא יהיה בך אל זר וגו'. אנכי ה'
 אלהיך המעלך מארץ מצרים וגו'.
 הפסוקים הללו אמרם דוד ברוח הקדוש,
 ויש להתבונן בהם. שְׁמַע עַמִּי - בכמה
 מקומות הזהירה התורה את האדם, בכמה
 מקומות מזהיר הקדוש ברוף הוא את
 האדם, והכל לתועלת האדם כדי שישמר
 את מצוות התורה. שְׁכַל מִי שִׁישְׁמַר אֶת
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמִי
 שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. שְׁשִׁנִּנוּ, כָּל
 הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וּמִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בָּהּ כְּמִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קָדוֹשׁ
 אֶחָד, שֵׁם עֲלִיּוֹן, שֵׁם שְׁפוֹלֵל אֶת כָּל
 הַשָּׁמַיִם, וּמִי שִׁגִּיר מִמֶּנָּה אוֹת אַחַת כָּאֵלוֹ
 עָשָׂה פָגַם בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. שְׁשִׁנִּנוּ, וְשֵׁם
 אֱלֹהִים אַחֲרֵים לֹא תִזְכְּרוּ - לֹא תוֹסִיף עַל
 הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנָּה. רַבִּי חֵיטָא אָמַר,
 וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים - זֶה מִי שִׁמְתַעֲסֵק
 בַּסְּפָרִים אַחֲרֵים שֶׁאֵינָם מִצַּד הַתּוֹרָה. לֹא
 יִשְׁמַע עַל פִּיךָ - שְׁאִסוּר אִפְלוֹ לְהִזְכִּירם

ההיא שנקראת כל, ועל פן נקרא יוסף
 כלכל, שכתוב (בראשית מז) ויכלכל יוסף,
 ונקרא יסוד עולם. משה ואהרן הם שני
 כרובים, שנשמע הקול שלמעלה
 מביניהם, ועל פן נתנה תורה על ידיהם.
 זהו שכתוב (שמות כה) ונועדתי לך שם
 ודברתי אתך וגומר. והם שני הכרובים
 שלמעלה, הם נצח והוד, והם שני תומכי
 הגוף. כמו כן יש לה לגבירה למטה שני
 כרובים תחתיה, שיונקים ממנה, והם
 עליונים ודאי, על ארון העדות, שנקרא
 צדק ארון העדות. ומי העדות? זה יוסף,
 זהו שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו.
 ונקרא תורה שבכתב, והארון הזה תורה
 שבעל פה.

בא וראה, כל אותם אבות עליונים
 שאחוזים למעלה, כלם רמוזים
 בתורה שבכתב, תורת ה', ודוד שהוא
 אחוז בביתא, שהיא תורה שבעל פה,
 רמוז בדברי קבלה, ומשום כך נקראת
 קבלה, שמקבלת אור מתורה שבכתב,
 שנקרא צדיק, ונקרא יוסף, ונקראת כל.
 ואותם שני הכרובים העליונים עומדים על
 אותו ארון העדות. זהו שכתוב והנצח
 וההוד כי כל בשמים ובארץ, וזהו סיום
 של השמים, ומזוג לארץ הזו. וכך הוא,
 שכל מה שבא הקדוש ברוף הוא - בא
 כנגדו למטה. ויוסף נקרא עדות, זהו
 שכתוב עדות ביהוסף שמו, ועל פן שמו
 של יוסף שלם בכל, למעלה ולמטה. ועל
 זה שנינו, ארון של יוסף וארון השכינה
 היו הולכים יחד במדבר, וכל העולם היו

תִּשְׁמַע לִי: י לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר: יא אֲנֹכִי יְהוָה: יב אֱלֹהֶיךָ תִּשְׁמַע לְךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם הִרְחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֲהוּ: יג וְלֹא שָׁמַע עִמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי: יד וְאִשְׁלַחְהוּ בִּשְׂרִירוֹת לִבָּם יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: יו לֹא עָמִי שָׁמַע לִי וְיִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהִלְכוּ: יז בְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם אֲבַנִּיעַ וְעַל צָרֵיהֶם

זוהר תהלים

ועל זה, ונשא חטאו. אבל ונגב שם ה' מות יומת. אמר רבי יהודה, אם כך, למה ונשא חטאו? ונסלח חטאו היה צריך להיות! (אלא) אמר לו, כמו שאמר אלהי, כמו שבארנו סתם, ולא פרש. רבי חייא אמר, כי יקלל אלהיו סתם, ולא פרש, וזה ודאי ונשא חטאו. אבל ונגב שם ה' מות יומת, שהרי כאן תלויה אמונת הכל, ואין לו רשות לטען עליו כלל.

אמר רבי יוסי, כך זה ודאי, שהרי השם הזה הנו אמונת העליונים והתחתונים, ועל זה עומדים כל העולמות, באות זעירה אחת תלויים אלף אלפים ורבוא רבבות עולמות של תשוקות, ועל זה שנינו, האותיות הללו קשורות אלו באלו, וכמה אלף רבבות עליונים (עולמות) תלויים בכל אות ואות, ועולות ונקשרות באמונה (בגלוי), ונסתר בהם מה שלא השיגו העליונים והתחתונים, התורה תלויה בהם, העולם הזה והעולם הבא, הוא ושמו אחד. ועל כן כתוב, (תהלים לט) אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני. וכתוב, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך.

לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר - שלא תהא נוח לכעס לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר (פא, ט): זוהר חדש פ' נח (דף כ"ז): אלה תולדת נח, רבי

וללמד מהם טעם, כל שפן על התורה.

שלא יכניס אדם את היצר הרע לתוכו. שכל מי שבא להתחבר עמו אל זר שרוי בתוכו שהרי כשמתחבר בו אדם מייד בא לעבר על דברי תורה ובא לעבר על אמונת השם הקדוש

שָׁמַע עִמִּי וְאֶעֱיֶדָה בְּךָ וְגו' (פא, ט): זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"א): איש איש כי

יקלל אלהיו ונשא חטאו. רבי יצחק פתח, (תהלים פא) שָׁמַע עִמִּי וְאֶעֱיֶדָה בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר. כִּי־כֵן שְׁכָתוֹב לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, מֵה זֶה וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר? אֵלָּא לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, שְׁלֵא יִכְנִיס אָדָם אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְתוֹכוֹ. שְׁכָל מִי שֶׁבָּא לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, אֵל זֶר שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר בּוֹ אָדָם, מִיִּד בָּא לְעֵבֵר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, וּבָא לְעֵבֵר עַל אֲמוֹנַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּבָא אַחֵר כִּךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֱלִילִים אַחֵרִים, וְעַל זֶה כְּתוֹב לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר. כִּי־כֵן שְׁלֵא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, לֹא תִבָּא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֱלִילִים אַחֵרִים וְלְעֵבֵר עַל אֲמוֹנַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר, וְזוֹהִי אֲמוֹנָה רְעָה שֶׁל הָאָדָם. וְעַל זֶה, כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו, שְׂיִכּוֹל לְטַעַן שֶׁהוּא קָלַל אֶת אוֹתוֹ אֵל זֶר, יֵצֵר הָרַע שֶׁלְּפַעֲמִים שׁוֹרֵה עָלָיו, וְאֵנוּ אֵינָנוּ יוֹדְעִים אִם דְּבָרָיו אֲמַת אוֹ לֹא.

אָשִׁיב יָדַי: מִן מְשֻׁנְאֵי יְהוֹנָדָב יִבְחָשׁוּ לִּי וַיְהִי עִתָּם לְעוֹלָם: י וַיֵּאבְדוּ
מִחֲלָב חֲמָה וּמִצּוֹר דְּבַשׁ אֲשֶׁר בִּיעָד:

— זוהר תהלים —

אַבְל בְּדַבְרִים אַחֲרִים אָסוּר לֹא לְכַעַס.
וְהַרְבּ אֲצֵל תְּלִמִיד, כְּדֵי שֶׁיֵּהָא מְצוּי
בְּכַבּוּדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ - מִתָּר. וְאֲצֵל שְׁאָר הָעַם,
לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרְאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שְׁמַיִם -
מִתָּר. וְשְׁאָר אֲנָשִׁים אָסוּר, שְׂאִין כְּעֶסְנוֹתָם
לִירְאָת שְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת
הַצַּדִּיק - קָשָׁה לְכַעַס, וְנוֹחַ לְרַצוֹת. וְזוֹ
הַמִּדָּה גְּדוּלָה מְכֻלָּן. וּבֵא הַכְּתוּב לְהוֹרוֹת,
אַלֶּה תוֹלְדֵת נֹחַ - נֹחַ בְּדַעְתּוֹ, נֹחַ
בְּדַבּוּרוֹ, נֹחַ בְּמַהֲלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה זֶה?
אִישׁ צַדִּיק. וּכְשִׁמַּת, אֹמְרִים עָלָיו: אִי
עָנּוּ, אִי חָסִיד. תְּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ, וְלָמָּה
יִזְכֶּה? אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ, לְמַעַלָּה
עַל כָּל הַמַּעֲלוֹת.

אַלְכֶסְנֵדְרָאֵי פְתַח, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בְּךָ
אַל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכַר. לֹא יִהְיֶה
בְּךָ אֵל זָר - זֶה יֵצֵר הָרַע. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
לְאֵל נֹכַר - שְׁלֹא תִבְעַל אֲרַמִּית. רַבִּי
אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר - שְׁלֹא
תִהְיֶה נֹחַ לְכַעַס. שְׁכָל הַכּוֹעֵס, כְּאֵלוֹ עוֹבֵד
עֲבוֹדַת אֱלִילִים. שְׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כְּךָ
הוּא דְרַכּוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע: הַיּוֹם אֹמֵר לְךָ
עֲשֵׂה כְךָ, וְלִמְחַר אֹמֵר לְךָ עֲבֹד עֲבוֹדָה
זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד. הוּא הָיָה אֹמֵר, כַּעַס
תְּלִמִיד חָכֵם גְּדוּל מְכֻלָּן. בְּמָה דְבָרִים
אֹמְרִים? בְּדַבְרִים שֶׁהֵם כֹּנְגֵד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁאָמְרָה תוֹרָה (משלי כא) אִין
חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה לְנַגְדַּי ה'.

פב א מזמור לאסף אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים יִשְׁפֹּט: ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} ב עד מתי תִּשְׁפֹּטוּ עוֹל וּפְנֵי רִשְׁעִים תִּשְׁאוּ סֵלָה: ג שִׁפְטוּ דָל וְיִתּוֹם עֵינֵי וְרֵשׁ הַצְּדִיקִים: ד פִּלְטוּ דָל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רִשְׁעִים הַצִּילוּ: ה לֹא יָדְעוּ וְלֹא יִבְנִינוּ בַחֲשֵׁכָה וְתִתְלַכּוּ יַמּוּטוֹ פֶּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: ו אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן בְּלִבְכֶם: ז אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן וּכְאֶחָד הַשָּׂרִים תִּפְלוּ: ח קוֹמָה אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} שִׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

— שִׁמוּשׁ תֵּהִלִּים —

להצליח בשליחותך

אלהים נצב (פב, א): [שימוש תהלים לפרק פב] אם שלחך איש בשליחות אמור בדרך ואתה תחזור מהרה ותצליח בשליחותך.

— זוהר תהלים —

חטא העגל חזר לקדמותו - לטמאה ולמנות לכל

אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי (פב, ז): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"א):] וְרוּחַ הַטְּמָאָה שְׁתַּמִּיד נִמְצָאת בַּמִּדְבָּר, מִצְאָה מְקוֹם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְהִתְחַזֵּק בוֹ. וְמֵה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרִים מְאוֹתָהּ זֶהְמָה רְאוּשָׁה שֶׁהִטִּיל בְּעוֹלָם וְגָרַם מוֹת לְכָל - כְּשֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי גָּרַם לָהֶם כְּמוֹ מִקְדָּם לְטִמְאָה אוֹתָם וְלִהְתַּגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, וְגָרַם מוֹת לָהֶם וְלְכָל הָעוֹלָם וְלְדוֹרוֹתֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פב) אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי. אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן וּבְנֵי. וּמִשׁוּם כִּי אֶהְרֵן חֲזוֹר אַחֲרַי כִּי לְהִטְהַר בְּסוּד הָאֲמוּנָה הַעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָם שְׁבַעָה יָמִים קְדוּשִׁים, וְאַחַר כִּי לְהִטְהַר בְּעֵגֶל.

אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן - מִיִּתְתּוּ שֶׁל אָדָם מוֹרֵי דָתוֹ לְעִפְרָר כְּדֵי שִׁמְיָחָה אוֹתוֹ יִצַּר הָרַע שֶׁבְּתוֹכוֹ

אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן וּבְנֵי (פב, ז): [זוהר ח"ב פ' שלח לך (דף קס"ב):] חֲזוֹר לְפָנַי אוֹתָם

עַד מִתִּי תִשְׁפֹּטוּ עוֹל וּבְנֵי (פב, ב): [זוהר ח"ב (דף ק"ז):] זוהר תורה] וְכָל דִּין שֶׁלֹּא דִין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, זֶהוּ כְּאֵלוֹ הַשְּׁלִיט אֶת סַמְא"ל בְּעוֹלָם. (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֶת אֶרְצָה, וְהַפִּיל עִמָּה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְיָקִים אֶת גִּיהֵנִם, בַּת הַזּוּג שֶׁל סַמְא"ל עִם סַמְא"ל. בְּמִקּוֹם שֶׁל דִּין הָאֱמֶת יָקִים שְׁפַת שְׁקֵר. דִּין אֱמֶת - עֲמוּד הָאֲמִצְעִי. שְׁפַת שְׁקֵר - גִּיהֵנִם וְסַמְא"ל. וּמִשׁוּם כִּי, כְּשֶׁדִּין דִּין, גִּיהֵנִם פְּתוּחָה לְפָנָיו מִשְׁמָאלוֹ, בַּת זוּגוֹ שֶׁל סַמְא"ל. וְחָרַב עַל צְנָאוֹ, מִלֵּאךְ הַמְּנוֹת. סַמְא"ל מֵאַחֲרָיו מַעַל צְנָאוֹ, וְגַן עֵדֶן פְּתוּחָה לִימִינוֹ, וְעַץ הַחַיִּים פְּתוּחָה לְפָנָיו עַל רֵאשׁוֹ. אִם דִּין דִּין שְׁקֵר, שׁוֹלֵט עֲלָיו מִלֵּאךְ הַמְּנוֹת וְשׁוֹחֵט אוֹתוֹ, וְאַחַר כִּי שׁוֹרֵף אוֹתוֹ בְּגִיהֵנִם. וְאִם דִּין דִּין אֱמֶת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִכְנִיסוֹ לְגַן עֵדֶן וּמִטְעִים אוֹתוֹ מִעַץ הַחַיִּים, שְׁכָתוּב עֲלָיו (בראשית א) וְלָקַח גַּם מִעַץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֵלָם. שְׁנִבְרָא בַתּוֹרָה, שְׁבַעָה נְאֻמֵּר (משלי א) עַץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ

— — — — — תהלים — — — — —

בְּעַלֵי מִקְרָא, וּמִצְאוּ שְׁהִיּוּ אוֹמְרִים, (שם פב)
 אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן כְּלַכֶּם.
 אֲנִי אִמְרָתִי, בְּשַׁעַה שְׁהִקְדַּמְתֶּם עֲשִׂיהָ
 לְשִׁמְיעָה, שְׁהֲרִי אֱלֹהִים אַתֶּם וְגו'. כִּיּוֹן
 שְׁנַמְשַׁכְתֶּם אַחַר יֵצֵר הָרָע - אֲכַן כְּאָדָם
 תִּמְוֹתוֹן וְגו'. מֵה מִיתַתוּ שֶׁל אָדָם מוֹרִידָתוּ
 לְעַפָּר כְּדִי שִׁימְחָה אוֹתוּ יֵצֵר הָרָע שְׁבָתוֹכוּ,
 וְאוֹתוּ יֵצֵר הָרָע הוּא שְׁמַת וְנִתְעַכַּל בְּתוֹכוּ.

יז לחודש

פג א שיר מזמור לאסף: ב אלהים ^{תהלתו} אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל: ג כי הנה אויביך יהמיון ומשנאוך נשאו ראש: ד על עמך יערימו סוד ויתעצו על צפוניך: ה אמרו לבנו ונבחרים מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד: ו כי נועצו לב יחדו עליך ברית יברתו: ז אהלי אדם וישמעאלים מואב וחגרים: ח גבל ועמון ועמלק פלשת עם ישבי צור: ט גם אשור גלגה עמם היו זרוע לבני לוט סלח: י עשה להם כמדון כסיסרא כבין בנחל קישון: יא נשמדו בעין דאר היו דמן לאדמה: יב שיתמו נדיבמו פערב וכואב וכזבח וכצלמנע כל נסיכמו: יג אשר אמרו נירשה לנו את נאות אלהים ^{תהלתו}: יד אלהי ^{תהלתו} שיתמו כגלגל בקש לפני רוח: טו פאש תבער יער ובלהבה תלהט הרים: טז בן תרדפם בסערך ובסופתך תבחלם: יז מלא פניהם קלון ויבקשו שמך יהוה ^{תהלתו}:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

למלחמה

אלהים אל דמי לך (פג, ב): [שימוש תהלים לפרק פג] למלחמה כתוב אותו ותלהו עליך ולא ינצחוך ואם ינצחוך לא יעשו בך שום רעה.

— זוהר תהלים —

שכתוב (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח 'מינך ה' תרעץ אויב. ובא וראה, בשעה שהתחברו כל אותם המלכים להלחם בקרב על אברהם, התיעצו להעבירו מן העולם, וכיון ששלטו בלוט בן אחי של אברהם, מיד הלכו, שכתוב ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו. מה הטעם? משום שדמותו של לוט היתה דומה לאברהם, ומשום כך וילכו, שכל אותו הקרב היה בשבילו. מה הטעם? משום שאברהם היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקדוש ברוך הוא. ועוד, הקדוש ברוך הוא העיר אותם בעולם כדי לגדל את שמו של אברהם בעולם ולקרב אותו

אברהם אבינו היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקב"ה

אלהים אף דמי לך וגו' (פג, ב): [זוהר ח"א פ' לך לך (ד 19):] פתח ואמר, (תהלים

פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. זו היא ההתעוררות של מטה כדי לשלט. אמר דוד, אלהים אל דמי לך, להעיר אל העליון ולהתחבר אל הימין. מה הטעם? משום (שם) כי הנה אויביך יהמיון וגו'. [וכתוב] כי נועצו לב יחדו עליך ברית יברתו. ומשום כך, אלהים אל דמי לך להעיר כלפי מעלה, שהרי אז מתעורר הימין וקושר אותה עמה. וכאשר נקשרת בימין, אז נשברים השונאים,

יח יבִּשׁוּ וַיִּבְהֲלוּ עָדֵי עַד וַיַּחֲפְרוּ וַיֹּאבְדוּ: יט וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ יְהוָה
לְבַדְּךָ עֲלִיּוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

זה יאמר לה' אני - זה חננניה. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל. וזה יכתב ידו לה' ובשם ישראל יכנה - זה עזריה. באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את הפמליא שלו, ואמר להם: באיזה דבור מאותם הדבורים שאמרו אלה השלשה אציל אותם? פתחו ואמרו, (תהלים סג) וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכסא: כסא שלי, באיזה דבור

מאותם הדבורים אציל את אותם הצדיקים? אמר לו: באותו הדבור שכלם צחקו עליו אציל אותם, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. כמו שעמד יעקב אצל אברהם באש, יקום עכשו אצל אלה. זהו שכתוב, כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו'. מהבושה של הליצנות. שנינו, כל אותם שצחקו מהדבור הזה, נשרפו באותה אש, והרג אותם שביב של אש. מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו פראוי, ועל שמיחדים שמו פראוי, נצלו מאותה אש יוקדת.

לעבודתו. וסוד הדבר - פיון שאברהם התעורר לרדף אחריהם, אז אלהים אל דמי לך, עד שהכל נקשר לאברהם. וכשהכל נקשר לאברהם, אז נשברו כל המלכים מלפניו, כמו שאמרנו, שכתוב ימינך ה' תרעץ אויב וגו'.

מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו פראוי ועל שמיחדים שמו פראוי נצלו מאותה אש יוקדת

וידעו כי אתה שמך ה' וגו' (פג, יט): [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ט"ז)] אלא כך שנינו, בשעה הזו שנכתפו לפל באש, כל אחד הרים קולו ואמר אל כל אותם עמים ומלכים ושרים. חנניה אמר, (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעזרי ואני אראה כשנאי טוב לחסות בה' וגו'. מישאל פתח ואמר, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו' כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה וגו'. באותה שעה ששמעו כלם את שם יעקב, תמהו וצחקו בליצנות. עזריה פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. זהו שכתוב, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני וגו'.

פד א לְמַנְצַח עַל הַגִּתִּית לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמּוֹר: ב מַה יְדִידוֹת מְשַׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה
צְבָאוֹת: ג נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחִצְרוֹת יְהוָה לְבִי
וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי: ד גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׁתָה

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לְמִי שְׂרוּהָ גּוֹפֵי מְרֹבב חֲלוּי

מה ידידות משכנותיך (פד, ב): [שימוש תהלים לפרק פד] למי שרווח גופו מרוב חליו. 'אמר אותה על קדרה חדשה מלאה מים שלא ראו שמש ושפוך עליו ויועיל בעז"ה. ושם שלו הוא א"ב. א' מן "צבאות, ב' מן "בך.

זוהר תהלים

הגוף משתוקק לחצרות ה' שמשם הוא נלקח
נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' וגו'
מִשׁוּם כִּדְּ נִסְעוּ לְמַדְבָּר מִהֶעֱנַג שֶׁל יְרִיחוֹ.
זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינֵי חִתִּין מִשָּׁה
עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

גם צפור מצאה בית - אלו רוחות הצדיקים
גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית - אֵלוֹ רוּחוֹת הַצְּדִיקִים
גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְגו' (פד, ד): [זוהר ח"ג
פ' בלק (דף קצ"א:)] וַיֵּרָא בָּלֶק וְגו'. רַבִּי
אֶלְעָזָר אָמַר, וַדָּאֵי מַה שְּׁאָמַר רַבִּי חֲיִיא,
דְּבַר נִסְתָּר הִיָּה. אֲבָל כְּתוּב, (תהלים פד) גַּם
צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ וְגו'. וְכִי דָוִד
הִמְלִיךְ עַל צְפוֹר בְּעוֹלָם הִיָּה אוֹמֵר דְּבַר
זֶה? אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינּוּ כְּמָה חֲבִיבוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם
תֹּאמַר כָּל נְשָׁמוֹת הָעוֹלָם - לֹא כֵּן! אֵלָּא
אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁשָּׁם מְדוּרָן אֲתוֹ,
מְדוּרֵיהֶן לְמַעְלָה וּמְדוּרֵיהֶן לְמַטָּה, וְכֵן
נֶאֱמַר. גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית - אֵלוֹ רוּחוֹת
הַצְּדִיקִים. שְׁנִינּוּ, שֶׁלֹּשׁ חוֹמוֹת הֵן לְגַן עֵדֵן,
וּבֵין כָּל אַחַת וְאַחַת כְּמָה רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת
מְטִילוֹת שָׁם וְנִהְיֹת מְרִיחַ שֶׁל עֲנוּגֵי
הַצְּדִיקִים שֶׁבְּפָנִים, אֵף עַל גִּב שֶׁלֹּא זָכוּ
לְהַכְּנִס. אֲבָל עֲנוּג רוּחוֹת הַצְּדִיקִים
שֶׁבְּפָנִים - (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
וְגו'. וְיָמִים רְשׁוּמִים יֵשׁ בְּשָׁנָה, וְהֵם יָמֵי

תורה לא צריכה תפנוקים ולא סחורה אלא
לעמל בה יומם ולילה

גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְגו' (פד, ד): [זוהר
ויקרא פ' ויקרא (דף ט"ו:)] פְּתַח וְאָמַר,
(שמואל א טו) וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֵל הַקִּינֵי. מִי הוּא
הַקִּינֵי? אֵלוֹ בְּנֵי יִתְרוֹ, חָמִיו שֶׁל מֹשֶׁה,
שֶׁעָשׂוּ קֵן בְּמַדְבָּר כְּמוֹ הַדָּרוֹר הַזֶּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים פב) וְדָרוֹר קֵן לָהּ, כְּדֵי לְלַמֵּד
תוֹרָה. שְׂתוֹרָה לֹא צְרִיכָה תְּפִנוּקִים וְלֹא
סְחוּרָה, אֵלָּא לְעַמֵּל בְּהָ יוֹמָם וְלִילָה.

— זוהר תהלים —

ובימים רשומים, שלש פעמים בשנה, הקדוש ברוך הוא רוצה להשתעשע באותם הצדיקים, ומראה להם היכל טמיר גנוז שלא יודעים ולא מכירים אותו כל הצדיקים ששם. אשר שתה אפרחיה את מזבחותיה - אלו אותם צדיקים שנתקנו בכנים קדושים, שזכו לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה בעולם הזה. ואלו נקראים שני מזבחות. מתעטרים לפני המלך הקדוש, שהרי זכות בניהם בעולם הזה מגנה עליהם, ומעטרים אותם שם. מי הרוח שזוכה לכל זה? זו ששתה אפרחיה, ללמד למזבחותיה וגו'. מפאן והלאה אמר דברך, שהרי בלי בושא אני נראה שם.

פתח כמקדם רבי אלעזר ואמר, גם צפור מצאה בית - זה יתרו. ודרור קן לה - זה בניו שהיו בלשפת הגזית מלמדים תורה וחותכים דברי תורה בפיהם. מה זה מצאה בית? אלא בהתחלה לקחו וחנו במדבר, לקחו מענג מדן ומהמתיקות ששם וחנו במדבר. כיון שראה הקדוש ברוך הוא שפסופם היה על התורה, משך אותם משם והכניסם ללשפת הגזית. ודרור קן לה - הכל אחד. צפור דרור הכל הוא אחד. (שופטים ד) חבר הקיני. (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני וגו'.

ארץ ישראל נמשלת פלידת אדם בכל הבחינות ומבאר באריכות

גם צפור מצאה בית וגו' (פד, ד): [זוהר חדש שיר השירים, מדרש הנעלם (דף עה.ט)] פתח רבי יהושע ואמר, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה

ניסן וימי תשרי, שאותן רוחות משוטטות ופוקדות מקום שצריך. ואף על גב שפעמים רבות משוטטות, אבל ימים אלו רשומים הם ונראים על גבי חומות הגנה, כל אחת ואחת כמראה צפרים מצפצפות בכל בקר ובקר.

ואותו צפצוף שבח הקדוש ברוך הוא, ותפלה על חיי בני אדם של העולם. משום שאותם ימים כל ישראל מתעסקים במצוות, ובמצוות רבון העולם. ואז בשמחה נראות צפרים מצפצפות, ועל גבי החומות של גן עדן מצפצפות משבחות ומודות ומתפללות על חיי העולם הזה. אמר רבי שמעון, אלעזר, ודאי יפה אמרת שודאי אותן רוחות שם. אבל מה תאמר על ודרור קן לה? אמר, כך למדתי, זוהי נשמה קדושה שעולה למעלה, ועולה למקום טמיר וגנוז שעין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. אמר רבי שמעון, אלעזר, ודאי יפה אמרת ויפה הוא, אבל כל זה בגן עדן שלמטה הוא, וכמו שאמרת הוא וכך זה ודאי. גם צפור מצאה בית - אלו רוחות קדושות שזכו להכנס ולצאת אחר כך, משום שמשוטטות ונראות כמראה צפרים, ואלו רוחות מצאה בית. ודאי שלכל אחת ואחת יש להן מדורים ידועים בפנים.

ועם כל זה, כלם נכונים מחפת חבריהם. אלו שיש להם דרור וחרות מהכל.

והקדוש ברוך הוא מראה להם היכל טמיר גנוז אחד שעין לא ראתה אלהים זולתך, ואותו היכל נקרא קן צפור, ומשם מתעטרים עטרות למשיח לעתיד לבא.

זוהר תהלים

זרוע שמאל. וזה הגיהנם. מאותה פסלת של השלג. והוא לענש של הנשמות של הרשעים.

הראש נתתקן בשמים. והיה העולם בלי ראש, עד שנבנה בית המקדש. כשהוקם המשכן, הוקם בראש. הפה של כל העולם, שהתתקן בראש, סיני. והוא רשם את הפה הזה תוך המים, מהברור של השלג. הירכים וכל שאר האיברים, בכל שאר הארץ. וכשם שלאשה יש צירים וחבלים בשעת הלדה, כן כשבקש הקדוש ברוך הוא להוציא הארץ לאור העולם, היו המים עולים ויורדים, יעלו הרים ירדו בקעות. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הוציא מן הקרקע רעמים וזועות, ונסו המים. זהו שכתוב (תהלים קד) מן גערתך ינוסון מן קול רעמך תפזון. ויצאה הארץ, ונשארה נמוכה ומלכלכת, כולד הזה שיוצא נמוך כמות ומלכלך מהלדה.

וכשם שמפעפעין את הולד עד שיתעורר, ונתנים אש ונר לגבו לחמו, ומראה להאיר - כך עשה הקדוש ברוך הוא בארץ, כשיצאה מתוך המים. והכל בפסוק אחד. זהו שכתוב (שם עז) קול רעמך בגלגל האירו ברקים תבל, מיד - רגזה ותרעש הארץ. עד כאן נסתם הפה, עד שבאו ישראל, והפה נפתח בראשו בשמים, וזה סיני שנתנה בו התורה, ושם נתתקן הדבור. וכשנכנסו לארץ ישראל, נסתם הפתוח, ונפתח הסתום. נסתם הפה - שלא היה בו הדבור (משנחלק משה). הפך מן האדם. נפתח הטבור - בית המקדש. ומשם אוכל מה שאמו אוכלת, ושוחת

אפרחיה את מזבחותרך ה' צבאות מלכי ואלהי. גם צפור - שם שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא בארץ אתרים ומקומות קדושים יותר עליונים משאר מקומות הישוב. והכל כמו יצירת האדם. שהקדוש ברוך הוא בחר אותו הזרע ומנפץ אותו, כמו זה שמברר ומנפץ חטים, תכן לחוד וקש לחוד, עד שמברר את החטים על מקומם. כך נטל הקדוש ברוך הוא שלג מתחת פסא כבודו, ואותו השלג מתחמם בכמה גונים, והטיל אותו בתוך המים של האשה. מכאן שאשה לא מתעברת עד שתשפך מים, ובאותם המים מטיל הזכר שלג, זהו הזרע שהוא מחבר יחד, יותר מאותו של האשה, כמו שהשלג כנגד המים. לאחר שהטיל אותו הקדוש ברוך הוא לתוך המים, בברר אותו ונפץ אותו, ועשה בהתחלה טבור, שהיא נקדה אחת מתוך הבחירה של השלג, ואותו טבור הוא נקדה של ציון.

ומשם התפשטו ארבעה חוטים לארבעה צדדים של העולם - מזרח ומערב צפון ודרום. מאותו החוט שנמשך מצד המזרח, ממנו נעשה גוף. מתחיל במזרח, ומסים במערב. הגוף הוא ארץ ישראל. נרשם באותיות אדני. אדון ורבון כל העולם. מאותו החוט שנמשך מצד הדרום, שהוא הברור של כל השלג ותקפו, ממנו נעשתה זרוע ימין, והוא בחירת הענג. וזה גן עדן שנכנס בו אדם הראשון, והוא לענג הנשמות, וזה טמיר וגנוז, הימין של כל העולם. מאותו החוט שנמשך מצד הצפון, ממנו נעשית ונבראת

— זהו זה תהלים —

האור מאיר וצח, והכל נהנים ממנו. וכל זמן שהפתילה נעדרת והשמן חסר מן הפתילה, האור נסתלק, ואין מי שיודע באותו האור כלום. כף, כל זמן שישראל היו מתקנים ומסרגלים כפתילה זו, אור של מעלה היתה דולקת עליהם, ואומרת שירה, ואינו משתכף לעולם, כדגמת האור על הפתילה שאינו משתכף לעולם לנגד מעלה. ואותו השיר הוא המעלה שבשירים, קדש קדשים. נעדר הפתילה - נעדר האור ונסתלק, ואין מי שיודע בו. ושלמה צווח ואומר, (קהלת יב) וזכר את בוראיו בימי בחורתיך. היה מתתקן ומסרגל עצמו במצוות ובמעשים טובים בימי בחורתיך, בזמן שהמאור שהוא לזהב בפתילה. דבר אחר, על האור שהוא בזמן שהפתילה מתקנת, אמר לנגד אותו האור וזכר את בוראיו. התעורר לנגד הקדוש ברוך הוא בשיר ותעורר האהבה.

עד אשר לא יבאו ימי הרעה (ש) - בזמן שהלכנה מתמעטת ותשלט הרעה, והימים שלה הם ימים שאין בהם חפץ. עד אשר לא תחשף השמש - זה נהר היוצא מעדן, שכתוב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן, שכתוב בו (איוב יד) ונהר יחרב ויבש. והאור - זה האור שבא הקדוש ברוך הוא ונתעטף בו, והוא ימינו. זהו שכתוב (איכה) השיב אחר ימינו. והירח - הוא הים המתמלא מאותו נהר. זהו שכתוב (איוב יד) אלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש. והכוכבים - אלו שנים עשר מזלות הידועים לה. ושבו העבים - אלו שרי אמות העולם. אחר הגשם - אחר בכיתן

ממה שאמו שותה. וכל העולם נזון מתמצית ארץ ישראל.

ומשום כף, מקומות ואתרים הם בעולם, בשבח של אלו על אלו. גן העדן, שהוא זרוע הימין של כל העולם, יש בו מקומות ואתרים לשבח אלו על אלו, ושם הוא עץ החיים, ועץ הדעת טוב ורע. ובהיכל אחד מהם יש מקום טמיר וגנוז מן הכל, ואין מי שמכיר את אותו מקום פרט לצפור אחת, שבאה בכל יום שלש פעמים ומצפצפת בתוך עצי הגן (ואמרת גם צפור וגו'). ובאותה הצפור יודעות הנשמות את סימניהן, בזמן שמודות ומשבחות, ובזמן שמשתדלות לדעת בחכמה. ואותה הצפור נכנסת לאותו היכל, ונטמנת ונגננת ולא נודעת. ודרור - זו הנשמה הקדושה, שעולה למעלה, והיא בת חורין. דבר אחר, (שם פד) ודרור קן לה - זה היובל, שכתוב וקראתם דרור. קן לה - בחכמה העליונה. צפור ודרור, זה למעלה וזה למטה. אשר שתה אפרחיה, מי? הדרור הזו שנת החמשים, שמוציאה ממנה ששה אפרוחים והצפור הזו. אותם האפרוחים, תשוקתם לתוך שני המזבחות, המזבח הפנימי והמזבח החיצון. נטלו מן המזבח הפנימי ונתנו למזבח החיצון. מלכי ואלהי, מלכי - זה המזבח החיצון, ואלהי - זה המזבח הפנימי.

המזבח החיצון תמיד תשוקתו למזבח הפנימי, ולעולם אינו שוכך מלומר בשירות ותשבחות. זהו שכתוב שיר השירים אשר לשלמה. כל זמן שהנר דולק על הפתילה, והפתילה כתקונה,

— תהלים — זוהר תהלים —

וּצְמִיחַת הַשָּׁקֵד אֶחָד וְעֶשְׂרִים יוֹם. כָּךְ מִשְׁבְּעָה עֶשֶׂר בְּתַמוּז עַד תְּשַׁעָה בְּאָב. וּמִיּוֹם שֶׁהַשָּׁקֵד מִצִּיץ, הַפֶּרַח אֵין מוֹצִיא פְרִי, עַד עֶשְׂרִים וְאֶחָד יוֹם. וַיִּסְתַּבֵּל הַחֶגֶב - יִתֵּן הַסִּבָּל עַל שִׁכְמוֹ שֶׁל בֵּית דָּוִד. וְתַפְרֵה הָאֲבִיוֹנָה - זו עֲבוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה. וְצוּחִים בְּנֵי הָאָדָם וְאִינָם נִעְנִים. מָה הַטַּעַם? כִּי הֵלֶךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ. מִסְתַּלֵּק הַכְּבוֹד לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהֵם צוּחִים וְאֵין מִי שִׁישְׁגִיחַ בָּהֶם, מִשׁוּם שֶׁהוּא הַסְתַּלֵּק לְבֵית עוֹלָמוֹ שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא. וְעַל זֶה נִמְצְאָת הַמְּאָרָה, וְרַע, וּמּוֹת, וּמְאֹרְעוֹת רַעוֹת בְּעוֹלָם, וְסוֹפְדִים וְצוּחִים בְּכָל יוֹם, שֶׁכְּתוּב (שם ט) כִּי עָלָה מוֹת בְּחַלּוּנֵינוּ. עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף (קהלת יב) - חוּט שֶׁל חֶסֶד שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה. וְתִרְצֵן גַּלַּת הַזָּהָב - שֶׁהִיא יוֹרֶדַת בְּאוֹתוֹ הַחוּט. נִשְׁבֵּר הַחוּט, נִפְל הַגִּלְגָּל וְתִשְׁבֵּר כֵּד עַל הַמְּבוּעֵ - שֶׁהַתּוֹרָה נִשְׁתַּכְּחָה בְּגִלוּת, וְאוֹתוֹ הַמְּשָׁאֵב, יוֹפִיא"ל (ר"א יפ"פ"ה) הַשּׁוֹר, לֹא שָׁאֵב מִמַּעֲיָן הַתּוֹרָה, וּבְנֵי אָדָם נְבוֹכִים בָּהּ. וְנִרְץ הַגִּלְגָּל אֶל הַבוֹר, וּמִלֵּאָךְ הַמְּשֻׁחִית נִתֵּן לוֹ רְשׁוּת לְחַבֵּל בְּכָל יוֹם. וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרַיִם עַל הָאֶרֶץ כְּשֶׁהָיָה, וַיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְהָעוֹלָם יָכְלָה. וְהָעֶפְרַיִם שֶׁהִכֵּל נִהְיָה מִמֶּנּוּ, יָשׁוּב כְּבַתְחִלָּה, וַיְהִיָּה הָעוֹלָם תָּרַב כְּשֶׁהָיָה. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, וַיִּתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כְּבַתְחִלָּה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְצִיּוּ. בָּא רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרִוּוֹס, וּנְשָׁקוּהוּ בְּרִאשׁוֹ. קָרָא עֲלָיו, (משלי יח) לֵב נְבוֹן יִקְנֶה דַעַת וְאֵזֶן חֲכָמִים תִּבְקֶשׁ דַּעַת.

שֶׁל מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, שֶׁכְּתוּב מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם מִרְיָבִיּוֹן. בְּיוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת (קהלת יב) - אֵלוֹ שׁוֹמְרֵי הַחֻמוֹת, שֶׁכְּתוּב (ישעיה סב) עַל חוֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֻדְתֵי שׁוֹמְרִים. וְהַתְּעוֹתוּ אֲנָשֵׁי הַחֵיִל - אֵלוֹ הֵם שְׂשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ. וּבְטָלוּ הַחֻנוֹת - אֵלוֹ הֵם אוֹכְלֵי הַקֶּרֶבֶנוֹת. כִּי מַעֲטוֹ - כִּנְפֵי הַחֵיִתוֹת. וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבוֹת - אֵלוֹ הֵם (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאֶרֶץ, וְהֵם שְׁבַע עֵינֵי ה'. וְסָגְרוּ דְלֹתֵים בְּשׁוּק - אֵלוֹ הֵם הַשְּׁעָרִים שֶׁכָּלֵם נִנְעָלוּ, זוֹלָתֵי שְׁעָרֵי דְמַעוֹת שֶׁלֹּא נִנְעָלוּ. בְּשִׁפְלָה קוֹל הַטְּחִנָּה - סִכַּת דָּוִד, שֶׁנִּפְלָה וְנִשְׁפָּלָה לְעַפְרַיִם, וְקוֹלָהּ שֶׁהִיָּתָה מְשׁוֹרְרָה תָּמִיד בְּשִׁיר הָאֶהָבָה - שִׁפְלָה. וַיִּשְׁחוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר - הֵם הַמְּלֹאכִים הַנְּחַלְקִים בְּמִשְׁמֵרוֹתָם עַל הַשִּׁיר. מֵהֵם מְשׁוֹרְרִים בְּיוֹם, וּמֵהֵם מְשֻׁמְרוֹת מְשׁוֹרְרִים בְּלֵילָה. גַּם מְגַבֵּה יִירָאוּ, (קהלת ה) כִּי גְבִיָּה מַעַל גְּבִיָּה שְׁמֵר. וְשׁוֹמֵר זֶה מְזַה, וּמִקְבָּל זֶה מְזַה בְּנִעְיָמָה וּבִקְדֻשָּׁה. וּבְחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יֵצְתָה מְאָרָה, וְדִין חֶזֶק מְצוּי לְפָנָיו. וְגְבִיָּה יִירָא מְגַבֵּה וּמְדִינּוֹ.

וְחַתְחַתִּיּוֹם בְּדֶרֶךְ, כְּתוּב (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בְּיָם דֶּרֶךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה. וּבְאוֹתוֹ דֶּרֶךְ הָיָה יוֹרֵד, וּבָא הַטַּל מִרְאשׁוֹ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל שְׂמִחָה וְכָל טוֹב וְכָל רְצוֹן, בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ הָיָה בָּא. וּבְחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבֵּר עַל שֶׁבֵּר בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ נִמְצָא, וְכָל רְגֵז וְאִימוֹת וְתַקְפָּה וְדִין הָיוּ בְּאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ. וַיִּנְאֵץ הַשָּׁקֵד, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (דניאל ט) וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הָרַעָה. וְכְתוּב (ירמיה א) מִקַּל שָׁקֵד אֲנִי רוֹאֶה.

אֶפְרָחִיהָ אֶת מִזְבְּחֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת מַלְכֵי וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : ה' אֲשֶׁרִי
 יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יַחֲלִיפוּ סֵלָה : ו' אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם :

— זוהר תהלים —

וְדָאֵי מְסִיעִים לוֹ. וּבְזֶה יִתְחַזַּק בְּקַבֵּ"ה
 שֶׁהוּא יֹסִיעַ לוֹ, וְיִתְחַזַּק בוֹ, שֶׁלֹּא יִשִּׁים אֶת
 כַּחוֹ בְּטַחוּנוֹ בְּאַחַר. וּמִשּׁוֹם כֵּן, עוֹז לוֹ כִּי
 מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם. שֶׁיַּעֲשֶׂה לְבוֹ כְּרֵאוּי בְּלִי
 הִרְהוּר אַחַר, אֲלֵא כַּמְסֵלָה הַזֶּה שֶׁהִיא
 מִתְיַשְׁבֵּת לַעֲבֹר בְּכָל מְקוֹם שֶׁצָּרִיךְ, כֵּן גַּם.

דְּבַר אַחַר, אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי - עוֹז כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט) ה' עוֹז לַעֲמֹל יִתֵּן.
 מִשּׁוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה
 לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁכָּל מִי
 שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ מִשְׁתַּדֵּל לְשִׁמְהָ,
 טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא. מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם, מַה זֶה
 מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם סח) סְלוּ
 לְרֵכֶב בְּעָרְבוֹת בֵּיהֶם שְׂמוֹ. זֶה הַתּוֹרָה הִיא
 שֶׁהוּא הַשְׁתַּדֵּל בָּהּ לְהָרִים אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְלַעֲשׂוֹתוֹ חֲטִיבָה בְּעוֹלָם. בֵּא
 רָא, כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל יַעֲקֹב הָיוּ לְשִׁמּוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוֹם כֵּן הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הָיָה עִמּוֹ תָּמִיד, שֶׁלֹּא זָזָה מִמֶּנּוּ
 הַשְּׂכִינָה. שֶׁהָרִי בְּשַׁעַר שֶׁקָּרָא לוֹ יִצְחָק אֶת
 עֲשׂוֹ בְּנוֹ, יַעֲקֹב לֹא הָיָה שָׁם, וְהַשְּׂכִינָה
 הוֹדִיעָה לְרַבֵּקָה, וּרַבֵּקָה הוֹדִיעָה לְיַעֲקֹב.

מִשּׁוֹם שֶׁלֵּב הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַעִיר אֵלָיו
 אֶהְבֶּה - וְהֵלֵב הוּא עֹקֵר וְיִסוּד הַכֹּל

אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בֶן גּוֹי' (פד, י): [זוהר ח"ב
 פ' תרומה (דף קט"ב)] רַבִּי יִצְחָק הָיָה
 מְצוּי לְפָנָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לוֹ, וְדָאֵי
 שֶׁאֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאָדָם אוֹהֵב
 אוֹתוֹ לֹא מִתְעוֹרְרֵת אֲלֵא מֵהֵלֵב, מִשּׁוֹם

יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּקַבֵּ"ה שֶׁיֹּסִיעַ לוֹ כִּשֶׁהוּא
 מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה
 וְלָלֶכֶת בְּדַרְךְ אֲמַת שְׁכִינּוֹ שֶׁאָדָם בֵּא
 לְהַטְהֵר וְדָאֵי מְסִיעִים לוֹ

אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בֶן גּוֹי' (פד, י): [זוהר ח"ב
 פ' תולדות (דף קמ"ב)] וְיִקְרָא אֶת עֲשׂוֹ
 בְּנוֹ הַגָּדֹל. שֶׁנִּכְלָל מִצְדוֹ שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה.
 וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זְקַנְתִּי לֹא יִדְעֵתִי יוֹם מוֹתִי.
 רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי
 אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בֶן גּוֹי'. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁמִּתְחַזַּק
 בְּקַבֵּ"ה וְשֵׁם בוֹ אֶת תְּקוּפוֹ. יְכוֹל כַּחֲנַנְיָה
 מִיִּשְׂרָאֵל וְעוֹרְיָה שֶׁהִתְחַזְּקוּ וְאָמְרוּ, (דניאל ג)
 הֵן אֲתַנּוּ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאֲנִי עוֹבְדִים יְכוֹל
 לְהַצִּילֵנוּ מִתּוֹךְ כַּבֶּשֶׁן הָאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, וּמִיִּדְךָ
 הַמְּלַךְ יִצִּיל. בֵּא רָא, שֶׁאִם לֹא יִצִּיל וְלֹא
 יַעֲמֵד עֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִמְצָא
 שֶׁשְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִתְקַדֵּשׁ
 בְּעֵינֵי הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ. אֲלֵא כִּינּוֹן שֶׁיִּדְעוּ
 שֶׁלֹּא אָמְרוּ כְּרֵאוּי, חֲזְרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא
 יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ גּוֹי'. כִּינּוֹן יִצִּיל כִּינּוֹן
 לֹא יִצִּיל, יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ גּוֹי'.
 וְשִׁנְיָנוּ שֶׁיִּחְזַקְאֵל הוֹדִיעַ לָהֶם דְּבַר, וְשִׁמְעוּ
 וְקָבְלוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עָמַד
 עֲלֵיהֶם, כְּדֵי שֶׁיִּקְבְּלוּ שְׂכָר, וְאֵז חֲזְרוּ
 וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ גּוֹי'.
 אֲלֵא לֹא יִתְחַזַּק אָדָם שֶׁיֹּאמֶר, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יִצִּילֵנִי, אוֹ יַעֲשֶׂה לִּי כֵּן וְכֵן. אֲבָל
 יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּקַבֵּ"ה שֶׁיֹּסִיעַ לוֹ, כִּשֶׁהוּא
 מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה וְלָלֶכֶת
 בְּדַרְךְ אֲמַת. שְׁכִינּוֹ שֶׁאָדָם בֵּא לְהַטְהֵר,

זוהר תהלים

הדין. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, הכל הוא כדי להראות כבודו, והכל הוא לעבודתו. וכי מי ראה עבד שמקטרג את אדונו, ובכל מה שרצון אדונו נעשה הוא מקטרג! רצון הקדוש ברוך הוא הוא שיהיו האנשים תמיד בעבודתו וילכו בדרך אמת כדי לזכותם בכמה טובות. הואיל ורצונו של הקדוש ברוך הוא בזה, איך בא עבד רע ונמצא מקטרג מתוך רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה, ודוחה אותם מדרך טובה, ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה? אלא ודאי שרצון אדונו הוא עושה. למלך שהיה לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר, וצוה עליו באהבה שלא יקריב את עצמו לאשה רעה, משום שכל מי שקרב אליה, אינו כדאי להכנס להיכל המלך. הודה לו אותו הבן לעשות רצון אביו באהבה.

בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה ויפת תאר. לימים אמר המלך, אני רוצה לראות את רצונו של בני אלי. קרא לאותה הזונה ואמר לה: לכי ותפתי את בני, כדי לראות את רצון בני אלי. מה עשתה אותה זונה? הלכה אחר בן המלך והתחילה לחבק ולנשק אותו ולפתותו בכמה פתויים. אם אותו בן יאה ומצית למצות אביו - גוער בה ולא מצית לה ודוחה אותה ממנו. ואז אביו שמח בבנו ומכניסו לתוך הפרגוד של היכלו, ונותן לו מתנות ואוצרות וכבוד רב. מי גרם את כל הכבוד הזה לבן הזה? הנה

שלב הוא התעוררות להעיר אליו אהבה. (והקדוש ברוך הוא רוצה את הלב) אם כך, למה פתוב בכל לבבך ואחר כך ובכל נפשך, ששמע שהם שני גונים, אחד הלב ואחד הנפש? אם הלב עקר - מה צריך נפש? אמר לו, ודאי שלב ונפש הם שנים, ומתאחדים לאחד. שהרי לב ונפש וממון, כלם אחוזים זה בזה, והלב הוא עקר ויסוד הכל. וזה שנאמר בכל לבבך, בשני לבבות הוא, שהם שני יצרים, אחד יצר טוב ואחד יצר רע. ושני אלה, כל אחד ואחד נקרא לב. זה נקרא לב טוב, וזה נקרא לב רע. ומשום כך הוא לבבך, שהם שנים, יצר הטוב ויצר הרע.

ובכל נפשך? ובנפשך היה צריך להיות! מה זה ובכל נפשך? הבכל הזה לשם מה? אלא להכליל נפש ורוח ונשמה. זהו ובכל נפשך, בכל מה שאוחזת הנפש הזו. ובכל מאדך, אף כך כמה מינים הם של ממון, כלם משנים אלה מאלה, ועל זה פתוב בכל. אהבת הקדוש ברוך הוא למטר לו כל זה, לאהב אותו בכל אחד ואחד. ואם תאמר, ביצר הרע איך אדם יכול לאהב אותו, שהרי יצר הרע הוא מקטרג שלא יקרב אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא, ואיך יאהב אותו בו? אלא זוהי עבודת הקדוש ברוך הוא יותר, כשהיצר הזה נכנע לו משום האהבה שאוהב את הקדוש ברוך הוא. שכשהיצר הרע הזה נכנע והאדם הזה שובר אותו, זוהי אהבת הקדוש ברוך הוא, משום שיודע לקרב את אותו יצר הרע לעבודת הקדוש ברוך הוא. כאן הוא סוד לבעלי

ז עברי בעמק הבכא מעין ישותוהו גם ברבות יעטה מורה:

— זוהר תהלים —

אותו מקטרג שנקרא מלאך המות לא מתגבר בכחו, עד שמסטה את בני האדם ומקטרג להם והורג אותם, ואז יש לו נחת ומתחזק ומתגבר בכחו. כמו שמתחזק צד החיים כשבני אדם הם טובים וילכו בדרך ישר, אף כן המקטרג הזה מתחזק ומתגבר כשהרשעים מצייתים לו, והוא שולט עליהם. הרחמן יצילנו. ואשרי אותם שזוכים לנצחו ולהכניעו ולזכות בשבילו לעולם הבא, ומתחזק אדם במלך הקדוש תמיד. על זה ודאי נאמר, (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו כן מסלות בלבכם. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

ראיתי את אותו המקום של מלך המשיח שם. ושמעתי פרוז מכריו בכל יום: אשריהם החברים שמשתדלים בתורה, ואותם שמזכים בה את האחרים, ואותם המעבירים על מדותיהם

עברי בעמק הבכא וגו' (פד, ט): [זוהר תהלים, מדרש רות (דף צח.)] רבי פרוספדאי חלה. נכנסו אליו רבי יוסי בן קסמא וחקמים. אותו היום, יום השבת היה. ראו אותו שהיה בוכה, ואחר כך צחק. בינתיים נרדם. אמרו, יום השבת הוא, ואסור לטלטלו, וטרחה אחרת לא צריך. השאירוהו.

גם רבי יוחנן ודרש, (רות א) וימת אלימלך איש נעמי ותשארא היא ושני בניה. מת אלימלך - נשארו בניה להתנחם בהם, שנשארו שני בניו להשלים את מקום

אומר, אותה הזונה. ואתה הזונה יש לה בזה שבח או לא? ודאי שיש לה שבח מכל הצדדים. אחד - שעשתה את רצון המלך. ואחד - שגרמה לאותו הבן כל אותו הטוב ולכל האהבה הזו של המלך אליה. ועל זה כתוב (בראשית א) והנה טוב מאד. והנה טוב - זה מלאך החיים. מאד - זה מלאך המות, שהוא ודאי טוב מאד למי שמציית למצוות רבונו. ובא ראה, אם לא יהיה המקטרג הזה, לא היו יורשים הצדיקים את הגנזים העליונים הללו, שעתידיים לרשת עולם הבא. אשריהם שנפגשו במקטרג הזה, ואשריהם שלא פגשו בו. אשריהם שפגשו בו ונצלו ממנו, שבשבילו יורשים כל אותן טובות וכל אותם עדונים וכל אותן תשוקות של העולם הבא, שעליו כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים וזלתך.

ואשרי אותם שלא פגשו בו, שבשבילו יורשים גיהנם ונטרדו מארץ החיים, שהרי אותם הרשעים שפגשו אותו, היו מצייתים לו ונמשכו אחריו, ועל זה יש לצדיקים להחזיק לו טובה, שהרי בגללו יורשים כל אותן הטובות ועדונים ותשוקות לעולם הבא. מהי תועלתו של המקטרג הזה כאשר הרשעים מצייתים לו? אלא אף על גב שאין בו תועלת, מצות אדונו הוא עושה. ועוד, שהרי מתחזק בשביל זה. הואיל והוא רע, הוא מתחזק כשהוא עושה רע. הרשע אינו מתחזק, עד שהורג אדם. כיון שהרג בני אדם, אז מתחזק ומתגבר בכחו ויש לו נחת. כן

—== זוהר תהלים ==—

אָמַר לוֹ לְרַבִּי יוֹחָנָן: הִתְקַן דְּבַרְיָךְ, וְלֶךְ לְכַסְאָךְ שִׁתְּקַנּוּ לָךְ, שֶׁהָרִי שָׁנִים עֶשֶׂר מֵהַחֲבָרִים יָבֹאוּ בְּשִׁבְלֶךָ, וְאֲנִי רֵאִיתִי מָה שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לִי רִשּׁוֹת לְגִלּוֹת. וְרֵאִיתִי מֵאוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקַיֵּם תַּלְמוּדָם בַּיָּדָם. וְרֵאִיתִי אֶת אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שָׁם. וְשִׁמְעֵתִי כְרוּז מִכְרִיז בְּכָל יוֹם: אֲשֶׁרֵיהֶם הַחֲבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם שֶׁמְזַכְּרִים בָּהּ אֶת הָאֲחֵרִים, וְאוֹתָם הַמְּעִבִירִים עַל מִדּוֹתֵיהֶם. רֵאִיתָם, כִּשְׁהֵייתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק, הָרִשּׁוֹת נִתְּנָה לְמֶלֶךְ הַמּוֹת לְהֵבִיא אוֹתִי, וְרֵאִיתִי הַשְּׂכִינָה אֶצְלִי, וְלֹא נִתְּנוּ לוֹ. וְעַל כֵּן בְּכִיתִי מִמֶּלֶךְ הַמּוֹת, וְצִחְקֵתִי כִּשְׁרֵאִיתִי הַשְּׂכִינָה שֶׁלֹּא נּוֹתַנְתָּ לוֹ. וְרֵאִיתִי עַד שֶׁנוֹטְלִים אוֹתִי לְבֵית הַדִּין שָׁשָׂם, וְרֵאִיתִי כַּמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת, שֶׁם כָּלֶם מֵתַעֲסָקִים בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וּבְרֵאִשִּׁיָּהֶם סַנְדַּלְפוּ"ן בְּעַל הַפְּנִים, שֶׁקּוֹשֵׁר קֶשְׁרִים לְאֲדוֹנוֹ, וּפְרַכְתָּ אַחַת פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וְלֹא נִתְּנָה רִשּׁוֹת לְקַרְבֵּי לְרֵאִיתוֹ.

וְרֵאִיתִי בֵּית דִּין, וְכַמָּה שָׂרִים מְמַנִּים לְפָנֵיהֶם, מֵהֶם סְנַגּוּרִים עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמֵהֶם קְטַגּוּרִים. נִטְלוּ וְקָרְבוּ אוֹתִי אֲלֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שָׁם רַבִּים מִן הַחֲבָרִים. אָמְרוּ לוֹ לְמֶלֶךְ הַמּוֹת: מָה זֶה מִבְּנֵי הָעוֹלָם אֶצְלֶךָ? אָמַר לָהֶם: שֶׁלֹּא נּוֹתַנִּים לִי לְהִמִּית אוֹתוֹ, וְקַרְבָּתוֹ לְדִין. (אמר להם, דונו דינו, והניחו אותי לשבת וקרבו אותי לדין לפני שלשה סנהדרין שידונו דיני, ושמעתי.) שָׁקְמוּ שְׁלֹשָׁה עֵדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים מְצָאנוּ כִפָּר, מְצָאנוּ כִפָּר, וְהַעֲדוּ עָלַי שֶׁהַעֲבַרְתִּי תַמִּיד עַל מִדּוֹתֵי. הַתַּעֲסָקוּ בְּדִינֵי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,

אֲלֵימֶלֶךְ, שֶׁהִיא נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. אַחַר כֵּן מָה כְּתוּב? וַיְמוֹתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכַלְיוֹן, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרוּחַ הַטְּמָאָה. עַכְשָׁיו הוּא שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר. הַנִּשְׁמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא י', וְהַרוּחַ הַשְּׂכֵלִית שֶׁהִיא וּא"ו, לֹא יְמוֹתוּ, אֲלֵא אָדָם יוֹרֵד מִגְּדֻלָּתוֹ נִקְרָא מֵת. אַף כֵּאֵן, כְּשִׁמַּת רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר, הִנְחַמָּה בַּחֲכָמִים שֶׁנִּשְׁאָרוּ, וְהֵם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחֲבָרָיו. מֵתוּ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחֲבָרָיו - נִשְׁאָר רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָאִי. וְכַעַת חֲבָרָנוּ רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָאִי שִׁמַּת עַכְשָׁיו, הוּא שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, רַבִּי חִלְקִיָּה שֶׁהִיא אֶצְלוֹ, רָאָה אוֹתוֹ שֶׁחֲזָרוֹת הַדְּמָעוֹת עַל פְּנָיו, וְצִחּוֹק בְּפִיו. קָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן וְלַחֲבָרִים, וְרָאוּ אוֹתוֹ עִם דְּמָעוֹת עַל פְּנָיו, וְצִחּוֹק בְּפִיו. אָמְרוּ שֶׁוּדְאִי לֹא מֵת. יָשְׁבוּ, וְלֹא עֲזָבוּ אָדָם לְקַרְבֵּי אֲלָיו. בְּעָרְבַת פֶּתַח עֵינָיו, בִּקֵּשׁ מִים לְשִׁתּוֹת. קָרְבוּ אֲלָיו רַבִּי יוֹחָנָן וְחֲכָמִים. אָמַר לָהֶם: רַבּוֹתִי, לָכוּ לְשִׁלוֹם. לְמַחֵר שׁוּבוּ אֵלַי וְאִמַּר לָכֶם מָה שֶׁרֵאִיתִי, וְצוּוּ אוֹתִי לְהוֹדִיעַ לַחֲבָרִים. שֶׁעַכְשָׁיו הַצְּטַרְכְּתִי לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁרֵאִיתִי, וּבְלִילָה הַזֶּה שֶׁהֵייתִי שָׁם, עוֹלָם אַחַר רֵאִיתִי, וְלֹא יִדְעֵתִי מָה הוּא. אָמְרוּ לְבְנֵי בֵּיתִי שֶׁלֹּא יִקְרְבוּ אֵלַי, וְלֹא יִהְיֶה אָדָם כֵּאֵן. כָּלֶם הִלְכוּ. וְרַבִּי יוֹחָנָן נִשְׁאָר שָׁם, וְלֹא קָרַב אֲלָיו כָּל אוֹתוֹ לִילָה. כִּשְׁהִיא מְאִיר הַיּוֹם, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהִיא מְדַבֵּר וּבּוֹכָה. וְלֹא יִדְעוּ דְּבַר. קָם וַיֵּשֶׁב, וְקָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ: מָה רֵאִיתָ? אָמַר: מֵעוֹלָם אַחַר בָּאתִי, וְנִכְנַסְתִּי לְשָׁם, וְלֹא נִתְּנוּ לִי רִשּׁוֹת לְגִלּוֹת דְּבַר, אֲלֵא לָךְ וְלַחֲבָרֶיךָ. וְאָמַר לָהֶם מָה שֶׁרָאָה.

ח ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים ^{תהיב תהיב} בציון: ט והנה אלהים אלהים ^{תהיב תהיב} צבאות שמעה תפילתי האזינה אלהי ^{תהיב תהיב} יעקב סלה: י מנגנו ראה ^{תהיב תהיב}

זוהר תהלים

וחשף על פני תהום. אור לישרים שמאיר הקדוש ברנף הוא לצדיק הזה, רבי כרוספדאי, את אור התורה. ומי עושה את זה? הקדוש ברנף הוא, שנקרא חנון ורחום וצדיק.

ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון ^(דף נ"ח) מאי ולקוט שושנים, אל תקרי שושנים, אלא שושונים. אלן אינון דקדמי רוחא בהאי עלמא דמתקלי (בד"ח ד"א איתא דמתלקט) ומסתלקי מהאי עלמא עד לא מטא זמנייהו. כדן קרי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל די קסת הסופר בחרצוי ואמר ליה, כתוב פתקא וקב למלאך המנות על פלוני דילקוט ליה מעלמא ואתלקיט מיד, וסלקין ליה למתיבתא דמטטרו"ן בקדמיתא. ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה, ואוליף תמן מה דאוליף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקודשא בריה הוא. וזמינא למתיבתא דיליה, ותמן אשתעשע בהו באינון דיליה ברזי עלאין וטעמי אורייתא דהוו סתימין בהאי עלמא. ויפיאל"ל רב ממנא אזיל מגו מתיבתא עילאה וחתים סתרין ורזי דאורייתא מגו תרי מתיבתא כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא אינון דמתיבתא עילאה, מתרצין במתיבתא עילאה. דלית תמן פרכי וקושפין אלא במתיבתא דרקיעא, וחתים מתרי מתיבתי מלין דאורייתא כדקא יאות. ועל דא כתיב (תהלים פ"ד) ילכו מחיל אל

שראיתם שישנתי, ועשו חשבון של ימים ושנים שלי, ונמצאו תמיד שלמים. ועל שהעברתי תמיד על מדותי, עזבו את הדין, ולא יכלו לדון בזה, עד שהעלו את דיני למקום אחר, ולא ידעתי לאיזה מקום.

ובא מן הדין לעזר אותי, ולתת לי זמן להשלים תלמודי בעולם הזה, שעדין לא גמרתי אותו, ולא עזב אותי מלאך המנות, עד שנתנו לו במקומי את רבי כרוספדאי הזקן של מקדם, ואז עזב אותי. כשראיתם הדמעות בפני וצחוק בפיה, אותם הדמעות - שבכיתי מפחדו של מלאך המנות, וצחקתי - משמחת השכינה, ועל שחכו לי עד זמן אחר כדי להודיע לי מה שגליתי לכם. ולא ישנתי על יד מלאך המנות, אלא השאירו עמי את רבי אושעיא, ועמו הולך אני לשם. תמהו החברים, וקראו עליו, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעיין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא - זה רבי כרוספדאי, שעבר על זה של מלאך המנות, שהוא עמק הבכא, שהוא גרם בכיה לכל העולם. מעיין ישיתוהו - שהניחוהו לגמר את תלמודו, ולהיות מעיין בתורה. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אם התורה גורמת לו חיים, כל שכן מי שגורס אותה גרסה ולומד אותה. קרא עליו רבי יוחנן, (תהלים קיב) זרח בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשך, מהו חשך? זהו מלאך המנות, שמחשיך את פני העולם, כמו שנאמר

אֱלֹהִים הַתְּנוּפָה בְּבֵית אֱלֹהֵי מְדוּר בְּאַהֲלֵי רִשְׁעִי: יב כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן יִהְיוּאֱלֹהֵי הַתְּנוּפָה בְּבֵית אֱלֹהֵי מְדוּר בְּאַהֲלֵי רִשְׁעִי: יא כִּי טוֹב יוֹם בַּחֲצִירֶיךָ מֵאַלְפָּה בַּחֲרֹתֶיךָ

זוהר תהלים

הַעֲדָה, מִשּׁוּם שֶׁזֶה הוּא כָּל מַה שְׁמַתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה כִּף הוּא טוֹב, וְאֵף עַל גַּב שְׂאִינוּ בַּתְּנוּפָה הַזֶּה - הַכֹּל הוּא לְטוֹב. אֲבָל זֶה, כָּל מַה שְׁמַתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה - הַכֹּל הוּא לְרָע. זֶה מִתְפַּשֵּׁט לְטוֹב, וְזֶה מִתְפַּשֵּׁט לְרָע. וּמִשּׁוּם כִּף צָרִיף לְהִנְיָף תְּנוּפָה וְלִהְעֵלּוֹת לְמַעְלָה. וְזֶה צָרִיף לְהַתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה וּלְכַל הַצְּדָדִים, מִשּׁוּם שֶׁעוֹמְדִים בְּלִם לְטוֹב.

חיל. וְלִזְמַנָּא דְאֲתֵי יִסְתַּלְקוֹן פְּרָכֵי וְקוֹשְׁיִין מִגּוּ מְתִיבְתָּא דְרַקִּיעָא, כְּמַה דְאֲתַמַּר, יִלְכוּ מְחִיל אֶל חִיל וְכַתִּיב (תהלים קכ"ב) יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ. עַד הָכָא רְזִין דְעֵינִין (בז"ח ד"א איתא בְּגוּ גוּנִים לְאַסְתַּכְּלָא) בְּאִינוֹן לְאַסְתַּכְּלָא.

שָׁמַשׁ וּמִגֵּן - זוּ בְרִית קֹדֶשׁ

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן הִ' וְגו'. כִּי שָׁמַשׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִגֵּן - זֶהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שָׁמַשׁ - זֶהוּ סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יְהוָה, שֶׁכָּאֵן עוֹמְדוֹת כָּל הַדְּרָגוֹת לְמִנּוּחָהּ. וּמִגֵּן - זֶהוּ סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים. וְסוּד זֶה שֶׁכְּתוּב (בראשית טו) אֲנֹכִי מִגֵּן לְךָ. וְשָׁמַשׁ וּמִגֵּן זֶהוּ סוּד הַשֵּׁם הַשָּׁלֵם. חֵן וְכְבוֹד יִתֵּן הִ', לְהִיּוֹת הַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. לֹא יִמְנַע טוֹב לְהִלְכִים בְּתַמִּים - סוּד זֶה (אותו) שֶׁכְּתוּב (איוב לח) וְיִמְנַע מִרְשָׁעִים אֹרֶם. וְזֶהוּ אֹרֶם רִאשׁוֹן שֶׁכְּתוּב בוֹ (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶם כִּי טוֹב, שֶׁגִּנְזוּ וְהִסְתִּירוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵהוּ, וְגִנְזוּ אוֹתוֹ מִהַרְשָׁעִים, וְיִמְנַע אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל לְצַדִּיקִים מַה כְּתוּב? לֹא יִמְנַע טוֹב לְהִלְכִים בְּתַמִּים. זֶהוּ אֹרֶם הַרִאשׁוֹן שֶׁכְּתוּב בוֹ (סו) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶם כִּי טוֹב. וְעַל זֶה לֹא צָרִיף זֶה לְהֵעֵלּוֹת וּלְהִנְיָף אוֹתוֹ, אֲלֹא לְהַתְפַּשֵּׁט וּלְהַתְּגַלּוֹת, וְלֹא לְהַתְּעֵלּוֹת כְּמוֹ אוֹתוֹ אַחַר שֶׁהוּא שְׂמַאל, וְלִכְּן נִקְרָא אוֹתוֹ תְּנוּפָה, וְלֹא זֶה.

כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן הִ' אֱלֹהִים וְגו' (פד, יב) : [זוהר שמות (א 97)] מִי שֶׁשׁוֹכֵב עִם בַּת אֶל נָכַר, שֶׁמְכַנְּסֵי בְרִית קֹדֶשׁ וְאוֹת הַבְּרִית לְרִשׁוֹת אַחֲרָת, שֶׁכְּתוּב וּבְעַל בַּת אֶל נָכַר, וְשִׁנִּינוּ שְׂאִין קִנְיָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּץ מִקִּנְיָה שֶׁל בְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁהִיא בְּרִית שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְסוּד הָאֱמוּנָה. מַה כְּתוּב? (במדבר כה) וַיִּחַל הָעַם לְזַנוֹת אֶל בְּנוֹת מוֹאָב. מִיָּד - וַיַּחַר אֵף הִ' בְּיִשְׂרָאֵל. רִאשֵׁי הָעַם שִׁיּוּדְעִים וְלֹא מוֹחִים בִּיּוֹדֵיהֶם, נִעְנְשִׁים בַּתְּחִלָּה, שֶׁכְּתוּב קַח אֶת כָּל רִאשֵׁי הָעַם וְהוֹקַע אוֹתָם לְה' נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי אֲבָא אָמַר, מַה זֶה נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ? נֶגֶד הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת שָׁמַשׁ, וְעַלֶּיהָ נֶאֱמַר (תהלים פד) כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן הִ' אֱלֹהִים. שָׁמַשׁ וּמִגֵּן - זוּ בְרִית קֹדֶשׁ. מַה שָּׁמַשׁ זֹרֵחַ וּמִאִיר לְעוֹלָם, אֵף כִּף בְּרִית קֹדֶשׁ זֹרֵחַ וּמִאִיר אֶת גּוֹף הָאָדָם. מִגֵּן - מַה מִּגֵּן הוּא כְּדִי לְהִגֵּן עַל הָאָדָם, אֵף כִּף בְּרִית קֹדֶשׁ מְגַנָּה עַל הָאָדָם, וּמִי שֶׁשׁוֹמֵר אוֹתָהּ, אֵין נִזְק בְּעוֹלָם שִׁיּוּכַל לְקַרֵּב אֵלָיו, וְזֶהוּ נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ.

[זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ד):] וְכִסְף פְּקוּדֵי

אלהים ^{תקבלתם} חן וכבוד יתן יהוה ^{לכם} לא ימנע טוב להלכים בתמים:
 יג יהוה ^{לכם} צבאות אשרי אדם כמיטת כף:

— זוהר תהלים —

ומשום כף - וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו'.

ואם תאמר, מי שיוצא לדרך שלא נמצא זכר ונקבה, השכינה נפרדת ממנו? בא ראה, מי שיוצא לדרך יסדר תפלה לפני הקדוש ברוך הוא כדי להמשיך עליו שכינת רבונו עד שלא יצא לדרך, בזמן שנמצא זכר ונקבה. כיון שסדר תפלתו ושבתיו ושכינה שורה עליו - יצא, שהרי השכינה הזדווגה עמו, כדי שימצא זכר ונקבה. זכר ונקבה בעיר, זכר ונקבה בשדה. זהו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. בא ראה, כל זמן שכן אדם מתעכב בדרך, [בכל כחו] צריך לשמר מעשיו כדי שהזווג העליון לא יפרד ממנו, וימצא פגום בלי זכר ונקבה. בעיר צריך כשנקבתו עמו, כל שכן כאן שהזווג העליון נקשר בו. ולא עוד, אלא שהזווג העליון הזה שומר אותו בדרך ולא נפרד ממנו עד שישוב לביתו.

מי שיוצא לדרך יסדר תפלה לפני הקב"ה כדי להמשיך עליו שכינת רבונו עד שלא יצא לדרך

פי שמש ומגן ה' אלהים וגו' (פד, יב) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו:)] רבי שמעון היה הולך לטבריה, והיו עמו רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא. בין כף ראו את רבי פנחס שהיה בא. כיון שהתחברו כאחד, ירדו וישבו תחת אילן אחד מאילני הדר. אמר רבי פנחס, הרי ישבנו, מאותם דברים מעלים שאתה אומר בכל יום אנו רוצים לשמע. פתח רבי שמעון ואמר, (בראשית יג) וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי. וילך למסעיו? למסעו צריך להיות! מה זה למסעיו? אלא שני מסעות הם, אחד שלו ואחד של השכינה, שהרי כל בן אדם צריך להמצא זכר ונקבה כדי

כה « לַמְנַצֵּחַ לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמֹּר: ב רְצִיַת יְהוָה אֲרֻצֶּךָ שְׁבֹתָ (שְׁבוּת) שְׁבִית יַעֲקֹב: ג נְשֹׂאת עֵזֶן עֲמֶךָ כְּפִית כָּל חַטָּאתָם סָלַח: ד אִסַּפְתָּ כָּל עֲבֻרֶיךָ הַשִּׁיבוֹת מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ: ה שׁוּבְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהִפֵּר בְּעַסְךָ עִמָּנוּ: ו הַלְעוֹלָם תִּאֲנַף בָּנוּ תִמְשֵׁךְ אַפֶּיךָ לְדֹר וָדֹר: ז הֲלֹא אַתָּה תִשׁוּב תִּחְיֶנּוּ וְעֲמֶךָ יִשְׁמַחוּ בָךְ: ח הֲרֵאֲנוּ יְהוָה חֲסִדְךָ וַיִּשְׁעֶךָ תִּתֵּן לָנוּ: ט אֲשַׁמְעָה מַה יִּדְבֵר הָאֵל יְהוָה כִּי יִדְבֵר שְׁלוֹם אֶל עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו וְאֵל יִשׁוּבוּ לְכַסְלָח: י אֶךְ קָרוֹב לִירְאָיו יִשְׁעוּ לְשִׁפְן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ: יא חֲסֵד וְאַמֶּת נִפְגְּשׁוּ צָדֵק וְשְׁלוֹם נִשְׁקִי: יב אֲמֶת מֵאַרְיֵן תִּצְמַח וְצָדֵק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקֶה: יג גַּם יְהוָה יִתֵּן הַטּוֹב

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לרצות את הברך

רצית ה' ארצך (פה, ב): [שימוש תהלים לפרק פה] לרצות את חברך פוק לאוירא ותלה אפך לשמים לצד דרום ואמור ז' פעמים זה המזמור והוא מקבל אותך ושם שלו הוא ו"ה. ו' מן "וישעך תתן לנו, ה' מן "הראנו ה' חסדך.

— זוהר תהלים —

ארץ ישראל אין שולט עליה קמונה אחר
אלא הקב"ה בלבדו

רצית ה' ארצך וגו' (פה, ב): [זוהר ח"א (פ9):

זוהר תורה] רצית ה' ארצך שבת שביית יעקב. אמר רבי אבא בוא וראה ארץ ישראל אין שולט עליה ממונה אחר אלא הקב"ה בלבדו, ובזמן שישאל היה שרונים על ארץ הקדושה היה הכל מתוקן כראוי, וכסא שלם עליהם ועשו העבודה שהיתה בוקעת אוירי העולם, ועלתה עבודה ההיא למעלה למקום הראוי, לפי שארץ הקדושה אינה מוכנת לעבודה אלא לעבודת ישראל בלבד, ולפיכך שאר עמים עכו"ם היו מרוחקים שלא שלטו בה כמו עכשיו, לפי שלא ניזונו אלא מן התמצית, ואם תשאל הלא אנו רואים כמה מלכים ששלטו בה בזמן שביית המקדש היה קיים בעולם, אבל בוא וראה בבית הראשון

אמת בו ברא העולם ועל שמו נקרא ומתקיים כל העולם והוא נושא העליונים והתחתונים

אמת מארץ תצמח וגו' (פה, יב): [תיקוני זוהר תיקון (ג"ט) זוהר תורה] מה, ועוד בזמן שישראל משקרים בתורת אמת

וְאֶרְצֵנוּ תַתֵּן יְבוּלָהּ: יד צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וַיִּשֶׁם לְדַרְךָ פְּעָמָיו:

זוהר תהלים

וְאָמַר, (קהלת י) וְגַם בְּדַרְךָ כְּשֶׁהִסְכֵּל הַלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד וְגו'. כְּשֶׁבֵן אָדָם רוֹצֵה לְתַקֵּן דְּרָכָיו לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדַרְךָ צָרִיף לְהַמְלִיךְ בוֹ וּלְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו עַל דְּרָכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וַיִּשֶׁם לְדַרְךָ פְּעָמָיו. שֶׁהָרִי הַשְּׂכִינָה לֹא נִפְרְדַת מִמֶּנּוּ.

וְמִי שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, מֵה כְּתוּב בוֹ? וְגַם בְּדַרְךָ שֶׁהִסְכֵּל הַלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד. מִי זֶה לְבוֹ? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יֵלֵךְ עִמּוֹ בְּדַרְךָ וְגוֹרֵעַ מִסִּיעוֹ בְּדַרְכּוֹ. מִשּׁוֹם שֶׁאֲתוֹ בֶּן אָדָם שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדַרְכּוֹ לֹא בְּקֶשׁ אֶת סִיעוֹ רַבּוֹנוֹ. וְאֶפְלוּ בְּדַרְךָ כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ, לֹא עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְלִכֵּן לְבוֹ חֶסֶד, שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ יַחַד עִם רַבּוֹנוֹ וְלֹא נִמְצָא בְּדַרְכּוֹ. וְאוֹמֵר לְכָל סֶכֶל הוּא - וְאֶפְלוּ כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ דְּבַר אֲמוּנָה שֶׁל רַבּוֹנוֹ, הוּא אוֹמֵר שְׂזוֹ טְפִשׁוֹת לְעֵסֵק בָּזֶה. כְּמוֹ זֶה שֶׁשָּׁאֲלוּ לְבֵן אָדָם עַל אוֹת הַבְּרִית שֶׁרָשְׁמוּ בְּבֶשֶׂר הָאָדָם, וְאוֹמֵר שֶׁלֹּא דְבַר אֲמוּנָה הוּא. שָׁמַע זֹאת רַבִּי יִיבֹא הַזְקֵן וְהַסְתַּכֵּל בוֹ, וְנַעֲשֶׂה גַל שֶׁל עֲצָמוֹת. וְאֵנוּ בְּדַרְךָ הַזֶּה בְּסִיעוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצִים לוֹמַר דְּבַרֵי תוֹרָה.

נֹאמַר בוֹ (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אִמַת אֶרְצָה, מֵהוּא אֶרְצָה, זֶה הַשְּׂכִינָה, וּבִזְמַן שִׁישְׂרָאֵל מְקִיִּימִים תּוֹרַת אִמַת נֹאמַר בוֹ (תהלים פה) אִמַת מֵאֲרֵץ תְּצַמַח, וּבְגִלּוֹת נֹאמַר (ישעי' נט) וְתִהְיֶה הָאִמַת נְעֻדְרַת, וְהַשְּׂקֵר שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וּבִזְמַן שֶׁנִּתְתַּקֵּן הָאִמַת וְיִתְעַלֶּה לְמִקְוָמוֹ יִמְחָה הַשְּׂקֵר מִן הָעוֹלָם, זֶשׁ"כ (משלי יב) שִׁפְתֵי אִמַת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אֲרֻגִיעָה לְשׁוֹן שְׂקֵר, כּוֹנֵנַת לֹא כְּתִיב אֵלּא תִכּוֹן לְעַד, [כֹּאשֶׁר אִמַת תִּכּוֹן לְעַד בְּכֹן] וְעַד אֲרֻגִיעָה לְשׁוֹן שְׂקֵר, מִי הָאִמַת, זֶה הַתְּפֹאֲרַת עִמּוּד הָאֲמִצְעִי, הַשְּׂכִינָה שֶׁלוֹ (מלאכי ב) תּוֹרַת אִמַת הִיִּתְהַ בְּפִיהוּ, וְמִי הַשְּׂקֵר, זֶה סַמָּא"ל, בִּזְמַן שֶׁהָאִמַת שׁוֹלֵט נִעְבֵּר הַשְּׂקֵר מִן הָעוֹלָם, בְּרַא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת סוֹפֵי תִיבוֹת אִמַת, וְכֵן גַּם בְּרַא אֱלֹהִים אֶת, כִּי בּוֹ בְּרַא הָעוֹלָם וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא וּמִתְקִיִּים כָּל הָעוֹלָם, וְהָאִמַת הוּא נוֹשֵׂא הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְגו' (פה, יד) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאָבִיו, הַדְּרָךְ מִתְקַנֵּת לְפָנָינוּ, רוֹצִים לְשָׁמַע דְּבַרֵי תוֹרָה פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן

פו « תפלה לְדוֹד הַטָּה הַטָּה הַטָּה אֲזַנְךָ עֲנֵנִי כִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי: ב שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֵתָה אֱלֹהֵי הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ: ג חֲנֻנִי

שימוש תהלים ————— להנצל מרוח רע

תפלה לדוד הטה (פו, א): [שימוש תהלים לפרק פו] הוא טוב להרגילו להנצל מרוח רעה.

זוהר תהלים —————

שְׁכָל תַּפְלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי

לְמַדְנֵנו שְׂאִין אוֹת בַּתּוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים

תַּפְּלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ וְגו' (פו, א):

[זוהר חדש, תקונא קדמאה (דף קכח:)]

שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי וְגו' (פו, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף ר"ג:)] רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ וְגו'.

וְדוֹד בְּגַלְל הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל א יז) הָעַם רָעַב וְעַיִף וְצָמָא וְצָמָא בְּמִדְבָּר. וּמִשׁוֹם שָׂרְאָה הַשְּׂכִינָה חֲרֻכָּה וַיִּבְשָׂה, הוּא הָיָה נוֹטֵל הַצֶּעַר בַּשְּׂבִילָה. שְׂאֵחַר שָׂרְאָה שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּי תְּהִלִּים, וּבִסּוּף שָׁל כָּלֵם אָמַר (תהלים פו)

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ וְגו'. יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּסוּף הַפְּסוּק, וְאַחַר כֵּן עַל כָּל הַפְּסוּק. בְּסוּף הַפְּסוּק כָּתוּב הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ, צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת הַבּוֹטֵחַ בְּךָ! מַה זֶה הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ? אֵלֹא כִּבְיָכוֹל דָּוִד מִבְּטִיחַ לוֹ שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו חֲצוֹת הַלַּיְלָה בְּשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. קִמְתִּי הָיָה לוֹ לְהִיּוֹת! אֵלֹא אָקוּם, וְאַתְּקַשֵּׁר בְּךָ לְעוֹלָמִים. שְׁמֶרָה נִפְשִׁי, שְׁמַר הָיָה צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! וְהָרִי לְמַדְנֵנו שְׂאִין אוֹת בַּתּוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים. שְׁמֶרָה - לְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אָמַר, שְׁמֶרָה אֵת אוֹתוֹ חֲלַק שְׂנֵאֲחֻזַּת בּוֹ נִפְשׁ. שִׁכְשׁוּצֵאֲת הַנֶּפֶשׁ מִהָעוֹלָם הַזֶּה, בָּאָה לְרִשְׁתַּ עוֹלָם (הבא). אִם זוֹכָה, כְּמָה חֲלָלוֹת עֲלִיוֹנִים יוֹצֵאִים לְקַבְּלָהּ וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ וְלִהְיוֹת יוֹצֵאִים לְמַדּוֹר מְקוּמָהּ. וְהָיָה הַזֶּה לְקַחְתָּהּ לְהִתְאַחַד עִמָּה בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת. וְאִם לֹא זוֹכָה, כְּמָה שׁוֹמְרֵי חֶק בְּעֲלֵי

הַעֲנִי הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל א יז) הָעַם רָעַב וְעַיִף וְצָמָא וְצָמָא בְּמִדְבָּר. וּמִשׁוֹם שָׂרְאָה הַשְּׂכִינָה חֲרֻכָּה וַיִּבְשָׂה, הוּא הָיָה נוֹטֵל הַצֶּעַר בַּשְּׂבִילָה. שְׂאֵחַר שָׂרְאָה שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּי תְּהִלִּים, וּבִסּוּף שָׁל כָּלֵם אָמַר (תהלים פו) תַּפְּלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנֵנִי וְגו'. רָאָה שְׁכָל תַּפְּלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב תַּפְּלָה לְעֲנִי כִי יַעֲטֹף (שם קב), שְׁעוֹטֵף כָּל תַּפְּלוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת עַד שֶׁנִּכְנַסְתָּ תַּפְּלַת הָעֲנִי. וּמִשׁוֹם כֵּן תַּפְּלַת (העני הקדים לכל. מי היא תפלת העני, זו תפלת) עֲרִבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלֹא בְעֵלָה. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא בְּלֹא בְעֵלָה, הִיא עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עֲנִי וַיִּבֹשׁ. וְתַפְּלַת הַשְּׂבִיל הִיא צָדִיקָה לְעֲנִי (שלה, כמו שבארוה בעלי המשנה, שמש בשבת צדקה לעניים). וּמִשׁוֹם זֶה צָרִיךְ אָדָם שֶׁיְהִיָּה הוּא כְּמוֹ עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּתַפְּלַת הָעֲמִידָה בְּכָל שֶׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוֹף שֶׁל מַצּוֹה כְּעֲנִי, וַיְהִיָּה בְּתַפְּלִין כְּאֶבְיוֹן

— תהלים — זוהר תהלים —

לממנה של אותה צפרדע שלא יודע מה שאני אומר, שלא אמרתי כי חסיד אני. אלא משום שפרשוהו חכמים, ולא עם הארץ הארץ חסיד, שהתורה נתנה מימין הקדוש ברוך הוא שהוא חסד. ומשום זה מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד. בגלל זה אמרתי להקדוש ברוך הוא שמרה נפשי, ולא תדון אותה כמעשה אלו עמי הארצות שנאמר בהם ולא עם הארץ חסיד. ואם תאמר, כמה עמי הארצות הם שעשו חסד - אלא כך פרושהו: איזהו חסיד? זה המתחסד עם קונו. כמו דוד שהיה מחבר. ומה היה מחבר? תורה של למעלה היה מחבר עם הקדוש ברוך הוא. ומשום זה, שמרה נפשי כי חסיד אני.

ש'ש פעמים נעשה דוד עבד בתהלה הוא

שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רכ"א):] דָּבָר אַחֵר, שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - לְמָה? כְּדֵי שְׂאֲתַחֲסֵד עִם אֲנִי, שְׁנֵאמַר בּוֹ אֲנִי וְהִ"ו. אוֹי לוֹ לְמִי שְׂמַפְרִיד אֲנִי מֵהוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים ק) הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. שֶׁהַכֹּל אֶחָד בְּלִי פְרוּד. זֶהוּ שְׂכָתוּב (דברים לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא [וגו'], אֲנִי אֲמִית וְאֲחִיָּה מְחַצְתִּי וְאֲנִי אֲרָפָא וְאִין מִדֵּי מְצִיל. אֲנִי יְהוָה, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר. וְזֶה אֲנִי מִן אֲדָנִי. ה' - עֲמוּד הָאֲמָצְעִי.

ומשום שיהיה הוא לימין, שהוא חסד, אומר, שמרה נפשי שאתחסד בך עם אני, והוא אדני לגבורה. ובתפארת מתחברים שני שמות - יאהדונה. וסוד הדבר בחסד ובגבורה (יחזקאל א) ופניהם

דינים מזדמנים מולה ודוחים אותה החוצה. אוי לאותה נפש שמתגלגלת בריקנות, כמו אבן בכף הקלע. זהו שכתוב (שמואל א כה) ואת נפש איביו יקלענה בתוך כף הקלע. ודוד בקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא ואמר שמרה נפשי, שלא ידחו אותה החוצה. וכשיגיע (למולך, יפתחו לך) מולה, יפתחו לה פתחים, ותקבל אותה לפניך. כי חסיד אני, וכי חסיד נקרא? אומר רבי יהודה, כן, שכתוב (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים. בגלל כך שמרה נפשי, שלא תעזוב אותה ללכת החוצה. רבי יצחק אומר, כל אדם שיש לו חלק בצדיק, יורש ארץ זו, כמו שכתוב (שם ט) ועמך כלם צדיקים וגו'. וצדיק זה נקרא חסיד. אומר דוד, אחר שבמקום זה נאחזתי, חסיד אני, ולכן שמרה נפשי להתקשר בך.

שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - מִי שְׂמַתְעַסֵּק בְּתוֹרָה נִקְרָא חֲסִיד

שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רכ"א):] (תהלים פו) שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - אֵף עַל גַּב שְׁפָרְשׁוּהָ בְּגִמְרָא, וְלֹא חֲסִיד אֲנִי, שְׂכָל מַלְכֵי מְזֻרְחָ וּמַעֲרָב יִשְׁנִים עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת, וְאֲנִי (שם קט) חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂכָל מַלְכֵי מְזֻרְחָ וּמַעֲרָב וְכו', וְאֲנִי יָדִי מְלַכְלוֹת בְּדָם שְׂפִיר וְשִׁלְיָה כְּדֵי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ. מִיֵּד נִזְדַּמְנָה לוֹ צְפַרְדֵּעַ אַחַת וְאִמְרָה לוֹ, לְמָה אַתָּה מְשַׁבַּח עֲצָמְךָ לומר חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ? וְאֲנִי כָל לֵילָה לֹא יִשְׁנָה לְשַׁבַּח לוֹ וּלְנַגֵּן לְפָנָיו! אֵמַר דָּוִד, אוֹי

— תהלים — זוהר תהלים —

וְכַנְפֵיהֶם פָּרְדוֹת מְלַמְעֵלָה. וּבַתְּפָאֶרֶת שְׁנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, מַה כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאַחַד. וּשְׁתִּים מְכֻסּוֹת אֶת גּוֹיְתִיהֶנָּה. תְּפָאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י) וּגְיֹתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָהּ ה'. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֵה עֲזָךְ לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דוֹד עֶבֶד בַּתְּהֵלָה הַזֹּו, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁהַעֲמִידוֹ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת עֶבֶד בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שְׂמֻסְדָּר שִׁבְחוּ לִפְנֵי רַבּוֹ. בְּאַמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שְׂמֻבְקָשׁ פָּרַס מְרַבּוֹ. וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שְׂמוּדָה לִפְנֵי רַבּוֹ בְּפָרַס שְׂקָבֵל מִמֶּנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁעֶבֶד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד הָעֲבוּדָה, שְׁפָרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁאִין עֲבוּדָה אֶלָּא תְּפִלָּה, וְשְׁלֹשָׁה אַבּוֹת נִקְרָאוּ עֲבָדִים מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'. וְגַם כֶּךָ מִשֶּׁה עֶבֶד ה'. וְלִכֵּן (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים - כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת. וְהִיא לָמָּה נִקְרָאת עֲבוּדָה? כְּדָרְךָ אִשָּׁה לְעֶבֶד לְבַעֲלָהּ, וְדָרְךָ בָּנִים לְעֶבֶד אֶת אֲבֵיהֶם.

חַנּוּנְיָה מִישָׂאל וְעֲזַרְיָה לְמַדּוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ מִן הַצָּרִיךְ דְּעִים

שְׁמֵרָה נֶפְשִׁי כִּי חֲסִיד אָנִי וְגו' (פ, ט): [זוהר חדש פ' אחרי (דף נח.)] וּבִשְׁעָה שְׁכַפְתּוֹ אֶת חַנּוּנְיָה מִישָׂאל וְעֲזַרְיָה לְזֶרֶק אוֹתָם לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הַיּוֹקֶדֶת, פֶּתַח חַנּוּנְיָה וְאָמַר (תהלים קיח) ה' לִי לֹא אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִּי אָדָם. ה' לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אִרְאֶה בְּשִׁנְאִי. פֶּתַח מִישָׂאל וְאָמַר (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְרָרוּ כִּי בְּרָאוֹתוֹ יִלְדִּי מֵעֵשָׂה יְדֵי וְגו'. וּבְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה דָּנּוּ דִּינוֹ לְמַעֲלָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (ישעיה מד) זֶה יֵאמֵר לֵה' אָנִי - זֶה חַנּוּנְיָה, שְׂאֵמַר ה' לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אִרְאֶה

וְכַנְפֵיהֶם פָּרְדוֹת מְלַמְעֵלָה. וּבַתְּפָאֶרֶת שְׁנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, מַה כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאַחַד. וּשְׁתִּים מְכֻסּוֹת אֶת גּוֹיְתִיהֶנָּה. תְּפָאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י) וּגְיֹתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָהּ ה'. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֵה עֲזָךְ לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דוֹד עֶבֶד בַּתְּהֵלָה הַזֹּו, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁהַעֲמִידוֹ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת עֶבֶד בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שְׂמֻסְדָּר שִׁבְחוּ לִפְנֵי רַבּוֹ. בְּאַמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שְׂמֻבְקָשׁ פָּרַס מְרַבּוֹ. וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שְׂמוּדָה לִפְנֵי רַבּוֹ בְּפָרַס שְׂקָבֵל מִמֶּנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁעֶבֶד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד הָעֲבוּדָה, שְׁפָרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁאִין עֲבוּדָה אֶלָּא תְּפִלָּה, וְשְׁלֹשָׁה אַבּוֹת נִקְרָאוּ עֲבָדִים מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'. וְגַם כֶּךָ מִשֶּׁה עֶבֶד ה'. וְלִכֵּן (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים - כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת. וְהִיא לָמָּה נִקְרָאת עֲבוּדָה? כְּדָרְךָ אִשָּׁה לְעֶבֶד לְבַעֲלָהּ, וְדָרְךָ בָּנִים לְעֶבֶד אֶת אֲבֵיהֶם.

וְדוֹד נַעֲשֶׂה עֲנִי, חֲסִיד וְעֶבֶד. זֶהוּ שְׂכַתּוּב, (תהלים פו) תְּפִלָּה לְדוֹד הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. שְׁמֵרָה נֶפְשִׁי כִּי חֲסִיד אָנִי. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֵלֶיךָ. נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ, שְׁנֵאמַר בָּהּ (שם נא) אֲדָנִי שְׁפָתֵי תִפְתָּח. אֲדָנִי הֵיכָל, נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ. וּמַה כְּתוּב? הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי, וְזוּהִי

אֲדָנִי כִּי אֱלֹהֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: ד שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ כִּי אֱלֹהֶיךָ אֲדָנִי נַפְשִׁי אֶשְׂאֵא: ה כִּי אַתָּה אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ: ו תִּאֲזַנְתָּ יְהוָה תִּפְלְתִי וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנֹתַי: ז בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאָךָ כִּי תִעַנֵּנִי: ח אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים תִּתֵּן בְּלִבִּי חֵסֶד: ט כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵיךָ אֲדָנִי וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: י כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים תִּתֵּן בְּלִבִּי לְבָרְכָךָ: יא הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכְךָ אֶחְלֶךְ בְּאֲמַתְךָ יַחַד לְבָבִי לִירְאֵה שְׁמֶךָ: יב אֲזַדְּרָךְ

—= זוהר תהלים =—

ובשליה, ומטהר את הטהור, ומטמא את הטמא. ואני קם בשמחה בשלש משמרות, כמו שנאמר חצות לילה אקום להודות לך. ואני גם כמו סוס בהבל אחד. ובחצות לילה אקום להתעסק בתורה, ובמשמרה שלישית אני מנגן עם המלאכים לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בָקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מי הם? המלאכים הקדושים שאומרים שירה עמי בלילה. זהו שכתוב (תהלים מב) וּבַלִּילָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי. אמרו הצפרדעים: אנחנו עשינו יותר ממך בשביל הקדוש ברוך הוא. אמר להם דוד: ומה אתם עשיתם יותר ממני? אמרו לו: שהיינו שורפות את גופנו באש בתנור במצרים. ובשעה שהיו כופתים את חנניה מישאל ועזריה, אמרו בלבם, נעשה כמו הצפרדעים.

כל בן אדם שירא את הקדוש ברוך הוא שרויה עמו האמונה פראוי שהרי אותו אדם הוא שלם בעבודת רבונו

הוֹרְנִי ה' דְּרָכְךָ וּגו' (פו, יא): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו) פתח ואמר, (תהלים פו) הוֹרְנִי ה' דְּרָכְךָ אֶחְלֶךְ בְּאֲמַתְךָ יַחַד

בשנאי. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר כה אמר ה' אל בית יעקב וגו'. ובשם ישראל יכנה - זה עזריה שאמר שמע ישראל. בא וראה, בשעה שאמר מישאל כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, עשו ליצנות בלשונם. אמר הקדוש ברוך הוא: הכסא שלי, אותה הליצנות שעשו תציל אותם בדרגה הזו, כמו שהצלתי את אברהם. ולא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. באותה השעה, כל אותם שכפתו אותם, הרג אותם שכיב אש.

דְּמָה דְנִיאל לֹא הָיָה עִמָּהּ? אָמַר בְּלָבוּ: הָרִי עָשׂוּ מִמֶּנּוּ צִלָּם, וְהִמְלִיךְ אֲמַר שְׁמוּ כֶּשֶׁם הָאֱלוֹהִים שְׁלוּ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דניאל ד) דִּי שְׁמָה בְּלִטְשָׁאצָר כֶּשֶׁם אֱלֹהֵי. וְכָתוֹב (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ. וְעַל כֵּן הִתְכַּסֶּה מֵהֶם. וְכִי אָדָם יִבְרַח מִן הַמְּלָכוֹת? אֵלָּא מְלָאכִים הֵיּוּ מְכַסִּים אוֹתוֹ. מָה רָאוּ חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וְעַזְרִיָּה שְׁנִתְּנוּ עֲצָמָם לְאֵשׁ? אֵלָּא בֵּא תִרְאֶה, יוֹם אֶחָד הָיָה דָּוִד יוֹרֵד לְהַנִּיחַ גּוֹפּוֹ לִפְנֵי הַנֶּהָר, וְהָיָה אוֹמֵר (תהלים פו) שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אָנִי. אָמְרוּ לוֹ: וְאַתָּה חֲסִיד? אָמַר לָהֶם: וְלֹא חֲסִיד אָנִי, שִׁידֵי מְלָכָלוֹת בְּשִׁפּוֹר

אֶרְנֵי אֱלֹהֵי הַקָּדוֹשׁ בְּכָל לִבִּי וְאֶכְבְּדָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם: יג כִּי חִסְדְּךָ גָּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחֲתֶיךָ: יד אֱלֹהִים הַקָּדוֹשׁ יָדוּם קָמוּ עָלַי וְעַד עֵרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא שָׁמוּךָ לִנְגֹדִם: טו וְאַתָּה אֶרְנֵי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: טז פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנְהַ עֲזֶךָ לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לִבִּי אִמְתָּךְ: יז עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׂנְאֵי יוֹבְשׁוּ כִּי אַתָּה יְהוָה וְעוֹרְתֵנִי וְנַחֲמָתֵנִי:

—= זוהר תהלים =—

וְחַנּוּנִי? אֵלָּא בְּעִבּוּר דְּרַגְתּוֹ שֶׁהוּא מִתְעַטֵּר בָּהּ הוּא אָמַר. (שם פו) תִּנְהַ עֲזֶךָ לְעַבְדְּךָ - תִּנְהַ עֲזֶךָ זֶה הַעֲזוֹ הַעֲלִיּוֹן, כְּפָתוּב (שמואל א ב) וַיִּתֵּן עֹז לְמַלְכוֹ. מִי מַלְכוֹ? זֶה מֶלֶךְ סִתָּם, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אַף כָּאֵן לְעַבְדְּךָ זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ מֶלֶךְ סִתָּם. וְהוֹשִׁיעָה לִבִּי אִמְתָּךְ - וְכִי לֹא הָיָה בֶן יִשְׁי הוּא, עַד שְׂאֲמַר בְּשֵׁם שְׁל אָמוּ וְלֹא בְּשֵׁם שְׁל אָבִיו? אֵלָּא הִנֵּה הַקְּמָנוּ, שְׂכַאֲשֶׁר יָבֵא אָדָם לְקַבֵּל דְּבַר עֲלִיּוֹן לְהַזְכִּיר, צָרִיךְ לְלַכֵּת בְּדָבָר שֶׁהוּא וְדָא, וְעַל כֵּן הַזְכִּיר אֶת אָמוּ וְלֹא אֶת אָבִיו. וְעוֹד, הִנֵּה שְׂנִינּוּ (שהרי) שְׂזָה מֶלֶךְ כְּפִי שְׂאֲמַרְנוּ.

יְכִינּוּ שְׁל דָּוִד הַמְּלֶכֶת הַזֶּה מְאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת

פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו' (פו, טו): [זוהר ח"ג פ' קדושים (ד' ט"ז)] רַבִּי אַבְא פְּתַח, (תהלים

פו) פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנְהַ עֲזֶךָ לְעַבְדְּךָ. פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי, וְכִי לֹא הָיָה לוֹ לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם יִפֶּה כְּדוֹד, שֶׁהוּא אוֹמֵר פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי? אֵלָּא כֶּף שְׂנִינּוּ, דָּוִד אַחַר יֵשׁ לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כְּמָה אוֹכְלוֹסִים עֲלִיּוֹנִים וּמַחְנוּת. וּכְשֶׁרוּצָה לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, מְסַתְּכַל בְּדוֹד הַזֶּה, וּמְאִיר לוֹ פְּנִים, וְהוּא

לְכִבִּי לִירְאָה שְׁמֶךָ. פְּסוּק זֶה קָשָׁה, שֶׁהָרִי שְׂנִינּוּ, הַכֹּל בֵּינָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּץ מִלְּהִיּוֹת צְדִיק אוֹ רְשָׁע. וְדוֹד אִיךְ תְּבַע אֶת זֶה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא דָּוִד כֶּף אָמַר, הוֹרְנִי ה' דְּרַכְךָ - אוֹתָהּ דְּרַךְ מִישׁוֹר וּמִתְקַנֶּת לְגַלוּת עֵינַי וְלִדְעַת אוֹתוֹ. אַחַר כֶּף אֶהְלֵךְ בְּאִמְתְּךָ - אֵלַיךְ בְּדֶרֶךְ אִמְתָּה וְלֹא אֶסְטָה לִימִין וְלִשְׂמָאל. יַחַד לְכִבִּי - מַה זֶה לְכִבִּי? כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שם עג) צוֹר לְכִבִּי וְחַלְקִי. וְכֹל זֶה אֲנִי מִבְּקֵשׁ לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לְהַדְּבִק בִּירְאָתְךָ, לְשַׁמֵּר אֶת דְּרַכֵּי כְּרַאוּי. לִירְאָה שְׁמֶךָ - מְקוּם חַלְקִי שְׂבוּ שְׂרוּיָה הִירְאָה לִירְאָה. בֵּא רְאָה, כֹּל בֶּן אָדָם שְׂיִרְאָה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂרוּיָה עִמּוֹ הָאֲמוּנָה כְּרַאוּי, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ אָדָם הוּא שְׁלָם בְּעִבּוּדַת רְבוּנוּ. וּמִי שְׂלֹא שְׂרוּיָה בּו יִרְאָת רְבוּנוּ, לֹא שְׂרוּיָה בּו אֲמוּנָה, וְאִינּו כְּדָאִי לְהִיּוֹת לוֹ חַלֵּק לְעוֹלָם הַבָּא.

תִּנְהַ עֲזֶךָ לְעַבְדְּךָ - זֶה הַעֲזוֹ הַעֲלִיּוֹן

פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו' (פו, טו): [זוהר ח"א פ' לך

לך (ד' ט"ז)] הִלְכוּ, כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אַחַד יִשְׁבוּ. פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים כה) פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי. בְּפְסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בּו, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ אוֹתוֹ בְּכַמָּה מְקוּמוֹת. אֲבָל בְּפְסוּק הַזֶּה דְּבָרִים נִסְתָּרִים יֵשׁ בּו. פְּנֵה אֵלַי - וְכִי דָּוִד אָמַר פְּנֵה אֵלַי

— זוהר תהלים —

בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶז מְתַעֲוֲרִים בְּלִבּוֹ
 חֲצִי בְּלִיסְטְרָאוֹת בְּאַהֲבָה עֲלִיוֹנָה, וּמִגְדֹּל
 הַשְּׁלֵהֲבַת שֶׁל הָאֱהָבָה הַעֲלִיוֹנָה אֵלָיו, אָמַר
 הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי, סוֹבְבִי עֵינֶיךָ לְצַד אַחַר
 מִמֶּנִּי, שֶׁהֵם שׁוֹרְפִים אוֹתִי בְּשִׁלְהֲבוֹת
 אֱהָבָה. וְעַל כֵּן כְּתוּב בְּדוֹד, (שְׁמוּאֵל א טז)
 וְהוּא אֲדַמְנִי עִם יָפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.
 וּבִשְׂבִיל אוֹתוֹ דוֹד עֲלִיוֹן הִנָּאָה, אֱהָבְתוֹ
 וּתְשׁוּקָתוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק
 עִמּוֹ, אָמַר דוֹד פְּנֵה אֵלַי וְחַנְּנִי.

מְאִיר לְעוֹלָמוֹת וְחָס עַל הָעוֹלָם.
 וַיִּפְּיוּ שֶׁל הַדּוֹד הַזֶּה מְאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
 רָאשׁוּ גְלִגְלַת זֶהָב שֶׁנִּרְקְמָה בְּשִׁבְעָה
 תְּכֵשִׁיטֵי מִיָּנִים שֶׁל זָהָב, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
 וְחִבִּיבוֹתוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנִגְדּוֹ,
 וּמֵרַב אֱהָבְתוֹ אֵלָיו אָמַר לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שִׁיחֲזִיר עֵינָיו כְּנִגְדּוֹ וַיִּסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשׁוּם
 שֶׁהֵם יָפִים בְּכָל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ה) הַסְּבִי
 עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי וְגו'. הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי,
 שֶׁבְּשִׁעָה שֶׁהָעֵינַיִם הִלְלוּ מִסְתַּכְלוֹת בּוֹ

ב « לבני קרח מזמור שיר יסודתו בתררי קדש: ב אהב יהוה ^{תקני מל תהלים} ^{תקני מל תהלים} שערי ציון מכל משפנות יעקב: ג נכבדות מדבר בך עיר האלהים ^{תקני מל תהלים} סלה: ד אביר רהב וכבל לידעי הנה פלשת וצור עם בוש זה ילד שם: ה ולציון ^{תקני מל תהלים} ואמר איש ואיש ילד ביה והוא יכוננה עליון: ו יהוה ^{תקני מל תהלים} יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה: ז ושרים כחללים כל מעיני בך:

— שימוש תהלים —

טוב להושיע את העיר

לבני קרח מזמור שיר יסודתו (פו, א): [שימוש תהלים לפרק פז] טוב להושיע את העיר.

— זוהר תהלים —

הדרים הישנים ולא מתו, ומי הם, ישיני חברון, שהם לא מתו אלא ישנים, וע"כ כתוב בהם גויעה, כמי שנרדם ויש בו קיום להתנער, אף כך אותן ד' זוגות שבחברון ישנים הם ולא מתו, וכלם מתקיימים בקיומם באותן הגופים שלהם, ויודעים גנוזי נסתרות יותר משאר בני אדם, גנוזים הם שם לפני פתח הגן עדן הגופים שלהם, ואלו הם שוכני עפר.

עתידי הקב"ה לפייס פנסת ישראל להכניס אותם להיכלו ולהזדוג עמך זוג לעולם כמה שכתוב וארשתיך לי לעולם

ולציון ואמר איש וגו' (פו, ה): [זוהר ח"ג דף (א) זוהר תורה] והוא יכוננה עליון.

אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להכריזו על כנסת ישראל ויאמר (ישעי' נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלם, כמי שאוחז ביד חברו ואומר התנער וקום, כך הקב"ה יאחז בה ויאמר התנערי קומי, א"ל רבי אחא וכן כל אותן בני היכלו של המלך

ד' זוגות שפחברון ישנים הם ולא מתו וכלם מתקיימים בקיומם באותן הגופים שלהם

ולציון ואמר איש וגו' (פו, ה): [זוהר ח"ב דף קנא:] זוהר תורה] ולציון ואמר איש ואיש ילד ביה והוא יכוננה עליון. אמר רבי יהודה כתוב (ישעי' נב) יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר וגו', בוא וראה כל אותן המתים שבעולם כלם מתים על ידי מלאך המשחית, שהוא מלאך המות, מלבד אותן המתים בארץ הקדושה אין מתים על ידו, אלא על ידי מלאך של רחמים השולט בארץ. ועל זה כתיב יחיו מתיך, אלו המתים בארץ הקדושה, שהם המתים שלו ולא של אחר, שאין שולט שם צד אחר כלל, נבלתי יקומון אלו המתים בארץ נכריה אחרת על ידי המשחית ההוא, וע"כ נקראים נבלה, מה נבלה מטמאה במשא, אף כך אותן המתים בחוץ לארץ מטמאים במשא ובמגע. הקיצו ורננו שוכני עפר, שוכני

יח לחודש

פח א שיר מזמור לבני קרח למנצח על מחלת לענות משביל להימן האזרחי:
 ב יתְּוֹאֲרֵהוּ אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל יְשׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בַלַּיְלָה נִגְדָה: ג תְּבוֹא לְפָנַי

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

טוב לאומרו להציל הקהל מצרתם

על מחלת לענות (פח, א): [שימוש תהלים לפרק פח] הכה טובים להושיע את העיר או את הקהל.

— זוהר תהלים —

הַשְּׁבַח שֶׁל הָאֱמוּנָה שֶׁנִּרְאָה בְּאֶרֶץ.

שְׁהָרֵי לְמַעַל פּוֹתָחִים בְּשִׁמְחָה שִׁירָה,
 כְּמָה מְלֹאכִים עֲלִיּוֹנִים בְּכַמָּה
 מִיָּנִים שְׁמִשְׁבָּחִים בַּלַּיְלָה בְּכָל הַעֲדָדִים.
 כְּמוֹ כֵן לְמִטָּה בְּאֶרֶץ, מִי שְׁמִשְׁבַּח אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ בַּלַּיְלָה, בּוֹ חֶפֶץ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים
 הַקְּדוֹשִׁים שְׁמִשְׁבָּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, כְּלָם מְקַשְׁבִּים לְאוֹתוֹ שְׁמִשְׁבַּח אוֹתוֹ
 בַּלַּיְלָה בְּאֶרֶץ, שֶׁהַשְּׁבַח הַזֶּה הוּא בְּשִׁלְמוֹת,
 לְהַעֲלוֹת אֶת כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְלִמְטָה וּלְזַמֵּר בְּשִׁמְחָה שֶׁל הַיְחוּד. בֹּא
 רְאֵה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ כְּתָב, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי
 וְגו'. ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי, מְתִי הוּא יִשְׁוֹעָתִי?
 בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִקְדַּמְתִּי שְׁבַח בַּלַּיְלָה אֶצְלֶךְ,
 אֲזִי הוּא יִשְׁוֹעָתִי בַיּוֹם. וּבֹא רְאֵה, שְׁהָרֵי
 בַּלַּיְלָה, מִי שְׁמִשְׁבַּח אֶת רְבוּנוֹ בְּשְׁבַח שֶׁל
 הַתּוֹרָה, אֲזִי מִתְחַזֵּק בְּחֹזֶק בַּיּוֹם בְּצַד הַיָּמִין,
 שֶׁהֵנָּה חוּט אֶחָד יוֹצֵא מִצַּד הַיָּמִין, וְאֲזִי
 נִמְשָׁךְ עָלָיו וּמִתְגַּבֵּר בּוֹ, וְעַל כֵּן אָמַר ה'
 אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי וְגו'.

מִי שְׁמִשְׁבַּח לְרְבוּנוֹ בַּלַּיְלָה בְּזִמְרַת הַתּוֹרָה
 אֲזִי הוּא נִתְחַזֵּק בַּיּוֹם בְּתַקוּף בְּצַד הַיָּמִין

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב): [זוהר ח"א דף
 ח: זוהר תורה] ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם

בלשון הזה פותחים, זש"כ (שם ט) קומי
 אורי כי בא אורך, הרי המלך כאן בודאי,
 ובכן זהו הכבוד שלה ושמחת הכל כאשר
 המלך נתפייס עמה, בכל אותן זמנים
 שמלפנים היא באה אל המלך ועמדה
 לפניו, כמש"כ (מלכים א' א) ותבא לפני
 המלך, ותעמד לפני המלך, אבל בזמן הזה
 לא כן, אלא המלך יבא אליה ויתפייס
 עמה ויחזירה להיכלו, זש"כ (זכרי' ט) הנה
 מלכך יבא לך ודאי ולא את אליו, יבא לך
 לפייס אותך, יבא לך להקים אותך, יבא
 לך להשלים אותך בכל, יבא לך להכניס
 אותך להיכלו ולהזדוג עמך זיוג לעולם,
 כמש"כ (הושע ב) וארשתוך לי לעולם וגו'.

כָּל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים הַקְּדוֹשִׁים שְׁמִשְׁבָּחִים
 אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלָם מְקַשְׁבִּים
 לְאוֹתוֹ שְׁמִשְׁבַּח אוֹתוֹ בַּלַּיְלָה בְּאֶרֶץ
 שֶׁהַשְּׁבַח הַזֶּה הוּא בְּשִׁלְמוֹת

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב): [זוהר ח"א פ'
 ויגש אליו (דף ח:)] פתח רבי אלעזר ואמר,

(שם פח) ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בַּלַּיְלָה
 נִגְדָה. בֹּא רְאֵה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם בְּחִצּוֹת
 הַלַּיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּשִׁירִים
 וְתִשְׁבָּחוֹת לְשִׁמְחַת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְזוֹ
 הִיְתָה שְׁמִיחַת הָאֱמוּנָה בְּאֶרֶץ, מִשׁוּם שֶׁזָּהוּ

—== זוהר תהלים ==—

בלילה, בוא וראה בשעה שנתעורר רוח צפון ונחלק הלילה הרי ביארנו ששלהבת אחד יוצא ודופק תחת כנפי התרנגול ומכה בכנפיו וקורא, ושלהבת ההוא בזמן שמגיע אליו ונתעורר כנגדו הוא מסתכל בו ונדדעזע וקורא, בשביל כבוד רבונו לעשות רצונו, וקורא להם לאנשים, וע"כ נקרא שכוי, הסתכלות, ונקרא גבר, לפי שנתעורר בשלהבת של גבורה, שמצד הגבורה הוא בא לעורר בעולם, ואז אותן בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, וכזאת נקרא רנה של תורה, וע"כ נחל דוד המלכות הוא ובניו לעולם ולדורי דורות, וכאשר התרנגול קורא והאנשים ישנים במטותיהם ואין נתעוררים, התרנגול קורא אח"כ ואומר מה שאומר, וזה נתבאר, אח"כ מכה בכנפיו ואומר, אוי לפלוני נזיף רבונו מרוחק רבונו שלא נתעורר רוחו ואינו משגיח על כבוד רבונו, וכאשר מאיר היום כרוז קורא עליו ואומר, ואל אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, לסעוד להשכינה באותן הזמירות להיות הכל בחבור אחד, עושי, עושני היה צריך לומר, מהו עושי, אלא בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע ברנה של תורה, כי רנה של תורה לא נקרא אלא בלילה, וכאשר הוא נמצא בלילה עם התורה, אז כאשר מאיר היום הקב"ה וכנסת ישראל מתקנים אותו בחוט אחד של חסד, להצילו מכל רע ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים: רבי יהודה אמר אני שמעתי שכך אמר רבי אבא מקרא זה, איה אלוה

צַעֲקָתִי בַלַּיְלָה נִגְדָךְ. פתח רבי אלעזר ואמר, ה' אלהי ישועתי, בוא וראה דוד המלך היה קם בחצות הלילה והתיגע בתורה בשירות ותשבחות לשמח למלך ולהמטרונה, וזאת היא שמחת השכינה בארץ, לפי שזאת היא שבחה של השכינה שנראית בארץ, שהרי למעלה פותחים שירה בחדוה כמה מלאכים עליונים בכמה מיני שירות שמשבחים בלילה בכל הצדדים, וכדמיון הזה למטה בארץ, מי שמשבח לו להקב"ה בארץ בלילה בוחר בו הקב"ה, וכל אותן מלאכים הקדושים שמשבחים לו להקב"ה כלם מקשיבים לזה שמשבח לו בלילה בארץ, כי זאת השבחה היא בשלמות העלות כבודו של הקב"ה מלמטה ולומר בשמחת היחוד, בוא וראה דוד המלך אמר ה' אלהי ישועתי וגו', ה' אלהי ישועתי מתי היא ישועתי, באותו יום שאני מקדים זמירות בלילה אליי, בכך היא ישועתי ביום, ובוא וראה שהרי מי שמשבח לרבונו בלילה בזמרת התורה, אז הוא נתחזק ביום בתקוף בצד הימין, שהרי חוט אחד יוצא מצד הימין, ואז הוא נתמשך עליו ונתגבר בו, וע"כ אמר ה' אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה נגדך.

אֵלֹהִים בְּשַׁעֲהָ שְׁהָאֲדָם קָם בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וּמְתַיְגַע בְּרִנָּה שֶׁל תּוֹרָה כִּי רִנָּה שֶׁל תּוֹרָה לֹא נִקְרָא אֵלֹהִים בַּלַּיְלָה

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב) : [ח"ג (דף כג). זוהר תורה] פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות

תִּפְלְתִי הַמָּה אֲזַנֶּךָ לְרַנְתִּי: ד כִּי שָׁבַעְתָּ בְּרַעוֹת נַפְשִׁי וְחַיִּי לְשֹׁאֵל הַגִּיעוּ: ה נַחֲשֵׁבְתִי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר הָיִיתִי בְּגֹבַר אֵין אֵיִל: ו בַּמַּתִּים חָפְשִׁי כְּמוֹ חֲלָלִים שָׁבְבִי קִבְרֵי אֲשֶׁר לֹא זְכַרְתָּם עוֹד וְהַמָּה מִיָּדְךָ נִגְזְרוּ: ז שְׁתַּנִּי כְּבוֹד תַּחֲתִיּוֹת בְּמַחֲשָׁבִים בְּמַצְלוֹת: ח עָלֵי סִמְכָה חֲמַתְךָ וְכֹל מִשְׁבְּרֶיךָ עֲנִיתָ סֵלָה: ט הִרְחַקְתָּ מִיָּדַעִי מִמְּנֵי שְׁתַּנִּי תוֹעֵבוֹת לָמוֹ בְּלֹא וְלֹא אֵצֵא: י עֵינַי דָּאֲבָה מִנִּי עֵינֵי קָרְאתֶיךָ יְהוָה: יא כָּבֵל יוֹם שִׁמְחֵתִי אֱלֹהֶיךָ כִּפְּי: יב הַלַּמַּתִּים תַּעֲשֶׂה פֶלֶא אִם רָפְאִים יִקְוֹמוּ יוֹדוּךָ סֵלָה: יג חִסְפָּר בַּקֶּבֶר חֲסֵדְךָ אֲמוּנָתְךָ בְּאֲבֵדוֹן: יד חִוֵּדַע בַּחֲשֹׁךְ פֶּלֶאךָ וְצַדִּיקְךָ בְּאֶרֶץ נְשִׁיחַ: יוּ וְאֵנִי אֱלֹהֶיךָ יְהוָה: יז שׁוֹעֲתִי וּבִבְקָר תִּפְלְתִי תִקְדְּמֶךָ: יח לָמָּה יְהוָה: יט תִּזְנַח נַפְשִׁי תִסְתִּיר פְּנֵיךָ מִמְּנֵי: כ עֵינֵי אֲנִי וְגוֹעַ מִנְעַר נְשִׂאתִי אֲמִיד אֲפֹנֶה: כא עָלֵי עֲבָרוֹי חֲרוֹנֶיךָ בַּעוֹתֶיךָ צְמַתוֹתַנִּי: כב סַבּוּנֵי כַּפּוּם כָּל הַיּוֹם הַקּוֹפֹי עָלַי יָחַד: כג הִרְחַקְתָּ מִמְּנֵי אֲהַב זָרַע מִיָּדַעִי מַחֲשָׁךְ:

===== זוהר תהלים =====

חדשה, זש"כ אלוה עושי, והרי ביארו א"ל ו"ה, א"ל זה אברהם שנאמר האל הגדול, ו זה הקב"ה, ה זו כנסת ישראל, וזהו אלוה, והם עושים את האדם שמתקנים אותו בכל יום, ולפיכך כתוב עושי, כמש"כ ישמח ישראל בעושיו, אמר רבי יוסי ודאי כך הוא והכל הוא ענין אחד.

עושי, עושה לי היה צריך לומר, מהו עושי, אלא כמו שאמרת, בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע בתורה, כאשר מאיר היום נתעורר אברהם באותו החוט שלו, שנאמר בו (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגו', והקב"ה וכן כנסת ישראל מתקנים אותו ועושים אותו בכל יום בריה

כ « מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי: ב חֲסְרֵי יְתוּאָה־וּמִן עוֹלָם אֲשִׁירָה לְדֹר וָדֹר »

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאדם שמאבד אבריו

משכיל לאיתן האזרחי חסדי ה' עולם (פט, א): [שימוש תהלים לפרק פט] לאדם שמתאבדים איבריו ועצמותיו מן החולאים אמור אותו על שמן זית וקח צמר מאיל גוזו ותן אותו השמן על הצמר ועשן אותו עליו, ואם תרצה להושיע איש מתפיסה צא לאויר השמים ואמור אותו ועניך לשמים.

— זוהר תהלים —

הרים ואתנים הכל דבר אחד

ואם אברהם הוא איתן, יצחק ויעקב נקראו איתנים. קום זקן, שהרי ידעת רעיון זה היה מכה את רעיוןך. וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנף (במדבר כד). איתן - זה בקר של אברהם, והינו (בראשית מד) הבקר אור. זה העמוד שכל העולם עומד עליו, ואת אורו ירש מאברהם. נקרא נהר היוצא מעדן. אי זקן זקן, הנה רעיון אחר כנגדך, ולא ידעת להשמר איך עורכים קרב. זקן, איפה הכח שלך? ודאי לא לגבורים המלחמה.

כתוב משכיל לאיתן האזרחי, וכתוב משכיל לדוד. זה נהר היוצא מעדן, שהוא תרגמן לדוד להודיע לו מאותם דברים הנספרים העליונים. אם משכיל הוא נהר שיוצא מעדן, אז איתן האזרחי אברהם הוא למעלה ודאי. זה ידעתי. ואף על גב שאני זקן, על רעיון זה אני מוחה. איתן האזרחי הם שתי דרגות, כמו שנאמר בקר אור. אור זה אברהם. בקר זה נהר. אף כן איתן האזרחי. אזרח הוא אברהם. איתן, כמו שנאמר, זה אותו נהר ששופע ויוצא מעדן. עכשו, זקן, קום עמד על מרכבתך, שעכשו תפל ולא תוכל לקום. הרי שלמה המלך בא בכחותיו

משכיל לאיתן האזרחי (פמ, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"ט:)] בא וראה, כתוב והאתנים מוסדי ארץ. פיון שכתוב שמעו הרים, מי הם הרים ומי הם אתנים? אלא הרים ואתנים הכל דבר אחד. אבל אותם שלשה עליונים מעל ראשיהם, ואותם שלשה למטה מהם, וכלם אחד. הרים למעלה, ועליהם אמר דוד, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלה הם שלשה הראשונים. והאתנים מסדי ארץ, אלה הם שלשה אחרונים, למטה מהם, שני עמודי הבית ואחד שמחת הבית, ואלה נקראו מסדי ארץ. אתנים הם, ואתנים נקראו. זקן זקן, הרי ידעת, מי שעורך קרב, אם לא יודע להשמר, לא ינצח בקרב. צריך להכות בידו ולהשמר ברעיונו, מה שיהיה אחר חשוב, שיהיה הוא חשוב, ויד ימין מזמנת תמיד להכות ומחשבותיו ויד שמאלית זמינים תמיד לקבל ולהשמר, וימין הכל. עכשו אמרת והאתנים. איתנים הם למטה, והרים למעלה. השמר זקן, שהרי רעיון אחר כנגדך, שכתוב (שם פט) משכיל לאיתן האזרחי. וזהו אברהם הזקן, ונקרא איתן.

— תהלים — זוהר תהלים —

ידיו של אברהם) אִהְבּוּ כָּל מֵה שְׁצָרֶיךָ, וְאוֹתוֹ מִחַ עֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכִשְׁדּוֹד הַמֶּלֶךְ נִתְקַן בְּתִשׁוּבָה אֱלֹהִים, הוּא מִשְׁכִּיל לְדָוִד, כְּמוֹ שֶׁהָיָה הַמֶּחַ הָעֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. (יש משכיל).

בִּירַח הָאֵתָנִים, שְׁנוֹלְדוּ הָאֵתָנִים בִּירַח הַזֶּה. הַבְּנִין לְמִטָּה הוּא כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנוֹלְדוּ בוֹ הָרִים וְאֵתָנִים. הָרִים נִסְתָּרִים. אֵתָנִים - יְרֻכִים חֲזָקוֹת כְּנַחֲשֵׁת, וְאוֹתוֹ הָאֵיתָן בִּינֵיהֶם. קוּם זָקֵן, תִּפְּחֵה לְכָל הַצְּדָדִים. בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה, מָסַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁבַעִים מִפְּתָחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְחֻמְשֵׁים (לששים) וְתִשְׁעָה, הָיָה מִפְּתַח אֶחָד גִּנּוּז וְנִסְתָּר, שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסֵר לוֹ. הַתַּחֲנֵן לְפָנָיו אָמַר לוֹ: מִשָּׁה, כָּל הַמִּפְּתָחוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחֲתוֹנִים תְּלוּיִים בְּמִפְּתַח הַזֶּה. אָמַר לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מֵה שָׁמוּ? אָמַר לוֹ: אֵיתָן. וְכָל אוֹתָם אֵיתָנִים תְּלוּיִים בוֹ, וְבוֹ עוֹמְדִים מְחוּץ לַגּוֹף, שֶׁתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמִשְׁכִּיל אוֹתוֹ, הוּא עֶקֶר וְהַמִּפְּתַח שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וּכְשֶׁנִּתְקַנְתָּה תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה אֱלֹהִים, עֶקֶר הַהִיכָל הוּא הַמִּפְּתַח שֶׁלָּה (אליו), וְדָאִי שְׁאֵז מִשְׁכִּיל לְדָוִד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה (אליו) אוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תִשְׁרִי, הוּא תִשְׁרִי, אֲבָל מִשׁוּם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲתוּם בוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל שָׁמוּ י'. בְּמִזְבֵּחַ חֲתוּם בוֹ ה', הַרְשֵׁת עַד חֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּאֵה דְבוּרָה וְחֻתְמָה בוֹ ו', וְהִינּוּ מֵה שְׁכֻתוֹב (שׁוּפְטִים ה) וְתִשְׁרִי דְבוּרָה. וּבְמִקּוּם הַזֶּה חֲתוּם שֶׁל הַשֵּׁם

וּמִרְכַּבּוֹתָיו וּגְבָרָיו וּפְרָשָׁיו וּבָא כְּנִגְדְךָ. קוּם צֵא מִן הַשָּׂדֶה, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא אוֹתְךָ שָׁם. כְּתוּב (מלכים א) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֵתָנִים בְּחָג וְגו'. יִרַח שְׁנוֹלְדוּ בוֹ הָאֵתָנִים, וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת, וְהֵם אֵיתָנֵי הָעוֹלָם, וְיִרַח זֶה הוּא תִשְׁרִי. שְׁאֵלְפָא בֵּיתָא חוּזַר לְמַפְרַע מִמִּטָּה לְמַעְלָה.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נֹאֵה שֶׁתִּצָּא מִן הַשָּׂדֶה וְלֹא תִמָּצֵא שָׁם. אֵלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל אֵיתָן הָאֲזָרְחִי - אֵז כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ. אֲבָל עַכְשָׁיו שְׁכֻתוֹב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, הַקָּרֵב שֶׁלְךָ אֵינוֹ כְּלוּם, וְתִצָּא מִן הַשָּׂדֶה בְּעַל כְּרַחֲךָ וְלֹא תִתְרָאֵה שָׁם. אֵי זָקֵן, עֲנֵי מִסְכֵּן, אֵיךְ תִּצָּא? אִם כֶּךָ, יִנָּצְחוּ אוֹתְךָ וְתִבְרַח מִן הַשָּׂדֶה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִרְדְּפוּ אַחֲרֶיךָ, וְאֵין לְךָ פָּנִים לְהִרְאוֹת לְפָנָיו אִישׁ לְעוֹלָמִים. כְּאֵן נִשְׁבַּע אֲנִי שֶׁלֹּא אֵצֵא מִהַשָּׂדֶה, וְכֵאֵן אֶרְאֶה פָּנִים בְּפָנִים בְּשֹׁלְמֹה הַמֶּלֶךְ, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְהַגְּבָרִים וְהַפְּרָשִׁים וְהַמְּרַכְבוֹת שְׁלוֹ. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסִּיעַ לְךָ, זָקֵן, שְׁהִרִי אֶתְּהָ עֲיָף כַח. קוּם זָקֵן, הַתְּגַבֵּר בְּכַחֲךָ וְהַתְּחַזַּק, שְׁעַד הַיּוֹם הַזֶּה הָיִיתָ גְבוּר חֲזָק בְּגִבְרִים. פִּתַח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל לְדָוִד - אֵז כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ, אֲבָל מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן כְּתוּב. יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. יֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמַעְלָה וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמִטָּה. מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן, בְּזִמְן שְׁאוֹתוֹ אִישׁ (נִהר) עוֹמֵד בְּתִשׁוּבָה, כָּל הָאֵיבָרִים שְׁמַחִים וּמִתְחַבְּרִים עִמּוֹ. וְאִם הוּא עוֹלָה, עַד שֶׁהַמֶּחַ הָעֲלִיּוֹן מִתְפַּיֵס אֱלֹהִים וְשִׁמַּח כְּנִגְדּוֹ. וְאֵז מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ וּמוֹדִיעַ לוֹ עַל יְדֵי אֲבָרָהֶם (על

—== זוהר תהלים ==—

ובחן אותו. והרי נתבאר שיצחק בן שלשים ושבע שנים היה באותו הזמן, מה זה נסה את אברהם? היה צריך לכתב נסה את יצחק! אלא נסה את אברהם שימצא בדין ולהכליל בדין שימצא שלם כראוי, ועל זה חסדי ה' עולם אשירה. דבר אחר חסדי ה' עולם אשירה - אותם חסדים שהקדוש ברוך הוא עושה עם העולם. לדר ודר אודיע אמונתך בפי - טוב ואמת שעושה עם הכל. לדר ודר אודיע אמונתך - זו אמונת הקדוש ברוך הוא שהודיע אברהם בעולם והזכירו בפי כל הבריות, ועל זה אודיע אמונתך בפי.

והקדוש ברוך הוא הודיע לאברהם סוד האמונה, וכשידע סוד האמונה, ידע שהוא עקר וקיום העולם, שבגללו נברא העולם והתקיים. זהו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו'. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ראה שלא יכול לעמד, עד שהושיט ימין עליו והתקיים, ואם לא שהושיט ימין עליו, לא היה מתקיים, משום שהעולם הזה נברא בדין, וכך בארנו. ונאמר בראשית, וסוד כלל אחד, שני גונים כאן, בראשית. אף על גב שאמרנו ראשית מלמטה למעלה, ראשית כך גם מלמעלה למטה, ואמרנו ב' ראשית, כמו שאמרנו בית קדש הקדשים, שהרי נתנה [היא בית] לאותה ראשית, והדבר כלול הוא כאחד. ובבי"ת הזו נברא העולם הזה ולא התקיים אלא בימין, והרי פרשוה בהבראם - כתוב באברהם, ומשום כך, אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין הראשון של העולם [אותו העולם], אותו

הקדוש שחתם בו. ואותו המפתח, כשפותח בתורה שבעל פה, צריכים להודיע לו, וזהו תניא, איתן מושבך, בריאת מחוץ לגוף. איתנים הם תנאים, עמודים תומכים מחוץ לגוף. עכשו יש להודיע דבר, בזמן שאלה לתורה שבכתב נקראים איתנים - לתורה שבעל פה נקראים תנאים. איתן אל התורה שבכתב. תניא אל התורה שבעל פה, והכל כראוי. חברים, הריני בשדה. שלמה המלך והגבורים החזקים שלו יבא וימצא זקן אחד עיף בכחו, חזק גבור, מנצח קרבות. הריני יודע שיבא, ועומד אחר סלע השדה והוא משגיח בי ואיך גבורתי עומדת בשדה, לבדו משגיח, שהוא איש שלום, בעל השלום, והולך לו. עכשו, זקן, גבורתך עליך, ואתה לבד בשדה, שוב למקומך והתר כלי זינד מעליך. (כמי שיוצא מן השדה).

התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקב"ה

משכיל לאיתן האזרחי וגו' (פס, א) : [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רל:)] פתח רבי יהודה ואמר. התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקדוש ברוך הוא, ועשה חסד עם בני העולם שיודעו כלם לקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא שולט על העולם, ונקרא איתן משום שהתחזק בתקף בקדוש ברוך הוא. חסדי ה' לעולם אשירה, וכי מצד החסדים באים לזמר? אלא כאן נכלל צד השמאל בימין, ולכן הקדוש ברוך הוא נסה את אברהם

אודיע אמונתך בפי: ג כי אמרתי עולם חסד יבנה שמים תבן אמונתך בהם: ד פרתו ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי: ה עד עולם אבין ורעה ובגיתי לדוד

— זוהר תהלים —

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פ, ט, א):
 [זוהר ח"ג פ' מטות (דף רנ"ט:)] בא וראה, כתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. מה זה חסד? הוא אחד מכתרים עליונים של המלך, שנשמת ישראל קרא לה הקדוש ברוך הוא חסד, על תנאי שיבנה, ולא ישמד חסד מהעולם, משמע שכתוב יבנה. ומשום כך שנינו, מי שמשמיד חסד מהעולם, ישמר הוא לעולם הבא. ועל זה כתוב, (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה, בשביל לעשות חסד עם המת. ויעשה הבנין, שכתוב עולם חסד יבנה.

נשבעתי לדוד עבדי (פ, ט, ד): [זוהר ח"א פ' יוחי (דף ע"ג)] דבר אחר, זהו צדיק שממנו יוצאות ברכות לכל התחתונים, וכל [אותן] החיות הקדושות, כלן מתברכות מאותו השפע ששופע לתחתונים, ולכן כתוב פרתו ברית לבחירי. נשבעתי לדוד עבדי - זה סוד האמונה שהוא עומד תמיד בצדיק הזה, קיום העולם, שלא יתפזר לעולמים חוץ מזמן הגלות שנמנע שפע הברכות, וסוד האמונה לא השלם, וכל החידות נמנעו. וכשנכנס הלילה, מאותו הזמן החידות לא נכנסו לפני המלך. ואף על גב שהחידות לא התעוררו, אבל בחוץ עומדים ומזמרים שירה, וכשנחלק הלילה והתעוררות עולה מלמטה למעלה, אז הקדוש ברוך הוא מעורר כל חילות השמים לבכיה, ובוטט ברקיע, ומזדעזעים עליונים ותחתונים.

האור של היום הראשון היה בו לקים, ואחר כך ביום השני בשמאל. ובאלה תקן שמים, וכתוב שמים תכין אמונתך בהם. דבר אחר שמים תכין אמונתך בהם - שמים נתקנו באותם חסדים, וסוד האמונה התקינה בהם, שאין תקונייה אלא מתוך שמים. פרתו ברית לבחירי - זהו סוד האמונה.

הגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו נקבה

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פ, ט, א):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז:)] למדנו, אחר שהסתלקו קין וקהל, חזר אדם לאשתו, והתלבש ברוח אחרת, והוליד את שת. מכאן התייחסו דורות הצדיקים בעולם, והגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו נקבה, שיתישב העולם כמו שלמעלה. והרי פרשוה החברים בסתם משנה, שכתוב ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וגו', חסד הוא. חסד הוא ודאי. ואחר ששרה החסד, יצאו גזעים ושרשים מתחת למעלה, ונפרדו הענפים, והקרוב התרחק. אז גדל הענף ובא להתחבר בזווג אחד עם האילן. זה בראשונה, וזה בסתר העולם, משום שכתוב (תהלים פב) אמרתי עולם חסד יבנה. אבל מכאן והלאה, אנשים שימצאו בו - ונכרתו לעיני בני עמם.

זוהר בסאך סלה: ו יוהו שמים פלאך יהוה: אף אמונתך בקהל קדשים:
 ז בי מי בשחק יערך ליהוה: ידמה ליהוה: בבני אלים: ה אל נערץ
 בסוד קדשים רבה ונרא על כל סביביו: ט יהוה: אלהי צבאות
 מי כמוד חסין יה אמונתך סביבותך: י אפה מושל בגאות הים בשוא גליו
 אפה תשבחם: יא אפה דפאת כחלל רחב בזרוע עזך פורת אויבך: יב לך
 שמים אף לך ארץ תבל ומלאה אפה יסדתם: יג צפון וזמן אפה כראתם תבור

— זוהר תהלים —

גדל ההשתוקקות אף על פי שאינו יכול
 לעשות למעשה - גדול הוא מאד
 הכיסופים

אתה מושל בגאות הים וגו' (פס, י): [זוהר
 בראשית פ' נח (דף 100:)] כתוב. בשעה
 שהים קופץ בגליו והתהומות עולים
 ויורדים, הקדוש ברוך הוא שולח חוט
 אחד מצד הימין ומושך את גליו ושוכך
 ועפו, ואין מי שיודע אותו. יונה ירד לים
 והזדמן לו אותו הדג ובלע אותו, איך לא
 יצאה נשמתו ממנו ולא פרכה מיד? אלא
 משום שהקדוש ברוך הוא שולט באותה
 גאות של הים, ואותה גאות הים היא חוט
 אחד של השמאל שמעלה את הים
 למעלה, וכו' הוא מתעלה. ואם לא אותו
 החוט שמגיע אליו מצד הימין, לא יעלה
 לעולמים. שכאשר [שכיוון] שאותו החוט
 יורד לים, והים אחז בו, אז מתעוררים
 הגלים ושואגים לטרף טרף, עד שהקדוש
 ברוך הוא משיב אותו [אותם] לאחור
 ושבים למקומם. זהו שכתוב בשוא גליו
 אתה תשבחם. תשבחם את אותם גליו
 הים. תשבחם - תשבר אותם לחזק
 למקומם. דבר אחר, תשבחם ממש. שבה
 הוא הים משום שעולים לראות

ואין מנוחה לפניו, פרט לזמן
 שמתעוררים למטה בתורה, אז
 הקדוש ברוך הוא וכל אותן נשמות
 הצדיקים [שעמו], כלם מקשיבים ושמחים
 לאתו קול, ואז מנוחה. [לפניו, ובאה
 מנוחה לכל נשמות הצדיקים שעמו] [לפניו
 נמצאת]. משום שמים שנגחב המקדש
 למטה, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא
 יכנס לתוף ירושלים של מעלה עד
 שיכנסו ישראל לירושלים של מטה,
 שכתוב (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא
 בעיר, והרי פרשוה החברים. וכל אותם
 מזמרים עומדים בחוץ ואמרים שירה
 בשלשת חלקי הלילה, וכלם משבחים
 בתשבחות ידועות, וכל חילות השמים,
 כלם מתעוררים בלילה, וישראל ביום,
 וקדשה לא מקדשים למעלה עד
 שישראל מקדשים למטה, ואז כל חילות
 השמים מקדשים את השם הקדוש
 כאחד. ועל זה ישראל קדושים
 מתקדשים מעליונים ותחתונים [משום
 שהקדשה של שמו של הקדוש ברוך הוא לא
 עולה אלא מלמעלה ומלמטה] כאחד. זהו
 שכתוב (ויקרא יט) קדשים תהיו כי קדוש
 אני ה' אלהיכם.

וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יִרְנְנוּ: יי לך זרוע עם גְּבוּרָה תָעֵז יְדֶךָ תִּרְוֶם
יְמִינֶךָ: טו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְבוֹן בְּכֶאֱד חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פְּנֶיךָ:

זוהר תהלים

הרבה צדיקים נפטרים מהעולם, וכל זה למה, לפי שנתרחק בחי' הזכר מבחי' הנקבה, והמשפט אינו קרב בצדק הזאת, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, שהמשפט נתרחק מן צדק הזאת ואינה נמתקת, והצדק יונקת ממקום אחר.

הַקְּבִ"ה אֵינוֹ יוֹשֵׁב עַל פְּסָא הֵהוּא אֶלָּא
בְּחֻתָּם הִזָּה שֶׁהוּא אֶמֶת

חסד ואמת יקדמו פניך (פס, טו) : [זוהר ח"ב (דף רכ): זוהר תורה] **פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב** (ישעי' טז) והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת באהל דוד שופט ודורש משפט ומהיר צדק, הרי נתבאר שמצד הימין ההוא [שלמעלה מעלה] נתתקן הכסא למטה קדי שהרי הקב"ה התקין לכסא הזה בחסד, וישב עליו באמת, שהוא תקון החותם של הכל, ואינו יושב על כסא ההוא אלא בחותם הזה שהוא אמת, באהל דוד, שהוא כסא הבית למטה, שופט ודורש משפט ומהיר צדק, שופט מצד הדין, ודורש משפט מצד של רחמים, ומהיר צדק, היינו כסא הדין שהוא בית דין שלמטה.

בְּהִשְׁתַּוְּקוּת. מְכַאן, כֵּל מִי שֶׁנִּכְסָף
דְּהִסְתַּכֵּל וְדָדַעַת, אֵף עַל גַּב שְׁלֵא יְכוּל
נ"א: ולא נותנים לו רשות] - השבב הוא שלו,
וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

צדק ומשפט מכון כסאך וגו' (פס, טו) : [זוהר ח"ג (דף רצא): זוהר תורה] אמר רבי שמעון צדק ומשפט הם שני מאורות תקון הכסא של המלך קני והם ההתחלה והשלמות של כל האמונה, ובהם מתעטרים כל הדינים שלמעלה ושלמטה, והכל נעלם במשפט, וצדק ניזונת מזה המשפט, ולפעמים נקראת ומלכי צדק מלך שלם, וכאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כולם רחמים וכולם בשלימות, שהוא ממתיק לצדק הזאת והדינים נמתקים, וכלם יורדים לעולם בהשלמת הרחמים, ובכן היא השעה של התחברות העולמות בחי' זכר עם בחי' נקבה, וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבים פשעי העולם ונטמא המקדש, ובחי' הזכר נתרחק מבחי' הנקבה ונחש התקיף מתחיל להתעורר קני אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מזאת הצדק, הרבה מחנות משחיתים נתעוררים בעולם,

זיו זוהר

קכג. זה סמא"ל השטן המקטרג התובע תמיד דינים ועונשין: קכד. פי' מן ג' ספירות הראשונות נאצלת מדת המלכות, כידוע בסוד כתר עליון איהו כתר מלכות ועלייהו אתמר מגיד מראשית אחרית:

קכב. משפט היינו מדת הרחמים כולל עלמא דדכורא, וצדק היינו המלכות מדת הדין כולל עלמא דנוקבא, וענין זה הוא התחלת יסוד האמונה לגרום בעובדתנו הזדווגותם להמשיך שפע מן השמים:

מז אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְתוֹרָה בְּאֹר פְּנֵיךָ יְהִלְבוּן: יז בְּשִׁמְךָ יִגְלוּן

זוהר תהלים

עֲלִיוֹן, יתְעוֹרְרוּ לְצֵאתָ. וּבְקוֹלוֹת הַלְלוּ, שְׁלִמְטָה נוֹתְנִים יִשְׂרָאֵל כַּח (לרחמים מלמטה, ומתעורר השופר הגדול) לְמַעְלָה, וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְזִמְן שׁוֹפֵר בְּיוֹם הַזֶּה וְלַעֲרֹךְ קוֹלוֹת, לְכַנֵּן בוּ כְּדֵי לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, שְׁבוּ כְּלוּלִים הַקּוֹלוֹת לְמַעְלָה (ולסדר קולות בשופר).

סְדְרָה ראשונה - יוצא קול ומתעטר לְמַעְלָה, עוֹלָה רְקִיעִים, וְנִבְקָע בֵּין הָרִים רְמִים, וּמַגִּיעַ לְאַבְרָהָם וְשׁוֹרָה בְּרֵאשׁוֹ וּמִתְעוֹרֵר, וְהוּא מִתְעוֹרֵר וּמִתְקִין אֶת הַכֶּסֶף. וּבְסִפֵּר הָאֲגָדָה שְׁנִינוּ, בְּשַׁעַה שְׁאוֹתוֹ קוֹל רֵאשׁוֹן עוֹלָה, מִתְעוֹרֵר וּמִתְעוֹרֵר אַבְרָהָם, וּמִתְקִין אֶת הַכֶּסֶף, וּפּוֹקֵד עָלָיו (אבא ואמא) אַבָּא. בֵּינְתִים עוֹלָה הַשְּׁנִי, הַתְּקִיף (לחבר) לְשִׁבְרָתָה אֶת הַדִּינִים הַקָּשִׁים. וְזֶה הַסֵּדֵר הַשְּׁנִי, אוֹתוֹ הַקּוֹל שׁוֹבֵר בְּכַחוֹ. וְאָז עוֹלָה, וְכָל הַדִּינִים שְׁמִתְעוֹרְרִים (שנקרים) לְפָנָיו נִשְׁבָּרִים, עַד שְׁעוֹלָה לְמַקוֹמוֹ שֶׁל יִצְחָק. כִּיּוֹן שְׁמִתְעוֹרֵר יִצְחָק וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם, מִתְקֵן אֶת הַכֶּסֶף לְעַמֵּד לְפָנָיו. אָז נִכְנַע, שׁוֹבֵר אֶת הַתְּקִיף הַקָּשֶׁה. וּבְזֶה צְרִיף מִי שְׁתוֹקֵעַ לְכַנֵּן הַלֵּב וְהַרְצוֹן, כְּדֵי לְשִׁבְרָתָה הַכֹּחַ וְהַתְּקִיף שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי. סְדְרָה שְׁלִישִׁית - יוצא קול ועולה, וּבּוֹקֵעַ כָּל אוֹתָם רְקִיעִים, וּמִתְעוֹרְרִים רְחִמִים, וּמַגִּיעַ אוֹתוֹ קוֹל לְרֵאשׁוֹ שֶׁל יִעֲקֹב, וְיִעֲקֹב מִתְעוֹרֵר וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם מִתְתַּקֵּן בְּצַד הָאֲחֵר. אָזֵי אוֹחֲזִים שְׁנֵיהֶם בְּיִצְחָק, זֶה מַצֵּד זֶה וְזֶה מַצֵּד זֶה, וְלֹא יְכוּלִים הַתְּקִיף

צְרִיף לְכַנֵּן אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן בְּקוֹלוֹת הַלְלוּ, וְלַחֲזוֹר בְּתְשׁוּבָה לְפָנָי רְבוּנָם. אָזֵי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל מִתְקַנִּים וּמִסְדְּרִים קוֹלוֹת בְּרַצוֹן הַלֵּב כְּרֵאוּי בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה חוֹזֵר אוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיוֹן

אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פמ, מז) : [זוהר ח"ג פ' אמור (דף צ"ח):] רַבִּי אַבָּא הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, הָרִי פְּעָמִים רְבוֹת שְׁאֵלְתִי עַל הַשׁוֹפֵר הַזֶּה מַה זֶה אוֹמֵר, וְעַד כָּאֵן לֹא הִתְיַשְׁבְּתִי בוֹ. אָמַר לוֹ, הָרִי וְדָאֵי זֶהוּ בְּרוּר הַדְּבַר, שִׁישְׂרָאֵל צְרִיכִים בְּיוֹם הַדִּין (הזהר) שׁוֹפֵר וְלֹא קָרַן, מִשׁוֹם שֶׁקָּרַן הָרִי נוֹדַע בְּאִיזָה מְקוֹם הַיָּא, וְלִהְדַּבֵּק בְּדִין אֵינְנוּ רוֹצִים. אֲכַל הָרִי שְׁנִינוּ, בְּדְבָרִים וּבְמַעֲשִׂים צְרִיכִים לְהִרְאוֹת וְלִהְעִיר דְּבָרִים נִסְתָּרִים. בֵּא רֵאָה, כְּשִׁאוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיוֹן, שְׁבוּ הָאוֹר שֶׁל הַכֹּל, מִסְתַּלַּק וְלֹא מְאִיר לְבָנִים, אָזֵי מִתְעוֹרֵר הַדִּין, וְהַכֶּסֶף אוֹתוֹ מִתְקַנֵּם לְבֵית הַדִּין, וְזֶה הַשׁוֹפֵר, נִקְרָא אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּקַפּוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּשַׁבַּחַת הָאֲבוֹת, כְּשִׁמְתַּעֲלָה אוֹתוֹ שׁוֹפֵר גָּדוֹל שְׁאִין מִיְנִיק אֶת הַבָּנִים, אָזֵי יִצְחָק מִתְחַזֵּק, וּמִתְתַּקֵּן לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וּבְשִׁמְתְעוֹרֵר הַשׁוֹפֵר הַזֶּה וּכְשִׁבְנֵי אָדָם שָׁבִים מִחֻטְאֵיהֶם, צְרִיכִים לְהַשְׁפִּיעַ קוֹל שׁוֹפֵר מִמְטָה, וְאוֹתוֹ קוֹל עוֹלָה לְמַעְלָה, אָזֵי מִתְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר עֲלִיוֹן, וּמִתְעוֹרֵר רְחִמִים וּמִסְתַּלַּק הַדִּין. וְצְרִיכִים לְהִרְאוֹת מַעֲשֶׂה בְּשׁוֹפֵר, לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, וְלִהְוֹצִיא בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה לְמִטָּה אוֹתָם קוֹלוֹת, לְהִרְאוֹת שְׁכָל אוֹתָם קוֹלוֹת שְׁלִמְעָלָה, שְׁכָלָם כְּלוּלִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר

— זהו זה תהלים —

ולמשך את רבונם מדין לרחמים, ולתקן את כל העולמות על ידיהם. בא ראה, כנגד זה נפתחים שלשה ספרים ביום זה, וכמו שרחמים מתעוררים והדינים הקשים נכנעים ונכנסים למקומם - כך הוא למטה כמו שלמעלה, הדינים הקשים נכנעים ומעברים מן העולם. ומי הם? אלו אותם רשעים גמורים, שהם דינים קשים שנכנעו והעברו מן העולם. ועל כן נכתבים ונחתמים וכו'. אמר רבי אבא, ודאי זהו ברור הדבר. ברוך הרחמן ששאלתי והרחמתי את הדברים הללו.

אמר רבי יהודה, כתוב זכרון תרועה, עושים זכרון, לכונן את הלב והרצון. ישראל עושים זכרון למטה, במה? במעשה, כדי שיתעורר דבר באותו גון שלמעלה. אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים פא) בפסוק ליום חגנו, שמתכסה בו הלבנה. ואיך מתכסה? אלא כשעומד ענין והשמש אינו מאיר, אזי הלבנה מתכסה ולא מאירה. ועל כן מלפני ענין השמש אינה מאירה, כל שכן הלבנה שמתכסה ואינה מאירה. ועל כן בפסוק ליום חגנו, בה"א, שמתכסה הלבנה. ובמה מאירה? הכל בתשובה, ובקול שופר, שכתוב אשרי העם יודעי תרועה. אז - ה' באור פניו יהלכון.

צריך באותו היום שאותו שתוקע שידע עקר הדבר ויכונן בה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה ועל זה כתוב 'אשרי העם יודעי תרועה'

אשרי העם יודעי תרועה וגו' (פס, פז) : זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קמ"ט:)

שלו לצאת החוצה, ושלש הסדרות הללו הן סדרה אחת.

סדרה אחרת - קול יוצא ועולה, ונוטל את אברהם ממקומו, ומשפיע אותו למטה, למקום שהגבורות של יצחק שורים שם, ומקימים את אברהם בתוכם. סדרה שניה - יוצא קול שבור, לא חזק כמו הראשון. לא שחלש אותו קול שתקע, אלא שאותו קול אינו אצל יצחק כבראשונה, ששם שורה התקף התקיף, אלא רק לאותם בית דין של מעלה שהם יותר רפים, וכלם רואים את אברהם אצלם, ונכנעים לפניו. בינתים סדרה שלישית - יוצא קול ועולה, ומתעטר בראשו של יעקב, ומשפיע אותו לאותו מקום שאותן הגבורות שורות, ועומד כנגדן, אברהם מצד זה ויעקב מצד זה, והם באמצע, ואז כלם נכנעים ונמצאים (ושוככים) במקומם. ואלו כלם סדר אחר שני.

סדרה אחרונה - שצריך להעלותם למקומם ולישב (ולישב) ביניהם את יצחק כמקדם, משום שאת זה צריך לישר במקומו, ולא יצא בגבורותיו החוצה, אז כל הדינים נכנעים, ומתעוררים רחמים. על כן צריך לכונן את הלב והרצון בקולות הללו, ולחזור בתשובה לפני רבונם. אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה, חוזר אותו שופר עליון. וכשחוזר, מעטר את יעקב, והכל נתקן. וכסא אחר עולה, ואז נמצאת שמחה בכל, והקדוש ברוך הוא מרחם על העולם. אשרי חלקם של ישראל שיודעים להנהיג

כָּל חַיּוֹם וּבְצַדִּיקְתָּךְ יְרוּמוֹ: יֵה כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אֶתָּה וּבְרַצְנָךְ (תרים) תָּרוּם קְרַנְנוּ:
 יֵה כִּי לַיהוָה ^ל מִגִּנְנוּ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵינוּ: כֵּן אִזּוּ דְבַרְתָּ בַחֲזוֹן לְחַסְדֵיךָ
 וְתֹאמַר שׁוֹיִתִּי עוֹר עַל גְּבוּרַת הַרִימוֹתַי כַּחֲזוֹר מֵעַם: כֵּן מִצְּאֵתִי יְדוּד עַבְדִּי בְשִׁמְן
 קִדְשֵׁי מִשְׁחָתוֹ: כֵּן אֲשֶׁר יָדִי תִבּוֹן עִמּוֹ אִף זְרוּעֵי תֹאמְצֵנּוּ: כֵּן לֹא יִשָּׂא אוֹיֵב בּוֹ
 וּבֶן עוֹלָה לֹא יַעֲנֵנּוּ: כֵּן זְבַתוֹתַי מִפְּנֵי צָרָיו וּמִשְׁנֵאָיו אֲנֹסָ: כֵּן וְאִמּוֹנְתִי וְחַסְדֵי
 עִמּוֹ וּבִשְׁמוֹ תָּרוּם קְרַנְנוּ: כֵּן וְשִׁמְתִי בַיָּם יָדוֹ וּבִנְהַרֹת יָמֵינוּ: כֵּן הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי
 אֶתָּה אֱלֹהֵי וְצוֹר יִשׁוּעָתִי: כֵּן אִף אֲנִי כַּבּוֹר אֶתְנַהֵן עֲלוֹיִן לְמַלְכֵי אֶרֶץ: כֵּן לְעוֹלָם
 (אשמור) אֲשַׁמֵּר לֹךְ חַסְדֵי וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לֹךְ: ל וְשִׁמְתִי לְעַד זְרַעוֹ וּכְסָאוֹ בִּימֵי
 שָׁמַיִם: לֹא אִם יַעֲזֹבוּ בְנֵי תוֹרָתִי וּבְמִשְׁפָּטֵי לֹא יִלְכוּ: לֹא אִם חִקְתִּי וַיִּחַלְלוּ
 וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמְרוּ: לֹא וּפְקַדְתִּי בְשִׁבְטֵי פִשְׁעֵם וּבִנְגָעִים עֲזָנָם: לֹךְ וְחַסְדֵי לֹא
 אֶפִּיר מֵעַמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּךְ בְּאִמּוֹנְתִי: לֹךְ לֹא אֶחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצֵא שִׁפְתֵי לֹא
 אֲשַׁנֵּה: לֹךְ אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְּקִדְשֵׁי אִם לְדוֹד אֲבִיב: לֹךְ זְרַעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וּכְסָאוֹ
 בְּשִׁמְשׁ נִגְדִי: לֹךְ בְּיָרֵחַ וּבֶן עוֹלָם וְעַד בְּשִׁחַק נֶאֱמַן סֵלֶה: לֹךְ וְאֶתָּה וְנַחַת וְתִמְאָם
 הַתַּעֲבָרֶת עִם מְשִׁיחֶךָ: מ נֶאֱרַתָּה בְּרִית עַבְדֶּךָ חֲלֵלֶת לְאֶרֶץ נִזְרוּ: מֵא פִרְצֶת כָּל
 גְּדֵרְתֵינוּ שְׁמֵת מִבְּצָרָיו מִחַתָּה: מֵב שִׁשְׁחוּ כָּל עַבְדֵי דָרְךָ הֵיךְ חֲרַפָּה לְשִׁבְנֵינוּ:
 מֵג הַרִימוֹת יָמִין צָרָיו הִשְׁמַחְתָּ כָּל אוֹיְבָיו: מֵד אִף תִּשְׁיֵב צוֹר חֲרַבּוֹ וְלֹא
 תִּקְיֹמְתוֹ בַּמִּלְחָמָה: מֵה הַשִּׁבְתָּ מִטְּהָרוֹ וּכְסָאוֹ לְאֶרֶץ מִגְרָתָה: מֵו הַקְּצַרְתָּ יָמֵי
 עֲלוֹמָיו הַעֲטִיטָה עָלָיו בּוֹשָׁה סֵלֶה: מֵז עַד מָה וַיְהוָה ^ל תִּפְתָּר לְנֶצַח תִּבְכַּעַר
 כְּמוֹ אִשׁ חִמְתָּךְ: מֵח זָכַר אֲנִי מָה חֲלָד עַל מָה שׁוּא בְּרֵאתָ כָּל בְּנֵי אָדָם:

—= זוהר תהלים =—

וְכָל אֵלּוֹ שְׁיֹדְעִים סוּד הַתְּרוּעָה וְתִקְרָבוּ
 לְלֶכֶת בְּאוֹר פָּנָיו שֶׁל הַקְּב"ה וְזֶה הָאוֹר
 הַרְאֵשׁוֹן שֶׁגָּנַז הַקְּב"ה לְצַדִּיקִים
אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פט, טו): זוהר
 ח"ג פ' פנחס (דף ג"א:) לֹא כָּתוּב
 שׁוֹמְעֵי, או תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלֵא יִדְעֵי
 תְרוּעָה. בְּגִלָּל (בגין) הַחֲכָמִים שֶׁדָּרִים בְּאוֹר
 שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, אֵלּוֹ יִדְעֵי תְרוּעָה. סוּד
 שֶׁל הַתְּרוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים ב) תִּרְעַם
 בְּשִׁבְטֵי בְרוּל. מִי עִם כִּי־יִשְׂרָאֵל שְׁיֹדְעִים

מִתְפַּלְלִים תִּפְלֶה בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמִבְּקָשִׁים
 וּמִתְחַנְּנִים לְפָנָיו, וְתוֹקְעִים בְּשׁוֹפָר,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלֵיהֶם וְהוֹפֵךְ דִּין
 לְרַחֲמִים, וְכָל עֲלוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים פּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים: (שם פט) אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי
 תְרוּעָה. וְעַל זֶה צָרִיךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,
 שְׂאוֹתוֹ שֶׁתּוֹקַע שִׁדְעַת עַקֵּר הַדְּבָר, וַיִּכְנַן
 בָּהּ בַּתְּרוּעָה, וַיַּעֲשֶׂה הַדְּבָר בְּחֻכְמָה, וְעַל
 זֶה כָּתוּב אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא
 כָּתוּב תּוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

מט מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול סלה: נ איה חסדיך הראשנים אדני נשבעת לדוד באמונתך: נא זכר אדני חרפת עבדיך שאתי בחיקי כל רבים עמים: נב אשר חרפו אויביך יהוה: אשר חרפו עקבות משיחך: נג ברוך יהוה לעולם אמן ואמן:

זוהר תהלים

ערל, רע, צפוני. אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו, שכלם מצד הטמאה כפי שאמרנו. כנגד שבעה השמות הללו, אותם שנקרא בהם גיהנם, המקום שבו נדונים הרשעים של העולם, ואלו הם: בור, שחת, דומה, טיט היזן, שאול, צלמות, ארץ תחתית. כל אלו שבעת מדורי הגיהנם כנגד שבעת השמות הללו שיש ליצר הרע. והרי בארנו, שכמו שיש דרגות והיכלות לצד הקדושה - כך גם לצד הטמאה. וכלם נמצאים ושולטים בעולם בצד (השמאל) הטמאה. שבעה היכלות הם, שהם כנגד שבעה שמות, שבהם נקרא גיהנם (יצר הרע). וכלם עומדים (להשטין רע) לדון ולטמא את אותם הרשעים של העולם שדבק בהם, ולא שמרו את דרכיהם ממנו כשהם בעולם הזה.

שהרי מי שזוכה להטהר בעולם הזה בצד הטהרה, מטהרים אותו באותו מקום שנקרא סוד האמונה. שכמה דרגות הן וכמה ממנים, שכלם עומדים לקרב בני אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא ולטהר אותם, ומי שבא להטמא, מטמאים אותו בצד האחר הזה, שהוא טמא. שהרי כמה דרגות וכמה ממנים, כלם עומדים כדי לטמא בני אדם. מי שקרב אליהם ובא להמשיך אחר אותו הצד הרע, עליו כתוב (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות

סודות עליונים של רבונם, לעלות לפניו ולהתקשר בו. וכל אלו שיודעים סוד התרועה, יתקרבו ללכת באור פניו של הקדוש ברוך הוא. וזה האור הראשון שגנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים. ועל זה צריך לדעת אותה.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע יש לו שבעה שמות: אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו

מי גבר יחיה ולא יראה מות וגו' (פט, מט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רס"ב)] בא וראה, דוד היה קיומו נעוץ במקור של מים נובעים, וכשנדחה לארץ אחרת וצערו אותו, ולפי צערו נדחה מהארץ הקדושה - אף על גב שירד מדרגתו לדרגה תחתונה עמד בקיומו, ולא נכנס לצד האחר ונשמר ממנו. מה כתוב? (שמאל א כ) ואולם חי ה' וחי נפשו כי כפשע ביני ובין המות. שהרי ירד בדרגתו עד שהיה בו השעור הזה. ואשרי חלקו של מי שנשמר מאותו הצד הרע, ומכל דרגותיו של אותו הצד שנמצאים בעולם.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע: נחש עקלתון, שטן, מלאך המות, יצר הרע. והרי פרושה. שאף על גב שנקרא בשמות הללו, יש לו שבעה שמות: שטן, טמא, שונא, אבן מכשול,

— — — — — תהלים — — — — —

יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ וְגו'. מִי הוּא הָאָדָם שֶׁנִּבְרָא
 בְּעוֹלָם שְׁלֵא יִרְאֶה מוֹת? אוֹתוֹ שְׁכַל
 הָעוֹלָם נִמְשָׁכִים אַחֲרָיו. שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן
 בְּאַרְנוֹ.
 שָׁבָא אָדָם לְתַת חֶשְׁבוֹן לְפָנַי רְבוֹנוֹ, טָרָם
 שִׁיּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, רוֹאֶה אוֹתוֹ, וְהָרִי
 בְּאַרְנוֹ.

ספר רביעי

יט לחודש

צ א תפלה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶרֶךְ
 וְדָר: ב בְּמִטָּה חָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוִלָּל אֶרֶץ וְתִבֵּל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה
 אֵל: ג תֵּשֶׁב אָנוּשׁ עַד דָּבָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: ד כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ
 בְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה כְּלִילָה: ה זַרְמָתָם שְׁנָה יְהִיוּ בַּבֶּקֶר בַּחֲצִיר
 וְחֶלֶף: ו בַּבֶּקֶר יִצְיִן וְחֶלֶף לְעָרֵב יִמּוּלֵל וַיִּבְשׁ: ז כִּי כָלִינוּ בְּאֶפְרָיִם וּבַחֲמַתָּךְ
 נִבְחַלְנוּ: ח (שֶׁת) שְׁתָּה עֲזוּנֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ
 בְּעֶבְרַתְךָ כְּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ הַנֶּחֱל: י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאריה

תפלה לְמוֹשֶׁה (צ, א): [שימוש תהלים לפרק צ] שם שלו שד"י. 'ש' מן ת' "תפלה באותיות ש"ת, ד'
 הוא מן "מעון בחלוף דמ"ת, 'י' מן א' ד"אתה באי"ק. אמור אותו עם מזמור.

— זוהר תהלים —

יְמֵי אָדָם הֵם נֶגֶד סִפִּירוֹת שְׁלֻמְעֵלָה
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה, וְכֵן וְאַלֶּה יְמֵי
 שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם. וְאִם תֹּאמַר, כִּדְּגָם כְּתוּב
 בְּיִשְׁמַעְיָאֵל, שְׁכָתוּב (בראשית כה) שְׁנֵי חַיֵּי
 יִשְׁמַעְיָאֵל? אֵלָּא שְׁחֹזַר בְּתִשְׁבּוּכָה, וְעַל כֵּן
 קָרָא בְּיָמָיו וַיְהִיו.

י'ם שְׁקָרֵב קִצּוֹ נִקְרָא י'ם ה'

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשָׁעָה שְׁנִלְפָדוֹת רַגְלֵי
 בְּנֵי הָאָדָם וַיָּמִיו מִתְקָרְבִים, אוֹתוֹ יוֹם נִקְרָא
 יוֹם ה' לְהָשִׁיב רוּחוֹ אֵלָיו. שְׁנֵינוּ, בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה פּוֹקֵד אוֹתוֹ הַכֶּתֶר הַקָּדוֹשׁ עַל רוּחוֹ,
 וּמִיָּהוּ? שְׁכָתוּב (תהלים צ) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם
 שְׁבָעִים שְׁנָה. וְהִיא כְּתוּרָה שֶׁל שְׁבִיעֵי שְׁלֵכָל.

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ח"י ש'רה (דף קכג ע"א)] בֵּא
 רָאָה, הֵימִים שֶׁל אָדָם נִבְרָאוּ וְעָמְדוּ
 בְּאוֹתָם הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, כִּיּוֹן שֶׁהִסְתִּימוּ
 לְהִתְקִים בְּאוֹתָן הַדְּרָגוֹת, שְׁכָתוּב (תהלים צ)
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו'. מִכָּאֵן
 וְהִלָּאָה אֵין דְּרָגָה לְהִתְקִים, וּמִשּׁוֹם כִּד
 וְרַהֲבִ"ם עָמַל וְאָנָן, וְהֵם כְּלֵא הִיוּ.

יְמֵי הַצְּדִיקִים נִתְקִימוּ

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ו'חי (דף ר"ז ע"א)] אָבֵל
 אוֹתָם הֵימִים שֶׁל הַצְּדִיקִים הִיוּ וְהִתְקִימוּ,

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרִהַבְּם עֲמֹל וְאֶן כִּי גָז חִישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי יִדְעַ

===== זוהר תהלים =====

וחובה בסוד של חסד וגבורה, שאם כן לא היה לו לאדם לחיות יותר משבעים שנה, אלא במזל העליון הקדמון לכל הדבר תולהקסי, ולפיכך הוא מוסיף על ימי כל אדם כרצונו.

המלכות פוקדת את האדם להחזיר רוחו אליה

אמר רבי יהודה, בשעה שנלכדות רגלי האנשים, ונגמרו ימי חייו, יום ההוא נקרא יום ה' להשיב רוחו אליו, למדנו שבשעה ההיא פוקד כתר הקדוש ההוא על רוחו, ומי הוא, היינו שכתוב: "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", והוא כתר השביעי לכלסי.

החי יותר משמונים שנה נשמתו מהבינה שהיא מידה השמינית מלמטה למעלה

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז): זוהר תורה] **וְאִם מצד של גבורה הוא בא כתוב: "וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה", כי הכתר של גבורה הוא שמיניקסי מכאן ולהלאה אין מקום להמשךקסי כמ"ש: "וְרִהַבְּם עֲמֹל וְאֶן", במקום שלא נודע היסוד, אין הבנין מתקיים.**

מצד הגבורה יש לו שמונים שנה

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה (צ, י): **וְאִם מצד הגבורה הוא בא - כתוב וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, שְׁפֹתֵר הַגְּבוּרָה** הוא הרי שמיני. מכאן והלאה אין מקום להמשך, כמו שנאמר וְרִהַבְּם עֲמֹל וְאֶן. במקום שלא היה יסוד, הבנין לא עומד.

שני חיי האדם תלויין ב"בהם" בספירות העליונות

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] **למדנו שמדרגת צד"ק, שהיא השביעית שנת השמיטהקסי באותה מדרגה נשתלמו ימי האדם, כאשר נשלמו שבעים שנה כנגד שבע המדרגות, עשר לכל מדרגה, זהו שכתוב: "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", איזה "בָּהֶם", באותן ימים ושנים שלמעלה.**

בני חיי ומזוני תלויין בכתר והוא יכול להוסיף על הכל כרצונו -

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] **בוא וראה, בניס חיים ומזונות לא בזכות הדבר תולה, והיינו סוד אותן ז' המדרגות שבהן זכות**

זיו הזוהר

קכח. זו הבינה שהיא ספירה השמינית מלמטה למעלה: קכט. פי' שאחר שמנים שנה אין לומר עוד שתולה החיות בשיעור וקצבה, כיון שאין השגה שלנו מגעת שמה:

קכה. זו מדת המלכות ספירה השביעית מן ספירת חסד: קכו. פי' בספירת הבינה שהיא הקדמון לז' הספירות של ימי הבנין מעשה בראשית: קכז. זו המלכות:

עו אַפְּךָ וּכְרֹאתְךָ עֲבָרְתֶךָ: יב לַמָּנוֹת יָמִינוּ בֵּן חוֹדֵעַ וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה:
 יג שׁוּבָה יְחֹוּבָה ^ל עַד מָתִי וְהִנַּחֵם עַל עֲבָרֶיךָ: יד שְׂפָעֵנוּ בַּכֶּקֶר חֲסִדְךָ
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יָמִינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיּוֹמֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה:
 טז יִרְאֵה אֶל עֲבָרֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִרְרֵךְ עַל בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ ^ל
 עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

זוהר תהלים

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

יִזְדַּמֵּן לוֹ מַעֲשֵׂה וַיִּכְנֹן בּוֹ, צַדִּיק הוּא. וְאִף
 עַל גַּב שְׁלֹא מְכֹנֵן בּוֹ, צַדִּיק הוּא, שְׁעוֹשֵׂה
 מִצְוֹת אֲדוֹנוֹ. אֲבָל לֹא נִחְשָׁב כְּמִי שְׁעֵשֶׂה
 רְצוֹנוֹ לְשִׂמְחָה, וַיִּכְנֹן בּוֹ בְּרִצּוֹן שֶׁל
 הַסְתַּכְלוּת בְּכַבּוּד רַבּוֹנוֹ, כְּמִי שְׁלֹא יוֹדֵעַ
 לְסַבֵּר סִבְרָא, שֶׁהֵרִי בְּרִצּוֹן תְּלוּי הַדְּבָר
 לְשִׁמוֹ. וּבְמַעֲשֵׂה שְׁלֵמֻטָּה לְשִׁמוֹ, מִתְעַלָּה
 הַמַּעֲשֵׂה לְמַעְלָה וּמִתְתַקֵּן כְּרֹאֵי.

רַחֲמָנָא לִיבָא בְּעֵי

וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 כְּמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַגּוֹפֵף נִתְקַן
 מַעֲשֵׂה הַנֶּפֶשׁ בְּאוֹתוֹ הַרְצוֹן, שֶׁהֵרִי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן שֶׁל
 הָאָדָם, וְאֶפְלוּ כֶּף, אִם אֵין שֵׁם רְצוֹן שֶׁל
 הַלֵּב, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֵּל, עַל זֶה הַתְּפִלָּל דְּוֹד
 וְאָמַר, (תהלים צא) וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
 וּגו'. שֶׁהֵרִי אֵין כָּל אָדָם חֲכָם לְשִׁים רְצוֹן
 וְלֵב לְתַקֵּן הַכֵּל וַיַּעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה שֶׁל מְצֻנָּה.
 עַל זֶה הַתְּפִלָּל תְּפִלָּה זוֹ - וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ.

עַל יְדֵי הַמַּעֲשֵׂה כָּאֵן מִתְקַנֵּים לְמַעְלָה

וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 מַה זֶה כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ? כּוֹנֵנָה וְהַתְקַן
 תְּקוּנָה לְמַעְלָה כְּרֹאֵי. עָלֵינוּ, אִף עַל גַּב
 שְׂאִינְנוּ יוֹדְעִים לְשִׁים הַרְצוֹן, אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה

וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):

[זוהר ח"א פרשת ויחי (דף רז ע"ב)]

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
 בַּיָּמִי הַחֹל לְשַׁבָּת. וּכְשִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבָּת,
 עוֹלָה מְגִיחֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה [ס"א
 מִשְׁחִית מִמֶּנָּה רע] שְׁרוּצָה לְשֵׁלֵט בְּשַׁעֲה
 שִׁישְׁרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים צ) וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וַיּוֹצֵא מֵאוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁנַקְרֵאת
 שְׂמֵאל [שאול], וְרוֹצֵה לְהַתְעַרֵּב בְּזֵרַע שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֵט עַל יִשְׂרָאֵל.

עַל יְדֵי הַבְּדֵלָה נִכְנַע אוֹתוֹ צַד

וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):

[זוהר ח"א פרשת בראשית (דף יז ע"ב)]

וַיִּשְׁרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהַדְס וַיִּזַּן וְאוֹמְרִים
 הַבְּדֵלָה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמִךְ אוֹתוֹ צַד וְנִכְנַס
 לְמַקוֹמוֹ בְּשָׂאוֹל, בְּמַקוֹם שֶׁקָּרַח וַעֲדָתוֹ
 שָׁם, שְׁפָתוֹב (במדבר יט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר
 לָהֶם חַיִּים שְׂאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם
 עַד שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדֵלָה מֵהֶם, שְׁפָתוֹב
 (שם) הַבְּדֵלוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה וּגו'.

הַכּוֹנֵנָה הַצְּרִיכָה

וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):

[זוהר ח"ב פרשת יתרו (דף צג ע"ב)] וְאִם

—== זוהר תהלים ==—

כְּשִׁישׁן רוּחוֹ עוֹלָה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 [זָהָר תָּדַשׁ תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רֹת (דף קא ע"א)] כְּשִׁאֲדָם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה יִשָּׁן בְּמִטָּתוֹ, רוּחוֹ מְשׁוֹטְטָת
 וְהוֹלֶכֶת, וּרְצוֹנוֹ לְעֹלוֹת בְּכָל לַיְלָה. וְכַמָּה
 מִמְּנִים מְגַנִּים עוֹמְדִים בְּכָל יְרֻקֵי וְרֻקֵי.

בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁל אֵשׁ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 שְׁאָמַר רַבִּי נְחוּנְיָא, סָח לִי בֵּן
 גָּאִים, כְּשֶׁעֲלִיתִי לְרֻקֵי, בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן
 מְצֹאֲתֵי מְלֹאכִים שְׂרָפִים, כְּלָם כְּמֵרְאָה
 הַלְפִידִים, וְגִלְגְּלֵי אֵשׁ סוֹכְבִים אוֹתָם,
 וְגִבּוֹתָם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, וְשִׁנְיָהֶם וְעֵינֵיהֶם
 שְׂבִיבִים שֶׁל אֵשׁ, הַכֹּסוֹת שֶׁלָּהֶם אֵשׁ
 לוֹהֶטָת, וְעֲלֵיהֶם מְמַנֶּה אֶחָד, הַדּוּמִיעַם
 שָׁמוּ.

מִי נִתֵּן יְלוּד אִשָּׁה בִּינֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 (י) כְּשֶׁרָאוּ אוֹתֵי שֵׁם, אָמְרוּ: מִי
 נִתֵּן יְלוּד אִשָּׁה בִּינֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה?
 פְּתַדְתִּי מִמֶּנּוּ, וְהִזְכַּרְתִּי אוֹתֵיךָ הַשֵּׁם,
 כְּשֶׁרָאִיתִי שְׂמֵבֻקְשִׁים לְשָׂרֵף אוֹתִי בְּהֶבֶל
 פִּיהֶם, וְעַמְדוֹ כְּלָם. אָמַר לִי אוֹתוֹ הַשָּׂר
 הַגָּדוֹל הַמְּמַנֶּה עֲלֵיהֶם: מִי אַתָּה? אֲמַרְתִּי
 לוֹ שְׁמִי.

כָּל בְּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים לִפְנֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 אָמַר לִי: אֵי יָדִיד, כָּל בְּאֵי עוֹלָם
 עוֹבְרִים עַל יָדִי בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, בְּשַׁעֲהַ
 שְׂבָאִים לְשֹׁכֵב עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וּמְפַקִּידִים

לְבַדּוֹ. מַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ, לְמִי? לְאוֹתָהּ
 דְּרָגָה שְׁצָרִיךְ לְהִתְקַן. כּוֹנְנָהוּ, אֵת מִי?
 בְּחִבּוּר אֶחָד בְּאֹבוֹת, לְהִיּוֹת מְתַקֵּן בָּהֶם
 בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה כְּרָאוּי.

שֵׁם י'-ה-ו-ה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 [זָהָר תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רֹת (דף צב ע"א)] פְּתַח
 רַבִּי וְאָמַר, בְּסוּד שֶׁל יְהוּה. י' נִקְרָא
 בְּדַגְמָא, זֶה אֱלִימְלָךְ. ה' נִקְרָא בְּדַגְמָא, זֶה
 נְעָמִי. וְלָמָּה נִקְרָאת שְׁמָה נְעָמִי? שְׁנֵאמַר
 וַיְהִי נֶעֱם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו'. ו"ה דְּגָמָא,
 זֶה רֹת וּבִעֲלָהּ.

רֹת הִיא תוֹר

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 רֹת הַפְּכָה שְׁמָה לְתוֹר, שְׁנֵאמַר
 (בְּרַאשִׁית טו) וְתוֹר וְגוֹזֵל. (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) יוֹנְתִי
 בְּחִגְוֵי הַסֶּלַע בְּסִתְרַי הַמְּדַרְגָּה הַרְאִינִי אֵת
 מְרַאֲיֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי אֵת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב
 וּמְרַאֲיֶךָ נְאוּהָ.

עַל מַעֲשִׂים טוֹבִים שׁוֹכֵן שֵׁם ה'

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יו')
 פְּתַח וְאָמַר, וּמָה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
 כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ? זֶה הַמַּעֲשֵׂה שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאָדָם.
 אִם הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים - יִשְׁכֵּן עָלָיו הוֹיָה,
 וְאִם לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, שְׁנֵאמַר (מִשְׁלֵי יד)
 חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בִּיתָה וְאוֹלֶת בִּידֶיךָ
 תִּהְרָסְנוּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים - זֶה הַנְּשָׂמָה
 וְהַנְּפֶשׁ. וְאוֹלֶת - זֶה נֶפֶשׁ הַשְּׂמֵאלִית
 שְׁנִקְרָאת עֶרְפָּה.

— תהלים — זוהר תהלים —

וּרְחַם בְּיַד אֲדוֹן עוֹלָם. מִיַּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלָיִם לְפָנָיו.

לֹא הִכְנִיס אֶת כּוֹלָם

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, י"ג):
 וְכָל הַרוּחֹת לְפָנָיו, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוּת
 לְהִכְנִיס אֶלֶּא אֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָיו. חוּץ
 מֵאֹתָם שְׁעָשׂוּ מִצְוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עֲדִין
 אֲנִי מִבְּקָשִׁים וּמִחֻפְשִׁים אַחַר רִיחָם.

שס"ה היכלות

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, י"ג):
 נִשְׂאֲתִי עֵינַי, רְאִיתִי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 שָׁשִׁים וַחֲמֵשֶׁה הַיְכָלוֹת, כַּמִּנְיָן יְמוֹת
 הַחֲמָה. וְכֹלָם לְצַד מְזֻרָח, וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים
 בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה מִמְּנִים וּמִשְׁרָתִים
 עֲלֵיהֶם, וְכֹלָם דְּמוּת אַחַת לָהֶם, וְקוֹרְאִים
 לָהֶם מִשְׁרָתֵי מְזֻרָח. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

שער אחד גבוה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, יג):
 י"ג: חוּץ מִמָּה שְׁרָאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד
 שַׁעַר גְּבוּהָ עַד מְאֹד מִכָּל הַשְּׁעָרִים.
 שְׂאֵלְתִי עַל הַשַּׁעַר הַהוּא. אָמַר לִי: אִי
 יָדִיד, בְּשַׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל בַּעֲלֵי צַעַר,
 וְכָל בַּעֲלֵי דַמְעָה, מִצַּעַר אֲמוֹת הָעוֹלָם.
 וְכָל אֹתָם בַּעֲלֵי תְשׁוּבָה, כָּלָם נִכְנָסִים
 בְּשַׁעַר זֶה.

שער שנפתח רק בזמנים ידועים

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, י"ג):
 לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשַּׁעַר נִגְלָה לְפָנָיו שַׁעַר
 גָּדוֹל, וְעָשְׂרָה שְׁעָרִים סְבִיבָיו. שְׂאֵלְתִי עֲלָיו.
 אָמַר לִי, הַשַּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רְשׁוּת עֲלָיו, וְלֹא

נִפְתַּח אֶלֶּא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת וַיְמִים
 טוֹבִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן, כְּשֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת, אוֹ רֵאשִׁ
 חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מִתְּפוּצֵץ בְּכָל אוֹתָם
 רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה כו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים
 וַיָּבֵא גּוֹי צַדִּיק שְׁמֵר אַמְנִים.

בזמן שהוא מתלבשים בלבושיהם שבעולם
 הזה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, י"ג):
 מִפְּנֵי שְׁכָל הַרוּחֹת שְׂבָגָן עֲדָן
 שְׂבָאָרָץ, כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם,
 וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ
 שְׁעַל גְּבֵי גֵן עֲדָן שְׂבָאָרָץ, שְׂבָאוֹתָם שְׁעָרִים
 נִפְתַּחוֹת ד' חִלּוּנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתִיוֹת
 שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ, הוּא הַמֵּיחָד בְּגִנְזֵי
 מְרוֹמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת
 בְּלָבוּשׁ יָקָר בְּאוֹתוֹ גֵן עֲדָן, כְּדְמוּת אוֹתוֹ
 עוֹלָם שְׁהִיו עוֹמְדוֹת בְּמִלְבוּשׁ בְּשׂוֹר מִטְּפָה
 סְרוּחָה.

החלונות נפתחים וכלם עולים למעלה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, י"ג):
 וּבְשַׁעַר שֶׁהַחִלּוּנוֹת נִפְתַּחִים, כָּלָם
 פּוֹשְׁטִים מִלְבוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה
 בְּאוֹתָם חִלּוּנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמִקּוֹם הַזֶּה.
 וְשֵׁשֶׁה בַּעֲלֵי כְּנָפִים, וְכַמָּה מִמְּנִים עִמָּהֶם,
 פּוֹתַחִים הַשַּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה
 שְׁעָרִים, הַרוּחֹת נִכְנָסוֹת לְשֵׁם בְּחֻדָּה
 וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדֶרֶךְ
 זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

אלו עולות ואלו יורדות

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגּו' (צ, י"ג):
 בְּשַׁעַר שְׂאֵלוֹ הַרוּחֹת עוֹלוֹת, רוּחֹת

—= זוהר תהלים =—

ההיא ולהלאה, ונצרך לנו להתפלל ולומר "ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו'" קלא, זה הוא נעם העליון, חירות של הכל, וזהו שכתוב: "דְרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'".

בעשית מצוה למטה לשמה מתעלה העשיה למעלה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): בוא וראה, אם נודמן לו לאדם עשיית מצוה ויכוון בה זכאי הוא, ואף גם אם אינו מכוון בה זכאי הוא, כיון שעושה מצות רבונו, אבל אינו חשוב כמי שעושה ברצון הלב לשמה, ומכוון בה במחשבה של הסתכלות בכבוד רבונו, שהרי ברצון הלב ובמחשבת המוח תולה הענין של לשמה, ובעשיה שלמטה לשמה נתעלה העשיה למעלה, ועושה התיקון כראוי.

דוד התפלל שיתקבל אפילו ללא כוונה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): כדמיון זה במעשה הגוף נתתקן מעשה הנפש על ידי הרצון והמחשבה ההוא, כיון שהקדוש ברוך הוא חפץ ברצון הלב ומחשבת המוח של האדם, ואפילו הכי אם חסר רצון הלב ומחשבת המוח שהוא העיקר, על זה התפלל דוד ואמר: "וּמַעֲשֵׂה יְדִינִי כֹונֵה עֲלֵינוּ וְגו'", שהרי אין כל אדם מבין לעשות ברצון הלב ומחשבת המוח לגרום תיקון הראוי, והוא יעשה המצוה [בלי כונה הראויה], ועל זה התפלל דוד תפלה זו.

אחרות יורדות, שנתוספו בין החיים באותו העולם. אלו עולות, ואלו יורדות. באותו מקום שירדו אלו משם, שם חונות האחרות, ואין המקום נשאר פנוי.

הנשמה יתרה עולה בשעת ויהי נעם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו' (צ, יז): במוצאי שבת, בשעה שישאל אומרים ויהי נעם ה' אלהינו כו', אותם הרוחות שירדו להם בשבת, עולות. אלו עולות, ואלו יורדות. אלו עולות במקומן, ואלו יורדות למקומן. וכן תמיד בענין זה.

עולם הבא עולם הבינה נקראת נועם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז) זוהר תורה] אמר יהודי ההוא, כתוב: "דְרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'" (משלי ג, יז), עולם הבא נקרא נעם קל, וכאשר נתעורר עולם הבא, כל חדוה וכל טוב וכל הארות וכל חירות שבעולם נתעורר, ולפיכך נקרא נעם.

אנו מתפללים במוצאי שבת ש"נועם" תשרה עלינו וניצל מהגיהנם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, מקץ (דף קצז) זוהר תורה] ועל זה למדנו, שרשעי הגיהנם בשעת כניסת שבת נוחים כלם, ויש להם חירות ומנוחה, ובשעה של מוצאי שבת, נצרך לנו לעורר חירות העליונה עלינו, שנצל מעונש ההוא של הרשעים שחוזרים ונידונים משעה

זיו הזוהר

קל. זה עולם הבינה: קלא. רצה לומר אדני מלכות, אלהינו בינה:

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

תשלים את התקון ותחשב כאלו עשינו
 בעצמנו את התקון
 ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"ב, יתרו (דף צג:)] "ומעשה
 ידינו כוננה עלינו", מהו "כוננה עלינו",
 שהקדוש ברוך הוא יכונן ויתקן התיקון
 למעלה כראוי, "עלינו", אף על פי שאין
 אנו יודעים לכוון הכונות, אלא שאנו
 עושים העשיה בלבד, "ומעשה ידינו
 כוננהו", למי, לאותה המדרגה שנצרך
 להגיע אליה התיקון, "כוננהו" קלב
 בחבור אחד עם האבות, שתהיה
 מתתקנת עמהם כראוי על ידי עשיית
 מצוה זו.

זיו הזוהר

קלב. זו המלכות לחבר אותה עם האבות, פי' עם חסד גבורה תפארת עלמא דדכורא לקבל שפע עבור
 בניה וכל התבל:

צא א יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן: ב אָמַר לִיתְנוּנָהּ מַחְסֵי וּמְצוֹדֹתַי
אֱלֹהֵי הַמַּלְאָכִים אֲבִטַח בּוֹ: ג כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפֶּחַ יְקוֹשׁ מְדַבֵּר הוֹזוֹת: ד בְּאַבְרָתוֹ
יִסְדֵּךְ לְךָ וְתַחַת בְּנִפְיֹ תַחְסֶה צְנֵה וְסַחֲרָה אֲמַתּוֹ: ה לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְלֵילָה מִחִין

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רעה

יושב בסתר עליון (צא, א): [שימוש תהלים לפרק צא] לאריה או לרוח רעה ויברחו. ואחר שאמרת שני מזמורים הללו תאמר. יהי רצון מלפניך אל שדי הגדול הגבור והנורא שתדחה רוח רעה מעל (פלוגי) ותשלח לו רפואה שלימה בקרוב ותחזירהו לבריאותו ותענה אותו כמו שענית למשה עבדך בשירה הזאת. ותעלה תפלתו לפניך כמו שהיה עולה עשן קטורת לפניך מעל גבי המזבח אמן אמן אמן סלה סלה סלה. ועוד כתוב כל המזמור הזה למפרע ותן אותו אחורי פתח הבית ותנצל מכל רע. והשם שלו א"ל. יוצא מן א' ד"אורך ימים באי"ק, ל' מן "עליון.

— זוהר תהלים —

צֵל ש ל ש-ד-י שֶׁהוּא נִקְרָא אוֹת
בְּרִית קוֹדֵשׁ

שְׁאָמַר (שיר ב) הֲרֵאֵינִי אֶת מְרֵאִיךָ?
כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה אָדָם מִטְּפָה בְּשִׁלִּית אָמוֹ, כְּמוֹ
שְׁמַתְגָּדֵל (אחר ארבעים יום שנברא) - מְכַנֵּס בּוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעַט מַעַט רוּחַ וְנִפְשׁ,
וְגַר נִתֵּן עַל רֵאשׁוֹ בְּלִילָה, שְׁנֵאמַר (איוב כט)
בְּהֵלוֹ נָרוּ עָלַי רֵאשֵׁי. וְעַמּוּד אֹרֶךְ בַּיּוֹם,
שְׁנֵאמַר (שמות יד) וַיִּסַּע עַמּוּד הָעֲנָן וְגו', (שם
א) וְלִילָה בְּעַמּוּד אֵשׁ כּוֹ' לְלַכֵּת יוֹמָם
וְלִילָה. וְנֵאמַר (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה
אוֹר. וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה,
וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַמִּצְוּוֹת, וְאוֹמְרִים
לוֹ: רְאֵה, שְׁזוֹהֵי דְרָךְ עֲקֻלְתוֹן, שְׁנִקְרָאת
לִילָה. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה יִכְנִיסוּ כָּל נֶפֶשׁ שֶׁל
הָאֵישׁ, שְׁנֵאמַר (איוב א) קָטָן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא
וְעַבְד חֲפְשֵׁי מְאֹדוֹנִי. וּמְרֵאִים לוֹ בְּעַמּוּד
שֶׁל אֵשׁ, שֶׁהוּא עַל רֵאשׁוֹ, כְּמָה דְּבִים
וְנִמְרִים וְאֲרִיּוֹת וּמְלֶאכִי חֲבֻלָה שְׁיוֹשְׁבִים
שֵׁם. וְשֵׁם הַכֶּלֶב. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד (תהלים
כב) הַצִּילָה מִתְּרֵב נֶפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי.
וְהַמִּקּוֹם הַזֶּה הוּא חֲשֵׁן, וּמְלֶאכִי הַחֲבֻלָה
קוֹרְאִים אוֹתָם לִילוֹת. וְעַל זֶה אָמַר מִפְּחַד
בְּלִילוֹת. לִילוֹת מִמֶּשׁ נִקְרָאוּ.

יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן וְגו' (צא, א): [תיקוני זוהר
(תיקון ס"ב) זוהר תורה] יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן
בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן. כתוב (משלי כב) ערום
ראה רעה ונסתר, במה נסתר האיש מאותן
הדינים והקטרוגים שלא ישלטו עליו,
בתשובה, זה הוא שאמר הכתוב יושב
בסתר עליון, זו אם העליונה שהיא הבינה
עולם הנסתר, עליון ממנה עולם החכמה
שאינו ניכר אלא בהבינה, בצל שדי
יתלונן, זו אם התחתונה צל של שדי
שהוא נקרא אות ברית קודש ונאמר בו אך
בצלם יתהלך איש, וזו שכינה התחתונה
שהיא צלמו של הקב"ה.

וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם יֵאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה
כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֶאכֶךָ שְׁיַעֲזְרֶךָ
בְּמִקּוֹם הַזֶּה

לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְיֵלֶה (צא, ה): [זוהר חדש,
מדרש רות (ד צב.א)] פֶּתַח וְאָמַר, מֵה זֶה

יְעוֹף יוֹמָם: וּמְדַבֵּר בְּאֶפְלֵי יַהֲלֹךְ מִקְמָטָב יִשׁוּד צַחְרִים: ז יַפְלֵ מִצְדָּךְ אֱלֹהֵי וְרִבְכָּה

—== זוהר תהלים ==—

כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, יִכְנַס לְדֶרֶךְ הַחַשׁוּכָה שְׁאִמְרָנוּ, וּמְזַדְעָזְעִים כָּל מִי שִׁישְׁנוּ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וַיֹּאמְרוּ: הַזֹּאת נַעֲמִי, שֶׁהִלְכָה בְּדֶרֶךְ הַזֶּה מְלֵאָה כָּל טוֹב, מְלֵאָה מְתוֹרָה?! עֲמוּד הָעֲנַן שֶׁהָאִיר לָהּ בְּמְקוֹם הַזֶּה לְלַכֵּת בַּיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְהָאִיר לָהּ לְלַכֵּת בְּמְקוֹם הַזֶּה בַּלַּיְלָה, וְעַם בַּעֲלָהּ, נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה?! הִיא מְשִׁיבָה וְאוֹמֶרֶת, (רות א) אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי, קְרָאנָה לִי מְרָה, כִּי הִמֵּר שְׂדֵי לִי מְאֹד. שֶׁהִנְעִיל אוֹתִי בַּגּוֹף רַע. אֲנִי מְלֵאָה הִלְכֹתִי בְּמְקוֹם הַזֶּה, וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי ה'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִיא אוֹמֶרֶת, שְׂבִנָּה בְּנִתִי וְגו', שְׁנֹאֲמֵר וְתֹאמֵר נַעֲמִי לְכֻלְתֵּיהָ שְׂבִנָּה בְּנִתִי. מְשִׁיבָה רוּת הִנְפֵּשׁ הַקְּדוּשָׁה וְאוֹמֶרֶת, אֵל תִּפְגְּעֵי בִי לְעִזְבֹּךְ לְשׁוֹב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלַי וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלֶיךָ וְכוּ'. אֲבָל עֲרָפָה, הִנְפֵּשׁ שֶׁהִיא צַד הַשְּׂמֵאל, הוֹלֵכֶת לַגּוֹף וּמֵתְאַבְּלֶת עָלָיו, שְׁנֹאֲמֵר (אִיּוֹב יד) אֵיךְ בִּשְׂרׁוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאָבֵל. וְכָל זְמַן שִׁמְתָאֲבֵל עָלָיו, אוֹמֵר הַגּוֹף לַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית: בְּשִׁבִיל הָאֲכִילָה וְהַשְׂתִּיָּה שְׁנִתְּתָ לִי, הִנְשְׁמָה בְּצַעַר גְּדוֹל, וּבְלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת. טל מֵה שְׁנִתְּתָ לִי. וְנִבְקַע הַגּוֹף.

וְאוֹמְרִים לוֹ: אִם תִּזְכֶּה לְמִצְוֹת, כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה יַעֲשֶׂה לָךְ מִמֶּנֶּה מְלֵאָךְ טוֹב. וּבְזִמְנָן שֶׁתִּכְנַס לְמְקוֹם הַזֶּה וְתִזְכֶּה לְמִצְוֹת, יֹאמְרוּ: סִלּוּ סִלּוּ פִּנּוּ דֶרֶךְ הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדֶּרֶךְ פְּלוֹנֵי זֶה, וְלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ (מְלֹאכֵי חִבְלָה). וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם, יֹאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה, כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֵאָךְ, שִׁיעֲזֹרֶךְ בְּמְקוֹם הַזֶּה. וְהַתוֹרָה שְׁנִקְרָאת דֶּרֶךְ, תִּלְךְ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ. וְעַל כֵּן אָמַר לְנַחוּתָם הַדֶּרֶךְ. וְאַחֵר זֶה יִרְאוּ לוֹ גַּן הָעֵדֶן, וְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק שִׁישׁ לְצַדִּיק בְּפָנָיו עֲצָמוֹ. וּמִשְׁבִּיעִים אוֹתוֹ שִׁיקָמָם כָּל הַתוֹרָה. וְאַחֵר כֵּן יֹאמְרוּ לוֹ, (בְּרֵאשִׁית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ וְגו', (שם) וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם - זֶה הִנְשְׁמָה, שֶׁהִיא אֵב לְרוּחַ וְרֵם לְגוֹף. לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ - זֶה גַּן הָעֵדֶן. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ - זֶה בְּטֵן הָאֵם, שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם. וּמִבֵּית - זֶה הַשְּׂכִינָה. אֲבִיךָ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׂאִין אֲבִיו אֱלֹהֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין אֱמוֹ אֱלֹהֵי כְּנַסֶּת יִשְׂרָאֵל. אֵל הָאֶרֶץ - זֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל. וְנוֹתְנִים לוֹ שְׂבַע בְּרֻכּוֹת כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ לְעִיל, מוֹאֲעֶשֶׂךָ וְגו', עַד כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

מְדַבֵּר בְּאֶפְלֵי יַהֲלֹךְ (צא, א): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"ג)] בא וְרָאה, כְּשֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְגִרְמוּ אֶת אוֹתוֹ הַחֲטָא, מָה הִטְעַם עִגְלָה וְלֹא צַד אַחֵר? וְאִם תֹּאמְרוּ שֶׁהֵם בְּחֵרוֹ עִגְלָה - לֹא כֵּךְ! אֱלֹהִים אָמְרוּ, (שְׁמוֹת לב) קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אֱהָרֹן הִזָּה לְעַכְב

אִם הָאָדָם יִזְכֶּה, וְיִהְיֶה צַדִּיק, וּמְכִיר אֶת שֵׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - מָה אוֹמְרִים לוֹ כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם? (תהלים צא) לֹא תִירָא מִפְּחַד לַיְלָה וְגו', (שם) עַל כַּפִּים יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן. מִן הָאֶבֶן שֶׁל דֶּרֶךְ עֲקָלְתוֹן. רְגֵלְךָ כּוֹ, עַד כִּי יִדַע שְׁמִי. וְאִם אָדָם לֹא יִזְכֶּה לְתוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים -

—= זוהר תהלים =—

הולכים עמו מלאכים קדושים מצד זה, ומלאכים מצד זה, והשכינה על כלם, כאם על הבנים. ובשעה הזו (תהלים צא) יפל מצדך אלף ורבבה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה ה' מחסי וגו', לא תאנה אליך רעה וגו'. כל זה, אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. וכשבאה השכינה והמלאכים, ויראו נר מאיר ושלחן מתקן, ואיש ואשתו בשמחה - בשעה הזו אומרת השכינה: זה שלי הוא! (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר. ואם לא - השכינה הולכת, ועמה המלאכים, ויבא יצר הרע עם צבאותיו, ומתחברים עמם, ויאמר: זה שלי הוא, ומחזקאות שלי! ומיד שורה עליו ומטמאתו, ויסתלק י"ה מן איש ואשה, וישאר אש עם אש. ומאכלו טמא. ועל זה (משלי כג) ואל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי ששלחנו היא מלאה קי"א צוא"ה. ואין צואה אלא יצר הרע, שהיא טמא.

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך

יפל מצדך אלף (צא, ט): על זה הבא לטהר מסיעים אותו. בא לטמא פותחים לו. ובא תראה, מלאכים קדושים ומלאכים טמאים הולכים עם אדם בכל מקום שהולך. אם אדם הוא צדיק, מתחברים לו מלאכים קדושים, וישמרו אותו בכל מקום שהולך. זהו שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ואם לא - יסתלקו ממנו המלאכים הקדושים, וישלטו עליו מלאכים טמאים, ומנהיגים

אותם. אלא ודאי המעשה נעשה כראוי, שהרי מצד הזהב יוצאת פסלת כשנבחר הזהב, ומשם מתפשטים כל אותם צדדי השמאל, שהם התוכו של אותה פסלת של הזהב, ונפרדים לכמה צדדים. וכל אותם שיש להם מראה אדם, גנון של זהב עומד בקהרים, כשהשמש בתקפו, משום שתקף השמש מראה זהב, ומוליד אותו בארץ. ואותו שממנה באותו התקף של השמש, המראה שלו כעגל, ונקרא (תהלים צא) קטב ישוד צהרים, וזה יוצא מתוך עגל התוף האדם של הזהב, וכל אלה באים מאותו הצד האדם, רוח הטמאה, שכל אותם שנפרדים מרוח הטמאה מתפשטים בעולם. ורוח הטמאה הזו היא הנחש הרע, ויש מי שרוכב עליו, והם זכר ונקבה, ונקראים אלה, שהם מזדמנים בעולם בכל אותם הצדדים שלהם, ורוח הקדש נקראת זאת, שהיא סוד הברית, הרשם הקדוש שנמצא תמיד עם האדם. וכן (ישעיה כה) זה ה', (שמות טו) זה אלי. אבל אלו נקראים אלה, ועל זה כתוב אלה אלהיך ישראל. ומשום כך כתוב (ישעיה מט) גם אלה תשפחנה, ואנכי - סוד של זאת - לא אשכחך. וכתוב (איכה א) על אלה אני בוכיה. שאותו חטא גרם להם לבכות כמה בכיות.

אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. בשעה הזו אומרת השכינה: שלי הוא!

יפל מצדך אלף (צא, ט): [זוהר חדש, פ' אחר']
ובא ראה, כשבא אדם מבית הכנסת,

— תהלים — זוהר תהלים —

ומי שְׁבָא לְהַטְמָא, מוֹשֵׁף עָלָיו אוֹתוֹ רוּחַ טְמָאָה וְנִדְבַק עִמּוֹ. וְכַמָּה הֵם שְׂמֻזְמָנִים לְטִמְאָה אוֹתוֹ, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ וְהוּא טְמָא, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וּבִשְׁעָה שְׁבָא בֶּן אָדָם לְהַטְהֵר, אוֹתוֹ רוּחַ טְמָאָה נִכְפָּה לְפָנָיו וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְאָז כָּתוּב לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. אָמַר [כשֶׁאֲמַר] רַבִּי יוֹסִי, לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ רָעָה - זוֹ לִילִית. וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ - אֵלּוֹ שְׂאָר מְזִיקִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ וְנִתְבָּאָר. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָרִי אֲמַרְנוּ שְׁלֹא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי בְּלִילָה, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִלְבְּנָה נִבְרָאָה וְהִיתָה חֲסֵרָה, וּבְאֵרוּהָ שְׁהָרִי אִזּוֹ רוּחַ טְמָאָה שׁוֹלֵטָת, וְזוּהִי רוּחַ רָעָה. מִי רָעָה? זֶה נִחַשׁ הָרַע, וְנִגַע זֶהוּ מִי שְׂרוּכֵב עַל הַנֶּחֱשׁ. רָעָה וְנִגַע הֵם כְּאֶחָד.

וְאֵף עַל גֵּב שְׂשִׁינֵנוּ שְׁנַגַע אֵלּוֹ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם שִׁיֵּצְאוּ מֵאָדָם, שְׁהָרִי כָּל אוֹתָן שְׁנִימִים שְׁלֹא קָרַב אָדָם לְאִשְׁתּוֹ, רוּחוֹת טְמָאָה הֵיוּ בָּאוֹת וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ וּמוֹלִידוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵלּוֹ נִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. וְהָרִי נֶאֱמַר, שְׁכַשְׁבֵּן אָדָם בְּחִלּוּמוֹ וְלֹא שׁוֹלֵט בְּגוֹפּוֹ וְהַגּוֹף שׁוֹכֵף, רוּחַ טְמָאָה בָּאָה וְשׁוּרָה עָלָיו, וְלִפְעָמִים רוּחוֹת נִקְבוֹת טְמָאוֹת בָּאוֹת וְקָרְבוֹת אֵלָיו וּמוֹשְׁכוֹת אוֹתוֹ אֵלֵיהֶן וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ, וּמוֹלִידוֹת אַחַר כֵּן רוּחוֹת וּמְזִיקִים [נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ בְּנֵי אֲדָם], וְלִפְעָמִים נִרְאִים כְּמִרְאֵה בְּנֵי אָדָם, פָּרִט לְזֶה שְׂאִין לָהֶם שְׁעָרוֹת בְּרֹאשׁ. וּבְכָל יֵשׁ לְאָדָם לְהַשְׁמֵר מִלְּפָנֵיהֶם כְּדִי שִׁילֶךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְלֹא יִטְמָא עִמָּם, שְׁהָרִי אֵין לָךְ מִי שִׁישֵׁן בְּלִילָה בְּמִטָּתוֹ וְלֹא טוֹעֵם טַעַם מוֹת

אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה, (ישעיה ג) קָרָאתִי וְאֵין עוֹנָה, בְּשַׁעַת דְּחִקּוֹ. וּבִשְׁעָה שְׁשׁוֹלֵטָת עָלָיו רוּחַ הַטְּמָאָה, אוֹ מַחְלוֹת, אוֹ שׁוֹלֵטִים עָלָיו אַמּוֹת הָעוֹלָם, (איכה ג) סִכְתָּהּ בְּעַנְּן לָךְ מַעֲבוּר תִּפְלָה. וְגַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה.

אֵין לְאָדָם לְהַעֲבִיר יָדָיו עַל עֵינָיו בְּבִקּוֹר מְשׁוּם שְׁהָרִי רוּחַ טְמָאָה שׁוּרָה עֲלֵיהֶם

וּפֶלֶא מִצִּדָּה אֵלֶיךָ (צא, ט): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסט:)] וְיִתְרוֹ יֵעֲקֹב לְבָדוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים צא) לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מַעֲשֵׂהוּ הָרְאוּי לוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וְנִתְבָּאָר, [וְאִם תֵּאֲמַר] בְּיוֹם הַרְבִּיעִי עָשָׂה מְאוֹרוֹת, וְאָז נִבְרָאָה הַלְּבָנָה חֲסֵרָה, אוֹר שֶׁהִקְטִינָה עֲצָמָה, וּמְשׁוּם שֶׁהִיא מְאֵרֵת חֶסֶר וְאִ"ו, נִתֵּן מְקוֹם לְשַׁלֵּט כָּל הַרוּחוֹת וְהַשְּׂדִים וְרוּחוֹת סַעְרָה וּמְזִיקִים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמָאָה. כָּלֵם עוֹלִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת, וְנִתְמַנּוּ בְּמִקְוֵמוֹת חֲרָבִים וּבִשְׂדוֹת חֲזָקִים וּבְמִדְבָּרוֹת חֲרָבִים, וְכָלֵם מִצַּד רוּחַ הַטְּמָאָה. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁהָרִי רוּחַ הַטְּמָאָה בָּאָה שְׁבָאָה מִנְחֵשׁ הָעַקְלָתוֹן, הוּא רוּחַ טְמָאָה מִמֶּשׁ, וְהוּא הִתְמַנֵּה בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת בֶּן אָדָם אֵלָיו, וְעַל זֶה יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם. וְהוּא הִתְמַנֵּה אֲצֵל בְּנֵי אָדָם וְנִמְצָא עִמָּם, וּבְעַקְמוּמִיּוֹת וּבְתַחְבּוּלוֹת בָּא אֵלֵיהֶם לְהִסְטוֹתָם מִדַּרְכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שֶׁהִסְטָה אֶת אָדָם הָרֹאשׁוֹן וְגַרְם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, כֵּן גַּם מִסְטָה בְּנֵי אָדָם וְגוֹרֵם לָהֶם לְהַטְמָא.

מִיִּמִּינָהּ אֵלָיִךְ לֹא יָגֵשׁ: ה רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: ט כִּי אֲתָה יְהוָה מַחְסֵי עֲלִיֹן שִׁמְתָּ מְעוֹנָהּ: י לֹא תֵאָנֶה אֵלָיִךְ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: יא כִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל הַרְבֵּוֹת: יב עַל כַּפֵּימָה יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן

זוהר תהלים

(פרשת המן דף ט"ו) רבי אבא פתח ואמר, (קהלת 1) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש. כמה בני האדם אטומי לב, משום שלא משתדלים בתורה. יש רעה חולה - וכי יש רעה שהיא חולה ויש רעה שאינה חולה? אל ודאי שיש רעה חולה, ששנינו, מצד השמאל יוצאים כמה בעלי דין הבוקעים באור. וכשרוצים לצאת, הולכים ונשאבים בנקב תהום רבה. אחר כך יוצאים ומתחברים כאחד, ובוקעים אוררים ומשוטטים בעולם ומתקרבים לבני אדם, וכל אחד נקרא רעה, כמו שנאמר (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה. מה זה לא תאנה? משום שבאים בתחבולות על בני אדם. חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם. באים גבאי צדקה אליו - היא מוחה בידו ואומרת לו אל תוציא משלך. באים העניים - היא מוחה בידו. בא הוא לאכל מממנו - היא מוחה בידו, כדי לשמר אותו לאחר. ומיום ששרויה על האדם, היא חולה, כמו הגוסס הזה שאינו אוכל ואינו שותה, ולכן היא רעה חולה.

ויש'מה המלך צוח בחרמה ואומר, (קהלת 1) איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. הפסוק הזה, אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. כתוב איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. מה זה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו? אם

ויוצאת נשמתו ממנו, וכיון שנשאר הגוף בלי נשמה קדושה, רוח טמאה זמינה ושורה עליו ונטמא. והרי בארנו דבר, שאין לאדם להעביר ידיו על עיניו בבקר, משום שהרי רוח טמאה שורה עליהם, והרי נתבאר.

בא ראה שהרי יעקב, אף על גב שנגאב על ידי הקדוש ברוך הוא, משום שנשאר לבדו, רוח אחרת נועדה להזדווג עמו. רבי שמעון אמר, בא ראה מה כתוב בו בבלעם הרשע, וילך שפי. מהו שפי? יחידי, כמו שנאמר שפיפון עלי ארץ. כנחש הזה שהולך יחידי ואורב על דרכים ושבילים, כך גם בלעם היה הולך יחידי. מה הטעם? כדי להמשיך עליו רוח טמאה. שכל מי שהולך יחידי בזמנים ידועים אפלו בעיר במקומות ידועים, מושך עליו רוח טמאה. לכן בכל זמן לא ילך אדם יחידי בדרך ובעיר, אלא במקום שבני אדם הולכים ושבבים ונמצאים שם, ועל פן לא ילך אדם יחידי בלילה, הואיל ובני אדם לא נמצאים, והינו הטעם שלא תלין נבלתו, שלא להתזיק גוף מת בלי רוח על הארץ בלילה. משום כך אותו בלעם הרשע היה הולך יחידי כנחש הזה, כמו שבארוהו.

חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם

לא תאנה אליך רעה וגו' (צא, יא): [זוהר ח"ב,

— זוהר תהלים —

אֶת תְּשׁוּקַת הָאָדָם. אַךְ כִּף לְנִשְׁיָם הֵם
נִרְאִים כְּגִבְרִים, וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוּת רְעָה וְנִגְעָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צא) לֹא תִאֲנַח אֵלַיִךְ
רְעָה וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלֶךְ. וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוּת
רוּחוֹת תַּחְתּוֹנוֹת לְמִטָּה, שְׂיוּצָאוֹת מִתּוֹךְ
שְׁלֵהֶבֶת הָאֵשׁ. שְׁכַשְׁנוֹסְעוֹת הַרוּחוֹת
הֵלְלוּ שְׁלִמְעֵלָה שְׁבִתוֹךְ הַהִיכָל הַזֶּה,
יוּצָאוֹת שְׁתֵּי שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ, וְאֵלֹהֵי טָסוֹת
בְּעוֹלָם, וְאֵלֹהֵי נַעֲשׂוּ שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּפִי
שְׁאֲמַרְנֵנוּ, וְהַכֹּל בְּצַד הַטְּמֵאָה הַזֶּה. אֲשֶׁרִי
הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּמְנָעִים מֵהַצַּדִּיקִים הֵלְלוּ
וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ז)
לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגו'.

מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא
הָיָה מוֹלִיד מִשְׁהָרַג קִינן אֶת הַבָּל

לֹא תִאֲנַח אֵלַיִךְ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר ח"ג
פ' אחריו מות (דף ע"ו:)] עֲרוֹת אַחוֹת אֲבִיךָ
לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חִיָּיא פִּתַּח, וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח
אֶת אַחֲתוֹ בֵּת אֲבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת
עֲרוֹתָהּ וְגו'. שֶׁם שְׁנֵינֵנוּ, מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא הָיָה מוֹלִיד.
מִשְׁהָרַג קִינן אֶת הַבָּל לֹא רְעָה אָדָם לְהַזְדַּוֵּג
עִם אֲשֶׁתּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, מִשְׁעָה שֶׁנִּגְזְרָה
עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם מֵיְתָה. אָמַר, לָמָּה אֲנִי
אוֹלִיד לְבִהְלָה? מִיָּד פָּרַשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ. וּשְׁתֵּי
רוּחוֹת נִקְבוֹת הֵיוּ בָאוֹת וּמְזַדְּוֹגוֹת עִמּוֹ
וְהוֹלִידוּ. וְאוֹתָם שֶׁהוֹלִידוּ הֵיוּ הַמְזַיְקִים
שֶׁל הָעוֹלָם, וְנִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאֵלָה
מְסִיתִים בְּנֵי אָדָם וְשׁוֹרִים בְּפִתַּח הַבַּיִת
וּבְבוֹרוֹת וּבְכַתֵּי הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן בֶּן אָדָם
שֶׁנִּמְצָא בְּפִתַּח בֵּיתוֹ הֵשֵׁם הַקָּדוֹשׁ שְׂדֵי
בְּכַתְרֵים עֲלֵיוֹנִים, כְּלָם בּוֹרְחִים וּמִתְרַחֲקִים

כִּף, הוּא אֵינוֹ בְּרִשׁוֹת הָאָדָם? אֵלָּא אִם
כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹבֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכַל מִמֶּנּוּ -
הֵינּוּ אוֹמְרִים כִּף. אֵלָּא (כתוב) וְלֹא
יִשְׁלִיטֵנוּ, שְׁבִגְלָל שֶׁהָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה
וְאִחְזוּ בָּהּ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִשְׁלִיטוּ
עָלֶיהָ לְשִׁכְרָה תַּחְתּוֹ עַל שֶׁהוּא רְעָה בָּהּ
וְאִחְזוּ אוֹתָהּ. וְכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ גּוֹסֵס, שְׁלֹא
אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹתָהּ וְלֹא מִתְקַרֵּב לְמִמּוֹנוֹ וְלֹא
מוֹצִיא מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ עַד אוֹתוֹ יוֹם
שֶׁיֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, וְיָבֵא אַחֵר וְיִטַּל אוֹתוֹ,
שֶׁהוּא בְּעָלָיו.

וּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר, (שם ה) עֲשֹׂר
שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ. מִי זֶה
בְּעָלָיו? זֶה הָאֲחֵר שִׁיּוֹרֵשׁ אוֹתוֹ. וְלָמָּה זֶה
זָכָה לְהִיּוֹת בְּעָלָיו שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר? מִשׁוּם
שֶׁזֶה הָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה וְהִתְרַצָּה בָּהּ [זהו
שְׁכָתוֹב לְרַעְתּוֹ, בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ רַעָה] וְדָבַק בָּהּ,
וְלִכְּנֵן הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁלֹא נִדְבַק בְּאוֹתָהּ רְעָה,
זָכָה [זהו] לְהִיּוֹת הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמֵר, מִשׁוּם רַעְתּוֹ
שֶׁהָיָה נִדְבַק בָּהּ, הַרְוִיחַ לוֹ זֶה.

מֵהַהִיכָל הַזֶּה יוּצָאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְמִים לְגִבְרִים וְלְפַעְמִים
לְנִשְׁיָם וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם
בְּאוֹר

לֹא תִאֲנַח אֵלַיִךְ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר
ח"ב פ' פקודי (דף ע"ט:)] מֵהַהִיכָל הַזֶּה
יוּצָאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְמִים
לְגִבְרִים וְלְפַעְמִים לְנִשְׁיָם, וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים
וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם בְּאוֹר, וְצוּחִקִים עִם
אֲנָשִׁים בְּתוֹךְ הַחֲלוּם, וְנִרְאִים לְגִבְרִים
כְּמוֹ נִשְׁיָם יְפוֹת בְּמִרְאֵה הַחֲלוּם, וְנוֹטְלִים

—== תהלים —==

ונדבכת בו. תשוקה היא נוטלת, ולא יותר. ומאותה תשוקה היא מתעברת, ומוציאה מינים אחרים לעולם.

והבנים הללו שמולידה מבני אדם נמצאים כנגד נקבות בני האדם, ומתעברות מהם ומולידות רוחות, וכלם הולכים אל לילית הראשונה, והיא מגדלת אותם. והיא יוצאת לעולם ורוצה תינוקותיה. ורואה תינוקות של בני אדם ונדבכת להם להרג אותם, ולהשאב לרוחות תינוקות בני האדם, והולכת עם אותה הרוח (תינוק), ומזדמנים שם שלש רוחות קדושות, וטסים לפניה, ונוטלים ממנה אותה הרוח (תינוק), ומניחים אותה לפני הקדוש ברוך הוא, ושם נחקקים (לומדים) לפניו. משום כך התורה מזוהרה את בני האדם, והתקדשתם והייתם קדשים, ודאי. אם נמצא אדם קדוש, לא פוחד ממנה, שאז מזמין הקדוש ברוך הוא את אותם שלשת המלאכים הקדושים שאמרנו, ושומרים את אותו התינוק, והיא לא יכולה להרע לו. זהו שכתוב לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. מה הטעם לא תאנה אליך רעה? משום שפי מלאכיו יצוה לך. וכתוב פי כי חשק ואפלטוהו.

שאים אדם לא נמצא קדוש, ושולף רוח מצד הטמאה, אזי היא באה וצוחקת עם אותו תינוק. ואם היא הורגת אותו, היא נשאבת לאותה הרוח ולא זזה ממנה לעולמים. ואם תאמר, אותם האחרים שהרגה אותם והזדמנו לפניה הם אותם שלשה קדושים, ונוטלים ממנה

ממנו. זהו שכתוב (תהלים צא) ונגע לא יקרב באהלך. מה זה ונגע לא יקרב? אלו נגעי בני אדם.

וזמרנו, בשעה שירד אדם בדיוקן עליון, בדיוקן קדוש, וראו אותו עליונים ותחתונים, כלם קרבו אליו והמליכוהו על העולם הזה. לאחר שבא הנחש על חנה והטיל בה זמה, אחר כך הולידה את קין, ומשם (נתיחט) נתחייבו כל דורות הרשעים בעולם. ומדור השדים והרוחות משם נמצאו, ומצדו. ומשום כך כל השדים והרוחות, חצי יש בהם מבני אדם שלמטה, וחצי ממלאכים עליונים שלמעלה. וכן כשנולדו מאדם אותם אחרים, כלם נמצאו כגון זה - חצי מהתחתונים, וחצי מהעליונים. אחר שנולדו מאדם, (חזרו לו קצת מאותן רוחות שיצאו מתשוקתו בחלום) הוליד מאותן רוחות בנות שדומות ליפי העליונים וליפי התחתונים, ועל זה כתוב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו', וטעו כלם אחריהן. וזכר אחד נמצא שבא לעולם מרוחו של צד קין, וקראו לו תובל קין, ונקבה אחת יצאה עמו, והיו הבניות טועים אחריה, ונקראת נעמ"ה. ממנה יצאו רוחות ושדים אחרים, והם תלויים באויר ומודיעים דברים לאותם אחרים שמצויים למטה. ותובל קין הזה הוציא כלי זין להרג לעולם, ונעמה היו התרעשה ברגשה, ונדבקה בצדה. ועד עכשו היא קימת, ומדורה בין שאון הים הגדול, ויוצאת וצוחקת עם בני אדם, ומתחממת מהם בחלום באותה התשוקה של אדם,

— תהלים — זוהר תהלים —

אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהַנְצִל אֶלָּא בְּעֶזְרָה שֶׁל
הַתּוֹרָה, שְׁכָתוּב (דברים כג) כִּי יִהְיֶה כִּךְ אִישׁ
אֲשֶׁר לֹא טָהוֹר מִקְרָה לְיִלְהָ. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
טָהוֹר דְּוִקָּא, מִקְרָה לְיִלְהָ דְּוִקָּא, וְהָרִי
בְּאַרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים בְּעֶצֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה. שְׁכָךְ כְּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם.

הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים

לֹא תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה וְגו' (צא יא): [זוהר
דש-מדדש רות] רַבִּי עֲזַרְיָה שָׁאֵל אֶת
רַבִּי יוֹסִי אִישׁ כְּפָר אֹנוֹ, מָה הַטַּעַם
הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים, וְלֹא בַּגְּבָרִים,
שְׁכָתוּב (שמות כב) מִכְּשָׁפָה לֹא תִחְיֶה, וְלֹא
כְּתוּב מִכְּשָׁף? אָמַר לוֹ, כְּתוּב (תהלים צא) לֹא
תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה. לֹא כְּתוּב רְעָה, אֶלָּא רְעָה.
זֶהוּ צַד הַנְּקֵבָה וְדָאִי. וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב
לְאַהֲלֶךְ - זֶהוּ הַזְּכָר. וּמִן הַנְּקֵבָה כָּל סוּגֵי
הַכְּשָׁפִים, וְכָל הָעֶסְקִים הָרַעִים בָּאִים
לְעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (קהלת ז) וּמוֹצָא אֲנִי מֵר
מִמּוֹת אֶת הָאִשָּׁה וְגו'. וּמָה זֶה אֲסוּרִים
יְדִיָּה? רַבִּי יְנָאִי וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעִיא. אַחַד
אוֹמֵר, כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה, אוּ מִקְבֵּל מִמֶּנָּה
מִידָה לְיָדוֹ, לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גִּיּוֹנָם,
שְׁנֵאֵמַר יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. זֶהוּ שְׁכָתוּב
אֲסוּרִים יְדִיָּה, וְדָאִי. וְאַחַד אוֹמֵר, מִן
הַנְּקֵבָה בָּאוֹת כָּל מִינֵי נַחַשׁ וְכַשׁוּף וְכָל
הַרְהוּרִים רַעִים. וְאַלְמֵלָא שְׁאֲסוּרִים יְדִיָּה,
שְׁלֵא נוֹתְנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם, הֵיוּ הוֹרְגִים
וּמְמִיתִים כָּל הָעוֹלָם בְּכָל עֵת וְזִמְנָן. וְאִין
מִתְּגַבְּרַת הַנְּקֵבָה אֶלָּא בַּכַּח שֶׁל הַזְּכָר,
שְׁהִיא שׁוֹרָה בְּעַמְמָקִים שְׁלוֹ, שְׁהִיא יוֹדַעַת

אוֹתָהּ הָרוּחַ, הָרִי לֹא נִמְצָאוּ בְּצַד הַטְּמָאָה,
לְמָה הִיא שׁוֹלְטַת לְהַרְגַּ אֹתָם? אֶלָּא זֶה
כְּשֶׁהָאִישׁ הַזֶּה אֵינוֹ מִתְּקַדֵּשׁ, אֲכַל לֹא
מִתְּכַוֵּן לְהַטְמֵא וְלֹא נִטְמָא, כִּי כִךְ הִיא
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בְּגוּף וְלֹא בְּרוּחַ. וּלְפַעְמִים
נִמְצָא שְׁיֹצֵאת נַעֲמָה לְעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם עִם
בְּנֵי אָדָם, וְנִמְצָא אָדָם בְּקֶשֶׁר (בַּקְשׁוּר) שֶׁל
תְּשׁוּקָה עִמָּה, וּמִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹחֵז
בְּאִשְׁתּוֹ וְשׁוֹכֵב עִמָּה, וְהַרְצוֹן שֶׁלּוֹ בְּאוֹתָהּ
תְּשׁוּקָה שְׁהִיָּתָה לוֹ בְּחִלּוּמוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הַבֵּן
שְׁמוּלִיד בָּא מִצְדָּה שֶׁל נַעֲמָה, שְׁהָרִי
בַּתְּשׁוּקָה שְׁלָה זֶה נִמְצָא. כְּשִׁיּוֹצֵאת
לִילִי"ת וְרוֹאֶה אוֹתוֹ, הִיא יוֹדַעַת הַדְּבָר
וְנִקְשְׁרַת בוֹ, וּמְגַדֵּלֶת אוֹתוֹ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים
בְּנֵי נַעֲמָה, וְנִמְצָאת עִמּוֹ זְמַנִּים רַבִּים וְלֹא
הוֹרְגַת אוֹתוֹ.

זֶהוּ אִישׁ, שְׁבָכַל לְבָנָה וְלְבָנָה נַחֲסָר, וְלֹא
מִתְיָאֵשֶׁת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְּכָל
לְבָנָה וְלְבָנָה כְּשֶׁהִיא מִתְּחַדֵּשֶׁת בְּעוֹלָם,
לִילִי"ת יוֹצֵאת, וּפּוֹקֶדֶת עַל כָּל אֵלֶּה שְׁהִיא
מְגַדֵּלֶת וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם, וְאֲזִי אוֹתוֹ הָאִישׁ
פָּגוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן. אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים
שְׁמִתְקַדְּשִׁים בְּקִדְּשַׁת הַמֶּלֶךְ, עֲלֵיהֶם כְּתוּב,
(ישעיה יט) וְהָיָה מְדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמְדִי
שְׁבַת בְּשַׁבְתּוֹ וְגו'. אֶת הַדְּבָרִים הִלְלוּ גְלָה
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּסַפְרוֹ שֶׁל אֲשִׁמְדָאִי הַמֶּלֶךְ,
וּמִצָּאֵנוּ בוֹ אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשָּׁה מִינֵי
טְמָאָה שְׁנִטְמָאִים בָּהֶם בְּנֵי אָדָם. אֶת זֶה
גְּלָה אֲשִׁמְדָאִי לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה. אוֹי לָהֶם לְבָנֵי
אָדָם, שְׁכָלָם אֲטוּמִים וְסִטוּמֵי עֵינַיִם, וְלֹא
יוֹדְעִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא מְשִׁיחִים אִיךְ
הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם. וְהִנֵּה עֶזְרָה וְרַפּוּאָה
לְפָנֵיהֶם, וְאִינָם מִסְתַּכְּלִים. שְׁהָרִי אִין

—=— זוהר תהלים —=—

(צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלהך.

בשעה שאדם בא לעולם מיד מזדמן עמו יצר הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר ח"א פ' וישלח (דף קס"ה): וישלח יעקב

מלאכים וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. פסוק זה בארוהו החברים, שהרי בשעה שאדם בא לעולם, מיד מזדמן עמו יצר הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד, כמו שנאמר (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ. מי זה חטאת רבץ? זה יצר הרע. וכך גם דוד קרא לו חטאת, (תהלים נא) וחטאתי נגדי תמיד, משום שהוא עושה כל יום לאדם לחטא לפני רבונו, ויצר הרע הזה לא זו מבין האדם מיום שנולד האדם לעולמים, ויצר הטוב בא לאדם מיום שבא להטהר. ומתי בא אדם להטהר? כשהוא בן שלש עשרה שנים, אז מזדוג האדם בשניהם, אחד מימין ואחד משמאל. יצר טוב לימין, ויצר הרע לשמאל. ואלה הם שני מלאכים ממש ממנים, והם נמצאים תמיד עם האדם. בא בן אדם להטהר - אותו יצר הרע נכפה לפניו, ושולט הימין על השמאל. ושניהם מזדוגים לשמר את האדם בכל דרכיו שהוא עושה. זהו שכתוב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

אם זכיותיו רבים שולטים כל מחנות יצר הטוב עד שישתלקו כל מחנות יצר הרע

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר

להשביע את האדם להשלים את רצונה. (שהיא יודעת בכל מיני כישוף והאדם צריך להשלים רצונה) ובמה? בשם, ובדברים עמקים, בשם של טמאה. ועל כן המעשים תלויים בה, והדברים בזכר. ושניהם מתעוררים מהנקה. ומשום כך מיני הכשפים נמצאים בנקה, ולא בזכר.

שנינו, העובר בין שתי נשים, אם נדות הן - נכפה, ולא תזוז מגופו אם לא יעשו לו דבר, ספנת דם או הריגה מזמנת לו. ואם אינן נדות - עין הרע שולט בו בגופו או בממונו. כמו זה של רבי נחום ברבי שמלאי, פעם אחת היה בכרך של קסרין. עבר בין שתי נשים. הסתכלו בו, והסתפן מיד בגופו ובממונו. מה הטעם? משום שאותה רוח רעה שרתה עליהן, ויכולה להזיק. מה תקנתו? יאמר כך: לכי לכי, המי דמי, הסירי את קשירת הקשר, לא ולא לי. ואחר כך יתחיל באל ויסים באל. יתחיל באל, שכתוב (במדברג) אל מוציאו ממצרים. ויסים באל, (שם) כי לא נחש בייעקב וגו', עד מה פעל אל. וילך לו, ולא ישגיח אחריו. רב הונא היה עולה מבבל לארץ ישראל, והיה עולה לשם. נקלע לכפר אחד, ראה אותה אשה שהיתה הולכת אחריו. זרקה מים על כתפיו, ונטלה עפר מרגליו. החזיר ראשו ואמר לה: עשי וקחי אחרי, שהרי אין כלום אצלי, אבל אני גוזר עליך בלבול בדעתך. אחר כך אמר: לא בשבילי, אלא בשביל שלא תהרגי בני אדם אחרים. וכן היה. התבלבלה דעתה, ולא ידעה דבר, ומתה. ועל זה כתוב (תהלים

— — — — — תהלים — — — — —

וְאַחֲרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו נוּרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו
רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ שׁוּ"ר - מְקַדִּים
גְּבִרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו מִיכָא"ל, וְאַחֲרָיו
נוּרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ נִשְׁ"ר
- מְקַדִּים נוּרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו מִיכָא"ל,
וְאַחֲרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו רְפָא"ל. וְאִם
מְזֹלוּ אָדָם - מְקַדִּים רְפָא"ל, וְאַחֲרָיו
מִיכָא"ל, וְאַחֲרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאַחֲרָיו
נוּרְיָא"ל. וְאוֹתָם שְׂמַצַּד יְמִין, מְצַד שֶׁל
מִיכָאֵל, כָּל הַפְּנִים שֶׁלוֹ הֵם רַחֲמִים, בְּעַל
גְּמִילוֹת חֲסָדִים, פְּנִים לְבָנִים, וְאָדָם זֶה
גּוֹמֵל חֲסֵד, חֲסִיד וְחֹכֵם, אִם הַשְׁתַּדֵּל
בַּתּוֹרָה. וְאִם לֹא - בְּהַפְּךָ, מְצַד שֶׁל יֵצֵר
הָרַע, גּוֹזֵל, טַפֵּשׁ, אֵין בּוֹ חֲסֵד. שְׁלֵא עִם
הָאֲרִץ חֲסִיד. מְצַד שֶׁל גְּבִרְיָאֵל, אֲרַבְעַת
הַפְּנִים שֶׁלוֹ דִּין, מֵדַת הַדִּין עַל הַרְשָׁעִים,
וּמִתְגַּרְהַ בָּהֶם, כְּמוֹ שְׂבָאֲרוּהָ, מִתֵּר
לְהַתְּגַרְוֹת בְּרִשְׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. גְּבוּר
בִּיצְרוֹ, יֵרָא חֲטָא, יִהְיֶה דִּין, אִם יִתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה וּגְבוּר בַּתְּלַמוּדוֹ. בְּהַפְּךָ מְצַד שֶׁל
יֵצֵר הָרַע - מִתְגַּרְהַ בְּצַדִּיקִים, דִּין קִשָּׁה
לָהֶם, גְּבוּר בְּעֵבְרָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ, אֵינוֹ
יֵרָא חֲטָא, וְגוֹנֵי פְּנֵי אָדָם, עֲשׂוֹ שׁוֹפֵף
דְּמִים. מִי שְׂמֵזְלוּ נִשְׁ"ר אֵינוֹ רַחֲמֵן הַרְבֵּה,
וְלֹא מֵדַת הַדִּין הַרְבֵּה, אֲלֵא בִּינוּנֵי בִּיצֵר
הַטוֹב בְּמַדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁלוֹ, וּבִינוּנֵי בִּיצֵר
הָרַע בְּמַדוֹת הָרָעוֹת, וְלוֹ פְּנִים לְבָנִים
וְאָדָם. מִי שְׂמֵזְלוּ אָדָם, מְצַד הַטּוֹב,
כְּלוֹל מְכַל מַדוֹת טוֹבוֹת, חֲסִיד וְחֹכֵם
וּגְבוּר בַּתּוֹרָה, יֵרָא חֲטָא, מְמַלָּא בְּכָל מַדוֹת
טוֹבוֹת, וְגוֹן פְּנֵי שְׁחוּרִים. וּמְצַד שֶׁל יֵצֵר
הָרַע מְמַלָּא מְכַל הַמַּדוֹת הָרָעוֹת. וְאִם
חֲטָאֵי הָאָדָם רַבִּים, שׁוֹלְטִים עָלָיו כָּל

ח"ב פ' בא (דף ת"א:) וְקָדָם שְׂיַבֵּא אָדָם לְעוֹלָם
הַזֶּה וַיֵּצֵא מֵרַחֲסָם אָמוֹ - וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ.
זֶה גְּבִרְיָאֵל, בְּאוֹתוֹ אָבֵק שֶׁל עֶפֶר שְׂנַאֲמַר
(שם ב) וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן
הָאֲדָמָה. וְלַמַּד אוֹתוֹ שְׂבַעִים לְשׁוֹן, וּמִשׁוּם
זֶה וַיֵּיצֵר, אֶחָד יֵצֵר טוֹב, שְׁלַמַּד אוֹתוֹ
שְׂבַעִים לְשׁוֹן, וְאֶחָד יֵצֵר הָרַע שְׂנַאֲבֵק עִמּוֹ,
שְׂנַאֲמַר כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשִׂאָה,
וּמְצַא מִמֶּנּוּ שְׂבַעִים לְשׁוֹן שְׁלַמַּד אוֹתוֹ יֵצֵר
הַטּוֹב. וְקָדָם כָּל זֶה יֵרְדוּ עִמּוֹ אֲרַבְעָה
מְלָאָכִים, שְׂנַאֲמַר בָּהֶם (תהלים צא) כִּי
מְלָאָכֵי יֵצְוֶה לָךְ. אִם יֵשׁ לוֹ זְכוֹת אָבוֹת -
אֶחָד מִיכָאֵל בְּזְכוֹת אַבְרָהָם, וְהַשְׁנִי
גְּבִרְיָאֵל בְּזְכוֹת יִצְחָק, וְהַשְּׁלִישִׁי שִׁיּוּרַד
עִמּוֹ נוּרְיָאֵל בְּזְכוֹת יַעֲקֹב, וְהַרְבִּיעִי רְפָאֵל
בְּזְכוֹת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וַיֵּצֵר הַטּוֹב מְעֻלָּיו.
וְאִם אֵין לוֹ זְכוֹת - הוֹלְכִים עִמּוֹ אֲרַבְעָה:
עוֹן, מִשְׁחִית, אָף וְחִמָּה, וַיֵּצֵר הָרַע
מְעֻלָּיהֶם לְדוֹן אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וְלִכְּנֵן
פְּרִשׁוּהָ, רִשְׁעָ - יֵצֵר הָרַע שׁוֹפְטוֹ. צַדִּיק -
יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנֵי - זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ.
וְלִכְּנֵן אִם הוּא בִּינוּנֵי, גְּבִרְיָאֵל שֶׁהוּא יֵצֵר
טוֹב, וְסַמָּא"ל שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע, זֶה וְזֶה
שׁוֹפְטוֹ. שְׂבַכָּל אָדָם יֵשׁ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת,
אֲרַבְעָה מְלָאָכִים יוֹרְדִים עִמּוֹ מִיְמִין,
וְאֲרַבְעָה מִשְׂמָאל. אֲרַבְעָה מִיְמִין:
מִיכָא"ל, גְּבִרְיָא"ל, רְפָא"ל, נוּרְיָא"ל.
וְאֲרַבְעָה מִשְׂמָאל: עוֹ"ן, מִשְׁחִי"ת, א"ף
וְחַמ"ה. מְצַד הַגּוֹף מְטַטְרוּ"ן יוֹרֵד עָלָיו
מִיְמִין, וְסַמָּא"ל מִשְׂמָאל. וְאֵין אָדָם שְׂאֵין
בּוֹ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲבָל כְּפִי הַיְסוּד
שְׂיַקְדִים בּוֹ, כִּךָּ מִתְחִילִים הָאֲרַבְעָה הַלָּלוּ.
אִם הִמְזַל שֶׁלוֹ אַרְבֵּי"ה - מְקַדִּים מִיכָא"ל,

תִּגַּף בְּאֶבֶן רִגְלָךְ: יג עַל שַׁחַל נִפְתָּן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹם כְּפִיר וְתַנִּין: יד כִּי בִי חֶשֶׁק
וְאִפְלִטְהוּ אֲשׁוּבָהוּ כִּי יָדַע שְׁמוֹ: טו יִקְרָאנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ
וְאֲבַכְרֶהוּ: טז אֲרַךְ יָמִים אֲשׁוּבִיעֶהוּ וְאֲרֹאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

—== זוהר תהלים ==—

עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו
לאדם, אחד בימינו ואחד בשמאלו,
שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם
תמיד מצוי במצוה, כפיכול שהקדוש
ברוך הוא נעשה לו שומר, שנאמר (שם קכא)
ה' שמריך. מה עושה הקדוש ברוך הוא?
נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו
לפניו, והוא עומד במקומו, שנאמר ה'
צלך עד יד ימינך. ואותו המלאך שהוא
משמאלו, מעמידו אחרי האדם, והקדוש
ברוך הוא מימין ומשמאל. נמצא האדם
נשמר מכל צדדיו, מי יוכל להזיק אותו.
ועל כן צריך שלא יהא האדם מצוי בלא
תורה ובלא מצוות אפלו שעה אחת.
בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ,
והאדם מבפנים.

אלה שיודעים ומכונים לב ורצון - אשרי
חלקם שהרי הקב"ה קרוב אליהם ומזמן
בנגדם בשעה שקוראים לו הוא קוזמן
אליהם בשעה שהם בצרה הוא אצלם

כי בי חשק ואפליטהו וגו' (צא, יד): [זוהר ח"ג
פ' חקת (דף ק"ט ע"א)] אמר רבי שמעון, כאן
צריך לגלות דבר. בא וראה, כל מי שיודע
לסדר מעשה כראוי ולסדר דברים כראוי,
זה בודאי מעורר את הקדוש ברוך הוא
להמשיך דברים עליונים שמכשרים. (ואם

המחנות של היצר הרע, עד שמסתלקים
ממנו כל מחנות היצר הטוב, וממליך על
איבריו את סמאל"ל וכל מחנותיו.

ואם זכיותיו רבים, שולטים כל מחנות
יצר הטוב, עד שישתלקו כל מחנות
יצר הרע, וממליך על כל איבריו המחנות
של היצר הטוב. באותו זמן שולט עליו
שם יהו"ה. ואם הוא בינוני, צבא השמים
עומדים עליו מימינו ומשמאלו. אלו
מימינים לזכות, ואלו משמאילים לחובה,
ומי שאלים - גובר. ולכן פרשה בעלי
המשנה, לעולם יראה אדם עצמו כאלו כל
העולם כלו תלוי בו.

צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה
ובלא מצוות אפלו שעה אחת

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): [זוהר
חדש-מדרש רות (דף ק"ג)] פתח רבי יודאי
ואמר, (דברים ו) וכתבתם על מזוזת ביתך
ובשעריך. מזוזת כתוב, מה הטעם? אלא
אשריהם ישראל, שהם מציינים תמיד
במצוות, בשבתם ובכלתם, בשכבם
ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך ובכלתך
בדרך ובשכבך ובקומך. ושיהיו ישראל
מעטרים בתורה ובמצוות, כדי שידבקו
תמיד בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם
הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום.
וכל הדבק בקונו, אינו נזוק לעולם. ולא

זוהר תהלים

מִזְמֵן אֲלֵיהֶם. בְּשִׁעָה שֶׁהֵם בְּצָרָה הוּא אֲצִלָּם. הוּא מְכַבֵּד אוֹתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים צא) כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁגְּבֵהוּ כִּי יַדַע שְׁמִי.

כ"י ב"י - אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם הֵינּוּ שֵׁם קְדוֹשׁ מ"ב

כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ וְגו' (צא, יד): זוהר חדש תקונא קדמאה (ד קל"ו:א) [ל"ב נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, וְעֲלִיָּה בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי הַקְּבֵלָה נִגְעַת בַּבַּת, וְכָלֵל בָּהּ כָּל הַמְּאֲמָרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֵשֶׂר הַמְּאֲמָרוֹת וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת הֵן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שְׂרָמְזוּ בָּהֶם מִשֶּׁה בְּשִׁיר שֶׁל פְּגָעִים. כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ. כ"י ב"י - אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. שְׁבָהֶם נִקְרָאת יָד הַגְּדוּלָּה יָד הַחֲזָקָה יָד רַמָּה.

לא, לא יכשר להם). וְלֹא הִכְשֵׁר לָהֶם. אִם כֵּן, כָּל הָעוֹלָם יוֹדְעִים לְסִדֵּר מַעֲשֵׂה וּלְסִדֵּר דְּבָרִים, מַה חֲשִׁיבוֹת הַצְּדִיקִים שְׂיֹדְעִים עֵקֶר הַדְּבָר וְהַמַּעֲשֵׂה, וְיֹדְעִים לְכַוֵּן לֵב וְרָצוֹן יוֹתֵר מֵאלוֹ הָאֲחֵרִים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים כָּל כֵּן? אֵלָּא אֵלָּה שֶׁלֹּא יוֹדְעִים עֵקֶר הַמַּעֲשֵׂה כָּל זֶה, אֵלָּא סִדּוֹר בְּעֵלְמָא וְלֹא יוֹתֵר, מוֹשְׁכִים עֲלֵיהֶם מְשִׁיכוֹת שְׂאֲחֵר כְּתַפֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא טַס בְּאֵינִר, שֶׁהַשְּׂגָחָה נִקְרָא. וְאֵלָּה שְׂיֹדְעִים וּמְכַוְּנִים לֵב וְרָצוֹן, מוֹצִיאִים בְּרִכוֹת מִמְּקוֹם הַמְּחַשְׁבָּה, וְיוֹצִאִים בְּכָל הַגְּזֻעִים וְהַשְּׂרָשִׁים בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר כְּרֵאוּי, עַד שְׂמֵתְבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ מְתַבָּרֵךְ עַל יָדָם. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתֶּם, שְׁהִרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב אֲלֵיהֶם וּמִזְמֵן כְּנִגְדָם. בְּשִׁעָה שְׁקוֹרְאִים לוֹ הוּא

צב א מזמור שיר ליום השבת: ב טוב להדות ליהוה ולומר לשמך

שימוש תהלים

לראות נסים גדולים

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [שימוש תהלים לפרק צב] אל נקמות, ה' רועי לא אחסר, יענך ה' ביום צרה, לה' הארץ ומלואה, מזמור לתודה, מסוגלים לעלות לגדולה קח קדרה חדשה ומלא יתה מיא ותן בה הדס וגפנים, ואמור עליה אלו המזמורים ג"פ ותרחץ מאותן המים, ואח"כ משח מאותן המים גופך ופניך והתפלל לה' לצד צפון ותראה נסים גדולים.

זוהר תהלים

מפרש שבח פרק שירה זה של שבת ומי אפרו

הדרגה העליונה הוא לא עולה בשם. אור המנורה לא עולה ביום באור השמש, ועל זה לא עולה בשם. וכל אלה תשבחות השבת, שהיא כבוד (יום השבת, שהיא תשבחת היום, היא תשבחת עליונה על כל שאר הימים). וכל אלו התשבחות התקינו בתקון של שבת, שהיא עולה להתעטר בעטרות עליונות, מקומות קדושים על כל שאר הימים).

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר ח"ב

פ' תרומה (דף קל"ח.)] התשבחת הזו אדם הראשון אמר אותה בשעה שגרש מגן עדן, ובאה שבת והגנה עליו. ובארוה החברים, את התשבחת הזו משבח העולם התחתון את העולם העליון, יום (שהכל בו) שהוא כלו שבת, המלך שהשלום שלו. וזהו מזמור שיר, ולא כתוב מי אמר אותו, כמו שבארנו. ליום השבת - היום העליון, השבת העליונה. זו שבת וזו שבת. מה בין זה לזה? אלא שבת סתם זו שבת של ערב שבת. יום השבת זו שבת שלמעלה. זה יום וזה לילה. (שמות לא) ושמו בני ישראל את השבת - הרי לילה, סוד של נקבה. (שם כ) זכור את יום השבת - הרי יום, סוד של זכר. ולכן מזמור שיר ליום השבת. ומצאנו בכמה מקומות, שהעולם התחתון עולה בשם ובא סתם, כמו זה - ויקרא אל משה, וכמו (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל ה'. כלם שם נסתר ולא עולה בו, (אלא) (והכל) משום שיש בו דרגה עליונה, ואל

מזמור שיר ליום השבת - ליום השבת
מכוש

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר ח"ג

פ' אחרי מות (דף ע"ט.)] אמר רבי שמעון, כתוב (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו. למה שקול זה בזה? אלא הכל בדרגה אחת עולה. זה מזדוג עם זה, ושמחה של זה עם זה לא נמצאת, אלא כשמתגלה העתיק הקדוש, אז זוהי חדות הכל. ושנינו, כתוב (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת, ליום השבת ממש. השבח שמשבח הקדוש ברוך הוא, אזי נמצאת שמחה, ונשמה מתוספת. שהרי העתיק התגלה, והזווג יזדמן.

עליון: ג להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: ד עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון

זוהר תהלים

יום השביעי משבת ואומר

חצי מענשו. משום שגזר עליו בהתחלה ואמר לו נע ונד תהיה בארץ, ועכשו נשאר בנוד בלבדו. זהו שכתוב ויצא קין מלפני ה' וגו'. כלומר, שפשיצא מלפני ה' היה בשביל להיות נד בארץ ולא נע. ועוד אמרו, שפשיצא קין מלפני ה', אמר לו אדם: בני, מה נעשה על דינך? אמר לו קין: אבא, כבר התבשרתי שמחל לי הקדוש ברוך הוא בנוד בלבדו. אמר לו: היאך הוא? אמר לו: משום שחטאתי והודיתי לפניו. אמר אדם: וכי זהו גדל וחזק פח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבונו ולהודות לו. פתח ואמר (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'. כלומר, טוב לשבח ולשוב ולהתודות לפני הקדוש ברוך הוא. עד כאן התוספתא.

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר חדש 9' בראשית (דף טב.)] אמר רב יהודה אמר רב, לא ישב הקדוש ברוך הוא על כסא כבודו, עד ששב שבת ונתעלה וישב על כסאו. אמר לו רבי יוסי, והרי קדם שנברא העולם ישב היה ויהיה. אמר רבי יהודה, אם משמיע לנו שעל כסא כבודו ממש הוא - לא. אלא כך שנינו, עד שלא נברא העולם לא היה מי שיקלס את הקדוש ברוך הוא ויכיר אותו. כיון שברא עולמו, ברא המלאכים וחיות הקדש, השמים וכל צבאם, וברא את האדם, וכלם מוכנים לשבח ליוצרם ולפארו. ועדין לא היה פאר ושבח לפניו, עד שגכנס שבת וישקטו כלם, ופצחו רנה ושבחה העליונים והתחתונים, ואז ישב על כסא כבודו. כלומר, אזי היה מי שייכיר את כבודו (בורא) וישבח לכבודו. ואמר רבי יהודה, אין לך שבח וקלוס לפני הקדוש ברוך הוא כמו שכחו של שבת העליונים ותחתונים כלם משבחים לו כאחד, ואפלו יומו של השבת ממש משבח לו, זהו שכתוב (תהלים לב) מזמור שיר ליום השבת.

מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה טוב להודות ליהוה וגו' (צב, ב): [זוהר חדש 9' בראשית (דף יא.)] רבי לוי אמר, כתוב (תהלים צב) מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבתך. מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית, שהם מעשיו של הקדוש ברוך הוא. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה.

זהו גדל וחזק פח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבונו ולהודות לו פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות

להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות

טוב להודות ליהוה וגו' (צב, ב): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף טז.)] כיון שאמר קין גדול עוני מנשוא, מחל לו הקדוש ברוך הוא

ואמונתך בלילות וגו' (צב, ג): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף טז.)] ותקח מפריו,

בְּכִנּוּרִי הִי כִי שִׁמְחַתְּנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרִנֵּן: ו מַה גָּדְלוֹ
מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחִשְׁבֹּתֶיךָ: ז אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין

זוהר תהלים

חֲכָמֵי דוֹר וָדוֹר, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְדוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי
עֲקִיבָא, וְרָאָה תוֹרָה שְׁלוֹ וְשִׁמְחָה. רָאָה
מִיתָתוֹ וְהִתְעַצֵּב. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט)
וְלִי מָה יִקְרוּ רַעֲיָךְ אֶל מָה עֲצָמוּ רְאִשֵׁיהֶם.

כְּמָה טַפְשִׁים אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מוֹסְתַכְלִים
לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּב"ה עַל מָה הֵם עוֹמְדִים
בְּעוֹלָם מִי מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְשוֹתָם,
כִּי לֹא עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה

אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע (צב, ט): [זוהר ח"ג פ' אחר

מֹת (דף ע"ה):] בְּפַעַם אַחֲרַת הָיָה רַבִּי
אֲבָא הוֹלֵךְ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן, נִכְנַס לְעִירוֹ,
מָצָא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ (תהלים צב)
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְגו', כְּמָה טַפְשִׁים אוֹתָם
בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים
וְלֹא מוֹסְתַכְלִים לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל מָה הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, מִי
מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְשוֹתָם, כִּי לֹא
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. שְׁאֵלוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
הֵיוּ יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת, שֶׁלֹּא מִתְבּוֹנֵן וְלֹא
יוֹדַע הֵנְהַגְוֹת שֶׁל זֹאת בְּעוֹלָם. (שאף על גב)
שָׁדָן אֶת הָעוֹלָם בְּדִינָיו וְרוֹאִים אֶת דִּינָהּ
שֶׁל זֹאת הַזֶּה שֶׁמִּגִּיעִים לְבִנְי אָדָם שֶׁהֵם
צְדִיקִים, וְלֹא מִגִּיעִים עַל הַרְשָׁעִים הַחֲבִיבִים
שֶׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁכָּתוּב בְּפִרוּחַ
רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשָׂב וְגו'. שְׁאֵת הָעוֹלָם הַזֶּה
הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ בְּכָל צְדָדָיו, וְהַדִּינִים לֹא
מִגִּיעִים אֲלֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאַלְמָלָא

הָרִי שְׁנִינוּ שִׁסְחָטָה עֲנָבִים וְנִתְּנָה לוֹ, וְגָרְמוּ
מָוֹת לְכָל הָעוֹלָם. שֶׁהָרִי אֵילָן זֶה כּוֹ שוֹרָה
הַמָּוֹת, וְהוּא אֵילָן שֶׁשׁוּלֵט בְּלִילָה.
וְכִשְׁהִיא שׁוּלֵטָה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים
טַעַם מָוֹת. אֲלֵא אוֹתָם בְּנֵי הָאָמוּנָה
מְקַדִּימִים וְנוֹתְנִים לָהּ נַפְשָׁם בְּפַקְדוֹן.
וּבְגָלָל שֶׁהוּא בְּפַקְדוֹן, חוֹזְרוֹת הַנְּפֹשׁוֹת
לְמִקְוָם, וְעַל זֶה (תהלים צב) וְאַמוֹנֵתְךָ
בְּלִילוֹת כָּתוּב.

וְגָרְעוּ מֵאָדָם שִׁבְעִים שָׁנִים וְהַעֲלָה אוֹתָם
הַקְּב"ה לְדוֹד

כִּי שִׁמְחַתְּנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ וְגו' (צב, ה): [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף נה):] זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת
אָדָם - לְדִמְיוֹתָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם דְּמִיוֹת שֶׁל כָּל
אוֹתָם דּוֹרוֹת שְׁיִכְאוּ לְעוֹלָם, וְכָל חֲכָמֵי
הָעוֹלָם וּמְלָכֵי הָעוֹלָם שֶׁעֲתִידִים לְעַמֵּד עַל
יִשְׂרָאֵל. הִגִּיעַ לְרֵאוֹת אֶת דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
שֶׁנּוֹלַד וּמָת. אָמַר לוֹ, [אמר] מִהַשָּׁנִים שְׁלִי
[אנוסיף] אֵלָנָה לוֹ שִׁבְעִים שָׁנִים. וְגָרְעוּ
מֵאָדָם שִׁבְעִים שָׁנִים וְהַעֲלָה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד. וְעַל זֶה שֶׁכַּח דּוֹד וְאָמַר,
(תהלים צב) כִּי שִׁמְחַתְּנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי
יָדֶיךָ אֲרִנֵּן. מִי גָרַם לִי חֲדוּהַ בְּעוֹלָם [הזהר]?
פַּעֲלֶךָ, זֶהוּ אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא פָּעֵלוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא פָּעֵלוֹ שֶׁל בִּשְׂרָא
וְדָם, מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלֹא מִבְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה גָרְעוּ אוֹתָם שִׁבְעִים
שָׁנִים מֵאָדָם מֵאַלְף שָׁנִים שֶׁהָיוּ לוֹ לְהִתְקַיֵּם
בָּהֶם. וְהָרָאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל

את זאת: ה בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ט ואתה מרום לעולם יהוהה י כי הנה איביך יהוהה י כי הנה איביך יאברו ותפרדו כל פעלי און: יא ותרים בראים קרני בלתי בשמן רענן: יב ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: יג צדיק בתמר יפרח בארו

זוהר תהלים

הצדדים הללו עומדים זה כנגד זה. זה צד הקדשה, וזה הצד האחר שטמא. זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים. והכל זה כנגד זה. אשרי הצדיקים שאין להם חלק בעולם הזה, אלא בעולם הבא.

מה תמר בין שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק בין שאבד מן העולם לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב

צדיק בתמר יפרח (צב, יא): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב.)] רבי יצחק פתח ואמר,

צדיק בתמר יפרח, מפני מה הקיש צדיק לתמר? מה תמר בין שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק, בין שאבד מן העולם, לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב. בארו בלבנון ישגה - אף כף גם. בתמר יפרח - מה תמר לא עולה אלא זכר ונקבה, אף כף הצדיק לא עולה אלא זכר ונקבה. הזכר צדיק והנקבה צדיקת, כמו שאברהם ושרה. בארו בלבנון ישגה - מה הארו בלבנון עליון על הכל והכל יושבים תחתיו - אף כף הצדיק הוא עליון על הכל והכל יושבים תחתיו. והעולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועליו העולם עומד, ובגללו נסמך, ועליו נשתל. רבי יהודה אמר, והרי שנינו שעל שבעה עמודים העולם עומד, ככתוב (שם ט) חצבה

שדוד המלך הודיע אותו בסוף הכתוב, לא היינו יודעים, שכתוב להשמדם עדי עד, להשמדם מאותו העולם, ושיהיו עפר תחת רגלי הצדיקים, שכתוב (מלאכי ג) ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם.

עוד יש סוד אחר בזה על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה

בפרח רשעים כמו עשב (צב, ה): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ג)] פתח ואמר, (תהלים

צב) בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד. הפסוק הזה פרושהו. אבל בא וראה, בפרח רשעים כמו עשב, כעשב הזה שהוא ביבש בארץ והוא יבש, כששורים בו מים הוא פורח, ואותו יבש פורח. וכאילו הזה קצוץ שצץ מחדש, ולא מעלה אלא אותם פארות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה אילו כפי שהיה בראשונה להיות אילו, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקרם מהשרשים ומחלל.

עוד יש סוד אחר בזה, על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה, משום שהעולם הזה הוא חלק של הצד האחר, והעולם הבא הוא צד הקדשה. והוא חלק הצדיקים, שהצדיקים יהיו בו בעטרת הכבוד של רבונם. ושני

בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה: יד שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה: כַּחצֵרוֹת אֶלְהִינוּ תְּהִלָּתְךָ יִפְרוּחוּ: טו עוֹד יִנוּבוּן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעְנָנִים יִהְיוּ: טז לְהַגִּיד בִּי יֵשֶׁר יְהוָה: זכרי וְלֹא (עלתה) עוֹלָתָה בּוֹ:

זוהר תהלים

כְּתָמַר יִפְרַח וְגו'. צְדִיק כְּתָמַר, מַה זֶה כְּתָמַר? שֶׁהֵרִי מִכָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, אֵין מִי שֶׁמִּתְעַכֵּב לִפְרַח כְּמוֹ תָמַר שֶׁעוֹלָה לְשִׁבְעִים שָׁנִים. מַה הִטְעַם כְּתָמַר? אֵלֶּא אִף עַל גַּב שֶׁהַכְּתוּב מְעִיד, הַחֲבָרִים כָּלָם אֵין רוֹצִים לְגָלוֹת. אֲבָל צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, זֶה נֹאמֵר עַל גָּלוֹת בְּכָל, שֶׁהֵרִי לֹא שָׁבָה שְׁכִינָה לְמִקוּמָה אֲלֵא לְסוֹף שִׁבְעִים שָׁנָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה כט) כִּי לְפִי מְלֹאת לְבַבְּךָ שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקָד אֶתְכֶם. וְזֶהוּ צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, שֶׁעוֹלָה זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁבְעִים שָׁנָה. צְדִיק - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים יא) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֶהְבֵּ. וְכְתוּב (שְׁמוֹת ה) ה' הַצְּדִיק. וְכְתוּב (ישעיה ג) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.

כְּאֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה. מַה זֶה אֶרְזוּ? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכְּתוּב בְּחוֹר כְּאֶרְזִים. (שִׁיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף שֶׁל יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם) בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה, בְּלִבְנוֹן וְדָאִי, וְזֶהוּ הַעֲדָן שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁעָלְיוֹ כְּתוּב (שם טד) עֵין לֹא רָאֵתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ. וְהָאֶרְזוּ הַזֶּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם עָלְיוֹן יִשְׁגָה. וְזֶה בְּגָלוֹת הָאֶחָרונה הוּא כְּמוֹ הָאֶרְזוּ הַזֶּה שֶׁמִּתְעַכֵּב לְעֵלוֹת. וּמִשְׁעָה שֶׁעוֹלָה עַד שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ הוּא יוֹם, וְתַחֲלַת הַיּוֹם הָאֶחָר עַד שֶׁעוֹשֶׂה צֶל בְּאוֹר הַיּוֹם. וְהָאֶרְזוּ לֹא עוֹלָה אֲלֵא בְּעֵדוֹן שֶׁל הַמַּיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כד) כְּאֶרְזִים עָלִי מַיִם. כִּף אֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה. שֶׁמֶשׁ יוֹצֵא

עֲמוּדֶיהָ שִׁבְעָה. אִמְרוּ לוֹ רַבִּי יוֹסִי, כִּף הוּא וְדָאִי, אֲבָל [כא] כָּל הָאֶחָרִים בְּשִׁבְעֵי הַם עוֹמְדִים, שֶׁהוּא סִמְךָ שֶׁל הָעוֹלָם, וְהוּא צְדִיק, וְזֶה מִשְׁקָה [אֵת הַעוֹלָם] וּמְרוּהָ אֵת הָעוֹלָם [מִן הַכָּל] וְזֶן לְכָל, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (ישעיה ג) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פָרִי מַעֲלִלֶיהֶם יֵאָכְלוּ, וְכְתוּב (תְּהִלִּים קמח) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אִמְרוּ רַבִּי יִצְחָק, הָרִי כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֵת הַגֵּן. זֶה הוּא הַעֲמוּד שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו וְהוּא מִשְׁקָה לְגֵן [הַעֲדָן], וְהַגֵּן נִשְׁקָה מִמֶּנּוּ, וּמִמֶּנּוּ עוֹשֶׂה פְרוֹת. וְכָל הַפְּרוֹת פּוֹרְחִים בְּעוֹלָם וְהֵם הַקִּיּוּם שֶׁל הָעוֹלָם, הַקִּיּוּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִי הֵם? נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם פְּרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוֹם כִּף בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת. וּכְשֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְגֵן הַעֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בָּהֶם. בְּמִי? אִמְרוּ רַבִּי יוֹסִי, בְּכָלָם. בֵּין אוֹתָם שְׁמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַהוּא, וּבֵין אוֹתָם שִׁיּוֹשְׁבִים בְּמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּכָלֵם מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה.

שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' - לְזַמְנוֹ שֶׁל מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח (צב, יג): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ט"ז)]. רַבִּי אַבְאָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. נִכְנַס רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. אִמְרוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תְּהִלִּים צב) צְדִיק

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שֶׁהַעוֹלָם יִמָּצָא חָרָב. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ
 - לְאַחַר שְׁכָתוּב (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים
 וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה. וְאָז, (תהלים קד) יִשְׂמַח ה'
 בְּמַעֲשָׂיו כְּתוּב. וְכָל כֶּף לְמָה? (תהלים צב)
 לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר ה' צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָהּ בּוֹ.

הַמַּעֲזִין וְהַנֶּהָר שֶׁל הַמַּיִם לְהַשְׁקוֹת. וְאָרְזוּ זֶה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (שיר ה) בְּחוֹר
 כְּאֲרָזִים. שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' - לְזַמְנוּ שֶׁל מֶלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ. בְּחֲצֵרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ - בְּתַחֲתֵת
 הַמַּתִּים. עוֹד יִנּוּבּוֹן בְּשִׁיבָה - בְּאוֹתוֹ יוֹם

צג א יְהוָה מֶלֶךְ גֹּאֲוֹת לְבַשׁ לְבַשׁ יְהוָה עַד הַתְּאֵזֵר אֶף תְּבוּן
תִּבְל בַּל תִּמְוֹט: ב נִבְוֵן כְּסֶאֶף מְאִז מְעוֹלָם אֶתָּה: ג נְשָׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה

שימוש תהלים

לנצח בעל דינו

ה' מלך גאות לבש (צג, א): [שימוש תהלים לפרק צג] טוב לאמרו לנצח בעל דינו.

זוהר תהלים

ואותה הנקדה העליונה, שהיא סגולתא, התעלתה על כנפיהם. ועליתו באיזה מקום הוא? אלא אלו שני נהרות הם אבא ואמא. מצד הבת של המלך נקראו טפות, שנאמר בהם וייצר, (ישעיה כו) כי ביה ה' צור עולמים. ציר שני עולמות דקים. העולמות של בת המלך הם ממטה למעלה. מצד העמוד האמצעי נקראו נהרות, ומשום זה נשאו נהרות. למי? לאותה סגולתא, מעלים אותו כתר על גביהם י י י להיות כולל סגולתא, ומתעטרת בו בשלשה כתרים, שהם כתר כהנה וכתר מלכות, וכתר תורה על גביהן. וכך הם שלשה נהרות ור' ושלש יודיים ושלש ווי"ם רמוזים בשלשה ראשי תבות שהם וי"סע וי"בא וי"ט. שנים שהם אבא ואמא מעלים כתר על כנפיהם.

נשאו נהרות קולם. הם חסד גבורה, עליהם נאמר נשאו נהרות קולם. מי קולם? העמוד האמצעי, וזה הסוד של שורק למעלה. השלשלת כוללת שלש נקודות בקשור אחד של העמוד האמצעי, שעליו נאמר (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת. ישאו נהרות דכים, הם נצח והוד. לא כתוב נשאו, אלא ישאו, והם סגול, שהיא נקדה מצד השכינה, היא נקדה למטה, שצדיק שכינה תחת רגלים,

כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני אז התבשם העולם והתקמו שמים וארץ

ה' מלך גאות לבש וגו' (צג, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף 97 ע"א)] כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני, אז התבשם העולם, והתקמו שמים וארץ, ונודע הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, והתעלה בכבודו על הכל. ועל אותו יום כתוב, (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז התאזר. ואין עז אלא תורה, שנאמר (שם כט) ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

בגיא"א אב ל"ג מדות - שהם וא"ו

נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם וגו'

(צג, א): [זוהר חדש ספרא תנינא (דף ק"ח)].

ובגאלה האחרונה, תורה תהיה לישראל כמו שהים, שנאמר בך, הרועה הנאמן, (שם) ותשם בסוף על שפת היאר. בסוף פ"ו ימים, דרגה של גאלה, נאמר בך ותשם בסוף על שפת היאר, שהוא אור התורה, העמוד האמצעי. שפתו השכינה. באותו הזמן אלו הטפות שהיו יוצאות מהסלע, שהן פסקי הלכות, נאמר בהם (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. שתי טפות שהן צר"י, עולות עם שני ווי"ם ונעשים נהרות.

נְשָׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם וַיִּשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּבָרָם: ה' מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים
 מִשְׁפָּרֵי יַם אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה: ה' עֲרִתְיָךְ נֶאֱמַנְנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נִאֲוָה קִרְשׁ
 יְהוָה לְאָרֶץ יָמִים:

זוהר תהלים

צג) נְשָׂאוּ נְהָרוֹת ה'. וּבָהֶם כָּל גֵּיא יִנְשָׂא, ההוא שֶׁהֵחֵל כְּלוּל בּוֹ. וְזֶה הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים לד) וַיִּקְבֹּר אֶתְּךָ בְּגִי. שֶׁבְּשִׁבְלֵוֹ נֶאֱמַר (תהלים ט) וַיִּךְ אֶת אָדוֹם בְּגִיא מַלְחָה. וַנִּשְׁמָתוּ גִנְזוּהָ בְּגִי"א מִן אֲבָגִית"ץ. ת' תּוֹרַת מֹשֶׁה צְפוּנָה בְּצַד"י שֶׁהוּא י'. שְׂצָדִי אֶרְכָּה מִצַּד הָעוֹלָם הַבָּא, מִשָּׁם הוּא טוֹב לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. בְּגִי"א אָב לִי"ג מְדוּת, שֶׁהֵם וַא"ו, וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו. וַיַּעֲבֹר ע"ב רִי"ו. ע"ב חֲסֵד. רִי"ו גְבוּרָה, שְׁבוּ קר"ע שִׁט"ן מִן הַיָּם, וְבוֹ עֲתִיד לְקַרְעַ לוֹ מִן הַיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִצַּד הַחֲסֵד הוּא אָב לִי"ג מְדוּת, שְׁבוּ יְהו"ה, הוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעֵי אֶרֶץ אֲפִים, וּמֵאֲרִיף בּוֹ עַל הַבֵּינּוֹנִים וּמִטָּה לָהֶם כְּלָפֵי חֲסֵד.

הַמַּיִם הָיוּ מְכַסִּים אֶת הָעוֹלָם מִהֶרְבּוּי שְׁבָהֶם וְעִשִׂיתָ לָהֶם שִׁיתְכַּנְסוּ בְּצִמְצוּם כָּלֵם אֶחָד אֶל מְקוֹם אֶחָד

מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים וְגו' (צג, ד): [זוהר חדש פ' בראשית (דף טו:) דְּבַר אַחַר, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד, רַבִּי פֶתַח, מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים, כְּשֶׁאֱמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַמַּיִם שִׁיתְכַּנְסוּ בְּמְקוֹם אֶחָד, הָיוּ מְשׁוּטָטִים לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְגָּאוּ לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַה הַזֹּאת נִטְלוּ הַמַּיִם אֶת הָאָרֶץ, שְׁהִיתָה כְּנוֹסָה בָהֶם, וְהָיוּ מְכַסִּים אוֹתָהּ.

שֶׁהֵם יִרְכְּתֵי צְפוּן. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ וְגו'. כְּשֶׁהִיא נִקְדָּה וְד' תַּחַת יִרְכִּי אֶמֶת, נִקְרָאת הַר צִיּוֹן, הַר נְמוּף. וְנִקְרָאת מִצַּד שֶׁל צַדִּיק דְּבָרִים, ד"ף י"ם. דָּךְ כְּלוּל מִכ"ד אוֹתוֹת שֶׁהֵן בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבָהֶם אֵל יֵשֵׁב דָּךְ נִכְלָם. יָם נִקְרָאת מִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה מִחֲמֻשִׁים אוֹתוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בְּקִרְיַת שִׁמְעַ שְׁמַע בְּפִסּוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁמִּיַּחֲדִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּעַמִּים, שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבָהֶם וַיִּפֹּן כַּה נִכָּה וַיִּךְ אֶת הַמְּצָרִי. וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה הִיא נִקְדָּה עַל כִּנְפֵיהֶם, קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. וְכַעַת נֶאֱמַר בָּהּ (איכה א) הָעִיר רַבְתִּי עִם הִיתָה כְּאֶלְמָנָה.

קוֹם הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעֵי, שֶׁאֲתָהּ הוּא ו' כּוֹלֵל שֶׁשׁ סְפִירוֹת, וְאֲתָהּ אֶחָד בֵּין כ"ה עֲלִיּוֹנָה וּבֵין כ"ה תַּחְתּוֹנָה. קוֹם אֶצֶל סַמְא"ל, שֶׁהוּא מְצָרִי, בְּכָלֵי הַקְּרִיב שֶׁלָּךְ, שֶׁהֵם הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, הַמְּקַלֵּעַ הַתַּחְתּוֹן. וְהַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה, הַמְּקַלֵּעַ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁעֲלִיו נֶאֱמַר (שמואל א כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אוֹיְבֶיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע. מִי נֶפֶשׁ אוֹיְבֶיךָ? סֵם מוֹת נֶחֱשׂ אֲשֶׁת זְנוּנִים, שֶׁמְקַנְנָת בְּשַׁבְעָה סְלָעִים, וּבַעֲלָהּ בְּשַׁבְעָה הָרִים. קוֹם בְּאֶבְנֵים שֶׁלָּךְ שֶׁהִסְתַּלְקוּ בְּהָרִים לְשִׁבֹר אֶת הַהָרִים וְהִסְלָעִים שֶׁל הַנְּחֹשׁ, וּבְשִׁבִיל הַהָרִים שֶׁלָּךְ נֶאֱמַר (תהלים

—== זוהר תהלים ==—

קדש. מה רוצה פסוק זה לפסוק שלמעלה? אמר רבי יצחק, אמר דוד: רבונו של עולם, העדות שעשית במעשה בראשית, הם אמת להעיד עליהם בכל יום, שהרי שנינו, כל המעיד במעשה בראשית בכל יום, מבטח לו שהוא בן העולם הבא. ואמר דוד, אתה הוא שעשית את כל העולם, ועשית את המים, והמים היו מכסים את העולם מהרבוני שבהם, ועשית להם שיתכנסו בצמצום כלם אחד אל מקום אחד. כך יהי רצון מלפניך, ששכינתך שהיא מלאה כל העולם כלו, שתצמצם אותה בביתך, שיותר ראוי הוא להיות שם. זהו שכתוב לביתך נאווה קדש, ולא לזמן מועט, אלא לארך ימים.

אמר להם הקדוש ברוך הוא, לא כך, אלא הכנסו כלכם אל מקום אחד ותראה היבשה. משמע שהיבשה היתה מקדם ארץ, בלי לחות, בין המים. לא כתוב יבשה, אלא היבשה. והיו המים הולכים גובהים ויורדים, ומשמיעים קולם לסוף השמים, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא והכניסם לתהום, ושם היא התכנסות המים, ועד עתה קולם אינו שוכך, וקרא להם ימים. וכשהם גובהים שם במקום ההוא, נשבר תקפם, ויורדים ואין יוצאים החוצה מיראת תקפו של אדונם. זהו שכתוב (ש) אדירים משברי ים אדיר במרום ה'.

אמר רבי יוסי, ואם כן, מה כתוב אחריו? (ש) עדתיך נאמנו מאד לביתך נאווה

צד א אל נקמות יהוה אל נקמות הופיע: ב הנשא שפט הארץ השב
 גמול על גאים: ג עד מתי רשעים יהוה עד מתי רשעים יעלו:
 ד יביעו ידברו עתק יתאמרו כל פעלי און: ה עמך יהוה ידפאו ונחלתך
 יעני: ו אלמנה וגר יחרגו ויתומים ירצחו: ז ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי
 יעקב: ח בינו בערים פגעם וכסילים מתי תשפילו: ט הנטע און הלא

תתן פל חסות
 ובעת צרות

שימוש תהלים

אם שונאך מעיק לך

אל נקמות (צד, א): [שימוש תהלים לפרק צד] זה המזמור ומזמור טוב להודות. אי סנאך מעיק לך דכי גרמיך ופוק בשפרפריא לאוריא והב בפומך לבונה ביום שני ויהיו פניך מזרחית צפונית וצלי יתיה ז' זמנין ביום ואת חמי נסין רברבין. ושם של אלו מזמורים א"ל קנ"א טו"ב. ולאחר שתגמור אלו המזמורים אמור. יהי רצון מלפניך א"ל קנ"א טו"ב שתשפיל ותכניע (פלוני בן פלוני) אויבי וכן הראנו נסים כשם שהכנעת והשפלת את אויב משה רבינו עלי השלום כשהתפלל לפניך אלו השירות ותעלה תפלתי כריח הקטורת מעל המזבח.

זוהר תהלים

לו: רבון העולם, כתוב בתורה (ויקרא כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאֶף אֶת אִשְׁתּוֹ אִישׁ, וְכָתוּב (שם יח) וְאֵל אִשְׁתּוֹ עֲמִיתָךְ וְכוּ'. דוד שקלקל ברית בערוה מהו (מה דינו) אמר לו הקדוש ברוך הוא: דוד צדיק הוא, וברית הקדש על תקונו עומד, שהרי לפני גלוי שמזמנת לו בת שבע מיום שנברא העולם.

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתרה היה מה שהיה, שהרי כל אלו שעולים לקרב, לא עולה אחד מהם עד שפוטרו אשתו בגט. אמר לו: אם כך, היה לו לחכות שלשה חדשים, ולא חפה. אמר לו: במה עומד הדבר במקום שחוששים שהיא מעברת, וגלוי לפני שאוריה לא קרב אליה מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו לעדות. כתוב אוריה, וכתוב אוריהו. שמי חתום עמו, שלא שמש בה לעולמים. אמר לו: רבון העולם,

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש

ויאמרו לא יראה יה וגו' (צד, ז): [זוהר הקדמת ספר הזוהר (דף ת.ט)] רב המנונא הזקן אמר כך, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש, שאם עושה כך, מושכים אותו לגיהנם. ואותו ממנה על הגיהנם דומ"ה שמו, וכמה רבואות של מלאכי חבלה יחד אתו, ועומד על פתח הגיהנם, וכל אותם ששמרו ברית הקדש בעולם הזה אין לו רשות לקרב אליהם. דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר

יִשְׁמַע אִם יֵצֵר עֵינַי חֵלָא יְבִיט: י חֵיכֵר גְּזִימַי חֵלָא יוֹכִיחַ חַמְלָמֵד אָדָם דְּעַת: יא יְהוָה יְהוָה יִדַע מַחְשְׁבוֹת אָדָם בִּי הַמָּה הֶבֶל: יב אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר תִּפְסְרֵנוּ יְהוָה וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמַדְנוּ: יג לְהִשְׁקִיט לֹא מִיָּמֵי רַע עַד יִכְרַח לְרָשָׁע שְׁחַת: יד בִּי לֹא יִמָּשׁ יְהוָה עִמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: טו בִּי עַד צָדֵק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב: טז מִי יִקּוּם לִי עִם מְרַעִים מִי יתְנַצֵּב לִי עִם פְּעֻלֵי אֲנִי:

— זוהר תהלים —

חטאתי לה, אף על פי שלא חטא. אכל במה שחטא באוריה, ענש כתבתי עליו וקבל. מיד חזר דומה למקומו בפחי נפש. ועל זה אמר דוד, (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי, כמעט שכנה וכי. מה זה כמעט כמו חוט דק כמו השעור שיש ביני ובין הצד האחר, פאותו שעור היה שלא שכנה דומה נפשי.

ולכן צריך בן אדם להשמר שלא יאמר דבר בדרך, בגלל שלא יוכל לומר לדומה (קהלת ה) פי שגגה היא, כמו שהיה לדוד ונצח אותו הקדוש ברוך הוא בדין. למה יקצף האלהים על קולך - על אותו קול שהוא אמר, וחבל את מעשה ידיך - זה בשר קדש ברית הקדוש שפגם ונמשך בגיהנם על ידי דומה. ובגלל זה (תהלים יט) ומעשה ידי מגיד הרקיע. אלו אותם החברים שהתחברו עם הפלה הזו ובעלי בריתה, מגיד ורושם כל אחד ואחד. מי הרקיע זהו הרקיע שבו חמה ולבנה וכוכבים ומזלות, וזהו ספר זכרון, הוא מגיד ורושם אותם וכותב אותם להיות בני ההיכל ולעשות רצונם תמיד.

זה מה שאמרת - אם לפניך גלוי שאוריה לא שכב עמה, לפניו האם גלוי היה לו לחכות לה שלשה חדשים. ועוד, אם ידע שמעולם לא שכב עמה, אז למה שלח לו דוד וצוה עליו לשמש עם אשתו, שכתוב (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ בגליך. אמר לו: ודאי לא ידע, אבל חכה יותר משלשה חדשים, שהרי ארבעה חדשים היו, שכך למדנו, בעשרים וחמשה בניסן העביר דוד כרוז בכל ישראל, והיו עם יואב בשבעה ימים שבסיון, והלכו והשחיתו ארץ בני עמון. שהו שם סיון תמוז אב ואולול, ובעשרים וארבעה באולול היה מה שהיה עם בת שבע, וביום הכפורים מחל לו הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר כרוז, והתכנסו בחמשה עשר באיר, ובחמשה עשר באולול היה מה שהיה עם בת שבע, וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. מה זה לא תמות לא תמות ביד דומה. אמר דומה: רבון העולם, הרי דבר אחד יש לי אליו, שהוא פתח פיו ואמר (שם) חי ה' בי בן מות האיש העשה זאת, והוא דן את נפשו. טרוניא יש לי עליו. אמר לו: אין לך רשות, שהרי הודה לפני ואמר

י' לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה דוּמָה נַפְשִׁי: יח אִם אָמַרְתִּי מָטָה
 רַגְלִי חֲסִדְךָ יְהוָה יִסְעֲדֵנִי: יט בָּרַב שְׂרַעְפֵי בְּקַרְבֵי תַנְחוּמֶיךָ יִשְׁעִשְׁעוּ
 נַפְשִׁי: כ הִתְחַבְּרָךְ פֶּסַע הַזּוֹת יֵצֵר עָמַל עָלַי חֵק: כא יְגוּדוּ עַל נַפְשׁ צַדִּיק וְדָם נָקוּ
 יִרְשִׁיעוּ: כב וַיְהִי יְהוָה לִי לְמִשְׁגָּב וְאֱלֹהֵי יִצְחָר מַחֲסִי: כג וַיֵּשֶׁב
 עָלֵיהֶם אֵת אֲזַנֵּם וַיְבָרְעֵתֶם יַצְמִיתֶם יַצְמִיתֶם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

זוהר תהלים

ואמר, לולִי ה' עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה
 דוּמָה נַפְשִׁי.

נפשות הרשעים נתונות בידו של מלאך זה
 ששמו דומה להכניסם בגיהנם ולדון שם

לִלְוִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי וְגו' (צד, יז) : זוהר ח"א
 פ' לך לך (דף טז). ולמדנו, אמר רבי
 שמואל ברבי יעקב, נפשות הרשעים
 נתונות בידו של מלאך זה ששמו דומה
 להכניסם בגיהנם ולדון שם. וכיון
 שנמסרות בידו, שוב אינן חוזרות, עד
 שיכנסו לגיהנם. וזה יראת דוד שנתירא
 כשעשה אותו עון, שנאמר (תהלים צד) לולִי
 ה' עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה דוּמָה נַפְשִׁי.
 אמר רבי ייסא, הנשמה פוגעת לו להכניס
 אותו גוף עם שאר גופות הצדיקים
 בחשבונם. זהו שכתוב וידבר אל עפרון
 וגו'. אמר רבי תנחום, המלאך קודם
 ואומר לו: ראה מה כתוב למעלה - ועפרון
 ישב בתוך בני חת. שחתו לשכן בעפר, ו
 הוא מקדים ואומר לו להכניס אותו הגוף
 בחשבון הצדיקים. זהו שכתוב ויען עפרון
 החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי
 שער עירו לאמר. מה זה לכל באי שער
 עירו? רב נחמן אמר, אותם שנכנסו בכתב
 חשבון פנקסו. שאמר רב נחמן, וכך נגזר
 [על] חשבון, על יד דומה נכנסים לבתי

בשעה שאדם יוצא מן העולם הזה כמה
 קבוצות של מלאכי חבלה נפקדים עליו
 מרימים עינים ורואים את האות הזו שהיא
 ברית הקדש ונפרדים ממנו

לִלְוִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי וְגו' (צד, יז) : זוהר ח"א
 פ' לך לך (דף טז). פתח אחר ואמר.
 למדנו, כמה זוכים ישראל שאינם יורדים
 לגיהנם כמו שאר העמים עובדי עבודה
 זרה, ואין נמסרים בידי דומה? [אלא] באות
 הזו. שפך למדנו, בשעה שאדם יוצא מן
 העולם הזה, כמה קבוצות של (מלאכי חבלה)
 מחבלים נפקדים עליו. מרימים עינים
 ורואים את האות הזו, שהיא ברית הקדש,
 ונפרדים ממנו, ואינו נתן בידי דומה לרדת
 לגיהנם. שכל מי שנמסר בידו, ודאי יורד
 לגיהנם. ומהאמת הזו פוחדים עליונים
 ותחתונים, והדינים הרעים אין שולטים בו
 באדם אם הוא זוכה לשמר את הברית
 הזו, משום שהוא נאחז בשמו של הקדוש
 ברוך הוא. כיון שדוד המלך לא שמר את
 אות הברית הזו כראוי, העברה ממנו
 המלכות, ונטרד מירושלים. מיד פחד, כי
 סבר שיורידו אותו מיד, וימסרו אותו ביד
 דומה וימות בעולם ההוא, עד שהתבשר
 עליו, שכתוב (שמואל ב ב) גם ה' העביר
 חטאתך לא תמות. באותה השעה פתח

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

(דף רכ"א:) זוהר תורה] באו נשתחוה ונכרעה
 נברכה לפני יהוה עשנו. בשעה שאדם
 הראשון עמד על רגליו ראו אותו כל
 הבריות ופחדו מפניו, והיו מהלכים אחריו
 כעבדים אחר המלך, והוא אמר להם אני
 ואתם באו ונשתחוה וגו', והלכו כלם
 אחריו:

הקברות, ובחשכון הפתק עתיד להוציא
 אותם, והוא ממנה על שוכני העפר.

בשעה שאדם הראשון עמד על רגליו ראו
 אותו כל הבריות ופחדו מפניו

באו נשתחוה ונכרעה וגו' (צה, ו) : [זוהר ח"א

צה א לכו נרננה ליתוואה ^ה נריעה לצור ישענו: ב נקדמה פניו בתורה
 בזמרות נריע לו: ג כי אל גדול יהוואה ^ה ומלך גדול על כל אלהים
^ה אשר בידו מחקרי ארץ ותועפות הרים לו: ה אשר לו הים והוא
 עשהו ויבשת ידיו יצרו: ו באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהוואה ^ה
 עשנו: ז כי הוא אלהינו ^ה ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו היום אם בקלו

שימוש תהלים
 לבל יטעוהו אנשי עיר

לכו נרננה (צה, א): [שימוש תהלים לפרק צה] לבל יטעוהו אנשי עירו לטומאה ושם שלו א"ל.

זוהר תהלים

כריעה והשתחוואה במודים
באו נשתחוה ונכרעה וגו' (צה, ו): [זוהר ח"ג
 (דף קטו)] פתח סבא ואמר (תהלים קו) מי
 ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, מי
 הוא בעולם שיוכל לספר הגבורות שעושה
 הקב"ה תמיד בעולם, כאשר האדם נפטר
 מעולם הזה הגוף שלו שהניח אינו נאבד,
 ותקומה תהיה לו לעתיד לבוא, שהרי
 עונשו סבל בכמה אופנים, והקב"ה אינו
 מקפח שכרן של כל הבריות שכרא, מלבד
 אותן שיצאו מתוך האמונה שלו ולא היה
 בהם דבר טוב לעולם, ומלבד אותן שלא
 כרעו במודים, כי אלה עושה הקב"ה
 מגופותם בריות אחרות, בשביל שלא
 יבנה עוד מאותו הגוף צרות אדם ולא
 יקום לעולם: (זוהר ח"ב-ג דף ק.) וכך למדנו
 שדרתו של אדם אם הוא היה כורע לפני
 רבונו יעמוד ויתקיים בתחיית המתים,
 ואם לא היה כורע במודים נעשה שדרתו
 נחש, ואין לו תקומה בזמן התחיה:

מאה ברכות בכל יום

לפני יהוה עשנו וגו' (צה, ו): [זוהר ח"ג (דף
 קטו)] כמו שדרשו החכמים בעלי

משנה (דברים י) ועתה ישראל מה ה' אלהיך
 שואל מעמך, ואמרו אל תקרא מ"ה אלא
 מא"ה, כנגד מאה ברכות שמחויב האדם
 לברך לרבנו בכל יום, וזהו שצריך האדם
 להטעים בכל יום לרבנו:

אימתי קץ הגאולה היום אם בקולו תשמעו
היום אם בקלו תשמעו וגו' (צה, ז): [זוהר
 ח"ד, זוהר תורה]. פתח רבי יצחק
 ואמר (ישעי' כא) משא דומה אלי קורא
 משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל,
 אלי קורא משעיר, אלו ישראל שקוראין
 להקב"ה מעול כבוד של בני שעיר, ומה
 אומרים, שומר מה מלילה, ר"ל רבונו של
 עולם אתה הוא שומר ישראל בזה הגלות
 שדומה ללילה, אמור לנו מה מלילה, מה
 תהיה מזה הלילה, אימתי תוציאנו ממנה
 בוא וראה מה כתוב אחריו אמר שומר
 אתא בקר וגם לילה, אמר הקב"ה שהוא
 שומר ישראל, אתא בקר, הבאתי והוצאתי
 אתכם מן הגלות, לא זכיתם להיות בבקר,
 וגם לילה, הבאתי לכם הלילה והאפלתי
 אתכם בבור הגלות הזה שהוא הלילה, אם
 תבעיון בעיו, אם אתם מבקשים לדעת קץ

תִּשְׁמְעוּ: ה אל תקְּשׁוּ לְבַבְכֶם בְּמְרִיבֶה בְּיוֹם מִסַּח בַּמִּדְבָּר: ט אֲשֶׁר נִסּוּנִי
 אֲבוֹתֵיכֶם בְּחַנּוּנַי גַּם רָאוּ פַעְלֵי: י אֲרַבְּעִים שָׁנָה אֶקְנֵט בְּדוֹר וְאֹמֵר עִם תֵּעִי
 לִבְבֵּם הֵם וְהֵם לֹא יֵדְעוּ דְרָכָי: יא אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתִּי בְּאַפִּי אִם יִבְאוּן אֵל מְנוּחָתִי:
 זוהר תהלים

אשמורות, בראש היה לו לומר, אלא
 לראש, כמו שנאמר (בראשית מז) על ראש
 המטה, וביארנו שראש המטה זה
 היסוד, אף כאן לראש זה היסוד,
 שהמטרונה מתברכת בוסלד ראש
 אשמורות, זה הוא ראש לנצח והודקה
 רבי יוסי אמר זה הוא ראש של כתר
 המלך והסוף קלו רבי אבא אמר לראש
 אשמורת כתוב חסר, זה הוא הראש כמו
 ראש המטה קלו והכל במלך הקדוש
 העליון נאמר, וזה הוא לי"י:

גאולתכם אימתי תבואו לארצכם, שובו
 אתיו, והיינו כמו שאמר רבי יהודה, אין
 קץ הגלות נתלה אלא בתשובה, שנאמר
 היום אם בקלו תשמעו:

שִׁירָו לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ וְגו' (צו, ב): [זוהר
 ח"ב (דף טז)] שִׁירָו לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ
 שִׁירָו לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ. רבי חייא פתח
 ואמר (איכה ב) קומי רוני בלילה לראש
 אשמורות, קומי רוני, זו כנסת ישראל,
 בלילה, בגלות קלו רבי יוסי אמר בלילה,
 בזמן שהיא שולטת ומעוררת, לראש

זיו הזוהר

הראש וההתחלה של כתרי המלך שהן הספירות
 של עלמא דדכורא מתתא לעילא, כי הוא סיומא
 מלעילא לתתא לכן הוא הראש מתתא לעילא,
 ובוה מתורץ הל"ר כי אשמורות מוסב על כתרי
 מלכא: קלו. רבי אבא פליג עליהם ואומר
 שאשמורת כתיב חסר, לכן אין זה ל"ר אלא כמו
 ואשמורה בלילה אשמורת הבקר, ונראה שרבי
 אבא גרס האות וא"ו בין מ' ר' ולא בין ר' ת', ולפי
 דבריו מכוון הכתוב שכנסת ישראל תשיר לראש
 של המלכות, והיינו התפארת מלכא קדישא
 עלאה, וזהו ג"כ מה שנזכר בפסוק שהשירה תהיה
 לי"י, רצה לומר להתפארת, ועי"ז תברך שמו,
 היינו המלכות והשכינה הקדושה:

קלג. ר"ל שהלשון נקבה מוסב על כנסת ישראל
 היינו השכינה הקדושה, וגם כפשוטו על עם
 ישראל שלא יאמרו שהגלות גרם פירוד וכריתות
 לגמרי ח"ו, ואיך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר,
 ומה גם שאין שומע מאזין ומקשיב, ועי"ז אומר
 הכתוב איזה ספר כריתות אמכם וְגו', והגם שאין
 הזדוגות כמקדם, אמנם כריתות אין, אלא שיש
 דבקות בהסתר שאין מובן לנו: קלד. שמן היסוד
 נשפע אליה שפע העליונה: קלה. פי' שהיסוד
 הוא בבחי' ראש ועיקר לנצח והוד שהם שוחקים
 המן עבור הצדיק, ובוה מתורץ הלשון רבים של
 אשמורות שהוא מוסב על נצח והוד: קלו. רבי
 יוסי נותן טעם שהיסוד נקרא ראש יען כי הוא

צו א שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ: ב שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם יְשׁוּעָתוֹ: ג סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: ד בִּי גְדוֹל יְהוָה וּמְהֵלָּל מְאֹד נִרְאָה הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: ה בִּי כָּל אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָעַמִּים אֲלֵימִים וַיהוָה אֱלֹהֵי שָׁמַיִם עָשָׂה: ו הוֹד וְהִדָּר לְפָנָיו עֵז וְתַפְאֵרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: ז הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֵז: ח הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבְאוּ לְחִצְרוֹתָיו: ט הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהִרְדֵּת קִדְשׁ חִילוֹ מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ: י אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ אֵף תִּבּוֹן תִּבַּל כָּל תַּמוּזֵי יָדָיִן עַמִּים בְּמִישְׁרָיִם: יא יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֵאוּ: יב יַעֲלוּ שָׁדַי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אֵז

שימוש תהלים

לשמח בני משפחתו

שירו לה' שיר חדש (צו, א): [שימוש תהלים לפרק צו] לשמח בני משפחתו, ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

במראות הכוכבים ומזלות, שכלם מראים דבר, והקב"ה מחליף הדבר לגון אחר, ומי צור זולתי אלהינו, הרי נתבאר שאין צייר כמו הקב"ה, שהוא צייר שלם, שעושה ומצייר צורה תוך צורה, ומשלים לאותה הצורה בכל התיקונים, ומכניס בה נפש עליונה הדומה לתיקון העליון, ולפיכך אין צייר כמו הקב"ה. א"ר חייא בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה, שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם, ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות, מזווג זווגים לכל אחד ואחד כראוי לו, והוא מצייר תמונותם קודם שבאים לעולם:

ישמחו השמים ותגל הארץ וגו' (צו, יא):

[זוהר ח"ג (דף טו, נט) זוהר תורה]

שכל מחנות העליונים בשעה שכנסת

בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות

בי גדול ה' ומהלל מאד נורא הוא על

כל אלהים (צו, ד): [זוהר ח"א (דף טו, צו)] רבי

אבא פתח (שמואל ב' כב) כי מי אל מבלעדי ה' ומי צרו זולתי אלהינו, כך אמר דוד המלך מקרא זה כי מי אל מבלעדי ה', מי הוא המושל או השר שיוכל לעשות דבר מבלעדי ה', אלא מה שנפקד מעם הקב"ה, לפי שכלם אין עומדים ברשותם ואין יכולים לעשות דבר, ומי צור, ומי הוא התקיף שיוכל לעשות תוקף וגבורה מעצמו מבלעדי אלהינו, אלא כולם בידי הקב"ה ואין יכולים לעשות דבר בלי רשותו: דבר אחר כי מי אל מבלעדי ה', שהקב"ה הכל ברשותו, ולא כמה שנראה

יִרְנְנוּ כָּל עַצְי יַעַר: יג לְפָנַי יְהוָה כִּי אֵל לֹא לִשְׁפֹט הָאָרֶץ וְשֹׁפֵט תִּבְל
 בְּצִדֵּק וְעִמּוּס בְּאִמּוּנָתוֹ:

זוהר תהלים

ישראל תשמח ותתברך כלם שמחים, והדין אין שורה אז בעולם, ועל זה כתוב
 ישמחו השמים ותגל הארץ.

כ לחודש

צז א יְהוָה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אֵימִים רַבִּים: ב עָנָן וַעֲרַפֵּל סְבִיבֵי
צדק וּמִשְׁפָּט מִבּוֹן כְּסֵאוֹ: ג אִשׁ לִפְנֵי תִלְךָ וּתְלַחֲטֵי סְבִיב צְרִי: ד הָאֵרוֹן
בְּרָקִיו תִּבַּל רְאֵתָהּ וּתְחַל הָאָרֶץ: ה הָרִים כְּדוֹנֵג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: ו הַגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צְדָקוֹ וְרֵאוּ כָּל הַעַמִּים כְּבוֹדוֹ: ז וּבִשׁוּ כָּל עַבְדֵי
פְּסָל הַמַּתְחַלְלִים בְּאֱלִילִים הַשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים: ח שְׁמְעָה וּתְשַׁמַּח
צִיּוֹן וּתְגַלְגֵּלָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה: ט כִּי אַתָּה יְהוָה
עֲלִיזוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: י אֲהַבֵּי יְהוָה
שְׁנֵאוֹ רַע שְׁמַר נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רָשָׁעִים יִצִּילֵם: יא אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי
לֵב שְׁמַחָה: יב שְׁמְחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה וְחֹדְרוֹ לְזִכָּר קָדְשׁוֹ:

שימוש תהלים

לאדם שרוצה להיות שמח

ה' מלך תגל הארץ (צז, א): [שימוש תהלים לפרק צז] ג"כ לשמח בני משפחתו. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

אור שְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיָה עוֹלָה אֹרֹו מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנְזוּ
בְּכָל מְקוֹם שְׁעוֹסָקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה חוּט אֶחָד יוֹצֵא מְאוֹתוֹ אֹרֹו גְּנוּז וְנִמְשָׁךְ עַל אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בָּהּ

אֹרֹו זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צז, יא): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ק"א:)] יְהִי אֹרֹו וְיִהְיֶה אֹרֹו. כָּל מָה שְׁנֵאָמַר בּוֹ וְיִהְיֶה - הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֹרֹו שְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, הָיָה עוֹלָה אֹרֹו מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנְזוּ. מָה הַטַּעַם שְׁנִגְנְזוּ? כְּדֵי שְׁלֹא יִהְנוּ מִמֶּנּוּ רָשָׁעֵי הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָמוֹת לֹא יִהְנוּ בְּגִלְגָּלָם. וְהוּא שְׁמֹר לְצַדִּיקִים, לְצַדִּיק דְּוָקָא, שְׁכַתוֹב (תהלים צז) אֹרֹו זָרַע לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי לֵב שְׁמַחָה. וְאִזּוּ יִתְבַּשְׂמוּ הָעוֹלָמוֹת וְיִהְיוּ כָּלָם אֶחָד. וְעַד הַיּוֹם שֶׁיְהִי הָעוֹלָם הַבָּא, הוּא נִסְתָּר וְנִגְנְזוּ.

אֹרֹו זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צז, יא): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קמ"ח:)] כְּתוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֹו וְיִהְיֶה אֹרֹו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ אֹרֹו נִגְנְזוּ וְהִזְדַּמְּנוּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁבָאֲרוּהָ, שְׁכַתוֹב (תהלים צז) אֹרֹו זָרַע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאֵי סַתְמָם. וְאוֹתוֹ הָאֹרֹו לֹא שְׁמַשׁ בְּעוֹלָם פְּרֻט לַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן, וְאַחַר כֵּךְ נִגְנְזוּ וְלֹא שְׁמַשׁ יוֹתֵר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲלִמְלָא נִגְנְזוּ מִכָּל וְכָל, לֹא עוֹמֵד הָעוֹלָם אֶפְלוּ רַגְעָא אֶחָד, אֲלֵא נִגְנְזוּ וְנִזְרַע כְּזַרְעָה הַזֶּה שְׁעוֹשָׂה תוֹלְדוֹת וְזַרְעִים וּפְרוֹת, וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִים הָעוֹלָם. וְאִין לֵךְ יוֹם שְׁלֹא יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקִים הַכָּל שְׁבוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת הָעוֹלָם.

—== זוהר תהלים ==—

כי טוב, לגנוז אותו. וירא אלהים את האור
 כי טוב, שלא נמצא בו רגז. כתוב כאן כי
 טוב, וכתוב שם (במדבר כד א) כי טוב בעיני ה'
 לברך את ישראל, וסוף הפתוב מוכיח,
 שכתוב (בראשית א ד) ויבדל אלהים בין האור
 ובין החשך, ומשום כך לא נמצא בו רגז,
 ואף על גב ששתף אותם הקדוש ברוך הוא
 יחד. בא וראה, האור העליון שיהיה האור
 הזה מאיר, ומאותו האור שמחת הכל בו,
 והוא הימין להתעטר חקוקי החקיקות עמו,
 והרי נתבאר, שכתוב (תהלים ל, כ) מה רב
 טובך אשר צפנת ליראיך, זה האור הראשון
 שגנוז הקדוש ברוך הוא לצדיקים לאותם
 יראי החטא, כמו שאמרנו. ויהי ערב, מצד
 החשך. ויהי בקר, מצד האור. ומתוך שהם
 משתתפים יחד, כתוב יום אחד.

הקב"ה ראה וצפה שהעולם אינו יכול
 לעמד בלתי היסוד - הוא הצדיק

אור זרע לצדיק וגו' (צו, יא): [זוהר חדש פ'
 בראשית (דף י"א):] ויאמר אלהים יהי
 אור ויהי אור (בראשית א). רבי חייא פתח,
 (תהלים צו) אור זרע לצדיק ולישרי לב
 שמחה. הקדוש ברוך הוא ראה וצפה
 שהעולם אינו יכול לעמד בלתי היסוד,
 ואיזהו היסוד שהעולם עומד עליו? הוא
 הצדיק, שנאמר (משלי י) וצדיק יסוד עולם.
 וזהו יסוד הראשון שברא הקדוש ברוך
 הוא בעולמו, והוא נקרא אור, שנאמר אור
 זרע לצדיק. ועוד, ממה שכתוב (בראשית א)
 וירא אלהים את האור כי טוב. נאמר כאן
 כי טוב, ונאמר להלן (ישעיה ג) אמרו צדיק
 כי טוב.

ובכל מקום שעוסקים בתורה בליילה, חוט
 אחד יוצא מאותו אור גנוז ונמשך על
 אותם שעוסקים בה. זהו שכתוב (תהלים מב)
 יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.
 והרי בארנו. ביום שהוקם המשפן למטה,
 מה כתוב? (שמות מ) ולא יכל משה לבא אל
 אהל מועד כי שכן עליו הענן. מה זה
 הענן? חוט אחד היה (עמוד הענן) מאותו צד
 של האור הראשון שיצא בשמחה בכל (של
 הכל) כשנכנס למשפן שלמטה, ומאותו יום
 (ראשון) לא נגלה, אבל שמוש משמש
 בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה
 בראשית.

אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה

אור זרע לצדיק וגו' (צו, יא): [זוהר חדש
 בראשית (דף ק"ג):] ויאמר אלהים יהי אור
 (בראשית א ג), אמר רבי יצחק, מכאן משמע
 שעקר הקדוש ברוך הוא את הנטיעות הללו
 ושתל אותן, שכתוב יהי. רבי יהודה אומר,
 האור שכבר היה שנינו. משמע שכתוב ויהי
 אור. והיה לא כתוב, אלא ויהי. וכשהסתכל
 הקדוש ברוך הוא באותם הדורות של
 הרשעים שלא ראויים לאותו האור, גנוז
 אותו. זהו שכתוב (איוב לח טו) וימנע
 מרשעים אורם, ולמי גנוז אותו? דוקא
 לצדיקים, כמו שכתוב (תהלים צו יא) אור זרע
 לצדיק ולישרי לב שמחה. ויאמר אלהים
 יהי אור, זהו שכתוב (ישעיה מא ב) מי העיר
 ממזרח. וירא אלהים את האור כי טוב
 (בראשית א ד), מה ראה? אמר רבי חייא, כמו
 שאמרנו, ראה את מעשי הרשעים וגנוז
 אותו. רבי אבא אמר, וירא אלהים את האור

— זהו זה תהלים —

דָּבַר אַחַר, שְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד - יֵשׁ לְךָ שְׂכָר
הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהָיָה לְךָ בְּרֵאשׁוֹנָה
וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא נוֹטֵל אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ, וְנוֹתְנָהּ
בְּרֵאשֶׁה. כִּי הֵרִי שְׁנֵינִי, עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לִהְיוֹת עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק
לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִיזְהוּ? זֶה אוֹת ה"א, כְּאֲשֶׁר
בְּרֵא שְׁמַיִם וְאָרֶץ, שְׂכָתוֹב (כְּרֵאשִׁית ב)
בְּהַבְרָאָה, בְּה"א בְּרֵאָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שֵׁם יז)
וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ
אַבְרָהָם, לִהְיוֹת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלֵמָה בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת וְהַטּוֹב. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיה סב) עֵינַי
לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמַכְרַת לְעוֹלָם
הַבָּא מֵה שְׂאִינִי יוֹדַע וּמַכִּיר מִלְּאָךְ הַמְּשַׁרְת

אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צו, יא) : [זוהר חדט
9' לך לך (דף ל"ג)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמַכְרַת לְעוֹלָם
הַבָּא מֵה שְׂאִינִי יוֹדַע וּמַכִּיר מִלְּאָךְ
הַמְּשַׁרְת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיה ג) אָמְרוּ
צַדִּיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרְת.
וְכַתוּב (תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׁרֵי
לֵב שְׂמַחָה.

נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק נְטִלָה מֵאוֹר כְּסֵא הַכְּבוֹד
וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה

אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צו, יא) : [זוהר חדט 9'
לך לך (דף ל"ג)] דָּבַר אַחַר, אָמַר רַבִּי
תְּנַחוּם, מֵה כְּתוּב לְמַעְלָה מִן הָעֲנִיִן? רַק
אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים. וְכַתוּב אַחֲרָיו אַחַר
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל אַבְרָם.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהִנְשַׁמָּה יוֹשְׁבַת וְנוֹזְנִית
מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל מַעְלָה, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בוֹ.
שְׂאֵמַר רַבִּי תְּנַחוּם, לְבוֹשׁ הַנְּשֻׁמָּה לְעוֹלָם
הַבָּא הוּא אוֹר זוהַר שְׁלֵמָה מְכֻסָּה
הַכְּבוֹד הוּא, שְׂנַאָמַר (תהלים צו) אוֹר זָרַע
לְצַדִּיק וְלִישְׁרֵי לֵב שְׂמַחָה. וְכַתוּב (יִשְׁעִיה ס)
וְהָיָה לְךָ ה' לְאוֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלְּאָךְ וְלֹא
כְּסֵא הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כז) ה' אוֹרִי
וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ שְׂאֵמַר
רַבִּי יְהוּדָה, נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק נְטִלָה מֵאוֹר
כְּסֵא הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם
זְכָתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה - אֵינִי דִין שִׁיתוּסֵף
לָהּ יוֹתֵר אוֹר מִמֶּה שְׂקַבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה
לְכַנֵּס בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מַקְבֵּלֵת אוֹתוֹ
הָאוֹר? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמֵלֵא מִקְרָא
כְּתוּב, אִי אֶפְשֶׁר לְאָמְרוֹ, שְׂכָתוֹב (כְּרֵאשִׁית
טו) אֶל תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִי מִגֵּן לְךָ, אֲנִכִי וְלֹא
אַחַר, וְלָמָּה? בְּשִׁבִיל שְׂשַׁכְרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

צח « מזמור שירו ליהוה שיר חדש כי נפלאות עשה חושיעה לו

שימוש תהלים

להטיל שלום בין אדם לחברו

שירו לה' שיר חדש (צח, א): [שימוש תהלים לפרק צח] להטיל שלום בין אדם לחברו, ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

ישראל מן העפר, ואז שירו לה' שיר חדש. אז הוא חדש. שהרי שירה כזו לא נאמרה מיום שנברא העולם.

כל מה שנברא הקדוש ברוך הוא בעולם כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו בין למעלה בין למטה

מזמור שירו לה' - תשבחת זו כשנושאות הארון משבחות אותה

מזמור שירו לה' שיר חדש וגו' (צח, א): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קכג)] רבי

מזמור שירו לה' שיר חדש וגו' (צח, א): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קל"ח)] וזהו

יוסי פתח ואמר, הפסוק הזה בארוהו החברים שהפרות אמרו אותו, כפתיב (שמואל א ו) וישנה הפרות בדרך, שהיו אומרות שירה חדשה. ואיזו שירה הן אמרו? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. כאן יש להסתכל, שכל מה שנברא הקדוש ברוך הוא בעולם, כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו, בין למעלה בין למטה. ואם תאמר שהם מעצמם [ד"א היו] אומרים את השירה הזו - כף זה ודאי! שזהו סוד עליון. אבל אלו הארון היה על גבן. וכיון שהארון נשקל עליהם ושמוהו למעלה, הן שרו [נ"א: לא שכבו] שירה, שהרי כיון שנגטל מהן הארון, היו גועות בדרך שאר הפרות של העולם ולא אמרו שירה. ודאי שהארון שעל גבן עשה אותן לזמר. מזמור, הרי בארנו, ונתבאר, ובכל כתוב מזמור לרוד או לרוד מזמור, וכאן לא אמר רוד כלל. אלא מזמור, שעתידה רוח הקדש לזמר אותו בזמן שיקים הקדוש ברוך הוא את

התעוררות החברים שהתעוררו בה, הארון, התעוררו בתשבחת הזו, כמו שנאמר (שמואל א ו) וישנה הפרות בדרך. ואיזו שירה היו אומרות? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. הסוד הזה הוא כמו שלמעלה. בשעה שאותן חיות נושאות את (הארון) הכסא להרים אותו למעלה, הן אומרות תשבחת זו. ואם תאמר, למה כתוב כאן חדש, והרי תמיד אומרים תשבחת זו? אלא ודאי שהוא חדש, וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלבנה כשנאורה מהשמש, אז הוא חדש, וזהו שיר חדש. הושיעה לו ימינו ורוע קדשו, הרי התעוררות של ימין ושמאל לקבל אותה. ותשבחת זו, כשנושאות

יְמִינוּ וְזִרְעֵי קִדְשׁוֹ: ב הַזֹּרֵעַ יְהוֹנָדָה יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צְדָקָתוֹ:
 ג זָכַר חֶסְדּוֹ וְאַמּוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָּל אַפְסֵי אֲרֶץ אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ
 ד הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ פָּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזָמְרוּ: ה וְזָמְרוּ לַיהוָה
 וּבְכִנּוּר בְּכִנּוּר וְקוֹל זְמִירָה: ו בְּחִצְצוֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
 זִהְיוּ: ז וְרַעַם תֵּים וּמְלֶאֶז תִּבַּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: ח נִהְרֹזֹת יִמְחֲאוּ כָּף יַחַד
 חַרִּים יְרִנְנוּ: ט לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדֵּק
 וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

זוהר תהלים

הַתְּחַדֵּשׁ. (ולא עושה תולדות. ואלמלא עשה תולדות,
 היה מטשטש העולם).

כְּשֹׁמְכָסִים עַל הַכַּפְרֹת אוֹמְרִים לִפְנֵי ה' כִּי
 בָּא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדֵּק

לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ וְגו' (צח, ט):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף נ"ח):] אָמַר

רבי אבא, מָה רָצָה כָּאן, כִּי בְּעֵנַן אֲרָאָה עַל
 הַכַּפְרֹת, וְכַתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן, וְהָרִי
 הַכֶּהֱן אֵינּוּ רוֹאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה בְּשַׁעַת
 שְׁנִכְנָס? אֵלָּא עֵנַן הָיָה יוֹרֵד, וְכִשְׁהָיָה יוֹרֵד,
 מִגִּיעַ עַל הַכַּפְרֹת הַזֹּאת וּמִתְעוֹרְרִים כְּנִפְי
 הַכְּרוּבִים, וּמְקִיִּשִׁים בָּהֶם וְאוֹמְרִים שִׁירָה.
 וְאֵיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תהלים צו) כִּי גָדוֹל ה'
 וּמְהִלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים. זֶה
 כְּשֹׁמְעִים אֶת כְּנִפְיָהֶם. וּבְשַׁעַת שְׁפוֹרְשֵׁים
 אוֹתָן, אוֹמְרִים, כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים
 אֱלִילִים וְה' שָׁמַיִם עָשָׂה. כְּשֹׁמְכָסִים עַל
 הַכַּפְרֹת, אוֹמְרִים, לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשֹׁפֵט
 הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדֵּק, וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים.

וְקוֹלֹתֵיהֶם הָיָה שׁוֹמֵעַ הַכֶּהֱן בְּמִקְדָּשׁ,
 אָז שָׁם קִטְרֹת בְּמִקְוָמָה,
 וּמִתְכַּוֵּן בְּמָה שְׁמִתְכַּוֵּן, כְּדִי שִׁיתְבָּרַךְ הַכֹּל
 (ויקולותיהם). וְכַנְפֵי הַכְּרוּבִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים,

הָאָרוֹן, מְשַׁבְּחוֹת אוֹתָהּ כְּשֶׁעוֹלוֹת לְבֵית
 שָׁמֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁעֲגָלוֹת עוֹלוֹת לְבֵית שָׁמֶשׁ,
 וְהַכֹּל עוֹלִים בְּסוּד אֶחָד, מִשׁוּם שֶׁבְּשַׁבְּת
 הִיא עֲלִית הַכֶּסֶף לְעֹלוֹת לְמַעְלָה. הַתְּקוּן
 שֶׁל הַתְּשַׁבְּחוֹת הַזֹּאת בְּשַׁבְּת. כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת
 הַלְלוּ תִּקְנוּ לְשַׁבְּת, לְשַׁבְּחֵה אוֹתוֹ הָעַם
 הַיְחִיד בְּעוֹלָם.

שִׁיר חֲדָשׁ: וְכִי יֵשׁ שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר
 שְׁעַד כְּעַת מְלֶאכִים קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ
 מִשׁוּם שֶׁהוּא חֲדָשׁ

מְזִמּוֹר שִׁירוֹ ה' שִׁיר חֲדָשׁ וְגו' (צח, א):
 [זוהר ח"ג פ' שלח לך דף ק"ע:] אֵלָּה
 שְׁעוֹלִים שְׁמַנְגְנִים נְגוֹן, אֵיזָה נְגוֹן מְנַגְנִים?
 שִׁיר יְתוּם. (תהלים צח) מְזִמּוֹר שִׁירוֹ לְה' שִׁיר
 חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה וְגו'. שִׁיר חֲדָשׁ, וְכִי
 יֵשׁ שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר, שְׁעַד כְּעַת
 מְלֶאכִים קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ, מִשׁוּם
 שֶׁהוּא חֲדָשׁ. מָה הַטַּעַם הוּא חֲדָשׁ? בְּגִלְל
 אוֹתוֹ אֶחָד שְׁמַחֲדָשׁ עֲלוּמִיו, מְשַׁבְּחוּ
 וְאוֹמְרֵי לוֹ. וְכִּי אָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, זֶה
 נִקְרָא חֲדָשׁ וְהוּא חֲדָשׁ, מִשׁוּם שֶׁדָּבַק
 בְּשָׁמֶשׁ וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ. לְהוֹצִיא סִטְרָא
 אַחֲרָא שְׂאִין בְּהַ חֲדוּשׁ, שְׁכַתוּב בְּהַ (קהלת א)
 וְאֵין כָּל חֲדָשׁ. זְקֵן הוּא וּבְלָה, וְלֹא

— — — — — תהלים — — — — —

הַכְּרִבִּים וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵינוּ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִכָּאֵן
 לְמַדְנֵנוּ, שֶׁבְּכֹל מְקוֹם שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה,
 אֵינֵנוּ כְּדָאֵי לְרֵאוֹת פְּנֵי שְׂכִינָהּ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (תהלים קמ) יֵשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם, וְשָׁנִינוּ,
 כְּתוּב (דברים לב) צִדִּיק וַיֵּשֶׁר הוּא, זָכָר וּנְקֵבָה,
 אֵף כָּאֵן כְּרֹבִיִּם זָכָר וּנְקֵבָה. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב,
 (תהלים צט) אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל. וְעַמִּים
 בְּמִישְׂרָאֵל. וּמְשׁוֹם כָּךְ, (שמות כה) וּפְנֵיהֶם
 אִישׁ אֶל אָחִיו, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

וְשָׂרִים שִׂירִים, מְכַסִּים לְכַפְּרֵת וּמַעְלִים
 לָהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב סִכְכִּים. סִכְכִּים דְּוָקָא.
 וּמַנִּין לָנוּ שֶׁקּוֹלוֹתֵיהֶם גִּשְׁמָעִים? כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְאָשְׁמַע אֶת קוֹל וְגו'. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, וְעַמִּים בְּמִישְׂרָאֵל. מַהוּ בְּמִישְׂרָאֵל?
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְיֶה – לְהַכְלִיל שְׁנֵי
 כְּרֹבִיִּם, זָכָר וּנְקֵבָה, מִיִּשְׂרָאֵל וְדָאֵי. וְעַל זֶה,
 וְעַמִּים בְּמִישְׂרָאֵל. וְכְתוּב, (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע
 אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵינוּ (וְגו') מִבֵּין שְׁנֵי

צט א יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב בְּרוּכִים תִּנְנוּט הָאָרֶץ: ב יְהוָה בְּצִיּוֹן גְּדוֹל וְרַם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: ג יוֹדוּ שְׁמֹךְ גְּדוֹל וְנוֹרָא קְרוֹשׁ הוּא: ד וְעוֹ מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אֶתְּהָ בּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בְּיַעֲקֹב אֶתְּהָ עֲשִׂית: ה רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְחַדְשׁוֹ רִגְלָיו קְרוֹשׁ הוּא: ו מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו וְשִׁמְוֵאל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ קִרְאִים אֶל יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם:

שימוש תהלים

להיות חסיד

ה' מלך ירגזו עמים (צט, א): [שימוש תהלים לפרק צט] להיות חסיד.

זוהר תהלים

(דף כ"א:) וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוּ. כְּשֶׁבֵא אֶצֶל יַעֲקֹב, לָקַח כֶּחַ מְאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקֶּשֶׁה. וַיַּעֲקֹב הָיָה נִכְלָל בּוֹ וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוּ. לָקַח תִּקְוָה בְּדִין מִשָּׁם, בְּגִלְל שִׁירָךְ הוּא מִחוּץ לַגּוֹף. שִׁיעֲקֹב הָיָה גּוֹף, וְגוּפוֹ הָיָה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׁתֵּי דְרָגוֹת בְּסוּד שֶׁנִּקְרָא אָדָם. כִּיִּן שֶׁלָּקַח תִּקְוָה מִחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב. וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵא שִׁמְוֵאל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁכְּתוּב (במדבר כז) וַנִּתַּתְּ מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית. נִצַּח - יָרֵךְ שֶׁמֵאֵל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן בָּא דוֹד וְכִלְל אוֹתוֹ בְּיָמִין, שֶׁכְּתוּב (תהלים טז) נַעֲמוֹת בְּיָמֶיךָ נִצַּח. יָמֶיךָ לֹא כְּתוּב אֶלָּא בְּיָמֶיךָ. מֵה הִטְעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כֶחַ, וְהִתְעַכֵּב עַד שִׁמְוֵאל. וְעַל זֶה בָּא לְהִזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית וּלְבִסוּף.

ועוד, שהקדוש ברוך הוא כלל אותו אחר כך בהוד, מתי? לאחר שמשח

ועז מלך משפט אהב - זה הקדוש ברוך הוא

ועז מלך משפט אהב וגו' (צט, ד): זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלב:) פתח רבי יוסי ואמר, ועז מלך משפט אהב - זה הקדוש ברוך הוא. ועז מלך - תקף שמחזק הקדוש ברוך הוא אינו אלא במשפט, שהרי במשפט עומדת הארץ, כמו שנאמר (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ. ומשום כך, ועז מלך משפט אהב, ולא [מתחזקת] נתקנת כנסת ישראל אלא במשפט, משום שמשם נזונית, וכל הברכות שנוטלות, היא נוטלת משם, ולכן ועז מלך משפט אהב - כל התשוקה וכל האהבה שלה כנגד המשפט. אתה כוננת מישרים - סוד של שני הכרובים למטה, שהם תקון וישוב העולם, והרי נתבאר.

שמואל שקול כמושה ואהרן - במדת נצח והוד

משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו וגו' (צט, ו): זוהר ח"א פ' בראשית

—=— זוהר תהלים —=—

חזרות פָּנִי כְּתִינוּק וְשִׁמְח עִמָּהֶם. וְסוּד
זֶה, כִּינּוּן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׁשׁוּרָה, חוֹזֵר
נֶעַר בְּשִׁמְחָה שֶׁל הַכֹּל וּבְרָצוֹן. אָף עַל גַּב
שְׁחֹזֵר בְּדִין עַל הָעוֹלָם, כִּינּוּן שְׁשׁוּרָה
עֲלֵיהֶם, חוֹזֵר בְּשִׁמְחָה, נֶעַר קָשׁוּר
בְּשִׁמְחָה, וְהָעוֹלָם חוֹזֵר בְּרַחֲמִים (ברגזו). מִי
שֶׁהוּא בְּרָגֵז, יִבְיֵאוּ אֲצֵלוֹ תִינוּק וַיִּשְׁקֹט
רָגֵזוֹ, וַיִּחְזֹר בְּשִׁמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק,
וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה. וְעַל סוּד זֶה נֶאֱמַר כִּי
נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ. אֵין אֶהְבֵּה וְחִבִּיבוֹת,
רַק בְּנֶעַר. כְּתוּב (שמות לג) וַיְהִי־שֹׁעַ בֶּן נֹון
נֶעַר לֹא יָמִישׁ. הִיָּה עוֹמֵד תּוֹךְ הַמִּשְׁכָּן שֶׁל
מֹשֶׁה, בְּגִלְל שְׁאוֹתוֹ אֶהֱל הִיָּה אֶהֱל מֹשֶׁה,
וּבְשֹׁעָה שֶׁהִשְׁכִּינָה הִיתָה בְּאָה, נִמְצָא שֶׁם
יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נֶעַר, וּמִיָּד הִיָּה בְּשִׁמְחָה
וּבְרָצוֹן שֶׁל הַשְּׁמִחָה, וַיְהוֹשֻׁעַ שִׁפְנֵי הֵם
כְּלַבָּנָה בְּכָל, בְּכָל הַסּוּדוֹת שֶׁלּוֹ כֶּף הִיָּה.
וְכִינּוּן שְׁנִבְנָה הַמִּשְׁכָּן, לֹא הִיָּה צְרִיף יְהוֹשֻׁעַ
לְהִיּוֹת שֶׁם, אֲלֹא כְּרוּבִים הָיוּ שֶׁם וְנִמְצָאִים
בְּחִבִּיבוֹת זֶה בְּזוֹה, פָּנִים בְּפָנִים כְּנֶעְרִים
בְּשִׁמְחָה. וְכִינּוּן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד הַכֹּל
בְּשִׁמְחָה וְדִין לֹא נִמְצָא כָּלֵל.

בְּגִלְל זֶה הַקְּב"ה, שְׁרָצוֹנוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל,
רָצָה לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, לְעוֹרֵר
רַחֲמִים וּלְהַעֲבִיר דִּין שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עֲלֵיהֶם
כָּלֵל, וַיְהִי תָמִיד בְּשִׁמְחָה עִמּוֹ. זְכָאִים הֵם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. כְּתוּב (שמואל א ג)
וְהַנֶּעַר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת וְגו'. כְּתוּב נֶעַר,
וְכְתוּב (תהלים טט) וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ,
וְלִמְדוֹנֵי, שְׁקוֹל הִיָּה מֹשֶׁה כְּנִגְדֵי מֹשֶׁה
וְאֶהְרֹן. אִם שְׁקוֹל כְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן, מְדוּעַ
כְּתוּב נֶעַר, שֶׁהָרִי כְּמָה מְדַרְגּוֹת הֵן, וְלֹא
הִיָּה מְגִיעַ אֶפְלוֹ לְמְדַרְגָּה קְטָנָה שֶׁל מֹשֶׁה,

מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא שְׁקוֹל כְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן.
מִה מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלִמְעֵלָה -
גַּם הוּא לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁנֵי הַצְּדָדִים,
וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, כְּמוֹ שְׁמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן
שְׁלִמְעֵלָה. וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹזוֹת זֹו בְּזוֹ,
שְׁכָתוּב (שם טט) מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּכַהֲנֵי
וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. שֶׁהָרִי שֶׁשֶׁה צְדָדִים
נִכְלָלוּ וְאַחֲזוֹזוֹת זֹו בְּזוֹ.

מִי שֶׁהוּא בְּרָגֵז יִבְיֵאוּ אֲצֵלוֹ תִינוּק וַיִּשְׁקֹט
רָגֵזוֹ וַיִּחְזֹר בְּשִׁמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק
וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה

מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּכַהֲנֵי וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי

שְׁמוֹ וְגו' (טט, ו: [זוהר ח"ב פ' תרומה
דף קמ"ח.]) כְּרוּבִים - תִּינוּקוֹת, וְהַכֹּל עוֹמֵד
בְּסוּד אֶחָד, שְׁכָתוּב (הושע יא) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְבֵּהוּ. וּבְגִלְל זֶה הַכֹּל בְּחִדוּשׁ הִירַח
תְּלוּי. כְּמוֹ שְׁמֵתְחַדֵּשׁ זֶה בְּחִדוּשׁוֹ, כֶּף הוּא
הַכֹּל. וּמִשׁוּם כֶּף הַנֶּעַר, הֵם נְעָרִים, וְזֶה סוּד
אֲשֶׁת נְעוּרִים, שְׁעוֹמֵדָת עַל שְׁנֵי נְעָרִים
בְּחִדוּשׁ עֲלִיּוֹן. כְּרוּבִים - פָּנִים גְּדוּלוֹת
וּפָנִים קְטָנוֹת, וְדָאֵי כֶּף הֵם. פָּנִים נִסְתָּרִים
לְמַעַלָּה שְׁלֹא מִתְגַּלִּים, וּבְגִלְלֵם חִדוּשׁ
הַלְבָּנָה וּמְלוּי שְׁלָה. פָּנִים קְטָנוֹת לְמִטָּה,
כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוֹ בְּכַפְרָת, לְמַעַלָּה וּמִטָּה בְּסוּד
אֶחָד עוֹמְדִים. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, אֵלוֹ
הֵם סוּד שֶׁל שְׁנֵי כְרוּבִים, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד
נְקֵבָה, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ בְּחִבִּיבוֹת,
כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר אֵת - לְרִבּוֹת מַעַלָּה וּמִטָּה
כְּאֶחָד, לְהִיּוֹת סוּד הַכְּרוּבִים בְּכָלֵל אֶחָד.

כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֵת ה' בְּשִׁמְחָה,
שְׁמִחָה שֶׁל שְׁנֵי הַכְּרוּבִים. שֶׁהָרִי
תִינוּקוֹת, כָּל מִה (מ"י) שְׁנִמְצָא בִּינֵיהֶם,

וּבְעַמּוּד עֵינַי יִדְבַר אֱלֹהִים שְׁמְרוּ עֲדָתוֹי וְחַק נִתַּן לְמוֹ: ה' יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
 אֲתָה עֲנִיתָם אֵל נִשְׂא הַיִּיֵת לָהֶם וְנִקְּם עַל עֲלִילוֹתָם: ט רֹמְמוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קָדְשׁוֹ בִּי קְרוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ:

זוהר תהלים

אחר הָהָה שְׁמַשׁ בְּכַהֲנָה, ומיהו? ירמיהו - לא כִּף! שְׁהַרִי כְּתוּב (ירמיהא) מִן הַכַּהֲנִים אֲשֶׁר בְּעֲנַתוֹת. מִן הַכַּהֲנִים הִיָּה, אֲכַל לֹא שְׁמַשׁ. וּשְׁמוּאֵל שְׁמַשׁ בִּימֵי עָלִי, וּמִשָּׁה פַעַם אַחַת כָּל אֹתָם שִׁבְעַת יְמֵי הַמְּלוּאִים. שְׁמוּאֵל זָכָה לְנַעַר, שְׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל א א) וְהַנְּעַר נָעַר. (שם ב) וּשְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת. וּמִשׁוֹם שְׁעוֹמֵד בְּדַרְגָּה הַזֹּה, וְדַאי שֶׁהוּא כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. מִי שְׁנוּטֵל אֶת הַנְּעַר הַזֶּה וְזוֹכֵה בּוֹ, זוֹכֵה בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁעוֹמְדוֹ בְּהֵם מִשָּׁה וְאַהֲרֹן.

שְׁקוּל הִיָּה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן

מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ

[וגו' (צט, ט): [זוהר חדש 9' תרומה (דף 97 ט.)]

כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א ג) וְהַנְּעַר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת, כְּתוּב נַעַר, וְכְּתוּב (תהלים צט) וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. וְשִׁנִּינוּ, שְׁקוּל הִיָּה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. אִם שְׁקוּל כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, לְמָה כְּתוּב נַעַר? שְׁהַרִי בְּכִמָּה דְרָגוֹת הֵם, שְׁלֹא הִיָּה מְגִיעַ אֶפְלוֹ לְדַרְגָּה הַקְּטַנָּה שֶׁל מִשָּׁה, כָּל שְׁכֵן לְהִיִּיֵת שְׁקוּל כְּנֶגֶד שְׁנֵיהֶם! אֲלֹא הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כִּף: (שם) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, מִשָּׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל שְׁאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, הוּא הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּהֲנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֹא הִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל שְׁעֵלָה בְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מִה שְׁלֹא זָכָה כֹהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הַרִי זְכָרִיָּה כֹהֵן וְנְבִיא הִיָּה? הַנְּבוּאָה הַהִיא לְשַׁעֲתָה הִיָּתָה, שְׁכְּתוּב (דה"ב כד) וְרוּחַ לְבָשָׂה אֶת זְכָרִיָּה.

כָּל שְׁכֵן לְהִיִּיֵת שְׁקוּל כְּשֵׁנִיהֶם? (שם) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, מִשָּׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל שְׁאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, וְהוּא כֹהֵן עֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּהֲנֵי הָעוֹלָם. שְׁלֹא הִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל שְׁעוֹלָה בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה כְּאַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מִה שְׁלֹא זָכָה כֹהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הַרִי זְכָרִיָּה כֹהֵן וְנְבִיא הִיָּה - הַנְּבוּאָה הַהִיא הִיָּתָה לְשַׁעֲתָה. (עד כאן מההשטמות), לְשַׁעֲתוֹ הוּא הִיָּה, שְׁכְּתוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת זְכָרִיָּה. וְאִם תֹּאמַר, הַרִי ירמיהו שָׁבוּ כְּתוּב (ירמיה א) בְּטָרְס אֲצִרְךָ בְּכַטָּן יַדְעִתִּיךָ, וְהַרִי אַחֲרֵים - אֲלֹא כָלָם לֹא זָכוּ לְנְבוּאָה וְלְכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן, שְׁהַרִי אַהֲרֹן זָכָה בְּנְבוּאָה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל שְׁאָר הַכַּהֲנִים. זָכָה בְּכַהֲנָה עַל כָּלָם. מִשָּׁה זָכָה בְּנְבוּאָה, וּשְׁמַשׁ בְּכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה. שְׁמוּאֵל זָכָה בְּשִׁתִּיָּה. מִה מִשָּׁה הִיָּה קוֹרָא וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לוֹ מִיָּד - אִף בְּשְׁמוּאֵל כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א יב) הֲלֹא קִצִּיר חֲטִים הַיּוֹם אֲקַרָּא אֵל ה' וְיִתֵּן קִלּוֹת וְגו'. אֲבָל לֹא עָלָה לְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה כְּמִשָּׁה. מִה אַהֲרֹן הִיָּה מְשַׁמֵּשׁ בְּכַהֲנָה אֲצֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אִף שְׁמוּאֵל הִיָּה מְשַׁמֵּשׁ לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא עָלָה בְּשִׁמּוֹשׁ עֲלִיּוֹן כְּמוֹ אַהֲרֹן.

וְהַדְּבָר כִּף הוּא: שְׁלֵשָׁה הֵם שְׁהִיּוּ נְבִיאִים נְאֻמָּנִים וּשְׁמָשׁוּ בְּכַהֲנָה. אַחַד מִשָּׁה, וְאַחַד אַהֲרֹן, וְאַחַד שְׁמוּאֵל. וְאִם תֹּאמַר שְׁשְׁמוּאֵל לֹא הִמְשִׁיךְ (שְׁמַשׁ) בְּכַהֲנָה, אֲלֹא

—== תהלים —== זוהר תהלים —==

שָׁרְתָהּ בּוֹ שְׂכִינָה. שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. לְהוֹצִיא, שְׁאִין
עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ
חֲדוּהָ. שְׁאִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִין שְׂכִינָה
שׁוּרָה מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, שְׂכָתוּב (מלכים ב ג)
וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְגֵן וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמִּנְגֵן. מִנְגֵן
מִנְגֵן שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים לְשֵׁם מָה? כְּדִי לְעוֹרֵר
רוּחַ מְשָׁלְמוֹת הַכֹּל, שֶׁהוּא רוּחַ שְׁלָם.

שְׁנֵי קָרְבָּנוֹת לְיוֹם כְּנֶגֶד שְׁנֵי אֵלֹה שְׁהֵם
שְׂמִיחָה וְרִנָּה שְׂמִיחָה בְּבִקְרָה וְרִנָּה בְּלֵילָה

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה וְגו' (ק, ב): [זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רַבִּי יוֹסִי

פָּתַח וְאָמַר, (שם ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּרִאָה
וְגִילוּ בְּרַעְדָּה, וְכָתוּב (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. בֵּא רֵאָה, כָּל
אָדָם שֶׁבָּא לְעַבֵּד לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּבִקְרָה
וּבְעֶרֶב צְרִיף לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בְּבִקְרָה, כְּשֶׁעוֹלָה הָאֹר, וְהִתְעוֹרְרוֹת צַדִּיק
הַיָּמִין מִתְעוֹרְרֵת בְּעוֹלָם, אִין צְרִיף אָדָם
לְהִתְקַשֵּׁר בִּימִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְעַבֵּד
לְפָנָיו בְּעֲבוּדַת הַתְּפִלָּה, מִשּׁוֹם שֶׁתְּפִלָּה
מִחֲזִקַת תְּקִיף לְמַעְלָה, וּמִמְשִׁיכָה בְּרִכּוֹת
מִהַעֲמֵק הָעֲלִיוֹן לְכֹל הָעוֹלָמוֹת, וּמִשָּׁם
מִמְשִׁיף בְּרִכּוֹת לְמַטָּה לְתַחְתּוֹנִים, וְנִמְצָאוּ
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים מִתְּבָרְכִים בְּאוֹתָהּ
עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה.

עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן
בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה (ק, ב): [זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קטג:)] וְעַל הַמָּקוֹם הַזֶּה
כְּתוּב, וַיִּנְחַם ה', וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. חֲרוֹן אַף
ה'. שְׁהָרִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה תְּלוּי. שְׁהָרִי כָּל מָה
שֶׁלְּמַעְלָה, הַכֹּל הוּא בְּאוֹר, חַיִּים לְכֹל
הַצְּדִידִים, וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, אִין עֲצָבוֹת לְפָנָי
הַמָּקוֹם, בְּדִיוֹק לְפָנָי, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה.
עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם
הָעֲלִיוֹן. בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

שְׁאִין עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ
חֲדוּהָ

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה וְגו' (ק, ב): [זוהר
ח"א ג' פ' ויחי (דף רטז:)] בֵּא רֵאָה, כְּתוּב

וְתַחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. נִרְאָה הָיָה
שֶׁבְּתַחֲלָה מִתָּה הָיְתָה אוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁלוֹ
וְלֹא הָיָה מִתְכוּוֹן לְקַבֵּל רוּחַ אַחֲרָת, שְׁהָרִי
רוּחַ שֶׁלְּמַעְלָה לֹא שׁוּרָה בְּרִיקָנוֹת. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, שְׂכִינָה לֹא שׁוּרָה אֵלָּא בַּמָּקוֹם
שְׁלָם, וְלֹא בַּמָּקוֹם חָסֵר, וְלֹא בַּמָּקוֹם פְּגוּם,
וְלֹא בַּמָּקוֹם עֲצוּב, אֵלָּא בַּמָּקוֹם שֶׁהִתְכוּוֹן,
בַּמָּקוֹם שְׂמִיחָה, וְלִכֵּן כָּל אוֹתָן שְׁנִים
שְׁיוֹסֵף נִפְרָד מֵאֲבִיו וַיַּעֲקֹב הָיָה עֲצוּב, לֹא

א מזמור לתודה הריעו ליהוה כל הארץ: ב עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברננה: ג רעו פי יהוה הוא אלהים הוא

שימוש תהלים

לנצח אויבך

מזמור לתודה (ק, א): [שימוש תהלים לפרק ק] לנצח אויבים, ושם שלו י"ה ואמור אותו ז"פ.

זוהר תהלים

ואמר, (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה וגו'. עבדו את ה' בשמחה, כף למדנו, שכל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא, צריך בשמחה וברצון הלב, כדי שתמצא עבודתו בשלמות. ואם תאמר שעבודת הקרבן כף היא - אי אפשר! שהרי אותו אדם שעבר על מצות רבונו ועל מצות התורה ושם לפני רבונו, באיזה פנים יעמד לפניו? הרי ודאי ברוח שבורה, ברוח עצובה, איפה השמחה? איפה הרננה? אלא שם שנינו, אותו אדם שחוטא לפני רבונו ועבר על מצוותיו, וכא להקריב קרבן ולתקן את עצמו ברוח שבורה, צריך להמצא ברוח עצובה. ואם הוא בוכה, זה יפה מהכל. הרי שמחה והרי רננה אין נמצאים. אלא במה מתתקן? באותם כהנים ולוים, שהרי הם משלימים שמחה ורננה בשבילו. השמחה מתקיימת בכהן, משום שהוא תמיד רחוק מן הדין, והכהנים צריכים תמיד להמצא בפנים מאירות, שמחים יותר מכל העם, שהרי הכתר שלו גורם הרננה בלוים, וכך זה, שהרי הלויים נמצאים תמיד על השיר, כמו שבארוה. ואלו עומדים עליו, ובהם נשלמת העבודה לקדוש ברוך הוא. הפהן עומד עליו ומכון דברים בשמחה וברצון, ליחד את השם הקדוש פראוי, והלויים

עבודת התפלה, שצריך אדם לעבד לפני הקדוש ברוך הוא בשמחה וברננה להכליל את כנסת ישראל ביניהם, ואחר כך ליחד היחוד פראוי, שכתוב דעו כי ה' הוא אלהים. זהו סוד היחוד בסוד העבודה. ועם כל זה צריך אדם לעבד לפני הקדוש ברוך הוא בחדה ולהראות חדה בעבודתו, ושני אלה - שמחה ורננה - כנגד שני אלה. שתי תפלות, שני קרבנות ליום כנגד שני אלה, שהם שמחה ורננה. שמחה בבקר, ורננה בלילה. ועל זה (במדבר כח) את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. ועל זה תפלת ערבית היא רשות, משום שאותה שעה מחלקת טרף לכל חילותיה, ולא שעה להזכיר [להתברר], אלא לתת מזון. ביום ההוא מתברכת משני הצדדים הללו, בבקר ובלילה, מתוך שמחה ורננה, ובלילה מחלקת לכל פראוי. זהו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבייתה וגו'.

כל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא צריך בשמחה וברצון הלב כדי שתמצא עבודתו בשלמות

עבדו את יהוה בשמחה וגו' (ק, ב): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ט"ו)] פתח רבי יהודה

עֲשֵׂנוּ (ולא) וְלוֹ אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצִאֵן מִרְעִיתוֹ: - בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצוֹתָיו בְּתַהֲלָה
 חוֹדוּ לוֹ בְּרַבּוֹ שְׁמוֹ: ה' בִּי טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד דוֹר וָדוֹר אֲמוֹנָתוֹ:

— זוהר תהלים —

הקדש, והכל אחד. באו לפניו ברננה - זו השלמות שלה. של שמחה בלב, ורננה בפפה. וזוהי שלמות יתרה. והשלמות של השמחה הזו הרי ידועה ונודעת, וזהו התקון של האדם לפני רבונו, ואז - דעו כי ה' הוא האלהים. והכל בא בדבר אחד, שצריך אחר כך ליחד את השם הקדוש כראוי ולקשר זה בזה להיות הכל אחד, וזוהי עבודת הקדוש ברוך הוא. אמרו לו רבי אחא ורבי אבא, ודאי כך הוא. אשרי חלקם של הצדיקים שמשתדלים בתורה ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא. קמו והלכו אחרי רבי אבא שלשה מילין.

עבדו את " בשמחה - בזמן שישראל שרויים בארץ הקדושה

עבדו את יהוה בשמחה וגו' (ק, ב): [זוהר
 ח"ג פ' במדבר (דק"ח)] רבי אבא ראה
 איש שהיה שמח בבית טרוניא שבבבל.
 הכה בו ואמר, שמחו את ירושלם כתוב
 (אמר רבי אבא), בזמן שירושלים בשמחה
 צריך אדם לשמח. רבי אלעזר לטעמו,
 שאמר שמחו את ירושלם, הינו שכתוב
 (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה. כתוב אחד
 אומר, עבדו את ה' בשמחה. וכתוב אחד
 אומר, (שם ב) עבדו את ה' ביראה וגילו
 ברעדה. מה בין זה לזה? אלא, כן בזמן
 שישראל שרויים בארץ הקדושה - כן
 בזמן שישראל שרויים בארץ אחרת. (ד"א)
 עבדו את ה' ביראה - זו כנסת ישראל בזמן

בשיר. אז כתוב, דעו כי ה' הוא אלהים.
 זהו קרבן לקרב רחמים לדין, והכל
 מתבשר. עכשו שלא נמצא קרבן, מי
 שחוטא לפני רבונו ושב אליו, ודאי
 במרירות הנפש, בעצב, בבכיה, ברוח
 שבורה, איך מקים שמחה ורננה? הרי אין
 הם נמצאים אצלו? אלא כך פרשה,
 שתשבחות רבונו ושמחת התורה ורננות
 התורה, זוהי שמחה ורננה. והרי שנינו,
 ולא מתוך עצבות וכו', שלא יעמד אדם
 לפני רבונו בעצבות, והרי לא יכול, אז מה
 תקנתו?

א"א סוד הדבר, הרי שנינו, לעולם יכנס
 אדם שעור שני פתחים וכו',
 ויתפלל תפלתו. זהו שכתוב (משלי ח) לשמור
 מזוות פתחי. החשבת שני פתחים? אלא
 אמר, שעור שני פתחים. כן רמז למה
 שאמר דוד (תהלים כד), שאו שערים
 ראשיכם. הם מעון ומכון, שהם לפני
 ולפנים. ראשית הדרגות - חסד ופחד, והם
 הפתחים של העולם. על כן צריך אדם
 להתכונן בתפלתו כנגד קדש הקדשים,
 שהם השם הקדוש, ויתפלל תפלתו, ואלה
 הם שעור שני פתחים, שני כתרים. ויש
 ששונה כך: שמחה זו כנסת ישראל.
 ושמחה הרי פרשה, ככתוב (ישעיה נה) כי
 בשמחה תצאו וגו'. ועתידים ישראל
 לצאת מהגלות בשמחה הזו, ומי זו? כנסת
 ישראל. ולכן עבדו את ה' בשמחה, כמו
 שכתוב (ויקרא טו) בזאת יבא אהרן אל

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

התנערי מעפר קומי וגו', (שם ט) קומי אורי
 וגו', ויתחברו כאחד, (ויקימה מעפרה) ואז
 חדוה נקראת, חדות הכל, ואז בשמחה
 תצאו ודאי. אז כמה חילות יצאו מול
 הגבירה לחדות הלולת המלך, כמו
 שנאמר (שם נה) החרים והגבעות יפצחו
 וגו', וכתוב (שם נב) כי הלך לפניכם ה'
 ומאספכם וגו'.

שהיא בגלות בין העמים. אומר רבי
 יהודה, והרי כתוב (ישעיה נה) כי בשמחה
 תצאו, וזו היא פנסת ישראל. כיון שאמר
 תצאו, מהגלות הוא, ונקראת שמחה.
 אומר לו, ודאי כך הוא זה, שכל זמן
 שהיא בגלות ושוכבת לעפר, לא נקראת
 שמחה, עד שהקדוש ברוך הוא יבא
 אליה, ויקימה מהעפר ויאמר, (שם נב)

קא א לְרוּחַ מְזֻמָּר חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לְךָ יְהוָהּ אֲזַמְרָה: **ב** אֲשַׁכֵּלָה בְּדַרְךָ תָּמִים מְתֵי תְבוּאָה אֵלַי אֲתַחֲלֶךְ בְּתָם לִבִּי בְּקֶרֶב בֵּיתִי: **ג** לֹא אִשִּׁית לִנְגַד עֵינַי דְּבַר בְּלִיעַל עֲשֵׂה סָטִים שְׁנֵאתִי לֹא יִדְבַק בִּי: **ד** לִבִּי עָקַשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לֹא אֲדַע: **ה** (מלושנ) מִלְּשָׁנִי בְּסִתְרֵי רַעְיוֹן אוֹתוֹ אֲצַמִּית גְּבַה עֵינַיִם וְרַחֵב לִבִּי אֵתוֹ לֹא אוֹכֵל: **ו** עֵינַי בְּנֶאֱמָנִי אֶרֶץ לְשֹׁכֵת עַמְדֵי הַלֶּךְ בְּדַרְךָ תָּמִים הוּא יִשְׁרָתֵנִי: **ז** לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֲשֵׂה רְמִיָּה דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי: **ח** לְבַקְרִים אֲצַמִּית כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ לְהַכְרִית מַעֲרֵי יְהוָהּ: **ט** כָּל פְּעָלֵי אֲנִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רע

חסד ומשפט (קא, א): [שימוש תהלים לפרק קא] טוב לכתבו עם מזמור יקום אלהים. בקלף והוא טוב לרוח רעה.

— זוהר תהלים —

זכאי הוא האדם שידע לפתות לו ולעבד לרבונו ברצון ובכונת הלב
לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי וְגו' (קא, ט): [זוהר ח"ג (דף קכא.) זוהר תורה] **לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֲשֵׂה רְמִיָּה דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי.**
 אמר רבי שמעון זכאי הוא האדם שידוע לפתות לו ולעבוד לרבונו ברצון ובכונת הלב, אוי לו למי שבא לפתות לרבונו בלב רחוק ולא ברצון, כמש"כ (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יזכו לו ולבם לא נכון עמו. וע"כ צריך האדם להדבק נפשו ורצונו ברכונו, ולא יבא אליו ברצון שקר, לפי שכתוב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, מהו לא יכון. אין רצוני שיתתקן אם הוא בא ליחד שם הקדוש ואין מיחדו כראוי.

קב « תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ: ב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ »

שימוש תהלים

לאשה עקרה

תפלה לעני (קב, א): [שימוש תהלים לפרק קב] לבקש רחמים מאת ה' יתעלה שיעשה לו חסד בעבור אשה עקרה. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

ימי החל בשביל השכינה, ומתעטף לה בעטוף של מצוה של ציצית כמו עני, ויהיה בתפלין כמו אביון אצל השער שהוא אדני". שפך עולה לחשבון היכ"ל. וזהו אדני"י שפתי תפתח.

דוד המלך אחר שראה שישראל חוזרים בתשובה בחדוה תקן עשרה מיני נגונים ובסוף כלם אמר תפלה לעני כי יעטף

תַּפְּלָה לְעֵנִי וְגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כג:)] וְדוּד, בְּגִלְל הַגְּלוּת

אמר (שמואל ב יז) רַעַב וְעֵיף וְצָמָא בְּמַדְבָּר. בְּגִלְל שְׂרָאָה שְׂכִינָה חֲרָבָה יְבֻשָּׁה, הִיָּה נוֹטֵל צַעַר בְּגִלְלָהּ. אַחַר שְׂרָאָה שִׁישְׂרָאֵל חוֹזְרִים [בתשובה] בְּחֻדוּהָ, תִּקַּן עֶשְׂרֵה מִיְנֵי נְגוּנִים, וּבְסוּף כָּלָם אָמַר (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף [נ"א: תקן עשרה מיני תילים,

ובסוף כלם תפלה לדוד הטה ה' אֲזַנְךָ עֵנִי, אַחַת שְׂכַל הַתְּפִלוֹת שֶׁבְּגִלְלוֹן מִתְּעַטְפִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הִיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תְּפִלַּת הָעֵנִי, אַמֵּר תְּפִלָּה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף], וְהִיא תְּפִלָּה שְׁעוּטָפָת כָּל הַתְּפִלוֹת לְפָנֶיהָ עַד שֶׁתִּכְנַס תְּפִלָּתוֹ, לְכֵן הַקְּדִים עֵנִי לְכָלָם. מַהִי תְּפִלַּת הָעֵנִי? זֹאת תְּפִלַּת עֲרַבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת בְּפָנֵי עֲצֻמָּה בְּלִי בְּעָלָה, וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא בְּלִי בְּעָלָה, הִיא עֲנִיָּה וְיְבֻשָּׁה, וְצָדִיק עֵנִי יְבֻשׁ זֶה זֶרַע יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹת כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְדוּמָה לְתְּפִלַּת עֲרַבִית שֶׁהִיא לִילָה שֶׁל הַגְּלוּת. וְתְּפִלַּת שַׁבָּת הִיא צְדָקָה לְעֵנִי, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבָּת צְדָקָה לְעֵנִים [שְׁעֵנִים מִתְּנַחֲמִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל שִׁמְשׁ שֶׁל שַׁבָּת]. וְלְכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת כְּמוֹ עֵנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּתְּפִלַּת עֲמִידָה בְּכָל שֶׁשֶׁת

תפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו

תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסח:)] רַבִּי יוֹסִי פְּתַח

וְאָמַר, (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ. פְּסוּק זֶה בְּאַרְוֶהוּ בְּכֻמָּה מְקוּמוֹת. אֲלֵא דוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה כְּשֶׁהִסְתַּכַּל וְרָאָה בְּדַבְרֵי הָעֵנִי, וְהִסְתַּכַּל בּו כְּשֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ וּבּוֹרַח מִלְּפָנֵי חֲמִיו אָמַר זֶה תְּפִלָּה לְעֵנִי - זֹאת תְּפִלָּה שֶׁמִּבְּקֵשׁ הָעֵנִי לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹ הַתְּפִלָּה שֶׁמְקַדֶּימָה אֵת כָּל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם. כְּאֵן תְּפִלָּה לְעֵנִי, וְכָתוּב שֵׁם (שם ז) תְּפִלָּה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֲלֵא זֶה תְּפִלָּה שֶׁל יָד, וְזוֹ תְּפִלָּה שֶׁל רֶאֶשׁ, וְאֵין לְהַפְרִיד בֵּין הַתְּפִלָּה לְעֵנִי הַזֶּה וּבֵין תְּפִלָּה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְשִׁתִּיחָן שְׁקוּלוֹת כְּאַחַת. וְעַל זֶה תְּפִלַּת הָעֵנִי מְקַדֶּימָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם, מִשׁוֹם שֶׁכָּתוּב (שם כב) כִּי

—== זוהר תהלים ==—

משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו. והקדוש ברוך הוא משתבח (מתעטף) באותה תפלה ודאי, תפלת העני נקראת תפלה. כי יעטף. עטוף זה אינו עטוף של כסוי, שהרי אין לו. אלא כתוב כאן כי יעטף, וכתוב שם (איכה ב) העטופים ברעב. ולפני ה' ישפך שיחו, שקובל לפני רבונו. וזה נוח לפני הקדוש ברוך הוא, משום שהעולם מתקים בו כשלא נמצאים שאר מקימי העולם בעולם. או למי שאותו העני יקבל עליו לרבנו, משום שהעני קרוב למלך יותר מכלם, שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני. וכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.

והשאר בני העולם - לפעמים ששומע ולפעמים שלא שומע. מה הטעם? משום שדיור המלך הוא בפלים השבורים הללו, שכתוב (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח. וכתוב (תהלים לד) קרוב ה' לנשברי לב. (שם נה) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה. מכאן שנינו, מי שנוזף בעני - נוזף בשכינה, שכתוב ואת דכא ושפל רוח, וכתוב (משלי כב) כי ה' יריב ריבם וגו'. משום שהאפוטרופוס שלהם חזק ושולט על הכל, שלא צריך עדים ולא צריך דין אחר, ולא נוטל משכון כשאר הדינים. ואיזה משכון נוטל? נשמות בני אדם, שכתוב וקבע את קבעיהם נפש. עוד אמר, תפלה לעני - כל מקום שנקרא תפלה, דבר עליון הוא, שהוא עולה למקום (שהקדוש ברוך הוא) עליון. תפלת הראש הן התפלין של המלך שמניח אותם.

לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. בא ראה, תפלה לעני זו תפלה של יד, שהעני דבוק בעניו כמי שאין לו מעצמו כלום.

דבר אחר, תפלה - זה משה, לעני - זה דוד, כי יעטף - כשמתכסה הלבנה ומתכסה השמש ממנה, ולפני ה' ישפך שיחו - כדי להתחבר עם השמש. בא ראה, התפלה של כל בני אדם תפלה, ותפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו. זהו שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, וכתוב שמע אשמע צעקתו. ולפני ה' ישפך שיחו - כמי שמתרעם על דין הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אלעזר, תפלות הצדיקים חדוה לכנסת ישראל להתעטר לפני הקדוש ברוך הוא. משום זה חביבה היא יותר לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שידועים לרצות את רבונו.

תפלת העני עליונה מכלם מה הטעם? משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו

תפלה לעני כי יעטף וגו' (קב, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"א)] כשהגיעו אליו, [רבי שמעון בר יוחאי] צאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה, והיה אומר (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו. כל תפלת ישראל היא תפלה, ותפלת העני עליונה מכלם. מה הטעם?

— תהלים — זוהר תהלים —

שכתוב תפלה לעני כי יעטף. כי יתעטף צריך לו לכתוב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם, ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו. והקדוש ברוך הוא אומר: יתעטפו כל התפלות, ותפלה זו תכנס אלי. איני רוצה כאן בית דין שידון בינינו. לפני יהיו תרעומות שלו, ואני והוא לבדנו. והקדוש ברוך הוא מתיחד לבדו באותן התרעומות, באותה תפלה, שכתוב ולפני ה' ישפך שיחו. לפני ה' בודאי. כל חילות השמים שואלים אלה לאלה: במה מתעסק הקדוש ברוך הוא? במה משתדל? אומרים: מתיחד בערגה בכלים שלו. כלם לא יודעים מה נעשה מתפלת אותו עני ומפל אותו תרעומותיו. שאין תאנה לעני אלא כששופך דמעותיו בתרעמת לפני המלך הקדוש, ואין תאנה לקדוש ברוך הוא אלא כשמקבל אותם ונשפכים לפניו. וזוהי תפלה שעושה עטוף ועוטפת כל תפלות העולם.

מישה התפלל תפלתו, והתעכב כמה ימים בתפלה זו. דוד ראה שכל החלונות וכל שערי השמים, כלם מזמנים להפתח לעני, ואין בכל תפלות העולם שהקדוש ברוך הוא מקשיב מיד כמו לתפלת העני. כיון שראה את זה, עשה עצמו עני ומספן. פשט לבוש המלכות וישב על הארץ כמו עני ואמר תפלה, שכתוב (תהלים פ) תפלה לדוד הטה ה' אזנך ענני. ואם תאמר למה? בגלל כי עני ואביון אני. אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, ולא מלך אתה, ושולט על מלכים חזקים, ואתה עושה עצמך עני ואביון?! מיד החזיר תפלתו לגון אחר ועזב דבר אביון ועני, ואמר שמרה נפשי

תפלה לעני כי יעטף - כי יתעטף צריך לו לכתוב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו

תפלה לעני כי יעטף וגו' (קב, א): זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ה.) ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. רבי אבא פתח, (שם קב) תפלה לעני כי יעטף וגו'. שלשה הם שכתוב בהם תפלה. ובארנו דבר זה (אבל דבר זה) - אחד היה משה, ואחד היה דוד, ואחד עני, שנכלל בהם והתחבר בהם. ואם תאמר, הרי כתוב (חבקוק א) תפלה לחבקוק הנביא - הרי ארבעה הם? אלא חבקוק לא בגלל תפלה היה, ואף על גב שכתוב בו תפלה, תשפחת והודאה היא לקדוש ברוך הוא על שהחיהו ועשה אתו נסים וגבורות, שהרי בן השונמית היה. אבל שלש הן שנקראות תפלה: (תהלים ז) תפלה למשה איש האלהים, תפלה זו שאין כמותה באיש אחר. תפלה לדוד, תפלה זו היא תפלה שאין כמותה במלך אחר. תפלה לעני, תפלה היא מאותן שלש. מי חשובה מכלן? הוי אומר תפלת העני. תפלה זו קודמת לתפלת משה, וקודמת לתפלת דוד, וקודמת לכל שאר תפלות העולם.

מה הטעם? משום שהעני הוא שבור לב, וכתוב (שם לד) קרוב ה' לנשברי לב וגו'. והעני עושה תמיד קטטה בקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מקשיב ושומע דבריו. כיון שמתפלל תפלתו, פותח כל חלונות הרקיעים, וכל שאר התפלות שעולה למעלה, דוחה אותן אותו עני שבור לב,

—=— זוהר תהלים —=—

אחריהם. שהרי למדנו, אין בודקים חורי הבית העליונים למעלה, ולא אותם תחתונים למטה בבעור חמץ. אין בין שבדק כפי מראה עיניו מה שיכול להגיע, הכל נמשך אחרי זה והתבטל יחד אתו.

וְכִי גִרְסָנוּ בְּנִגְעִים: עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה רְאֵשֵׁי אֵיבָרִים הֵם שֶׁלֹּא מִטְּמָאִים מִשׁוּם מִחְיָה. וְהִכְהֵן לֹא טוֹרַח אַחֲרֵיהֶם, וְהִינּוּ מֵה שִׁכְתוּב, (ויקרא יג) לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן. מְקוֹם שֶׁיְכוּל לְרֹאֹת מִכְתָּשׁ בְּהִסְתַּכְּלוֹת אַחַת, וְלֹא צָרִיךְ לְהִנְמִיךְ אֶת עֲצָמוֹ וְלִהְרִים עֵינָיו כְּאֵן וְכֹאן. גַּם כִּי לֹא צָרִיךְ לְפָרֵט חֲטָאֵיו (לבקש) מִיּוֹם שֶׁהָיָה, שֶׁהָיָה חוֹרֵי הַבַּיִת הַתַּחְתּוֹנִים, וְלֹא אֱלוֹ שֶׁהִתְכַּסּוּ שֶׁלֹּא יְכוּל לְהִגִּיעַ, שֶׁהֵם חוֹרֵי הַבַּיִת הָעֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה, (אלא) בֹּא רְאֵה, לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן. וְכֹלֶם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. וְעַל זֶה שֶׁם דָּוִד עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַחֲסִידִים. הוּא שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם עֲבָדִים, שִׁכְתוּב (תהלים קכג) הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם. וְכִתוּב (שם פו) הוֹשַׁע עֲבָדֶיךָ אֶתְּהָ אֱלֹהֵי. שֶׁם עֲצָמוֹ עִם אוֹתָם שֶׁמְסָרוּ נַפְשָׁם עַל קִדְשֵׁי שְׁמוֹ, שִׁכְתוּב (שם) שִׁמַּח נַפְשׁ עֲבָדֶיךָ כִּי אֶלֶיךָ ה' נִפְשֵׁי אֲשָׂא. בְּכֹל הָאַרְבָּעָה הִלְלוּ שֶׁם עֲצָמוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ לְפָנֵי אֲדוֹנוֹ.

אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהָרִים יָדָיו לְמַעְלָה פָּרֵט לְתַפְלָה וּבִבְרָכוֹת וּבְתַחֲנוּנִים לְאֲדוֹנוֹ

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הִרְמַתִּי יָדַי בְּתַפְלָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁהָיָה שְׂנִינּוּ, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהָרִים יָדָיו לְמַעְלָה פָּרֵט לְתַפְלָה,

כִּי חָסִיד אָנִי. וְעַם כָּל זֶה, הַכֹּל הָיָה בְּדוֹד. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, יִפְה אִמְרַתְךָ, וְעַם כָּל זֶה (ועל זה) צָרִיךְ לְאָדָם שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ (להיות שם עני ואביון) לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ עָנִי, כְּדֵי שֶׁתִּכְנַס תְּפִלָּתוֹ בְּכֹלֵל כָּל הָעֲנִיִּים. שֶׁהָיָה כָּל שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים לֹא מִשְׁאִירִים כֶּף לְהִכָּנַס כְּמוֹ שֶׁמִּשְׁאִירִים אֶת הָעֲנִיִּים, שֶׁהָיָה בְּלִי רְשׁוֹת נִכְנָסִים. וְאִם עוֹשֶׂה אָדָם עֲצָמוֹ וְשֶׁם רְצוֹנוֹ תָּמִיד כְּעָנִי, תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה וְנִפְגַּשֶׁת עִם אוֹתָן תְּפִלוֹת הָעֲנִיִּים וּמִתְחַבֵּרֵת אִתָּן, וְעוֹלָה יַחַד אִתָּן וְנִכְנָסֵת בְּכֹלֵלָן, וּמִתְקַבֵּלֵת בְּרְצוֹן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ (בהם).

דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁם אֶת עֲצָמוֹ בְּאַרְבָּעָה דְרָכִים: שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם עֲנִיִּים, שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם חֲסִידִים, שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם עֲבָדִים, וְשֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם אוֹתָם שֶׁמְסָרִים עֲצָמָם וְנִפְשָׁם עַל קִדְשֵׁי שְׁמוֹ. שֶׁם עֲצָמוֹ עִם עָנִי, שִׁכְתוּב כִּי עָנִי וְאַבְיוֹן אָנִי. שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם חֲסִידִים, שִׁכְתוּב שֶׁמָּרָה נִפְשֵׁי כִּי חָסִיד אָנִי, מִשׁוּם שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם שֶׁלֹּא לְשִׁים עֲצָמוֹ רִשְׁעִי. וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, לֹא יִפְרֵט חֲטָאֵיו לְעוֹלָמִים? לֹא כֵּן! אֲלֵא כְּשִׁפְרֵט חֲטָאֵיו, אִזּוֹ הוּא חָסִיד, שֶׁבֹּא לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. מוֹצִיא עֲצָמוֹ מִצַּד הָרַע שֶׁהָיָה בְּטַנְפַת שְׁלוֹ עַד עֲכָשׁוֹ, וְכַעַת נִדְבַק בְּיָמִין הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהִיא פְּשׁוּטָה לְקַבְלוֹ. וְלֹא תֹאמַר שֶׁלֹּא יִקְבְּלוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שִׁפְרֵט חֲטָאֵיו מִיּוֹם שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם, (אם כן) אֵיפֹה (או) אוֹתָם שֶׁהִתְכַּסּוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁלֹּא יְכוּל לְהִגִּיעַ. אֲלֵא לֹא צָרִיךְ לְפָרֵשׁ, פָּרֵט לְאוֹתָם שִׁיזְכֹּר מֵהֶם. וְאִם שֶׁם רְצוֹנוֹ בָּהֶם, כָּל הָאַחֲרִים נִמְשָׁכִים

— תהלים — זוהר תהלים —

עבד שפולל את כל השאר. שלשה עבדים הם בשלשה מקומות, וכלם אחד. ועליהם כתוב (שם קכג) הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם וגו'. בין עבד לעבד הם אותם אחרים. בין עבד ראשון לעבד שני יש לו למסר נפשו על יחוד קדשת שמו, ולשים עצמו עני ומספן בתפלת עמידה, ולשים עצמו בתוך חסידים בשומע תפלה. עבד שלישי לאחר שסים וסדר הכל. למדנו, באותה שעה שמסדר בן אדם כל ארבעה הסדורים הללו ברצון הלב, נוח לפני הקדוש ברוך הוא ופורש ימינו עליו, באותו עבד שלישי, וקורא עליו ואומר לו עבדי אתה, שכתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. ודאי תפלה של אדם זה לא תחזור ריקם לעולמים. בא רבי אבא ונשקו.

אמר רבי אלעזר, בא וראה, שני עבד מאותם השלשה הם שפוללים כל אלה, שהרי השלישי עומד לחתם בו חותם למעלה לשים בו יד מימין המלך ולהשתבח בו. אבל שני אלה, ראשון ושני, הם כלל הכל. ודוד משבח עצמו בהם, שכתוב (תהלים קטז) אנה ה' כי אני עבדך אני עבדך וגו', שאלו כוללים כל השאר. שלישי בך עומד לגאל אותי, שכתוב הושע עבדך אתה אלהי מי שמסדר את זה, שיהיה ידוע לו שהקדוש ברוך הוא משתבח בו, וקורא עליו עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. בא רבי אבא ונשקו. אמר רבי אבא, על זה קראנו, (שם יט) הנחמדים מזהב ומפז רב וגו'. כמה מתוקים דברים עתיקים שסדרו

ובברכות ובתחנונים לאדונו, שכתוב (בראשית יד) הרמתי ידי אל ה' אל עליון, ומתרגמים: הרמתי ידי בתפלה. שהרי באצבעות הידים יש דברים עליונים. וכעת כך אני עושה, ואומר שכל מי שארבעה אלו יסדר לפני אדונו ועושה עצמו ברצון בתקון זה כראוי, בתקון זה לא תחזור תפלתו ריקם. בתפלה עבד - לסדר שבח לפני אדונו ולומר לפניו, וזה בתשכחות שלפני התפלה. אחר כך עבד לאחר שהתפלל תפלת עמידה, הוא עבד שסדר תפלת אדונו. אחר כך עבד אחר שהתפלל כל תפלתו והלך לו. ועל זה עשה עצמו דוד שלש פעמים בתפלה זו עבד, שכתוב הושע עבדך אתה אלהי. שמח נפש עבדך. וכתוב (תהלים פז) תנה עזך לעבדך. הרי שלש פעמים צריך לשים עצמו עבד. אחר כך לשים עצמו תוך אלו שמסרו נפשם על קדשת שמו, כלומר ביחוד של שמע ישראל. שכל מי ששם כך רצונו בזה הפסוק, נחשב לו כאלו מסר עצמו על קדשת השם. לאחר ששם עצמו עני, בזמן שנכנס ודופק על פתחים של רומי מרומים, כשאומר אמת ויציב (וסימך) גאלה לתפלה, להיות בתפלת עמידה שבור לב עני ומספן. ולשים רצונו להכלל בתוך העניים בשברון לב בנמיכות נפש.

לאחר ששם עצמו בתוך חסידים בשומע תפלה לפרש חטאיו, שכך צריך יחיד בשומע תפלה בשביל להתדבק בימין שפשוטה לקבל שבים, אז נקרא חסיד. הרי ארבעה אלה כראוי. מי כולל כל אלה? אותו שצריך לכלל אותם, וזהו

שְׁמַעַה תְּפִלָּתִי וְשִׁיעֵתִי אֱלֹהִים תְּבֹא: ג אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי כִּי־זֶה הַיּוֹם אֵלֵי אֲזַנְךָ כִּי־זֶה הַיּוֹם אֶקְרָא מִהַר עֲנֵנִי: ד כִּי כָלוּ כַעֲשָׂן יָמַי וְעֲצָמוֹתַי כִּמוֹ קֶדַח נְחָרוֹ: ה הַיּוֹפֵה כַעֲשֹׁב וַיִּבֶשׁ לִפְנֵי כִי שִׁבְחָתִי מֵאֲבָל לְחַמִּי: ו מִקּוֹל אֲנָחְתִּי דִבְקָה עֲצָמֵי לִבְשָׁרִי: ז דְּמִיתִי לִקְאֵת מִדְּבַר הַיִּיתִי כְּבוֹם חֲרָבוֹת: ח שִׁקְדָתִי וְאַהֲוִיהַ כַּצִּפּוֹר בּוֹדֵד עַל גֵּג: ט כָּל הַיּוֹם חֲרַפּוֹנִי אוֹיְבֵי מְהוֹלְלֵי כִי נִשְׁבָּעוּ: י כִּי אֶפְרַח בְּלֶחֶם אֲבָלָתִי וְשִׁקְנִי בִבְכִי מִסִּבְּתִי: יא מִפְּנֵי זַעֲמֻךְ וְקִצְפֻךָ כִּי נִשְׁאַתְנִי וְתִשְׁלִיכֵנִי: יב יָמַי כַּצֵּל נִטְוִי וְאֲנִי כַעֲשֹׁב אִיבֶשׁ: יג וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב וְזִכְרֶךָ לְדָר

זוהר תהלים

תְּפִלָּתְךָ. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ, וְהִתְקַשְׁוּ בּוֹ הַחֲבָרִים. (אלא עוד יש בו צד בציורים רבים) פְּנֵה!?! הַקְּשִׁיב הֲיֵה צְרִיךְ, או שְׁמַע. מַה זֶה פְּנֵה? אֵלֵא כָּל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם - תְּפִלוֹת, וְתִפְלַת הַיְחִיד לֹא נִכְנַסְתָּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ אֵלֵא בְּכַח חֲזוֹק. שְׁעַד שְׁלֹא נִכְנַסְתָּ אוֹתָהּ תְּפִלָּה לְהִתְעַטֵּר בְּמִקּוּמָהּ, מִשְׁגִּיחַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִסְתַּכֵּל בְּחֻטְאֵי וּבִזְכוֹת אוֹתוֹ הָאָדָם, מַה שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה כֵּן בְּתִפְלַת הַרְבִּים, שֶׁתִּפְלַת הַרְבִּים כְּמַה הֵן תְּפִלוֹת שְׂאִינָן [מבני] מִצְדִּיקִים, וְכֵלֶן נִכְנַסוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא מִשְׁגִּיחַ בְּחֻטְאֵיהֶם. מִשּׁוֹם כֵּךְ פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעַר, מִהַפֵּךְ וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִסְתַּכֵּל [בזכותו] בְּמַה רְצוֹן נַעֲשֶׂה, וּמִי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זוֹ וּמֵהֶם מַעֲשִׂיו. מִשּׁוֹם כֵּךְ צְרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּצַבּוּר. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁלֹא כִּזָּה אֵת תְּפִלָּתְךָ, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא כָּלֵם בְּכֹנֵנָה וּרְצוֹן הַלֵּב. דְּבַר אַחַר פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעַר - זֶה יְחִידִי שֶׁנִּכְלָל בְּרַבִּים. וּמִיָּהוּ יְחִידִי שֶׁנִּכְלָל בְּרַבִּים? הֲוֵי אוֹמֵר זֶה יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּלוּל בְּשֵׁנֵי צְדִדִים, וְקָרָא

הָרֵאשׁוֹנִים. וְאֲנִי, כְּשִׁטּוּעָמִים אוֹתָם, לֹא יְכוּלִים לְאָכַל. וְדָאֵי זֶה כֵּךְ, וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ עַל שְׁלֹשָׁה עֲבָדִים, וְהֵם אֶחָד וּבְמִקּוּם אֶחָד. וּשְׁנַיִם כְּפִי שְׁאִמְרָת, וְאֶחָד הוּא לְהִתְעַטֵּר בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכֵתוֹב (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם וְגו'. לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד. מִשּׁוֹם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צְרִיךְ לְהִתְעַטֵּר בְּשִׁלְשֵׁת אֱלֹהִים. וְעַל זֶה לֹא יִמְכְּרוּ לְשֵׁם עֶבֶד, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה.

תְּפִלַּת הַרְבִּים אֶפִּילוֹ כְּמַה הֵן תְּפִלוֹת שְׂאִינָן מִצְדִּיקִים וְכֵלֶן נִכְנַסוֹת לְפָנֵי הַקְּב"ה וְלֹא מִשְׁגִּיחַ בְּחֻטְאֵיהֶם

פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת וְגו' (קב, יח): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלד.)] וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְגו', רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, (תהלים ק"ב) פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעַר וְלֹא כִּזָּה אֵת תְּפִלָּתְךָ. הָאִישׁ קָרָא אוֹקְמוּנָהּ, וְאֶקְשׁוּ בֵיהּ חֲבָרִיאַ. (אלא תו אית ביה סטר קורדיטא) פְּנֵה, הַקְּשִׁיב מִבְּעֵי לֵיהּ, או שְׁמַע, מֵאִי פְּנֵה.

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְגו'. רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קב) פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעַר וְלֹא כִּזָּה אֵת

וְדַר: י' אַתָּה תִקְנֶם תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי עַתָּה לְחַנְּנָהּ כִּי כָּא מוֹעֵד: טו כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ
 אֶת אֲבֹנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יִחַנְּנוּ: טז וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם יְהוָה: ז' וְכָל מַלְכֵי
 הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדָךָ: י"ז כִּי בָנָה יְהוָה: ז' צִיּוֹן נִרְאָה בְּכַבֹּד: יח פָּנָה אֶל תְּפִלַּת
 הָעֲרֵעַר וְלֹא בָּזָה אֶת תְּפִלָּתָם: יט תִּפְתָּח וְאֶת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִחַלֵּל יְהוָה:
 כ כִּי הִשְׁקִיף מִמְרוֹם קִדְשׁוֹ יְהוָה: ז' מִשָּׁמַיִם אֶל אֶרֶץ חַיִּיט: כא לִשְׁמַע
 אֲנִקֶּת אֲסִיר לְפִתְחָהּ בְּנֵי תְמוֹתָהּ: כב לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה: ז' וְתִהְיֶה
 בִּירוּשָׁלַם: כג בְּהַקְבִּיץ עַמּוּם יִחַדּוּ וּמַמְלָכוֹת לְעַבְדֹת אֶת יְהוָה: ז' כד עֲנֵה
 בְּדַרְךָ (כח) בְּחַי קֶצֶר יָמָי: כה אִמֵר אֵלַי אֶל תַּעֲלֵנִי בַחֲצֵי יָמָי בְּדוֹר דּוֹרִים
 שְׁנוֹתֶיךָ: כו לְפָנַי הָאָרֶץ יִסְדָּתָהּ וּמַעֲשֵׂהּ יִרְדָּה שָׁמַיִם: כז הַמֶּה יִאֲבֹדוּ וְאֶתָּה תַעֲמֹד
 וְכֹלָם בְּבָגֵד יִבְלוּ בְּלִבוֹשׁ תַּחְלִיפֵם וַיִּחַלְפוּ: כח וְאֶתָּה הוּא וְשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְמוּ:
 כט בְּנֵי עֲבָדֶיךָ יִשְׁבֹּנוּ וְזֶרְעֵם לְפָנֶיךָ יִבּוֹן:

———— זוהר תהלים ————

לְבָנָיו, וְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ עֲלֵיהֶם. אִיזוֹ תְּפִלָּה אֶת ה' - זוֹ שְׁלֹמוֹת הַכֹּל. אֶת ה' - הַכֹּלֵל
 שִׁיתְקַבְּלוּ בְּשְׁלֹמוֹת לְמַעְלָה? תְּפִלָּה שְׁלֵא יִשְׁמְדוּ בְּגִלוֹת.

קָג א לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קְדָשׁוֹ: ב בְּרַכִּי

שימוש תהלים

לבקש רחמים על עקרה

לדוד ברכי (קג, א): [שימוש תהלים לפרק קג] ג"כ טוב לבקש רחמים על אשה שהיא עקרה ושם שלו הוא א"ה.

זוהר תהלים

בעולם ולא מוצאת מקום מנוחה עד שישלמו מעשיו. משום זה צריך אדם להתבונן תמיד במעשיו וישוב לפני אדונו. וכשהתבונן דוד המלך בדיני האדם הללו, הקדים ואמר, (תהלים קד) ברכי נפשי את ה', בטרם תצא מן העולם, בעוד שאת נמצאת עם הגוף. וכל קרבי את שם קדשו - הם אברי הגוף שמשתתפים כאחד עם הרוח. עכשו כשתמצאו עמה, הקדימו לברך את השם הקדוש טרם שיבא זמן שלא תוכלו לברך ולחזר בתשובה. ועל זה אמר ברכי נפשי את ה' הללויה. באו אותם החברים ונשקו את ראשו.

עתיד לתן דין וחשבון - סדר המשפט והעדות והעונשים על העוונות מרגע הפטירה עד שמגיע לקבר

לדוד ברכי נפשי וגו' (קג, א): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ו). רבי אבא פתח, (תהלים

קג) לדוד ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו. כמה יש לו לאדם להסתכל ולדעת בעבודת רבונו, שהרי בכל יום ויום הכרוז קורא ואומר: (משלי א) עד מתי פתים תאהבו פתי וגו'. (ירמיה ג) שובו בנים שובבים ארפה משובתיכם. ואין מי שירכין אזניו. התורה מכריזה לפניהם,

לדוד ברכי נפשי וגו' (קג, א): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף ט"ז). כמו כן (שם קג) לדוד ברכי נפשי את ה'. משום דרגתו אמר. ומה אמר ברכי נפשי את ה' את - להתקשר בקשר למעלה. וכל קרבי, מי הם קרבי? אלו שאר חיות השדה שנקראות קרבים, כמו שנאמר (שיר ה) ומעי המו עליי. דבר אחר ברכי נפשי - בשבילו הוא אמר. את ה' - זו שלמות הכל. את ה' - הפלל של הכל.

לדוד ברכי נפשי וגו' (קג, א): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (דף קצ"ט). שבעה דינים יחלפו על האדם כשיוצא מן העולם הזה. אחד - אותו דין עליון כשיוצאת הרוח מן הגוף. ב' - כשמעשיו ודבריו הולכים לפניו ומכריזים עליו. ג' - כשנכנס לקבר. ד' - דין הקבר. ה' - דין התולעת. ו' - דין הגיהנם. ז' - דין הרוח שהולכת ומשוטטת בעולם ולא מוצאת מקום מנוחה עד שישלמו מעשיו

והרי בארנו, שבעה דינים יחלפו על האדם כשיוצא מן העולם הזה. אחד - אותו דין עליון כשיוצאת הרוח מן הגוף. ב' - כשמעשיו ודבריו הולכים לפניו ומכריזים עליו. ג' - כשנכנס לקבר. ד' - דין הקבר. ה' - דין התולעת. ו' - דין הגיהנם. ז' - דין הרוח שהולכת ומשוטטת

— זהו זה תהלים —

ראו מעשיו! ראו דבריו! טוב לו שלא נברא! עד שמגיע לקבר, כל המתים רוגזים עליו ממקומם ואומרים: אוי אוי שזה נקבר בתוכנו! מעשיו ודבריו מקדימים ונכנסים לקבר, ועומדים על אותו גוף, ורוחו הולכת ושטה ומתאבלת על הגוף. כיון שהאדם נטמן בבית הקברות, דומ"ה מקדים ויוצא תחת ידיו שלשה בתי דינים שממנים על דין הקבר, ושלשה שרביטי אש בידיהם, ודינים רוח ונפש כאחד. אוי על אותו הדין! אוי על מעשיו! בשעה שהוא תפוס בקולר המלך, ונדון דינו ונשלם, שלא נמצא עליו סגור, ושומר המלך נחת, ועומד לפניו לרגלו, וחרב שנונה אחת בידו.

מרים האיש את עיניו, ורואה כתלי הבית לזהים באש (היוו) ממנו. ובין כך רואה אותו לפניו כלו מלא עינים, לבוש אש לזהט לפני האדם. כך הוא ודאי, שהרי כמה בני אדם ראו מלאך בשוק ועמדו לפניו, ושאר בני אדם לא ראו אותו. ואם תאמר, הרי כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וגו', איך יכול להראות בארץ? אלא דבר זה כך בארוהו: שכיון שיורד מלאך לארץ, מתלבש בגוף, ונראה למי שנראה באותו לבוש שהוא לבוש בו. ואם לא, לא יכול העולם לסבל ולהראות בו. כל שכן וכל שכן זה שכל בני העולם צריכים אותו. שלש טפות בתרבו, והרי בארוהו החברים. כיון שרואהו, מזדעזע כל גופו ורוחו, ולבו לא שוכן, משום שהוא המלך של כל הגוף. ורוחו הולכת בכל איברי הגוף, ונפרדת

ואין מי שישגיח. בא ראה, בן אדם הולך בעולם הזה וחושב ששלו הוא תמיד וישאר בתוכו לדורי דורות. עד שהוא הולך בעולם, נותנים אותו בקולר. עד שהוא יושב, דנים אותו במושב הדינים עם שאר בני הדין. אם נמצא לו סגור - הרי נצול מהדין. זהו שכתוב (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר וגו'. מי הוא הסגור? אלה מעשים כשרים שעומדים על האדם בשעה שמצטרף להם. ואם לא ימצא עליו סגור - הרי התחייב מהדין להסתלק מהעולם. באותה שעה כששוכב בקולר המלך, עד שמרים עיניו, רואה שבאים אליו שנים שכותבים לפניו כל מה שעשה בעולם הזה, וכל מה שהוציא מפיו, ונותן דין (חשבון) על הכל וכותבים לפניו. זהו שכתוב (עמוס ד) כי הנה יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחזו וגו'. והוא מודה עליהם.

מה הטעם? משום שאותו מעשה שעשה, עולה ועומד עליו להעיד בו, ועומדים להעיד עליו, וכלם יורדים ונרשמים לפניו ועומדים לפניו, ולא עוברים ממנו עד שעה שנדון בהם באותו עולם. בא ראה, כל אותם דברים שעשה בן אדם בעולם הזה, כלם זמינים ועומדים להעיד בו, ולא נאבדו ממנו. ובשעה שמוציאים אותו לקבר, כלם מזדמנים והולכים לפניו, ושלשה כרוזים מכריזים, אחד לפניו, ואחד מימינו, ואחד משמאלו, ואומרים: זה פלוני שמרד ברבוננו, מרד למעלה, מרד למטה, מרד בתורה, מרד במצוותיו.

נִפְשִׁי אֶת יְהוָה וְנָאֵל תִּשְׁבְּחֵנִי כָּל גְּמוּלָיו: ג הַפְּלֵחַ לְכָל עֲוֹנֵי הַרְפָּא לְכָל
 תַּחֲלָאִיכִי: ד הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיִּיכִי הַמַּעְטְרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים: ה הַמְשַׁבְּעַת בְּשׁוֹב
 עֲרֹךְ תַּתְּחַדֵּשׁ בְּנֶשֶׁר נְעִירֵיכִי: ו עֲשֵׂה צְדָקוֹת יְהוָה וּמִשְׁפָּטִים לְכָל
 עֲשׂוּקִים: ז יִדְרֵעַ דְּרָכָיו לְמִשְׁה לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל עַל־לִוְתָיו: ח רַחֵם וְחַנּוּן יְהוָה
 אֶרְךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד: ט לֹא לִנְצַח יָרִיב וְלֹא לְעוֹלָם יִשׁוּר: י לֹא בַחֲטָאֵינוּ
 עָשָׂה לָנוּ וְלֹא בְּעֲוֹנֵינוּ גָּמַל עָלֵינוּ: יא כִּי כִנְבֵּה שָׁמַיִם עַל הָאָרֶץ גָּבַר חֶסֶד
 עַל יִרְאָיו: יב בְּרַחֵק מִזְרַח מִמְּעַרֵב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת פְּשָׁעֵינוּ: יג בְּרַחֵם אֵב עַל
 בָּנִים רַחֵם יְהוָה וְעַל יִרְאָיו: יד כִּי הוּא יִדַּע יַצְרָנוּ וְזָכוֹר כִּי עָפַר אֲנַחְנוּ:

זוהר תהלים

הגוף, אֲז הַשְׁכִּינָה עוֹמֶדֶת עָלָיו, וּמִיד פּוֹרַחַת מֵהַגּוֹף. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּדְבַּק בָּהּ! אוֹי לְאוֹתָם רְשָׁעִים שֶׁרְחוּקִים מִמֶּנָּה וְלֹא מִתְדַבְּקִים בָּהּ! וְכַמָּה בְּתֵי דִינִים עוֹבֵר הָאִישׁ כְּשִׁיּוֹצֵא מֵהָעוֹלָם הַזֶּה? אֶחָד - אוֹתוֹ דִּין עָלָיו שֶׁאֲמַרְנוּ כְּשִׁיּוֹצֵאת הַרוּחַ מֵהַגּוֹף. וְאֶחָד דִּין, כְּשֶׁמַּעֲשִׂי וּדְבָרָיו הוֹלְכִים לִפְנֵי וְהַכְּרוֹזִים מְכַרְזִים עָלָיו. וְאֶחָד דִּין כְּשֶׁנִּכְנָס לְקָבֵר. וְאֶחָד דִּין הַקָּבֵר. וְאֶחָד דִּין הַתּוֹלַעַת. וְאֶחָד דִּין הַגִּיהֵנִם. וְאֶחָד דִּין הַרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם עַד שִׁישְׁתַּלְמוּ מַעֲשָׂיו. וְדַאי שְׂבָעָה עֲדָנִים יַחֲלְפוּ עָלָיו. בְּגִלְלַת זֶה צְרִיךְ הָאָדָם כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה לִירָא מִרְבוּנוּ וְלַהֲסַתְפֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּמַעֲשָׂיו, וְיִשׁוּב מֵהֶם לִפְנֵי רְבוּנוּ. כְּשֶׁהִסְתַּפֵּל דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּאוֹתָם דִּינֵי הָאָדָם כְּשֶׁמִּסְתַּלַּק מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, הַקְּדִים וְאָמַר, (תהלים קג) בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ה', עַד שֶׁלֹּא תִצָּא מֵהָעוֹלָם, כְּעַת שֶׁאֵת נִמְצָאת עִם הַגּוֹף. וְכָל קָרְבִי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁ, אֲתָם הָאֵיבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים בְּרוּחַ, כְּעַת שֶׁהִיא נִמְצָאת אֲתָכֶם, הַקְּדִימוּ לְבָרַךְ אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ עַד

מֵהֶם, כְּמוֹ בֶן אָדָם שֶׁנִּפְרָד מִחֶבְרוֹ לְלַכֵּת לְמָקוֹם אַחֵר. אֲז הוּא אוֹמֵר אוֹי עַל מֵה שֶׁעָשָׂה - וְלֹא עוֹזֵר לוֹ, אֲלֵא אִם הַקְּדִים רְפוּאָת הַתְּשׁוּבָה עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעָה אוֹתָהּ שְׁעָה. פּוֹחַד אוֹתוֹ הָאִישׁ וְרוֹצֵה לְהִסְתַּתֵּר וְלֹא יִכּוֹל. כִּינן שְׁרוּאָה שְׁאִינוּ יִכּוֹל, הוּא פּוֹתַח עֵינָיו, וְיֵשׁ לוֹ לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ, וּמִסְתַּפֵּל בּוֹ בְּעֵינַיִם פְּקוּחוֹת. וְאֲז הוּא מוֹסֵר עַצְמוֹ וּנִפְשׁוֹ. וְאוֹתָהּ שְׁעָה הוּא זְמַן דִּין הַגְּדוֹל שֶׁהָאָדָם נִדוֹן בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲז הַרוּחַ הוֹלְכַת בְּכָל הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוֹף וְנִפְרָדֶת מֵהֶם, וּמְשׁוֹטְטַת בְּכָל הָאֵיבָרִים וּמִדְּעַזְעַת לְכָל הַצְּדִידִים, וְכָל אֵיבָרֵי הַגּוֹף כָּלֵם מִדְּעַזְעִים.

צְרִיךְ הָאָדָם כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה לִירָא מִרְבוּנוּ וְלַהֲסַתְפֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּמַעֲשָׂיו

כְּשֶׁמִּגִּיעָה הַרוּחַ לְכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וְנִפְרָדֶת מִמֶּנּוּ, נוֹפְלַת זִיעָה עַל אוֹתוֹ אֵיבָר, וְהַרוּחַ מִסְתַּלַּקֶת מִמֶּנּוּ, וּמִיד מֵת אוֹתוֹ אֵיבָר, וְכֵן בְּכָלֵם. כִּינן שֶׁמִּגִּיעָה הַרוּחַ לְצֵאתָ, שֶׁהִרִי נִפְרָדָה מִכָּל

טו אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו בְּצִיץ הַשָּׂדֶה בֶּן יֶצִיץ: טז בִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְרְנוּ
 זוהר תהלים

הוא בודאי אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ שנתחדש וחוזר ונולד כמקדם, אבל מהו זה שכתוב אחריו כי רוח עברה בו ואיננו, אלא זה הוא רוח העליון הנסתר והנעלם מהכל שכולל לרוח האדם בתוכו, ואז ואיננוקלה וזה הוא הסוד של חנוך שנאמר בו ואיננו כי לקח אתו אלהים, זה אלהים עליון, רוח העליון רוח הנסתר והנעלם, ולא יכירנו עוד מקומו, שהרי נכלל רוח מצער ברוח העליון, מה כתוב אחריו, וחסד ה' מעולם ועד עולם, שמכניס אותו כהן הגדול לתוך קדש הקדשים קלט ונוטל אותו ומולידו כמקדם, ונתחדש כנשר נעוריו, שהוא חוזר להיות נער.

צָרִיף לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁנוּי מְקוֹם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם
 וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה

בִּי רוּחַ עֲבָרָה וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 רעיא מהימנא (דף ר"ט.)] וּבְחֻבּוֹר רֵאשׁוֹן

קלט. זה סוד השני שמיכאל כהנא רבא ששרשו חסד ה' מכניס להנשמה בהמקום שנקרא קדש קדשים ומקריבה על המזבח כמו קרבן, ועי"ז מקבלת הנשמה משם אור חדש, ואח"כ לוקח אותה משם ומולידה כמקדם, וזהו מעולם ועד עולם, וענין ההולדה הוא כי שם במקום קדש הקדשים היא בבחי' ביטול, וההולדה היא התחדשות ושונה כמקדם ביתר שאת ויתר עז, ולפעמים עפ"י גזרה העליונה לטובת העולם תחזור ותבוא לעולם הזה להוולד בגוף וחזרת להיות נער, אבל נשמת חנוך לאחר שנלקחה ממקום קדש הקדשים נתחדש כחו להיות מלאך עליון גדול ונורא מאד הנקרא נער מטט' כידוע:

שְׁלֹא יִגִיעַ זְמַן שְׁלֹא תוֹכְלוּ לְכַרְכוּ וּלְהוֹדוֹת
 עֲלֵיכֶם.

בְּכָל יוֹם מֵתִים אֶלְף אֲנָשִׁים וּמִתְחַדְּשִׁים
 בְּבְרִיאָה אֶלְף

אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג (דף
 רט): זוהר תורה] אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו
 בְּצִיץ הַשָּׂדֶה בֶּן יֶצִיץ. בו נאמר נער הייתי גם זקנתי, ואח"כ (איוב לג) יושב לימי עלומי, שהעץ שנחתכו ענפים הישנים שלו יצמחו כמקדם בשרשיו ויחזרו לגדל בעולם כמקדם, מתו זקנים וחוזרים לעולם הזה ילדים, וזהו הסוד שמחדש הקב"ה בכל יום תמיד מעשה בראשית, שמתים אלף בכל יום ומתחדשים אלף בכל יום.

אָדָם נִתְחַדֵּשׁ וְחוֹזֵר וְנוֹלָד כְּמִקְדָּם

אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג (דף
 רז): זוהר תורה] אָמַר רַבִּי אַבָּא כִּךְ

קלח. כאן יבאר סוד גדול בענין מיתת הצדיקים שהיא כעין מיתת נשיקה, כמו למשל שלהבת הנר בהתקרב אליה אבוקה יפרח השלהבת מן הנר אל האבוקה להתכלל בתוכה, כן הוא מיתת הצדיקים שנתגלה אל נשמתם ברגע האחרון הארת רוחא עלאה טמירא שהוא אור השכינה, ואז תפרח מדי נשמת הצדיק שהיא רוחא זעירא מן הגוף ונכלל באור רוחא עלאה אור השכינה, ויש בזה כמה וכמה מדרגות, כי לא התגלות רוחא עלאה שוה לכל, כי זה לפי ערך מדרגת נשמת הצדיק, וכן הי' בחנוך שאליו נתגלה הארה מן שכיתא עלאה טמירא גניזא מכלא, היינו מעולם הבינה, ודי בזה למבין:

עוד מקומו: י וְחֶסֶד יְהוָה מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנָי

זוהר תהלים

עצמות וגידים ומתחדש, כמו בית ישן שעושים אותו חדש, ודאי שהוא מתחדש. ומה שאמר ולא יפירנו עוד מקומו - על רוח, שנכללה רוח קטנה ברוח עליונה. זהו משל לאילן שלא עושה פרות, לוקחים ענפים שלו ומרכיבים אותו בענף של עץ אחר עליון (זהבזה) שעושה פרות, ונכלל זה בזה ועושה פרות. באותו זמן נאמר בו, ולא יפירנו עוד מקומו.

נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות

וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְגו' (קג, יז): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ה.)] דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו וגו'. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנָי בְּנִים. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שבכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות. למדנו, מי שיצא מן היראה ונתלבש בענוה - ענוה עדיף, ונכלל בכלם. זהו שכתוב (משלי כח) עַקֵּב עֲנוּה יִרְאֵת ה'. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. כל מי שיש בו ענוה, זוכה לחסידות. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה - שכתוב עַקֵּב עֲנוּה יִרְאֵת ה'. לחסידות - שכתוב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו. למדנו, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא

אמר הרועה הנאמן, מנורה הקדושה, יפה אמרו רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי, אבל (תהלים קג) כי רוח עברה בו ואיננו - כאן צריך לפתח בדברים, מה זה עברה בו? זו עברה וזעם וצרה, אחד מאותם מלאכים רעים.

שמשום שלא ידעו בו אותם בעלי חטאים, צריך לעשות לו שנוי מקום ושנוי השם ושנוי מעשה, כמו אברהם, שנאמר בו (בראשית יב) לך לך מארצך וממולדתך - הרי שנוי מקום. (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם - הרי שנוי השם. שנוי מעשה - שהשתנה ממעשים רעים שעשה בתחלה למעשים טובים. הוא משל לרוח של אותו שמת בלא בנים. כמו זה עושה הקדוש ברוך הוא לאדם כשגרש אותו מאותו עולם, והביאו לעולם הזה, והרי נתבאר למעלה. משנה פניו ותשלחהו (איוב יד). ומשום זה כי רוח עברה בו. אחד מאותם מלאכים רעים, כשרואה אותו משנה בזמן שנפגש (כו) עמו, שואלים אותו שאר המשחיתים עליו: זהו בעל חובך? הוא עונה להם ואומר: איננו. כשמתגרש ממקומו וננטע במקום אחר, נאמר בו ולא יפירנו עוד מקומו, בגלל (ויקרא יד) שעפר אחר יקח וטח את הבית. וזהו סוד ונתן את הבית את אבניו ואת עצו - אותם עצמות וגידים ובשר שהיה, חזר לעפר. מה כתוב בו? (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, משום שהיה מנגע. ואחר כך, ועפר אחר יקח וטח את הבית, ובונה לו

בָּנִים: יח לְשֹׁמְרֵי בְרִיתוֹ וְלִזְכָּרֵי פִקְדוֹי לְעֲשׂוֹתָם: יט יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשֵׁמוֹת הַבָּנִים

זוהר תהלים

וּנְקָבָה, נִקְרָא אָדָם, וְאִזּוּ יֵרָא חֲטָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ עֲנוּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד. וּמִי שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה, אֵין בּוֹ לֹא יִרְאָה וְלֹא עֲנוּה וְלֹא חֲסִידוּת. וּמִשּׁוּם כִּף נִקְרָא אָדָם כָּלֵל הַכֹּל. וּכְיִן שְׁנִקְרָא אָדָם, שׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד, שְׁכָתוֹב (שם פט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יִכּוֹל לְהַבְנוֹת אִם לֹא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה.

וּכְתוֹב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. יִרְאָיו - כָּלֵל שֶׁל אָדָם. דְּבָר אַחַר וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם - אֵלֶּה אוֹתָם כִּהְנִים שְׁבָאוּ מִצַּד הַחֶסֶד, וְיִרְשׁוּ יִרְשָׁה זוֹ שְׁיִרְדֶּה מְעוֹלָם שְׁלֹמְעֵלָה לְעוֹלָם שְׁלֹמְטָה. עַל יִרְאָיו - כִּהְנִים שְׁלֹמְטָה, שְׁכָתוֹב (ויקרא טז) וְכִפַּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ, לְהַתְּכִלֵּל בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. (שם) וְצַדִּיקוֹתוֹ לְבַנְי בָּנִים, מִשּׁוּם שְׁזָכָה לְבַנְי בָּנִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כִּף, מֵהוּ וְצַדִּיקוֹתוֹ? וְחֶסֶדוֹ הֵיךְ צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ סוּד שְׁשָׁנִינוּ בְּזֹאת, (בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ לְקַחְתָּהּ זֹאת. וְכָתוּב לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. וְזֹאת נִכְלָלָה בְּאִישׁ, שְׁהֵינּוּ חֶסֶד, וְזֹאת נִקְבָּה. חֶסֶד זָכָר. וּמִשּׁוּם כִּף זָכָר שְׁבָא מִצַּד הַלְּבָן הַזֶּה, נִקְרָא חֶסֶד. וְזֹאת נִקְרָאת צַדִּיק, שְׁבָאָה מִצַּד אָדָם, וּמִשּׁוּם כִּף נִקְרָאת אִשָּׁה. וְהֵינּוּ מֵהוּ שְׁכָתוֹב וְצַדִּיקוֹתוֹ. מֵה זֶה וְצַדִּיקוֹתוֹ? צַדִּיקוֹתוֹ שֶׁל חֶסֶד, בֵּת זוּגוֹ, לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה בְּזֵה. וּמִשּׁוּם כִּף לְמַדְנּוּ, כָּל כִּהֵן שְׁאֵין לוֹ בֵּת זוּג, אִסּוּר בְּעֵבֻדָּה, שְׁכָתוֹב וְכִפַּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

מִלְאָף ה' צְבָאוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (מלאכי ב) כִּי שְׁפַתִּי כִהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלְאָף ה' צְבָאוֹת הוּא. מִפְּנֵי מָה זָכָה כִּהֵן לְהִקְרָא מִלְאָף ה' צְבָאוֹת? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵה מִלְאָף ה' צְבָאוֹת כִּהֵן לְמַעְלָה, אִף כִּהֵן מִלְאָף ה' צְבָאוֹת לְמַטָּה.

וּמִי הוּא מִלְאָף ה' צְבָאוֹת לְמַעְלָה? (דניאל יב) זֶה מִיכָאֵ"ל הַשָּׂר הַגְּדוֹל, שְׁבָא מִחֶסֶד שֶׁל מַעְלָה, וְהוּא כִּהֵן גְּדוֹל שֶׁל מַעְלָה. כְּבִיכּוֹל כִּהֵן גְּדוֹל שְׁלֹמְטָה נִקְרָא מִלְאָף ה' צְבָאוֹת, מִשּׁוּם שְׁבָא מִצַּד הַחֶסֶד. מֵהוּ חֶסֶד? רַחֲמִים תוֹף רַחֲמִים. וּמִשּׁוּם כִּף כִּהֵן לֹא נִמְצָא מִצַּד הַדִּין. מָה הִטַּעַם זָכָה כִּהֵן לְחֶסֶד? בְּגַלֵּל הִירְאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. מֵהוּ עוֹלָם וְעוֹלָם? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁהִתְקַן בְּחֶדְר הַקְּדוֹשׁ, עוֹלָם אֶחָד, וְעוֹלָם שְׁנַיִם. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, אִם כִּף, מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אָמַר לוֹ, שְׁנַי עוֹלָמוֹת הֵם, וְחֶזְרוּ לְהִיּוֹת אֶחָד. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִצְחָק, עַד מְתִי תִסְתַּם דְּבָרֶיךָ? מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם כָּלֵל שֶׁל סוּד עֲלִיוֹן, אָדָם שְׁלֹמְעֵלָה וְאָדָם שְׁלֹמְטָה, וְהֵינּוּ עוֹלָם וְעוֹלָם. וְכָתוּב יְמֵי עוֹלָם, וְכָתוּב שְׁנוֹת עוֹלָם, וְהָרִי פְרָשׁוּהָ בְּחֶדְר הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן. עַל יִרְאָיו - שְׁכָל מִי שֶׁהוּא רֹא חֲטָא, נִקְרָא אָדָם. מְתִי? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה, עֲנוּה, חֲסִידוּת, כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי שְׁנִינוּ, אָדָם כָּלֵל זָכָר וּנְקָבָה. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי כִּף זֶה בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם, שְׁמִי שְׁמַתְחַבֵּר זָכָר

בְּסֵאוֹ וּמִלְבוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה: כ בָּרְכוּ יְהוָה מִלְּאֲכָוִי גִבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ

זוהר תהלים

כעת מי יכול לעמד עם אותם שהם קדושים עליונים? אשרי אותם שיכולים לעמד לפניהם. אשרי אותם שיכולים [למי שיוכל] להנצל מלפניהם. השגחתו של הקדוש ברוך הוא עליהם בכל יום. איך אנו יכולים להכנס לפניהם? ועל זה פתוב (שם סה) אשרי תבחר ותקרב, וכתוב (שם פד) אשרי אדם עוז לו בך וגו'.

בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי וְגו' (קג, כ): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף ק"צ)] פתח רבי אלעזר

ואמר, (תהלים קג) בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי גִבְרֵי כַח וגו'. דוד המלך הזמין לברך את הקדוש ברוך הוא, והזמין את כחות השמים, שהם כוכבים ומזלות ושאר חילות, ושתף את נשמתו אתם לברך את הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב בְּרָכוּ ה' פל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי את ה'. חתם בנפשו כל הברכות. הזמין מלאכי מרום לברכו, שכתוב בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי וְגו', ועד שלא באו ישראל מלאכי מרום היו עושים ומשלמים עשיה. כיון שבאו ישראל ועמדו על הר סיני ואמרו נעשה ונשמע, לקחו עשיה ממלאכי השרת, נכללו בדברו. ומאז עשיה היתה בארץ ישראל לבדם, ומלאכים קדושים לבדם. ישראל גומרים ומשלמים עשיה, ולכן גברי כח עשי דברו בתחלה, ואחר כך לשמע. אשריהם ישראל שלקחו מהם עשיה והתקימה בהם. אמר אותו תינוק, שמר עצמו והצלח בכליו. וכי שבח זה בלבד לקחו ישראל, ולא אחר? אמר, שבח זה מצאנו, ולא אחר. אמר אותו תינוק, כיון

אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו

בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי וְגו' (קג, כ): [זוהר ח"א פ' לך לך סתרי תורה (דף ט"ו)] בעודם

הולכים, פתח רבי חייא ואמר, (שם קג) בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי גִבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ וְגו'. אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו, ועל כן נתן להם תורה קדושה, משום שכלם היו ברצון אחד על הר סיני והקדימו עשיה לשמיעה. כיון שהקדימו עשיה לשמיעה, קרא הקדוש ברוך הוא לפמליה שלו. אמר להם, עד כאן אתם הייתם יחידים לפני בעולם, מכאן והלאה הנה בני בארץ חברים עמהם בכל. אין לכם רשות לקדש את שמי עד שישאל יתחברו עמכם בארץ, וכלכם תהיו יחד חברים לקדש את שמי, משום שהקדימו עשיה לשמיעה כמו שעושים המלאכים העליונים ברקיע, שכתוב בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי גִבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דְּבָרוֹ. עשי דברו בהתחלה, ואחר כך לשמע.

דבר אחר, בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָוִי - אלו אותם הצדיקים בארץ שהם חשובים לפני הקדוש ברוך הוא כמלאכים העליונים ברקיע, משום שהם גבורי כח שמתגברים על יצרם כגבור טוב שמתגבר על שונאו. לשמע בקול דברו - שזוכים בכל יום לשמע קול מלמעלה בשעה שמצטרפים.

לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ: כֹּא בָרְכוּ יְהוָה: כָּל צְבָאוֹ מִשְׁרָתוֹ עֲשֵׂי רְצוֹנוֹ:
 כֹּב בָּרְכוּ יְהוָה: כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מִמְּשַׁלְתּוֹ בָּרְכֵי נַפְשֵׁי אֶת
 יְהוָה:

זוהר תהלים

מֵאֲחֹרֵי כְתַפְךָ וְשִׁמְתִּיהוּ בִּידְךָ. מִכָּאן
 וְהִלָּאָה תִזְכָּר בְּרַמְחָ, שֶׁהוּא בִּידְךָ. שׁוּב
 לְמָקוֹם שֶׁהִשְׁאֲרָתָּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַדְּבָרִים שֶׁאָנוּ בָהֶם,
 בְּבִרְכָה הֵם. בָּרְכוּ, מַה זֶה בָּרְכוּ?
 מְשִׁיכַת הַבְּרִכוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרִכוֹת
 יּוֹצְאוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשׂוֹת בְּרָכָה, מֵרַב מְשִׁיכּוֹת
 שֶׁנִּמְשַׁכֶּת, וּמִתּוֹךְ רַב הַמַּיִם בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה
 מִיַּד יִרְבוּ הַמַּיִם הַרְבֵּה דְגַיִם לְכִמְהָ מֵיָנִים,
 וְאוֹתָהּ מְשִׁיכַת מִים מַה הִיא? ה' מְשִׁיכּוֹת
 אֹרֶךְ הַמַּאִיר מִתּוֹךְ אוֹתָהּ אֶסְפְּקִלְרֵיהָ
 שֶׁמֵּאִירָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה. זֶה
 לְמַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם בְּבֵית מְרוֹם שֶׁל
 הַגִּרְןָּ הָעֲלִיּוֹן, נֹאמַר בָּרְכוּ ה'. אָנוּ
 שְׂיוֹשְׁבִים לְמַטָּה, מֵדוּעַ בָּרְכוּ אֶת ה'?
 מִשׁוּם שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לְמִשְׁךְ עֲלֵינוּ אֶת הָאֵת
 הַזֹּאת, וּבָה נִכְנָס לְמַלְךְ לְרִאוֹת פְּנֵיו. וְלִכְן
 אָמַר דָּוִד, (תהלים י"ז) אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזָה פְּנֵיךָ.
 אֲנִי בְּצַדֵּק בּוֹדְאִי. וְלִכְן רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה -
 בָּרְכוּ אֶת ה', לְמִשְׁךְ עַל רֵאשֵׁינוּ הָאֵת
 הַזֹּאת. וְכִיּוֹן שֶׁאָנוּ מוֹשְׁכִים עֲלֵינוּ אֶת
 הַ"אֵת" הַזֹּאת, יֵשׁ לָנוּ לֹאמַר תְּפִלָּה
 וְלִשְׁבַח. וְלִכְן אָסוּר לְבָרֵךְ אָדָם עַד שֶׁלֹּא
 יִתְפַּלֵּל הָאָדָם תְּפִלָּתוֹ וּיְמַשְׁךְ אֶת הַ"אֵת"
 הַזֹּאת עַל רֵאשׁוֹ. וְאִם יִקְדֵּים וּיְבָרֵךְ לְאָדָם
 בַּתְּחִלָּה, הֵרִי הַמְּשִׁיךְ לְאוֹתוֹ אָדָם בְּמָה עַל
 רֵאשׁוֹ בְּמָקוֹם הַ"אֵת" הַזֹּאת.

וְלִכְן לְמַלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים כְּתוּב בָּרְכוּ ה',
 וְאָנוּ אֶת ה', לְתוֹסַפָּת. אָמַר אוֹתוֹ

שֶׁחֲרַבְךָ לֹא הִצְלִיחָה, אוֹ שֶׁאֵינְךָ מְנַעֲנַעָה
 כְּרֵאוֹי, הַשְׁאֵר הַחֲרֹב לְמִי שֶׁעוֹרְךָ קָרַב.

בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה. וְעַד
 שִׁישְׂרָאֵל לֹא מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה הֵם אֵינָם
 אוֹמְרִים קִדְּשָׁה

שֶׁבַח עֲלִיוֹן שֶׁלֹּא נִמְסַר לְמַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים
 לְבָדֵם, אֲלֵא יַחַד עִם יִשְׂרָאֵל, מִיְהוּ?
 קְדוּשָׁה. בְּרָכָה נִמְסְרָה לָהֶם לְבָדֵם כְּמוֹ
 שֶׁנִּמְסְרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל קְדוּשָׁה לֹא נִמְסַר
 לָהֶם לְבָדֵם, אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל. שֶׁלֹּא
 מְקַדְּשִׁים קִדְּשָׁה אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל. וְאִם
 תֹּאמַר, וְהֵרִי כְּתוּב (ישעיהו ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה
 וְאָמַר, מִתִּי? בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
 לְמַטָּה. וְעַד שִׁישְׂרָאֵל לֹא מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה,
 הֵם אֵינָם אוֹמְרִים קִדְּשָׁה. מִשׁוּם שֶׁקִּדְּשָׁה
 עוֹלָה מְשַׁלְּשָׁה עוֹלָמוֹת, וְלֹא מְשַׁנִּים,
 וְהֵינּוּ, וְקָרָא זֶה - הֵרִי אֶחָד. אֵל זֶה - הֵרִי
 שְׁנַיִם. וְאָמַר - הֵרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת
 הֵם כְּנֻגַד שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת. וּמִשׁוּם כֵּךְ שֶׁבַח
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹקֵחִים קִדְּשָׁה לְמַטָּה לְבָדֵם.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֵּךְ זֶה וְדָאִי, וְדְבָרִים אֵלוֹ
 בְּאַרְנוּם. וְעוֹד בְּאַרְנוּ, שֶׁהֵרִי שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת
 נִמְסְרוּ לְיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה מִפְּסוּק זֶה, (ויקרא כ)
 וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים, (שם) כִּי קְדוּשָׁה
 אֲנִי ה'. וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם - אֶחָד. וְהִיִּיתֶם
 קְדוּשִׁים - שְׁנַיִם. כִּי קְדוּשָׁה אֲנִי ה' - הֵרִי
 שְׁלֹשָׁה. כָּאֵן נִמְסְרָה לָהֶם קִדְּשָׁה. אָמַר לוֹ,
 נָאָה, וְהֵרִי לֹא נִזְכָּרְתָּ בְּרַמְחָ עַד שֶׁלְּקַחְתִּיהוּ

— — — — — תהלים — — — — —

כָּלֵל. וְאִזּוֹ, מִתּוֹךְ קוֹלוֹת וּשְׁאֵגוֹת שֶׁל אוֹתָם גְּבוּרֵי חַיִל שָׁלָה, יוֹצֵא דוֹדָה אֶהוּבָה מִתּוֹךְ הַיִּכְלוּ בְכֶמֶה מִתְּנוּת, בְּכֶמֶה אוֹצְרוֹת, בְּרִיחוֹת וּבְשָׁמִים, וּבָא אֵלֶיָּהּ, וּמוֹצֵא אוֹתָהּ שְׁחוּרָה קִטְנָה לְלֹא דְמוּת וְיָפִי כָּלֵל. קָרַב אֵלֶיָּהּ, מִחֶבֶק אוֹתָהּ וּמִנְשָׁקָה עַד שְׁמִתְעוֹרְרַת לְאֵט לְאֵט מִתּוֹךְ רִיחוֹת וּבְשָׁמִים וּבְחֻדוֹהָ שְׁאֵהוּבָה עִמָּה, וּנְבִנִית וְנַעֲשִׂית בְּתַקּוּנֶיהָ, בְּדְמוּתָהּ, בְּיָפִיָּהּ, ה' כְּמִקְדָּם. וְזֶה גְּבַרְי כַח. עָשׂוּ לָהּ וְהַחֲזִירוּהָ לְדְמוּתָהּ וְיָפִיָּהּ, שֶׁתִּקְפָּם וּגְבוּרָתָם גָּרְמוּ אֶת זֶה, וְעַל זֶה כְּתוּב גְּבַרְי כַח עָשִׂי דְבָרוֹ. עָשִׂי דְבָרוֹ בְּדָאֵי, שְׁמִתְקַנִּים אֶת ה' "דְּבָרוֹ" הַזֶּה וּמִחֲזִירִים אוֹתוֹ לְדְמוּת רֵאשׁוּנָה. (וּמְכָאן וּלְהֵלֵא) כִּינּוּן שֶׁהִתְתַּקְּנָה וְנַעֲשֶׂתָה בְּדְמוּתָהּ יָפָה כְּמִקְדָּם, אֲזִי הֵם וְכָל שְׂאֵר הַחֲיִלוֹת עוֹמְדִים לְשִׁמְעָה מָה שֶׁהִיא אוֹמְרַת, וְהִיא עוֹמְדַת כְּמוֹ מֶלֶךְ בְּתוֹךְ חֲיִלוֹתָיו, וְזֶהוּ עָשִׂי דְבָרוֹ בְּדָאֵי.

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה - בְּזִמְנֵי שֶׁהִרְשָׁעִים בְּדוֹר, הִיא מִתְכַּסֶּה וּמִקְטִינָה עִצְמָה עַד שֶׁלֹּא נִרְאִית מִכָּל דְּמִיּוּתֶיהָ, פָּרַט לְנִקְדָּה אַחַת. וּכְשֶׁבָּאִים גְּבַרְי כַח וְצַדִּיקֵי אָמֶת, כְּבִיכּוֹל עוֹשִׂים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וּמוֹאֲרַת לְאֵט לְאֵט, וְנַעֲשִׂית בְּדְמוּתָהּ, בְּיָפִיָּהּ, ה' כְּמִקְדָּם. בְּאוֹ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲלֵמָּלֵא יִחְזַקְאֵל הַנְּבִיא אָמַר אֶת זֶה, תְּמִיּהָ הֵיטָה בְּעוֹלָם. לְקַחוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשָׁקוּ כְּמִקְדָּם. אָמַר אוֹתוֹ תִּינּוֹק, אֲנִי אֲבָרְךָ. אָמְרוּ לוֹ, אַתָּה בְּרוּךְ, וְלָךְ נָאָה לְבָרְךָ. אָמַר, כְּמָה קְדוּשִׁים אַתֶּם, כְּמָה בְּרָכוֹת מְזַמְּנוֹת לָכֶם מֵאֵם הַקְּדוּשָׁה, מִשׁוּם שֶׁלֹּא מְנַעַתוּנִי לְבָרְךָ.

תִּינּוֹק, וְדָאֵי הָרִי יִדְעַתִּי שְׁפָלֵי הַקָּרֵב שֶׁלָּךְ הֵם טוֹבִים, (אִם תִּזְכֵּר) הַזְּכֵר בְּהֵם וְאֵל תִּשְׁכַּחֶם, וְדָאֵי גְבוּרַת הָאָדָם שֶׁעוֹרֵךְ קָרֵב בְּרַמַּח, וְחָרֵב הִיא. אָבֵל מָה זֶה גְּבַרְי כַח עָשִׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דְּבָרוֹ? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָרִי אָמַרְתִּי. אָמַר אוֹתוֹ תִּינּוֹק, הָרִי יִדְעַתִּי שֶׁכַּח זְרוּעָךְ נִחְלַשׁ, כַּעַת הוּא זִמְנֵי שֶׁלֹּא לְהִמְתִּין, אֲלֵא לְהִלְקוֹת בְּכַלִּיסְטְרָאוֹת אֲבָן אַחַר אֲבָן, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שְׁמוּאֵל א יז) בְּקָלַע וּבְכָאָבָן. בְּבַהִילוֹת זֶה אַחַר זֶה. שְׁמַח רַבִּי אֶלְעָזָר, וְשְׁמַחוּ רַבִּי אָבָא וְהַחֲבָרִים. פָּתַח אוֹתוֹ תִּינּוֹק וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנָאוּהָ בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְת וְגו'. דְּבָרִים הֵלְלוּ הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אָבֵל בְּשַׁעָה שֶׁהִיא בְּתוֹךְ אֶהְבָּה רַבָּה לְאֶהוּבָה, מִתּוֹךְ דַּחֵק הָאֶהְבָּה שֶׁלֹּא יְכוּלָה לְסַבֵּל מִקְטִינָה עִצְמָה בְּקִטְטָן רַב עַד שֶׁלֹּא נִרְאָה (אֵת) מִמֶּנָּה, רַק קִטְנוֹת שֶׁל נִקְדָּה אַחַת, (וּמַהִי, אִיּוֹהִי י'). וְאִזּוֹ מִתְכַּסֶּה מִכָּל הַחֲיִלוֹת וּמִחֲנוּתֶיהָ וְאוֹמְרַת שְׁחוּרָה אֲנִי, שְׁאִין בָּאוֹת הַזֶּה לְכֵן כְּמוֹ בְּשְׂאֵר הָאוֹתִיּוֹת. וְזֶה שְׁחוּרָה אֲנִי. וְאִין לִי מְקוֹם לְהַכְנִיסְכֶם תַּחַת כְּנָפַי. כְּאֶהְלִי קִדְר - שְׁנִינּוּ, זוּ י', שְׁאִין בָּהּ לְכֵן בְּפָנִים. כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה - זוּ ו'.

וּמִשׁוּם זֶה אֵל תִּרְאֵנִי, אֵל תִּסְתַּכְּלוּ בִי כָּלֵל, שְׁאֲנִי נִקְדָּה קִטְנָה. מָה עוֹשִׂים גְּבָרִים חֲזָקִים, חֲיִלוֹתֶיהָ? שׁוֹאֲגִים כְּאֶרְיוֹת תְּקִיפִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים קד) הַכְּפִירִים שְׁאֲגִים לְטָרְף. וּמִתּוֹךְ קוֹלוֹת וּשְׁאֵגוֹת חֲזָקוֹת שְׁשׁוֹאֲגִים כְּמוֹ אֶרְיוֹת גְּבוּרִים תְּקִיפֵי כַח, שׁוֹמְעֵי הָאֶהוּב לְמַעְלָה, וְיוֹדְעֵי שְׁאֵהוּבָתוֹ בְּאֶהְבָּה כְּמוֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶהְבָּתוֹ, עַד שֶׁלֹּא נִרְאִית מִדְּמוּתָהּ וְיָפִיָּהּ

כא לחודש

קִדְרָא בְּרַבִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי יְהוָה גְּדַלְתָּ מְאֹד

שימוש תהלים

להרחיק המזיקים והחיצונים

ה' אלהי גדלת מאד (קד, א): [שימוש תהלים החדש לפרק קד] פסוק ד' עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, עמ"ר מא"ל יו"ה - שם קדוש - והוא ממונה על כת מלאכים וכוחו לכותבו בקמיע לבטל כוח החיצונים ולכל דבר רע שבעולם, ולבטל כשפים מעין כמוהו.

זוהר תהלים

השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל
אלה הם עבים

ה' אלהי גדלת מאד וגו' (קד, א): [זוהר
ח"ב פ' משפטים (דף צ"ח)] פתח ואמר,
(תהלים קד) ה' אלהי גדלת מאד הוד
והדר לבשת. ה' אלהי - זו ראשית
האמונה, עלית המחשבה והעולם הבא,
סוד אחד בלא פרוד. גדלת - זו
הראשית, היום הראשון ואותם ימים
עתיקים, צד הימין. מאד - זהו צד
השמאל. הוד והדר לבשת - אלו שני
בדי ערבות. עד כאן, כיון שהגיע לתוף
עץ החיים, נטמן ולא התעלה להיות
במנין משום אותו מאד. מה זה מאד?
השמאל, שכל הענפים שלמטה ובכלל
ענף מר אחד. ולכן נטמן אותו עץ
החיים ולא רצה להיות במנין הזה,
עד שחזר כמו מקדם ושבח בגון אחר.
ואמר, עטה אור בשלמה - זו ראשיתו
(של האור) של היום הראשון. נוטה שמים
- כאן נכלל השמאל, ולא אמר מאד,
נכלל השמאל בימין להיות מאיר בכלל
של שמים. המקרה במים עליותיו -
כאן יוצא בשמחה אותו עץ החיים,

וזהו שכתוב (ירמיה יז) ועל יובל ישלח
שרשיו. וזהו סוד הכתוב (תהלים

מו) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים.
מי הם פלגיו? אלו הם שרשיו, וכך
נקראים. עליותיו, שרשיו, פלגיו - כלם
נשרשו באותם המים של אותו נהר.
השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל,
אלה הם עבים. המהלך על פני רוח,
לתת רפואה לעולם, וזהו רפאל. מכאן
והלאה עשה מלאכיו רוחות וגו'. זקן
זקן, אם כל אלה ידעת, אמר ואל
תפחד, אמר דבריך ויאירו דברי פיך!
שמחו החברים, והיו מקשיבים בשמחה
לדבריו הקדושים. אמר, אי זקן, אי
זקן, במה הכנסת את עצמך, נכנסת
לים הגדול? יש לך לשוטט ולצאת
משם.

חֹדֶר וְחֹדֶר לְבִשְׁתָּהּ: ב עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה נוֹטָה שָׁמַיִם פִּירִיעָה:

— זוהר תהלים —

עוֹטָה אֹר בְּשִׁלְמָה - הֵינּוּ אֹר הַגָּנוּז שֶׁגָּנְזוּ
לְעֵתִיד לְבוֹא

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה וְגו' (קד, ב): [זוהר ח"א פ'

בראשית (ד' ק"א):] וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי

אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, לְמִי הוּא אֹמֵר?

אֵינוֹ אֹמֵר אֵלָּא לְאֲחֵרִים, יְהִי אֹר לְעוֹלָם הַזֶּה,

וְיְהִי אֹר לְעוֹלָם הַבָּא]. וְזֶהוּ הָאֹר שֶׁבָּרָא

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתְּחִלָּה, וְהוּא אֹר

הָעֵינַן, וְהוּא אֹר שֶׁהֲרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן וְהָיָה רוֹאֶה בּוֹ מְסוּפָה

הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְהוּא אֹר

שֶׁהֲרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד, וְהָיָה

מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר (תהלים לא) מֶה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר

צִפַּנְתָּ לִירֵאָיו. וְהוּא הָאֹר שֶׁהֲרָאָה הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁהָ רֹאֶה בּוֹ מִגְּלַעַד וְעַד דָּן.

וּבְשִׁעָה שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

שִׁיעַמְדוֹ שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת שֶׁל

רְשָׁעִים, וְהֵם, דוֹר אָנוּשׁ, וְדוֹר הַמַּבּוּל,

וְדוֹר הַפְּלָגָה - גָּנְזוּ אוֹתוֹ כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁתַּמְּשׁוּ

בּוֹ, וְנָתַן אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁהָ

וְהִשְׁתַּמְּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים שֶׁנִּשְׁאַרוּ לוֹ

מִיּוֹם עֲבוּרוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב) וַתִּצְפְּנֵהוּ

שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. וְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָרְחִים נִכְנַס

לְפָנָי פְּרָעָה, לְקַח אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁעָמַד עַל הַר סִינַי לְקַבֵּל אֶת

הַתּוֹרָה, וְהַחֲזִיר לוֹ אוֹתוֹ הָאֹר וְהִשְׁתַּמְּשׁ

בּוֹ כָּל יָמָיו. וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקַרֵּב

אֵלָיו, עַד שֶׁנָּתַן מְסוּהָ עַל פָּנָיו, כְּמוֹ

שֶׁנֶּאֱמַר (שם לד) וַיִּירָאוּ מִגֹּשֶׁת אֵלָיו.

וְהִתְעַטֵּף בּוֹ כְּטָלִית. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קד)

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה.

תִּשְׁעָה רְקִיעִים הֵם וְשִׁכְנָה הִיא עֲשִׂירִית

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה (קד, ב): [זוהר ח"ב פ'

תרומה (ד' קס"ד):] רַבִּי חֲזִיָּא פִּתַח

וְאָמַר, (תהלים קד) עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה נוֹטָה

שָׁמַיִם פִּירִיעָה. פְּסוּקָה זֹה פִּרְשׁוּהוּ,

שֶׁכְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,

הִתְעַטֵּף בְּאוֹתוֹ אֹר קְדָמוֹן וּבָרָא בּוֹ שָׁמַיִם.

וּבֵּא רָאָה, אֹר וְחֲשָׁךְ (לא) הָיָה כְּאֶחָד. אֹר

מִצַּד הַיָּמִין, וְחֲשָׁךְ מִצַּד הַשְּׂמָאל. מֶה עָשָׂה

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שֶׁתִּפְּסֵם כְּאֶחָד וּבָרָא

מִהֵם שָׁמַיִם. מֶה זֶה שָׁמַיִם? אֵשׁ וּמַיִם

שֶׁתִּפְּסֵם כְּאֶחָד וְעָשָׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

וּכְשֶׁנִּתְקַנְנוּ כְּאֶחָד וּמִתַּח אוֹתָם, מִתַּח אוֹתָם

פִּירִיעָה וְעָשָׂה מֵהֵם אוֹת ר', וְזוֹ נִקְרָאת

יְרִיעָה. יְרִיעוֹת, שֶׁהָרִי מֵאוֹת זוֹ הִתְפַּשֵּׁט

אֹר וְנִעְשׂוּ יְרִיעוֹת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאֶת

הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת. וְשִׁבְעָה

רְקִיעִים הֵם מִתּוֹחִים, גְּנוּזִים בְּגִיזָה

עֲלִיוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, וְרִקִּיעַ אֶחָד שֶׁעוֹמֵד

עֲלֵיהֶם. וְלֵאוֹתוֹ רְקִיעַ אֵין גָּוֶן וְאֵין לוֹ

מְקוֹם בְּגִלּוּי, וְלֹא עוֹמֵד לְהִתְבּוֹנֵן בּוֹ (אלא

בַּתְּבוּנָה), וְהִרְקִיעַ הַזֶּה גָּנוּז וּמֵאִיר לְכֻלָּם,

וּמִסִּיעַ אוֹתָם לְמִסְעֵיהֶם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד

כְּרָאוּי לוֹ. אֲלֵא עוֹמֵד בְּהִשְׁכָּל.

מִהֲרִקִיעַ הַזֶּה וְהִלָּאָה אֵין מִי שִׁידַע

וַיִּשְׁגִּיחַ, וַיֵּשׁ לְאָדָם לְסַתֵּם פִּיו

וְלֹא לְדַבֵּר וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּהִשְׁכָּל. מִי שִׁיסְתַּכֵּל

חֹזֵר לְאַחֹר, שָׂאֵין מִי שִׁיְכוּל לְרַעַת. עֶשֶׂר

יְרִיעוֹת הֵן, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה רְקִיעִים. וּמִי הֵם

יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן שֶׁהֵן עֶשֶׂר וְעוֹמְדוֹת לְהוֹדֵעַ

לְחַכְמֵי הַלֵּב? מִי שִׁידַע בְּהֵן, מִסְתַּכֵּל

— תהלים — זוהר תהלים —

ואוכלים. אמרתי להם: יהי חלקי עמכם לעולם הבא, אשריכם בעולם הזה, וטוב לכם לעולם הבא. כעת ידעתי שלא תהיו בבושה כשיבא משה לתבע את עלבון התורה. אמרתי להם: בני, חייכם, היום הזה איזה חדוש התחדש לכם?

אמרו לי הפסוק הזה: (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. ושנה רבי כרוספדאי, גדול התוספת מהאור, שהיה אור שלא היה כמוהו, זהו הוא אור השכל הגדול שנתנהו מאור זיו הודו, וזהו העומד מאחורי הפרגוד. ששנינו, מה שכתוב (תהלים קד) עטה אור כשלמה, מלמד שעשה הקדוש ברוך הוא שאר המלאכים באותו האור הראשון, מאותו האור ממש, התעלה על דעתך כמוהו? אלא מה הוא דבר מבדל ומשפל, כך שאר המלאכים דברים מבדלים ומשפלים, אבל אין השגתם כהשגתו, ששנה רבי כרוספדאי, השגת המלאכים היא השגה גדולה, מה שאין כן למטה מהם. השגה שניה היא השגת השמים, שמשגיגים השגה, מה שלמטה מהם אין משיגיגים כמוהם. השגה שלישית היא השגת המדרגה התחתונה אשר מעפר יסודה, והיא השגת בני אדם, מה שאין משיגיגין שאר הנבראים. וכנגד שלש מעלות הללו יש באדם שלש צורות נפשויות. צורה הראשונה היא הנפש השכלית. השניה היא הנפש המתאנית השלישית היא הנפש הבהמית המתאנית תאוות, והיא הנפש אשר תמלל מעל. ואם תאמר כך, הנפש הראשונה היא נפש הבהמית, כנגד המדרגה התחתונה

בחכמה רבה ובסודות של העולם, ומסתכל למעלה באותו מקום, שכל אחד ואחד נדבק בו, פרט לשני אלה שעומדים בימין ובשמאל, והם גנוזים עם השכינה רבי יוסי אמר, תשעה רקיעים הם, ושכינה היא עשירית. שאם תאמר בשביל שכתוב עשר - הוא חוץ מהשכינה. אם כך, השכינה היא אחת עשרה שעומדת על עשר. אלא ודאי שתשע הן, והם תשעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, והיא העשירית. כמו זה המשכן הוא עשר יריעות.

אנו פרושי העולם: ומתעסקים בתורה בכל יום ויום ולפעמים איננו אוכלים רק מעשבי הבר

עטה אור כשלמה (קד, ט): זוהר חדש פ' בראשית (דף יב:) רבי חזקיה אמר, אני הייתי במקומות הערביים, וראיתי גברים שהיו מסתתרים בין ההרים במערה, ובאו מערב שבת לערב שבת לבתיהם. אמרתי להם: מה זה מה שאתם עושים? אמרו לי: אנו פרושי העולם, ומתעסקים בתורה בכל יום ויום, ולפעמים איננו אוכלים, רק מעשבי הבר. אמרתי להם: ושאר הפעמים, במה אתם מתפרנסים? אמרו לי: אנו מצאנו במדבר עצים שמצמיחים באלוד, ואנו אוכלים אותם. כשמאירה לנו השמועה, מרב שמחה משתמטים מעמנו, ומבשלים אותם ואוכלים, ואותו היום נחשב לנו שהוא כי טוב. ובזמן שלא צומחים אותם העצים, אנו אוכלים עשבים שאנו מוצאים, ומבשלים אותם

ג המִקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ:

— זוהר תהלים —

כְּרוֹב אֶחָד, אַחַר כֵּךְ נִגְלָה עַל כַּנְפֵי רוּחַ.
וְעַד שָׁזָה מִתְעוֹרֵר, לֹא מִתְגַּלֶּה בְּזָה.

כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים

שְׁאֲמַרְנוּ. נֶפֶשׁ הַמְדַבֵּרֶת כְּנֹגֵד הַשָּׁמַיִם,
שֶׁהִיא מַעֲלָה יִתְרָה עַל הָרֵאשׁוֹנָה. נֶפֶשׁ
הַשְּׂכֵלִית כְּנֹגֵד מִדְּרַגַּת הַמְּלֹאכִים, שֶׁהִיא
הַמַּעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה עַל כָּל אֱלֹהִים.

הוֹד וְהָדָר לְבִשְׁתָּ

הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו' (קד, א): [זוהר פ'
ויקרא (ד 97 לב.)] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח,

(תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים, וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל
הַמִּים. מַה עָשָׂה? חֵלֶק אֶת הַמִּים לְשָׁנִים,
מַחְצִית לְמִטָּה וּמַחְצִית לְמַעְלָה, וְעָשָׂה
מֵהֶם מַעֲשִׂים. מֵהַמַּחְצִית הַתַּחְתּוֹנָה עָשָׂה
וְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל
הַמַּחְצִית הַזּוֹת, וְתַקֵּן אוֹתוֹ לְמַעְלָה
עֲלֵיהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם כד) כִּי הוּא עַל
יָמִים יִסְדֶּה. וְאֵת הַמַּחְצִית הָאֲחֵרֶת הָעֲלָה
לְמַעְלָה וְסִדֵּר בּוֹ אֶת הַתְּקוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת,
זֶהוּ שְׁכָתוֹב הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
וְעָשָׂה רִקִיעַ בֵּין שְׁנֵי הַחֻצָּאִים הַלְלוּ, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בראשית א) הֲיִי רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמִּים
וְגו'. וְעֲלֵיהֶם תִּקֵּן וְסִדֵּר עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים
מִתּוֹךְ טְפוֹת טְפוֹת בְּרוּחַ שְׁנֹגְזָרָה בְּתֹאֵר
(במאור) (וסדר מלאכים עליונים קדושים מתוך רוח
שנגזרה מפיו), שְׁכָתוֹב וּבְרוּחַ פִּי כָל צָבָאָם.

גְּדוּדֵי הַצְּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בְּיָוִם
תִּשְׁבְּחוּת בְּבִקְר וְזִמְרוֹת בְּעָרֵב

וּבְאֵלֵינוּ תִקֵּן וְסִדֵּר הַמְזַמְרִים אֶת תִּשְׁבְּחוֹתוֹ
בְּיָוִם, וְהַתְּעַרְבוּ בְּשִׁלְהַבּוֹת אֵשׁ.
וְאוֹתָם גְּדוּדֵי הַצְּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה

עֲטָה אֹר שְׁלֵמָה (קד, ב): [זוהר חדש מדרש
רות (ד 97 צג.)] וְאָמַר רַבִּי שְׁמַלְאִי,
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הִכְנִיס אֹר בְּאוֹר, וְהִלְבִּישׁ זֶה בְּזֶה, וּבְרָא
שָׁמַיִם, שְׁכָתוֹב (שם קד) עֲטָה אֹר כְּשֵׁלֵמָה
נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. וְהָאוֹר הַזֶּה נִקְרָא אֹר
לְבוּשׁוֹ. הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בּוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאוֹתוֹ הָאוֹר הַתַּפְּשֻׁט
בְּהוֹד וְהָדָר, וְנִבְרָא הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב הוֹד
וְהָדָר לְבִשְׁתָּ כּוֹי נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוֹ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק
עָבִים ע"ב י"ג

הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו' (קד, א): [זוהר
ח"א פ' בראשית (ד 97 לב.)] רַבִּי אֲבָא
פִּתַח, (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
בַּמִּים - אֱלוֹ מִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הַכֹּל שְׁבָהֶם
תִּקֵּן בֵּית, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (משלי כד) בְּחֻכְמָה
יִבְנֶה בֵּית וּבְתִבּוּנָה יִתְכַוֵּן. הַשָּׁם עָבִים
רְכוּבוֹ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק עָבִים ע"ב
י"ם. עַב שֶׁהוּא חֶשֶׁךְ, שְׁמַאֲל שְׁעוֹמֵד עַל
יָם זֶה. הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ - זֶה רוּחַ שֶׁל
הַמְּקַדֵּשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה סוּד (שמות כה) שְׁנַיִם
כְּרָבִים זָהָב. כְּתוּב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל
כְּרוֹב וַיַּעֲף וַיִּדָּא עַל כַּנְפֵי רוּחַ. וַיִּרְכַּב עַל

ר עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת מְשַׁרְתֵינוּ אֵשׁ לַחַט: ה יסד אָרֶץ עַל מְבוֹנֵיהָ בַל תַּמוּט

— זוהר תהלים —

שְׁשַׁלְחוּ לוֹ דוֹרוֹן, וְהָיָה מְקַבֵּל לְפָנָיו. אָמַר לְעַבְדּוֹ, לֵךְ וְטַל אֶת הַדּוֹרוֹן הַזֶּה שֶׁהֵבִיאוּ לִי. כִּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוּרִיאֵל, לֵךְ וְקַבֵּל אֶת הַדּוֹרוֹן שֶׁבָּנֵי מְקַרְיָבִים לְפָנָיו. כִּמָּה שֶׁמָּחָה נִמְצָאת בְּכָל, כִּמָּה הַתְּבַשְׂמוֹת נִמְצָאת בְּכָל, כִּשֶׁהִכְהֵן וְהֵלֹוִי וְאוֹתוֹ שֶׁמְקַרְיָב קָרָבן מְכוֹנִים לְהַקְרִיב קָרָבן כְּרָאוֹי בִּיחֹדֶר שְׁלָם.

עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת - מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם יוֹם עוֹשֶׂה

עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת וְגו' (קד, ה) : [זוהר ח"ב פ' שמות (דף י"א)] וְיָקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאכִים שְׁלוּחִים עַל הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת. עֲשֵׂה לֹא כְּתוּב, אֲלֵא עוֹשֶׂה, מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם יוֹם עוֹשֶׂה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַתְּמַנָּה מְמַנֶּה אֶחָד עַל מְצָרִים, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְיָקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָ שֶׁל מַעְלָה מַעְבִּיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר וּמַעְבִּירָם מִשְׁלֹטוֹנָם

עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת וְגו' (קד, ה) : [זוהר ח"ב פ' שמות (דף י"א)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָ שֶׁל מַעְלָה, אוֹתוֹ דִּין מָה יִהְיֶה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַעְבִּיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר, וּמַעְבִּירָם מִשְׁלֹטוֹנָם, וּמְמַנֶּה שְׁלִיטִים אַחֵרִים שֶׁל שְׂאָר עַמִּים. אָמַר לוֹ, וְהָרִי

בַּיּוֹם, תִּשְׁבַּחַת בְּבִקְרַת וּזְמִירוֹת בְּעַרְבֵי. כְּשֶׁמְגִיעַ הַלַּיְלָה, כָּלֵם מִפְּסִיקִים אֶת הַשִּׁירָה. מַעְלִיָּהֶם גְּדוּדֵי אֵשׁ בְּשִׁלְהֶבֶת חֲזָקָה עוֹמְדִים וּמְרִיחִים אֵשׁ אוֹכֵלֶת, וְחוֹזְרִים לְמִקּוֹמָם. וַיֵּשׁ בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁתְּהוֹמֹת עוֹלָם אֵלֹו עַל אֵלֹו, וַיֵּשׁ תְּהוֹם עֲלִיוֹן וְתְהוֹם תַּחְתּוֹן, וּבְכָלֵם שׁוֹרִים בְּעַלְי הַדִּינִים מִצַּד שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. וַיֵּשׁ בְּתוֹךְ צַד הַתְּהוֹם הַתַּחְתּוֹן שִׁלְהֶבֶת שֶׁשׁוֹרְפוֹת זִיקִים שֶׁל אֵשׁ הַמְּמַנִּים עַל דִּינֵי הָעוֹלָם, לְשַׁרְף אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ שִׁיּוּצָאֵת מֵאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר. וְכָלֵם אֵשׁ, וּמְרִאִיָּהֶם אֵשׁ לוֹהֶטֶת, וְעוֹמְדִים בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וּכְשֶׁעוֹלָה עֲשֵׁן הַמְּזֻבָּח, עוֹבְרִים וְעוֹלִים מֵאוֹתָהּ דְרָגָה, שֶׁעוֹמְדִים לְכָלֹת וְלִהְאֹבֵד, וְאוֹתוֹ זָרָם שֶׁל אֵשׁ חֲזָרָה שֶׁל נֶהַר דִּינֹר, שֶׁהוּא תַקִּיף וְעֲלִיוֹן, חוֹזֵר לְמִקּוֹמוֹ, וְכָלֵם נֶהַנִּים מַעֲשֵׂן הַמְּזֻבָּח, מִשׁוּם שֶׁנִּתְמַקֵּן כְּנֶגֶד (הַמְּזֻבָּח) הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן, וּמִשׁוּם כִּן הֵם נֶהַנִּים מְמַנֵּו, וְהֵם קָרְבִים לְכָאֵן. וְעֲשֵׂן אַחֵר עוֹלָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הַרְצוֹן שֶׁל הַכָּל שֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה, שֶׁהוּא נַחַת רִחוּת לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

הָרִי נִתְבָּאָר שֶׁבְּמִזְבַּח עוֹלָה וְנִרְאָה אוּרִיאֵ"ל, כְּמוֹ מְרִאֵה שֶׁל אַרְיָה חֲזָק רוֹבֵץ עַל טְרַפוֹ, וְהָיוּ הַכְּהֵנִים וַיִּשְׂרָאֵלִים רוֹאִים וּשְׂמַחִים, שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהַתְּקַבֵּל בְּרָצוֹן לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְאֵשׁ אַחֶרֶת עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה יוֹרֶדֶת כְּנֶגֶד הָאֵשׁ הַתַּחְתּוֹנָה, וְאֵז אָדָם הוֹלֵךְ (יֵרָא) וּמִזְדַּעְזַע לְפָנָיו אֲדוֹנוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. לְמֶלֶךְ

זוהר תהלים

ושני צדדים, עליונים ותחתונים, כשרוצים לקרב למלך הקדוש, דוחים אותה החוצה. ולכן כשנכנס הלילה, ומלאכים קדושים עליונים כשמתדירים שורות שורות לקרב (לשבת) לרבונם, דוחים את אותו צד החוצה בראשונה, ואחר כך נכנסים לקדש. (ועל זה, כשנכנס הלילה, כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ, ושמי המלך נכנסים לתוך הקדשה).

למלך שהיו לו אבנים יקרות בתבה אחת חקוקה בהיכלו, ואותו מלך היה חכם, וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תבה של אבנים יקרות ומרגליות של שם, נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרך אותו סביב אותה תבה. כל מי שרוצה להושיט ידו לתבה, הרי הנחש קופץ עליו והורגו. אהוב אחד היה למלך. אמר לו המלך, כל פעם שאתה רוצה להכנס ולהשתמש בתבה, תעשה כך וכך לאותו נחש, ותפתח את התבה ותשתמש בגנזים שלי. כך הקדוש ברוך הוא כרך נחש סביב הקדשה, באים מלאכים עליונים לתוך הקדשה - הרי הנחש שם, ופוחדים להטמא בו. (ואם תאמר, זה כלם אש, ואש לא מקבלת טמאה) בא וראה, כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ. משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים. הוא רוח טמאה, והם רוח. רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו. רוח טמאה ברוח קדשה לא מתערבות זו בזו. ומשום כך אותם שנקראו רוח לא יכולים להכנס לפנים

כתוב משרתיו אש להט? אמר לו, יש אש קשה מאש, ויש אש שדוחה אש.

עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קע"ג.) סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה, כלם דוחקים באותו הצד האחר. כשרוצים המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים? יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים ומפילים שנה על כל בני העולם. כיון שהיא יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה ששם אינה שולטת. כיון שנפרדה מהם, הם נכנסים לרבונם, ומשבחים ומודים לפניו. כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם, ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה. ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא רוח טמאה והם רוחות קדושות, עד שמשלחים רוח טמאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם, שהרי קדשה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים. וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם.

—== זוהר תהלים ==—

שְׁכַתּוֹב (תהלים קד, ד) עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת
מְשַׁרְתֵּיךָ אִשׁ לְהֵט. עֲשֵׂה לֹא נֹאמֵר, אֶל־א
עוֹשֶׂה, מְשַׁמֵּעַ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם. אָמַר
רַבִּי אֲבָהוּ, לֹא יִקְשֶׁה לָךְ זֶה, שֶׁהָרִי יֵשׁ
מְלֹאכִים שֶׁנִּבְרְאוּ מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְהֵם
שְׁלוּחִים מִמְּנִים בְּשְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אִם שָׁאֵר הַמְּלֹאכִים שֶׁהֵיוּ
מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד כֶּךָ, נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵיוּ
מִשָּׁם וְקִימוֹת אֶת הַתּוֹרָה, עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה עוֹשֶׂה אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְלֹאכִים עֲלוֹנִים קְדוֹשִׁים.

יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם מְרוּחַ וַיֵּשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם
מֵאֵשׁ זֶה נוֹתֵן מְשֻׁלוֹ לְחִבְרוֹ

עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת וּגו' (קד, ד) : [זוהר חד"ש
חד"ש רות (דף ט"ז)] רַבִּי קִיסְמָא בַר רַבִּי
יִנְאִי פְתַח, (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת
מְשַׁרְתֵּיךָ אִשׁ לְהֵט. יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם
מְרוּחַ, וַיֵּשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם מֵאֵשׁ, זֶה נוֹתֵן
מְשֻׁלוֹ לְחִבְרוֹ, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.
וְעַל זֶה, אוֹתָם שְׁיוֹרְדִים, מְשַׁנֵּי הַיְסוּדוֹת
הָאֵלֶּה יוֹרְדִים. כְּשִׁיּוֹרְדִים, מִתְּלַבְּשִׁים יוֹתֵר
בְּאוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְגַּלְמִים. אוֹתָם
שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִתְּלַבְּשִׁים
בִּיסוּדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יְכוּלִים לְפָרֵחַ
וְלָשׁוֹב לְמְקוֹמָם, וּמִתְעַכְּבִים כָּאֵן. בֵּינָן
שֶׁמִּתְעַכְּבִים כָּאֵן שְׂבַעָה יָמִים זֶה אַחַר זֶה,
לֹא חוֹזְרִים לְשָׁם. וְעַל זֶה וַיִּרְאוּ בְּנֵי
הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם וּגו'. מֵה זֶה כִּי
טַבַּת הַנְּהָ? שֶׁהִיא מֵאִיר הַיְפִי שֶׁלָּהֵן כְּמוֹ
אוֹר עֲלוֹנִין.

בֵּינָן שֶׁהוֹלִידוּ בָנִים, לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְהִכְנִיס אוֹתָם בְּהָרִי

מִשּׁוּם אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה. אוֹתָם שְׂבַפְּנִים
הֵם אֵשׁ, וְאוֹתָהּ אֵשׁ דּוֹחָה אֶת אוֹתָהּ רוּחַ
טְמֵאָה שֶׁלֹּא נִכְנָסֶת לְפָנִים. וּמִשּׁוּם כֶּךָ הִכַּל
דּוֹחִים אֶת הַטְּמֵאָה הַחוּצָה שֶׁלֹּא תִתְעַרֵּב
עִמָּם, וְלָכֵן הַמְּלֹאכִים הָעֲלוֹנִים מְשַׁבְּחִים
אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַר שְׁדוּחִים אֶת
הַטְּמֵאָה הַחוּצָה.

הַמְּלֹאכִים כְּשֶׁעוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה
אֵין יוֹרְדִים לְמַטָּה עַד שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה

עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת וּגו' (קד, ד) : [זוהר ח"ב
פ' פקודי (דף רכ"ט)] בֹּא וּרְאֵה, אֵין
נִשְׁמָה עוֹלָה לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
עַד שֶׁזוֹכֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ שֶׁל מַעֲלָה
לְהִרְאוֹת שָׁם. וְכֵן כְּמוֹ זֶה לֹא יוֹרְדֵת לְמַטָּה
עַד שֶׁמִּתְלַבְּשֶׁת בְּלְבוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה.
כְּמוֹ כֵן הַמְּלֹאכִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁלְמַעֲלָה,
שְׂכַתּוֹב בָּהֶם (תהלים קב) עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ
רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּיךָ אִשׁ לְהֵט, כְּשֶׁעוֹשִׂים
שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵין יוֹרְדִים לְמַטָּה
עַד שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְהַכֵּל הוּא כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ לְשָׁם.
וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ שֶׁנִּשְׁמָה לֹא עוֹלָה אֶלֶּא בְּלְבוּשׁ
שְׂמַאִיר.

שְׁנוֹ רְבוּתֵינוּ: כָּל יוֹם וַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים וְאֵלּוֹ הֵם - נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים

עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת וּגו' (קד, ד) : [זוהר חד"ש
פ' בראשית (דף י"ג)] שְׁנוֹ רְבוּתֵינוּ, כָּל
יוֹם וַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מְלֹאכִים
קְדוֹשִׁים, וְאֵלּוֹ הֵם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים. זֶהוּ

—== זוהר תהלים ==—

העולם, והקדוש ברוך הוא בשביעי של הכל. שבעה שחקים (רקיעים) למעלה, ובכל אחד ואחד כוכבים ומזלות ושמש ושמשמים בכל רקיע ורקיע. ובכלם מאלו, מרכבות אלו על אלו, לקבל עליהם על מלכות רבונם, ובכל הרקיעים יש מרכבות ושמשים משנים זה מזה אלו על אלו, מהם בשש כנפים, ומהם בארבע כנפים. מהם בארבע פנים, ומהם בשתי פנים, ומהם באחת. מהם אש לזהט, ומהם מים. מהם רוח. זהו שכתוב (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. וכל הרקיעים אלו על אלו כגלדי בצלים, אלו למטה ואלו למעלה. וכל רקיע ורקיע הולך ורועש מאימת רבונם. על פיו נוסעים, ועל פיו עומדים. ומעל לכלם הקדוש ברוך הוא שנושא הכל בחילו ותקפו. כמו כן שבע ארצות למטה, וכלם בישוב, פרט שאלה עליונים ואלה תחתונים. וארץ ישראל עליונה מהכל, וירושלים עליונה מכל ישוב.

והברינו יושבי הדרום ראו בספרי
הקדמונים ובספרו של אדם, שכתב מחלקים כל הארצות הללו, שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה, אלו על אלו ואלו על אלו, ובין כל ארץ וארץ רקיע מפריד בין זה לזה, ולכן כל הארצות מפרשות בשמות, וביניהן גן עדן וגיהנם, ויש ביניהן בריות משנות אלו מאלו, כמו שלמעלה, מהן בשתי פנים ומהן בארבע ומהן באחת, ומראה של אלה אינו כאלה. ואם תאמר, הרי כל בני העולם יצאו מאדם, (אינו כד

החשך, שנקראים הררי קדם, וקשר אותם בשלשלאות של ברזל. ואותן השלשלאות משקעות עד לתוך התהום הגדולה, ושם מלמדים כשפים לבני האדם. בלעם נטל משם את כשפיו, ולמד מהם, באותם ההרים. זהו שכתוב (במדבר כג) מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהררי קדם. ומשם התעטרו כל יודעי הכשפים שבעולם. ומתוך שהיו מקטרגים על רבונם בראשונה ועד היום הזה, הם מקטרגים לרבונם במה? באותם הכשפים, שמכחישים פמליא של מעלה. ואלמלא אותן השלשלאות המשקעות בתוך התהום הגדולה ואחוזים בהם בתפיסה רבה, היו מחריבים את העולם, והעולם אינו יכול לסבל. ושם, באותם הרי החשך, יונקים מצד הצפון, שהרי מאותו הצד כל אותם המינים מתעוררים בעולם.

ראינו בספרי הקדמונים ובספרו של אדם שכתב מחלקים כל הארצות הללו שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה

עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט
(קד, ד): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (ד טו)] אם זבח שלמים קרבנו. רבי יהודה פתח, (בראשית א) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. בא ראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם - ברא שבעה רקיעים למעלה, ברא שבע ארצות למטה, שבעה ימים, שבעה נהרות, שבעה ימים, שבעה שבועות, שבע שנים, שבע פעמים. שבעה אלפי שנים יהיה

עולם ועד: ו תהום בלבוש כפיתו על הרים ועמדי מים: ז מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון: ח יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת להם: ט גבול שמת כל יעברון כל ישובון לבסות הארץ: י המשלח מעינים בנחלים בין

זוהר תהלים

חדש מדרש רות (דף צג) בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה כתוב? (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כיון שראו המים יבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה ככראשונה, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא ונסו, שכתוב (תהלים קד) מן גערתך ינוסון. ואף על פי שהיו נסים, לא היו משתככים. מה הטעם? מפני שהיו מכסים עליה בתחלה, ועכשו נסים מפניה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטל כמין צרור של חרש, וחקק בו שמו של שבעים ושנים שמות והשליך לתוך המים, ועמדי מיד ונשתככו. ובאיזה מקום עמדו? בציון, שכתוב (שם ו) מציון מכלל לפי, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.

המשלח מעינים בנחלים - ישקו כל חיתו שדי - פסוקים אלו אמרם דוד המלך ברוח הקדש

המשלח מעינים בנחלים וגו' (קד, ט): זוהר ח"ג פ' חקת (דף קפ"א) פתח רבי

שמעון ואמר, (תהלים קד) המשלח מעינים בנחלים וגו'. ישקו כל חיתו שדי וגו'. פסוקים אלו אמרם דוד המלך ברוח הקדש, ויש להסתכל בהם. בא וראה, בשעה שחקמה עליונה מכה בחקיקות, אף על גב שהיא נסתרת בכל הצדדים, נפתח ושופע ממנה נהר אחד מלא (וממלא לשערים) בשערים עליונים. כמבוע ומקור

שלא) וכי ירד אדם הראשון לכל הארצות והוליד בנים? וכמה נשים היו לו? אלא אדם לא נמצא אלא בעולם העליון הזה מכלם, שנקרא תבל, כמו שאמרנו, שכתוב (משלי ח) (משחקת בתבל ארצו) ויצו לתבל ארצו. והתבל הזו אחוזה ברקיע שלמעלה ונאחזת בשם העליון. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בצדק ודאי. משום כך בניו של אדם נמצאים בארץ העליונה הזו שנקראת תבל. והם עליונים על הכל, כמו שלמעלה.

מה הטעם? כמו שלמעלה לכל הרקיעים יש רקיע עליון מכלם, ולמעלה נמצא כסאו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. אף כאן בתבל הזו נמצא המלך של הכל, ומיהו? אדם, מה שלא נמצא בכל התחתונים. ואותם תחתונים מאיפה באו? אלא מהאדים (מעשן) של הארץ והסיוע של הרקיע שלמעלה, יוצאים בריות משנות אלו מאלו, מהם בלבושים, מהם בקלפות, כתולעים הללו שנמצאות בארץ, מהן בקלפות אדמות, שחורות ולבנות, ומהן מכל הגונים. כך כל הבריות כמו כן, ולא נמצאים בקיום, רק עשור שנים (או יותר. ס"א מעט או פחות מעט).

כשהארץ מתמוטטת אינה מתמוטטת אלא ממקום ארץ ישראל שהוא מקום העולם

מן גערתך ינוסון וגו' (קד, ט): [פסוק ד' זוהר

הַרִים יִחַלְבוּן: יֵא יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם: יב עֲלֵיהֶם עוֹף

זוהר תהלים

שְׁנַמְצָאוֹת בְּרֻכּוֹת מִהַשְׁקָאָת הַנַּחַל הַעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל. וּבִשְׂעָה שֶׁהַעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּדִין, שֶׁבְּרֻכּוֹת לֹא נִמְצָאוֹת לְרֵדֶת בְּעוֹלָם, אִזּוּ נִטְמָא הַמְּקַדָּשׁ. (ובשעה שאין נמצאות ברכות לרדת למטה, אז העולם יושב בדין. ומצד שמאל מתעוררת רוח ומתפשטת בעולם) וְכַמָּה חִבְלוֹת שֶׁל מְזִיקִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם וְשׁוּרִים (בכמה מקומות) עַל בְּנֵי אָדָם, וּמִטְמָאֵת אוֹתָם אוֹתָהּ הַרוּחַ, כְּמוֹ בֶן אָדָם שֶׁגּוֹעַ (כבר הרוח הזו) וְרוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עָלָיו. כֵּן גַּם שׁוֹרָה, לְמִי שִׁיקְרָב אֱלֹיוּ.

זֶהוּ שְׁכַתּוֹב תַּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן וְגו'. פְּסוּק זֶה מֵהוּ אוֹמֵר? אֵלָּא תַּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן, שֶׁהָרִי לֹא הִשְׁקוּ לְהַמְצֵא בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָמוֹת. תּוֹסֵף רוּחַם יִגְוְעוּן, (לעורר) וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵר מִצַּד שְׁמָאל, וְרוּחַ טְמָאָה שׁוֹרָה עַל בְּנֵי אָדָם, עַל אוֹתָם שְׁמַתּוֹ וּמִי שֶׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וְעַל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, מָה רְפוּאָתָם? זֶה שְׁכַתּוֹב וְאֵל עֶפְרָם יִשׁוּבוּן. זֶה עֶפְרַיִם שֶׁרַפְתָּ הַחֲטָאָת (והעפר המקדש שלמעלה) בְּשִׁבִיל לְטַהֵר בּוֹ, וְהִינּוּ סוּד (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה. לְאַחַר שֶׁחֲזָרִים לְעֶפֶר זֶה בְּשִׁבִיל לְטַהֵר בּוֹ, נִעְבְּרַת רוּחַ הַטְּמָאָה, וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵר קְדוּשָׁה וְשׁוֹרָה בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, יִבְרָאוּן וְיִרְפְּאוּ בְּרְפוּאָה עֲלֵיוֹנָה שֶׁל רוּחַ אַחֵר. וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה, שֶׁהָרִי נִטְהָרָה (אשה לבעלה), וְחֲדוּשׁ הַלְּבָבָה נִמְצָא, וְכֹל הַעוֹלָמוֹת מִתְבָּרְכִים. אֲשֶׁרִי חָלַק יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם עֵצָה שֶׁכֻּלָּה רְפוּאָה כְּדִי שִׁיזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְיִמְצְאוּ טְהוּרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, קְדוּשִׁים

שֶׁל מִים שֶׁמְמַלֵּא כְּלֵי גְדוֹל מִמֶּנּוּ, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים מִבוּעֵים שֶׁל נַחְלִים וְנִהְרֹת בְּכָל צֶד - כֵּן זֶה, בְּשִׁבִיל דְּקִיק אַחַד שֶׁלֹּא נוֹדָע, מוֹשֵׁף וְשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא וּמְמַלֵּא לְאוֹתוֹ נַחַל עֵמֶק, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים מִבוּעֵים וְנַחְלִים וּמִתְמַלְאִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים וְגו'. אֵלָּה נִהְרֹת עֲלֵיוֹנֵי קְדָשׁ שֶׁל אֶפְרַסְמוֹן זָךְ, וְכֹלֶם מְשָׁקִים כְּאֶחָד מֵאוֹתָהּ נִבְעֵת הַנַּחַל הָעֲלִיוֹן הַקְּדוּשׁ שִׁיּוֹצֵא וְשׁוֹפֵעַ. אַחֵר כֵּן, יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי, הִינּוּ שְׁכַתּוֹב (בראשיתב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאִשִׁים. אַרְבָּעָה רְאִשִׁים אֵלָּה הֵם חֵיתוֹ שְׂדֵי, כֹּלֶם כָּל אוֹתָן מְרַכְבוֹת וְכֹל אוֹתָם חֵילוֹת שֶׁשְׂדֵי אַחֲזָה בָהֶם. אֵל תִּקְרִי שְׂדֵי אֵלָּא שְׂדֵי, שֶׁהוּא נוֹטֵל וּמְשַׁלֵּם אֶת הַשֵּׁם מִסוּד הָעוֹלָם.

יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם - אֵלָּה אוֹתָם שְׁכַתּוֹב בָּהֶם (יחזקאל א) וְהַאֲפִנִים יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאֲפִנִים. מִי הַחַיָּה? אֵלָּא אֵלוֹ חֵיתוֹ שְׂדֵי, אַרְבַּע הֵן, וְכֹל אַחַת וְאַחַת לְצַד אַחַד שֶׁל הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא חַיָּה, וְאֲפִנִים מוֹל כָּל אַחַד וְאַחַד. וְלֹא הוֹלִכִים אֵלָּא מְרוּחַ אוֹתָהּ חַיָּה שֶׁהוֹלֶכֶת עֲלֵיהֶם, וְכֹאֲשֶׁר אֵלָּה מְשָׁקִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָה עֲלֵיוֹנָה, כֹּל שְׂאֵר הַחֵילוֹת הָאַחֵרִים מְשָׁקִים וּמְרוּיִם וּמְשַׁתְּרָשִׁים בְּשְׂרָשֵׁיהֶם, וְנִאֲחָזִים אֵלָּה בְּאֵלָּה בְּדַרְגוֹת יְדוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן וְגו'. מִשְׁקָה הָרִים מְעֲלִיּוֹתֵיו וְגו' - אֵלוֹ שְׂאֵר דַּרְגוֹת עֲלֵיוֹנוֹת. אַחֵר כָּל זֶה - מְפָרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ, (למטה, וכל העולמות וכו') אָרֶץ עֲלֵיוֹנָה קְדוּשָׁה. וְכִשְׁהִיא מִתְבָּרְכָת, כָּל הַעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, וּמִתְבָּרְכִים. וְזֶה בְּשַׁעַה

הַשָּׁמַיִם יִשְׁבֹּן מִבֵּין עַפְּאִים יִתְּנוּ קוֹל: יג מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ
תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: יד מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהמָה וְעֵשֶׂב לְעִבְדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן

זוהר תהלים

עֲלִיּוֹתָיו? כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁכָתוּב (שם)
הַמְקַרֵּה בְּמֵים עֲלִיּוֹתָיו. מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ
תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ - סוּד שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר שְׁשׁוּפֵעַ
וַיּוֹצֵא לְמַטָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב עֲשֵׂה פְרֵי אֲשֶׁר
יָרְעוּ בּוֹ וְגו', וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בְּשִׁעָה שְׁבַנֵי אָדָם בָּאִים לְעִבְדוֹת רְבוֹנִים
בְּקַרְבְּנֵיהֶם וּבִתְפִלָּה שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם
וְכֵן עֵשֶׂב זֶה מְזַמֵּן וּמוֹכֵן לְעִבְדוֹת הָאָדָם
לְהִתְתַּקֵּן בְּתַקּוּנוֹ פְּרָאוֹי

מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהמָה וְגו' (קד, יג): [זוהר
ח"א פ' בראשית (דף יח):] תְּדַשָּׂא

הָאָרֶץ דִּשָּׂא עֵשֶׂב וְגו' (בראשית א, יא) כָּאֵן
הוֹצִיאָה כֹחַ בְּאוֹתָם מֵים שֶׁהִתְפַּנְסוּ לְמִקּוֹם
אֶחָד וְשׁוֹפְעִים בְּתוֹכוֹ תוֹף טְמִירוֹת נִסְתַּרְתָּ,
וַיּוֹצֵאִים בְּתוֹכוֹ טְמִירִים עֲלִיּוֹנִים וְצִבְאוֹת
קְדוּשִׁים, שְׁכָל אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מִתְקַנְיִם
אוֹתָם בְּתַקּוּן הָאֱמוּנָה בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת
רְבוֹנִים. וְזֶה סוּד (תהלים קד) מִצְמִיחַ חֲצִיר
לְבִהמָה וְגו'. זֶה בְּהִמָּה שְׂרוּכְצַת עַל אֶלְף
הָרִים, וּמְגַדְלִים לָהּ בְּכָל יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר,
וְחֲצִיר הַזֶּה, אוֹתָם מְלֹאכִים שְׁלִיטִים לְפִי
שְׁעָה שְׁנִבְרָאוּ בְּשָׁנֵי וְעוֹמְדִים לְמֵאכָל שֶׁל
הַבְּהִמָּה הַזֶּה. בְּגַלֵּל שֵׁשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֵת אֵשׁ.
וְעֵשֶׂב לְעִבְדוֹת הָאָדָם - עֵשֶׂב זֶה הָאוֹפְנִים
הָאֵלֶּה וְחִיּוֹת וְכַרְוּבִים, שְׁכָלָם מִתְקַנְיִם תוֹף
תְּקוּנֵיהֶם וְעוֹמְדִים לְהִתְתַּקֵּן בְּשִׁעָה שְׁבַנֵי
אָדָם בָּאִים לְעִבְדוֹת רְבוֹנִים בְּקַרְבְּנֵיהֶם
וּבִתְפִלָּה, שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב זֶה
מְזַמֵּן וּמוֹכֵן לְעִבְדוֹת הָאָדָם לְהִתְתַּקֵּן

לְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (יחזקאל לו)
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מֵים טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם.

וַיִּשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי וְגו' (קד, יא): [זוהר ח"ב
פ' פקודי (דף רכ'):] אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן
מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'.
רַבִּי חֲזִיא פִּתַּח, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים
אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא וְגו'. פְּסוּקַת זֶה
פְּרִשְׁוֵהוּ וְנִתְבָּאֵר, אַבְּל כָּל הַנְּחָלִים - אֵלוֹ
סוּדוֹת הַנְּחָלִים וְהַמְעִינּוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׁמֵתֵמְלֵאִים וַיּוֹצֵאִים (מבועים קדושים) לְהָאִיר
וּלְמֵלֵא אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁהַיָּם הַגָּדוֹל
הַזֶּה הִתְמַלֵּא מִצַּד אוֹתָם הַנְּחָלִים, אִזּוֹ הוּא
מוֹצֵיא מֵים וּמִשְׁקָה אֶת כָּל חֵיֹת הַבַּר, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (תהלים קד) וַיִּשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי. מֵה
כְּתוּב לְמַעְלָה? הַמִּשְׁלַח מַעְיָנִים וְגו'. וְאַחַר
כֵּן - וַיִּשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים
צְמָאִים. אֵלֶּה הֵן הַמְּרַכְּבוֹת שְׁלֵמָטָה,
שְׁכָאֲשֶׁר הַיָּם לוֹקַח אוֹתָם, אֶת כָּלֵם הוּא
לוֹקַח וְשׁוֹאֵב אוֹתָם לְתוֹכוֹ, וְאַחַר כֵּן
מוֹצֵיא מֵים לְצַד אַחַר, שֶׁהֵן הַמְּרַכְּבוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלֵמָטָה, וּמִשְׁקָה אוֹתָם, וְכָלֵם
הִתְמַנּוּ וּנְפַקְדוּ בְּשֵׁם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה מ)
לְכָלֵם בְּשֵׁם יְקָרָא. וּמִשׁוּם כֵּן, אֵלֶּה פְּקוּדֵי
הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת.

מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו

מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו (קד, יג): [זוהר ח"א פ'
בראשית (דף ג'):] מִשְׁקֵה
הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע
הָאָרֶץ. מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו, מֵה זֶה

הָאָרֶץ: טו וַיֵּין יִשְׁמַח לְבַב אֲנוּשׁ לְהִצְהִיל פָּנִים מִשְׁמֵן וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד:

— זוהר תהלים —

שמחה הוא בא, ומהו סוף הפסוק? להצחיל פנים משמן, ודאי ממקום שנקרא שמן. בא ראה, שירת היין חדוה, הוא מקום שכל שמחה יוצאת ממנו, וסופו דין, מה הטעם? משום שסופו מקום פנוס של הכל, דין הוא, ובו נדון העולם, ולכן ראשית חדוה, וסוף דין. משום כך להצחיל פנים משמן, ממקום שכל חדוה יוצאת ממנו.

וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד, איזה לחם? אלא לחם סועד [סומך] את העולם. ואם תאמר שבו תלוי לבדו סעד העולם – לא כך, שהרי לילה בלי יום לא נמצא, ולא צריך להפרידם. ומי שמפרידם יתפרד מהחיים, והיגנו שכתוב (דברים ח) למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, משום שלא צריך להפריד. ואם תאמר, דוד איך אמר ולחם לבב אנוש יסעד, הואיל ולא תלוי בו לבדו סעד כל העולם? אלא דיוק הדבר ולחם, וא"ו התוסף, כמו ויהי, ועל זה הכל נמצא באחד. בא ראה, מי שמברך על המזון, לא יברך על שלחן ריק, וצריך להמצא לחם על השלחן וכוס של יין בימין, מה הטעם? בשביל לקשר שמאל בימין, ולחם שיתברך מהם ולהתקשר בהם, ולהיות הכל קשר אחד, לברך את השם הקדוש כראוי. שהרי לחם נקשר ביין, ויין בימין, ואז הברכות שורות בעולם, והשלחן נתקן כראוי. אמר רבי יצחק, אלמלא לא הודמנה לנו דרך זו אלא לשמע הדברים

בתקונו כראוי. וכשהם מתתקנים באותה עבודת האדם, אחר כך יוצאים מהם מזונות וטרף לעולם, שכתוב (שם) להוציא לחם מן הארץ. וזהו עשב מזריע זרע, שהרי חציר לא מזריע זרע, אלא מזדמן למאכל של אש קדושה, ועשב לתקון העולם. וכל זה להוציא לחם מן הארץ. כל התקונים של בני האדם שמתקנים את עשב הארץ הזה, שעבודתם לרבונום לספק על ידם מאותה ארץ טרף ומזונות לעולם הזה ולהתברך בני אדם מברכות של מעלה.

מלך המשיח יראה שמחה לישראל וכלו דין לעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות

וַיֵּין יִשְׁמַח לְבַב וגו' (קד, טו): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמז)] דבר אחר כפי ביין לבשו – כמו היין הזה, מראה שמחה, וכלו דין [לעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות]. כך גם מלך המשיח, יראה שמחה לישראל, וכלו דין לעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות. כתוב (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, זו רוחו של מלך המשיח, ומיום שנברא העולם הוא רוחץ לבושו ביין העליון. ראה מה כתוב אחריו, חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב. זה יין העליון, (שמחה של התורה) של התורה שמרוה, ממנו שותה. ולבן שנים מחלב, שהרי התורה יין וחלב, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כתוב (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש [למה? משום שממקום של

מִזְּיָבְעוֹ עֲצֵי יְהוּדָה אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָמְעוּ: יוֹ אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ

זוהר תהלים

הָלָלוּ - דִּי לָנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֶאֱמָה הוּא לְתִינוּק זֶה שְׁלֵא יָדַע כָּל זֶה, וְאָנִי פוֹחַד עָלָיו אִם יִתְקִים בְּעוֹלָם מְשׁוּם זֶה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְלָמָּה? אָמַר לוֹ, מְשׁוּם שְׁתִּינוּק זֶה יִכּוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם שְׁאִין רְשׁוּת לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, וְאָנִי פוֹחַד עָלָיו, שְׁעַד שְׁלֵא נִגְיַע לְפָרְקוֹ וְיִשְׁגִּיחַ וְיִסְתַּכֵּל וְיַעֲנִישׁוּ אוֹתוֹ. שְׁמַע אוֹתוֹ הַתִּינוּק. אָמַר, אִינִי פוֹחַד מִעֲנֵשׁ לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְשַׁעָה שְׁאֵבָא הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, בְּרַךְ אוֹתִי וְהִתְפַּלֵּל עָלַי, וְיִדְעִתִּי שְׁזִכּוֹת אָבִי תִגַּן עָלַי. אָמְרוּ לוֹ, וּמִי הוּא אָבִיךָ? אָמַר, [אִין רַבִּי יְהוּדָה] בְּנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן. לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהִרְפִּיכוּ אוֹתוֹ עַל כַּתְּפֵיהֶם שְׁלֵשָׁה מִלִּין.

וּמָה יִי"ן צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֵא יִתְנַסֵּף לְעִבּוּדָה זָרָה גַם כִּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה וְכָל סוּדוֹתֶיהָ

בְּרֵאשִׁית, ב' מִבְּרֵאשִׁית, ל' מִלְּעֵינִי כָּל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ ל"ב שָׁנִי. זֶה ל"ב ל"ב (הַם) שָׁנִים - ס"ד, חֶסֶר שְׁמוֹנֶה לְע"ב, שֶׁהוּא וְיִכְלוּ. הֵם שְׁבַעָה יְמֵי בְּרֵאשִׁית. שְׁמִינִי מָהוּ? שְׁבַעָה יְמֵי בְּרֵאשִׁית עִם (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדַת אָדָם. זֶה ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן בִּינָן. מָה זֶה לְהַצְהִיל פָּנִים מִשְׁמָן? אֵלּוּ שָׁנִים עָשָׂר פָּנִים - אַרְבַּעָה שֶׁל אַרְיָה, אַרְבַּעָה שֶׁל שׁוֹר אַרְבַּעָה שֶׁל נֶשֶׁר, שֶׁהֵם: מִיכָאֵל אַרְיָה, אַרְבַּע פָּנִים שֶׁלוֹ יְהוֹנָה. אַרְבַּע פָּנֵי שׁוֹר, וְהוּא גְּבַרְיָאֵל, וְהֵם יְהוֹנָה. אַרְבַּע פָּנֵי נֶשֶׁר, וְהוּא נוּרְיָאֵל, וְהֵם יְהוֹנָה. וְהֵם מְמַנִּים תַּחַת חֶסֶד פַּח"ד אֲמַת, דְּרַגּוֹת שְׁלֵשֶׁת הָאֲבוֹת. וּפְרָשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְעוֹלָם (נְקוּדִים) הָאוֹרוֹת לְחֻשְׁבוֹן יב"ק. וְהֵם מְלַךְ מְלַךְ יְמִלָּךְ, יְהוֹנָה אֶהְיֶה אֲדַנְיָ. סָף הַכֵּל - יב"ק.

אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל מְלָאכִים שְׁלִיחִים שְׁנִבְרָאוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית וְכָלֵם אֵשׁ לוֹהֶטֶת

וְיִינן יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו' (תהלים קד, טו):
[זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רט"ו):] זֶה יִינן הַתּוֹרָה. שְׁכָף עוֹלָה יִינן, כְּחֻשְׁבוֹן סו"ד. וּמָה יִי"ן צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֵא יִתְנַסֵּף לְעִבּוּדָה זָרָה, גַם כִּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה, וְכָל סוּדוֹתֶיהָ, וְלֹא מְשָׁקִים אוֹתָם, רַק לִירְאָיו. וְלֹא לְחֲנָם עוֹשִׂים כְּמָה מַצּוֹת בֵּינָן וּמְבָרְכִים בּוֹ אֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִינן יֵשׁ שְׁנֵי גּוֹנִים - לְבָן וְאָדָם, דִּין וְרַחֲמִים, וְהֵינּוּ ב' תּוֹסֶפֶת בֵּינָן. כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה לְבָנָה וְאָדָמָה. לְבָן מַצַּד יְמִין, אָדָם מַצַּד שְׂמָאל. וּמָה זֶה לְבַב אָנוּשׁ? לֵב הִיָּה לוֹ לומר! אֵלֶּא שְׁיֵשׁ לֵב מְסוּר לְלֵב, וְהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה

אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל מְלָאכִים שְׁלִיחִים שְׁנִבְרָאוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, וְכָלֵם אֵשׁ לוֹהֶטֶת

זוהר תהלים

נטע. אשר שם צפרים יקננו, בצלם מקננות נשמות הצדיקים, וכל חילות הקדש נזונים משם. חסידה - בתו של אברהם אבינו, שנקרא חסיד, ועשה חסד עם כל בני העולם, בגלל זה נקראת חסידה. ברושים ביתה, בין זרועות עולם יושבת.

גן עדן באיזה מקום הוא? רבי יהודה אמר למעלה מערבות הוא. רבי יוסי אמר בערבות הוא שהרי שנינו שם גנזי חיים טובים ברכה ושלום ונשמתן של צדיקים

ישבעו עצי ה' וגו' (קד, טז): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלז):] שנינו שם, בארבע פעמים [בשנה] בשעה בכל יום העדן מנטף על הגן, ויוצא מאותם הטפות נהר גדול המתחלק לארבעה ראשים, ושמונה וארבעים טפות מנטף בכל יום, ומשם שבעים אילני הגן. זהו שכתוב (תהלים קד) **ישבעו עצי ה'.** רבי תנחום אמר, מכאן (שם) משקה הרים מעליותיו. איזו היא עליה? זהו עדן. ועדן באיזה מקום הוא? רבי יהודה אמר, למעלה מערבות הוא. רבי יוסי אמר, בערבות הוא, שהרי שנינו שם גנזי חיים טובים ברכה ושלום ונשמתן של צדיקים, והגנוז העליון. הוא עדן למטה מכון כנגדו גן בארץ ונוטל ממנו שפע בכל יום.

ישבעו עצי ה' וגו' (קד, טז): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קסג):] בא ראה, (תהלים קד) **ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע.** מי הלבנון? הרי פרוהו ונתבאר. הפסוק הזה, אשר שם צפרים יקננו חסידה

חציר? משום שצומחים כחציר זה בעולם, שכל יום יום נקצרו כעת, ואחר כך צומחים וחוזרים כמקדם. ולכן כתוב מצמיח חציר לבהמה, זהו שכתוב (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. ושנינו, אלה הרים מעלים לה בכל יום יום, ובכל הר והר יש ששים רבוא, והיא אוכלת. ועשב לעבדת האדם - אלו אותם נשמות הצדיקים, שאותו אדם שרוכב ושולט על בהמה זו אוכל ומכניסם בתוכו, ובזכותם נזון כל העולם מאותו אדם, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וגו'. ועל זה כתוב האדם, אותו שנודע, כדי להוציא לחם מן הארץ, להוציא מזון לעולם מהארץ הקדושה. וזין - זה זין עתיק ששופע מלמעלה. ישמח לבב אנוש - אנוש זה סוד של אותו נער שעלה לשיבה וחזר כמקדם. ועל זה כתוב (תהלים קג) אנוש כחציר ימיו.

להציהיל פנים - אלו אותם פנים שנקראים פנים גדולות ופנים קטנות. משמן, משפע העולם הבא, שמן ומשחה קדוש עליון. ולחם לבב אנוש יסעד - אותו לחם שמזילים השחקים, וטוחנים מן למאכל של צדיקים סתם, ומשם שופע לכמה חילות שנקראים לבב אנוש, והכל בא משפע עליון. **ישבעו עצי ה' -** אלו אותם עצים עליונים פנימיים. ארזי לבנון אשר נטע, שהרי נעקרו ונטעם הקדוש ברוך הוא. מה בין עצי ה' לארזי לבנון? עצי ה' - אלו עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. ארזי לבנון - אלו חמשים שערים שנקראים חמש מאות שנה. אשר

— תהלים — זוהר תהלים —

וְחִזַּק שָׁבוּ יֵשׁ מְזוֹן לְכָל נִקְרָא עֵץ הַחַיִּים.
הַאֵילָן שְׁנִטֵּעַ שֶׁרָשִׁיו בְּאוֹתָם הַחַיִּים, וְהַכֹּל
הוא נֶאֱהָ. וְשִׁנִּינוּ, אוֹתוֹ הִנְהַר הוֹצִיא
נְחָלִים עֲמָקִים בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּזֶן וְלַהֲרוֹת עֲצִים וּנְטִיעוֹת, שֶׁכְּתוּב
(תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
נִטְעוּ. וְאוֹתָם הִנְחָלִים שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים
וּמִתְכַּנְּסִים לְשָׁנֵי עֲמוּדִים, וְאוֹתָן בְּרִיתוֹת
(שתיים) קוֹרְאִים לָהֶן יְכִי"ן וְכוּע"ז, וְיִפְּהָ.
וּמִשׁוּם יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וּמִשָּׁרִים
אוֹתָם בְּדִרְגָה אַחַת שֶׁנִּקְרָאת צִדִּיק, שֶׁכְּתוּב
(משלי י) וְצִדִּיק יְסוּד עוֹלָם. וְכֹלָם הוֹלְכִים
וּמִתְכַּנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא ים, וְהוּא
ים הַחֲכָמָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁהָרֵי מְגִיעִים לְמְקוֹם הַזֶּה וְלֹא שְׁבִים -
כְּתוּב אַחֵר כֶּךָ, אֵל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הֹלְכִים
שֶׁם הֵם שְׁבִים לְלֶכְתָּ, מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ נִהַר
לֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים. הֵם שְׁבִים, לְאֵיזָה
מְקוֹם הֵם שְׁבִים? לְאוֹתָם שְׁנֵי עֲמוּדִים,
נִצַּח וְהוֹד. לְלֶכְתָּ, בְּצִדִּיק הַזֶּה, לְמִצְא
בְּרֻכּוֹת וְשִׂמְחָה. וְזֶהוּ הַסוּד שֶׁשִּׁנִּינוּ, (תהלים
קד) לְוִיֹּתָן זֶה יִצְרֶתָ לְשִׂחָק בּוֹ, זֶה צִדִּיק.
כֵּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתַת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. מִי זֶה
עֵתוֹ? (זו עתו של צדיק) זֶה הַגְּבִירָה, שֶׁנִּקְרָאת
עֵתוֹ שֶׁל צִדִּיק, וּמִשׁוּם כֶּךָ כֵּלָם מִחֲכִים
לְעֵתוֹ הַזֶּה. כָּל אֵלֹהִים שֶׁנִּזְזוּנִים לְמִטָּה, מִמְּקוֹם
זֶה נִזְזוּנִים, וְסוּד זֶה בְּאֲרָנוֹ, (שם קמה) עֵינֵי כָל
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְגו', כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ.

בא רָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁהַכֹּל הַזֶּה מְבֹשֵׁם אֶת
עֵתוֹ וּמִתְחַבֵּר עִמוֹ, אֲזַי כָּל הָעוֹלָמוֹת
בְּשִׂמְחָה וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּבְרֻכּוֹת, אֲזַי נִמְצָא
שְׁלוֹם בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים, וְכִשְׁגּוֹרְמִים

בְּרוּשִׁים בֵּיתָה - אֲשֶׁר שֶׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ,
בְּאֵיזָה מְקוֹם? בְּלְבָנוֹן. וְאֵלֹהֵי הַן שְׁתֵּי
הַצִּפְרִים שֶׁאֲמָרְנוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וּמֵאֵלֹהֵי
נִפְרְדוֹת כַּמָּה צִפְרִים אַחֲרוֹת. אֲבָל אֵלֹהֵי
עֵלְיוֹנוֹת, וְיוֹצֵאת מִן לְבָנוֹן, שֶׁהוּא [סתום]
לְמַעֲלָה, וְסוּד הַדְּבָר - וְלִלְבָן שְׁתֵּי בְנוֹת
וְגו'. חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה, [זו לאה]
בְּאוֹתָם שֶׁשָּׂה בָנִים עֵלְיוֹנִים, שֶׁשֶׁת צִדְדֵי
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. לְמָה נִקְרָא חֲסִידָה?
אֵלָּא הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן הַזֶּה, אֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא
נִקְבָה, קוֹרְאִים לוֹ זָכָר. שֶׁכָּאֲשֶׁר מִתְפַּשֵּׁט,
כָּל טוֹב וְכָל הָאוֹר יוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם
שֶׁהִיא חֲסִידָה, יוֹצֵא [משם] מִמֶּנָּה חֶסֶד,
שֶׁהוּא הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, שֶׁכְּתוּב (בראשית א)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וְעַל זֶה בְּרוּשִׁים
בֵּיתָה. בְּרוּשִׁים - אֵל תִּקְרִי בְּרוּשִׁים אֵלָּא
בְּרֵאשִׁים, שֶׁהָרֵי הָעוֹלָם הָאֲחֵר בַּתְּחִתּוֹנִים
בֵּיתָה, וְהִיא בֵּית הַדִּין שֶׁל הָעוֹלָם,
וְלַפְעָמִים נִקְרָא כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה בְּכָל אוֹתָם
הַשְּׂמוֹת.

יֵשׁ בְּשָׁנָה זְמַנִּים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן וַיֵּשׁ זְמַנִּים
בְּשָׁנָה שֶׁהָדִין נִמְצָא וְתִלּוּי. יֵשׁ זְמַנִּים
בְּחִדְשֵׁים שֶׁהָרְצוֹן נִמְצָא בָהֶם וַיֵּשׁ זְמַנִּים
בְּחִדְשֵׁים שֶׁנִּמְצָאִים דִּינִים וְתִלּוּיִים עַל הַכֹּל

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' וְגו' (קד, טז): [זוהר ח"ג פ'

אחרי מות (דף י"ח).] **בא** רָאָה, כְּתוּב
(בראשית ב) וְנִהַר יִצָּא מֵעֵדֶן. וְשִׁנִּינוּ, מֵהַ
שְׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר? בְּאֲרָנוֹ שֶׁשְׁמוֹ יוֹבֵל,
שֶׁכְּתוּב (ירמיה טז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׁרְשָׁיו.
וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוֹנָא סָבָא: חַיִּים שְׁמוֹ,
שֶׁמִּשְׁם יוֹצְאִים חַיִּים לְעוֹלָם, וְהֵם נִקְרָאִים
חַיֵּי הַמְּלֶךְ. וְהָרֵי בְּאֲרָנוֹ, אוֹתוֹ עֵץ גְּדוֹל

— זוהר תהלים —

וְכָתוּב (תהלים י) לָמָּה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחֹק
תַּעֲלִים לַעֲתוֹת בַּצָּרָה. וְכָתוּב (ירמיה לא)
מִרַחֹק ה' נִרְאָה לִי. וְלַפְעָמַיִם שֶׁהוּא
קָרוֹב, שְׁכָתוּב (תהלים קמה) קָרוֹב ה' לְכָל
קִרְאָיו. מִשׁוּם כֶּף, וְאֵל יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל
הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

הָאֲרִיץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַךְ
אֶת כָּל הַמְעֵלָה מֵהֶם וְשִׁתַּל אוֹתָם בְּגֵן עֵדֶן

יִשְׁבְּעוּ עַצְמֵי ה' וְגו' (קד, טז): [זוהר חדש פ'

בראשית (דף ע"ג)] שָׁנָה רַבּוֹתֵינוּ,
עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֵדֶן לְמַטָּה
בְּאֲרִיץ, וְהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
וּפְרֻכָּת, הַקֶּרַח הַנּוֹרָא. וְלִמְדָנוּ מְקוֹם יְדוּעַ
יֵשׁ עָלָיו אֲשֶׁר לֹא שְׁלֹטָה בּוֹ עֵינַי נְבִיא
לְרֵאוֹת לֹא בְּמַחְזָה וְלֹא בְּמֵרָאָה, וְעֵדֶן
שָׁמוּ, שְׁכָתוּב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ
אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאוֹתוֹ
עֵדֶן שְׁלַמְעֵלָה, מִמֶּנּוּ נִזּוֹן אוֹתוֹ הַגֵּן
שְׁלַמְטָה הַיְמָנוּ, וּמִתְדַשְּׁנִים מִשָּׁם כָּל
הָאֵילָנוֹת וְכָל הַיְבוּלִים וְכָל הַצְּמִחִים
שֶׁבְּגֵן. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁלֹשׁ פְּעָמַיִם
בְּכָל יוֹם מְנַטֵּף אוֹתוֹ עֵדֶן שְׁלַמְטָה מֵעַל
הַגֵּן מְכַל הַרְיָחוֹת הַטּוֹבִים וְהַזּוֹהָרִים
הָעֲלִיוֹנִים וְהַנְּאוֹת וְכִסּוּפִים, וּמִהַרְיָח הַהוּא
וְהַכֶּסֶף וְהַהֲנָאָה שִׁיּוֹרֵד עָלָיו, נִזּוֹן מִמֶּנּוּ
כָּל הָעוֹלָם. וְלִמְדָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
כְּשֶׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּדַשָּׂא הָאֲרִיץ
דְּשָׂא, מִיַּד הַצְּמִיחָה הָאֲרִיץ כָּל הַיְבוּלִים
וְכָל הַדְּשָׂאִים וְכָל הָאֵילָנוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן
בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֶּף הַצְּמִיחָה לְכָל הָעוֹלָם.
וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאֲרִיץ הַצְּמִיחָה לְכָל
הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצְּמִיחַ אֶת

רְשָׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁשָּׁם לֹא נִמְצְאוֹת בְּרֻכּוֹת
שֶׁל אוֹתָם הַנְּחָלִים, וְהַעֲת הַזּוֹ יוֹנֶקֶת מִצַּד
הָאֲחֵר, אָזִי מִתְעוֹרְרִים דִּינָיִם בְּעוֹלָם וְלֹא
נִמְצָא שָׁלוֹם. וְכִשְׂרוּצִים בְּנֵי הָעוֹלָם
לְהַתְבַּרֵּךְ, לֹא יְכוּלִים, אֲלֵא רַק עַל יְדֵי
הַכֶּהֱן, כְּדֵי שִׁיעוֹרֵר אֶת הַכֶּתֶר שֶׁלוֹ
וְתַתְּבַרֵּךְ הַגְּבִירָה, וְיִמְצְאוּ בְּרֻכּוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּקֶשׁ מִשָּׁה
מִלְּפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּבַר זֶה. אָמַר לוֹ,
אִם בְּנֵי הָעוֹלָם יָשׁוּבוּ לְפָנֶיךָ, עַל יְדֵי מִי
מִתְבָּרְכִים? אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִי
אִתָּה אוֹמְרִי?! דְּבַר אֶל אֶהְרֵן אַחִיךָ, שֶׁהָרִי
בִּידוֹ מְסוּרוֹת הַבְּרֻכּוֹת לְמַעְלָה וְלַמַּטָּה.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אֶהְרֵן אַחִיךָ
וְאֵל יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, יֵשׁ זְמָנִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁנִמְצָאִים רְצוּנוֹת וְנִמְצָאוֹת
בְּרֻכּוֹת וְלִבְקֶשׁ בְּקִשׁוֹת, וְלַפְעָמַיִם שְׁאִין
נִמְצָאִים רְצוּנוֹת, וְאִין מְזַדְּמָנוֹת בְּרֻכּוֹת,
וְדִינָיִם הַקְשִׁים מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.
וְלַפְעָמַיִם שֶׁהִדִּין תְּלוּי. בֹּא רֵאָה, יֵשׁ בְּשָׁנָה
זְמָנִים שְׁנִמְצָא רְצוֹן, וְיֵשׁ זְמָנִים בְּשָׁנָה
שֶׁהִדִּין נִמְצָא וְתְלוּי. יֵשׁ זְמָנִים בְּחֻדְשִׁים
שֶׁהִרְצוֹן נִמְצָא בְּהֶם, וְיֵשׁ זְמָנִים בְּחֻדְשִׁים
שְׁנִמְצָאִים דִּינָיִם, וְתְלוּיִים עַל הַכֹּל. יֵשׁ
זְמָנִים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁרְצוּנוֹת נִמְצָאִים, וְיֵשׁ
זְמָנִים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁדִּינָיִם נִמְצָאִים בְּעוֹלָם.
וְיֵשׁ זְמָנִים בְּיָמִים שְׁנִמְצָא רְצוֹן בְּעוֹלָם
וְהָעוֹלָם מִתְבַּשֵּׂם. וְיֵשׁ זְמָנִים בְּיָמִים
שֶׁהִדִּינָיִם תְּלוּיִים וְנִמְצָאִים, וְאֶפְלוּ
בְּשָׁעוֹת, וְעַל זֶה כָּתוּב (קהלת א) וְעַת לְכָל
חִפְץ וְגו'. וְכָתוּב (תהלים טו) וְאֲנִי תַפְלֵתִי לְךָ
וְגו'. וְכָתוּב (ישעיה נח) דְּרָשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ.

חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בִּיתָה: יֵה הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֶה לְשִׁפְנִים:
יֵט עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים שְׁמֵשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: כ תִּשֶׁת חֲשֵׁךְ וַיְהִי לַיְלָה

— זוהר תהלים —

אֶלְמֵלָא אַבְרָהָם שְׁקַבֵּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִתְקַיְמוּ שְׁמַיִם וָאָרֶץ

הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים וגו' (קד, יח): [זוהר
ח"ד פ' בראשית (דף כב:)] וְרַב נַחֲמָן
אָמַר, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֲלֵא בְּאַבְרָהָם,
שְׁקַבֵּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בּוֹ.
וְאֶלְמֵלָא אַבְרָהָם שְׁקַבֵּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא נִתְקַיְמוּ שְׁמַיִם
וָאָרֶץ, שְׁנֵאמַר (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם
וְלַיְלָה חֻקַּת שְׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְאֵל
תַּתְמָה עַל זֶה, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ, כְּתוּב (תהלים קד)
הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֶה
לְשִׁפְנִים. אִם הָרִים הַגְּבוּהִים נִבְרְאוּ בְּעוֹלָם
לְיַעֲלִים, וְהַסְּלָעִים לֹא נִבְרְאוּ אֲלֵא
לְשִׁפְנִים, אֵל תַּתְמָה לְהִיּוֹת הָעוֹלָם נִבְרָא
בְּשִׁבִיל אַבְרָהָם, שְׁקִימֵם כָּל הַתּוֹרָה וְכָל מֵה
שְׁנִצְטֻנָּה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה, בְּהַ בְּרָאָם, זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב (שמות כג) כִּי שְׁמִי בְּקָרְבוֹ.

אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹשִׂים מוֹנִים הַחֲשִׁבּוֹן
לְשִׁמּוֹשׁ וַיִּשְׂרָאֵל לְלִבְנָה

עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים וגו' (קד, יט): [זוהר ח"א
פ' ויחי (דף רלז:)] הַיּוֹדָה אֶתְּהָ יוֹדוּךְ
אֲחִיךָ יָדוּךְ בְּעַרְףְּ אִיְבִיךָ וּגְוֹ. רַבִּי יוֹסִי
פָתַח, (תהלים קד) עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים וּגְוֹ.
עֲשֵׂה יָרַח, כְּדִי לְקַדֵּשׁ בּוֹ רֵאשִׁי חֲדָשִׁים
וְרֵאשִׁי שָׁנִים. וְלְעוֹלָמִים הַלְּבָנָה מְאִירָה רַק
מִן הַשְּׁמֶשׁ, וְכִשְׁשׁוֹלְטַת הַשְּׁמֶשׁ - לֹא
שׁוֹלְטַת הַלְּבָנָה, וְכִשְׁמַתְכַנְּסַת הַשְּׁמֶשׁ, אֲזַ

הַגֵּן עֵדֶן, זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (בראשית ב, ח) וַיִּטַּע ה'
אֱלֹהִים גֵּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָרֶץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַר אֶת כָּל
הַמַּעֲלָה מֵהֶם וְשָׁתַל אוֹתָם בְּגֵן עֵדֶן, וּמִמֵּה
שִׁיורֵד מֵעֵדֶן כָּלֵם נִזְוִינִים. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב
(תהלים כד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי לְבִנּוֹן אֲשֶׁר
נָטַע אֲשֶׁר שָׁם צַפְרִים יִקְנְנוּ. מִי הֵם
הַצַּפְרִים? אֵלּוּ הֵם הַצְּדִיקִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה לָהֶם כְּנָפִים כְּצַפְרִים
לְהַתְּעוֹפֵף לְמַעְלָה בְּמַדְעַ וְהַשְּׁכֵל,
וְלְהַעֲלוֹתָם לְמִקּוֹם הַהוּא שְׁגָנוּ לָהֶם,
שְׁכֵתוֹב בּוֹ (ישעיה סד, ג) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים
זוֹלָתְךָ יַעֲשֵׂה לְמַחֲכָה לּוֹ.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי - אֵלּוּ אֵילָנוֹת שְׁבִגָן
עֵדֶן

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' וּגְוֹ (קד, טז): [זוהר ח"ד
פ' בראשית (דף כג:)] אָמַר רַבִּי
יַעֲקֹב בַּר אֵידִי, עַל כָּל פְּנִים מִטַּע ה'
הוּא, שְׁנִטַּע שָׁם כָּל עֵץ נַחֲמָד לְמַרְאֵה.
וְאִיךָ נִטַּע? אֲלֵא כְּשֶׁהוּצִיָּא הָאָרֶץ
אֵילָנוֹתֶיהָ וּפְרוֹתֶיהָ, הוּצִיָּא בְּתַחֲלָה בְּגֵן
עֵדֶן, וְאַחַר כֵּךְ בְּכָל הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בָחַר בְּמִקּוֹם הַהוּא וְהִכִּינוּ
לְהִיּוֹת שָׁם לְעוֹלָם. וְהוּא פּוֹקֵד אוֹתוֹ,
וּמְשַׁקֵּה בְטוֹבוֹ מֵאוֹתוֹ הַטוֹב הַנִּשְׁפָּע
מֵעֵדֶן שֶׁל מַעְלָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (תהלים קד)
יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי וּגְוֹ, אֵלּוּ אֵילָנוֹת
שְׁבִגָן עֵדֶן.

בו תרמש כל חיתו יער: כא הכפירים שאנים לטרף ולבקש מאל אכלם: כב תזרח השמש יאספון ואל מעונתם ירפצון: כג יצא אדם לפעלו ולעבדתו ערי ערב: כד מה רבו מעשיך יהוה: כה בלם בחכמה עשית מלאה הארץ

זוהר תהלים

הגדלים - אלו לוי'תן ובת זוגו. ואת כל נפש החיה הרמשת - זו נפש אותה החיה שהיא רומשת לארבעת צדדי העולם. ומי היא החיה שהיא רומשת? הוי אומר זו לילית. אשר שרצו המים למיניהם - שהמים מגדלים אותם. שכשבא צד הדרום, מפשירים המים ושופעים לכל הצדדים, ואניות הים הולכים ועוברים, כמו שנאמר (תהלים קד) שם אניות יהלכון לוי'תן זה יצרת לשחק בו. ואת כל עוף כנף למינהו - כמו שנאמר (קהלת י) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר. רבי יוסי אומר, כלם משש כנפים ולא משתנים לעולמים, ומשום כך כתוב למינהו. מה זה למינהו? למין שלמעלה, ואלה טסים ומשוטטים בעולם בשש, ורואים מעשי בני אדם ומעלים אותם למעלה, ועל זה כתוב (שם) גם במדעך מלך אל תקלל וגו'. רבי חזקיה אומר, הרמשת? השורצת צריך להיות! אלא כמו שאמרנו, רמש לילה. ועל זה (תהלים קד, כ) בו תרמש כל חיתו יער. שכלם שולטים בשעה שהיא שולטת, ופותחים שירה בשלשה צדדים של חצות הלילה, ומזמרים שירה ולא שוקטים, ועל אלו כתוב המזמרים את ה' אל דמי לכם.

מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך הוא שהנה כמה צבאות ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון וכלם בפעם אחת מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד): [זוהר ח"א

שולטת הלכנה, ואין חשבון ללכנה אלא רק כשמתכנסת השמש. ושניהם עשה הקדוש ברוך הוא להאיר, וזה שכתוב (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ וגו'. והיו לאתת - אלו שבתות, שכתוב (שמות לא) כי אות היא. ולמועדים - אלו ימים טובים. ולימים - אלו ראשי חודשים. ולשנים - אלו ראשי שנים. שיהיו אמות העולם עושים חשבון לשמש, וישראל ללכנה. וזה הולך כמו שאמר רבי אלעזר, כתוב (ישעיה ט) הרבית הגוי לו הגדלת השמחה. הרבית הגוי - אלו ישראל, שכתוב בהם (דברים ד) כי מי גוי גדול, וכתוב גוי אחד בארץ. לו - בשבילו. הגדלת השמחה [מחמ] - זו הלכנה שמתגדלת באור בשביל ישראל. אמות העולם לשמש, וישראל ללכנה, איזה מהם עדיף? ודאי הלכנה למעלה, והשמש של אמות העולם תחת הלכנה הוא, ואותו השמש מזו [הצד] הלכנה מאיר. ראה מה בינם לבין ישראל. ישראל אחוזים בלכנה, והשתששו בשמש העליונה, ונאחזו במקום [בו] [שמאיר לשמש] שמאירה מהשמש העליון ונדבקים בו, שכתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

ויברא אלהים את התנינים הגדלים - אלו לוי'תן ובת זוגו

בו תרמש כל חיתו יער (קד, כ): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז):] ויברא אלהים את התנינים

— זהו תהלים — זוהר תהלים —

הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה -
נטל הכל יחד וזרע אותם ואחר כך יצאו
כל אחד ואחד בזמנו

מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד) : [זוהר ח"ג פ'
תוריע (דף מ"ג).] אשה פי תזריע. רבי

חזקיה פתח, מה רבו מעשיך ה', כמה
רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל
לאדם שלקח בידו כמה זרעים יחד, וזרע
אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד
ואחד לבדו. כך הקדוש ברוך הוא עשה
מעשיו בחכמה, ובחכמה נטל הכל יחד
וזרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד
בזמנו. זהו שכתוב (תהלים קד) כלם בחכמה
עשית. אמר רבי אבא, מה רבו מעשיך ה',
כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכלם
סתומים בחכמה. זהו שכתוב כלם בחכמה
עשית. כלם כלולים בחכמה, ולא יוצאים
החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי
הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים. זהו
שכתוב (משלי כד) ובתבונה יתכונן, ועל זה -
כלם בחכמה עשית, בבינה. מלאה הארץ.
הארץ - זו כנסת ישראל, שמשם הכל
מתמלא, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים
הלכים אל הים וגו'. קנייך - שהיא מוציאה
אותם אחר כך. זהו שכתוב (בראשית) אלה
תולדות השמים והארץ בהבראם, בה'
בראם. משום כך, מלאה הארץ קנייך.

משל לאיש שנוטל בידו הרבה קשרי
זרעים ביחד וזרע אותם בפעם אחד ואחר
כך יוצא כל אחד ואחד בלבדו כך הקב"ה
עשה מעשיו בחכמה ולקח הכל יחד וזרע
אותם ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו
מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד) : [זוהר ח"ג

פ' ויצא (דף קנו).] וילך ראובן בימי קציר
חטים וימצא דודאים בשדה. רבי יצחק
פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה'
כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך.
הפסוק הזה בארוהו בכמה מקומות. אלא
מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך
הוא, שהנה כמה צבאות ומחנות משנים
זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם
אחת, כמו פטיש שמוציא זיקים לכל
הצדדים בפעם אחת, כך הקדוש ברוך הוא
מוציא כמה מינים ומחנות משנים זה מזה
שאין להם חשבון, וכלם בפעם אחת. בא
ראה, בדבור וברוח יחד נעשה העולם,
שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל
צבאם. בדבר ה' - זה הדבור. וברוח פיו -
זו הרוח. זה בלי זה לא הולך, ונכללים זה
עם זה ויוצאים מהם כמה צבאות לצבאות,
ומחנות למחנות, והכל בפעם אחת.

בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא לברא
את העולמות, הוציא אור נסתר אחד,
שמהאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותם
האורות שהתגלו, ומאותו האור יוצאים
והתפשטו ונעשו שאר האורות, והוא
העולם העליון.

ועוד, האור העליון הזה התפשט ועשה
אמן, אור שאינו מאיר, ועשה את
העולם התחתון. ומשום שהוא אור שלא
מאיר, רוצה להתקשר למעלה, רוצה
להתקשר למטה. ובקשר שלמטה נקשר
להאיר בקשר שלמעלה. והאור הזה שאינו
מאיר בקשר שלמעלה, מוציא את כל
החילות והמחנות למינים רבים. זהו שכתוב
מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'.

קְנִינְךָ: כִּי זֶה הַיָּמִים גְּדוּל וְרַחֲב יָדַיִם שָׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קָטָנוֹת עִם

זוהר תהלים

מקומות, אבל מי יכול לספר מעשי הקב"ה, שהרי כמה חילות ומחנות משונים זה מן זה שאין להם מספר, וכלם יצאו ברגע אחד, כפטיש המוציא ניצוצות לכל צד ברגע אחד, כך הקב"ה הוציא כמה מינים מחנות משונים זה מן זה שאין להם מספר, וכלם בזמן אחד, בוא וראה בדבור וברוח יחד נברא העולם, שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, בדבר ה' זה דבור, וברוח פיו זה רוח, זה בלא זה אינו הולך, נכלל זה בזה ויצא מהם כמה חילות לחילות ומחנות למחנות, והכל בזמן אחד, בוא וראה כאשר רצה הקב"ה לבורא העולם, הוציא מאור נסתר אחד^{קמ"א} ומן המאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותן מאורות הנגלים, ומאותו המאור יצאו ונתפשטו ונעשו שאר המאורות, והוא עולם העליון, ועוד התפשט אותו מאור העליון ועשה אומנות מאור שאינו מאיר^{קמ"ב} ועשה עולם התחתון, ולפי שהוא מאור שאינו מאיר נצרך להתקשר למעלה ונצרך להתקשר למטה^{קמ"ג} ובהתקשרות שלמטה נתקשר להיות נואר בהתקשרות שלמעלה, וזה המאור שאינו מאיר בהתקשרות שלמעלה הוציא כל החילות והמחנות של הרבה מינים, זש"כ מה רבו מעשיך ה' וגו'^{קמ"ד} וכל

(דף מב:) זוהר תורה] רבי חזקיה מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיֶיךָ ה' פְּלִם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קְנִינְךָ, כמה גדולים מעשי המלך הקדוש בעולם, משל לאיש שנוטל בידיו הרבה קשרי זרעים ביחד וזורע אותם בפעם אחד, ואח"כ יוצא כל אחד ואחד בלבדו, כך הקב"ה עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה לקח הכל יחד וזרע אותם, ואח"כ יצאו כל אחד ואחד בזמנו, זש"כ כלם בחכמה עשית, א"ר אבא מה רבו מעשיך ה', כמה גדולים הם מעשי המלך הקדוש, וכלם נסתרים בחכמה"ה, זה שכתוב כלם בחכמה עשית, כלם בחכמה נכללים ואין יוצאים לחוץ אלא בנתיבות יודעים אל הבינה, ומשם נעשים כלם ונתתקנו, זש"כ (משלי כד) ובתבונה יתכונן, וע"ד כלם בחכמה עשית בבינה, מאלה הארץ קנינך, האר"ץ, זו כנסת ישראל, שמשם נתמלאית מהכל, כמש"כ (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים וגו', קנינך, שהיא מוציאה אותם אח"כ, זש"כ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה בראם, לפיכך מלאה הארץ קניינך.

מי יכול לספר מעשי הקב"ה

מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיֶיךָ ה' (קד, כד): [זוהר ח"א (דף קמ"ד).]

זוהר תורה] רבי יצחק אמר מה רבו מעשיך ה' וגו'. מקרא זה נתבאר בכמה

זיו הזוהר

עבודתם הקדושה תורה תפלה ומצות שע"ז תתעלה להתקשרות שלמעלה: קמג. ועל פי זה יתבאר כלם בחכמה עשית, שהתחלת הבריאה היתה בחכמה העליונה וגמר הבריאה בחכמה זעירא שהיא המלכות:

קמ. זו הבינה, וממנה נשתלשלו שאר הספירות מאורות הנגלים, וממנה תבא להן הארת השפע: קמא. זו המלכות בחי' לבנה: קמב. ההתקשרות דלעילא היינו עם התפארת לקבלת השפע, וההתקשרות שלמטה היינו עם צדיקי הדור לקבל

— זהו זה תהלים —

ועומדות בקיומן כמו שאר בני אדם. ולכן יש מקום בישוב, כשמאיר לאלה חשוף לאלה, לאלה יום ולאֵלה לילה. ויש מקום שכלו יום, ולא נמצא בו לילה פרט לשעה אחת קטנה. וזה שאמר בספרי הקדמונים, ובספרו של אדם הראשון כך הוא. שָׁכַף כְּתוּב, (תהלים קלט) אוֹדֶךָ עַל כִּי נִרְאוּת נִפְלִיתִי נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ. וכתוב (שם קד) מִה רָבוּ מַעֲשֶׂיךָ ה'. ולכן הכל יפה. וסוד זה נמסר לבעלי החכמה, ולא למחלקי תחומים, משום שהוא סוד עמק של התורה. כמו כן יש בים, שיש בו פמה בריות משנות זו מזו. זהו שכתוב (קד, כה) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. וזה הַיָּם וְגו'. והכל תלוי זה בזה (ומתקשר זה בזה), והכל כמו שלמעלה. ובכל העולמות אין שולט בכל, רק אדם, והקדוש ברוך הוא מעליו.

רבי נהוראי סבא פרש לים הגדול, והתרעש הים, ונאכדו כל אותם שהיו בספינה, והתרחש לו נס, וירד בשבילים ידועים ללב הים, ויצא תחת הים לישוב אחד, וראה מאותן הבריות כלן קטנות, והיו מתפללים תפלה, ולא ידע מה אומרים. התרחש לו נס ועלה. אמר, אשריהם הצדיקים שמשתדלים בתורה ויודעים נסתרי הסודות העליונים. אוי לאותם שחולקים על דבריהם ולא מאמינים. מאותו יום, כשהיה בא לבית רב ואומרים דבר תורה, היה בוכה. אמרו לו, למה אתה בוכה? אמר להם, משום שעברתי על אמונת דברי חכמים, ופחד מהדין של אותו העולם.

מה שבארץ כן גם למעלה, ואין לך דבר קטן בעולם הזה שאינו תולה בדבר אחר עליון שנפקד עליו למעלה, ובשביל זה כאשר נתעורר הדבר למטה נתעורר אותו שנפקד עליו למעלה, כיון שהכל נאחז זה בזה.

חיות קטנות עם גדולות - אלו הם שנים עשר שבטים בני יעקב שנמצאו בהם בשלמות אחד אלה ואחד זאב ואחד ארי ואחד טלה

זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּיִם (קד, כה): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלח:)] בא ראה, כתוב (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. זֶה הַיָּם גָּדוֹל - זו השכינה שעומדת על יעקב, כשרצה להסתלק מהעולם. ורחב ידיים - שהרי כל העולם מתמלא ונשלם ומצטמצם שם. שם רמש ואין מספר - שכמה מלאכים עליונים וקדושים נמצאו שם. חיות קטנות עם גדולות - אלו הם שנים עשר שבטים, בני יעקב שנמצאו בהם בשלמות, אחד אלה, ואחד זאב, ואחד ארי, ואחד טלה. אמר רבי יצחק, אריה אחד, וטלה אחד, אחד זאב, ואחד גדי, וכן כלם, להמצא חיות קטנות עם גדולות.

כל הישוב מתגלגל בעגול כמו כדור

זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּיִם וְגו' (קד, כה): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף ט:)] ובספרו של רב המנונא סבא פרש יותר, שהרי כל הישוב מתגלגל בעגול כמו כדור, אלה למטה ואלו למעלה, וכל אותן בריות משנות במראיהן משנוי האויר כפי כל מקום ומקום,

גְּדֹלוֹת: כו שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן לְיִיתֵן זֶה יִצְרֶת לְשֹׁחַק בּוֹ: כז בְּלִם אֱלֹהֵי יִשְׁבְּרוּן

זוהר תהלים

הַעֲלִינּוֹת שְׂמֵחוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (איוב מ) וְכָל חֵית הַשָּׂדֶה יִשְׁחָקוּ שָׁם. בֹּא רֵאֵה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶטָה יֵשׁ בֵּינָם. כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה בֵּינָם הַעֲלִיּוֹן. כְּגוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה. כְּגוֹן שְׁלֹמֶטָה יֵשׁ בֵּינָם הַתַּחְתּוֹן. הַגּוֹף שֶׁל אוֹתוֹ הַיָּם, הָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ לְחִבְרִינוּ, אַרְךְ וְרַחֵב, רֹאשׁ וְזוֹעוֹת וְשַׁעֲרוֹת הַגּוֹף, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, וְהַכֹּל נִקְרָא בְשֵׁמוֹ. וְכְמוֹ זֶה לְמִטָּה לִים שְׁלֹמֶטָה, כִּי גַם הָרֹאשׁ שֶׁל הַיָּם וְזוֹעוֹת הַיָּם וְגוֹף הַיָּם. כְּתוֹב (בראשית מט) זְבוּלָן לְחוֹף יָמִים יִשְׁכֵן. וְהָרִי יֵם אֶחָד הָיָה בְּגוֹרְלוֹ, אֲלֵא מָה זֶה לְחוֹף יָמִים? וְדָאֵי שְׁבִאֲרוּהָ הַחֲבָרִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. וְיִרְכְּתוּ עַל צִידוֹ, כְּנֶאֱמַר (שמות א) יִצְאֵי יַרְךְ יַעֲקֹב. זְבוּלָן הָיָה שׁוֹק הַיָּמִין שֶׁל הַגּוֹף, וְיָם כְּנֶגֶת הָיָה בְּגוֹרְלוֹ, וּמִכַּאֲן נִמְצָא הַחֲלִזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת.

יֵשׁ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר לְמַעַל מְאוֹתָם הַשְּׂבָעָה וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ שְׁמִנְהִיגָם וּמְאִיר לְכֻלָּם

שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן (קד, כז): זוהר ח"א פ' לך
לך (ד' ט"ז) בֹּא רֵאֵה, יֵשׁ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר לְמַעַל מְאוֹתָם הַשְּׂבָעָה, וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ שְׁמִנְהִיגָם וּמְאִיר לְכֻלָּם, וְזֶה אֵינוֹ נוֹדֵעַ, וְעוֹמֵד בְּשֵׂאֵלָה שֶׁלֹּא יְדוּעָה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא נִסְתָּר וְעֵמֶק, וְכֻלָּם תְּמַהִים עֲלָיו. וּמִשּׁוֹם כִּי נִקְרָא מ"י, כְּמוֹ שְׁפָרְשׁוּהָ שְׂכָתוֹב (איוב לח) מִבְּטָן מִי יִצְאָ הַקֶּרֶחַ, וְנֶאֱמַר. וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם הַשְּׂבָעָה. וְיֵשׁ לְמִטָּה רְקִיעַ שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן מִכָּלֵם וְלֹא מְאִיר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן שֶׁלֹּא מְאִיר, אוֹתוֹ הָרְקִיעַ שְׁעַלִּיהֶם מִתְּחַבֵּר עִמוֹ, וְשִׁתִּי הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ הוּא

זְבוּלוֹן הָיָה שׁוֹק הַיָּמִין שֶׁל הַגּוֹף וְיָם כְּנֶגֶת הָיָה בְּגוֹרְלוֹ וּמִכַּאֲן נִמְצָא הַחֲלִזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם וְגו' (קד, כז): זוהר ח"ב פ' בשלח (ד' ט"ז) בֹּא רֵאֵה, כָּל הַמַּחְנוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה וְכָל אוֹתָן הַמְּרַכְּבוֹת, כָּלֵם אַחֲזִיזִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת. אֵלֶּה עֲלִיּוֹנִים וְאֵלֶּה תַּחְתּוֹנִים, וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ עֲלֵיהֶם, וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים וְהַמַּחְנוֹת, כָּלֵם נוֹסְעִים תַּחַת יְדֵיהֶם. עַל מְאִמְרָה נוֹסְעִים וְעַל מְאִמְרָה חוֹנִים. וְזוֹהֵי הַתְּחִיָּה (הַעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה) שְׁכָל שְׁאָר הַחֵיּוֹת אַחֲזוֹזוֹת בָּהּ, וְהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹ (וּנְתַקְנוּ) בְּשִׁבִּילָהּ כְּמָה חֵיּוֹת לְחֵיּוֹת (אלו יורדות ואלו יורדות). וְנֶאֱחֲזוֹת דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת, וְכָל הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים הוֹלְכִים וְשֹׁטִים בֵּינָם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קד, כז) זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שֵׁם רַמְשׁ וְאֵין מִסְפָּר וְגו'. וְכִשְׁמַעְלָה הַיָּם אֶת גְּלִיו, כָּל הָאֲנִיּוֹת עוֹלוֹת וְיורְדוֹת, וְנִמְצָא זַעֲף, וְרוּחַ קָשָׁה הוֹלְכֶת עֲלָיו בְּחֶזֶק, וְדָגֵי הַיָּם מִתְּפָזְרִים לְכָל צַד, אֵלֶּה לְמִזְרַח וְאֵלֶּה לְמַעְרָב, אֵלֶּה לְצַפּוֹן וְאֵלֶּה לְדָרוֹם. וְכָל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שְׂרוֹאִים אֶת הָרֶשֶׁם עֲלֵיהֶם, לוֹקְחִים אוֹתָם וְכוֹלְעִים אוֹתָם בְּמַעְרוֹת הָעֶפֶר.

וְכֹל הָאֲנִיּוֹת לֹא נוֹסְעוֹת מִמְּקוֹמָם, וְלֹא עוֹלוֹת וְיורְדוֹת, פָּרַט לְאוֹתָהּ שְׂעָה שְׂבָא מְנַהִיג אֶחָד שֶׁל הַיָּם וְיוֹצֵא לְהַשְׁלִים רוּחַ שֶׁל זַעֲף הַיָּם. כִּיּוֹן שֶׁזֶּה עוֹלָה עַל הַיָּם, שׁוֹכֵךְ מְרָגְזוֹ, וְנִמְצָא מְנוּחָה. וְאֵין כָּל הָאֲנִיּוֹת הוֹלְכוֹת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא סוֹטוֹת לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן לְיִיתֵן זֶה יִצְרֶת לְשֹׁחַק בּוֹ. זֶה דוֹקָא. וְכָל דָּגֵי הַיָּם מִתְּפַנְסִים לְמְקוֹמָם, וְכָל אוֹתָן הַחֵיּוֹת שְׂמֵחוֹת עֲלֵיהֶם, וְחֵיּוֹת הַשָּׂדֶה

לְתַת אֲבָלִים בְּעֵתוֹ: כח תַּתֵּן לָהֶם יִלְקַטוּן תִּפְתַּח יְדָךְ יִשְׁבְּעוּן מִזֶּבֶב: כט תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן: ל תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן

זוהר תהלים

תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן וְגו' (קד, כט): [זוהר ח"א פ' וירא (דף קיח:)] רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, לֹא רָאִינוּ מִי שִׁפְרַשׁ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כְּדוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁאָמַר (תהלים קד, כט) תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן וְגו'. מִכָּאן שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה רָעָה לְשׁוֹם אָדָם, אֲלֵא כִּשְׂאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בּוֹ - הוּא כֹּלֵה מֵאֲלִיו, שֶׁכְּתוּב תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְגו', וְאַחַר כֵּךְ (שם) תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן וְגו', וְאַחַר כֵּךְ (שם) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי הַשְּׁחוֹק בְּעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (שם קכו) אֲזוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְתֹאמַר שְׂרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, לְשִׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ.

בְּשַׁעָה שֶׁאָדָם מֵת נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לְרֵאוֹת וְרוּאָה אֲצִלוֹ קְרוֹבָיו וְחִבְרָיו מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹדַע לָהֶם

תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְגו' (קד, כט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף ריח:)] אַף כָּאן, בְּשַׁעָה שְׁדִין הָאָדָם יִתְעוֹרֵר, מִתְחִיל וְקוֹרֵא לוֹ, וְאֵין מִי שִׁיּוֹדַע בְּזֶה, פָּרַט לְאוֹתוֹ אִישׁ שֶׁשׁוֹכֵב. שִׁשְׁנִינוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהָאִישׁ שׁוֹכֵב וְהִדִּין שְׂרוּי עָלָיו לְהוֹצִיא מִהָעוֹלָם הַזֶּה, מִתּוֹסַפֵּת בּוֹ רוּחַ עֲלִיוֹנָה מֵהַ שְׁלֵא הִיָּה בְּיָמָיו, וְכִיּוֹן שִׁשְׂוֹרָה עָלָיו וְנִדְבְּקָת בּוֹ, רוּאָה מֵהַ שְׁלֵא זָכָה בְּיָמָיו, מִשׁוֹם שֶׁהַתּוֹסַפָּה בּוֹ אוֹתָהּ הָרוּחַ. וְכִשְׁמִתּוֹסַפֵּת בּוֹ וְרוּאָה, אֲזוּ יוֹצֵא מִהָעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם) תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. אֲזוּ כְּתוּב (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי. בְּחַיֵּיהֶם לֹא

כּוֹלֵלִם בְּתוֹכוֹ, וְנִקְרָא יָם, שְׁאוֹתוֹ הִרְקִיעַ הָעֲלִיוֹן שֶׁנִּקְרָא מ"י. מִשׁוֹם שֶׁכָּל אוֹתָם הִרְקִיעִים הָאֲחֵרִים נַעֲשִׂים נַחֲלִים וְנִכְנָסִים אֲלָיו, וְאֲזוּ הוּא הֵימָּה הָעֲלִיוֹן, וְעוֹשֶׂה פְרוֹת וְדָגִים לְמִינֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד (תהלים קד) זֶה הֵימָּה גְדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת.

לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ

שֶׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן (קד, כו): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף קט)] רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּתוּב (תהלים קד) שֶׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ. שֶׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן - בְּאוֹתוֹ הֵימָּה שֶׁהוֹלְכִים וְשָׂטִים עַד שֶׁבָּאִים לְהִתְחַבֵּר בְּאוֹתָהּ דְרָגָה, אֲזוּ כְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹתֵר, יֵשׁ זְווג אַחַר שִׁשְׂוֹרָה בְּחִבְיבוֹת וְלֹא נִפְרָד לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי זֹכֵה לְאוֹתוֹ זְווג? אָמַר לוֹ, מִי שֵׁישׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. דּוֹקָא בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר לוֹ, וְהָרִי מִכָּאן לְמַדְנּוּ, שֶׁכְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ, אָמַר לוֹ, וְהָרִי מִכָּאן לְמַדְנּוּ, שֶׁכְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ, מִשְׁמַע שֶׁאָמַר זֶה, וְזֶה וְזֹאת הֵם יְדוּעִים. אָמַר רַבִּי אַבְאָה, שְׁנִיכֶם יָפָה אֲמַרְתֶּם, וְזֶה שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה דּוֹקָא יָפָה, וְהַכֵּל עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִתְעַנֵּג בָּהֶם לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נח) אֲזוּ תִתְעַנֵּג עַל ה'.

מִכָּאן שֶׁאֵין הַקְּב"ה עוֹשֶׂה רָעָה לְשׁוֹם אָדָם אֲלֵא כִּשְׂאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בּוֹ - הוּא כֹּלֵה מֵאֲלִיו שֶׁכְּתוּב 'תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן'

וְתַחֲדָשׁ פָּנַי אֲדַמָּה: לֹא יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יְהוָה

זוהר תהלים

רַעֲצַת, אֲלֵא תִרְעַץ. מֵה כְּתוּב בַּתְּחִלָּה?
(איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב.
בְּאוֹתוֹ זְמַן הִיא תִרְעַץ אוֹיֵב לְעֵתִיד לְבֹא.
וְהַכֵּל כֶּךָ הוּא. תִּהְרַס קִמְיָךְ - לֹא כְּתוּב
הִרְסַת, אֲלֵא תִהְרַס. תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ
פִּקְשׁ. הַכֵּל לְעֵתִיד לְבֹא. יְמִינְךָ ה' נֹאדְרֵי
בִּכְח - בְּזִמְנֵי הַזֶּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה. יְמִינְךָ ה'
תִרְעַץ אוֹיֵב - בְּזִמְנֵי מִלְחָה הַמְּשִׁיחַ. וְכָרַב
גְּאֻנְךָ תִהְרַס קִמְיָךְ - לְבִיאַת גּוֹג וּמְגוּג.
תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ פִּקְשׁ - לְתַחֲתִית
הַמְּתִים, שְׁכַתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְיִצוּ אֵלֶיךָ לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלֶּה
לְחַרְפוֹת וּלְדַרְאוֹן עוֹלָם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי
אוֹתֶם שִׁישְׁאָרוּ בְּעוֹלָם. וּמִי הֵם?
בֹּא רְאֵה, לֹא יִשְׁאָרוּ בְּעוֹלָם רַק אוֹתֶם
מְהוּלִים, שְׁקִבְלוּ אוֹת בְּרִית הַקְּדוּשׁ,
וְנִכְנְסוּ לְבְרִית הַקְּדוּשׁ בְּאוֹתֶם שְׁנֵי חֻלְקִים,
כְּמוֹ שְׁבֹאֲרָנוּ, וְהוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתוֹ הַבְּרִית
וְלֹא מִכְּנִיסוֹ לְמָקוֹם שְׁלֹא צְרִיף. אֵלֶיךָ הֵם
יִשְׁאָרוּ וְיִכְתְּבוּ לְחַיֵּי עוֹלָם. מִנֵּינֵי לָנוּ?
שְׁכַתוּב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן
וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ כֹּל
הַכְּתוּב לְחַיִּים בִּירוּשָׁלַם. מִשְׁמַע הַנִּשְׁאָר
בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם, שְׁכָל מִי שְׁנִמּוֹל,
בְּשֵׁתֵי הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ נִכְנַס. וְאִם שׁוֹמֵר
אוֹתוֹ בְּרִית כְּרָאוּי וְיִזְהַר בּוֹ, עָלָיו כְּתוּב
הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם. אֵלוּ
יִשְׁאָרוּ לְאוֹתוֹ זְמַן, וּבְהֵם עֵתִיד הַקְּדוּשׁ
כְּרוּף הוּא לְחַדֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם וּלְשַׂמַּח בְּהֵם.
עַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב, (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה'
לְעוֹלָם יְשַׂמַּח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

זוֹכִים, בְּמִיתָתָם זוֹכִים. לְמַדְנוּ, בְּשַׁעַה
שְׁאֵדָם מֵת, נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְרֵאוֹת, וְרוֹאֶה
אֲצִלוֹ קְרוֹבָיו וְחֻבְרָיו מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְנוֹדַע
לָהֶם, וְכֹלֶם חֻקוֹקִים בְּדַמְיוֹתֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁהָיוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם צָדִיק אוֹתוֹ הָאִישׁ, כֹּלֶם
שְׁמַחִים לְפָנָיו וּמְקַדְּמִים לוֹ שְׁלוֹם. וְאִם
אִינוֹ צָדִיק, לֹא נוֹדְעִים אֵלָיו. פָּרַט לְאוֹתֶם
הַרְשָׁעִים שְׁטוּרְדִים אוֹתֶם בְּכֹל יוֹם
בְּגִיהַנָּם, וְכֹלֶם עֲצוּבִים וּפּוֹתְחִים בְּוִי
וּמְסִימִים בְּוִי, וּמְרִים עֵינָיו וְרוֹאֶה אוֹתֶם
כְּמוֹ גֵץ שְׁעוֹלָה מִהָאֵשׁ. אָף כֶּךָ הוּא פּוֹתֵחַ
וִי. לְמַדְנוּ, בְּשַׁעַה שִׁישְׁאָת נִשְׁמַת הָאָדָם,
הוֹלְכִים כֹּל קְרוֹבָיו וְחֻבְרָיו שְׁבֹאוֹתוֹ עוֹלָם
עִם נִשְׁמַתוֹ, וּמְרִאִים לוֹ מְקוֹם הָעֵדוּן
וּמְקוֹם הָעֵנֶשׁ. אִם הוּא צָדִיק, רוֹאֶה אֶת
מְקוֹמוֹ, וְעוֹלָה וְיוֹשֵׁב וּמִתְעַדֵּן בְּעֵדוּן
עֲלִיוֹן שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. וְאִם אִינוֹ צָדִיק,
נִשְׁאָרַת אוֹתָהּ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה עַד
שְׁנִטְמָן הַגּוֹף בְּקַרְקַע. בִּיּוֹן שְׁנִטְמָן, כְּמָה
שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים אוֹחֲזִים בּוֹ עַד שְׁמַגִּיעַ
לְדוֹמָ"ה, וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ בְּמְדוּר שְׁלוֹ שֶׁל
הַגִּיהַנָּם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן הַגְּאוּלָּה - אֲשֶׁרִי אוֹתֶם שִׁישְׁאָרוּ
בְּעוֹלָם וּמִי הֵם? בֹּא רְאֵה לֹא יִשְׁאָרוּ בְּעוֹלָם
רַק אוֹתֶם מְהוּלִים שְׁקִבְלוּ אוֹת בְּרִית
הַקְּדוּשׁ

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם (קד, לא): זוהר ח"ב פ'
בשלה (דף נ"ז) [בא ראה לא ישארו בעולם
נאמרה על אותו זמן ועל הזמן שיבא
לעתיד, בימים שיתעורר מלך המשיח,
שכתוב ימינך ה' תרעץ אויב. לא כתב

בְּמַעֲשָׂיו: לִב הַמְּבִיט לְאָרֶץ וְתִרְעַד יַגַּע בְּהַרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: לִג אֲשִׁירָה לִיהוָה

זוהר תהלים

וְכֵן בְּכָאן בְּאָדָם, הָאָרֶץ הוֹצִיָאָה אוֹתוֹ
הַדְּבָר הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת, וְעַמְדָה עַד
שִׁיתֵן הַכַּח שֵׁישׁ בִּידוֹ לְתַת, וּלְפִיכָף לֹא
נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן, עַד שֶׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְנָתַן בּוֹ הַכַּח מְלַמְעֵלָה, וְעָשָׂה
הַקִּיּוּם. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, רַבִּי, מַה רָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶת הָאָדָם
אֶלָּא בְּשֵׁשִׁי? אָמַר לוֹ, שֶׁלֹּא יְהֵא פִתְחוֹן
פֶּה לְאָדָם לומר שֶׁהוּא סִיעַ בְּשׁוּם דְּבָר
מִכָּל מַה שֶׁנִּבְרָא. הֲלֹכּוּ, עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים, קָם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְגָחַן רֵאשׁוּ, וְשֵׁם
יָדוֹ עַל פִּיו וּבִכְהָ. אָמַר לוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא, רַבִּי, לְמָה אֵתָּה בּוֹכָה? אָמַר לוֹ,
עַל זֶה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ. הַמְרָאָה שְׂרָאִיתִי, וְקָשָׂה
לִי הַדְּבָר.

עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, מִי יִזְכֶּה לְאָרֶץ הַגְּלוּת הַזֹּאת
שֶׁנִּמְשַׁכֶּת?

עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, מִי יִזְכֶּה לְאָרֶץ הַגְּלוּת
הַזֹּאת שֶׁנִּמְשַׁכֶּת? שֶׁהָיוּ לֹא
יַעֲמֵד אִישׁ שֶׁעֲתִיד לְהִגִּיעַ לְעַנְיַי הַשָּׁמַיִם
עַד הַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי, שֶׁהוּא בְּשֵׁשׁ אֶלֶף
שָׁנִים, וְלֹא בְּהִשְׁלָמְתוֹ, רַק בְּכַח
הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהָיוּ שְׁלוֹטוֹן הָאָדָם הַהוּא
אֵינוֹ אֶלָּא בְּשֵׁשִׁי. וּבְשִׁבְעֵי תִשְׁאָר שְׁמֻטָּה
בְּעוֹלָם, חֲרוּב. וּבְשִׁמְנֵי יִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם
כְּמוֹ מִקְדָּם, וַיְהִיָּה מַה שִׁיְהִיָּה. עַל זֶה
(ישעיה ד) וַיְהִי הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר
בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֵאָמַר לוֹ, וּבְשִׁבְעִילָם
נֶאֱמַר (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם
יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

בְּרִיאַת הָאָדָם הָאָרֶץ הוֹצִיָאָה אוֹתוֹ הַדְּבָר
הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת וְעַמְדָה, עַד שִׁיתֵן
הַקְּב"ה הַכַּח שֵׁישׁ בִּידוֹ לְתַת וּלְפִיכָף לֹא
נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם (קד, לא): [זוהר חדש פ'
בראשית (דף כ"א:)] רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי
עֲקִיבָא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר לוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא, רַבִּי, אָמַר לִי, זֶה שְׁכָתוּב (בראשית
א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, לְמָה לֹא
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן מִיָּד, כִּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים,
כִּשְׁהִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר דְּבָר, מִיָּד
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, וְכָאן לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא לְאַחַר
שֶׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, כְּתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם, הָיָה לוֹ לומר וַיְהִי כֵן! אָמַר לוֹ
רַבִּי עֲקִיבָא, וְכִי זֹאת הִיְתָה מַעֲשֶׂה
בְּרִאשִׁית וְלֹא יוֹתֵר? וְהָרִי כְּתוּב (שם)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים, וְלֹא
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, אֶלָּא וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת
הַרְקִיעַ. וְכֵן (שם) יְהִי מְאֹרֹת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם
לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ, הָיָה לוֹ לומר מִיָּד וַיְהִי
כֵן, וְכְתוּב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת
הַגְּדֹלִים? אֶלָּא, אָמַר לָךְ, כָּל דְּבָר שֶׁלֹּא
הָיָה בְּהֵם הַכַּח הָאֶצוּל מְלַמְעֵלָה, נֶאֱמַר
מִיָּד וַיְהִי כֵן. שֶׁהָאָרֶץ הוֹצִיָאָה אוֹתָם
בְּתִשְׁלוּם כָּל פְּעֻלָּתָם, וְלֹא הִצְרָכָה
לְהִמָּתִין לַכַּח הָעֲלִיּוֹן לְהַשְׁלִים תִּשְׁלוּם
אוֹתָהּ הַפְּעֻלָּה.

אָבָּא בְּכָל דְּבָר וְדְבָר שֶׁהוֹצִיָאָה הָאָרֶץ
וְקִיּוּם תִּשְׁלוּם הַפְּעֻלָּה לֹא הִיְתָה
בָּהּ, הִצְרָכָה לְהִמָּתִין עַד שִׁיבָא הַכַּח
מְלַמְעֵלָה, וַיַּעֲשֶׂה הַקִּיּוּם וּשְׁלֵמוֹת הַפְּעֻלָּה.

בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לַאלֹהֵי יְהוָה בְּעוֹדֵי: לֹד יַעֲרֹב עֲלָיו שִׁיחֵי אֲנָבִי אֲשַׁמַּח בֵּיתוֹ
 יְהוָה: לֹה יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וְרִשְׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה
 הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע של עמלק והקב"ה עורף בהם קרב

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"ב פ' המון (דף ט"ו)] שנינו, ויבן

משה מזבח, כמו שאמרנו. ויקרא שמו ה' נסי, ה' נסי ממש. למה? משום שעמלק לקח כל אותם מהולים שלא נפרעו, ומל אותם וזרק אותם למעלה, ואמר: טל מה שרצית בו. באותה שעה מה כתוב? ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר. מדר דר חסרים, מהדירים של מעלה ומהדירים של מטה. אומר רבי יהודה, בכל דור ודור, בכל הדורות שבאים לעולם, אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עורף בהם קרב. רבי יצחק אר (מהדיר שלמטה לדיר שלמעלה), ועליהם כתוב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ וגו'. מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. באותו זמן כתוב, ברכי נפשי את ה' הללויה.

כל מי שלא זוכה בתורה לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים ולזה אין חלק בפלוך הקדוש

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף כ"ה)] אומר רבי שמעון,

הקב"ה האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים - ירד ומתושלח וחנוף קימים בעולם כיון שהסתלקו מהעולם אז הוריד הקב"ה דין עליהם ונאבדו

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף נז)] בימי אנוש אפלו

תינוקות של אותו [היום] הדור היו משגיחים בחכמות עליונות והיו מסתכלים בהם. אומר רבי ייסא, אם כך, טפשים היו שלא היו יודעים שעתיד הקדוש ברוך הוא להביא עליהם מי מבול וימותו בהם? אומר רבי יצחק, ידוע היו יודעים, אבל אחזו טפשות בלבם. שהם היו יודעים אותו מלאך הממנה על אש ואותו הממנה על המים, והיו יודעים לעצר אותם שלא יוכלו לעשות דין עליהם. והם לא היו יודעים שהקדוש ברוך הוא שולט על הארץ וממנו יבא דין על העולם? אלא היו רואים שהעולם הפקד בידי אותם ממנים, ובהם כל דברי העולם, ולכן לא היו מסתכלים בקדוש ברוך הוא ולא משגיחים במעשיו עד שהארץ נשחתה. ורוח הקדש מכריזה בכל יום ואומרת: יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם. והקדוש ברוך הוא האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים, ירד ומתושלח וחנוף, קימים בעולם. כיון שהסתלקו מהעולם, אז הוריד הקדוש ברוך הוא דין עליהם ונאבדו, כמו שנאמר (בראשית ז) וימחו מן הארץ.

—= זוהר תהלים =—

כָּךְ, עָלֵינוּ כְּתוּב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. ורשעים עוד אינם - בתחית המתים. אז - ברכי נפשי את ה' הללויה.

זהו רבי חגי - שכל ימיו לא רצה להראות עצמו במה שיידע

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה) : זוהר ח"ג

פ' שלח לך (דף קנ"ז: קנ"ח.) [רבי חזקיה ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אני רואה בפניך שבתוךך יש הרהור. אמר לו, הרי ודאי בפסוק זה הסתפלתי בו. בין שאמר שלמה, (קהלת ג) כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם וגו'. ושנינו, שכל דברי שלמה המלך כלם נסתרים מדרגות החכמה. אם כן, בפסוק זה יש להסתכל, שהרי נמצא בו פתח לאותם שאינם בני האמונה. אמר לו, ודאי כן זה, ויש בו לדעת ולהסתכל. בין כן ראו אדם שהיה בא, ובקש מהם מים, שהיה צמא ועיף מחזק השמש. אמרו לו, מי אתה? אמר להם? יהודי אני, ואני עיף וצמא. אמרו, עסקת בתורה? אמר להם, עד שאני אתכם בדברים, אעלה להר הזה, ושם אקח מים ואשתה. הוציא רבי ייסא כלי אחד מלא מים ונתן לו. אחר ששתה, אמר, נעלה אתך למים. עלה להר, ונמצאו חוט מים דקיק, ומלאו כלי אחד. ישבו. אמר להם אותו האדם, כעת תשאלו, שהרי אני השתדלתי בתורה על ידי בני אחד, שאני הכנסתי לבית רב ובגללו הרוחתי בתורה. אמר רבי חזקיה, אם על ידי בןך - טוב

אשריהם בעלי הנשמה, בעלי התורה, בני עבודתו של המלך הקדוש. או לאותם הרשעים שאין זוכים להדבק ברבונם ולא זוכים בתורה, שכל מי שלא זוכה בתורה, לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה, וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים. ולזה אין חלק במלך הקדוש, אין לו חלק של קדשה. אוי לו כשיצא מן העולם הזה, שהוא הוא מקר לאותם המינים הרעים, בעלי החצפה, עזים כמו כלב, שליחי אש הגיהנם, שאין מרחמים עליהם. בא וראה מה בין ישראל לעמים עובדי עבודה זרה. ישראל, אף על גב שלא זוכה איש ישראל אלא בנפש, דרגה עליונה עומדת עליו, ואם הוא רוצה לקנות רוח ואם הוא רוצה לקנות נשמה, הוא קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול, שאז קונה נפש (תחת נפש) ממקום אחר. וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו כתוב יתמו חטאים מן הארץ.

יתמו חטאים מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה) : זוהר ח"ג

פ' אחרי מות (דף ע"ב:) אמר רבי יצחק, משום כן, כל מי שמעביר מאותם מינים רעים או רשות אחרת לארץ, הארץ נטמאת. אוי לאותו האיש! אוי לנפשו! שהרי הארץ הקדושה לא תקבל אותו אחר

—== זוהר תהלים ==—

המה להם - בלבדם, ולא להכניס את בני האמונה בדעת וטפשות זו, ועל כך המה להם, ולא לאחרים. ומה דעתם? כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו'. תפח רוחם של אותן בהמות, אותם טפשים או מחסרי אמונה. אוי להם! אוי לנפשם! טוב להם שלא יבואו לעולם! ומה השיבם שלמה על זה? הפסוק אחריו, ואמר, ומי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. מי יודע באותם טפשים שלא יודעים בכבוד המלך העליון ולא מסתכלים בתורה, רוח בני האדם העלה היא למעלה, למקום עליון, למקום נכבד, למקום קדוש, להזון מאור עליון, מאור המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, ונמצא לפני המלך הקדוש עולה תמימה, וזוהי העלה היא למעלה. ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ, ולא לאותו מקום שהיה כל אדם, שכתוב בו (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם, וכתוב (משלי כ) נר ה' נשמת אדם. איך אומרים אותם טפשים שאינם מבני האמונה, ורוח אחד לכל (קהלת א)? תפח רוחם! עליהם כתוב (תהלים לה) יהיו כמץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה. אלה ישארו בגיהנם לאותן דרגות תחתונות, ולא יעלו לדורי דורות. עליהם כתוב (שם קד) יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. באו רבי חזקיה ורבי ייסא ונשקו ראשו. אמרו, ומה כל זה היה אתך ולא ידענו? אשרי השעה הזו שפגשנו אותך.

הוא. אבל הדבר שאנו בו, אני רואה שלמקום אחר רוצה לעלות. אמר אותו האדם, אמר דברך, שלפעמים בתרמיל העני תמצא מרגלית.

אמר לו פסוק זה שאמר שלמה. סח לו. אמר לו, וכי (כמו) במה אתם נפרדים משאר בני אדם שלא יודעים? אמרו לו, ובמה? אמר להם, על זה אמר שלמה פסוק זה, ולא אמר זה מעצמו כשאר אותם דברים, אלא חזר על אותם דברים של טפשי העולם שאומרים כך. ומה אומרים? כי מקרה [בני] האדם ומקרה הבהמה וגו'. טפשים שלא יודעים ולא מסתכלים בחכמה, אומרים שהעולם הזה הולך במקרה, והקדוש ברוך הוא לא משגיח עליהם, אלא מקרה [בני] האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד וגו'. וכששלמה הסתכל בטפשים הללו שאומרים את זה, קרא להם בהמה, שהם עושים עצמם בהמה ממש משום שאומרים דברים אלו. ומנין לנו? הפסוק שעליו מוכיח, שכתוב (קהלת א) אמרתי אני בלבי על דברת בני האדם לברם האלהים ולראות שהם בהמה המה להם. אמרתי אני בלבי, וחסבתי בזה להסתכל על מה? על דברת בני האדם, על אותו דבר טפשות שהם אומרים לברם האלהים לברם, ולא יתחברו יחד עם בני אדם אחרים שיש להם אמונה, ולראות שהם בהמה המה להם. ולראות בהם אותם בני אמונה שהם בהמה ממש, ודעתם כבהמה.

— תהלים — זוהר תהלים —

הָלְלוּ תִמְצָא סְמוּכִין לְחֻבְרִים בְּדָבָרִים
אֲחֵרִים, אֲבָל שְׁלֵמָה בָּא לְגִלּוֹת עַל אוֹתָם
רְשָׁעִים מְחַסְרֵי אֱמוּנָה שְׁאִין לָהֶם חֵלֶק
בְּקִדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. אָמַר לוֹ, הִתְרַצָּה שְׁנַתְחַבֵּר אִתְּךָ
וְתִלְךָ אִתָּנוּ? אָמַר לָהֶם, אִם אֶעֱשֶׂה כֵּךְ,
הַתּוֹרָה תִּקְרָא עָלַי כְּסִיל! וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
שְׁאֵתְחַיֵּב בְּנַפְשִׁי. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה? אָמַר
לָהֶם, שְׁהָרִי אֲנִי שְׁלִיחַ, וּשְׁלַחֲוֹנֵי
בְּשְׁלִיחוֹת, וּשְׁלֵמָה הִמְלִיךְ אָמַר, (משלי כו)
מְקַצֶּה רְגָלִים חָמָס שְׁתֵּה שִׁלַּח דְּבָרִים בְּיַד
כְּסִיל. בֹּא וּרְאֵה, הַמְרַגְּלִים, עַל שְׁלֵא
נִמְצְאוּ בְּנֵי הָאֱמוּנָה וּשְׁלוּחֵי אֱמוּנָה,
הַתְּחַיְּבוּ בְּנַפְשָׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
נְשָׁקֶם וְהִלְךְ לוֹ.

אֲשֶׁרֵינוּ מִי שְׁשִׁלַּח דְּבָרָיו בְּיַד שְׁלִיחַ נֶאֱמָן
הַדְּבָרֵינוּ רַבִּי חִזְקִיָּה וְרַבִּי יִיסָא. עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים פָּגְעוּ בְּאוֹתָם בְּנֵי אָדָם.
שְׁאֵלוּ אֶת רַבִּי חִזְקִיָּה וְרַבִּי יִיסָא עָלֵינוּ.
אָמְרוּ, מָה שָׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? אָמְרוּ, רַבִּי
חֲגִי הוּא, וְחֵבֵר בֵּין הַחֻבְרִים הוּא,
וּשְׁלַחֲוֹהוּ הַחֻבְרִים מִבְּכָל לְדַעַת דְּבָרִים
מִרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וּשְׁאֵר הַחֻבְרִים.
אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְדַאי זֶהוּ רַבִּי חֲגִי, שְׁכָל
יָמָיו לֹא רָצָה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּמָה שְׁיָדַע,
וְעַל זֶה אָמַר לָנוּ שְׁהָרִי בְּנוֹ זָכָה לוֹ בַּתּוֹרָה,
מִשּׁוּם שְׁאָמַר הַפְּסוּק, (שם) רְאִיתָ אִישׁ חָקֶם
בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ. וְדַאי שְׁלִיחַ
נֶאֱמָן הוּא, (ואשריו הוא שליח נאמן) וְאֲשֶׁרֵינוּ מִי
שְׁשִׁלַּח דְּבָרָיו בְּיַד שְׁלִיחַ נֶאֱמָן.

מִי שְׁשׁוֹפֵף זָרַע בְּרִיקְנוֹת, לֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק
לְעוֹלָם הַבָּא

עוֹד אָמַר, וְכִי עַל זֶה בְּלִבְד תִּמְהַ שְׁלֵמָה,
וְהָרִי בְּמָקוֹם אַחַר אָמַר כְּמוֹ זֶה? פִּתַּח
וְאָמַר, (קהלת ט) זֶה רָע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
תַּחַת הַשָּׁמַשׁ. זֶה רָע וְדַאי. מָהוּ זֶה רָע? זֶהוּ
מִי שְׁשׁוֹפֵף זָרַע בְּרִיקְנוֹת וּמִחֻבְל דְּרִכְיוֹ,
מִשּׁוּם שֶׁזֶּה אֵין מְדוּרוֹ בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים ה) כִּי לֹא אֶל חֶפְצֵי רִשְׁעֵי אֶתָּה
לֹא יִגְרָךְ רָע. עַל זֶה אָמַר, זֶה רָע, שְׁלֵא
יִהְיֶה לוֹ מְדוּר לְמַעְלָה. כִּי מְקַרָּה אֶחָד לְכָל
וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רָע (משום זה)
וְהוֹלִילוֹת בְּלִבָּבָם בְּחַיֵּיהֶם (קהלת ט). שְׁטוֹת
תִּקְוָעָה בְּלִבָּבָם, וְהֵם מְחַסְרֵי אֱמוּנָה, וְאֵין
לָהֶם חֵלֶק בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְאוֹתָם בְּנֵי
אֱמוּנָה, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) וְאֲחֵרֵינוּ אֶל הַמֵּתִים.

בֹּא וּרְאֵה, הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַהֵר לְבָנֵי
הָעוֹלָם וְאָמַר, (דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בְּחַיִּים
לְמַעַן תִּחְיֶה, (בעולם הזה, ובעולם הבא) וְהַחַיִּים
שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם הֵם. אוֹתָם רְשָׁעִים מְחַסְרֵי
אֱמוּנָה מָה אוֹמְרִים? כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר
וְגו'. אֵף עַל גַּב שְׁיִבְחַר אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם
(באותו עולם) כְּמוֹ שְׁאָמַר - לֹא כְּלוּם הוּא,
שְׁהָרִי מְסוּר בְּיַדֵּינוּ, (קהלת שם) אֶל כָּל
הַחַיִּים יֵשׁ בְּטָחוֹן, וּמְסוּר הוּא בְּיַדֵּינוּ, (שם)
כִּי לְכָלֵב חַי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמֵּת. אֵיךְ
יִהְיֶה לָנוּ חַיִּים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם? וְעַל כֵּן זֶה רָע
וְדַאי, שְׁלֵא יְדוּרוֹ בְּמִלְךְ הָעֲלִיּוֹן וְלֹא יִהְיֶה
לָהֶם בּוֹ חֵלֶק. וְאֵף עַל גַּב שְׁכָל הַפְּסוּקִים

קָהָה א' הוֹדוּ לַיהוָה **קָרְאוּ** בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְעַמּוּם עַל־לוֹתָיו: ב' שִׁירוּ לֹא זָמְרוּ לֹא שִׁיחוּ כָּכֵל נִפְלְאוֹתָיו: ג' הִתְחַלְלוּ בְשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מִבְּקָשֵׁי יְהוָה **קָרְאוּ**: ד' הִרְשׁוּ יְהוָה **קָרְאוּ** וְעוֹז בְּקִשְׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד: ה' זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְתּוֹ וּמִשְׁפָּטֵי פִּיּוֹ: ו' זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ פָּנָי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: ז' הוּא יְהוָה **קָרְאוּ** אֱלֹהֵינוּ **קָרְאוּ** כָּכֵל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: ח' זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט' אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י' וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: י"א לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ פְּנֵעַן חָבֵל נַחֲלַתְכֶם: י"ב בְּהוֹיֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר בְּמַעֲט וְגָרִים בָּהּ: י"ג וַיִּתְחַלְבוּ מִגֹּי אֶל גֹּי מִמַּמְלַכָּה אֶל עַם אַחֵר: י"ד לֹא הֵנִיחַ אָדָם לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מַלְכִּים: ט"ו אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּלְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ: ט"ז וַיִּקְרָא רַעַב עַל הָאָרֶץ כָּל מִטָּה לָחֶם שָׁבַר: י"ח שָׁלַח לַפְּנִיחֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְפָר יוֹסֵף: י"ח עָנּוּ בְּכָבֵל (רַגְלִי) רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: י"ט עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ יְהוָה **צָרְפָתָהּ**:

———— **שימוש תהלים** ————

לקדחת רביעית

הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ (קה, א): [שימוש תהלים לפרק קה] טוב לאמרו לקדחת רביעית.

———— **זוהר תהלים** ————

יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ
עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ (קה, יח): [זוהר ויקרא פרשת
 מְצֹרַע (דף נה.)] וּבֹא רְאֵה, בְּיוֹסֵף כְּתוּב,
 (שם קה) **עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ וְגו'.** עַד מְתֵי עָנּוּ
בְּכָבֵל רָגְלוֹ? עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ ה'
צָרְפָתָהּ. עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ שֶׁל מִי? אֵלָּא עַד
 עַת בֹּא דְבָרוֹ (שֶׁל יוֹסֵף, וּנְבַח) אוֹתוֹ דְבוּר. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב אֲמַרְתָּ ה' צָרְפָתָהּ. וְאֵז - שְׁלַח
 מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיַּפְתַּחְהוּ. בֵּינְתֵימִם
 הָיָה בָּא הַבְּקָר.

כֹּל מִילָה שֶׁל תִּפְלָה נִבְחַנְתָּ
עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ וְגו' (קה, יח): [זוהר חלק ג',
 מְצֹרַע (דף נה.) זוהר תורה] אִמַר רַבִּי
 חֲזַקִּיָּה, כִּךְ לִמְדֵנוּ, כֹּל דְבוּר וּדְבוּר שֶׁל
 תִּפְלָה שְׁמוּצִיא אָדָם מִפִּיּוֹ, עוֹלָה לַמַּעֲלָה,
 וּבֹקֵעַ רְקִיעִים, וּנְכַנְסָתָ לַמְקוֹם שֶׁנִּכְנַסְתָּ,
 וְשֵׁם נִבְחַנְתָּ תִּפְלָה הַהִיא, אִם הִיא תִּפְלָה

בְּלִילָה לְזִמְדִים תוֹרָה וּבִבְקָר מִתְקַשְׂרִים
 בְּה' וְהַשְׁכִּינָה

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א כה) וְהִיתָה
 נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצֹרֹר הַחַיִּים.

כ נִשְׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוּ אֶרֶז לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל קַנְיָנוּ: כב לְאַסֵּר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקַנָּיו יַחֲבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו: כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ

— זוהר תהלים —

ה' התיר אותו מהפלא

שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ וְגו' (קה, כ): [בְּרֵאשִׁית פְּרֻשַׁת מִקְץ (דף קצד ע"ב)] בא ראה מה פתוב? שֶׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. רבי שמעון אָמַר, כְּתוּב (תהלים קמו) ה' מִתִּיר אֲסוּרִים וְגו', וְכֵן כְּתוּב שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ, לְמַה מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ? אֵלֵּא שָׁלַח מְלָךְ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשָּׁל עַמִּים - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שָׁלַח מְלָךְ - הַמְּלָךְ הַעֲלִיּוֹן שָׁלַח וַיִּתִּירָהוּ. וְמִי הוּא שֶׁשָּׁלַח לוֹ? זֶה הַמְּלָאךְ הַגּוֹאֵל, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַמִּים, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַכֹּל הוּא מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מגלגל גלגולים בעולם

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): [בְּרֵאשִׁית פְּרֻשַׁת מִקְץ (דף קצד ע"ב)] רבי אלעזר פתח, (תהלים קה, כג) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם. בא ראה שהקדוש ברוך הוא מגלגל גלגולים בעולם, ומקיים נדרים ושבועות כדי לקיים שבועה וגזרה שהוא גוזר.

אהבת הקדוש ברוך הוא את האבות

שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אִם לֹא שֶׁחֲבִיבוֹת וְאֵהָבָה שְׂאֵהָב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאֲבוֹת, הִיָּה רְאוּי לְהוֹרִיד אֶת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם בְּכַבְלִים שֶׁל בְּרָזֶל. וּבִאֵהָבָתוֹ

כשרה, מכניסין אותה לפני המלך הקדוש, לעשות רצונה, ואם לא, דוחים אותה החוצה, ונתעורר בתפלה זו רוח אחר.

כשנתקבלה תפלת יוסף הוציאו אותו מבית האסורים

עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ וְגו' (קה, יט): [זוהר חלק ג', מצודע (דף נה.) זוהר תורה] ובוא וראה, כתוב בו ביוסף, "עָנּוּ בְּכַבְלֵי רְגְלוֹ וְגו'", עַד מֵתִי "עָנּוּ בְּכַבְלֵי רְגְלוֹ", "עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ ה' צְרַפְתָּהוּ", עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ שֶׁל מִי, אֵלֵּא עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ שֶׁל יוֹסֵף לְמַעַלָּה, וּנְבַחְנָה תְּפִלָּתוֹ, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב: "אֲמַרְתָּ ה' צְרַפְתָּהוּ", וְאוֹ "שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ".

ה' שלח את השכינה שתתיר את יוסף מבית האסורים

שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ וְגו' (קה, כ): [זוהר חלק א' פְּרֻשַׁת מִקְץ (דף קצה.) זוהר תורה] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב "ה' מִתִּיר אֲסוּרִים" (תהלים קמו, ז), וְכֵן כְּתִיב: "שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ", וְמֵהוּ "מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ" קִמַּד? אֵלֵּא "שָׁלַח מְלָךְ" זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "מִשָּׁל עַמִּים" זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "שָׁלַח מְלָךְ", מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן שֶׁלַח וַיִּתִּירָהוּ, וְמִי הוּא שֶׁשָּׁלַח אוֹתוֹ, זֶה מִלֵּאךְ הַגּוֹאֵל, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַמִּים, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַכֹּל מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

זיו הזוהר

על הקדוש ברוך הוא, הוא שלח את המלאך הגואל הידוע, שעליו נאמר אשר שמי בקרבו, לפיכך הרי זה כאילו הקדוש ברוך הוא בעצמו היה מתיר אסירתו.

קמד. ה' מתיר אסורים, משמע הוא בעצמו, וכאן משמע על ידי שליח, ועוד מושל עמים ויפתחהו כפל לשון במלות שונות למה, ומתריך שהכל מוסב

לְהִתְנַבֵּל בְּעֵבְדָיו: כו שְׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אַחֲרַי אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: כז שָׁמוּ בָּם דְּבָרַי
 אֲתוּתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח הַשֶּׁדֶּי וַיַּחֲשֶׁד וְלֹא מָרוּ אֶת (דבריו) דְּבָרָי:
 כט הִפֵּךְ אֶת מַיְמֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת הַנָּתָם: לו שְׂרִיץ אֲרֻצִּים צִפְרֻדְעִים בְּחֹדְרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עֶרְבַּ בְּנִים כָּבֵל גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם כְּרֹד אִשׁ
 לְהַכּוֹת בְּאֲרָצָם: לד וַיֵּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֲנָתָם וַיִּשְׁפַּר עֵץ גְּבוּלָם: לה אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה
 וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסָּפֵר: לח וַיֵּאֱבֵל כָּל עֵשֶׂב בְּאֲרֻצִּים וַיֵּאֱבֵל פְּרִי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל
 כְּבוֹד בְּאֲרֻצִּים רֵאשִׁית לְכָל אֹנָם: לו וַיֹּצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:

===== זוהר תהלים =====

בראשונה, ואחר כך הביא את האדם לעולם
 ומצא מזון. [בא ראה] כמו כן הקדוש ברוך
 הוא אמר לאברהם, (בראשית טו) ידע תדע כי
 גר יהיה זרעך בארץ לא להם וגו', ואחרי כן
 יצאו ברכש גדול. כשבא יוסף לארץ מצרים,
 לא מצא בה רכוש גדול. גלגל גלגולים,
 והביא רעב על העולם, וכל העולם היו
 מביאים כסף וזהב למצרים, והתמלאה כל
 ארץ מצרים כסף וזהב. לאחר שהכל נתקן
 רכוש גדול, הביא את יעקב למצרים.

מקדים רפואה למכה

שָׁפַךְ דַּרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - בְּרֵאשׁוֹנָה
 בּוֹרָא [מקדים] רְפוּאָה, וְאַחַר כֵּן
 מִכָּה. כֵּן בְּרֵאשׁוֹנָה הַתְּקִין רְכוּשׁ גְּדוֹל,
 וְאַחַר כֵּן הִבִּיא אוֹתָם לְגָלוּת, וְעַל כֵּן גְּלָגַל
 גְּלָגוּלִים וְהִבִּיא רָעַב עַל [כל] הָעוֹלָם, כְּדִי
 שִׁיְהִיו מְבִיאִים כֶּסֶף וְזָהָב כָּל הָעוֹלָם
 לְמִצְרַיִם.

על ידי יוסף הצדיק נשפע עשירות
 לישראל

בא ראה, משום יוסף שהוא צדיק, הוא
 גרם עשר של כסף וזהב שישטלו

אותם המליך ליוסף בנו, ועשה אותו מלך
 ששולט על כל הארץ, וירדו כל השבטים
 בכבוד, ויעקב כמלך.

ה' השליט את יוסף על מצרים

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): בא ראה
 מה פתוב? (סו) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
 וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ חָם. כִּיִּן שִׁכְתוּב וַיָּבֵא
 יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, לֹא יִדְעֵנוּ שִׁיעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ
 חָם? לְמָה צָרִיךְ אֶת זֶה? אֵלָּא, וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל
 מִצְרַיִם - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ חָם - זֶה יַעֲקֹב. שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל יַעֲקֹב
 וּכְנִיּוּ בָּאָה הַשְּׂכִינָה לְמִצְרַיִם, וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא גְּלָגַל גְּלָגוּלִים וְהוֹרִיד אֶת יוֹסֵף
 בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁבֻזְכוּתוֹ הַתְּקִימָה הַבְּרִית עִמּוֹ,
 וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל הָאֶרֶץ.

הקדוש ברוך הוא מקים גזרותיו

וַיֹּצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְגו' (קה, לו): [בראשית
 פ'רשת מ'קז (דף קצו ע"א)] אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, כָּל מָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה,
 הַכֹּל הוּא לְגָלְגַל גְּלָגוּלִים, מִשּׁוּם שֶׁרָצָה
 לְקַיֵּם הַגְּזֵרָה. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָעוֹלָם, הִבִּיא כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ הָעוֹלָם

לח שְׂמֵחַ מְצַרִּים בְּצִאתָם כִּי נָפַל פְּתָדָם עֲלֵיהֶם: לט פָּרַשׁ עֵינָי לְמִסְפָּה וְאֵשׁ
 לְהֶאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלֶחֶם שָׁמַיִם יִשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר וַיִּזְבְּנוּ
 מִיּוֹם הָלַכְנוּ בְּצִיּוֹת נְהַר: מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עֶבְדּוֹ: מג וַיִּזְצֵא
 עֲמוֹ בְּשֵׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ:
 מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּהָ:

—=— זוהר תהלים —=—

באה השכינה למצרים, והקדוש ברוך הוא
 היה מסבב סבות, והוריד ליוסף
 בראשונה, שבזכותו נתקיים עמו הברית,
 והשליטו על כל הארץ.

יִשְׂרָאֵל, כְּפָתוּב (תהלים קה, לו) וַיִּזְצֵאֵם בְּכֹסֶף
 וְזָהָב וְאֵין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל. וּמִדְּרוֹ שֶׁל
 הַצַּדִּיק זֶה בָּא לְיִשְׂרָאֵל, וְהִכָּל לְזַכּוֹת אוֹתָם
 לְעוֹלָם הַבָּא.

הלא היה מלכנו עוד לפני ארץ מצרים?
 וַיִּזְצֵא עֲמוֹ בְּשֵׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו" (קה,
 טג): [זוהר חלק ג' רע"א מהימנא קדושים
 (דף 99 ע"ד): זוהר תורה] פתח רבי אלעזר ואמר,
 "וְאֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים
 זוֹלָתִי לֹא תִדְעַ" (הושע יג, ד), לא כתוב אשר
 הוצאתיך מארץ מצרים, אלא "וְאֲנֹכִי ה'
 אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם", וכי מארץ מצרים
 היה להם למלך ולא מקודם לזה, והלא
 כתוב: ויאמר יעקב אל בניו "הֲסִרְוּ אֶת
 אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם" (בראשית לה, ב),
 ונאמר: "וַנִּקְוֶמָה וְנַעֲלָה בֵּית אֵל" (שם, ג),
 וכתוב כאן: "מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם"? (ב) זה יובן
 מהברייתא דרבי עקיבא שיש חיה אחת
 נושאת הכסא עומדת באמצע הרקיע
 וישראל שמה וחוקק על מצחה ישראל
 שאומרת בקול רם ברכו וכו'.

בזכות האהבה שאהב ה' את האבות ירד
 יעקב למצרים כמלך

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וגו' (קה, כג): [זוהר
 ח"א, (מקץ קצ"ד): זוהר תורה] אמר רבי
 אלעזר, בוא וראה, שהקדוש ברוך הוא
 מסבב סבות בעולם, לקיים השבועה
 והגזרה שהיה גזור, שהרי למדנו, אלמלי
 החביבות והאהבה שאהב הקדוש ברוך
 הוא להאבות, היה ראוי יעקב לרדת
 למצרים בשלשלאות של ברזל, ובאהבתו
 אותם השליט ליוסף בנו, ועשה אותו
 למלך המושל על כל הארץ, וירדו כל
 השבטים בכבוד, ויעקב כמלך.

במצרים נודע כבודו של הקדוש ברוך הוא
 אֵלֵינוּ מִן הַיּוֹם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, לֹא
 הִכִּירוּ כְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִלְּבַד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ בְּעַבְדוּת קִשָּׁה,

השכינה באה למצרים וגם יעקב ובניו
 בוא וראה מה כתוב: "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל
 מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ חָם", כיון
 שכתוב: "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם" האם לא
 ידענו שיעקב גר בארץ חם, ולמה הצריך
 לומר זה, אלא "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם", זה
 הקדוש ברוך הוא (ב), "וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ
 חָם", זה יעקב, שהרי בשביל יעקב ובניו

— זוהר תהלים —

ויצעקו אל הקדוש ברוך הוא, ולא שינו ממנהגים שלהם, שם נזדקקו אבותינו, כזהב בתוך הכור.

ישראל הלכו אחר האמונה הפשוטה שקיבלו מאבותיהם

ועוד שהיו רואים בכל יום כמה כשפים כמה מינים רעים, להטעות לאנשים, ולא סרו מדרכם לימין ולשמאל, ואף על פי שלא היו יודעים כל כך בכבודו של הקדוש ברוך הוא, אלא שהלכו אחר מנהגי אבותם.

באותות ומופתים שבמצרים והים, אמונתם נתחזקה ביותר

ואחר כך ראו כמה נסים וכמה גבורות,

אני שעשיתי המופתים אני נתתי לכם התורה

ולפיכך אל תאמרו שאלהים אחר הוא שדיבר עמנו, אלא אני הוא אשר ראיתם בארץ מצרים, אני הוא שהרגתי שונאיכם בארץ מצרים, אני הוא שעשיתי כל אותן עשר מכות בארץ מצרים, ובעבור זה "יֵאלֹהִים זולתי לא תִדְעַ" (הושע יג, ד), אל תאמר שיש אחר אלא אני הוא הכל.

כב לחודש

קו א תללוניה חודו ליתנוא פסוק כי טוב פי לעולם חסדו: ב מי ימלל גבורות

שימוש תהלים

לקדחת שלישית

מי ימלל גבורות (קו, ב): שימוש תהלים לפרק קו] טוב לקדחת שלישית ושם שלו ו"ה.

זוהר תהלים

בא ראה, כל מי שמשתדל בתורה, מקיים העולם ומקיים כל מעשה ומעשה על תקונו פראוי, ואין לך כל איבר ואיבר באדם שאין כנגדו בריה בעולם. שהרי כמו שאדם נחלק לאיברים, וכלם עומדים דרגות על דרגות מתקנים אלו על אלו וכלם גוף אחד - כך גם העולם, כל אותם בריות כלם איברים איברים ועומדים אלו על אלו, וכאשר כלם מתקנים - הנה גוף [אחד] ממש. והכל כמו שהתורה. שהרי כל התורה איברים ופרקים ועומדים אלו על אלו, וכשכלם נתקנים - נעשים גוף אחד. כיון שדוד הסתכל במעשה הזה, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך.

בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. כל הדברים של העולם הזה והעולם הבא

בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. בתורה כל אותם דברים עליונים שהתגלו ולא התגלו. בתורה הם כל הדברים שלמעלה ולמטה. כל הדברים של העולם הזה וכל הדברים של העולם הבא הם בתורה, ואין מי שמשגיח ומכיר אותם. ומשום כך כתוב (תהלים קו) מי ימלל גבורות ה' ישמיע

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קו, ב): נזוהר ח"א פ' תולדות (דף קלד:) ואלה תולדות יצחק וגו'. פתח רבי חייא ואמר, (תהלים קו, ב) מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא ועלה ברצון לפניו לברא את העולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו, ובכל מעשה ומעשה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו. זהו שכתוב (משלי ח) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום. אל תקרי אמון אלא אמן. כשרצה לברא אדם, אמרה התורה לפניו: אם האדם יברא ואחר כך יחטא ואתה תדון אותו, למה יהיו מעשי ידך לחנם, שהרי לא יוכל לסבל את דינך? אמר לה הקדוש ברוך הוא: הנה תקנתי תשובה טרם שבראתי את העולם. אמר הקדוש ברוך הוא לעולם בשעה שעשה אותו וברא את האדם, אמר לו: עולם, עולם, אתה וחקותיך לא יתקיימו אלא על התורה. ומשום כך בראתי כן את האדם, כדי שיתעסק בה, ואם לא - הריני מחזירך לתהו ובהו, והכל בשביל האדם קים. זהו שכתוב (ישעיה מה) אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. והתורה עומדת ומכריזה לפני בני אדם כדי שיתעסקו וישתדלו בה, ואין מי שירכין אָזְנוֹ.

— תהלים — זוהר תהלים —

ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. פסוק זה בארוהו, אבל מה זה ימלל? ידבר ה'יה צריך לכתב! ואם תאמר שזו דרך הכתוב, שהרי הפסוקים הם כף - לא, שכלם באים להראות דבר, אף כאן בא להראות דבר. מי ימלל [גבורות ה'], ככתוב (דברים כג) וקטפת מלילת. גבורות ה', משום שהם רבים, שהרי כל גזרת הדין באה משם, ולכן מי הוא שישלך ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא? עוד, מי ימלל וידבר, הכל אחד. ידבר, שהרי כמה וכמה גבורות הן שאין להם חשבון, כמה בעלי דינים, כמה בעלי מגנים, כמה שומרי החקים, והדבור לא יכול לדבר להם. ובמה ידועות? כלם בהגדה, שיש בה סוד החכמה, שהרי בדבור ובאמירה לא יכול לדבר להם ולדעת אותם, אבל בהגדה הן ידועות, ככתוב (תהלים קמה) דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו. בסוד זה יודעים, אבל גבורתך, שהיא גבורה תחתונה, ידברו, שכתוב וגבורתך ידברו. ישמיע כל תהלתו, שרבים הם [הדוגות] הדינים שנודעים ומחברים בתהלה, וכמה חילות וכמה מחנות שמתחברים בה, ככתוב (איוב כה) ה'יש מספר לגדודיו, ועל זה מי יכול להשמיע כל תהלתו?

שש מאות ושלשה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבונו משום שרבונו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ולעולם הבא ויותר לעולם הבא

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קמ, ב): [זוהר ח"ב פ' יתר (דף רמט:)] וידבר אליהם את כל

כל תהלתו. בא ראה, בא שלמה ובקש לעמד על דברי התורה ועל דקדוקי התורה ולא יכל. אמר, אמרתי אחקמה והיא רחוקה ממני. דוד אמר, (תהלים קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. בא ראה, כתוב בשלמה (מלכים א ה) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף. והרי בארוהו שחמשה ואלף טעמים היו בכל משל ומשל שהיה אומר. ומה שלמה, שהוא בשר ודם, כף היו בדבריו - דברי התורה שאמר הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה שבכל דבר ודבר יש בו כמה משלים, כמה שירים, כמה תשבחות, כמה סודות עליונים, כמה חכמות, ועל כן כתוב מי ימלל גבורות ה'. בא ראה מה כתוב למעלה, ואלה תלדת ישמעאל. שהם שנים עשר נשיאים. אחר כף אמר ואלה תולדת יצחק. התעלה על דעתך שכתוב בו בישמעאל שהוליד שנים עשר נשיאים ויצחק הוליד שני בנים, שזה התעלה וזה לא התעלה? על כן כתוב מי ימלל גבורות ה'. זה יצחק. ויצחק הוציא את יעקב, שהוא היה לבדו יותר מכלם, שהוליד שנים עשר שבטים, הקיום של מעלה ומטה. אבל יצחק למעלה בקדשה עליונה, [וישמעאל] ועשו למטה, ועל כן כתוב מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. זה יעקב. כשנדבק השמש בלבנה, כמה כוכבים מאירים מהם.

מי הוא שישלך ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קמ, ב): [זוהר ח"א פ' יחי (דף רמט:)] פתח ואמר, (תהלים קו) מי

— זוהר תהלים —

מקום, שכתוב (תהלים קכא) מאין יבא עזרי. וכתוב (דניאל ז) ועד עתיק הימים מגיע ולפניו הקריבוהו. ותשוקת וענג הצדיקים להסתכל לאותו זיו, שכל זיו יוצא ממנו, וממנו נמשכים כל אותם הכתרים. עוד אמר רבי שמעון, שנינו בפסוק זה אז תתענג על ה', בסוף הפסוק מה כתוב? והרכבתיך על במתי ארץ, על אותו מקום שנקרא במתי ארץ, הוא למעלה מהארץ הזו. ואותו מקום שנקרא במתי ארץ, הינו שמים, והינו שכתוב על במתי ארץ. על ה' - אמר רבי אבא, לא כתוב אז תשב, אלא אז תתענג על ה', הינו שמים, שכתוב (תהלים נז) רומה על השמים אלהים. והרכבתיך על במתי ארץ, הינו ארץ החיים, ממשמע שכתוב על במתי להכליל ציון וירושלים שנקראו במתי ארץ, והינו שמים שלמעלה וארץ שלמעלה. והדבר שאמר רבי שמעון כן הוא, והכל אחד, שכתוב ועד עתיק הימים מגיע וגו', וכל הדברים הללו עולים למקום אחד.

אמר רבי אבא לרבי שמעון, יאמר לי מורי, פסוק זה כלו במה בארנו אותו, שכתוב אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך? אמר לו, הרי הכל נאמר כבר, שתפנוק ועדון על ה' כתוב, מקום שהוא למעלה, וכתוב ועד עתיק הימים מגיע. על במתי ארץ, כמו שנתבאר. והאכלתיך נחלת יעקב אביך, כמו שכתוב (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו', והינו נחלת יעקב. והברכה שברך יצחק את

הדברים האלה לאמר. רבי יהודה פתח, (תהלים קו) מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. בכמה דרכים העידה התורה באדם שלא יחטא לפני רבונו. בכמה דרכים נתנה לו עצה שלא יסטה מדרכיו מיין ושמאל. בכמה דרכים נתנה לו עצה איך ישוב לפני רבונו וימחל לו. ששנינו, שש מאות ושלושה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבונו, משום שרבונו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ולעולם הבא, ויותר לעולם הבא, שהרי שנינו, כל מה שהשלים הקדוש ברוך הוא לאדם - מאותן טובות שזוכה בהם לעולם הבא השתלם בהם. מה הטעם? משום שהעולם הבא הוא של הקדוש ברוך הוא. (ואם תאמר שהעולם הזה אינו שלו אלא) וכך שנינו, העולם הזה כנגד העולם הבא אינו אלא כפרוודור לטורקלין. (משום כך העולם הבא הוא של הקדוש ברוך הוא) וכשזוכה אותו הצדיק - בשלו הוא זוכה. ששנינו, כתוב (דברים ב) ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו. מה הטעם? משום שה' הוא נחלתו. אשרי חלקו מי שזוכה לחלק ירשה עליון זה. זוכה בה בעולם הזה, ובבית של העולם הזה. כן בעולם הבא ובבית העליון הקדוש, שכתוב (ישעיהו) ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם. אשרי חלקו של אותו צדיק שמדורו עם המלך בביתו.

רבי שמעון אמר, אשרי חלקו של אותו צדיק שזוכה לזה, שכתוב (ישעיה נח) אז תתענג על ה'. לא כתוב עם ה', אלא על ה'. מה זה על ה'? מקום שעליונים ותחתונים נמשכים ממנו ותאבים לאותו

זוהר תהלים

אותו גוף הראשון שהשאיר, לא נאָכַד, ויהיה לו קיום לעתיד לבא, שהרי את ענשו סבל בכמה מינים, והקדוש ברוך הוא לא מקפח שכר שום בריות שבָּרָא, פָּרַט לאותם שיצאו מתוך האמונה שלו ולא הָיָה בהם טוב לעולמים, ופָּרַט לָאוּלָם שלא כָּרְעוּ בְּמוֹדִים, שְׁמַאֲלָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יִכְנֶה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם וְלֹא יִקּוּם לְעוֹלָמִים. אָבֵל אֵלֶּה לֹא כָּף.

מה עושה הקדוש ברוך הוא? אם אותה רוח זוכה להתתקן בעולם הזה באותו הגוף האחר, מה עושה הקדוש ברוך הוא? אותו הגואל שגואל אותה, אותה הרוח שלו שמכניס לשם, ומשתף ומערב באותה רוח שהיתה באותו הכלי, ודאי שלא נאָכַדְתָּ. ומה נעשה? שהרי יש שם שלש רוחות (באותו גוף אחר בו יקום. ומה עשה הקדוש ברוך הוא, ' בא וראה, הגאלה ההיא שהיה גואל אותה, רוח שלו הרי נכנסת שם ונעזבת, ומשתתפת ומתערבת בכלי ההוא. ואותה הרוח הראשונה שהיתה באותו כלי ונדבקת בו, ודאי גשגשאת שם ולא נאכדת, ומשום זה אותה הרוח שעזב באותו הכלי ונדבקה שם, הוא רודף אחר השרש שלו והיסוד שלו שהיה יוצא ממנו ומביאו אליו, ובונה אותו במקום שהיתה בת זוגו. הרי שלש רוחות שם) - אחת שהיתה באותו הכלי ונשארה שם, ואחת אותה שנמשכה לשם והיתה ערטילאית, ואחת אותה שהכניס לשם אותו הגואל והתערב בהן. להיות שלש רוחות אי אפשר, ומה נעשה?

אָאָ כָּף הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהַכְּנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל, בּוֹ הַתְּלַבְּשָׁה

יעקב, על השמים הללו הוא אָמַר, וברכו בברכה, שעתידים בני יעקב, להחיות באותו טל לעתיד לבוא, שכתוב ויתן לך האלהים, לך ולא לאחר, מטל השמים, שבו עתידים המתים להחיות לעתיד לבוא, שיוצא מהעתיק לזעיר אנפין ושורה בשמים הללו. התבונן רבי אבא ואמר, עכשו נשמע הכל, ונמצאת ברפת יצחק עליונה ממה שחשבתי.

שְׁנִינּוּ, מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה'. מִי יִמְלֵל? מִי יִדְבֵר הִיָּה צְרִיךְ לִהְיוֹת! אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (דברים כג) וְקִטְפַת מְלִילַת בִּידָךְ. גְּבוּרוֹת ה', שְׂרָפִים הֵם וַיּוֹצֵאִים מִגְּבוּרָה אַחַת. וְשִׁנִּינוּ, גְּבוּרָה עֲלִיּוֹנָה אַחַת, עֲטַרְתַּת הָעֲטַרְוֹת, מִתְּעַטְרַת, וַיּוֹצֵאִים מִמֶּנָּה חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים, מֵהֵם יִמְיִנָּה וּמֵהֵם שְׁמַאֲלָה, וְכֹל אַחַת נִקְרְאָת גְּבוּרָה, וְכֹל אַחַת וְאַחַת מִתְּעַטְרַת בְּאוֹרוֹת שֶׁל חֻקִּיקוֹת גְּבוּהוֹת, וְכֹלֶם נִקְרְאוֹת גְּבוּרוֹת ה'. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, גְּבוּרוֹת ה' חֲסֵר כְּתוּב, שֶׁהָרִי כָּלֶם כְּלוּלִים בָּזֶה. יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ - זוּהִי שְׁכִינַת זִיו כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב וְתִהְלָתוֹ מְלֵאָה הָאָרֶץ.

הַקְּב"ה לֹא מְקַפֵּחַ שְׂכָר שׁוּם בְּרִיּוֹת שְׁבָרָא פָּרַט לְאוֹתָם שִׁיִּצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֱמוּנָה שְׁלוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים וּפָרַט לָאוּלָם שְׁלֹא כָּרְעוּ בְּמוֹדִים

מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' וְגו' (קו, ב) [זוהר ח"א פ' משפטים (דף ק)]] פֶּתַח הַזִּקְן וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מִי הוּא בְּעוֹלָם שִׁיְכוּל לְמִלַּל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם תְּמִיד?

יְהוָה יִשְׁמָע כָּל תְּהִלָּתוֹ: ג אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט עֲשֵׂה צְדָקָה כְּבֹל עֵת:

זוהר תהלים

שְׁעוֹשָׁה, וְאָפְלוּ דְבוּר שֶׁל אָדָם וְאָפְלוּ קוֹל
אֵינוֹ בְּרִיקָנוֹת, וְאַתָּר וּמְקוֹם יֵשׁ לְכֻלָּם. זֶה
שֶׁנִּבְנָה עֲכָשׁוּ וַיֵּצֵא לְעוֹלָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה,
אֵין לוֹ בֵּת זוּג, וְעַל זֶה לֹא מְכַרְיִים, שֶׁהָרִי
בֵּת זוּגוֹ אֲבָדָה מִמֶּנּוּ. בֵּת הַזוּג שֶׁהֵיָתָה לוֹ
נִעֲשְׂתָה אָמוּ, וְאַחֲיוּ לְאָבִיו.

אֲשֶׁר־הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְבִּ"ה נָתַן לָהֶם תּוֹרַת
אֱמֶת לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ יָמִים וְלִילֹת שֶׁהָרִי כָּל
כִּי שִׁמְשֵׁתְדֵל בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ חֲרוֹת מֵהַכֵּל
חֲרוֹת מִן הַמְּנוֹת, שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו

אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט וְגו' (קו, א): זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קנב:) דְּבַר אַחֵר וַיֵּצֵא
יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּלְךָ חֲרָנָה - רַבִּי אֲבָא
פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט
עֲשֵׂה צְדָקָה כְּבֹל עֵת. אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט,
אֲשֶׁר־הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ יָמִים
וְלִילֹת, שֶׁהָרִי כָּל מִי שִׁמְשֵׁתְדֵל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ
לוֹ חֲרוֹת מֵהַכֵּל, חֲרוֹת מִן הַמְּנוֹת, שֶׁלֹּא יִכּוֹל
לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, מִשׁוּם שֶׁכָּל מִי
שִׁמְשֵׁתְדֵל בַּתּוֹרָה וְנִאֲחָז בָּהּ, נִאֲחָז בַּעֲץ
הַחַיִּים. וְאִם מִרְפָּה אֶת עַצְמוֹ מִעֵץ הַחַיִּים,
הֵנָּה עֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו וְנִאֲחָז בוֹ. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב (משלי כד) הַתְּרַפִּית בְּיוֹם צָרָה צַר
כַּחֲכָה. הַתְּרַפִּית - אִם מִרְפָּה יָדָיו מִן
הַתּוֹרָה. בְּיוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה, מֵה זֶה צַר
כַּחֲכָה? צַר כַּח כָּה. שֶׁהָרִי הִיא תְּמִיד
לְיָמִין, וְשִׁמְרָתָהּ תְּמִיד עַל בֶּן אָדָם כְּאִשׁוּר
הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, וְאִזּוֹ דוֹחָה אֶת הָרַע
הַחוּצָה שֶׁלֹּא יִקְרַב לְבֶן הָאָדָם וְלֹא יוּכַל
לְקַטְרֵג לוֹ. וְכִשְׂאָדָם סוּטָה מְדַרְכֵי הַתּוֹרָה

הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת בְּמְקוֹם שֶׁל לְבוּשׁ הַגְּרִים,
(וְהוּא) וְאוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית שֶׁשָּׂבָה שָׁם
לְהַבְנוֹת לְהִיּוֹת לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה הַעֲלִיוֹנָה.
וְאוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהֵיָתָה בַּתְּחִלָּה שֶׁנִּשְׁאַרָה
בְּאוֹתוֹ כְּלִי, פָּרְחָה מִשָּׁם, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְזַמֵּן לָהּ מְקוֹם בְּתוֹךְ סוּדוֹת
הַחֲלוּנוֹת שֶׁבִּסְלַע שְׂאֵחַר כְּתַפִּי הַגֵּן עֲדָן,
וְנִשְׁמַנְתָּ שָׁם. וּמִתְעַלָּה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהֵיָה בַּתְּחִלָּה, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ יְקוּם
אוֹתוֹ הַגּוֹף, וְזֶהוּ אֶחָד מֵאוֹתָם הַשְּׁנַיִם
שֶׁאֲמַרְנוּ (למעלה). אֲבָל אוֹתוֹ הַגּוֹף טָרַם
שִׁיקוּם עֲנָשׁוּ גְדוֹל, שֶׁהָרִי מִשׁוּם שֶׁלֹּא זָכָה
לְהַתְּרַבּוֹת, הוֹרִידוֹ אוֹתוֹ לְתוֹךְ הָאֲדָמָה,
שֶׁסְּמוּכָה לְאַרְקָא, וְנִדוֹן שָׁם. וְאַחֵר כֶּף
מְעֵלִים אוֹתוֹ לְתַבֵּל. עֲכָשׁוּ יוֹרֵד וְעֲכָשׁוּ
עוֹלָה, הֵנָּה עָלָה וְהֵנָּה יָרַד, אֵין לוֹ מְנוּחָה,
פָּרַט לְשִׁבְתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וּבְרָאשֵׁי
חֲדָשִׁים. וְאַלְהָ יִשְׁנִים בְּאֲדַמַּת עֶפְרָי. אֲדַמַּת
- מְאֲדָמָה. עֶפְרָי - מִתְּבַל. וְעַל אֵלוֹ כְּתוּב
(דניאלים) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרָי יִקְיָצוּ
אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלְהָ לְחַרְפּוֹת וּלְדַרְאוֹן
עוֹלָם. כָּל אֵלָה שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַתְּתַקֵּן. אֲבָל
אִם זָכְתָה אוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית שֶׁשָּׂבָה
כְּמוֹ מִקְדָּם לְהַתְּתַקֵּן, אִזּוֹ צְדִיק הוּא, שֶׁהָרִי
אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁנִּשְׁאַמַּר בָּהּ שֶׁנִּשְׁמָרָה בִּסְלַע,
תְּתַקֵּן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרֵאשׁוֹן, וְעַל אֵלָה
כְּתוּב אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלְהָ לְחַרְפּוֹת וְגו'.

כָּל אוֹתָם שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַתְּתַקֵּן.

וְאֵלָיו הֵן הַגְּבוּרוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת שֶׁל הַמַּלְאָךְ
הַעֲלִיוֹן הַקְּדוּשׁ, וְכֻלּוֹם לֹא נִאֲבָד.
אָפְלוּ הַכֹּל הִפָּה יֵשׁ לוֹ אֶתֶר וּמְקוֹם,
וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ מֵה

—=— זוהר תהלים —=—

לא נקרא קץ כל רוח, וסוד הדבר - זהו קץ [כל בשר] וזהו קץ. זה קץ על בשר, וזה על רוח. משום כך זה פנימי וזה חיצוני, זה ימין וזה שמאל, זה קדוש וזה טמא, והנה פרשוק.

ובא וראה סוד עליון קדוש של האמונה, הסוד של עולם הזכר ועולם הנקבה, וכל קדש הקדשים בו, וכל סודות האמונה מכאן יצאו, וכל החיים וכל החרות, וכל הטובות וכל האורות הם מכאן, וכל הברכות וטללי נדבות, וכל האהבה של האהבות הכל מהצד הזה, סוד הדרום. מצד הצפון מתפשטות דרגות עד שמגיעה למטה פסלת הזהב, בצד הטמאה, לכולן טמא, ואוחז את זה למעלה, ואוחז את זה למטה. וכאן מזדווגים זכר ונקבה יחד, והם רוכב נחש, הסוד של זכר ונקבה, וזה סוד עזאז"ל. ומכאן נפרדות הדרגות ויוצאים כמה צדדים לעולם, שמתפשטים מכאן ושולטים על העולם, וכלם צדדי הטמאה, וממנים שרים לתוך העולם. בא ראה, כשיצא עשו לעולם, כלו אדם כשושנה בשער כמו השעיר, ומשם אלופים, מגנים ממנים [שנים עשר] ששולטים בעולם, והנה פרשוק.

שומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא

בא ראה, אשרי שמרי משפט - ששומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, וצריך לאדם לשמר שלא יסטה לדרך אחרת, אלא שיהיה שומר משפט, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, שכל

ומתרפה ממנה, אזי צר כח כה, משום שאותו הרע, שהוא השמאל, שולט על האדם, ודוחה את ה"כה" הזו החוצה, עד שדוחק אותו מקום בצרה.

כאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, אהוב של הקדוש ברוך הוא

דבר אחר צר כחכה - שכאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, נאהב למעלה ונאהב למטה, והוא אהוב של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (שמואל ב יב) 'וה' אהבו, שהיה אהוב של הקדוש ברוך הוא, ואהוב אותו. וכשאדם סוטה מדרכי התורה, אזי צר כח כה, צר שלו ובעל שנאה הוא אליו, ושולט עליו אותו שנקרא רע, עד שמקטרג בו בעולם הזה ובעולם הבא. בא ראה, הרע הזה, שהוא יצר הרע, שולט על העולם בכמה צדדים, וכמה שלטון יש לו בעולם, והוא נחש תקיף שחטא בו אדם, ונכשלים בו בני העולם ומושכים אותו עליהם, עד שמוציא להם את נשמותיהם. ובא וראה, כשהוא שולט, שולט על הגוף. וכיון ששולט על הגוף, יוצאת ממנו הנשמה, משום שהגוף נטמא, והנשמה עולה, ואין שולט עליו עד שנוטל רשות. וכמה הם שבאים מצדו ושולטים על העולם, והרי שנינו שכל מעשי העולם שנעשים ושולטים בהם, ויש לו ממנים ושמשים, כלם שמשים במעשי העולם. ועל כן הוא קץ של השמאל, והרי פרשוה שיש קץ לימין ויש קץ לשמאל, והקץ של השמאל הזה הוא קץ כל בשר. נקרא קץ כל בשר,

— זהו זה תהלים —

לפני רבי שמעון, ספרו לו המעשה. אָמַר, ומה זה בעצמו, אָפְלוּ כָל מִי שֶׁמְחִזֵּיק לְאֵילָן (כאילן) הַחַיִּים נְצוּל בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאָפְלוּ מִן מִיתַת הָעוֹלָם מִשָּׁאֵר בְּנֵי אָדָם, כָּל שֶׁכֵּן מֵאַחַר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּכֻלָּם מְעוֹרְרַת הַצְּדָקָה אֶת אֵילָן הַחַיִּים, וּמְקוּם זֶה הוּא הַמְּזוּן לְכָל, וְלִתְלַמִּידֵי הַחֻכְמִים מַה מַּעֲשִׂיהֶם? שֶׁהֵרִי כָל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא יְכוּלִים לְעוֹרֵר צְדָקָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵרִי הֵם אַחֲזִיזִים בַּצְּדָקָה, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם נִזְוָנִים בְּזִכְרוֹתָם, בְּהֵם מִמֶּשׁ. וְהֵם לֹא יְכוּלִים לְהַתְּפָרֵס מֵהֶם מִמֶּשׁ, מִפְּנֵי שֶׁכָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, מְשַׁתְּדֵל בְּאֵילָן הַחַיִּים שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּפָרְסִים מִמֶּנּוּ. נִמְצָא שֶׁהַתְּלַמִּידֵי חֻכְמִים מְעוֹרְרִים מְזוּן לְעוֹלָם וְשָׁלוֹם. אִם לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּעוֹרֵר מְזוּן, מִדּוּעַ לָהֶם לֹא מִתְּעוֹרֵר? אֲלֵא תְּלַמִּיד חֻכָּם הוּא אֵילָן הַחַיִּים מִמֶּשׁ, וְאֵילָן הַחַיִּים לֹא נִזְוָן אֲלֵא מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא לְאַחַר שְׁעוֹלָה לְעוֹלָם הַהוּא, אֲזִי נִזְוָן מִמֶּנּוּ וְנִשְׂרַשׁ שְׂרָשְׁוֹ עֲלָיו. עֲכָשׁוּ אוֹכְלִים מִפְּרֵי עֵץ הַחַיִּים. וְמַה הוּא? אוֹתוֹ מְקוּם שֶׁנִּמְצָא אֲצֵל הָעֲנַיִים, וְהוּא נִקְרָא (בראשית א) פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בַּתּוֹךְ הַגֵּן. וְעַל זֶה אוֹכְלִים מִהַפְּרֵי הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְעַל זֶה לְמַדְנּוּ, הֵם נִזְוָנִים בְּזוּעָה. מַהִּי הַזּוּעָה? זוֹ גְבוּרָה. וְהֵם מְזַמְנִים לְעוֹלָם הַבָּא. שֶׁמְזוּן הָעוֹלָם הַבָּא אֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא צְמִצּוּם קָטָן שֶׁל הַכַּח שְׁלוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּמִתִּיקוֹת הַתּוֹרָה. וְזֶה טַעְמוֹ עַל הַפְּרֵי הַהוּא שֶׁל הָעֵץ הַתְּחַתּוֹן, וְזוֹ

דְּרָכֵי מִשְׁפָּט. עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת - וְכִי בְּכָל עֵת יָכוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אֲלֵא מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה וְעוֹשֶׂה צְדָקָה עִם אוֹתָם שְׂצָרִיכִים אוֹתָהּ. שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה עִם הָעֲנַיִ, מְרַבֶּה אוֹתָהּ צְדָקָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. בֹּא רֵאֵה, מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּצְּדָקָה, אוֹתָהּ צְדָקָה שְׁעוֹשֶׂה עוֹלָה לְמַעַלָּה וּמְגִיעָה לְמַעַלָּה לְאוֹתוֹ הַמְּקוּם שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא מְרַכְּבָה עֲלִיוֹנָה, וּמְמַשִּׁיף בְּרֻכּוֹת לְמְקוּם הַהוּא מִן הַמַּעֲיָן שֶׁל כָּל הַמַּעֲיָנוֹת. וּמֵאוֹתָהּ הַצְּדָקָה מְמַשִּׁיף וּמְרַבֶּה בְּרֻכּוֹת לְכָל אוֹתָם הַתְּחַתּוֹנִים וְלְכָל הַמְּרַכְּבוֹת וְלְכָל הַחֲלִילוֹת, וְכֻלָּם מִתְּכַרְכִּים, וְנוֹסְפִים אוֹרוֹת כְּרֵאוּי, מִשׁוּם שֶׁכָּלֶם נִקְרָאוּ עֵת, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת.

עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת - וְכִי בְּכָל עֵת יָכוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אִם כֵּן שְׁתִּים עֲשֶׂרָה שְׁעוֹת בְּיוֹם מִי יְכוּל?!

עֲשֵׂה צְדָקָה צְדָקָה בְּכָל עֵת. (קו, א): [זוהר ח"ג פ' בהר (דף ק"א)]. השלמה מההשמטות (סימן ט) וְהֵרִי נִתְבָּאֵר: וְכִי בְּכָל עֵת יָכוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אִם כֵּן, שְׁתִּים עֲשֶׂרָה שְׁעוֹת בְּיוֹם מִי יְכוּל?! אֲלֵא כִּי לְמַדְנּוּ, מִי שֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. מַהוּ בְּכָל עֵת? כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא (ויקרא טו) וְאֵל יִבֵּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, וּבְאֵרוּהָ. וְלֹא תֹאמַר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבִדְהָ, שֶׁהִיא עֵת רְצוֹן קְדוֹשׁ בַּצְּדִיק, אֲלֵא אֲפֹלוּ בְּכָל עֵת שֶׁלְמַטָּה מְרַבֶּה צְדָקָה עֲלֵיהֶם, וּמִתְּעוֹרְרַת צְדָקָה בְּכֻלָּם, בְּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. מִפְּנֵי כֵן יֵשִׁים אָדָם לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ וְיִדְבֵּק בּוֹ בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּיֵּן שֶׁהִגִּיעוּ

— זוהר תהלים —

יעֲטֹף. תִּפְלֶה, זו תִּפְלֶה שֶׁל יָד, וּבְאֲרֹנוּ. ומי שְׁנוֹתַן צְדָקָה לְעֵנִי, הוּא עוֹשֶׂה לְמַעַלְהָ שֵׁם קְדוֹשׁ שְׁלֹם כְּרֹאוּי. כִּי צְדָקָה זֶה עֵץ הַחַיִּים, וּצְדָקָה נוֹתֵן לְצִדֵּק. וּכְשֵׁנוֹתַן לְצִדֵּק, אִזּוּ מִתְחַבֵּר זֶה עִם זֶה, וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא שְׁלֹם.

מי שְׁעוֹשֶׂה זוּ הַהִתְעוֹרְרוֹת (שְׁעוֹשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת זו) שְׁלֹמֶטָה, בְּוֹדָאֵי כְּאֵלוּ עֲשֶׂה אֵת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּשִׁלְמוֹת. כְּמוֹ שְׁהוּא עוֹשֶׂה לְמַטָּה, כִּף מִתְעוֹרֵר לְמַעַלְהָ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שֵׁם קו) אֲשֶׁרִי שְׁמִרִי מִשְׁפָּט עֲשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. עֲשֶׂה צְדָקָה - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּבִיכּוֹל הוּא עוֹשֶׂה אוֹתוֹ. בֹּא רֵאֵה, הָעֵנִי הֲרִי נִתְבָּאֵר מִיְהוּ מְקוֹמוֹ. מֶה הַטַּעַם? כִּי הָעֵנִי אֵין לוֹ מִשְׁלוֹ כְּלוּם אֵלָא מֶה שְׁנוֹתַנִּים לוֹ, וְהִלְבְּנָה אֵין לָהּ אוֹר מִשְׁלָהּ אֵלָא מֶה שְׁהִשְׁמַשׁ נוֹתֵן לָהּ. בֹּא רֵאֵה, לְמָה עֵנִי חָשׁוּב כְּמַת? מֶה הַטַּעַם? כִּי אוֹתוֹ מְקוֹם גּוֹרֵם לוֹ, שְׁהֲרִי בְּמְקוֹם הַמּוֹת הוּא מְצוּי, וְלִכֵּן נִקְרָא מֵת. אוֹתוֹ שְׁחָס עָלָיו הוּא נוֹתֵן לוֹ צְדָקָה, עֵץ הַחַיִּים שׁוֹרֶה עָלָיו, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (מִשְׁלִי י) וּצְדָקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת. וְכִּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה אֶדָם לְמַטָּה, כִּף גַּם הוּא עוֹשֶׂה לְמַעַלְהָ מִמֶּשׁ. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל הַזּוֹכֶה לְעֲשׂוֹת שֵׁם קְדוֹשׁ לְמַעַלְהָ, מִשׁוּם כִּף הַצְּדָקָה עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כְּשֶׁהַצְּדָקָה לְשִׁמָּה, שְׁהֲרִי מִעוֹרֵר צְדָקָה לְצִדֵּק לְחִבְרָם כְּאֶחָד, וְשִׁיְהִיָּה הַכֹּל שֵׁם קְדוֹשׁ כְּרֹאוּי. שְׁהֲרִי צִדֵּק לֹא מִתְתַקֵּן וְלֹא נִשְׁלֵם אֵלָא בְּצְדָקָה, שְׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נד) בְּצְדָקָה תִּכּוֹנְנִי. וְלִכְנֹסֶת יִשְׁרָאֵל נֹאֲמֵר, וּמִשׁוּם כִּף וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם וְגו'.

שְׁמַחָה שֶׁל הַתְּלִמִּידֵי חֻכְמִים וּמְזוֹן הָעֲלִיּוֹן שְׁלֵהֶם. כִּיּוֹן שְׁיַעֲבֵרוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמָה נְחָלִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא מְקִיפִים לְמְקוֹמָם, וְיִשְׁתְּרֹשׁוּ בּוֹ וְיַעֲלוּ לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (יִשְׁעִיָּה סד) עֵינִי לֹא רָאִתִּי אֱלֹהִים זוֹלָתִךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ. מֶהוּ יַעֲשֶׂה? זֶה הַיּוֹבֵל, זֶה שְׁנֹקְרָא עוֹלָם הַבָּא. לְמַחֲכָה לוֹ, וְדָאֵי. שְׁלֹא רוֹצִים מְזוֹן לְעוֹלָם הַזֶּה עַד שְׁיִגְיַעוּ (שִׁיתְקוּ) לְמְזוֹן שְׁלֵהֶם. וּמֶהוּ הַמְּזוֹן שְׁלֵהֶם? הָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל זֶה זְכָאִים בְּכָל, שְׁעֲלִיָּהֶם כְּתוּב עֵינִי לֹא רָאִתִּי אֱלֹהִים וְגו' : (עַד כֹּאן מִהַהִשְׁמַטוֹת).

מי שְׁנוֹתַן צְדָקָה לְעֵנִי הוּא עוֹשֶׂה לְמַעַלְהָ שֵׁם קְדוֹשׁ שְׁלֹם כְּרֹאוּי

עֲשֶׂה צְדָקָה צְדָקָה בְּכָל עֵת. (קו, ג): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ק"ג:)] וְנִתְתִּי גְשֵׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְגו'. כֹּל אֶחָד וְאֶחָד יִתֵּן כַּחוֹ עֲלֵיכֶם. מִי הֵם? אוֹתוֹ תְקוּן שְׁעֲשִׂיתֶם שֶׁל אוֹתוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כְּמוֹ זֶה כְּתוּב (בְּרַאשִׁית יח) וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. וְכִי כִיּוֹן שְׁכְּתוּב וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה', לְמָה לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט? אֵלָא מִי שְׁשׁוֹמֵר דְרָכֵי הַתּוֹרָה, כְּבִיכּוֹל הוּא עוֹשֶׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. וּמֶה זֶה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאִמֵּר, אוֹי לָהֶם לְבִנֵי אֶדָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים בְּכַבּוֹד רְבוּנָם. מִי עוֹשֶׂה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם? הִנֵּה אוֹמֵר, מִי שְׁנוֹתַן צְדָקָה לְעֵנִים. בֹּא רֵאֵה, הֲרִי פִּרְשׂוּהָ כִּף הוּא, שְׁהָעֵנִי אֶחָדוּ בְּדִין, וְכֹל מֵאֲכָלוּ הוּא בְּדִין, הַמְּקוֹם שְׁנֹקְרָא צְדָקָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (תְּהִלִּים קב) תִּפְלֶה לְעֵנִי כִי

ד זכרני יהוה ^א ברצון עמך פקדני בישועתך: ה לראות במוכת בחיריך לשמח בשמחת גונך להתחלל עם נחלתך: ו חטאנו עם אבותינו העוינו הרשענו: ז אבותינו במצרים לא השפילו נפלאותיך לא זכרו את רב חסדיך וימרו על ים בים סוף: ח וישועים למען שמו להודיע את גבורתו: ט ויגער בים סוף ויחרב ויוליכם בתהמות במדבר: י וישועים מיד שווא וינאלם מיד אויב: יא ויכפו מים צריהם אחד מהם לא נותר: יב ויאמינו בדברי ישרו תהלתו: יג מהרו שכתו מעשיו לא חבו לעצתו: יד ויתאוו תאוה במדבר וינסו אל בישיון: טו ויתן להם שאלתם וישלח רוזן בנפשם: טז וינאו למשה במחנה לאהרן קדוש יהוה ^א: יז תפתח ארץ ותבלע דתן ותכם על עדת אבירים: יח ותבער אש בעדתם להבה תלהט רשעים: יט ועשו עגל בחרב וישתחוו למסכה: כ וימרו את כבודם בתבנית שור אבל עשב: כא שכתו אל מושיעים

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

למטה, רוצה להתלבש בלבוש להזיק את העולם. ויורד הוא ומרכבותיו. והלבוש הראשון שהוא לוקח - תבנית שור, דמות שור, וראשון לנזיקין מאותם ארבעה. הוא שור. והם ארבעה אבות להזיק לעולם, וכל שלשת אבות הנזיקין פרט לשור, כלם שלו, ועל זה כתוב וימירו את כבודם בתבנית שור.

מה זה אכל עשב? הרי דרשנו בו, אבל עקר הדבר מתמצית של לחם ושבועה מיני דגן אין לו בהם חלק. ומשום כך האם לא היתה שם, ולא נאה לה להיות שם. ומשום שהאב היה יודע את רחמנות האם ודרכה, אמר למשה, בני אהובי, העצה בזה תמיד בשניהם. וזהו שלחשו לי בלחש, שלא ראוי לגלות, שהבן לא ידע, ויראה שהרי רצועה מוכנה, ותמיד יפחד. אבל שניהם בעצה זו ובעצה אחת.

ראשון לנזיקין מאותם ארבעה הוא שור והם ארבעה אבות להזיק לעולם

וימירו את כבודם וגו' (קו, כ): [זוהר ח"ב פ' כי תשא (דף קצ"א.)] בני, החטא שעשו (ערב רב) העם שבחורן, והשתתפו בו העם הקדוש - באם הם חטאו, שכתוב קום עשה לנו אלהים, אלהים ודאי. כבוד ישראל הזה, הוא ששורה עליה כאם על בנים, וזהו סוד הפתוב (תהלים קו) וימירו את כבודם בתבנית שור. זה כבודם של ישראל, האמא שלהם. וזהו שכתוב (שמאל א ד) גלה כבוד. שגרמו לשכינה לגלות בגלות עמהם. ועל זה וימירו את כבודם. במה? בתבנית שור. כאן הוא סוד הדבר. בא וראה, למטה בתוך שמרי היין השמרים הרעים, יצא מפגיע אחד, מקטרג, מזיק קדמון, והוא בסוד דמות אדם. כשקרב לתוך הקדש, כיון שמעבר משם ורוצה לרדת

עֲשֵׂה גְדֻלּוֹת בְּמִצְרַיִם: כִּב נִפְלְאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נִרְאוֹת עַל יַם סוּף: כִּב וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידם לְוַלְי מֹשֶׁה בַּחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ לִפְנֵי לְהַשִּׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְׁחִית:
זוהר תהלים

וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם - זו שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה
לִפְנֵיהֶם וְהִחְלִיפוּ אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טָמֵא אֶל
אֲחֵר
וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם וּגו' (קו, כ): [זוהר ח"ב פ'
פ'קודי (דף רל"ז)] כְּתוּב (תהלים קו)
וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֲכִיל עֵשֶׂב.
מַה זֶה תַבְנִית שׁוֹר? זֶה עֵגֶל. שׁוֹר מִצַּד
הַשְּׂמָאל, אֲהַרֵן יָמִין, וְנִכְלָל בּוֹ שְׂמָאל
וְהַתְגַּבֵּר בּוֹ וַיִּצָּא עַל יָדוֹ. בֵּא וּרְאֵה, וַיִּמְרוּ
אֶת כְּבוֹדִם - זו שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה לִפְנֵיהֶם,
וְהִחְלִיפוּ אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טָמֵא, אֶל אֲחֵר.
וּמְשׁוֹם כֶּף לֹא עֲבָרָה הַזְהָמָה הַזוֹ מִהָעוֹלָם
עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁיַּעֲבִירָנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ
הַטְּמָאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

מִהוּ וַיִּחַל? מְלַמֵּד שֶׁהַתְּפִלָּל עַד שֶׁאֲחֻזָּתוֹ
תִּלְחַלֵּה חֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא הֵנִיחַ מֹשֶׁה
לְהַקְבֵּ"ה עַד שֶׁנֶּתַן נֶפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹה"ו
וּמִן הָעוֹה"ב

וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידם לְוַלְי מֹשֶׁה בַּחִירוֹ וּגו'

(קו, כ): [זוהר חדש פ' נח (דף כט). השמטות

ט"ו יב] אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאֵה מַה בֵּין
הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ לְיִשְׂרָאֵל אֲחֵר כֶּף וּבֵין גֵּחַ.
גֵּחַ לֹא הֵגֵן עַל דּוֹרוֹ וְלֹא הִתְּפַלֵּל עָלָיו
כְּאַבְרָהָם. שְׂכִינָן שְׂאֵמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאַבְרָהָם (שם יח, כ) זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוּרָה כִּי
רָבָה, מִיָּד - וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר, וְהִרְבָּה
דְּבָרִים כְּנֶגֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁשָּׁאֵל
שְׂאֵם יִמְצֵא שֵׁם עֲשֶׂרָה צְדִיקִים שֶׁיִּכַּפֵּר
לְכָל הַדּוֹר בְּשִׁבְלֵם. וְחָשַׁב אַבְרָהָם שֶׁהָיוּ
עֲשֶׂרָה בְּעִיר, עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו
וְחַתָּנָיו, וְלִכְּן לֹא הִתְּפַלֵּל יוֹתֵר. בֵּא מֹשֶׁה
וְהֵגֵן עַל כָּל הַדּוֹר. כֵּינֵן שְׂאֵמַר הַקְּדוֹשׁ

כָּל זְמַן שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹר אֵין מֵדַת הַדִּין
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בָּהֶם?

וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידם לְוַלְי מֹשֶׁה בַּחִירוֹ וּגו'

(קו, כ): [זוהר חדש פ' בראשית (דף ט"ז):]

שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַב, וַיִּשׁ
אוֹמְרִים אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב, כָּל זְמַן
שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹר, אֵין מֵדַת הַדִּין יְכוּלָה
לְשַׁלֵּט בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכִתוּב (תהלים קו) וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידם לְוַלְי מֹשֶׁה בַּחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ
לִפְנֵי לְהַשִּׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְׁחִית. וְכִשֶּׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרָשָׁעִים,
מְסַלֵּק הַצְּדִיקִים מִבִּינֵיהֶם, וְאֵז עוֹשֶׂה דִּין
בְּרָשָׁעִים. מְשַׁל לָמָּה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמַלְךְ
שֶׁהָיָה לוֹ פְּרִדָּס. יוֹם אֶחָד נִכְנַס לִגְנוֹ וְרָאָה

כד וַיִּמְאַסוּ בְּאָרְץ חֲמֹדָה לֹא הֶאֱמִינוּ לְדַבְּרוֹ: כה וַיִּרְגְּנוּ בְּאַחֲלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ
 בְּקוֹל יְהוָה: ^לכו וַיֵּשֶׂא יְדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר: כז וַלְהַפִּיל זֶרְעָם
 בַּגּוֹזִים וּלְזוֹרְתָם בְּאַרְצוֹת: כח וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֵּאבְלוּ וּבְחֵי מֵתוּם: כט וַיִּבְעִימוּ
 בְּמַעַלְלֵיהֶם וַתִּפְרֹץ בָּם מַגֵּפָה: ל וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה:
 לא וַתִּחַשֵּׁב לוֹ לְצַדִּיקָה לְדֹר וְדֹר עוֹלָם: לב וַיִּקְצִיפוּ עַל מִי מְרִיבָה וַיִּרַע לַמֹּשֶׁה
 בְּעַבְדָּם: לג כִּי חָמְדוּ אֶת רוּחוֹ וַיִּכְפֹּא בַשִּׁפְתָיו: לד לֹא הִשְׁמִידוּ אֶת הָעַמִּים
 אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה: ^ללה לָהֶם: לה וַיִּתְעַרְבוּ בַגּוֹזִים וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם: לו וַיַּעֲבְדוּ
 אֶת עֲצֻבֵיהֶם וַיְהִיו לָהֶם לְמוֹקֵשׁ: לו וַיִּזְבְּחוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם לְשָׂרִים:
 לח וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דָם בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לְעֲצֻבֵי בְנֵעַן וַתִּחַנֵּף הָאָרֶץ
 בְּדָמָיִם: ^{לז}לט וַיִּטְמְאוּ בַמַּעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם: מ וַיִּחַר אַף יְהוָה: ^למא בְּעַמּוֹ
 וַיִּתְעַב אֶת נַחֲלָתוֹ: מא וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹזִים וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שְׂנְאֵיהֶם: מב וַיִּלְחָצוּם
 אוֹיְבֵיהֶם וַיִּבְנְעוּ תַחַת יָדָם: מג פְּעָמִים רַבּוֹת יֵצִילֵם וְהִמָּה יִמְרוּ בַעֲצָתָם וַיִּמְכוּ
 בְּעוֹנָם: מד וַיֵּרָא בְּצַר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם: מה וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כָּרַב
 (חסדו) חֲסָדָיו: מו וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל שׂוֹבֵיהֶם: מז הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה: ^{מז}
 אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹזִים לְהַדּוֹת לְשֵׁם קְדוֹשׁ לְהַשְׁתַּבַּח בַּתְּהִלָּתָךְ:
 מח בְּרוּךְ יְהוָה: ^{מח}אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעַם
 אָמֵן הַלְלוּיָהּ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ❦ —————

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִכָּאן, (תהלים קו) וַיֵּאמֶר
 לְהַשְׁמִידֵם לְוִלֵי מֹשֶׁה בְּחִירוֹ עָמַד בְּפָרֶץ
 לִפְנָיו. וְכֵן כָּל הַצַּדִּיקִים הִגְנוּ עַל דּוֹרָם,
 וְלֹא הִנִּיחוּ מִדַּת הַדִּין לְשַׁלֵּט בָּהֶם. וְנַח
 הַתְּעַכָּב עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ
 רַבּוּי דְּבָרִים שָׁמְא יִבְקֵשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וְלֹא הַשְׁגִּית וְלֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וְעָשָׂה הַתְּכָה וְנֶאֱבַד כָּל הָעוֹלָם.

בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, סְרוּ מֵהַר
 מִן הַדֶּרֶךְ - מַה כְּתוּב בּו? (שמות לב) וַיַּחַל
 מֹשֶׁה. מַהוּ וַיַּחַל? מִלְּמַד שֶׁהַתְּפִלָּל עַד
 שְׁאַחֲזוּתוֹ תִּלְחַלֶּה. חֲכָמִים אוֹמְרִים, לֹא
 הִנִּיחַ מֹשֶׁה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנִּתֵּן
 נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם
 הַבָּא, שְׁכָתוּב (שם) וְעַתָּה אִם תֵּשֶׂא חֲטָאתָם
 וְאִם אֵין מַחְנִי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתִבְתָּ.

ספר חמישי

א יִזְדְּרוּ לַיהוָה **ב** כִּי מִזֶּבֶחַ כִּי לְעֹלָם חֲסֵדוֹ: **ג** יֹאמְרוּ גְאוּלַי יִתְנוּנָה
ד אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד צָר: **ה** וּמֵאֲרָצוֹת קִבְצָם מִמִּזְרַח וּמִמְעַרְב מִצְפוֹן
 וּמִיָּם: **ו** תָּעִיזוּ בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דֶּרֶךְ עִיר מוֹשֵׁב לֹא מְצָאוּ: **ז** רַעֲבִים גַּם צְמֵאִים
 נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַשֵּׂת: **ח** וַיִּצְעְקוּ אֶל יְהוָה **ט** בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם:
י וַיְדַרְיָם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְלֶכֶת אֶל עִיר מוֹשֵׁב: **יא** יִזְדְּרוּ לַיהוָה **יב** חֲסֵדוֹ
 וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: **יג** כִּי הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה וְנֶפֶשׁ רַעֲבָה מִלֹּא מִזֶּבֶחַ: **יד** יִשְׁבִּי
 חֲשָׁד וְצִלְמוֹת אֲסִירֵי עֵינַי וּבְרוּל: **טו** כִּי חֲמָרוּ אֲמָרֵי אֵל נַעֲצַת עֲלוּיֹן נֶאֱצִי:
טז וַיִּכְנַע בְּעַמְלֵל לֶבָם בְּשָׁלוֹ וְאִין עִזָּר: **יז** וַיִּצְעְקוּ אֶל יְהוָה **יח** בְּצַר לָהֶם
 מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁעֵם: **יט** יוֹצִיאֵם מִחֲשָׁד וְצִלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִתַּק: **כ** יִזְדְּרוּ
 לַיהוָה **כא** חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: **כב** כִּי שִׁבְרַת דְּלִתּוֹת נִחַשְׁתָּ וּבְרִיחֵי
 בְּרוּל גִּדַּע: **כג** אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעֵם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: **כד** כָּל אֲבָל תִּתְעַב נֶפֶשָׁם
 וַיִּגִּיעוּ עַד שְׁעָרֵי מוֹת: **כה** וַיִּצְעְקוּ אֶל יְהוָה **כו** בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לקדחת תמידית

יאמרו גאולי ה' (קז, ב): [שימוש תהלים לפרק קז] זה המזמור הוא טוב מאוד לאמרו לקדחת תמידית. והשם שלו הוא י"ה.

— זוהר תהלים —

שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ: זֶה מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּבֹכֶה וְצוֹעֵק עַד שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְרַחֵשׁ בְּשִׁפְתָיו - תְּפִלָּה זוֹ שֶׁלָּמָּה שֶׁהִיא בְּלִב וְלְעוֹלָם לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם וַיִּצְעְקוּ אֵל ה' וְגו' (קז, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (ד' 94)] שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, זֶה מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּבֹכֶה וְצוֹעֵק עַד שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְרַחֵשׁ בְּשִׁפְתָיו - תְּפִלָּה זוֹ שֶׁלָּמָּה, שֶׁהִיא בְּלִב, וְלְעוֹלָם לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם. אָמַר רַבִּי

יְהוּדָה, גְּדוּלָה צְעָקָה שְׁקוֹרַעַת גִּזֵּר דִּינֹו שֶׁל אָדָם מִכָּל יָמָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, גְּדוּלָה צְעָקָה שְׁמוֹשֶׁלֶת עַל מַדַּת הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, גְּדוּלָה צְעָקָה שְׁמוֹשֶׁלֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. בְּשִׁבִיל צְעָקָה נּוֹחַל הָאָדָם הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים קז) וַיִּצְעְקוּ אֵל ה' בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם.

וְיִשְׁעֵם: כ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם: כא יִרְדּוּ לַיהוָה וְיִתְחַנְּנוּ: כב חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבַנֵּי אָדָם: כג וַיִּזְבְּחוּ וַיִּזְבְּחוּ וַיִּזְבְּחוּ וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה: כד יִרְדֵי הַיָּם בְּאֵיזוֹת עֲשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים: כה הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמַצּוֹלָה: כו וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סְעָרָה וַתִּרְוּמוּם גְּלִיוֹ: כז יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת נִפְשָׁם בְּרַעַח תִּתְמוֹנָג: כח יִחַזְּגוּ וַיִּנְעוּ בַּשְּׁפוּר וְכָל חֲכַמְתָּם תִּתְבַּלַּע: כט וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה וַיִּתְחַנְּנוּ: ל אֶל יְהוָה וַיִּצְעֲקוּ: לא כִּי יִקָּם

זוהר תהלים

באיש הזה ששוכב במחלתו כמו אסיר בבית אסירים, ויעזור לו להוציאו מבית האסירים, ובוא וראה שהקב"ה דן הדינים של בני העולם למעלה, הן למות הן לשרש הן לעקור הן לעונש רכוש והן להאסר, מי שנידון לעונש רכוש נופל במחלה, ולא ירפא עד שיתן ויפסיד מן רכושו כפי מה שנגזר עליו, וכיון שנענש בממונו שהפסיד ונתן כפי מה שנגזר עליו נרפא ויוצא מבית האסירים של מחלתו, וע"כ נצרך להתיגע אצלו שיתן עונשו במוקדם וישתחרר, מי שנידון לשרש יהיה נתפס וינתן בבית אסירים עד שישתרש מהכל, ולפעמים ישתרש מאבר שבגופו ואח"כ יוציאו אותו מבית האסירים, אבל מי שנידון למות אף אם יתן כל כופר וכל ממון שבעולם לא ינצל, ולכן נצרך לרופא שהוא חכם להתיגע אצל החולה, שאם יכול לתת לו רפואה לגופו הרי טוב, ואם לא יתן לו רפואה לנשמתו ויתיעגע על רפואת הנפש, זה הוא רופא חכם שהקב"ה נמצא בעזרתו בעולם הזה ובעולם הבא.

תְּפַלֵּה שְׁלֹמֹה מִתְמַלְאֵת וְאֵינָה חוֹזְרֵת רִיקָם, אֵין לָהּ שֶׁעַר שְׁלֵא יִכְנָסוּ אוֹתָן דְּמַעוֹת וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם וּמִמְצוֹקֵיהֶם

רְפוּאָה עַל יְדֵי הַקַּב"ה הוּא רְפוּאָה שְׁלֹמָה וְהַתְּמִידוּת

וְיִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם (קז, ב): [זוהר ח"ג (תוספות) זוהר תורה] פתח רבי אלעזר ואמר (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה, כיון שאמר רפאני ה' מהו וארפא, וכיון שאמר הושיעני מהו ואושעה, הלא כיון שהרופא ירפא אין עוד מחלה, אלא כל הרפואות שבעולם ביד הקב"ה, אבל יש מהן על ידי שליח, ויש מהן שאינן נמסרין בידי שליח, אותן שנמסרין בידי שליח רפואות הן, אבל לפעמים חוזרין אליו המחלות, מלבד אותן שהקב"ה מרפא אינן חוזרין לעולם, וע"כ הרפואה שלו היא רפואה שאין עוד מחלה כלל, ובשביל זה רפאני ה' וארפא בודאי בלי קטרוג כלל.

רְפוּאֵת הָרופָא לְרְפָאוֹת גַּם רְפוּאֵת הַנְּפֶשׁ וְיִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וְגו' (קז, ב): [זוהר ח"ג (רצט) זוהר תורה] תאנא כתוב (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל, דל נקרא זה ששוכב במחלתו, והוא אסיר על מטתו בבית אסירי המלך, ואם נמצא רופא שהוא חכם, נותן לו הקב"ה ברכות לזה שמתיעגע

סְעָרָה לְדַמְמוֹת יַחֲשׂוּ גְלִיחָם: ל וַיִּשְׁמְחוּ כִּי יִשְׁתַּקּוּ וַיִּנַּחֵם אֱלֹהֵי מַחְזוֹ הַפְּצָם:
 לֹא יִזְדוּ לַיהוָה חֲסֵדוֹ וַנִּפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: לז וַיִּרְמְמוּהוּ בַּקֶּהֶל עִם
 וּבְמוֹשֵׁב יַמְנִים יַחְלִילוּהוּ: לח יֵשֶׁם נְהַרֹת לְמִדְבַּר וּמִצְאֵי מַיִם לְצִמְאוֹן: לט אֶרֶץ
 פְּרִי לְמִלְחָה מֵרַעַת יִשְׁבִי בָהּ: לה יֵשֶׁם מִדְבַּר לְאַנָּם מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמִצְאֵי
 מַיִם: לו וַיֹּשֶׁב שָׁם רַעֲבִים וַיְבוֹנְנוּ עִיר מוֹשֵׁב: לו וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְעוּ כִרְמִים
 וַיַּעֲשׂוּ פְרֵי תְבוּאָה: לה וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד וּבְהִמְתָּם לֹא יִמְעִיט: לט וַיִּמְעֲטוּ
 וַיִּשְׁחוּ מֵעֵצֶר רָעָה וַיִּגְוּ: מ שִׁפְךָ בְּזוֹ עַל גְּדוֹבִים וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ לֹא דָרְךָ:
 מא וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מֵעוֹנֵי וַיִּשֶׁם כְּצִיָּה מִשְׁפָּחוֹת: מב יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְחוּ וְכָל עוֹלָה
 קִפְצָה פִּיהָ: מג מִי חָכֵם וַיִּשְׁמַר אֱלֹהֵי וַיִּתְבוֹנְנוּ חֲסֵדֵי יְהוָה:

————— זוהר תהלים —————

בתפלתו, שאין לך שער שלא יכנסו
 אותן דמעות, אמר רבי ברכיה בשעה
 שאמר הקב"ה לשמואל (שמואל א טו)
 נחמתי כי המלכתי את שאול למלך, מה
 כתוב ויחר לשמואל ויצעק אל ה' כל
 הלילה, הניח הכל ולקח צעקה, משום
 שהיא קרובה יותר להקב"ה, רבי יצחק
 אמר גדולה צעקה שמושל על מדת
 הדין שלמעלה, רבי יוסי אמר גדולה
 צעקה שמושל בעוה"ז ובעוה"ב,
 ובשביל צעקה נוחל האדם עוה"ז
 ועוה"ב, שכתוב ויצעקו אל ה' בצר להם
 ממצוקותיהם יצילם.

יושיעם (קז, כח): [זוהר ח"ב (דף כ.) זוהר תורה]
 תנו רבנן כל מי שמתפלל ובוכה וצועק
 עד שאינו יכול למרחש בשפתיו, זו היא
 תפלה שלמה שהיא בלב, ולעולם אינה
 חוזרת ריקם, אמר רבי יהודה גדולה
 צעקה שקורע גזר דינו של אדם מכל
 ימיו, וצעקה היא בלב שכתוב (איכה ב)
 צעק לבם אל ה', וזו קרובה להקב"ה
 יותר מתפלה ואנחה, שנאמר (שמות טז)
 כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע
 צעקתו, וא"ר יהודה כל דבר שבעולם
 תולה בתשובה ובתפלה שמתפלל האדם
 להקב"ה, וכל שכן מי ששופך דמעות

כג לחודש

קח א שיר מזמור לדוד: ב נכון לבי אלהים ^{תהי' מעל השמים} אשירה ואזמרה אף כבודי:
 ג עזרה הנבל ונגנור אעירה שחר: ד אודך בעמים יהונתן ^{תהי' מעל השמים} ואזמרך
 בלאמים: ה פי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך: ו רומה על שמים
 אלהים ^{תהי' מעל השמים} ועל כל הארץ כבודך: ז למען יחלצון ידיך הושיעה מינדך

— ❦ — **שימוש תהלים** — ❦ —

להצלחה

נכון לבי אלהים (קח, ב): [שימוש תהלים לפרק קח] תכתוב אותו ותטמנהו אחורי פתח הבית ותצליח. והשם שלו הוא ו"ה. ו' מן "צרינו דבסוף המזמור, ה' מן נ' ד"נכון בחלוף הנ"ך.

— ❦ — **זוהר תהלים** — ❦ —

חסדי דוד הנאמנים קמיו ובהם כתיב עד שמים.

מעל שמים חסדך - באורו מדוע מעל שמים

פי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך (קח, ה): [זוהר ח"ג (דף טו.) זוהר

תורה] רבי יצחק אמר כתיב פי גדול מעל שמים חסדך מעל שמים, שעולה למעלה מהמקום שנקרא שמים קמיו ומה הוא, זו היא הבינה והיינו שנקרא תשובה, רבי יהודה אמר ממשמע שכתוב מעל השמים, אלמלי כתוב על שמים היה נשמע שזהו המקום שעוד מעל שמים ולא יותר, אבל כיון שאמר מעל שמים משמע שזה המקום שעוד

פי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך (קח, ה): [זוהר ח"א (דף ריט.) זוהר

תורה] למדנו אשרי חלקו מי שזוכה לאחר שתצא נשמתו מעולם הזה, להעלות נשמתו במקום יותר עליון, שהוא למעלה מהמקום נקרא שמים, ושם תזכה לחזות בכבוד המלך ולהתעדן בעדון העליון, כמו שכתוב (ישעי' נה) אז תתענג על ה', על ה' דוקא, אשרי חלקו מי שזוכה לחסד הזה שכתוב כי גדול מעל שמים חסדך, וכי על השמים הוא הלא כתוב (תהלים נו) כי גדול עד שמים חסדך, אמר רבי יוסי יש חסד ויש חסד, חסד עליון וחסד תחתון, חסד עליון מעל שמים הוא קמיה חסד תחתון הוא שכתוב (ישעי' נה)

זו הזוהר

יצחק ג"כ שמעל שמים רומז על הבינה עולם הבריאה, ודעת רבי יהודה שרומז על הספירה היותר גבוה מן הבינה שהיא חכמה עולם האצילות, ואור אי"ן סו"ף שנמצא שם נקרא בשם אבא עתיקא קדישא, ולעומתו אור אי"ן סו"ף שנמצא בהתפארת נקרא בשם ברא זעיר אנפין פני קטנות:

קמה. חסד עלאה שהוא מעל שמים, פי' למעלה מן התפארת שנקרא שמים, היינו ספירת חסד שהיא ספירה הראשונה של ז' ספירות התחתונות: קמו. חסדי דוד הנאמנים נקראין ב' הספירות נצח והוד, על שהן מכינות ומתקנות שפע החסד עבור דוד, פי' עבור המלכות, והן עד שמים, היינו מ תחת התפארת: קמו. דעת רבי

וַעֲנֵנִי: ה' אֱלֹהִים ^{תהי' בעל הדיבור} דִּבֶּר בְּקִרְשׁוֹ אֶעֱלֶזָה אֶחֱלֶקְהָ שְׂכֵם וְעִמָּק סִפּוֹת אֲמַדְדֶּה: ^{תהי' בעל הדיבור} ט לִי גִלְעָד לִי מְנַשָּׁה וְאַפְרַיִם מָעִיזוּ רֵאשֵׁי יְהוּדָה מִחֻקֵּי: י מוֹאָב סִיר רַחֲצֵי עַל אֲדָוִים אֲשֶׁלֶיךָ נִעְלִי עָלַי פְּלִשְׁתִּי אֲתַרוּעָע: י"א מִי יִבְלֵנִי עִיר מִבְּצָר מִי נִחַנֵּי עַד אֲדָוִים: י"ב הֲלֹא אֱלֹהִים ^{תהי' בעל הדיבור} וְנִחַתְנִי וְלֹא תֵצֵא אֱלֹהִים ^{תהי' בעל הדיבור} בְּצַבְאֹתֵינוּ: י"ג הֲבָה לָנוּ עֲזֵרְתָּ מִצָּר וְשָׂא תְשׁוּעַת אָדָם: י"ד בְּאֱלֹהִים ^{תהי' בעל הדיבור} נַעֲשֶׂה חֵיל וְהוּא יְבוֹם צָרֵינוּ:

===== זוהר תהלים =====

מעל השמים למעלה מעלה, שלמדנו כי הקדוש ומאיר אורו אל פני הקטנות, בזמן שהוא שטובים המה מעשה ובכך הכל בשמחה הכל בשלמות, כלם האנשים למטה ואם הבנים היא בשמחה, אז מופיע בהתגלות הקדמון העולמות בשמחה.

קט א לְמַנְצָה לְדוֹד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי תְהַלְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ: ב כִּי כִי רָשָׁע
 וּפִי מִרְמָה עָלַי פָּתְחוּ דִבְרוּ אֶתִּי לְשׁוֹן שָׁקֶר: ג וְדִבְרֵי שְׂנְאָה סִבְבוּנִי
 וַיִּלְחַמּוּנִי חַנּוּם: ד תַּחַת אֲהַבְתִּי וַיִּשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תַפְלָה: ה וַיִּשְׁימוּ עָלַי רָעָה תַּחַת
 מִזְבֵּה וְשְׂנְאָה תַּחַת אֲהַבְתִּי: ו תַּפְקֵד עָלָיו רָשָׁע וְשָׁטָן יַעֲמֵד עַל יְמִינוֹ: ז בְּהַשְׁפֵּטוֹ
 יֵצֵא רָשָׁע וּתְפַלְתּוּ תַהֲוֶה לַחֲטָאָה: ח יְהִי יָמוֹי מַעֲטִים פִּקְדָתוֹ יִקַּח אַחֵר: ט יְהִי
 בְּנֵי יְתוּמִים וְאִשְׁתּוֹ אֲלַמְנָה: י וְנֹעַ יְנוּעוּ בְנָיו וְשָׁאֲלוּ וְדָרְשׁוּ מִחֲרֻבוֹתֵיהֶם:
 יא יִנְקֹשׁ נִשְׁפָּה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיִּבְזֶז זָרִים יִגְיעוּ: יב אֵל יְהִי לוֹ מִשְׁךְ חֶסֶד וְאֵל יְהִי
 חוּנֵן לִיתוּמָיו: יג יְהִי אַחֲרֵיתוֹ לַחֲכָרִית בְּדוֹר אַחֵר יִפַּח שָׁמֶם: יד יִזְכֵּר עֵזֶן אֲבֹתָיו
 אֶל יְהוָה: טו וְחֲטָאֵת אָמוֹ אֶל תִּמְחָח: טז יְהִי נֶגֶד יְהוָה: טז תְּמִיד וַיִּכְרַת
 מֵאֲרֶץ וְכָרֶם: טז יַעַן אֲשֶׁר לֹא זָכַר עֲשׂוֹת חֶסֶד וַיִּרְדֵּף אִישׁ עֵנִי וְאֲבִיוֹן וַנִּכְאָה
 לְכַב לְמוֹתֵת: יז וַיֵּאֱהָב קַלְלָה וַתִּבְוָאָהּ: יז לֹא חֲפִץ בְּכַרְכָּה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ:
 יח וַיִּלְבֹּשׁ קַלְלָה כְּמִדּוֹ וַתִּבְאֵ כַּמּוֹם בְּקִרְבּוֹ וּכְשִׁמּוֹן בַּעֲצָמוֹתָיו: יט תַּהֲוֶה לוֹ כְּבִגְד
 יַעֲטָה וְלִמְזַח תְּמִיד יַחְגְּרָה: כ זֹאת פְּעֻלַּת שְׁטָנִי מֵאֵת יְהוָה: כ וְהַדְּבָרִים רָע
 עַל נַפְשִׁי: כא וְאַתָּה יְהוָה (קרי אלהים) אֲדַנִּי עֲשֵׂה אֶתִּי לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ
 הִצִּילֵנִי: כב כִּי עֵנִי וְאֲבִיוֹן אֲנִי וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי: כג כָּצַל בְּנִמְוֹתָיו נִהְלַכְתִּי
 נִנְעַרְתִּי בְּאַרְבָּה: כד בְּרַפִּי כְּשִׁלּוֹ מִצּוֹם וּכְשִׁרֵי כַּחַשׁ מִשְׁמָן: כה וְאֲנִי חֵייתִי
 חָרַפְתָּ לְהֵם יְרֵאוּנִי וַיִּנְעוּן רֵאשִׁים: כו עֲזַרְנִי יְהוָה: כז אֱלֹהֵי הוֹשִׁיעֵנִי
 בְּחֶסֶדְךָ: כח וַיִּדְעוּ כִּי יָדְךָ זֹאת אֲתָהּ יְהוָה: כח עֲשִׂיתָהּ: כח וַיִּקְלְלוּ חֲמָה וְאַתָּה
 תִּבְרָךְ קִמּוֹ וַיִּבְשׂוּ וַעֲבָדְךָ יִשְׁמַח: כט יִלְבָּשׁוּ שׂוֹמְנֵי כְּלִמָּה וַיַּעֲמּוּ כַּמְעִיל בְּשִׁתָּם:

❦ ————— ❦ **שימוש תהלים** ————— ❦

אם שונאך מעיק לך

אלהי תהלתי אל תחרש (קט, א): [שימוש תהלים לפרק קט] אי הוה סנאך מעיק לך סב חרדלא וסב קדרה חדתא ומלי יתא מיא דמבוע ואמור עלויה יומין תלתא ושפוך קדם תרעיה דסנאך ותזהר דלא תשפוך טפה. ושם שלו הוא אל. א' מן "אהללנו, ל' מן "כי יעמוד לימין אביון.

❦ ————— ❦ **זוהר תהלים** ————— ❦

תַּחַת אֲהַבְתִּי וַיִּשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תַפְלָה (קט, ד): [זוהר ח"ג (דף טז): זוהר תורה] תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה. אמר רבי חזקיה מהו ואני תפלה, זו כנסת ישראל, כמו שביארו שכתוב (תהלים טט) ואני

תפלתי לך ה', וכתוב (שם סה) שומע תפלה עדיך וגו', ודוד בשביל כנסת ישראל אמר כך: ומה שאמר ואני תפלה הכל אחד, וזו תפלה של יד שנאמר על ידכה בה"א.

ל אֹדָה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶחְלָלְנֹו: לֹא כִי יַעֲמֹד לִימִין אֲבִיוֹן
 לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטַי נַפְשׁוֹ:

זוהר תהלים

שהוא משתמש בהם, ומי הם, לב נשבר ונדכה, ואת דכא ושפל רוח, אלה הם הכלים של המלך, וכאשר יש בצורת בעולם והרעב והדין מתגבר על העניים, אז הם בוכים וגועים לפני המלך, והקב"ה קרוב אליהם יותר מלאחרים, זש"ה (תהלים כב) כי לא בזה ואל שקץ ענות עני, ואז הקב"ה פוקד בשביל מה בא הרעב לעולם, אוי לאותן הרשעים שגרמו הרעב כאשר נתעורר המלך להשגיח בעולם על צעקת העניים, רחמנא ליצלן מהם ומעלבונם, בכך כתוב (שמות כב) שמוע אשמע צעקתו, שמוע אשמע שני פעמים, אחד להשגיח בצעקתם, ואחד להפרע מאותן שגרמו להם כך, וע"כ בזמן שהרעב נמצא בעולם אוי להם לאותן עשירים הרשעים מצעתקם של העניים לפני הקב"ה.

אין לך כלים קרובים יותר להשי"ת יותר מן העניים

כִּי יַעֲמֹד לִימִין אֲבִיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטַי נַפְשׁוֹ (קט, לא): [זוהר ח"ג (דף ט:)] זוהר תורה רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר לו, הרי למדנו שבשביל ג' פשעים שבעולם רעב בא לעולם, וכל אותן הפשעים לא נמצאים אלא בעשירים, לפי שלכם מתגאה בהם, ואין נמצאים בעניים, א"כ מה הוא הדין שהקב"ה מענה לעניים ומחזק העשירים, שהרי בעבור זה מוסיפין לחטוא לפניו, אמר לו יפה שאלת, והרי ביארו החברים ואמרו שכאשר חפץ הקב"ה להפרע מן הרשעים ולהאבידם מן העולם, אז נותן להם שלמות ומשלים להם בכל, אבל בוא וראה שכל בני העולם אין נמצאים קרובים למלך העליון כאלה הכלים

קָיָה אֶל לְרֹדֵד מְזֻמּוֹר נֶאֱמַר יְהוָה לְאֲדֹנָי שֵׁב לְיָמֵינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הָדָם

שימוש תהלים

שישלימו לך שונאיך

נאום ה' לאדני (ק, א): [שימוש תהלים לפרק קי] שישלימו לך שונאיך ושם שלו יה.

זוהר תהלים

אָבֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזְוֶה מִשֵּׁם לְעוֹלָמִים,
שְׁכָתוֹב (ישעיה נד) כִּי יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי,
לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחֵד.

שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִמְנָה כְּאֵן

נֶאֱמַר ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לְיָמֵינִי וְגו' (ק, א): [זוהר
ח"ב פ' תרומה (דף קט"ב.)] זֹו רֵאשִׁית
הַיָּמִין, לְאַהֲבֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּאַהֲבָה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ, וּמִיְהוּ? (האהבה
של התעוררות הימין) הַיָּמִין, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
הָאַהֲבָה. מִי שְׂאוּהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הוּא מְעִיר אֶת יָמֵינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאַהֲבָה.
כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֶלָּא בְּרִצּוֹן,
רוּחַ מְמַשֵּׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ
זֶה - (איוב לד) אִם יִשִּׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ
וְנִשְׁמְתוּ אֵלָיו יֶאֱסֹף. כְּשֶׁמְעוֹרֵר הָאֲדָם
אַהֲבָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת
הַיָּמִין לֹא נְעוּרָה אֶלָּא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו) בְּכֹל לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ
וּבְכֹל מְאֹדְךָ. הֵרִי כְּאֵן שִׁלְשָׁה גִּוְנִים. שְׁלֹא
תֹאמַר אוֹ זֶה אוֹ זֶה, שֶׁהֵרִי לֹא כְּתוּב אוֹ
בְּכֹל לְבָבְךָ אוֹ בְּכֹל נַפְשְׁךָ אוֹ בְּכֹל מְאֹדְךָ.
אֶלָּא צְרִיךְ אֶת כָּלֶם, לֵב וְנַפֵּשׁ וּמְמוֹן. וְאִז
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִיר אֶת יָמֵינוֹ אֵלָיו,
וּפּוֹשֵׁט אוֹתָהּ כְּנִגְדּוֹ וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) נֶאֱמַר ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב
לְיָמֵינִי. וְסוּד הַכְּתוּב הַזֶּה הֵרִי הַעֲרֵנוּ
בוֹ, שֶׁדוּד הַמֶּלֶךְ עַל דְּרָגָתוֹ אָמַר, כְּשֶׁנִּקְשַׁר

נֶאֱמַר ה' זֶה יַעֲקֹב לְאֲדֹנָי - זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ

נֶאֱמַר ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לְיָמֵינִי וְגו' (ק, א): [זוהר
ח"א פ' בראשית (דף ג.)] עוֹד פִּתַּח רַבִּי
שָׁמְעוֹן וְאָמַר, (תהלים ק) נֶאֱמַר ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב
לְיָמֵינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ. נֶאֱמַר
ה' לְאֲדֹנָי - הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְדְרָגָה
הַתְּחִתּוֹנָה אוֹמֶרֶת שֵׁב לְיָמֵינִי, לְקַשֵּׁר
מְעַרְבִית בְּדְרוֹמִית, שְׂמֹאל בְּיָמִין, כְּדִי
לְשַׁבֵּר אֶת כַּחֵם שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. נֶאֱמַר ה' לְאֲדֹנָי - נֶאֱמַר ה'
זֶה יַעֲקֹב. לְאֲדֹנָי - זֶה (יהושע ג) אֲרוֹן הַבְּרִית
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דְּבַר אַחֵר נֶאֱמַר ה' - זֶה
יּוֹבֵל. לְאֲדֹנָי - זֹו שְׂמֵטָה, שְׁכָתוֹב בָּהּ (שמות
כא) אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי. שֵׁב לְיָמֵינִי - שֶׁהֵרִי
הַיָּמִין מִתְחִיל בְּיוֹבֵל, וּשְׂמֵטָה צְרִיךְ לְקַשֵּׁר
בְּיָמִין. בֵּא רְאֵה, שְׂמֵטָה זֹו לֹא נִקְשְׁרַת
בְּקִיּוּם שְׁלֵם בְּיָמִין וּבְשְׂמֹאל מִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוּצָה לְהַתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ
שְׂמֹאל כְּנִגְדָה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה.
וּבְגִלָּל שֶׁהוּא מְצַד שְׂמֹאל, אֵינן בוֹ קִיּוּם עַד
הַזְּמַן שֶׁל הָאֶלֶף הַשְּׂבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם
לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אִז בְּיָמִין. וְאִז תִּהְיֶה בֵּין
הַיָּמִין וְהַשְּׂמֹאל בְּקִיּוּם שְׁלֵם, וְיִמְצְאוּ
שְׁמֵים חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִז לֹא תִזְוֶה
מִשֵּׁם לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, בְּמָה נִעְמִיד שֵׁב
לְיָמֵינִי? אֶלָּא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוֹב עַד
אֲשִׁית אִיבִיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תִמִּיד.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דָּבַר אַחַר נְאֻם ה' - זֶה יוֹבֵל. לְאֲדֹנָי - זֶה שְׁמִטָּה, שְׁכָתוֹב בָּהּ (שְׁמוֹת כ"א) אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי. שֵׁב לִימִינִי - שְׁהִי הַיָּמִין מִתְחִיל בַּיּוֹבֵל, וּשְׁמִטָּה צָרִיף לְקִשְׁר בַּיָּמִין. בֵּא רְאֵה, שְׁמִטָּה זֶה לֹא נִקְשְׁרַת בְּקִיּוֹם שְׁלֹם בַּיָּמִין וּבְשִׂמְאֵל מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ שְׂמָאל כְּנִגְדָּה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבְגִלְלָה שֶׁהוּא מַצֵּד שְׂמָאל, אֵין בּוֹ קִיּוֹם עַד הַזְּמַן שֶׁל הָאֵלֶף הַשְּׂבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אֶז בַּיָּמִין. וְאִז תְּהִיָּה בֵּין הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל בְּקִיּוֹם שְׁלֹם, וַיִּמְצְאוּ שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִז לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, בְּמָה נִעְמִיד שֵׁב לִימִינִי? אֲלֵא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוֹב עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תִמִּיד. אֲבָל בָּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים, שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נד) כִּי יָמִין וּשְׂמָאוֹל תִּפְרָצִי, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִמְנָה כָּאן

נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי וְגו' (ק"י, א): [זוהר

ח"ב פ' תרומה (דף קס"ב.)] זֶה רֵאשִׁית

הַיָּמִין, לְאֶהֱבֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶהְבָּה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ, וּמִיָּהוּ? (הֵאֱהָבָה שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּמִין) שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הֵאֱהָבָה. מִי שְׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְעִיר אֶת יָמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאֶהְבָּה. כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֲלֵא בְּרִצּוֹן, רוּחַ מְמַשִּׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וּסְמִנְךָ זֶה - (אֵיבּוֹלָה) אִם יָשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וּנְשַׁמְתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. כְּשֶׁמְעוֹרֵר הָאָדָם אֶהְבָּה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּמִין לֹא נְעוֹרָה אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ

בַּיָּמִין. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת כָּאן בַּיָּמִין: וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ - הֵרִי אַחַת. בְּכֹל לְבַבְךָ - שְׁתִּים. וּבְכֹל נַפְשְׁךָ - שְׁלֹשׁ. וּבְכֹל מְאֹדְךָ - אַרְבַּע. וְשִׁנְנָתָם לְבַנְיָךְ - חֲמֵשׁ. וְדַבַּרְתָּ בָּם - הֵרִי שֵׁשׁ. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ - הֵרִי שִׁבְעָה. וּבִלְכַתְּךָ בְּדֶרֶךְ - שְׁמוֹנֶה. וּבְשִׁכְבְּךָ - הֵרִי תִשְׁעָה. וּבִקְוֹמְךָ - הֵרִי עֶשְׂרֵה. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ - הֵרִי אַחַת עֶשְׂרֵה. וְהָיוּ לְטִטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ - הֵרִי שְׁתִּים עֶשְׂרֵה. וּכְתַבְתָּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ - הֵרִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַמְצוּוֹת הֵלְלוּ תְלוּיּוֹת בַּיָּמִין, וְהַשְּׂמָאל נִכְלָל בַּיָּמִין, וְכָךְ צָרִיף. וּבְכֹל זְמַן שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשְּׂמָאל, הַיָּמִין מִתְחִיל בְּרֵאשׁ. וְלִכְּן אִם יִזְכּוּ, הַשְּׂמָאל נִכְלָל בַּיָּמִין. וְאִם לֹא, הַיָּמִין נִכְלָל בְּשִׂמְאֵל, וְשׁוֹלֵט הַשְּׂמָאל. וְסִימָן לְזֶה, אִם בְּרֵאשׁ, כְּמוֹ אִם בְּחֻקֵּי תְלִכּוֹ. וּבְכֹל מְקוֹם הַשְּׂמָאל מִתְעוֹרֵר בְּאֶהְבָּה בְּסוּד הַיָּמִין, אַחַר כֵּן מִתְחַזֵּק דִּינוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף, וְכָךְ צָרִיף בְּכֹל מְקוֹם, וְזֶה הַעִירוֹ הַחֲבָרִים בְּדְבָרִים הֵלְלוּ. בֵּא רַבִּי חֲתִיָּא וּנְשָׁקוּ.

נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב לְאֲדֹנָי - זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ

נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי וְגו' (ק"י, א): [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף נ"ג)] עוֹד פֶּתַח רַבִּי

שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים ק) נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ. נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי - הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה אוֹמַרְתָּ שֵׁב לִימִינִי, לְקִשְׁר מְעַרְבִית בְּדְרוֹמִית, שְׂמָאל בַּיָּמִין, כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי - נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב. לְאֲדֹנָי - זֶה (יְהוֹשֻׁעַ ג) אֲרוֹן הַבְּרִית

לְרַגְלֵיךָ: ב מִטֵּה עֵזֶךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רֹדֵף בְּקֶרֶב אֲיֹכֶיךָ: ג עֲפֹךְ
 נִדְבַת בְּיוֹם חִילֶךָ בְּהַרְרֵי קִדְשׁ מִרְחַם מִשְׁחַר לֶךָ מִלְּיַדְתֶּיךָ: ד נִשְׁבַּע יְהוָה
 וְלֹא יִנָּחַם אֶתָּה כִּתְּוֹן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צָדִק: ה אֲדַע עַל יְמִינֶךָ
 מִחֵץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים: ו יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוִּיֹת מִחֵץ רֹאשׁ עַל אֲרֶץ רַבָּה:
 ז מִנְחַל בְּדָרְךָ יִשְׁתַּח עַל בֵּן יָרִים רֹאשׁ:

זוהר תהלים

בראש, כמו אם בחקתי תלכו. ובכל מקום השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין, אחר כך מתחזק דינו כמו שצריך, וכך צריך בכל מקום, וזה העירו החברים בדברים הללו. בא רבי חייא ונשקו.

כל ההרואים על קדוש השם נמצאים בהיכל מיוחד בגן עדן

יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוִּיֹת וגו' (ק, ט): [זוהר ח"א (לח): זוהר תורה] ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה. אמר רבי שמעון בהיכל הרביעי [אשר בגן עדן התחתון] שם כל אותן אבלי ציון וירושלם וכל אותן שנהרגו ע"י העמים עכו"ם, וכאשר המשיח נכנס ועומד ביניהם הוא מתחיל לבכות, ואז כל הנשיאים מגזע דוד אוחזים בו ומנחמים אותו, והוא מתחיל פעם שנית לבכות עד שהקול יוצא ומתאחד בקול ההוא, והוא עולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש, וכאשר יורד יורדים עמו כמה אורות ובהירות מאירות ורפואות והארה לכל אותן ההרואים ובעלי מחלות ומכאובים שסבלו עם המשיח, ואז הוא לובש אדרת ושם נחקקים ונצטיירים כל אותן ההרואים שנהרגו ע"י העמים עכו"ם באדרת ההיא,

שנאמר (דברים ו) בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. הרי כאן שלשה גוונים. שלא תאמר או זה או זה, שהרי לא כתוב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל מאדך. אלא צריך את כלם, לב ונפש וממון. ואז הקדוש ברוך הוא מעיר את ימינו אליו, ופושט אותה כנגדו ומקבל אותו.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) נָאִם ה' לֹאֲדַע שְׁבִי לְיַמֵּינִי. וסוד הכתוב הזה הרי הערנו בו, שדוד המלך על דרגתו אמר, כשנקשר בימין. שלש עשרה מצוות כאן בימין: ואהבת את ה' אלהיך - הרי אחת. בכל לבבך - שתים. ובכל נפשך - שלש. ובכל מאדך - ארבע. ושונתם לבניך - חמש. ודברת בם - הרי שש. בשבתך בביתך - הרי שבע. ובלכתך בדרך - שמונה. ובשכבך - הרי תשע. ובקומך - הרי עשר. וקשרתם לאות על ירך - הרי אחת עשרה. והיו לטטפת בין עיניך - הרי שתים עשרה. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך - הרי שלש עשרה. שלש עשרה המצוות הללו תלויות בימין, והשמאל נכלל בימין, וכך צריך. ובכל זמן שמתעורר השמאל, הימין מתחיל בראש. ולכן אם יזכו, השמאל נכלל בימין. ואם לא, הימין נכלל בשמאל, ושולט השמאל. וסימן לזה, אם

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

אוחזים בו ומנחמים אותו, והוא מתחיל פעם שנית לבכות עד שהקול יוצא ומתאחד בקול ההוא, והוא עולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש, וכאשר יורד יורדים עמו כמה אורות ובהירות מאירות ורפואות והארה לכל אותן ההרוגים ובעלי מחלות ומכאובים שסבלו עם המשיח, ואז הוא לובש אדרת ושם נחקקים ונצטיירים כל אותן ההרוגים שנהרגו ע"י העמים עכו"ם באדרת ההיא, ומעלה אותה האדרת למעלה ונחקקת שם בתוך אדרת העליונה של המלך, והקב"ה עתיד ללבוש אדרת ההוא ולדון אותן העמים, וע"ז כתיב ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

ומעלה אותה האדרת למעלה ונחקקת שם בתוך אדרת העליונה של המלך, והקב"ה עתיד ללבוש אדרת ההוא ולדון אותן העמים, וע"ז כתיב ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

כָּל הַהְרוּגִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם נִמְצָאִים
בְּהִיכַל קְיָיִת בְּגַן עֵדֶן

יְדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת וְגו' (ק"ט): [זוהר ח"א
(לח): זוהר תורה] יְדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת

מחץ ראש על ארץ רבה. אמר רבי שמעון בהיכל הרביעי [אשר בגן עדן התחתון] שם כל אותן אבלי ציון וירושלם וכל אותן שנהרגו ע"י העמים עכו"ם, וכאשר המשיח נכנס ועומד ביניהם הוא מתחיל לבכות, ואז כל הנשיאים מגזע דוד

קיא א הללויה אודה יהוה בְּכָל לֵבָב בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה: ב גְּדֹלִים

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

שירנו לך אוהבים

הללויה אודה (קיא, א): [שימוש תהלים לפרק קיא] שירנו לך אוהבים.

זוהר תהלים

ותעמד, שעמדה בקיום של הברית כראוי,
שהרי הכל נתקן מרכבה קדושה.

עבודת השירות ותשבחות להקב"ה מצלת
מכל פגעים

הללויה אודה ה' וגו' (קיא, א): [זוהר חלק א'

פ' וישלח (דף קעח:) פתח רבי אלעזר ואמר, (שם קיא) הללויה אודה ה' בְּכָל לֵבָב בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה, פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ, אָבֵל בֵּא רְאֵה, דָּוִד הִמְלִיךְ כָּל יָמָיו הָיָה מִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָיָה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּמִשְׁבַּח וּמוֹדָה בְּשִׁירוֹת וּתְשֻׁבָחוֹת כְּדִי לְתַקֵּן מְקוֹמוֹ בַּמַּלְכוּת שֶׁל מַעְלָה. שְׁכַשְׁמַתְעוֹרֵר רוּחַ צְפוֹן בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מִתְעוֹרֵר בְּגֵן עֵדֵן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, וְהוּא הָיָה קָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וּמִתְגַּבֵּר בְּשִׁירִים וּתְשֻׁבָחוֹת עַד שְׁעוֹלָה הַשַּׁחַר. מִשׁוּם שְׁכַשְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּגֵן עֵדֵן, הָרִי בְּאֶרְנוֹ שְׁהוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגֵן, כָּלָם מְקַשְׁיָבִים לְקוּלוֹ, כְּכַתוּב (שִׁיר ח) חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוּלָּךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא חוֹט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּף עָלָיו בְּיוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים מ"ב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶד וּבְלַיְלָה שִׁירָה עִמִּי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאוֹתָם דְּבָרֵי תוֹרָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, כָּלָם עוֹלָיִם וּמִתְעַטְטִים לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן

בְּכָל לֵבָב? בְּכָל לֵב הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֲלֵא דָוִד בְּסוּד עֲלִיּוֹן רָצָה לְהוֹדוֹת לְקַב"ה אֹדָה ה' בְּכָל לֵבָב - בְּיָצַר טוֹב וּבְיָצַר רַע

אודה ה' בְּכָל לֵבָב (קיא, א): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנח:)] הפעם אודה את ה'.

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים קיא) אודה ה' בְּכָל לֵבָב בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה. בְּכָל לֵבָב? בְּכָל לֵב הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֲלֵא דָוִד בְּסוּד עֲלִיּוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ רָצָה לְהוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֹדָה ה' בְּכָל לֵבָב - בְּיָצַר טוֹב וּבְיָצַר רַע, וְאֵלּוּ שְׁנֵי הַצְּדִידִים, אֶחָד יְמִין וְאֶחָד שְׂמָאל.

בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה - אֵלּוּ הֵם שְׁאָר הַצְּדִידִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהָרִי לֵבָב כְּמוֹ צְפוֹן וְדָרוֹם. בְּסוּד יְשָׁרִים - אֵלּוּ הֵם שְׁאָר צְדֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שֵׁשׁ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וְעֵדָה - זֶהוּ הַמְּקוֹם שֶׁל יְהוּדָה, וְכַתוּב (תְּהִלִּים קלב) וְעֵדֵתִי זֹו אֶלְמָדָם. וְכַתוּב (הוֹשֵׁעַ י"ב) וְיִהְיֶה עַד רֹד עִם אֵל וְגו'. כְּתִיב (תְּהִלִּים קלח) אוֹדֶךָ בְּכָל לֵבִי נִגְדֵי אֱלֹהִים אֲזַמְרֶךָ. כָּאֵן בְּמָקוֹם אֶחָד נֶאֱמַר, שְׁכַתּוּב נִגְדֵי אֱלֹהִים אֲזַמְרֶךָ, שֶׁהָרִי לְדִרְגָּה הַזֹּו אָמַר שִׁירָה, לְחַבֵּר אוֹתָהּ לְיָמִין. בֵּא רְאֵה, יְהוּדָה אַחֲזוּ בְּכָל הַצְּדִידִים. אַחֲזוּ בְּדָרוֹם, אַחֲזוּ בְּמִזְרָח. שֶׁהָרִי הוּא בֵּא מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְרֵאשִׁיתוֹ בְּצְפוֹן, וְאַחֲזוּ בְּדָרוֹם, מִשׁוּם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְיָמִין וְנֶאֱחָזוּ בְּגוּף. מִשׁוּם כֶּךָ, הַפֶּעַם אֹדָה אֶת ה' וְתַעֲמַד מְלֻדָּת.

—== זוהר תהלים ==—

תרומה (דף קע"ג) פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה ה' בכל לבב וגו'. הללויה, הרי נתבאר והתעוררו בו החברים, וכך הוא, שזהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות שאמר, משום שהוא כולל שבח ושם באחד, והוא כלל של השם הקדוש העליון. אודה ה' בכל לבב. בכל מקום שאמר דוד המלך סוד של אלפא ביתא, הוא סוד האותיות החקוקות שיוצאות בחקיקות של שלשים ושנים שבילים. ויש אותיות עליונות מסוד העולם העליון, ויש אותיות אחרות שהן אותיות קטנות. וכאן הוא סוד של אלפא ביתא של העולם (העליון נתון לעולם) התחתון.

אודה ה' בכל לבב - ביצר הטוב וביצר הרע שהיא שורה בתוכו. שהרי על הכל יש להודות לקדוש ברוך הוא ביצר הטוב וביצר הרע. שהרי מצד של יצר הטוב בא טוב לאדם, ויש לברך את הקדוש ברוך הוא הטוב והמטיב. ובצד של יצר הרע בא קטרוג לאדם, ויש להודות לקדוש ברוך הוא (ביצר הטוב וביצר הרע) בכל מה שבא על האדם מצד זה ומצד זה. בסוד ישרים ועדה. בסוד ישרים - באותם (מלאכים עליונים קדושים) שאת סוד הקדוש ברוך הוא הם יודעים, שהרי את כל סודות הקדוש ברוך הוא הם יודעים, והם הסוד שלו. ולכן בסוד ישרים ועדה - אלה הם ישראל, כשמתכנסים בעשרה להודות לקדוש ברוך הוא. ומשום כך יש להודות לקדוש ברוך הוא על טוב ועל רע ולפרסם לפני הכל. שאם תאמר, הרי הוא

דוד המלך היה משתדל בלילה בעבודת אדונו. בא ראה, הללויה, בכל אותן שירות ותשבחות שדוד אמר, הרי שנינו שלמעלה מכלם הוא הללויה, ובארוהו, מה הטעם? משום שכולל השם והשבח כאחד. מה שם ומה שבח? שם זה י"ה. השבח מהו? אלא זו כנסת ישראל שהיא (הלל בגימטריא ה"ס, שהוא אדנ"י) מתקנת שבח תמיד לקדוש ברוך הוא ולא שוקטת, כמו שנאמר (שם פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. משום שסוד השבח היא מסדרת ומשבחת תמיד אליו, ולכן שם ושבח כאחד.

אודה ה' בכל לבב, כמו שבארוהו - ביצר הטוב וביצר הרע, משום שהם נמצאים תמיד אצל האדם, כמו שנאמר (דברים ו) בכל לבבך, ובארוהו. בסוד ישרים ועדה - אלו הם ישראל שכל הדרגות מתעשרות בהם, כהנים ולוים, צדיקים וחסידים, ישרים. ועדה, כמו שנאמר (תהלים פג) נצב בעדת אל. והם סוד שהקדוש ברוך הוא מתעטר בהם. ולכן צריך האדם לשבח את הקדוש ברוך הוא תמיד, משום שהוא מתרצה בשירים ותשבחות, ומי שיודע לשבח לו להקדוש ברוך הוא פראוי, הקדוש ברוך הוא מקבל תפלתו ומצילו. זהו שכתוב (שם צא) אשגבהו כי ידע שמי וגו', ארך ימים וגו'.

הללויה אודה ה' בכל לבב - זהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות

הללויה אודה ה' וגו' (קיא, א) : זוהר ח"ב פ'

מַעֲשֵׂי יְהוָה לְכָל חַפְצֵיהֶם: ג חוֹד וְחָדָר פָּעֵלוּ וְצַדִּיקָתוֹ עִמָּדָת
 לְעַד: ד וְכִר עָשָׂה לְנַפְלְאוֹתָיו חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: ה טָרַף נָתַן לִירְאָיו יִזְכֹּר
 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: ו בַּח מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: ז מַעֲשֵׂי יְדָיו אִמַּת
 וּמִשְׁפָּט נְאֻמָּנִים כָּל פְּקוּדָיו: ח סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאִמַּת וַיִּשָּׂר:

זוהר תהלים

כל אדם שעוסק בתורה בלילה וקם בחצות הלילה בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה וזה נקרא מבית המלך

יודע, אז למה צריך לפרסם? אלא בזה מתכבד הקדוש ברוך הוא בעולם לפרסם את הנס, ועל זה כתוב בקדוש ברוך הוא, (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

טָרַף נָתַן לִירְאָיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ג פ'

אמור (דף טז ע"ב) מהו טָרַף נָתַן לִירְאָיו? אלא כמו שכתוב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טָרַף לְבֵיתָהּ. מכאן למדנו, שכל אדם שעוסק בתורה בלילה, וקם בחצות הלילה, בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה, וזה נקרא מבית המלך, ונותנים לו כל יום מאותם תקוני הבית. זהו שכתוב ותתן טָרַף לְבֵיתָהּ וחק לנערתיך. מי זה ביתה? כל אותם שמשתתפים עמה בלילה נקראים ביתה, בני ביתה. ומשום כך, טָרַף נָתַן לִירְאָיו.

מה זה טָרַף? טָרַף ממש, שהיא נוסח ממוקם רחוק עליון, שכתוב (משלי לא) ממרחק תביא לחמה. ומי זוכה לטָרַף הזה? סוף הכתוב מוכיח, שכתוב (תהלים קיא) יזכר לעולם בריתו. מי שמתבונן (שמשהדל) בתורה להשתתף עמה בלילה. ולא עוד, אלא שצדיק אחד עליון יש לו לקדוש ברוך הוא, והוא משתתף עמו, ויורשים שניהם את פנסת ישראל, שכתוב (ישעיה ס) צדיקים לעולם יירשו ארץ.

כל חמרות התורה לא נתנם הקב"ה אלא לאותם יראי חטא לאותם יראי מצוותיו ולא לכם

טָרַף נָתַן לִירְאָיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ב

פ' משפטים (דף קכ"א):] לגיון אחד שאל את רבי אבא ואמר לו, לא כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו! אם כך, מהו שכתוב (תהלים קיא) טָרַף נָתַן לִירְאָיו? טָרַף נָתַן לְכַלְבִּים הֲיֵה צָרִיף לְהִיּוֹת! לְמָה נָתַן לִירְאָיו? אָמַר לוֹ, רִיקָא, הָאֵם כְּתוּב טְרַפָּה נָתַן לִירְאָיו! טְרַף כְּתוּב! וְאֵם תֹּאמַר, טְרַף כְּמוֹ טְרַפָּה, נָתַן לִירְאָיו וְדָאִי, שְׁדָבָר זֶה לֹא נָתַנוּ לְהִזְהַר בּוֹ אֲלָא לְאוֹתָם יִרְאֵי שְׁמוֹ וִירְאִים מִמֶּנּוּ. מִשּׁוּם זֶה דָּבָר זֶה לֹא נָתַן לָכֶם, שְׁהָרִי יָדַע שְׂאֵינְכֶם יִרְאִים מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹמְרִים מְצוּוֹתָיו, וּמִשּׁוּם דָּבָר זֶה חֲמָרָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְצָרִיף לְהִזְהַר בָּהּ. נָתַן לִירְאָיו, נָתַן לִירְאָיו וְדָאִי, וְלֹא לְאַחֵרִים. וְכָל חֲמָרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נָתַנָּם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלָא לְאוֹתָם יִרְאֵי חֲטָא, לְאוֹתָם יִרְאֵי מְצוּוֹתָיו וְלֹא לָכֶם.

ט פְּדוּת שְׁלַח לְעִמּוֹ צְוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: י רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת
יְהוָה: שִׁכְל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֲמַדַת לְעַד:

זוהר תהלים

בראשית, רבי חייא פתח, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עשיהם תהלתו עמדת לעד. ראשית חכמה, פסוק זה כף צריך לכתב: סוף חכמה יראת ה', בגלל שיראת ה' היא סוף חכמה. [נ"א: אלא היא ראשית] להפנס לתוך הדרגה של חכמה עליונה. זהו שכתוב (שם קיח) פתחו לי שערי צדק. זה השער לה', ונדאי. שאם לא יפנס בשער זה, לא יפנס לעולמים. (משל) למלך עליון שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה שער אחד בכמה מנעולים, בכמה פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה, ואמר: כל מי שרוצה להפנס אלי - שער זה יהיה ראשון לגבי. מי שיפנס בשער זה - יפנס. גם כף שער ראשון לחכמה עליונה, יראת ה' היא. וזוהי ראשית. ב, שנים הם שמתחברים כאחד, ואלה שתי נקודות - אחד גנוז ונסתר, ואחד עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוז נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי שנוטל זה נוטל זה, והכל אחד. שהרי הוא ושמו אחד, שכתוב (שם פג) וידעו כי אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת ה' בגלל שהוא עץ של טוב ורע. זכה בן האדם - הנה טוב. ואם לא זכה - הנה רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה שער להפנס לכל טוב שבעולם. שכל טוב - אלה שני שערים שהם כאחד.

רבי יוסי אמר, שכל טוב - זה עץ החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל. ועל

מפרש פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מה שונה בכל שאר הפסוקים שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש?

פדות שלח לעמו וגו' (קיא, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף ט"ח)] וישמע יתרו כהן מדין. רבי יוסי פתח, (תהלים קיא) פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו. מה שונה בכל שאר הפסוקים, שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא, ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש? אלא כדי להשלים ששה צדדים באלפא ביתא הזה, זה כנגד שלש הגאלות של ישראל, חוץ מהגאלה הראשונה, פסוק אחר כנגד תורה נביאים וכתובים, והכל תלוי בחכמה הזו. פדות שלח לעמו - כשגאל הקדוש ברוך הוא את ישראל מגלות מצרים ועשה להם נסים וגבורות. צוה לעולם בריתו - כשבא יתרו וקבלו הקדוש ברוך הוא וקרבו לעבודתו, ומשם התקרבו כל אותם גרים תחת כנפי השכינה. משם והלאה, קדוש ונורא שמו. שהרי אז התקדש שם הקדוש ברוך הוא, שהרי (מהצד האחר) מתקדש שם הקדוש, כשנשבר ונכפה הצד האחר, כמו שהיה ביתרו.

מי שיפנס בשער זה - יפנס גם כף שער ראשון לחכמה עליונה יראת ה' היא וזוהי ראשית

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [הקדמת ספר הזוהר (דף ט"ז)]

—= זוהר תהלים =—

הִירָאָה שְׁהִיא עֵקֶר, שְׁאָדָם יִירָא מִרְבוּנוּ
מִשּׁוּם שֶׁהוּא גְדוּל וְשִׁלִּיט, עֵקֶר
וְשֵׁרֶשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֵּל לִפְנֵי כָּל־
חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכָל דִּי־רִי
הָאֲרֵץ כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְלִשִׁים אֵת רְצוֹנוֹ
בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה. בְּכֹה רַבִּי
שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אוֹי אִם אִמֵּר, וְאוֹי אִם לֹא
אִמֵּר. אִם אִמֵּר - יִדְעוּ הַרְשָׁעִים אִיךָ יַעֲבֹדוּ
אֵת רְבוּנָם. אִם לֹא אִמֵּר - יִאֲבֹדוּ הַחֲבָרִים
אֵת הַדְּבָר הַזֶּה. בְּמִקּוֹם שְׁשׁוּרָה יִרְאָה
קְדוּשָׁה, מִלִּפְנֵיהֶּ יֵשׁ יְרָאָה רְעָה שֶׁמִּלְקָה
וּמִכֹּה וּמִקְטָרְגַת, וְהִיא הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת
אֵת הַרְשָׁעִים, וּמִי שֶׁפּוֹחַד בְּגִלְל עֲנֵשׁ
הַמִּלְקוֹת וְהַקְטָרוּג כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָאָר, לֹא שׁוּרָה
עָלָיו אוֹתָהּ יְרָאָה ה' שֶׁנִּקְרָאת יְרָאָה ה'
לְחַיִּים. אֲלֹא מִי שׁוּרָה עָלָיו הִירָאָה הַרְעָה
הַהִיא. וְנִמְצָא שֶׁשׁוּרָה עָלָיו הַרְצוּעָה הַהִיא,
יְרָאָה רְעָה וְלֹא יְרָאָה ה'. וּמִשּׁוּם כִּךָ הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה ה' נִקְרָא רֵאשִׁית דְּעַת, וְעַל כֵּן
נִכְלָלָת כָּאֵן הַמְצָוָה הַזֹּה, וְזֶה הָעֵקֶר וְהַיִּסוּד
לְכָל שְׁאָר הַמְצָוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. מִי שֶׁשׁוּמֵר
הִירָאָה הַזֹּה - שׁוּמֵר הַכֵּל. לֹא שׁוּמֵר יְרָאָה -
לֹא שׁוּמֵר אֵת מְצָוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִרִי זֶה
הַשַּׁעַר שֶׁל הַכֵּל. וּמִשּׁוּם כִּךָ כְּתוּב בְּרֵאשִׁית,
שְׁהִיא יְרָאָה, בְּרֵא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ. שְׁמִי שְׁעוּבֵר עַל זֶה, עוֹבֵר עַל
מְצָוֹת הַתּוֹרָה. וְעָנְשׁוּ שֶׁל מִי שְׁעוּבֵר עַל זֶה
- הַרְצוּעָה הַרְעָה הַזֹּה מִלְקָה אוֹתוֹ, וְהִינּוּ
וְהָאֲרֵץ הִיתָה תֵּהוֹ וּבָהוּ וְחֻשֵׁף עַל פְּנֵי
תֵּהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים. הִנֵּה אֵלּוֹ אֲרַבְעָה
עֲנִשִׁים לְהַעֲנִיֵשׁ בְּהֵם אֵת הַרְשָׁעִים.

תֵּהוֹ - זֶה חֲנֻק, שֶׁכְּתוּב (ישעיה לד) קוֹ תֵּהוּ,
(זכריה ב) חֲבַל מִדָּה. בָּהוּ - זֶה סְקִילָה,

שֶׁלֹא שׁוּרָה בּוֹ רַע הוּא שֶׁכָּל טוֹב בְּלֹא רַע.
לְכָל עֲשִׂיהֶם - אֵלּוֹ חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים,
תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה
כְּבִיכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֵלּוֹ שְׁעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה אֵינן בְּהֵם עֲשִׂיהַּ בְּעוֹד שְׁעוֹסְקִים
בָּהּ. אוֹתָם שְׁתּוֹמְכִים בְּהֵם יֵשׁ בְּהֵם עֲשִׂיהַּ,
וּבְכַח זֶה כְּתוּב תִּהְלֹתוֹ עֲמַדַת לְעַד, וְעוֹמֵד
הַכֶּסֶּא עַל עֲמֻדוֹ כְּרֵאוּי.

מְצָוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְּב"ה לְיִשְׂרָאֵל כָּלָן
כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלָל

רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יְרָאָה ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת ספר זוהר (דף קיא, ט) פתח
רבי שמעון במצוות התורה ואמר, מצוות
התורה שנתן הקדוש ברוך הוא לישראל,
כלן כתובות בתורה בדרך כלל. בראשית
ברא אלהים. זוהי המצוה הראשונה של
הכל. ונקראת מצוה זו יראת ה', שנקראת
ראשית, שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה
יראת ה'. (משלי א) יראת ה' ראשית דעת.
משום שדבר זה נקרא ראשית, וזה השער
להכניס לתוך האמונה, ועל המצוה הזו
מתקנים כל העולם. היראה נפרדת לשלשה
צדדים, שנים מהם אין בהם עקר כראוי,
ואחד עקר של יראת ה'. יש אדם שירא
מהקדוש ברוך הוא כדי שיחיו בניו ולא
ימותו, או שירא מענש של גופו או של
ממונו, ועל כן ירא ממנו תמיד. נמצאת
היראה שהוא ירא מן הקדוש ברוך הוא
לא שם אותה לעקר. יש אדם שפוחד מן
הקדוש ברוך הוא משום שפוחד מענש
אותו העולם ומענש הגיהנם. שני אלה לא
עקר של יראת ה' והשרש שלו.

— זוהר תהלים —

רבותינו, אמר רבי יוסי בן פזי, פעם אחת הייתי הולך בדרך ופגעתי באותו הר של כפר קרדו, והיו האנשים שמחים בחלקם, ולנתי שם ליל שבת אחד, וראיתי את מארתי שהיה רוצה לשכב עם אשתו. עמד זה מצד זה והתפלל, ועמדה היא מצד ההוא והתפללה. אמרתי להם: מהי תפלתכם בשעה זו? אמרו לי: הזמן שלנו לזווג משבת לשבת, ומתפללים את תפלתנו לפני הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו בן שיעבד עבודתו, בן ירא חטא, בן שיעשה את מצוותיו ולא יסטה מהתורה לימין ולשמאל. אמרתי להם: יהי רצון שתהיה לכם בקשתכם, שהרי לשם שמים עשיתם.

אמר רבי יוסי: אראה פני השכינה, שלאחר ימים נקלעתי לשם, וראיתי אותו הבן שנולד להם, והיה בן שבע שנים. ראה אותי בבית, ולא רצה לדבר עמי. אמר לו אביו: לך לפניו, שאיש גדול הוא. אמר, אני פוחד לדבר עמו ולהתקרב עמו, שהרי לא ידעתי אם יש לו נשמה קדושה אם לא, שפך למד אותי מורי היום הזה, שלכל מי שאין לו נשמה קדושה, אסור לדבר עמו ולהתקרב עמו. אמר לו: חס ושלום, שאיש גדול והחכם של הדור הוא. קרב אלי, ולא הספיק לדבר עמי. אמר לי: אני רואה בך שנשמה חדשה יש בך מזה ימים מועטים, ולא נזרקה בך בשעה שיצאת לעולם. תמהתי. אמרתי: כך הוא! שרוך הייתי, כשעסקתי בתורה, ונתנה בי נשמה. אמר לי: ידעת את נפש החיה, שאמר הכתוב

אבנים המשקות בתוך התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ה) וההר בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסיף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הפלל של הכל. מכאן והלאה שאר מצוות התורה.

לא נבא העולם אלא בשביל היראה - ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט):
[הקדמת ספר הזוהר (דף יא, ט)]
יצחק אמר, תחלת כל העולם ובנינו לא נבא אלא על היראה, להיות אדם בעל יראה לשמים ובעל יראה לבריות. ממה שכתוב (בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ את השמים - להיות ירא את השמים, ואת הארץ - להיות ירא לבריות. כמו כן מלמד שכל העולם לא נבא אלא על היראה שנקראת ראשית, שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה', וזהו שכתוב בראשית.

מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף טו, ט)] שנו

—= זוהר תהלים =—

מֵאֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מֶה שְׁמַךְ? אָמַר לִי: אֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מֶר אֲהָבָה, וְקִרְאֲתִי עָלָיו (ירמיה לא) וְאֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתֶיךָ. וְאָנִי זְכִיתִי לְרֵאוֹת אֶת רַב אֲדָא בְּנוֹ, וְסַפַּרְתִּי לוֹ אֶת זֶה.

כָּל חֲמֻרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָם הַקַּבָּ"ה אֶלֶּא לְאוֹתָם יְרָאִי חֲטָא לְאוֹתָם יְרָאִי מְצוּוֹתָיו וְלֹא לְכֶם

טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו וְגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ב פ' חשפטיים (דף קכ"א)] לְגִיּוֹן אַחַד שָׁאַל אֶת רַבִּי אַבָּא וְאָמַר לוֹ, לֹא כְּתוּב וּבִשְׂרָב בְּשֹׁדֵה טַרְפָּה לֹא תֹאכְלוּ?! אִם כֵּן, מֶהוּ שְׂפָתוֹב (תהלים קיא) טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו? טַרְפָּה נִתֵּן לְכָל־בָּיִם הִיא צָרִיךְ לְהִיּוֹת! לְמַה נִּתֵּן לִירְאִיו? אָמַר לוֹ, רִיקָא, הָאִם כְּתוּב טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו?! טַרְפָּה כְּתוּב! וְאִם תֹּאמְרֵי טַרְפָּה כְּמוֹ טַרְפָּה, נִתֵּן לִירְאִיו וְדָאִי, שְׂדָבֵר זֶה לֹא נִתְּנוּ לְהִזְהֵר בּוֹ אֶלֶּא לְאוֹתָם יְרָאִי שְׂמוֹ וִירְאִים מִמֶּנּוּ. מִשּׁוּם זֶה דְּבָר זֶה לֹא נִתֵּן לְכֶם, שְׁהָרִי יָדַע שְׂאִינְכֶם יְרָאִים מִמֶּנּוּ וְלֹא שׂוֹמְרִים מְצוּוֹתָיו, וּמִשּׁוּם דְּבָר זֶה חֲמַרָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְצָרִיךְ לְהִזְהֵר בָּהּ. נִתֵּן לִירְאִיו, נִתֵּן לִירְאִיו וְדָאִי, וְלֹא לְאַחֲרִים. וְכָל חֲמֻרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָם הַקַּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלֶּא לְאוֹתָם יְרָאִי חֲטָא, לְאוֹתָם יְרָאִי מְצוּוֹתָיו וְלֹא לְכֶם.

כָּל אָדָם שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה וְקָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בְּשָׁעָה שְׁפָנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרָת לְהִתְקִין בֵּית לְמִלְכָּד - זֶה מִשְׁתַּתַּף עִמּוֹה וְזֶה נִקְרָא מִבֵּית הַמְּלִיךְ

טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו (קיא, ה): [זוהר ח"ב פ' אמור

שְׁהִיְתָה מִן הָאֶרֶץ, וְהָרִי מִשְׁמַע נִפְשׁ חִיָּה? אֲמַרְתִּי לוֹ: אָמַר בְּנִי.

אָמַר, כֵּן אָמַר לִי מוֹרִי, שְׁהִיא הַנִּפְשׁ שֶׁהוֹצִיאָה הָאֶרֶץ, וּמִן הָאֶרֶץ הִיא נִגְזְרָה, אֲבָל הִיא חִיָּה שְׁיִכּוֹלָה לְהִתְנַעֲנַע לְכָאן וּלְכָאן, כְּמוֹ שְׂעוֹשִׁים בְּהִמּוֹת וּשְׂרָצִים וְהַכֹּל. אֲבָל אֵין בָּהּ הַשְּׂכָל וְחֻכְמָה בְּעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא נִבְרָאָה אֶלֶּא לְבַהֲמָה וּלְחִיָּה לְהִתְנַעֲנַע בָּהּ לְלֹא הַשְּׂכָל, וּלְהַתְפַּלּוֹת כְּשֶׁתְּצַא, כְּהַבֵּל הַזֶּה שֶׁל הַפֶּה. אֲמַרְתִּי לוֹ: בְּנִי, מִי הוּא רַבְּךָ? אָמַר לִי: רַבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי. אֲמַרְתִּי לוֹ: וּמַה לְמַדְתָּ הַיּוֹם הַזֶּה? אָמַר לִי: הַפְּסוּק הַזֶּה שְׂכָתוֹב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת ה' שְׂכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם, כֵּן אָמַר לִי רַבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי, מֶה הוּא חֻכְמָה? הוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא חֻכְמָה, וּמַעוֹלָם לֹא גָלָה לְשׁוּם אָדָם וְלֹא עֲתִיד לְהַגְלוֹת, אֶלֶּא קִצַּת הַיְמִינָה לְמִשָּׁה לְבָד.

וְלֹא עֵמֵד עַל כָּל יְדִיעֶתָהּ, אֶלֶּא עֵמֵד עַל מַה שְׁלֹא עֵמֵד אָדָם, עַל הַרְאֵשִׁית הַזֶּה שְׁהִיא חֻכְמָה, שְׂכָתוֹב בּוֹ בְּמִשָּׁה (דברים לג) וַיִּרְא רֵאשִׁית לוֹ, וְזֶהוּ חֻכְמָה. וְאִם תֹּאמְרֵי הָרִי כְּתוּב וְה' נִתֵּן חֻכְמָה לְשִׁלְמָה? בֵּא וּרְאֵה, לֹא כְּתוּב נִתֵּן חֻכְמָה, אֶלֶּא חֻכְמָה, שְׂעֵמֵד עַל קִצַּת אֲמַתְתָּהּ. הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד לְדַעַת קִצָּתוֹ, שְׂכָתוֹב בּוֹ (ישעיה יא) וְנִחָה עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה כו'. וְהַחֻכְמָה הִיא רֵאשִׁית הַכֹּל וְקִדְמָה הַכֹּל, אֲבָל יִרְאֵת ה' שְׂכָל טוֹב. כְּלוֹמֵר, הִירְאָה נִשְׂאָרָה בְּשְׂכָל וּבִינָה, לְדַעַת וּלְחַקֵּר יִרְאֵת ה'. לְכָל עוֹשֵׂיהֶם - לְעוֹשֵׂה הַמְּצוּוֹת בִּירְאָה בַּתְּחִלָּה, עַד שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְעִשׂוֹת

זוהר תהלים

שְׁשֶׁה צְדָדִים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא הִזָּה, זֶה כְּנָגֵד
שְׁלֹשׁ הַגְּאֻלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, חוּץ מֵהַגְּאֻלָּה
הַרְאֵשׁוֹנָה, פְּסוּק אַחַר כְּנָגֵד תּוֹרָה נְבִיאִים
וּכְתוּבִים, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּחֻמְהָ הַזֹּו. פְּדוּת
שְׁלַח לְעֵמּוּ - כְּשֶׁגָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּת מִצְרַיִם וְעָשָׂה לָהֶם נְסִים
וּגְבוּרוֹת. צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ - כְּשֶׁבָּא יִתְרוֹ
וּקְבְּלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּקְרָבוּ לְעַבְדוּתוֹ,
וּמִשָּׁם הִתְקַרְּבוּ כָּל אוֹתָם גְּרִים תַּחַת כְּנָפֵי
הַשְּׁכִינָה. מִשָּׁם וְהִלְאָה, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.
שְׁהָרִי אֲזוּ הִתְקַדְּשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁהָרִי (מֵהַצַּד הָאֲחֵר) מִתְקַדְּשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ,
כְּשֶׁנֶּשְׁבַר וְנִכְפָּה הַצַּד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהִיא
בֵּיתָרוֹ.

מי שִׁיכְנַס בְּשַׁעַר זֶה - יִכְנַס גַּם כֶּף שַׁעַר
רֵאשׁוֹן לְחֻמְהָ עֲלִינוּנָה יְרֵאת ה' הִיא וְזוּהִי
רֵאשִׁית

רֵאשִׁית חֻמְהָ יְרֵאת ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת ספר זוהר (דף טז):]

בְּרֵאשִׁית, רַבִּי חֲזִיא פְתַח, רֵאשִׁית חֻמְהָ
יְרֵאת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ
עֲמֻדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֻמְהָ, פְּסוּק זֶה כֶּף
צָרִיךְ לְכַתֵּב: סוֹף חֻמְהָ יְרֵאת ה', בְּגִלְל
שִׁירֵאת ה' הִיא סוֹף חֻמְהָ. [נ"א: אלא הִיא
רֵאשִׁית] לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַדְּרָגָה שֶׁל חֻמְהָ
עֲלִינוּנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם קיח) פְתַחוּ לִי
שַׁעֲרֵי צְדָקָה. זֶה הַשַּׁעַר לַה', וְדַאי. שְׁאֵם לֹא
יִכְנַס בְּשַׁעַר זֶה, לֹא יִכְנַס לְעוֹלָמִים. (מִשְׁל)
לְמַלְךְ עֲלִיוֹן שֶׁהוּא עֲלִיוֹן נִסְתָּר וְנִגְנוּז,
וְעָשָׂה לוֹ שְׁעָרִים אֲלֵה עַל אֲלֵה, וּבִסּוֹף כָּל
הַשְּׁעָרִים עָשָׂה שַׁעַר אֶחָד בְּכַמָּה מְנַעוּלִים,
בְּכַמָּה פְתָחִים, בְּכַמָּה הִיכְלוֹת אֲלֵה עַל

(דף טז) מֵהוּ טָרַף נָתַן לִירְאִיו? אֲלֵא כְּמוֹ
שְׁכָתוּב, (מִשְׁלֵי לֵא) וְתַקַּם בְּעוֹד לִילָה וְתַתֵּן
טָרַף לְבֵיתָהּ. מִכָּאֵן לְמַדְנוּ, שְׁכָל אָדָם
שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה, וְקָם בְּחֻצוֹת
הַלִּילָה, בְּשַׁעַר שְׁכָנַסֵת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרַת
לְהִתְקִין בֵּית לְמַלְךְ - זֶה מִשְׁתַּתֵּף עִמָּה, וְזֶה
נִקְרָא מִבֵּית הַמַּלְךְ, וְנוֹתְנִים לוֹ כָּל יוֹם
מֵאוֹתָם תְּקוּנֵי הַבֵּית. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְתַתֵּן טָרַף
לְבֵיתָהּ וְחַק לְנַעֲרַתֶּיהָ. מִי זֶה בֵּיתָהּ? כָּל
אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִמָּה בְּלִילָה נִקְרָאִים
בֵּיתָהּ, בְּנֵי בֵּיתָהּ. וּמִשּׁוֹם כֶּף, טָרַף נָתַן
לִירְאִיו. מֵה זֶה טָרַף? טָרַף מִמֶּשׁ, שֶׁהִיא
נוֹטְלַת מִמָּקוֹם רְחוֹק עֲלִיוֹן, שְׁכָתוּב (מִשְׁלֵי
לֵא) מִמְּרָחֵק תְּבִיא לְחֻמָּה. וְיִי זוֹכָה לְטָרַף
הַזֶּה? סוֹף הַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים
קיא) יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. מִי שֶׁמִּתְבוֹנֵן
(שִׁמְשַׁדְּל) בְּתוֹרָה לְהַשְׁתַּתֵּף עִמָּה בְּלִילָה.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁצַדִּיק אֶחָד עֲלִיוֹן יֵשׁ לוֹ
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ,
וְיוֹרְשִׁים שְׁנִיָּהֶם אֶת כְּנַסֵת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב
(יִשְׁעִיה ט) צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ.

מִפְּרֵשׁ פְּדוּת שְׁלַח לְעֵמּוּ צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ
קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ מֵה שׁוֹנָה בְּכָל שְׁאֵר
הַפְּסוּקִים שְׁבַכְלָם שְׁתֵּי תְבוֹת מֵאַלְפָּא
בֵּיתָא וּבְפְסוּק זֶה וְשְׁלֵאֲחֲרֵיו שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ?

פְּדוּת שְׁלַח לְעֵמּוּ וְגו' (קיא, ט): [זוהר ח"ב פ'

יתרו (דף ט"ז):] צָוָה וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהֵן

מִדִּין. רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תְּהִלִּים קיא) פְּדוּת שְׁלַח
לְעֵמּוּ צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.
מֵה שׁוֹנָה בְּכָל שְׁאֵר הַפְּסוּקִים, שְׁבַכְלָם
שְׁתֵּי תְבוֹת מֵאַלְפָּא בֵּיתָא, וּבְפְסוּק זֶה
וְשְׁלֵאֲחֲרֵיו שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ? אֲלֵא כְּדִי לְהַשְׁלִים

— זוהר תהלים —

כֵּן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. בְּרֵאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים. זוּהִי הַמְצָנָה הַרְאשׁוֹנָה שֶׁל
הַכֵּל. וְנִקְרְאת מְצָנָה זוּ יְרֵאת ה', שֶׁנִּקְרְאת
רֵאשִׁית, שֶׁכְּתוּב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה
יְרֵאת ה'. (משלי א) יְרֵאת ה' רֵאשִׁית דַּעַת.

מִשׁוּם שֶׁדָּבַר זֶה נִקְרָא רֵאשִׁית, וְזֶה הַשֶּׁעַר
לְהַכְנִס לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה, וְעַל הַמְצָנָה הַזֹּאת
מִתְקִיִּם כָּל הָעוֹלָם. הִירָאָה נִפְרֶדֶת לְשִׁלְשָׁה
צְדָדִים, שְׁנַיִם מֵהֶם אֵין בָּהֶם עֶקֶר כְּרֵאוֹי,
וְאֶחָד עֶקֶר שֶׁל יְרֵאָה. יֵשׁ אָדָם שֶׁיְרֵא
מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי שִׁיחִיו בְּנִיּוֹ וְלֹא
יְמוּתוּ, אוֹ שֶׁיְרֵא מֵעֲנֵשׁ שֶׁל גּוֹפוֹ אוֹ שֶׁל
מְמוֹנּוֹ, וְעַל כֵּן יְרֵא מִמְּנוֹ תָּמִיד. נִמְצְאת
הִירָאָה שֶׁהוּא יְרֵא מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לֹא שֵׁם אוֹתָהּ לְעֶקֶר. יֵשׁ אָדָם שֶׁפּוֹחֵד מִן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשׁוּם שֶׁפּוֹחֵד מֵעֲנֵשׁ
אוֹתוֹ הָעוֹלָם וּמֵעֲנֵשׁ הַגִּיחֵנִם. שְׁנַיִם אֵלֶּה לֹא
עֶקֶר שֶׁל יְרֵאָה הֵם וְהַשְּׂרֵשׁ שֶׁלוֹ. הִירָאָה
שֶׁהִיא עֶקֶר, שֶׁאָדָם יִירָא מִרְבוּנוֹ מִשׁוּם
שֶׁהוּא גָדוֹל וְשְׁלִיט, עֶקֶר וְשֵׂרֵשׁ שֶׁל כָּל
הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֵּל לְפָנָיו כְּלֵא חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכָל דְּיָרִי הָאָרֶץ כְּאֵינִם
חֲשׁוּבִים, וְלִשִׁים אֵת רְצוֹנוֹ בְּאוֹתוֹ הַמְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא יְרֵאָה.

בְּכָה רַבִּי שֶׁמְעוֹן וְאָמֵר, אוֹי אִם אָמֵר, וְאוֹי
אִם לֹא אָמֵר. אִם אָמֵר - יִדְעוּ
הַרְשָׁעִים אֵיךְ יַעֲבְדוּ אֶת רְבוּנוֹ. אִם לֹא
אָמֵר - יַאֲבְדוּ הַחֲבָרִים אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.
בְּמָקוֹם שֶׁשׁוֹרָה יְרֵאָה קְדוּשָׁה, מְלַפְנֵיהָ יֵשׁ
יְרֵאָה רַעְיָה שֶׁמְלַקָּה וּמְכָה וּמְקַטְרֶגֶת, וְהִיא
הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת אֶת הַרְשָׁעִים, וּמִי
שֶׁפּוֹחֵד בְּגִלְל עֲנֵשׁ הַמְלָקוֹת וְהַקְטְרוּג כְּמוֹ
שֶׁנֶּחֱבָאֵר, לֹא שׁוֹרָה עָלָיו אוֹתָהּ יְרֵאת ה'

אֵלֶּה, וְאָמֵר: כָּל מִי שֶׁרוּצֵה לְהַכְנִס אֵלַי -
שֶׁעַר זֶה יִהְיֶה רֵאשׁוֹן לְגַבִּי. מִי שֶׁיַּכְנִס
בְּשֶׁעַר זֶה - יַכְנִס. גַּם כֵּן שֶׁעַר רֵאשׁוֹן
לְחֲכָמָה עָלְיוֹנָה, יְרֵאת ה' הִיא. וְזוּהִי
רֵאשִׁית.

ב, שְׁנַיִם הֵם שֶׁמִּתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְאֵלֶּה
שְׁתֵּי נִקְדוּת - אֶחָד גְּנוּז וְנִסְתָּר, וְאֶחָד
עוֹמֵד בְּהַתְגַּלּוּת. וּבְגִלְל שְׁאֵין לָהֶם פְּרוּד
נִקְרְאִים רֵאשִׁית, אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם. מִי
שֶׁנוּטֵל זֶה נוּטֵל זֶה, וְהַכֵּל אֶחָד. שֶׁהָרִי הוּא
וְשִׁמוֹ אֶחָד, שֶׁכְּתוּב (שם פג) וַיִּדְעוּ כִּי אֶתָּה
ה' שֶׁמֶךְ לְבַדְךָ. לְמָה נִקְרָא יְרֵאת ה' בְּגִלְל
שֶׁהוּא עֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע. זָכָה בֵּן הָאָדָם -
הִנֵּה טוֹב. וְאִם לֹא זָכָה - הִנֵּה רַע. וְלִכֵּן
שׁוֹרָה בְּמָקוֹם זֶה יְרֵאָה, וְזֶה שֶׁעַר לְהַכְנִס
לְכָל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם. שֶׁכָּל טוֹב - אֵלֶּה שְׁנַיִ
שְׁעָרִים שֶׁהֵם כְּאֶחָד. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שֶׁכָּל
טוֹב - זֶה עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא שֶׁכָּל טוֹב בְּלִי
רַע כָּלֵל. וְעַל שֶׁלֹּא שׁוֹרָה בּוֹ רַע הוּא שֶׁכָּל
טוֹב בְּלֹא רַע. לְכָל עֲשִׂיהֶם - אֵלוֹ חֲסִדֵי דָוִד
הַנְּאֻמָּנִים, תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם תּוֹמְכֵי
הַתּוֹרָה כְּבִיכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֵלוֹ
שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין בָּהֶם עֲשִׂיָּה בְּעוֹד
שֶׁעוֹסְקִים בָּהּ. אוֹתָם שֶׁתּוֹמְכִים בָּהֶם יֵשׁ
בָּהֶם עֲשִׂיָּה, וּבְכַח זֶה כְּתוּב תְּהַלְתוּ עִמְדַת
לְעַד, וְעוֹמֵד הַכֶּסֶף עַל עֲמֻדוֹ כְּרֵאוֹי.

מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְב"ה לְיִשְׂרָאֵל כָּלֵן
כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל

רֵאשִׁית חֲכָמָה יְרֵאת ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת זוהר דף י"א:] פְּתַח רַבִּי

שֶׁמְעוֹן בְּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה וְאָמַר, מְצוּוֹת
הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,

— זוהר תהלים —

לא נברא העולם אלא בשביל היראה -
ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר

חדש פ' בראשית (דף יא:)] **רבי יצחק**

אמר, תחלת כל העולם ובנינו לא נברא
אלא על היראה, להיות אדם בעל יראה
לשמים ובעל יראה לבריות. ממה שכתוב
(בראשית א) בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ את השמים - להיות
ירא את השמים, ואת הארץ - להיות ירא
לבריות. כמו כן מלמד שכל העולם לא
נברא אלא על היראה שנקראת ראשית,
שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה',
וזהו שכתוב בראשית.

מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה
יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר

חדש פ' בראשית (דף טו:)] **שנו**

רבותינו, אמר רבי יוסי בן פזי, פעם אחת
הייתי הולך בדרך ופגעתי באותו הר של
כפר קרדו, והיו האנשים שמחים בחלקם,
ולנתי שם ליל שבת אחד, וראיתי את
מארחי שהיה רוצה לשכב עם אשתו. עמד
זה מצד זה והתפלל, ועמדה היא מצד
ההוא והתפללה. אמרתי להם: מהי
תפלתכם בשעה זו? אמרו לי: הזמן שלנו
לזווג משבת לשבת, ומתפללים את
תפלתנו לפני הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו
בן שיעבד עבודתו, בן ירא חטא, בן
שיעשה את מצוותיו ולא יסטה מהתורה
לימין ולשמאל. אמרתי להם: יהי רצון
שתהיה לכם בקשתכם, שהרי לשם שמים

שנקראת יראת ה' לחיים. אלא מי שורה
עליו היראה הרעה ההיא. ונמצא ששורה
עליו הרצועה ההיא, יראה רעה ולא
יראת ה'. ומשום כך המקום שנקרא
יראת ה' נקרא ראשית דעת, ועל כן
נכללת כאן המצוה הזו, וזה העקר
והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי
ששומר היראה הזו - שומר הכל. לא
שומר יראה - לא שומר את מצוות
התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום
כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא
אלהים את השמים ואת הארץ. שמי
שעובר על זה, עובר על מצוות התורה.
וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה
הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ
היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום
ורוח אלהים. הנה אלו ארבעה ענשים
להעניש בהם את הרשעים.

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לד) קו תהו,
(זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה,
אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול
לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה,
שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול
מתוך החשך, (שם ה) וההר בער באש עד
לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה
שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף
אותם. ורוח - זה הרג בסוף. רוח סערה,
חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר
(בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת,
ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על
מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית,
שהיא הכלל של הכל. מכאן והלאה שאר
מצוות התורה.

—== זוהר תהלים ==—

עשיתם. אמר רבי יוסי: אַרְאָה פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה, שְׁלֹאֲחֵר יָמִים נִקְלַעְתִּי לְשָׁם,
וְרֵאִיתִי אוֹתוֹ הַבֵּן שֶׁנּוֹלַד לָהֶם, וְהָיָה בֵּן
שֶׁבַע שָׁנִים. רָאָה אוֹתִי בְּבֵית, וְלֹא רָצָה
לְדַבֵּר עִמִּי. אָמַר לוֹ אָבִיו: לָךְ לְפָנָיו,
שְׂאִישׁ גָּדוֹל הוּא. אָמַר, אֲנִי פּוֹחֵד לְדַבֵּר
עִמּוֹ וְלִהְתְּקֵרֵב עִמּוֹ, שֶׁהָרִי לֹא יִדְעֵתִי אִם
יֵשׁ לוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה אִם לֹא, שֶׁכֵּךְ לְמַד
אוֹתִי מוֹרֵי הַיּוֹם הַזֶּה, שֶׁלְּכֹל מִי שֶׁאֵין לוֹ
נִשְׁמָה קְדוּשָׁה, אֲסוּר לְדַבֵּר עִמּוֹ וְלִהְתְּקֵרֵב
עִמּוֹ. אָמַר לוֹ: חֵס וְשָׁלוֹם, שְׂאִישׁ גָּדוֹל
וְהַחֲכָם שֶׁל הַדּוֹר הוּא. קָרַב אֵלַי, וְלֹא
הִסְפִּיק לְדַבֵּר עִמִּי. אָמַר לִי: אֲנִי רוֹאֶה בְּךָ
שֶׁנִּשְׁמָה חֲדָשָׁה יֵשׁ בְּךָ מִזֶּה יָמִים מוֹעֲטִים,
וְלֹא נִזְרְקָה בְּךָ בְּשַׁעַה שִׁצְצַתָּ לְעוֹלָם.
תְּמַהֲתִי. אֲמַרְתִּי: כֵּךְ הוּא! שְׂרוּק הָיִיתִי,
כְּשֶׁעֲסַקְתִּי בַתּוֹרָה, וְנִתְּנָה בִּי נִשְׁמָה. אָמַר
לִי: יִדְעַתָּ אֵת נֶפֶשׁ הַחַיָּה, שֶׁאֲמַר הַכְּתוּב
שֶׁהִיָּתָה מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי מִשְׁמַע נֶפֶשׁ חַיָּה?
אֲמַרְתִּי לוֹ: אָמַר בְּנִי. אָמַר, כֵּךְ אָמַר לִי
מוֹרֵי, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוֹצִיאָהּ
הָאָרֶץ, וּמִן הָאָרֶץ הִיא נִגְזְרָה, אֲבָל הִיא
חַיָּה שֶׁיְכוּלָה לְהִתְנַעֵנַע לְכָאן וּלְכָאן, כְּמוֹ
שֶׁעוֹשִׂים בְּהֵמוֹת וּשְׂרָצִים וְהַכֹּל. אֲבָל אֵין
בָּהּ הַשְּׂכֵל וְחֻכְמָה בְּעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁלֹּא נִבְרָאָה אֲלָא לְבַהֲמָה וּלְחַיָּה
לְהִתְנַעֵנַע בָּהּ לְלֹא הַשְּׂכֵל, וְלִהְתְּפַלּוֹת
כְּשֶׁתִּצָּא, כִּהְבֵּל הַזֶּה שֶׁל הַפֶּה. אֲמַרְתִּי לוֹ:

בְּנִי, מִי הוּא רַבְּךָ? אָמַר לִי: רַבִּי
אֶלְכַסְנֵדְרָאִי. אֲמַרְתִּי לוֹ: וּמָה לְמַדְתָּ הַיּוֹם
הַזֶּה? אָמַר לִי: הַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁכְּתוּב (תהלים
קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת ה' שְׂכָל טוֹב לְכֹל
עוֹשִׂיהֶם, כֵּךְ אָמַר לִי רַבִּי אֶלְכַסְנֵדְרָאִי, מָה
הוּא חֻכְמָה? הוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהוּא חֻכְמָה, וּמַעוֹלָם לֹא גָלָה לְשׁוֹם
אָדָם וְלֹא עֲתִיד לְהַגְלוֹת, אֲלָא קִצַּת הַיְמִנָה
לְמִשָּׁה לְבַד. וְלֹא עָמַד עַל כָּל יְדִיעַתָּה,
אֲלָא עָמַד עַל מָה שֶׁלֹּא עָמַד אָדָם, עַל
הַרְאשִׁית הַזֶּה שֶׁהִיא חֻכְמָה, שֶׁכְּתוּב בּוֹ
בְּמִשָּׁה (דברים לג) וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ, וְזָהוּ
חֻכְמָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב וְה' נִתַּן
חֻכְמָה לְשַׁלְמָה? בֹּא וּרְאֵה, לֹא כְּתוּב נִתַּן
הַחֻכְמָה, אֲלָא חֻכְמָה, שֶׁעָמַד עַל קִצַּת
אֲמַתָּתָה. הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד לְדַעַת קִצַּתוֹ,
שֶׁכְּתוּב בּוֹ (ישעיה יא) וְנִתְּנָה עָלָיו רוּחַ ה'
רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה כו'. וְהַחֻכְמָה הִיא
רֵאשִׁית הַכֹּל וְקֵדָם הַכֹּל, אֲבָל יִרְאֵת ה'
שְׂכָל טוֹב. כְּלוֹמֵר, הִירְאָה נִשְׂאָרָה בְּשְׂכָל
וּבִינָה, לְדַעַת וְלְחַקֵּר יִרְאֵת ה'. לְכֹל
עוֹשִׂיהֶם - לְעוֹשֵׂה הַמְּצוּוֹת בִּירְאָה
בַּתְּחִלָּה, עַד שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְעִשׂוֹת
מֵאֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מָה שְׂמֶךְ? אָמַר לִי:
אֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מִר אֲהָבָה, וְקָרָאתִי
עָלָיו (ירמיה לא) וְאֲהָבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ. וְאֲנִי
זְכִיתִי לְרֵאוֹת אֵת רַב אֲדָא בְּנִי, וְסַפְרֵתִי לוֹ
אֵת זֶה.

קִיב א הַלְלוּיָהּ אֲשֶׁרִי אִישׁ יָרָא אֶת יְהוָהּ בְּמִצּוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד: ב גְּבוּר
בְּאַרְצֵי יְהוּדָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ: ג הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להתגדל בגבורותיך

הללויה אשרי איש (קיב, א): [שימוש תהלים לפרק קיב] להתגבר בגבורותיך.

— זוהר תהלים —

האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה כתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו. בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזב דרך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר, גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו, וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה כתוב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה בעולם הזה וזוכה לעולם הבא. כל בעלי הדינים לא יכולים לדון אותו בעולם הזה ובעולם הבא. נכנס בשנים עשר שערים, ואין מי שימחה בידו. ועל זה כתוב, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד. זרח בחשך אור לישרים וגו'.

כשבן אדם גבור בארץ גבור בתורה גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי עולה אורו ונמשך בו כשיכות יתר אז דור ישרים יברך

גבור בארץ יהיה זרעו וגו' (קיב, ב): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"א):] פתח ואמר, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. כשבן אדם גבור בארץ, גבור

כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקב"ה בלבו ונפשו ורצונו ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו

גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך וגו' (ק"ב, ב): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"ח):] ומנין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו. אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זהמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גורם לכפות את הצד

— זוהר תהלים —

מן הה' מתעוררת תשובה לאיש.

והם פועלים בעולם הזה כמו זה: השכל מהנשמה לנשמה. ותאות השכל נמשכת מן הנשמה. ומן רוח הבהמית יבא המשא ומתן עם הגוים. ונפש הבהמית להנהיג האיברים, שילכו לאכילה ושתיה ותאות המשגל, וזוהי הנפש הבהמית (מן הרוח ארבע רוחות, קר וחם קיץ וחרף). וחמשה מקומות שעשורים ושתים אותיות נזכרות בהם, והם: אחה"ע מגרון, בומ"ף משפתים, גיכ"ק מחיף, דטלנ"ת מלשון, זסצר"ש משינים. ואלו חמשת המקומות נכללים בארבעה כחות, שהם מנהיגים האיברים, ובהם נברא כל הגוף. ועליהם הארבע אותיות קדושות, שנקראו אדם, ועליהם אמר הכתוב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. ומן הי"ד מתעוררת יראה לאדוני האדונים, שיהיה האדם ירא ממנו. ומן הה' מתעוררת תשובה לאיש. ומן הו' מתעוררת לאדם תורה. ומן הה' מתעוררים מעשים טובים ומצוות, ולא יחטא. זהו השם הנסתר בצלמו. כמו שהקדוש ברוך הוא נסתר בעולמו, כך הוא זה השם נסתר באדם.

ודע שהם ארבעה שמות: יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. ודע שהארבע אותיות דגמת ארבעה יסודות שנקראו גוף, ומתפשטים למאתים ארבעים ושמונה איברים. ועל אלו הארבעה יש ארבע אותיות הנזכרים למעלה, והם מתעלים על הארבעה גופים שהזכרנו, ונקראים נקודות. כי בהברת 'אי, ובהברת ה' אה. ובהברת ו' או. ובהברת ה' אה. ויש על הנקודות

בתורה, גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי. עולה אורו ונמשך בו משיכות יתר, אז דור ישרים יברך, יברך כתוב. אמר רבי אבא, והרי ראינו תינוקות שאומרים דברים עליונים ואחר כך עומדים ראשי העולם. אמר לו, תינוק שאמר דבר אחד או שנים לפי שעה, בלי כוונתם, מבטח אדם בזה, שיזכה ללמד תורה בישראל. אבל זה שאורו עומד על עמדו בדת שלמה, לא כך. ועוד, שהרי הקדוש ברוך הוא וערגתו להריח תפוח זה. אשרי חלקו.

אשרי הוא מי שמתברך בבנים בעולם הזה
גבור בארץ יהיה זרעו וגו' (ק"ב, ב) : [זוהר
 ח"ד מדרש רות (דף ק"ב)] **גבור בארץ**
 יהיה זרעו - אשרי הוא מי שמתברך בבנים
 בעולם הזה כדי שלא ילך יחידי לאותו
 העולם ולנעמי מודע לאישה איש גבור
 חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז וגו'
 (רות). רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב) **גבור**
בארץ יהיה זרעו. אשרי הוא מי שמתברך
 בבנים בעולם הזה, כדי שלא ילך יחידי
 לאותו העולם. בא וראה, בדגמא שיש
 באדם יהו"ה מלא, ומתפרש האור שלו
 למ"ה, כאן יש בגוף השם מלא יהו"ה,
 ומתפרש לעשרים ושתים אותיות, ועם
 מנצפ"ך הם עשרים ושבע. ואני אפתח לך
 דרך ישר. כמו שהוא דגמת אדם, שהוא
 מארבע אותיות, והוא אור גדול, כך יש
 בגוף ארבעה יסודות - אש ועפר רוח
 ומים, והם ארבעה כחות. ואלו הם: רוח
 הבהמית, ונפש הבהמית, והנשמה,
 והנשמה לנשמה. והם מצד השמאל.

לְעַד: ד זרח בחֲשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנֹן וְרַחוּם וְצַדִּיק: ה טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה
 יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: ו בִּי לְעוֹלָם לֹא יִמוּט לְזָכֹר עוֹלָם יְהוָה צַדִּיק: ז מִשְׁמוּעָה
 רָעָה לֹא יִירָא נְבוֹן לְבוֹ בְּטַח בִּיהוָה: ח סְמוּךְ לְבוֹ לֹא יִירָא עַד אֲשֶׁר
 יִרְאֶה בְּצָרָיו: ט פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צַדִּיקָתוֹ עֹמֶדֶת לְעַד קִרְנוֹ תְרוּם בְּכִבוֹד: י רִשְׁעֵ

זוהר תהלים

נְסֹתָר וְקָדוֹשׁ, וְהַנְּקֻדוֹת גּוּף לְטַעֲמִים,
 וְהָאוֹתִיּוֹת גּוּף לְנִקְדוֹת. רַבִּי רַחוּמַי פִּתַּח,
 (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאַרְצָן יְהוָה זָרְעוּ. אֲשֶׁרִי
 הוּא מִי שְׂיִזְכָּה לְהַתְּבַרֵךְ בְּכַנְיָם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וְאִם לֹא, הוּא הוֹלֵךְ מִיַּד לַיָּד. וְכַתּוּב
 (משלי יא) יָד לַיָּד לֹא יִנְקָה רַע. מַה זֶה יָד
 לַיָּד? (תהלים כה) סוֹד ה' לִירְאָיו.

טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט
טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה וְגו' (ק"יב, ה): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף טו.)] אֵלֶּה תוֹלְדַת נַח וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים קיב) **טוֹב אִישׁ חוֹנֵן**
 וּמְלֹאָה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט. טוֹב אִישׁ -
 זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא טוֹב, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (שם קמה) טוֹב ה' לְכֹל, וְכַתּוּב (שמות
 טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. לְכֹל הַזֶּה חוֹנֵן וּמְלֹאָה,
 לְמִקּוּם שְׂאִין לוֹ מִשְׁלוֹ, וְאוֹתוֹ מְקוּם נְזוּן
 מִמֶּנּוּ. יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט - שֶׁהָרִי אֹתוֹ
 דָּבַר לֹא נְזוּן אֲלָא בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (תהלים פט) צַדִּיק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָךְ.

הַצַּדִּיקָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עוֹמֶדֶת לְעוֹלָמִים

פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צַדִּיקָתוֹ וְגו' (ק"יב, ט):
 [זוהר ח"א פ' ו' ו'גש (דף רח.)] כָּלֶם
 מִתְקַיְמִים בְּעוֹלָם - עֲשִׂירִים וְעֵנִיִּים וְכָלֶם
 כְּדִי לְזִכּוֹת אֵלֹה בְּאֵלֹה: לְזִכּוֹת צַדִּיקִים עִם
 רִשְׁעִים, לְזִכּוֹת חַקְמִים עִם טְפָשִׁים, לְזִכּוֹת
 עֲשִׂירִים עִם עֲנִיִּים, שֶׁהָרִי מִשׁוּם כֶּף זֹכָה
 הָאָדָם לְחַיֵּי הָעוֹלָם וְנִקְשָׁר בְּעֵץ הַחַיִּים

טַעֲמִים, שֶׁהֵם מְנַהֲיָגִים לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
 שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהֵם מוֹצֵא
 הַיְסוּדוֹת הַשְּׁפָלִים, וְהֵם נִקְרָאִים נִקְדוֹת.
 וְעַלֵּיהֶם שְׁלֹשָׁה טַעֲמִים, וְהֵם זִרְקָא תְּלִשָּׁא
 שְׁלִשְׁתָּ. וְזֶהוּ שֵׁם הַנְּסֹתָר הַשְּׁהוּר
 וְהַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם הוֹי"ה. וְכֵן בְּאֶדָם, מִן
 הָא' לְבִדָּה הַתְּפִשְׁטוֹ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 שֵׁם: אִי, אָה, או, אָה. וּמִן הָאֲלָף הַתְּפִשְׁט
 ה"א הַנְּעֵלָם, כִּי הוּא מוֹצֵא מַה שֶׁקָּבַל.
 וְגַם שְׁתֵּי הַבְּרוֹתָיו אִי או - הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל
 וְהַשֵּׁנִי מוֹלִיד. וְהוֹי"ד הַנְּעֵלָם שֶׁל אִי מוֹרָה
 כִּי מִמֶּנּוּ מִתְּפִשְׁט הַכֹּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא
 הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל, וְהַשֵּׁנִי מוֹלִיד. וְהוֹי"ד
 הַנְּעֵלָם שְׁמוֹרָה כִּי מִמֶּנּוּ מִתְּפִשְׁט הַכֹּל. וְעַל
 כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן זִרְקָא, כְּשֵׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי
 הוּא מוֹרָה שְׂאִין לוֹ סוּף. וְהַשֵּׁנִי תְּלִשָּׁא,
 מִלָּה מְרַכְּבַת: ת"ל ש"א. כִּי הִיא נוֹשֵׂאת
 הַת"ל. וְהַשְּׁלִישִׁי שְׁלִשְׁתָּ, כְּשֵׁמָה כֵּן הִיא,
 הַמְּשַׁפְּעַת לְחַל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם (וְעַל זֶה כוּן
 הַמַּחֲבֵר בְּאִמְרוֹ).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שְׁמוֹת, בְּדִגְמָא הַזֶּה:
 יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי. יֵשׁ אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ גּוּף, וּמִתְּפִשְׁטִים לְמֵאֵתִים
 אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. וְיֵשׁ אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ נִקְדוֹת, וְהֵם מִתְּעַלִּים עַל
 הַגּוּף. וְיֵשׁ עַל הַנְּקֻדוֹת טַעֲמִים, שֶׁהֵם
 מְנַהֲיָגִים אֶת הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

ואתה נתן להם את אכלם בעתו. ומשום כך פזר נתן לאביונים - זה צדיק. צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל, שמשום כך היא עומדת בסוד של שלום בקיום שלם. רשע יראה וכעס - זו מלכות עובדי כוכבים ומזלות. בא ראה, מלכות שמים היא בית המקדש, לקים כל העניים בתוך הצל של ראשית השכינה, והצדיק הזה הוא נקרא גבאי צדקה, לחן ולזון את הכל, שכתוב פזר נתן לאביונים, משום כך גבאי צדקה נוטלים שכר כנגד כל הנותנים צדקה.

עמדת לעד - עומדת על האדם לזמן לו קיום וחיים

פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד
 וגו' (קיב, ט) [זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קנ"ג)] וכיום הקים את המשכן. רבי חייא פתח, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. פזר לאביונים, מה זה פזר? כמו שנאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. יכול פזר בעלמא? בא להשמיענו פזר נתן לאביונים. כיון שנתן לעניים, פזר זה נאה. מה זה ונוסף עוד? בכל. ונוסף עוד - בעשר. ונוסף עוד - בחיים.

פסוק זה כך צריך לו להיות: יש מפזר ויוסף עוד. מה זה ונוסף? אלא אותו מקום ששורה בו מיתה, הוא גורם לו שיתוסף מחיים שלמעלה להוסיף לו. אמר רבי יהודה אמר רבי חייא, הפסוק מעיד שכל מי שנותן לעניים, מעורר עץ

ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. בא ראה, הקדוש ברוך הוא ברא את העולם והשליט עליו את האדם שיהיה מלך על הכל. והאדם הזה נפרדים ממנו בעולם כמה מינים, מהם צדיקים ומהם רשעים, מהם טפשים ומהם חכמים, וכלם מתקיימים בעולם, עשירים ועניים, וכלם כדי לזכות אלו באלו, לזכות צדיקים עם רשעים, לזכות חכמים עם טפשים, לזכות עשירים עם עניים, שהרי משום כך זוכה האדם לחיי העולם ונקשר בעץ החיים. ולא עוד, אלא שהנה הצדקה שהיא עושה עומדת לעולמים, שכתוב וצדקתו עמדת לעד. פזר נתן לאביונים. רבי אלעזר אמר, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו על עמוד אחד ושמו צדיק, והצדיק הזה הוא הקיום של העולם, וזה הוא שמשקה וזן לכל, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.

צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל

ומשם יפרד, מה זה יפרד? אלא המזון ההוא והמשקה של הנהר ההוא נוטל הגן הכל, ואחר כך מתפזר המשקה ההוא לארבעה צדדים של העולם, וכמה הם שמצפים להיות משקים ולהזון משם, כמו שנאמר (תהלים קמה) עיני כל אליך ישרו

 זוהר תהלים

שהוא נתן לו חיים ועורר לגבי החיים, כִּי גם נותנים לו, ואלו שני אילנות (נותנים לו) עומדים עליו להצילו ולהוסיף לו חיים. קרנו תרום בכבוד. בא ראה, העולם שאמרנו, אותה קרן תרום, ובמה? בכבוד שלמעלה, שאיש זה גרם לחברם כאחד, ולרוקן ברכות למעלה ומטה.

החיים להוסיף לאותו עץ המות, ואז נמצא חיים ושמחה למעלה. והאדם שגורם את זה, בשעה שצריך לו, אותו עץ החיים עומד עליו, ואתו עץ המות מגן עליו, ומשום כִּי ונוסף עוד (כמו שנאמר). צדקתו עמדת לעד (תהלים קיא). מה זה עמדת לעד? עומדת על האדם לזמן לו קיום וחיים. כמו

כד לחודש

קִיג א תְּלִוְיָהּ תְּלִוְיָהּ עֲבָדֵי יְהוָה תְּלִוְיָהּ תְּלִוְיָהּ אֶת שֵׁם יְהוָה : ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם : ג מִמִּזְרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מִחֲלָל

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —
להשמיד המינות

הללויה הללו עבדי ה' (קיג, א): [שימוש תהלים לפרק קיג] הוא טוב להשמיד עבודת כוכבים.

— זוהר תהלים —

אָמְרוּ הַלְלוּ? אֲלֵא כְּמוֹ שִׁי"ה נִסְתָּר, כֶּף שְׂבַח שְׁמֵשְׁבַחִים הֵם נִסְתָּרִים, שְׁמֵשְׂבַחִים לֹא יִדְעֶנּוּ מִי הֵם, וְכֶף צְרִיף הַכֹּל לִהְיוֹת נִסְתָּר בְּסוּד עֲלִיּוֹן. וְאַחַר שְׁנִסְתָּר בְּסוּד עֲלִיּוֹן, גָּלָה וְאָמַר הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה', מִשּׁוּם שֶׁזֶהוּ מְקוֹם שֶׁלֹּא נִסְתָּר, כְּאוֹתוֹ עֲלִיּוֹן הַטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים. זֶהוּ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל ב' 1) אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם שֵׁם ה'. הִרְאֵנוּ נִסְתָּר שְׁאִינוֹ [זח] גְּלוּי. [השני] נִסְתָּר וְגְלוּי. וּמִשּׁוּם שֶׁעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת אָמַר, אוֹתָם שְׁמֵשְׂבַחִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם מִי הֵם? וְאָמַר שֶׁהֵם עֲבָדֵי ה' הִרְאוּיִים לְשִׁבַּח אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה.

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ, מֵה שׁוֹנֵה שְׁאָמַר יְהִי? אֲלֵא יְהִי - סוּד הַהִמְשָׁכָה מְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא נִסְתָּר, כְּמוֹ שְׁאָמְרֵנוּ, שֶׁהוּא י"ה, עַד סוּד הַבְּרִית שֶׁהוּא יו"ד תַּחֲתוֹנָה, כְּמוֹ שִׁו"ד הַעֲלִיוֹנָה, הִרְאֵנוּ שֶׁסוּף. וּמִשּׁוּם כֶּף יְהִי, סוּד הַהִמְשָׁכָה מִטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים עַד הַדְּרָגָה הַתַּחֲתוֹנָה, וּבִדְבָר הַזֶּה מִתְקַיֵּם כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, יְהִי אוֹר. בְּכָל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְּמַעַלָּה כְּתוּב יְהִי. בְּכָל אוֹתָם מַעֲשִׂים

מִי שְׁמֵשְׂבַח אֶת הַאֶחָד צְרִיף לְשִׁבְחוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ וְלְפִי כְּבוֹדוֹ כֶּף צְרִיף שְׂבַחוֹ הַעֲלִוְיָהּ הַעֲלִוְיָהּ עֲבָדֵי ה' וְגו' (ק"ג, א): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף קל"ב):] רַבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן בּוֹ. כִּיּוֹן שְׁאָמַר הַלְלוּיָהּ, אִזְ לְמַה הַלְלוּ עֲבָדֵי ה', וְאַחַר כֶּף הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'? אֲלֵא כֶּף שְׁנִינּוּ, מִי שְׁמֵשְׂבַח אֶת [האַחַד] הָאֶחָד, צְרִיף לְשִׁבְחוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ, וְלְפִי כְּבוֹדוֹ כֶּף צְרִיף שְׂבַחוֹ. וְשְׁנִינּוּ, מִי שְׁמֵשְׂבַח אֶת הָאֶחָד בְּשִׁבַּח שְׁאִין בּוֹ - הוּא מְגַלֵּה [גְּלוּי וּמְסַבֵּב] אֶת גְּנוּתוֹ, וְרוּצָה לְגַלּוֹת אוֹתוֹ. וְעַל זֶה מִי שֶׁעוֹשֶׂה *הַסְּפֵד עַל בֶּן אָדָם, צְרִיף כְּפִי כְּבוֹדוֹ וְלֹא יוֹתֵר, שֶׁמִּתּוֹךְ שְׂבַחוֹ בָּא לְגִנּוּתוֹ, וּבְכָל שְׂבַח צְרִיף לְפִי כְּבוֹדוֹ.

הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'

בֹּא רְאֵה, הַלְלוּיָהּ, כְּאֵן יֵשׁ שְׂבַח עֲלִיּוֹן שֶׁל רְבוּז הַכֹּל, מְקוֹם שְׁאִין הַעֵיִן שׁוֹלְטֵת בּוֹ לְדַעַת וְלְהַתְּבוֹנֵן [מְקוֹם], שֶׁהוּא טְמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים, וּמִיָּהוּ? י"ה, שֵׁם עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וּמִשּׁוּם כֶּף הַלְלוּיָהּ, שְׂבַח וְשֵׁם כְּאֶחָד, כְּלוּלִים כְּאֶחָד, וְכֵאֵן נִסְתָּר הַדְּבָר שְׁאָמַר הַלְלוּיָהּ וְלֹא אָמַר מִי הַלְלוּיָהּ, לְמִי

שֵׁם יְהוָהּ יִתְנוּחַּ׃ ד רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָהּ יִתְנוּחַּ׃ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ׃ ה מִי בִיהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיחַ לְשִׁבְתוֹ׃ ו הַמְשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבְאָרְצוֹ׃ ז מְקוֹמִי מַעְפָּר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן׃ ח לְהוֹשִׁיבִי עִם גְּדִיבִים עִם גְּדִיבֵי עַמּוֹ׃ ט מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַפְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ׃

זוהר תהלים

צדיקים בעולם, הרי הוא מסתלק מהם ולא מתגלה להם. המשפילי לראות - בשעה שהצדיקים הם נמצאים בעולם, הקדוש ברוך הוא יורד בדרגותיו כנגד התחתונים להשגיח על העולם, להיטיב להם. שהרי כשאין נמצאים הצדיקים בעולם, הוא מסתלק ומסתיר מהם פנים ולא משגיח עליהם, משום שהצדיקים הם היסוד והקיום של העולם, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועל כן הקדוש ברוך הוא לא גלה את שמו הקדוש, רק לישראל לבדם, שהם חלק גורלו ונחלתו, ואת העולם חלק הקדוש ברוך הוא לממנים מגנים, והנה נתבאר, שכתוב (דברים לב) בהנחל עליון גוים וגו', וכתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

עכשו שכינה בין שני צדיקים צדיק למעלה - יוסף הצדיק למטה - בנימין זהו בעל הגבירה וזה המארח

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט) : זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו.) בא ראיה, כתוב

ביהודה (בראשית לו) לכו ונמכרנו לישמעאלים. ובגלל שהוא חטא אל אותו היסוד והפרידו מאותה ארץ עליונה ונתן עצה למכר אותו, משום כך באותו חלק שלו לא היה לו יסוד. וכך שנינו, מה היה חלקו של יהודה? הר הבית ולשכות

שלמטה לא כתוב יהי, משום שסוד זה שהוא (המשכה) מסוד עליון, נסתר כל הנסתרים, לא מתקים אלא בדברים עליונים שלמעלה, ולא נאמר באותם דברים תחתונים שלמטה. ובזה מתברר השם הקדוש בכל, ועל זה כתוב יהי שם ה' מברך וגו', ממזרח שמש עד מבואו. זה מקום עליון שמאירה ממנו השמש ומאיר לכל, וזהו מקום של הראש העליון הנסתר. ועד מבואו - זהו מקום הקשר שנקשרת בו האמונה פראוי, ומשם יוצאות ברכות לכל, והעולם מכאן נזון, כמו שנתבאר, ומשום כך עומד מקום זה להזון מלמעלה ולהתברך משם, והכל עומד בהתעוררות התחתונה שמעוררים אותם עבדי ה' כשמברכים את השם הקדוש, כפי שאמרנו. ומשום כך שהיא בהתגלות, כתוב הללו עבדי ה' הללו את שם ה'.

בשעה שאין נמצאים צדיקים בעולם הרי הקב"ה מסתלק מהם ולא מתגלה להם

מי כה' אלהינו וגו' (קיג, ט) : זוהר ח"א פ' מקץ (דף טז.) פתח ואמר, (תהלים קיג) מי כה' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי כה' אלהינו המגביהי לשבת - שהתעלה מעל פסא כבודו, [על כסא כבודו למעלה] ולא התגלה למטה. בשעה שאין נמצאים

— זהוהר תהלים —

מושיבי עקרת הבית - זו רחל שהיא עקר הבית אם הבנים שמחה - זו לאה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנד.)] וירא ה' כי שנואה לאה וגו'. רבי אלעזר פתח, (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה. מושיבי עקרת הבית - זו רחל, שהיא עקר הבית. אם הבנים שמחה - זו לאה. דבר אחר מושיבי עקרת הבית - זו שמטה, שהיא עקר העולם הזה, עליו הוא מנהג. אם הבנים שמחה - זה היובל, שכל שמחה וכל חדרה של כל העולמות תלויים בו, והפסוק הזה הוא הפלל של הכל, משום שזה כולל הכל בסוד קדוש, ועל זה סיום הפסוק הללויה.

מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם הבנים שמחה - זו לאה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנד.)] פתח ואמר, מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה. אמר רבי תיבא, רוח הקדש אומרת: מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם הבנים שמחה - זו לאה. מושיבי עקרת הבית - זה העולם התחתון. אם הבנים שמחה [הללויה] - זה העולם העליון. משום כך הללויה.

כששבים בני העולם ומרבים בזכות לפני הקב"ה והאם שבה ומכסה על הבנים אז זה נקרא תשובה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף ריח.)] למדנו, אמר רבי

ועזרות. ומה היה בחלקו של בנימין, שהוא צדיק למטה? אולם והיכל ובית קדש הקדשים. ורצועה יוצאת מחלקו של יהודה שהיא כלפי מזרח, שהרי גם דגלו היה ממזרח, ונכנסה לחלקו של בנימין, ועליה נבנה המזבח, שהרי המזבח חלקו של יהודה היה, כפי שבארנו (בראשית כט) ותעמד מלדת, שעמד הכסא על עמודיו, והוא תומך הרביעי (מלכות), כנגד כנסת ישראל שהיא רביעית, וכתוב בה (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה. ודוד, בנו אחז באותו מזבח, כמו שבארנו בסוד האמונה, ובנימין הצדיק מצטער עליו לקרב אותה אליו. זהו שכתוב (דברים לג) חופף עליו כל היום. משום כך זכה בנימין הצדיק למטה, ונעשה מארח לגבורה, זהו שכתוב ופין כתפיו שכן, שהוא חלקו במערב.

נקרא בית המקדש בית עולמים

ועבשו שכינה בין שני צדיקים. צדיק למעלה - יוסף הצדיק, למטה - בנימין. זהו בעל הגבירה, זה המארח. לכן כתוב (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית, זה עולם שמתפקדה [ס"א שמתגלה], זו שכינה תחתונה שהיא עקרת הבית. עקר העולם הזה רחל בין שני צדיקים למעלה ולמטה. לכן נקרא בית המקדש בית עולמים. המזבח של בית עולמים היה בירשתו של בנימין, אבל כששרתה שכינה בירשתו של יוסף בשילה, לא קורא לה בית עולמים, שהרי עולם הוד הוא למעלה ולמטה. אם הבנים שמחה - זו שכינה, ולכן הללויה.

—== זוהר תהלים ==—

יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ. הָאֵם הַיְדוּעָה. הַבְּנִים מִי הֵם? אָמַר רַבִּי שְׂמֵעוֹן, הָרִי שְׁנִינוּ שֵׁישׁ שְׁנֵי בָנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַזְכָּר נִתֵּן אוֹתוֹ לְיַעֲקֹב, שְׂכָתוּב (שמואל ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. בַּת נִתֵּן לְאַבְרָהָם, שְׂכָתוּב (בראשית כד) וְהָ בְרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. בַּת הֵיטָה לוֹ לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׂמָהּ. וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם, שְׂמִינִיקָה אוֹתָם, וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְשְׁנִינוּ, אֵל יִרְבֶּה הָאָדָם חֲטָאִיו לְמַטָּה, כְּדֵי שֶׁתִּסְתַּלַּק הָאֵם מֵעַל הַבְּנִים, וְכָתוּב (ויקרא יח) אִמְךָ הוּא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ. אוֹי לְמִי שְׂמֵגְלָה עֲרוֹתָהּ. וְכִשְׁשָׁבִים בְּנֵי הָעוֹלָם וּמְרַבִּים בְּזִכְיוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָאֵם שָׂבָה וּמְכַסֶּה עַל הַבְּנִים, אֲזִי זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה. מַה זֶה תְּשׁוּבָה? זֹאת תְּשׁוּבָה שֶׁל הָאֵם שֶׁשָּׂבָה בְּקִיוְמָהּ, וְאִז כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. אִם הַבְּנִים וְדָאִי. וְלִכְּזֶה לֹא יִפְטֹר הָאָדָם מִפְּרִיָהּ וּרְבִיָּה עַד שֶׁמוֹלִיד בֵּן וּבַת.

מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלָךְ

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (ק"ג, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"ה):] כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוּזוֹת בְּגוֹף הַמְּלָךְ, (במלך הקדוש העליון) מֵהֵן בְּרֹאשׁ הַמְּלָךְ, וּמֵהֵן בְּגוֹף, וּמֵהֵן בִּיְדֵי הַמְּלָךְ, וּמֵהֵן בְּרַגְלָיו, וְאִין מִי שִׁיּוּצָא מִגּוֹף הַמְּלָךְ הַחוּצָה. וְלִכְּזֶה מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה ס) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בֵּי, בִּי מִמֶּשׁ. אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

שְׂאֵמַר רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אוֹתוֹ מְקוּם שֶׁהוּא חֲטָא אֵלָיו, אוֹתוֹ מְקוּם מִמֶּשׁ מְגַלָּה חֲטָאוֹ. (ואמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא ממש מגלה חטאו) חֲטָא בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלָּה חֲטָאוֹ, שְׂכָתוּב (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (וּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל). שְׁנִינוּ, שְׂמֵיִם מְגַלִּים חֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם, וּבִשְׁעָה שֶׁהוּא מְגַלָּה חֲטָאוֹ, אָרֶץ עוֹשֶׂה דִין הָאָדָם, שְׂכָתוּב וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ, לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁנִינוּ מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמֵעוֹן, בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה, הָאֵם וְהַבְּנִים נִמְצְאוּ בְּשִׁלְמוֹת, שְׂכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. אֲנֹכִי, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, בַּת הֵיטָה לוֹ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ. הִיא שְׂכִינָהּ, וְזוֹ בַּת. ה' אֱלֹהֶיךָ, שְׂכָתוּב בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכָתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. הִנֵּה בֵּן. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם, שְׂכָתוּב (ויקרא כה) יוֹבֵל הוּא קָדֵשׁ תִּהְיֶה לָּכֶם. וְכָתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. וְקָדֵשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר. הָרִי אִם וּבָנִים. יוֹשְׁבֵת הָאֵם, יוֹשְׁבִים הַבְּנִים. (והעולמות) כָּלֶם בְּשִׁמְחָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל זֶה כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. נִעְבְּרָה הָאֵם - כָּלֶם נִעְבְּרִים מִמְּקוּמָם. וְכָתוּב (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְשְׁנִינוּ, לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם חֲטָאִים לְמַטָּה, כְּדֵי שֶׁתַּעֲבֹר הָאֵם מֵעַל הַבְּנִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַכֹּל הוּא. הַכֹּל אֶחָד. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ הַתְּגָלוֹת לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלָךְ

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (ק"ג, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"ה):] כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוּזוֹת בְּגוֹף הַמְּלָךְ, (במלך הקדוש העליון) מֵהֵן בְּרֹאשׁ הַמְּלָךְ, וּמֵהֵן בְּגוֹף, וּמֵהֵן בִּיְדֵי הַמְּלָךְ, וּמֵהֵן בְּרַגְלָיו, וְאִין מִי שִׁיּוּצָא מִגּוֹף הַמְּלָךְ הַחוּצָה. וְלִכְּזֶה מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה ס) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בֵּי, בִּי מִמֶּשׁ. אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

קיד א בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז: ב היתה יהודה לקדשו
 ישראל ממשלותיו: ג הים ראה וינס לאחור: ד התרים רקרו
 כאילים נבעות כבני צאן: ה מה לך הים כי תנוס הירדן תפס לאחור: ו התרים

שימוש תהלים

למי שקונה ומוכר

בצאת ישראל (קיד, א): [שימוש תהלים לפרק קיד] לכאן דובין ומזבין. כתוב בחנותא. ותצלית. ושם
 שלו הוא א"ה.

זוהר תהלים

(דף ר"ד) אמר רבי ייסא, מי שמוקיר שם
 רבונו בזה ושומר זה, זוכה שיוקיר אותו
 רבונו על הכל. מנין לנו? מיוסף, שכתוב
 (בראשית מא) וירכב אתו במרכבת המשנה
 אשר לו, וכתוב ונתון אתו על כל ארץ
 מצרים. ולא עוד, אלא פשעברו ישראל את
 הים, ארונו של יוסף נכנס בפנים בהתחלה,
 ולא היו המים עומדים על עמדם לפניו. זהו
 שכתוב (תהלים קיד) הים ראה וינס. מה זה
 וינס? אלא ראה אותו שכתוב בו (בראשית ט)
 וינס ויצא החוצה. בא וראה, זוכה לכבוד
 בחייו וזוכה לכבוד במיתתו. בחייו מדוע?
 בגלל אותו זמן שלא רצה להתדבק בה,
 שכתוב (ס) וימאן ויאמר אל אשת אדניו.
 וכתוב, ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות
 עמה. בגלל זה זכה בזה העולם. כיון שכתוב
 ותתפששו בכבודו, וכתוב וינס ויצא החוצה,
 זכה לבסוף שנכנס לתוך מחצה עליונה, וכך
 ראוי לו - את שלו לקח בזה העולם, ואת
 שלו לקח בעולם האחר.

בשעה שהקב"ה התגלה בהר סיני הודיע
 הקר ובשעה שסיני הודיע כל שאר הרי
 העולם הודיעו והיו עולים ויורדים

מה רף הים כי תנוס וגו' (קיד, ה): זוהר ח"ב

כיון שראה הים את ארונו של יוסף מיד
 נבקע והיה יבשה

הים ראה וינס וגו' (קיד, א): זוהר ח"ב פ' פקודי

(דף ר"ד) פתח ואמר, (וינה א) ויאמרו אליו
 הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו
 וגו'. בפסוק הזה יש להתבונן, כלם שאלו
 בסוד החכמה, שכתוב הגידה נא לנו באשר
 למי. באשר - שאלו בסוד החכמה. כאן
 שאלו סוד שהוא בנגלה, לדעת אם בא
 מזרעו של יוסף, שכיון שראה הים את ארונו,
 מיד נבקע והיה יבשה, שכתוב (תהלים קיד) הים
 ראה וינס. הים ראה את אותו שכתוב בו
 (בראשית ט) וינס ויצא החוצה. מיד - הירדן
 יסב לאחור. ועל כן שאלו אותו באשר,
 שכתוב בו ביוסף, באשר את אשתו. אם באת
 מאותו הזרע, התפלל שישתק הים מאתנו.
 למי - ואם באת מזרעו של יעקב, שכתוב בו
 (סם לב) למי אתה ואנה תלך. והם היו מלאכים
 קדושים ששלח בשליחותו ונצל מאותה
 צרה. התפלל לרבונך, וישלח מלאכו וננצל
 מאותה צרה.

מה זה וינס? אלא ראה אותו שכתוב בו
 וינס ויצא החוצה

הים ראה וינס וגו' (קיד, א): זוהר ח"ג פ' פנחס

תִּרְקְדוּ בְּאֵילִים גְּבֻעוֹת כִּבְנֵי צֶאֱן: ז מִלְּפָנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
ח הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעֲנֵנוּ מַיִם:

זוהר תהלים

[פ' הַמִּזְמוֹר (דף ס"ד:)] עוֹד אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִיָּם בְּכָל מְקוֹם, הָרִי יְדוּעַ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בַּצּוּר הַזֶּה לְהוֹרִיק מַיִם, שֶׁהָרִי לֹא רָאוּי [אלא מַגְדִּילָהּ], וְזֶהוּ אוֹת וְנֹס שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה שִׁבַּח דָּוִד וְאָמַר, (תהלים קיד) הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם וְגו'. וּמִשְׁמַע הַהִפְכִי, שֶׁהָרִי אֵין דְּרָךְ הַצּוּר בְּכָף. וְעַל זֶה בַּצּוּר הַעֲלִיּוֹן הוֹצִיא מַיִם מִמְּקוֹם שֶׁלְמִטָּה. וּמָה שָׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁלְמִטָּה? סֵלַע, שֶׁכְּתוּב וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן הַסֵּלַע. וּבִמָּה הוֹצִיא הַסֵּלַע הַזֶּה מַיִם? בְּכַח הַצּוּר שֶׁלְמַעֲלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ, מָה מִשְׁמַעוֹ שֶׁל הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ? שֶׁהִתְהַפֵּךְ הַצּוּר לַעֲשׂוֹת פְּעָלוֹ שֶׁל תָּמִים. וּמִיָּהוּ הַתָּמִים? אַבְרָהָם, שֶׁכְּתוּב בּוֹ (בראשית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִים. וְזֶהוּ הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם, וּמִשְׁמַע תָּמִים פְּעָלוֹ, וְזֶה אַבְרָהָם. בְּשַׁעַר זֶה הוֹפֵךְ הַצּוּר לְתָמִים. בְּשַׁעַר שְׁנֵיָה אַחֲרָת, כְּשֶׁרָצָה [כַּשְׁנַעַשׂ] מִשָּׁה לְהוֹצִיא מַיִם בַּצּוּר הַזֶּה, בַּחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל לֹא חָזַר לְתָמִים כְּמוֹ בַּהֲתַחֲלָה. בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְרַעַם מִשָּׁה וְאָמַר, צוּר יִלְדֶךָ תְּשִׁי. כְּלוֹמַר, הַחֲלִשְׁתָּ אוֹתוֹ מִמָּה שֶׁהִיא בַּתְּחִלָּה, שֶׁבִּשְׂבִילֶךָ לֹא נִמְצָא עֲכָשׁוֹ תָּמִים, וְנַעֲשֶׂה [בו] דִּין, מָה שֶׁלֹּא הָיָה בִּימֵי יִלְדֶךָ, כְּלוֹמַר עֲלוּמִיךָ.

פ' יתרו (דף פ"ט:)] שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְגַּלָּה בְּהַר סִינַי, הַזְדַּעְזַע הָהָר, וּבְשַׁעַר שְׁסִינֵי הַזְדַּעְזַע, כָּל שְׂאֵר הָרֵי הָעוֹלָם הַזְדַּעְזְעוּ וְהָיוּ עוֹלִים וַיּוֹרְדִים, עַד שֶׁהוֹשִׁיט הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְדוּ עֲלֵיהֶם וְהִתִּישְׁבוּ, וְקוֹל יוֹצֵא וּמַכְרִיז, (תהלים קיד) מָה לָּךְ הָיִם כִּי תִגּוֹס הַיַּרְדֵּן תִּסַּב לְאַחֹר, הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים וְגו'. וְהֵם שְׂבִים וְאוֹמְרִים, מִלְּפָנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִלְּפָנֵי אֲדוֹן - זוֹ הָאֵם, שֶׁכְּתוּב אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה. חוּלֵי אֶרֶץ - זוֹ הָאֵם הַתַּחֲתוֹנָה. מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב - זֶהוּ הָאֵב, שֶׁכְּתוּב בְּנֵי כְּכָרִי יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כְּתוּב בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לוֹ אִמוֹ. מָה זֶה בְּעֵטְרָה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּכָתוּב (שְׁמוּאֵל א כג) וְשָׂאוּל וְאַנְשָׁיו עֵטְרִים אֶל דָּוִד. מִשׁוּם שֶׁמִּתְעַטֵּר בְּלֶכֶן וּבְאָדָם וּבִירֵק, בְּכָל הַגְּוֹנִים שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בּוֹ וּמְקַפִּים בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוֹנָדָה, בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לוֹ אִמוֹ, מִי זוֹ הַעֵטְרָה? שֶׁכְּתוּב (ישעיהמט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר, וְכְתוּב (שם) וּבֵית תַּפְּאֲרֹתֵי אִפְאֵר.

הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ מָה מִשְׁמַעוֹ שֶׁל הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ? שֶׁהִתְהַפֵּךְ הַצּוּר מִיָּם לַעֲשׂוֹת פְּעָלוֹ שֶׁל תָּמִים

הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם וְגו' (קיד, ח): [זוהר ח"ב

קטו א לא לנו יהוה **ב** לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על אמתך:
 ב למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם **ג** ואלהינו **ד** בשמים
 כל אשר חפץ עשה: **ה** עצביהם פסף וזרב מעשה ידי אדם: **ו** פה להם ולא
 ידברו עינים להם ולא יראו: **ז** אוזנים להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחון:
ח ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יתלכו לא יתנו בנרונם: **ט** כמותם יהיו עשיהם
 כל אשר בטח פתם: **י** ישראל בטח ביהוה **יא** עזרם ומגנם הוא: **יב** בית
 אהרן בטחו ביהוה **יג** עזרם ומגנם הוא: **יד** יראי יהוה **יז** בטחו
 ביהוה **יח** עזרם ומגנם הוא: **יט** יזכרנו יברך יברך את בית

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

להתוכח עם המינים

לא לנו (קטו, א): [שימוש תהלים לפרק קטו] זה המזמור הוא טוב בבואך להתוכח בדת נגד עובדי ע"ג.

— זוהר תהלים —

שכשמתברכים אלו בתחלה, ומברכה זו מתברכות. אלא במה בארנו יברך את בית ישראל? אלא הקדוש ברוך הוא נתן תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברכת ממנו האשה, וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברך ממנו אשתו, וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנשא כדי שתתברך ממנו הנקבה מאותה תוספת הברכות. כיון שנשא האדם, נתן לו שני חלקים, אחד לו ואחד לנקבתו, והוא נוטל הכל - חלקו וחלק נקבתו.

ה' זכרנו יברך - אלה הגברים שהיו עולים בחשבון במדבר ונקב"ה מברך אותם ומוסיף עליהם בכל זמן

ה' זכרנו יברך - אלו הגברים יברך את בית ישראל - אלו הנשים משום שזכרים צריכים להתברך בתחלה ואחר כך נשים

ה' זכרנו יברך וגו' (קטו, יב): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלג.)] וזכרכם ביום ההוא לאמור. רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים קטו) ה' זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו'. ה' זכרנו יברך - אלו הגברים. יברך את בית ישראל - אלו הנשים. משום שזכרים צריכים להתברך בתחלה, ואחר כך נשים, ונשים לא מתברכות אלא מברכת הזכרים, שכשזכרים מתברכים, אז מתברכות הנשים. ואם תאמר מזה שכתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו, שצריך לכפר עליו בתחלה ואחר כך על ביתו, משום שמתברך ממנו. בא ראה שנשים לא מתברכות אלא רק מגברים,

ה' זכרנו יברך וגו' (קטו, יב): [זוהר במדבר פ'

ישראל יברך את בית אהרן: יג יברך יראי יהוה הקטנים עם הגדלים:

זוהר תהלים

לקח מהם, והרי פְּרִשׁוּהָ, והחֲשׁבוֹן לֹא הָיָה עַד שֶׁנֶּאֱסַף כָּל אוֹתוֹ הַכֹּפֶר וְעָלָה לְחֲשׁבוֹן. וּבַתְּחִלָּה מְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל, אַחֵר כֶּף מוֹנִים אוֹתוֹ כֹּפֶר, אַחֵר כֶּף חוֹזְרִים וּמְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא שִׁישְׂרָאֵל מְתַבְרָכִים בַּתְּחִלָּה וּבִסּוֹף, וְלֹא עוֹלָה בָהֶם מִגִּפָּה. לָמָּה הַמִּגִּפָּה עוֹלָה בְּמַנְיָן? אֵלָּא מִשׁוּם שֶׁבְרָכָה לֹא שׁוֹרָה בְּמַנְיָן. כִּיִּן שְׁמִסְתַּלְקֶת הַבְּרָכָה, הַצַּד הָאֲחֵר שׁוֹרָה עָלָיו, וְיִכּוֹל לְהַנְזֹק. בְּגִלְל זֶה בְּמַנְיָן לֹקְחִים כֹּפֶר וּפְדִיּוֹן, לְסַלֵּק אוֹתוֹ מֵהֶם. יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלֹה הַנְּשִׁים, שְׁלֹא עוֹלוֹת בְּמַנְיָן. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעַם בְּעֵינַי טוֹבָה וּבִלְבָב טוֹב וּבְאֵהֱבַת הַלֵּב. אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - כֶּף גַּם הַנְּשִׁים (שלהם), שֶׁמְתַבְרָכֹת בַּבְּרָכָה (שלהם).

חֲדָשׁ הַשָּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בְּרָכוֹת הָעוֹלָם

יְבָרַךְ יְרָאֵי ה' - אֵלֶּה הֵם הַלְוִיִּם, וְכֻלָּם מְתַבְרָכִים, כִּי הֵם יְרָאִים מֵהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים - אֵף עַל גַּב שְׁלֹא עוֹלִים בְּמַנְיָן. בֹּא רְאֵה, לֹא נִמְצָא מַנְיָן בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּבָרְכוּ בּוֹ כְּמַנְיָן זֶה, שֶׁמַּנְיָן זֶה לְהַתְּבָרֵךְ הִיָּה, וְלֵהֲשִׁילִים שְׁלֵמוֹת הָעוֹלָמִים הִיָּה, וּבִמְקוֹם שֶׁהַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת נִמְנוּ, שֶׁכְּתוּב בְּאַחַד לְחֲדָשׁ הַשָּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בְּרָכוֹת הָעוֹלָם, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא זִיו לְעוֹלָם. וְעַל זֶה נִקְרָא חֲדָשׁ זִי"ו, שֶׁהִזִּיר שֶׁל הַכֹּל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קלד) יְבָרַךְ ה' מִצִּיּוֹן, וְהַכֹּל דָּבָר אֶחָד, וְכְתוּב (שם קלג) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגו'.

במדבר (ד ק"ז): רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים קטו) ה' זָכְרָנוּ יְבָרַךְ יְבָרַךְ אֶת בֵּית וְגו'. ה' זָכְרָנוּ יְבָרַךְ - אֵלֶּה הַגְּבָרִים, שֶׁהֵיוּ עוֹלִים בְּחֲשׁבוֹן בְּמִדְבָר, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרַךְ אוֹתָם וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם בְּכָל זְמַן. בֹּא רְאֵה, מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁבַח חִבְרוֹ, שֶׁל בְּנֵי, אוֹ שֶׁל מִמּוֹנוֹ - צָרִיךְ לְבָרְכוֹ וְלְהוֹדוֹת עָלָיו בְּבְרָכוֹת. מַנְיָן לָנוּ? מִמַּשָּׁה, שֶׁכְּתוּב (דברים א) וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב. אַחֵר כֶּף מָה פְּתוּב? ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יִסֶּף עֲלֵיכֶם כְּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וְגו'. שְׁתֵּי בְרָכוֹת הֵיוּ: אַחַת - ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם, הָרִי אַחַת. אַחֵר כֶּף - וְיְבָרַךְ אֶתְכֶם כְּאִשֶׁר דָּבָר לְכֶם. לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, בְּרָכוֹת עַל בְּרָכוֹת. וְאִם הוּא מוֹנֵה אֶת שֶׁבַח חִבְרוֹ וְלֹא מוֹדָה עָלָיו בְּרָכוֹת - הוּא נִתְפָּס בַּתְּחִלָּה מִלְּמַעְלָה. וְאִם הוּא מְבָרַךְ אוֹתוֹ - הוּא מְתַבְרָךְ מִלְּמַעְלָה. וְהַבְּרָכָה צָרִיךְ לְבָרַךְ אוֹתָהּ בְּעֵינַי טוֹבָה, וְלֹא בְּעֵינַי רָעָה. וּבְכָל רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵהֱבַת הַלֵּב. וּמָה מִי שֶׁמְבָרַךְ אֶת חִבְרוֹ, רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיְבָרַךְ אוֹתוֹ בְּעֵינַי טוֹבָה, בְּלֵב טוֹב - מִי שֶׁמְבָרַךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁצָּרִיךְ עֵינַי טוֹבָה וְלֵב טוֹב וְאֵהֱבַת הַלֵּב. בְּגִלְל זֶה, (שם ו) וְאֵהֱבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגו'.

יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעַם בְּעֵינַי טוֹבָה וּבִלְבָב טוֹב

בֹּא רְאֵה, הָרִי פְּרִשׁוּהָ, אֵינן הַבְּרָכָה שְׁלֵמַעְלָה שׁוֹרָה עַל דָּבָר שֶׁנִּמְנָה. וְאִם תֹּאמַר, יִשְׂרָאֵל אֵיךְ נִמְנוּ? אֵלָּא כֹּפֶר

יֵד יִסְרָף יְהוָהּ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: מו בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: מו הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: ז' לֹא הַמָּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה וְלֹא כָּל יִרְדֵי הַיָּמָה: יח וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּהָ:

זוהר תהלים

הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' - יִשְׁנוּ ב' עֲנִינֵי שָׁמַיִם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה מְמוֹנָה הַעֲשִׂירִי הוּא הַעֲקָרָה.

דוד המלך הוא חי והקרבה שלו לחי העולמים

לֹא הַמָּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה וְגו' (קטו, יז): [זוהר ח"א פ' ויגש (דף טז:)] ומשום כך אמר לא המתים יהללו יהוה. לא המתים, משום שצריך לשבח חי לחי. ומת לחי לא כן, שכתוב לא המתים יהללו יהוה, ואנחנו נברך יהוה, שהרי אנו חיים, ואין לנו חלק בצד המות כלל. חזקיהו אמר, (ישעיה לח) חי חי הוא יודך כמוני, משום שחי מתקרב לחי. דוד המלך הוא חי, והקרבה שלו לחי העולמים, ומי שנקרב אליו הוא חי, שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום, וכתוב ובנייהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל.

הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' וְגו' (קטו טז): [זוהר שמות (דף טז:)] פתח רבי אבא ואמר,

כתוב (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. בפסוק הזה יש להתבונן, וכך צריך לומר: הַשָּׁמַיִם לַה', וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. מה זה הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם? אלא כאן יש להתבונן, משום שיש שָׁמַיִם וְיֵשׁ שָׁמַיִם לְמַעַלָּה, וְהָאָרֶץ לְמַטָּה מֵהֶם. וְכָל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתְּחִיּוֹנוֹת כֵּלָּן כְּמוֹ זֶה, אֵלֶּה בְּאֵלֶּה. שָׁמַיִם לְמַטָּה, הֵם עֹשֶׂר יְרִיעוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה אוֹתָם וְאֵת הַמַּחְנוֹת שֶׁבְּתוֹכָם לְהַנְהִיג אֶת הָאָרֶץ הַתְּחִיּוֹנָה. הַתְּשִׁיעֵי מְנַהִיג אֶת הַתְּחִיּוֹנִים,

קטז א אהבתי כי ישמע יהוה את קולי תחנוני: ב כי הטה אָזְנוֹ לִי
 וּבִיטִי אֶקְרָא: ג אֶפְפוּנֵי חֲבִלֵי מוֹת וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצְּאוּנֵי צָרָה וַיְגוֹן
 אֶמְצֵא: ד וּבִשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא אָנָּה יְהוָה מִלְטָה נַפְשִׁי: ה חֲנֹן
 יְהוָה וְצַדִּיק וְאַלְהֵינוּ מֵרַחֵם: ו שֹׁמֵר פְּתָאִים יְהוָה דְּלוֹתָי
 וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: ז שׁוּבֵי נַפְשִׁי לְמִנְחֹיכֵי כִי יְהוָה נָמַל עָלָיִךְ: ח כִּי חִלְצָתָ
 נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: ט אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה
 בְּאַרְצוֹת חַיִּים: י הֵאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד: יא אֲנִי אִמַּרְתִּי בַחֲפוּזִי כָּל
 הָאָדָם כֹּזֵב: יב מָה אָשׁוּב לַיהוָה כָּל תַּגְּמוּלוֹהֵי עָלָי: יג בּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא

שלא ימות ממיתה משונה

אהבתי כי ישמע (קטז, א): [שימוש תהלים לפרק קטז] האומרו תדיר לא ימות ממיתה משונה ולא
 ממיתה פתאומית.

זוהר תהלים

הקדש באה הנשמה להאיר על הגוף
 האפל, כדי להוליכו בדרך ישרה ולעבד
 עבודתו ורצון בוראו, לבא למחר ולטל
 שָׁכְרוּ

כמה חביבה היא הנשמה הנתונה מתחת
 כסא הכבוד במקום הקדש מארצות
 החיים

אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' וְגו' (קטז, ט): [זוהר חדש פ'
 נח, מדרש הנעלם (ד' כ"ו):] רבי פתח
 בפסוק הזה, (שם ה) מִצְּאוּנֵי הַשְּׂמַרִים
 הַסִּבְבִּים בְּעִיר הַכּוֹנֵי פְּצַעוּנֵי נִשְׂאוֹ אֶת
 רִדְדֵי מַעְלֵי שְׂמַרֵי הַחַמּוֹת. כמה חביבה
 היא הנשמה הנתונה מתחת כסא הכבוד,
 במקום הקדש, מארצות החיים, כמו
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קטז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה'
 בְּאַרְצוֹת חַיִּים. ולמה קראו דוד ארצות
 החיים, וכי למעלה יש ארצות? אמר רבי
 יצחק, לא ארצות ממש, ולא על דעת של
 ארצות אמר אותו דוד, אלא לשון רצוי
 הוא, כמו שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל כ) אֲרַצָּה אֶתְכֶם.
 כלומר, אמר דוד, אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּמָקוֹם
 אֲשֶׁר יִרְצוּ תְּמִיד הַצַּדִּיקִים, הַנִּקְרָאִים חַיִּים,
 אֲשֶׁר רְצוֹנָם וְחַפְצָם לְלַכֵּת שְׁמָה. וממקום

מלמד שהקב"ה דן מדה כנגד מדה

מָה אָשׁוּב לַה' וְגו' (קטז, יב): [זוהר חדש מדרש
 רות (ד' צ"ט):] ותשק ערפה לחמותה.
 ערפה - הרפה שמה. למה נקרא שמה
 ערפה? על שהחזירה ערף לחמותה,
 וחזרה למקומה לשדה מואב. זנתה, ולא
 קבלוה, והלכה לארץ פלשתים. והכל
 דשים בה כהרפפות, שהפקירה עצמה
 לזנות. וילדה מזנות ששה בנים, וכלם
 נפלו ביד דוד ואנשיו, שהיה בן בנה של
 רות, שֶׁנֶּאֱמַר (שם כא) וּשְׁבִי בְּנִי אֲשֶׁר
 בִּילִידֵי הָרְפָה. וכי מי נתן אותם בנב?
 והלא נב סמוכה לירושלים היא, בארץ
 ישראל, והוא בארץ פלשתים? אלא כך

וּבְשֵׁם יְהוָה יִתְהַלַּל אֱקָרָא: יְהוָה לִיהוָה אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ:

זוהר תהלים

חָרַב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְוָארוֹ שֶׁל אָדָם אֵל
יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. מִיָּד חָזַר
מִתְפַּלְתּוֹ, וְקָבַל הַדִּין עַל זָרְעוֹ, שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוּאֵל ב כא) וַיַּעֲזֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה וַיִּף
אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְגו'. מַה כְּתוּב? (שְׁמוּאֵל א יא)
וְעַתְלִיָּה אִם אֲחִזִּיָּהוּ רֵאתָה כִּי מֵת בָּנָה
וּתְקַם, (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כב) וּתְאָבֵד אֶת כָּל זָרַע
הַמְּמַלְכָה. כְּתוּב וּתְאָבֵד, וְכְתוּב וּתְדַבֵּר אֶת
כָּל זָרַע כּו'. מַהוּ וּתְדַבֵּר? אֲמָרָה, שֶׁעַתִּידִין
זָרְעוֹ שֶׁל דָּוִד לְאָבֵד מִן הָעוֹלָם. וּתְקַח
יְהוֹשֻׁבֵעַ בַּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם כּו', אֶת יוֹאָשׁ כּו'.
מְלֻמֵּד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּן מִדָּה כְּנֶגֶד
מִדָּה. וְעַל כָּל זֶה, אָף עַל פִּי שְׁנַגְזָרָה גְזָרָה
זוֹ וּנְתַן רְשׁוֹת לְמִדַּת הַדִּין, עַל זֶה כְּתוּב
(יִשְׁעִיָּה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לְעַמֵּד. עַד־כֵּן מִדַּת
הַדִּין בְּנֵב עוֹמֵדֵת וְתוֹבַעֵת דִּין מְלַפְּנִי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה בְּצַדִּיקִים מְדַקְדָּק
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּף - בְּרִשְׁעִים עַל אַחַת
כְּמָה וְכְמָה.

מַה שׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרֵי עָלִים - אָף
בְּכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
רַחֲמִים שְׁמֻקִּיפּוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדִיָּה

בוֹם יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וְגו' (קטז, י): [הַקְּדוּמַת
הַזוהר (דף קטז)] רַבִּי חֲזַקְיָה (נ"א רַבִּי אֲלֵעָזָר)
פָּתַח, כְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
הַחֻחִים. מִי הַשׁוֹשְׁנָה זוֹ כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל
[מִשׁוּם שֵׁשׁ שׁוֹשְׁנָה וְיֵשׁ שׁוֹשְׁנָה]. מַה הַשׁוֹשְׁנָה
שְׁהִיא בֵּין הַחֻחִים יֵשׁ בָּהּ אָדָם וְלֶכֶן - אָף
כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בָּהּ דִּין וְרַחֲמִים. מַה
שׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי עָלִים - אָף
בְּכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מְלַמֵּד שְׁבָא עַל עֶסְקֵי נֵב,
מִפְּנֵי שְׁגָרָם עֲנִין נֵב עִיר הַכֹּהֲנִים, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדָּק עִם הַצַּדִּיקִים אֲפִלוּ
כְּחוּט הַשְּׂעִרָה. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
דָּוִד, גְּרַמְתָּ כָּל כֶּף בְּנֵב עִיר הַכֹּהֲנִים, חִיִּף,
אוֹ הַדִּין יְחוּל עַל עֲצָמָךְ, אוֹ עַל זָרְעָךְ, וְלֹא
יִשְׂאָר אֲלֵא אַחַד. שְׁנֵה רַבִּי חִיָּא, כְּתוּב
(שְׁמוּאֵל א כב) וַיִּמְלֹט בֶּן אַחַד לְאַחִימֶלֶךְ וְגו'.
שְׁלֵא נִשְׂאָר לְאַחִימֶלֶךְ מְכַל בֵּית אָבִיו
זוֹלָתִי אֲבִיתָר לְבָדוֹ, וְעַל עוֹן זֶה מֵת שְׂאוּל
וּבְנָיו, וְכִמָּה אֲלָפִים וּרְכָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל,
וְנִגְזַר עַל דָּוִד לְמוֹת. כִּיֵּן שְׁהֵלֶךְ לְאַרְץ
פְּלִשְׁתִּים, רֵאתָה אוֹתוֹ הִרְפָּה. אֲמָרָה
לְכָנָה: זֶה שְׁהֵרַג אַחִיךָ. בְּאוֹתָהּ הַשְּׂעִרָה
הַגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהִנָּקֵם מְדוּד עַל עֶסְקֵי
נֵב, וְזָמַן אֶת יוֹשְׁבֵי הַרְגוֹ. מִיָּד - וַיִּשְׁבִּי
כְּנֵב, שְׁבָא עַל עֶסְקֵי נֵב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
כֶּף אָמַר דָּוִד: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָרְעֵי יְהִיָּה
נִכּוֹן לְפָנֶיךָ, וְהַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי אֶת הַדִּין.

מַה עֲשֵׂה? נָטְלוּ יוֹשְׁבֵי, וְהַגְרִים אֶת עֲצָמוֹ
עָלָיו וְעַל הַמַּטָּה. אָמַר לוֹ: אֵין כְּבוֹדִי.
נָטְלוּ וְזָרְקוּ בְּאוֹיֵר, וְשֵׁם הַסִּיף שְׁיִהְרַג בּוֹ
דָּוִד. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוּאֵל ב כא) וְהוּא חָגוּר
חָרַב חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת דָּוִד. מִיָּד
הַזְכִּיר אֲבִישִׁי שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, וְעַמֵּד בְּאוֹיֵר,
וְסוֹסוֹ מִיָּד נִשְׁמַט, וְהֵלֶךְ לִירוּשָׁלַיִם. הֵלֶךְ
אֲבִישִׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכֵּב
עַל סוֹסוֹ שֶׁל מֶלֶךְ בְּשַׁעַת הַדְּחָק?
וְהַתִּירוּהוּ. מִצְאוּ לְדוּד עוֹמֵד בְּאוֹיֵר. אָמַר
לוֹ, חָזַר מִתְפַּלְתֵּךְ. אָמַר לוֹ, (תְּהִלִּים קטז) מָה
אֲשִׁיב לָהּ כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. שְׁכָךְ מְקַבְּלָנִי
מִבֵּית דִּינּוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַרְמַתִּי, שְׁאֲפִלוּ

— זהו זה תהלים —

שְׁצַרְיָךְ לְטַל אוֹתוֹ בְּיָמַי [ולא בשמאל]
 וּבְשִׂמְאֵל, וְאָף עַל גַּב שְׂכָלְךָ הִתְעוֹרְרוּ בוֹ
 - יָפֵה הוּא. אָבֵל כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה כֶּךָ צָרִיךְ
 כּוֹס, שְׂכָתוֹב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא,
 שְׁהָרִי בְּכּוֹס זֶה שׁוֹפְעוֹת הַבְּרָכוֹת מֵאוֹתָן
 יְשׁוּעוֹת שֶׁלְמַעְלָה, וְהוּא נוֹטֵל אוֹתָם וְכוֹנֵס
 אוֹתָם אֵלָיו, וְשֵׁם נִשְׁמַר [להם] יַיִן הַעֲלִיּוֹן
 וּמִתְכַּנֵּס בְּאוֹתוֹ כּוֹס, וְצָרִיכִים לְבָרֵךְ אוֹתוֹ
 בְּיָמַי [ובשמאל] וְלֹא בְשִׂמְאֵל, וְהַיּוֹן שֶׁהוּא
 כְּנוֹס בְּכּוֹס הַזֶּה, שְׂוִיתְבָּרְכוּ כְּאַחַד,
 וְצָרִיכִים לְבָרֵךְ אֶת הַשֶּׁלֶחַן שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 רֵיק מִלֶּחֶם וַיּוֹן, הַכֹּף [אחד] כְּאַחַד. בֹּא
 רְאֵה, כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה,
 וְכַיּוֹן שֶׁהִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, צָרִיךְ יָמַי
 וּשְׂמַאל [וצריך] לְטַל אוֹתָהּ, וְאוֹתָהּ כּוֹס
 נִתְּנָת בֵּין יָמַי לְשִׂמְאֵל, וְצָרִיכָה לְהִתְמַלֵּא
 יַיִן בְּשִׂבִּיל יַיִן הַתּוֹרָה שְׂוִיצָא מִן הָעוֹלָם
 הַבָּא. וּבֹא רְאֵה, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, [כאן] בְּזֶה
 הַתְּגִלוֹת דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים כְּאֵן שְׁאֲנוּ בְּמַעְרָה,
 אוֹמֵר כְּאֵן נִתְּגַלָּה סוּד הַמְּרַכְבָּה הַקְּדוּשָׁה,
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צָרִיךְ לְקַבֵּלָה בְּיָמַי
 וּבְשִׂמְאֵל, זֶה צְפוֹן וְדָרוֹם, וְכוֹס שֶׁל בְּרָכָה
 שִׁיְהִיָּה נוֹטֵל בְּרָכָה מֵהֶם.

בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה סוּד הָאֲמוּנָה

מִי זֶה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה? זֶה (שיר ג) מִטְּתוֹ
 שֶׁלְשִׁמְאֵל, שְׁצַרְיָךְ שֶׁתִּתְּנֵנִי בֵּין צְפוֹן
 וְדָרוֹם, וְצָרִיךְ לְהִנְיָחָה בְּיָמַי, וְהַגּוֹף
 שִׁיתְתַּקֵּן עִמָּהֶם, וְיִשְׁגִּיחַ בְּאוֹתָהּ כּוֹס שֶׁל
 בְּרָכָה לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּאַרְבַּע בְּרָכוֹת, מִשׁוֹם
 שְׂכָתוֹב (דברים יא) תְּמִיד עֵינַי ה' אֲלֵהֶיךָ בְּהַ
 וְגו'. נִמְצָא בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה סוּד הָאֲמוּנָה,
 צְפוֹן וְדָרוֹם וּמִזְרָח וּמַעְרָב, הֵרִי מְרַכְבָּה

רְחֵמִים שְׂמַקִּיפוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדִיָּה. אָף
 אֱלֹהִים שֶׁל כְּאֵן, מְשַׁעָּה שְׂנֹזְכֵר, הוֹצִיא
 שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרֵה תְבוֹת לְהַקִּיף אֶת כְּנִסְתִּי
 יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ. וְאַחַר כֶּךָ נִזְכַּר פַּעַם
 אַחֲרָת. לְמָה נִזְכַּר בְּפַעַם אַחֲרָת כְּדִי
 לְהוֹצִיא חֲמִשָּׁה עָלִים חֲזָקִים שְׂסוֹבְבִים אֶת
 הַשׁוֹשְׁנָה. וְאוֹתָם הִחְמִשָּׁה נִקְרָאִים
 יְשׁוּעוֹת, וְהֵם [חמשה] [חמשים] שְׁעָרִים. וְעַל
 זֶה הַסּוּד כְּתוּב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת
 אֲשָׁא, זֶה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. הַכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
 צָרִיכָה לְהִיּוֹת עַל חֲמִשׁ אֲצַבְעוֹת וְלֹא יוֹתֵר,
 כְּמוֹ שֶׁהַשׁוֹשְׁנָה שְׂוִישְׁבֶּת עַל חֲמִשָּׁה עָלִים
 חֲזָקִים בְּדִגְמָא שֶׁל חֲמִשׁ אֲצַבְעוֹת.
 וְהַשׁוֹשְׁנָה הַזֶּה הִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה.
 מִ"אֱלֹהִים" הַשְּׁנִי עַד "אֱלֹהִים" הַשְּׁלִישִׁי -
 חֲמִשׁ תְּבוֹת. מְכַאֵן וְהִלָּא הָאוֹר שֶׁנִּבְרָא
 וְנִגְנַז וְנִכְלַל בְּבְרִית הַהוּא שֶׁנִּכְנַס בְּשׁוֹשְׁנָה
 [ס"א זו] וְהוֹצִיא בָּהּ זֶרַע, וְזֶה נִקְרָא עֵץ
 עֲשֵׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ. וְאוֹתוֹ הַזֶּרַע קִיָּם
 בְּאוֹת הַבְּרִית מִמֶּשׁ. וְכְמוֹ שֶׁדְּמוֹת הַבְּרִית
 נִזְרַע בְּאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם זְנוּגִים [של אותו]
 הַזֶּרַע הַהוּא, כֶּךָ נִזְרַע הַשֵּׁם הַחֲזָקוֹק מִפְּרִשׁ
 בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית.

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא שְׁהָרִי בְּכּוֹס זֶה שׁוֹפְעוֹת
 הַבְּרָכוֹת מֵאוֹתָן יְשׁוּעוֹת שֶׁלְמַעְלָה וְהוּא
 נוֹטֵל אוֹתָם וְכוֹנֵס אוֹתָם אֵלָיו

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וְגו' (קטז, יא) : [זוהר ח"א פ'
 יח"י (דף רג.)] רַב הַמְּנַנָּא הִזְקֵן לֹא נִתַּן
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לְאָדָם אַחַר לְבָרֵךְ, [שרצה
 לטל] אֲלָא הוּא הַקְּדָיִם וְנִטְלָה אוֹתוֹ [בימיו
 ובשמאל] בְּשִׁתֵּי יָדָיו וּמְבָרֵךְ. וְהֵרִי אֲמַרְנוּ

— זוהר תהלים —

שִׁיחַ תּוֹכוֹ כָּבוֹד. מִי שֶׁזָּכָה לְנִשְׁמָה מְכוּסָה, זֶה, לְהִיּוֹת נִשְׁמָה טְהוֹרָה מְבֻפְּנִים וּמְבַחוּץ. וְסוּד הַדְּבָר - (ויקרא טז) וְטָהְרוּ וְקַדְשׁוּ. טְהוֹרָה מְבֻפְּנִים, וְקַדְשָׁה מְבַחוּץ. וְיָמָּה כּוֹס אֵין טְהוֹרָתוֹ וְקַדְשׁוֹ מְבֻפְּנִים וּמְבַחוּץ בְּלִי מַיִם - אַף כִּף הַנִּשְׁמָה אֵין טְהוֹרָה וְקַדְשָׁה מְבֻפְּנִים וּמְבַחוּץ בְּלִי תוֹרָה. וּמִשׁוֹם זֶה אָמַר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, מִי שֶׁאֵין תּוֹכוֹ כָּבוֹד לֹא יִכְנָס לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. בְּגִלְל שֶׁאֵין הוּא מְצַד עֵץ הַחַיִּים, אֲלֵא מֵעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע.

עמור - פְּרֻשׁוֹהוּ מְעַטְרוֹ בְּתַלְמִידִים. וְדַרְךְ

סוּד - ה' הִיא כּוֹס, מְעַטְרוֹ בְּתַלְמִידִים בְּאוֹת י', שֶׁהִיא עֵטְרָה עַל ה'. עֵטוּף - צָרִיף לְעֵטְף רֵאשׁוֹ בְּגִלְל שֶׁהַשְּׂכִינָה עַל רֵאשׁוֹ. שְׂכָף פְּרֻשׁוֹהוּ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, אָסוּר לְתַלְמִיד חֶקֶם לְהֵלֵךְ ד' אֲמוֹת בְּגִלְוֵי הָרֵאשׁ, מִשׁוֹם (ישעיה ו) מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כָּל שְׂכָן בְּבִרְכָה וּבְהַזְכָּרַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָסוּר לְהִיּוֹת בְּגִלְוֵי הָרֵאשׁ. שְׁאוֹת י' מִן יְהוָה הִיא שֶׁהַתְּעַטְפָה בְּאוֹר, וְנִעְשָׂתָה אֲוִיר. (וְזֶהוּ אוֹר שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִחֻכִּים) מִשׁוֹם שְׁאוֹת י', שֶׁהִיא חֶקֶמָה, בְּאוֹר, וְזֶהוּ אוֹר שֶׁהַתְּעַטְפָה בּוֹ כְּשֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קד) עֵטָה אוֹר כְּשֶׁלָּמָה. וְזֶהוּ (בראשית א) יְהִי אוֹר - יְהִי אֲוִיר. וּפְרֻשׁוֹהוּ בְּעֵלֵי סוּדוֹת הַתּוֹרָה, בְּטָרְם שְׁנִתְּהוּהוּ כָּל דְּבָר, נִתְּהוּוּ הַהִיּוֹת. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר יְהִי אוֹר וְיְהִי אוֹר, שֶׁהִיא מְזֻמֵּן קְדָמוֹן. חֵי - פְּרֻשׁוֹהוּ חֵי מִן הַחֵבִית. וְדַרְךְ סוּד - שְׂכִינָה עֲלִיוֹנָה הִיא שְׂמִינִית לְסְפִירוֹת מְמֻטָּה לְמַעְלָה, וּמִשׁוֹם זֶה נִקְרָאת אוֹת ח', וְנֶאֱמַר בָּהּ (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּיתוֹ. וְזֶהוּ

קְדוּשָׁה כְּרֵאוּי לוֹ. וְשִׁלְחָן בְּלַחֵם, כְּדִי שִׁיתְּבַרְךְ אוֹתוֹ לַחֵם שֶׁלְמֻטָּה וְיִתְּבַרְךְ לַחֵם עֲנִי, וְיִהְיֶה לַחֵם עֲנֵג, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְיִמְצָא שְׂכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְּבָרְכַת בְּאַרְבַּעַת צְדִדֵי הָעוֹלָם, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, לְמַעְלָה [בְּאוֹתוֹ לַחֵם שֶׁל בְּרַכָּה]. וְכוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, לְחֻבְרָה דוּד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת, וְיִתְּבַרְךְ לְמַטָּה, שִׁיתְּבַרְךְ [וְהַשְּׁלַחן בְּלַחֵם מִשׁוֹם שִׁיתְּבַרְךְ מְכַל הַצַּדִּים, מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה לְמַעְלָה בְּסוּד כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, שִׁיתְּחַבֵּר דוּד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת וְיִתְּבַרְךְ לְמַטָּה, שִׁיתְּבַרְךְ לַחֵם עֲנִי וְיִהְיֶה לַחֵם עֲנֵג, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, וְיִתְּבַרְךְ] שֶׁלְחָנוֹ שֶׁל הָאֵדָם, שֶׁיִּמְצָא בּוֹ מְזוֹן תְּמִיד.

סוּד כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה וּמְנַהֲגִיהָ וְסוּדוֹתֶיהָ

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וְגו' (קטז, יג): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"ד):] שְׁלִישִׁי - כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה שֶׁתְּקַנּוּ בּוֹ עֲשָׂרָה דְּבָרִים: הַדְּחָה וְשִׁטְיָפָה. עֵטוּר. עֵטוּף. חֵי. מְלֵא. מְקַבְּלוּ בְּשִׁתֵּי יָדָיו. וְנִתְּנּוּ בְּיָמֵינוּ. וְנִתְּנּוּ עֵינָיו בּוֹ. וּמְגַבִּיהוּ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח. וּמִשְׁגָּרוּ בְּמִתְנַהֵה לְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ. וּבְדַרְךְ סוּד, כּוֹס (דְּבָרִים לג) מְלֵא בְּרַכָּת ה'. כּוֹס בְּגִימְטְרִיא אֱלֹהִים, וּמִשְׁם הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עַל שְׁמוֹ - כּוֹס. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. מִי נִקְרָא יְשׁוּעוֹת? חֵמֶשׁ אֲצַבְעוֹת, שֶׁהֵן כְּנֶגֶד חֵמֶשׁ סְפִירוֹת שֶׁל כּוֹס, שֶׁהוּא שֵׁם אֱלֹהִים חֵיִים שֶׁהִבְיָנָה מִתְּפִשְׁטָת בְּהֵם לְחֻמְשֵׁים שְׁעָרִים. ה' פְּעָמִים עֵשָׂר, בְּאוֹת י', שֶׁהוּא עֲשָׂרָה דְּבָרִים שֶׁתְּקַנּוּ חֻכְמִים בְּכוֹס, שֶׁהוּא אֱלֹהִים חֵיִים, חֵמֶשׁ אוֹתִיוֹת בְּחֻשְׁבוֹן ה'. וּבְאַרְוֹ, בְּכוֹס שֶׁצָּרִיף הַדְּחָה וְשִׁטְיָפָה. הַדְּחָה מְבַחוּץ, וְשִׁטְיָפָה מְבֻפְּנִים. וְסוּד הַדְּבָר -

טו יָקַר בְּעֵינַי יְהוָהּ יְהוָהּ הַמְּוֹתָה לְחַסְדֵּיךָ: טז אָנָּה יְהוָהּ כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ
 אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: יז לָךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹרָה וּבָשָׂם יְהוָהּ
 אֶמְרָא: יח נִדְרֵי לַיהוָה אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יט בְּחִצְרוֹת בַּיִת
 יְהוָהּ בְּתוֹכָם יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ:

זוהר תהלים

חבית: ח' בי"ת. ומשום שהיא חיים, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה, היין משם הוא חי. וזהו יינה של תורה. מי שמשתדל בה נקרא חי. ועוד, צדיק חי, שהוא חי מן החבית. יין יש ממנו שני גונים - לבן. ואדם. יין גימטריא שבעים פנים. הרי ע"ב. וכנגד שני גונים של היין, הוא זכור ושמור של שבת, ושבעים תבות של קדוש ויכל"ו - הרי ע"ב.

מ"א - זהו שכתוב כוס (דברים לג) מלא ברפת ה'. ואף שהוא מלא מיינה של תורה. אדם כף צריך להיות שלם, כמו שנאמר (בראשית כה) איש תם - גבר שלם, כמו (שם לג) ויבא יעקב שלם. כף צריך להיות נשמה שלמה, ולא יהיה בה פגם, שנאמר (ויקרא כא) שפל (איש) אשר בו מום לא יקרב. אף כף אותיות אלם עם י"ה - הוא אלהים, כחשבון כוס. (שם י"ה) הוא מלא, והפך אותיות אלם ותמצא מלא. מתי? כאשר יש שם אותיות י"ה. והינו (שמות יז) כי יד על כס י"ה. אדנ"י חשבונו ו"ה. העמוד האמצעי מלא משניהם,

ומשום זה שורה עליו אדם, שהוא שם מפרש. מקבלו בשתי ידיו - כמו התורה שהיתה בשני לוחות, חמשה דברות בלוח אחד כנגד חמש אצבעות של יד ימין, וחמשה בלוח שני כנגד חמש אצבעות של יד שמאל. ונתנו בימין, כלומר ביד ימין. ומשום זה, שני לוחות אבנים בידו, ולא בידיו. וזהו שמעיד הפסוק, (דברים לג) מימינו אש דת למו. ונותן עיניו בו - משום שכוס זה הוא כנגד ארץ ישראל, שנאמר בה (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה. ועינים של מעלה הם שבעים סנהדרין, ועליהם משה ואהרן. שתי עינים עליונות. אחת עין ימין, ואחת עין שמאל. והם ע"ב, כמנין "ביין". וזהו סוד של נותן בכוס עינו. ומגביהו מן הקרקע טפח - משום שאות ה' היא כוס, צריך להעלות אותה באות י', שהיא טפח, שבו נפתחת אות ה' בחמש אצבעות. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה - משום שתתברך אשתו, שהיא נפש, שנאמר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל. ומתברכת ועושה פרות. זהו שכתוב (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

קָרָא אֶת הַלְלוֹת אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם שִׁבְחֵהוּ כָּל הָאֲמִיּוֹת: בְּכִי נִבְרַע עָלֵינוּ
חֲסִדוֹ וְאַמֶּת יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּהָ:

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים
למי שהלשינוהו הינם

הללו את ה' כל גוים (ק"ז, א): [שימוש תהלים לפרק קי"ז] למי שהלשינו עליו ולא עשה כלום.

זוהר תהלים

9' תרומה (דף קנ"ז) זוהר תורה] פתח רבי יוסי
ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את
ה' אלהיך על הארץ הבה אשר נתן לך.
אם בארץ ישראל מברכים, בחוץ לארץ
מניין לנו, שהרי בגון זה לא צריך? אלא,
כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם,
חלק את הארץ. הישוב הוא לצד אחד,
והחרכה היא לצד אחר. חלק את הישוב
והקיף את העולם סביב נקדה אחת, ומי
היא? הארץ הקדושה. הארץ הקדושה
היא מרכז העולם, ובאמצע הארץ
הקדושה היא ירושלים. אמצע ירושלים
הוא בית קדש הקדשים. וכל הטוב וכל
המזון של כל הישוב יורד לשם מלמעלה,
ואין לה מקום בכל הישוב שלא נזון משם.
חלק את החרכה, ולא נמצא מקום חרב
קשה בכל העולם פרט לאותו
מדבר, ששברו ישראל כחו ותקפו
ארבעים שנה, כמו שנאמר (דברים ח)
המוליכך במדבר הגדל והנורא. באותו
מדבר שולט הצד האחר, ובעל פרוחו הלכו
עליו ישראל ושברו כחו ארבעים שנים.
ואם ישראל נמצאו צדיקים באותם
ארבעים שנים, הנה מעבר אותו הצד
האחר מן העולם. ומשהרגיזו את הקדוש
ברוך הוא כל אותן פעמים, התחזק אותו

הָלְלוּ אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם שִׁבְחֵהוּ כָּל
הָאֲמִיּוֹת (ק"ז, א): [זוהר פ"ד שמות 9'
תרומה (דף קנ"ב)] אמר רבי יצחק, זה שאמר
מורנו שתכלת היא כסא דין, וכשהיא
עומדת בגון הזה, אזי היא כסא לדון דיני
נפשות. מתי היא ברחמים? אמר לו,
בשעה שהכרובים מחזירים פניהם זה עם
זה ומסתכלים פנים בפנים. פיון שאותם
כרובים מסתכלים פנים בפנים, אז כל
הגונים מתתקנים, ומתהפך גון תכלת לגון
אחר. מתהפך גון ירק לגון זהב (לבן). ולכן
בהפוך הגונים מתהפך מדין לרחמים, וכן
מרחמים לדין, והכל בהפוך הגונים. כמו
שמסדרים ישראל תקונייהם לקדוש ברוך
הוא, כך הכל עומד וכך מסתדר. ולכן
כתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר,
באותם גונים שכלולים זה בזה, היפי של
כלם. ועשית שלחן עצי שטים וגו'. רבי
יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת
את ה' אלהיך וגו'. כמה צדיקים הם
ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם
וקרבם אליו מכל העמים, ובשביל ישראל
נתן מזון ושבע לכל העולם, ואלמלא
ישראל - לא נתן הקדוש ברוך הוא מזון
לעולם

כִּי נִבְרַע עָלֵינוּ חֲסִדוֹ וְגו' (ק"ז, ב): [זוהר שמות

— זהו תהלים —

התחזק במקום שלא עבר בו איש שם לעולמים, ובאותו הר הרי הִיָּה דִּינָרְם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁם אַרְבַּעִים שָׁנִים.

אָבָה בְּשַׁעֲרֵי הַזֶּה, אוֹתוֹ מְקוֹם הוּא סֶלַע חֲזָק עֲלִיּוֹן, וְתַחַת עֵמֶק אוֹתוֹ סֶלַע, שְׂאִישׁ לֹא (אינו יכול להכנס לשם) נִכְנָס שָׁם, הוּא שׁוֹלֵט יוֹתֵר לְאָכֵל טְרֵפוֹ, כְּדִי שִׁיעֵבֵר מֵעַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִמְצֵא לָהֶם מְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם בַּיָּשׁוּב. שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל סוֹד הָאֲמוֹנָה תוֹף מְרֻכָּז הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל (העולם) הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה בְּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. וְאֵף עַל גֵּב שְׂעִכְשׁוֹ אֵינּוּ בְּקִיּוֹם, בְּזִכּוֹתוֹ נִזּוֹן כָּל הָעוֹלָם, וּמִזּוֹן וְסִפּוּק יוֹצְאִים מִשָּׁם לְכָל בְּכָל מְקוֹם שֶׁל צַד הַיָּשׁוּב. וְלִכֵּן, אֵף עַל גֵּב שִׁישְׂרָאֵל עִכְשׁוֹ מַחוּץ לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, עִם כָּל זֶה, מַכַּח וּזְכוּת הָאָרֶץ נִמְצָא מִזּוֹן וְסִפּוּק לְכָל הָעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (דברים ח) וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. עַל הָאָרֶץ הַטְּבָה וְדַאי, שֶׁהָרִי בַשְּׁבִילָה נִמְצָא מִזּוֹן וְסִפּוּק לְעוֹלָם. מִי שֶׁמִּתְעַדֵּן עַל שְׁלַחְנוֹ וּמִתְעַנֵּג בְּאוֹתָם מְאֻכְלִים, יֵשׁ לוֹ לְהִזְכִּיר וְלִדְאֵג עַל קְדוּשַׁת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְעַל הַיִּכָּל הַמְּלִךְ שֶׁחָרַב. וּבַשְּׁבִיל אוֹתוֹ עֵצֵב שֶׁהוּא מִתְעַצֵּב עַל שְׁלַחְנוֹ בְּאוֹתָהּ שֶׁמְחָה וּמִשְׁתָּה שֶׁל שָׁם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב עָלָיו כְּאִלּוֹ בְּנֵה אֶת בֵּיתוֹ וּבְנֵה אֶת כָּל חֲרִבוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ!

הַצַּד הָאֲחֵר, וּנְפְלוּ כָלֶם תַּחַת רְשׁוֹתוֹ. וְאִם תֹּאמֶר, וְהָרִי מִשֶּׁה שְׁעָלָה עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵיךְ מֵת שָׁם? - לֹא כֵן, שֶׁהָרִי מִשֶּׁה הַנֶּאֱמָן לֹא הִיָּה בְּרִשְׁוֹתוֹ אֲלֵא בְּהַר הָעֵבְרִים. מֵה זֶה הָעֵבְרִים? מַחְלֻקָּת. שְׁנַחֲלֵקוּ עָלָיו שְׁלִיטִים עֲלִיוֹנִים שְׁלַמְעֵלָה, וְלֹא נִמְסַר בִּידֵי מַמְנָה וְשִׁלֵּט אַחֵר, וּנְשָׂאֵר כֵּן, עַד שֶׁבָּא מִשֶּׁה הָעֵבֵד הַנֶּאֱמָן וְשִׁלֵּט עָלָיו, וּנְקַבֵּר שָׁם, וְלֹא הִתְעַסֵּק בְּקִבוּרָתוֹ - רַק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ, שֶׁכָּתוּב (שם לה) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי. וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ, מִי? אוֹתוֹ שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְּדִרְךָ נִסְתָּר (שמות כד) וְאֵל מִשֶּׁה אָמַר, וְלֹא כָּתוּב מִי הוּא. וַיִּקְרָא אֵל מִשֶּׁה, וְלֹא כָּתוּב מִי הוּא. אֵף כֵּאֵן וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ, וְלֹא כָּתוּב מִי הוּא, אֲלֵא וְדַאי מְקוֹם זֶה יְדוּעַ הוּא לְחַבְרִים. וְלִכֵּן בְּאוֹתוֹ הָרִי לֹא שִׁלֵּט עָלָיו - רַק מִשֶּׁה לְבַדּוֹ, וְהוּא נִקְבֵּר שָׁם. וּבַשְּׁבִיל לְהוֹדִיעַ לְכָל הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרִים שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאוֹתָם מִתִּי מְדַבֵּר יְקוּמוּ, אוֹתוֹ הַרוּעָה שְׁלָהֶם הַשְּׂרָה בְּתוֹכָם, לְהִיּוֹת כָּלֶם בְּהַתְעוֹרְרוֹת הָעֲמִידָה לְעוֹלָם הַבָּא.

וְאִם תֹּאמֶר, אִם כֵּן שְׂאוֹתוֹ מְדַבֵּר הוּא תִּקְרָא וְכַח הַצַּד הָאֲחֵר, אֵיךְ צָוָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אוֹתוֹ שְׁעִיר לְשַׁלְּחוֹ לְהָר אַחֵר שֶׁנִּקְרָא עֲזֹאזֵל? הִיָּה לָהֶם לְשַׁלְּחוֹ לְאוֹתוֹ הָר שֶׁהִלְכוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. אֲלֵא, כִּיּוֹן שֶׁהָרִי הִלְכוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִים שָׁנִים, הָרִי נִשְׁבֵּר תִּקְפּוּ. וְתִקְפּוּ

קִיחַ א הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ב יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ג יֹאמְרוּ נָא בֵּית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ד יֹאמְרוּ נָא
יְרֵאֵי יְהוָה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ה מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהוָה:

שימוש תהלים

ליתן תשובה לאפיקורוס

הודו לה' כי טוב (קיא, א): (שימוש תהלים לפרק קיח) להשיב תשובה לאפיקורוס.

זוהר תהלים

תְּרִין. יי לי לא אִירָא, תִּלְת. יי לי בְּעוֹזְרִי,
אֲרַבַּע. טוב לַחֲסוֹת בֵּינִי, חֲמִשָּׁה. טוב
לַחֲסוֹת בֵּינִי, שִׁיתָא. אָדָם תִּלְת, דְּכַתִּיב: יי
לי לא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם, חַד. טוב
לַחֲסוֹת בֵּינִי מִבְּטוּחַ בְּאָדָם, תְּרִי. טוב
לַחֲסוֹת בֵּינִי מִבְּטוּחַ בְּנִדְבִיכִים, תִּלְת. וְתָא
חֲזִי רְזָא דְמַלְאָה, דְּבָכַל אֲתֵר דְּאֲדַכְּר אָדָם
הַכָּא, לֹא אֲדַכְּר אֱלֹא בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא. דְּהָכִי
אֲתַחֲזִי. מִשּׁוּם דְּלֹא אֶקְרִי (הוּה) אָדָם, אֱלֹא
בְּמָה דְּאֲתַחֲזִי לִיהַ. וּמֵאִי אֲתַחֲזִי לִיהַ. שְׁמָא
קִדִּישָׁא. דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּצַּר יי אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלֹא, דְּהוּא יי אֱלֹהִים.
כְּמָה דְּאֲתַחֲזִי לִיהַ וּבְגִין כֶּךָ הַכָּא לֹא אֲדַכְּר
אָדָם אֱלֹא בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא. וְתָנָא, כְּתִיב מִן
הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהוָה, תְּרִי זְמַנִּי
יְהוָה יי, לְקַבֵּיל תְּרִי עֲלֵעוּי, דְּשַׁעְרֵי
אֲתַחֲחֶדן בְּהוּ. וּמִדְּחִמָּא דְּשַׁעְרֵי אֲתַמְשַׁכְּאן
וְתַלְיִין, שְׂאֵרֵי וְאָמַר יי לי לא אִירָא. יי לי
בְּעוֹזְרִי. בְּשִׁמָּא דְּלֹא חֲסֵר. בְּשִׁמָּא דְּהוּא
קִדִּישָׁא. וּבְשִׁמָּא דָּא, אֲדַכְּר אָדָם. וּמַה
דְּאָמַר מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם, הָכִי הוּא. דְּתָנָא
כָּל אֵינּוֹן כְּתָרִין קִדִּישִׁין דְּמַלְכָּא, כַּד
אֲתַתְּקִנן בְּתַקּוּנֵי אֲתַקְרוּן אָדָם. דִּיּוֹקְנָא
דְּכִלִּיל כְּלֵא. וּמַה דְּמַשְׁלָפָא בְּהוּ, אֲתַקְרִי
שְׁמָא קִדִּישָׁא. וְתַעֲרָא וּמַה דְּבִיהַ, אֲתַקְרִי

תְּשַׁעַה תַּקּוּנִין אָמַר דּוּד כְּאֵן שְׁשָׁה שְׁמוֹת
קְדוּשִׁים וְגו' בְּבִנֵי אָדָם
מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה וְגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ג
פ' נשא (דף קל"ט:)] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי
אֲלֵעָזָר בְּרִיָּה, קוּם בְּרִי (קדישא), סְלִסְל
תַּקּוּנָא דְּדִיקְנָא (נ"א דְּמַלְכָּא) קִדִּישָׁא, בְּתַקּוּנֵי
אֲלִין. (דף קל"ט ע"ב) קָם רַבִּי אֲלֵעָזָר, פְּתַח
וְאָמַר, (תהלים קיח) מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי
בַּמִּרְחָב יְהוָה וְגו'. עַד מִבְּטוּחַ בְּנִדְבִיכִים. תָּנָא,
הַכָּא ט' תַּקּוּנִין דְּבִיקְנָא דָּא. לְהַנִּי תַּקּוּנִין
אֲצִטְרִיךְ דּוּד מַלְכָּא, בְּגִין לְנַצְחָא לְשָׂאֵר
מַלְכִין, וְלְשָׂאֵר עַמִּין. תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּאָמַר
הַנִּי ט' תַּקּוּנִין, לְבַתֵּר אָמַר כָּל גּוֹיִם סְבָבוּנִי
בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם. אָמַר, הַנִּי תַּקּוּנִין
דְּאֲמִינָא, לְמֵאִי אֲצִטְרִיכְנָא. מִשּׁוּם דְּכָל
גּוֹיִם סְבָבוּנִי. וּבְתַקּוּנָא דְּדִיקְנָא דָּא, ט'
תַּקּוּנִין, דְּאֵינּוֹן שֵׁם יי, אֲשַׁצִּינּוֹן מִן עֲלָמָא,
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם. וְתָנָא
בְּצַנִּיעוּתָא דְּסַפְרָא, תְּשַׁעַה תַּקּוּנִין אָמַר
דּוּד, הַכָּא, שִׁיתָא אֵינּוֹן בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא.
דְּשִׁית שְׁמָהֶן הוּו, וְתִלְת אָדָם. וְאִי תִימָא
תְּרִין אֵינּוֹן. תִּלְתָּא הוּו, דְּהָא נְדִיבִים בְּכִלְל
אָדָם הוּו.

תָּנָא שִׁיתָא שְׁמָהֶן, דְּכַתִּיב: מִן הַמִּצַּר
קָרָאתִי יְהוָה, חַד. עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהוָה,

ו יְהוָה לִי לֹא אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: ו יְהוָה לִי בְעוֹרֵי וְאֲנִי

זוהר תהלים

ידו"ד, ואתקרי אדם בכלל דתערא, ומה דביה.
האי אצטריך) דוד לאכנע תחותיה מלכין ועמין, בגין יקרא דדיקנא דא.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו הצפרדעים הפילו את גופם באש כדי להרע למצרים במאמרו של הקדוש ברוך הוא - אנחנו על אחת כמה וכמה בשביל כבוד רבוננו

ה' לִי לֹא אִירָא וגו' (ק"ח, ו): זוהר חדש מדרש דות (דף צ"ג) אמר רבי, בשעה שפפתו את חנניה מישאל ועזריה שיפילו אותם לתוף כבשן האש היוקדת, חנניה אמר (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם. מישאל אמר (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני נאם ה'. עזריה אמר, שמע ישראל וגו'. אמר הקדוש ברוך הוא, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני - זה חנניה, שאמר ה' לי לא אירא. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב. ובשם ישראל יכנה - זה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. ולמה לא היה דניאל עמהם? אלא דניאל אמר, אני נקרא בלששאצר, כשם האליל שלו, שנאמר (דניאל ד) בלששאצר כשם אלהי כו', וכתוב (שם ב) אז המלך נבוכדנצר נפל על פניו והשתחוה לדניאל. והקדוש ברוך הוא אמר, פסילי אליהם תשרפון באש. הלך ולא היה עמהם. מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו,

ואני תשעה תקונין דאמר דוד הכא, לאכנעא שנאוי בגין דמאן דאחיד דיקנא דמלכא, ואוקיר ליה ביקירו עלאה, כל מה דבעי מן מלכא. מלכא עביד בגיניה. מאי טעמא דיקנא, ולא גופא. אלא גופא אזיל בתר דיקנא, ודיקנא לא אזיל בתר גופא. (ס"א ומה דאשתליף מתערא אתקרי שמא קדישא, תערא ומה דביה אתקרי יהו"ה אתקרי אדם בכלל תערא ומה דביה) (ול"ג מן ודיקנא עד וגופא) ובתרי גוויי אתי האי חושבנא, חד כדקאמרן. תרין: מן המצר קראתי יה, חד. ענני במרחב יה, תרי. ה' לי לא אירא, תלת. מה יעשה לי אדם, ארבע. ה' לי בעוזרי, חמש. ואני אראה בשונאי, שיתא. טוב לחסות בה', שבעה. מבטוח באדם, תמנייא. טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים, תשעה. (ס"א טוב לחסות בה', מבטוח באדם. ז. טוב לחסות בה'. ח. מבטוח בנדיבים)

מז המצר קראתי י"ה, מאי קא מיירי אלא דוד, כל מה דאמר הכא, על תקונא דדיקנא דא קאמר. (רבי יהודה אמר) מן המצר קראתי יה, מאתר דשארי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר דחיק, מקמי פתחא דאודנין מעילא, תחות שערי דרישא. ובגין כך אמר י"ה י"ה תרי זמני. ובאתר (ס"א ובתר) דאתפשט דיקנא, ונחית מאודנוי, ושארי לאתפשטא, אמר יי לי לא אירא, דהוא אתר דלא דחיל (ס"א דחיק) וכל האי אצטריך וכו', (אדם אתקרי ועל אתפשטותא

אַרְאֵה בְּשֵׁנָאִי: ח מִזֶּבֶחַ לַחֲסוֹת בִּיהוֹנָאִי מִבְּמִטַּח בְּאֶדָם: ט מִזֶּבֶחַ לַחֲסוֹת
בִּיהוֹנָאִי מִבְּמִטַּח בְּנִדְרֵיכִים: י כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם:

זוהר תהלים

סבּוּנִי כְּדַבְרִים וְגו'. הִנֵּה כָּאֵן שְׁלֹשָׁה, כְּלָפִי
שְׁלֹשָׁה שְׁנֵשְׂאָרוֹ. אַחַת - אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת
הַרְאִשׁוֹנוֹת שֶׁל אָבִיו. שְׁתַּיִם - אוֹתֵן בְּרָכוֹת
שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁלֹשׁ -
אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ הַהוּא.
אָמַר יַעֲקֹב, לְשֵׁם צְרִיף אוֹתֵן, אֵל הַמְּלָכִים
וְכָל הָעַמִּים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְאֶעֱבִיר אוֹתֵן
לְשֵׁם, וְכַעַת כְּלָפִי עֲשׂוּ דִי לִי בְּזֵה. לְמַלְךְ
שְׁהִי לֹו כְּמָה לְגִיוֹנוֹת חֲזָקִים, כְּמָה בַּעֲלֵי
לוֹחְמֵי קְרָבוֹת לְהִלָּחֵם בְּקְרָבוֹת, שְׁמֻזְמָנִים
כְּלָפִי מְלָכִים חֲזָקִים לְהִלָּחֵם בָּהֶם קְרָבוֹת.
בִּינְתַיִם שָׁמַע עַל שׁוֹדֵד אֶחָד רוֹצֵחַ. אָמַר,
בְּנֵי הַשְּׁעָרִים הִלְלוּ יִלְכוּ לְשֵׁם. אָמְרוּ לוֹ,
מִכָּל הַלְּגִיוֹנוֹת שֶׁלָּךְ אֵינְךָ שׁוֹלַח לְשֵׁם אֱלֹא
אֵלֹו? אָמַר, כְּלָפִי אוֹתוֹ הַשׁוֹדֵד דִּי בְּאֵלוֹ,
שְׁהִי כָּל לְגִיוֹנוֹתִי וּבַעֲלֵי הַקְּרָב אֶעֱבִיר
אוֹתָם לְאוֹתָם הַמְּלָכִים הַחֲזָקִים. בְּיוֹם
הַקְּרָב כְּשִׁיטְצָרְכוּ לִי, יִהְיוּ.

אָף כִּי יַעֲקֹב אָמַר כְּלָפִי עֲשׂוּ, דִּי לִי כַּעַת
בַּבְּרָכוֹת הִלְלוּ. אָבֵל לְזִמְן הַהוּא
שִׁיטְצָרְכוּ לְבְנֵי כְּלָפִי כָּל הַמְּלָכִים וְהַשְּׁלִיטִים
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲעֵלָה אוֹתָם. כְּשִׁיגִיעַ אוֹתוֹ
הַזִּמְן, יִתְעוֹרְרוּ אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת מִכָּל
הַצְּדִידִים, וְיִתְקִים הָעוֹלָם עַל קִיוְמוֹ כְּרָאוּי.
וּמֵהַיּוֹם הַהוּא וְהִלָּאָה תְּקוּם הַמְּלָכוֹת הַזֹּו
עַל כָּל שְׂאָר מְלָכוֹת אַחֲרָת, כְּמוֹ שְׁבַאֲרֹהָ,
שְׁכְּתוּב (דְּנִיאל ב) תִּכְתָּת וּתְכַלָּה כָּל אֵלוֹ
הַמְּלָכוֹת וְהִיא תְּקוּם לְעוֹלָם. וְהִינוּ הָאֲבָן
הַהִיא שְׁנִגְזֶרֶת מִן הָהָר וְלֹא בִּידֵים, כְּמוֹ
שְׁנֵאֲמַר מִשֵּׁם רַעְיָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. מִי הָאֲבָן

הַצְּפָרְדַּעִים הִפִּילוּ אוֹת אֶת גּוֹפֵם בְּאֵשׁ כְּדִי
לְהִרַע לְמִצְרַיִם, בְּמֵאֲמְרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא - אֲנַחְנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְּמָה בְּשִׁבִיל
כְּבוֹד רְבוּנוֹ.

יַעֲקֹב אָמַר... כְּשִׁיגִיעַ אוֹתוֹ הַזִּמְן יִתְעוֹרְרוּ
אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת מִכָּל הַצְּדִידִים וְיִתְקִים הָעוֹלָם
עַל קִיוְמוֹ כְּרָאוּי

כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי וְגו' (קִיח, ט): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף קמז.)] בֹּא רְאֵה כְּמָה בְּרָכוֹת
הַתְּבַרְךָ יַעֲקֹב: אַחַת שֶׁל אָבִיו בְּאוֹתָהּ
הַתְּעַקְמוֹת, וְהַרְוִיחַ אֶת כָּל אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת.
וְאַחַת שֶׁל הַשְּׁכִינָה, שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁהְיָה בֹא מְלָכֵן, שְׁכְּתוּב וַיְבַרְךָ
אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב. וְאַחַת שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ
הַמְּלֶאֶךְ הַהוּא, הַמְּמַנֶּה שֶׁל עֲשׂוֹ. וְאַחַת
בְּרָכָה אַחֲרָת שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ אָבִיו כְּשִׁהְלָךְ
לְפָדֵן אָרֶם, שְׁכְּתוּב וְאֵל שְׁדֵי יְבָרְךָ אֶתְךָ
וְגו'. בְּזִמְן הַהוּא שְׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת עֲצָמוֹ
כְּכָל הַבְּרָכוֹת הִלְלוּ, אָמַר, בְּאִיזוֹ בְּרָכָה
מֵהֶם אֲשַׁתְּמֵשׁ כַּעַת? אָמַר, כַּעַת אֲשַׁתְּמֵשׁ
בַּחֲלֹשָׁה שְׁבִהֵן, וּמִי הִיא? זֹו הָאַחֲרוֹנָה,
שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ אָבִיו. וְאָף עַל גֵּב שְׁהִיא
חֲזָקָה, אָמַר, אֵינָה חֲזָקָה בְּשִׁלְטוֹן הָעוֹלָם
הַזֶּה כְּרָאוּנָה. אָמַר יַעֲקֹב, אֶטֶל עֲכָשׁוּ אֶת
זֹו וְאֲשַׁתְּמֵשׁ בָּהּ, וְאֶעֱבִיר אֶת כָּל אוֹתֵן
הָאַחֲרוֹת לְזִמְן שְׂאֲצָטְרֵךְ לִי וּלְבְנֵי אַחֲרַי,
מִתִּי? בְּזִמְן שִׁיתְכַּנְסוּ כָּל הָעַמִּים לְהָאָבִיד
אֶת בְּנֵי מִן הָעוֹלָם, שְׁכְּתוּב כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי
בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילֵם. סבּוּנִי גַם סִבְבוּנִי וְגו'.

יֵא סִבּוּנֵי גַם סִבּוּנֵי בְּשֵׁם יְהוָה ִּיָּא כִּי אֲמִילִם: יֵב סִבּוּנֵי בְּדַבְּרוּרִים וְעֵבּוּ
 פֶּאֶשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְהוָה ִּיָּא כִּי אֲמִילִם: יֵב דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנַפְל וְיִהוּוֹה ִּיָּא
 עֲזַרְנִי: יֵד עֲזִי וְזִמְרַת יְהִי לִי לִישׁוּעָה: טו קוֹל רְנָה וִישׁוּעָה בְּאֵהְלִי צְדִיקִים
 יְמִין יְהוָה ִּיָּא עֲשֶׂה חֵיל: טז יְמִין יְהוָה ִּיָּא רֹמְמַת יְמִין יְהוָה ִּיָּא עֲשֶׂה
 חֵיל: יז לֹא אֲמוֹת כִּי אֲחִיהַּ וְאִסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהִי: יח יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהִי וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי:

— זוהר תהלים —

הוא שומר אותם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב (ישעיה ט) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

כְּשִׁיעוּרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יְמִינוּ יְמַנֵּעַ
 מִנּוֹת מַהְעוֹלָם

יְמִין ה' עֲשֶׂה חֵיל וְגו' (ק"ח, טו): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף קעט:)] אִמַר רַבִּי חֲזִינָא, מַהוּ שְׁכָתוּב בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּח? אִמַר לוֹ, כְּשִׁיעוּרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יְמִינוּ, יְמַנֵּעַ מִנּוֹת מַהְעוֹלָם, וְלֹא תִתְעוֹרֵר יְמִין זֹו אֵלֶּא כְּשִׁיתְעוֹרוּרֵי יִשְׂרָאֵל בִּימֵינוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמַה זֶה? תוֹרַה שְׁכָתוּב בָּהּ (דברים לג) מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת לְמוֹ. בְּאוֹתוֹ זְמַן (תהלים קיח) מִיָּמִין ה' עֲשֶׂה חֵיל וְגו', לֹא אֲמוֹת כִּי אֲחִיהַּ וְאִסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהִי.

יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהִי וְגו' (ק"ח, יח): [זוהר ח"א פ' בלק (דף ק"ה:)] דוֹד הַמְּלֶךְ אִמַר אֶת זֶה עַל כָּל מַה שֶּׁעֲשָׂה בְּזֶה הָעוֹלָם וְאִמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁהִיתָה לוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם עַל כָּל מַה שֶּׁעָבַר בְּעוֹלָם הַזֶּה. פֶּתַח וְאִמַר, (תהלים קיח) יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהִי וְגו'. דוֹד הַמְּלֶךְ אִמַר אֶת זֶה עַל כָּל מַה (שעבר) שֶׁעֲשָׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁהִיתָה לוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. עַל כָּל מַה שֶּׁעָבַר בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁרָפּוּ אוֹתוֹ, וְהָיָה (ל) בּוֹרַח בְּאַרְצָא נְכָרֵיהַ,

הזו? זו כנסת ישראל, כמו שנאמר והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וגו'.

יִצַר הָרַע שְׁנַמְצָא תְּמִיד אֵצֶל הָאָדָם
 שְׁדוּחָה אֶת הָאָדָם תְּמִיד וְרוּצָה לְדַחוֹת
 אוֹתוֹ וְלַהֲסֻטּוֹתוֹ מֵעַם הַקְּב"ה

דְּחַה דְּחִיתְנִי וְגו' (ק"ח, יט): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קעט:)] פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאִמַר, (תהלים קיח) דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנַפְל וְהִי עֲזַרְנִי. דְּחַה דְּחִיתְנִי, דְּחַה דְּחוּנֵי הִיָּה צְרִיף לְכַתּוּב! מַה זֶה דְּחַה דְּחִיתְנִי? אֵלֶּא זֶה צַד הָאָחַר שְׁדוּחָה אֶת הָאָדָם תְּמִיד וְרוּצָה לְדַחוֹת אוֹתוֹ וְלַהֲסֻטּוֹתוֹ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ יִצַר הָרַע שְׁנַמְצָא תְּמִיד אֵצֶל הָאָדָם, וּכְנַגְדוֹ חִזוֹר וְאִמַר דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנַפְל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הִיָּה מְשַׁדְּדֵל אֵלָיו בְּכָל אוֹתָן צְרוֹת לַהֲסֻטּוֹתוֹ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעֵלָיו אִמַר דוֹד, דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנַפְל - בְּגִיהַנּוּם, וְהִי עֲזַרְנִי - שְׁלֹא נִמְסַרְתִּי לְיָדָךְ. וְעַל זֶה יֵשׁ לְאָדָם לְהַזְהֵר מִמֶּנּוּ כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלַט עָלָיו, וְאִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בְּכָל דְּרָכָיו, שְׁכָתוּב (משלי יג) אִזּוּ תִלְךָ לְבַטָּח דְּרָכָךְ וְנִגְלָךְ לֹא תִגּוּף, (שם ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יִצַר צַעְדְּךָ וְאִם תְּרוּץ לֹא תִכָּשַׁל, וְכָתוּב (שם) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. אִמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

יִשְׁתַּחֲוֶה לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָּם אוֹדָה יְהוָה: כִּי זֶה הַשְּׁעָר לַיהוָה צְדִיקִים

זוהר תהלים

חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה נִכְבְּדָה מֵהַשְּׁלֵא הָיוּ יוֹדְעִים
מִקֶּדֶם לְזֶה, שְׁכָתוּב (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו
רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה
רוּחַ דַּעַת וַיֵּרָאֵת ה'. כָּלֶם עֲתִידִים לְשֵׁרוֹת
עַל הַפֶּתַח הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא פֶתַח
הָאֵהֶל, וְכָלֶם עֲתִידִים לְשֵׁרוֹת עַל מַלְאָךְ
הַמְּשִׁיחַ כְּדִי לְדוֹן הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב וְשֹׁפֵט
בְּצִדְקַת דָּלִים וְגו'.

פֶתַחִי לִי פֶתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל מַחֲטָ וְאַנִּי
אֶפְתַּח לָכֶם שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים

פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (קִיח, יט): [זוהר
ויקרא פ' אַמּוּר (דף צ"ה.)] פֶתַחִי לִי
פֶתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל מַחֲטָ, וְאַנִּי אֶפְתַּח לָכֶם
שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים. פֶתַחִי לִי אַחֲתִי, שֶׁהָרִי
הַפֶּתַח לְהַכְנִיס אוֹתִי הוּא בֶךְ, שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ
אֲצִלִּי בְנֵי אֶלָּא בֶךְ, אֵת הוּא הַפֶּתַח לְהַכְנִיס
אוֹתִי (בך). אִם אֵת לֹא תִפְתַּחִי פֶתַחֶךָ, הָרִי
אֲנִי סָגוּר, שֶׁלֹּא יִמְצָאוּ אוֹתִי. מִשׁוּם כֶּךָ
פֶתַחִי לִי. פֶתַחִי לִי וַדָּאִי. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד,
כְּשֶׁרָצָה לְהַכְנִס לְמַלְאָךְ, אָמַר (תהלים קיח)
פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָּם אוֹדָה יְהוָה. זֶה
הַשְּׁעָר לֵה', זֶהוּ וַדָּאִי הַפֶּתַח לְהַכְנִס לְמַלְאָךְ.
זֶה הַשְּׁעָר לֵה', לְמִצָּא אוֹתוֹ וּלְהַדְבִּק בוֹ,
וְעַל כֵּן פֶתַחִי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי שְׂרָאשִׁי וְגו'.

כְּדִי לְהַזְדַּוֵּג עִמָּךְ, וְלִהְיוֹת עִמָּךְ בְּשָׁלוֹם
לְעוֹלָמִים

אוֹתוֹ טוֹב הִגְנוּז 'אִמַר לָהֶם: פֶתַחִי לוֹ
בְּשֶׁעַר זֶה שְׁנִקְרָא אֶהְבֵּה, אוּ בְשֶׁעַר זֶה
שְׁנִקְרָא תְּשׁוּבָה, כֹּל צְדִיק יִכְנָס כְּפִי דְרָגְתוֹ
פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (קִיח, יט): [זוהר ח"ג

בְּאֶרְץ מוֹאָב וּבְאֶרְץ פְּלִשְׁתִּים, וּמִכָּלֶם
הִצִּילוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא הַשְּׁאִירוֹ
לְמוֹת, וְאָמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁל אוֹתוֹ
הָעוֹלָם.

אָמַר דָּוִד, אִם כָּאֵן חֲטָאתִי לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כָּאֵן לְקִיתִי וּקְבַלְתִּי עֲנָשִׁי,
וְטַהַר אוֹתִי מִכָּל מַה שֶׁחֲטָאתִי, וְלֹא
הַשְּׁאִיר עֲנָשׁ שְׁלִי לְעוֹלָם הַהוּא לְאַחַר
מִיתָה, וַדָּאִי יִסֹר יִסְרוֹנֵי יְהוָה - בְּעוֹלָם הַזֶּה
כְּדִי לְנִקְוֹתַנִּי, וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי - בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם לְקַחַת מִמֶּנִּי נִקְמָה. וְאַנִּי, הָרִי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקָּה אוֹתִי פַעַם אַחַת
בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֲנִי צָרִיךְ שֶׁלֹּא
לִהְיוֹת בְּבוֹשָׁה בְּעוֹלָם הַבָּא.

בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל יִצְאוּ מִן הַגְּלוּת עֲתִידוֹת כָּל
הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת לְשֵׁרוֹת עֲלֵיהֶם כְּרָאוּי

פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (קִיח, יט): [זוהר ח"א
פ' וִירָא (דף ק"ג.)] בֹּא רֵאֵה, יֵשׁ פֶתַח
לְפֶתַח וְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, וּמֵהֶם יָדוּעַ כְּבוֹדוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פֶתַח הָאֵהֶל - זֶהוּ
פֶתַח שֶׁל צְדָק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קיח) פֶתַח־וֹ
לִ"י שְׁעָרֵי צְדָק וְגו'. זֶהוּ פֶתַח רֵאשׁוֹן
לְהַכְנִס בוֹ, וּבְפֶתַח הַזֶּה נִרְאִים כָּל שְׂאָר
הַפֶּתַחִים הָעֲלִיּוֹנִים. מִי שֶׁזֹּכֵה לְזֶה [לפֶתַח],
זֹכֵה לְדַעַת אוֹתוֹ וּבְכָל שְׂאָר הַפֶּתַחִים,
מִשׁוּם שֶׁכָּלֶם שׁוֹרִים עָלָיו. וְעַכְשָׁו שֶׁפֶתַח
זֶה לֹא נוֹדָע, מִשׁוּם שִׁישְׁרָאֵל בְּגְלוּת וְכָל
הַפֶּתַחִים הִסְתַּלְּקוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא יְכוּלִים לְדַעַת
וּלְדַבֵּק. אֲבָל בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל יִצְאוּ מִן
הַגְּלוּת, עֲתִידוֹת כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
לְשֵׁרוֹת עָלָיו כְּרָאוּי. וְאִזּוֹ יִדְעוּ בְנֵי הָעוֹלָם

יבאו בו: כא אורך בי עניתי ותחי לי לישועה: כב אכן מאסו הבונים היתה

זוהר תהלים

ק"ח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי, זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ולמעלה מהם שומרים מלאכי השרת בחומות העיר, שנאמר (ישעיה סב, ו) על חומתיך ירושלים - זו ירושלים של מעלה, הפקדתי שמרים - אלו מלאכי השרת. ולמדנו, שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם, ועל כל פתח ופתח שומרים.

הפתח הראשון - נכנסת הנשמה במערת המכפלה, שהיא סמוכה לגן עדן, ואדם הראשון שומר עליו. זכתה - הוא מכריז ואומר: פנו מקום, שלום בואך. ויצאה מפתח הראשון. הפתח השני - בשערי גן עדן, ומוצאה את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת. זכתה - נכנסת בשלום. ואם לאו - שם תקבל ענשה, ותשרף בלהט הכרובים. וכנגדם היו הכרובים במקדש, בשעה שהכהן נכנס ביום הכפורים. זכה - נכנס בשלום. לא זכה - מבין שני הכרובים יוצא להב, ונשרף מבפנים ומת. והיו מכונים כנגד אלו אשר בשער גן עדן, לצרף הנשמות. זכתה הנשמה - נותנים לה פינקס סימן לכנס, ונכנסת לגן עדן אשר בארץ. ועמוד אחד של ענן ונגה מערב זה בזה, וענן ונגה סביבו, שנאמר (ישעיה ד, ה) וכרא ה' על כל מכוני הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונגה. והוא נעוץ מלמטה למעלה לשערי שמים. זכתה לעלות למעלה - עולה באותו עמוד. לא זכתה יותר - נשארת שם, ומתעדת מהטוב אשר

פ' נשא (דף קכ"ב.) ומשום זה, מי שהוא רשע ויכנס לדעת סודות התורה, כמה מלאכי חבלה שנקראים חשך ואפלה, נחשים ועקרבים, חיות בר נקראים, ומבלבלים מחשבתו שלא יכנס למקום שאינו שלו. אבל מי שהוא טוב, כל השומרים הם למרותו, וקטגור נעשה סגור, ויכניסו אותו) לטוב הגנוז, ויאמרו לו: מורנו, איש זה הוא טוב וצדיק, ירא שמים, רוצה להכנס לפניך, אמר לנו (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי. אותו טוב הגנוז יאמר להם: פתחו לו בשער זה שנקרא אהבה, או בשער זה שנקרא תשובה. כל צדיק יכנס כפי דרגתו, וסוד הדבר - (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק וגו'.

שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם

זו השער לה' צדיקים יבאו בו וגו' (ק"ח, כ) [זוהר חדש פ' נח (דף כו):] אמר רבי יהודה, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למעלה כנגד ירושלים של מטה, ונשבע שלא יבא שם עד שיבאו ישראל בירושלים של מטה, שנאמר (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר. ושבע פתות של מלאכי השרת שומרים אותם סביב, ועל כל פתח ופתח פתות של מלאכי השרת, והם הפתחים הנקראים שערי צדק, ואלו הם הפתחים המכונים להכנס שם נפשות הצדיקים. ודוד המלך, עליו השלום, נכסף להם, שנאמר (תהלים

— זוהר תהלים —

ברוך הוא, ונזוּנִין מזיו השכינה, אספקלריה המאירה, ושם המנוחה והנחלה, ונוח חיי העולם הבא, (שם סד) אשר עין לא ראתה אלהים זולתך.

יעקב תקן תפלת ערבית

אָבֶן מְאֻסוֹ הַבּוֹנִים וְגו' (ק"ח, כב): [זוהר ח"א פ' נח (דף עב.)] אָמַר לוֹ, שְׁאֵלְתִי עַל מַה שְׁאִמְרַתְּ בַּפִּסּוּק הַזֶּה [סוד של אבן השתייה שאמרת], וְהָאָבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִי מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים, שְׂזוֹ אָבֶן הַשְּׁתִיָּה, [נעכשו שמקשיב לדברי] אֵיךְ אֶפְשֶׁר? שֶׁהֲרִי אָבֶן הַשְּׁתִיָּה טָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם הַיְתָה, וּמִמֶּנָּה נִשְׁתַּל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אִמְרַתְּ אֲשֶׁר שְׁמִי, שְׁמִשְׁמַע שִׁיעֵקֵב שֵׁם אוֹתָהּ כְּעַתָּה, וְכַתּוּב וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שֵׁם מְרַאשְׁתּוֹ? וְעוֹד, שִׁיעֵקֵב בְּבֵית אֵל הִיָּה, וְהָאָבֶן הַזֶּה הִיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם. אָמַר לוֹ, כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִתְקַפְּלָה תַּחְתּוֹ, וְאוֹתָהּ אָבֶן תַּחְתּוֹ הִיְתָה. אָמַר לוֹ, אֲשֶׁר שֵׁם כְּתוּב, וְכַתּוּב וְהָאָבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִי מִצְבֵּה. אָמַר לוֹ, אִם יִדְעַתְּ הַדְּבָר - אָמַר אוֹתוֹ.

דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים יז) אָנִי בְצַדֵּק אֶחְזָה פְּנִיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תְּמוֹנֶתְךָ. דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת, ועליה אָמַר (שם ק"ח) אָבֶן מְאֻסוֹ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. וּכְשֶׁרָצָה לְהִסְתַּכֵּל בְּמִרְאֵה כְבוֹד רַבּוֹנוֹ, נָטַל אָבֶן זו בְּיָדוֹ בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּךְ נִכְנַס. מִשּׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְהִרְאוֹת לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ, לֹא נִכְנַס

לְמַעַלָּה. שְׁאִמְרַת רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גַן עֵדֶן וְהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד פְּרֻכַת קֶרֶחַ הַנּוֹרָא אֲשֶׁר לְמַעַלָּה, וְהִיא נִהְיִית מְזִיּוֹ הַשְּׁכִינָה, אֲבָל אֵינָה נְזוּנִית מִמֶּנָּה. זְכַתָּה לְעֵלוֹת - עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, עַד שְׁמַגַּעַת עַד הַפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי, וְהוּא נֶגֶד הַרְקִיעַ הַנִּקְרָא זְבוּל. וּמַגַּעַת עַד יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר שֵׁם. וְשֵׁם הַשּׁוֹמְרִים. זְכַתָּה - פּוֹתַחֲזִין לָהּ הַפֶּתַחִים וְנִכְנַסְתָּ. לֹא זְכַתָּה - נוֹעֲלִים הַשְּׁעָרִים, וְדוֹחִים אוֹתָהּ לְחוּץ, וְנוֹטְלִים פִּינְקֶסָה מִמֶּנָּה, וְהַנְּשִׂמָה אוֹמְרַת, (שיר ה, ז) מִצְּאֵנִי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹכְבִים בְּעִיר. אֵלּוּ מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת, הַשּׁוֹמְרִים בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. נִשְׂאוּ אֶת רִדִּידֵי מַעְלֵי - זֶהוּ פִּינְקֶס, סִימָן שְׁלֵה. שְׁמָרֵי הַחֲמוֹת - כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (ישעיה סב) עַל חוֹמֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֻדְתֵי שְׁמָרִים.

זְכַתָּה לְעֵלוֹת - נִכְנַסְתָּ שֵׁם בְּאוֹתָם הַשְּׁעָרִים, וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. וּמִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגְּדוֹל מִקְרִיב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי חֲזִיָּא: מַה קְרָבָן הוּא זֶה, יְכוּל לֹאמַר כְּשֶׁאֵר הַקְרָבָן? אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא: הַקְרָבָה זוֹ הִיא כְּאֵדָם הַמִּקְרִיב דוֹרוֹן לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ. וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּה, עַד הַפֶּתַח הַרְבִּיעִי וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, וְאוֹמַר לְפָנָיו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִי אוֹהֲבֶיךָ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֲשֶׁרִיִּהֶם הַצְּדִיקִים הַטּוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה. עַד שְׁמַגִּיעִים לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא עֲרֻבוֹת, וְגַנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מְצוּיִים שֵׁם, וְכָל נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים כָּלֵם שֵׁם, וְנַעֲשִׂים מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת, וּמְקַלְסִים לְפָנָיו הַקְדוּשׁ

לְרֹאשׁ פָּנָה: כֵּן מֵאֵת יְהוָה הֵיטֵב הָיְתָה זֹאת הַנִּפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ: כִּי זֶה הַיּוֹם

זוהר תהלים

הַקִּדְּשִׁים, וְאִזּוּ וְתִפְּנֵן מִלְּכַתּוֹ מְאֹד. וְכַתּוּב (בראשית ט) וְרָאִיתִיהָ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. שְׁהַרֵי הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲשָׁקוֹ בְּהַ תְּמִידָה, וּמִי שֶׁלֹּא נִרְאָה עִמָּה, לֹא נִכְנָס לְפָנָי רְבוּנוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וְרָאִיתִיהָ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם.

מתחילים לנגן אותם הפלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה, בשביל שייעלה כבוד הקב"ה מלמטה למעלה ואיזו שירה היו אומרים? אותו נגון כנפי הכרובים הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'

אֶבֶן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים וְגו' (קיה, כב): [זוהר ח"א פ' יח"י (דף רלא)]. פתח רבי יוסי ואמר, (איוב לח) על מה אדניה הטבעו. פסוק זה אומר אותו הקדוש ברוך הוא, משום שפשפרא את העולם, לא ברא אותו אלא על עמודים, שהם שבעת עמודי העולם, כמו שנאמר (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה, ואותם עמודים לא נודע על מה עומדים. משום שהוא סוד עמק, נסתר כל הנסתרים, והעולם לא נברא עד שנטל אבן אחת, והיא אבן שנקראת אבן שתיה, ולקח אותה הקדוש ברוך הוא וזרק אותה לתוך התהום, וננעצה מלמעלה למטה, וממנה נשתל העולם, והיא נקדה באמצע העולם, ובנקדה זו עומד קדש הקדשים. זהו שכתוב (איוב לח) או מי ירה אבן פנתה, כמו שנאמר (ישעיה כח) אבן בחן פנת יקרת, וכתוב (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. בא ראה, אבן זו נכרתה מאש ומרוח וממים, ונגלדה מכלם, ונעשתה אבן אחת, ועומדת על התהומות,

אלא עם אבן זאת, שכתוב (ויקרא יג) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ודוד משבח עצמו ואומר, אני בצדק אחזה פניך. וכל השתדלותו של דוד להראות באבן זאת כראוי כלפי מעלה.

אברהם תקן תפלת הבקר

בא ותראה, אברהם תקן תפלת הבקר והודיע טוב רבונו בעולם, ותקן אותה השעה בתקונייה כראוי, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם. יעקב תקן תפלת ערבית, ובשביל התפלה הזו שתקן מה שלא תקן בן אדם מקדם לזה כראוי, לכן שבח את עצמו ואמר והאבן הזאת אשר שמת מצבה. שעד אותה שעה לא תקן אותה אחר כמותו. ולכן ויקח את האבן אשר שם מראשתי וישם אתה מצבה. מה זה מצבה? שהיתה נפולה, והקים אותה. ויצק שמן על ראשה. שהרי ביעקב תלוי הדבר לעשות יותר מכל בני העולם. בא רבי יהודה ונשקו. אומר לו, וכל זה ידעת, ואיך אתה עוסק בסחורה ומניח חיי עולם! אומר לו, שדחוקה היתה לי השעה, ויש לי שני בנים, ועומדים כל היום בבית הרב, ואני משתדל במזונם ולתת להם שכר למורם כדי שיעסקו בתורה. פתח ואמר, (מלכים א ב) ושלמה ישב על כסא דוד אביו ותפן מלכתו מאד. מה הוא השבח הזה? אלא שהתקין אבן שתיה ושם עליה קדש

— תהלים — זוהר תהלים —

בלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן

במשמרת השניה הכרובים הללו מקישים כנפיהם למעלה,

ונשמע קול נגונם, ואז מתחילים לנגן אותם המלאכים שעומדים במשמרת השניה. ואיזו שירה היו אומרים בשעה הזו? נגון כנפי הכרובים, (תהלים קכה)

הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט וגו'. ואז [אותה] היא [שירה] תחלה לאותם העומדים במשמרת השניה הזו לנגן. במשמרת השלישית הכרובים הללו מקישים בכנפיהם ואומרים שירה, ומה היא? (שם קיג) הללויה הללו עבדי ה' וגו', יהי שם ה' מברך וגו', ממזרח שמש וגו'. אז אותם מלאכים שעומדים במשמרת השלישית, כלם אומרים שירה. וכל הכוכבים ומזלות הרקיע פותחים בשירה, כמו שכתוב (איוב לח) ברוך יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים, וכתוב (תהלים קמח) הללוהו כל כוכבי אור, שהרי אותם כוכבי האור מנגנים על אור. (שמונים על השירה)

כשמגיע הבקר, ואז לוקחים שירה אחרי ישראל למטה, ועולה כבוד הקדוש ברוך הוא מלמטה ומלמעלה. ישראל למטה ביום, ומלאכים עליונים למעלה בלילה, ואז נשתלם השם הקדוש בכל הצדדים. והאבן הזאת שאמר, כל המלאכים העליונים וישראל למטה, כלם מחזיקים באבן הזאת, והיא עולה למעלה להתעטר בתוך האבות ביום, ובלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. אשריהם כל העומדים בקיומם ועוסקים

ולפעמים נובעים ממנו מים ומתמלאים התהומות, ואבן זו עומדת לאות באמצע העולם, וזוהי אבן שהעמיד והשתיל יעקב שתילת וקיום העולם. זהו שכתוב (בראשית לא) ויקח יעקב אבן וירימה מצבה.

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וגו'. וכי אבן זאת שם לו יעקב, והרי אבן הזאת נבראה בתחלה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם? אלא ששם אותה

(וכי כעת שם אותה יעקב? והרי עד שלא נברא העולם היתה, אלא שיעקב שם אותה) קיום שלמעלה ולמטה, ועל זה אשר שמתי מצבה כתוב. מה זה אשר שמתי? שכתוב יהיה בית אלהים, ששם מדור שלמעלה כאן. בא ראה, על אבן זו יש שבועה עינים, כמו שנאמר (זכריה א) על אבן אחת שבועה עינים. על מה נקראת שתיה? אחד - שממנה השתל העולם, ואחד שתיה - שת

יה, ששם אותה הקדוש ברוך הוא להתברך ממנה העולם, בשביל שממנה מתברך העולם. ובא וראה, בשעה שנכנס השמש, הכרובים הללו שעומדים במקום הזה והיו יושבים באות, היו מקישים כנפיהם למעלה ופורשים אותם, ונשמע קול נגון הכנפים למעלה, ואז מתחילים לנגן אותם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה, בשביל שיעלה כבוד הקדוש ברוך הוא מלמטה למעלה. ואיזו שירה היו אומרים? אותו נגון כנפי הכרובים, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו', שאו ידיכם קדש וגו', ואז [הם] היא שירה לאותם מלאכים עליונים לזמר.

—== תהלים —==

שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ. שְׁשִׁים
גְּבָרִים סָבִיב לָהּ - אֵלוּ שְׁשִׁים גְּדוּלִים
מִשְׁמָשִׁים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם
מִשְׁמָשִׁים לְכֹסֵא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן.
מִגְּבַרֵי יִשְׂרָאֵל - שֶׁהֵם מִמְּנִים תַּחַת שְׁלִיט
גְּדוּל קְדוּשׁ, מִיְכָאֵל הָאֲפוּטְרוֹפּוֹס שֶׁל
יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוֹם שֶׁהֵם תַּחַת יָדוֹ, כָּלֵם
גְּדוּלִים שָׂרִים אֲפוּטְרוֹפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
זֶהוּ שִׁכְתוּב מִגְּבַרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי דוֹסְתָאִי: רְאוּי אַתָּה יוֹתֵר
מִמְּנֵי לְלַכֵּת לְרֵאוֹת אֶת סִבְר פְּנֵי
הַיָּמִים. הֲלָכּוּ. כְּשֶׁהֲגִיעוּ אֵלָיו וְרָאָה אוֹתָם,
אָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לָהֶם, שְׁכֹסֵא שֶׁל
שְׁלֶשָׁה עֲמוּדִים מַה הוּא בְּלֵי אַחַד? שְׁמַע
רַבִּי דוֹסְתָאִי, הִסְתַּכַּל בְּנַפְשׁוֹ עַל הַדְּבָר
וְאָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לְמַר, שְׁלֵא לְחַנֵּם
אָמַר דָּוִד (תהלים קיח, כב) אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים
הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה, זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא
הַרְבִּיעִי. הֲלָךְ שְׁמָשׁוֹ וְאָמַר לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה.
אָמַר לוֹ: מֵאָמַר יְפֵה אֲמַרְתָּ, אֵלֵא לָךְ וְאָמַר
לוֹ, אֵיפֵה בְּחִלּוֹ בְּדוֹד שְׁאָמַר אֲבָן מְאֹסוֹ
הַבּוֹנִים? אָמַר לוֹ לְרַבִּי חֲגִי: שְׁמַעְתָּ בְּדָבָר
הַזֶּה אֵיזְשֶׁהוּ פִתְגָם? אָמַר לוֹ: שְׁלֶשָׁה
עֲנִינִים שְׁמַעְתִּי, אַחַד הוּא דָּרֵשׁ. אָמַר לוֹ:
לֹא לְדָרֵשׁ בְּאֵתִי לְכָאן, שְׁמַעְשֶׁה יִשִׁי וּבְנִי
שְׁמַעְתִּי, אֲבָל עַקֵּר הַדְּבָר, אִם שְׁמַעְתָּ -
אָמַר. אָמַר, עַקֵּר הַדְּבָר הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים
שְׁמַעְתִּי, אַחַד הוּא שְׁאָמַר אֲבָא, בְּיוֹם
שְׁנַכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא חֲסֵד רַב לְדָוִד הַמֶּלֶךְ. שְׁאָחַר שֶׁהוֹדְמָן
לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא, וְאָף עַל גִּב שְׁמַחַל לוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁיִּצֵּא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה
לֹא הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים

בְּתוֹרָה בְּלִילָה, מִשּׁוֹם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁבָגָן עֵדָן שׁוֹמְעִים
קוֹלוֹת בְּנֵי הָאָדָם אוֹתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה,
כְּמוֹ שִׁכְתוּב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים וְגו' .
בֹּא רְאֵה, אֲבָן זוֹ הִיא אֲבָן טוֹבָה, וְזֶהוּ סוּד
הַכְּתוּב (שמות כח) וּמְלֵאתָ בּוֹ מְלֵאתָ אֲבָן
אֲרַבְּעָה טוּרִים אֲבָן. וְאֵלֶּה הֵם סְדָרִים [של
שלמות] שֶׁל הָאֲבָן הַטּוֹבָה, הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל
אֲבָן יְקָרָה, מִשּׁוֹם שִׁישׁ [שלמות] אֲבָן אַחֲרֵת,
שְׁכְתוּב (יחזקאל לו) וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאֲבָן
וְגו', וְכְתוּב (שם) וְאֵת רוּחִי אֲתֵן בְּקַרְבְּכֶם.
וְזֶהוּ (ישעיה כח) אֲבָן בַּחַן פִּנְתַּי יִקְרָת,
וּבְאֵרוּהָ.

אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה - זֶה
דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא רִגְלֵ הַרְבִּיעִי

אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה (קִיח,
כב): [זוהר חדש 9' בראשית (דף לב.)] שְׁנוֹ
רְבוּתֵינוּ, פַּעַם אַחַת הֲלָךְ רַבִּי דוֹסְתָאִי
לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף. הִזְדַּמָּן לוֹ
רַבִּי חֲגִי. אָמַר לוֹ: יֹאמַר לָנוּ מוֹרְנוּ דְרָף
תְּקִינָה לְפָנָיו, לְמִי הֲלָךְ? אָמַר לוֹ: לְרֵאוֹת
אֶת סִבְר פְּנֵי הַיָּמִים. אָמַר לוֹ: מִי הוּא?
אָמַר לוֹ: מִי שִׁיּוּרִדִים לְפָנָיו גְּדוּלִים
עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ:
גּוֹחַ לוֹ לְמַר שְׁאֵלְךָ עֲמוֹ לְדָרוֹכוֹ? אָמַר לוֹ:
אִם תּוֹכַל לְסַבֵּר סְבָרָא לְמַה שְׁתִּשְׁמַע - לָךְ,
וְאִם לֹא - סִטָּה לְאַחֲרִיךָ, כִּף שְׁלֵא תַעֲנֵשׁ.
אָמַר לוֹ: לֹא יַחֲשֵׁשׁ מֵר לְזֵה, שֶׁהֲרִי שְׁמַעְתִּי
דְּבָר שֶׁל סוּד עֲלִיּוֹן, וְהִסְתַּכַּלְתִּי בּוֹ,
וְסִבְרֵתִי סְבָרָא. אָמַר לוֹ: וּמַה הִיא? אָמַר
לוֹ: שְׁמַעְתִּי אֶת סוּד הַפְּסוּק הַזֶּה (שיר ג)
הִנֵּה מִטְּתוֹ שְׁלֶשְׁמָה - הִיא כֹּסֵא הַכְּבוֹד

עֲשֵׂה יְהוָה יְהוָה נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ: כֹּה אָנָּה יְהוָה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה
 יְהוָה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא: כּו בְּרוּךְ הַפֶּא פֶּשֶׁם יְהוָה יְהוָה בְּרַכְנוּכֶם מִבַּיִת
 יְהוָה יְהוָה: כו אֵל יְהוָה יְהוָה וַיָּאָר לָנוּ אִסְרוּ חַג בְּעֵבְתֵימָּם עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:
 כח אֵלֵי אַתָּה וְאוֹדֶךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ: כט הוֹדוּ לַיהוָה יְהוָה כִּי טוֹב כִּי
 לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

— זוהר תהלים —

ולישׂראל עמו. והיתר - ענין הוא, שכתוב
 ביהודה סבו שבחלו בו אחיו. זהו שכתוב
 (בראשית לח) וירד יהודה מאת אחיו,
 שהסירוהו מגאנתו. והקדוש ברוך הוא
 אין נוח לפניו מכל בני יעקב להיות שליט
 של מלכות של עולמים, אלא רק ליהודה.
 זהו שכתוב (שם מט) לא יסור שבט מיהודה
 וכו' ולו יקתה עמים. הוא לבדו, ולא
 לשאר בני יעקב, והינו הדבר שהיה אומר
 אביו. ועוד שמעתי, מה ראה הקדוש ברוך
 הוא לתת שלטון ליהודה מכל שאר אחיו?
 אלא הסתפל הקדוש ברוך הוא בשמו
 הגדול שהיה רשום בשמו של יהודה,
 ובגללו השליטו על הכל ושלטונו לא
 יסור. בא רבי דוסתאי ונשקו בראשו.

לעבר בשערי ירושלים שלמעלה, והיה
 יושב בחוץ. וביום שנבנה בית המקדש,
 קרא הקדוש ברוך הוא למיכאל השר
 הקדוש, ומנה אותו להיות הוא וששים
 קדושים עליונים אפטרופוסים של
 ישראל, אותם שהקיפו את כסא כבודו
 הקדוש.

מנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח
 לשערי ירושלים של מעלה

ומנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח
 לשערי ירושלים של מעלה,
 ולהתקינו עם האבות כמרכבה קדושה
 עליונה. זהו שכתוב (מלכים א ח) על כל
 הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו

כה לחודש

קִיט א אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דָרְךָ תְּהַלְכִים בְּתוֹרַת יְהוָה: ב אֲשֶׁרִי נִצְרֵי עֵדוּתְךָ בְּכֹל לֵב יִדְרָשׁוּהוּ: ג אֵף לֹא פָעַלְתָּ עִוְלָה בְּדַרְכֵי הָלְכוֹ: ד אֶתְּה צְוִיתָה פִקְדוֹתַי לִשְׁמֹר מְאֹד: ה אֶחֱלִי יִפְנוּ דַרְכֵי לִשְׁמֹר חֲקֹנֶךָ: ו אֵז לֹא אֲבוֹשׁ בְּחַבִּטִי אֵל כָּל מְצוֹתֶיךָ: ז אֶדְרֹךְ בִּישָׁר לִבִּי בְּלִמְדֵי מְשֻׁפְטֵי צִדְקָתְךָ: ח אֶת חֲקֹנֶךָ אֲשְׁמֹר אֵל תַּעֲזֹבֵנִי עַד מְאֹד:

— ❦ — **שימוש תהלים** — ❦ —

למי שרוצה שיתקיים בידו מצוה

אשר תמימי דרך (קיט-א, א'): [שימוש תהלים לפרק קיט-א] לרתת הגוף לחוש עליו פעמים. ולמי שירצה לעשות מצוה שתתקיים בידו.

— ❦ — **זוהר תהלים** — ❦ —

בתורה אין יכולים לשלוט עליו כל העמים שבעולם, ואם תשאל הלא היה דור של שמד, אבל גזרה זו היתה מלמעלה כגון רבי עקיבא וחבריו, וכך עלתה במחשבה, חירות ממלאך המות שאינו יכול לשלוט עליו, וכך הוא בודאי, שהרי אם אדם הראשון היה מתדבק בעץ החיים שהיא התורה, לא היה גורם מיתה לו ולכל העולם, ולפיכך כאשר נתן הקב"ה את התורה לישראל מה כתוב בה חרות על הלוחות, וזה נתבאר, ואלמלא שישראל לא חטאו ועזבו עץ החיים, לא היו גורמים מיתה לעולם כמקדם, והקב"ה אמר (תהלים פב) אני אמרתי אלהים אתם

התורה הוא כל החיים וכל טוב אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דָרְךָ וְגו' (קיט, א): [זוהר בראשית חיי שרה (דף קלב.) זוהר תורה] אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת ה'. אמר רבי אלעזר כמה הם אנשים שוטים שאין יודעים ואין משגיחים לעסוק בתורה, לפי שהתורה כל חיים וכל חירות וכל טוב היא בעולם הזה ובעולם הבא, חיים הם בעולם הזה שזוכים לימים שלמים בעולם הזה, כמש"כ (שמות כג) את מספר ימיך אמלא, ולימים ארוכים בעולם הבא^מ לפי שהם חיים שלמים, הם חיים של שמחה, חיות בלי עצבות, חיות שהם חיים, חירות בעולם הזה חפשי מהכל, מי שעמלו

— ❦ — **זיו הזוהר** — ❦ —

יגזור עליו לחזור לחיי עוה"ז בזמן קרוב, כידוע דרש הזוה"ק בענין המחפש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובענין דור הולך ודור בא שכל הנשמות חוזרות ובאות לאחרי איזה זמן לחיות בחיי עוה"ז, כי מעטות הן נשמות חדשות, ואין כאן מקום להאריך בענין זה:

קמח. ימים ארוכים בעוה"ב, היינו לאחר מיתה בגן העדן, כי כמו שיש ימים קצובים לחיי עוה"ז כן יש ימים קצובים לכל אחד לאחר מותו בגן העדן שנקרא עוה"ב הפרטיות ששם ינתן לכל אחד שכרו תענוג רוחני שאינו מושג לנו, וע"י זכות תלמוד תורה זוכה שם לאריכות ימים שלא

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

אלא התדבק בהשכינה והלך לחיי עולם, וזה חי נקרא כמו שביארנו שכתוב (שמואל ב' כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי וגו', וע"כ כל מי שמתגיגע בתורה חירות יש לו מהכל בעולם הזה משעבוד של שאר עמים עכו"ם, חירות בעולם הבא שלא יתבעו ממנו דין כלל בעולם ההוא.

ובני עליון כלכם, השחיתם עצמכם, אכן כאדם תמותון וגו', וע"כ כל מי שעמלו בתורה אין יכול לשלוט עליו נחש הרע ההוא שהחשיך את העולם, אמר רבי ייסא אם כן משה למה מת, א"ל ודאי מת אבל לא שלט בו אני אומר, לא מת על ידי מלאך המות ולא נטמא בו, לא מת בודאי

ט בַּמָּה יִזְכֶּה נֶעֱר אֶת אֲרָחוּ לְשֹׁמֵר בְּדַבְרֶךָ: י בְּכָל לְבִי דִרְשָׁתִיךָ אֵל תִּשְׁנֵנִי
 מִמְצוֹתֶיךָ: יא בְּלִבִּי צִפְנֹתִי אִמְרֹתֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲחַטָּא לָךְ: יב בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 לְמַדְנֵי חֻקֶּיךָ: יג בְּשִׁפְתֵי סִפְרֹתֵי כָל מִשְׁפָּטֵי פִיךָ: יד בְּדַרְךָ עֲדוֹתֶיךָ שִׁשְׁתִּי
 בָּעַל כָּל הַיּוֹן: טו בְּפִקְדוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה וְאֲבִיטָה אֲרָחֹתֶיךָ: טז בְּחַקֶּיךָ אֲשַׁתְּעֶשְׂע לֹא
 אֲשַׁבַּח דְּבָרֶךָ:

שימוש תהלים

לשכחה

במה יזכה נער (קיט-ב, ט'): (שימוש תהלים לפרק קיט-ב) לשכחה, עוד לפתיחת הלב סב ביעא בשלוחה וקלוף יתה וכתו עליו, במה יזכה נער עד לא אשכח דברך. ותורה צוה לנו משה מורשה וכו'. לא ימוש ספר התורה וכו'. ושם שלו פניא"ל. שובניא"ל. מופיא"ל. פתח לבי בתורתך וכל מה שאני לומד אהיה זוכר, ותעשה זה בעת מנחה בתענית יום ה' ויאכל הביצה בבת אחת. עוד יאמר מיד במה יזכה נער עד למדני חקיך ג"פ.

זוהר תהלים

מהפון הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם
 הבא
 בכ"ל לבי דרשתך, (קיט-ב, ט'): זוהר שמות, פ'
 חנו (דף ט"ו): שנה רבי אלעזר, מהמן
 הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם הבא.
 ואם תאמר כמו זה? לא! אלא יותר. שלא
 היה כף לעולמים. מהו? כמו שבארנו
 שכתוב (תהלים כז) לחזות בנעם ה' ולבקר
 בהיכלו, וכתוב (ישעיה סב) עין לא ראתה
 אלהים זולתך וגו'. ראו כי ה' נתן לכם
 השבת. רבי חזקיה פתח, (תהלים קל) שיר
 המעלות ממעמקים קראתך ה'. שיר
 המעלות, סתם ולא פרש מי אמרו. אלא
 שיר המעלות שעתידיים לומר כל בני
 העולם, שעתידי השיר הזה להאמר אותו
 לדורות עולם. ומהו ממעמקים קראתך?
 כף שנינו, כל מי שמתפלל תפלתו לפני

המלך הקדוש, צריך לבקש בקשתו
 ולהתפלל מעמק הלב כדי שימצא לבו
 שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכנין לב ורצון.
 והאם דוד אמר כן, והרי כתוב בכל לבי
 דרשתך, (תהלים קיט) ופסוק זה מספיק? מה
 צריך ממעמקים? אלא כף שנינו, כל אדם
 שמבקש בקשתו לפני המלך, צריך לכונן
 דעתו (לבו) ורצונו מעקר של כל העקרים
 למשך ברכות מעמק הבאר (של הכל), כדי
 שישפיע ברכות מהמעין של הכל, ומהו?
 אותו מקום שיוצא ממנו ונמצא ממנו אותו
 נהר, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן,
 וכתוב (תהלים מו) נהר פלגיו ישמחו עיר
 אלהים. וזה נקרא ממעמקים. עמק הכל,
 עמק הבאר שמעינות יוצאים ושופעים
 לברך את הכל, וזוהי הראשית למשך
 ברכות ממעלה למטה.

יז גְּמַל עַל עֲבֹדְךָ אֲחִיָּה וְאַשְׁמְרָה דְּבָרְךָ: יח גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:
 יט גַּר אָנֹכִי בְּאֶרֶץ אֲל תִּסְתַּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ: כ גָּרַסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל
 מִשְׁפָּטֶיךָ כְּכֹל עֵת: כא גָּעַרְתָּ יָדַי אֲרוּרִים הַשָּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ: כב גַּל מֵעַלִּי
 חֲרָפָה וְבוֹז כִּי עֲדַתְךָ נִצְרַתִּי: כג גַּם יֵשְׁבוּ שָׂרִים כִּי נִדְּבָרוּ עִבְדְּךָ יִשִׁיחַ בְּחֻקְךָ:
 כד גַּם עֲדַתְךָ שִׁעֲשָׁעֵי אֲנָשֵׁי עֲצָתִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת עין ימנית

גמול וגו' (קיט-ג, ז): [שימוש תהלים לפרק קיט-ג] לחשישת עין ימין לחוש עליו ז"פ.

— זוהר תהלים —

עֲקִיבָא וְחִבְרִי, וְכָף עֲלֵתָה בְּמַחְשָׁבָה.
 חרות של מלאך המות שלא יכול לשלט
 עליו, וכף זה ודאי. שאם אדם היה נדבק
 בעץ החיים, שהיא התורה, לא היה גורם
 מות לו ולכל העולם. ומשום כך, כשנתן
 הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, מה
 כתוב בה? חרות על הלחת, והרי פרשוה.
 ואלמלא הם לא חטאו ועזבו את עץ
 החיים, לא היו גורמים מות לעולם
 כבתחלה. והקדוש ברוך הוא אמר, (תהלים
 פב) אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבִנְיָ עֲלִיוֹן
 בְּלַכְּס. חבלתם את עצמכם - אכן כאדם
 תמותון וגו'. ועל כן, כל מי שמשתדל
 בתורה, אין יכול לשלט עליו הנחש הרע
 ההוא שהחשיך את העולם.

ובניהו בן יהודע בן איש חי

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אִם כָּךְ, לָמָּה מִשָּׁה מַתִּי?
 שָׂאם כָּךְ, בִּיּוֹן שְׂלָא חָטָא - לָא
 יְמוּת! [ולמה ימות? אמר לו, ודאי מת, אבל
 לא שלט בו אמרנו, אלא לא מת על ידו
 ולא נטמא בו, ולא מת ודאי. אלא נדבק
 בשכינה והלך לחיי עולם. וזה נקרא חי,

כמה טפשים האנשים שלא יודעים ולא
 מסתכלים להשתדל בתורה משום
 שהתורה כל החיים וכל החרות וכל הטוב
 בעוה"ז ובעוה"ב

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ (קיט
 יח): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלא:)] רַבִּי
 אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינַי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. כְּמָה טַפְשִׁים
 הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים
 לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה כָּל
 הַחַיִּים וְכָל הַחֲרוּת וְכָל הַטּוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא. [החרות היא של העולם הזה
 ושל הבא היא] [נ"א: החרות היא של העולם
 הבא היא החיים בעולם הזה] הַחַיִּים הֵם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, שִׁיזְכוּ לְיָמִים שְׁלָמִים בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג) אֵת מִסְפַּר יְמֵיךָ
 אֲמַלֵּא. וְלְיָמִים אֲרָכִים בְּעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם
 שֶׁהֵם חַיִּים שְׁלָמִים, הֵם חַיִּים שֶׁל שְׂמִיחָה,
 חַיִּים בְּלֵי עֲצָבוֹת, חַיִּים שֶׁהֵם חַיִּים. חֲרוּת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, חֲרוּת שֶׁל הַכֹּל. שֶׁכֵּל מִי
 שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אֵין יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו
 כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, אוֹתָם
 בְּנֵי הַשָּׂמַד? גְּזֵרָה הִיא מִלְּמַעְלָה, כְּמוֹ רַבִּי

זוהר תהלים

הַדְּיוֹטוֹת שָׁאֵם כֶּךָ אֶפְלוּ בְּזִמְנֵי זֶה אָנוּ
יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת תּוֹרָה בְּדַבְרֵי הַדְּיוֹטוֹת
וּבְשִׁבְחָה יוֹתֵר מִכֻּלָּם אֲלֵא כִּלּוֹ אֱלֻקִּית

גַּל עֵינֵי וְאַבְיֵטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ (ק"ט יח):

[זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קנ"ב)] רבי שמעון אמר, אוי לאותו איש שאמר שתורה זו באה להראות ספורים בעלמא ודברי הדיוטות. שאם כך, אפלו בזמן זה אנו יכולים לעשות תורה בדברי הדיוטות, ובשבח יותר מכלם. אם להראות דבר העולם, אפלו אותם סופרים בעולם יש ביניהם דברים יותר עליונים. אם כך, גלף אחריהם ונעשה מהם תורה כמו זה. אלא כל דברי התורה דברים עליונים הם וסודות עליונים. בא ראה, עולם עליון ועולם תחתון במשקל אחד נשקלו. ישראל למטה - מלאכים עליונים למעלה. במלאכים העליונים כתוב, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות. (זה במקום עליון) בשעה שיורדים למטה (אף על גב שיורדים), מתלבשים בלבוש העולם הזה. ואם לא יתלבשו בלבוש כמו של העולם הזה, לא יוכלו לעמד בעולם הזה, והעולם לא יסבל אותם. ואם במלאכים כך, התורה שבראה אותם ובראה את כל העולמות ועומדים בגללה על אחת כמה וכמה, כיון שירדה לעולם הזה, אם לא תתלבש בלבושי העולם הזה, לא יוכל העולם לסבל. ועל זה ספור זה של התורה, לבוש התורה הוא. מי שחושב שאותו לבוש היא התורה ממש ולא דבר אחר - תפח רוחו, ולא יהיה לו חלק לעולם הבא. בגלל זה אמר דוד, (שם ק"ט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

כְּמוֹ שֶׁבָּאֲרָנוּ שְׁכָתוּב (שמואל ב כג) וּבִנְיָהוּ בֵּן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חֵי וְגו'. וְעַל כֵּן, כָּל מִי שֶׁשָּׁתַדֵּל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ חֲרוֹת מִן הַכֹּל בְּעוֹלָם הַזֶּה מִשְׁעִבּוֹד שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. חֲרוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִתְבַּעוּ מִמֶּנּוּ דִין בְּעוֹלָם הַהוּא כֻּלָּל. בֹּא רֵאֵה כִּמָּה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב (מִשְׁלֵי א) יִקְרָה הֵיא מִפְּנִינִים. כִּמָּה גְּנוּזִים טְמוּנִים יֵשׁ בָּהּ. וְעַל כֵּן, כִּשְׁהַסְתַּכֵּל דוֹד בְּרוּחַ שֶׁל הַחֲכָמָה וְיָדַע כִּמָּה נִפְלְאוֹת יוֹצְאִים מִן הַתּוֹרָה. פֶּתַח וְאָמַר (תהלים ק"ט) גַּל עֵינֵי וְאַבְיֵטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

כְּדִי לְדַעַת שְׁכָמָה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים הֵם בְּכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה וּבְכָל דָּבָר וְדָבָר הֵיא חֲכָמָה וְתוֹרַת אֲמַת

גַּל עֵינֵי וְאַבְיֵטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ (ק"ט יח)

[זוהר ח"א פ' תולדות (דף קמ"ה)] בא ראה, שהרי רבי יוחנן בן זכאי היה אומר שלש מאות הלכות פסוקות בסוד החכמה העליונה בפסוק ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב, ולא גלה אותם אלא לרבי אליעזר שהיה עמו, כדי לדעת שכמה סודות עליונים הם בכל מעשה ומעשה, שהוא בתורה, ובכל דבר ודבר, היא חכמה ותורת אמת. משום כך דברי התורה הם דברים קדושים להראות ממנה נפלאות, כמו שנאמר גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

אוי לאותו איש שאמר שתורה זו באה להראות רק ספורים בעלמא ודברי

זוהר תהלים

שֶׁהַתּוֹרָה הִיא רַק סִפּוּר בְּעֵלְמָא, וְהֵם מְסַתְּפִלִים בְּלְבוּשׁ זֶה וְלֹא יוֹתֵר. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שֶׁמְסַתְּפִלִים בַּתּוֹרָה פְּרָאוּי. יֵינן אֵינּוּ יוֹשֵׁב, רַק בְּקִנְקֵן. כִּי הַתּוֹרָה אֵינֶה יוֹשֶׁבֶת אֶלָּא בְּלְבוּשׁ זֶה, וְעַל כֵּן לֹא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל אֶלָּא בְּמָה שֶׁיֵּשׁ תַּחַת הַלְּבוּשׁ. וְעַל כֵּן כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוּ וְכָל הַסְּפוּרִים הַלְלוּ הֵם לְבוּשִׁים.

גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ - נ' פְּלָאוֹת

גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ (קִיט י"ה): [זוהר חדש פ' בראשית (דף ט.ד.)] וְאֵלוּ נִקְרְאוּם נִפְלְאוֹת, נ' פְּלָאוֹת, עַל סוּד זֶה רָצָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ לַעֲמֹד עַל חֲמֵשׁ מְרַכְּבוֹת הַלְלוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיט י"ה) גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ, וְכִשְׂאֵלוּ מְאִירִים וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְהַתְעַטֵּר, נַעֲשִׂים חֲמֵשׁ, לְהֵאִיר לְתוֹךְ הַחֲמֵשׁ שְׁלֹמֹה, וְשִׁיצְאוּ מִמֶּנָּה. וְאוֹתָם נ' פְּלָאוֹת מְאִירִים וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעֲלָה, וּמִתְעַטְרִים וְנִקְשְׂרִים בְּתוֹךְ אוֹתָם תִּשְׁעַת הַעֲמוּדִים הָאֲחֵרִים. וְאוֹתָם הַתְּשֻׁעָה מַעֲלִים אֶת הָאוֹת יו"ד לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה. כְּאֲשֶׁר יוֹרְדִים וְלֹא יְדוּעַ מִמֵּי יוֹרְדִים, הֵה"א הַזֶּה מִתְעַטְרֵת בְּסוּד אוֹתָם הַנִּי, וְאוֹתָם הַפְּלָאוֹת, שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁת הַעֲמוּדִים לְתוֹכָהּ. וְכִשְׂאֵר מִתְעַטְרֵת וּמִתְפַּשְׁטֵת, חוֹזֵר מִהַסּוּד שֶׁל נו"ן לְתוֹךְ הַסּוּד שֶׁל ה"א.

מֵה שֶׁתַּחַת לְבוּשׁ הַתּוֹרָה. בֹּא רְאֵה, יֵשׁ לְבוּשׁ שֶׁנֶּרְאֶה לְכָל, וְאוֹתָם הִטְפְּשִׂים כְּשֵׁרוֹאִים לְבוּשׁ עַל בֶּן אָדָם שֶׁנֶּרְאֶה יְפֵה, לֹא מְסַתְּפִלִים יוֹתֵר. חוֹשְׁבִים שְׂאוֹתוֹ לְבוּשׁ הוּא הַגּוֹף, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַגּוֹף הִיא הַנְּשֻׁמָּה.

לְעֵתִיד לְבֹא עֲתִידִים לְהִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שֶׁל נִשְׁמַת הַתּוֹרָה

כְּמוֹ זֶה הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ גּוֹף, וְהֵם מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוּם גּוֹפֵי תוֹרָה. גּוֹף זֶה מִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים, שֶׁהֵם סְפוּרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. טְפְּשֵׁי הָעוֹלָם לֹא מְסַתְּפִלִים, רַק בְּאוֹתוֹ לְבוּשׁ, שֶׁהוּא סִפּוּר הַתּוֹרָה, וְלֹא יוֹדְעִים יוֹתֵר, וְלֹא מְסַתְּפִלִים בְּמָה שֶׁתַּחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. אוֹתָם שִׁיּוֹדְעִים יוֹתֵר לֹא מְסַתְּפִלִים בְּלְבוּשׁ, אֶלָּא בְּגוֹף שֶׁהוּא תַּחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. הַחֲכָמִים עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהֵם עֲמָדוֹ בְּהַר סִינַי, לֹא מְסַתְּפִלִים אֶלָּא רַק בְּנִשְׁמָה, שֶׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל, תּוֹרָה מִמֶּשׁ. (וּלְעוֹלָם) וְלְעֵתִיד לְבֹא עֲתִידִים לְהִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שֶׁל נִשְׁמַת הַתּוֹרָה. בֹּא רְאֵה, כִּי גַם לְמַעֲלָה יֵשׁ לְבוּשׁ, וְגוֹף, וְנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. הַשָּׁמַיִם וְחִילוֹתֵיהֶם אֵלֶּה אוֹתָם לְבוּשִׁים, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל זֶה הַגּוֹף שֶׁמְקַבֵּל אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הִיא גּוֹף לְנִשְׁמָה. נִשְׁמָה שֶׁאֲמַרְנּוּ זוֹ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא תּוֹרָה מִמֶּשׁ. וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה זֶהוּ הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְהַכֹּל אַחוּז זֶה בְּזֶה. אוֹי לְאוֹתָם רְשָׁעִים שְׂאוֹמְרִים

כה דְּבַקָה לְעֶפֶר נַפְשִׁי חֲנִי בְּדַבְרְךָ: כו דְּרַבִּי סַפְרָתִי וַתַּעֲנֵנִי לְפָדְנִי חֲקֹדֶךָ:
 כז דְּרֹךְ פְּקֻדֹתֶיךָ חֲבִינֵנִי וְאִשְׁיָהּ בְּנַפְלְאוֹתֶיךָ: כח דְּלִפְּנֵי נַפְשִׁי מִתּוֹנָה קִיַּמְנִי
 בְּדַבְרְךָ: כט דְּרֹךְ שִׁקְר הָסַר מִמֶּנִּי וַתּוֹרַתְךָ חֲנַנִּי: ל דְּרֹךְ אַמּוּנָה בְּחַרְתִּי
 מִשְׁפָּטֶיךָ שְׁוִיתִי: לא דְּבַקְתִּי בְּעֵרוֹתֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֵל תְּבִישֵׁנִי: לב דְּרֹךְ
 מִצְוֹתֶיךָ אֲרוֹץ בִּי תִרְחֹב לְבִי:

===== שִׁמוּשׁ תַּהֲלִים =====

לחשישת עין שמאלית

דבקה (קיט-ד, כה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ד] לחשישת עין שמאל, ואם יתקשה לך עצה אמור
 אותו ז' פעמים, וטוב לדרוש ברבים י' פעמים.

===== זוהר תהלים =====

להתעורר לקיום המצות בשלימות ותמימות

דרך מצותיך ארוץ (קיט-ד, לב): [השל"ה

הקדוש מסכת יומא (פרק דרך חיים ותוכחות

מוסר כ"ג)] כדי להתעורר לקיום המצות

בשלימות ותמימות, אעתיק דברי אחד

קדוש מדבר, והוא בעל ספר החרידים

(בהקדמה למצוות), ויש לי להקדים כל התנאים

שאדם צריך ליזהר בכל מצוה ומצוה

לעשותה כהלכתה, כדי שתקובל לרצון

לפני מלכנו יוצרינו יתברך, ולא נייעול

בכיסופא לעלמא דאתי. התנאי הראשון

שנעשה כל מצוה ומצוה בכוונה לצאת ידי

חובותינו, כדפסק הרי"ף והרמב"ם

והרמב"ן מצות צריכות כוונה. התנאי

השני והשלישי, לעשות המצוה ביראה

ובאהבה רבה, כדאמר רבי שמעון בן

יוחאי (תק"ז ת' י' כה, ב), כל פקודא דלאו

איהי בדחילו ורחימו לאו פקודא היא.

התנאי הרביעי, השמחה הגדולה במצוה,

דכל מצוה ומצוה שתזדמן לו, דורנא הוא

דשדר ליה הקדוש ברוך הוא, ולפי רוב

השמחה יגדל שכרו. וכן גילה הרב החסיד

המקובל מוהר"ר ר' יצחק אשכנזי ז"ל

לאיש סודו, שכל מה שהשיג שנפתחו לו

שערי חכמה ורוח הקודש, בשכר שהיה

שמח בעשיית כל מצוה שמחה גדולה

לאין תכלית. ואמר דהיינו דכתיב (דברים כח,

מז), תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך

בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, פירוש

מרוב כל, מכל מיני תענוגים שבעולם

ומכל זהב ופז רב ואבנים טובים

ומרגליות...

המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא

יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה - לא

יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל

להזדרז בשתיהן

התנאי הששי, הדיקדוק הגדול במצוה

לעשותה כתקנה וכל פרטיה

ודיקדוקיה כמצותה. התנאי השביעי,

הריצה והרדיפה לקראתה, דכתיב (תהלים

קיט, לב), דרך מצותיך ארוץ. התנאי

השמיני, כל מצוה שיכול הוא לעשותה

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

כידו יעשנה בידו ולא על ידי שליח, כדאמרינן בריש פרק שני דקידושין (מא, א), מצוה בו יותר מבשלוחו, ובצורכי שבת היו האמוראים בעצמם עוסקין. התנאי התשיעי, המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה, כדאמרו (פסחים סד, ב) אין מעבירין על המצות. התנאי העשירי, לא יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל להזדרז בשתייהן, כדאמרו (ברכות מט, ב), אין עושין מצות חבילות חבילות.

התנאי הי"א, שיזהר בכבוד המצוה, דכתיב גבי כיסוי הדם ושפך וכסה, במה ששפך יכסה (חולין פו, א), דהיינו ביד ולא ברגל, שלא תהא המצוה בזויה עליו, וזה בנין אב לכל המצות. ובמדרש תנחומא פרשת ויגש (י) אמר רבי שמעון בן יוחאי, אמר הקדוש ברוך הוא, הווי מכבדין את המצות שהם שלוחי ושלוחו של אדם כמותו, אם כבדת אותם כאלו לי כבדת, ואם בזית אותם כאלו לי בזית: תנאי המצוות.

לֹא הוֹרַנִי יְהוָה וְיִתְּנוּ־לִי דָרֶךְ חַסְדְּךָ וְאַצְרְנָה עֵקֶב: לֹא תִבְיַנְנִי וְאַצְרְחָה תוֹרַתְךָ
 וְאַשְׁמְרָנָה כְּכֹל לֵב: לֹא תִדְרִיבֵנִי בַּנְּתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי בֹ חֲפָצְתִּי: לוֹ חֵט לִבִּי
 אֶל עֲדוֹתֶיךָ וְאֵל אֵל בְּצַע: לוֹ הֵעֵבֵר עֵינַי מִרְאוֹת שְׂוֵא פִדְרָכְךָ חֲיִנִי: לֹא תִקָּם
 לְעַבְדְּךָ אִמְרַתְךָ אֲשֶׁר לִירְאָתְךָ: לֹא תֵעָבֵר חֲרַפְתִּי אֲשֶׁר יִגְרַתִּי בִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
 טוֹבִים: מִ הִנֵּה תֵאָכְלֵתִי לְפִקְדֶיךָ בְּצַדִּיקְתְּךָ חֲיִנִי:

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

להשמור מחטא

הורני (קיט-ה, לג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ה] להשמור מחטא, כתוב בעור צבי ותלהו עליו.

— זוהר תהלים —

לידי נסיון כי אולי חלילה וחלילה לא יוכל לעמוד כל כך. ואם מידי מעשה יצא, אפשר מידי הרהור לא יצא ומה לו לצרה הזאת, מוטב לו לישב בביתו שקט ושאנן ולא יראה לפניו כי אם מחפצי ה' ומצוותיו כמו ספרי תורה, שאר ספרים תפילין ציצית וכדומה, וירחיק עצמו הרבה מבני אדם ולא יחפוץ בישיבתן פן ח"ו יהיה נגרר אחריהם לעשות אחד מיני אלף ממה שהמה עושים, ובלא זה, הנה הם יטרדוהו ויבלבלוהו ממחשבתו הקדושה החפצה להיות דבוקה בה' שלא יונח אף על רגע אחד, ועל כן הוא מתבודד הרבה בינו לבין קונו ומיחד ומקשר ומדבק כל כוחי מורשי לבבו בכל מאמצי כוחו לה' אל המיוחד. וכל לבבו ומחשבתו דיבורו ומעשיו וכל תנועותיו כולם המה ביחוד לה' באמת ובתמים בלי שום מחשבת פסול חלילה.

ואם אמנם צדיק הזה הוא טוב לשמים בכל כח נפשו ומאודו, אבל לא טוב הוא לבריות כיון שאינו מקשר ומדבק עצמו לשום בן אדם ההולך בשוק וטרוד כל היום בפרנסתו ומזונו על המחיה ועל

שני סוגי אנשים נמצאים בצדיקים ההולכים לפני ה'

הט לבי אל עדותיך וגו' העבר עיני מראות שווא וגו' (קיט-ה, לו). [באר מים חיים פ' נח פרק 1] אלה תולדות נח... אכן נראה כי הנה שני סוגי אנשים נמצאים בצדיקים ההולכים לפני ה', האחד הוא הצדיק אשר עובד בצדקו תמיד יום ולילה לא יחשה מקול תורה ותפילה ודביקות ה', והוא הצנע לכת עם ה' אלהיו כלומר שיושב לו בבית מדרשו סגור ומסוגר לא יראה כלל החוצה, כי אם עובד ומשתדל שם בעבודת בוראו כאשר יוכל שאת בתורה ועבודה ומעשים הטובים, ולא יחפוץ להתראות החוצה לסבב בעיר בשווקים וברחובות, כי ירא מאוד את פני ה' וירא לנפשו פן יראה בעיניו, ולבבו יבין איזה תאוה וחמדה האסורה. ונודע אומרם ז"ל (ירושלמי ברכות פרק א' הלכה ה'). עינא וליבא תרי סרסורי דעבירה וכאשר ביקש דוד המלך ע"ה מבוראו (תהלים קי"ט, ל"ד-ל"ז) הט לבי אל עדותיך וגו' העבר עיני מראות שווא וגו'. כי שתי אלה הם עקרים ושרשים לכל התאוות והחמדות, ואינו רוצה להביא עצמו

— תהלים — זוהר תהלים —

שונות המתגלגלות ובאות מסיבת כל הסיבות וכמו שאנו רואין בחוש אשר דבר המוכן לאדם זה ממילא יבוא אליו לביתו על ידי גלגולים שונים אשר לא יבוא כלל בשכל האדם וכמאמר החכם (בספר מבחר הפנינים שער האמונה) אילו היה אחד בורח מטורפו כאשר בורח מן המות היה טורפו רודף אחריו יותר ממנו ולמהר להשיגו יותר וכו'. ונמצא למה יהיה זה יגע לריק בכל כוחו ובכל היום כולו מעת האיר פני המזרח עד אישון לילה ואפילה, הלא גם במעט מהיום אשר ישתדל לצורך פרנסת מזונו, ודאי ודאי ישתכר וירויה כאשר בכל היום כולו.

ה'א תראה על פי רוב עיקר הריוח בשעה אחת מהיום בבוקר או לפנות ערב או באמצע היום ושאר היום עוסק בשיחה בטילה וליצנות ושאר דיבורים האסורים מחניפות ושקרים וכזבים ולשון הרע וכדומה, ולמה לא יקבע עצמו לשיעורין דאורייתא לחלק את היום לחצאין לעשותו חציו לה' וחציו לכם על כל פנים, כי איך יהיה שולחנו מלא ושולחן רבו ריקם ח'ו, ועל כל פנים צריך להשוות חלק עבודה לה' אלהיו עם עבודת עצמו, ולראות להשתדל בפרנסת נשמתו כמו בפרנסת גופא ולא יזוז מתורה ועבודה עד חצי היום, והחצי הנשאר, לפרנסתו. ואם אינו יכול בשום אופן באמת להקצות את חצי היום לה' על כל פנים כאשר יוכל בשליש היום או פחות יקבע שיעור ללימוד התורה בקביעות בכל יום תמיד, ושאר כל היום יהיה עוסק במלאכתו והן עוד היום גדול לעמוד בחוץ להשתכר על מזונו:

הכלכלה, וטוב היה לקרבו ללמדו דרך ה' ואת המעשה אשר יעשה לפי ערכו, להכניס בלבו שגם בעת הלכו בחוצות לבל יושכח שם שמים ממנו מכל וכל, ויעלה על זכרונו בכל עת, יראתו ופחדו יתברך ויזכור תמיד בכל עת ובכל שעה ובכל רגע כי ה' הוא הנותן לו כח לעשות חיל ולולא עזרתו יתברך לא היה מרויח דבר קטן וגדול. ונמצא אם כן הוא, מה לו ח'ו להנות לפעמים מממון שאינו נקי כל כך מאיסורא, כמו בענין המדידה והמשקל וחזרת דיבורו והשגת גבול וכדומה בענינים האלה, אשר הם עמוקים מני ים וכמאמר חז"ל (בבא בתרא קס"ה.) רובן בגזל וכו', אם הכל מתת אלהים הוא ולא יהיה לו אף פרוטה אחת יותר מכאשר נגזר עליו שישתכר ביום זה בשום אופן. ואם לא ישתדלנה באיסור, ודאי ודאי שהיה מזדמן לו זאת בהיתר גמור, כי כיון שנגזר עליו כבר שירויה כזה ביום הלזה לא ימלט בשום אופן שלא להיות לו זה, וזה אשר מיהר ודחק את השעה לעשות להרויח זאת באיסור, הנה פגה אכל תאנה שלא בזמנה ואינו אלא שוטה גמור, פתי יותר מכל הפתאים שבעולם כי למה לו זאת הלא עד שיאכלנה באיסור יאכלנה בהיתר ואילו המתין שעה או רגע אחת היה מגיע לו זאת בהיתר גמור מאת הבורא יתעלה. וגם יצמיח מזה אם יאמין באמת שהכל מאת אלהים הוא, ומה שנגזר עליו שישתכר ביום זה לא ימלט מהיות לו זה אפילו אם היה מתחבא בחדרי חדרים, היה זאת רודפת אחריו ומשיגו על ידי סיבות

מא ויבאני חסדיך יחונאני תשועתך באמרתך: מב ואענה חרפי דבר בי
 בטחתי בדברך: מג ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד בי למשפטך יחלתי:
 מד ואשמרה תורתך תמיד לעולם ועד: מה ואתהלכה ברחבה בי פקדיך

===== שימוש תהלים =====

להכעיס מושל

ויבואני (קיט-ו, מא): [שימוש תהלים לפרק קיט-י] להכעיס מושל על האדם אמור על מים וישתה.

===== זוהר תהלים =====

עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת הזאת
 בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה
 אותם הישועות. וזה פירוש הגמרא
 קבעוני לדורות. שיהי' קביעות הניסים
 לכל הדורות להיות נזכרים ונשפעים לכל
 דור ודור בימים האלו. וז"ש ותכתב אסתר
 המלכה את כל תוקף לקיים את ימי
 הפורים האלה בזמניהם כאשר אנו רואים
 כי בכל דור ודור עומדים עלינו כו' ובחי'
 המן הוא בכל יום ובכל דור והלואי שנזכה
 למעלות בחי' מרדכי ואסתר אשר המשיכו
 בעוצם קדושתם החסדים ע"י המגילה.
 וז"ש ותכתב אסתר המלכה כו' את כל
 תוקף לעורר גם עתה החסדים שהי' בימים
 ההם גם בזמן הזה. כמ"ש תשועתם היית
 לנצח ותקנתם בכל דור ודור. להיות כן
 תמיד כח בימים האלו לעורר החסדים
 שהי' בימים ההם גם בזמן הזה:

כשלקח יעקב מאבני המקום וישם
 מראשותיו סדרם בזהר ריש פרשת ויצא
 צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו
 תחת לראשי וימינו תחבקני

ואתהלכה ברחבה וגו' (קיט-ו, מה): [כתבי
 הרמ"ע מפאנו מאמר ימין ה' עושה

כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז
 עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת הזאת
 בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה
 אותם הישועות

ויבואני חסדיך ה' תשועתך כאמרתך

(קיט-ו, מא): [תפארת שלמה על
 המועדים רמזי פורים] ותכתב אסתר המלכה
 את כל תוקף וכו' (אסתר ט, כט). אי' (מגילה ז,
 א) שלחה להם אסתר לחכמים קבעוני
 לדורות. הנ"ל לבאר עפ"י הפ' (תהלים קיט,
 מא) ויבואני חסדיך ד' תשועתך כאמרתך.
 כוננת דוד המע"ה לעורר הרחמים
 והחסדים אשר יצאו מפי הקב"ה אשר
 דברו לא ישוב ריקם כי בדבר ד' שמים
 נעשו (שם לג, ו), וז"ש (ישעיהו נט, כא) אמר ד'
 מעתה ועד עולם. וזה פירוש ויבואני
 חסדיך ד' תשועתך כאמרתך וכתי' (תהלים
 פט, א) עולם חסד יבנה. ודבר ד' הוא נצחי
 כמ"ש (שם קיט, פט) לעולם ד' דברך נצב
 בשמים כוננת ארץ ותעמוד. וכאשר
 יתעורר הבטחת החסד הלזה שהי' בשעת
 הבריאה אז ממילא יוצמח כל הישועות גם
 עתה כמ"ש (שם קיט, מא) תשועתך כאמרתך.
 וז"ש (שם קה, ח) זכר לעולם בריתו כו'. כי
 כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז

דְרָשְׁתִּי: מו וְאֶדְבַרְתָּה בְּעֵדוּתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ: מו וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצּוֹתֶיךָ
אֲשֶׁר אֶהְבַּתִּי: מח וְאִשָּׂא כְּפִי אֶל מִצּוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אֶהְבַּתִּי וְאִשְׁיַחָה בְּחֻקֶיךָ:

זוהר תהלים

ביאור הפסוק (ישעיה מ"ג, ד') כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ורומז כאן כל הד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, להורות על התפשטות השראת השכינה מאין סוף עד אין תכלית, וזהו תכלית כל הבריאה, ומי שזוכה זה שתהיה התפשטות אור השכינה שורה עליו אז כל העולם לא נברא אלא בשבילו, כי זה כל האדם, והוא יכול ללבן ולצרף נשמות ישראל החפצים בו ובכל מקום שהוא שם שכינה עמו, וזה יש לומר שמרומז בפסוק כי יקרא והתורה נכתבה בלי נקודות כדי לדורשה בע' אנפין וכאלו נכתב יקרא לשון המשכה, קן היינו השכינה, וכשתהיה במדריגה זו שתוכל להמשיך השכינה כביכול שהוא קן לצפור הוא הקב"ה כמו שכתוב (משלי כ"ז, ח') כצפור נודדת וגו', ממקומו, או על דרך הרמב"ם שכתב שכל בעלי השיר נקרא צפרים על שם כשצפרא נהור הם מתחילים לשורר, וזהו קן צפור היינו השכינה שהיא קן של אור הבהיר אור עולם ותזכה להמשיך התפשטות אורם עליך, אז לפניך בדרך, היינו בכל מקום שאתה תהיה בבינתך ובלכתך בדרך היא הולכת לפניך, בכל עץ היינו בכל עניני תורה הנקראת עץ חיים שתלמוד תבא ותשרה עליך כמאמרם ז"ל (ברכות ו'). אפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה שרויה עליו, או על הארץ היינו אפילו

חיל] ואני אתנהלה לאטי לברר האמת בעצמה מארץ תצמח וכשמש תזרח ואתהלכה ברחבה באהבה וביראה כי הנה בזוהר פרשת ויחי דף רל"ה גבי ראובן בכורי אתה דרשו מארבע רוחות בואי הרוח כפי סדורינו דוקא ובפרשת ויקהל דף צ"ה סדרו אותיות שם אדנ"י לארבע רוחות העולם על פי דרכינו בדקדוק והיא פנייה רבתי צריכה לנו תמיד במאוד מאד כי הוא חיינו ואורך ימינו ואין סייעתא גדולה מזו. וכשלקח יעקב מאבני המקום וישם מראשותיו סדרם בזה ריש פרשת ויצא צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות... פקודיך דרשתי היינו יחודים, ותמיד מיחד קודשא בריך הוא ושכינתיה

ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי

(קיס"ג, מה): [דגל מחנה אפרים פ'

כי תצא] או יאמר כי יקרא קן צפור וגו' והאם רובצת וגו' שלח תשלח את האם וגו' והארכת ימים. הגם שהאירו כבר עינינו בזה בזוהר הקדוש ובתיקונים רזין עלאין, גם אני אומר מה שחנני ה' ברחמיו וברוב חסדיו, דהנה (מדרש תהלים קמ"ח, ה') כל העולם כולו לא נברא אלא לכבודו וכבוד היינו השראת השכינה שיש בישראל בשביל זה נברא העולם וזהו

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בכל ביצה וכן הענין גם כן בכני אדם שהוא רק ניצוץ מישראל שיש בו כח היולי שיתפשט בו הניצוץ ההוא ויזכה להשראת השכינה עליו בכל עניניו רק שצריך לעוררם ולחממם ולהבעיר הניצוץ הקדוש שיש בתוכם שיתלהבו לעבודתו יתברך, והאם רובצת על האפרוחים וגו' היינו שכביכול זהו גלות השכינה שרובצת בכל מקום שיש שם ניצוץ הקדוש ומשתוקקת שידבק בה וזהו והאם היינו השכינה כביכול רובצת לשון נפילה על אפרוחים וכו' היינו על אותם ב' בחינות כי מלכותו בכל משלה וזהו לה צער גדול שיש ניצוץ הקדוש אפילו במקום הקליפה, וזהו שלח תשלח לשון מי שילוח היינו שמזהיר לצדיק שירחם על אותם הבחינת ויראה להחזיר ולהשיב במים חיים שהיא התורה ועבודה את האם היא השכינה כביכול על ידי שמעורר אותם שני בחינות הנ"ל לעבודתו יתברך ובוזה יתעלו הניצוצין קדישין למקורם ושרשם, ואת הבנים תקח לך היינו שגם לך תגיע יתרון מהבנים שתחיה אותם ותעוררם, למען ייטב לך היינו שתתרכה ויתוסף טוב בנשמתך בשכר שתחזיר בן המלך למלך, והארכת ימים שתזכה לאותו מקום שנמשך משם אריכות ימים והבן.

כשתעסוק בדברים גשמיים וארציים גם כן תהיה עמך על דרך ששמעתי מאא"ז זללה"ה על פסוק (תהלים קי"ט, מ"ה) ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי היינו דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות והטעם כי פקודיך דרשתי היינו שלא היה דורש מעולם כי אם יחודים זה היה כל מגמותיו תמיד שיוכל ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, אפרוחים או ביצים היינו שצריך לרחם על נשמות ישראל שיש בהם שתי בחינות אלו והיינו שהתחילו להשתדל בעבודת השי"ת ונעזב מהם מחמת מניעה של כל אחד ואחד ויש שעושים מעשי ה' כמצות אנשים מלומדה בלא דחילו ורחימו וזהו בחינת אפרוחים שאין להם גדפין כי תורה ותפלה בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא גם יש בהם עוד מדריגה פחותה מזו שלא התחילו כלל בשום השתדלות בעבודת השי"ת רק שיש בהם כח היולי וזהו ביצים שנמשלו לביצה שיש בה כח היולי שיתהוו ממנה אפרוח אך צריך טירחא לחמם אותה שיצא מכח אל הפועל ולעשות בריה וזה הכח אין לו שיעור כי מכל בריה יכול להיות כמה בריות אין מספר ולהחיות כמה נפשות זה הכח הוא

מט זכר דְּכַר לְעַבְדְּךָ עַל אֲשֶׁר יַחֲלֶתְנִי: נ זאת נַחֲמָתִי בְּעֵנָי כִּי אִמְרַתְךָ חִתֵּתְנִי: נא זָדִים הִלִּיצְנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרַתְךָ לֹא נִטִּיתִי: נב זְכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה וְאַתְנַחֵם: נג זִלְעָפָה אֲחֹתַי מִרְשָׁעִים עֹזְבֵי תוֹרַתְךָ: נד זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ בְּבֵית מְגוּרַי: נה זְכַרְתִּי בַלַּיְלָה שְׁמֶךָ יְהוָה וְאַשְׁמְרָה תּוֹרַתְךָ: נו זאת הִיְתָה לִי כִּי פָקַדְךָ נִצְרָתִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לטחול

זכר דבר (קיט-ז, מט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ז] לטחול, כתוב על מקום הטחול וכתוב גם רפאל, ואם יסיך עצה רעה אמור יתיה י"ח פעמים.

— זוהר תהלים —

הַטְּהַרָה הַעֲקָרִית כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּתַקּוּנּוֹ בְּרַחֲמֵינוּ וּבְדַחֲלֵנוּ, אֲזַי כְּנֹלֵד דְּמִי, וְנַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ אֱלֹהִים. וְזֶהוּ סוּד 'זוֹהֶמָה' בְּגִימְטְרִיא 'בְּטוּמְאָה', וְטְבִילָה עִם הַכּוֹלֵל בְּגִימְטְרִיא 'הוּא אָדָם'. כְּלוּמַר, בְּטְבִילָה הָרֵאשׁוֹנָה הַעֲבִיר מִמֶּנּוּ זְהֵמַת עֹוֹנוֹ שֶׁהִיְתָה מִטְּמֵאֵת אוֹתוֹ, וְנַעֲשֶׂה אָדָם כְּנֹלֵד דְּמִי. וְאַחַר שֵׁיצֵא מִטְּבִילָה, יִתְלַבֵּשׁ כְּדָרְכוֹ, וְאִזּוֹ הוּא טְהוֹר וְקָדוֹשׁ מְסֻטָּרָא דְּמִסְאַבָּא דְּשָׂרְיָה עֲלֵיהָ קָדָם, וְכַשְׂזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, וְכַשְׂהַטְּבִילָה בָּא אֲזַי רוּחַ מְסֻטָּבָא נוֹפֵלֵת וּבּוֹרַחַת וּמִסְתַּתְרָא. וְכֵן עוֹלָה 'טְבִילָה' עִם הַחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת כְּמִנְיֵן 'טוּמְאָה', וְדִי:

[תמו] ויאמר אחר כך תפלה זו בשיח שפתותיו, שהם נשלמה פרים שפתותינו, ויהיו אז נכרתים כל הרוחא מסאבא, וכן עולה 'רוח מסאבא' בגימטריא 'שיח', וזהו סוד זמירות של תפלתנו, זמירות היו לי חקיקה' (תהלים קיט, נד). ויאמר: יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי, שתהא טבילה זו שטהרת את גופי עם שיח שפתותי והגיון לבי לפניך מקבלת

הַטְּהַרָה הַעֲקָרִית כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּתַקּוּנּוֹ בְּרַחֲמֵינוּ וּבְדַחֲלֵנוּ, אֲזַי כְּנֹלֵד דְּמִי, וְנַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ אֱלֹהִים

'זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ' (תהלים קיט-ז, נד): [השל"ה הקדוש - שער האותיות אות

ק' - קדושה תמו-תמו] אָבֵל לְעֵנִין תַּקּוּן שְׁבַת לְבַד, אִף כִּי יֵאמַר הַיּוֹדֵי הַנּוֹכַח, אֵינּוּ צְרִיךְ כִּי אִם שְׁלֹשׁ טְבִילוֹת, אַחַת יִטְבַּל לְהַעֲבִיר זְהֵמַת עֹוֹנוֹ וְהַשְׂאָרַת סְטָרָא אַחֲרָא הַשּׁוֹלְטַת בִּימֵי הַחַל, כִּי אָדָם אֵין שְׁמִילֵט מִמְצוֹדָתָם. הַשְּׁנִי הוּא הַכְּנָה לְקַבֵּל נִיצוּצֵי מְלָבוֹשׁ הַנְּשָׂמָה, וּבְטְבִילָה זֶה יִכּוֹן בְּשֵׁלֶשׁ שְׁמוֹת הַנּוֹכְרִים בְּכָלֵל וּבַפְּרָט, שְׁעוֹלִים כְּמִנְיֵן יב"ק - 'יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרִיאָנוּ' (תהלים כ, ט). וְזֶהוּ סוּד 'יַעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יב"ק, וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבֵרֵם אֶת הַנַּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת אֲשֶׁר לוֹ' (בראשית לב, כג-כד), כְּלוּמַר בְּטְבִילָה זֶה עִם הַכּוֹנֵה נְכוּנָה שְׁמִכּוֹן בְּשֵׁם יב"ק, הַשְּׁלִיט וְהַמְשִׁיל עֲלָיו הַקְּדוּשָׁה, וַיִּפְשְׁטוּ מִמֶּנּוּ בְּגָדֵי מְעִילֵי סְטָרָא אַחֲרָא בִּימֵי הַחַל, בְּרַב רַחֲמֵי הָאֵל, שְׁנִצְרַח חֲסֵד לְאַלְפִים' (שמות לד, ז), רְאִשֵׁי תְבוֹת נח"ל, וּבְזֶה מַעְבִּיר אֶת כָּל הַטְּמֵאוֹת מִסְטָרָא דְּמִסְאַבָּא אֲשֶׁר לוֹ.

— תהלים — זוהר תהלים —

עָשׂוּ, שָׁבָא בְּדֶרֶךְ לְחַנְקוֹ וְלִהְיֵיתוּ וְנִצּוּל, כֵּן תְּצִילֵנִי מִחֲנֹק. וְאִם נִתְחַיְבֵתִי לְפָנֶיךָ 'סְקִילָה', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁתְּצִילֵנִי כְּמוֹ שֶׁהֲצֵלְתָּ אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ ע"ה כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ד) 'עוֹד מַעַט וְסִקְלֵנִי', וְנִצּוּל. וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהֲצֵלְתָּ אֶת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל מֵאֲבָן שֶׁבִקַּשׁ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן לְהַפִּיל עֲלֵיהֶם וְנִצּוּלוֹ, כֵּן תְּצִילֵנִי בְּרַב רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֶסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים, אִם נִתְחַיְבֵתִי לְפָנֶיךָ סְקִילָה:

וְאֵל נָא תְּשִׁיבֵנִי רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ, כִּי נִשְׁעַנְתִּי בְּרַב רַחֲמֹנֹתֶיךָ, וְאִין אֶתָּה חֲפִץ בְּמִיתַתְּנִי שֶׁל רְשָׁעִים, כִּי אִם בְּשׁוֹב מִרְשָׁעוֹ וְחַיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נה, ז) 'עֲזֹב רָשָׁע דְּרָכוֹ וְאִישׁ אֲנִי מִחֲשַׁבְתִּיו וְיֵשֶׁב אֵל ה' וִירַחֲמֵהוּ וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ'. מִי שֶׁאֵהָב אֶת הָאָבוֹת יֵאָהֵב אֶת הַבְּנִים, מִי שֶׁבִרְךָ אֶת הָאָבוֹת יִבְרַךְ אֶת הַבְּנִים, מִי שֶׁגָּאֵל, מִי שֶׁדְּרַשׁ, מִי שֶׁהִדַּר, מִי שֶׁוֹעֵד, מִי שֶׁזָּכַר, מִי שֶׁחָנַן, מִי שֶׁטָּהַר, מִי שֶׁיִּשֶׁר, מִי שֶׁכִּבְּד, מִי שֶׁלְּמַד, מִי שֶׁמְלַט, מִי שֶׁנִּשְׂאָ, מִי שֶׁסָּמַךְ, מִי שֶׁעֲזָר, מִי שֶׁפָּדָה, מִי שֶׁצָּדַק, מִי שֶׁקָּדַשׁ, מִי שֶׁרַחֵם, מִי שֶׁשָּׁמַר, מִי שֶׁתָּמַךְ אֶת הָאָבוֹת, יִתְמַךְ אֶת הַבְּנִים, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה.

וְנִחַשְׁתָּ כְּאֵלֹו נִחְנַקְתִּי בְּטַבְעַת בֵּית הַמְּטַבְּחִים שֶׁבְּמִקְדָּשׁ, וּבִתְפִישַׁת יְדֵיהֶם שֶׁל הַכֹּהֲנִים בְּשָׁנֵי סִימָנִים שֶׁבְּצִוְאָר, לְפִיִּס ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְכֵאלֹו נִהְרַגְתִּי בְּמֵאֲכַלֶּת הַמִּיחַדָּת לְשַׁחֲיִטַת הָעוֹלָה, וְנִתְקַבַּל [דְּמִי] בְּכָלִי שָׂרַת בְּצַפּוֹן, וְנִרְצָה לְפָנֶיךָ, לְפִיִּס הַנְּאִוֹ שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְכֵאלֹו נִשְׁרַפְתִּי אֵיכָר אֵיכָר וְכָלִיל לְאִשִּׁים, לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶיךָ, לְפִיִּס ה' רֵאשׁוֹנָה. וְכֵאלֹו נַעֲשִׂיתִי אֶפֶר עַל מִזְבְּחֶךָ הַטְּהוֹר שֶׁהוּא שְׂרִירֵי הַקָּרְבָּן, וְעָבַר עָלַי דִּין סְקִילָה כְּמַצּוֹת תְּרוּמַת הַדָּשָׁן שֶׁהִיא גֹמֵר הַכִּפְּרָה, לְפִיִּס הַיּוֹדֹ שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְאֶתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁבְּזִכּוֹת חַנּוּנֶיךָ מִיִּשְׂאֵל וְעֲזוּרָיֶךָ שֶׁהִשְׁלַכּוּ לְכַבֶּשֶׁן הָאֵשׁ וְנִצּוּלוֹ, כֵּן תְּצִילֵנִי אִם נִתְחַיְבֵתִי 'שְׂרַפָּה' לְפָנֶיךָ כִּסָּא כְּבוֹדֶךָ. וְאִם נִתְחַיְבֵתִי לְפָנֶיךָ 'הֶרֶג', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁבְּזִכּוֹת יִצְחָק אָבִינוּ שֶׁנִּעַקְדָּ לְפָנֶיךָ כְּשֶׁה לְטַבַּח לְהֶרֶג וְנִצּוּל, כֵּן תְּצִילֵנִי מִהֲרִיגָה אִם נִתְחַיְבֵתִי לְפָנֶיךָ, כִּי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַתָּה. וְאִם נִתְחַיְבֵתִי לְפָנֶיךָ 'חֲנֹק', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁתְּצִילֵנִי בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב אָבִינוּ ע"ה, שֶׁהֲצֵלְתָּ אוֹתוֹ מִיַּד אֱלִיפַז בֶּן

נו חִלְקֵי יְהוָה אָמַרְתִּי לְשֹׁמֵר דְּבָרָיִךְ: נח חֲלִיתִי פְּנֵיךְ בְּכָל לֵב חֲנֻנִי
 בְּאִמְרָתֶךָ: נט חֲשַׁבְתִּי דְרָבִי וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֹתֶיךָ: ס חֲשַׁתִּי וְלֹא
 הִתְמַהֲמַהְתִּי לְשֹׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ: סא חֲבַלִּי רִשְׁעִים עֲוֹנֵי תוֹרָתֶךָ לֹא שָׁכַחְתִּי:
 סב חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךָ: סג חֵבֵר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר
 יִרְאוּךָ וְלִשְׁמַרֵי פִקּוּדֶיךָ: סד חֲסִדֶךָ יְהוָה מְלֵאכָה הָאָרֶץ חֲקוּךָ לְמִדְנֵי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לכרס העליון

חלקי (קיט-ח, נז): [שימוש תהלים לפרק קיט-ח] לכרס העליון אמור ז"פ על יין ושתי.

— זוהר תהלים —

אבא הִיָּה בֵּא מְטַבְרִיָּה לְבֵית טְרוּנֵיָא
 שְׁלַחֲמִיר, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּנוֹ הִיָּה עִמּוֹ. נִפְגְּשׁוּ
 בְּכַפֵּר טְרָשָׁא. כְּשָׂרְצוּ לְשָׁכֵב, אָמַר רַבִּי
 אבא לְבַעַל הַבַּיִת: יֵשׁ כָּאן תְּרַנְגוּל? אָמַר
 לוֹ בַעַל הַבַּיִת: לְמָה? אָמַר לוֹ: מִשׁוּם
 שְׂאֲנֵי קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. אָמַר לוֹ:
 לֹא צָרִיךְ, שְׁהָרִי סִימָן יֵשׁ לִי בַּבַּיִת -
 שְׁהַמְשַׁקֵּל הַזֶּה שְׁלַפְנֵי מִטְתִּי, אֲנִי מְמַלֵּא
 אוֹתוֹ בְּמִים, וּמְטַפֵּטֵף טַפָּה טַפָּה. וּבְחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ מִתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים,
 וּמִתְגַּלְגֵּל הַגְּלִגֵּל [הדבוק] הַזֶּה וְנוֹהֵם,
 וְנִשְׁמָע קוֹלוֹ בְּכָל הַבַּיִת. וְאִזּוֹ הוּא חֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. וְזָקֵן אֶחָד הָיָה לִי שֶׁהָיָה קָם
 בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וּמִשׁוּם
 כֵּךְ עָשָׂה אֶת זֶה. אָמַר רַבִּי אבא: בְּרוּךְ
 הַרְחֵמָן שֶׁשְׁלַחֲנֵי לְכָאן. בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה
 נִהַם אוֹתוֹ הַגְּלִגֵּל [הדבוק]. קָמוּ רַבִּי אבא
 וְרַבִּי יַעֲקֹב, וְשָׁמְעוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁהָיָה
 יוֹשֵׁב בְּיַרְכְּתֵי הַבַּיִת וְשָׁנֵי בְּנָיו עִמּוֹ, וְהָיָה
 אוֹמֵר, כְּתוּב (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם
 לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךָ. מָה רָאָה
 דָּוִד שֶׁהוּא אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בְּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה? אֲלֵא חֲצוֹת לַיְלָה - וְדַאי לְקַדּוֹשׁ

דָּוִד הַמְּלֹךְ חֵי לְעוֹלָמִים - וְאַפְלוּ בִּימֵי מְלֹךְ
 הַמְּשִׁיחַ הוּא מְלֹךְ

חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' (קיט, סב):

[זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב:)] בֵּא רֵאֵה
 שְׁדוּד הַמְּלֹךְ הִיָּה קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, שְׂאֵם
 תֹּאמַר שְׁהָיָה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ וְהָיָה
 אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחְתוּ - לֹא, אֲלֵא כְּמוֹ
 שְׁכָתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת
 לָךְ. אֲקוּם וְדַאי בְּעִמְדָה לְהַתְעַסֵּק בְּשִׁירוֹת
 וְתִשְׁבַּחְתוּ שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשׁוּם כֵּךְ דָּוִד
 הַמְּלֹךְ חֵי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ בִּימֵי מְלֹךְ
 הַמְּשִׁיחַ הוּא מְלֹךְ. שְׁהָרִי שְׁנִינּוּ, מְלֹךְ
 הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים הוּא - דָּוִד שָׁמוּ, וְאִם
 מִן הַמַּתִּים הוּא - דָּוִד שָׁמוּ. וְהוּא הִיָּה
 מְתַעוֹרֵר בְּבִקְרַם בְּטָרָם יבא, שְׁכָתוּב (שם נז)
 עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכַנּוּר אַעִירָה שְׁחַר.

כַּעַת רֵאִיתִי שְׂאֵפְלוּ יְלָדִים בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן זְכוֹ לְחֻכְמָה עֲלִינָה. אֲשַׁרִּיךְ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן! אוֹי לְדוֹר שְׂאֵתָה תִּסְתַּלַּק כּוֹמְנוּ

חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' (קיט, סב):

[זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב:)] רַבִּי

זוהר תהלים

וְקָם וְאָמַר שִׁירָה. בָּא רַבִּי אַבְבָּא וּנְשָׁקוּ.
אָמַר לוֹ, וַדַּאי כִּף בְּרוּךְ הִרְחַמְנוּ
שְׁשָׁלְחֵנִי לְכָאן.

אֶפְלוּ יְלָדִים בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן זְכוֹ
לְחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן!

בא ראה, הלילה הוא דין בכל מקום, והרי
הקמנו את הדברים, וכך הוא ודאי,
והרי הערתי לפני רבי שמעון. אמר אותו
הילד בנו של אותו האיש, אם כן, למה
כתוב חצות לילה? אמר לו, הרי נאמר
שבחצות הלילה מתעוררת מלכות
השמים. אמר, אני שמעתי דבר. אמר לו
רבי אבא, אמר בני טוב, שהרי דבר פיו
יהיה קול המאור. אמר, אני שמעתי, שהרי
הלילה הוא דין המלכות, ובכל מקום הוא
דין. וזה שאמר חצות, משום שיונקת
בשני גונים [חצות] - בדין וחסד. וודאי
שהמחצית הראשונה היא דין, שהרי
במחצית האחרת היא מאירה פניה בצד
החסד, ועל כן חצות לילה כתוב ודאי. קם
רבי אבא ושם ידו בראשו וברך אותו.
אמר, ודאי חשבת שאין נמצאת חכמה,
רק באותם הצדיקים שזכו בה. כעת ראיתי
שאפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו
לחכמה עליונה. אשריך רבי שמעון! אוי
לדור שאתה תסתלק ממנו! ישבו עד הבקר
והתעסקו בתורה.

בְּרוּךְ הוּא אָמַר כִּף. וְכִי כִף נִקְרָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא? כֵּן, שֶׁהָרִי חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא וְסִיעָתוֹ, וְאֵז הָיָה
הַשְּׁעָה שְׁנַכְנֵס לְגַן הָעֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם
הַצְּדִיקִים.

אמר רבי אבא לרבי יעקב, ודאי נשתתף
עם השכינה ונתחבר יחד. קרבו
וישבו עמו. אמרו לו, אמר דבר פיו,
שיפה אמרת, מנין לך זה? אמר להם,
דבר זה למדתי מסבי. ועוד היה אומר,
שש'ש [שתחלת] השעות הראשונות של
הלילה, כל הדינים שלמטה מתעוררים
והולכים ומשוטטים בעולם. ובחצות
הלילה ממש הקדוש ברוך הוא מתעורר
בגן עדן, והדינים שלמטה אין נמצאים.
וכל המנהגים שלמעלה בלילה, אין
נמצאים אלא בחצות הלילה ממש. מנין
לנו? מאברהם, שכתוב (בראשית יד) ויחלק
עליהם לילה. במצרים - (שמות יב) ויהי
בחצי הלילה. ובמקומות רבים בתורה כן
נמצא. ודוד היה יודע. [ומה] ומנין היה
יודע? אלא כן אמר הזקן, שמלכותו
תלויה בזה [הלילה], ועל זה עומד בשעה
הזו ואומר שירה, ולכן קרא לקדוש-
ברוך-הוא חצות לילה [ממש] אקום
להודות לך וגו', שהרי כל הדינים
תלויים מכאן, ודיני המלכות נמצאים
מכאן. ובאותה השעה נקשר דוד בה,

סח טוב עשית עם עבדך והזאתה כדברך: סו טוב טעם ודעת למדני כי במצותך האמנתי: סז טרם אענה אני שנג ועתה אמרתך שמרתי: סח טוב אתה ומטיב למדני חקוד: סט מפלו עלי שקר ודים אני בכל לב אצר פקודיך: ע טפש בחלב לבם אני תורתך שעשעתי: עא טוב לי כי ענית למען אלמד חקוד: עב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף:

== שימוש תהלים ==

לחשישת כוליא שמאלית וימנית

טוב עשיתי (קיט-ט, סה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ט] לחשישת כוליא שמאלית והימנית אמור עליו ז"פ.

== זוהר תהלים ==

תפדה ושביה בצדקה. ובוא וראה מה בין אותן המתיגעים בתורה לנביאי האמת, אלו המתיגעים בתורה חשובים מהנביאים בכל זמן, מה הטעם, לפי שלומדי התורה עומדים במדרגה עליונה יותר מנביאים, אלו המתיגעים בתורה עומדים למעלה בהמקום שנקרא תורה קמיט שהוא היסוד של כל האמונה, והנביאים עומדים למטה בהמקום שנקרא נצח והוד, וע"כ אלו המתיגעים בתורה חשובים מהנביאים ועליונים מהם יותר, שאלה עומדים למעלה ואלו עומדים למטה, ואותן שאומרים דברים ברוח הקודש עומדים למטה מכלם, וע"כ זכאים הם המתיגעים בתורה שהם במדרגה עליונה יותר על כלם, מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי התורה טובה מהכל והיא הקשר של כל האמונה, וע"כ כתוב (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום, וכתוב שלום רב לאוהבי

מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות שהרי התורה טובה מהכל והיא הקשר של כל האמונה
טוב לי תורת פיך וגו' (קיט, עב): [זוהר ח"ג (דף 17) זוהר תורה] טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. פתח רבי אלעזר ואמר (ישעי' נא) ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתוך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, למדנו כל מי שמתגעע בדברי תורה ושפתותיו מרחשות תורה, הקב"ה מחפה עליו והשכינה תפרוס עליו כנפיה, זש"כ ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתוך, ולא עוד אלא שהוא מקיים העולם, והקב"ה משמח עמו כאילו ביום הזה נטע שמים ויסד הארץ, זש"כ לנטוע שמים וליסוד ארץ, ולאמר לציון עמי אתה מכאן למדנו שישראל נקראים בשם של ציון, שכתוב ולאמר לציון עמי אתה, ויש לראות שכנס"ת ישראל נקראת בשם של ציון, שכתוב (שם א) ציון במשפט

זוהר תהלים

תורתך ואין למו מכשול, (ג-לה.) ובוא וראה כל אותן המתיגעים בתורה נדבקים בו בהקב"ה ונתעטרים בכתר התורה, ונאהבים למעלה ולמטה, והקב"ה משויט להם ימינו, כל שכן אותן המתיגעים בתורה גם בלילה, וזה נתבאר שהם משתתפים עם השכינה ומחוברים יחד, וכאשר בא הבקר מעטרם הקב"ה בחוט אחד של חסד שיהיו ניכרים בין העליונים והתחתונים, וכל אותן ככבי בקר בשעה שכנסת ישראל וכל אותן העמלים בתורה באים להראות לפני המלך, כלם מזמרים יחד, זש"כ (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים, מה ויריעו, כמש"כ (ישעי' כד) רועה התרועעה הארץ, שאותן הדינים בטלים ונשברים כלם מלפני הבקר כאשר נתעורר הבקר בעולם כי כמש"כ וישכם אברהם בבקר, וע"כ ויריעו כל בני אלהים.

זיו הזוהר

קנ. פי' שבבקר נתעורר מדת החסד שהיא מדתו של אברהם אבינו:

עג יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי הִבִּינִי וְאַלְמֶדָה מְצֹתְיָךְ: עה יִרְאֶיךָ יִרְאוּנִי וַיִּשְׁמְחוּ בִּי לְדַבְרֶךָ יַחֲלֵתִי: עה יִדְעֵתִי יִחְוֶהוּ ^{עג} כִּי צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ וְאַמוּנָה עֲנִיתָנִי: עו יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנִי פְּאַמְרֹתֶךָ לְעִבְרֶךָ: עו יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאַתִּיחָה בִּי תוֹרַתְךָ שְׁעֵשְׂעֵי: עה יִבְשׂוּ זְרִים בִּי שֶׁקֶר עֲוֹתוֹנִי אֲנִי אֲשִׁיחַ בְּפִקְוֶיךָ: עט יִשׁוּבוּ לִי יִרְאֶיךָ (וידעו) וַיִּדְעֵי עֲדֹתֶיךָ: פ יְהִי לִבִּי תָמוּם בְּחֻקֶיךָ לְמַעַן לֹא אִבּוֹשׁ:

===== שִׁמוּשׁ תֵּהִלִּים =====

לחשדא

יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי (קיט-י, עג): [שימוש תהלים לפרק קיט-י] לחשדא, התפלל אותו אחר תפלתך בשחרית.

===== זוהר תהלים =====

יְדִי אָדָם לְמַעַלָּה לְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי וְגו' (קיט, עג): [זוהר ח"ב (דף 97 עט): זוהר תורה] יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי הִבִּינִי וְאַלְמֶדָה מְצֹתְיָךְ. אמר רבי שמעון כתוב (יחזקאל א) וידי אדם מתחת כנפיהם, הרי ביארנו שכל ידי אדם היינו שרפים ואופנים וחיות הקודש, כלם עם כנפים וידים תחת כנפיהם לקבל התפלות ולקבל בעלי תשובה, ידי אדם היינו מקומות ובתים לקבל התפלות

ובקשות של האנשים, לפתוח פתחים לקבל אותן, לייחד ולקשר קשרים ולעשות רצונם, ואלו המקומות והבתים שנקראים ידי אדם העומדים לעזור לאנשים אלה הם שמות הקדושים השולטים בכל מדרגה ומדרגה קטנה ועל ידיהם נכנסין התפלות והבקשות של האנשים בכל השערים העליונים, ובכח זה שולטים התחתונים למעלה, וזהו הסוד ידך עשוני ויכונוני, אלו הם שמות הקדושים.

זו הזוהר

קנא. כל ספירה וספירה יש לה שמות קדושים מיוחדים, כמובא בספר הקדוש שערי אורה:

פא כְּלֶתֶה לְתַשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לְדַבְרְךָ יְהִלְתִּי: פב כָּלוּ עֵינַי לְאַמְרֹתֶיךָ לֵאמֹר
 מָתִי הִנְחַמְנִי: פג כִּי הָיִיתִי כְּנֶאֱדָר בְּקִימֹר חֶקְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: פד כִּפְּמָה יָמִי
 עָבַדְךָ מָתִי תַעֲשֶׂה כְּרַדְפֵי מִשְׁפָּט: פה כָּרוּ לִי יָדַיִם שִׁיחֹת אֲשֶׁר לֹא
 כְּתוּרְתֶיךָ: פו כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוֹנָה שֶׁכֶּךָ רָדַפְנִי עֲזַרְנִי: פז כִּמְעַט כָּלוּנִי בְּאֶרֶץ
 וְאֲנִי לֹא עֲזַבְתִּי בְּקִנְיֹתֶיךָ: פח בְּחֶסֶדְךָ חִינִי וְאַשְׁמְרָה עֲדוֹת פִּיד:

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לנפוח אף ימינו

כלתה (ק"ט-כ, פא): [שימוש תהלים לפרק ק"ט-כ] לנפוח האף הימני לחוש עליו 'י פעמים.

===== זוהר תהלים =====

יתוקנו טר"ף שהם הרפ"ח עה"כ כנ"ל. וזוכה לזה על ידי שמירת התורה הקדושה ושבת קודש, לכן הר"ת והס"ת של מ'טר"ף בני' עילית לחשבון הפ' פשוטה ת"ת גימ' כת"ר שב"ת, ועל ידי זה נתייחדו היחודים הק' הוי"ה אהי"ה אדנ"י העולים יב"ק, המרומו בר"ת מ'טר"ף בני' עילית שהוא מב"ע גימ' יב"ק, וזה שפירש רש"י לפיכך כרע רבץ בימי שלמה איש תחת גפנו, כי האותיות שתחת גפ"ן ר"ל הקודמות מגפ"ן הם גם כן מב"ע גימ' יב"ק וכנ"ל:

אסרי לגפן עירה (מט, יא). אפשר לומר על דרך שפרשנו (ליקוטים ד"ה המשנה הבונה) מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט, פד) כמה ימי עבדך, ר"ל ימי העבדות שלי הוא כמ"ה גימ' ס"ה כמנין אדנ"י, שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא לצורכו. וזה מרומו כאן דר"ת אסרי לגפן עירה הוא ק"א, מרמו על התורה הקדושה, שצריך לשנות פרקו ק"א פעמים כידוע מדברי חז"ל (חגיגה ט ע"ב), והלימוד יהיה רק לשמ"ה, לש"ם ה',

כמה ימי עבדך - שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא לצורכו

כמה ימי עבדך וגו' (ק"ט-כ, פד): [צמח צדיק פ' ויחי] גי'ר ארי"ה יהוד"ה (מט, ט). ר"ת וס"ת גימ' דר"ך, כמנין ב' פעמים יב"ק שהוא הוי"ה אהי"ה אדנ"י, לרמוז על אתערותא מתתא לעילא מיין נוקבין, ומעילא לתתא מיין דוכרין. ונרמוז זה אצל יהודה הרומז למלכות (זוה"ק ב, קד.), כי מדת המלכות היא המעוררת מיין נוקבין ליחוד אהי"ה הוי"ה, שהוא חכמה בינה, כידוע בספרי חכמי האמת (שער מאמרי רשב"י, ט ספרא דצניעתא פ"א). - מטרף בני עילית (מט, ט).

פירש רש"י בהריגת תמר שהודה צדקה ממנו (לח, כו) לפיכך כרע רבץ בימי שלמה איש תחת גפנו (מלכים א ה, ה) עיי"ש. יש לומר שרש"י ז"ל כיון בזה ענין גדול, כי על ידי שיהודה הודה צדקה ממנו, נולד מתמר מקור נפתח למלכות בית דוד, שממנו נולד משיח שיהיה תיקון הרפ"ח ניצוצין הידועים (עי' ליקו"ת בראשית ד"ה יש להקשות), ועה"כ הם טר"ף. וזה מטרף בני עילית, שנתעלה מחמת שעל ידי הודאתו

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

לאוקמא שכינתא מעפרא, ולכן הס"ת של
 אסר'י לגפ'ן עיר'ה גימ' ס"ה כמנין אדנ"י,
 שיהיה רק לאוקמא שכינתא מעפרא, על
 דרך מה שאמרו חז"ל (יבמות יג ע"ב) כל
 מקום שצריך למ"ד בתחילתה הטיל לה
 ה' בסופה, שהלימוד בתחלה יהיה רק
 לשם ה' אחרונה כנ"ל, ועל ידי זה זוכה
 להעלות מדת המלכות עד מוחין עילאין,
 הנרמזין בולשרק'ה בני' אתונ'ו שהס"ת
 גימ' אהי"ה רומז לבינה (זוה"ק ג, קח ע"ב),
 ור"ת של בני' א'תונ'ו א"ב, רומז לחכמה
 עילאה הנקרא אבא (שם, רצ.).

פַּט לְעוֹלָם יְהוָה וְהוֹדָהּ בְּדָבָרְךָ נֹצֵב בְּשָׁמוּם: צ לְדָר וְדָר אַמּוֹנָתְךָ בּוֹנֶנֶת אֶרֶץ
וּתְעַמֵּד: צא לְמִשְׁפְּטֶיךָ עֲמְדוּ חַיִּים בְּכָל עֲבָדֶיךָ: צב לִילֵי תוֹרָתְךָ שְׁעִשְׁעִי אֵיז
אֲבֹרְתִי בְּעַנְיִי: צג לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁבַּח בְּקִנְיֶיךָ בִּי בָּם חַיִּיתָנִי: צד לָךְ אָנֹכִי הוֹשִׁיעֵנִי
בִּי בְּקִנְיֶיךָ דָּרְשָׁתִי: צה לִי קוֹנֵי רַשָּׁעִים לְאַפְרָנִי עֲדָתֶיךָ אֶתְבּוֹנֵן: צו לְכֹל תְּכַלֵּה
רְאִיתִי קִץ רַחֲבָה מִצְוֹתֶיךָ מְאֹד:

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לדינא

לעולם ה' (קיט-ל, פט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ל] לדינא, התפלל אחר תפלתך במנחה ואת זכי
בדין.

===== זוהר תהלים =====

הַמְצִינָה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה קְעִידָה וְרוֹדֶפֶת אַחֲרָיו לְמַעֲלָה
 דְּעוֹרָם לֹא אֶשְׁבַּח בְּקִנְיֶיךָ וְגו' (קיט, צ):
 [זוהר ח"ג דף קיח.) זוהר תורה] לְעוֹלָם
 לֹא אֶשְׁבַּח בְּקִנְיֶיךָ כִּי בָּם חַיִּיתָנִי. אִמְרַי רַבִּי
 אֶלְעִזֵּר בּוֹא וְרֵאאֵה מִצּוֹת הַתּוֹרָה עֲלִיוֹנוֹת
 הֵן לְמַעֲלָה, אִם בְּאָדָם וְעֵשָׂה מִצּוֹה
 אַחַת, מִצּוֹה זוֹ עוֹמְדָת לְפָנַי הַקְּב"ה
 וּמִתְעַטְרַת לְפָנָיו, וְאוֹמַרְת פְּלוֹנִי עֵשָׂה
 אוֹתִי וּמִן פְּלוֹנִי אֲנִי, לְפִי שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
 עֲשִׂיהָ כְּזוֹ לְמַעֲלָה, כַּדְּמִיוֹן שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
 עֲשִׂיית הַמִּצּוֹה לְמַטָּה כְּמוֹ כֵּן נִתְעוֹרֵר
 לְמַעֲלָה, וְעוֹשֶׂה בְּזֵה שְׁלוֹם לְמַעֲלָה
 וּלְמַטָּה, כַּמִּשְׁכָּח (יִשְׁעִי"כ) אוֹ יַחְזִיק בְּמַעוֹזֵי
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִּי, יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם לִי לְמַעֲלָה, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי לְמַטָּה,
 אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל אָדָם זֶה שֶׁעוֹשֶׂה מִצּוֹת
 הַתּוֹרָה.

כו לחודש

מַה אֶהְבֵּתִי תוֹרָתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי: צח מֵאִיבֵי תַחְבֹּמֵי מִצְוֹתֶיךָ בִּי
 לְעוֹלָם הִיא לִי: צט מִכָּל מְלַמְדֵי הַשָּׂבִילָתִי בִּי עֲדוֹתֶיךָ שִׁיחַח לִי: ק מִזְכָּרֵי
 אֲתָבוֹנָן בִּי מִפְּקוּדֶיךָ נִצְרָתִי: קא מִכָּל אֲרַח רָע כָּלֵאתִי רַגְלִי לִמְעַן אֲשַׁמֵּר דְּבָרֶיךָ:
 קב מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִי בִּי אֲתָה הוֹרַתֵּנִי: קג מַה נִּמְלֶצֶנִי לְחַבֵּי אִמְרֹתֶיךָ מִדְּבַשׁ
 לִפִּי: קד מִפְּקוּדֶיךָ אֲתָבוֹנָן עַל בֵּן שָׂנְאָתִי כָּל אֲרַח שֶׁקָּר:

—== שימוש תהלים —==

לחשישת יד ימנית

מה אהבתי (קיט-מ, צז): [שימוש תהלים לפרק קיט-מ] לחשישת יד ימין לחוש עליו ז' זמנים בג' ימים.

—== זוהר תהלים —==

שהאיר הבקר, והוא היה מעורר השחר כמו שכתוב עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר, וכאשר בא היום אמר מקרא זה מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי, איך יכול להיות כל היום היא שיחתי, אלא מכאן למדנו שכל מי שמתגע בתורה להשלים הדין על אמתתו, הרי זה כאילו קיים כל התורה, לפיכך כל היום היא שיחתי, בוא וראה ביום התיגע בתורה להשלים משפטי אמת, ובלילה היה עוסק בשירות ותשבחות עד שהאיר היום, מה הטעם שכל היום עסק בהשלמת משפטים, בשביל להכליל השמאל בהימין^{קכ} ובלילה בשביל להכליל מדרגת הלילה במדת היום.

איך יכול להיות כל היום היא שיחתי אלא מכאן למדנו שכל מי שמתגע בתורה להשלים הדין על אמתתו הרי זה כאילו קיים כל התורה

מַה אֶהְבֵּתִי תוֹרָתְךָ וְגו' (קיש, צז): [זוהר ח"ב (דף כז.) זוהר תורה] מַה אֶהְבֵּתִי תוֹרָתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי. רבי יהודה פתח ואמר מה אהבתי תורתך וגו', וכתוב חצות לילה אקום להודות לך וגו', בוא וראה הלא דוד היה מלך ישראל והיה צריך לשפוט העם ולהנהיג לישראל כרועה עדרו ינהל שלא יסורו מן דרך האמת, והרי בלילה כתוב חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך, והוא היה עוסק בתורה ובתשבחות של הקב"ה עד

זו זוהר

וזמרה בשמחה היינו בחי' חסד ורחמים, וע"י התכללות הזאת נעשה המתקת הדין:

קנב. משפט של דין היינו בחינת שמאל, והיום הוא בחי' ימין, ולילה היינו בחינת דין, שירה

קה נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי: קו נשבעתי ואקנמה לשמר משפטי צדקך:
 קו נענית עד מאד יהוה חני כדברך: קח נדבות פי רצה נא יהוה
 ומשפטיך למדני: קט נפשי בבפי תמיד ותורתך לא שכחתי: קן נתנו
 רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי: קיא נחלתי עדותיך לעולם פי ששון לפי
 המה: קיב נטיתי לפי לעשות חקך לעולם עקב:

❦ — ❦ שימוש תהלים ❦ — ❦

לצאת לדרך

נר לרגלי (קיט-ג, קה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ג] התפלל בעת שתצא לדרך ותנצל מכל צרה.

❦ — ❦ זוהר תהלים ❦ — ❦

לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה
נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי (קיט-ג, קה):
 [אמרי אמת תוספת מאמרים בסוף בראשית]
 (ליל ב') איתא בגמרא הרגיל בנר הויין ליה
 בנים תלמידי חכמים וברש"י דכתיב כי נר
 מצוה ותורה אור, בחנוכה יכולים להגיע
 לאור התורה כי היונים רצו להשכיחם
 תורתך ואחר כך נעשה ההיפך מזה, איש
 ישראל צריך לקשר עצמו לתורה שזה
 יהיה אצלו הרגילות, אאז"ל אמר בשם
 אאזז"ל דהרגיל בנר היינו שהולך מכל
 הרגילות וממשיך ומדבק הכל לתורה וזהו
 דכתיב נר לרגלי דברך, בברכת התורה
 מתפללים ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי
 צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך
 לשמה כי זה הוא כח התורה שעושה
 פירות ופירי פירות ונעשה מהכל תורה,
 כתיב חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל
 עדותיך ואיתא בכל יום ויום הייתי מחשב
 ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית
 אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי
 כנסיות ולבתי מדרשות, היינו שהכניס כח
 התורה לכל המקומות שיהיו רק על פי

התורה והיה עושה מכל המעשים תורה,
 כל העולם לא נברא אלא בכח התורה
 ולכן צריכים לעשות מכל המעשים תורה,
 איתא ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת
 ת"ח מבניהן וכו' שאין מברכין בתורה
 תחלה וכו' דכתיב על עזבם את תורתי וגו'
 ולא הלכו בה, הכוונה כי צריך לדבק כל
 המחשבות שיהיו רק מכח התורה ומהאי
 טעמא מברכין ברכת התורה בתחלת היום
 ואין מברכין שוב בכל שעה שלומדים כי
 אין להפסיק אפילו רגע אחד בלי תורה
 והיינו שאין מברכין בתורה תחלה דייקא
 שלא היו דבקים בתורה כל היום, היונים
 רצו להרע עוד יותר שהיה להם משהו
 חלק ושייכות לתורה כי התורה נכתבת
 יונית דכתיב יפת אלקים ליפת וישכון
 באהלי שם, ועל ידי זה היה להם שליטה
 ורצו לערב אור התורה בחכמות חיצוניות
 ורצו לעשות מהתורה חכמה חיצונית וזהו
 שאיתא שאמר המלך לחכמים כתבו לי
 את התורה בלשון יונית, אולם איתא
 למשמאילים בה סמא דמותא שעבורם
 התורה היא עוד סם המות, וכשנצחום

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

נר של חנוכה שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כי נר חנוכה מרמז לת"ח דהרגיל בנר הוייך ליה בנים ת"ח ות"ח צריך שמירה ביותר כדאיתא ובתלמידי חכמים יותר מכולם, כתיב אני חכמה שכנתי ערמה ואיתא כיון שנכנסה חכמה באדם נכנסה עמו ערמומית ולכן ובתלמידי חכמים יותר מכולם, והעצה לזה לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה.

ישראל נעשה הדבר אצלם להיפך שיש להם כח לעשות אפילו מחיצוניות תורה ובכל מקום שיש יותר הסתר יכולים הם לברר שיש שם כח התורה, אאז"ל אמר על מימרא דר' תנחום מאי דכתיב והבור רק אין בו מים וכו' מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו שהפירוש הוא שאם אין מים שהם תורה אז נעשה נחשים ועקרבים, וזה הסמיכות למימרא הקודמת דר' תנחום

קִיט סַעֲפִים שְׁנֵאתִי וְתוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: קִיד סְתָרִי וּמַגְנִי אֶתָּה לְדַבְרְךָ יַחֲלֵתִי:
 קטו סוֹרוּ מִמְּנֵי מְרַעִים וְאַצְרָה מִצֹּת אֱלֹהֵי ^{תַּחַת בְּעַל הַיְּבוֹתִים}: קטז סִמְכֵנִי כְּאִמְרַתְךָ וְאַחִיחַ
 וְאֵל תְּבִישְׁנִי מִשִּׁבְרֵי: קיז סַעֲרֵנִי וְאַיִשְׁעָה וְאַיִשְׁעָה בְּחֶקֶךָ תָּמִיד: קיח סְלִית פֶּל
 שׁוֹנִים מִחֶקֶךָ פִּי שֶׁקֶר תִּרְמִיתֶם: קיט סָגִים הַשֶּׁפֶת כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ לָכֵן אֶהְבֵּתִי
 עֲדַתְךָ: קכ סָמַר מִפְּחָדְךָ בְּשָׂרֵי וּמִמְשַׁפְּטֵיךָ יִרְאֵתִי:

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים — ❦ —

לבקש צרכך

סעפים (קיט-ס, קיג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ס] בעת שיש לך כלום בקשה התפלל זה ואחר בקש.

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

אינם עושין אלא מיראה. אני איני כן, אלא מאהבה של תורה אני עושה אותה. וכן הוא אומר, מה אהבתי וגו'. ובשביל שאהבתי אותה אל תניחני, אלא, סתרי ומגני אתה. דבר אחר סתרי ומגני אתה וגו'. לאיזה דבר, שאמרת לאברהם, (בראשית טו, א) אל תירא אברם אנכי מגן לך וגו'. וכן הוא אומר (שמואל-ב כב, לו) ותתן לי מגן ישעך. ולא לעצמי, אלא לכל מי שבוטח בך. וכן הוא אומר, (שם, לא) מגן הוא לכל החוסים בו. לכך נאמר, סתרי ומגני אתה וגו'. סורו ממני מרעים וגו'. זה דואג ואחיתופל, שהיה אומר להם, מה אתם דוחפים לי הניחו לי שעה אחת שאשב ואעסוק בתורה. וכן הוא אומר לשאול, (שמואל-א כו, יט) ועתה ישמע נא אדוני את דברי עבדך וגו' כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. וכי אלהים אחרים היא עובד, אלא אמר דוד, בשביל שרדפוני ואיני עוסק בתורה כאלו אלהים אחרים אני עובד. לכך נאמר, סורו ממני מרעים וגו'. סמכני כאמרתך וגו'. באיזו אמירה,

עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים **סעפים שנאתי** (קיט-ס, קיג): [מדרש תהלים] סעפים שנאתי. אמר שלמה (משלי ח, יג) יראת ה' שנאת רע. כך הקב"ה שונא למי שהוא שונא דרך החיים והולך דרך הרע. א"ל דוד, כל מה שאתה שונא אני שונא. לכך נאמר, סעפים וגו'. ומהו סעפים, כל מי שפורש מדרכיו של הקב"ה. וכן הוא אומר, (יחזקאל לא, ו) בסעפותיו קננו כל עוף השמים. רוצה לומר, סעפים. וכן אליהו אמר, (מלכים א יח, כא) עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים. אמר, לא תאחזו החבל בשתי ראשים, בחרו לכם היום למי תעבדון וגו'. סעפים שנאתי, אלו הם בני אדם שמחשבתו יראת אלהים מתוך ייסוריהן ולא מאהבה, וגם מי שפורש מדרכי האלהים והולך בדרכי בני אדם. אמר דוד, לא עשיתי אני אותם לא באונס ולא ביראה אלא באהבה, שנאמר, ותורתך אהבתי. שנאתי מה שנאת, אהבתי מה שאהבת. בשר ודם פורש כתב גזרתו והכל עושין אותם, אף על פי שעושין אותם

זוהר תהלים

אותה, וחלפת אותו. בא אחיתופל מעלה פנים ולמד את התורה ולא קיימה, וחלפת אותו. למה היו דומין דואג ואחיתופל, לבית מלא תבן לאחר ימים פנה בעל הבית וטחו בטיט, אף על פי שטחו בטיט חורין מלאים תבן, נפל הטיט התחיל התבן יוצא מן החורין. כך היו גם אלו, באו ולמדו כל דקדוקי תורה ולבבם מלא הוללות. לכך נאמר, סלית כל שוגים מחקיך. כי שקר תרמיתם. מהו כי שקר תרמיתם, כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמיות למדוה. לכך נאמר, כי שקר תרמיתם. סיגים השבת כל רשעי ארץ. מהו, סיגים השבת. האשכול הזה, כל זמן שיש בו ענבים הוא נתון ביד אדם. אכל הענבים עושה סוגים, והנשאר משליכו לארץ. כך אלו. הכל סג יחדו נאלחו. לכך נאמר, סיגים השבת וגו'. סמר מפחדך בשרי. מפחד של גיהנם. וכן הוא אומר, (ישעיה לג, יד) פחדו בציון חטאים. אמר לו הקב"ה, פחדת, אשריך. שנאמר (משלי כח, יד) אשרי אדם מפחד תמיד:

כשם שאמרת, (תהלים קמה, יד) סומך ה' לכל הנופלים. וכן הוא אומר, (שם לו, כד) כי יפול לא יטל כי ה' סומך ידו. אמרתי שאתה סומך, סמכני כאמרתך וגו'. שברתי שאעשה את התורה תן לי חיים ואני עושה את התורה ואיני מתבייש. סעדני ואושעה וגו'. כך אמר דוד, יסעדני שיהא בי כח לעמוד בייסורין שאתה מביא עלי, בשביל שתושיעני. הלכתי לשנות פרק א' ולא היה בי כח, סעדני. אם אבוא לידי מצוה ולא הייתי יכול לעשותה, סעדני ואושעה. וכן הוא אומר, (תהלים יח, לו) וימינך תסעדני. מכאן אתה למד, שאין הקב"ה מושיע לישראל אלא על שעוסקים בתורה. לכך נאמר, סעדני ואושעה.

כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמיות למדוה. לכך נאמר, כי שקר תרמיתם.

סלית כל שוגים מחקיך וגו' (ק"ט-ס, ק"ח) מהו סלית כל שוגים, החוטאים, בא דואג ולמד את התורה ולא עשה

קבא עשיתי משפט וצדק בל תניחני לעשקני: קבב ערב עבדך למוזב אל יעשקני
 זרים: קבג עיני פלו לישועתך ולאמרת צדקך: קבד עשה עם עבדך בחסדך
 וחןך למדני: קבה עבדך אני הבינני וארעה ערותיך: קבו עת לעשות ליהוה
 תפירו תורתך: קבו על בן אהבתי מצותיך מזהב ומפז: קבח על בן כל
 פקודי כל ישראלי כל ארח שקר שנאתי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת יד שמאלי

עשיתי (קיט-ע, קכא): [שימוש תהלים לפרק קיט-ע] לחשישת יד שמאל, לחוש עליו ז' זמנין בג' ימים.

— זוהר תהלים —

בכל זמן שהתורה מתקיימת בעולם ובני
 אדם משתדלים בה, כפיכול הקדוש ברוך
 הוא שמח במעשי ידיו ושמח בכל
 העולמות

מי שמשתדל בתורה כאלו עשה ותקן את
 העת הזאת לחבר אותה עם הקדוש ברוך
 הוא

עת לעשות לה' וגו' (קיט-ע, קכו): [זוהר פ'

וירא (דף קטז:)] רבי יהודה פתח ואמר,
 (תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך.
 מה זה עת לעשות לה'? אלא הרי פרשוק,
 אבל עת - זו כנסת ישראל שנקראת עת,
 כמו שנאמר (ויקרא טז) ואל יבא בכל עת אל
 הקדש. מה זה ואל יבא בכל עת? כמו
 שנאמר (משלי ז) לשמרך מאשה זרה. וזהו
 (ויקרא י) ויקריבו לפני ה' אש זרה וגו'. מה
 הטעם עת? משום שיש לה עת וזמן לכל
 להתקרב להיות מאירה ולהתחבר פראוי,
 כמו שנאמר (תהלים טז) ואני תפילתי לך ה'
 עת רצון. לעשות לה', כמו שכתוב (שמואל
 ב ח) ויעש דוד שם. שכל מי שמשתדל
 בתורה כאלו עשה ותקן את העת הזאת
 לחבר אותה עם הקדוש ברוך הוא (תפארת).
 וכל כך למה? משום שהפרו תורתך.
 שאלו לא הפרו תורתך, לא נמצא פרוד
 של הקדוש ברוך הוא מישראל לעולמים.

עת לעשות לה' וגו' (קיט-ע, קכו): [זוהר פ'

תרומה (דף קנ"ה:)] פתח רבי חייא ואמר,
 (תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך.
 פסוק זה נתבאר ופרשוהו החכמים. אבל
 עת לעשות לה' - בכל זמן שהתורה
 מתקיימת בעולם ובני אדם משתדלים בה,
 כפיכול הקדוש ברוך הוא שמח במעשי
 ידיו ושמח בכל העולמות, ושמים וארץ
 עומדים בקיומם. ולא עוד, אלא הקדוש
 ברוך הוא מקבץ את כל הפמליה שלו
 ואומר להם: ראו את העם הקדוש שיש לי
 בארץ, שתורתו מתעטרת בשבילים! ראו
 מעשי ידי שאתם אמרתם (תהלים ח) מה
 אנוש פי תזכרנו. והם, כשהם רואים את
 שמחת רבונם בעמו, מיד פותחים
 ואומרים, (שמואל ב ז) ומי כעמך כישראל גוי
 אחד בארץ. ובשעה שישראל מתבטלים
 מהתורה, כפיכ"ל תשש פחו, שכתוב צור

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

יִלְדֶּךָ תְּשִׂי. וְאִז כְּתוּב, וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם
 עֹמְדִים עָלָיו. וְעַל זֶה עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ.
 אוֹתָם (בְּנֵי הָעוֹלָם) הַצְּדִיקִים שֶׁנֶּשְׁאָרוּ, יֵשׁ
 לָהֶם לְשֵׁנִס מְתַנְּנִים וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים
 כְּשֵׁרִים, כְּדִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזֵּק
 בָּהֶם בְּצַדִּיקִים וּבִמְחֻנּוֹת וּבִהְמוֹנִים שֶׁלוֹ.
 מָה הַטֵּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא
 מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם כְּרְאוּי.

קבט פְּלֹאוֹת עֲדוֹתֶיךָ עַל בֵּן נִצְרָתָם נִפְשֵׁי: קל פִּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר מִבֵּין פְּתָיִים:
 קלא פי פְּעַרְתִּי וְאַשְׁאַפָּה בִּי לְמַצּוֹתֶיךָ יֹאכְבְּתִי: קלב פִּנָּה אֵלַי וְחַנְּנִי כַּמִּשְׁפָּט
 לְאַהֲבֵי שְׁמֶךָ: קלג פְּעָמֵי הֶבֶן בְּאַמְרֹתֶךָ וְאַל תִּשְׁלַט בִּי כָּל אֲנוּן: קלד פְּדַנִּי מֵעֶשֶׂק
 אָדָם וְאַשְׁמְרֵה פְּקוּדֶיךָ: קלה פְּנִיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ: קלו פִּלְגֵי
 מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ:

===== שימוש תהלים =====

לנפוח אף שמאלי

פלאות (קיט-פ, קכט): [שימוש תהלים לפרק קיט-פ] לנפוח האף השמאלי לחוש על שמן ומשחהו.

===== זוהר תהלים =====

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם לְטֹהַר אֶתְכֶם
 מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהָרוּ
 פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ
 (קיט-פ, קלו): [זוהר זוהר חדש פ' כו כי תצא]
 וּבְכַתְּהָ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ יֵרַח יָמִים - זְהוּ
 חֲדָשׁ אֱלוֹל, שָׁבוּ עֲלֶיהָ מִשֶּׁה לְהָר לְבַקֵּשׁ
 רַחֲמִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִמְחַל
 לְיִשְׂרָאֵל עַל (חטא) הָעֵגֶל. וּמִשׁוֹם זֶה,
 וּבְכַתְּהָ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ יֵרַח יָמִים,
 מִשׁוֹם שִׁגְלָה אֶת עֲרוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְעֲרוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת
 אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמֶּךָ לֹא תִגְלֶה. וְעַל זֶה אָמַר
 (תהלים קיט) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא
 שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ. וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל רַחוּקִים
 מִהַמְּלֶךְ כָּל הַזְּמַן הַהוּא, עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים
 שְׂיִרְדַּ מִשֶּׁה מִהֶהָר, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִית
 כָּל הַיּוֹם הַהוּא. וְאֵז נִדְּבַק הַמְּלֶךְ בְּגִבְרִיהָ,

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא) וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיךָ
 וּבַעֲלֹתָהּ וְהִיְתָה לָּךְ לְאַשָּׁה. וְכִרְתּוּ בְרִית
 עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא יַעֲבֹדוּ עוֹד
 עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לד) הִנֵּה
 אָנֹכִי כוֹרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל עַמְּךָ וְגו'. וְכַתּוּב
 שָׁם (שם) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל
 זֶה, וּמְכַר לֹא תִמְכְּרֶנָּה בְּכֶסֶף, אֵל תִּשְׁקַר
 בְּנִשְׁמֹתֶךָ בְּשִׁבִיל אֱלֹהֵי כֶסֶף, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שמות כ) לֹא תַעֲשׂוּן אֵתִי אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי
 זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. אֲשֶׁרֵי הֵם יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גָזַר עֲלֵיהֶם תַּעֲנִית
 בַּיּוֹם הַזֶּה, שֶׁכַּתּוּב (ויקרא כג) כִּי כָּל הַנֶּפֶשׁ
 אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָהּ
 מֵעַמִּיהָ. כְּדִי שְׂיִתְּכַפְּרוּ לָכֶם כָּל חַטָּאֵיהֶם.
 שֶׁכַּתּוּב (שם טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם
 לְטֹהַר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה'
 תִּטְהָרוּ. עַד כְּאֵן.

קלו צדיק אתה יהוה וישר משפטיך: קלה צוית צדק עדתיה ואמונה מאד: קלט צמתתני קנאתי כי שכחו דבריך צרי: קמ צרופה אמרתך מאד ועברך אהבה: קמא צעיר אנכי ונבזה פקדיך לא שכחתי: קמב צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: קמג צר ומצוק מצאוני מצותך שעשעי: קמד צדק עדותיה לעולם הבינני ואחיה:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

להשמיד השונאים

צדיק אתה ה' וישר משפטיך (קיט-צ, קלו): [שימוש תהלים החדש לפרק קיט-צ] פסוק - צדיק אתה ה' וגו', - א. טוב מאוד לנצח במשפט, יאמר אותו כמה פעמים קודם המשפט ויצדיק עליו את הדין וינצח בדינו. - ב. כתוב לומר אותו כ"ד פעמים לפני הדין. - ג. כל הרוצה לומר או להוציא דבר שהאמת איתו, יאמר י"ב פעמים כל אות צ.

— זוהר תהלים —

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁנֹסְתְּלָקוּ מִן הָעוֹלָם בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת שְׂאֵז עַת רְצוֹן נִמְצָאת צִדְקַתְּךָ צִדְקַתְּךָ וְגו' (קיט, קמב): [זוהר ח"ב (דף 9 קנו.) זוהר תורה] צִדְקַתְּךָ צִדְקַתְּךָ לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת. לַמְדַּנּוּ שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁנֹסְתְּלָקוּ מִן הָעוֹלָם בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת שְׂאֵז עַת רְצוֹן נִמְצָאת, אַחַד מִשֵּׁה נִבְיָא הַנְּאֻמָּן הַעֲלִיּוֹן, וְאַחַד יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאַחַד דּוֹד הַמֶּלֶךְ, לְפִיכֵךְ אֲנִי אֹמְרִים ג' פְּסוּקִים שֶׁל צְדוּקָה הַדִּין בְּמִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת, אַחַד הוּא הַפְּאָרַת שְׁרֵשׁוּ הוּא הַתְּפִלָּה הַכּוֹלֵל שֶׁל הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל שֶׁל חֶסֶד וְשֶׁל גְּבוּרָה: קנא. כִּי דוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּים:

— זִי הַזוּהַר —

קנא. כי כל הרים העליונים שהן הספירות העליונות משפיעות בספירת יסוד צדיק והוא מקבל מכלן השפע להעבירו להמלכות: קנד. כי

קמה קראתי ככל לב עיני יהוה חן אצרה: כמו קראתיך הושיעני ואשמרה עדתיך: כמו קדמתי בנשף ואשועה (לדברך) לדברך יחלתי: קמה קדמו עיני אשמרות לשיח באמרתך: קמט קולי שמעה בחסדך יהוה במשפטך חייני: קג קרבו רדפי ומה מתורתך רחקו: קנא קרוב אתה יהוה וכל מצותיך אמת: קנב קדם ידעתי מעדתיך פי לעולם יסדתם:

שימוש תהלים

לחשישת רגל שמאלית

קראתי (קיט-ק, קמה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ק] לחשישת רגל שמאל, לחוש על שמן וורד ומשחהו.

זוהר תהלים

להעשיר את ישראל ולהמשיך עליהם השפעה צריך להצפין הדבר מן הקטרוג. וזהו מצפון זהב יאתה על ידי שיצפין יבא זהב היינו השפעות, וזהו קדם רוצה לומר על ידי מזרח האור ידעתי מעדותיך פירוש אוכל לדעת השני דברים הנקראים עדות דהיינו מגורה היה בדרום ושולחן בצפון ונאמר בשניהם עדות וזהו ידעתי מעדותיך שאוכל להשיג החכמה כדי להשפיע כי לעולם יסדתם פירוש שכל זה יסדת בשביל העולם כדי להשפיע להם.

טעמו וראו כי טוב ד'. ויש לפרש דהנה האדם אין רשאי להנות מהעולם הזה הן אכילה ושתיה, והן הראיה שאדם רואה בעיניו שהם עיקר החמדה כדרך שאמרו עין רואה ולב חומד ואם כן צריך האדם שכל ראיותיו לא יהיה כי אם בדבר ד' וברוממותו לבחון בנפלאותיו ומובן ממילא טעמו פירוש כל מה שתטעמו בפה היא אכילה ושתיה וראו וכל מה שתראו זה לא יהיה הכל כי אם להבין כי טוב ד' להכיר טובתו וגדולתו יתברך.

שיפנה עצמו. לסביבות ישראל להשפיע להם די צרכיהם

קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם (קיט-ק, קנב): [נועם אלימלך, ליקוטי שושנה] בהקדים לפרש על דרך הרמז, כיצד עלה בכבש פירוש כיצד עולה ממדריגה למדרגה ומפרש פנה לסובב פירוש שיפנה עצמו. לסביבות ישראל להשפיע להם די צרכיהם דרומית רוצה לומר הרוצה לבא אל החכמה כמו הרוצה להחכים ידרים מזרחית פירוש מיד בקומו בבוקר לא יפנה רק אל התורה שמזה יבא לו שיזריח אור גדול וזהו השמש יצא על הארץ פירוש כשיבא הבהירות על הארץ הוא הגוף על ידי עסק התורה ולוט בא צוערה רוצה לומר יצר הרע הנקרא לוט בא צוערה מלשון מצער שנעשה מצער וקטן, מזרחית צפונית פירוש, עם האור הזה יכול להשפיע השפעות וטובות גדולות שצריך לזה הצפנה והטמנה גדולה שלא יבין המקטרג ע"ד שפרשתי הרוצה להעשיר יצפין פירוש מי שרוצה

קנני ראה עניי וחלצני כי תזרתך לא שְׁבַחְתִּי: קנני ריבה ריבי ונאלני לאמרתך חניני: קנני רחוק מרשעים ישועה כי חקוק לא דרשני: קנני רחמיך רבים יהוה **כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲנִינִי**: קנני רבים רדפי וצרי מעדותיך לא נטיתי: קנני ראיתי בנדים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שָׁמְרוּ: קנני ראה כי פקנדיך אהבתי **יְהוָה** כְּחֶסֶדְךָ חֲנִינִי: קס ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך:

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת אוזן ימנית

ראה עניי (קיט-ר, קנג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ר] לחשישת אוזן ימנית, אמור אותו כמי בצל והטף טפה אחת.

— זוהר תהלים —

על מה שעשו. אבל כיון שהתנחמו, הקדוש ברוך הוא מקבל אותם. לכן האדם הזה, אף על גב שפשע בו ופגם במקום שלא צריך ושב לפניו - מקבל אותו וחס עליו, שהרי הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו, כמו שנאמר (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו. אפלו על בהמות ועופות מגיעים רחמיו. אם עליהם מגיעים רחמיו, כל שכן על בני אדם שיודעים ומכירים לשבח רבונם שרחמיו מגיעים עליהם ושורים עליהם. ועל זה אמר דוד, (שם קיט) רחמיך רבים ה' כמשפטיך חניני. אם על רשעים מגיעים רחמיו, כל שכן על צדיקים. אלא מי צריך רפואה? אותם בעלי כאבים. ומי הם בעלי כאבים? אלה אותם רשעים, הם צריכים רפואה ורחמים, שהקדוש ברוך הוא (מרחם) עליהם שלא יהיו עזובים ממנו, והוא - שלא מסתלק מהם, וישובו כנגדו. כשהקדוש ברוך הוא מקרב, הוא מקרב בימין. וכשדוחה, דוחה בשמאל. וכשעה שדוחה, הימין מקרבת. מצד הזה דוחה ומהצד הזה מקרב, והקדוש ברוך הוא לא עוזב את רחמיו מהם.

הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו ורחמיך רבים ה' כמשפטיך חניני (קיט-ר, קנג): [זוהר פ' משפטים (דף ק"ו)] שנינו, אין דבר בעולם שעומד לפני התשובה, ואת הכל הקדוש ברוך הוא מקבל ודאי. ואם שב בתשובה, הרי מזמן כנגדו ארח חיים. ואף על גב שפגם מה שפגם - הכל נתקן והכל חוזר על תקונו, שהרי אפלו כמה שיש בו שבועה, (לפני הקדוש ברוך הוא נקרא בו כי ה' צבאות יעץ ומי יפר. זהו סוד סתום. ועוד, כאשר הקדוש ברוך הוא נשבע שבועה, לא נשבע אלא אם לא יעשה תשובה, שהרי אין דבר שעומד בפני התשובה, ועל הכל מכפר הקדוש ברוך הוא כאשר עושים תשובה שלמה) הקדוש ברוך הוא מקבל, שכתוב חי אני נאם ה' כי אם יהיה כנייהו וגו'. וכתוב כתבו את האיש הזה עירי וגו'. ואחר ששב בתשובה כתוב, ובני יכניה אסר בנו וגו'. מכאן שתשובה משברת כמה גזרת ודינים וכמה שלשלאות ברזל, ואין מי שעומד לפני התשובה. ועל זה כתוב, (ישעיהו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי. אשר פשעו בי לא כתוב, אלא הפשעים בי. שלא רוצים לשוב ולהתנחם

קסא שָׁרִים רָדְפוּנִי חֲנָם (ומדברך) וּמִדְּבַרְךָ פָּחַד לְבִי: קסב שָׁשׂ אֲנֹכִי עַל אִמְרָתְךָ
בְּמוֹצֵא שָׁלֹל רָב: קסג שְׁקַר שִׁנְאָתִי וְאַתְעַבָּה תוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: קסד שֶׁבַע בְּיוֹם
הַלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה: קסה שְׁלוֹם רַב לְאַהְבֵי תוֹרַתְךָ וְאִין לָמוּ מִבְּשׂוֹל:
קסו שִׁבְרֵתִי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וּמִצִּוֹתֶיךָ עֲשִׂיתִי: קסז שְׁמֵרָה נַפְשִׁי עֲדֹתֶיךָ
וְאַהֲבֵם מְאֹד: קסח שְׁמֵרֵתִי בְּמִנְיֶיךָ וְעֲדֹתֶיךָ בִּי כָּל דְּרָבִי נִגְדָה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לפחד אויב

שרים (קיט-ש, קסא): [שימוש תהלים לפרק קיט-ש] לחשישת הראש אמור אותו על שמן זית ושים
במקום הכאב.

— זוהר תהלים —

וַיֵּרָא אֵלָיו מִלֶּאךָ ה' בְּלַבַּת אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ
שֶׁל הַתּוֹרָה
שֶׁבַע בְּיוֹם הַלְלִיתִיךָ וּגו' (קיט-ש, קסד): [זוהר
זוהר חדש, תקונא קדמאה] בְּרֵאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים אֶת יְהוָה. ב' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אֹר יְהוָה. ג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ
יְהוָה. ד' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם יְהוָה.
ה' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ יְהוָה. ו'
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת יְהוָה. ז' -
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם יְהוָה. ח' -
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה. ט' -
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ יְהוָה. י' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּתִי יְהוָה. אֱלוֹ הֵם ל"ב
אֱלֹהִים שֶׁל בְּרֵאשִׁית שְׁהֵם כְּנֶגֶד ל"ב
שְׁבִילִים. א' - בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב'
וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אֹר. ד' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאֹר. ה' - וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר. ו' -
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם. ז' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רְקִיעַ. ח' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. ט'
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. י' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם. יא' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים

לִיבְשֵׂה אָרֶץ. יב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יג'
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ. יד' - וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב. טו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
מְאֹרֶת. טז' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי יוֹם -
וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. יח' -
וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יט' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם. כ' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הַתַּנִּינִם. כא' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב כַּב' -
וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים לֵאמֹר. כג' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
אֶת חֵיַת. כה' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. כו'
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה. כז' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם. כח' - בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ.
כט' - וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר. ל'
וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ. לא' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּתִי. לב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
כָּל. לא' - וַיִּכַּל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. ב'
וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' - אֲשֶׁר
בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. אֱלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָם
עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.
וְזֶה סוּד (שמות ג) וַיֵּרָא אֵלָיו מִלֶּאךָ ה' בְּלַבַּת
אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ (ישעיה

— תהלים — זוהר תהלים —

מְכָשׁוּל. אמר רבי יצחק בוא וראה שאין העולם עומד אלא על שלום, כאשר ברא הקב"ה את העולם לא היה יכול להתקיים עד שבא ושכן עליהם שלום, ומה הוא, זה השבת שהוא שלום של העליונים והתחתונים, ואז נתקיים העולם, ומי שחולק עליו יאבד מן העולם, מחלוקת זה שחולק על השלום, ומי שחולק על השלום חולק על השם הקדוש, לפי שהשם הקדוש נקרא שלום, רבי יוסי אמר כתוב שלום רב לאהבי תורתך וגו', התורה היא שלום, שכתוב (משלי ג) וכל נתיבותיה שלום.

סג) כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי. וּבָהֶם פּוֹעֲלִים אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהוָה בָּם, וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּבַת שֶׁבַע, וְהֵם שְׁבַע שְׁמוֹת שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אֲבָג יתן קרע שטן נגד יכש בטר צתג חקב טנע יגל פזק שקו צית. עֲלִיָּהֶן נֶאֱמַר (תהלים קיט) שְׁבַע בְּיוֹם הַלְלִיתִיךָ. וּבָהֶם נִישְׁתַּחֲוּ אַרְצָה שְׁבַע פְּעָמִים.

אין העולם עומד אלא על השלום

שְׁלֹוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְגו' (קיט, קסח):
[זוהר חלק ג (דף קע"ה) זוהר תורה]
שְׁלֹוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְאֵין לְמוֹ

קסט תקרב רנתי לפניך יהוה: כדברך הבינני: קע תבוא תחנתי לפניך
 פאמרתך הצילני: קעא תבענה שפתי תהלה בי תלמדני חקך: קעב תען לשוני
 אמרתך בי כל מצותיך צדק: קעג תחי ידך לעירני בי פקודיך בחרתי:
 קעד תאבתי לישועתך יהוה: ותורתך שעשעי: קעה תחי נפשי ותהללך
 ומשפטך יעזרני: קעו תעיתי פשה אבר פקש עבדך בי מצותיך לא שבחתי:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת און שמאלית

תקרב (קיט-ת, קסט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ת] לחשישת און שמאלית, לחוש במי בצל והטף טפה אחת, מי שחושש זרועותיו וצדו האחת ופרסת רגליו כעין פרלסי"א אמור. אשרי, תקרב, במה, שרים, גמול, ראה, דבקה, קראתי, הורני, צדיק, ויבואוני, פלאות, זכור עשיתי, חלקי, סעפים, טוב, נר, ידיך, מה, כלתה, לעולם. והוא בדוק ומנוסה מאן דחשיש חרציה עשה לו סטרין. אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך מתושלח למך נח שם.

— זוהר תהלים —

בגרוננו נחר גרוני בקראי אליך, קלסו בשפתיים תרננה שפתי, קלסו בלב לבי ובשרי ירננו. קלסו בקרביו וכל קרבי את שם קדשו. קלסו בידיו ברוך ה' צורי המלמד ידי לקרב, קלסו ברגליו רגלי עמדה במישור. סוף דבר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. אמר דוד אע"פ שקלסתיך בכל אלו עד עכשו איני יודע לקלס פי יספר צדקותיך, כי לא ידעתי ספורות. כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות, בראשי אני רופפו וקורא בתפילתי, בשערות ראשי אני מקיים לא תקיפו פאת ראשכם ותפלין אני מניח בראשי, (פד) בצוארי עטיפת ציצית, בעיני וראיתם אותן, כפי תהלת ה' ידבר פי, בשפתי תבענה שפתי תהלה, בזקני ולא תשחית את פאת זקנך, בלשוני ולשוני תהגה צדקך, בלבי בלבי צפנתי אמרתך. בחזה

כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות
תבענה שפתי תהלה (קיט-ת, קעא): [נילקוט שמעוני תהלים פרק לה רמז תשכג] כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. איתמר צואה על בשרו או ידו מונחת בבית הכסא רב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור, אמר רבא מאי טעמא דרב חסדא דכתיב כל עצמותי תאמרנה, מ"ט דרב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור, אמר רבא מאי טעמא דרב חסדא דכתיב כל עצמותי תאמרנה, מ"ט דרב הונא דכתיב כל הנשמה תהלל יה. אמר רבי תנחום אין לך כל אבר ואבר שלא קלס דוד להקב"ה בו. קלסו בראשו דשנת בשמן ראשי. קלסו בעיניו אליך נשאתי את עיני. קלסו בפיו תהלת ה' ידבר פי. קלסו בלשונו ולשוני תהגה צדקך. קלסו

— תהלים —

לילדים בשעת מילה ופריעה לכך נאמר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו אלו ישראל שהם נכנסין לתוך עובדי אלילים והקב"ה מצילים, ואין עני אלא ישראל שנאמר והשארתי בקרבך עם עני ודל, כבש בין שבעים זאבים מה יכול לעשות, הוי מציל עני מחזק ממנו.

רבי יהושע בן לוי אמר זה יצר הרע, בנוהג שבעולם אדם גדל עם חברו שתים ושלוש שנים הוא קושר עמו אהבה וזה גדל עמו מנערותו ועד זקנותו ואם מצא להפילו בתוך שבעים שנה הוא מפילו, בתוך שמונים שנה הוא מפילו, הוא שדוד אמר מציל עני מחזק ממנו דאמר רבי אחא וכי יש גזלן גדול מזה:

הציצית אני משים כנגד הלב כל זמן שאני קורא קריאת שמע שנאמר והיו הדברים האלה על לבבך, מאחרי ומלפני השלכתי שני כנפים של טלית כשאני עומד בתפלה, יד ימנית אני כותב בה ומראה בה טעמי תורה, יד שמאלית בה אני קושר תפלין של יד ובה אני אוחז ציצית בזמן קריאת שמע, צפרנים לעשות בהם פריעה או מליקת העוף, או שניהם יחד ובוהן להסתכל אור להבדלה, כליותי אף לילות יסרוני כליותי, מעי ותורתך בתוך מעי, קרבי וכל קרבי את שם קדשו, רגל ימין לחליצה, רגל שמאל קודם לשלש פסיעות אחר התפלה, כרעים כריעת ברכים בתפלה, הגיד מצות מילה ופריעה, ברכים בהן אני עושה סנדיקוס

כז לחודש

קכ א שיר המעלות אל יהוה: פְּצַרְתָּה לִי קְרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: ב יְהוָה
הֲצִילָה נַפְשִׁי מִשִּׁפְּתַי שִׁקְר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה: ג מַה יִּתֵּן לָךְ וּמַה יִּסְוֶה
לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה: ד חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחְלֵי רִתְמוֹם: ה אֵיזָה לִי כִי גִרְתִּי מִשִּׁקְר
שָׁבַנְתִּי עִם אֶחָלִי קָדְר: ו רַבַּת שָׁבָנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם שׁוֹנֵא שְׁלוֹם: ז אֲנִי שְׁלוֹם
וְכִי אֲדַבֵּר הַמָּה לַמַּלְחָמָה:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לעשות שלום

שיר המעלות אל ה' בצרתה (קכ, א): [שימוש תהלים לפרק קכ] בראותך נחש או עקרב התפלל השיר ז' פעמים.

— זוהר תהלים —

והיה אומרם, וזהו שיר תאב.

שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא
בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו

כמה שירות ותשבחות אומר דוד המלך
לפני הקדוש ברוך הוא

שיר המעלות אל ה' בצרתה ל' וגו' (קכ,
א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף י')]

שיר המעלות אל ה' וגו' (קכ, א): [זוהר ח"א
פ' תולדות (דף קמב):] ויתן לך האלהים
מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן
ותירוש. אומר רבי אבא, הפסוק הזה
בארוהו, אבל [פתח רבי אבא ואמר] בא ראה,
שיר המעלות אל ה' בצרתה ל' קראתי
ויענני. כמה שירות ותשבחות אומר דוד
המלך לפני הקדוש ברוך הוא, והכל כדי
להתקין את דרגתו ולעשות לו שם, כמו
שנאמר (שמואל ב ח) ויעש דוד שם. והשירה
הזו אומר [לו] כשראה המעשה הזה ליעקב
[של יעקב].

בראשית, רבי אלעזר פתח (תהלים קכ) שיר
המעלות אל ה' בצרתה ל' קראתי ויענני.
שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא
בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו,
שהוא יוצר הכל. השמים אומרים שירה
לפניו, שנאמר (תהלים יט) השמים מספרים
כבוד אל, והארץ אומרת שירה, שנאמר
(שם צו) שירו לה' כל הארץ. ועוד, שכל
העולם תאבים ושמחים לפאר ליוצרים
בחזותם נפלאותיו בשמים ובארץ, וזהו
בראשית. עין באותיות ותראה, ש"ר
תא"ב. כלומר, תא"ב לאמר ש"ר על
נפלאותיו בשמים ובארץ, איזה הוא אותם
המעלות שהיה דוד המלך עליו השלום
אומר. אלו הם אותם השירים של אותן
המעלות, שהם השמים, שנאמר (עמוס ט)
הבונה בשמים מעלותו. ודוד תאב להם

ה' הציפה נפשי וגו' (קכ, ב): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף קמב):] רבי אלעזר אומר, יעקב
אמר השירה הזו [שהרי] בשעה שאמר לו
אביו גשה נא ואמשך בני האתה זה בני
עשו אם לא. אז [משום] שהיה [היה] יעקב

זוהר תהלים

כְּדִי לְהַטְעוֹת וּלְהַבִּיא קְלָלוֹת עַל הָעוֹלָם.
מִשׁוּם כִּךְ בָּא יַעֲקֹב בְּחֻמְהָ וְהַטְעָה אֶת
אָבִיו, כְּדִי לְהַבִּיא בְּרָכוֹת עַל הָעוֹלָם וְלִטַּל
מִמֶּנּוּ מַה שְּׁמַנֵּע מִן הָעוֹלָם. וּמִדָּה כִּנְגֻד
מִדָּה הֵיטָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב
קְלָלָה וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָה וַתִּרְחַק
מִמֶּנּוּ. עָלָיו כְּתוּב (בראשית ג) אָרוּר אַתָּה
מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיֵּי הַשָּׂדֶה. וְנִשְׁאָר בּוֹ
לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וּבֹא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִמֶּנּוּ
הַבְּרָכוֹת.

בָּא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִשְׁלוֹ אֶת כָּל אוֹתָם
הַבְּרָכוֹת

מִדָּה יִתֵּן לָךְ וּגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' תולדות
(דף קמב:)] וּמִיָּמִיו שֶׁל אָדָם הִרְאִישׁוֹן
נוֹעֵד יַעֲקֹב לִטַּל מִהֲנַחֵשׁ הַהוּא אֶת כָּל
הַבְּרָכוֹת הַלְלוֹ, וְהוּא נִשְׁאָר עִם קְלָלוֹת וְלֹא
יֵצֵא מֵהֶם. וְדוֹד אָמַר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, (תהלים
קכ) מִדָּה יִתֵּן לָךְ וּמִדָּה יִסִּיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה
חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים. מִדָּה אֶכְפַּת לְאוֹתוֹ הֲנַחֵשׁ
הִרְעֵ שֶׁהַבִּיא קְלָלוֹת עַל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ, נַחֵשׁ נוֹשֵׁף וּמִמִּית, וְאֵין לוֹ מִמֶּנּוּ
הַנָּאֵה. לְשׁוֹן רַמְיָה - שְׂרַמָּה אֶת אָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְהַבִּיא רַע עָלָיו וְעַל הָעוֹלָם. אַחַר
כִּךְ בָּא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִשְׁלוֹ אֶת כָּל אוֹתָם
הַבְּרָכוֹת. חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים - זֶה עֲשׂוֹ
שֶׁשֶׁמֶר שְׁנָאָה [שהפחיד] לְיַעֲקֹב עַל אוֹתָן
הַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת
יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה וּגו'.

בְּצָרָה גְדוֹלָה, שֶׁפָּחַד שֶׁאָבִיו יִפִּיר אוֹתוֹ
וַיִּוֹדַע לְפָנָיו. מַה כְּתוּב? וְלֹא הִכִּירוּ כִּי הָיוּ
יָדָיו כִּיָּדֵי עֲשׂוֹ אֶחָיו שְׁעֵרַת וַיְבָרְכֶהוּ. אַז
אָמַר, אֵל ה' בְּצָרָתָה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. ה'
הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שֶׁקָר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה.
זוֹהֵי הַדְרָגָה שֶׁעֲשׂוֹ שְׂרוּי בָּהּ, שֶׁהִיא שְׁפַת
הַשֶּׁקֶר [מה הוא]. שְׁפַת שֶׁקָר, בְּשָׁעָה שֶׁהַבִּיא
אוֹתוֹ הִנְחֵשׁ קְלָלוֹת עַל הָעוֹלָם,
וּבְהִתְחַכְּמוֹת וּבְעַקְמִימוֹת הַבִּיא קְלָלוֹת,
שֶׁהִתְקַלַּל הָעוֹלָם. בָּא רָאָה, בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר
יִצְחָק לְעֲשׂוֹ, וַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה וַצּוּדָה לִי צִידָה,
בְּה"א, וּבְאֵרוֹהַ, וַיֵּצֵא עֲשׂוֹ כְּדִי שִׁיתְּבָרֵךְ
מִיִּצְחָק, שֶׁאָמַר לוֹ וַאֲבָרְכֶכָה לְפָנָי ה'.
שֶׁאֵלּוֹ אָמַר וַאֲבָרְכֶכָה וְלֹא יוֹתֵר - יָפֵה. כִּיּוֹן
שֶׁאָמַר לְפָנָי ה', בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה הַזֹּדַעֲזוּעַ
כְּפֶסֶס כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמְרָה,
וּמִה שִׁיֵּצֵא נַחֵשׁ מֵאוֹתָן הַקְּלָלוֹת וַיִּשְׁאָר
יַעֲקֹב.
בְּשָׁעָה הַהִיא הַזֹּדַמֵּן מִיכָאֵל, וּבָא לְפָנָי
יַעֲקֹב וְהִשְׁכִּינָה עִמּוֹ. וַיִּדַּע יִצְחָק,
וַרְאָה אֶת גֵּן עֵדֶן עִם יַעֲקֹב וּבִרְכוּ לְפָנָיו.
וּכְשֶׁנִּכְנַס עֲשׂוֹ, נִכְנַס עִמּוֹ גִּיהֵנִם, וְעַל כֵּן
וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מָאֵד, שֶׁחֲשַׁב
שֶׁעֲשׂוֹ לֹא הָיָה בְּצַד הַהוּא. פָּתַח וְאָמַר,
וַאֲבָרְכֶהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה. מִשׁוּם כִּךְ הַזֹּדַמֵּן
יַעֲקֹב בְּחֻמְהָ וּבְעַקְמוֹמִיּוֹת שֶׁהַבִּיא בְּרָכוֹת
עַל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּמוֹ אָדָם הִרְאִישׁוֹן,
וְנִטְלוּ מֵאוֹתוֹ הֲנַחֵשׁ, שֶׁהוּא שְׁפַת שֶׁקָר.
שֶׁכְּמֵה שֶׁקָר אָמַר, וְכְמֵה דְבַרֵי שֶׁקָר עֲשָׂה

קכא « שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: ב עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: ג אל יתן לפוט רגליך אל ינום שמך: ד הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: ה יהוה שמך יהוה שמך: ו יזמם השמש לא יפכה ורח בלילה: ז יהוה שמך ישמך על יד ימינה: ח שימוש תהלים »

לצאת בלילה יחידי

שיר למעלות אשא עיני (קכא, א): [שימוש תהלים לפרק קכא] בצאתך בלילה יחידי אמור אותו ז"פ.

זוהר תהלים

מאין יבוא עזרי

עיניהם, כל שכן הראש הלכן שאין צריך כלום. אמר רבי שמעון לרבי אבא למה רמוז ראש הלכן, אמר לו לדגי הים, שאין להם פסות על עיניהם ולא גבות על עיניהם, ואינם יושנים, ואין צריכים שמירה על העינים, כל שכן עתיקא דעתיקא שאין צריך שמירה, וכל שכן שהוא משגיח על הכל, וכלם נזונים ממנו, ואינו ישן, זהו שכתוב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה.

כשיצא אדם מן העוה"ז אם הוא זוכה - נשמתו עולה ומתעטרת במקומה ואם לא - ככה קבוצות של מחבלים מזמנים למשך אותו לגיהנם

ישמך מכל רע וגו' (קכא, ט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלז:)] אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו וגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קכא) ה' ישמך מכל רע ישמר את נפשך. כיון שאמר ה' ישמך מכל רע, לשם מה ישמר את נפשך? אלא ה' ישמך מכל רע - בעולם הזה, ישמר את נפשך - באותו עולם. שמירה של העולם הזה הוא, להיות האדם שמור מכמה מינים

אשא עיני אל ההרים (קכא, א): [תיקוני זוהר (תיקוני ע) זוהר תורה] אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי. הסוד של אי"ן הוא ידוע, א כתר עליון, י חכמה, ך' בינה, וכאשר נסתכל דוד ברוח הקודש וראה שיסתתר אי"ן בגלות האחרון, וראה שלא יהיו משיגים אותו אלא בשלש התפלות שתקנו האבות שנקראים הרים, אמר עליהם אשא עיני אל ההרים מאי"ן יבא עזרי, עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ, זה מלך יושב על כסא רחמים, וכסא הדין נסתלק משם:

הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה

הנה לא ינום ולא יישן וגו' (קכא, ד): [זוהר ח"א פ' נשא (דף קכ"ט:)] העינים של ראש הלכן, הם משנות מעיני שאר הפרצופים, שאין לו פסות על העינים, מהו הטעם, לפי שכתוב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה, וכתיב אשר עיניך פקוחות. ולמדנו, כל מה שבא ברחמים אין להם פסות על עיניהם ואין להם גבות על

מִבֶּל רַע יִשְׁמַר אֶת נַפְשׁוֹ: הַ יְהוָה יִחַוְּאֵמֶנִי: יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם:

זוהר תהלים

בְּשֶׁעָה שָׁבֵן אָדָם אוֹהֵב אֶת הַקֶּבֶ"ה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ בְּכֹל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה
[שׁוֹמֵר דְּרָכָיו]

ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ (קכא, ח): [זוהר ח"א פ' וירא (דף
ק"ב):] דְּבַר אַחַר רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמַר - בְּשֶׁעָה
שָׁבֵן אָדָם אוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ בְּכֹל מָה שֶׁהוּא
עוֹשֶׂה וְשׁוֹמֵר דְּרָכָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכא)
ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

מִצְוָה שִׁיקְבַע אָדָם מְזוּזָה לְשַׁעְרוֹ לְהִיּוֹת כֹּל
אָדָם שְׁמוֹר מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
כְּשִׁיּוֹצֵא וּכְשֶׁנִּכְנָס

ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּגְו' (קכא, ח): [זוהר ח"א פ'
וירא (דף ק"ב):] וְאֵתחֵן (דף ק"ב):] מִצְוָה שִׁיקְבַע אָדָם
מְזוּזָה לְשַׁעְרוֹ, לְהִיּוֹת כֹּל אָדָם שְׁמוֹר מֵעַם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁיּוֹצֵא וּכְשֶׁנִּכְנָס.
וְהַסּוֹד - (תהלים קכא) ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִשׁוּם שֶׁסּוֹד הַמְּזוּזָה
עוֹמֵד תָּמִיד לְפִתְחָה, וְזֶהוּ פִתְחָה שֶׁלְמַעַלְהָ,
וְזֶהוּ דְרָגָה שֶׁנִּקְרָאת שׁוֹמֵר, לְהִמָּצֵא
בְּשִׁמְרָה. שְׁאָדָם אֵינוֹ שְׁמוֹר, רַק מְשִׁמְרֵת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא תָּמִיד שׁוֹמֵר,
וְעוֹמֵד לְפִתְחָה, וְהָאָדָם בְּפָנָיו. וְעוֹד, שֶׁלֹּא
יִשְׁכַּח אָדָם זְכוֹרֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ כְמוֹ הַצִּיצִית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר טו) וַיֵּרְאוּ אֶתְכֶם אֶתוֹ וַיִּזְכְּרֶתֶם אֶת וְגו'.
כִּיּוֹן שְׂרוּאָה הָאָדָם אֶת הַזְּכוֹרֹן הַזֶּה, נִזְכָּר
בְּעִצְמוֹ לְעִשׂוֹת מִצְוֹת רְבוּנוֹ. וְסוֹד
הָאֱמוּנָה, מְזוּזָה כָּלֵל שֶׁל זְכוֹר וְנִקְבָה

רַעִים מְקַטְרָגִים שֶׁהוֹלְכִים לְקַטְרֵג בְּנֵי
הָאָדָם בְּעוֹלָם וְלִדְבַק בָּהֶם. בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם מָה זֶה? כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, כְּשִׁיּוֹצֵא
אָדָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, אִם הוּא זוֹכֵה -
נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת בְּמִקְוָמָה, וְאִם
לֹא - כְּמָה קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים מְזַמְנִים
לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם וְלִמְסוֹר אוֹתוֹ בְּיַד
דוּמָה, שֶׁנִּמְסָר לְמַמְנָה עַל הַגִּיּהֵנָם, וְשֶׁלֹּשׁ
עֶשְׂרֵה אֲלָף רְבוּא מְמַנִּים עִמּוֹ, וְכֹלֵם
מְזַמְנִים עַל נַפְשׁוֹת הַרְשָׁעִים. בֵּא רְאֵה,
שְׁבַעָה מְדוּרִים יֵשׁ בְּגִיּהֵנָם, וְשְׁבַעָה
פְּתוּחִים. וְנִשְׁמַת הַרְשָׁע נִכְנָסֶת, וְכַמָּה
מְלֹאכֵי חֲבָלָה, רוּחוֹת, שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים,
וְעַלִּיָּהֶם מְמַנָּה אַחַד בְּכֹל שַׁעַר וְשַׁעַר,
וְנִשְׁמַת הַרְשָׁעִים נִמְסָרוֹת לְאוֹתָם מְמַנִּים
עַל יְדֵי דוּמָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּמְסָרוֹת בְּיַדֵּיהֶם,
סוֹתְמִים שְׁעָרִים שֶׁל אֵשׁ לוֹהֵט. שֶׁהָרִי יֵשׁ
שְׁעָרִים אַחַר שְׁעָרִים. כֹּל הַשְּׁעָרִים
פְּתוּחִים וְסוֹתוּמִים, הַחִיצוֹנִיִּים פְּתוּחִים
וְהַפְּנִימִיִּים סוֹתוּמִים, וּבְכֹל שְׁבַת וְשְׁבַת
כָּלֵם פְּתוּחִים, וְיּוֹצֵאִים הַרְשָׁעִים עַד
לְאוֹתָם הַשְּׁעָרִים הַחִיצוֹנִיִּים, וּפּוֹגְשִׁים
נִשְׁמַת אַחֲרוֹת שֶׁמִּתְעַכְּבוֹת בְּפִתְחֵיהֶם
הַחִיצוֹנִיִּים. וְכִשִּׁיּוֹצֵאת שְׁבַת, הַכְּרוֹז
עוֹמֵד בְּכֹל פִּתְחָה וּפִתְחָה וְאוֹמֵר: (תהלים ט)
יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשִׁאוֹלָה וְגו'. בֵּא רְאֵה,
נִשְׁמַת הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹמֵר אוֹתָן שֶׁלֹּא יִמְסְרוּ לְיַד דוּמָה,
שֶׁהוּא הַמְּמַנָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב יִשְׁמַר צִאתְךָ
וּבֹאֶךָ, וְכָתוּב יִשְׁמַר אֶת נַפְשׁוֹ.

—=— זוהר תהלים —=—

על ראשו בזמן שנכנס, פותחים ואומרים:
אוי לו לפלוני שיצא מרשות רבונו!
מאותו זמן הוא עומד בלי שמירה, שאין
מי שישמר עליו. הרחמן יצילנו.

ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס
לביתו אינו פוחד אלא האדם הזה ששם
רשם קדוש לביתו בדברים של השם
העליון זה נשמר מהכל

ה' ישמר צאתך וגו' (קכא, ה): [זוהר ח"ג פ'
ואתחנן (דף רס"ו):] עוד אמר רבי אבא,
כתוב (שם קכא) ה' ישמר צאתך ובוואך
מעתי ועד עולם. ישמר צאתך ברור, אלא
ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס
לביתו אינו פוחד. אלא האדם הזה ששם
רשם קדוש לביתו בדברים של השם
העליון, זה נשמר מהכל. וכשיצא ההוא
שמדורו לשער ביתו, זוקף ורואה את
השם הקדוש ומעיין (נעוץ) בפתחו. כשיצא
האדם, הוא מלנה אותו ושומר אותו.
כשנכנס לביתו הוא מכריז לפניו: הזהרו
בדיוקן של המלך הקדוש! וכל זה משום
אותו הרשם של השם הקדוש שנושם
בשער שלו. ולא די לו לאדם שנשמר
בביתו, אלא הקדוש ברוף הוא שומר אותו
כשנכנס וכשיצא, שפתוב ה' ישמר צאתך
ובואך מעתי ועד עולם. אשריהם ישראל
בעולם הזה ובעולם הבא.

בא וראה, הרוח הרעה הזו ששרויה בין
השערים, אוי לו לאדם שלא יודע
להזהר ממנו ולא רושם על פתח ביתו את
השם העליון הקדוש שימצא עמו, שהרי

כאחד. בספרו של שלמה, סמוך לפתח,
כנגד שתי דרגות, מזדמן שד אחד (וזהו)
ויש לו רשות לחבל, והוא עומד לצד
שמאל. מרים האדם את עיניו, ורואה את
סוד שם רבונו, ונזכר בו, ולא יכול להרע
לו. ואם תאמר, אם כך, כשהאדם יוצא
מהשער החוצה הרי אותו שד עומד
לימינו, ומזוזה לשמאלו, ואיך נשמר
האדם כשהוא שורה לשמאלו? אלא כל
מה שעשה הקדוש ברוף הוא, כל דבר
ודבר נמשך אחר מינו. באדם יש שתי
דרגות, אחת מימין ואחת משמאל. אותו
שמימין נקרא יצר הטוב, ואותו של
השמאל נקרא יצר הרע. כיון שיצא אדם
משער ביתו, אותו שד מרים עיניו, ורואה
את היצר הרע ששורה לשמאל, נמשך
לאותו צד וזו מימין. ובאותו צד עומד שם
של רבונו, ולא יכול להתקרב ולהרע לו,
ויצא האדם ונצול ממנו. כשנכנס, הרי
השם הקדוש עומד לימין ולא יכול לקטרג
עמו.

ועל זה צריך האדם שלא יעשה (יעביר)
טנוף ולכלוף בשער ביתו ולא ישפך
מים עכורים. אחד, שלא יעשה קלון לשם
רבונו. ואחד, שיש רשות לאותו המחבל
לחבל. ולכן יזהר האדם מזה, ויזהר האדם
שלא ימנע משער ביתו שם רבונו.
וכשאדם מתקין מזוזה לפתחו, כשנכנס
(אותו האדם), אותו יצר הרע ואותו שד בעל
כרחם שומרים אותו, ואומרים (תהלים קיח)
זה השער לה' צדיקים יבאו בו. וכשלא
עומדת מזוזה בפתח האיש, יצר הרע
ואותו שד מתתקנים כאחד, שמים ידיהם

— — — — — תהלים — — — — —

מְרֻשׁוֹת אֲדוֹנוֹ! אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא! מִשׁוֹם כָּךְ צְרִיכִים בְּנֵי
 הָאָמוּנָה לְהִיּוֹת רְשׁוּמִים בְּכֹל, לְהִיּוֹת
 רְשׁוּמִים בְּרֶשֶׁם שֶׁל רְבוּנָם, שִׂידְדְעוּזְעוּ מֵהֶם
 כָּל הַצְּדָדִים הַמֵּינִים הָרָעִים, שֶׁיְהִי
 שְׁמוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי
 חִלַּקְתֶּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עָלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה ס)
 וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְגו'.

יֵשׁ לוֹ שְׁלֵשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה שְׁמֹשִׁים
 רָעִים שְׁמֻקְטָרְגִים, כָּל אֶחָד מְשַׁמֵּשׁ בְּיוֹמוֹ,
 וְכֹלֵם נִמְצָאִים עִמּוֹ כָּל יְמֹת הַשָּׁנָה
 וּמְקֻטָּרְגִים עָלָיו לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְכֹלֵם
 נִמְצָאִים עִמּוֹ בְּיוֹם וּבַלַּיְלָה. בְּיוֹם לְקֻטָּרְג
 לוֹ, בַּלַּיְלָה לְצַעַר אוֹתוֹ בְּחִלּוּמוֹ. כְּשִׁיּוֹצָא
 לְקֻטָּרְג עָלָיו, כְּשֶׁנִּכְנָס, שְׁמִים יִדְיָהֶם עַל
 כְּתַפּוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי שִׁיּוֹצָא

ב עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ג ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה

זוהר תהלים

האם עם הפת ונהיו יחד, ובארונה. ונאמר ששם עלו שבטים, אלו הם קיום של העולם והתקון של העולם התחתון. ואל תאמר שהעולם התחתון לבדו, אלא אפלו של העולם העליון, שכתוב שבטי יה עדות לישראל, דוקא לישראל, משום שהם הקיום למטה, עדות הם למעלה, והכל - להודות לשם ה', להודות לשם הקדוש ברוך הוא לכל הצדדים, שכתוב להודות לשם ה'.

כל צדיק וצדיק יש לו מדור לפי כבודו ולפי הראוי לו

ירושלים הבנויה וגו' (קכב, א): [זוהר חדש פ' טז לך (דף קכג)] רבי יהודה בן פזי היה לו האריס ההוא, והיה מצער אותו. באו לפניו רבי זירא ורבי אבא. אמרו לו: מה עושה מר עם אריסו? אמר להם: כשהאיש גונב, בעל השמש יזהיר עליו זהרו. אמרו לו: לא מעין אדוני בדבריו? אמר להם: ומה אעשה, והוא מצער אותי. אמרו לו: יפרד אדוני ממנו וירוח לך. בעודם יושבים, אמרו לו: לא לזה באנו אליך, אלא יאמר לנו מורנו, השבטים בני יעקב מה הם לעולם הבא? אמר להם הקדוש ברוך הוא: העלה אותם לישיבת הרקיע, וכל נשמת צדיק שעולה, הם מעידים על מעשיה. זהו שכתוב (תהלים קכב) ירושלים הבנויה, זו ירושלים של מעלה. ששם עלו שבטים שבטי יה עדות

אע"ג שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה דוד המלך אפ"ה אזי שמחתי ושמחה היתה לי בשביל בני שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמור את המצוה לבנות את הבית אז התחיל לשבח אותה

שמחתי באמרים יי וגו' (קכב, א): [זוהר ח"א פ' וישב (דף קכג)] פתח ואמר, (שם) שמחתי באמרים לי בית ה' נלך. את הפסוק הזה בארונה, שדוד היה עם לבו לבנות הבית, כמו שנאמר (מלכים א ח) ויהי עם לכב דוד אבי לבנות בית לשם ה' וגו'. ואחר כך מה כתוב? רק אתה לא תבנה הבית כי אם בנך היצא מחלצריך הוא יבנה הבית לשמי. וכל ישראל היו יודעים את זה, והיו אומרים מתי ימות דוד ויקום שלמה בנו ויבנה את הבית, ואז עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, אז נעלה ונקריב שם קרבנות. ועם כל זה, אף על גב שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה, אזי שמחתי ושמחה היתה לי בשביל בני, שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמור את המצוה לבנות את הבית. אז התחיל לשבח אותה ואמר, ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו. שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה כמו שלמעלה, וזו מתקנת [זו] כנגד זו, שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. הבנויה, שעתיד הקדוש ברוך הוא להוריד את ירושלים שלמעלה פראוי, ומשום כך הבנויה. שחברה לה יחדו, והרי בארונה, שחברה? היה צריך להיות שחברו! אלא שהתחברה

יְחַדְּרוּ: הַשָּׁשִׁים עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם יְהוָה: (קכב, טו)

— זוהר תהלים —

שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. בְּלִם צְדִיקִים וְחַסִּידִים, הַקִּיּוֹם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, הֵם קִיּוֹם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

כְּשֶׁרָצָה לְהַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת אַבְרָהָם בְּסוּד הַחֲכָמָה, אֶת יִצְחָק בְּסוּד הַתְּבוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב בְּסוּד הַדַּעַת.

שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל (קכב, טו): נזוהר שמונת '9 שמונת (97 ט"ו)] ועוד סוד

הַדָּבָר הוּא, שְׁשָׁנֵינוּ, בְּעֶשְׂרֵה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וּכְשֶׁתְּסַתְּפֵל הֵם שְׁלֹשָׁה, וְהָעוֹלָם נִבְרָא בָּהֶם בְּחֲכָמָה וּבְתוּבָנָה וּבְדַעַת, וְהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁרָצָה לְהַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת אַבְרָהָם בְּסוּד הַחֲכָמָה, אֶת יִצְחָק בְּסוּד הַתְּבוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב בְּסוּד הַדַּעַת, וּבְזֶה נִקְרָא (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלְאוּ.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְקַן כָּל הָעוֹלָם, וּמִשָּׁנֵינוּ לְיַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים, נִתְקַן הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲדוּה רַבָּה שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן הַזֶּה שֶׁנִּתְקַן כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, אָמַר, אוֹלֵי חַס וְשָׁלוֹם יִתְעַרְבוּ בְּשָׂאֵר הָעַמִּים וַיִּשְׂאֵר פָּגָם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. מֶה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? טֹלְטֵל אֶת כָּל מִכָּאֵן לְכָאֵן, עַד שֶׁיִּרְדוּ לְמִצְרַיִם לְדוֹר אֶת דִּיּוֹרָם בְּעַם קִשָּׁה עֲרָף, שְׁמִכְזִים אֶת מְנַהֲגֵיהֶם וּמְכִזִּים אוֹתָם לְהַתְּחַתּוֹן בָּהֶם וּלְהַתְּעַרֵּב עִמָּהֶם, וְחוֹשְׁבִים אוֹתָם לְעַבְדִּים. הַגְּבָרִים גָּעְלוּ בָּהֶם, וְהִנְקִבוּת גָּעְלוּ בָּהֶם, עַד שֶׁנִּתְקַן הַכֹּל בְּזֶרַע קִדְשׁ, וּבֵין כֶּף וּבֵין כֶּף נִשְׁלַם חֲטָא שָׂאֵר הָעַמִּים, שְׁכָתוֹב (בראשית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן

לְיִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַעֲיֵד עַל כָּל צְדִיק וְצְדִיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה? לְהִיּוֹת בְּלִם מוֹדִים וּמְבָרְכִים לְשֵׁמוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מְכִיר אֶת שְׁלוֹ וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְאֵה מֶה הִנְחִיתִי בְּאֶרֶץ, וְזֶהוּ לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. וְהִינּוּ שְׁשָׁנֵינוּ, כָּל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ מְדוּר לְפִי כְבוֹדוֹ וּלְפִי הָרְאוּי לוֹ. מִי שָׂבָא מְרָאוּבֵן, שֶׁם מְדוּרוֹ עִם הַצְּדִיקִים מִן רְאוּבֵן, וְכֵן כָּל שְׁבֵט וְשְׁבֵט. וּמִי שֶׁהוּא גֵר מְאֻמּוֹת הָעוֹלָם וְנִתְגַּיֵר, מְדוּרוֹ בְּמְדוּר שֶׁל גֵרִים. וְהַשְּׁבָטִים עוֹמְדִים לְעַדִּים לְכָל צְדִיק וְצְדִיק. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'.

שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים וּגו' (קכב, טו): נזוהר ח"א '9 וישב (97 קפג)] וילכו אחיו לרעות את

צאן אביהם בשכם. רבי שמעון אומר, לרעות צאן אביהם היה צריך להיות! מה זה א"ת נקוד מעליו? לרבות שכינה עמהם, שהיא שרויה עמהם, משום שהם היו עשרה, שהרי יוסף לא היה עמהם, ובנימין הוא קטן בבית, ומשום כך הם היו עשרה, וכשהלכו, השכינה היתה ביניהם, ועל כן נקוד מלמעלה. ומשום כך, בזמן שמכרו את יוסף, השתתפו כלם עם השכינה, ושתפו אותה עמהם כשעשו שבועה, ועד שהתגלה דבר יוסף, לא שרתה שכינה על יעקב. ואם תאמר שהשכינה לא נמצאה עמהם - בא ראה, שכתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים

—== זוהר תהלים ==—

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קלב) וְעֵדִיתִי זֹאת אֶל־מִדְבַּר. וְאוֹתָם שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים הֵם שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְלִכְּן הֵם עוֹמְדִים לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְכָל אוֹתָם שְׁמוֹת שֶׁל שָׁנִים עֶשֶׂר הַשְּׁבַטִים, כְּלָם חֲקוּקִים בְּאוֹתָן אֲבָנִים, וְהִכְתֵּן הַגְּדוֹל נוֹטֵל אוֹתָם.

בא וּרְאָה, כְּשֵׁי־עַקֵּב הָיָה הוֹלֵךְ לַחֲרוֹן, מֵהַ כְּתוּב? (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשֹׁתָיו. אֵלֶּיךָ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְכִלְכַן נַעֲשׂוּ אֶבֶן אַחַת, שְׁכַתוּב וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבָּה. וְקוּרָא לְהֵן אֶבֶן, מֵהַ הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל שְׁתִּים עֲשֶׂרָה הָאֲבָנִים נִכְלְלוּ בְּאֶבֶן קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה אַחַת, שֶׁהִיא מְעֲלִיָּה, שְׁכַתוּב וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבָּה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים. וְלִכְּן כָּאֵן הִכְתֵּן הַגְּדוֹל הָיָה שֶׁם אוֹתָן עַל לְבוֹ לְזִכְרוֹם תְּמִיד, שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת כח) וַנִּשָּׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ לְפָנָי ה' תְּמִיד. וּמִשּׁוֹם כִּךָ הַכֹּל הוּא בְּסוּד שֶׁל שָׁנִים עֶשֶׂר, שָׁנִים עֶשֶׂר עֲלִיוֹנִים טְמִירִים לְמַעַלָּה שֶׁנִּגְנְזוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן קְדוּשׁ, וְהֵם הַסּוּד שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיּוֹצֵאִים מִקּוֹל דִּק אֶחָד, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. שָׁנִים עֶשֶׂר אֲחֵרִים טְמִירִים לְמִטָּה כְּמוֹ שֶׁהֵם, וַיּוֹצֵאִים תּוֹךְ קוֹל אֲחֵר שֶׁהִיא אֶבֶן, שְׁכַתוּב (בראשית מט) מִשֶׁם רַעְיָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל. וְלִכְּן פְּרִשׁוּהָ בְּסוּד הַכְּתוּב, (שם כט) וַנִּאֲסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֶדְרִים וַגְּלָלוּ אֶת הָאֶבֶן. זֶה הַשְּׁכִינָה שֶׁנִּקְרָאת אֶבֶן בַּחֲן, אֶבֶן יִשְׂרָאֵל. שְׁגוּלָלִים אוֹתָהּ וּמִכְנִיסִים אוֹתָהּ לְגִלוֹת, וְכַתוּב וְהִשִּׁיבּוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמִקְוָמָהּ, וְעַל שְׁמָהּ נִקְרָאִים כָּל הָאֲבָנִים. וְכַמָּה אֲבָנִים לְאֲבָנִים.

הָאֲמוּרֵי עַד הֵנָּה. וְכִשְׁיִצְאוּ, יִצְאוּ צְדִיקִים קְדוּשִׁים, שְׁכַתוּב שְׁבַטִי יְהִי עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל. בֵּא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ בְּרֹאשׁוֹ. אָמַר לוֹ, עֲמַד בְּנֵי בְּעַמְדָךְ, כִּי הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לָךְ.

בְּשַׁעַה שֶׁהִכְתֵּן הַגְּדוֹל הָיָה שֶׁם אֶת שְׁתִּים עֲשֶׂרָה הָאֲבָנִים הִלְלוּ וְלֹבֵשׁ אוֹתָן בַּחֲשׁוֹן וְאִפּוּד, אֲזַי שְׁרַתָּה עֲלִיו שְׁכִינָה, וְבוֹ חֲקוּקוֹת שְׁמוֹת כָּל הַשְּׁבַטִים

שָׁשִׁים עָלוּ שְׁבַטִים (קכב, ד): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ט)] וְעַל כֵּן הִנְשָׁמָה מִתְלַבֶּשֶׁת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, לְהִיּוֹת לָהּ שְׁלֵמוֹת בְּכָל - בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֵמוֹתָהּ וּבְעוֹלָם שְׁלֵמוֹתָהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמ) אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ. אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ - בְּעוֹלָם הַזֶּה. יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ - בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וַיַּעַשׂ אֶת הָאִפּוּד זֶה, הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִפּוּד וְחֲשׁוֹן הֵיוּ כְּאֶחָד, וּפְרִשׁוּהָ שְׁהָרִי בְּמִקּוֹם אוֹתוֹ הַקִּיּוֹם עוֹמְדִים כָּל אוֹתָן שְׁתִּים עֲשֶׂרָה אֲבָנִים, כְּלָם נוֹטְלִים שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָלֵם שָׁנִים עֶשֶׂר תַּחֲמוּמִים עֲלִיוֹנִים, כְּלָם הֵם בְּסוּד שֶׁל שְׁבַטִי יִשְׂרָאֵל. וְסוּד זֶה כְּתוּב, (שם קכב) שָׁשִׁים עָלוּ שְׁבַטִים שְׁבַטִי יְהִי עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוּת לְשֵׁם ה'. שָׁשִׁים עָלוּ שְׁבַטִים - אֵלֶּיךָ שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים עֲלִיוֹנִים לְמַעַלָּה, שֶׁהֵם שְׁבַטִי יְהִי, שְׁהָרִי שֶׁם זֶה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, פְּעַמִּים כְּתוּב שְׁבַטִים. אֶלָּא, שָׁשִׁים עָלוּ שְׁבַטִים - אֵלֶּיךָ הַשְּׁבַטִים שְׁלֵמוֹתָהּ. שְׁבַטִי יְהִי - אֵלֶּיךָ הַשְּׁבַטִים שְׁלֵמוֹתָהּ. עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל - זֶה הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיוֹן הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא עֲדוּת,

זוהר תהלים

אותו האור שגנוז וטמיר. ועל זה כתוב, (תהלים פד) לא ימנע טוב להולכים בתמים. וזהו האור של כל השבטים. ומשום כך לא נחקקה בהן. ועוד, שכל השתים עשרה יוצאות מתוך האכסדרה הזו הטמירה שהיא בסוד האות ט', ומשום כך היא טמירה וגנוזה ואינה נראית בהן. בא וראה, כל אותן אבנים עומדות בדרך אות ננס, וכלן כשהאירו, אז פני הכהן הגדול היו מאירות, והאותיות מאירות ובלטות להודיע לחוץ. וכשהיו מאירים פני הכהן, אז היו נודעות בליטות האותיות שהוא לטוב, וכזה נודע הכהן אם צדיק האיש אם לא. ועל כך הכל הוא באות ננס, והרי פרשוה.

משום שי"ה עדות לישראל ודאי ולכן הראובני השמעוני י"ה בכל אחד ואחד

שְׁבִטֵי יְהוָה וְגו' (קכב, ד): [זוהר ח"ג פ' במדבר (במדבר ב) - אלו ארבע מחנות של כנסת ישראל, שהם שנים עשר שבטים, שנים עשר תחומים סביב סביב לה. הכל כמו שלמעלה, כתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה וגו'. ששם עלו שבטים - אלו שנים עשר שבטים, שנים עשר תחומים שלמטה. שבטי יה - הרי פרשוה, משום שי"ה עדות לישראל ודאי. ולכן (במדבר כו) הראובני, השמעוני, י"ה בכל אחד ואחד. אבל ודאי כך הוא, שהרי העץ העליון הקדוש, בו חותם בחותמו. ופרשוה שכתוב, (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין וגו'. דמות

יש אבנים ויש אבנים. יש אבנים יסודי הבית, שכתוב (מלכים א ה) ויצו המלך ויסעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. ויש אבנים עליונות נכבדות, והן (אלו) שתים עשרה, והן ארבע מערכות, שלש שלש לכל מערכה לארבעה רוחות העולם. כמו כן אותם ארבעה דגלים שהיו הולכים במדבר, והם שנים עשר שבטים, שלשה שלשה לכל צד לארבעה רוחות העולם. והכל סוד אחד, והרי פרשוה.

ובא ראה, בשעה שהכהן הגדול היה שם את שתים עשרה האבנים הללו ולובש אותן בחשן ואפור, אז שרתה עליו שכינה, ואותן שתים עשרה אבנים חקוקות בשמות כל השבטים, וכל שבט ושבת חקוק על אבן אחת. שקועות היו האותיות על האבנים, וכשהאירו האבנים, היו האותיות בולטות החוצה ומאירות על מה שהצטרכו. (ובאותיות השבטים) ובכל השבטים לא היו שתי האותיות ח' ט', בשביל שלא נמצא חט"א בכלם. אמר רבי חזקיה, אם כך, ח' שהשם גורם - נאה. אבל ט', שהיא אות טובה, ושנינו, מי שרואה ט' בחלמו טוב לו, משום שבה פתחה תורה כי טוב, שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, והואיל והיא אות טובה, למה לא נכתבה באותם שבטים?

אמר לו, משום שסמוכות שתי האותיות זו לזו. ועוד, שהרי האות ט' גנוזה וטמירה, והיא מאירה את האור של כלם, שהרי אות זו היא האור של כלם, ואין אור נמצא חוץ מהאות הזו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב. והוא האור של

ה בִּי שָׁמַח יִשְׁבוּ בְּסֵאוֹת לְמִשְׁפַּט בְּסֵאוֹת לְבֵית דָּוִד: ו שְׂאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם
 וּשְׁלֵוֵי אֶהְבִּיךָ: ז וְהִי שְׁלוֹם בְּחִילֶךָ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: ח לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה
 נָא שְׁלוֹם בְּךָ: ט לְמַעַן בֵּית יְהוָה: י אֵלֵהֶנּוּ יְהוָה אֲבַקֶּשׁה מִזֶּבֶד לְךָ:

זוהר תהלים

רבי יהודה - זהו ישראל למטה. ואחות
 אמה - זו ירושלים שלמטה. בחטאים
 הללו יגלו ישראל לבין העמים ותחרב
 ירושלים למטה. ועל זה שנינו, אהבת
 הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל אחים,
 שנאמר (תהלים קכב) לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה
 נָא וְגו'. (ובארנו הדברים, ושם (דברים שם) בת בנה
 ובת בתה. ואף על גב שהם בנגלה ובנסתר
 וכן אחריו. שהרי העולם צריך להם, והם
 ישוב העולם, כמו שכתוב (משלי כז) רַעַךְ
 וְרַע אַבִּיךָ) וְזֶה סוּד הַדְּבָר. שְׂאֵמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם אַחִי, לְמָה
 רַעֲי? וְאִם רַעֲי, לְמָה אַחִי? אֲלֵא לְמַדְנִי,
 אוֹתוֹ דְּבַר שְׁלֵא סָר לְעוֹלָמִים נִקְרָא רַע,
 כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר רַעֲךָ וְרַע אַבִּיךָ אֵל תַּעֲזֹב. וְזֶהוּ
 סוּד הַדְּבָר שְׂאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִם
 הַעֲלִינָה נִקְרָאת רַעֲיָה, כִּי לֹא זֶה אֶהְבֵּת
 הָאֵב מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים. וְהָאִם הַתַּחְתּוֹנָה
 נִקְרָאת כְּלָה, וְנִקְרָאת אַחוֹת, כְּמוֹ שְׂבִאֲרֵנוּ
 (שיר ח) אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה. וְהִינוּ סַתֵּם מִשְׁנָה
 שְׁלֵנוּ, שְׁכַתוֹב כָּאֵן עֲרוֹת אַחוֹתְךָ בַּת אַבִּיךָ
 אוֹ בַת אִמֶּךָ. כִּיִּן שְׂאֵמַר בַּת אַבִּיךָ, מַה זֶה
 אוֹ בַת אִמֶּךָ? אֲלֵא, אִם הִיא נִמְצָאת מִצַּד
 הָאֵב, נִקְרָאת חֲכָמָה. וְאִם מִצַּד הָאִם,
 נִקְרָאת בִּינָה. וְעַל כָּל פָּנִים, בֵּין כָּךְ וּבֵין
 כָּךְ, הִיא נִמְצָאת מִהָאֵב וְהָאִם. שְׁהָרִי יו"ד
 אֵינָה זֶה מַה לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
 מוֹלְדֵת בֵּית - מִצַּד הָאֵב. אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ -
 מִצַּד הָאִם.

אדם נכללת בכלם, והפנים היו לארבעת
 צדדי העולם, ונפרדים בדמיותיהם, וככלם
 כלולים בו באדם.

מיכאל ממין, גבריאל משמאל, אוריאל
 לפניהם, רפאל לאחוריהם,
 השכינה מעליהם. שנים מכאן, ושנים
 מכאן, והיא באמצע. כמו זה בארץ
 שלמטה - שנים מכאן, ושנים מכאן, וי"ה
 ביניהם. כיון שלוקחים שני דגלים, מה
 כתוב? ונסע אהל מועד מחנה הלויים וגו'.
 ואחר כך אותם שנים אחרים ארבע מחנות
 הן לארבעת צדדי העולם, ונמצאים שנים
 עשר. אף כך למטה כמו שלמעלה. ונסע
 בראשונה דגל מחנה יהודה מול מחנה
 אוריאל. ומחנה ראובן מול מחנה מיכאל.
 זה לדרום, וזה למזרח. כך גם המזבח
 דרומית מזרחית. ומחנה דן לצפון. מחנה
 אפרים ימה. מחנה דן מול מחנה גבריאל.
 מחנה אפרים למערב מול מחנה רפאל. כך
 גם המזבח צפונית מערבית. הכל אחוז זה
 בזה, עד שהכל עולה ונאחז בשם הקדוש,
 שהוא הראשית של הכל, העליון של הכל,
 הקדוש של הכל, הכל כלול בו.

אהבת הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל
 אחים שנאמר לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא
 לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא וְגו' (קכב, ח):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז ע"ב)]
 ערות אחי אביך לא תגלה (ויקרא יח), שנה

—== זוהר תהלים ==—

בְּדַרְגַת הַצְּדִיק, וְכָל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שְׁפָלוּלִים
 בּוֹ. וְהֵינּוּ שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדּוֹ. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר, שֵׁשׁ עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה. מִי
 הַשְּׁבָטִים? אֵלּוּ שְׁנַיִם עָשָׂר תַּחֲוֹמִים
 שֶׁנִּפְרְדִים מֵאוֹתוֹ אֵילָן גְּדוֹל וְחֹזֵק שֶׁיִּרְשׁ
 אוֹתָם מִצַּד הָאֵב וְהָאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי
 יְהוָה, מִיִּפֵי הָעֵדוּת שֶׁמַּעֲיֵד הַבֵּן הַקְּדוֹשׁ,
 (שמעיד אבא ואמא בבן הקדוש) שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי יְהוָה
 עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם נְהָרוֹת עֲמָקִים
 שְׁשׁוּפְעִים וְנִמְשָׁכִים מִן י"ה. וְהַכֹּל (וְכָל כֹּךְ
 למה,) לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה' כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ
 כִּסְאוֹת לְמִשְׁפַּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד, לְרִשְׁתָּ
 אֶת הַמַּלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה הוּא וּבְנָיו לְדוֹרֵי
 דוֹרוֹת, וְזוֹהֵי הַשִּׁירָה שֶׁאָמַר דָּוִד עַל
 הַמַּלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה.

רַבִּי אַבְאָ אָמַר, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
 בַּיִת. מִי הַבַּיִת שֶׁנִּבְנָה בְּחֻכְמָה? הֲוֵי
 אוֹמֵר זֶה הִנֵּהר שְׁיוּצָא מֵעֵדֶן. מִשׁוּם כֶּךָ
 מוֹלְדֵת בַּיִת אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ, כְּשִׁיצָאָה מוֹ,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בראשית ב) עָצָם מֵעֲצָמֵי וּבָשָׂר
 מִבָּשָׂרִי. וְכָתוֹב וַיִּקַּח אַחַת מִצְלַעְתָּיו, וְזֶהוּ
 מוֹלְדֵת חוּץ, מִמְּקוֹם שֶׁל זַעִיר אֲנַפִּין
 נִמְצָא, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְעַל זֶה אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אֲחִים לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא סָרָה אֶהְבְּתָם לְעוֹלָמִים.
 יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמָטָה נִקְרָאת אַחוֹת אִמָּךְ,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה
 כְּעִיר שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדּוֹ וְגו'. מַה זֶה
 שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדּוֹ? כְּדִי שִׁיזְדוּג עִמָּה
 הַמֶּלֶךְ מִשְׁשָׂה צְדָדִים, בְּכָל צְדָדֵי הַמֶּלֶךְ,

קכג א שיר המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים: ב הנה בעיני

שימוש תהלים

לעבד שברה

שיר המעלות אליך נשאתי (קכג, א): [שימוש תהלים לפרק קכג] לעבד שברה כתוב בטס של עופרת שם האדון ושם העבד והוא ישוב.

זוהר תהלים

מבעלה כראוי, וכל העומדים בכל הצדדים עומדים לבדם, כמו שנאמר ולא עמד איש אתו, שכתוב ויקרא הוציאו כל איש מעלי. ואחר שהיא מקבלת עדוניה מבעלה, כלם נשקים לאחר מכן ונזונים, כמו שנאמר ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם.

תפלה של בן אדם שמתכונן בה הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות ומשם יוצאים לקים את הכל

אליך נשאתי את עיני הישבי וגו' (קכג, א): [זוהר ח"א פ' יחתי (דף רכח:)] רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים קכג) אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. פסוק זה בארוהו, אבל בא ראה, תפלה של בן אדם שמתכונן בה, הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות, ומשם יוצאים לקים את הכל. ועל זה יתר יו"ד, משום שיו"ד לא פוסק ממקום הזה לעולמים, ולכן כתוב הישבי בשמים, אחרזו למעלה בסוד החכמה העליונה, ואחרזו למטה שיושב על כסא האבות, יושב על הכסא שנקרא שמים, ולכן כתוב הישבי בשמים.

ומכאן, כשברכות שופעות מלמעלה מהעמק הזה, את כלן נוטל

אליך נשאתי את עיני - לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה

אליך נשאתי את עיני וגו' (קכג, א): [זוהר ח"א פ' יגיש (דף רח:)] ולא יכל יוסף להתאפק. רבי חזקיה פתח ואמר, (תהלים קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. הפסוק הזה בארוהו ונתבאר, אבל בא ראה, אליך נשאתי את עיני, וכתוב (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. אלא, זה למעלה וזה למטה. אשא עיני אל ההרים - זה למעלה, כדי להמשיך ברכות ממעלה למטה, מההרים הללו העליונים למשך מהם ברכות לכנסת ישראל שמתברכת מהם. אליך נשאתי את עיני, לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה. הישבי בשמים, שכל תקפה וקיומה וחילה הוא בשמים. משום שכאשר היובל פותח המעינות של כל אותם השערים, כלם עומדים בשמים. וכיון ששמים נוטלים כל אותם אורות שיוצאים מהיובל, אז הוא זן ומשקה את כנסת ישראל על ידי צדיק אחד. וכיון שזה מתעורר אליה, כמה הם שעומדים בכל הצדדים להיות משקים ולהתברך משם, כמו שנאמר הכפירים שאגים לטרף ולבקש מאל אכלם. ואז היא עולה בסוד הסודות כראוי [לח], ומקבלת עדוניה

עֲבָדִים אֶל יְד אֲרוֹנֵיהֶם בְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ בֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ עַד שִׁחְתָּנוּ: ג חֲנֵנוּ יְהוָה חֲנֵנוּ כִּי רַב שָׁבְעָנוּ כּוֹז: ד רַבַּת
 שְׁבַעָה לָּהּ נִפְשָׁנוּ הִלְעַג הַשְּׂאֲנִים הַבּוֹז לְגֵאוֹנִים:

זוהר תהלים

שופעות ונמשכות מאתו מקום עמק הכל,
 ומתישבים במקום שנקרא שמים, אז ברכות
 נמצאות בעליונים ובתחתונים.

כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יְד (קכג, ב): [זוהר ח"ג פ' ו' ואתחנן
 (דף רס"ה)] כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יְד אֲרוֹנֵיהֶם,

מה זה כְּעֵינֵי עֲבָדִים? אלו אותם שאר גדולי
 העמים שלא נזונים אלא משירי (גוף) נוף האילן
 שישראל נדבקים בו. וכשישראל לוקחים
 ברכות מאתו מקום, כלם מתברכים מישראל.
 כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ - זוהי השפחה
 שבארנו, שהקדוש ברוך הוא הרג את הכח
 שלה במצרים, שהרי אין כח שלה אלא רק
 כששופע מתמצית של ארץ ישראל. וארץ
 ישראל נקראת גְּבֻרָתָהּ, ועל זה כתוב (משלי ל)

תחת שלוש רגזה ארץ. איזו ארץ? זו ארץ
 ישראל, כמו שנתבאר. תחת עבד כי ימלוך -
 אלה אותם עבדים שאמרנו, כשנתן השלטון
 לאחד מהם. וזהו שכתוב אשר הוצאתיך מארץ
 מצרים מבית עבדים. שפחה כי תירש גְּבֻרָתָהּ
 (מי היא) - זוהי שפחה כמו שאמרנו. בא וראה,
 מצד השפחה הזו יוצאים כמה שומרי חק בעלי
 דינים, מקטרגים כנגד ישראל כדי לקטרג
 עליהם, והקדוש ברוך הוא עושה לישראל
 שמירה כאב שרוצה לשמר את בנו מהכל. אמר
 הקדוש ברוך הוא לישראל, כמה מקטרגים
 מזמנים כנגדכם, השתדלו בעבודתי, ואני
 אשמר אתכם מבחוז, ואתם תהיו זמינים
 בבתיכם בפנים וישנים במטותיכם, ואני
 אשמר אתכם מבחוז וסביב מטותיכם.

המקום הזה שנקרא שמים, ומזה שופעים
 למטה, עד שמגיעים לצדיק עמוד העולם,
 ומפאן מתברכים כל אותם החילות וכל
 אותם המחנות למיניהם, והרי פשוטה.

בֵּא רָאָה, בשבעים ושנים מאורות עולה
 עטרת כל המחנות, עגול העולם,
 בשבעים מקומות, עגול אחד לכלם. בתוך
 אותו עגול נקדה אחת שעומדת באמצע.
 מנקדה זו נזון כל אותו עגול, בית קדש
 הקדשים, הוא מקום לאותה רוח כל
 הרוחות, [כמו טוד של כל הסודות] נסתר בתוכו.
 סתר זה הוא בתוך חילותיה, טמיר הוא לפני
 ולפנים. כשעולה זו, עולים כלם אחריה.
 זהו שכתוב (שיר א) משכני אחריך נרוצה.

אֵלֶיךָ נִשְׁאֲתִי אֶת עֵינֵי וְגו' (קכג, א): [זוהר ח"ג פ'
 ואתחנן (דף רס"ה)] פתח רבי אבא ואמר,

(שם קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני
 הישבי בשמים. שיר זה לא כתוב מי אמרו.
 אלא בכל מקום שהוא סתום, רוח הקדש
 אמרה על כנסת ישראל בגלות. הישבי
 בשמים?! היושב צריך לו לכתב! מה זה
 הישבי? אלא בארנו, מי שרוצה להתפלל
 תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש מעמק
 הכל להוריק ברכות למטה, כמו שכתוב (שם קל)
 שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. ויו"ד זו
 היא יתרה, עמק הכל היא, וכזה צריך לבקש
 בקשתו, להוריק ברכות לאתו מקום שנקרא
 שמים, להזין ממנו את הכל. ועל זה הישבי
 בשמים, בשמים ממש. שפשאותן ברכות

קכד א שיר המעלות לדוד לולי יהוה **שְׁהִיָּה** לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל:
 ב לולי יהוה **שְׁהִיָּה** לָנוּ בְּקוֹם עֲלֵינוּ אָדָם: ג אֲזִי חַיִּים בְּלַעֲוֵנוּ
 בַּחֲרוֹת אָפֶם בָּנוּ: ד אֲזִי הַמּוֹם שְׁטַפּוֹנוּ נַחֲלָה עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ: ה אֲזִי עָבַר עַל
 נַפְשֵׁנוּ הַמּוֹם הַיְדוּנִים: ו בְּרוּךְ יְהוָה **שְׁלֵא** נִתְּנָנוּ טָרַף לְשֵׁנֵיהֶם: ז נַפְשֵׁנוּ
 בַּצַּפּוֹר נִמְלְטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים תַּפַּח נִשְׁבַּר וְאַנְחָנוּ נִמְלְטָנוּ: ח עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה
עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

שימוש תהלים

לעבור בספינה

שיר המעלות לולי ה' (קכד, א): [שימוש תהלים לפרק קכד] כשתרצה לעבור בנהר או בספינה התפלל השירה הזאת ואח"כ תעבור.

זוהר תהלים

לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל -
 יִשְׂרָאֵל סָבָא

לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל -
 בשלח (דף ט"ז) הַתִּצְבּוּ וַרְאוּ - אֵין
 לְכֶם לַעֲרֹךְ קָרֵב, שְׁהִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יַעֲרֹךְ קָרֵב בְּשִׁבְלְכֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר ה'
 יִלְחֶם לְכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן. בֹּא רְאֵה,
 בְּאוֹתוֹ לִיזְלָה כִּנְסַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
 הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְדָן אֵת דִּינֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְאַלְמֵלֵא שְׁהַקְּדִימוּ הָאֲבוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא
 הָיוּ נִצּוּלִים מִן הַדִּין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 זְכוּת יַעֲקֹב הִגְנָה עַל יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (תהלים קכד) לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא
 יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא.

נסוף המים בכדי לשלוט על מים הזדונים
הַמּוֹם הַיְדוּנִים (קכד, ה): [זוהר חלק א' פרשת
 נח (דף ט"ז)] אָמַר לָהֶם, וַדַּאי אוֹתוֹ
 מְקוֹם שְׁאָנוּ גָרִים בוֹ הוּא קָטָן, וְכָלֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וַיֵּשׁ עֲלֵינוּ תַלְמִיד חָקֵם
 וַשְּׂמוּ רַבִּי יִצְחָק בְּרִי יוֹסִי מְחוֹזָאָה, וּבְכָל יוֹם

נַפְשֵׁנוּ בַּצַּפּוֹר נִמְלְטָה (קכד, ז): [זוהר ח"ב פ'
 המן (דף ט"ז). השלמה השמטת סימן ו']

נַפְשֵׁנוּ בַּצַּפּוֹר נִמְלְטָה (קכד, ז): [זוהר ח"ב פ'
 המן (דף ט"ז). השלמה השמטת סימן ו']

זוהר תהלים

כְּאֶשֶׁר בָּא רַבִּי אַבָּא, בָּאוּ שְׁאֵלוּ לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, יִפָּה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְכֵן הוּא, וְאֵי צְרִיף לְגִלּוֹת סוּד הַעֲנִינִן, וְהָרִי רְאִינוּ שְׂרַבֵי יְהוּדָה גְּלָה אוֹתוֹ. אֲלֵא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: מִשָּׁה, עֵתָה בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמָּטָה שֶׁל אֶהְרֵן לְדַחֲוֹת הַקֶּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. אָבֵל כְּשִׁיבָאוּ מִמִּצְרַיִם, כִּמָּה מְקַטְרָגִים מְזַמְנִים עַל יִשְׂרָאֵל לְדַחֲוֹתָם בֵּינָם, כִּמָּה מִים מְרִים נִזְדַּמְנוּ וְקַטְרָגוּ. בָּאוּ לֵיָם - בָּא רֵהֵב, שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם וְשֶׁל יָם, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: הָרָם וְנִטָּה יָדָךְ. כִּינּוּן שֶׁאָמַר הָרָם אֶת מִטָּךְ, מֵהוּ וְנִטָּה אֶת יָדָךְ? אֲלֵא הָרָם אֶת מִטָּךְ נִגְדָה רֵהֵב שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם. בָּאוּ לְמִרָה - כִּמָּה מִים מְרִים נִזְדַּמְנוּ אֲצֵלָם וְנִצְטַעַר מִשָּׁה וְצַעַק, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טו) וַיִּצְעַק אֵל ה'. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, הָרִי לָךְ עֲצָה בְּזָה - הַשֶּׁלֶךְ הַמָּטָה אֲצֵלָם וַיִּתְחַקֵּק נַחֲשׁ עָלֶי צוּר, שְׁנִיָּהֶם בְּיַחַד, וַיִּצְלוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם) וַיִּוְרָהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם. עֵץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת יא) מְקוֹם שִׁיפֵל הָעֵץ, שֶׁהוּא עֲצָה, וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם. וְכָתוּב (שְׁמוֹת טו) שָׁם שָׁם לוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט, נַחֲשׁ עָלֶי צוּר. וְשָׁם נִסְהוּ, עֲטָרָהוּ בְּנִסִּים. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מְכַאֵן וּלְהִלָּאָה הָרִי לָךְ שִׁיעֲמַד אֲצֵל הַמַּיִם, הָרִי לָךְ לְהִתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בְּמִים.

בָּאוּ לְחֹרֵב - בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרָג. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שְׁמוֹת יז) וְהִכִּיתָ בְּצוּר. הַמָּטָה נִצְרָף כָּאֵן, וְהִכִּיתָ לְאֵלוֹ בְּאוֹתוֹ צוּר, וְלֹא בְּנַחֲשׁ. אָמַר מִשָּׁה, יוֹתֵר צְרִיף כָּאֵן, אֵי רֹאָה מִים שְׂרוּצִים לְשִׁטָּף. מִדּוּעַ? (שֵׁם) הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחֹרֵב וְהִכִּיתָ בְּצוּר. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: עֲדִינן בְּמִרְיָה עֲתִידִין הַמַּיִם לְקַטְרָג יוֹתֵר, שֶׁהֵם מִים עֲכוּרִים, רְעִים וְזוּדוֹנִים, וַיִּזְדוּגוּ בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם. וְאוֹתָהּ שַׁעָה נִצְרָף הַמָּטָה וְהִתִּיר עֲלֵיהֶם הַנַּחֲשׁ בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם, וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבָר כז) לְהִקְדִּישְׁנִי בְּמִים לְעֵינֵיהֶם. מֵהוּ לְעֵינֵיהֶם? דָּבָר שֶׁנִּזְדוּגוּ בָּהֶם בְּגִלּוּי. בֹּא רְאָה, כֵּן רְאָה דוֹד, שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכד) לוֹלִי ה' שֶׁהָיָה לְנוּ בְּקוֹם עֲלִינוּ אָדָם. זֶה פְּרַעָה. (שֵׁם) אֲזִי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. וְכָתוּב (שֵׁם) נַפְשֵׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלָטָה מִפַּח יוֹקָשִׁים.

עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵן:

עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵן (קכד, ח):
[זוהר ח"ג (דף קצט). זוהר תורה] פתח

כְּשֶׁבָּאוּ לְאֵילִם - בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרָג בָּהֶם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּמְקוֹם הַזֶּה אֵין צְרִיף מָטָה. הָרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא אֵילָן בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, וְהוּא שְׁבַעִים תְּמָרִים, וְשָׁתִים עֲשָׂרָה עֵינַת מַיִם, שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׁבַטִים בְּשִׁבְעִים עֲמוּדִים וְשְׁנַיִם עֲשָׂר

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שנאחזת בהם תבטל ממנו, ואם כן א"ת עושה ליכטי שהרי אות ה עיקר של השם הזה תעקר, וע"ז אמר יהושע (יהושע ז) וישמעו הכנעני וגו' והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול, שהרי בודאי שם הזה הוא העיקר והיסוד של הכליט את"ה הוא הוי"ה, ומשה אע"פ שהקב"ה לא אמר לו כך קסי ידע שזה בזה תולה והחטא יגרום כך, זש"כ ואת"ה אל תירא עבדי יעקב וגו', שהרי הכל אחד קסי כי אתך אני וגו', זה נתבאר כי אתי אתה לא כתוב, אלא כי אתך אני, ובעבור זה כי אעשה כלה בכל הגוים וגו' אך אתך לא אעשה כלה:

רבי אלעזר ואמר (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו', כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים וגו' אך אתך לא אעשה כלה, מקרא זה נדרש והעירו בו, את"ה מה הוא, זה סוד של ארון הברית קסי וזו היא המדרגה ההולכת בגלות עם בניה עם הקדוש, משה בשעה שביקש רחמים על ישראל מה כתוב (במדבר יא) ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג, וזה נתבאר, אבל כך אמר משה מדרגה האחת שנתת לי נקראת את"ה, לפי שאין לה הפרשה ממך קסי ה שלה נאחזת בהם בישראל קסי ואם יכרתו ישראל מן העולם הרי ה של השם הזה

זיו הזוהר

גם השם הוי"ה אינו בשלימות: קסא. פי' אע"פ שהקב"ה לא אמר למשה שע"י אכילת הבשר יכרת כל עם ישראל והשכינה תפרד מהם, מ"מ הבין משה מעצמו שיכול לבוא ח"ו לידי כך כי עבירה גוררת עבירה: קסב. פי' שבאמת היה צריך לומר ועתה אל תירא ואמר ואתה, לרמז כי מן תיבת את"ה על ישראל להבין שאין להם לירא מכליון ח"ו, דהא כלא חד, דקב"ה ואורייתא וישראל חד ע"י האות ה של את"ה שהיא ג"כ ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה שנקשרת עם ישראל תמיד, וזהו שאומר כי אתך אני תמיד בכל אופן שהוא אע"פ שאין אתם אתי כראוי, וכידוע שאפילו על הזמן של ואנכי הסתר אסתיר את פני וגו' הוא משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים על עם ישראל לעזור להם, ומכל זה יובן מה שאמר דוד עזרנו בשם הוי"ה וגו', רצה לומר שבעבור שמו הגדול השם הוי"ה ב"ה שלא תחסר ה האחרונה הוא עוזר לנו להיותנו עם נצחי:

קנו. היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה השוכנת עם ישראל תמיד אפילו בתוך טומאותם וגם בגלותם: קנז. תיבה את"ר רמז על מדת המלכות ואת ה נוספת שהיא ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה, להורות שהמלכות נקשרת תמיד עם התפארת ושאר הספירות העליונות, כי השם הוי"ה ב"ה כולל הכל: קנח. זו השכינה הקדושה ששורשה אות ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה ומן תיבת את"ה, והיינו מלכות שבמלכות מדרגה האחרונה שעל זה נאמר והנה אופן אחד בארץ כידוע: קנט. כי כשיחסר אות ה מן את"ה ישאר את, וגם השם הוי"ה ב"ה לא יהיה שלם: קס. אומר שכן היה גם טענת ומליצת יהושע, שאם ח"ו ישראל יעברו מן העולם מה תעשה לשמך הגדול, היינו השם הוי"ה ב"ה שהוא בודאי העיקר ויסוד הכל, וזהו שאומר את"ה הוא הוי"ה, כלומר אם את"ה בשלימות עם האות ה הוא הוי"ה בשלימות, אבל אם אין את"ה בשלימות אלא בחסרון האות ה

קכה « שיר המעלות הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם

שימוש תהלים

לאויבים

שיר המעלות הבטחים (קכה, א): [שימוש תהלים לפרק קכה] בעת שתלך בדרך ויעמדו עליך אויבים קח מלח בידך ואמור את השירה הזאת שבע פעמים.

זוהר תהלים

כתוב לא אריה ולא שחל ולא שחץ - אלא כפיר, שהוא החלש והקטן מכלם ולא בוטח בכחו אף על גב שהוא חזק. כף הצדיקים לא בוטחים במעשיהם עכשו אלא ככפיר. אף על גב שיודעים שחזק כח מעשיהם, לא בוטחים אלא ככפיר, ולא יותר. ולכן הבטחים בה' כהר ציון וגו', לא ככפיר ולא כאריה ולא כמו כל השמות, אלא כהר ציון. ופרשוהו, מה הר ציון הוא חזק ולא ימוט תמיד, אף כף באותו זמן יהיו כמו הר ציון, ולא כמו עכשו שלא בוטחים, אלא ככפיר שפוחד ולא בוטח בכחו. ואתם בני קדושים עליונים, בטחונכם כהר ציון, ודאי אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא.

הללו, כשהגיעו לעיר נחשף הלילה. אמר רבי שמעון, כמו שיום זה מאיר לנו בדרך הזו לזכות בו בעולם הבא, אף כף הלילה הזה יאיר לנו לזכותנו לעולם הבא, ולעטר דברים של היום בלילה הזה לפני עתיק הימים. שהרי כמו היום השלם הזה לא ימצא בכל הדורות האחרים. אשרי חלקנו בעולם הזה ובעולם הבא.

נבנסו לביתו של רבי שמעון, ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי עמם. לנו עד שנחלק הלילה. כיון שנחלק הלילה, אמר רבי שמעון לחברים, זמן הוא לעטר את

בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי ובית המקדש לא נבנה ולכן לא התתקנו למעלה במקומם

שיר המעלות הבטחים וגו' (קכה, א): זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קמ"ג.) פתח ואמר,

(תהלים קכה) שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט לעולם ישב. פסוק זה פרושו. אבל שיר המעלות - תשבחת שאומרות אותן דרגות קדושות עליונות מצד של הגבורות העליונות, והם כמו הלויים שלמטה, והם מעלות, דרגות על דרגות, ועובדים בסוד של חמשים שנים. וזהו שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון, אלו הם הצדיקים שבוטחים בו במעשים שלהם. כמו שנאמר (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. ואם תאמר, הרי הצדיקים לא בוטחים במעשיהם כלל ותמיד פוחדים, כמו אכרזה שכתוב בו (בראשית יב) ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה וגו', כמו יצחק שכתוב בו (שם כו) כי ירא לאמר אשתי כיעקב שכתוב בו (שם לב) וירא יעקב מאד ויצר לו. ואם אלה לא בטחו במעשיהם, כל שכן שאר צדיקי העולם, ואתה אומר וצדיקים ככפיר יבטח!?

אף ודאי כתוב ככפיר, שהרי מכל אותם שמות לא כתוב אלא כפיר, ולא

יָשָׁב: ב' יְרוּשָׁלַם הָרִים סָבִיב לָהּ וַיְהוֹדֶהּ סָבִיב לְעַמּוֹ מַעֲתָהּ וְעַד עוֹלָם:
ג' בִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁבַט הָרִשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצַּדִּיקִים לְמַעַן לֹא יִשְׁלַחוּ הַצַּדִּיקִים

זוהר תהלים

אמר שיר המעלות. שלמה המלך אמר שיר השירים, שיר מאותם מנגנים. מה בין זה לזה, שהרי נשמע שהכל אחד? אלא ודאי שהכל אחד, אבל בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי, ובית המקדש לא נבנה, ולכן לא התקנו למעלה במקומם. שהרי כמו שיש תקוני משמרות בארץ, אף כך ברקיע, ועומדים אלה פנגד אלה. וביום שנבנה בית המקדש נתקנו כלם במקומם, והנר שלא מאיר התחיל להאיר. ושירה זו נתקנה למלך העליון, המלך שהשלוש שלו. והתשפחת הזו היא מעלה מכל התשפחות הראשונות. היום שהתגלתה תשפחת זו (בעולם) בארץ, באותו יום נמצאה שלמות בכל, ולכן הוא קדש קדשים.

מי שפגם את הברית - אוי לו שפגם אותו בחייו, ואוי לו שפגם אותו במיתתו אוי לו מאותו ענש אוי לו שפגם האות וארון הברית הקדוש, אוי לו מאותה בושא

בִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁבַט הָרִשָׁע וְגו' (קכה, א): נזוהר
ח"ב פ' ויקהל (דף ר"ד): ככה רבי אבא ואמר, אוי לבני העולם שלא יודעים אותה בושא! אוי לאותו ענש של כל מי שרוצה להכניס לארון, כי לא צריך להכניס לארון, פרט לצדיק שיודע בנפשו ונודע בעצמו שלא חטא באותה ברית, אות הברית הקדוש, מעלומיו, ושמר אותו כראוי. ואם

המרכבה הקדושה למעלה בהשתדלותנו. אמר לרבי יוסי, אתה שלא נשמעו דבריך ביום הזה בינינו, אתה תהיה ראשית להאיר הלילה, שהרי עכשו עת רצון היא להאיר מעלה ומטה. פתח רבי יוסי ואמר, שיר השירים אשר לשלמה. שיר זה עורר אותה שלמה המלך כשנבנה בית המקדש, וכל העולמות נשלמו, מעלה ומטה, בשלמות אחת. ואף על גב שהחברים חלקו בזה (מתי נאמר), אבל שירה זו לא נאמרה אלא בשלמות. כשהלכנה התמלאה בשלמות, ובית המקדש נבנה כמו שלמעלה בשעה שנבנה בית המקדש למטה, לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו אותו היום.

המשפן שעשה משה במדבר להוריד שכינה לארץ, באותו יום הוקם משפן אחר עמו למעלה, כמו שבארורה שכתוב (שמות מ) הוקם המשפן. המשפן - משפן אחר שהוקם עמו, וזה משפן הנער מטטרו"ן, ולא יותר. כשנבנה בית ראשון, בית ראשון אחר נבנה עמו, והתקים בכל העולמות והאיר (בעולם והאיר) לכל העולמות, והתבשם העולם, ונפתחו כל המשקופים העליונים להאיר, ולא היתה שמחה בכל העולמות כמו אותו היום. אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה, וזהו שיר השירים. שיר שאותם המנגנים שמנגנים לקדוש ברוך הוא. דוד המלך

בְּעוֹלָתָהּ יְדִיחֵם: דַּ הַיְטִיבָהּ יְהוָה לְמִצְוֹתָיו לְמִשְׁכָּלֵי וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם: הַ וְהַמְטִים
עַקְלָמְלוֹתָם יוֹלִיכֵם יְהוָה אֶת פְּעָלֵי הָאָוֶן שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

— זוהר תהלים —

בְּמִיתָתוֹ. אוֹי לוֹ מֵאוֹתוֹ עֲנֹשׁ. אוֹי לוֹ
שְׁפָגַם הָאוֹת וְאָרוֹן הַבְּרִית הַקְּדוֹשׁ, אוֹי
לוֹ מֵאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, שְׁנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת
עוֹלָמִים - נִקְמָה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִקְמָה
שֶׁל אוֹתוֹ פָּגַם. וְסוּד זֶה כְּתוּב, (תהלים קכה)
כִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁכֶבֶת הַרְשָׁע עַל גּוֹרֵל
הַצַּדִּיקִים.

לֹא, לֹא צָרִיף לְהַכְנִס לְאָרוֹן וְלַפָּגַם אֶת
הָאָרוֹן. הַסּוּד שְׁצָרִיף לְהַתְחַבֵּר בְּאוֹת
בְּרִית קְדֹשׁ הוּא הַסּוּד הַרְאוֹי לוֹ, וְלֹא
לְאַחַר. שְׁהָרִי אָרוֹן אֵינוֹ מִתְחַבֵּר אֶלֶּא
בְּצַדִּיק שְׁשׁוֹמֵר בְּרִית קְדֹשׁ. וּמִי שְׁפּוֹגֵם
אֶת הַבְּרִית וְנִכְנָס בְּאָרוֹן - אוֹי לוֹ שְׁפָגַם
אוֹתוֹ בְּחַיּוֹ, וְאוֹי לוֹ שְׁפָגַם אוֹתוֹ

קכו א שיר המעלות בשׁוֹב יְהוָה ִּתְּהַלֵּל אֶת שׁוֹבֵת צִיּוֹן הֵינּוּ כְּחַלְמִים: ב אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשְׁוִנֵנוּ רִנָּה אִזּוּ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְהוָה ִּתְּהַלֵּל ִּלְעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים: ג הַגְּדִיל יְהוָה ִּלְעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הֵינּוּ שְׂמֵחִים: ד שׁוֹבָה יְהוָה ִּתְּהַלֵּל אֶת (שְׁבוּתָנוּ) שְׁבִיתָנוּ בְּאִפְיָקִים בְּנִגְבִּי: ה הַזְרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: ו הַלֹּחֵד יִלְךְ וּבִכְהָ נִשְׂא מִשָּׁךְ הַזְרַע בֹּא יָבוֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמָתָיו:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאשה שנפטרו ילדיה

שיר המעלות בשׁוֹב ה' (קכו, א): (שימוש תהלים לפרק קכז) טוב לאשה שמתים ילדיה. כתוב בקמיע שירה זאת וכתוב גם כן סנוי וסנסנוי וסמנגלף בשיטה אחרונה ותשים אותה בארבע רוחות הבית.

— זוהר תהלים —

שְׁבָעָה, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה, וּמְשׁוּם כִּךְ בְּכֻלָּם הוּא אָחִז, וְחָזַר בְּתְּשׁוּבָה, וְנִקְרַע גְּזֵר הַדִּין בְּכֻלָּם. וְעַל כֵּן שְׁבָעִים שָׁנָה יֵשׁ בְּחֻלּוֹם.

בשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת - זֶה נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בְּבָל שְׁלֹא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֶלָּא שְׁבָעִים שָׁנִים

בְּשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת צִיּוֹן (קכו, א): [זוהר ח"ג

פ' אמור (דף ט"ז ע"ב): פְּתַח וְאָמַר, (תהלים

קכו) בְּשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת צִיּוֹן הֵינּוּ כְּחַלְמִים. בְּשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת, זֶה נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בְּבָל, שְׁלֹא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֶלָּא שְׁבָעִים שָׁנִים, שְׁכָתוּב (ירמיה כט) כִּי לִפִּי מְלֹאת לְבַבְךָ שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֵד אֶתְכֶם. וְכָתוּב הֵינּוּ כְּחַלְמִים, מֵה זֶה כְּחַלְמִים? אֶלָּא הָרִי הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, שֵׁישׁ שְׁבָעִים שָׁנִים בְּחֻלּוֹם. וּבֹא רָאָה, כְּתוּב כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֹא אֶת יְדְכֶם. מִי שְׁבַעַת הַיָּמִים? הָרִי נִתְבָּאֵר, אוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הָאֲחָרִים נִקְרָא שְׁבַעַת יָמִים, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה. שְׁוִנֵנוּ, מִי שִׁוּשֵׁב בְּחַעֲנִית בְּשִׁבְתָּ, קוֹרְעִים לוֹ גְּזֵר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, וְשְׁבָעִים שָׁנָה הֵם שְׁבַע פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׁאֵפְלוּ הַסְּכִימוּ כָּלָם עָלָיו (הכל) לְרַע, נִקְרַע אוֹתוֹ גְּזֵר הַדִּין. מֵה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁאֲחִז בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּכֻלָּל שֶׁל כָּלָם, שְׁנִקְרָא

אוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִצְטַעַר עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה לוֹ הַנְּאָה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי יְרֵאת קוֹנוֹ אוֹתוֹ הַגּוֹף מְמֹשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בְּהַאי שְׁמַחַת הַצְּדִיקִים

אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ וְגו'. (קכו, ב): [זוהר ח"א

פ' חיי שרה (דף ק"ג ע"ב): אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵהוּ וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבָנִי לִיצְחָק? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִצְטַעַר עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה לוֹ הַנְּאָה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי יְרֵאת קוֹנוֹ, אוֹתוֹ הַגּוֹף מְמֹשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בְּשְׁמַחַת הַצְּדִיקִים הַזֶּה, לִיצְחָק עִמּוֹ בְּשְׁמַחַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לִיצְחָק עִמּוֹ שְׁעִכְשׁוּ עֵת שְׁחֹק בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קכו) אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ וְגו'.

הַלֹּחֵד יִלְךְ וּבִכְהָ וְגו'. (קכו, ו): [זוהר חדש שיר

השירים (דף ע"ו ע"א: מדרש הנעלים) פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה.

— תהלים — זוהר תהלים —

הוא שֶׁמַח עִמָּהֶם בְּשִׂמְחָה בְּשִׁלְמוֹת. וּבְשִׁעָה שְׂאִין יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים, הַכֹּל הוּא בְּהַפּוֹךְ. וְעַם כָּל זֶה, אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִמְנַעַת מֵהֶם, וְכִסְאוֹ יוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם כְּאִם עַל הַבְּנִיִּים, וְאִין נִמְנַעַת מִלְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וּבִקּוּל הַזֶּה עוֹלָה לְמַעְלָה, מִשׁוּם שְׂרָצוֹנוֹ מִי שֶׁמְלַמֵּד סִנְגוּרְיָה עַל בְּנָיו. מִנֵּין לָנוּ? מִמַּשֶּׁה שֶׁהִתְעַלָּה בְּעֲלִיָּה עַל שְׁלֹמֵד זְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שִׁכְתוֹב (שְׁמוֹת ל"ד) וּמַשֶּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. מִתִּי הִתְעַלָּה לְכַבּוֹד הַזֶּה? כִּשְׁחָטָאוֹ יִשְׂרָאֵל, וְלִמַּד עֲלֵיהֶם זְכוֹת. כְּמוֹ כֵּן כְּתוֹב הַלּוּךְ יִלְךְ וּבְכָה, עַל חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע? זֶהוּ סוּד כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שְׁנוּטֵל מְשִׁיכָה שֶׁל זֶרַע קָדֵשׁ עֲלִיּוֹן לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּכְשִׁמְתַּעֲלִית בִּקּוּל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׂאִינָם צְדִיקִים, עִם כָּל זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְלָה אוֹתָהּ, וּמִשְׁקָה אוֹתָהּ מִהַשְׁקָאֵת הַנֶּחַל הַעֵמֶק, וְנִשְׁתַּלֵּם מִכָּל הַצְּדִידִים. אֲזִי, בֹּא יָבֵא בְּרִנָּה, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת וּבְרִכוֹת וּקְדוּשׁוֹת שְׁנִשְׁתַּלְמָה. בְּרֵאשׁוֹנָה - הַלּוּךְ יִלְךְ וּבְכָה, עַל חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל. כִּשְׁשָׁבוּ - בֹּא יָבֵא בְּרִנָּה.

כְּתוֹב (תהלים קכו) הַלּוּךְ יִלְךְ וּבְכָה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע וּגו'. כְּמָה פְּעָמִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו, לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהִתְעַלּוֹת בְּתוֹכָם. שֶׁהָרִי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל זֶה עֲלִיָּה לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם עִם כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. כְּאִשֶּׁר יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, מַעְלָה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכֹלֵם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ, וְלֹא הֵם בְּלִבְדָם, אֲלֵא אֶפְלוֹ הָעֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה, כֹּלֵם מוֹדִים לוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֲלֵא שֶׁהוּא מִתְעַלָּה בְּכַבּוֹדוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל מֶשֶׁ. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֲלֵא אֶפְלוֹ יִשְׂרָאֵל מִשְׁ מִתְעַלִּים בְּכַבּוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וְלִמְטָה.

בֹּא וּרְאֵה, בְּשִׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים, כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעְלָה מִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּכִמָּה שְׁמַחוֹת, בְּכִמָּה אֶהְבֵּה, וּמִתְחַבְּרִים הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֹלֵם מִתְבָּרְכִים מֵעֵמֶק הַנְּחָלִים, וְכֹל הָעוֹלָמִים נִשְׁקִים וּמִתְבָּרְכִים וּמִתְקַדְּשִׁים בְּכִמָּה בְּרִכוֹת, בְּכִמָּה קְדוּשִׁים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

קכו א שיר המעלות לשלמה אם יחוננו לא יבנה בית

שימוש תהלים

לנער היולד

שיר המעלות לשלמה (קכו, א): [שימוש תהלים לפרק קכז] כתוב אותו ותלהו על הנער מעת שיולד והוא טוב לשמירה.

זוהר תהלים

לְאֲדוֹנוֹ, שְׂרָחְבוּ אַרְבְּעָה וּגְבִהוּ עֶשְׂרֵה. וּמִי שִׁמְחַעֶסֶק בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּהַ בִּירְאָה וּבְאֵהֶבֶת אֲדוֹנוֹ, בְּמָקוֹם יִרְאֶה שְׂרוּיָה שֵׁם י', בְּמָקוֹם אֵהֶבֶה שְׂרוּיָה שֵׁם ה', בְּמָקוֹם תּוֹרָה שְׂרוּיָה ו', וּבְמָקוֹם מְצוּהַ שְׂרוּיָה ה', בְּמָקוֹם הַמְחַשְׁבָּה שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שְׂמוּאֵל ב יט) וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם, כָּלוּל מֵהַכֹּל, שׁוֹרֶה בּוֹ יוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א, (תהלים קכו) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוֹ. מֵה זֶה שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוֹ? אֵלּוֹ סִמְא"ל וְנִחַשׁ: [ע"כ מהשמשות].

שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כח.)] וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוֹמַת אֲשֶׁר סָבִיב. וְלָכֵן בִּהְרֵזָה יִבְנֶה בַּיִת הַמְקֻדָּשׁ עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִהְיֶה קִיָּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר (חגי ב) גְּדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. שְׁהֵרֵאשׁוֹן נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם - וְזֶה עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן (תהלים קכו) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוֹ.

מִצּוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לְקִיָּם בֵּן וּבַת

שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנא.)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָיוּ יוֹשְׁבִים תַּחַת הָאֵילָנוֹת שֶׁל שְׂדֵה אוֹנוֹ. נִרְדָּם רַבִּי חֲזִיָּא, וְרָאָה אֶת אֵלֶיהוּ. אָמַר, מֵהוֹכַחַת הַדֶּרֶךְ שֶׁל מֶרַם מְאִיר הַשְּׂדֵה. אָמַר, כָּעֵת בְּאֵתִי לְהוֹדִיעַ שְׁקֻרוֹכָה יְרוּשָׁלַיִם לְהַתְּרַב, וְכֹל אוֹתָן קְרִיּוֹת הַחֲכָמִים, מְשׁוּם שְׂיִרוּשָׁלַיִם הִיא דִין, וְעַל דִּין עוֹמְדָת וְעַל דִּין תַּתְּרַב, וְהִנֵּה נִתְּנָה רְשׁוּת לְסִמְא"ל עֲלֶיהָ וְעַל גְּבוּרֵי הָעוֹלָם, וּבְאֵתִי לְהוֹדִיעַ לְחֲכָמִים אוֹלֵי יִאֲרִיכוּ אֶת שְׁנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שְׁהָרִי כָּל זְמַן שְׁנִמְצָאָתָה בָּהּ תּוֹרָה - הִיא עוֹמְדָת, מְשׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה עֵץ הַחַיִּים הָעוֹמֵד עֲלֶיהָ. כָּל זְמַן שֶׁהַתּוֹרָה מִתְּעוֹרֶרֶת לְמַטָּה - עֵץ הַחַיִּים לֹא זֶז לְמַעְלָה. פְּסָקָה הַתּוֹרָה לְמַטָּה - עֵץ הַחַיִּים

שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז.)] רַעִיָּא מְהִימְנָא הַשְׁלֵמָה מֵהַשְׁמַטוֹת (סִימָן לח) מְצוּהַ זֶה לְקִיָּם מִצּוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לְקִיָּם בֵּן וּבַת, מְשׁוּם שְׂאָב שֵׁם י', וְאִם שֵׁם ה', בֵּן שֵׁם ו', בַּת שֵׁם ה', וְאָב וְאִם שֵׁשׁ לָהֶם בֵּן וּבַת, גַּם ה' לֹא שׁוֹרֶה עֲלֵיהֶם. וְכֵמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית אָמַר (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ, פָּרוּ מִצַּד הַיָּמִין, וּרְבוּ מִצַּד הַשְּׂמָאל, שָׁבוּ בְּרֵא אֱלֹהִים הַכֹּל, וּבְרֵא זֶה עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, אֶת הָאֶרֶץ - זֶה שְׁכִינָה. וְלָמָּה צְרִיךְ אַרְבַּע, בְּאָב וְאִם בֵּן וּבַת? מְשׁוּם שֶׁהָרִי הַתְּקֻדָּשׁוֹ וְהַתְּבָרְכוֹ בְּשֵׁלֶשׁ קְדָשׁוֹת וְשָׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁהֵם י', צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁשׁוּרוֹת עֲלֵיהֶם עֶשְׂרֵה, לְהִיּוֹת אָדָם רְשׁוּת הַיְחִיד

—== תהלים —==

לְשִׁלֶּשֶׁת הַהָרִים הִלְלוּ יוֹצֵא, עוֹלָה לְמַעְלָה
וַיּוֹרֵד לְמַטָּה. הַבַּיִת הַזֶּה מְשַׁקֵּה מִמֶּנּוּ וְגוֹנֵז
בְּתוֹכּוֹ כַּמָּה גִּנְזִים עֲלִיוֹנִים שְׁלֹא נוֹדְעוּ,
בְּזֶה נִבְנְהָ בַּיִת זֶה וְנִתְקַן. אוֹתוֹ הָאֵילָן
מִתְגַּלֶּה בַּיּוֹם וּמִתְכַּסֶּה בַּלַּיְלָה. וְהַבַּיִת זֶה
שׁוֹלֵט בַּלַּיְלָה וּמִתְכַּסֶּה בַּיּוֹם.

בְּשִׁעָה שׁוֹכֵנֵס הַחֶשֶׁךְ וְנִקְשָׁר בּוֹ שׁוֹלֵט,
וְכָל הַפְּתָחִים סְתוּמִים מִכָּל
הַצְּדָדִים. אֲזַי כַּמָּה רוּחוֹת פּוֹרְחוֹת בְּאָוִיר,
תְּאֵבוֹת לְדַעַת וְלִהְפֵּנֵס בּוֹ, וְנִכְנָסוֹת בֵּין
אוֹתָן צְפָרִים, וְלוֹקְחוֹת עֲדוּת, וְשִׁטּוֹת
וְרוּאוֹת מֵה שְׁרוּאוֹת. עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר אוֹתוֹ
חֶשֶׁךְ שֶׁנִּקְשָׁר בּוֹ, וּמוֹצֵיא שְׁלֵהֶבֶת אַחַת,
וּמִכָּה בְּכָל הַפְּטִישִׁים הַחֲזָקִים, וּפּוֹתַח
פְּתָחִים וּבּוֹקֵעַ סְלָעִים. עוֹלָה וַיּוֹרֵד אוֹתָהּ
שְׁלֵהֶבֶת וּמִכָּה בְּעוֹלָם וּמְעוֹרֶרֶת קוֹלוֹת
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְאֲזַי פְּרוּז אֶחָד עוֹלָה
וְנִקְשָׁר בְּאָוִיר וְקוֹרָא. אוֹתוֹ אָוִיר יוֹצֵא
מִתּוֹךְ עֲמוּד עֲנָן שֶׁל הַמְּזַבֵּחַ הַפְּנִימִי,
וּכְשִׁיוֹצֵא מִתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
אֵלֶּף אֲלָפִים עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁהוּא שְׂמָאל,
וְרַבּוּא רַבָּבוֹת עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁהוּא יָמִין,
וְהַפְּרוּז עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, קוֹרָא בְּחֵיל וּמְכַרִּיז.
אֲזַי כַּמָּה אוֹתָם שֶׁמִּתְקַנְיִם שִׁירָה וְעוֹבְדִים
עֲבוּדָה, וְשִׁנֵּי פְתָחִים נִפְתָּחִים, אֶחָד לְצַד
דָּרוֹם וְאֶחָד לְצַד צָפוֹן. עוֹלָה הַבַּיִת הַזֶּה
וְנִתָּן וּמִתְקַשֵּׁר בֵּין שְׁנֵי צְדָדִים, וְשִׁירִים
מְזוּמְרִים וְתִשְׁבְּחוֹת עוֹלוֹת. אֲזַי נִכְנָס מִי
שֶׁנִּכְנָס בְּלַחֲשׁ, וְהַבַּיִת מִתְלַהֵט בְּשִׁשָּׁה
אוֹרוֹת מְאִירִים זֵיו לְכָל צַד, וְנִהְרֹת
בְּשָׁמִים יוֹצֵאִים וּמְשַׁקִּים כָּל חַיּוֹת הַשָּׁדָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיֵּיתוֹ שְׂדֵי
יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם וְגו', וּמְזוּמְרִים עַד

מִסְתַּלֵּק [מִמֶּנּוּ] מִן הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן, כָּל זְמַן
שֶׁהַחֲכָמִים יִשְׁמְחוּ בַּתּוֹרָה, לֹא יוֹכֵל עֲלֵיהֶם
סַמְא"ל, שֶׁהָרִי כְּתוֹב הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב
וְהַיְדִים יְדֵי עֶשׂוֹ. זֶה הַתּוֹרָה הָעֲלִיוֹנָה
שֶׁנִּקְרָאת קוֹל יַעֲקֹב. בְּעוֹד שְׁאוֹתוֹ קוֹל לֹא
פוֹסֵק, הַדְּבוּר שׁוֹלֵט וְיִכּוֹל, וְעַל כֵּן לֹא
צָרִיךְ לְהַפְסִיק בַּתּוֹרָה. וְהַתְּעוֹרֵר רַבִּי חֲזִיָּא,
וְהִלְכוּ וְאָמְרוּ אֵת הַדְּבָר הַזֶּה לְחֲכָמִים.
אָמַר רַבִּי יִיסָא, הַכֹּל יוֹדְעִים אֵת זֶה, וְכִךְ
הוּא, שֶׁכְּתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא
שֶׁקֵּד שׁוֹמֵר. אֲלוֹהִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
הַקְּרִיָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹמְדַת עֲלֵיהֶם, וְלֹא עַל
הַגְּבָרִים הַגְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, הֵינּוּ שֶׁכְּתוּב
אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר וְגו'.

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמָה וְגו' (קכו, א) [זוהר
ח"א פ' ו' וישלח (דף קעב)] וַיַּעֲקֹב נָסַע
סִכְתָּה וַיִּבֶן לּוֹ בַּיִת וַלְמַקְנָהּוּ עֶשֶׂה סִכְתָּה עַל
כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סִכְתָּה. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח
וְאָמַר, (תהלים קכו) שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמָה אִם
ה' לֹא יִבְנֶה בַיִת וְגו', אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר
וְגו'. בֹּא רֵא, בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא עוֹלָם, הוֹצֵיא מִתּוֹךְ נִיצוּץ
חֲזָק קָשֶׁר אֶחָד, וְהַתְּלַהֵט מִתּוֹךְ הַחֶשֶׁךְ,
וְנִשְׁאָר בְּעֲלִיָּה וַיּוֹרֵד לְמַטָּה. אוֹתָהּ חִשְׁבָה
לְהִטָּה [וְהַתְּלַהֵט] בְּמֵאָה שְׁבִילִים דְּרָכִים
דְּקִיָּקִים גְּדוּלִים, וְנִעֲשֶׂה בַּיִת שֶׁל הָעוֹלָם.
בַּיִת זֶה הוּא בְּתוֹךְ אֲמֻצֵּעַ הַכֹּל. כַּמָּה
פְּתָחִים וְחֲדָרִים לוֹ סְבִיב סְבִיב, מְקוֹמוֹת
עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֵׁם מְקַנְנוֹת צְפָרִי
הַשָּׁמַיִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִינוֹ. בְּתוֹכּוֹ יוֹצֵא
אֵילָן גְּדוֹל אֶחָד וְחֲזָק, עֲנָפָיו וּפְרִיּוֹ רַב,
מְזוּן לְכָל בּוֹ. אוֹתוֹ הָאֵילָן עוֹלָה לְעֲנָנֵי
הַשָּׁמַיִם, וְנִטְמָן בֵּין שְׁלֹשָׁה הָרִים. מִתַּחַת

— תהלים — זוהר תהלים —

המקדש. ואחר כך דוד המלך הראה לשלמה בנו את דיוקן בית המקדש. כיון שראה דוד את דיוקן בית המקדש וכל תקוניו, אמר שירה על שלמה בנו, ואמר אם ה' לא יבנה בית וגו'. דבר אחר שיר המעלות לשלמה - למלך שהשלוש שלו. ושירה זו היא שירה ותשבחת על כל שאר השירה, ושירה זו עולה על כלן. אם ה' לא יבנה בית - שראה דוד המלך את כל אותם שבעת העמודים שהבית הזה עומד עליהם שעומדים שורות שורות לבנות את הבית הזה. מעל כלם עומד בעל הבית שהולך על גביהם, ונותן להם פח ותקף לכל אחד ואחד כראוי.

ועל זה אמר דוד, אם המלך הזה שכל השלוש שלו, שהוא בעל הבית, לא בונה את הבית הזה - שוא עמלו בוניו בו, אותם עמודים שעומדים לבנות על הבית הזה. אם ה' לא ישמר עיר - זה המלך שכל השלוש שלו. שוא שקד שומר - זהו עמוד אחד שהעולם התתקן עליו, ומיהו? צדיק, שהרי הוא שומר את אותה העיר. המשכן שעשה משה, תמיד היה יהושע עומד ושומר אותו, שהרי אין שמירתו - רק בזה שנקרא נער, שכתוב (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל. אחר כך משכן זה לא היה שמור אלא בשביל נער אחר, שכתוב (שמואל א ג) והנער שמואל משרת. (והיה מסדר שם) משום שאין שמירת המשכן אלא בנער. (אבל בית המקדש אינו כך, שאין שמירתו אלא בקדוש ברוך הוא, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומיהו השומר הזה? אותו ששומר המשכן שנקרא כך:

עלות הבקר. וכשעולה הבקר, אז כוכבים ומזלות השמים וחילותיהם, כלם משבחים ואומרים שירה, כמו שנאמר (איוב לח) בָּרֶן יַחַד כִּכְבֵּי בָקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בא ראה, (תהלים קכז) אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. אם ה' וגו' - זה המלך העליון שהוא בונה את הבית הזה תמיד ומתקן אותו. אימתי? כשעולים הרצונות והעבודות מלמטה כראוי. אם ה' לא ישמר עיר, אימתי? בשעה שנגחשך הלילה והצדדים המזינים שורים ומשוטטים בעולם, והפתחים סתומים, ונשמר מכל הצדדים שלא יתקרב בו ערל וטמא, כמו שנאמר (ישעיה נב) לא יוסיף לבא כך עוד ערל וטמא, שעתיד הקדוש ברוך הוא להעבירם מן העולם. מי ערל ומי טמא? אלא הכל אחד ערל וטמא. זהו שהתפתח בו והלך אחריו אדם ואשתו וגרמו מות לכל העולם, והוא המטמא את הבית הזה עד אותו זמן שיעבירו הקדוש ברוך הוא מן העולם. משום כך אם ה' לא ישמר עיר, שוא ודאי.

שיר המעלות לשלמה וגו' (קכז, א): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קט"ד)] פתח ואמר, (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה אמר התשבחת הזו כשבנה את בית המקדש? לא כך, שהרי דוד המלך אמר לו בשביל שלמה בנו, כשבא נתן אצלו ואמר לו על שלמה שהוא יבנה את בית

שָׂא עֲמָלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ אִם יִהְיוּהוּם לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂאָה שְׂקָד שׁוֹמֵר:

— זוהר תהלים —

וְדַאי אִם ה' - שֶׁהוּא סוֹד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהִתְקִין (ביתו ולא עשה) וְעָשָׂה אֶת הַבַּיִת כְּרֹאוֹי, אוֹתָם בּוֹנִים לְחַנּוּם הֵם, אֲלֵא רַק מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וּמִתְקִין. אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים יא) תָּמִיד עֵינַי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּהַ מְרֻשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה, וּפְרֻשׁוּהָ. וּבְהַשְׁגָּחָה הַזֹּאת שֶׁמּוֹרָה מִכָּל הַצְּדִידִים.

וְאֵף עַל גֵּב שֶׁכְּתוּב (שיר ג) הִנֵּה מִטְּוֹת שֶׁלְשֵׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּם שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ. מֵה הַטַּעַם הֵם שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ? מִשּׁוֹם שֶׁכְּתוּב מִפְּחַד בְּלִילוֹת, זֶהוּ פַחַד הַגִּיּוֹנִים שֶׁעוֹמֵד כְּנִגְדָּה כְּדִי לְדַחֲוֹתָהּ, וּמִשּׁוֹם כֶּן כָּלֵם מְקִיפִים אוֹתָהּ. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁכָּלֵם עוֹמְדִים בְּאוֹר הַמַּחְשָׁבָה שֶׁלֹּא נוֹדַע, וְאִזּוֹ אוֹר הַמַּחְשָׁבָה הַזֶּה שֶׁלֹּא נוֹדַע מִכֵּה בְּאוֹר שֶׁל הַמָּסָךְ, וּמֵאִירִים כְּאֶחָד וְנַעֲשִׂים תִּשְׁעֵי הַיְכָלוֹת.

וְהַיְכָלוֹת אֵינָם מְאִירִים, וְאֵינָם רוֹחוֹת, וְאֵינָם נִשְׁמוֹת, וְאֵינָם מִי שֶׁעוֹמֵד בָּהֶם. רְצוֹן כָּל תִּשְׁעֵי הַמְּאוֹרוֹת שֶׁכָּלֵם עוֹמְדִים בְּמַחְשָׁבָה, שֶׁהִיא אַחַת מֵהֵן בְּחֻשְׁבוֹן, שֶׁכָּלֵם לְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם בְּשַׁעֲה שֶׁעוֹמְדִים בְּמַחְשָׁבָה. וְלֹא נִדְבָקִים וְלֹא נוֹדַעִים, אֲלֵה לֹא עוֹמְדִים לֹא בְּרֻצוֹן וְלֹא בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה. תּוֹפְסִים בְּהַ וְלֹא תּוֹפְסִים. בְּאֵלֵה עוֹמְדִים כָּל סוֹדוֹת הָאֲמוֹנָה וְכָל אוֹתָם מְאוֹרוֹת מְסוֹד הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁלְמַטָּה כָּלֵם נִקְרָאִים אֵין סוֹף. עַד כָּאֵן מְגִיעִים הַמְּאוֹרוֹת וְלֹא

נַעַר מְטֻרָוֹן. אֲבָל אַתָּם קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, אֵין שֶׁמִּירְתְּכֶם כְּמוֹ שֶׁמִּירְתְּ הַמְּשַׁכֵּן, אֲלֵא שֶׁמִּירְתְּכֶם כְּשֶׁמִּירְתְּ בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוֹ, שֶׁכְּתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂאָה שְׂקָד שׁוֹמֵר. שֶׁהָרִי בְּכָל זְמַן שֶׁצְדִיקִים הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתָם תָּמִיד, שֶׁכְּתוּב ה' יִשְׁמַר צִדְקָתְךָ וּבּוֹאֲךָ. הֲלֹכוֹ אַחֲרָיו, וְלוֹו אוֹתוֹ שֶׁלְשֵׁה מִלִּים, וְחֲזָרוֹ לְדַרְכָּם. קְרָאוּ עֲלִיו, (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ, עַל כַּפִּים יִשְׁאוּנְךָ וְגו'. (משלי כג) יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשֵׁלְמָה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"ב ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ו.)] עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשֵׁלְמָה אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית וְגו'. פְּסוּק זֶה שֶׁלְמָה הַמֶּלֶךְ אָמַר אוֹתוֹ בְּשַׁעֲה שֶׁהִיָּה בּוֹנֵה אֶת בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ וְהַתְּחִיל לְבַנּוֹת, וְהִיָּה רוֹאֵה שֶׁהַמַּעֲשֶׂה מִתְּתַקֵּן בִּידֵיהֶם וְהִיָּה נִבְנֶה מִעֲצָמוֹ, וְאִזּוֹ הַתְּחִיל וְאָמַר, אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית וְגו'. הֵינּוּ הַסוֹד שֶׁכְּתוּב בְּרֹאשִׁית בְּרֹא אֱלֹהִים, שֶׁהָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֹא וְהִתְקִין אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל מֵה שֶׁצְרִיךְ, שֶׁהוּא בֵּית.

שָׂא עֲמָלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"ב ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ו.)] שָׂא עֲמָלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ - אֲלֵה סוֹד שֶׁל אוֹתָם נְהָרוֹת (נחלים) שִׁיוּצָאִים וְנִכְנָסִים כָּלֵם בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַזֶּה לְהִתְקִינוֹ בְּכָל מֵה שֶׁצְרִיךְ. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁכָּלֵם בָּאִים לְתַקֵּן וְלַעֲשׂוֹת אֶת תְּקוּנּוֹ,

—==—==—== זוהר תהלים —==—==—==

מה כתוב (ויקרא יא), והתקדשתם והייתם קדשים, מלמד שצריך אדם לקדש עצמו בשעת תשמיש. מה הקדשה שיכת לכאן? אמר רבי יהודה בר יעקב, שלא יעשו פריצות וחציפות, ולא לשם זנות כבהמות, שהבהמות אינן עושות אלא לכף. שהרי שנינו, כל הבוועל לשם זנות, או לשם מה שאמרנו, ולא ישמר את עצמו מאותם הדברים הצריכים, ששנינו בפרייתא, העבר ההוא שנולד, יהיה פריץ חצוף זונה רשע, ואינו בכלל זרע אמת. וכל הבוועל לשם מצוה ומקדש עצמו ומכוון לבו לשם שמים, יהיו לו בנים מעלים, צדיקים וחסידים, יראי שמים, קדושים. זהו שכתוב (סו) והתקדשתם והייתם קדשים.

אמר רבי יהודה, הרשעים על שאינם מולידים אלא לשם זנות, בעזות ובחציפות, אין להם אלא אותה הנפש החיה הנתונה לבהמות, שענינם אינם אלא כבהמה. אבל צדיקים היודעים לקדש עצמם, כתוב בהם (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת. מה האמת? אמר רבי אחא, אמת שאינו מהרהר באשה אחרת, ויש לו אמת עם אשתו. רב הונא אמר, לכון ולקדש עצמו לשם שמים, שנאמר (תהלים קכו) אם ה' יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. כלומר, אם אין הכונה לשם שמים לבנות הבית ולהוליד בנים, שוא עמלו בוניו בו, שמכניס באותו הולד עמל של שוא. ואיזהו עמל של שוא? זו נפש חיה, שתכלה ותכרת כהבל היוצא מן הפה, שהוא שוא, והואיל והוא מכניסו

מגיעים ולא נודעים. אין כאן מחשבה ולא רצון. כשמאירה המחשבה ולא נודע ממה מאירה, אזי מתלבשת ונסתרת בתוך הבינה, ומאירה (מי) למה שמאירה, ונכנסים זה בזה, עד שכלם נכללים כאחד, והרי פשוטה. ובסוד הקרבן, כשהכל עולה, נקשר זה בזה ומאיר זה בזה, אז עומדים כלם בעליה, והמחשבה מתעטרת באין סוף, אותו האור שמאירה ממנו המחשבה העליונה נקרא אין סוף.

בין שמאיר ומתפשטים ממנו חילות, אותה מחשבה נגזרת ונסתרת ולא ידועה, ומשם מתפשטת התפשטות לכל הצדדים, ומתפשטת ממנו התפשטות אחת, שהיא סוד העולם העליון. וזה עומד בשאלה, והוא מאמר עליון, ופרשוה שנקראת מי, שכתוב (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאלה אותו שברא אלה. אחר כך התפשט ונעשה ים, סוף כל הדרגות, שהיא למטה. ומשם מתחיל לבנות למטה, והכל עשה באותה צורה ממש שלמעלה, זה כנגד זה וזה כדגמת זה. ומשום כך שמירת הכל ממצלה ומטה. והתפשטות זו, שהיא מחשבה, שהיא עולם העליון. וזהו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, שהוא שומר ישראל. (שוא שקד שומר, זהו שכתוב בו (משלי כו) ושמר אדניו יכבד) שלא עומד בו שמירה אלא בעולם העליון.

שוא עמלו בוניו בו וגו' (קכו, א): [זוהר חדש 9' בראשית (דף 91:)] שנו רבותינו, אמר רבי יהודה בר יעקב, תמה אני על אנשי הדור אם רבם נעשים בכשרות. בא וראה

ב שׁוֹא לָכֶם מִשְׁבִּימֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי שְׁבֵת אֲבְלֵי לָחֶם הַעֲצָבִים בֶּן יִתְנֵן לִידִידוֹ

—=— זוהר תהלים —=—

הַנְּבִיא לְדוֹד הִנֵּה בֶן נוֹלָד לָךְ כֹּוֹ, כִּי שְׁלֵמָה יִהְיֶה שְׁמוֹ. אָמַר דָּוִד, בֶּן אֶחָד הִיָּה לִי מִבֵּת שְׁבַע וּמֵת, עֲכָשׁוּ אַחַר יוֹלָד לִי? מִן שְׁמִיא הוּא בָא! וְאָמַר שִׁיר זֶה, וְנִתְכַּוֵּן בּוֹ לְשֵׁם שְׁמִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשֵׁלֵמָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֵמָה אָמְרוּ. אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת, אִם סִיעֵתוֹ לֹא יִסִּיעַ בְּכַוְנָה הַשְׁלֵמָה שְׁלִי, שׁוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנֵי בּוֹ, לְשׁוֹא נַעֲמַל, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁעֲמַלְנּוּ לְשׁוֹא, וּבְשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֲטָא מֵת, וְאֲנִי יֹשֵׁב לִי לְהִטְרֵד מִירוּשָׁלַיִם, וּבְעוֹד שְׁאֲנִי אֲצַא, אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר מְכָל אָדָם, שׁוֹא שְׁקָד שׁוֹמֵר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שֶׁהַנִּיחַ עֲשָׂר נְשִׁים פִּילְגָשִׁים לְשִׁמְרֵי הַבַּיִת, וְהָיָה מֵה שֶׁהָיָה, וְעַל כֵּן שׁוֹא שְׁקָד שׁוֹמֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֵמָה נֶאֱמַר שִׁיר זֶה, שֶׁנִּתְכַּוֵּן דָּוִד עָלָיו לְשֵׁם שְׁמִים, וְאִמּוֹ גַם כֵּן נִתְכַּוְּנָה לְשֵׁם שְׁמִים, וְיֵצֵא מֵהֶם שְׁלֵמָה, שְׁכָתוֹב בּוֹ וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כֶּסֶף ה' לְמַלְךְ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפִיכֵךְ נִקְרָא לְמוֹאֵל. מֵהוּ לְמוֹאֵל? כְּמוֹ לְמוֹ פִי. מְלַמֵּד שֶׁשְׁנִיָּהִם נִתְכַּוְּנוּ לְמוֹ אֵל, כְּמוֹ לְאֵל. וּמִכָּאֵן לְמַדְנּוּ, כָּל הַמִּתְכַּוֵּן לְשֵׁם שְׁמִים, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בֶן מַעֲלָה. וּמִנֵּיִן לָנוּ? מִשְׁמוֹאֵל שֶׁנִּתְכַּוְּנָה אִמּוֹ עָלָיו תָּמִיד לְשֵׁם שְׁמִים, שְׁכָתוֹב וְנִתְתִּיב לָהּ, וְכֵן אֵל הַנֶּעֱרַר הַזֶּה הַתְּפִלָּתִי. וְכֵן אָמַר דָּוִד, אִם יִהְיֶה לִי הַבֵּן הַזֶּה. מִכָּאֵן יִהְיֶה מְזֻמָּן לְמוֹאֵל, כְּלוֹמֵר, נִתְּנָן הוּא לְאֵל.

שׁוֹא לָכֶם מִשְׁבִּימֵי קוֹם וּגו' (קכו, ב): זוהר
חדש פ' שלח לר (דף קמט): וְהָרִי הַקָּשׁוּ
הֵרָאשׁוֹנִים, אַחַר שְׁכָל הַבְּרִיּוֹת שְׁפָרָא

בְּאוֹתוֹ הַוּלָד, הָרִי עֲמְלוֹ שֶׁל שׁוֹא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲמַת הוּא נוֹטְרִיקוֹן:
אֶל"ף - אֲמַת, מ"ם - מֵאֲרִיץ, תי"ו -
תְּצַמֵּחַ. כְּלוֹמֵר, (תהלים פה) אֲמַת מֵאֲרִץ
תְּצַמֵּחַ. מֵה מִשְׁמַע? אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
בְּשַׁעַת הַחֲבוּר שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת שֵׁם הָאֲמַת
וְהַיֵּשֶׁר, בְּשַׁעַת שְׁנִתְהוּהָ מֵאֲרִץ וְנִתְיַסַּד,
וְלֹא בְּשַׁעַת שְׁנִתְגַּבַּל, וְהִינּוּ מֵה שְׁאָמַר רַב
הוֹנָא, כָּל בְּנֵי שְׁאִין בּוֹ יִסוּד - אֵינּוּ כְּלוּם,
וְאִיזְהוּ יִסוּד שְׁצָרִיךְ הָאָדָם בְּשַׁעַת הַחֲבוּר,
כְּפִי שְׁאֲמַרְנּוּ. רַבִּי זִירָא אָמַר, פַּעַם הָיִיתִי
הוֹלֵךְ בְּמַדְבָּר, וּמִצָּאֵי עַרְבֵי אֶחָד שֶׁהָיָה
נוֹשֵׂא עַל כַּתְּפוֹ מִשָּׂא שֶׁל י' סָאִים, וְהָיָה
זָקֵן, וְאֲמַרְתִּי לוֹ, הַכַּח הַזֶּה צָרִיךְ לַעֲסֹק
בְּתוֹרָה! אָמַר, לֹא עָשׂוּ אוֹתִי אָבִי וְאִמִּי
בְּשִׁבִיל זֶה, אֶלָּא לְמַעֲשֵׂה הַזֶּה. שְׁאֲנִי
שְׁמַעְתִּי אֶת אָבִי, שְׁבִשְׁעָה שְׁעָשָׂה אוֹתִי,
שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְבֶן הִיְתָה שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְהַבִּיא
תְּבוּאָה מִן הַשָּׂדֶה, וּבְעֵצָה הַזֶּה נִמְלָךְ
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְהָרִי אֲנִי זָקֵן, וּמֵה אַעֲשֶׂה?
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֲבוּתִיו
הִרְהִירוּ בְּדָבָר טוֹב. מִנֵּיִן לָנוּ? מִבֵּת
שְׁבַע אִם שְׁלֵמָה, שֶׁהַכְּתוּב מַעֲיֵד עָלֶיהָ
שֶׁהִיא אִם שְׁלֵמָה מִמֶּשׁ, מִשׁוּם שֶׁהִתְיַסַּד
מִמֶּנָּה, מִעֲנִינָהּ, וּמִהִרְהוּרָהּ, וּמִהַשְׁתַּדְּלוּתָהּ,
שְׁנֵאֲמַר (משלי לא) מֵה בְּרִי וּמַר בַּר בְּטָנִי
וּגו'. אִמּוֹ מִילָא, אָבִל אָבִיו מִנֵּיִן לָנוּ?
שְׁכָתוֹב (תהלים קכו) שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשֵׁלֵמָה
אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שׁוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנֵי בּוֹ.
וְכִי שְׁלֵמָה אָמַר אֶת הַמְּזֻמּוֹר הַזֶּה? אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, חֶסֶד וְשְׁלוֹם! אֶלָּא דָּוִד אָמְרוּ
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל שְׁלֵמָה בְּשַׁעַת שְׁאָמַר

—== תהלים —==

הכסאות והחיות והמלאכים וכל הצבא העליונים ובני אדם באותיות הללו. וְאֵף עַל גַּב שֵׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּן לָהֶם, לֹא יִמָּצְאוּ בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בָהֶם שְׁלֹא יִשְׁתַּפּוּ אוֹתֵי עַמֶּהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לָהֶם נַעֲשֵׂה אִדָּם, בְּשִׁתּוּף שְׁלֵי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה עֲשׂוּ פַעֲלָה לַמַּעֲלָה וְלַמַּטָּה פְּחוֹת מִמֶּנִּי. וּמִשּׁוּם זֶה בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ. וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם שְׁלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, אֵין לָהֶם בּוֹ יְדִיעָה, וְהוֹלְכִים כְּצֵאֵן בְּלֵי רוּעָה, וְנֹאמַר בָּהֶם כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה אֱלֹהוֹת. וְכָל יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אַחַד בּוֹ, וְכָּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שְׁלוּ וּבְכָל הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁנִּבְרְאוּ בָהֶם. וּבְכָל הַבְּרִיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וְלַמַּעֲלָה מְכַלֵּם אַחַד, וְלַמַּטָּה מְכַלֵּם, וּמְבַפְּנִים שֶׁל כָּלֶם, וּמְבַחוּץ שֶׁל כָּלֶם הוּא אַחַד. מִבֵּית וּמְחוּץ תְּצַפְּנוּ, וְכֹף תּוֹכוֹ כְּבָרוּ. כֹּף הוּא מְבַפְּנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ מְחוּץ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא מִשְׁתַּנֶּה, וְאֵין שֵׁם וְחִבּוּר אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם ה' וּבְכָל הַכּוֹנִיִּים שְׁלוּ חוּץ מִמֶּנּוּ. שָׂאֵם לֹא שֶׁהוּא חִבֵּר בְּקִרְבָּנָה י' בַּה' ו' בַּה', לֹא נִקְרָאוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּשֵׁם יְהוָה, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָה אֲדָנָי, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָה בְּאַלְהִים, שְׁעוֹלָה לְחִשְׁבוֹן אֱהִיָּה אֲדָנָי. וְהוּא לֹא נִקְרָא אַחַד פְּחוֹת מֵהֶם, שֶׁהוּא אַחַד שֶׁמְחַבֵּר שְׁנַיִם, שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּה, וְעוֹשֵׂה אוֹתָם אַחַד. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאִדָּם וְחִוָּה כִּי אַחַד קִרְאֵתִיו. וְהוּא מִשְׁתַּף בְּבִנְיָן בֵּין וּבֵת שֶׁהֵם בָּנִים, לְשׁוֹן שֶׁל בְּנִין. וְזֶהוּ אֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית.

בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַזִּכִּיר בְּרִיאָה בְּלִשׁוֹן יְחִיד, לְמָה הַזִּכִּיר בְּנַעֲשֵׂה אִדָּם בְּלִשׁוֹן רַבִּים כְּדֵי לְתַת פְּתִחוֹן פֶּה לַמִּינִים וְלַמוֹמְרִים? אֲלֹא כֹּאֵן כְּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה' וְגו' וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם. לְקִיָּם בָּהֶם וּבְאִבְד רְשָׁעִים וְנָה. שְׁהִרִי הַתּוֹרָה סְתָמָה שֶׁהוּא בְּרָא אֶת הָאִדָּם הָעֲלִיוֹן הָרֵאשׁוֹן, זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאִדָּם בְּצִלְמוֹ. אֶת - לְרַבּוֹת שְׁבָרָא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקָן שֶׁל אִדָּם עֲלִיוֹן בְּמִרְכָּבָה, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ וּדְמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אִדָּם. וּבְרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת שְׁכָתוּב בְּצִלְמוֹ, בְּצִלְמוֹ, שֶׁהֵם אִדָּם שֶׁל כְּסֵא הַכְּבוֹד מְרוֹם, וְאִדָּם שֶׁל הַכְּסֵא הַשְּׁנַיִ שֶׁנֹּאמַר בּוֹ מְרֵאשׁוֹן, וְזֶהוּ מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן. וְמָה שֶׁאָמַר נַעֲשֵׂה אִדָּם, זֶה לְלַמֵּד לְכָל אַחַד וְאַחַד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁתַּף אוֹתוֹ בְּזוּגוֹ, שָׂאֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׁוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַפְּסוּק בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֵׁר אַרְחֻתֶיךָ. שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה'. שְׁוֹדָאֵי נֹאמַר בְּעֵלְת הָעֲלוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם עֵלְת עַל הַכֹּל, וְהֵם י' מֵאִישׁ וְה' מֵאִשָּׁה. שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם עֵלְת עַל הַכֹּל הֵם ו' ה', הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י"ה, וְזֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְאָמַר עֵלְת עַל הַכֹּל, אֵף עַל גַּב שֶׁנֹּאמַר שְׁבָאֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכֵסֵא לְאִדָּם לְשִׁבְת בֵּית, לְשִׁבְת עַל הַכְּסֵא, שְׁבָהֶם אִי"ה או"ה, וּבָהֶם נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בָּנִים אֲתָם לְה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנֹאמַר בָּהֶם אִדָּם אֲתָם - שְׁתַּפּוּנֵי עַמְּכֶם בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ וְיִתְקַיְּמוּ מַעֲשֵׂיהֶם, שְׂאֵנִי הוּא שְׁבָרָאֵתִי כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל

זוהר תהלים

שֶׁל הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן. אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה תֹאמַר לָנוּ שְׂכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְהִירֵי אֶתְּהָּ הוּא אֲדוֹן הַכֹּל, וְאַתָּה בְּרֵאתָ הַכֹּל? טַל אֶתְּהָּ מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׂאֵתָהּ רוּצָה, שְׁלֵא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאוֹתָם שְׁלֵא יוֹדְעִים בְּכֶךָ, שְׁיֵאמְרוּ שְׁמַעְשֶׂה שֶׁל אָדָם אֶתְּהָּ צָרִיךְ מֵהַשְׁלִיחִים שְׁלֶךְ. אָמַר לָהֶם: לְמַלְךְ שְׁנַתֵּן מִתְּנָה לְעַבְדָּיו וְנַתֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חֶלְקוֹ וִירְשָׁתוֹ מֵאוֹתָהּ מִתְּנָה, אַחַר כֵּךְ בָּא הָעַבֵד הַנְּאֻמָּן אֵלָיו וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מִתְּנָה. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הָעַבֵד הַזֶּה עָבַד אוֹתִי בְכָל הַאֵיבָרִים שְׁלוֹ, כֵּךְ אָנִי רוּצָה לְעֲשׂוֹת הַכְּלִי שְׁלוֹ מִתְּנָה מִכָּל הַצְּבָאוֹת שְׁלִי. מַה עָשִׂה? כִּנֵּס אֶת כָּל הַמַּחְנוֹת שְׁלוֹ וְאָמַר: אָנִי רוּצָה מִכֶּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתֵּן מִתְּנָה מִשְׁלוֹ לְעַבֵד הַזֶּה, וְאִנִּי אֲשַׁתְּתֶף עִמָּהֶם וְאַתֵּן בּוֹ מִתְּנָה מִשְׁלִי. מַהֶם הִקְשׁוּ וְאָמְרוּ מַה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ, וּמַהֶם אָמְרוּ בְּרִצּוֹן שְׁלָם. אַף כֵּךְ קָדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, נִכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחְשָׁבָה לְהִבְרָאוֹת, קָדָם שְׁנִבְרָאוּ הַמְּלָאכִים וְכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, וּבְחִבּוּבוֹת שְׁלָהֶם הִנִּיחַ אֶת הַמַּעֲשֵׂה שְׁלָהֶם שְׁיֵהִיו אַחֲרוֹנִים לְמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית. וְאָמַר עָלָיו נַעֲשֵׂה אָדָם. וְלָמָּה? אֵלֵא בְּשִׁבִיל הַחִבּוּבוֹת שֶׁל אֲבִיהֶם שְׁבִשְׁמִים שְׁנִקְרָא יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הִיוּ עֲתִידִים לְהִקְרָא בְּשֵׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, כִּנֵּס אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים לְתַת חֶלֶק מִכָּלֶם. מִשׁוּם שְׁאֵם יַחְטֵא הָאָדָם, כָּלֶם נִמְצְאִים חֲסִרִים בָּהֶם מֵאוֹתוֹ הַחֶלֶק שְׁנַתְּנוּ בּוֹ, וְכָלֶם יִבְקֶשׁוּ רַחֲמִים בְּשִׁבִילוֹ. וְהוּא נָתַן בָּהֶם מִשְׁלוֹ, מִשׁוּם שְׁמֵרוּם לּוֹ עָשִׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ, בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֶלֶק שְׁלֶךְ שְׁנַתְּתָ

וְכֵךְ עֲנִין וּמַעֲשֵׂה שְׁאִינוֹ מְשַׁתֵּף בּוֹ, מַה כְּתוּב בּוֹ? כִּי שָׁמַיִם כְּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כְּבִגְד תְּבִלָּה. וּמִיָּד, יִשְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, שֶׁהֵם הַבְּנִין וְהַשְׁתֵּף שְׁלוֹ. שְׂכָל הַהֶבְלִים שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם שָׁמַיִם וְאָרֶץ, וְעֲתִידִים לְהֵאָבֵד, וְכָל הַהֶבְלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּיְיָ בִּיחֻדוֹ. אוֹתָם שָׁמַיִם וְאָרֶץ הַבְּנִין שְׁלוֹ. וּמַה הוּא חֵי וְקִיָּם - כֵּךְ מַעֲשֵׂהוּ חֵי וְקִיָּם. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר חֵי אָנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִיָּהּ. וּכְמוֹ שְׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֵׂה אָדָם, כֵּךְ אָמַר לְסַפִּירוֹת נַעֲשֵׂה אָדָם. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְמַחְשָׁבָה וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֵׂה, שֶׁהֵם חִכְמָה בְּרֵאשׁ וְחִכְמָה בְּסוֹף. שְׂכָל סַפִּירָה נוֹתֵנָת בּוֹ חֶלְקוֹ, וּמִשׁוּם זֶה הוּא בְּדִיוֹקְנוֹ מֵאֶסֶף לְכָל הַמַּחְנוֹת הַצְּבָאוֹת. וְרוּעֵה הַנְּאֻמָּן בְּדִיוֹקְנוֹ. וְאָמַר לְמַלְאכִים נַעֲשֵׂה אָדָם, וְזֶה מִטְּרֵרוֹן, שְׂכָל מְלָאךְ וְחִיָּה שֵׁם בּוֹ חֶלְקוֹ. וְכֵךְ אָמַר לְצַבָּא הַשָּׁמַיִם לְעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׂמֶשׁ בְּדִיוֹקְנוֹ, וְכָל כּוֹכַב נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְעַלֵת עַל הַכֹּל הַשְׁתֵּתֶף בּוֹ בְּכָל מְקוֹם, בְּתַפְאָרֵת בְּמִטְּרֵרוֹן וּבְשִׂמְשׁ, וְאִין לְהֵאָרִיךְ בְּזֶה.

וְעוֹד נַעֲשֵׂה אָדָם, לְאֵמָן שְׁזָרַע כְּמַה זְרַעוֹנִים בְּכַת אַחַת, וְכָל אֶחָד יִצָּא בְיוֹמוֹ. אַחַר כֵּךְ אָמַר לְאֵלָה שֶׁהֵם פּוֹעֲלִים: אָנִי רוּצָה שְׁתִּשְׁתַּפּוּ כָּלְכֶם לְעֲשׂוֹת כְּלִי, וְכָל אֶחָד מֵהֶם יִתֵּן בּוֹ חֶלֶק מִמֶּה שְׁנַתְּתִי בְכֶם, וְאָנִי אֲשַׁתְּתֶף עִמָּכֶם בְּכִלֵּי הַהוּא חֶלֶק מִמֶּנִּי. אָמְרוּ לוֹ: מַה הַכְּלִי הַזֶּה כָּל כֵּךְ חָשׁוּב לְפָנֶיךָ שְׁיֵהִיה כָּלוּל מֵהַכֹּל? אָמַר לָהֶם: הַכְּלִי הַזֶּה הוּא אָדָם שְׁיֵהִיה בְּדִיוֹקְנוֹ

—== זוהר תהלים ==—

וישתיה, ולא בכל מעשיהם, שעליהם כתוב אשר חלק ה' אליהו וגו', וכך בחר ה'. ועליהם נאמר כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו וגו', שהוא יחיד ומיוחד בכל המהנות שכלולים בהם. ומשום שישאל כלולים מעליונים ותחתונים, ועלת על הכל שם את שמו בהם, והם אהובים יותר ממלאכי השרת, משום שיש להם חלק בספירות מה שאין כן במלאכים, משום שישאל הם גורלו ונחלתו, כמו שהבנים אצל אביהם. שהמלאכים אינם אלא הספירות אלא כמו סוסים אל הרוכבים עליהם, אבל ישראל בנים של הקדוש ברוך הוא, ופרשוה בעלי המשנה, אין ישראל נגאלים עד שישתעבדו בשבעים ושתים אמות. ומשום זה כלל הקדוש ברוך הוא בסנחריב את שבעים ושתים האמות, לקיים בהם מ'לחמה ל'ה' ב'עמלק מדור דור.

בישראל. זהו שכתוב כי חלק ה' עמו. והוא מוחל להם בשביל אותו החלק שלו של שמו שנתן בהם. שאם לא יתנו הם מעצמם חלק בו ברצונם, כלם היו טוענים עליו, שאתה נטלת מעמנו על כרחנו חלקנו שהוא באדם מכל אחד ואחד, ולא היו מרחמים עליו. וכדי שלא יהיה להם פתחון פה, משום זה לא רצה לטל חלק אלא ברצונם. כמו זה שנאמר ברועה הנאמן, עלית למרום שביט שבי לקחת מתנות באדם. ומשום שהמזיקים סרחו לו ולא רצו לתת בו חלק, ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגו', לא ברא להם לבושים, שהם הגופים שלהם, והם שונאים אותם. ועל כן הממנים שעל שבעים ושתים אמות שהם לפניך, כמו כאשר ישראל מחיבים לאביהם שבשמים, אותם אמות העולם הם רצועות בידי בורא העולם להלקותם בהם.

וכנגד שבעים ושנים שרים הם השמות שבעים ושנים של ויסע ויבא ויש, לקיים בהם הנה ה' רכב על: ק"ל, לטל מהם נקמה מעמלק שכולל בו שבעים ושתים אמות. וכנגד שבעים ושנים שמות ויכלו הוא שעולה שבעים ושתים. וזה עליו נאמר שזרע כל הזרעונים בבת אחת יחידה, והיא הפלה, שבת המלכה מן הקדוש ברוך הוא, שהיא תפארת והמעשה שלו. ומשום שכל בריות בראשית נכללים בה, לכך התחילה התורה בביית מבראשית, והיא בת זוגו של תפארת אדם, כל אחד נתן בו חלקו. והקדוש ברוך הוא נתן אותה גדולה

וכשחזורים בתשובה, זורק את הרצועות מידו, ולא יהיה בהם ממש. שהכח של הרצועות אינו אלא בידי של מי שנוטל, שעליהם נאמר כל הגוים כאין נגדו. ומשום שישאל יש בהם חלק מבורא העולמות שהוא עלת על הכל, ומעשר הספירות ומהפסאות ומהמלאכים והכוכבים והמזלות, כשחזורים בתשובה, מכל מה שנטלו מבקשים עליהם רחמים, חוץ משדים ומזיקים וכחות הטמאה, שנאמר בישראל אל תטמאו בכל אלה, שאין להם חלק בהם. ומשום זה אמות העולם, שנשמותיהם מאותם כחות הטמאה, אין להשתתף עמם באכילה

שְׁנָא: ג הִנֵּה נַחֲלַת יְהוָה בְּנִים שָׂכַר פְּרֵי הַבֶּטֶן: ד בְּחַצִּים בְּיַד גְּבוּר בֵּן

זוהר תהלים

שְׁהֵאֲשָׁה אֶל הָאָדָם הַיָּא נַחַת וְדַאי אֲצֵלוּ. אֲכָלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים, מַה זֶה לֶחֶם הַעֲצָבִים? שְׂפָאֲשֶׁר לְאָדָם יֵשׁ בְּנִים, אוֹתוֹ הַלֶּחֶם שְׂאוּכָל, אוֹכֵל אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן הַלֵּב. וְזֶה שְׂאִין לוֹ בְּנִים, אוֹתוֹ לֶחֶם שְׂאוּכָל הוּא לֶחֶם שֶׁל עֲצָב, וְאֵלוֹ הֵם אֲכָלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים וְדַאי. בֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָא, מַה זֶה יִתֵּן לִידִידוֹ? זֶהוּ שְׂמֻקּוּרוֹ מְבָרֵךְ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ שְׁנָה בְּעוֹלָם הַהוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (משלי ג) וְשִׁכַּבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנֵתָךְ, מִשּׁוּם שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּדֵי שְׂאוֹתוֹ הָאִישׁ יִשְׁכַּב וַיְהִינָה בְּעוֹלָם הַבָּא הַהוּא כְּרֵאוּי.

אוֹתוֹ הַבֵּן שֶׁהִשְׁאִיר בֵּן הָאָדָם וְזוֹכֶה בוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא יִזְכֶּה אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא

הִנֵּה נַחֲלַת ה' בְּנִים וְגו' (קכו, ב): זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג:) כתוב (תהלים קכו) שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם וְגו' (קכו, ב): זוהר קכו) שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שְׂבַת אֲכָלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים בֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָא. בֵּא רֵאָה כְּמָה הֵם חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׂבָכָל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה יֵשׁ בוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְהָרִי נֹאמַר שְׂפָאֲשֶׁר נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים כָּלֵם נִתֵּן לָהֶם [וכלם] בַּתּוֹרָה, וְכָלֵם נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׂקִבְלוֹ הַתּוֹרָה בְּסִינַי. בֵּא רֵאָה, שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם - אֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים שְׁנִמְצָאִים, שְׂאִינֵם זָכָר וּנְקֵבָה כְּרֵאוּי, וּמְקַדְּמִים בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדָתָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (קהלת ד) יֵשׁ אַחַד וְאִין שְׁנֵי וְגו', וְאִין קָץ לְכָל עֲמָלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׂבַת - מֵאַחֲרֵים הַמְּנוּחָה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר כִּי בוֹ שְׂבַת, מִשּׁוּם

וְשׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׂכָלֵם נִכְרָאוּ בְּאוֹת י', בַּת יַחֲדָה הַכְּלוּלָה מִעֲשֶׂר אֲמִירוֹת, וְעֲשֶׂר אֱלֹהִים. ה' כְּלוּלָה מִחֲמֵשֶׁה אֲוֵרוֹת, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרֵאֲשׁוֹן. ו' שְׂשָׁה עֲמוּדֵי אֲמֵת. יוֹם הַשְּׁשִׁי ה', שְׂבִשְׁבִיל שְׂבִיוֹם הַשְּׁשִׁי ו', נִשְׁלָמָה ה' בְּבַת אַחַת. בֵּא וְרֵאָה, כְּשֵׁישׁ לְסִפְיֹרוֹת לְעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה בְּשֵׁם יְדוּעַ, שְׂמֵשֶׁם פְּעֻלָּה, לֹא תִשְׁתַּלֵּם וְלֹא תִעָשֶׂה עַד שְׂכָל סִפְיָרָה נוֹתֵנָת שֵׁם חִלְקָה (כחה). זֶה נוֹתֵן שֵׁם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַגְּנוּזִים הַשְּׁחוּרִים מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יַחֲדָה, וְהֵם הַנְּקֻדוֹת הָאֲדָמוֹת מִצְדָּם שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, וְזֶה נוֹתֵן וְכו' עַד שְׁנִכְלָלוֹת בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם שֶׁל כָּל הַסִּפְיֹרוֹת. (עכ"מ).

שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם וְגו' (קכו, ב): זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג:) כתוב (תהלים קכו) שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שְׂבַת אֲכָלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים בֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָא. בֵּא רֵאָה כְּמָה הֵם חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׂבָכָל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה יֵשׁ בוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְהָרִי נֹאמַר שְׂפָאֲשֶׁר נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים כָּלֵם נִתֵּן לָהֶם [וכלם] בַּתּוֹרָה, וְכָלֵם נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׂקִבְלוֹ הַתּוֹרָה בְּסִינַי. בֵּא רֵאָה, שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם - אֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים שְׁנִמְצָאִים, שְׂאִינֵם זָכָר וּנְקֵבָה כְּרֵאוּי, וּמְקַדְּמִים בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדָתָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (קהלת ד) יֵשׁ אַחַד וְאִין שְׁנֵי וְגו', וְאִין קָץ לְכָל עֲמָלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׂבַת - מֵאַחֲרֵים הַמְּנוּחָה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר כִּי בוֹ שְׂבַת, מִשּׁוּם

בְּנֵי הַנְּעוּרִים: ה' אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר:

— זוהר תהלים —

יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, וְעַל כֵּן אוֹתָהּ הַזְכוּת קִיָּמַת לוֹ בְּעוֹלָם הַהוּא אֲצֵל כָּל בְּעָלֵי הַדִּין. וּמִשׁוֹם כֶּךָ בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרְעָךְ, וְלַעֲרַב אֶל תַּנַּח יָדְךָ – אֶפְלוּ בֵימֵי הַזְקָנָה, שֶׁהוּא הַזְמַן שְׁאָדָם זָקֵן, [לֹא יֵאמָר כִּבְר הַשְּׁתַדְלָתִי וְדִי לִי, אוֹ כִבְר הַשְּׁתַדְלָתִי וְאֵינִי יָכוֹל, וְכַעַת שְׁאֵינִי זָקֵן אֵינִי רוֹצֵה, וְעַם כָּל זֶה] מָה כְּתוּב? אֶל תַּנַּח יָדְךָ. לֹא יִנִּיחַ מִלְּהוֹלִיד בְּעוֹלָם הַזֶּה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁלֹּא תִדַּע אֵיזָה יִכְשַׁר הַזֶּה אוֹ זֶה. לִפְנֵי הָאֱלֹהִים – כִּדִּי שְׁיַעֲמָדוּ בְּשִׁבְלֵי בְּעוֹלָם הַהוּא. וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קכז) הִנֵּה נִחְלַת ה' בְּנִים. זֶהוּ צְרוּר הַנְּשֻׁמוֹת, הַצֵּד שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. וְלַנְּחֻלָּה הַזֶּה, מִי מְזַכֵּה אֶת הָאָדָם לְהַכְנִס לְאוֹתָהּ נִחְלַת ה'? הַבְּנִים. אוֹתָם הַבְּנִים מְזַכִּים אוֹתוֹ לַנְּחֻלַת ה', וְעַל כֵּן אֲשֶׁרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁמְזַכֵּה אוֹתָם לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָכֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַבָּא

אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר וְגו' (קכו, ה): [זוהר בראשית פ' וירא (דף קטו.)] בֹּא רֵאָה, הִנֵּה נִחְלַת

ה' בְּנִים, יִרְשֶׁה וְחִלְקָ שֶׁל פְּרוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמְעָלָה הוּא מַעֲצֵן הַחַיִּים, שֶׁהֵרִי מִשָּׁם זוֹכֶה בֵּן אָדָם לְבְנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (הושע יד) מִמֵּנִי פָרִיךְ נִמְצָא. מָה כְּתוּב? (תהלים קכו) אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ וְגו'. אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַבָּא. לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר, מִי הָאוֹיְבִים

נִחְלַת ה', שְׁכָתוֹב (שמואל א כו) כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח בְּנִחְלַת ה' לֵאמֹר לָךְ עֶבֶד אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ הִנֵּה נִחְלַת ה' בְּנִים. מִי מְזַכֵּה אֶת הָאִישׁ הַזֶּה? בְּנִים. אִם זוֹכֶה בְּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה – שְׁכָר פְּרֵי הַבֶּטֶן. שְׁכָר וְחִלְקָ טוֹב בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּאוֹתוֹ פְּרֵי מַעְיוֹ הוּא שְׁזוֹכֶה בֵּן אָדָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּהֶם.

אֵין לָךְ שְׁכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמִלְמֵד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה

כְּחֻצִים בֵּיד גִּבּוֹר וְגו' (קכו, ד): [זוהר בראשית

פ' וישב (דף קפח.)] בֹּא רֵאָה, בִּבְקָר זָרַע [אֶת] זָרְעָךְ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ, בִּבְקָר – זֶהוּ בְּזִמְנֵן שְׁאָדָם עוֹמֵד בְּכַחוֹ וְיִהְיֶה בְּעוֹלָמוֹ, אֲזִי יִשְׁתַּדֵּל לְהוֹלִיד בְּנִים עִם אִשָּׁה שְׂרָאוּיָה לוֹ, שְׁכָתוֹב בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרְעָךְ. שֶׁהֵרִי אֲזִי הוּא הַזְמַן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (תהלים קכו) כְּחֻצִים בֵּיד גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, מִשׁוֹם שֶׁיְכוֹל לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה לוֹ שְׁכָר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָתוֹב אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. לֹא יִבְשׁוּ – בְּעוֹלָם הַהוּא, בְּזִמְנֵן שֶׁבְּעָלֵי הַדִּין יְבוֹאוּ לְקַטְרֵג עָלָיו, שְׁאֵינִי לָךְ שְׁכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמִלְמֵד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה.

בֹּא רֵאָה מָה אָמַר בְּאִבְרָהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) כִּי יִדְעָתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר

זוהר תהלים

וכנגדם שבעה קולות של הבו לה, ושמונה עשרה אזכרות שבהן משוטט הקדוש ברוך הוא בשמונה עשר עולמות (תהלים סח) ברכב אלהים רבתיים אלפי שנאן, שהם שמונה עשר רבוא עולמות, וכמה שומרי שערים יש להיכלות שמקבלים תפלות, וכל תפלה לא תכנס אלא במדה במשקל, ואין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר (שם קכו) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער, שהיא שער המלך. בגלל שתפלה היא מצוה, וזו שכינה, ותורה זה הקדוש ברוך הוא - לא צריך ביניהם הפסקה. וצריך להעלות תורה ומצוה באהבה ויראה.

אשרי הגבר אשר מלא (קכו, ה): [זוהר ח"א פ'

בראשית השלמה מההשמטות (סימן ג, דף כד.) זרע אברהם אהבי. אין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר (שם קכו) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער, שהוא שער המלך, בגלל שתפלה היא מצוה, וזו שכינה, ותורה זה הקדוש ברוך הוא, לא צריך ביניהם הפסקה, וצריך להעלות תורה ומצוה ביראה ואהבה, שכל מצוות עשה ולא תעשה תלויות משם יהו"ה, כמו שבארנו סוד זה שמי עם י"ה - שס"ה מצוות לא תעשה, וזה זכרי עם ו"ה - רמ"ח מצוות עשה, והרי כאן מאתיים ושמונה וארבעים, ושלש מאות וחמשה ושישים, והן מאתיים ושמונה וארבעים שבקריאת שמע, ונתנו מאהבה ויראה של אות ה', ומשום כך תקנו הבוחר בעמו ישראל באהבה, והם כלולים באברהם שנאמר בו (ישעיה מא) זרע אברהם אהבי.

בשער? אלו בעלי הדינים. שפאשר נשמה יוצאת מהעולם הזה, כמה הם בעלי הדינים שמזמנים לפניה עד שלא תכנס למקום בשער באותו שער שתכנס לשם, משום שהשאייר משכונות בעולם הזה ובגללם יזכה באותו עולם. ועל זה לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער.

אשרי הגבר אשר מלא (קכו, ה): [זוהר ח"א

פ' בראשית (דף כג.) וכשפותח פיו בתפלת ערבית, נוחת נשך בימי החל לקבל בכנפיו תפלת הלילה. וזה נוריא"ל נקרא אוריא"ל מצד של חס"ד, ונוריא"ל מצד של גבורה, שהוא גר דולק, שנאמר בו (דניאל ז) נהר דינור וגו'. ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה בזרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים [יש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור נוחת לקבל [נ"א: תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם, וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן החיות העליונות שנקראו בשם של יי', פותחים ואומרים, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם.

באותו זמן נפתחים שבעה היכלות. היכל הראשון - היכל האהבה. שני - היכל היראה. שלישי - היכל הרחמים. רביעי - היכל הנבואה באספקלריה המאירה. חמישי - היכל הנבואה באספקלריה שאינה מאירה. ששי - היכל הצדק. שביעי - היכל הדין. ועליהם נאמר בראשית - ברא שיי"ת. אלהים היכל שביעי. וכך הם שבעה היכלות למטה,

זוהר תהלים

מִלְאָכִי חֲבֵלָה וְגִיּהֲנָם שׁוֹלְטִים בּוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. אֵלֹה מִלְאָכִי חֲבֵלָה שְׁאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. שְׁלֹא יֵאמֶר אָדָם, הֲרִי תוֹרְתִי וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים מְגַנְנִים עָלַי, וְלֹא אֲתַעֲסֵק בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה. אֲלֵא אִף עַל פִּי שֵׁשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אִינּוֹ נִכְנָס בְּמַחְצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין לּוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ אֶחָד מִחֲבַרְנֵנוּ, שֶׁהוֹצִיאֵהוּ מִשְׁלֶשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמֵלֵא קוּלוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹדָאֵי הַחֲסִיד, הֲיֵה נִטְרָד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. שְׁהַרִי אִין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָהּ מְלָךְ יְהוּדָה, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְכַתוּב בּוֹ (ישעיה לח) כֹּה אָמַר ה' צוּ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה. כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ וְגו' (קכו, ה): [זוהר חדש מדרש רות (דף קח:)]
 רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם וְגו'. בְּמַתְעַסֵּק בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה הַכְּתוּב מְדַבֵּר. מֵהוּ לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר? אֲלֵא בְּזִמְן שֶׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִפְשׁוּ בָּאָה לְכַנֵּס בְּמַקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כְּמָה מִלְאָכִי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מַצֵּד זֶה וּמַצֵּד זֶה, וְכַמָּה מִלְאָכִי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מַצֵּד זֶה וּמַצֵּד זֶה. זָכָה - מְקַדִּימִים לּוֹ מִלְאָכִי שְׁלוֹם וְאוֹמְרִים לּוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה - מִלְאָכִי חֲבֵלָה מְקַדִּימִים לּוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה ג) אוֹי לְרַשָּׁע רַע כִּי גְמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לּוֹ.
 וּמִי הוּא? מִי שְׁלֹא נִתְעַסֵּק לְהַנִּיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁכַל הַמְּנִיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְלַמְדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אִין

קכח « שיר המעלות אשרי כל ירא יהוה: תהלה בדרביו: ב יגיע
בפיה כי תאכל אשריך וטוב לך: ג אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך
בניך פשתלי זיתים סביב לשלחנך: ד הנה כי בן יברך גבר ירא יהוה:

שימוש תהלים

למעוברת

אשרי כל ירא ה' (קכח, א): [שימוש תהלים לפרק קכח] כתוב על קלף כשר ותלהו על אשה בעת שהיא מעוברת.

זוהר תהלים

ה'. מה זה הנה פי בן יברך גבר? הנה בן היה צריך (לכתב)! אלא לרבות דבר אחר שלמדנו זה ממנה, שכל זמן שהשכינה היתה צנועה במקומה פראוי לה כביכול - בניך פשתילי זיתים, אלו ישראל כששרויים בארץ. סביב לשלחנך - שאוכלים ושותים ומקריבים קרבנות ושמחים לפני הקדוש ברוך הוא, ומתברכים עליונים ותחתונים בגללם.

מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה

הנה כי בן יברך וגו' (קכח, ד): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ה)] רבי חזקיה פתח, (תהלים

קכח) אשתך כגפן פריה וגו'. מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה, שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה, כמו היונה (כיונה) הזו שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה. ועל בן, כגפן פריה בירכתי ביתך. מה זה פריה? כמו שנאמר (דברים כט) פרה ראש. פריה - פורחת, שמוציאה ענפים לכל צד. ואיפה? בירכתי ביתך, ולא לחוץ בשוק, משום שלא תבא לשקר בביתך

כל זמן שמדברים בדברי תורה באה השכינה ומתחברת וכל שכן בדרך

אשתך כגפן פריה וגו' (קכח, ט): [זוהר

בראשית פ' וידא (דף קט"ו)] רבי

יהודה ורבי יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, פתח פיה ודבר בתורה, שהרי השכינה נמצאת אצלך, שבכל זמן שבדברי תורה מדברים, באה השכינה ומתחברת, וכל שכן בדרך, שהשכינה מקדימה ובאה והולכת לפני בני אדם שזוכים באמונת הקדוש ברוך הוא. פתח רבי יוסי ואמר, (שם) אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך פשתילי זיתים סביב לשלחנך. אשתך כגפן פריה - כל זמן שהאשה בירכתי הבית ולא יוצאת החוצה, היא צנועה וראויה להוליד בנים כשרים. כגפן - מה גפן לא ננטעת אלא במינה ולא במין אחר, כך אשה כשרה לא תעשה נטיעות עם איש אחר; מה גפן אין בה הרפכה מעץ אחר, אף כך אשה כשרה גם כן. ראה מה שכרה: בניך פשתילי זיתים. מה זיתים אין עליהם נופלים כל ימות השנה וכלם קשורים [בסוד] תמיד, אף כך בניך פשתילי זיתים סביב לשלחנך. מה כתוב אחריו? הנה פי בן יברך גבר ירא

ה יִבְרַךְ יְהוָה וְהוֹדָה מְצִיּוֹן וְרָאָה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ; ו וְרָאָה בְנִים
לְבָנֶיהָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

עָלֵינוּהָ. וּשְׁלֵמָה אָמַר, (משלי ב) הַעֲזֹבֵת
אֲלוֹף נְעוּרֶיהָ וְאֵת בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שְׁכַחָה.
מֵה זֶה בְּרִית אֱלֹהֶיהָ? אֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
בְּרִית וְהִיא הַתְּקַשְׁרָה בּוֹ, בְּגִלְל כֶּךָ בִּירְכָתִי
בֵּיתְךָ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, קָלְלָה תָּבֵא עַל
אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁמִּשְׁאִיר אֶת אִשְׁתּוֹ לְהִרְאוֹת
עִם שְׁעֵרוֹת רֵאשָׁה בַּחוּץ, וְזֶה אֶחָד מֵאוֹתָם
צְנִיעוּת שֶׁל הַבַּיִת. וְאִשָּׁה שֶׁמוֹצִיאָה
מִשְׁעֵרוֹת רֵאשָׁה הַחוּצָה לְהַתְתַּקֵּן בּוֹ,
גוֹרְמֵת עֵנִי לְבַיִת, וְגוֹרְמֵת לְבָנֶיהָ שְׁלֵא
יִחְשְׁבוּ בְּדוֹר, וְגוֹרְמֵת דָּבָר אַחֵר שֶׁשׁוּרָה
בְּבַיִת. מִי גֵרָם זֶה? אֹתוֹ שֶׁעַר שֶׁנִּקְרָא
מֵרֵאשָׁה הַחוּצָה. וְמֵה בְּבַיִת כֶּךָ - כָּל שֶׁכֵּן
בְּשׁוֹק, וְכָל שֶׁכֵּן חֲצִיפוֹת אַחֲרָת. וּמִשׁוֹם
זֶה, אֶשְׁתָּךְ כִּגְפֵן פְּרִיָה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ.

עָלֵינוּ, וְתָמִיד נִמְצָאת בּוֹ חֲשִׁיבוֹת יְתָרָה עַל
שְׁאָר הָאֵילָנוֹת - כֶּךָ בְּנִיָּה יַעֲלוּ בְּחֲשִׁיבוֹת
עַל שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
שְׁבַעֲלָה מִתְבָּרֵךְ כָּל: בְּבִרְכוֹת שְׁלֵמַעֲלָה,
בְּבִרְכוֹת שְׁלֵמָטָה, בְּעֵשֶׂר, בְּבָנִים וּבְבָנֵי
בָנִים. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (ס) הִנֵּה כִּי כֵן יִבְרַךְ גִּבּוֹר
יִרְאֵה ה'. וְכַתוּב, יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ וְרָאָה בְנִים
לְבָנֶיהָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. (ישראל הזקן הקדוש).

יִבְרַךְ ה' - מְזָכּוֹר, וְיִשְׁמְרֵךְ - מְשֻׁמָּר

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְגו' (קכח, ה): [זוהר בראשית
9' ויחי (97 רמח):] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים
קכח) יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם
וְגו'. יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצְאִים
בְּרָכוֹת לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְהוּא כּוֹלֵל כָּל
הַבְּרָכוֹת וְנוֹתֵן לָהֶן. וְאַחַר כֶּךָ וְרָאָה בְטוֹב
יְרוּשָׁלַם, לְהִרְאוֹת שְׁכָל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת
מִזְכָּר וְנִקְבָּה. כִּמוֹ זֶה (במדבר ו) יִבְרַךְ ה'
וְיִשְׁמְרֵךְ: יִבְרַךְ ה' - מְזָכּוֹר, וְיִשְׁמְרֵךְ -
מְנַקְבָּה. יִבְרַךְ ה' - מְזָכּוֹר, וְיִשְׁמְרֵךְ -
מְשֻׁמָּר, וְהַכָּל דָּבָר אֶחָד, מִשׁוֹם שֶׁמִּשְׁנֵיָהֶם
יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְעוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה, אִישׁ
אֶשֶׁר כְּבָרְכָתוֹ בְּרַךְ אֹתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁעַר רֵאשׁ הָאִשָּׁה
שֶׁמִּתְגַּלְּהָ, גוֹרֵם לְשַׁעַר אַחֵר
לְהַתְגַּלּוֹת וּלְפָגֵם אוֹתָהּ. מִשׁוֹם כֶּךָ צְרִיכָה
אִשָּׁה שֶׁאֶפְלוּ קוֹרוֹת בֵּיתָה לֹא יִירָאוּ שְׁעָרָה
אַחַת מֵרֵאשָׁה, וְכָל שֶׁכֵּן בַּחוּץ. בֹּא רָאָה,
כִּמוֹ שֶׁבְּזָכָר הַשַּׁעַר הוּא חֲמֵרַת הַכָּל - כֶּךָ
גַּם לְנִקְבָּה. צֹא וְרָאָה כִּמָּה פָּגֵם גוֹרֵם אוֹתוֹ
שֶׁעַר הָאִשָּׁה: גוֹרֵם לְמַעַלָּה וְגוֹרֵם לְמַטָּה,
גוֹרֵם לְבַעֲלָה לְהַתְקַלֵּל, גוֹרֵם עֵנִי, וְגוֹרֵם
דָּבָר אַחֵר בְּבַיִת, גוֹרֵם שֶׁתְּסַלֵּק חֲשִׁיבוֹת
מִבְּנִיָּה. הִרְחַמְנָנוּ יִצְלִינוּ מִחֲצִיפוֹתָן. וְעַל כֶּךָ
צְרִיכָה אִשָּׁה לְהַתְּכַסּוֹת בְּזוּיוֹת בֵּיתָה. וְאִם
עוֹשָׂה כֶּךָ, מֵה כְּתוּב? (תהלים קכח) בְּנִיָּה
כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים. מֵה זֶה כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים? מֵה
זֵית זֶה, בֵּין בְּסֵתוֹ בֵּין בְּקִיץ לֹא אוֹבְדִים

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן, שֶׁהָרִי מִשֵּׁם יוֹצְאוֹת
בְּרָכוֹת לְכָל

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְגו' (קכח, ה): [זוהר 9'
ויקרא (97 טז):] רַבִּי אֶלְעָזָר הֵיךָ
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ. מִצָּא אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר

— זוהר תהלים —

זְהוּ שְׁכָתוּב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמְשׁוּם כֶּךָ, יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, שֶׁהָרִי מְשֹׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְכָל.
 וּרְאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁבְגִל צִיּוֹן
 יְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁצִּיּוֹן הִתְמַלֵּא
 בְּבְרָכוֹת, אֲזִי יְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת, וְנִמְצְאוּ
 בָּהּ רַחֲמִים. וְכִשְׁיְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת, כָּל
 הָעַם מִתְבָּרֵךְ. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, שְׁלֵא תִרְאֶה
 קִשְׁת בַּיַּמִּיךָ כְּמוֹ לְאַבְיָךָ. וְעַל זֶה – וּרְאֶה
 בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וּרְאֶה בְּנִים
 לְבָנֶיךָ, יְרֵאֵי חֹטָא, חֲסִידִים, קְדוֹשִׁים. אֲזִי –
 שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מֵה זֶה שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל? אֵלֵא כְּמִי שְׁאוֹמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ
 הַמֶּלֶךְ, שְׁלֵא יִחְסַר כֹּל. כֶּךָ שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְן שֶׁצְדִיקִים יִמְצְאוּ בְּעוֹלָם.

שְׁהִיָּה בָּא. גָּעָה חֲמוּרוֹ. אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס,
 וּדְאִי בְּמִשְׁקַל (בְּקוּל) שְׁמַחַת הַחֲמוּר אֲנִי
 רוֹאֶה שְׁפָנִים חֲדָשׁוֹת יִמְצְאוּ פֹה. כִּיּוֹן
 שִׁיָּצֵא מֵאַחַר עֲנֹפֵי הָהָר, רְאָה אֶת רַבִּי
 אֶלְעָזָר שְׁהִיָּה בָּא. אָמַר, וּדְאִי מִשְׁקַל (קוּל)
 הַשְּׁמַחָה נִשְׁלָם. יָרַד רַבִּי אֶלְעָזָר אֵלָיו
 וְנִשְׁקַל לוֹ. אָמַר לוֹ, אִם צוּרַת הַדֶּרֶךְ הָאֶחָת
 אֵלֶיךָ, גִּלְךָ וְנִתְחַבֵּר כְּאַחַד. וְאִם לֹא, קַח
 אֶת דֶּרֶכְךָ וְלֵךְ. אָמַר לוֹ, וְדִי שֶׁכִּנְגְדֶךָ אֲנִי
 הוֹלֵךְ, כִּיּוֹן שֶׁמְצָאתִי אוֹתְךָ, אֵלֶךְ אַחֲרֶיךָ
 וְנִתְחַבֵּר כְּאַחַד.

פְּתַח רַבִּי פְּנַחֶס וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ
 ה' מִצִּיּוֹן וּרְאֶה בְּטוֹב וְגו'. יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, מֵה הַטַּעַם מִצִּיּוֹן? מְשׁוּם שֶׁהָרִי
 מְשֹׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְהִשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא).

קכט א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: ב רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי גַם לֹא יִכְלֹוּ לִי: ג עַל גְּבֵי חַרְשׁוֹ חַרְשִׁים הֶאָרִיכוּ (למענותם) לְמַעֲנֵיתָם: ד יְהוָה צְדִיק קָצִין עֲבוֹת רְשָׁעִים: ה יִבְשׁוּ וַיִּפְגְּוּ אַחֲזֹר כֹּל שְׁנֵאֵי צִיּוֹן: ו יִהְיוּ כַּחֲצִיר נִגְוֹת שֶׁקָּדְמַת שְׁלֶפֶת יִבְשׁוּ: ז שְׁלֹא מִלֵּא כִפּוֹ קוֹצֵר וַחֲצָנוּ מַעֲמָר: ח וְלֹא אָמְרוּ הַעֲבָרִים בְּרַבַּת יְהוָה אֵלֵיכֶם בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

שימוש תהלים

לדבר מצוה

רבת צרוני מנעורי (קכט, א): שימוש תהלים לפרק קכט] טוב לאמרו בכל יום לדבר מצוה.

זוהר תהלים

הושיעם אבל מושיעם לא כתוב אלא הושיעם, הושיעם מקודם לזה במה שהוא נזדמן לסבול עמהם באותה צרה, ובוא וראה שבכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות, והרי ביארו כן בהכתוב (דברים ל) וש"ב ה' אלהיך את שבותך ורחמך וגו'. דבר אחר, ומלאך פניו הושיעם, זו השכינה שהיא עמהם בגלות, ולבעבור שהשכינה עמהם, הקב"ה זוכר אותם להטיב להם ולהוציאם מן הגלות^ס שנאמר (שמות ו) ואזכר את בריתי, בתחלה, ואחר כך ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי... ועתיד הקב"ה להכריז בכל העולם ולהשמיע קול לאמר (ישעי' לו) ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע.

בכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות

רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי גַם לֹא יִכְלֹוּ לִי (קכט, ב):

[ח"א (דף קכ: זוהר תורה]. פתח רבי יהודה

ואמר (ישעי' לו) בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם וגו', בוא וראה בכל צרתם של ישראל כאשר נזדמן להם צרות כתוב לא באל"ף וקרי בוא"ו, לפי שהקב"ה עמהם בצרה, לא באל"ף מרמז על מקום עליון יותר^ס, אע"ג שאין במקום ההוא רוגז וצער, מגיע שמה למעלה צרת ישראל, לא באל"ף כמו שכתוב הוא עשנו ולא אנחנו, כתוב באל"ף וקרי בוא"ו, ומלאך פניו הושיעם, והלא הוא עמהם באותה צרה ואתה אומר

זיו הזוהר

שהושיעם בלשון עבר משמעותו שהושיעם מקודם ומכבר במה שמלאך פניו הסכים להגלות עם ישראל, והשכינה מגינה עליהם בגלות והיא תגאל עמהם: קסה. לפי פירוש זה אין הושיעם מוסב עלמלאך פניו שהיא השכינה אלא שמוסב על הקב"ה היינו התפארת בעלה דמטרוניתא, כי לבעבור השכינה שהיא שורה בישראל בתורת משכן יזכור הקב"ה את עמו ישראל להטיבם בגלות ולהוציאם מן הגלות יחד עם השכינה, ומשמעות הכתוב הוא שמלאך פניו של הקב"ה הוא סבת הישועה של הגאולה:

קסג. פי' כי לא באל"ף מורה על מקום גבוה שאין לנו השגה שם, ויש מפרשים המכיוון כמו לאל"ף, והיינו שהענין נוגע עד ראשית הכל, והרי זה כמו בהפסוק ולא אנחנו, רצה לומר לאל"ף אנחנו ואל לשר מן השרים, כי סוף מעשה במחשבה תחלה כידוע שכל עיקר בריאת עולם הזה היה בשביל ישראל שיקבלו התורה, ובעבור זה נקראים בנים למקום: קסד. קשיא ליה דמלאך פניו היינו השכינה הקדושה, וכיון שהיא עם ישראל בגלות איך תושיע, הלא אין חבוש מתיר עצמו וכל שכן לאחרים, ומתריך

קל « שיר המעלות ממעמקים קראתיך יהוה: ב אדני שמעה בקולי

שימוש תהלים

אם רוצה לעבור בספינה

שיר המעלות ממעמקים (קל, א): [שימוש תהלים לפרק קל] אם שומרים סובבים בעיר ותרצה לעבור לפנייהם ולא יראוך לחוש אותו בד' רוחות העולם ונופלת עליהם תרדמה ולא ישמרו.

זוהר תהלים

ושופעים לברך את הכל, זוהי הראשית למשך ברכות ממעלה למטה. אמר רבי חזקיה, כשהעתיק, נסתר של הנסתרים, רוצה לזמן ברכות לעולמות, משרה את הכל, ומכליל את הכל בעמק העליון הזה, ומכאן שואב ונשפע באר (נהר) שנחלים ומעינות נשפעים ממנו, וכלם נשקים ממנו. ומי שמתפלל תפלתו, צריך לבנו לבו ורצונו למשך ברכות מאותו עמק של הכל כדי שתתקבל תפלתו ויעשה רצונו.

שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה' (קל,

א): [זוהר ח"ג פ' אחר מות (דף ס"ט):] רבי

יהודה פתח, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. שנינו, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, רצה לברא אדם. נמלך בתורה. אמרה לפניו: תרצה לברא האדם הזה?! עתיד הוא לחטא לפניך ועתיד הוא להרגיז לפניך. אם תעשה לו כמעשיו, הרי העולם לא יוכל לעמד לפניך, כל שכן אותו האיש. אמר לה: וכי לחנם נקראתי (שמות לד) אל רחום וחונן ארך אפים? וטרם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא תשובה. אמר לה לתשובה: אני רוצה לברא אדם בעולם, על מנת שכשישבו לך מחטאיהם, שתהיי עתידה לעזב את מחטאיהם ולכפר עליהם. ובכל שעה ושעה

כל מי שמתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש צריך לבקש בקשתו ולהתפלל מעמק הלב

שיר המעלות ממעמקים וגו' (קל, א): [זוהר

שמות פ' המן (דף ס"ט):] ראו כי ה' נתן

לכם השבת (שמות טז). רבי חזקיה פתח,

(תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך

ה'. שיר המעלות, סתם ולא פרש מי

אמר. אלא שיר המעלות שעתידים לומר

כל בני העולם, שעתיד השיר הזה להאמר

אותו לדורות עולם. ומהו ממעמקים

קראתיך? כך שנינו, כל מי שמתפלל

תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש

בקשתו ולהתפלל מעמק הלב כדי שימצא

לבו שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכון לב

ורצון. והאם דוד אמר כך, והרי כתוב בכל

לבי דרשתיך, ופסוק זה מספיק? מה צריך

ממעמקים? אלא כך שנינו, כל אדם

שמבקש בקשתו לפני המלך, צריך לבנו

דעתו (לבו) ורצונו מעקר של כל העקרים

למשך ברכות מעמק הבאר (של הכל), כדי

שישפיע ברכות מהמעין של הכל, ומהו?

אותו מקום שיוצא ממנו ונמצא ממנו

אותו נהר, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא

מעדן, וכתוב (תהלים מז) נהר פלגיו ישמחו

עיר אלהים. וזה נקרא ממעמקים. עמק

הכל, עמק הבאר שמעינות יוצאים

תְּהַיְינָה אֲזוּיָךְ כְּשִׁבּוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: ג אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה אֲדָנִי מִי יַעֲמֵד: ד כִּי עֲמָךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּזְרָא: ה קִוִּיתִי יְהוָה: ו נִפְשִׁי לְאֲדָנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: ז יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה: ח כִּי עִם יְהוָה: ט הַחֶסֶד וְהַרְפֵּה עִמּוֹ פְדוּת: י וְהוּא יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

זוהר תהלים

אם עוונות תשמר יהוה אדני מי יעמד. כֵּן יִשְׁ לְהִסְתַּכֵּל, כִּינּוֹן שְׁאֵמַר אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה, לְמָה ה' (אדני) אֵלָּא, שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת רַחֲמִים הַזִּכִּיר כֵּן דָּוִד. אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה, אִם רַבִּים הָעֲוֹנוֹת עַד שְׁעוּלִים לְמַעַלָּה לְאַבָּא וְאַמָּא, הֲרִי ה' (אדני), שֶׁהוּא רַחֲמִים. וְאִם שֵׁם זֶה, אֵף עַל גַּב שֶׁהוּא רַחֲמִים, יִתְעוֹרֵר בְּדִין וְכָל הַדְּרָגוֹת נִסְתַּמּוּ בְּדִין - דְּרָגָה אַחַת יֵשׁ לַחֲזוֹר אֵלֶיהָ, שְׁכָל הַרְפּוּאוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנָּה, הִיא תַּחֲנוּם עֲלֵינוּ. וּמִי הִיא? מִי. מִי תַעֲמֵד בְּדוֹדָי. מִי יִרְפָּא לָךְ. (כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (אִיכָּה ב) כִּי גִדּוּל כִּים שִׁבְרַךְ מִי יִרְפָּא לָךְ) וְלָכֵן יְהוָה (אדני). אִם הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ יִסְתַּמּוּ מֵאַתְנּוּ, מִי יַעֲמֵד, שְׁכָל דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִים מִמֶּנָּה.

וְאִם יָשׁוּבוּ אֲנִי אֶקְבֵּל אוֹתָם

כִּי עֲמָךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּזְרָא (קל, ד): [זוהר ח' ג' פ' אמוז (דף ק"א)] אָמַר רַבִּי אַבְא בְּרַאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם, וְעַמְדוֹ בְּדִין לְפָנֵי קוֹנוֹ, וְחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה, וְקָבַל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר לוֹ, אָדָם, אַתָּה תַּהִיָּה סִימָן לְבִנְיָךְ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, שְׁכֻזָּה הַיּוֹם יַעֲמְדוּ בְּדִין, וְאִם יָשׁוּבוּ, אֲנִי אֶקְבֵּל אוֹתָם, וְאֶקּוֹם מִכְּסֵּא הַדִּין, וְאֶתְקַיֵּים עַל כֶּסֶף הַרַחֲמִים, וְאַרְחֵם עֲלֵיהֶם. וְדוֹד אָמַר אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלֵי תַּחֲנוּנָי, וְעַל זֶה כָּתוּב כִּי עֲמָךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּזְרָא, וְכָתוּב כִּי עֲמָךְ מִקּוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אוֹר.

הַתְּשׁוּבָה זְמִינָה לְאַנְשִׁים, וְכַשְׂאֲנָשִׁים שְׁבִים מִחֻטְאֵיהֶם, הַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת שְׁבָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וְהַדְּינִים נִכְנָעִים, וְכֹלָם מִתְּבַשְׂמִים, וְאָדָם נִטְהַר מִחֻטְאוֹ.

מִתִּי נִטְהַר אָדָם מִחֻטְאוֹ? בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנָס לַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת כְּרַאוּי. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁשָׁב לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה מִעֲמֵק הַלֵּב. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב מִמַּעַמְקִים קְרֵאתִיךָ ה'. רַבִּי אַבְא אָמַר, מִמַּעַמְקִים קְרֵאתִיךָ ה', מְקוֹם גְּנוּזוֹ הוּא לְמַעַלָּה, וְהוּא עֲמֵק הַבְּאֵר, וּמִזֶּה יוֹצְאִים נַחֲלִים וּמַעְיָנוֹת לְכָל עֵבֶר, וְאוֹתוֹ עֲמֵק הַעֲמֻקִּים נִקְרָא תְּשׁוּבָה. וּמִי שְׂרוּצָה לָשׁוּב וְלַהֲטֵהָר מִחֻטְאָיו, מִהַעֲמֵק הַזֶּה הוּא צְרִיךְ לְקַרְא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב מִמַּעַמְקִים קְרֵאתִיךָ ה'.

אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה אֲדָנִי מִי יַעֲמֵד (קל, א): [זוהר במדבר פ' בלק (דף ק"פ א)] שְׁהָרִי כְּשֶׁרוּחוֹת בְּנֵי אָדָם יוֹצְאוֹת מִהָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמָה הֵם מְקַטְרְגִים שְׁעוֹמְדִים לְפָנֵיהֶם, וְהַכְּרוּזִים יוֹצְאִים הֵן לְטוֹב הֵן לְרָע, כְּפִי מַה שִׁיוֹצֵא מִהַדִּין. שְׁשִׁנִּינוּ, בְּכִמָּה דִּינִים נִדוּן הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בֵּין בְּחַיָּיו בֵּין אַחַר כֶּף, שְׁהָרִי כָּל דְּבָרָיו הֵם בְּדִין, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד בְּרַחֲמָנוֹת וְרַחֲמָיו עַל הַכֹּל, וְלֹא רוּצָה לְדוֹן בְּנֵי אָדָם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם. שְׁכָךְ אָמַר דָּוִד, (תהלים קל)

קלא « שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְהוֹנָתָן: ִ לא גְבִיהַ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלְכֹתִי בַגְּדֵלוֹת וּבַנְּפִלְאוֹת מִמֶּנִּי: ִ אִם לֹא שׁוֹיִתִּי וְדוֹמַמְתִּי נִפְשִׁי בַנְּמֹל עַלִּי אִמּוֹ בַנְּמֹל עַלִּי נִפְשִׁי: ִ יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוֹנָתָן: ִ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לגאווה

ה' לא גבה לבי (קלא, א): [שימוש תהלים לפרק קלא] למי שמתגאה יותר מדאי לבא אל המדה האמצעית הישרה, יהיה רגיל בזה המזמור לאמרו בכל יום ג"פ.

— זוהר תהלים —

הַעֵם. וְאִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר כֵּן - שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְאֲנִי כַּמָּה אֲנִי שְׂפַל לֵב עִם עֵין נְמוּכָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וַיַּחֲבֵל לִי שְׂבָדְכָרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה יְרוּם לְבִי. בְּכֹה וְדַמְעוֹתַי נּוֹפְלוֹת עַל זְקֵנּוֹ.

ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו' (קלא, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ב):] אף הוא פתח ואמר, (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. פסוק זה אמר דוד בשעה שהיה הולך על שפת הנהר, (והיה אומר) רבונו של עולם, כלום היה בין אדם שהודה ושבח לאדונו כמוני?! הזדמנה לו צפרדע, אמרה לו: דוד, לא תתגאה, שאני עשיתי יותר ממך, שמסרתי גופי על דבר קוני, שנאמר (שמות ז) ושרץ היאר צפרדעים, והרי פרשוהו. ועוד, שאני משבחת ומזמרת לילה ויום בלי הפסקה. באותה שעה אמר דוד, ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני. ה' לא גבה לבי.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה כִּשְׁוֹם שֶׁהָיָה מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן וְשׁוֹלֵט עַל כָּל הַמְּלָכִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַשְּׁלִיטִים וְתַמִּיד שְׂפַל לְבוֹ לִפְנֵי רְבוּנוֹ

ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו' (קלא, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"א ע"ב)] פתח אותו זקן ואמר, (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. דוד המלך אמר את זה משום שהיה מלך עליון ושולט על כל המלכים העליונים והשליטים שיש ממזרח ועד מערב, ולא עלה על לבו לסטות מן הדרך, ותמיד שפל לבו לפני רבונו, וכשהיה עוסק בתורה, היה מתגבר כאריה, ועיניו תמיד מנמכות לארץ מפחד רבונו, וכשהיה הולך בין העם, לא היתה בו גסות הרוח כלל. ועל זה כתוב (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי וגו'. לא גבה לבי, אף על גב שאני מלך שליט על כל שאר מלכי העולם. ולא רמו עיני, בזמן שאני עומד לפניך ועוסק בתורה. ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני, בשעה שאני הולך בין

קלב א שיר המעלות זכור יתוואה לידוד את כל ענותו: ב אשר נשבע ליתוואה נדר לאביר יעקב: ג אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יציעי: ד אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה: ה עד אמצא מקום ליתוואה משכנות לאביר יעקב: ו הנה שמענות באפרתה מצאנות בשדי

שימוש תהלים

לפרוץ בשבועה

זכור ה' לדוד (קלב, א): [שימוש תהלים לפרק קלב] למי שפרוץ בשבועה לקיים שבועתו. יהי רגיל לאמרו בכל יום.

זוהר תהלים

ששים נשימות הן של חיים

אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה (קלב, ד): [זוהר ח"א פ' ויגש (דף טז.)] בינתים בא רבי אלעזר. פיון שראה אותם, אמר, ודאי שהשכינה כאן. אמר להם, במה עסקתם? אמרו לו את כל המעשה. אמר, ודאי שיפה אמר, אבל אותם ששים הנשימות, ודאי שששים נשימות הן של חיים, בין למעלה בין למטה. מכאן והלאה יש ששים נשימות אחרות שהן כלן מצד המות, ודרגת המות עליהן, ונקראות תרדמה, וכלן טעם המות. ומשום כך דוד המלך הוא היה נדבק לאותם ששים הנשימות של חיים, ומשם והלאה לא ישן כלל. זהו שכתוב (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. ועל כן יפה אמר, כדי שיקום דוד חי, בצד של החי, ולא בצד המות. כלם ישבו והשתדלו בתורה והתחברו יחד.

למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה

תנומה עד אמצא מקום (ה' וגו' (קלב, ה): [זוהר חדש ספרא תנינא (דף ק"י.)] פתח

ואמר, ורקא מקף שופר הולך סגולתא. נטל שלש אבנים וזרק אותן למעלה. וכשזרק אותן, נעשו אבן אחת, ואמר לראשי הישיבה: קבלו אליכם את האבן הזו, שהרי השכינה בגלות, ואין בכם מי שיתעורר אליה לרצותה לבעלה, ולא עוד, אלא כמה בעלי מדרשות, שהם חברים אצלכם, צווחים בכל יום ולילה בתורה שבעל פה בכמה קשיות, וצווחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צווח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי כנות הב הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארוה, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק ככתוב (ישעיה מ) קול אמר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו

יער: וְנִבְזָאָה לְמִשְׁבְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לְהֵרִם רִגְלָיו: ה קוּמָה יְהוָה לְמִנְחֹתָךְ

זוהר תהלים

שְׁאֲמְרוּ קוּמָה ה' - מִשֶּׁה וְדוֹד. מִשֶּׁה אָמַר, (במדבר י') קוּמָה ה' וַיִּפְצוּ אֲבִיךָ. וְדוֹד אָמַר (תהלים קלב) קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ. מָה הַהֲבִדֵל בֵּינֵיהֶם? אֵלָּא מִשֶּׁה, כְּמוֹ מִי שֶׁמְצַוֶּה אֶת בֵּיתוֹ הוּא אָמַר. מִשֶּׁה צִוָּה אוֹתָהּ לְהִלָּחֵם קָרֵב כְּנֶגֶד שׁוֹנְאֵיו, וְדוֹד הִזְמִין אוֹתָהּ לְמִנְחָה. כְּמוֹ שֶׁמְזַמֵּין [לו] אֶת רַבּוֹ, מְזַמֵּין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה עִמּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ, כְּדִי שְׁלֹא לְהַפְרִידֶם. כִּהְנִיף יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ, שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּין אֶת הַמֶּלֶךְ, יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׁמִיחָה לְמֶלֶךְ. אִם דָּרָךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁשְׁמִיחָה אוֹתוֹ בְּדַחְנִים פְּשׁוּטִים - יִסְדֵּר לְפָנָיו בְּדַחְנִים נִכְבְּדִים וְשָׂרִים גְּדוּלִים, וְאִם לֹא - זוֹ לֹא [משום] שְׁמִיחָת הַמֶּלֶךְ.

בא רְאֵה, דוֹד הִזְמִין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה לְמִנְחָה, מָה עָשָׂה? שְׁנֵה אֶת בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשָׂבִיל שָׂרִים וְנִכְבְּדִים, וּמִי הֵם? שְׁכָתוֹב כִּהְנִיף יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ? הִנֵּה צָרִיךְ לְהִיטֵל לְוִיךָ יִרְנְנוּ! שְׁהָרִי הַלְוִיִּים הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְכַעַת דוֹד שֶׁהִזְמִין אוֹתוֹ לְמִנְחָה, עָשָׂה אֶת הַכְּהָנִים וְהַחֲסִידִים שִׁיחֵיו הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דוֹד, אֵינִי רוֹצֵה לְהַטְרִיחַ עֲלֶיךָ. [אלו] [אמר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דוֹד, לֹא כִךָ] אָמַר לוֹ דוֹד, רַבּוֹנִי, [לֹא כִךָ, אֵלָּא] כְּשֵׁאתָהּ בְּהִיכְלָךְ, אֶתָּה עוֹשֶׂה רְצוֹנֶךָ. כְּעַת שֶׁהִזְמַנְתִּי אוֹתְךָ, הַדְּבַר עוֹמֵד בְּרְצוֹנִי לְקָרֵב אֶת אֵלָּו, שֶׁהֵם יוֹתֵר חֲשׁוּבִים, אֵף עַל גַּב שְׂאִין דְּרָכֶם בְּזֶה.

שְׁדוֹד שְׁאֲמַר (תהלים קלב) אִם אֶתָּן שְׁנֵת לְעֵינַי לְעַפְעָפֵי תְנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לָהּ. וְהוּא הִנֵּה מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אֶת הָאֵם, שְׁנֹאמַר בָּהּ (משלי א) וְאֵל תִּטַּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ, עִם בַּעֲלָהּ. שְׁהָרִי הַשְּׂכִינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּמִילוּת חֶסֶדִים.

מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּין אֶת הַמֶּלֶךְ יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׁמִיחָה לְמֶלֶךְ

קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ (קלב, ח): [זוהר ח"א פ' וי"א (דף קמח.)] רַבִּי יִצְחָק הִנֵּה יוֹשֵׁב יוֹם אֶחָד לְפָנָי מְעַרַת אֶפִיקוֹתָא. עֵבֶר אִישׁ אֶחָד וּשְׁנַי בָּנִים עִמּוֹ, וְהִנֵּה אֶחָד לְאֶחָד אוֹמֵר, חֲזֹק הַשְּׁמֵשׁ הַזֶּה הוּא מִצַּד הַדְּרוֹם, וְאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֵלָּא עַל הַרוּחַ, מִשּׁוֹם שֶׁהַרוּחַ הִיא קִיּוּם הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַצְּדִדִים, וְאֵלְמָלָא שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּשְׁלֵמוֹת, אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם. אָמַר לוֹ אֶחָיו הַקָּטָן, אֵלְמָלָא יַעֲקֹב, לֹא הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. בֹּא רְאֵה, בְּשַׁעַת שִׁיחֵדוֹ בְּנִי אֶת הַיַּחֲדוּד שֶׁלְמַעֲלָה וְאָמְרוּ (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, זֹהִי הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיוֹנָה לְהִתְיַחַד בְּיַחֲדוֹ אֶחָד, אֲזִי הַתְּחִבֵּר יַעֲקֹב אֲבִיָּהֶם, וְנָטַל אֶת בֵּיתוֹ, וַיֵּשֶׁב בּוֹ בְּחִבּוּר אֶחָד עִם הָאֲבוֹת, לְהִתְחַבֵּר זָכַר וְנִקְבָה יַחַד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשַׁתַּף עִמָּהֶם וְאֲשַׁמַּע מָה הֵם אוֹמְרִים. פֶּתַח אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ. קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ - כְּמִי שֶׁאוֹמֵר יְקוּם הַמֶּלֶךְ לְבֵית מְנוּחַת מִשְׁכָּנוֹ. שְׁנַיִם הֵם הַיּוֹ

אתה וארון עזך: ט כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו: י בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך: יא נשבע יהוה ללוד אמת לא ישוב ממנה מפרי

זוהר תהלים

יערי עם דבשי וגו'. מי שאין בו אכילה ושתיה, הוא אומר אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי?! אומר רבי שמעון, והקדוש ברוך הוא מה השיב להם? אמר לו, אמר הקדוש ברוך הוא, הרי בר יוחאי יאמר, ובאתי לשאל ממך. אמר רבי שמעון, כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, ומרביי האהבה שאוהב אותה, שנה מעשיו ממה שהוא עושה. שאף על גב שאין דרכיו באכילה ושתיה - בגלל האהבה אכל ושתה. הואיל ובא אצלה, עשה רצונה. כלה נכנסת לחפה ורוצה לאכל, אין זה דין שיאכל חתנה עמה אף על גב שאין דרכו לעשות כן?! זהו שכתוב באתי לגני אחתי כלה. הואיל ובאתי אצלה ולעלות עמה לחפה, אכלתי יערי עם דבשי וגו'. ולמדנו מדוד, שהזמין להקדוש ברוך הוא ושנה מעשיו ממה שדרכיו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא קבל ועשה רצונו. זמן למלך והמלכה עמו - זהו שכתוב (תהלים קלב) קומה ה' למנוחתך אתה וארון עזך. מלך ומלכה כאחד, כדי שלא להפריד אותם, שנה כלים ושנה מעשים של המלך. זהו שכתוב (שם) כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד וגו'. כהניך ילבשו צדק?! לויך צריך לכתב! שהרי צדק מצד הלויים הוא. וחסידך ירננו?! לויך ירננו צריך לכתב! שהרי רנה וזמרה היא בלויים. והוא שנה ואמר כהניך וחסידך, שהם מצד הימין.

מכאן למדנו, שמי שהוא בביתו, יסדר דרכו ומעשהו כרצונו. אם מזמינים אותו, יעשה את רצונו של מארחו כמו שמסדר עליו, שהרי דוד החליף לויים וסדר כהנים, והקדוש ברוך הוא הקים את הדבר כרצונו. אמר דוד, בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך. הסדור שסדרתי לא ישוב אחור. אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, חייך, אפלו בכלים שלי לא אשתמש, אלא בכלים שלך. ולא זו הקדוש ברוך הוא משם עד שנתן לו אוצרות ומתנות, שכתוב נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי בטנך אשית לכסא לך. בא רבי יצחק ונשק לו. אמר, אם לא באתי לדך הזו אלא לשמע את זה - די לי.

כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל

כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד עבדך וגו' (קלב, ט): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"א):] רבי שמעון היה הולך לטבריה. פגע בו אליהו, אמר לו, שלום עליך מורי. אמר לו רבי שמעון, במה עוסק הקדוש ברוך הוא ברקיע? אמר לו, בקרבנות עוסק, ואומר דברים חדשים משמך. אשריך! ובאתי להקדים לך שלום, ודבר אחד רוצה אני לשאל ממך להסכים, בישיבה של הרקיע שאלו שאלות: העולם הבא אין בו אכילה ושתיה, והרי כתוב (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה וגו', אכלתי

בַּטֶּנֶף אֲשִׁית לְכַפֵּא לָךְ: יב אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְעַדְתִּי זוֹ אֶלְמָדָם גַּם בְּנֵיהֶם

זוהר תהלים

נִרְאָה ה' אֵל שְׁלֹמֶה בַּחֲלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים שְׂאֵל מָה אַתָּן לָךְ. וְאִם תֹּאמַר, כִּי
בַּחֲלוֹם, וְכִי אֵיזוֹ רְשׁוֹת יֵשׁ לַחֲלוֹם בְּזֶה?
אֵלָּא כִּי נִכְלַלְתָּ דַרְגָּה בְּדַרְגָּה, הַדַּרְגָּה
הָעֲלִיוֹנָה עִם הַדַּרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה. מִשׁוֹם
שְׂעֵד עֲכָשׁוּ שְׁלֹמֶה לֹא הָיָה שְׁלֹם. כִּי
שְׁנִשְׁלֵם, כְּתוּב (שם ה) וְה' נָתַן חֲכֻמָּה
לְשֹׁלֵמָה, וְכְתוּב (שם) וַתִּרְבַּח חֲכֻמַּת שְׁלֹמֶה.
שְׂעֵמְדָה הַלְּבָנָה בַּשְּׁלֵמוֹתָהּ, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
נִבְנָה, וְאִזְ הָיָה רוֹאֵה שְׁלֹמֶה אֶת הַחֲכֻמָּה
עֵין בְּעֵין, וְלֹא הִצְטַרֵּף לַחֲלוֹם. אַחַר
שְׁחָטָא, הִצְטַרֵּף לַחֲלוֹם כְּבִרְאשׁוֹנָה, וְעַל
כֵּן כְּתוּב (שם יא) הִנְרָאָה אֵלָיו פְּעָמִים. וְכִי
פְּעָמִים הָיָה וְלֹא יוֹתֵר? אֵלָּא צַד הַחֲלוֹם
הָיָה לוֹ פְּעָמִים, וְצַד הַחֲכֻמָּה הָיָה בְּכָל יוֹם.

וְעַם כָּל זֶה הַצַּד שֶׁל הַחֲלוֹם הָיָה יוֹתֵר עַל
כָּל שְׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם, מִשׁוֹם שְׁנִכְלָלָה
דַּרְגָּה עִם דַּרְגָּה, מִרְאָה בְּמִרְאָה. וְהִנֵּה
כִּי בְּסוּף יָמָיו יוֹתֵר חֲשׁוֹף, וְזֶה מִשׁוֹם
שְׁחָטָא, וְהַלְּבָנָה עֲמָדָה לְהַפְגֵּם. מָה
הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁלֹא שָׁמַר אֶת בְּרִית הַקִּדְּשׁ
בְּהִתְעַסְקוֹתוֹ עִם נְשִׁים נְכַרְיֹת, וְזֶה הַתְּנָאי
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה עִם דָּוִד, שְׁכַתּוּב
(תהלים קלב) אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְגו', גַּם
בְּנֵיהֶם עָדִי עַד יִשְׁכּוּ לְכַפֵּא לָךְ. מָה זֶה עָדִי
עַד? הֵינּוּ שְׁכַתּוּב (דברים יא) כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
עַל הָאָרֶץ. וּמִשׁוֹם שְׁשֹׁלֵמָה לֹא שָׁמַר אֶת
הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרִאוּי, הַתְּחִילָה הַלְּבָנָה
לְהַפְגֵּם, וְעַל כֵּן בְּסוּף הִצְטַרֵּף אֶת הַחֲלוֹם,
וְכֵן יַעֲקֹב הִצְטַרֵּף אֶת הַחֲלוֹם, כְּמוֹ
שְׁבַאֲרָנוּ. וְעַיֵּא מְהֵימָנָא

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, אֵין דְּרַכִּי
כָּךְ. אָמַר דָּוִד, בְּעֵבֹר דָּוִד עֲבַדְךָ אֵל
תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחֵךָ. תִּקְוִן שְׂאֵנִי תִקְנִתִּי, אֵל
תִּשְׁנֶה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, דָּוִד, הוּאִיל וְזִמְנַתְּ
אוֹתִי, יֵשׁ לִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלֹא רְצוֹנִי.
וּלְמַדִּים מִכָּאן דְּרַךְ הָעוֹלָם, שְׁמִי שְׁמוֹמֵן
לְאַחַר, אוֹתוֹ שְׁבֵא אֲצִלוּ יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ אִף עַל גַּב שְׂאֵין דְּרַכּוֹ בְּכָךְ. כָּךְ
(בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם וְגו'.
הוּאִיל וְכֵא חֲתָן אֲצִל הַפְּלָה, אִף עַל גַּב
שְׂאֵין דְּרַכּוֹ לְשַׁכַּב אֵלָּא בְּכָרִים וּכְסֻתּוֹת,
וְהִיא נְתִנָּה לוֹ אֲבָנִים לְשַׁכַּב - הַכֹּל יִקְבֵּל
בְּרִצּוֹן הַלֵּב. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם
הַהוּא, עַל אוֹתָם אֲבָנִים, אִף עַל גַּב שְׂאֵין
דְּרַכּוֹ בְּכָךְ. אִף גַּם כִּי, אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם
דְּבִשִׁי - אִף עַל גַּב שְׂאֵין דְּרַכּוֹ בְּכָךְ, בְּגִלְל
אֲהַבָּה שֶׁל הַפְּלָה. וְעַם כָּל זֶה בְּבִיתָה שֶׁל
הַפְּלָה, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר. בְּמָקוֹמוֹ לֹא
אוּכַל וְלֹא שׁוֹתָה - בְּמָקוֹם שֶׁלָּה אוּכַל
וְשׁוֹתָה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב בְּאֵתִי לְגַנִּי. מִלְּאֲכִים
שְׁשַׁלַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לֹא
אָכְלוּ וְשָׁתוּ וְלֹא שָׁתוּ בְּמָקוֹמָם - בְּשִׁבִיל אֲבָרָהָם
אָכְלוּ וְשָׁתוּ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, חֲזִיךְ דְּבַר זֶה
רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִזְמַר, וּמִשׁוֹם שְׁלֹא
לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַעֲצָמוֹ לְפָנֵי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
הִבִּיא הַדְּבַר לְפָנֶיךָ. אֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם,
שְׂאֵדוֹנְךָ מִשְׁתַּבַּח בְּךָ לְמַעְלָה, וְעֲלִיךָ כְּתוּב
(שמואל ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים.

אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְגו', גַּם בְּנֵיהֶם
עָדִי עַד יִשְׁכּוּ לְכַפֵּא לָךְ (קלב, יב): נזוהר
בראשית פ' ויצא (דף קנ.) כתוב (מלכים א ג)

עדי עד ישבו לכפא לך: יג כי בחר יחוננו בציון אנה למושב לו: יד זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותיה: טו צידה בך אברך אבינויה אשביע לחם: טז ובהניה אלביש ישע וחסידיה רגן ירגנו: יז שם אצמיח קרן לךוד ערכתי נר למשיחי: יח אויביו אלביש בשת ועליו יציין נרו:

זוהר תהלים

מה בין אותם שמשתדלים בתורה לנביאים נאמנים

ועדותי זו אלמדם (קלב, יב) [זוהר ח"ג פ' צו

(דף ל"ה.)] עוד פתח ואמר, (שם ח)

צור תעודה חתום תורה בלמדי. צור תעודה - זו עדות של דוד, שכתוב (תהלים קלב) ועדותי זו אלמדם. צור - היא קשור, כמו שקושר קשר במקום אחד. חתום תורה בלמדי. חתום תורה - חתימה של התורה, וכל שפע ומשחת שמן ששופעים מלמעלה, באיזו (בין) חתימה שלו? בלמדי. משום ששם מתכנס שמן משחה בין שני עמודים ששם שורים, מקום הכנוס של כל שמן משחה ששופע ממעל, לשפך אותו לפי האמה ולהריק אותו בתעודה הזאת, ואז נקשר הכל קשר אחד נאמן. בא וראה מה בין אותם שמשתדלים בתורה לנביאים נאמנים. אותם שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים בכל פעם. מה הטעם? שהם עומדים בדרגה עליונה יותר מנביאים, אלו שמשתדלים בתורה עומדים למעלה, במקום שנקרא תורה, (תפארת) שהוא קיימה של כל האמונה, ונביאים עומדים למטה במקום שנקראו נצח יהוד. ועל כן נקראו אותם שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים, ועליונים יותר מהם. שאלו עומדים למעלה, ואלו עומדים למטה. ואותם

כי בחר ה' בציון אנה למושב לו (קלב, יג):

[זוהר ח"ג פ' צו (דף ל"ה.)] רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים מאושא לטבריה. אמר רבי חייא, כתוב (תהלים קלב) כי בחר ה' בציון וגו'. זאת מנוחתי וגו'. לפעמים קוראים את זה כל החברים זכר, משום שהוא (שציון הוא) רחמים, וכאן הפתוב קורא אותו נקבה. אמר רבי יוסי, כך נשמע לי מהמנורה הקדושה, (אבל) בשעה שהזויג מזדוג כאחד להראות שהנקבה נכללת בו בכלל אחד, הנקבה נקראת בשם (הזכר), שהרי אז נמצאות הברכות של הגבירה ואין בה פרישות כלל, ועל כן כתוב למושב לו. וכתוב כי בחר ה' בציון, בציון בדיק, באותו שיש בתוכו ששורה בו, ולא כתוב לציון, והכל אחד. בין שקורא לזה בשם של זכר, ובין שקורא לזה בשם של נקבה, הכל אחד ועומדים בדרגה אחת.

זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותיה. (קלב, יד): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ב):] בא וראה, היפי של העולם והמראה של העולם לא נראה בעולם, עד שנבנה והוקם המשכן ונכנס הארון לתוך הקדש. מאותה שעה נראה המראה של הכל בעולם והתתקן העולם, והולכים באותו

— — — — — תהלים — — — — —

לְמִקְוֵמוֹ. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אָמַר אוֹתוֹ עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ, שֶׁהָרִי אָז
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ
 וְחָס עַל הָעוֹלָם, וּבִרְכָה וְשָׁלוֹם וְחֻבִּיבוֹת
 הַכֹּל נִמְצָאִים. וְאָז אָמַר, זֹאת מְנוּחָתִי
 עַדִּי עַד.

מְשַׁכֵּן וּבָאוֹתוֹ אֲרוֹן, עַד שְׁמִיָּעִים
 לְאוֹתָהּ נִקְדָּה שֶׁהִיא יָפָה נוֹף שְׂמִיחַת
 הַכֹּל. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְשָׁם, אָז פָּתַח הָאֲרוֹן
 וְאָמַר, (תהלים קלב) זֹאת מְנוּחָתִי עַדִּי עַד
 פֶּה אֵשֵׁב כִּי אוֹיֵתִיהָ. רַבִּי יִיסָא אָמַר,
 הַפָּסוּק הַזֶּה אָמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 בְּשַׁעַר שְׁנַכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִכְנַס הָאֲרוֹן

קלג א שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד:

שימוש תהלים

לקיים אהבת אהובים

הנה מה טוב (קלג, א): [שימוש תהלים לפרק קלג] לקיים אהבת האוהבים ולהתחבר עם החברים
היא מרגלא בפומיה זה המזמור.

זוהר תהלים

בשעה שפנסת ישראל (באחה באחדות)
באחדות עם הקדוש ברוך הוא, ישראל
שלמטה שונים בשמחה גם הם עם
הקדוש ברוך הוא, ומשום כך כתוב גם
יחד. ובספרו של רב המנונא סבא, גם יחד
- לרבות צדיק. בה, בפנסת ישראל, שהם
זווג אחד, והכל דבר אחד.

ושנינו בפרשת שמע ישראל ה' אלהינו
ה' אחד, מהו אחד? זו פנסת
ישראל שאחווה בקדוש ברוך הוא. שאמר
רבי שמעון, זווג של זכר ונקבה נקרא
אחד. במקום שהנקבה שורה, אחד נקרא.
מה הטעם? בגלל שזכר בלי נקבה נקרא
חצי גוף, וחצי אינו אחד. וכשמתחברים
כאחד שני חצאי גוף, נעשים גוף אחד,
ואז נקרא אחד. ועכשו הקדוש ברוך הוא
לא נקרא אחד. וסוד הדבר - פנסת ישראל
בגלות, והקדוש ברוך הוא עלה למעלה
למעלה, והזווג נפרד, והשם הקדוש לא
נמצא שלם ולא נקרא אחד. ומתי יקרא
אחד? בשעה שהגבירה תמצא עם המלך
ויזדווגו כאחד. זהו שכתוב (עובדיה א) והיתה
לה המלוכה. מי המלוכה? זו פנסת
ישראל שהמלכות קשורה בה, אז (זכריה יד)
ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ועל
זה, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם
יחד. כשמן הטוב על הראש. מי שמן

משום שקרא להם אחים רצה לשים את
מדורו בהם ולא יסור מהם

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם
יחד (קלג, א): [זוהר ח"ג פ' ויקרא דף דף
עוד פתח ואמר, (תהלים קלג) הנה מה
טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.
אשריהם ישראל שלא נתן אותם הקדוש
ברוך הוא לגדול או לשליח, אלא ישראל
אחוזים בו, והוא אחוז בהם, ומחביבותם
קרא להם הקדוש ברוך הוא עבדים, זהו
שכתוב (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים
עבדי הם. אחר כך קרא להם בנים, זהו
שכתוב בנים אתם לה' אלהיכם. אחר כך
קרא להם אחים, זהו שכתוב למען אחי
ורעי וגו'. ומשום שקרא להם אחים, רצה
לשים את מדורו בהם ולא יסור מהם, ואז
כתוב הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד. והמנונה הקדושה כך אמר, הנה
מה טוב ומה נעים וגו', כמו שנאמר
(ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחתו. ובספרו
של רב ייבא סבא, ואיש - זה הקדוש ברוך
הוא. אשר יקח את אחתו - זו פנסת
ישראל. וכל כך למה? חסד הוא, חסד הוא
ודאי, והרי פשוטה. ולכן, הנה מה טוב
ומה נעים שבת אחים גם יחד - הקדוש
ברוך הוא ופנסת ישראל. גם - לרבות
ישראל שלמטה, כמו שאמרנו, שהרי

— זהו זה תהלים —

כמו שְׁנֵאמֵר וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. בְּשִׁעָה שֶׁהָיוּ אֶחָד עִם אֶחָד, מְשִׁיחִים פְּנִים בְּפָנִים, כְּתוּב מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. וּכְשֶׁהִזְכַּר מִחֲזִיר פָּנָיו מִן הַנִּקְבָּה - אוֹי לְעוֹלָם, שָׂאז כְּתוּב, (משלייג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא מִשְׁפָּט וְדָאִי. וְכְתוּב (תהלים פט) צָדֵק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ, שְׁלֹא הוֹלְכִים זֶה בְּלִי זֶה. וּכְשֶׁמִּשְׁפָּט מִתְרַחֵק מִצְדֵּק - אוֹי לְעוֹלָם. (אז כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

וְעַבְשׁוּ רְאִיתִי שְׂאֵתֶם בְּאֵתֶם עַל שֶׁהִזְכַּר לֹא שׁוֹרָה עִם הַנִּקְבָּה. אֲמַר, אִם לִשְׁם זֶה בְּאֵתֶם אֲלֵי - שְׁבוּ, שֶׁהָרִי הַיּוֹם הַסֵּתְכִלְתִּי, שִׁיחֲזוֹר הַכֹּל פְּנִים בְּפָנִים לְשֵׁרוֹת. וְאִם לְתוֹרָה בְּאֵתֶם - שְׁבוּ לְפָנֵי אֲמָרוּ לוֹ, לְכֹל בְּאֵנוּ לְפָנֵי מוֹרְנוּ, יִשְׁתַּמֵּט אֶחָד מֵאֵתָנוּ לְבִשָּׁר לְאֵחִינוּ שְׂאֵר הַחֲבָרִים, וְאֵנוּ נִשֵּׁב לְפָנֵי מוֹרְנוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּתַח וְאֲמַר, (שיר א) שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אֲמָרָה כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁחוֹרָה אֲנִי בְּגָלוֹת, וְנִאֲוָה אֲנִי בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה. שְׂאֵף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, אֵין עוֹזְבִים אוֹתֶם. כְּאֵהֲלִי קִדְר, שְׂאוֹתֶם בְּנֵי קְטוֹרָה (הרים) שְׂמִקְדָּמִים פְּנִיָהֶם תְּמִיד, וְעַם כָּל זֶה - כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, כְּאוֹתוֹ מֵרְאֵה הַשָּׁמַיִם לְטָהֵר, שְׂכְתוּב (תהלים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. מֵה הַטַּעַם (אני שחרחרת משום שופתני) אֵל תִּרְאֵנִי? מִשׁוּם שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. שֶׁשְׂזַפְתָּנִי הַשָּׁמֶשׁ, שְׁלֹא הַסֵּתְכֵל עָלַי הַשָּׁמֶשׁ לְהָאִיר לִי כְּרָאוּי. וּמֵה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי. מִי הֵם אוֹתֶם בְּנֵי אֲמִי? אֵלּוּ הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים הַמְּגַנִּים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים.

הַטוֹב? זֶה שְׁמֵן מִשְׁחַת קִדְשׁ שְׂשׁוּפַע וַיּוֹצֵא מֵהַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ שְׁנִמְצָא בְּאוֹתוֹ נִהַר עֲלִיוֹן, שְׂמִינִיק אֵת הַבְּנִים לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת, וְאוֹתוֹ שְׁמֵן שׁוּפַע עַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמֵרֹאשׁוֹ לְכַבּוֹד שֶׁל הַזְּקֵן הַקְּדוֹשׁ, וּמִשָּׁם שׁוּפַע לְכֹל אוֹתֶם לְבוֹשֵׁי כְבוֹד שֶׁהַמֶּלֶךְ מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכְתוּב שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו מִמֶּשׁ, וְאֵלוֹ הֵם כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בָּהֶם.

בֹּא רְאֵה, כָּל הַשְּׂפַע וְכָל שְׂמִחַת הָעוֹלָמוֹת לֹא יוֹרְדִים לְבִרְךְ אֲלֵא עַל יְדֵי הַכְּתָרִים הַקְּדוֹשִׁים הַלְלוּ, שֶׁהֵם שְׂמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמִשׁוּם כֵּךְ שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו וְדָאִי, כְּמוֹ שְׂנֵאמֵר (במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֵץ וּבְנִיּוֹ תִהְיֶה. כֵּךְ עַל פִּי מְדוּתָיו יוֹרֵד וּמִשְׁפִּיעַ לְכֹל הָעוֹלָמוֹת, לְהַמְצִיא בְּרִכּוֹת לְכֹלָם. וּבֹא רְאֵה, הַשָּׁמֶן הַטוֹב הַזֶּה אֵינוֹ זָמִין, עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהָעֵבֻדָּה שְׁלֵמָטָה הִיְתָה עוֹלָה וּנְפֻגָשִׁים זֶה בְּזָה. זֶהוּ שְׂכְתוּב (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב. שְׁמֵן לְמַעְלָה וּקְטֹרֶת לְמַטָּה, אֲזִי זֹו שְׂמִחַת הַכֹּל. רַבִּי אֲחָא וְרַבִּי יְהוּדָה זְקִפּוּ יְדֵים, וְהוֹדוּ לְרַבִּי אֲבָא.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂכְתֵת אַחִים גַּם יַחַד וְגו' (קלג, א): [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ו' ע"ב)] שְׂנִינּוּ שְׂאֲמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיָה צָרִיךְ הָעוֹלָם לְמָטָר, בְּאוֹ לְפָנֵי (הלכו אצל) רַבִּי שְׂמַעוֹן רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה וּשְׂאֵר הַחֲבָרִים. מִצְּאוּהוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְרֹאוֹת אֵת רַבִּי פְּנַחְס בֶּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כִּיּוֹן שְׂרָאָה אוֹתֶם, פָּתַח וְאֲמַר, (תהלים קלג) שִׁיר הַמַּעְלוֹת הִנֵּה מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂכְתֵת אַחִים גַּם יַחַד. מֵה זֶה שְׂכְתֵת אַחִים גַּם יַחַד?

ב כַּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן וְכֵן אַחֲרָיו שִׁירַד עַל פִּי מְדוּתָתָיו: ג בְּטַל
 חֲרָמוֹן שִׁירַד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה יְהוָה לְבָרְכָה חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם:

— זוהר תהלים —

עִמְכֶם, יִקְרָא עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם, וַיִּמְצָא
 בְּגִלְלַתְכֶם שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב,
 (תהלים קכב) לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא
 שְׁלוֹם בְּךָ.

כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם (קלג, ג): [זוהר בראשית פ' לך לך
 (דף 99.ת9)] אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה'
 אֶל אַבְרָם וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח, (שיר ז)
 אֲנִי לְדוּדֵי וְעֲלִי תִשְׁקָתוּ. הֲרֵי פְרִשְׁוָה,
 אֲבָל בַּהֲתַעֲוֲרוֹת שְׁלֵמָטָה תִּמְצָא
 הַהֲתַעֲוֲרוֹת שְׁלֵמָעֵלָה, שֶׁהֲרֵי אֵין מִתְעוֹרֵר
 לְמַעֲלָה עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְמַטָּה, וְהַבְּרָכוֹת
 שְׁלֵמָעֵלָה לֹא נִמְצְאוֹת אֶלָּא בְּמָה שֵׁישׁ בּו
 מִמֶּשׁ, וְאֵינוֹ רִיקָן. מִנֵּיִן לָנוּ? מֵאֲשֶׁת
 עוֹבְדֵיהוּ שֶׁאָמַר לָהּ אֱלִישֶׁע (מלכים ב ד)
 הַגִּידִי לִי מַה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית. שֶׁהֲרֵי הַבְּרָכוֹת
 שְׁלֵמָעֵלָה אֵינָן שׁוֹרוֹת עַל שְׁלַחַן רִיק וְלֹא
 בְּמִקּוֹם רִיק. מַה כְּתוֹב? וְתֹאמַר אֵין
 לְשִׁפְחָתְךָ כֹּל בְּבֵית כִּי אִם אֶסוּף שְׁמֵן. מַה
 זֶה אֶסוּף? אֶלָּא אִמְרָה לוֹ, הַשְׁעוֹר שֶׁל
 הַשְּׁמֵן הַזֶּה אֵינוֹ אֶלָּא כְּדֵי מְשִׁיחַת אֶצְבַּע
 קִטְנָה. אָמַר לָהּ, נַחֲמַתְנִי, שֶׁהֲרֵי לֹא יִדְעַתִּי
 אֵיךְ יִשְׂרוּ הַבְּרָכוֹת שְׁלֵמָעֵלָה בְּמִקּוֹם רִיק,
 אֲבָל עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ לָךְ שְׁמֵן, זֶהוּ מִקּוֹם
 שִׁימְצָאוּ בּו בְּרָכוֹת. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכַתּוֹב
 (תהלים קלג) כַּשְׁמֵן הַטּוֹב וְגו'. וּבִסּוּפוֹ מַה
 כְּתוֹב? (שם) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה שׁוֹרוֹת
 הַבְּרָכוֹת. [ונתבאר].

דְּבַר אַחֲרֵי, בְּנֵי אֲמִי מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'.
 וְכַשֶּׁהשְׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמֵנִי נִטְרָה אֶת
 הַכְּרָמִים. מַה הַטַּעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא
 נִטְרָתִי. וְשִׁנֵּינוּ, בְּנֵי אֲמִי וְדַאי הִסְכִּימוּ
 עָלַי, כְּלוֹמַר, כְּשֶׁסָּרָה אֶרֶץ מִשְׁמַיִם, כְּמוֹ
 שֶׁבְּאַרְנוּ, שְׁכַתּוֹב (שמות ב) וַתִּתְצַב אֶחְתָּו
 מִרְחֹק. וְכֵאֵן נֶאֱמַר וְדַאי, הִנֵּה מַה טוֹב
 וּמַה נְּעִים שְׁכַת אַחִים גַּם יַחַד. וּבְהֵם
 בְּאַרְנוּ (וכאן בארנו), גַּם יַחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (ויקרא כו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתְם, שְׁכַת
 אַחִים בְּכֻלָּל, כִּיּוֹן שְׁכַתּוֹב גַּם, לְהַכְלִיל כָּל
 אוֹתָם שְׁלֵמָעֵלָה, שְׁכָל הַשְּׁלִטוֹן נִמְצָא
 בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם. דְּבַר אַחֲרֵי הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה
 נְּעִים וְגו' - אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּשַׁעַה
 שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה,
 בַּהֲתַחֲלָה הֵם נִרְאִים אֲנָשִׁים עוֹרְכֵי קָרֵב
 שְׂרוּצִים לְהִרְגֵּז זֶה אֶת זֶה. אַחֲרַי כִּף חוּזְרִים
 לְאַהֲבָה וְאַחֻוּהָ. מַה אוֹמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא? הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שְׁכַת אַחִים
 גַּם יַחַד. גַּם - לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׁכִינָה. וְלֹא
 עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְשִׁיב
 לְדַבְּרֵיהֶם, וְיֵשׁ לוֹ נַחַת וְשִׂמְחָה בָּהֶם. זֶהוּ
 שְׁכַתּוֹב (מלאכי ג) אֲזַ נְדַבְּרוּ יְרֵאֵי ה' אִישׁ
 אֶל רַעְהוּ וַיִּקְשַׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר
 זְכָרוֹן לְפָנָיו וְגו'. וְאַתֶּם הַחֲבָרִים שֶׁל כָּאן,
 כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחֻבִּיבוֹת וְאַהֲבָה מִקְדָּם
 לְכֵן, כִּף גַּם מִכָּאן וְהִלָּא לֹא תִפְרְדוּ זֶה
 מִזֶּה, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַח

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

המלכות הקדושה. ומשום שהשמן היה נתקן למטה בראשונה, השמן מזמן למעלה הרקת הברכות. בא ראה, מההתעוררות של השמן הזה שלמעלה בא להריק על דוד ושלמה להתברך [על] בנו. מנין לנו? שכתוב ויעמד השמן. כתוב כאן ויעמד, וכתוב שם (ישעיה יא) שרש ישי אשר עמד לנס עמים.

ואם תאמר, (שם) כטל חרמון שירד על הררי ציון, ולא כתוב שמן אלא טל? אלא הוא שמן והוא טל. אותו הטל הוא שהטיל הקדוש ברוך הוא מהשמן העליון. שאותו השמן יוצא לצד הימין. שנים הם - יין ושמן, והלכו לשני צדדים - היין לצד שמאל, והשמן לצד ימין. ומצד הימין יוצאות ברכות לעולם, ומשם נמשחת

קלד « שיר הפעלות הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה
העומדים בבית יהוה בלילות: ב שאו ידיכם קדש וברכו את
יהוה: ג וברכה יהוה מציון עשה שמים וארץ:

שימוש תהלים

לאומרו קודם התלמוד

הנה ברכו את ה' (קלד, א): [שימוש תהלים לפרק קלד] טוב לומר אותו קודם תלמודו.

זוהר תהלים

חזקה היה יושב לפני רבי יצחק. קמו
בחצות הלילה ללמד תורה. פתח רבי
יצחק ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה'
כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פשוטו
החברים והרי נתבאר, אבל השבח הזה
הוא של כל בני האמונה, ומי הם בני
האמונה? אותם שמשתדלים בתורה
ויודעים ליחד את השם הקדוש פראוי.
והשבח של אותם בני האמונה, אותם
שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה
ונדבקים בכנסת ישראל לשבח את הקדוש
ברוך הוא בדברי תורה.

בא ראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה
לעסק בתורה ורוח צפון מתעוררת
בחצות הלילה, אותה אילת עומדת
ומשבחת את הקדוש ברוך הוא. ובשעה
שהיא עומדת, כמה אלפים וכמה רבבות
עומדים עמה במקומם, וכלם מתחילים
לשבח את המלך הקדוש. אותו מי שזכה
וקם בחצות הלילה לעסק בתורה, הקדוש
ברוך הוא מקשיב לו, כמו שבארנו,
שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים חברים
מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אותם
אוכלוסים של מעלה וכל בני התשבחת
שמזמרים לרבונם, כלם שוככים בשביל

כל אדם בעולם, כלם ראויים לברך את
הקדוש ברוך הוא

הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו' (קלד, א):
[זוהר ח"א פ' תולדות (דף קלו.)] פתח רבי
יהודה ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה'
כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה בארונה.
אבל בא ראה, הנה ברכו את ה', ומי הם
שראויים לברך את הקדוש ברוך הוא? כל
עבדי ה', משום שכל אדם בעולם
מישראל, אף על גב שכלם ראויים לברך
את הקדוש ברוך הוא, הברכה שבשבילם
יתברכו העליונים והתחתונים מה היא?
אותה שמברכים אותו עבדי ה', ולא כלם.
ומי הם שברכתם ברכה? העומדים בבית
ה' בלילות. אלה הם שעומדים בחצות
הלילה ומתעוררים לקרא בתורה, אלו
עומדים בבית ה' בלילות, שהרי אז בא
הקדוש ברוך הוא להשתעשע עם
הצדיקים בגן עדן.

שבח של אותם בני האמונה אותם
שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה

שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו' (קלד,
א): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף ק"ג.)] רבי

— זוהר תהלים —

אתה תברך את הקדוש ברוך הוא ממקום שנקרא קדש עליון, והוא יברך אותך ממקום שנקרא ציון, שאתה והגבירה תתברכו כאחד. כמו שהזווג שלכם היה כאחד לשבח את המלך, כך מאותו מקום שמתברכת כנסת ישראל, מאותו מקום יזמין לך ברכות. זהו שכתוב יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים. מי הוא טוב ירושלים? אותן ברכות שיוצאות לה מהמלך על ידי אותה דרגת צדיק הקדושה. ועל כן, יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים, והכל דבר אחד. וראה בנים לבניך וגו'. וראה בנים לבניך - יפה, מה זה שלום על ישראל? מה צריך כאן על ישראל? אלא משום שמרבה שלום למעלה, שפאשר הוא זוכה לכל זה, מרבה שלום למעלה ולמטה. שלום על ישראל, סתם. והשלום הוא שבחם של עליונים ותחתונים, שבח הוא של כל העולמות, ודברי תורה מרבים שלום בעולם, שכתוב (שם כט) ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

התשבת של אותם שעסקו בתורה, ומכריזים ואומרים: (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתם ברכו את ה', אתם שבחו את המלך הקדוש, אתם עטרו את המלך. ואתה האילת מתעטרת באותו אדם, ועומדת לפני המלך ואומרת: ראה באיזה בן באתי לפניך, באיזה בן התעוררתי אליך. ומי הם שהשבח כלו שלהם לפני המלך? וחוזר ואומר, העומדים בבית ה' בלילות, אלו נקראים עבדי ה', אלו ראויים לברך את המלך, וברכתם ברכה, זהו שכתוב (שם) שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו'. אתם ראויים שהמלך הקדוש יתברך על ידיכם, והברכה שעל ידיכם ברכה היא.

שאו ידיכם קדש. מהו קדש? המקום העליון שמעין הנחל העמק יוצא ממנו, שכתוב ונהר יצא מעדן להשקות. ועדן הוא שנקרא קדש עליון, משום כך שאו ידיכם קדש. ואדם שעושה כן וזוכה לזה, מה מכריזים עליו? יברך ה' מציון,

כח לחודש

קלה א תללויה תללו את שם יהוה תללו עברי יהוה :
 ב שעמדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו : ג תללויה
 פי טוב יהוה זמרו לשמו כי נעים : ד כי יעקב בחר לו יה ישראל
 שימוש תהלים

למי שיש לו מחשבת עבודה זרה שישוב בתשובה

הללו את שם ה' (קלה, א): [שימוש תהלים לפרק קלה] לשוב בתשובה שלמה לפני ה'. יאמר אותו
 בכל יום אחר תפלתו בשחרית במנחה ובערבית ורוח נכון יתחדש בקרבו.

זוהר תהלים

ממה שגלה הכתוב ידענו שהקדוש ברוך
 הוא נטל את יעקב לגורלו, שכתוב (דברים
 לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך
 הוא התרצה בהם להדבק בהם ולהיות
 להם חלק ושהם יהיו בחלקו

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף מ"ח:)] ועוד ויסר
 את אפן מרכבתיו - בא ראה, אשרי חלקם
 של ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה
 בהם להדבק בהם ולהיות להם חלק,
 ושהם יהיו בחלקו. זהו שכתוב (דברים יג)
 ובו תדבקון. וכתוב (שם ד) ואתם הדבקים
 בה' אלהיכם. בה' ממש. וכתוב (תהלים קלה)
 כי יעקב בחר לו יה. וכתוב כי חלק ה' עמו
 יעקב חבל נחלתו. שהוציא אותם מזרע
 קדוש להיות חלקו, ועל זה נתן להם תורה
 קדושה עליונה גנוזה אלפים שנים עד
 שלא נברא העולם, והרי זה נאמר. ומשום
 אהבתו נתן אותה לישראל ללכת אחריה
 ולדבק בה.

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"א:)] ידבר ה'

לא ידענו מי בחר את מי - אם הקדוש
 ברוך הוא בחר את יעקב, אם יעקב בחר
 לו את הקדוש ברוך הוא

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קס"א:)] ויחמנה -
 מה זה ויחמנה? בא ראה, בשעה שרוח
 צפון נושבת, המים קופאים ולא נמשכים
 לחוץ ולא משקים, משום שהדין תלוי,
 וקר הצפון מקפיא את המים.
 וכשמתעוררת רוח הדרום, מתחממים
 המים והקפאון שלהם עובר ושופעים. אז
 הכל משקים, משום שהחם של הדרום
 מפשירים המים, וכלם מתחממים
 ושמחים לשתות מאותו הקר של הצפון
 שהיה להם בראשונה. זהו שכתוב
 ויחמנה. ויחמנה, והרי [ולא] כתוב ויחמו.
 אלא שהם כלם נקבות. ועל זה התפנן
 יעקב לעשות מעשה בחכמה, וזהו שכתוב
 ויקח לו יעקב מקל לבנה לח וגו'. פתח
 [רבי אלעזר] ואמר, כי יעקב בחר לו יה
 ישראל לסגלתו. בא ראה, כי יעקב בחר לו
 יה, עד כאן לא ידענו מי בחר את מי - אם
 הקדוש ברוך הוא בחר את יעקב, אם
 יעקב בחר לו את הקדוש ברוך הוא, אלא

זוהר תהלים

ובאותו אור נסתר הפה בו מי שלא הכה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור. ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ג'קמו) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור. והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע כלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלה של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות. וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז כתוב פי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו. לשאר בני העולם לא נתנה רשות לעלות כן, אלא רק לסגלתו, מקום שנוטל וכונס הכל, וזוהי דרגה למטה, ומתוך זה נוטלים למעלה בסתר הרצון, אבל לא בגלוי כמו שנטל יעקב. זהו שכתוב ויקחו לי תרומה.

מה זה לסגלתו? אמר לו שלשת האבות נקראו סגלה

פי יעקב בחר לו יה וגו' (קלה, ד): [זוהר ח"ג פ' במדבר (ד' ק"ט) פתח ואמר, (במדבר כג) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. בא ראה, כמו שיש למעלה יש למטה. למעלה יש ימין ויש שמאל - למטה ישראל והעמים. ישראל אחרים לימין בקדשת המלך הקדוש. העמים עובדי

אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קלה) פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו. כמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שהתרצה בהם ורצה להדבק בהם ולהתקשר עמם, ועשה אותם עם יחידי בעולם, שכתוב (שמואל ב ז) ומי כעמך פִּי־יִשְׂרָאֵל גוי אחד בארץ, והם התרצו בו והתקשרו בו. זהו שכתוב פי יעקב בחר לו יה, וכתוב (דברים לב) פי חלק ה' עמו. ונתן לשאר העמים שליטים גדולים ממנים עליהם, והוא נטל את ישראל לחלקו.

פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה, ד): [זוהר ח"ב פ' תרומה (ד' קכ"ו)] בא וראה, פי יעקב בחר לו יה - סוד עליון למעלה. כיון שהשלים ונקרא ישראל, אז לסגלתו, נטל הכל בכל הצדדים, ונטל למעלה ונטל למטה, ונשלם בכל. אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע כלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו כלל כל האורות.

לְסַגְלָתוֹ: הַ כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְהוָה וְאֶרְוֵנוּ מִכָּל אֱלֹהִים
וְכָל אֲשֶׁר חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיָּמִים וְכָל תְּהוֹמוֹת:
וּמַעְלָה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לְמַטֵּר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו:
ח שֶׁהִבָּה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאֲדָם עַד בְּהֵמָה: ט שְׁלַח אֹתוֹת וּמִפְתֵּיחַ בְּתוֹכָבִי

זוהר תהלים

שישאל בגלות, היא ודאי הולכת כנחש. נחש, כשהוא (בדין) כופף ראשו לעפר, עולה הזנב, שולט ומכה את כל אותם שנמצאים לפניו. אף כך כעת בגלות - כגון זה הראש כפוף לעפר, והזנב שולט. מי עשה שהזנב יעלה למעלה, ישלט ויכה? הראש שמתכופף למטה. ועם כל זה, מי מנהיג את הזנב ומי מסייע למסעיו? זה הראש. אף על גב שהוא כפוף לעפר, הוא מנהיג את מסעיו. בגלל זה, קולה כנחש ילך.

ועכשיו, שאר העמים שהם אֲחוּזִים בְּזָנֵב, עולים למעלה, ושולטים ומכים, והראש כפוף לעפר, כמו שנאמר (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום וגו'. ועם כל זה, הראש הזה מנהיג את הזנב ושומר (ומסיע) אותו, כמו שנאמר (שיר השירים א) שִׁמְנֵי נִטְרָה אֶת הַכֶּרְמִים. אלה עמים עובדי כוכבים ומזלות, שהם הזנב. בא רבי יהודה, ונשק ידיו ואמר, אלמלא לא שאלתי דבר בעולם, אלא ששאלתי זה והרוחתי אותו - די לי, שעכשיו ידעתי עמים עובדי כוכבים ומזלות ושלטונם איך מנהיג. אשרי חלקם של ישראל, שעליהם כתוב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה וגו'. אמר לו רבי אלעזר, מה זה לסגלתו? אמר לו, שלשת האבות הללו נקראו סגלה, בין למעלה בין למטה, כמו

כוכבים ומזלות לשמאל, לצד רוח הטמאה. וכלם למטה מכל דרגות השמאל. וכל הדרגות אֲחוּזוֹת זו בזו עד שתליות מהראש. וכמו שהראש נוסע, באותו הגון נוסע הזנב, שהוא תחתון. מה הטעם? משום שאחוז בו. ומשום זה העמים עובדי כוכבים ומזלות, באותו צד הטמאה שלהם כך מנהיגים. בלעם השתמש בכל הדרגות התחתונות, והוא היה רואה בתחתון הזה, שהוא הזנב, שלא יכול להתנהג אלא בראש. משום כך אמר מה אקב לא קבה אל, (שהוא הראש משום) שאותו הראש העליון אינו נמצא בדין באותם הימים. ואף על גב שהאל הזה בארנו, המלכות הקדושה הזו לוקחת שם כמו הכל, והטוב והחסד של העולם הזה, (בארנו במקום אחר עליון, והוא טוב וחסד של העולם, המלכות הקדושה הזו לוקחת שם כמו שלמעלה) ומשום זה נקראת אל, אלא שהוא זועם בכל יום, שנמצא בו דין.

ובא ראה, אל שדי בארנו שבו הנאת העולם, והוא אמר לעולם די. שהרי האל זה הוא שמזדוג עמו, ומשום כך נקרא אל שדי, אל של שדי. ועל זה מה אקב לא קבה אל. משום כך, כמו שמתעורר הראש - כך מתעורר התחתון. בכה רבי אלעזר, פתח ואמר, (ירמיה מו) קולה כנחש ילך וגו'. כעת (כמו זה)

מִצָּרִים בְּפָרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו: י שְׁחַבְּהָ גֵוִים רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים:
 יא לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוּג מֶלֶךְ הַכְּשֵׁן וְלִכְלָל מִמְּלֻכּוֹת בְּנִעַן: יב וְנָתַן אֲרָצָם
 נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יג יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה וְכָרַךְ לְדָר
 וָדָר: יד כִּי יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנַחֵם: טו עֲצַפֵּי הַגִּוִּים כָּסַף וְזָהַב
 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: טז פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: יז אֲזִינִים לָהֶם
 וְלֹא יֵאָזִינוּ אֵף אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: יח כְּמוֹתֵם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בְּיַמְּתָם כָּהֶם:
 יט בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְהוָה בֵּית אַחֲרָן בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: כ בֵּית

זוהר תהלים

זה כְּהֵנִים לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים, וְהַכֹּל אֶחָד. וְאַלְהָה סִגְלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּסְגֻלָּתוֹ לְמַטָּה, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יט) וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים.

וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה וְגו' (קִלְהָ, יב) [זוהר ח"ג דף עב:] זוהר תורה] וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. אִמַר רַבִּי יְהוּדָה לְמַדְנֵנו כְּתוּב (יִרְמִיָּה ב) וּתְבוֹאוּ וּתְטַמְאוּ אֶת אֶרְצֵי וּנְחַלְתֵי שְׁמַתֶּם לְתוֹעֵבָה, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ מִי שְׁזוּכָה בַחֲיֵיו לְשִׁים מְדוּרוֹ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, שְׁכָל מִי שְׁזוּכָה לֵה זוּכָה לְהַמְשִׁיךְ עֲלָיו מִטַל הַשָּׁמַיִם שֶׁלֹּמַעֲלָה הַיּוֹרֵד עַל הָאֶרֶץ, וְכָל מִי שְׁזוּכָה לְהַתְקַשֵּׁר בַחֲיֵיו בְּזֹאת הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, זוּכָה לְהַתְקַשֵּׁר אַח"כ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה, וְכָל מִי שֶׁלֹּא זָכָה בַחֲיֵיו וּמִבִּיאִים לוֹ לְהִקְרַב שָׁם, עֲלָיו כְּתוּב וּנְחַלְתֵי שְׁמַתֶּם

לְהַחזִיר הַפְּקֻדוֹן לְרַבּוֹנֵינוּ.

זוהר תהלים

עוֹשֶׂה זֹאת לְבַעֲבוֹר אִיזוֹ הַטְּבָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, וְלִכְךָ הִיָּה רַב הַמְּנוּנָא מִתְרַץ עֲצָמוֹ וְהִבִּין לָהֶם שְׁעוֹשֶׂה זֹאת רַק מִשּׁוּם שְׁנַתְמַעֲטוֹ כַחֲתֵנוּ וְאִין בִּיכּוּלְתוֹ עוֹד לְנַהֵג יִשִּׁיבָה כִּי מִרְגִישׁ בְּעֲצָמוֹ שֶׁקְרָב קָצוֹ:

קְסוֹ. יֵשׁ לוֹמַר שֶׁרַב הַמְּנוּנָא הַכִּיר שְׁבַעֲיָנִי תַלְמִידָיו אִין נִכּוֹן הַדְּבַר מֵה שְׁעוֹלָה מִבְּכָל לֹא"י, כִּי בְּכָל הִיָּה מְנַהֵג יִשִּׁיבָה, מֵה שֶׁלֹּא יוּכַל לַעֲשׂוֹת כַּךְ בֹּא"י, נִמְצָא שִׁישׁ בִּזָּה בִּיטוּל תוֹרָה, וְהִלָּא תַלְמוּד תוֹרָה כְּנֶגֶד כָּל־הָרָהוֹר אַחֲרֵי רַבִּים שְׁאוּלֵי

חֲלוּי בָּרְכוּ אֶת יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה : כֹּה בְרוּךְ
יְהוָה מִצִּיּוֹן שֶׁבֶן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ:

== זוהר תהלים ==

מאת ה' מן השמים. ולא זה לבדו, אלא
אפלו שליח אחד לפעמים (ממש) נקרא
בשם המלך. דבר אחר ברוך ה' מציון -
מאיזה מקום נודע הקדוש ברוך הוא
שהוא ברוך? חזר ואמר מציון, ממקום
של ציון נודע שהוא ברוך. מה הטעם?
משום שכתוב (תהלים קלד) כי שם צנה ה'
את הברכה וגו'. אמר לו רבי ייסא, אשרי
חלקך שזכית לכל זה. אשרי אותם
שעוסקים בתורה. שכל מי שעוסק בתורה
כאלו אחזו בקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב
(דברים ה) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים
כלכם היום.

כל מי שעוסק בתורה כאלו אחזו בקדוש
ברוך הוא

ברוך ה' מציון שכן ירושלים הללויה (קלה,

כא): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף טו) עוד פתח

ואמר, (תהלים קלה)] ברוך ה' מציון שכן
ירושלים הללויה. וכי מציון הוא ברוך?
והרי מהנהר העמק העליון הוא ברוך!
אלא ברוך ה', כשמאירה הלבנה מאור
השמש ומתקרבים זה לזו, ולא מוסר
האור הזה מזה. ולפעמים שהלבנה נקראת
בשם המלך, כמו שהיא נקרא יהו"ה, כך
היא נקראת יהו"ה, כמו שנאמר (בראשית יט)
וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש

קלו א הודו ליהוה **בני טוב** **בי לעולם חסדו**: ב הודו לאלהי **האלהים** **בי לעולם חסדו**: ג הודו לארני האדנים **בי לעולם חסדו**: ד **לעשה נפלאות גדולות לבדו בי לעולם חסדו**: ה **לעשה השמים בתבונה בי לעולם חסדו**

שימוש תהלים

להודות על זדונות

הודו לה' כי טוב (קלו, א): [שימוש תהלים לפרק קלן] טוב לאמרו להודות על הזדונות.

זוהר תהלים

האדם, וכמה נסים מרחיש להם בכל יום, ולא יודע, רק הוא בלבדו. אדם קם בבקר ונחש בא להרגו, והאדם שם רגלו על ראשו והורגו, ולא ידע בזה האיש, פרט לקדוש-ברוך-הוא בלבדו - הוי לעשה נפלאות גדולות לבדו. אדם הולך בדרך ולסטים מחכים להרגו, בא אחר ונתן כפר תחתיו והוא נצל, לא ידע הטוב שעשה לו הקדוש ברוך הוא והנס שהרחיש לו, רק הוא בלבדו - הוי לעשה נפלאות גדולות לבדו. לבדו עשה ויודע, ואחר לא יודע.

אמר לחברים, חברים, מה ששאלתי לערכים האלה שנמצאים תמיד בשדות אם קול החברים שהם משתדלים בתורה שמעו, שהרי רבי שמעון ורבי אלעזר בנו ושאר החברים הלכו לפנינו ולא ידעו מאתנו, ושאלתי לערכים הללו עליהם, שידעתי שקולו של רבי שמעון ירגזו שדות והרים, והם גלו לי מה שלא ידעתי. עד שהיו הולכים, אותם ערכים חזרו אליו. אמרו לו, זקן זקן, אתה שאלתנו מימי העולם, ולא שאלת על יום זה, שראינו תמיהה על תמיהה. ראינו חמשה בני אדם יושבים, וזקן אחד יחד אתם, וראינו עופות מתכנסים ופורשים כנפים על ראשיהם, אלו הולכים ואלו

מעשה: לעשה נפלאות גדולות לבדו בי לעולם חסדו כמה טובות עשה הקב"ה עם בני האדם

לעשה נפלאות גדולות לבדו בי לעולם חסדו (קלו, ד): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף

טו)] רבי פנחס היה הולך לראות את בתו, אשתו של רבי שמעון, שהיתה חולה, והיו הולכים אתו החברים, והוא רכב על חמורו. עד שהיה הולך בדרך, פגע בשני ערבים. אמר להם, בשדה זה התעורר קול מימי העולם. אמרו לו, מימי העולם אין לנו יודעים, מימינו אנו יודעים. שהרי יום אחד היו אותם לסטים מקפחים דרכים של אנשים באותו שדה, ופגעו באותם יהודים ורצו לקפחם, ונשמע מרחוק בשדה הזה קול החמור הזה שנער פעמים, ובאה שלהבת אש באותו קול (באותו שדה) ושרף אותם, ונצלו אותם יהודים. אמר להם, ערבים, בדבר זה שאמרתם לי, תנצלו יום זה מלסטים אחרים שמחכים לכם בדרך. בכה רבי פנחס ואמר, רבוץ העולם התרחשות נס זה עשית בגללי, ונצלו אותם יהודים ולא ידעתי. פתח ואמר, (תהלים קלו) לעשה נפלאות גדולות לבדו בי לעולם חסדו. כמה טובות עשה הקדוש ברוך הוא עם בני

— תהלים — זוהר תהלים —

ומשום זה את השירה הזאת, נקבה. אבל כּאן אַרֹן ומה שְׁהִיָּה בְּתוֹכוֹ יִצָּא, ומשום אותו שְׁהִיָּה גִּנּוּז בְּתוֹכוֹ נֹאמֵר שִׁיר חֲדָשׁ, זָכַר. כִּי נִפְלְאוֹת עֲשָׂה - מֵה שֶׁעָשָׂה לִפְלִשְׁתִּים ומה שֶׁעָשָׂה לְעַבּוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם. הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוּ, לְמִי? לְעֲצֻמוֹ. מִי זֶה עֲצֻמוֹ? אוֹתוֹ מְזֻמּוֹר עֲצֻמוֹ, וְרוּחַ עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה גִּנּוּזָה בּוֹ. יְמִינוּ - אוֹתוֹ שִׁירֵשׁ הַזֶּקֶן, וְזוֹ יְמִינוּ, שֶׁהַחֲזִיק בְּאוֹתוֹ מְזֻמּוֹר וְלֹא הִשְׁאִירוּ בְיַד אַחֵר.

כּאן יש לגלות דְּבַר אַחַד: כֹּל פֶּעַם שֶׁאוֹתוֹ יְמִין הָיָה לְהַרְחִישׁ נֶס, הָיָה מְחִזֵּק בְּמְזֻמּוֹר זֶה וְשֵׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו לְהַחֲזִיק בּוֹ, כֹּאבֵא שֶׁמְחִזֵּק יְמִינוּ בְּחִזָּה בְּנוֹ לְפָנָיו וְאוֹמֵר: מִי הוּא שִׁיקְרָב לְבָנִי? כִּיֵּן שֶׁסָּרַח לְגַבִּי אָבִיו, שֶׁם אָבִיו יָדִיו עַל כְּתָפָיו לְאַחֵר, וְזָרְקוּ בִיֵּדֵי שׁוֹנְאָיו. כְּבִיכּוֹל בְּהַתְחַלָּה כְּתוֹב, (שמות טו) 'מִיֵּנָה ה' נֹאדָרִי בְּכַח. בְּכַח מִי? אוֹתוֹ הַנּוֹדֵעַ. בְּעַרְבִית קוֹרְאִים לְחִזָּה כַח. אוֹתוֹ יְמִין נֹאדָרִי וְנִתְחַזֵּק בְּכַח. מִי הוּא שִׁיקְרָב לְבָנִי. אַחֵר כֶּף מֵה כְּתוֹב? (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֵר יְמִינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב. שֵׁם יְמִינוּ עַל כְּתָפוֹ וְדָחָה אוֹתוֹ לְיָדֵי שׁוֹנְאָיו. בְּהַתְחַלָּה יְמִינוּ לְפָנָיו בְּחִזָּהוּ לְהַתְחַזֵּק בּוֹ, וְאַחֵר כֶּף לְאַחֲרָיו עַל כְּתָפָיו לְדַחֹת אוֹתוֹ. וְכֹאן - הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוּ וְזוֹרֵעַ קָדְשׁוֹ, שְׁתֵּי זְרוּעוֹת לְהַתְחַזֵּק בּוֹ. שְׂאֵם אוֹתָן פְּרוֹת שְׁלֹא הִתְרַגְּלוּ בְּנִסִּים, אֲלֹא אוֹתָהּ שָׁעָה בְּגַעְיָה שְׁלָהֶן אִמְרוּ שִׁירָה זוֹ, נְעִירַת חֲמוֹר הַזֶּקֶן הַחֲסִיד שְׁרָגִיל בְּנִסִּים עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁאִמֵּר שִׁירָה. חֲבָרִים, אִם תֹּאמְרוּ שֶׁאֵין דְּרָכּוֹ שֶׁל הַחֲמוֹר בְּכַף מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, צָאוּ וְרָאוּ אֶתְּוֹן

שְׂבִים, וְהִצֵּל לֹא עָבַר מֵעַל רֵאשִׁיָּהֶם, וְאוֹתוֹ זֶקֶן הָרִים קוֹלוֹ עֲלֵיהֶם, וְהֵם שׁוֹמְעִים. אָמַר, עַל זֶה שֶׁאֲלַתִּי. עַרְבִים עַרְבִים, תִּלְכוּ, וְדַרְךְ זוֹ תִּהְיֶה תְּקִינָה לְפָנֵיכֶם בְּכֹל מֵה שֶׁתִּרְצוּ. שְׁנֵי דְבָרִים אִמְרַתֶּם לִי שֶׁשִּׁמְחַתִּי בָהֶם. הִלְכוּ. אִמְרוּ לוֹ הַחֲבָרִים, אוֹתוֹ מְקוֹם שְׂרָבִי שֶׁמְעוֹן שְׂרוּי בּוֹ, אֵיךְ אָנוּ יוֹדְעִים? אָמַר לָהֶם, תִּשְׁאִירוּ לְבַעַל פְּסִיעוֹת הַבְּהֵמוֹת שֶׁהוּא יְדָרִיךְ פְּסִיעוֹתָיו לְשֵׁם. לֹא הָיָה טוֹעֵן חֲמוֹרוֹ, וְחֲמוֹרוֹ סָטָה מִהַדָּרֶךְ שְׁנֵי מִלִּין, וְהִלֵּךְ לְשֵׁם. הַתְחִיל לְנַהֵר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, יָרַד רַבִּי פִּנְחָס וְאָמַר לְחֲבָרִים, נִקּוּם לְקַבֵּל סֶבֶר פְּנֵי הַיָּמִים, שֶׁעֲכָשׁוּ יִצְאוּ אֵלֵינוּ פְּנִים גְּדוֹלוֹת וּפְנִים קְטָנוֹת. שְׁמַע רַבִּי שֶׁמְעוֹן נִהְרַת הַחֲמוֹר, אָמַר לְחֲבָרִים, נִקּוּם שֶׁהָרִי קוֹל (שִׁמְחַת) הַחֲמוֹר שֶׁל הַזֶּקֶן הַחֲסִיד הַתְּעוֹרֵר אֵלֵינוּ. קָם רַבִּי שֶׁמְעוֹן וְקָמוּ הַחֲבָרִים.

פְּתַח רַבִּי שֶׁמְעוֹן וְאָמַר, (תהלים צח) מְזֻמּוֹר שִׁירוֹ לְה' שִׁיר חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה וְגו'. מְזֻמּוֹר, זְקוּף טַעַם לְמַעְלָה, (שִׁיר יתום קראנו לזה) לְמָה? אֲלֹא רְשׁוּם טַעַם גְּדוֹל, שֶׁהָרִי בָּא אוֹתוֹ מְזֻמּוֹר מִתְּעַטֵּר בְּעַטְרַת עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה עַל רֵאשׁוֹ וּבֵא זְקוּף. מִי אָמַר שִׁירָה זוֹ? אוֹתָן פְּרוֹת בְּאוֹתָן גְּעִיּוֹת שֶׁהָיוּ גּוֹעוֹת. שִׁירוֹ לְה' שִׁיר חֲדָשׁ, לְמִי הָיוּ אוֹמְרוֹת שִׁירוֹ? לְכֶמָה מְרַכְּבוֹת, לְכֶמָה מְמַגִּים, לְכֶמָה דְּרָגוֹת, שֶׁהָיוּ בְּאֵים שֵׁם וְיִצְאוּ לְקַבֵּל אֶת הָאֲרוֹן (סנס), וְלָהֶם הָיוּ אוֹמְרוֹת. שִׁירוֹ לְה' שִׁיר חֲדָשׁ - זָכַר. מֵה הַטַּעַם כֹּאן שִׁיר, וּמִשָּׁה אִמֵּר שִׁירָה, נִקְבְּהָ? אֲלֹא שֵׁם בְּמִשָּׁה אֲרוֹן אַחַד (לחוד). זֹאת, יִצְאָה מִהַגְּלוּת הִיא וְאוּכְלוּסִיָּה, וְלֹא יוֹתֵר,

לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וְלִרְקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם בִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וְלַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים

זוהר תהלים

בְּלַעַם הַרְשָׁע שֶׁנִּצְחָה אֶת בְּעָלְיָהּ בְּכָל. חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְעוֹד, אֲתוֹן בְּלַעַם כְּשֶׁדִּבְרָה, מְלֹאךְ עֲלִיוֹן הִיָּה עָלֶיהָ מִלְּמַעְלָה.

בֵּין כֶּף רְאוּ אֶת רַבִּי פִּנְחָס שֶׁהָיָה בָּא. הַגִּיעוּ אֵלָיו, בָּא רַבִּי פִּנְחָס וְנִשְׁק אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, נִשְׁקֵתִי אֶת פִּי ה', הַתְּבַשֵּׁם בְּבִשְׂמִים שֶׁל גִּנְתּוֹ. שְׁמַחוּ כַּאֲחַד וַיֵּשְׁבוּ. כִּיֹּן שִׁישְׁבוּ, פָּרְחוּ כָּל אוֹתָם עוֹפוֹת שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים צַל וְהַתְּפָזְרוּ. הַחֲזִיר רָאָשׁוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר, עוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם! אֵינְכֶם מְשַׁגִּיחִים בְּכַבּוֹד רְבוּנְכֶם שְׁעוֹמֵד כָּאֵן?! עֲמַדוּ, וְלֹא לָקַחוּ מִמְּקוֹמָם, וְלֹא קָרְבוּ אֵלָיו. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, אָמַר לָהֶם שִׁילְכוּ לְדַרְכָּם, שֶׁהָרִי לֹא נִתְּנוּ לָהֶם רְשׁוֹת לְחֹזֵר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יִדְעֵתִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְחִישׁ לָנוּ נֶס. עוֹפוֹת עוֹפוֹת! לָכוּ לְדַרְכְּכֶם, וְאָמְרוּ לְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה עֲלֵיכֶם שֶׁהָרִי בַּהֲתַחֲלָה הִיָּה בְּרִשְׁוֹתוֹ, וְכַעַת זֶה לֹא קִיָּם בְּרִשְׁוֹתוֹ. אָבֵל הַעֲלִינוּ אוֹתוֹ לְיוֹם הַסְּלַע, כְּשֶׁעוֹלָה עֲנַן בֵּין שְׁנֵי חֲזָקִים, וְלֹא מִתְּחַבְּרִים. הַתְּפָזְרוּ אוֹתָם עוֹפוֹת וְהִלְכוּ. בֵּין כֶּף הָרִי שֶׁלֶּשָׁה אֵילָנוֹת מִתְּפַשְׁטִים בְּעֲנַפִּים לְשֶׁלֶּשָׁה צְדָדִים עָלֶיהֶם, וּמַעֲיֵן מֵיִם נוֹבְעִים לְפָנֵיהֶם. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבָרִים, וְשְׁמַחוּ רַבִּי פִּנְחָס וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, טָרַח גְּדוֹל הִיָּה לְאוֹתָם עוֹפוֹת בַּתְּחִלָּה, וְטָרַח בְּעֲלֵי חַיִּים לֹא צְרִיכִים, שֶׁהָרִי כְּתוּב (תהלים קמח) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשֵׂיו. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי לֹא הִטְרַחְתִּי אוֹתָם. אָבֵל אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֵינוּ, אֵינְנוּ יְכוּלִים לְדַחֹת אֶת הַמִּתְּנוּת שְׁלוֹ. יֵשְׁבוּ תַּחַת אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְשִׁתּוֹ מֵהַמַּיִם וְנִהְנוּ שָׁם.

לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם בִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ

(קלו, ו): [זוהר חדש פ' בראשית (דף יז.)]

כַּעַת יֵשׁ לְגַלוֹת. חֲבָרִים שְׁמַעוּ. פִּי הָאֲתוֹן שֶׁנִּבְרָא בְּעָרֵב שֶׁבֵּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, הָעוֹלָה בְּדַעְתְּכֶם שֶׁהִפָּה הִיָּה פְּתוּחַ מֵאוֹתוֹ זְמַן, אוֹ שֶׁתִּנְאֵי הַתְּנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתוֹ זְמַן? לֹא כֶּף. וְסוּד כָּאֵן שֶׁנִּמְסַר לְחֲכָמִים שֶׁלֹּא מְשַׁגִּיחִים עַל טְפָשׁוֹת הַלֵּב. פִּי הָאֲתוֹן - דְּרַגַּת הָאֲתוֹנוּת, אוֹתוֹ עֲלִיוֹן שֶׁל צַד נִקְבוֹת, אוֹתוֹ שֶׁהָיָה שְׂרוּי עַל אוֹתָהּ אֲתוֹן וְדָבַר מְעֲלִיָּה. וְכִשְׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדַרְגָּה זוֹ שֶׁנִּקְרָאת פִּי הָאֲתוֹן, סִתַּם אוֹתָהּ בְּתוֹךְ (הַאֲתוֹן) נִקְבַּ תְּהוּם רַבָּה, וְסִתַּם עָלֶיהָ עַד אוֹתוֹ זְמַן. כְּשֶׁהִגִּיעַ אוֹתוֹ זְמַן, פָּתַח אוֹתוֹ נִקְבַּ, וַיֵּצֵא וְשָׂרָה עָלֶיהָ וְדִבְרָה. כְּמוֹ זֶה, (במדבר טז) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ. אֶת - לְרִבּוֹת דוּמָ"ה, שֶׁהוּא פִּי הָאָרֶץ. אֶת פִּי הָאֲתוֹן - לְרִבּוֹת קַמְרִיא"ל, שֶׁנִּקְרָא פִּי הָאֲתוֹן. פִּי הַבְּאָר כְּמוֹ זֶה. מַה זֶה פִּי הַבְּאָר? אוֹתָהּ דְּרַגָּה שֶׁהִיָּתָה מְמַנֶּה עָלֶיהָ לְמַטָּה, וְהִיא תַּחַת פִּי ה', וּמִיָּהוּ? יְהִדְרִיא"ל שְׁמוֹ. שֶׁלֶּשֶׁת הַפִּיּוֹת הִלְלוּ נִבְרָאוּ עָרֵב שֶׁבֵּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. בְּשַׁעַת שֶׁקִּדַּשׁ הַיּוֹם, עוֹלָה פִּי הַמְּמַנֶּה עַל כָּל יִתְרַ הַפִּיּוֹת, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִתְעַלָּה וְהִתְקַדַּשׁ בְּכָל, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא (ישעיה נח) פִּי ה'. עָרֵב שֶׁבֵּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נִבְרָאוּ שְׂאֵר הַפִּיּוֹת. הַתְּקַדַּשׁ הַיּוֹם, עָלָה הַפָּה שְׁשׁוֹלֵט עַל הַכָּל, פִּי ה'.

בי לעולם חסדו: ה את השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו: ט את הירח

זוהר תהלים

והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן. עד שהיו הולכים, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תמונה מה שכתוב (מלכים א ב) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך וגו'. אם כן, כל טוב ואמת לאכל על שלחנו ולא יותר, משאמר כאן והיו באכלי שלחנך. ועוד, לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר על שלחן המלך, ולא צריך זה אלא המלך לבדו, וכך הגדולים שלו סביבו למטה ממנו.

אמר רבי חייא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שכן אני. שאל את רבי ייסא, ואתה שמעת בזה דבר? אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה - אני כן שמעתי. פתח ואמר, (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סים כן בפסוק הזה? אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם, והם סוד נכבד שלו, ואלה הם: מוח ולב וכבד. והם בהפך של העולם הזה. למעלה המוח נוטל בראש, ואחר כך נותן ללב, והלב נוטל ונותן לכבד, ואחר כך הכבד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה, כל אחד ואחד כראוי לו. למטה הכבד נוטל בראש, ואחר מקרב הכל ללב, והלב נוטל את היפה של המאכל. כיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל, נותן ומעורר אל

אמר רבי יוסי, המים היו היסוד של הכל, משום שמצאנו שעקר כל מעשה בראשית שלו היו מן המים, ושנינו, בתחלה היו המים מפזרים תחת השמים, עד שגער הקדוש ברוך הוא בהם, והכניסם ואספם את מקום אחד. זהו שכתוב (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. ולאחר כך נתפזרו כמתחלה, ורקע הארץ על המים. זהו שכתוב (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו. אמר עולא, וכי למה צריך כאן חסד, שכתוב לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו? אמר רבי יוסי, חסד גדול עשה הקדוש ברוך הוא בעולמו שהעמיד הארץ על המים, שאלמלא לא היתה הארץ מלמעלה, היה העולם מטושטש בבת אחת. אמר רבי חסדא, אלמלא כן, לא היו בני אדם נוטעים וחורשים וזורעים. עכשו שהארץ למעלה, נוטעים וזורעים, והארץ עומדת בכחה ובקיומה מפני לחות המים אשר מתחת לארץ. ומלמטה יוצאים כמה נהרות, כמה מעינות, כמה מקואות, לרשן כל העולם ולהצמיח הכל, וזהו החסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם בריותיו ועם כל העולם.

שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם והם סוד נכבד שלו ואלה הם: מוח ולב וכבד

נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו (קלו, כח): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"ג)] רבי חייא היה הולך לרבי שמעון לטבריה,

— תהלים — זוהר תהלים —

על שלחן המלך, שמשם היה בא מזונו ומאכלו. וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל. בא רבי חייא ונשקו על ראשו. אמר לו, תינוק אתה, וחקמה עלייך שורה בלבך. בינתים ראו את רבי חזקיה שהיה בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בחרות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

נותן לחם לכל בשר כי יעוץ חסדו (קלו,

כה): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף מ).] השלמה מהשמטות סימן כ"ה] בא ראה, עשר נטיעות, ערבה ונסוף המים - הלכה למשה מסיני, שאר הדברים של התורה - תורה, וכאן הלכה. מה הטעם? אלא משום שמקום זה שנקרא הר סיני, תורה שבעל פה למדה את משה לקשר קשרי האמונה. אותן עשר נטיעות שנטע הקדוש ברוך הוא, שאחז אותן באותו מקום שנקרא ערב שביעית, ויעשו פרי באותו בית סאה, כדי שיבא מזון לעולם בשביעית הזו, שאין להם מזון אלא מאותה שנה ששית שזורעים בה זרעים. זהו שכתוב (הושע י) זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד. מה שזורעים יהיה לאותו מקום שנקרא צדקה שלמה, ואז וקצרו לפי חסד, אז יהיה טוב העליון. ומי הוא לפי חסד? זה אברהם. בא ראה, למטה שבעה מעשים יש ביניהם. זריעה - כנגד האם העליונה, זהו שכתוב (בראשית מו) הא לם זרע. קצירה - כנגד דרגת אברהם, זהו שכתוב [ו] קצרו לפי חסד. דישה בחרוץ - כנגד דרגת יצחק, שעושה דין ומפריד תבן מאותו בר. דין מפריד ממנו, ועושה דין ברשעי

המח. ואחר כך חוזר לכבוד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף. (כיום שהאדם מתעורר בתענית, מתעורר למעלה כאותה דגמא ממש, וכיום של שבע לא כך).

ביום של תענית, אדם מקריב מאכל ומשקה לכבוד העליון, ומה הוא מקריב? חלבו ודמו ורצונו. אותו כבוד נוטל הכל ברצון. כיון שהכל הוא אליו, נוטל ומקריב הכל לפני הלב, שהוא גדול ושולט עליו. כיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון, מקריב הכל למח, שהוא שליט עליון על כל הגוף. אחר כך חוזר הכבוד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה. בזמן אחר, כאשר (כל) המח נוטל הכל בתחלה, ואחר כך נותן ללב, והלב נותן לכבוד, והכבוד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה, ואחר כך כשרוצה לחלק מזון לעולם הזה, בראשונה נותן ללב, שהוא המלך שבארץ, ושלחן המלך מתעורר בראשונה מכל שאר בני העולם. אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך, שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה. (ומשום כך) וזהו טוב ואמת שעשה דוד לבני ברזלי, שכתוב והיו באכלי שלחנה. ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו - לא! אלא המלך אוכל בראשונה, ואחר כך כל העם. ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל - אותם שחביבים עליו מכלם, והם נמנים משלחן המלך. ואם תאמר, הרי כתוב (שמואל ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל - משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר, אלא

וְכֹכְבִים לְמַמְשָׁלוֹת בְּלִילָה בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: י לְמַבְּחָה מְצֻרִים בְּבִכּוּרֵיהֶם בִּי
 לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יא וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכֶם בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יב בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעוֹ
 נְטוּיָה בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יג לְגִזְרֵי יָם סוּף לְגִזְרִים בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יד וְהַעֲבִיר
 יִשְׂרָאֵל בְּתוֹבוֹ בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: טו וְנָעַר פְּרִיעָה וַחֲיִלוֹ בַיָּם סוּף בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:
 טז לְמוֹלֵךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יז לְמַבְּחָה מְלָכִים גְּדֹלִים בִּי לְעוֹלָם
 חֲסֵדוֹ: יח וַיַּחַרְג מְלָכִים אֲדִירִים בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יט לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי בִּי
 לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כ וְלַעֲזוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כא וְנָתַן אֲרָצָם לְנַחֲלָה בִּי
 לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כב נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כג שֶׁשֶׁשְׁפָלְנוּ זָכַר לָנוּ
 בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כד וַיַּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כה נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר
 בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: כו הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם בִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

עֲנִיּוֹת מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ בְּרִכּוֹת, וְלִכֵּן מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ
 בְּרִכּוֹת. וְצָרִיף אָדָם לְהִרְאוֹת שְׁלֹאֲרִץ
 הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵשׁ
 נַחַת עִם בְּעֵלָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן
 לָחֶם לְכָל הַזֶּה, וְ"כָל" לְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁנִּקְרָא (בְּרֵאשִׁית ב) בָּשָׂר מִבְּשָׂרִי, וְאֵין לָהּ
 אֹר מִשְׁלָה, אֲלֵא אוֹתָם סְפִיחֵי הַשְּׂשִׁית
 שֶׁנִּזְרְעוּ בָּהּ מִמִּילָא. וְצָרִיף אָדָם בְּאוֹתוֹ
 עֲרַב שְׂבִיעִית לְעֵשׂוֹת מְלֹאכֶת הָאָרֶץ
 בְּאוֹתָן עֲשֵׂר נְטִיעוֹת שֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ בָּהּ,
 שֶׁתִּיחַד הָאָרֶץ הַזֶּה עִמָּהֶם וְלֹא תִפְרַד
 מֵהֶם, וְאֵף הִיא תִקְרָא נְטִיעָה, נְטִיעָה
 שֶׁנִּטַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי שְׁלֹא יִמְנַע
 מִמֶּנָּה אוֹתוֹ טוֹב שֶׁיֵּשׁ לָהּ עִם בְּעֵלָה מְנוּחָה
 בְּשְׂבִיעִית. וְלִכֵּן נִבְרָא אָדָם בַּיּוֹם הַשְּׂשִׁי,
 וְהַזְדוּגָה עִמּוֹ בַּת זוּגוֹ לְהִתְעַנֵּג בְּשִׁבְתָּ,
 וְעָשׂוּ הַזְדוּגָה צָדֵק עִם שְׂשִׁי לְתַת אוֹר
 לְהַר סִינַי הַזֶּה.

הַעוֹלָם, וְאָז הוּא (תְּהִלִּים ל) כְּמִץ לְפָנָי
 רוּחַ. רוּחַ הַזֶּה זֶה הַדְּרָגָה שֶׁל יַעֲקֹב,
 שְׁכֵתוֹב (בְּרֵאשִׁית מ) וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב,
 וּכְנָגְדוּ זוֹרָה. וְאוֹתוֹ הַמִּץ נִתֵּן לְאֵשׁ
 לְמֵאֲכָל. טוּחֵן - כְּנָגְדוּ דְרָגַת מִשָּׁה. לֵשׁ -
 כְּנָגְדוּ דְרָגַת אֶהְרֵן. אוֹפָה - כְּנָגְדוּ דְרָגַת
 צְדִיק, וְנִעֲשֶׂה לָחֶם בִּידוֹ שֶׁל צְדִיק בְּאוֹתוֹ
 אוֹר שֶׁיֵּשׁ בְּצִיּוֹן. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (תְּהִלִּים קלו)
 נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר. בַּתְּחִלָּה לְ"כָל",
 וְאַחַר כֵּן לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא בָּשָׂר. וּמָה
 זֶה לָחֶם? זֶה הַקִּיּוּם.

וּבְשִׁנָּה הַשְּׂבִיעִית הַזֶּה לֹא עוֹשִׂים מְלֹאכָה,
 אֲלֵא אוֹכְלִים אוֹתוֹ לָחֶם שֶׁנִּתֵּן
 לָהֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׂשִׁית, וְכָל הַעוֹלָמוֹת נֹחִים
 בְּחִדּוּהָ. וְכָל הַעֲנִיִּים וְהַעֲשִׁירִים, כָּלֵם שׁוֹיִם
 בְּמְקוֹם זֶה, שֶׁהָרִי כָּל הַתַּחְתּוֹנִים נְזוּנִים
 מִשְׁנָה הַשְּׂבִיעִית הַזֶּה. וְאִם אָדָם עוֹשֶׂה
 סְחוּרָה בְּאוֹתָם פְּרוּת, הַמְּקוֹם הַזֶּה שֶׁל

קלו א על נהרות בבֵּל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן: ב על

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להעביר השנאה

על נהרות בבל וגו' (קלו, א): [שימוש תהלים לפרק קלז] טוב לאמרו להעביר שנאה.

— זוהר תהלים —

כּוּי שְׁלֵא רְגִיל בְּצַעַר צַעְרוּ הֲרַבָּה חֲמוּר

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' (קלו, א):

[זוהר ח"ב פ'רשת שמות (ד' ב ע"ב)] אָמַר

רַבִּי שִׁמְעוֹן, מִי שֶׁרְגִיל לְסִבֵּל צַעַר, אֵף עַל

גַּב שֶׁבָא לְפִי שַׁעַר צַעַר, סוֹבֵל מִשְׂאוֹ וְלֹא

חֹשֵׁשׁ. אֲבָל מִי שֶׁלֹא רְגִיל בְּצַעַר, וְכָל יָמָיו

הָיָה בְּתַפְנוּקִים וְעֵדוּנִים, וְכֹא לֹו צַעַר – זֶהוּ

צַעַר שְׁלֵם, וְעַל זֶה צָרִיךְ לְכַכּוֹת.

הַשְּׁבָטִים הָיוּ רְגִילִים אֲבָל לֹא עִם יִשְׂרָאֵל

בְּגִלוֹת בְּבֵל

כִּי יִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירְדוּ לְמִצְרַיִם הָיוּ רְגִילִים

בְּצַעַר, שֶׁהָרִי כָּל יָמָיו אוֹתוֹ אֲבִיָּהֶם

הַצַּדִּיק הָיָה בְּצַעַר, וְלָכֵן סָבְלוּ אֶת הַגְּלוֹת

כְּרָאוּי. אֲבָל גְּלוֹת בְּבֵל הָיָה הִיתָה צַעַר

שְׁלֵם, אוֹתוֹ הַצַּעַר שְׁעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים

כְּכוּ עֲלָיו.

כּוּלָם כְּכוּ עַל גְּלוֹת בְּבֵל

עֲלִיוֹנִים, שְׁכָתוּב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֶלֶם

צַעְקוּ חֲצָה וְגו'. תַּחְתּוֹנִים,

שְׁכָתוּב (תהלים קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם

יִשְׁבְּנוּ וְגו', וְכָלֶם כְּכוּ עַל גְּלוֹת בְּבֵל. מָה

הַטַּעַם? כִּי הָיוּ בְּתַפְנוּקִי מְלָכִים, שְׁכָתוּב

(איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים וְגו'.

צַעַר שֶׁל ה' עַל שְׁכִינְתּוֹ שֶׁהִלְכָה בְּגִלוֹת

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' (קלו, א): נַזְהַר

בַּמְדַּבֵּר פִּרְשַׁת פִּנְחָס (ד' ר"ג ע"ב) רַבִּי יִיסָא

פְּתַח, (תהלים קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ

גַּם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן. אֶת יְרוּשָׁלַיִם הָיָה

צָרִיךְ לוֹ לְהָיִת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב אִם אֲשַׁכַּחְךָ

יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי! מָה זֶה בְּזַכְרֵנוּ אֶת

צִיּוֹן? לְאָדָם שֶׁהָיָה לוֹ הֵיכָל נְכָבֵד, נֶאֱדָה

וְיָפָה, כְּאוֹ לְסֻטִים וְשָׂרְפוּ אוֹתוֹ. צַעְרוּ שֶׁל

מִי הוּא? לֹא שֶׁל בַּעַל הַהֵיכָל?! גַּם כָּאֵן

הַשְּׁכִינָה שְׂרוּיָה בְּגִלוֹת, צַעַר שֶׁל מִי הוּא?

לֹא שֶׁל הַצַּדִּיק?! וְזֶה הוֹלֵךְ כְּפִי שְׁבָאָרוֹהָ,

שְׁכָתוּב (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד, אֲבָד מִמֶּשׁ.

גַּם כָּאֵן בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן, בְּזַכְרֵנוּ אֶת אוֹתוֹ

צַעַר שֶׁלֹו עַל זִוְגָתוֹ, צַעַר שֶׁלֹו הוּא.

יְחֻזְקָאֵל גִּילָה הַכֹּל בְּצוּוּיֹו שֶׁל הַקְּדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ

בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן (קלו, א): [זוהר ח"ב

פִּרְשַׁת שְׁמוֹת (ד' ב:) זוהר תורה] רַבִּי שִׁמְעוֹן

פְּתַח, "הָיָה הָיָה דְבַר ה' אֶל יְחֻזְקָאֵל וְגו'"

(יְחֻזְקָאֵל א, ג), "הָיָה הָיָה" שְׁנֵי פַעְמִים לְמָה,

וְעוֹד יֵשׁ לְשִׂאוֹל אִם יְחֻזְקָאֵל נְבִיא אִמַּת

הִיָּה, מְדוּעַ גִּלָּה כָּל מָה שְׂרָאָה, מִי שֶׁהַמֶּלֶךְ

מְכַנְּסוֹ בַּהֵיכָלוֹ הָאֵם יֵשׁ לוֹ לְגִלוֹת הַסּוּדוֹת

שְׂרָאָה שֵׁם, אֵלֹא וְדָאֵי יְחֻזְקָאֵל נְבִיא אִמַּת

עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ בְּנִרְוֵתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי

זוהר תהלים

ה' שלח לבבל את כל צבאות השמים
וה' עמהם

וַיִּמְדֵנוּ, שבשעה ההיא קרא הקדוש
ברוך הוא לכל פמליא שלו,
ולכל מרכבות הקדושות, ולכל צבאו
מחנותיו ושריו, ולכל צבא השמים, ואמר
להם מה אתם עושים כאן, ומה בני
האהובים בגלות בבל ואתם כאן, קומו
ורדו כלכם לבבל, ואני עמכם, זהו
שכתוב: "כֹּה אָמַר ה' וְגו' לְמַעַנְכֶם
שְׁלַחְתִּי בְּכֶלָה וְגו'" (ישעיהו מג, יד),
"לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּכֶלָה", זה הקדוש
ברוך הוא, "וְהוֹרְדֵתִי בְּרִיחִים כְּלָם", אלו
כל המרכבות ומחנות העליונים.

יחזקאל גילה להם לישראל מה שראה
שכל צבאות השמים באו

וּבַעֲבוּר זֶה נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם בְּכַבֵּל וּשְׂרָתָהּ
רוח נבואה קדושה על יחזקאל,
וראה כל מה שראה, ואמר להם לישראל,
הלא רבונכם כאן, וכל צבא השמים
ומרכבותיו, באו לדור ביניכם, ולא האמינו,
עד שנצרך לגלות כל מה שראה, וארא כך,
וארא כך, ואף אם גלה יותר כל מה שהיה
מגלה הכל נצרך, כיון שראו ישראל כך
שמחו, וכאשר שמעו הדברים מפי יחזקאל
לא דאגו עוד על גלותם, שהרי ידעו
שהקדוש ברוך הוא לא עזב אותם, וכל מה
שגלה יחזקאל ברשות היה מגלה, לדעת
שבכל מקום שישראל גלו שמה השכינה
גלתה עמהם.

היה, וכל מה שראה הוא היה באמונה,
וברשות הקדוש ברוך הוא גלה כל מה
שהיה מגלה, וכך היה נצרך.

מִי שְׁמִפְנֵיךָ בְּתַפְנוּקִים וּבְאֵ פִתְאוּם צֵעַר
עָלָיו זֶהוּ צֵעַר שְׁלָם

ובוא וראה, מי שרגיל לסבול צער, אם
יבא עליו לפי שעה צער, הוא סובל
צרתו ואינו חושש, אבל מי שאינו רגיל
בצער, והיה כל ימיו בתענוגים ומעדנים,
ובא עליו צער, זה הוא צער גדול, ועל זה
יש לבכות.

בגלות בבל שהיו רגילים במעדני מלכים
העליונים והתחתונים בכו

וּבִשְׁבִיץ זֶה הַצֵּעַר שֶׁל גְלוּת בְּכַל הוּא הִיא
צער גדול, הוא היה צער
שעליונים ותחתונים בכו עליו, עליונים
שכתוב: "הֵן אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה וְגו'"
(ישעיהו לג, ז), תחתונים שכתוב: "עַל נִהְרֹת
בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינּוּ", כלם בכו על
גלות בבל, מה הטעם, לפי שהיו במעדני
מלכים, שכתוב: "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקְרִים
הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז" (איכה ד, ב).

בני ישראל חשבו שה' עזב אותם

וּעִבְשׂוּ הָיוּ יוֹרְדִים בְּגְלוּת, עם רחיים על
צואריהם וידיהם קשורות
לאחור, ועוד חשבו שאין להם קיום
לעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב
אותם, ולא ישגיח בהם לעולם.

שִׁיר וְתוֹלְדָנֵנוּ שְׂמַחָה שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה **עַל אֲדָמַת גִּבְרִי: ה** אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְרֹב לְשׁוֹנֵי לְחֵבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ

זוהר תהלים

קשורות לאחור, וכאשר הגיעו לנהרות בכל, היו כנורותיהם תלויים על העצים, אשר שם היו מבקשים מהם לנגן, אמרו "איך נשיר את שיר ה' על אדמת גבר", נשכו בשיניהם בוהנות ידיהם, וכרתו אותן, ולא יכלו לנגן, והרגו אותם

בכל סעודה ומשתה ידאוג על חרבן בית המקדש - מחשיב עליו כאלו בנה ביתו

תִּדְרֹב לְשׁוֹנֵי לְחֵבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי (קלו, ו): [זוהר ח"ב (דף קנ"ג)] אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי. אמר רבי יוסי כתוב (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' על הארץ הטובה אשר נתן לך, על הארץ הטובה ודאיסה שהרי בעבורה מזון ופרנסה נמצא בעולם, מי שמתעדן על שלחנו ומתענג באותן מלאכים, יש לו לזכור ולדאוג על קדושת הארץ הקדושה, ועל היכל המלך שנחרב, ובשביל עצבון הזה שהוא נעצב ודואג על שלחנו באותה שמחה ומשתה אשר שם, הקב"ה מחשיב עליו כאילו בנה ביתו, ובנה כל החורבות של בית המקדש, אשרי חלקו.

למה לא כתיב בזכרנו את ירושלים
עַל נְהָרוֹת בְּבֵל וְגו' (קלו, א): [זוהר חלק ג' פ' פנחס (דף ר"ג): זוהר תורה] רבי ייסא פתח "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון". את ירושלים היה צריך לומר, כמו שכתוב: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני", מהו "בזכרנו את ציון"?

הצער של היסוד הנקרא ציון על השכינה שהלכה בגלות

אִלֵּא לאדם שהיה לו היכל נכבד יפה ומפואר, באו לסטים ושרפו אותו, הצער של מי הוא, האם לא לאדון ההיכל, אף כאן כאשר השכינה תשרה בגלות, הצער של מי הוא, האם לא להצדי"ק קסי וזה מתאים, כמו שביארו בהכתוב: "הצדי"ק אָבֵד" (ישעיהו נו, א), אבד ממש, אף כאן בזכרנו את ציון, בזכרנו אותו הצער של ציון על זיווגו, שהרי הצער שלו הוא.

כרתו את בהונותיהם ולא יכלו לנגן בכינור
אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר ה' וְגו' (קלו, ד): [זוהר חדש מדרש איכה (דף ק"ב): למדנו, ששמונים אלף לויים היו ידיהם

זו הזוהר

קסז. זו הספירה יסוד צדיק שנקרא ציון. קסח. האר"ץ הטובה זו מדת המלכות והשכינה הקדושה.

שְׁמַחְתִּי: זֶכֶר יְהוָה לְבַנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ

זוהר תהלים

הַמְלָכוֹת תַעֲשֶׂה הַנְקֻמוֹת

אמרו ישראל לישעי, מי הוא זה שיעשה כל כך, פתח ואמר: "אני מדבר בצדקה" (ישעיהו סג, א), זה שהוא רב להושיע" (שם), זה שכתוב בו "אהב צדקה ומשפט" (תהלים לג, ה), והוא צדק"ה ממש והוא רב להושיע".

בגלל שהשכיבו את המלכות לעפר

ובכך כן למה, לפי שגרמו לכנסת ישראל להיות שוכבת לעפר בגלות, ולנפול לארץ, כמו שכתוב: "נפלה לא תוסיף, קום בתולת ישראל" (עמוס ה, ב), ובשביל זה ילבש הקדוש ברוך הוא בגדי נקם עליהם, להגאיל אותם ברוב ההרוגים, זהו שכתוב: "יכל מלבושי אגאלתי".

ויסדתיך בספירים

זכור יי לבני אדם את יום ירושלים וגו' (קלו, ז): [זוהר ח"ב פרשת פקודי (דף רמ ע"א)]

בא וראה, כתוב (תהלים קלז) זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה. ועל כן עתיד הקדוש ברוך הוא לבנות את יסודותיה של ירושלים מיסודות אחרים שישלטו על הכל, ומי הם? ספירים, שכתוב (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים, שאלו הם היסודות והתומכים החזקים והעליונים שאין בהם חלשה בראשונה.

מאירים הם מאור העליון

מה הטעם? פי האבנים הראשונות מאותם היסודות, יכלו שאר העמים לשלט עליהם. מה הטעם? משום שאין

הַנְקֻמָה הַגְדוֹלָה שְׁעֵתִיד ה' לַעֲשׂוֹת לְאָדָם

זכור ה' לבני אדם (קלו, ז): [ח"ג (דף טז) זוהר תורה] זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה" רבי אבא פתח "מי זה בא מאדם חמוץ בגדים מבצרה וגו'" (ישעיהו סג, א), "מי זה בא מאדם", עתיד הקדוש ברוך הוא ללבוש בגדי נקמה על אדם, שהחריבו ביתו ושרפו היכלו, והגלו לכנסת ישראל בין האומות, ולעשות בהם נקמת עולם, עד שימצאו כל ההרים מהרי עולם מלאים הרוגי עמים, ולקרות לכל עופות השמים עליהם, וכל חיות השדה יזונו מהם י"ב חדשים, ועופות השמים ז' שנים, עד שלא תסבול הארץ סרחון שלהם, זהו שכתוב: "פי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדם" (שם לד, ו), עד שאותן הבגדים יתגאלו, זהו שכתוב: (שם סג) "יכל מלבושי אגאלתי".

בני אדם היו מהרסים החומות

חמוץ בגדים מבצרה וגו' (שם, א), לפי שממנה יצאו ההמונים שבעולם לצבוא על ירושלים, והם התחילו לשרוף ההיכל, ובני אדם היו מהרסים החומות, והשליכו אבני היסוד, זהו שכתוב: "זכור ה' לבני אדם וגו' האמרים ערו ערו עד היסוד בה". "זה הדור בלבושו", באותן בגדי נקם שעתיד ללבוש, "צעה ברב כחו" (שם), מהו "צעה", משבר, כמו שכתוב: (תהלים מה, ו), "עמים תחתיך יפלו" וגו'.

—= זוהר תהלים =—

ה' יחזיר את ציון למקומה

וְאָז, (ישעיה נב) כִּי עֵינֵי בְעֵינֵי יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. מַה זֶה בְּשׁוּב ה'? אֲלֵא כִּשְׁשֻׁלְטוֹ עָלֶיהָ שָׁאֵר הַעַמִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעֹלָה אוֹתָהּ לְמַעְלָה, וּבִאוֹתוֹ הַזְּמַן הוּא יַחְזִירָנָה לְמִקְוֶמָהּ, שְׁכָתוֹב (ס) בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. בְּשׁוּב ה' וַדַּאי.

וְיִסְדְּתִיךָ בְּסִפְרִים.

וּבֹא רֵאָה, כָּל מַה שֶׁנִּסְתָּר מִן הָעֵינַי וְלֹא נִתְּנָה לְעֵינַי רְשׁוּת לְשַׁלֵּט בּוֹ, לֹא תוּכַל לְשַׁלֵּט בּוֹ הָעֵינַי, פָּרַט לֹאֲשֶׁר בְּכַחֲלִית הָעֵינַי בְּדְבָרִים יְדוּעִים. וּמִשׁוּם כֵּךְ, הִנֵּה אֲנִכִי מְרַבֵּץ בַּפּוּךְ אֲבִנֶיךָ. וּבֹא רֵאָה, כָּל הָאֲבָנִים הַלְלוּ יַעֲמְדוּ בְּמִקְוֶמָן וַיְהִיו יְסוּדוֹת כְּבָרֵאשׁוֹנָה, וְיִסוּד שֶׁל סִפְרִים (אחרי) יַעֲמְדוּ בְּמִקְוֶם אַחַר סְבִיב, לְרַחֵב וְלֵארוֹךְ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְיִסְדְּתִיךָ בְּסִפְרִים.

יסודות ירושלים יהיו מאבני ספירים שלא יהיו נחרבות

זָכַר ה' לְבָנֵי אָדוֹם וְגו' (קלו, ט): [נח"ב פרשת פקודי (דף רמ). זוהר תורה] רבי שמעון אמר, כתוב: "זָכַר ה' לְבָנֵי אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ", עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַנּוֹת יְסוּדֵי יְרוּשָׁלַם, מִן יְסוּדוֹת אַחֲרֵים שִׁישְׁלִטוֹ עַל הַכֹּל, וּמַה הֵם, סִפְרִים, שְׁכָתוֹב: "וְיִסְדְּתִיךָ בְּסִפְרִים" (ישעיה נב, יא), שֶׁאֵלּוּ הֵם יְסוּדוֹת וְעַמּוּדִים חֲזִקִים וּגְבוּהִים, שֶׁאֵין לָהֶם רַפְיוֹן כְּמוֹ לְרֵאשׁוֹנִים, מַה הֵטַעַם, לְפִי שֶׁאֲבָנִים הֵרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל אוֹתָן הַיְסוּדוֹת, יִכְלוּ שֶׁאֵר עַמִּים לְשִׁלוֹט עֲלֵיהֶן,

בָּהֶם אִוֵּר עֲלִיוֹן כְּרֵאוּי. אֲבָל אֵלֶּה יְהִיו מְאִירִים מִתּוֹךְ הָאוֹר הָעֲלִיוֹן וּמִשְׁקַעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת, שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. וְאֵלּוּ הֵם הַסִּפְרִים שֶׁיֵּאִירוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, (וְאֵם תֵּאמֵר) מִשׁוּם שְׁבִאוֹתוֹ זְמַן יִתּוֹסֵף אוֹר עֲלִיוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

יתקנו היסודות השבורים

וְאֵם תֵּאמֵר שְׁאוֹתֶם יְסוּדוֹת רֵאשׁוֹנִים יִתְבַּטְּלוּ, הֲרֵי כְּתוּב (ס) הִנֵּה אֲנִכִי מְרַבֵּץ בַּפּוּךְ אֲבִנֶיךָ. מְרַבֵּץ לְתַקֵּן הַשְּׁבוּר. מַה זֶה בַּפּוּךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (מלכים ב ט) וַתִּשֶׁם בַּפּוּךְ עֵינֶיךָ. יֵשׁ אֲבָנִים שֶׁנִּקְרְאוֹת פּוּךְ. מַה הֵטַעַם שֶׁל זֶה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סוּד הוּא, וְסוּד זֶה נִתֵּן לְדַעַת לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה.

לא שלטה ידם של גוים על האבנים

בֹּא וּרְאֵה, אוֹתָן אֲבָנִים שֶׁל יְסוּדוֹת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, חֵס וְשָׁלוֹם שֶׁשְׁלִטוֹ עֲלֵיהֶם שָׁאֵר הַעַמִּים, וְלֹא שָׁרְפוּ אוֹתָם וְלֹא נִשְׂרְפוּ, אֲלֵא כָּלֵם נִגְנְזוּ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִנְזוֹ אוֹתָם, וְכָל אוֹתָם יְסוּדוֹת הַבַּיִת הַקְּדוֹשׁ נִגְנְזוּ, וְלֹא אָבַד מֵהֶם אֶפְלוֹ אֶחָד. וּכְשִׁיחְזוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּקֵּם אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל מְקוֹמָהּ, אוֹתָם הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָאֲבָנִים הֵרֵאשׁוֹנוֹת יִחְזְרוּ לְמִקְוֶמָם וְלֹא תִשְׁלַט בָּהֶם עֵינַי אַחֲרַת (רעה), פָּרַט לְזְמַן שֶׁאֲדָם יִכַּחַל אֶת עֵינָיו בְּאוֹתוֹ הַפּוּךְ וַיִּמְלֵא אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ, וְאָז יִרְאֶה אֶת כָּל הָאֲבָנִים וְהַיְסוּדוֹת שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם מְתַקְּנִים עַל מְקוֹמָם, שֶׁלֹּא שְׁלִטוֹ בָּהֶם שָׁאֵר הַעַמִּים. וְכָל אוֹתָן אֲבָנִים יִקְרוּת הָאֲחֵרוֹת, וְכָל אוֹתָם בְּנֵינֵי הָאֲבָנִים, כָּלֵם עוֹמְדִים עַל מְקוֹמָם.

עַד תִּסְוֹר בָּהּ: ח בַּת בְּבֹל הַשְּׁהוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלֵם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלָהּ
 לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִזוּ וְנַפִּין אֶת עַלְלוֹךְ אֶל הַפְּלֵעַ:

—= זוהר תהלים =—

עליה שאר עמים, הקדוש ברוך הוא הרימה למעלה, ובזמן שהוא יחזירנה הקדוש ברוך הוא למקומה, שכתוב "בשוב ה' ציון", בשוב ה' ודאי.

היסודות החדשים יהיו סביב ליסודות הישנים

ובוא וראה, כל אותן אבנים יתקיימו במקומותן, להיותן יסודות כבראשנה, ויסודות אחרים של ספירים יתקיימו במקום אחר מסביב לרוחב ולאורך, זהו שכתוב: (שם נד, יא) "ויסדתיך בספירים"

צד הטומאה יתבטל לעולם

ובזמן שיקים הקדוש ברוך הוא לביתו, על זמן שהוא מה כתוב: "בלע המנת לנצח" (שם כה, ח), מהו "לנצח", לדורי דורות לעולם. לפי שיתבטל צד הטומאה ולא יקום לעולם, ובכך "וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר" (שם).

מפני מה, מפני שלא היה בהן הארה עליונה כראויסט, אבל אלו תהיינה מאירות מתוך הארה עליונה, ומשוקעות תוך התהום, שלא יהיה ביכולת לשלוט עליהן. ואלו הן ספירים שיאירו למעלה ולמטה, לפי שבזמן שהוא יתוסף הארה עליונה למעלה ולמטה.

כל האבנים והיסודות נגזו

אמר רבי אלעזר בוא וראה, אותן אבנים של יסודי ציון וירושלים, חס ושלוש ששלטו עליהן שאר עמים, לא שרפו אותן, ולא נשרפו, אלא כלן נגזו, שגזון הקדוש ברוך הוא, ולא נאבד מהן אפילו אחת.

ה' יחזיר את ירושלים למקומה שהרימה משם כשבאו השונאים

וכאשר ישוב הקדוש ברוך הוא ויקים לה לירושלם על מקומה, אותן אבני היסוד הראשונות יחזרו למקומותן. ובכך "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (שם נב, ח), מהו "בשוב ה'", אלא כאשר שלטו

זו הזוהר

כדמיון האור שהוא ההיפוך מן החשך, והרי זה כענין הארת השכינה, וכמוהו רבים בזוהר הקדוש.

קסט. זה כח רוחני דקדושה, הנקשר בדבר גשמי, וגם זה הכח נקרא בשם הארת חנם, שאין זה

קלח « לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי נֶגְדַי אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ: ב אֲשֶׁתְּתוֹחַ אֶל
 חִיבֵל קַרְשֶׁךָ וְאוֹרֵחַ אֶת שְׁמֶךָ עַל חֶסֶדְךָ וְעַל אֲמִתְךָ כִּי הִגְדַּלְתָּ עַל כָּל
 שְׁמֶךָ אֲמַרְתֶּךָ: ג בְּיוֹם קָרָאתִי וַתַּעֲנֵנִי תִרְחַבְנִי בְנִפְשֵׁי עוֹז: ד יוֹדֶךָ יְהוָה
 כָּל מַלְכֵי אֶרֶץ כִּי שָׁמְעוּ אִמְרֵי פִיךָ: ה וַיִּשְׁירוּ בְּדַרְכֵי יְהוָה כָּל מַלְכֵי אֶרֶץ
 כְּבוֹד יְהוָה: ו בִּי רַם יְהוָה וְשָׁפַל יִרְאֶה וְגִבּוֹת מִמְרַחֵק יִדְעֶ: ז אִם
 אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אֵף אִיבֵי תִשְׁלַח יָדְךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ: ח יְהוָה
 יִגְמַר בְּעֵדֵי יְהוָה חֶסֶדְךָ לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֵל תִּרְפֵּ: »

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

להעביר הגאווה

לדוד אודך בכל לבי (קלח, א): [שימוש תהלים לפרק קלח] טוב לאמרו לאהבה.

— זוהר תהלים —

דוד הפולק היה מתנגע בליקה בעבודת רבונו
 לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי וְגו' (קלח, א): [זוהר ח"א
 (דף קעח:)] לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי נֶגְדַי
 אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ. אמר רבי אלעזר בוא וראה
 דוד המלך כל ימיו היה מתנגע בעובדת
 הקב"ה, והיה קם בחצות הלילה ומשבח
 ומודה בשירות ותשבחות, בשביל
 שיתקן מקומו במלכות העליונה כי
 כאשר נתעורר רוח צפון בחצות הלילה
 היה ידוע שהקב"ה באותה שעה נתעורר
 בגן העדן להשתעשע עם הצדיקים, והוא
 היה קם בשעה ההיא והתגבר בשירות
 ותשבחות עד עלות הבקר, לפי שכאשר
 הקב"ה נמצא בגן העדן הרי ביארו שהוא
 וכל הצדיקים שבגן העדן מקשיבים
 לקולו, ככתוב (שיר ח) חברים מקשיבים
 לקולך השמעני, ולא עוד אלא שחוט של

חסד נמשך עליו ביום, כמו שנדרש על
 הכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו
 ובלילה שירה עמי, ולא עוד אלא שאותן
 דברי תורה שהוא אומר כלם עולים
 ומתעטרים לפני הקב"ה, ובשביל זה דוד
 המלך היה מתנגע בלילה בעבודת רבונו:
 אִם אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אֵף אִיבֵי
 תִשְׁלַח יָדְךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ (קלח, ז):
 [זוהר ח"ב (דף רלט:)] אִם אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה
 תַחֲיִנִי עַל אֵף אִיבֵי תִשְׁלַח יָדְךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ
 ימין, [מקרא זה יש לעיין בו מה זה שאמר
 תשלח ידך ותושיעני ימינך] אמר רבי שמעון
 כתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת
 ישראל, מהו ולא תוסיף קום, (משמע שהרי
 בפעם אחרת קמה) אלא בפעם אחרת שקמה
 היא קמה מעצמה ולא הקים אותה
 הקב"ה, שהרי בגלות מצרים הקב"ה
 הקימה ועשה כמה נסים בשביל להקים

זיו הזוהר

קע. זהו פירושו של נגד אלהים אזמרך, כי השם אלהים היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה שורש דוד:

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בזמן ההוא כראוי, אבל לעתיד לבוא ולא תוסיף קום כתוב, לא תוסיף קום מעצמה, אלא הקב"ה יקים אותה, שכתוב (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנופלת, וכתוב (ירמי' ל) ואת דוד מלכם אשר אקים להם: [ועל זה התפלל דוד ואמר תשלח ירך ותושיעני ימינך קעא תשלח ירך להקים אותי].

אותה, ובגלות ככל הוא לא הקימה, לפי שלא עשה להם נסים כיון שהחטא גרם, אלא היא קמה מעצמה, ועלו בני הגולה כאילו לא היתה להם גאולה, ולא גדלה תשוקת הקב"ה עליהם, לפי שגרם חטא ההוא שנשאו נשים נכריות, ועל כן הקב"ה לא הקים לה לכנסת ישראל, ולא עשה לה נסים וגבורות

זיו הזהר

פי תורה, בודאי תהיה זאת אתערותא דלתתא לעורר אתערותא דלעילא לגאולה השלימה, ויתקיים בנו הכתוב מי זאת הנשקפה כמו שחר, בתחילה, ואח"כ יפה כלבנה, ולבסוף ברה כחמה, כידוע שפסוק זה נדרש על הגאולה העתידה לבוא, אמנם חבל, כי כעת אנו רואים מעשה שטן שעובד בכל כוחותיו שיעלו ויתישבו שם אנשים אשר לא יתנהגו על פי תורה, ועל זה יודה לב כל בר ישראל, אבל נקוה שסוף כל סוף אוירא דארעא דישראל יהפך לבבם לטובה, ותעלה ותצמח גאולה השלמה ע"י משיח בן דוד בב"א:

קעא. רצה לומר כזה ששולח ידו להקים למי שנפל ושוכב לעפר, וכאשר יראו הופעת יד ימינו של הקב"ה להקים לכנסת ישראל אז יתבטלו ממילא כל הקטרוגים וכל העכובים בענין הגאולה: ומכאן יש להבין לבל נטעה שהצהרת מלכות אנגליא שארץ פלשתינא תהיה מקום בית מקלט לאומי עבור עם ישראל לחשוב שזהו הגאולה שאנו מצפים עליה, כי הל איזה עוד פחות הרבה מהצהרת כורש בימי עזרא כידוע ומוכן, אבל ודאי שיש בזה התנוצצות של אתחלתא דגאולה, ובאם יעלו אנשים כשרים להתיישב שם בכל פעם יותר ויותר ויתנהגו שם על

קלט א למנצח לדוד מזמור יהוה **חַקְרַתְּנִי וַתְּדַע: ב אֶתָּה יְדַעְתָּ שְׁבַתִּי וְקוּמִי בְּנִתָּה לְרַעִי מֵרְחוֹק: ג אֲרֵחִי וְרַבְעִי זְרִית וְכָל דְּרָבִי הִסְבַּנְתָּ: ד בִּי אֵין מְלָח בְּלִשׁוֹנִי הֵן יְהוָה **יְדַעְתָּ כָּלָּה: ה אַחֲזֹר וְקָדַם צַרְתָּנִי וַתִּשֶׁת עָלַי בַּפֶּכֶה: ו (פלאיה) פְּלִיאָה דַעַת מִמֶּנִּי נִשְׁנָכָה לֹא אוֹכֵל לָה:****

שימוש תהלים

לשים אהבה בין איש לאשתו

חקרתיני ותדע (קלט, א): [שימוש תהלים לפרק קלט] טוב לשים אהבה בין איש לאשתו.

זוהר תהלים

אַחֲזֹר וְקָדַם צַרְתָּנִי וַתִּשֶׁת עָלַי בַּפֶּכֶה (קלט, ה): [זוהר שמות פ' בשלח (דף נ"ה)].
רְמָה בַּיָּם - אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בּוּ בְּלִילָה הִתְעוֹרְרָה גְבוּרָה חֲזָקָה, שְׁכָתוּב בּוּ וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֶזְהָ כָּל הַלַּיְלָה. (שהתעוררה בו גבורה חזקה) בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּקִשָּׁה הַמְּלָכָה מִן הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל אוֹתָם אוֹכְלוֹסִים שְׁלֵמְטָה וְכָל אוֹתָם שְׁלֵיטִים שְׁלֵמְעָלָה שְׁיַמְסְרוּ בְּיָדֶיהָ, וְכָלֶם נִמְסְרוּ לְיָדֶיהָ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם נְקָמוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב סוֹס וְרָכְבוּ רְמָה בַּיָּם. בַּיָּם סִתָּם, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. עֲזִי וְזַמְרַת יְה.

מִצְאָנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, שְׁלֵאֲחֹר שְׁהַעֲלָה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִרְאָה לוֹ אֶת כָּל גְּזוּי הַמֶּלֶךְ, עֲלִיוֹנִים וַתַּחְתּוֹנִים, הִרְאָה לוֹ אֶת עֵץ הַחַיִּים וְהַעֵץ שֶׁהַצִּטּוֹן עָלָיו אָדָם, וְהִרְאָה לוֹ מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם בְּגֵן עֵדֶן. וְרָאָה, שְׁאֵלְמֵלֵא שְׁמַר אָדָם מִצְוָה זו, יְכוּל לַעֲמֹד תְּמִיד וְלִהְיוֹת שֵׁם תְּמִיד. הוּא לֹא שְׁמַר מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ - יִצָּא בְּדִימוּס וְנַעֲנֵשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם נִכְרָא דו-פְּרָצוּפִים, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, (שם ב) וַיִּקַּח אַחַת מִצְּלַעְתָּיו - נִסְרוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנַעֲשׂוּ שְׁנַיִם, מִמְּזוּרַח וּמִמַּעַרְב. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קלט) אַחֲזֹר וְקָדַם צַרְתָּנִי. אַחֲזֹר זֶה מַעַרְב. וְקָדַם זֶה מְזוּרַח. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? תִּקַּן אוֹתָהּ נִקְבָּה, וְשִׁכְּלָל אֶת יַפְיָה עַל הַכֹּל, וְהִכְנִיסָהּ לְאָדָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. בֵּא רָאָה מָה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּקַּח אַחַת מִצְּלַעְתָּיו. מָה זֶה

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט) אַחֲזֹר וְקָדַם צַרְתָּנִי וַתִּשֶׁת עָלַי בַּפֶּכֶה. כַּמָּה הַצִּטְרָכוּ בְּנֵי אָדָם לְכַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שְׁכָפָאֲשֶׁר בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הִסְתַּכַּל עַל הָאָדָם לִהְיוֹת שְׁלֵיט עַל הַכֹּל, (להיות שלם בכל, ונברא בשני פרצופים) וְהָיָה דוּמָה לְעֲלִיוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים. הוֹרִיד אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת מְכַבְּדָת, וְרָאוּ אוֹתוֹ הַבְּרִיּוֹת. אַז הִתְכַּנְּסוּ אֵלָיו וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנָיו, וּפְחָד וְאִימָה נִפְלוּ עֲלֵיהֶם מִפְּחָדוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ט) וּמוֹרָאֲכֶם וַחֲתָכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.

—= זוהר תהלים =—

זה עם זה קשורים, הנקבה לאחור והזכר לפנים, עד שנסר אותם הקדוש ברוך הוא, והתקין אותה והכניס אותה לפני אדם להסתכל פנים בפנים. וכיון שהסתכלו פנים בפנים, אז רבתה האהבה בעולם, והולידו תולדות בעולם, מה שלא היה מקדם לכן, והרי בארנו. ואחר שחטא אדם והאשה, ובא נחש על חנה והטיל בה זמה, הולידה חנה את קין, והיה דיוקנו דיוקן שלמעלה ומטה מסוד הזמה של הצד האחר ומהצד שלמטה. ועל כן הוא היה הראשון שעשה מות בעולם, משום שהצד שלו גרם. הנחש דרכו הוא לארב להרג, אותו שבא ממנו בדרכו לקח והלך. ועל זה כתוב (בראשית ד) ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו.

מצאנו בספרי הקדמונים, שכשהרג קין את הבל, היה נושף אותו נשיכות פנחש, עד שהוציא את נשמתו והרג אותו. וכל הדברים חזרו ליסוד הראשון, ואם קין לא היה מן אותו הצד, לא נמצא כף לאחיו. ועל כן, כיון שראה אדם שנהרג הבל וגרש קין, אמר: מה אני אוליד מכאן והלאה. נפרד מאשתו מאה ושלישים שנה, ורוחות נקבות טמאות היו באות ומתחממות ממנו, והיה מוליד רוחות ושדים, ונקראים נגעי בני אדם, ובארנו.

אחר כף קנא והתלבש בקנאה, והתחבר באשתו והוליד את שת, שכתוב (בראשית ה) ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת. זהו בדמותו כצלמו, מה שלא היה כף בראשונה, באותם בנים ראשונים שהיו מקדם לכן. משום שהרי בראשונה

מצדדיו, כמו שנאמר (שמות כו) ולצלע המשכן. רבי יהודה אמר, הקדוש ברוך הוא נתן נשמה עליונה באדם, וכלל בה חכמה והשכל כדי לדעת הכל. מאיזה מקום נתן בו נשמה? רבי יצחק אמר, ממקום ששאר הנשמות הקדושות באות.

רבי יהודה אמר, מכאן, שכתוב (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה. מי זו הארץ? מאותו מקום שהמקדש נמצא בו. נפש חיה - נפש חיה סתם, זו נפש של אדם הראשון של הכל. רבי חייא אמר, אדם היה יודע חכמה עליונה יותר ממלאכי השרת, והיה מסתכל בכל, ויודע ונודע לרבונו יותר מכל שאר בני העולם. לאחר שחטא נסתמו ממנו מעינות החכמה. מה כתוב? (ממה שכתוב) (שם ג) וישלחהו אלהים מגן עדן לעבד את האדמה. רבי אבא אמר, אדם הראשון מזכר ונקבה נמצא, זהו שכתוב (שם א) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. ועל זה זכר ונקבה נעשו כאחד, ונפרדו אחר כך. ואם תאמר, זה שאמר האדמה אשר לקח משם - כך הוא ודאי, וזוהי הנקבה, והקדוש ברוך הוא השתתף עמה, וזהו זכר ונקבה, והכל דבר אחד.

אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה (קלט, ה): זוהר שמות 9' פקודי (דף ר"א) ובא ראה, המעיל הזה של האפוד - לכסות עליו כשלושב אותו. כתוב (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה. פסוק זה הרי פירושו. אבל בא וראה, בשעה שבא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, זכר ונקבה נבראו, והיו שניהם

ו אָנָה אֵלֶיךָ מְרוֹחֶדָה וְאַנָּה מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח: ה אִם אִפֶּק שְׁמוֹם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה
 שְׂאוּל הַגֵּד: ט אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְנָה בְּאַחֲרִית יָם: י גַּם שָׁם יֵרֶד תִּנְחַנֵּי
 וְתֵאחֲזֵנִי יְמוּנָה: יא וְאָמַר אֵל הַשֶּׁדַּי יִשׁוּפְנֵי וְלִילָה אוֹר בְּעֵרְנִי: יב גַּם הַשֶּׁדַּי לֹא
 יחַשִּׁיד מִמֶּדָּה וְלִילָה בַּיּוֹם יֵאִיר בְּחַשִּׁיכָה כְּאוֹרָה: יג בִּי אָתָּה קִנִּיתָ כְּלִיתִי תִסְכְּנֵי

===== זוהר תהלים =====

חלקו מי שבא עם המטרונה בבקר, בשעה
 שהיא באה לקבל פני המלך לספר עמו,
 והוא נמצא עמה בשעה שיושיט המלך
 ימינו לקבל את המטרונה, זש"כ אשא
 כנפי שחר אשכנה באחרית ים, מהו
 אחרית ים, אותה שעה של הבקר היא
 האחרית של הי"ם ההוא, כי כאשר נחלק
 הלילה התחלה היתה ודין היה, ועכשיו
 אחרית שלה הוא, שנסתלקים הדינים
 שלה ונכנסת בכנפיו של המלך, היא עם
 כל אותן שהתחברו עמה, זש"כ אשכנה
 באחרית ים, ולמדנו שכל אותן שעסקו
 בתורה בשעה שנחלק הלילה נשתתפו עם
 השכינה, וכאשר בא הבקר והמטרונה
 מזדוגת עם המלך, הם נמצאים עמה עם
 המלך, והמלך יפרס כנפיו על כלם, זש"כ
 (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה
 שירה עמי וגו'.

אָדָם שְׁמֹטְהוּ עֲצָמוּ בְּהַצִּנֵּעַ הַקֶּבֶ"ה מְחַפֵּה
 עָלָיו לְהַסְתִּירוֹ מִן הָעֵינַי

גַּם הַשֶּׁדַּי לֹא יחַשִּׁיד וְגו' (קלט, יב) : [זוהר ח"א
 (ד' טו). זוהר תורה] גַּם חַשֶּׁף לֹא יחַשִּׁיד
 מִמֶּדָּה וְלִילָה בַּיּוֹם יֵאִיר בְּחַשִּׁיכָה כְּאוֹרָה.
 רבי חייא פתח ואמר (ירמ' כג) אם יסתר
 איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה',
 כמה הם האנשים ערלי לב ועיניהם השע
 שאין משגיחים ואין יודעים בכבוד

התחברות אחרת היתה אליו, ופרשנה, עד
 שבאה חנה והתקינה הקדוש ברוך הוא
 לאדם, והתחברו פנים בפנים. ועל זה
 כתוב, (שם ב) לזאת יקרא אשה. זוהי אשה,
 אבל אחרת לא נקראת כך, והרי פרשנה.
 ומשום שאדם וחוה נבראו כאחד, כתוב
 (שם ה) זכר ונקבה בראם ויברך אתם.
 שניהם כאחד היו. ועל זה כתוב, אחר
 וקדם צרפתי.

בא וראה, אפוד וחשן - אחר וקדם היו,
 וכשהכהן התלבש בהם, היה דומה
 בדיוקן עליון. והרי נתבאר שאז פניו
 האירו והאותיות בלטו, ועלו למעלה
 מאירות, ואז היה יודע את הדבר. ומשום
 כך תקון החשן ותקון האפוד כאחד
 נקשרו, ואף על גב שתקון זה אינו כתקון
 זה, והכל בסוד אחד. קשר של זה בזה,
 להתאחו חשן באפוד בארבע טבעות
 שנקשרו במקום הזה ובמקום הזה. והם
 סוד אותן המרכבות שנקשרו בצד הזה
 שלמטה לאותם שלמעלה, והכל הוא
 בסוד של אופנים וחייות.

אוֹתָן שְׁעִסְקוּ בַתּוֹרָה בְּשַׁעַה שֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה
 נִשְׁתַּתְּפוּ עִם הַשְּׂכִינָה

אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר וְגו' (קלט, ט) : [זוהר ח"א ד'
 (טו). זוהר תורה] אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר
 אֲשַׁכְנָה בְּאַחֲרִית יָם אִמַּר רַבִּי שִׁמְעוֹן אֲשֵׁרִי

בְּכַתְּנֵי אֲמִי: יִי אֲזַכְּרֶךָ עַל כִּי נִזְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי יָדַעַת מְאֹד:
וְלֹא נִבְחַד עֲצָמִי מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמָתִי בְּתַחְתִּיּוֹת אֲרָץ:

===== זוהר תהלים =====

חדש פ' יתרו סתרי תורה (דף נא:)] אָמַר אָדָם
קְדַמְאָה, לֹא נִבְחַד עֲצָמִי מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמָתִי (תהלים קלט) בְּתַחְתִּיּוֹת
אֲרָץ. מִכָּאן דְּמִזְווגָא דְדָכַר וְנוֹקְבָא, אֲתִיא
נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא. מִזְווגָא דְמִלְכָא
בְּמִטְרוֹנִיתָא. מֵאֵי טַעמָא. תַּחְתִּיּוֹת אֲרָץ.
תְּרִין תַּחֲוּמִין אֵית לָהּ הֵיא דְאִיתְקַרֵי אֲרָץ
חִפְץ. אֲתֵרָא דְאֲתַצְיִירָא נִשְׁמָתָא דְדָכוּרָא
לְיִמִּינָא. וְאֲתֵרָא דְנִשְׁמָתָא דְנוֹקְבָא
לְשְׂמָאלָא. וְעַל דָּא בְּעֵי אֲתַעְרוּתָא מִסְטְרָא
דְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ)
הַעִירוּתִי מִצְפוֹן וַיֵּאת. וְכַדִּין מִמְזֻרְח
שְׁמֵשׁ קוֹרָא בְּשֵׁמִי. זְווגָא דְשְׁמֵשׁ
בְּסִיְהָרָא, יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיְבֵא סַגְנִים כְּמוֹ
חֶמֶר. אֲלִין חִיילִין דְּעֵלְמָא, דְנִפְקוּ מֵאֲדָם
קְדַמְאָה. בְּתַר הֵכִי, (תהלים קלט) גְּלָמִי רָאוּ
עֵינֶיךָ, כְּשֶׁהֵייתִי מוּטָל גּוֹלָם בְּלֹא צוּרָה,
מִמְזֻרְח לְמַעַרְב. רָאוּ עֵינֶיךָ, הַדּוֹרוֹת
הַעֲתִידוֹת לְצֵאת מִמֶּנִּי. כִּי אַתָּה הוּא
הַקּוֹרָא הַדּוֹרוֹת מֵרֵאשׁ. וְעַל סַפְרָךָ כּוֹלֵם
יִכְתְּבוּ. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנִין.
דְּבָהֵי סַפְרֵן שֶׁל צְדִיקִים, הוּוּ אֲתַחְקֵק
כָּל דִּיוֹקְנִין בְּעֵלְמָא. בְּצִירוּפָא דְאֲתַוּוֹן,
זר"ה פס"ץ.

וְתַפְזוּ כְּלָם יִכְתְּבוּ, בְּצִירוּיִן דְקַמְטִין,
בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוֹנוּנָא דְרַקִיעַ
הַשְּׁמַיִם, דְתַמְזֵן כּוֹכְבִים, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא
בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכֹלֵם בְּשֵׁם יְקָרָא. לְזַרְעָא
דִישְׂרָאֵל עֲבָדֵי, יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ.
דְּאִינוּן אִיקְרוּן אָדָם, דְכְּתִיב (יחזקאל לד)

רבונם, שכתוב בו (שם) הלא את השמים
ואת הארץ אני מלא, ואיך יחפצו
האנשים להסתתר בעונותיהם ואומרים
מי רואני ומי יודעני, כמש"כ (ישע"י כט)
והיה במחשך מעשיהם, אנה הם
מסתתרים מלפניו, משל למלך שבנה
היכל ועשה תחת הארץ מערות נסתרות,
לימים מרדו בני היכלו במלך, סבב אותם
המלך עם חיללותיו, מה עשו, נכנסו
והסתתרו תחת הארץ באותן המערות,
אמר המלך הלא אני עשיתי אותם ומלפני
תרצו להסתתר בהן, זש"כ אם יסתר איש
במסתרים ואני לא אראנו וגו', הלא אני
הוא שעשיתי אותן המערות אני עשיתי
חשך ואור, ואיך תרצו להסתתר מלפני,
בוא וראה כאשר האדם ממשך עצמו
להסתתר ולחטוא לפני רבונו, הקב"ה
עושה בו דין בגלוי, וכאשר האדם מטהר
עצמו בהצנע הקב"ה ירצה להסתירו שלא
יתראה ביום אף ה', שבודאי צריך האדם
להזהר שלא יתראה לפני המשחית כאשר
הוא שורה על העולם שלא יסתכל בו,
שהרי כל אותן שנראים לפניו יש לו
רשות להשחית, וזה האדם שמטהר עצמו
בהצנע הקב"ה מחפה עליו להסתירו מן
העין, שלא יוכל רוח הטומאה לשלוט
עליו, למען לא ינזק, וזה נתבאר:

שׁוֹפְרִיהַ דְּיַעֲקֹב אֲבִינוּ - מְעִין שׁוֹפְרִיהַ
דְּאָדָם קְדַמְאָה

לֹא נִבְחַד עֲצָמִי מִמֶּנּוּ וְגו' (קלט, טו:)] זוהר

זו גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִפְתְּבוּ יָמִים יִצְרוּ (ולא) וְלֹא אֶחָד בָּהֶם:

— זוהר תהלים —

מִסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ, ד' מֵאָה פְּרָקֵי הַוַּיִן. וּמְכַל אֵינֹן סִפְרִין, אוֹלֵיף יַעֲקֹב אָבִינוּ אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֶהְלִים, חֲכָמָא סְגִיָּא, וְהוּהוּ שׁוֹפְרִיה וְשִׁרְטוּטִין דִּיעֲקֹב, כְּגֹוְנָא דְשִׁרְטוּטִין דְאָדָם קְדַמָּא. וְהוּא כְּגֹוְנָא דְאָדָם קְדַמָּא, דְאִיהוּ קְדָם לִיצִירָה, יִצִיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוּף יַעֲקֹב רֵאשׁוֹן. רֵאשׁוֹן לְשְׁלִימוֹ, קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, דְהוּהוּ עֲרִסִיה שְׁלִים. מַה דְלִית הִכִּי בְּאַבְרָהָם, דְנִפְיָק מִנִּיהּ יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי קְטוּרָה, דְאֵינֹן סִיגֵי הַכֶּסֶף. וְאָדָם, דְנִפְיָק מִנִּיהּ קִין. וְנַח, דְנִפְיָק מִנִּיהּ חָם. וְיִצְחָק, דְנִפְיָק מִנִּיהּ עֶשָׂו, סִיגֵי דְהִבָּא. אָבֵל יַעֲקֹב עֲרִסִיה שְׁלִימָא אִיהוּ. וְעַל דָּא בִּיהּ בְּחַר ה' מְכַל הַעַמִּים. דְכְתִיב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ, וּכְתִיב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ. עַד פֶּאֶן סִתְרֵי תוֹרָה.

כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל אָדָם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הַן טוֹב וְהֵן רַע וְעַל כָּלֵם עֵתִיד לְתַת אֶת הַדִּין

גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ וְגו' (קלט, טו): [זוהר ח"א פ'

ח"י שרה (דף קל:)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל אָדָם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הַן טוֹב וְהֵן רַע, וְעַל כָּלֵם עֵתִיד לְתַת אֶת הַדִּין. שְׁשִׁנִּינוּ, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מַה שְּׁכָתוּב (תהלים קלט) גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ - אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁעָשָׂה הַגֵּלָם, שְׁאִינוּ מְשַׁגִּיחַ בְּעוֹלָם הַבָּא, כָּלֵם רְאוּ עֵינֶיךָ שְׁעֵינְתָּ בָהֶם. וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִפְתְּבוּ - לְתַן עֲלֵיהֶם דִּין וְחִשְׁבוֹן לְעוֹלָם הַבָּא. הַלְכָךְ יִקְדִים אָדָם

וְאִתָּן צִיאֵי צִיאֵן מְרַעִיתִי אָדָם אִתָּם. וּבְגִינְהוֹן אֲתַבְרִי עֲלֵמָא. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ירמיה ב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. דְאֵינֹן עֲאֵלוּ בְּמַחְשָׁבָה, עַד לָא אֲתַבְרִי עֲלֵמָא. וְכִלְהוּ וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִפְתְּבוּ יָמִים יוֹצְרוּ, לְכִלְהוּ יוֹמִין עֵילָאִין, כְּמִנִּין מְשַׁכְּוֹ וְקַחוּ לְכֶם. מְשַׁכְּוֹ יוֹמִין עֵילָאִין, לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין. שִׁסָּה וּרְבִיעֵ יוֹם. וּמְקַצַּת יוֹמָא כְּכֹוֹלֵי יוֹמָא, לְחַוְשָׁבֵן מְשַׁכְּוֹ. וּמֵאֵן דְמְשִׁיךְ מִתְּמֵן מְשִׁיךְ נִהִירוּ לְסִיְהָרָא לְקַדְשָׁא לַה'. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, דָּא דוּד מְשִׁיחָא. דְלֹא הוּוּ לִיהּ יוֹמִין לְאַנְהָרָא, וְאִיהוּ מְשִׁיךְ לִיהּ שְׁבַעִין שְׁנִין. כְּדָבָר אַחֵר, (תהלים ט) הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתְּ יָמֵי. מֵאֵי טְפָחוֹת, ט' פָּחוֹת. טַב הִכָּא דְפָחִית לֹוֹן מִיוֹמוֹ דְאָדָם, לְמִיָּהֵב לְדוּד, דְהוּהוּ טוֹב רוּאֵי טוֹב דִּילֵיהּ, מֵאָדָם קְדַמָּא, דְעַבְדַּת עַמִּיהּ צְדָקָה, בְּגִין דִּיהָא מוֹכֵן דוּד, לְעִשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגֹוְנָא דְקַבִּיל דוּד דְהוּהוּ עֲנִי וְאַבְיוֹן, הִכִּי יְהִיב לְמַסְכְּנֵי. וְכִלְא בְּמִשְׁפָּט, כְּמָה דְאִתָּא אָמַר (שמואל ב ח) וַיְהִי דוּד עוֹשֶׂה מְשַׁפֵּט וְצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאִתְעָרוּ, שׁוֹפְרִיה דִּיעֲקֹב אָבִינוּ, מַעֲיִן שׁוֹפְרִיה דְאָדָם קְדַמָּא. בְּגִין דִּיעֲקֹב יוֹשֵׁב אוֹהֵלִים, וְאוֹלֵיף תְּמֵן, בְּבֵית שָׁם וְעָבַר וְאַבְרָהָם וְיִצְחָק, לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. בְּגִין דְאִיהוּ בְּכוֹר, דְכְתִיב (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעֲבוּדָה בְּכֹוֹרוֹת הָוָה. וְדֹאֵי, סִפְרָא דְאָדָם קְדַמָּא, הָוָה לִיהּ לִיעֲקֹב. וְסִפְרָא דְחַנוּךְ. וְסִפְרָא יִצִירָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ. וְהָא אִיתְרַעוּ,

—= זוהר תהלים =—

נְכַד בְּעַמּוֹ וְגו'. וְכֵן כְּמוֹ זֶה, כְּשֵׁנוֹתָן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיִּפִּי טוֹב עֲלֵיוֹן שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן לָהֶם, לְמָה? כְּדֵי לְשַׁמֵּר מְצוּוֹתָיו וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. לֹא עָשׂוּ כֶּךָ אֲלֵא הִתְגָּאוּ בּוֹ - בּוֹ לֹקִים, בִּיִּפִּי הַזֶּה.

אָמַר רַב יְהוּדָה, כְּשִׁבְרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, הֲיֵה גֵלָם טָרָם שְׂזַרְק בּוֹ נְשָׁמָה, וְקָרָא לְאוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךָ הַמְּמַנֶּה עַל צוּרוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאָמַר לוֹ: עֵינַי וְצַר בְּדַמוֹת הַזֶּה שֶׁשָּׂה בְּנֵי אָדָם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (בְּרַאשִׁית ה) וַיֹּלֶד בְּדַמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, כְּלוֹמַר שֵׁתָא שֵׁשׁ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאוֹתוֹ עֶפֶר מִמֶּשׁ שֶׁנִּבְרָא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, לְקַח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבִרָא אֶת שֵׁשֶׁת אֱלֹהִים, וְקָרָא לוֹ שֵׁת שֵׁשׁ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וַיֹּלֶד בְּדַמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, מֵאוֹתָהּ הַעֶסָה שֶׁנִּבְרָא הַגֵּלָם שְׁלוֹ. וְעַל כֶּךָ נֶאֱמַר גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיךָ, וְעֵינֶיךָ בּוֹ לַעֲשׂוֹת [בד] שְׂדוּמִים לוֹ. וְעַל סִפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ, מִי הֵם? כָּלָם שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ מֵהַ שְׁנַתֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָהֶם וְנִטְרְדוּ מִן הָעוֹלָם [ונדונו באותו הדין].

שְׁנִינוּ: אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים שְׂמִיָּהֶם צְדִיקִים **גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיךָ וְגו'** (קל"ט, טז): [זוהר ח"א פ' יחיא (דף רכג)] וְשְׂכָבְתִי עִם אֲבֹתַי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה מב) הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ וְהַעֲוָרִים הִבִּיטוּ לְרֵאוֹת. הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ - אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא מִקְשִׁיבִים לְדַבְּרוֹי הַתּוֹרָה וְלֹא פּוֹקְחִים אֲזִנֵּיהֶם לְשִׁמְעַת אֶת מְצוּוֹת רַבּוֹנָם. וְהַעֲוָרִים - שֶׁלֹּא מִסְתַּכְלִים לְדַעַת עַל מָה הֵם עוֹמְדִים, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַכְּרוּז יוֹצֵא וְקוֹרָא,

תְּפַלְתּוֹ תְּמִיד וַיֹּעִיל לוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין אָדָם עוֹשֶׂה עֲבֻרוֹת אֲלֵא מִי שֶׁהוּא גֵלָם וְלֹא אָדָם, וְהִינּוּ אוֹתוֹ שֶׁלֹּא מִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה הַקְדוֹשָׁה, אֲלֵא כָּל מַעֲשָׂיו כְּבִהְמָה הַזֶּה שֶׁאֵין מִשְׁגַּחַת וְאֵין יוֹדַעַת. אָמַר רַבִּי בּוֹ, וְכִי גֵלָם נִקְרָא דוֹד שֶׁאָמַר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה? אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, אָדָם הֲרֵאשׁוֹן אָמְרוּ, גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיךָ. קָדָם שְׂזַרְקָת בִּי נְשָׁמָה, רָאוּ עֵינַיךָ לַעֲשׂוֹת בְּדַמוֹתֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁיִּדְמוּ לִי. וְעַל סִפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ, מִי הֵם? יָמִים יִצְרוּ, בְּצוּרָה הַזֶּה שְׁלִי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, שֶׁלֹּא נִשְׁאַר אֶחָד מֵהֶם. אָמַר רַבִּי בּוֹ, לְמָה? אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה, כָּלָם שְׂדָמוּ לוֹ אוֹ בְּרָמְזוֹ שְׁלוֹ, לֹא מֵתוּ בְּמִיתַת נַפְשָׁם, וְכָלָם לָקוּ בְּאוֹתוֹ עֲנִין מִמֶּשׁ.

בֵּא רְאֵה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּמוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן וַיִּפְּיוּ הֲיֵה כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן שֶׁעַל גְּבֵי שְׁאָר הַרְקִיעִים, וְכֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁגִּנְזוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְכָל אוֹתָם שֶׁהֵיוּ רְמוּזִים בּוֹ מִדְּמוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, בּוֹ הֵם לָקוּ וּמָתוּ. שְׂכָךְ דְּרָכּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - נוֹתֵן עֶשֶׂר לְאָדָם, לְמָה? לְזוֹן אֶת הָעֲנִיִּים וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתָיו. אֵינוּ עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגָּאֵה [ואם נתגלה בד] בְּעֶשֶׂר הֵהוּא - בּוֹ יִלְקָה, שְׂכָתוֹב (קהלת ה) עֶשֶׂר שְׂמוֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ. נוֹתֵן לוֹ בְּנִים, לְמָה? לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְשַׁמֵּר מְצוּוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּאַבְרָהָם (בְּרַאשִׁית יח) כִּי יִדְעָתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְגו'. הוּא לֹא עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגָּאֵה בָּהֶם - בָּהֶם הוּא לֹקָה, שְׂכָתוֹב (אֵיוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא

— תהלים — זוהר תהלים —

על אותם ימים, ימים על ימים, ימים על כל אחד שנים. שכאשר יוצא מן העולם הזה, אינו מוצא ימים להתלבש בהם, ולא יהיה לו לבוש במה להתכסות. אשרי הצדיקים שכל ימיהם שמורים הם אצל המלך הקדוש, ונעשים מהם לבושי כבוד להתלבש בהם בעולם הבא.

שְׁנֵינּוּ בסוד המשנה, מה שכתוב (בראשית a) וידעו כי עירמם הם - ידיעה ממש ידעו, שאותו לבוש של כבוד שנעשה מאותם ימים נגרע מהם, ולא נשאר יום מאותם ימים להתלבש בו. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו. ימים יצרו ודאי. ולא אחד בהם, שהרי לא נשאר אחד להתלבש בו, עד שהשתדל אדם ועשה תשובה, והקדוש ברוך הוא קבל אותו ועשה לו כלי לבוש אחרים, ולא מן הימים שלו. זהו שכתוב (בראשית a) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם. בא ראה, באברהם שזכה מה כתוב? (שם כד) בא בימים, משום שזכה. כאשר הסתלק מן העולם הזה, ממש באותם ימים שלו, נכנס והתלבש בהם, ולא נגרע מאותו לבוש כבוד פלום, שכתוב בא בימים. באיוב מה כתוב? (איוב a) ויאמר ערם יצתי מבטן אמי וערם אשוב שמה, שהרי לא נשאר לבוש להתלבש בו.

שְׁנֵינּוּ, אשריהם הצדיקים, שימיהם צדיקים, ונשארו לעולם הבא [צדיקים], וכאשר יוצאים, כלם מתחברים ונעשים לבושי כבוד להתלבש בו, ובאותו לבוש זוכים להתענג מענג העולם הבא,

ואין מי שישגיח. שלמדנו, באותם ימים שנברא האדם, באותו יום שיוצא לעולם, כלם עומדים בקיומם והולכים וטסים בעולם, יורדים ומזהירים את האדם כל יום ויום לבדו. וכשאותו יום בא ומזהירים אותו, וכן אדם עושה באותו יום חטא לפני רבונו - אותו יום עולה בבושה ומעיד עדות, ועומד לבדו בחוץ. ושנינו, אחר שעומד לבדו, יושב, עד שאדם עושה ממנו תשובה. זכה - שב אותו יום למקומו. לא זכה - אותו יום יורד ומשתתף עם אותה רוח שבחוץ, ושב לביתו, ונתקן בדמות אותו אדם ממש כדי להרע לו, ודר עמו בבית. ויש שדיורו לטוב, אם הוא זוכה. ואם לאו, הוא דר עמו לרע. בין כך ובין כך נפקדים אותם ימים וחסרים, ולא נכנסים בחשבון של אותם שנשארו. אזי לאותו האדם שגורע ימיו לפני המלך הקדוש, ולא השאיר למעלה ימים להתעטר בהם באותו העולם ולהתקרב עמם לפני המלך הקדוש.

בא ראה, כשקרבים אותם ימים לפני המלך הקדוש, אם הוא צדיק, זה האדם שיוצא מן העולם ונכנס באותם ימים, והם לבושי כבוד שנשמטו מתלבשת בהם, והם אותם ימים שצדיק היה בהם ולא הרשיע בהם. אזי לאותו שגורע ימיו למעלה, שכאשר רוצים להלביש אותו בימיו, אותם ימים שפגם בחטאיו חסרים מאותו לבוש, ומתלבש בכגד חסר. כל שכן אם הם רבים, ואין לאדם במה להתלבש באותו העולם, אזי אזי לו ואזי לנפשו, שדנים אותו בגיהנם

י וְלִי מַה יִּקְרוּ רַעֲיָה אֶל מַה עֲצָמוּ רַאשֵׁיהֶם: י ה אֶסְפָּרָם מִחוּל יִרְבוּן הַקִּיּוּצָתִי
וְעוֹדֵי עֶמֶד: יט אִם תִּקְטַל אֱלֹהֵי רִשָּׁע וְאֲנֹשֵׁי דָמִים סוּרוּ מִנִּי: כ אֲשֶׁר יֹאמְרוּ
לְמוֹזְמָה נָשָׂא לְשׂוֹא עֲרִיד: כא הֲלוֹא מִשְׁנֵאִיד יְהוֹנָה אֲשָׁנָא וּבִתְקוּמָיִד
אֲתִקְוֹטָט: כב תִּכְלִית שְׁנָאָה שְׁנָאָתִים לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי: כג חֲקַרְנִי אֶל וְדַע לְכָבִי
בְּחַנְנִי וְדַע שְׂרַעְפִּי: כד וְרָאָה אִם דָּרָךְ עֲצַב בִּי וַנְחַנֵּי בְּדָרָךְ עוֹלָם:

— זוהר תהלים —

(תהלים קלט) גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ וְעַל סַפְרָךְ כָּלִם
יִכְתְּבוּ וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת. אֲבָל בֹּא רֵאָה, כָּל אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת
שֶׁהֵיוּ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כִּלְּן עוֹמְדוֹת
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא יָרְדוּ
לְעוֹלָם בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁנִּרְאִים אַחַר
כֶּךָ בְּעוֹלָם, וְאוֹתוֹ מֵרָאָה שֶׁל גּוֹף הָאָדָם
שֶׁעוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ עוֹמֵד לְמַעְלָה.
וּבִשְׂעָה שֶׁנִּשְׁמָה זוֹ מִזְמַנָּת לְרֵדֶת לְעוֹלָם,
אוֹתָהּ נִשְׁמָה בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁעוֹמְדֵת
בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ עוֹמְדֵת [לְמַעְלָה] לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּשְׁמַר מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא
לְעֵבֵר עַל הַבְּרִיתוֹת. וּמִנֵּיִן לָנוּ שֶׁעוֹמְדֵת
לְפָנָיו? שֶׁכְּתוּב (מַלְכִים א יז) חֵי ה' אֲשֶׁר
עֲמַדְתִּי לְפָנָיו. עֲמַדְתִּי וְדָאִי, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
וְלִכֵּן גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ, עַד שֶׁלֹּא יִתְרָאָה
[הַצִּלָּם] בְּעוֹלָם. וְעַל סַפְרָךְ כָּלִם יִכְתְּבוּ,
שֶׁהָרִי כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹתָהּ דְמוֹת שְׁלָהֶם,
כָּלִם בְּסִפְרָ כְּתוּבִים. יָמִים יִצְרוּ, הָרִי
פְּרִשׁוּהָ יִצְרוּ וְדָאִי. וְלֹא אַחַד בְּהֶם, בְּעוֹלָם
הַזֶּה לְעַמֵּד בְּקִיּוֹם רְבוּנָם כְּרָאוּי.

וּבְאוֹתוֹ לְבוֹשׁ עֲתִידִים לְקוֹם לְתַחֲיָה, וְכָל
אוֹתָם שֵׁישׁ לָהֶם לְבוֹשׁ יִקְוֹמוּ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
(איוב לח) וַיִּתְּצֵבוּ כְּמוֹ לְבוֹשׁ. אוֹי לְאוֹתָם
רִשָּׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם שִׁימִיָּהֶם בְּחֻטְאֵיהֶם
[עוֹלְמוֹת] חֲסָרִים, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם בְּמָה
שִׁיִּתְּכֶסּוּ כְּשִׁיִּצְאוּ מִן הָעוֹלָם. שְׁנִינּוּ, כָּל
אוֹתָם צְדִיקִים שֶׁזָּכוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ
כְּבוֹד בִּימִיָּהֶם, מִתְּעַטְרִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
[לְבוֹשׁ] מִהַעֲטוּרִים שֶׁבָּהֶם מִתְּעַטְרִים
הָאֲבוֹת, מֵאוֹתוֹ נַחַל שִׁיּוּצָא וְשׁוֹפֵעַ לְגַן
עֵדֵן. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַנְּחַךְ ה' תָּמִיד וְהַשְּׁבִיעַ
בְּצַחְצְחוֹת נִפְשֶׁךְ וְגו'. וְאוֹתָם רִשָּׁעֵי הָעוֹלָם
שֶׁלֹּא זָכוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ שֶׁל יְמִיָּהֶם,
עֲלֵיהֶם כְּתוּב (יִרְמִי' יז) וְהָיָה כְּעָרְעָר בְּעָרְבָה
וְלֹא יִרְאָה כִּי יָבֵא טוֹב וְשָׁכַן חֲרָרִים
בְּמִדְבָּר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל
יַעֲקֹב שֶׁבִּשְׁחוּן יִתַּר הָיָה לוֹ, שֶׁכְּתוּב
וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתַי, שְׁאֲזָכָה בְּהֶם וְלֹא
בְּאֲחֵר. שְׁאֲזָכָה בְּהֶם לְהִתְלַבֵּשׁ בִּימֵים שֶׁלוֹ
וּבִימֵים שְׁלָהֶם.

גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ וְגו' (קלט, טז): [זוהר בראשית
פ' ויחי (דף רלג)] רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח,

כט לחודש

קמ א לְמַנְצַח מְזֻמֹּר לְרֹדֹד: ב תְּלַצְנִי יְהוָה מֵאֲדָם רַע מֵאִישׁ חֲמָסִים
 תִּנְצְרֵנִי: ג אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רְעוֹת פֶּלֶב כָּל יוֹם יִגְוְרוּ מִלְחָמוֹת: ד שְׁנֵנוּ לְשׁוֹנֵם
 כְּמוֹ נַחֵשׁ חֲמַת עֵבֶשׁוּב תַּחַת שְׁפָתֵינוּ סֵלָה: ה שְׁמֹרֵנִי יְהוָה מִיַּד רִשָּׁע
 מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לְרַחוֹת פְּעָמָיו: ו טָמְנוּ גֵאִים פֶּח לִי וְחַבְלִים
 פָּרְשׁוּ רֶשֶׁת לַיָּד מִעֲגָל מִקְשִׁים שְׁתוּ לִי סֵלָה: ז אֲמַרְתִּי לַיהוָה אֵלֵי אַתָּה
 הַאֲזִינָה יְהוָה קוֹל תַּחֲנוּנָי: ח יְחֹהֶה (קרי אלהים) אֲדֹנָי עֵז יִשׁוּעָתִי סִפְתָּה

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לשנאה אשר בין איש לאשתו

חלצני ה' מאדם (קמ, ב): [שימוש תהלים לפרק קמ] לשנאה אשר בין איש לאשתו להעבירה.

— זוהר תהלים —

שם הקדוש אֱלֹקִים הָאֵם הוּא דִין או
 רְחֻמִּים או חֶסֶד
 ה' אֲדֹנָי עֵז יִשׁוּעָתִי וּגו' (קמ, ח): [זוהר ח"ג דף
 סה.] זוהר תורה ה' אֲדֹנָי עֵז יִשׁוּעָתִי סִפְתָּה
 לְרֵאשִׁי בַיּוֹם נֶשֶׁק, רבי אלעזר היה יושב
 לפני רבי שמעון אביו, א"ל הרי למדנו
 אלהים בכל מקום דין הוא, והוי"ה יש
 מקומות שנקרא אלהים, כמו הוי"ה אדני עז
 ישועתי, [וכמו ויאמר אברם אדני הוי"ה מה תתן
 לי] מפני מה נקרא אלהים, הלא האותיות
 של הוי"ה רחמים הן בכל מקום, א"ל הרי
 כך מקרא כתוב (דברים ד) וידעת היום
 והשבות אל לבבך כי הוי"ה הוא האלהים,

— זיו הזוהר —

ג': קעד. פירוש ג' ספירות יש שנקראין בהשם
 אלהים, והן כמו שאר הספירות נקשרין אח שהוא
 הא"ס ב"ה כשלהבת הקשורה בגחלת: קעה. פי' כל
 הספירות הן אלו שנקראין נטיעות או מנורות
 המקבלות והמשפיעות החסדים והגבורות כלן
 מקבלין הארת השפע מן הנהר ההוא שנקרא אמא
 והיינו הבינה:

קעב. רבי אלעזר השיבו שדבר זה הוא ידוע ומ"מ
 שואל כיון שאין זה פירוש מספיק על כל
 המקומות: קעג. רבי שמעון הסביר לו פירוש ב'
 אבל הבין שבנו לא יסתפק גם בפירוש הב' כיון
 שעוד גם פירוש זה אינו פירוש מספיק על כל
 המקומות לפיכך א"ל פירוש ג' על פי סוד, ועתה ב'
 הפירושים יספיקו על כל המקומות או א' או ב' או

לְרֵאשֵׁי בָיִם נָשֶׁק: ט אֶל תִּתֵּן יְהוָה לְרֵאשֵׁי מַאֲוֵי רִשְׁעִי וְזָמְזוּ אֶל תִּפְקֵי יְרוּשָׁה

זוהר תהלים

ונתעורר מדרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באלו האותיות קפא ומדרגה זו היא התחלה אחת מן פני הקטנות ובו היא נאחזת קפ"ב ולפי שנאחזין זו בזו כתוב הוי"ה הוא האלהים, כי הוי"ה הוא האלהים, באלו האותיות והן אחד, זו היא מדרגה השניה: מדרגה השלישית היא צדק כתר האחרון קפ"ב זו בית דינו של המלך, ולמדנו כי אדני כך נכתב וכך נקרא, וכנסת ישראל בזה השם נקראת קפ"ב ושם הוא במקום זה נשתלם, אלו הן שלש המדרגות שנקראות בשמות של דין קפ"ה והכל נקשר אחד באחד בלי פירוד כמו שנתבאר.

שהכל נכלל בו והכולל של הכל בוקשי והנהר ההוא נקרא אם להגן והוא למעלה מהגן קשי לפי שהעדן משתתף עמה ולא נפרש ממנה, ולפיכך כל המעינות ממנה יוצאים ונמשכים ומשפיעים לכל צד, ופתחים בה פתוחות קשי וע"כ רחמים ממנה נמצאים ובה פתחי הרחמים, ולפי שנקראת אם בחינת נקבה יוצא ממנה גבורה ודין קשי היא נקראת רחמים בפני עצמה, אבל הרי מצדה דינים נתעוררים, ולפיכך נכתב הוי"ה ברחמים וננקד בניקוד אלהים בדין קשי שהרי דין נמשך מצדה, זו מדרגה אחת: מדרגה שניה, מצד אותה מדרגה הראשונה יוצא

זו הזוהר

אלהים, היינו שהתפארת הוא ג"כ גבורה של השם אלהים, ואינון חד, אלא כיון שגם החסד אתאחיד בהתפארת לכן הוא נקרא מדת הרחמים: קפג. זה השם אלהים של כתר ... שנקרא צד"ק והיינו מדת המלכות והשכינה הקדושה: קפד. כאן הוא מגלה הסוד ברמז שכנסת ישראל היינו המלכות בהאי שמה אתקרי, פי' בהשם אדני שהוא עיקר שמה, והוא שמה, ר"ל השם אלהים במקום זה נשתלם, היינו שהוא רק מה שמוסיף להמלכות שלימות, כונתו ע"י השכינה הקדושה, כי השם אלהים הוא עיקר שמה של השכינה הקדושה, ואצל המלכות השם אלהים הוא טפל להשם אדני, והשכינה הקדושה היא בבחי' תוספות שלימות למדת המלכות שהיא אור נאצל מן מדת המלכות אשר תופיע לשכון בארץ במקום הראוי לזה, כידוע בסוד הפסוק ואופן אחד בארץ דהיינו מלכות שבמלכות דעולם עשיה: הנה זה עיקר גדול באמונת ישראל להבין הענין של מהימנותא קדישא, וזה יסוד גדול מיסודות של חכמת הקבלה, והמבין יבין: קפה. פי' בשמות אלהים:

קעו. פי' כל הספירות נכללין בהבינה כי ממנה יצאו, והכלל של הכל שהוא החכמה אבא נקשר באותו הנהר: קעז. פי' הנהר ההוא שהיא הבינה נקרא אמו של הגן היינו של התפארת, והוא למעלה מן התפארת כיון שהעדן היינו החכמה משתתף ונקשר בהבינה: קעח. אלו הפתחים הן החמשים שערי בינה: קעט. גבורה זו ספירת גבורה, ודינא זו מדת המלכות: קפ. להורות שהרחמים בה עיקר והדין טפל, ולפיכך השם אלהים של הבינה הוא רק בניקוד בהסתר אבל בהתגלות הוא השם הוי"ה המורה על חסדים ורחמים להמתיק הדינים: קפא. פי' נכתב אלהים ונקרא אלהים: קפב. פירוש שספירת גבורה היא התחלה אחת אל התפארת שנקרא זעיר אנפין, והיינו ... של צד קו השמאלי, כמו שבצד קו הימיני ההתחלה היא ספירת החסד, ומה שאומר וביה אתאחיד כונתו להגבורה נאחזת נקשרת במדת התפארת, כיון שהתפארת הוא מדת הרחמים המורכבת מן חסד וגבורה, ובוה יפורש הפסוק הוי"ה הוא האלהים באלין אתוון של

כָּלָה: י ראש מסבי עמל שפתימו (יכסומו) יכסמו: יא (ימיטו) ימוטו עליהם גחלים
 באש יפלם במהמרות כל יקומו: יב איש לשון כל יבון בארץ איש חמם רע
 יצודנו למרחפת: יג (ידעת) ידעתו פי יעשה יהוה **וְיָשִׁיבוּ אֶת פְּנֵיהֶם**
 יד אך צדיקים יודו לשמך ישובו ישרים את פניה:

— זוהר תהלים —

יראו הצדיקים וישמחו

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד): זוהר
 בראשית 9' וישב (דף קצא): אמר רבי יצחק,
 עתידים הם הצדיקים לראות את יצר הרע
 כמו הר גדול, ויתמהו ויאמרו, איך יכלנו
 להכניע את ההר הגדול העליון הזה!?
 ועתידים הרשעים לראות את היצר הרע
 דקיק כמו חוט של שערה, ויתמהו
 ויאמרו, איך לא יכלנו להכניע את חוט
 השערה כזה דקיק!? אלו יבכו ואלו יכבו.
 והקדוש ברוך הוא יבער אותו מן העולם
 וישחט אותו לעיניהם, ולא ישלט עוד
 בעולם, ויראו הצדיקים וישמחו, כמו
 שנאמר (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך
 ישובו ישרים את פניה.

העמים. פעם אחת עלו ישראל לחג את
 החג, והתערכו עובדי עבודת כוכבים
 ומזלות עמם, ואותה שנה לא נמצאה
 ברכה בעולם. באו ושאלו את רב המנונא
 סבא. אמר להם, ראיתם בתחלה סימן
 לזה? אמרו לו, ראינו סימן, שכששבנו
 משם כל הדרך היו סתומים ממים, וענן
 וחשכה נמצאו, שלא יכלו ללכת כל אותם
 שעלו לשם. ועוד, בשעה שנכנסנו
 להראות, פני השמים נחשכו ורגזו. (נחרדו
 ראה) אמר להם, ודאי או שיש בכם אנשים
 לא נמולים, או עובדי עבודת כוכבים
 ומזלות עלו עמכם, שהרי לא התברכו
 באותה שעה, פרט לאותם ישראלים
 שנמולו, ובאות הקדושה הזו מסתכל
 הקדוש ברוך הוא ומברך אותם.

ישנה האחרת עלו, ועלו אותם עובדי
עבודת כוכבים ומזלות,
 שהתערכו עמם כשהיו אוכלים קרבנות
 והיו שמחים. וראו את אותם עובדי
 עבודת כוכבים ומזלות שדפוסם
 בקשריהם לקשר הכתל. השגיחו בהם
 שכלם מברכים והם לא ברכו. באו ואמרו
 את הדבר לבית הדין. באו ושאלו אותם.
 אמרו, זה שאכלתם, החלק שלכם איזה
 קרבן היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו
 שהם עובדי עבודת כוכבים ומזלות והרגו
 אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את

כל ישראל ראויים לראות לפני ה' ברגל

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד): זוהר
 שמות 9' משפטים (דף קכ"ד ע"א): יראה כל
 זכורך, למה כל זכורך? אמר רבי אלעזר,
 כל זכורך ממש, משום שנוטלים ברכה
 מהמעין של הנחל. מכאן שנינו, כל בן
 ישראל שנמול, צריך להראות לפני המלך
 הקדוש, משום שנוטל ברכה ממבוע
 הנחל. זהו שכתוב כברכת ה' אלהיך אשר
 נתן לך. וכתוב אל פני האדן ה', כמו
 שבארנו, שמשם מריקים ברכות ונוטלים
 ברכה. אשרי חלקם של ישראל מכל שאר

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

[זוהר ח"ב פ' פקודי (ד' רכ"ט ע"ב)] ועל כן הנשמה מתלבשת בשני עולמות, להיות לה שלמות בכל - בעולם הזה שלמטה ובעולם שלמעלה. ועל זה כתוב, (שם קמ) אך צדיקים יודו לשמך יִשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פְּנֵיהֶם. אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פְּנֵיהֶם - באותו עולם.

עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הזרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך וגו'.

אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פְּנֵיהֶם - בעולם הבא

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד):

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

[זוהר ח"ב פ' פקודי (ד' רכ"ט ע"ב)] ועל כן הנשמה מתלבשת בשני עולמות, להיות לה שלמות בכל - בעולם הזה שלמטה ובעולם שלמעלה. ועל זה כתוב, (שם קמ) אך צדיקים יודו לשמך יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם. אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם - באותו עולם.

עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הזרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך וגו'.

אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם - בעולם הבא

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד):

קמא « מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן קְרָאתִיךָ חוֹשֶׁה לִי הַאֲזִינָה קוֹלִי בְּקִרְאִי לָךְ: ב תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת ערב: ג שיתח

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לכאב הלב

ה' קראתיך חושה לי (קמא, א): [שימוש תהלים לפרק קמא] טוב לאמרנו לכאב הלב.

— זוהר תהלים —

המגפה. משום שלא יכולים כל הצדדים הרעים וכל המקטרגים לעמד לפני הקטרת, ועל זה היא סוד [חדות] הכל וקשור הכל.

ובשעת המנחה, כשהדין שרוי בעולם, התכונן דוד באותה תפלה, שכתוב תכונ תפֿלתי קטרת לפניך וגו'. ותפלה זו שעולה תעביר רגז דין הקשה ששולט בעת בזמן הזה באותה קטרת, שדוחה ומעבירה מלפניו כל רגז [שעולה כעת בשעה זו באותה קטרת שמעבירה כל רגז] וכל קטרוג שבֿעולם, [הינו מה שכתוב] [מה הטעם? משום שהיא] מנחת ערב, כשהדין תלוי בעולם. בא ראה, כשנחרב בית המקדש, בשעה שנשרף, היה זמן מנחה, ועל זה כתוב (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. מה זה צללי ערב? אותם מקטרגים של העולם ורגזי הדינים שמזמנים באותה השעה. ועל זה שנינו שצריך אדם לכוון דעתו בתפלת המנחה. בכל התפלות צריך האדם לכוון דעתו, ובתפלה זו יותר מכל, משום שהדין שרוי בעולם, ועל זה זמן תפלת המנחה יצחק תקן אותה, והרי פשוטה.

קטרת מסלקת מזיקים ומביאה שמחה לעת ערב בעולם

תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת ערב מנחת ערב (קמא, ב): [זוהר בראשית פ'

ויחי (דף רל)] פתח רבי חזקיה ואמר, (תהלים קמא) תכונ תפֿלתי קטרת לפניך משאת ערב מנחת ערב. למה מנחת ערב ולא תפלת הבקר, שלא כתוב תכונ תפֿלתי בבקר? אלא כך נתבאר, תכונ תפֿלתי קטרת לפניך. קטרת לא באה אלא רק על חדוה. זהו שכתוב (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב. ולכן הכהן כשמדליק נרות, היה מקריב קטרת, כמו שנאמר (שמות ל) בהיטיבו את הנרות יקטירנה וכהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. בבקר על חדוה, שהשעה גורמת בערב לשמח צד שמאל, וכך ראוי, ולעולם לא בא אלא על חדוה. ובא ראה, קטרת מקשרת קשרים ואוחזת למעלה ולמטה, וזה מעביר מות וקטרוג ורגז, שלא יוכלו לשלט בעולם, כמו שכתוב (במדבר יז) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהרה וגו'. אחר זה כתוב וירץ וגו', וכפר על העם, וכתוב ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁמְרָה לְפִי נִצְרָה עַל דַּל שִׁפְתָי: ד אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רָע
 לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת בְּרָשַׁע אֶת אִישִׁים פְּעָלֵי אֲוֶן וּבַל אֶלְחֵם בְּמַנְעֻמֵיהֶם:
 ה יִהְיֶה לִּי צַדִּיק חֶסֶד וַיִּזְכֵּנִי שְׁמֵן רֹאשׁ אֵל יְנִי רֹאשִׁי כִּי עוֹד וַתִּפְלְתִי
 בְּרַעוּתֵיהֶם: ו נִשְׁמָטוּ בְיָדֵי סֹלַע שִׁפְטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אֲמָרֵי כִּי נַעֲמוּ: ז כְּמוֹ פֶלֶח
 וּבִקַּע בְּאָרֶץ נִפְוֹרֵי עֲצָמֵינוּ לְפִי שְׁאוֹל: ח כִּי אֲלִיךָ יְהוָה (קרי אלהים) אֲדַנִּי עֵינֵי
 בְּכַה חֲסִיתִי אֵל הָעַר נִפְשִׁי: ט שְׁמַרְנִי מִיַּד פַּח יִקְשׁוּ לִי וּמִקְשׁוֹת פְּעָלֵי אֲוֶן:
 י יִפְלוּ בַמִּבְמַרְיוֹ רְשָׁעִים יַחַד אֲנֹכִי עַד אָעֵבֹד:

————— זוהר תהלים —————

בְּדֶרֶךְ שְׁבָה רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת- בָּהּ
 מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ
 אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת
 בְּרָשַׁע (קמא, ד): [זוהר ויקרא פ' תזריע (דף
 מ"ו)] כְּתוּב (תהלים קמא) אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר
 רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת בְּרָשַׁע. מִכָּאן שְׁנִינוּ,
 בְּדֶרֶךְ שְׁבָה רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת, בָּהּ מְנַהֲיָגִים
 אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה,
 וְכִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַטֵּה אֶת הָאָדָם
 לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲטָא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים
 רָעִים? אִם כֵּן, אֵין דִּין בְּזֶה הָעוֹלָם וְלֹא

בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקֶּנֶת, שְׁכַתוּב
 בָּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע! אֵלֹא דְוֹד
 הַזֶּהִיר אֶת לְבוֹ לְהַנְהִיגוּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (דברים ד) וְהִשְׁבַּת אֶל לְבַבְךָ. מַה זֶה
 וְהִשְׁבַּת? אֵלֹא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלַּשׁ
 לְחֹזֵר כְּנִגְדּוֹ, וְלִהְיוֹלִיךְ וְלִהְזַהֵיר אוֹתוֹ. וְכֵן
 אָמַר לוֹ: אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רָע. לְלִבּוֹ אָמַר
 דְוֹד, (כלומר) אֵל תִּטֵּה לְפִי דְרָכֵי הָאָדָם (ויכ
 אמר לו', לבי, אל תט לדבר רע. שהרי דבר) רָע גּוֹרֵם
 נִגַע בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שׁוֹרֵה בְּעוֹלָם, וְהֵינּוּ
 נִגַע צָרַעַת.

קמב « משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה: ב קולי אל יהוה אֶזְעַק
 קולי אל יהוה אֶתְחַנֵּן: ג אֶשְׁפָּךְ לִפְנֵי שִׁיחֵי צָרָתִי לִפְנֵי אֲנִיד:
 ד בַּהֲתַעֲפַן עָלַי רוּחִי וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי בְּאֶרֶץ זֵי אַחֲלֶךְ טָמְנֵנוּ פֶּחַ לִי: ה הַפִּיט
 ימין וראה ואין לי מִפִּיר אֶבֶר מְנוּס מִמֶּנִּי אֵין הִרְשׁ לְנַפְשִׁי: ו זַעֲקָתִי אֶלֶיךָ
 יְהוָה אֶמְרָתִי אַתָּה מַחְסֵי חֲלָקִי בְּאֶרֶץ חַחִים: ז הַקְּשִׁיבָה אֵל רִנָּתִי בִּי
 דְלוּתִי מֵאֵד הַצִּילֵנִי מִרְדְּפֵי בִי אֶמְצֵוּ מִמֶּנִּי: ח הוֹצִיָּאָה מִמֶּסְגֵּר נַפְשִׁי לְחַדוֹת
 אֵת שְׁמֶךָ בִּי יִבְתְּרוּ צַדִּיקִים בִּי תִגְמַל עָלַי:

שימוש תהלים

לחולי השוקים

משכיל לדוד (קמב, א): [שימוש תהלים לפרק קמב] טוב לאמרו לחולי השוקים.

זוהר תהלים

כל ישועות שבעולם תלויות בתשובה
 ובתפלה שמתפלל האדם להקב"ה
 קו"י א"ה' אֶזְעַק וְגו' (קמב, ב): [זוהר ח"ב-דף
 יב:] קולי אל ה' אֶזְעַק קולי אל ה'
 אֶתְחַנֵּן, אמר רבי יהודה כל ישועות
 שבעולם תלויות בתשובה ובתפלה
 שמתפלל האדם להקב"ה, וכש"כ מי
 ששופך דמעות בתפלתו, שאין לך שער
 שלא יכנסו אותן הדמעות, בוא וראה מה
 כתוב (שמות ב) ותפתח ותראהו את הילד,
 ותפתח, זו השכינה העומדת על ישראל
 כאם על הבנים, והיא פותחת תמיד
 בזכותם של ישראל, כיון שפתחה ותראהו
 את הילד (ירמיה לא) ילד שעשועים שהם
 ישראל שמתחטאים לפני רבונם בכל,
 ומיד שמתחננים לפני הקב"ה חוזרים

בתשובה ובוכים לפניו כבן שבוכה לפני
 אביו, זש"כ והנה נער בוכה, וכיון שבוכה
 נתבטלו ממנו כל גזרות רעות שבעולם,
 מה כתוב, ותחמל עליו, נתעורר עליו
 ברחמים ומרחם עליו, ותאמר מילדי
 העברים זה, שהם רכי לב, ואל מילדי
 עכו"ם שהם קשי ערף וכבדי לב, מילדי
 העברים, רכי לב מאבותם ואמותם לשוב
 לפני רבונם, ותקרא את אם הילד, שהיתה
 בוכה כמו שכתוב (שם) קול ברמה נשמע
 נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה
 וגו', הוא בוכה ואם הילד היא בוכה,
 וא"ר יהודה לעתיד לבוא מה כתוב (שם)
 בבכי יבאו ובתחנונים אובלים, מהו בבכי
 יבאו, בזכות הבכיה של אם הילד שהיא
 רחל, יבאו ויוקבצו מן הגלות:

קמג א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוֹנָתָן שָׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֵל תַּחֲנוּנֵי בְּאִמְנַתְךָ
עָנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ: ב וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עֲבָדְךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ
כָּל חַי: ג בִּי רַחֵם אֱלֹהִים נַפְשִׁי דַּבָּא לְאַרְצֵן חַיְתִּי הוֹשִׁיבֵנִי בְּמַחְשָׁפִים בְּמַתִּי עוֹלָם:
ד וַתִּתְעַשֶּׂה עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנַי: ה זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם הָגִיתִי בְּכָל

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לחולי זרוע

ה' שמע תפילתי (קמג, א): [שימוש תהלים לפרק קמג] טוב לאמרו לחולי הזרוע.

זוהר תהלים

נקראת (בראשית יד) ומלכי צדק מלך שלם, כאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כלם ברחמים כלם בשלימות^פ כיון שמשפט ההוא ממתיק לזאת הצדק, והדינים נתתקנים ויורדים כלם לעולם בשלימות ברחמים, ואז נקרא שעת ההזדוגות של בחי' זכר בבחי' נקבה^פ וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבו עונות העולם ונטמא המקדש ובחי' זכר מתרחק מבחי' נקבה, ונחש התקיף מתחיל להתעורר^פ אז אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מן צדק הזו, כמה מחנות משחיתים נתעורר בעולם, כמה צדיקים נפטרים מן

כְּאִשֶּׁר נִמְצָא צַדִּיק גָּדוֹל בְּעוֹלָם אֶהְיֶה שֶׁל הַקֶּבֶ"ה אֲזִי אֶפְּיִלוּ אִם נִתְעוֹרְרָה צַדִּיק בְּלִבָּדָה יְכוֹל הָעוֹלָם לְהִנָּצֵל בְּזִכְרוֹתָו וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עֲבָדְךָ וְגו' (קמג, ב):
[זוהר ח"ג דף רצא:]: וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עֲבָדְךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חַי. כתיב (תהלים פט) צדק ומשפט מכוון כסאך וגו': אמר רבי שמעון אלה שני המאורות התיקון של כסא המלך שנקראים צדק ומשפט הם תחלה וסוף בכל האמונה^פ ובהם נתעוררים כל הדינים שלמעלה ושלמטה, והכל נסתר במשפט, והצדק ניזון מזה המשפט^פ ולפעמים היא

זיו הזוהר

נקראת על שמו שהוא המשפיע להמלכות, והמלכות היא הסוף לכל אותן ז' ספירות המקבלת מהן שפע: קפז. ר"ל שהמלכות נשפעת מן התפארת: קפח. ענין דין של שלימות היינו שהגם שנשפע דין מ"מ הוא באופן שלא יהיה ע"י אותו הדין ח"ו מגרעת וחוסר החיים, אלא שיהיה בכח לסבול הדין שיסאר הכל בשלימות: קפט. פי' שבכ"מ שנזכר הזדוגות זכר ונקבה ענינו הוא השפעת שפע מן התפארת להמלכות ע"י התקשרותם זה בזו: קצ. זה סמא"ל כח השטן שרו של עשו, כי כך אמר יצחק לעשו

קפו. צדק ומשפט היינו מלכות ותפארת, ויש לקרותן תחלה וסוף בכל מהימנותא, סתם מהימנותא היינו הז' ספירות חג"ת נהי"מ, וכיון שהז' ספירות הן ב' כוללות של ב' עולמות בחי' זכר ובחי' נקבה משפיע ומקבל, כי התפארת הוא כולל שאר ה' ספירות והוא בחי' זכר משפיע, והמלכות כולל כל הספירות של עולם המלכות, והיא בחי' נקבה מקבל, לכן כל אותן ז' הספירות נקראין על שם שתי אלה הספירות צדק ומשפט שהן תחלה וסוף, ר"ל התפארת הוא הראשון והראש לשאר ה' ספירות, והשפעת השפע

פְּעַלְךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ אֲשׁוּחַח: ו פִּרְשִׁיתִי יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי בְּאָרֶץ עֵיפָה לָךְ סִלַּח:
 ז מוֹחַר עֲנִי יְהוָה: כִּלְתָה רוּחִי אֶל תַּסְתֵּר פְּנֶיךָ מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יָרְדֵי
 בּוֹר: ח הַשְּׁמִיעֵנִי בִּבְקֶרֶת חֶסֶדְךָ כִּי בָךְ בְּטַחְתִּי הוֹדִיעֵנִי דְרֹךְ זֶה אֵלֶיךָ כִּי אֵלֶיךָ
 נִשְׁאַתִּי נַפְשִׁי: ט הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבֵי יְהוָה: י אֵלֶיךָ כִּסְתִי: יא לְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנְךָ כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי רוּחַךְ טוֹבָה תִּנְחַנֵּנִי בְּאָרֶץ מִישׁוֹר: יב לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה
 תְּחַיֵּנִי בְּצַדִּיקְתְּךָ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי: יג וּבְחֶסֶדְךָ תִּצְמֹת אֹיְבֵי וְהֶאֱבַדְתָּ
 כָּל צָרְרֵי נַפְשִׁי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ:

— זוהר תהלים —

נגד צדק, דוד המלך בתחלה אמר (תהלים כו) בחנני ה' ונסני וגו', שהרי אני אין מתירא מכל הדינים אפילו מן צדק הזו, ועוד אדרבא כי הלא אני נאחז בה, מה כתוב (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך, בצדק ודאי, אינני מתירא לעמוד נגד דינים שלה, ולאחר שחטא אפילו ממשפט היה מפחד, שכתוב ואל תבוא במשפט את עבדך, ובוא וראה כאשר תמתק צדק הזאת ממשפט אז נקרא צדק והעולם נמתק בחסד ונתמלא ממנו, שכתוב (תהלים לג) אוהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ.

העולם, וכל כך למה, לפי שנתרחק בחי' זכר מן בחי' נקבה, והמשפט אינו מזדוג בצדק הזו, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, שהמשפט נתרחק מצד הזו ואינה נמתקת, והצדק יונקת ממקום אחרקצא. ובוא וראה כאשר נמצא צדיק גדול בעולם אהובו של הקב"ה, אז אפילו אם נתעוררה צדק בלבדה יכול העולם להנצל בזכותו, כי הקב"ה חפץ בכבודו, ואינו מפחד מן הדין, וכאשר זה הצדיק אינו עומד במדרגתו אז מפחד אפילו ממשפט ואין בכחו לעמוד כנגדו, כל שכן

קמד א לְדוֹד בְּרוּךְ יְהוָה צוּרֵי הַמְּלִמָּד יְדֵי לִקְרָב אֶצְבְּעוֹתַי לְמַלְחָמָה:
 ב חֲסָדֵי וּמְצוּדֹתַי מְשַׁנְּבֵי וּמְפַלְטֵי לִי מִגְּנֵי וּבֹז חֲסִיתִי הָרֹדֵד עִמִּי תַחְתָּי:
 ג יְהוָה מָה אָדָם וַתִּדְעֵהוּ בֶן אֲנוּשׁ וַתַּחֲשֹׁבְהוּ: ד אָדָם לַהֲבֵל דָּמָה יָמוּז
 פְּצַל עֹזֵבֵר: ה יְהוָה חַט שְׁמוֹךְ וַתִּרְדַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ: ו בְּרוּךְ בְּרַק
 וַתְּפִיֵצֵם שְׁלַח חֲצִיף וַתַּהַמֵּם: ז שְׁלַח יְדִיךָ מִמְרוֹם פְּצַנִּי וַחֲצִילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד
 בְּנֵי נֹכֵר: ח אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שׁוֹא וַיִּמְיֵנִם יָמִין שְׁקֵר: ט אֱלֹהִים שִׁיר תִּדְּשׁ
 אֲשִׁירָה לָךְ בְּנִבְלַת עֲשׂוֹר אֲזַמְרָה לָךְ: י הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד
 עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה: יא פְּצַנִּי וַחֲצִילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נֹכֵר אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שׁוֹא וַיִּמְיֵנִם

שימוש תהלים

לשבירת יד

לדוד ברוך ה' צורי (קמד, א): [שימוש תהלים לפרק קמד] לשבירת יד והוא טוב לשמירה מן המזיקים ושדים.

זוהר תהלים

החיים קצג ומן השורש הוא יתקיימו שאר השרשים למטה, כי כלם מושרשים ומתקיימים ממנו, אשר עומד לנס עמים, שזה הוא עומד לנס ולאות על סוד השם הקדוש קצג אליו גוים ידרשו, כי שם הוא סוד הקיום של השם הקדוש קצג ולפיכך אליו גוים ידרשו, כמש"כ (שם ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו', ועל כן אליו גוים ידרשו, והיתה

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד
 עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה: (קמד, א): [זוהר
 ח"ב-ב 97 רכא:] הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים
 הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה. פְּצַנִּי
 וַחֲצִילֵנִי וּגְוִי. רַבִּי אַבְרָם פֶּתַח (יִשְׁעֵי יֵא) וְהָיָה
 בַּיּוֹם הַהוּא שׁוֹרֵשׁ יֵשִׁי אֲשֶׁר עֲמַד לְנֶס
 עַמִּים אֲלֵיו גּוֹיִם יִדְרְשׁוּ וְהָיְתָה מְנוּחָתוֹ
 כְּבוֹד, וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, בְּזִמְנֵן שֶׁהִקְבִּי
 יִרְבֶּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם יִתְקַיֵּם הַשׁוֹרֵשׁ שֶׁל עֵץ

זיו הזוהר

מן הזוהר חדש בענין ספירת היסוד, וז"ל ובגין האי דאקרי צדי"ק מתזנין עלאין ותתאין, ועליה קיימין וביה מסתמכין והוא יסודא ושרשא דילהון וכו' יעו"ש, ובזה יובן מה שאומר דכלהו אשתרשן ואתקיימין מניה, כי על ידו תבא השפע למלכות וממנה נתחלק לכל המלאכים והשרים והעולמות שתחתיה, והמעין בזה"ק בענין הסולם שחלם יעקב יבין כאן הדבר לאשורו: קצד. פי' שספירת היסוד הוא הנס והאות לרזא דשמא קדישא, היינו למדת המלכות: קצה. פי' שהיסוד הוא סוד הקיום של מדת המלכות, כי השפע שמעביר

קצג. פי' בזמן הקץ שיתגלה משיח בן דוד והיה שלום בעולם אז יתקיים שרשא דאילנא דחיי, הנה רבו הפירושים כאן, ולפע"ד נראה לפרש שמוסב על ספירת היסוד שאז יתקיים יתגדל ויתחזק בסוד הכתוב ובידך לגדל ולחזק לכ"ל, וזה רמז שאז ימצא הצדיק אבדתו שאבד ויתגדל ויתחזק כראוי להעביר השפע למלכות בהזדווגותה עם התפארת, כי יסודא ושרשא הם כמו שמות נרדפים, הם יסוד נאה לו מצד התפארת, והשם שורשא נאה לו מצד המלכות, ועיין לקמן בהפסוק עיני כל אליך ישברו, שם מובא מאמר

ימין שְׁקֶר: יב אֲשֶׁר בְּנִינוּ בְּנִטְעִים מְגִדְלִים בְּנִעוּרֵיהֶם בְּנֹתֵינוּ כְּזוֹת מְחַטְבוֹת
 תְּבִנִית הֵיכַל: יג מְזוּיְנוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזֶּן אֵל זֶן צְאוּנֵנוּ מְאֻלִּפוֹת מְרַבְבוֹת
 בְּחִצּוֹתֵינוּ: יד אֲלוּפֵינוּ מְסַפְּלִים אִין פְּרִין וְאִין יוֹצֵאת וְאִין צְוֹחָה בְּרַחֲבֵתֵינוּ:
 טו אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻוּא־ אֱלֹהֵיוֹ תְּחִיבָהּ הַיְהוָה:

—== זוהר תהלים ==—

מנוחתו כבוד, מנוחתו זה בית המקדש, שכתוב (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד, כבוד, שבזמן ההוא כך יהיה נקרא כבוד ה', שכתוב (ישעי' ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו'.

פרוש תבת שְׁכָכָה לוֹ

אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻוּא־ אֱלֹהֵיוֹ (קמד, טו): [זוהר ח"ג פ' נשא - אידרא רבא קדישא (דף קל"ג.)] תקונא חמישא. נפיק אורחא אחרא מתחות פומא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (מיכה ז) לֹא הִחֲזִיק

לְעַד אַפּוֹ. קוּם רַבִּי יוֹסִי. קוּם רַבִּי יוֹסִי, פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻוּא־ אֱלֹהֵיוֹ. אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ. מֵהוּ שְׁכָכָה לוֹ. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (אסתר ז) וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שְׁכָכָה, שְׁכִיף מְרוּגְזִיהָ. דְּבָר אַחַר. שְׁכִיף בְּרוּגְזִיהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר יא) וְאִם כָּכָה אֶת עוֹשֶׂה לִּי הֲרֹגִי נָא הֲרוּג. דָּא הוּא דִּינָא דִּינָא. אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻוּא־ אֱלֹהֵיוֹ, רַחֲמֵי דְרַחֲמֵי. דְּבָר אַחַר, שְׁכָכָה, שְׁמָא דְכֻלִּיל כָּל שְׁמֵהֶן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְעַבְר רֹגְזִיהָ, וְאִנְח בִּיה לְזַעִיר אֲנַפִּין, וּמְעַבֵּר עַל כָּל אֵינּוֹן דְּלָבַר.

זיו הזוהר

ידעת כמה עולמות תחתיה וכמה אילנות לאין קץ, וכלם קיימים בהאי שרשא, ולכן אליו גוים ידרשו כי הוא הר ה', כד"א לכו ונלעה וגו', כבוד דהכי אקרי בההוא זמנא וגו', הרגיש כי לעולם מלת כבוד הוא בבינה או בתפארת כנוצר בפרשת תרומה (קכו): ולזה אמר כי בההוא זמנא דתהוי אור הלבנה כאור החמה אז תקרא גם היא כבוד, עכ"ל:

אליה היינו הקיום שלה: אמנם אולי שגיתי בפירושי, לכן אביא פירוש אחד מן שאר הפירושים, והוא פירוש הרח"ו זצ"ל, וז"ל יתקיים שרשא דאילנא דחיי וכו', היא המלכות שהיא שורש האילן, ואל תתמה כי שני שרשים הם כנוצר בתיקונים בסוד שי"ן עלאה בינה ויש"ן תתאה מלכות דבה אתנטע אילנא דחיי בההוא גן, וזה יובן בסוד מעילא לתתא ומתתא לעילא, וכבר

ל לחודש

קמה א תהלה לדוד ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד:
 ב בכל יום אברכה ואהללה שמך לעולם ועד: ג גדול יהוה ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר: ד דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך וגידו:
 ה דור כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיתה: ו ועוזו נוראתיך יאמרו (וגדולתיך)
 וגדולתיך אספרנה: ז וזכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו: ח חנון ורחום יהוה ונורא אפים ונגדל חסד: ט טוב יהוה לכל ורחמיו על כל מעשיו:

שימוש תהלים

לפחד

תהלה לדוד (קמה, א): [שימוש תהלים לפרק קמה] טוב למי שקבל פחד. יאמר אותו ג"פ ואח"כ יאמר יושב בסתר ז' פעמים

זוהר תהלים

כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד (קמה, א): [זוהר ח"ב פ' וארא (דף כ"ח):] רבי יצחק פתח פסוק זה, (תהלים קמה) ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד. בא ראה, דוד כנגד דרגתו אומר, שכתב אלהי שלי. משום שרצה להעלות שכחו ולהכניס אותו לאור עליון להתערב זה בזה להיות הכל אחד, משום כך ארוממך אלהי המלך וגו'. ששנינו, כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו, ויאר תמיד האור התחתון באור העליון להיות הכל אחד. וכשבא שלמה, מצא העולם שלם, והלבנה התמלאה, ולא צריך לטרח עליה להאירה. אות ט' טוב הוא טוב ה' לכף ורחמיו על כל מעשיו (קמה,

ט): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף ל ע"ב)] וירא אלהים את האור כי טוב. שנינו, כל חלום שעומד בקיום של פי טוב, שלום הוא למעלה ולמטה. ראה אותיות, כפי דרכו כל אחד ואחד. ראה ט' - טוב לו, טוב לחלומו, שהרי התורה פתחה בו כי טוב. מאיר מסוף העולם לסוף העולם. ט' טוב. טוב הוא אור בשלמות. ט' תשיעי של הכל. אות שמאיר מעליון ראשית ונכלל בו ונעשה בסתר של נקדה סוד של י' שהיא נקדה אחת. ו' מכחו יצא. בו נעשו שמים. כשהסתיים בנקדה אחת ונגזו פנימה, האירה ב'. ממנה יצאו עליון ותחתון. עליון טמיר. התחתון גלוי בסוד של שנים, ועומד בכח שלמעלה. וזהו טו"ב. שלש האותיות הללו טו"ב נכללו אחר כך לצדיק העולם שכולל הכל למעלה ולמטה, כמו שנאמר (שם א) אמרו צדיק כי טוב. בגלל שאור עליון כלול בו,

—== זוהר תהלים ==—

שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁהֲרַחֵשׁ לָנוּ נֵס, שֶׁהָרִי כָּל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּזֶה כִּשְׁהוּא בְּקִיּוּמוֹ, אוֹ שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל בְּאָדָם, לֹא יִנְצֵל בְּיָדָיו. כָּל שֶׁכֵּן אִם יִקְרַב אֵלָיו. קָרָא עָלָיו, (תהלים צא) לֹא תִאָּנֶה אֵלָיִךְ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלֶךְ. וּבְכָל עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ, וְאֵין לָנוּ לְנֶהֱג בְּזִיוֹן בְּכָל מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמה) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְכְתוּב, יוֹדוּךָ ה' כָּל מַעֲשֶׂיךָ.

סוד שלוח הקן

טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו (קמה),
 (ט): [זוהר חדש מדרש רות (דף צ"ג):] אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל, כִּשְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרָא אוֹתוֹ בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים, וְהֵם חֲכָמָה וְתַבּוּנָה וְדַעַת, שְׁכַתוּב (משלי ג) ה' בְּחֲכָמָה יִסַּד אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. וְכָל הַקְּשָׁרִים בְּאָדָם. וְקָשַׁר הַתַּבּוּנָה שֶׁפָּקַע מֵהֶם, הַתַּפְּשֵׁט בְּשָׂר הַבְּרִיּוֹת, וּבְכָלֵם יֵשׁ הַשֶּׁכֶּל לְפִי דְרָכּוֹ. הָעוֹף הַזֶּה, כִּשְׁפוּרַח מְגוּזָלִיו וְנִשְׁלַח מֵעַל בְּנָיו, מִצְפָּצֵף וְהוֹלֵךְ, וְלֹא יוֹדֵעַ לְאֵיזָה מְקוֹם הוֹלֵךְ, נוֹדֵד לְאֶבֶד אֶת עַצְמוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכַתוּב בּוֹ (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֶפְלוּ עַל יְתוֹשׁ קֶטֶן בְּעוֹלָם, רַחֲמָיו עַל הַכֹּל. אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה עַל הָעוֹף מִתְעוֹרֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר עַל בְּנָיו. אִז קוֹל יוֹצֵא לְפָנָיו וְאוֹמֵר: כִּצְפוּר נוֹדֵדֶת מִן קִנָּה בֶּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ. אִז הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל כָּל אוֹתָם הַהוֹלְכִים וְנוֹדֵדִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמֵאֶתֶר לְאֶתֶר

שְׁכַתוּב (תהלים קמה) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. לְכָל כְּתוּב, זֶה סֵתָם שֶׁל הַדְּבָר בְּשִׁבִיל לְהַאִיר יוֹם אֶחָד שְׁמַאִיר לְכָל, עָלְיוֹן עַל הַכֹּל. עַד כָּאֵן סֵתָם הַדְּבָרִים.

אֶפְלוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְנִתּוֹשִׁים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁנֵרָאִים מִחֲבָלֵי הָעוֹלָם, בְּכָלֵם כְּתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד

טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו (קמה),
 (ט): [זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"ח):] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אֲלֶעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה. הִגִּיעוּ לְחֵרִיץ מִיָּם אֶחָד. הַחֲלִיק רַבִּי יוֹסִי בְּבִגְדָיו לְתוֹךְ הַמַּיִם, אָמַר, הַלְוָאִי שֶׁחֲרִיצֵי הַמַּיִם לֹא הָיוּ נִמְצָאִים. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסוּר לָךְ! שְׁמַשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הוּא, וְאֲסוּר לְנֶהֱג קְלוֹן בְּשִׁמְשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל שֶׁכֵּן כִּשְׁהֵם מַעֲשִׂים שֶׁל אָמֶת שְׁנִמְצָאִים בְּהִנְהַגוֹת הַהִשְׁגָּחָה הָעָלְיוֹנָה. פָּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיְרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וַיְרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה - סֵתָם, אֶפְלוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְיִתּוֹשִׁים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁנֵרָאִים מִחֲבָלֵי הָעוֹלָם, בְּכָלֵם כְּתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, בְּלָם שְׁמַשֵּׁי הָעוֹלָם, מִנְהִיגֵי הָעוֹלָם, וּבְנֵי אָדָם אֵין יוֹדְעִים.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ נְחָשׁ אֶחָד הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי זֶה הוֹלֵךְ לְהֲרַחֵשׁ לָנוּ נֵס. רִץ אוֹתוֹ נְחָשׁ לְפָנֵיהֶם וְנִקְשַׁר בְּאַפְעָה אֶחָד בְּקֶשֶׁר הַדֶּרֶךְ, הַסִּיטוֹ (גלחמו) זֶה אֶת זֶה וּמִתּוֹ. כִּשְׁהִגִּיעוּ, רָאוּ אֶת שְׁנֵיהֶם שׁוֹכְבִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי

י יודיך יהוה **כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ: יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ**

זוהר תהלים

הים. אדם משבח ומרומם את המלך העליון, והעוף מצפצף ומשבח את רבונו, שהוא האלה העליון. ומשום כך, למען ייטב לך. לא כתוב איטיב לך, אלא ייטב לך. אותו השלוח של הצפור שמשלח, שמעורר על העולם להיטיב לך. רבי בון קם והלך אליו, ומצא שהוא רבי ינאי הזקן, מן החברים. נכנס אצלו ונשקו בראש. אמר, כמו שנחמת את לבי, כך ינחם הקדוש ברוך הוא אותך. ישבו יחד.

ברכת פהנים דוקא על ידי הכהן מדת החסד וקדשת הלויים

וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ (קמה, י): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ה:)] אמר רבי יצחק, משום שאין שכינה שורה במי שלא נשא אשה, וכהנים צריכים יותר מכל שאר העם להשרות בהם שכינה. וכיון ששורה בהם שכינה, שורה בהם חסד, ונקראים חסידים, וצריכים לברך את העם. זהו שכתוב (תהלים קמה) **וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ**. וכתוב (דברים לג) תמיד ואוריך לאיש חסידך. ומשום שכהן נקרא חסיד, צריך לברך. ומשום כך כתוב, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו. מה הטעם? משום שנקראים חסידים, וכתוב וחסידך יברכוכה. כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו - בלשון הקדש. כה תברכו - ביראה. כה תברכו - בענוה. אמר רבי אבא, כה תברכו - למדנו, הצדק הזה נקרא כ"ה, שכל הדינים מתעוררים מכ"ה

אחר. שבורי לב, שבורי כח. ומעורר רחמים על כל העולמות וחס עליהם, ועוזב את חטאי הנוודים ממקומם, וחס עליהם ועל כל העולם.

וַעֲלֵ כֵן אמר הקדוש ברוך הוא, אשרי הצפור בחוץ. והיא מעוררת רחמים על כל העולם. מי גרם לחוס על העולם ולעורר עליהם רחמים? אותו האדם ששולח אותה הצפור לצערה בשני גונים, כך מתעורר הקדוש ברוך הוא ומתמלא רחמים על כל אותם בעלי הצער, ועל כל אותם שנוודים ממקומם. ומשום כך, שכרו של האדם הזה, מה כתוב בו? (דברים כב) למען ייטב לך והארכת ימים. קם רבי בון על רגליו, ושמח ואמר: ברוך הרחמן ששמעתי את הקול הזה, ואלמלא לא באתי לעולם אלא לשמע את זה - די לי! חזר אותו הקול כמו מקדם, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל העולם לא באים אלא בחכמה, והאדם התמלא בכל. שאר הבריות, בציור (בתוספת) של חכמה שנשארה באדם.

וְאֵף על גב שכל הבריות כך, לא היתה בריה קלה לרדף אחר מעשה האדם כמו העוף. אדם בונה בנין לדיוורו, והעוף בונה בנין לדיוורו. אדם מביא מזון לבנו, העוף מביא מזון לבניו. אדם מרפא את המחלות בעשב, והעוף מרפא את המחלות בעשב. אדם אמן ועושה אגניות בים, והעוף נוטל גוזליו ומתקינם על חוף

זוהר תהלים

אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח. בזאת, זה שאמרנו. זאת חבל חלקו לירש ולעשות לו נקמות. ושנינו, עשה הקדוש ברוך הוא את דוד מרובה קדושה עם האבות, כתרם עליונים קדושים של הכל, שירשו האבות. ולמדנו שדוד הוריש מלכות לבניו, ובמקום מלכות העליונה התחזק וירש הוא ובניו מלכות זו שלא תעבר משלטונם לדורי דורות.

ולמדנו, בשעה שכתר המלכות הזה התעורר לבני דוד, אין מי שיעמד לפניו. וראיתי אני דניאל לבדי את המראה, משום שמבני דוד היה, שכתוב (דניאל א) ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה וגו'. והוא ראה ושמח בזה שהוא מצד ירשת חלק חבל אביו, ומשום שהיה שלו הוא סבל, ואחרים לא סבלו. שאמר רבי שמעון, בשעה שהכ"ה הזאת מתעוררת בדנייה, לא יכולים בני העולם לעמד לפנייה. ובשעה שהכהנים פורשים ידיהם, שבאים מחסד, מתעורר חסד שלמעלה ומתחבר בכ"ה הזאת, ומתבשמת ומתברכת בפנים מאירות לבני ישראל, ומעבירים מהם דינים. זהו שכתוב כה תברכו את בני ישראל, ולא את שאר העמים. בגלל כך כהן ולא אחר. כהן, כדי שיתעורר הכתר הזה שלו, חסד, על ידו, שנקרא חסיד, שכתוב (דברים ג) לאיש חסידך. והוא בא מצד החסד. וכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברוכה. אל תקרי יברוכה, אלא יברכו כ"ה. כה תברכו - בשם המפרש. כה תברכו - בלשון הקדש.

(ממנו), והינו מה שאמר רבי אלעזר, מה זה מכה (שכה) רבה? כלומר, מכה מכה. וכתוב (שמות ז) והנה לא שמעת עד כ"ה, כמו שהפחיד משה. וכתוב בזאת תדע כי אני ה', והכל אחד. וכתוב ולא שת לבו גם לזאת, שהזמינה להחריב את ארצו.

מהכ"ה הזאת מתעוררים הדינים, ומשהתחבר עמה חסד, מתבשמת. ומשום כך נמסר זה לפהן שבא מחסד, כדי שתתברך ותתבשם כ"ה. זהו שכתוב כה תברכו. כלומר, אף על גב שהכה הזאת נמצאת בדינים, תבשמו אותה ותברכו אותה, שכתוב כה תברכו את בני ישראל. תברכו בחסד זה את כ"ה, ותבשמו אותה מול ישראל, כדי שלא ימצאו בה דינים. זהו שכתוב כה תברכו את בני ישראל אמור להם. לא כתוב אמרו, אלא אמור, להוציא משרבו הפריצים שלא מפרסמים דבר, שהרי לא הצטוו לפרסם השם, משמע שכתוב אמור להם. אמור סתם. דבר אחר אמור - בין שכתוב כה תברכו, למה לא כתוב תאמרו? אלא שנה רבי יהודה, אמור להם, זכו - להם. לא זכו - אמור סתם.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה וגו'. וראיתי אני דניאל לבדי?! והרי שנינו, הם נביאים, והוא לא נביא, ומי הם? חגי זכריה ומלאכי. אם כך, נעשה קדש חל, והרי כתוב לא ראו, למה פחדו? ובדניאל כתוב וראיתי אני, ולא פחד, והוא לא נביא, הרי חל קדש? אלא כך למדנו, כתוב (תהלים כז)

—== זוהר תהלים ==—

כהן על ידו, צריך הוא להתקדש בתחלה. ולמה לוי? שיתקדש על ידי כהן אחר. למדנו, כהן אחר לא צריך, שהרי כהן שאינו שלם, לא צריך זה הכהן השלם להפגם על ידי פגום שלא שלם. אבל לוי שהוא שלם וראוי לעלות לדוכן ולעבד באהל מועד, הרי הוא שלם, והרי נקרא קדוש, שכתוב וקדשת את הלויים. אמר רבי תנחום, אף נקרא טהור, שכתוב וטהרת אתם. ומשום כך צריך להוסיף כהן קדשה על קדשתו. למדנו, כהן שפורש ידיו, צריך שהאצבעות לא יתחברו זו בזו, כדי שיתברכו כתרים קדושים כל אחד ואחד לבדו כמו שראוי לו, משום ששם הקדוש צריך להתפרש באותיות רשומות שלא לערב זה בזה, ולא תכונן (ולחתכון) באותם דברים.

אמר רבי יצחק, רוצה הקדוש ברוך הוא שיתברכו עליונים כדי שיתברכו תחתונים, ויתברכו עליונים שהם קדושים בקדשה עליונה על ידי התחתונים, שהם קדושים בקדשה עליונה, שהם קדושים מכל קדושים שלמטה, שכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. אמר רבי יהודה, כל כהן שלא יודע סוד זה, ולמי מברך, ומיהי הברכה שמברך - אין ברכתו ברכה, והיגו מה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפייהו. מה זה דעת? דעת סתם. ותורה יבקשו מפייהו, עליונים יבקשו מפייהו. ומה יבקשו מפייהו? תורה תורה סתם. איך אחוזה תורה שלמעלה שנקראת תורה סתם? שלמדנו, תורה שבכתב ותורה שבעל פה באותם כתרים

למדנו, אמר רבי יהודה, בשעה שהכהן שלמטה קם ופורש ידיו, כל הכתרים (ספירות) הקדושים שלמעלה מתעוררים ומתקנים להתברך, ומאירים מעמק הבאר שנמשך להם מאותו עמק שיוצא תמיד, ולא פוסקים הברכות הנובעות מבויעים לכל העולמות, ומתברכים ומשקים מכלם. ולמדנו, באותו זמן לחש ושתיקה יש בכל העולמות. למלך שרוצה להודג במלכה ורוצה להכנס אליה בלחש, וכל השמשים מתעוררים באותו זמן ומתלחשים: הרי המלך בא להודג במלכה. מי המלכה? זו כנסת ישראל. מי כנסת ישראל? כנסת ישראל סתם.

למדנו, אמר רבי יצחק, כהן צריך לזקף ימין על שמאל, שכתוב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתוב, ולא ידיו, משום ששבח הימין על השמאל. אמר רבי אלעזר, סוד הוא, משום שכתוב (בראשית א) והוא ימשל בך. למדנו, כהן שרוצה לפרש ידיו, צריך שיתוסף קדשה על קדשתו, שצריך לקדש ידיו על יד הקדוש. מי יד של הקדוש? זה לוי, שצריך כהן לטל קדשה של מים מידי, שכתוב וקדשת את הלויים. הרי הם קדושים. וכתוב בלויים, (במדבר יח) וגם את אחיך מטה לוי וגו'. שבט אביך - כלל. מכאן שכל כהן שפורש ידיו, צריך להתקדש על ידי קדוש, להוסיף קדשה על קדשתו. ולכן לא יטל קדשה של מים מבין אדם אחר שאיננו קדוש.

ובספרא דצניעותא למדנו, לוי שהתקדש

וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ: יב לְחֹדֵיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וּכְבוֹד הָהָר מִלְּבוֹתָיו: יג מִלְּבוֹתֶיךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתֶּיךָ בְּכָל הַיָּם וְדָרוֹ: יד סוּמְךָ יִתְהַוֶּה לְכָל הַנְּפִלִים וְזוֹקֶף לְכָל הַכְּפוּפִים: טו עֵינַי כָּל יְלֵיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:

זוהר תהלים

ועליונים שנקראו כף. מה הטעם? כי מלאך ה' צבאות הוא. ולמדנו שצריך הזהה לכוון באותם דברים שלמעלה ליחד את השם הקדוש כפי שצריך.

בכל לילה ולילה מברכים להשי"ת שמו כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו (קמה, יא): [זוהר חדש פ' בראשית (דף י"ט)] אמר רבי חייא בר יעקב, אין לך בכל לילה ולילה שאין הפרוזה יוצא ואומר: עלו חסידים, באו וברכו ליוצרכם! זהו שכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו. ולמה? להודיע לבני האדם גבורותיו וגו'.

עוד כף למדנו, שאינו אלא פעמים בשביל מזון ופרנסה בכל יום, שאילו חיוב על האדם. ואם אמר יותר, לא בגלל חובה הוא, אלא בשביל שבח תוף תשכחות של זמירות דוד המלך. (שיוצא ידיו של הקדוש ברוך הוא ומברך ושבעים מרצון, ועל זה אין חיוב הוא אלא פעמים ביום, ושכח הוא לקדוש ברוך הוא לתת לו זמירות של דוד המלך) מה הטעם? משום שפרנסה לא ראוי לשאל, רק לאחר התפלה ופרנסת רבונו. המלך יאכל בתחלה, ואחר כך יאכלו עבדיו.

מתיקות קריאת שמע

זהו שכתוב, (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה [וגו'] אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, אחר כך אכלו רעים. אכלתי יערי - זו תפלת מישב. עם דבשי - זו קריאת שמע. אכלתי יערי - זו תפלת מישב, אותו יער

שכח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם לג' פעמים

ואתה נותן להם את אכלם בעתו (קמה, טו): [זוהר במדבר פ' פנחס (דף רכ"ו)] אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות - פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב (שמות טז) בתת ה' לכם בערב בשר וגו'. למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד לתת חזק לאותו מקום שידין פתוחות.

שכח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם לג' פעמים

ואתה נותן להם את אכלם בעתו (קמה, טו): [זוהר במדבר פ' פנחס (דף רכ"ו)] אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות - פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב (שמות טז) בתת ה' לכם בערב בשר וגו'. למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד לתת חזק לאותו מקום שידין פתוחות.

— זהו זה תהלים —

ואתה נותן להם את אכלם בעתו. שהכל הזה, כשמתעורר אל הפלה, שהיא כנסת ישראל. ואז הוא לרחם על העולם, וכל העולמות בשמחה ושעשוע. ואז מה כתוב? פותח את ידך וגו'. וזה רצון הרצונות, שיורד מן המוח הנסתר לכל הזאת, וכיון שהכל הזו מתברכת, כל העולמות התברכו. זהו שכתוב צדיק ה' וגו', קרוב ה' וגו', רצון יראיו יעשה וגו'. וכמו שברא את זה בעולם העליון בסוד שמו הקדוש, כך ברא בעולם התחתון ששה צדיקי אמת, ואחד שביעי, ככתוב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים.

ובשגורמו החטאים ודחו את אותו כל, שנקרא צדיק, ממקומו, ככתוב (עמוס ב) על מכרם בכסף צדיק, אמר הקדוש ברוך הוא: אני גזרתי שיהיה העולם התחתון כמו העולם העליון, ויהיה אותו הצדיק שליט על הארץ, ויהיו כל בני העולם מתברכים על ידו. זהו שכתוב (בראשית מט) בן פרת יוסף, שהרי אין בכל איברי הגוף שיעשה פרות, אלא רק הצדיק יסוד עולם הזה. ובן פרת עלי עין, מה זה אומר? אלא כמו שהעין הזו קיום הגלגל, שאין יכול הגלגל להתקיים אלא בבת העין שלו, כך יוסף הוא כעין לכל אותם הששה שסובבים אותו, מימין שלשה ומשמאל שלשה, והוא מקיים אותם, וכך הוא לכל העולם, שהרי העולם לא עומד אלא על אותם הששה, והשביעי שמעליהם. וקרא הקדוש ברוך הוא לצדיק בסוד השבת, ונח בו, והניח בו כל הברכות לברך את כל שאר הימים. זהו

לבנון, יוצר אור (משרתים) והאופנים וחיות הקדש (כלם קדושים), כל אלה נקראים יער עצים ונצבים שבו. עם דבשי - זו קריאת שמע, שהיא מתיקות הכל, בכמה צופים ומתוקים. שתייתי ייני - זו תפלת מעמד, מהטוב (משיכה) של יין עליון המשמר, וזה בשלש ברכות ראשונות. עם חלבי - אלה אותן שלש ברכות אחרונות, וכלולים אלו באלו. עד כאן מאכל המלך. לאחר שאכל המלך - אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים למטה. ולכן אין חיוב של מזון אלא לאחר התפלה. בתפלת מנחה (בערב) לפני התפלה. מה הטעם? משום שעד שלא נמצא דין קשה בעולם, בעוד שפני המלך מאירות, יאמר תהלה לדוד בסוד זה של המזון. שלאחר שהדין שרוי ותלוי על העולם, זו אינה השעיה. בא רבי פנחס ונשקו.

כדגמת ששת ימי השבוע ושב"ק - כנגדם יש ששה צדיקים ושביעי

עיני כל אליה ישברו וגו' (קמה, טו): [זוהר חדש פ' וישב (דף ל"ו: סתרי תורה)] בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו ושתל על ששת הימים העליונים הללו, והשביעי שעליהם, שבשבילו של השביעי שנקרא צדיק נזונים עליונים ותחתונים, ועליו עומדים, ובו נסמכים, והוא היסוד והשרש שלהם. זהו שכתוב (תהלים קמה) עיני כל אליה ישברו וגו'. עיני כל אליה ישברו, לאותו שמן משחה עליון ששופע מהמח הנסתר של כל הנסתרים לכ"ל הזה. ואז,

—== תהלים —==

העולם, זהו שכתוב (בראשית מב) הוא המשביר לכל עם הארץ. הוא המשביר - מה זה משביר? אלא מושף הוא בראשונה מן העולם העליון, ככתוב עיני כל אליך ישברו, ואחר כך משביר לעולם התחתון. ומנין לנו שיוסף נקרא כל? שכתוב (מלכים א ה) וכלכל ודרדע. ולמדנו, כלכל זה יוסף, שכתוב וכלכל, וכתוב (בראשית מט) משם רעה אכן ישראל.

ובשראה יעקב השלם כל זה, וראה כל אותן שבע שנים עליונות שהסכימו שיהיה רעב בעולם על החטא שגרמו בניו, שמכרו את הצדיק הקדוש הזה ולהוציאו מקומו, אז התפלל לקדוש ברוך הוא, והסיר מהם חמש שנים. מה הטעם חמש שנים? אלא בא וראה, סוד הדבר כך הוא, באותם ימים עליונים הוא אוהו בחמישי, שכן הוא ממטה למעלה. אבל באותם השנים שעליו, שאוהזים בהם אבותיו, לא היה לו רשות לבטל דבר, ועד חלקו בהם בטל הגזרה, ולא יותר. וגם יוסף הצדיק עשה כך. זהו שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויציגם לפני פרעה. מי אלו? חמשה הם שלא שונא להם. זהו שכתוב והוא נער את בני בלהה וגו'. אמר, כדאי אתם הזכאים לעמד בפרצה זו שפרצו אחיכם. לפני פרעה, מי הפרעה? זה הדין העליון שעומד להפרע מחטאי העולם. וכשנשלמו אותם הימים שנגזר עליהם לשבת בגלות, אזי הקדוש ברוך הוא התעורר ברחמים רבים עליהם, ובדין על אותם שהשתעבדו בהם, והוציא

שכתוב (שמות כ) וינח ביום השביעי על כן ברוך ה' את יום השבת. מי זה יום השבת? הנה אומר, זה הצדיק. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם חללתם את השבת הזו שאני גזרתי שיהיה מלך על כל שאר הימים, ואתם עשיתם אותו עבד עבדים - אף אתם תסבלו אותה עבודה קשה.

בא וראה כמה שנים ישב אותו צדיק, שלא ראה את אביו עשרים ושתים שנה, הרי הם ישבו במצרים עשרים ושתים שנה, לכל שבט מאותם עשרת השבטים שמכרו אותו, לפי החשבון היו מאתים ועשרים שנה לכלם, תוריד מהם עשר שנים שנכו להם בית דין שלמעלה בשביל עשרה שבטים קדושים שמתו שם במצרים, נשאר מאתים ועשר, זהו שכתוב (בראשית מב) רד"ו שמה. אמר להם יעקב, בבקשה מכם, רדו לגלות, ונכו אותם החטאים ולא יחרב העולם ברעב, שהרי אין בכם מי שיזון אתכם הקדוש ברוך הוא, פרט על ידי אותו הצדיק שמכרתם. זהו שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. על ידי מי? על ידי "כל". חזר ופרש מי הכל הזה - צדיק. זהו שכתוב צדיק ה' וגו'.

וכמו זה למטה, על ידי הצדיק הזה, היתה לו לעולם הצלה באותן שבע שנות רעב. ועל שמגעו ברכות משבע הדרגות העליונות, התעוררו דרגות אחרות של הצד האחר עליהם בחטאייהם. כיון שירד יעקב השלם למצרים, הוא וכל אותם השבטים, וראו העולם התחתון כמו העולם העליון, שעל ידי אותו הצדיק נזון

זו פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון: י צדיק יתוואה

זוהר תהלים

אותם משם.

כיון שהגיעו למרה, עמדה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה: ואיך יצאו ישראל מן הגלות, והרי כתוב בתורה שהיתה נסתרת אלפים שנה לפני שנברא העולם, שעל אחד פי שבעה על חטאם יש להם לסבל, משום אותה הפרצה הגדולה שפרצו וחטאו באותו צדיק קדוש. אמר לה הקדוש ברוך הוא: כך הוא הדין! אבל בתורה הקדושה יש לי מתנה טובה ושבת שמה, וכשהם שומרים אותה, היא עומדת באותו מקום לסגור אותה הפרצה שפרצו, שאותו הצדיק השביעי אחוזו בה, וכדאי הוא לכפר על אותו החטא.

זהו שכתוב (שמות טו) ויצעק אל ה'. מי ויצעק? זו מדת הדין שעמדה וצרכה לפניו. ויורהו ה' עץ - זו התורה. זהו שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. וישלך אל המים - מי הם המים? המים הזדונים שקמו להפרע מהם, ואז וימתקו המים, שנמתקו ודאי, שהרי ראו את הרפואה הגדולה לאותו החטא. ומנין לנו שבמרה נצטוו? שכתוב (דברים ה) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה ה' אלהיך. ואמר מר, כאשר צוה - במרה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם שומרים את השביעי העליון הזה, אין רשות למדת הדין לקטרג עליכם. זהו שכתוב (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט. ועל כן שנינו, יכולה היא שבת שתרחם עלינו ויקבצנו הקדוש ברוך הוא מגלותנו,

ואלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלים. בא וראה, כשגרמו החטאים, והשבת הזו לא נשמרה כראוי, כמו שמצאנו שהזהיר אותם הנביא העליון, זהו שכתוב (ירמיה יז) כה אמר ה' השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים. מה זה ואל תשאו משא? אלא אמר להם: בבקשה מכם, אל תשאו את משא אותו החטא של השבת עליכם. ואם אתם שומרים אותו, אתם תגרמו את קיום העליונים והתחתונים, שאותו שבת העליון שחטאתם כנגדו, מדורו ושעשועו, אינו אלא בשערי ירושלים העליונה, שנקראים שערי צדק, והיא הפלה הכלולה מן הכל.

לבקש מהשם יתברך בכל יום ויום על מזונו

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (קמה)

(טו): [זוהר שמות פ' המן (דף ט"ב)]. הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יוסי פתח, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה כתוב למעלה? עיני כל אליך ישרו. כל אותם בני העולם מצפים וזוקפים עינים לקדוש-ברוך-הוא, ולכן (אבל) פל אותם בני האמונה מבקשים (צריכים לבקש) בכל יום ויום לשאל את מזונם מן הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלותיהם עליו. מה הטעם? משום שכל מי שמתפלל תפלתו לקדוש ברוך הוא על מזונו, גורם שיתברך כל היום על ידו אותו

— זוהר תהלים —

המאכל עקר מאכלו - נקרא שבועה, שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לא כתוב לכל חי אכילה, אלא רצון. אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבועה, ואפלו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר, הרי רצון השבע שם עליו. ומשום כך ומשביע לכל חי רצון. פתוב רצון, ולא אכילה. ועל זה וברכת ודאי, ומתחייב האדם לברך את הקדוש ברוך הוא פדי לתת שמחה למעלה.

ברך ברכת המזון בשמחה

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון:

(קמה, טו): [זוהר ח"ב (דף ריח). זוהר תורה] רבי יוסי פתח ואמר (רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו, וביארו שבירך על מזונו, וזה הוא סוד שמי שמברך על מזונו זה מטיב אל לבו, ואיזו הוא לבו, כמו שכתוב (תהלים כז) לך אמר לבי, וכתוב (שם עג) צור לבבי וגו' קצו וכשביל שברכת המזון חביבה לפני הקב"ה, כל מי שמברך על שובע מטיב ומשמח למקום אחר קצו וסימנך סעודות של שבת שמקום אחר נהנה מזאת השביעה והשמחה, וכאן בסעודת חול היה נהנה מקום ההוא מן ברכת השביעה של אותו צדיק בעז, וזהו וייטב לבו, ומה הטעם, לפי שמזונותיו של אדם קשה לפני הקב"ה, וכיון שהאדם

האילן שמזון כלם בו. [וטעם הדבר (תהלים טח) ברוך ה' יום יום] ואף על גב שנמצא עמו, צריך לבקש לפני הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה על המזון בכל יום, כדי שימצאו על ידו ברכות כל יום ויום למעלה, וזהו (שם טח) ברוך ה' יום יום. ועל זה לא צריך לאדם לבשל מזון מיום ליום אחר, שלא לעכב יום ליום אחר. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו דוקא, חוץ מערב שבת לשבת, כמו שבארנו. ואז נמצא הקדוש ברוך הוא מלא ברכות בכל יום, ואז כתוב פותח את ידך וגו'. מה זה רצון? אותו רצון שנמצא מהעתיק הקדוש, ויוצא ממנו רצון להמציא מזון לכל. ומי ששואל מזונות בכל יום ויום, ההוא נקרא בן נאמן, בסוד שבשבילו נמצאים ברכות למעלה.

לברך על כפי רצונו אפילו אינו שבע - ומשביע לכל חי רצון

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (קמה,

טו): [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ג ע"ב)]

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא?! (אם כך) במה נבאר ואכלת ושבעת, ואחר כך וברכת? אלא אפלו לא יאכל אדם אלא כזית, ורצונו עליו, וישים את אותו

זו הזוהר

המלאכים אשר לה כמובא לקמן:

קצו. זו מדת המלכות שורש דוד: קצו. פי' למדת המלכות והשכינה הקדושה עם מחנות

בְּכֹל דְּרָכָיו יְחַסֵּד בְּכֹל מַעֲשָׂיו: יי קְרוֹב יְהוָה לְכָל קְרָאָיו לְכֹל אֲשֶׁר

זוהר תהלים

סעודת מצוה של שבת, כמו שנתבאר. מי שמברך להקב"ה מתוך השובע צריך לכוון לבו ולהשים רצונו בשמחה, ולא יהיה נמצא בעצבות אלא שיברך ברכת המזון בשמחה, וישים מחשבתו בסוד הזה שהוא נותן עכשיו הנאה למקום אחר ההוא בשמחה ובטוב עין, וכמו שהוא מברך בשמחה ובטוב עין כך ינתן לו בשמחה ובטוב עין, ולפיכך לא יהיה נמצא בעצבות כלל אלא בשמחה ובדברי תורה, וישים לבו ורצונו לתת ברכה זו בסוד המקום ההוא שנצרך:

ועוד סוד זה כאן, ארבע מרכבות השולטות בארבעה צדדי העולם

אוכל ושותה ומברך, ברכה זו עולה ומקום ההוא נהנה מאותן דברי הברכה העולים מן השובע, נמצא שנהנה מהמזון מלמטה ומלמעלה קצת וזהו סוד בין החברים, סוד אחד שבחול אין נהנה מקום ההוא אלא מן דברי ברכת המזון העולים מן השובע, וכל דברי הברכה מתעטרים שהם רוח שובע בשמחה, ומקום ההוא נהנה מהם, ובשבת הוא סוד אחר, שנהנה מן המזון ממש ומן השמחה של סעודת מצוה של שבת, ובכל נמצאת הנאתו כלולה מלמעלה ומלמטה קצת וזהו הסוד (דה"א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך ודאי מוסב על הנאתו הזאת בשמחה

זיו הזוהר

ע"י שהאדם עוסק בתורה ותפלה ומצות בכח הרוחניות שקבל מן המאכל, ולכן באכילה מרויח האדם ומוסיף כח בנשמתו ע"י הברכות שמברך ברכת הנהנין, כי ע"י הברכות לוקחת הנפש חלק הרוחני והוא מזון הנפש, ולכן כל מה שאוכל אדם בחול יותר מקיום נפשו נקרא המותר פרש חגיכם ומוסיף כח לחיצונים, וע"ז כתוב צדיק אוכל לשובע נפשו וגו', ומה שאוכל בשבת ויו"ט הכל הוא רוחניות ונבלע באיברים, וזה היה טעם שמאי שהיה לוקח ביום א' לכבוד שבת וכשהיה מוצא ביום ב' יותר נאה אכל הראשון, לפי שהיה סובר שכיון שלקחו לכבוד שבת חל עליו קדושות שבת, ואפילו אוכלו בחול נבלע באיברים: קצט. פי' שבשבת מקום ההוא נהנה מלמטה היינו מן טעם רוחניות המאכל, ומלמעלה היינו מן רוחניות השמחה וגם מן הברכות ודברי תורה: ר. כי הלא טעם המאכל הן ניצוצות הקדושות שבו ממנו הכל:

קצת. מלמטה היינו מן טעם גשמיות המאכל, ומלמעלה היינו מן השפע שמקבל ומתברך ע"י ברכת המזון, כתב המקמ"ל וז"ל הרב בשה"כ, דע כי כל מה שאדם אוכל בחול הרוב הולך לחיצונים, ואין רוחניות כי אם מה שהוא הכרחי למזון הנפש כדי שלא תפרד, והמותר מוסיף כח לחיצונים וליצה"ר, וכל מה שאוכל בשבת הוא רוחני אע"פ שאוכל יותר מן הצורך הכל נבלע באיברים, ואלו שעושים בחול כמו בשבת ויו"ט ג' ימים אחר הקבורה נבקע הכרס ואומר לו טול מה שנתת בי, ואל יחשוב האדם שהקב"ה רוצה שיאכל להנאת גופו אלא לתקן, כי בחטא אדה"ר נתערב טו"ר ונתקלקל אפילו דומם וצומח, והעירוב הוא שניצוצות קדושה נתערבו אפילו בדומם כמש"כ ארורה האדמה בעבורך, ולכן סדר השי"ת בעולמו שמן הדומם והצומח יתקיימו הבעלי חיים וכשהאדם יאכל הב"ח ישאר בו הרוחניות ועי"ז הניצוצות שנאבדו בזמן אדה"ר חוזרים להקדושה

יְקַרְאֵהוּ בְּאֵמֶת: יֵשׁ רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שְׁוַעְתָּם יִשְׁמַע וַיִּוְשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר

זוהר תהלים

דְּבָרִים שֶׁל מַעְלָה, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה בֵּין בְּדַבּוֹר - אִם אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה אוֹ אוֹתוֹ דְּבוֹר לֹא נַעֲשֶׂה כְּרֵאוֹי, לֹא מְעוֹרֵר דְּבַר. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הוֹלְכִים לְעוֹרֵר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּבַר שְׁלֹמֶעֱלָה, אָבָל מְעַטִּים אֵלּוּ שְׁיֹדְעִים לְעוֹרֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְכָל הַיּוֹדְעִים לְקַרְא לוֹ וּלְעוֹרֵר הַדְּבַר כְּרֵאוֹי. אָבָל אִם לֹא יוֹדְעִים לְקַרְא לוֹ, הוּא אֵינּוֹ קְרוֹב, שְׁפָתוֹב (שם קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו וְגו'. מַה זֶה בְּאֵמֶת? שְׁיֹדְעִים לְעוֹרֵר דְּבַר אֵמֶת כְּרֵאוֹי, וְכֵן בְּכָל.

קְרָאָהוּ בְּאֵמֶת - בְּחַתִּימָה שֶׁל חוֹתֶמֶת הַמֶּלֶךְ

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו וְגו' (קמה, יח): [זוהר דברים האדרא זוטא קדישא (דף רצ"ז).] אֲשֶׁרֵי חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁקּוֹרֵא לְמֶלֶךְ וַיִּוְדַע לְקַרְא כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְאִם הוּא קוֹרֵא וְלֹא יוֹדַע לְמִי קוֹרֵא, מְתַרְחֵק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ, שְׁפָתוֹב (תהלים קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו וְגו'. קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו, לְמִי קְרוֹב? חֲזוֹר וְאָמַר, לְכָל אֲשֶׁר יְקַרְאֵהוּ בְּאֵמֶת. וְכִי יֵשׁ מִי שֶׁיְקַרְא לוֹ בְּשֶׁקֶר? אָמַר רַבִּי אֲבָא, כֵּן, אוֹתוֹ מִי שֶׁקּוֹרֵא וְלֹא יוֹדַע

עִם מַחְנוּתֵיהֶן נִיזוֹנֵין מִן בְּרַכַּת הַמְּזוֹן שֶׁל שׁוֹבְעֵי וּבאוֹתֵן הַתִּיבוֹת שֶׁל בְּרוּךְ אַתָּה נְהַנִּין וְנִתְחַזְקִין וְנִתְעַטְרִין בְּהֵן, וּמִי שֶׁמְבַרֵךְ צָרִיךְ לְבַרֵךְ בְּרַצוֹן שֶׁל שִׂמְחָה וּבטוֹב עֵין, וְע"ז כְּתוּב (משלי כב) טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ וְכֹאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּסוּף הַמְּקַרָּא שֶׁכְּתוּב כִּי נִתֵּן מִלַּחְמוֹ לְדָל, שֶׁאִם לֹא יְפוֹרֵשׁ כְּרֵי הַלֵּא מְקַרָּא זֶה אֵין תַּחֲלָתוֹ סוּפוֹ וְאֵין סוּפוֹ תַּחֲלָתוֹי אֵלּא טוֹב עֵין כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר הוּא יְבַרֵךְ וְדַאי בְּעֵין טוֹבָה בְּשִׂמְחָה, וְאֵין זֶה עַל חֲנַם לְבַרֵךְ בְּשִׂמְחָה, שֶׁהֵרִי מְזַאת הַבְּרַכָּה וּמְזַאת הַשִּׂמְחָה נִתֵּן מִלַּחְמוֹ לְדָל, הֵינּוּ הַמְּקוֹם שֶׁנֶּצְרָךְ לְהִיּוֹת נִיזוֹן מִכֵּל הַצַּדִּיקִים, הוּא הַמְּקוֹם שֶׁאֵין לוֹ מַעֲצָמוֹ כְּלוּם, הוּא הַמְּקוֹם שֶׁנֶּהֱנֶה מִכֵּל הַצַּדִּיקִים וְנִכְלָל מִכֵּל הַצַּדִּיקִים: עֲנִינִים הַאֵלֶּה לֹא נִמְסְרוּ אֵלּא לְחַכְמִים הַיּוֹדְעִים סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְדַרְכֵי הַתּוֹרָה.

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו - שְׁיֹדְעִים לְעוֹרֵר דְּבַר אֵמֶת כְּרֵאוֹי

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו וְגו' (קמה, יח): [זוהר במדבר פ' חקת (דף קפ"ג).] מְכַאֵן לְמַדְנֵנוּ (כא ראה), כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְעוֹרֵר

זו הזוהר

רעה בשל אחרים, זה שכרו שהוא יבורך, ולפי"ז אין נצרך כאן עוד הנתינת טעם כי נתן מלחמו לדל, אבל לפי הדרש של יברך שפיר, שמי שהוא טוב עין שמח בחלקו ומברך ברהמ"ז בשמחה, הוא ראוי לברך, כיון שע"ז נתן מלחמו לדל, היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה כמו שמבאר:

רא. פי' מן ד' ברכות שבברכת המזון נהנין גם ד' המרכבות כמו שנהנית מהן השכינה: רב. היינו כמו שנדרש א"ת יבורך אלא יברך: רג. פי' שאם לא תדרוש א"ת יבורך אלא יברך: רד. כי הלא התחלת הפסוק הוא משפט שלם, שמי שהוא טוב עין היינו שהוא בשמחה ושומח בחלקו ואין עינו

— תהלים — זוהר תהלים —

השבת לְעֵנִי הַזֶּה דָּבָר? אָמַר לָהֶם: שְׁמַעְתִּי כָּל מָה שֶׁאָמַר וְהִקְשַׁבְתִּי לוֹ, אָבֵל הוּא רָשָׁע לְפָנַי, וְאֵינִי כְּדָאֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, שֶׁהָרִי אָמְרוּ לוֹ וְלַחֲבָרְיוֹ פְּעָמִים רַבּוֹת מִשְׁמִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה רָעִים, וַיְבֹאוּ לְפָנַי וְאֶעֱשֶׂה עִמָּהֶם טוֹב, וְלֹא הִשְׁגִּיחוּ בִּי. כַּעַת אֵינִי מִשְׁגִּיחַ בָּהֶם. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – קָרוֹב ה' לְכָל קְרָאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמַת, וְשׁוֹמֵעַ לָהֶם, אָבֵל לְמִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ, לְזֶה כְּתוּב (שם) רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתֵם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם.

שְׁלֹשִׁים צְדִיקִים בְּדוֹר

רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְגו' (קמה, יט): [זוהר חדש 9' וירא (דף גג. בראשית השמסות סי' יז)]
וְאִבְרָהָם הָיָה יְהִיָּה (בראשית יח) – יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיא שְׁלֹשִׁים. יוֹם אֶחָד יֵצֵא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרָאָה עוֹלָם חֲשׂוֹף וְאֶפֶל, וְנִסְתַּתֵּם אֹרֹו. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, בֵּא וְנִרְאָה מִה רוֹצֵה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הִלְכּוּ וּמָצְאוּ מְלֶאֶךָ אֶחָד שְׂדוּמָה לְהַר גְּדוֹל, וּמוֹצִיא שְׁלֵהָבוֹת אֵשׁ מִפִּיּוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִה אֵתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת? אָמַר לוֹ: אֲנִי רוֹצֵה לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם מִשׁוּם שֶׁלֹּא מְצוּיִים שְׁלֹשִׁים צְדִיקִים בְּדוֹר, שְׁכֵךְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אִבְרָהָם, וְאִבְרָהָם הָיָה יְהִיָּה, יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיא שְׁלֹשִׁים הֵם. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּכַקְשָׁה מִמֶּךָ, לָךְ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לוֹ: בַּר יוֹחָאֵי מְצוּי בְּעוֹלָם. הִלָּךְ הַמְּלָאָךְ הַהוּא לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, גְּלוּי לְפָנֶיךָ מִה שֶׁאָמַר לִי בַּר יוֹחָאֵי? אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לָךְ

לְמִי קוֹרָא. מִיִּן לָנוּ? שְׁכַתּוּב לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמַת. מִהוּ בְּאֵמַת? בַּחֲתִימָה שֶׁל חוֹתֶמֶת הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֵמַת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאִבְרָהָם. וּמִשׁוּם כֵּךְ, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמַת כְּתוּב. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁנִּכְנַס וַיֵּצֵא לְדַעַת דְּרָכָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כְּתוּב, (מִשְׁלִי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה וְגו'. וְכְתוּב (יִשְׁעִיָּה ס) וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים וְגו'.

כְּמָה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְטַהֵר מִעוֹנוֹתָיו בְּעוֹד דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִין לְפָנָיו

קָרוֹב ה' לְכָל קְרָאֵיו (קמה, יח): [זוהר חדש 9' לך לך (דף לא.)] וְיִשְׁמַע אֲבָרָם כִּי נִשְׁבָּה אֲחִיו (בראשית יד). רַבִּי תַנְחֻם פְּתַח, קִמְתִּי אֲנִי לְפָתַח לְדוּדֵי כו', וְדוּדֵי חֲמַק עֵבֶר נִפְשִׁי יֵצֵאָה בְּדַבְּרוֹ (שיר ה). אָמַר רַבִּי תַנְחֻם, בֵּא וְרָאָה כְּמָה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְטַהֵר מִעוֹנוֹתָיו בְּעוֹד דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִין לְפָנָיו, בְּטָרֵם יִסְתֵּם הַדְּרָךְ, שְׁנֹאֲמַר (יִשְׁעִיָּה נח) דְּרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ וְגו'. יֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא קָרוֹב, וְיֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא רְחוּק. וְהֵאֵם אָמַר רַבִּי תַנְחֻם כֵּךְ, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים קמה) קָרוֹב ה' לְכָל קְרָאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמַת? אָמַר, הַפְּסוּק הַזֶּה מְסִיעַ לוֹ, מִמִּשְׁמַע שְׁכַתּוּב לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמַת, וְעַם כָּל זֶה מִה כְּתוּב? רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה.

מִשְׁלָל לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב, וּבֵא אָדָם וְצוּחַ לְפָנָיו. הַקְּשִׁיב הַמֶּלֶךְ לְכָל מִה שֶׁאָמַר וְלֹא הִשִּׁיב לוֹ. הוּא צוּחַ, וְהַמֶּלֶךְ מִקְשִׁיב וְשׁוֹתֵק. הִלָּךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ. אָמְרוּ מִשְׁמָשׁוּ לְפָנַי הַמֶּלֶךְ: מוֹרְנוּ, לְמָה לֹא

יְהוָה אֱת כָּל אֲהַבָיו וְאֵת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמֹד: כֹּא הִחַלֵּת יְהוָה
 וְדַבֵּר פִּי וַיְכַרֵּךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

זוהר תהלים

תַּחֲרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֵל תִּשְׁגִּיחַ בְּכַר יוֹחֵאִי. כִּשְׁבָא, רָאָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶת הַמַּלְאָךְ. אָמַר לוֹ: אִם לֹא תִלְךָ, גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא תִכְנַס לְשָׁמַיִם, וְתִהְיֶה בַּמָּקוֹם שֶׁל עֲזָא וְעֲזָאֵל. וּכְשֶׁתִּכְנַס לִפְנֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר לוֹ, וְאִם אֵין שְׁלִשִׁים צְדִיקִים בְּעוֹלָם, אֲזִי שְׁיִהְיוּ עֲשָׂרִים, שְׁהֵרִי כְּתוּב לֹא אֶעֱשֶׂה בְּעִבּוֹר הָעֲשָׂרִים. וְאִם אֵין עֲשָׂרִים, שְׁיִהְיוּ עֲשָׂרָה, וְאַחַר כֵּךְ כְּתוּב לֹא אֶשְׁחִית בְּעִבּוֹר הָעֲשָׂרָה. אִם אֵין עֲשָׂרָה - שְׁיִהְיוּ שְׁנַיִם, שֶׁהֵם אֲנִי וּבְנִי. שְׁכַךְ כְּתוּב (דְּבָרִים יט) עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים יָקוּם דְּבָר, וְאֵין דְּבָר אֶלָּא עוֹלָם, שְׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לג) בְּדָבָר ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְכוּ'. וְאִם אֵין שְׁנַיִם - הֵרִי יֵשׁ אַחַד, וְאֲנִי הוּא, שְׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי י) וְצְדִיק יִסּוֹד עוֹלָם. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יֵצֵא קוֹל מִן הַשְּׁמַיִם וְאָמַר: אֲשֶׁרִי חִלַּקְךָ, רַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר לְמַעְלָה, וְאַתָּה מְבַטֵּל לְמַטָּה. בְּוֹדָאֵי עֲלֶיךָ כְּתוּב (תְּהִלִּים קמה) רִצּוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה.

קמו א הללויה חללי נפשי את יהוה ב אהללה יהוה בחי
 אומרה לאהי בעודי ג אל תכטחו בנדיבים ככן אדם שאין לו
 תשועה: ד תצא רוחו ישב לאדמתו ביום ההוא אברו עשתנתיו: ה אשרי שאל
 יעקב בעזרו שברו על יהוה אלהיו ו עשה שמים וארץ את הים
 ואת כל אשר בם השמר אמת לעולם: ז עשה משפט לעשוקים נתן לחם
 לרעבים יהוה מתיר אסורים: ח יהוה פקח עורים יהוה
 זקן בפופים יהוה אהב צדיקים: ט יהוה שמר את גרים יתום
 ואלמנה יעזר ודרך רשעים יעות: י ימלך יהוה לעולם אלהי
 ציון לדר ודר הללויה:

שימוש תהלים

למכת הרב

הללי נפשי (קמו, א): [שימוש תהלים לפרק קמו] זה המזמור הוא לאמר להכאת חרב.

זוהר תהלים

אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו
 אשרי שאל יעקב בעזרו וגו' (קמו, ו): [זוהר
 שמות פ' ויקהל (דף קצ"ח)] דבר חדש
 שמענו. פתח ואמר, (תהלים קמו) אשרי שאל
 יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו. וכי אל
 יעקב, ולא אל אברהם, ולא אל יצחק?
 אלא אל יעקב, משום שיעקב לא בטח
 באביו ולא באמו כשברח מלפני אהיו
 והלך יחידי בלי ממון, כמו שנאמר
 (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן
 הנה, והוא בטח בקדוש ברוך הוא,
 שכתוב (שם כח) אם יהיה אלהים עמדי
 ושמרני וגו'. והכל שאל מלפני הקדוש
 ברוך הוא ונתן לו. שברו על ה' אלהיו.
 שברו, ולא אמר תקנתו ולא בטחוננו, אלא
 שברו. אל תקרי שברו אלא שברו, שנוח
 לצדיקים לשבר את עצמם ולהשבר שבר
 על שבר, והכל על ה' אלהיו, כמו שנאמר

(תהלים מד) כי עליך הרגנו כל היום. כי עליך
 נשאנו חרפה. כמו שיעקב, שכתוב וירא
 יעקב כי יש שבר במצרים, שהרי שברון
 הגלות ראה שהיה לו במצרים, ושם חזקו
 בקדוש ברוך הוא. ובני יעקב סבלו את
 שבר הגלות ולא השתנו מתוך סוד
 האמונה של אבותיהם, ושמו של הקדוש
 ברוך הוא היה רגיל בגלות בפיהם.

ועל זה כתוב במשה, (שמות ג) ואמרו לי'
 מה' שמו' מה'. משום שהיו מכירים
 אותו ולא שכחוהו לעולמים וסבלו את
 שבר הגלות על הקדוש ברוך הוא, ומשום
 כך זוכים לגאלות ולנסים ולאותות רבים.
 ואתם קדושים עליונים, שסובלים את
 שבר הגוף ממקום למקום על הקדוש
 ברוך הוא, על אחת כמה וכמה שזכאים
 אתם לעשות לכם נסים ופרקן ושתזכו
 לחיי העולם הבא. הלכו כלם כאחד.

קמז א הללויה כי טוב זמרה אלהינו **תהלים קמז** כי נעים נאווה תהלה: ב בונה ירושלים יהוה נדחי ישראל יכנס: ג הרפא לשבורי לב ומחפש

שימוש תהלים

לנשיכת נחש

הללויה כי טוב (קמז, א): [שימוש תהלים לפרק קמז] לאמרו למי שנשכו נחש.

זוהר תהלים

לקבוץ גליות, קבוץ גליות קודם לתחית המתים, ותחית המתים האחרון שבכלם. מנין לנו? שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם. זו היא תחית המתים שהיא הרפואה לשבורי לב על מתייהם. בונה ירושלים תחלה, ואחריו נדחי ישראל יכנס, והרופא לשבורי לב אחרון על הכל.

כמו שהאיברים לא יכולים לעמוד בעולם אפלו רגע אחד בלי לב, כך העמים כלם לא יכולים לעמוד בעולם בלי ישראל

בונה ירושלים ה' וגו' (קמז, ב): [זוהר במדבר 9' פנחס (דף רכ"א.)] אמר רבי אבא, נזכרתי בדבר אחד ששמעתי מהמנוחה הקדושה, ששמע משמו של רבי אליעזר. יום אחד בא לפניו גוי אחד ואמר לו: זקן זקן, שלש בעיות אני רוצה לתבע ממך. אחת, שאתם אומרים שייבנה לכם בית מקדש אחר, והרי לא היו להבנות אלא רק פעמים - בית ראשון ובית שני. בית שלישי (ובית רביעי) לא תמצא בתורה, והרי מה שהיה לו להבנות כבר נבנו, ולעולם אין בו יותר, שהרי שני בתי ישראל קרא להם הפסוק, וכתוב (חגיג) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון. ועוד,

סדר הגאולה והקבוץ גליות ותחית המתים **בונה ירושלים ה' וגו'** (קמז, ב): [זוהר בראשית 9' חיי שרה (דף קל"ד.)] ובשעה שעתידי הקדוש ברוך הוא לפקד את עמו, כנסת ישראל תשוב מן הגלות בראשונה. [אומר לה הקדוש ברוך הוא]: תלכי לבית כדי שבית המקדש יבנה בהתחלה. ויאמר לה הקדוש ברוך הוא: קומי מן העפר. היא שבה ואומרת: לאיזה מקום אלך? ביתי חרב, והיכלי נשרף באש. עד שהקדוש ברוך הוא יבנה את בית המקדש בראשונה ויתקין את ההיכל ויבנה את קרית ירושלים, ואחר כך יקים אותה מן העפר. זהו שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' וגו'. בונה ירושלים בראשונה, ואחר כך נדחי ישראל יכנס. ויאמר לה: (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגו'. ויכנס את גליות ישראל. זהו שכתוב בונה ירושלים ה' - בראשונה, ואחר כך - נדחי ישראל יכנס. ואז הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם, זו תחית המתים, וכתוב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו וגו'.

בונה ירושלים ה' (קמז, ב): [זוהר ח"א 9' תולדות (דף קמ"ט.)] אמר רב יוסף, וכי ימות המשיח ותחית המתים אינם אחד? אמר לו, לא, ששנינו, בית המקדש קודם

—== זוהר תהלים ==—

שמי הרקיעים ולנטע את ישראל, נציב קדוש, כמו הדמות שלמעלה. זהו שכתוב (שמות טו) תבאמו ותטעמו בהר נחלתך. באיזה מקום. במקוון לשבתך פעלת ה'. באותו שפעלת אתה ה', ולא אחר. מכוון לשבתך פעלת ה' - זה בית ראשון. מקדש ה' כוננו ידיך - זה בית שני. ושניהם אמנות הקדוש ברוך הוא הם.

ומשה רגיו לפניו במדבר - מתו, והכניס הקדוש ברוך הוא את בניהם לארץ, (למדו מעשיהם) והבית נבנה על ידי אדם, ולכן לא עמד. ושלמה היה יודע שמשום שמעשה זה של אדם לא יעמד, ועל זה אמר, (תהלים קכז) אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, שהרי אין לו בו עמידה. בימי עזרא גרם החטא, והצטרכו הם לבנות, ולא היתה בו עמידה. ועד עכשו בנין הראשון של הקדוש ברוך הוא לא היה בעולם, ולעתיד לבא כתוב (שם קמז) בונה ירושלים ה'. הוא ולא אחר. ולבנין זה אנו מחכים, ולא בנין אדם, שאין לו עמידה כלל. בית ראשון ובית שני יוריד אותם הקדוש ברוך הוא כאחד מלמעלה. בית ראשון בכסוי, ובית שני בגלוי. אותו בית יהיה בגלוי, שנקרא בית שני, שיראה לכל העולם אמנות הקדוש ברוך הוא, חדוה שלמה ורצון הלב בכל עמידה.

אותו בית ראשון בכסוי עלה למעלה, על גב אותו שבגלוי. וכל העולם יראו ענני כבוד שסוכבים על גב אותו שבגלוי. ובתוך אותם עננים יהיה בית ראשון במעשה טמיר שעולה עד רום כבוד

שאתם אומרים שאתם קרובים למלך העליון יותר מכל שאר העמים. מי שקרוב למלך הוא שמח (יותר) תמיד, בלי צער, בלי פחד, בלי דחק, והרי אתם בצער ובדחק ובגיון תמיד יותר מכל בני העולם, ולנו לא התקרב צער ודחק וגיון כלל. אנו קרובים למלך העליון, ואתם רחוקים ממנו, ולכן יש לכם צער ודחק, אבל וגיון, מה שאין לנו. ועוד, שאתם לא אוכלים נבלות וטרפות כדי שתהיו בריאים וגופכם יהיה בבריאות. אנו אוכלים כל מה שרוצים, ואנו חזקים בכח בבריאות, וכל איברינו בעמדם. ואתם שלא אוכלים חלשים כלכם בחלאים רעים ובשבר יותר מכל שאר העמים. עם ששונא אתכם אלהיכם בכל. זקן זקן, אל תאמר לי דבר, שלא אשמע אותך ולא אקבל ממך. הרים רבי אלעזר עיניו והשגיח בו, ונעשה גל של עצמות.

ביון שנח רגזו, החזיר ראשו ובכה, ואמר, (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ. כמה חזק כח השם הקדוש, חזק בכל הארץ, וכמה חביבים דברי התורה, שאין לה דבר קטן שלא תמצא בתורה, ואין לה דבר קטן שבא בתורה שלא יצא מפי הקדוש ברוך הוא. דברים אלו ששאל אותו רשע, אני שאלתי יום אחד את אליהו, ואמר שהרי בשיבת הרקיע הסתדרו לפני הקדוש ברוך הוא. וכך זה: שכשיצאו ישראל ממצרים רצה הקדוש ברוך הוא לעשותם בארץ כמלאכים קדושים של מעלה, ורצה לבנות להם בית קדוש ולהורידו מתוך

לְעֲצוֹתָם: ד מוֹנֵה מִסֵּפֶר לְכֹכְבִּים לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא: ה גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח

זוהר תהלים

השמים, ולבנין זה אנו מחכים.

וְעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, שְׁאַפְלוּ עִיר
שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם לֹא תִהְיֶה אֲמִנּוֹת אָדָם,
שְׁהָרִי כְּתוּב (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה'
חֹמַת אִשׁ סָבִיב וְגו'. אִם לְעִיר כְּתוּב כֶּךָ
- כָּל שֶׁכֵּן הַבַּיִת, שֶׁהוּא דִּיּוֹר שְׁלוֹ. וּמַעֲשֵׂה
זֶה הָרִי רָאוּי לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ כְּשִׁיצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְהִסְתַּלַּק עַד לְסוּף
הַיָּמִים בְּגֹאֲלָהּ הָאֲחֻרוֹנָה. שְׁאַלְהָ אַחֲרַת,
שְׁוֹדָאֵי אָנוּ קְרוּבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר
מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים - וְדָאֵי כֶּךָ זֶה, שִׁישְׁרָאֵל
עָשָׂה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב כָּל
הָעוֹלָם. וְכֶךָ הֵם יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׁאָר הָעַמִּים,
כְּמוֹ לֵב בֵּין הָאֵיבָרִים. כְּמוֹ שְׁהָאֵיבָרִים לֹא
יְכוּלִים לְעַמֵּד בְּעוֹלָם אֶפְלוּ רִגְעַ אֶחָד בְּלִי
לֵב, כֶּךָ הָעַמִּים כֻּלָּם לֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד
בְּעוֹלָם בְּלִי יִשְׂרָאֵל. וְכֶךָ גַּם יְרוּשָׁלַיִם בְּתוֹךְ
שְׁאָר הָאֲרָצוֹת כְּמוֹ לֵב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים,
וְעַל כֶּךָ הִיא בְּאֲמֻצָּע כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ לֵב
בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים.

וּיִשְׂרָאֵל מִתְנַהֲגִים בְּתוֹךְ שְׁאָר הָעַמִּים
כְּמוֹ הַלֵּב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים. הַלֵּב
הוּא רַךְ וְחֻלְשׁ, וְהוּא קִיּוּם כָּל הָאֵיבָרִים.
לֹא יוֹדֵעַ מַצַּעַר וְצָרָה וְיָגוֹן כָּלֵל, רַק הַלֵּב,
שְׁבוּ הַקִּיּוּם, שְׁבוּ הַשְּׂכָל. שְׁאָר הָאֵיבָרִים
לֹא הִתְקַרְבּוּ בָּהֶם כָּלֵל, שְׁהָרִי אֵין בָּהֶם קִיּוּם
וְלֹא יוֹדְעִים דָּבָר. כָּל שְׁאָר הָאֵיבָרִים לֹא
קְרוּבִים לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא חֻכְמָה וְשְׂכָל,
שְׁשָׂרוּי בְּמַחַ, אֲלֵא רַק הַלֵּב. וְשְׁאָר
הָאֵיבָרִים רְחוּקִים מִמָּנוּ וְלֹא יוֹדְעִים כָּלֵל.

כֶּךָ יִשְׂרָאֵל קְרוּבִים לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְשְׁאָר
הָעַמִּים רְחוּקִים מִמָּנוּ. שְׁאַלְהָ אַחֲרַת,
שִׁישְׁרָאֵל לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת
וְטַנּוּף וְלִכְלוּף וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׁים כְּשְׁאָר
הָעַמִּים - כֶּךָ הוּא, שְׁהָרִי הַלֵּב הוּא רַךְ
וְחֻלְשׁ, וּמֶלֶךְ וְעַמִּידַת כָּל שְׁאָר הָאֵיבָרִים.
לֹא לוֹקַח לְמִזוּנּוֹ, רַק בְּרוּר וְצַחֲחוֹת כָּל הַדָּם,
וּמִזוּנּוֹ נְקִי וּבְרוּר, וְהוּא רַךְ וְחֻלְשׁ מִהַכֵּל,
וְשְׁאָר הַפְּסֻלֹת מְנִיחַ לְכָל הָאֵיבָרִים, וְכָל
שְׁאָר הָאֵיבָרִים לֹא מְשַׁגִּיחִים בָּזָה, אֲלֵא כָּל
פְּסֻלֹת וְרַע שֶׁל הַכֵּל לוֹקַחִים, וְהֵם בְּחֻזֵּק
כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם. וְעַל זֶה בְּכָל שְׁאָר
הָאֵיבָרִים יֵשׁ אֲבַעְבוּעוֹת, שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת,
סִגִּירוֹת הַצָּרַעַת. לְלֵב אֵין כְּלוּם מִכָּל אֱלֹהִי,
אֲלֵא הוּא נְקִי וּבְרוּר מִהַכֵּל, אֵין בוֹ מוּם
כָּלֵל. כֶּךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִקַּח אֶת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא נְקִי וּבְרוּר שְׂאֵין בוֹ מוּם,
וְעֲלִיו כְּתוּב (שיר השירים ד) כֶּלֶךְ יִפְהָ רַעִיִתִי
וּמוּם אֵין בָּךְ. בָּא רַבִּי יוֹסִי, נִשְׁק יְדוֹ וְאָמַר,
אֵלוֹ לֹא בָּאֲתִי לְעוֹלָם רַק כְּדִי לְשִׁמְעַ אֶת זֶה
- דִּי לִי.

אם כל בני העולם מיזם שִׁנְבְּרָא אָדָם
תִּתְאַסְפוּ לְמִנּוֹת הַכּוֹכְבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְסַפֵּר

מוֹנֵה מִסֵּפֶר לְכֹכְבִּים וְגו' (קמ"ד): זוהר

ח"ב (דף קע"א): זוהר תורה] מוֹנֵה מִסֵּפֶר

לְכֹכְבִּים לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא. מוֹנֵה מִסֵּפֶר
לְכֹכְבִּים לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא. גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ
וְרַב כַּח לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסֵּפֶר. פֶּתַח רַבִּי
אֵלְעָזָר וְאֵמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח, גְּדוֹל

— זוהר תהלים —

ודבר שנמצא בעולם הזה, ואין צומחים ואין גדלים עשבים ועצים ודשאים וירק השדה אלא בזריחת הכוכבים העומדים כנגדם ממעל, ונראים עליהם פנים בפנים לכל אחד ואחד כראוי לו.

אין מספר לתבונתו כמו מספר הכוכבים גדול אדונינו ורב פח וגו' (קמז, ה): [נזוהר שמות פ' תרומה (דף קע"א.)] פתח ואמר, (תהלים קמז) גדול אדונינו ורב פח וגו'. גדול ורב ועליון הוא הקדוש ברוך הוא. וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא הוא גדול ורב כח? מהו שבחו של דוד כן? אלא בכל מקום הוא אומר גדול ה', וכאן אמר גדול אדונינו. מה הטעם? אלא שם שהוא אומר (שם מא) גדול ה' ומהלל מאד, בדרגה עליונה הוא אומר. וכאן שכתוב גדול אדונינו, בדרגה תחתונה הוא אומר, שהוא אדון כל הארץ. מה כתוב למעלה מפסוק זה? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. אם כל בני העולם מיום שנברא אדם, יתפנסו למנות את הכוכבים, לא יוכלו, כמו שנאמר (בראשית טו) וספר הכוכבים אם תוכל לספר אותם. והקדוש ברוך הוא מה כתוב בו? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מה הטעם? משום שכתוב גדול אדונינו ורב פח וגו'. כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו, אף כן הוא כתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

ורב ועליון הוא הקב"ה, וכי אין ידוע שהקב"ה גדול ורב כח הוא, מה זה שבח שאמר דוד כאן, ועוד שבכל מקום הוא אמר (תהלים קמה) גדול ה', וכאן אמר גדול אדונינו, מה הטעם, אלא שם שהוא אמר גדול ה' ומהולל מאד, במדרגה העליונה היה אומריה וכאן שכתוב גדול אדונינו, במדרגה התחתונה אמר שהוא אדון כל הארץ מה כתוב קודם מקרא זה, מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, אם כל בני העולם מיום שנברא אדם יתאספו למנות הכוכבים לא יוכלו לספור, כמש"כ (בראשית טו) וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם, והקב"ה מה כתוב בו מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, מפני מה, לפי שכתוב גדול אדונינו ורב כח וגו', כמו שאין מי יוכל למנות כוכבי השמים לבד ממנו, אף כך הוא כתוב בו ולתבונתו אין מספרי ובוא וראה כתוב (ישעי' מ) המוציא במספר צבאם וגו', כל חילות ומחנות וכוכבים הקב"ה מוציאם בשם לכל אחד ואחד, ולא יגרע אפילו אחד, כל הכוכבים והמזלות שברקיעים כלם נתמנו שרים ופקידים לשמש העולם, כל אחד ואחד כראוי לו, ואין לך עשב קטון בכל העולם שלא ישלט עליו כוכב או מזל ברקיע, ועל כוכב ההוא יש ממונה אחד שהוא משמש לפני הקב"ה, כל אחד ואחד כראוי לו, וכל הכוכבים שברקיעים כלם משמשים לצורך עולם הזה, וכלם נפקדים לשמש לכל דבר

זיו הזוהר

דעתו ודעתו הוא, והכל נקרא איין סו"ף:

רה. לעומת התפארת: רז. לעומת המלכות:
רז. שאין שום נברא יכול להשיג תבונתו, כי הוא

לְתַבְּנֶנְתָּו אֵין מִסְפֵּר: וּמְעוֹדֵד עֲנִיּוֹם יְהוָה: מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדֵי אָרֶץ: ז עֲנֵנו
 לַיהוָה: בְּתוֹרָה זְמָרוֹ לְאַלְהֵינוּ: בְּכַנּוֹר: ה הַמִּכְפֶּסֶת שָׁמַיִם בְּעֵבִים
 הַמְבִינֵן לְאָרֶץ מִטֵּר הַמְצַמִּיחַ חֲרִים חֲצִיר: ט נִזְתַּן לְבַהֲמָה לְחֶמְהָ לְבָנֵי עֵרֶב אֲשֶׁר
 יִקְרְאוּ: י לֹא בַגְבוּרַת חַסוּם יִחַפֵּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: יא רוּצָה יְהוָה: יב
 אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְיַחְלִים לְחֶסֶד: יג שְׁבַחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה: יד חֲלָלֵי אֱלֹהֶיךָ

זוהר תהלים

רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְיַחְלִים לְחֶסֶד וְיִרְצֶהוּ. הַתְּפִיסוּ לוֹ וְהַחֲזִירוּ לוֹ דְּבָרֵי
 שְׁמֵחָה, דְּבָרִים לְשִׂמְחָה אֶת הַלֵּב, מִשׁוּם
 שֶׁהִיא עֲצוּב מִן הַבּוֹר. בֹּא רֵאה, בְּרֵאשׁוֹנָה
 נִפְל בְּבוֹר, וּבְבוֹר הַתְּעֵלָה אַחַר כָּךְ.

לֹא הִתְקִין סְעוּדָה בְּכָל יוֹם עַד שֶׁבִקֵּשׁ
 בְּקִשְׁתּוֹ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל מְזוֹנוֹת
 רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו וְגו' (קמז, יא): [זוהר שמות
 9' הַמּוֹ (דף ט"ב ע"א)] רַבִּי אֲבָא פִתַּח
 וְאָמַר, (שם קמז) רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת
 הַמְיַחְלִים לְחֶסֶד. כִּמְהָ יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם
 לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּלְלַכֵּת בְּדַרְכֵי
 הַתּוֹרָה כְּדֵי שִׁמְצָאוּ בְּרִכּוֹת לְכֻלָּם,
 לְעֵלְיוֹנִים וּלְתַחְתּוֹנִים. שְׁלַמְדָנוּ, מַה
 שְׁכָתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר,
 וְדַאי אֲתַפְּאֵר. מַה מְשַׁמְעֵי? שְׁבִשְׁבִיל
 יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתַּפְּאֵר
 לְמַעְלָה. וּמַה הַפְּאֵר שְׁלוֹ? שְׁמַנִּיחַ תְּפִלִּין,
 שְׁמַתְחַבְּרִים הַגּוֹנִים לְהַתַּפְּאֵר. שְׁנִינּוּ, רוּצָה
 ה' אֶת יִרְאָיו, רוּצָה ה' בִּירְאָיו הִיא צְרִיף
 לְהִיּוֹת! מַה זֶה רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו? אֵלָּא
 רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו, כְּלוֹמַר, מוֹצִיא אֶת
 הַרְצוֹן הַזֶּה, וּמִתְרַצֵּה (וּמְחַדֵּעַ) בְּהֵם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לִירְאָיו הִירְאִים מִמֶּנּוּ. וּמִי הֵם
 הִירְאָיו הָאֵלֶּה שְׁמוֹצִיא לָהֶם אֶת הַרְצוֹן
 הַזֶּה? חֲזוּר וְאָמַר אֶת הַמְיַחְלִים לְחֶסֶד,
 אֹתָם הַמְצַפִּים וּמְחַכִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם
 וְגו' אֶת יִרְאָיו וְגו' (קמז, יא): [זוהר
 בְּרֵאשִׁית 9' מִקָּץ (דף קצ"ד)] וַיִּשְׁלַח
 פְּרָעָה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר
 וְגו'. רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (תהלים קמז) רוּצָה
 ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְיַחְלִים לְחֶסֶד. כִּמְהָ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה בְּצַדִּיקִים,
 מִשׁוּם שֶׁהַצַּדִּיקִים הֵם עוֹשִׂים [שְׁלוֹם וְעוֹשִׂים]
 שְׁלוֹם לְמַעְלָה וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם לְמַטָּה,
 וּמְכַנְיָסִים כָּלָה לְבַעֲלָהּ, וּמִשׁוּם כֶּךָ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה בְּהֵם בְּאוֹתָם שִׁירְאִים
 מִמֶּנּוּ וְעוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ. לְמִיחְלִים לְחֶסֶד,
 מִי הֵם הַמְיַחְלִים לְחֶסֶד? הֵנּוּ אוֹמְרֵי,
 אֹתָם שְׁמַשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה
 וּמְשַׁתְּפִים עִם הַשְּׂכִינָה. וּכְשֶׁבֶא הַבֶּקֶר,
 הֵם מְצַפִּים לְחֶסֶד, וְהָרִי בְּאוֹרֵהּ, בּוֹזֵמֵן
 שְׂאָדָם מְשַׁתְּדֵל בְּתוֹרָה בְּלִילָה, חוֹט שֶׁל
 חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו בַּיּוֹם, כְּכָתוּב (שם מב)
 יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶד וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי.
 מַה הַטַּעַם יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶד? מִשׁוּם
 שְׁבִלִילָה שִׁירָה עִמִּי. וּמִשׁוּם כֶּךָ כְּתוּב
 רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו, וְלֹא בִירְאָיו. כְּמִי
 שְׂרוּצָה בְּרְצוֹנוֹ אֶת הָאֲחֵר וּמִתְרַצֵּה לוֹ
 לְהַתְּפִיס עִמוֹ, וּמִשׁוּם כֶּךָ רוּצָה ה' אֶת
 יִרְאָיו וְלֹא בִירְאָיו. כְּמוֹ כֵּן יוֹסֵף הִיא עֲצוּב
 בְּעֵצָב הָרוּחַ וּבְעֵצָב הַלֵּב, שֶׁהִיא אֲסוּרָה שָׁם.
 כִּיּוֹן שֶׁפְּרָעָה שִׁלַּח בְּשִׁבְלּוֹ, מַה כְּתוּב?

צִיּוֹן: יג כִּי חִזַּק בְּרוּחִי שְׁעָרֶיךָ בְּרֶךְ בְּנֵיךָ בְּקִרְבֶּךָ: יד הַשָּׁם
 גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֶלֶב חַטִּים יִשְׂבִּיעֶךָ: טו הַשְּׁלַח אֲמַרְתוּ אֲרִיז עַד מְהֵרָה
 יְרוּיֵן דְּבָרוֹ: טז הַנְּתַן שְׁלֹג בְּצִמְרַם בַּפּוֹר בְּאֶפֶר יַפּוֹר: יז מִשְׁלֹךְ קִרְחֹו
 כַּפְתִּים לִפְנֵי קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֹד: יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם יִשָּׁב רֹחוֹ וְיָלוּ מַיִם:

— זוהר תהלים —

מלהתפלל ולקרא בתורה. רבי שמעון אָמר, בא ראה, עד שלא נתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, הבחין בין אותם בני האמונה לבין אותם רשעים שאינם בני אמונה ולא עומדים בתורה. ובמה הבחין בהם? במן, כמו שנאמר אַנסנו. וכל אותם שנמצאו שהם בני האמונה, רשם אותם הקדוש ברוך הוא ברשם של כתר החסד, כמו שנאמר המיחלים לחסדו, ועל זה למען אַנסנו. וכל אותם שלא נמצאו בני אמונה, העביר מהם הכתר העליון הזה, והמן הכריז ואמר, ובטן רשעים תחסר. ועם כל זה, לא העדיף המרובה והממעט לא החסיר.

יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם וְגו' (קמז, יח): [ח"ג דף 99א]

ישלחו מים. אמר רבי שמעון הרוח שאצל מים כאן הוא רוח הקודש המנשב בתחלה, ככתוב (שיר ד) הפיחי גני יזלו בשמיו, ואח"כ נוזלים המים למלאות לה, זש"כ ישב רוחו יזלו מיסיי ישב רוחו בתחלה ואח"כ יזלו מים, וטרם שמנשב רוח ההוא אין המים נוזלים, ומה משמיענו, נשמע

לבקש מזונם מן הקדוש ברוך הוא, משמע שכתוב את המיחלים לחסדו.

רבי ייסא סבא לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות. אָמר, לא נתקין סעודה עד שתנתן מבית המלך. אחר שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא, היה מחכה שעה אחת, ואמר: הרי זמן שנתן מבית המלך, מכאן והלאה התקינו הסעודה! וזוהי הדרך של אותם יראי הקדוש ברוך הוא, יראי חטא. אותם הרשעים שהולכים עקמים בדרך התורה, מה כתוב בהם? (ישעיה ה) הוי משכימי בבקר שכר ירדפו. ועל זה רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. דוקא לחסדו. (ובזה) נודעים בני האמונה בכל יום ויום. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו אָמר, ולא דבר יום ליום אחר. וכל כך למה? למען אַנסנו הילך בתורתו אם לא. בכאן נודעים אותם בני האמונה, שכל יום ויום הולכים בדרך ישרה בתורה. רבי יצחק אָמר מכאן, (משלי יג) צדיק אכל לשבע נפשו - אחר שהשביע נפשו

זו הזוהר

העליונים המשכת השפע ע"י הזדווגות עלמא דכורא תפארת עם עלמא דנוקבא מלכות והשכינה הקדושה, ולכן נקראת אתעדל"ת של קיום מצות ודיבורי תורה ותפלה בלשון חכמת הקבלה עד"ר משל בשם העלאת מיין נוקבין,

רח. זה המאמר עמוק מאד והוא עיקר גדול ויסוד חזק באמונת ישראל להבין שאתערותא דלעילא תלויה באתעדל"ת, וגם שהאתעדל"ת באה מכח אתעדל"ע, ועוד יש להבין מזה שכל קיום מצוה וכן דיבורי תורה ותפלה פועלים בעולמות

יֵשׁ מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: כ לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בְּל יָדְעוּם חֲלָלוּהָ:

זוהר תהלים

שְׁכָתוֹב לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי. אֲבָל בֵּינָן
שְׁאָמַר מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב, לְמָה חֲקִיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ, אֲלַעְזָר, בֵּא
רְאֵה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִחֲלַק הָעֲלִיּוֹן
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה נִטַּע בְּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁכָתוֹב כִּי לָחַץ טוֹב נִתְּתִי לָכֶם, לָכֶם וְלֹא
לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא
גְּנוּזָה עֲלֵיוֹנָה נִכְבְּדָה, שָׁמוּ מִמֶּשׁ, הַתּוֹרָה
כְּלָה נִסְתָּר וְנִגְלָה בְּסוּד שֶׁל שָׁמוּ, וְעַל כֵּן
יִשְׂרָאֵל הֵם בְּשִׁתֵּי דְרָגוֹת, נִסְתָּר וְנִגְלָה.
שְׁשֻׁנֵינוּ, שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן שְׁנֵי שְׁרוֹת זו בְּזוֹ:
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, תּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל. וְכָל
אַחַת דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, נִסְתָּר וְנִגְלָה. הַקְּדוֹשׁ

מזה שנצרך בכל דבר לעורר הענין במעשה
או בדבור למען יתראה מלמעלה כדמיון
זאת העשייה, כמו כאן שטרם שמנשב
הרוח אין המים נוזלים לעומת הרוח ההוא.

זְכוּת הַתּוֹרָה הוּא רַק לְיִשְׂרָאֵל וְרַק לְנִמְוֹל
וְגָדַל זְכוּתָהּ וְגָדַל קִדְשָׁתָהּ הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּ"ף
בִּי"ת וְכָל קוֹצָה שֶׁל יו"ד וְתַג

מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב (קמז, יט): [זוהר ויקרא פ'
אחרי מות (דף ע"ג.)] רַבִּי אֲלַעְזָר שְׁאָל
אֵת רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲבִירוֹ. אָמַר לוֹ, הֲרֵי שְׁנֵינוּ
שְׁאָסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמַזְלוֹת, וְיָפָה הָעִירוֹ הַחֲבָרִים מִבְּכָל,

זו הזוהר

גזלין מיא, כלומר אע"ג דקי"ל שאי אפשר לעולם
להתקיים אפילו רגע אחד אם לא ירד השפע
מלמעלה, אבל זה בענין השפע של קיום העולמות
ולא בשל פנימיות, כי זה תולה בהתעוררות
התחתונים בהעלאת מ"ן, ואשר שואל רשב"י מאי
קמשמע לן הוא דכיון שאמר ברישא ישלח דברו
וימסם, שחתיכות הקרח נמסים, מה צורך לומר
אח"כ יש ברוחו יזלו מים, וכל שכן שאם כל הפסוק
בענין אחד לא יצדק לומר יזלו מים, כי המים
מאשר נמסו הם כבר על הארץ, ויזלו מים הוא
מלמעלה, אלא ודאי ב' ענינים הם, אחד המסכת
הקרח, והב' נילת המים, וכאן נרמזו ב' בחינות
השפעת השפע, אחד הוא המוכרח לקיום העולם,
שאע"פ שיש עונות בעולם המקפים מימי השפע
ומגדילים הקור שהוא כח הדין, מ"מ הוא ברחמיו
ישלח דברו וימסם, ואז אינם מים זכים אלא
עכורים, וזה נקרא שפע החיצוניות, והב' שהוא
העקיר, ישב רוחו, היינו שנותן כח במדת המלכות
לנשוב, ואז יזלו מים טהורים מן דעת העליון כמו
שנתבאר, עכ"ל:

והאחדל"ע של השפעת השפע נקרא עד"ר משל
בשם מיין דוכרין, כמו שנקרא בפסוק זה ישב רוחו
על העלאת מיין נוקבין, ורוחו היינו רוח הקודש זו
המלכות עלמא דנוקבא, ולעומת זה יזלו מים, היינו
השפעת השפע מן התפארת עלמא דדכורא מים
דוכרין, והשפע באה אל התפארת מעולמות היותר
עליונים שנקרא הזדוגות של חכמה ובינה, וכן נרמז
ענין זה בהפסוק הפיחי גני על העלאת מיין נוקבין,
ויזלו בשמיו על השפעת מיין דוכרין, ועפי"ז יש
להבין מעט דברי רשב"י במאמר הזה ללומדי
חכמת הקבלה, אמנם ראיתי כי טוב להביא דברי
הרמ"ז זצ"ל בביאור מאמר העמוק הזה: וזה לשונו,
הה"ד ישב רוחו יזלו מים, מדקדק להיל"ל ישב
רוחו יזל מים, ועוד ישב מבנין הפעיל ויזלו מבנין
הקל, אבל יודיענו ענין נחמד והוא שאין כח
במלכות להעלות מ"ן שהוא נשיבת ההוא רוחא
אם לא בסיוע עליון כנזכר בכוננת שמע, וזהו ישב
רוחו שהוא כמו משבי הרוח, ואח"כ יזלו מים
מאליהם מים דוכרין, כי גדול חשק המשפיע
להשפיע, אבל בכל זאת עד לא נשיב האי רוחא לא

— זהו זוהר תהלים —

שנמול. ובא ראה, הדבר הראשון של התורה שנותנים לתינוקות אל"ף ביי"ת, זה דבר שאין בני העולם יכולים להשיג בשכלם ולהעלותו ברצון, וכל שכן לדבר אותו בפיהם, ואפלו מלאכים עליונים ועליוני העליונים אין יכולים להשיג, כי הם נסתרות השם הקדוש. ואלף וארבע מאות וחמש רבבות של עולמות, כלם תלויים בקוצו של אל"ף, ושבעים ושנים שמות קדושים חקוקים באותיותיו רשומים, שעמדו בהם עליונים ותחתונים, שמים וארץ, וכסא הכבוד של המלך, תלויים מצד אחד לצד אחד, שפשיטות האלף קיומם של כל העולמות, ותומכים של עליונים ותחתונים בסוד החכמה.

ושבילים נסתרים ונהרות עמקים ועשר אמירות, כלם יוצאים מאותו קוץ תחתון שתחת האלף. מכאן והלאה מתחיל להתפשט אלף ביי"ת, ואין חשבון לחכמה שנחזקה כאן. משום כך התורה היא הקיום של הכל ואמונת הכל, לקשר קשר של האמונה זה עם זה כראוי. ומי שנמול, נקשר באותו קשר האמונה. ומי שלא נמול ולא נקשר בו, כתוב בו (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. (שמות יג) ועל ערל לא יאכל בו. שהרי התעוררה רוח הטמאה שמצדו, ובא להתערב בקדשה. ברוך הרחמן שהפריד את ישראל בניו, רשומים ברשם קדוש, מהם ומזהמתם. עליהם כתוב, (ירמיה כ) ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת. ומשום כך, (מכהו) תתן אמת ליעקב, ולא לאחר. תורת אמת, לזרע אמת. בא רבי אלעזר ונשקו על ידו.

ברוך הוא דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. התורה גם כן נסתר ונגלה. ישראל גם כן דרגה על דרגה. זהו שכתוב (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. שתי דרגות הן - יעקב וישראל, אחד גלוי ואחד נסתר. מה זה אומר? אלא כל מי שנמול ונרשם בשם (ברשם) הקדוש, נותנים לו באותם דברים שהתגלו בתורה, כלומר, מודיעים לו בראשי אותיות ובראשי פרקים, נותנים עליו חמרה של מצוות התורה, ולא יותר, עד שיתעלה לדרגה אחרת. זהו שכתוב מגיד דבריו ליעקב (ליעקב יפה). אבל חקיו ומשפטיו לישראל, שהוא בדרגה יותר עליונה, וכתוב (בראשית לב) לא יקרא שמו עוד יעקב וגו'. חקיו ומשפטיו לישראל, אלו סודות התורה והנהגות התורה וסתרי תורה, שלא יצטרכו לגלות אלא למי שהוא בדרגה יותר עליונה כראוי.

ומה לישראל כזה, לעמים עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה. וכל מי שלא נמול ונותנים לו אפלו אות קטנה של התורה, כאלו החריב עולם ומשקר בשמו של הקדוש ברוך הוא, שהכל תלוי בזה, וזה בזה נקשר, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בא ראה, כתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם, אבל לשאר העמים לא שם. משום כך דבר אל בני ישראל. (ויקרא ב) ואל בני ישראל תאמר. וכן כלם. ינוחו אבות העולם, הם הלל ושמאי, שפך אמרו לאונקלוס, ולא הודיעו לו דבר תורה עד

—== זוהר תהלים ==—

ואסור ללמדו דברי תורה. ועל זה שנינו, (שמות כ) מזבח אבנים, זה מזבח אבנים ממש. והרי קשי הלב עומד במקומו, והזהמה לא פסקה ממנו. משום כך לא עולה בידו אותה מילה ולא מועילה לו. ועל זה כתוב, כי חרבו הנפת עליה ותחילה. משום כך, לא עשה כן לכל גוי סתם. ומשפטים בל ידעום, לעולם ולעולמי עולמים. דבר אחר (קטז), לא נותנים להם כל שכן סודות תורה והנהגות התורה. וכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו

ישראל יש להם קדשה עצמית קדושים הם

לא עשה כן לכל גוי וגו' (קמו, כ): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף מ"ב.)] רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו. אמר לו, זה ששנינו עתיד הקדוש ברוך הוא לטהר את ישראל, במה? אמר לו, במה שכתוב (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'. כיון שנטהרים מתקדשים, וישראל שנדבקים בקדוש ברוך הוא נקראו קדש, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, וכתוב (שמות כו) ואנשי קדש תהיון לי. אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא אומר עליהם, (ויקרא כו) והייתם לי קדשים כי קדוש אני ה', משום שכתוב ובו תדבק, וכתוב (תהלים קמז) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום הללויה.

רבי חזקיה אמר, כתוב (שמואל א יב) כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו וגו'. כי לא יטש ה' את עמו, מה הטעם בעבור שמו הגדול? כי הכל נקשר זה עם זה. ובמה נקשרו ישראל בקדוש ברוך הוא? באותו רשם קדוש שגשם בכשרם, ומשום כך לא יטש ה' את עמו. ולמה? בעבור שמו הגדול שגשם בהם. למדנו, התורה נקראת ברית, והקדוש ברוך הוא נקרא ברית, והרשם הקדוש הזה נקרא ברית. ולכן הכל נקשר זה עם זה ולא נפרד זה מזה. אמר לו רבי ייסא, תורה וישראל - פה, אבל הקדוש ברוך הוא מנין לנו שנקרא ברית? אמר לו, שכתוב (תהלים קו) ויזכר להם בריתו, והרי נודע, והרי נתבאר. ואת חקתי תשמרו (ויקרא יח). חקתי - אלו הן הנהגות המלך. משפטי - אלו הן גזרות התורה. רבי יהודה אמר, כל אותן הנהגות שנקראות צדק, נקראו חקתי, והן גזרת המלך. ובכל מקום שנקרא משפט, הן נקראות דינו של המלך, שהוא המלך הקדוש, הקדוש ברוך הוא המלך שכל השלום שלו, שהוא המלך הקדוש במקום ששני חלקים אחוזים זה עם זה. ועל זה כתוב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, והם דין ורחמים. ומשום כך חק ומשפט. ועל זה כתוב, (שם קמז) חקיו ומשפטיו לישראל. לישראל ולא לשאר העמים.

מה כתוב אחריו? לא עשה כן לכל גוי. ושנינו, אף על גב שנמול ולא עשה את מצוות התורה, הרי הוא כמו גוי בכל,

— תהלים — זוהר תהלים —

קול דממה דקה. ומשום זה נכנסו ארבעה לפרדס. שלשה שנכנסו בשלש שנים ערלים - אחד הציץ ומת, ואחד הציץ ונפגע, שלישי יצא לתרבות רעה. הרביעי שנכנס בשנה הרביעית - קדש הלולים לה'. נכנס בשלום ויצא בשלום. וזהו סוד של הפרדס בתוך הגן שהוא: פ' פשט, ר' ראיה של פסוק, ד' דרשה, כמו שבארוה אין משיבין על ההגדה. בשלשה האלו נפלו שלשה עליוני עולם ונכשלו. הרביעי שהוא ס' סוד, רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. ומשום זה נקראת התורה ג"ן. זהו שכתוב ג"ן נעול. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים, והינו מעין חתום. כמו יין חתום וסתום שלא מנסף אותו גוי, אף כך צריכים להיות סודות התורה. זהו שכתוב לא עשה כן לכל גוי. כ"ן בגימטריא סו"ד. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, אסור לגלות סתרי תורה לגוי, שלא ינסף אותם לעבודה זרה.

משום זה נקראת התורה ג"ן. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים - והינו מעין חתום זהו שכתוב ג"ן נעול.

לא עשה כן לכל גוי וגו' (קמו, כ): [זוהר חדש תקנא קדמאה (דף קכו.)] וירא ישראל את היד הגדלה. משניהם מפרק הרים ומשבר סלעים. שהם אמות העולם שלא קבלו תורה. מרוח ה', שנאמר בו ונחה עליו רוח ה'. ונקראת רעש. זהו שכתוב ואשמע אחרי קול רעש גדול וגו'. ועתיד להעביר רעש של הצד האחר, שנאמר בו לא ברעש ה' (מלכים א יט). ונקראת אש. זהו שכתוב כה דברי כאש נאם ה'. ועתיד ללחך האש של הצד האחר, שנאמר בו לא כאש ה'. נשאר המלך בקול דממה דקה, שהיא שכינה, תפלה בחשאי, שבה אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. שבארבעה היא רביעית דקה, שהיא השכינה. אבל שלש קלפות, שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש, זה

קמח א הללויה הללו את יהוה מן השמים הללוהו במרומים:

שימוש תהלים

לשרפה

הללו את ה' מן השמים (קמח, א): [שימוש תהלים לפרק קמח] טוב לאמרו לשריפת אש שלא תקלקל.

זוהר תהלים

הללויה הללו את ה' מן השמים וגו' זה והשבח האחרון, הוא פללות השבחים של הכל

בא וראה, אותם העומדים שהגוף נשען עליהם, עומדים כאן בסוד המלאכים,

משום שהירכים הן שליחים ללכת ממקום למקום, ומסוד זה יוצאים אותם שנקראים מלאכים, שהם שליחים ללכת בשליחות אדונם ממקום למקום. הללוהו כל צבאיו - זהו מקום שיוצאים ממנו כל החילות הקדושים העליונים, סוד אות הברית הקדושה, והוא רשום בכל שאר הרבבות, כמו שאמרנו, שכתוב (ישעיה מח) ה' צבאות שמו, אות הוא בכל שאר החילות והרבבות. הללוהו שמש וירח - בו עומד הסוד הזה, והוא השמש להאיר, ובו עומדים כוכבים עליונים שמאירים, ומזלות, והרי בארנו. אחר כך חוזר למעלה לאותו מקום שעומד ברום המרומים, ושם נתקעים הכל, הללוהו שמי השמים. אחר כך הללו את ה' מן הארץ. כנגד אלה אש וכרד וגו'.

כל הארצות נתהוו מארץ ישראל

הללויה את ה' מן השמים וגו' (קמח, א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף יג): בא שמע, אמר רבי יהודה, מהכל עשה אחד, אותו

הללויה הללו את ה' וגו' (קמח, א): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ב)] פתח

ואמר, (תהלים קמח) הללויה הללו את ה' מן השמים וגו'. בא וראה, התשבחת הזו אמר דוד כנגד סוד השם הקדוש, שהוא כלל של תשבחת הכל. שתי תשבחות הן, כמו סוד השם הקדוש העליון, שהוא הכלל של תשבחת הכל. ואלו: זה, והשבח האחרון, שהוא פללות השבחים של הכל, שכתוב (שם קג) הללויה הללו אל בקדשו וגו'. אבל זה היה על עשרה מינים, וזהו על שבעה, והכל סוד אחד בשם הקדוש. הללויה הללו את ה' מן השמים, זוהי ראשית של ששה צדדים להתפשט למטה, שזהו סוד שקיים לשאלה, כמו שנאמר (דברים ד) כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו'. עד כאן יש רשות לשאלה. מן היום אשר ברא וגו', ועד קצה השמים - מכאן והלאה לא עומד לשאלה, משום שהוא מקום טמיר וגנוז.

ועל זה, הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים - אלו שני צדדים, (שהם רום ההתחלה) ימין ושמאל. ומכאן מתפשטים כל האחרים למטה בסוד הדרגות להתתקן

ב הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל (צבא) צבאיו: ג הללוהו שמש וירח הללוהו
 כל בוכבי אור: ד הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים: ה יהללו
 את שם יהוה ^ל כי הוא צנה ונבראו: ו ויעמידם לעד לעולם חק נתן ולא
 יעבור: ז הללו את יהוה ^ל מן הארץ תנינים וכל תהמות: ח אש וברד
 שלג וקיטור ריח סערה עשה דברו: ט התרים וכל גבעות עין פרי וכל ארזים:
 י החיה וכל בהמה רמש וצפור בנף: יא מלכי ארץ וכל לאמים שרים וכל
 שפטי ארץ: יב בהורים וגם בתולדות זקנים עם נערים: יג יהללו את שם יהוה ^ל
^ל כי נשגב שמו לברו הודו על ארץ ושמים: יד וירם קרן לעמו תהלה לכל
 חסידיו לבני ישראל עם קרבו הללויה:

—=— זוהר תהלים —=—

הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל
 השמים:

הללוהו שמי השמים וגו' (קמח, ד): [זוהר ח"ג
 (דף רנח). זוהר תורה] הללוהו שמי
 השמים והמים אשר מעל השמים. אמר
 רועה הנאמן מים העליונים זכרים, מים
 התחתונים נקבותי ועליהם אמר רבי
 עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש
 טהור אל תאמרו מים מים, פן תסתכנו
 בנפשכם, כי אין הם מים כמו שנראים, אלא
 זהו אור נובע, ובשביל זה נדמו למים
 נובעים, ואור ההוא אין לו הפסק ואל קצוץ
 ופרוד, ולפי שנובעים מן הכתר נקראים מים
 שאין להם סוף כי הכתר אי"ן סו"ף נקרא.

המשבח מכלם, וזהו הרקיע (יחזקאל א)
 כעין הקרח הנורא, שממנו נתהוו
 השמים, זהו שכתוב ויקרא אלהים לרקיע
 שמים. וארץ אותה המשבחת מכלן, וזו
 ארץ ישראל, וממנה נתהוו שאר
 הארצות, זהו שכתוב (משלי ח) עד לא
 עשה ארץ וחוצות. ארץ - זו ארץ ישראל,
 וחוצות - שאר הארצות שבחוצה לארץ.
 האדם אחד, וממנו נתהוו כל השאר,
 שכתוב (סם) וראש עפרות תכל. וכן כל
 פיוצא בנה. אמר רבי יצחק, מנין לנו?
 מהפסוק הזה שאמר דוד (תהלים קמח)
 הללו את ה' מן השמים, מאותו שנעשו
 השמים ממנו.

זו הזוהר

להראשונים שנאצל מן האי"ן סו"ף ברוך הוא, לכן
 נקרא על שמו:

רט. פי' העליונים משפיעים להתחתונים ומקבלים
 דין מן דין: רי. ר"ל כיון שהכתר הוא כח הראשון

קמט א הללויה שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל חסידים:
 ב ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם: ג יתללו שמו במחול

שימוש תהלים

לשרפה שלא תרבה

הללויה שירו לה' שיר חדש (קמט, א): [שימוש תהלים לפרק קמט] טוב לאמרו ג"כ לשריפת אש שלא תרבה.

זוהר תהלים

יום ראשון הוציאו השמים אמנות שלהם, שכתוב (שם) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יום שני הוציאו המים אמנות למעשה, שכתוב (שם) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. עלו חצי מים למעלה, וחצי מים נשארו למטה. ואלמלא כף שהמים נפרדו, העולם לא היה עומד. יום שלישי עשתה הארץ והוציאה כמו שצותה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתוב ותוצא הארץ דשא וגו'.

עד כאן כל אמנות משלשה אלה הוציאו אמנותו, ועשו מה שהצטוו. נשארו שלשה ימים אחרונים. יום רביעי הצטווה אמן ראשון לעשות אמנותו, שכתוב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והיגו שמים. ביום החמישי הוציאו המים, שהוא אמנות אחרת, שכתוב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו', ביום הששי עשתה הארץ אמנותה, שכתוב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'. כיון ששלשת האמנים האלה השלימו מעשיהם, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אמנות אחת יש לי לעשות, והוא אדם. התחברו כאחד, ואני עמכם, נעשה אדם. גוף שלכם, ואני אהיה שותף עמכם ונעשה אדם. כמו

הקדוש ברוך הוא עוקר את אביו ואמו מגן עדן ומביאם עמו לשמחה

ישמח ישראל בעשיו וגו' (קמט, ב): זוהר במדבר פ' פנחס (דף ר"ט.) ומנין לנו שיש להם לישראל לשתף את הקדוש ברוך הוא ושכינתו בחדותם? (משום שאינה שמחה, אלא בשתפות שלו מאלו) שכתוב (תהלים קמט) ישמח ישראל בעשיו. אותה חדוה של ישראל אינה, אלא בעשיו. בעשיו! בעשו צריך לו לכתב! אלא אלו הקדוש ברוך הוא ושכינתו, ואביו ואמו. שאף על גב שמתו, הקדוש ברוך הוא עוקרם מגן עדן ומביאם עמו לאותה חדוה, לקחת חלק של חדוה עם הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כמו שנאמר (איוב מ) העשו יגש חרבו.

הקב"ה ברא בעצמו אוכנות אחת וזהו האדם הקב"ה שותף בו

דבר אחר בעשיו - משום שבן אדם נעשה בשתפות איש ואשה והקדוש ברוך הוא, ועל סוד זה כתוב (בראשית א) נעשה אדם, בשתפות. ששנינו, שלשה אמנים עשה הקדוש ברוך הוא להוציא מהם עולם, ואלו הם: השמים, והארץ, והמים. וכל אחד שמש יום אחד, וחזרו כמקדם.

בַּתָּהּ וּבְנוֹר יִזְמְרוּ לֹ: הַ בִּי רוּחָהּ יְהוָה בְּעִמּוֹ יִפָּאֵר
עֲנוּיִם בִּישׁוּעָה: הַ יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכַּבְוֹתָם:

זוהר תהלים

שבתחלה היה בשתפוח, גם אחר כך כן. אבא - שבו עושה מעשה השמים ומעשה המים, והאשה - שהיא אמן שלישי כמו הארץ, והקדוש ברוך הוא שהשתתף יחד אתם. ועל סוד זה כתוב בעשירי.

ואף על גב שאבא ואמא נפרדו מהעולם הזה, יש חדוה בכל שתפוח. ששנינו, בשעה שהאדם משתף את הקדוש ברוך הוא בחדוה שלו, בא הקדוש ברוך הוא לגן עדן ועוקר משם את אביו ואמו, שהם שתפים אתו, ומביא אותם עמו לאותה חדוה, וכלם מזמנים שם, ובני אדם לא יודעים. אבל בצרת האדם, הקדוש ברוך הוא מזמן אליו לבדו, ולא מודיע לאביו ולאמו. זהו שכתוב (תהלים יח) בצר לי אקרא ה' ואל אלהי אשוע וגו'.

יעלזו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר ויקרא 9' אחרי מות (97 ט"ב)]. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם וגו'. למדנו, ביי"ג מדות נקשר קשר האמונה, שימצאו ברכות לכל. וכל אמונתו של הקדוש ברוך הוא נסתרו בשלש. ועל זה בשלש עשרה מדות מתעטרת התורה, כמו שבארנו מקל וחמר ומגזרה שוה וכו', וכמה פעמים בארנו את זה, והשם הקדוש מתעטר בזה. בא ראה, באותה שעה שרצה יעקב שיתברכו בניו בשם (בקשר) האמונה, מה כתוב? (בראשית מט) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת - הרי שלשה עשר,

על ידי השבח להקב"ה הורגים אלפי מזיקים

יעלזו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר במדבר 9' בלק (97 ר"א)]. רבי אלעזר אמר,

ו רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם: ז לעשות נקמה בגוים תוכחת בלאמים: ח לאסר מלכיהם בוקים ונכבדיהם בכבלי ברזל: ט לעשות בהם משפט פתוב הדר הוא לכל חסידיו הללויה:

— זוהר תהלים —

עליון. שנאמר הנצנים נראו בארץ - אלו העוסקים בתורה לשמה. עת הזמיר הגיע - אז הוא עת לזמר לבוראם ביחד. וקול התור נשמע בארצנו - זה מטטרו"ן, הבא לאסף נשמתם של צדיקים לזמר ליוצרים בכל לילה ולילה, שנאמר (תהלים קמט) יעלו חסידים בכבוד ירננו על משפכותם. מהו בכבוד? אמר רבי יהודה, זה מטטרו"ן.

קריאת שמע על הכטה מגינה ומצלת מן המזיקים

רוממות אל בגרונם (קמט ו): [זוהר דברים פ'

עקב (ד' ע"ב.)] אמר להם, (מלכים א

ט) אל יתהלל חוגר כמפתח. שהרי ודאי בקריאת שמע פשוטה, כל הקורא קריאת שמע על מטתו, כאלו אחז חרב פיפיות, שכתוב (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. ונענוע החרב צריך לנענעה לששה צדדים, כמו שבארנו, כדי שתמליכוהו על השמים ועל הארץ ועל ארבע רוחות העולם. וזו, גוף החרב. י ראש החרב. ה"ה, שתי פיפיות. נרתיק החרב, אדני.

לא ישכב, מהו לא ישכב? אלא בכל לילה ולילה כשבן אדם הולך במצוות רבנו, לא שוכב על מטתו עד שהורג אלה ומאה ועשרים וחדש מאותם מינים רעים ששורים עמו. רבי אבא אמר, אלה הם מצד שמאל, שכתוב (תהלים צא) 'פל מצדך אלה, כמו שכתוב (שם קמט) יעלו חסידים בכבוד וגו', רוממות אל בגרונם וגו', לעשות נקמה וגו'. זהו שכתוב לא ישכב וגו', וזהו לעשות בהם משפט וגו'.

מלאכי השרת ממתנינים ודוממים מלומר שירה בלילה עד שיתפנסו נפשות - תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה

יעלו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר חדש

פ' לך לך מדרש הנעלם (ד' ל.)] אמר

רבי יהודה, בא וראה, אין בכל לילה ולילה שאינו אחז מטטרו"ן שר הפנים כל נשמתם של תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה, ומראה אותן לפני הקדוש ברוך הוא, וממתנינים מלאכי השרת ודוממים מלומר שירה, עד שיתפנסו נפשות הצדיקים עמהם, ויזמרו ביחד לאל

א הַלְלוּהוּ הַלְלוּ אֵל בְּקוֹשׁ הַלְלוּהוּ בְּרִקְעַ עֲזוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ
הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָ וּכְנֹר: ד הַלְלוּהוּ
בְּתוֹף וּמְחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה: ו כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְיָ הַלְלוּהוּ:

זוהר תהלים

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צָרִיף אֶת כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת!?

כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְיָ (קג ו'): [זוהר שמות
פרשת משפטים (דף צד ע"ב)] בא וראה,
כְּשֶׁנּוֹלַד אִישׁ, נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ מִצַּד
הַבְּהֵמָה מִצַּד שֶׁל טֹהַר, מִצַּד אֱלֹהִים
שְׁנִקְרָאִים אוֹפְנֵי הַקְּדוֹשׁ. זָכָה יוֹתֵר -
נוֹתְנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד שֶׁל חַיּוֹת הַקְּדוֹשׁ. זָכָה
יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ נֶשְׁמָה מִצַּד שֶׁל הַכֶּסֶּפֶא.
וּשְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ הֵם אֲמָה, עֶבֶד וְשִׁפְחָה שֶׁל
בֵּת הַמֶּלֶךְ.

עוד יותר גבוה

אם זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ בְּדֶרֶךְ
אֲצִילוֹת, מִצַּד שֶׁל בֵּת יַחֲיִידָה,
וּנְקִרָאת בֵּת מֶלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ
רוּחַ שֶׁל אֲצִילוֹת מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי,
וּנְקִרָא בֵּן לַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה
יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ נֶשְׁמָה מִצַּד שֶׁל אֲבָא
וְאֲמָא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית) וַיִּפַּח בְּאָפִיו
נֶשְׁמַת חַיִּים. אֵיזָה חַיִּים? אֵלּא אוֹתָם י"ה
שְׁעֵלֵיהֶם נֹאמֵר (תהלים קג) כָּל הַנְּשָׁמָה
תְהַלֵּל יְיָ, וְנִשְׁלְמָה בְּהַ יְהוָה.

הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר וּגו' (קג א'): [זוהר
חדש פרשת בראשית (דף טו:)] עוֹד
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה שְׁכָתוּב (תהלים קג)
הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָ
וּכְנֹר הַלְלוּהוּ בְּתוֹף וּמְחוֹל הַלְלוּהוּ בְּ
בְּמִנִּים וְעֹגֵב. וְכִי צָרִיף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת זֶה?

ה' רוצה את הלול הנשמה

הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה (קג ה'): [זוהר חדש פ'
בראשית] אֵלּא אָמַר דָּוִד, כָּל מַה שְׁתְּשַׁבְּחוּ
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִינֵי הַזְּמֵר
הַלְלוּ, אֵינּוּ כְּלוּם. כְּאָדָם הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
עֲכָשׁוּ עֲשֵׂה זֶה וְזֶה, וְכָל מַה שְׁתַּעֲשֶׂה
אֵינּוּ כְּלוּם, עַד שְׁתַּעֲשֶׂה דְבַר פְּלוּנִי. כִּי
אָמַר דָּוִד, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ
בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה, כְּלוּמַר אֵינּוּ הַלְלוּ, אֵלּא
מַהוּ הַלְלוּ? כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְיָ
הַלְלוּהוּ. וְהָאֲחֵר אֵינּוּ כְּלוּם, אֵלּא הַלּוּל
הַנְּשָׁמָה, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) כָּל הַנְּשָׁמָה
תְהַלֵּל יְיָ הַלְלוּהוּ.

— תהלים — זוהר תהלים —

מאָה בְּרָכוֹת

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה (קנ ו'): נזוהר תּדַשׁ שׁיִרָה לְפָרְשַׁת שְׁלַח לךָ (דף קלט:) [וַיְהִי חַיֵּי שָׁרָה - זו הַשְּׂכִינָה. וּמִי הוּא הַחַיִּים שְׁלָה? י"ה, וְזוּהוּ הַשְּׂכִינָה. שְׁכֵן י"ה. וְזוּהוּ הַחַיִּים שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה. זְהוּ שְׁכֵנוֹב כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל י"ה. וְהוּ' הַזוּ בְּאֵת ב"ש - צ'. עִם י' עוֹלָה לֵק', וְהֵם מְאֹה בְּרָכוֹת שְׁחִיב אָדָם לְהַרִיק בְּכָל יוֹם בְּשְׂכִינָה, וְזוּהוּ מְאֹה שְׁנָה. וְעַלֵּיהֶם צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם מִה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמְּךָ. אֵל תִּקְרֵי מִ"ה אֲלֵא מְאֹה.

הַנְּשֻׁמוֹת נִמְשָׁכוֹת מִחֲכֻמָּה אֵל מַלְכוּת וּמִשָּׁם לְאֲנָשִׁים

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה וְגו' (קנ ו'): [זוהר ח"ב תרומה (דף קעט.) זוהר תורה] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח וְאָמַר, "כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה", לְמַדְנֵנו שְׁכָל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹת מִן הַגּוֹף הַקְּדוֹשׁ הַהוּא, וְנִתְעוֹרְרוֹת בְּאֲנָשִׁים י"א, וּמֵאִיזָה מְקוֹם י"ב, מִן הַמְּקוֹם הַהוּא שֶׁנִּקְרָא יְהוָה, וְאִיזָהוּ מְקוֹם הַהוּא י"א, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכֵנוֹב: "מִה רַבּוֹ מְעַשֵּׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ" (תהלים קד, כד) י"ד. לְמַדְנֵנו שֶׁמִּחֲכֻמָּה הַהוּא אֲשֶׁר מְעִינֹתֵינוּ יוֹצֵאִים אֵל ל"ב נְתִיבוֹת נְתִיבֵי הַכֹּל, כָּל מִה שִׁישׁ

עוֹד יוֹתֵר גְּבוּהָ הוּא שׁוֹלֵט בְּכֻלָּם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה

זָכָה יוֹתֵר - נִתְנַנֵּם לוֹ יְהוָה בְּשִׁלְמוֹת הָאוֹתִיּוֹת - יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שֶׁהוּא אָדָם, בְּאַרְחֵ אֲצִילוֹת לְמַעְלָה. וְנִקְרָא בְּדַמּוֹת רַבּוֹנוֹ. וְעַלֵּיו נֶאֱמַר (בְּרַאשִׁית א) וַיְרֹדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְזוּהוּ שְׁלֹטוֹנוֹ בְּכָל הַרְקִיעִים וּבְכָל הָאוֹפָנִים וְהַשְּׂרָפִים וְהַחַיִּוֹת וּבְכָל הַחַיִּלוֹת וְהַכַּחוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְלָכֵן, כְּשֶׁכָּן אָדָם זֹכֵה בְּנַפְשׁוֹ מִצַּד שֶׁל בַּת יַחֲדָה, נֶאֱמַר בּוֹ לֹא תִצָּא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.

כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹת מִחֲכֻמָּה

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה (קנ ו'): [זוהר תרומה (דף קעט.)] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קנ) כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה. שְׁנִינּוּ, כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹ מִהַגּוֹף הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרוֹת בְּכַנֵּי אָדָם. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְד (י"ה). מֵאִיזָה מְקוֹם זֶה? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכֵנוֹב (שם קד) מִה רַבּוֹ מְעַשֵּׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ. שְׁנִינּוּ, מִחֲכֻמָּה הַזֶּה שֶׁמִּבּוֹעֵיהָ יוֹצֵאִים לְשִׁלְשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים הַכֹּל נִתְקַן, וְכָל מִה שִׁישׁ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהִיא נִקְרָאת רֹחַ קְדוֹשָׁה שֶׁכָּל הַרוּחוֹת נִתְקַנּוּ בָּהּ.

זוֹ הַזוּהַר

מֵאִיזָה מְקוֹם נִחְצְבוֹת הַנְּשֻׁמוֹת אֲשֶׁר מִשָּׁם בְּאוֹת אֵל הַמַּלְכוּת. רִיג. עֵתָה שׁוֹאֵל אִיזָה הוּא הַמְּקוֹם שֶׁל הַשֵּׁם י"ה. רִיד. אָמַר הוּא הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֲכֻמָּה, וְכֹונֵתוֹ מִמְּקוֹם הַוֹלְדֵת הַנְּשֻׁמוֹת בְּשִׁרְשֵׁן הוּא לְרֵאשׁוֹנָה בִּיחּוּדָה עֵלָאָה שֶׁל חֲכֻמָּה וּבִינָה, וְאַחַר כֵּן נִשְׁתַּלְשְׁלוֹת אֵל יַחּוּדָה תִּתָּאָה תִּפְאָרֵת וּמַלְכוּת לְצֵאת מִכַּח לְפֹעֵל.

רִיא. פִּירוּשׁ, שֶׁהַנְּשֻׁמוֹת יוֹצְאוֹת מִכַּח לְפֹעֵל מִן מִדַּת הַמַּלְכוּת עַל יְדֵי הַזְדוּוּגָה עִם הַתִּפְאָרֵת, וְאָמַר הַלְשׁוֹן וְאִתְעָרִי בְּבִנֵי נִשְׂאָה, כֹּונֵתוֹ שֶׁאֵף אֲנָשִׁים שֶׁאֵינֵם כְּדָאִים לְהִיּוֹת נִשְׁמַתָּם בְּקִרְבָּם בְּבַחֲנֵת אֹרִי פְּנִימִי, מִכָּל מְקוֹם נִשְׁמַתָּן מִעוֹרְרוֹת אוֹתָם לְשׁוֹב וּלְעִשׂוֹת טוֹב עַל יְדֵי שֶׁהֵן בְּבַחֲנֵת אֹרִי מְקִיף לָהֶם. רִיב. שׁוֹאֵל מֵאֵן אִתֵּר, פִּירוּשׁ

זוהר תהלים

למעלה ולמטה, ואותו חכמ"ה נקרא רוח הקדוש, שכל הרוחות נתיסדו בו.

חזקיהו חשש שלא יזכה לראות האור הזה לפי שלא הוליד בנים

וסוד הדבר, כמו שנותנים לנשמה לבוש שתתלבש בו לעמוד בעולם הזה, כמו כן נותנים לה לבוש של זוהר העליון לעמוד בו בעולם ההוא, ולהסתכל בתוך אותה אספקלריא המאירה, בתוך ארץ החיים היא. זהו שכתוב: "יֵה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים" ר"ט, שהיה חושב חזקיהו המלך שלא יזכה לאור ההוא לאותה הסתכלות, לפי שהנהר הנמשך הוא הפסיקו ולא הוליד...

אדם הראשון מקבל פני הצדיקים ופני החוזרים בתשובה

ומה שאמר "לא אביט אדם עוד עם יושבי חֲדָל", ולא כתוב יושבי חֲדָל, אלא אדם זה הוא אדם הראשון, כמו שלמדנו, שכאשר הנשמה הולכת לעולם ההוא, פוגעת באדם הראשון שיושב לפני שער הגן עדן, וכמה צדיקים

תהלל י-ה היינו חכמה ובינה

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה (קג ו): [תיקוני זוהר תיקון כ"א דף נב.] זוהר תורה] עוד למדנו, "כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה" שזהו חכמ"ה ובינ"היט", שבהם תהיה הגאולה ל-ו' ול-ה' שנקראים ב"ן וב"ת, ובהם ימחו העמלקים מן העולם.

הנשמה צריכה להתלבש בלבוש של המצוות כדי שתוכל לראות את האור

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה (קג ו): [זוהר חלק א' פרשת נח ח"א (דף סה): זוהר תורה] פתח ואמר, "אֲמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים לֹא אֶבִּיט אָדָם עוֹד עִם יוֹשְׁבֵי חֲדָל" (ישעיהו לח, יא), "אֲמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה", וכי מי יכול לראות י"ה, אלא סוף המקרא מוכיח, שכתוב "יֵה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים" ר"ט, בוא וראה, כאשר הנשמות עולות להמקום צרור החייםי", נהנין שם בזוהר של אספקלריא המאירהי", המאיר ממקום העליון על הכל [שנקרא י"ה], ואילו לא

זיו הזוהר

המלכות. ריח. פירוש, ששם בארץ החיים, יכולות הנשמות להסתכל בזיו זוהר של אספקלריא המאירה, שהוא התפארת, שמאיר בתוך המלכות ארץ החיים, את האור הבא אליו מן חכמה ובינה. ר"ט. פירוש שבזה יובן י"ה בארץ החיים, היינו שאור העליון מן השם י"ה של חכמה ובינה מאיר על ידי ההשתלשלות של אספקלריא המאירה שהוא התפארת בתוך המלכות שנקראת ארץ החיים.

רטו. הגם שהשם י"ה הוא בחכמה, מכל מקום אומר גם בינה, כי חכמה ובינה הן תרין רעין דלא מתפרשין, ועוד כיון שבשם הוי"ה ברוך הוא אות יו"ד היא שורש עולם החכמה, ואות ה"י שורש עולם הבינה. רטז. מתרץ שהגם שאי אפשר להסתכל בהשם י"ה במקורו, אבל אפשר להסתכל אורו במה שהוא נשתלשל על ידי התפארת, להאיר בארץ החיים, היינו במלכות. ריז. מקום צרור החיים של הנשמות היינו עולם

— תהלים — זוהר תהלים —

אֱלֹהִים זֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ" (ישעיהו
סד, א).

וכי צריך ה' שיהללו אותו? "כל הנשמה
תהלל יי' הללו יי'"

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְיָ הַקָּלִי יְיָ (קנ ו): נזוהר
חדש פרשת בראשית (דף טו: זר תורה) אמר
רבי אלעזר, מהו דכתיב: "הללוהו בתקע
שופר, הללוהו בנגבל וכנור, הללוהו בתוף
ומחול, הללוהו במנים ועגב", וכי צריך
הקב"ה לזה?

צריך שהנשמה תהלל אותו

אֵלֵּא אמר דוד, כל מה שתשבחו לפני
הקדוש ברוך הוא באותן מיני כלי
זמר, אינו כלום, כאדם האומר לחברו,
עכשיו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה אינו
כלום, עד שתעשה דבר פלוני, כך אמר
דוד, הללוהו בכל אלה מיני כלי זמר, אבל
אין כל זה עיקר ההלול, אלא מה הוא
עיקר ההלול, "כל הנשמה תהלל יי' הללו
יי'". והאחר אינו כלום, אלא הלול
הנשמה הוא העיקר, הדא הוא דכתיב:
"כל הנשמה תהלל יי' הללויה".

ת. ו. ש. ל. ב. ע.

סביבו, לקבל פניהם של כל אותן
ששמרו מצות רבונם ומשמח בהם,
ויושבי חדל הם בעלי תשובה, ולפי
שאדם הראשון חזר בתשובה לפני רבונו,
הוא יושב עם אותן ששבו מעונותיהם,
והם נקראים בני חדל, כמו שכתוב:
"אדעה מה חדל אני" (תהלים לט, ה),
ולפיכך הוא יושב לפני שער הגן עדן,
ומשמח עם הצדיקים ועם בעלי תשובה,
הבאים בדרך ההוא של הגן עדן...

חזקיהו חשש שלא יזכה לראות כל אלו
הדברים שאמרנו לעיל

והיה מתירא חזקיה המלך שלא יזכה
לראות כל זה, מפני שאמר לו
הנביא "כי מת אתה" (ישעיהו לח, א), בעולם
הזה, "ולא תחיה", לעולם הבא, לפי שכל
מי שלא חפץ להוליד בנים בעולם הזה,
כאשר הוא יוצא מן העולם מגרשים אותו
מכל מה שאמרנו, ולא ניתנה לו רשות
לראות באור ההוא המאיר ממקום העליון
[שנקרא יי'], ולבוש ההוא שאמרנו הוא מה
שקוראים אותו החברים בשם חלוקא
דרבנן שמתלבשים בעולם ההוא, אשרי
חלקם של הצדיקים, שגנו להם הקדוש
ברוך הוא כמה טובות ותענוגים לעולם
ההוא, עליהם כתוב: "עין לא ראתה

זיו הזוהר

כלי זמר וכל מיני משוררים הוא רק דבר חיצוניות
ולא פנימיות, ואין ה' יתברך חפץ בדברים
הטפלים אם העיקר חסר, כדאיתא בספרים

רכ. אומר שעיקר ההלול הוא בהתעוררות
הנשמה על ידי התפעלות הלב והמוח, להתפלל
בהתלהבות מעומקא דלבא, ובלעדי זאת כל מיני

זיו הזוהר

אחר החתום, ולפיכך נקרא דוד מלך ישראל חי וקים. זכותו וזכות רבי שמעון בר יוחאי וכל החבריא תגן עלי ועל כל ישראל לומדי ספר תהלים עם פירוש הזוהר הקדוש, שנזכה לראות משיח בן דוד בבוא לציון גואל במהרה בימינו אמן.

גמרת העתקת הזוהר הקדוש על ספר תהלים בעזרת ה' יתברך בין כסא לעשור דשנת תרפ"ט.
והסימן "נלמד בספר הזוהר" לפ"ק. בפה עיר מאנטריאל מדינת קאנאדא.

הקדושים, שעל זה נאמר על "נְתַנָּה עָלַי קְוֹלָהּ בֵּן שְׁנָאֲתִיק" (ירמיהו יב, ח), ועל זה אמרו "רחמנא לבא בעי", ועל עבודת נקודה הפנימיות שבלב נתיסד כל ספר תהלים, כמו שאמר דוד "לך אמר לבי", "צור לבבי", "אודך בכל לבי", כי תפלה בלי כונה היא כגוף בלי נשמה תפלה מתה, ועבודת דוד בספר תהלים היא עבודת הנשמה השתפכות הנפש בהתפעלות הלב ומוח, שתהיה תפלה חיה, כמו שמסיים התהלים בהפסוק, כל הנשמה תהלל יה, ולא שיהלל הגוף בלבד, וסימנך הכל הולך